။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ခုဒ္ဒကနိကာယေ

ဇာတက-အဋ္ဌကထာ

စတုတ္ထော ဘာဂေါ

၁၀. ဒသကနိပါတော

[၄၃၉] ၁. စတုဒ္ွာရဇာတကဝဏ္ဏနာ

စတုဒ္ွာရမိဒံ နဂရန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု နဝကနိပာတဿ ပဌမဇာတကေ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ ဣဓ ပန သတ္ထာ တံ ဘိက္ခုံ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဗစော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ပုဗ္ဗေပိ တွံ ဘိက္ခု ဒုဗ္ဗစတာယ ပဏ္ဍိတာနံ ဝစနံ အကတွာ ခုရစက္ကံ အာပါဒေသီ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကဿပဒသဗလဿ ကာလေ ဗာရာဏသိယံ အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ သေဋ္ဌိနော ဧကော ပုတ္တော မိတ္တဝိန္ဒကော နာမ အဟောသိ။ တဿ မာတာပိတရော သောတာပန္နာ အဟေသုံ, သော ပန ဒုဿီလော အဿဒ္ဓော။ အထ နံ အပရဘာဂေ ပိတရိ ကာလကတေ မာတာ ကုဋုမ္ဗံ ဝိစာရေန္တီ အာဟ – “တာတ, တယာ ဒုလ္လဘံ မနုဿတ္တံ လဒ္ဓံ, ဒါနံ ဒေဟိ, သီလံ ရက္ခာဟိ, ဥပေါသထကမ္မံ ကရောဟိ, ဓမ္မံ သုဏာဟီ”တိ။ အမ္မ, န မယှံ ဒါနာဒီဟိ အတ္ထော, မာ မံ ကိဉ္စိ အဝစုတ္ထ, အဟံ ယထာကမ္မံ ဂမိဿာမီတိ။ ဧဝံ ဝဒန္တမ္ပိ နံ ဧကဒိဝသံ ပုဏ္ဏမုပေါသထဒိဝသေ မာတာ အာဟ – “တာတ, အဇ္ဇ အဘိလက္ခိတော မဟာဥပေါသထဒိဝသော, အဇ္ဇ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဓမ္မံ သုတွာ ဧဟိ, အဟံ တေ သဟဿံ ဒဿာမီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ဓနလောဘေန ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဘုတ္တပါတရာသော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေတွာ ရတ္တိံ ယထာ ဧကမ္ပိ ဓမ္မပဒံ ကဏ္ဏံ န ပဟရတိ, တထာ ဧကသ္မိံ ပဒေသေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတွာ ပုနဒိဝသေ ပါတောဝ မုခံ ဓောဝိတွာ ဂေဟံ ဂန္တွာ နိသီဒိ။

မာတာ ပနဿ “အဇ္ဇ မေ ပုတ္တော ဓမ္မံ သုတွာ ပါတောဝ ဓမ္မကထိကတ္ထေရံ အာဒါယ အာဂမိဿတီ”တိ ယာဂုံ ခါဒနီယံ ဘောဇနီယံ ပဋိယာဒေတွာ အာသနံ ပညပေတွာ တဿာဂမနံ ပဋိမာနေန္တီ တံ ဧကကံ အာဂတံ ဒိသွာ “တာတ, ဓမ္မကထိကော ကေန န အာနီတော”တိ ဝတွာ “န မယှံ ဓမ္မကထိကေန အတ္ထော”တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ယာဂုံ ပိဝါ”တိ အာဟ။ သော “တုမှေဟိ မယှံ သဟဿံ ပဋိဿုတံ, တံ တာဝ မေ ဒေထ, ပစ္ဆာ ပိဝိဿာမီ”တိ အာဟ။ “ပိဝ, တာတ, ပစ္ဆာ ဒဿာမီ”တိ။ “ဂဟေတွာဝ ပိဝိဿာမီ”တိ။ အထဿ မာတာ သဟဿဘဏ္ဍိကံ ပုရတော ဌပေသိ။ သော ယာဂုံ ပိဝိတွာ သဟဿဘဏ္ဍိကံ ဂဟေတွာ ဝေါဟာရံ ကရောန္တော န စိရဿေဝ ဝီသတိသတသဟဿံ ဥပ္ပါဒေသိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ – “နာဝံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဝေါဟာရံ ကရိဿာမီ”တိ။ သော နာဝံ ဥပဋ္ဌပေတွာ “အမ္မ, အဟံ နာဝါယ ဝေါဟာရံ ကရိဿာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ မာတာ “တွံ တာတ, ဧကပုတ္တကော, ဣမသ္မိံ ဃရေ ဓနမ္ပိ ဗဟု, သမုဒ္ဒေါ အနေကာဒီနဝေါ, မာ ဂမီ”တိ နိဝါရေသိ။ သော “အဟံ ဂမိဿာမေဝ, န သက္ကာ မံ နိဝါရေတု”န္တိ ဝတွာ “အဟံ တံ, တာတ, ဝါရေဿာမီ”တိ မာတရာ ဟတ္ထေ ဂဟိတော ဟတ္ထံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ မာတရံ ပဟရိတွာ ပါတေတွာ အန္တရံ ကတွာ ဂန္တွာ နာဝါယ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိ။

နာဝါ သတ္တမေ ဒိဝသေ မိတ္တဝိန္ဒကံ နိဿာယ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ နိစ္စလာ အဋ္ဌာသိ။ ကာဠကဏ္ဏိသလာကာ ကရိယမာနာ မိတ္တဝိန္ဒကဿေဝ ဟတ္ထေ တိက္ခတ္တုံ ပတိ။ အထဿ ဥဠုမ္ပံ ဒတွာ “ဣမံ ဧကံ နိဿာယ ဗဟူ မာ နဿန္တူ”တိ တံ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ခိပိံသု။ တာဝဒေဝ နာဝါ ဇဝေန မဟာသမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိ။ သောပိ ဥဠုမ္ပေ နိပဇ္ဇိတွာ ဧကံ ဒီပကံ ပါပုဏိ။ တတ္ထ ဖလိကဝိမာနေ စတဿော ဝေမာနိကပေတိယော အဒ္ဒသ။ တာ သတ္တာဟံ ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တိ, သ

တ္တာဟံ သုခံ ။ သော တာဟိ သဒ္ဓိံ သတ္တာဟံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိ။ အထ နံ တာ ဒုက္ခာနုဘဝနတ္ထာယ ဂစ္ဆမာနာ “သာမိ, မယံ သတ္တမေ ဒိဝသေ အာဂမိဿာမ, ယာဝ မယံ အာဂစ္ဆာမ, တာဝ အနုက္ကဏ္ဌမာနော ဣဓေဝ ဝသာ”တိ ဝတွာ အဂမံသု။ သော တဏှာဝသိကော ဟုတွာ တသ္မိံယေဝ ဖလကေ နိပဇ္ဇိတွာ ပုန သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေန ဂစ္ဆန္တော အပရံ ဒီပကံ ပတွာ တတ္ထ ရဇတဝိမာနေ အဋ္ဌ ဝေမာနိကပေတိယော ဒိသွာ တေနေဝ ဥပါယေန အပရသ္မိံ ဒီပကေ မဏိဝိမာနေ သောဠသ, အပရသ္မိံ ဒီပကေ ကနကဝိမာနေ ဒွတ္တိံသ ဝေမာနိကပေတိယော ဒိသွာ တာဟိ သဒ္ဓိံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိတွာ တာသမ္ပိ ဒုက္ခံ အနုဘဝိတုံ ဂတကာလေ ပုန သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေန ဂစ္ဆန္တော ဧကံ ပါကာရပရိက္ခိတ္တံ စတုဒွါရံ နဂရံ အဒ္ဒသ။ ဥဿဒနိရယော ကိရေသ, ဗဟူနံ နေရယိကသတ္တာနံ ကမ္မကရဏာနုဘဝနဋ္ဌာနံ မိတ္တဝိန္ဒကဿ အလင်္ကတပဋိယတ္တနဂရံ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။

သော “ဣမံ နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇာ ဘဝိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ခုရစက္ကံ ဥက္ခိပိတွာ သီသေ ပစ္စမာနံ နေရယိကသတ္တံ အဒ္ဒသ။ အထဿ တံ တဿ သီသေ ခုရစက္ကံ ပဒုမံ ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။ ဥရေ ပဉ္စင်္ဂိကဗန္ဓနံ ဥရစ္ဆဒပသာဓနံ ဟုတွာ သီသတော ဂလန္တံ လောဟိတံ လောဟိတစန္ဒနဝိလေပနံ ဝိယ ဟုတွာ ပရိဒေဝနသဒ္ဒော မဓုရသရော ဂီတသဒ္ဒော ဝိယ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌာသိ။ သော တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဘော ပုရိသ, စိရံ တယာ ပဒုမံ ဓာရိတံ, ဒေဟိ မေ ဧတ”န္တိ အာဟ။ “သမ္မ, နယိဒံ ပဒုမံ, ခုရစက္ကံ ဧတ”န္တိ။ “တွံ မယှံ အဒါတုကာမတာယ ဧဝံ ဝဒသီ”တိ။ နေရယိကသတ္တော စိန္တေသိ “မယှံ ကမ္မံ ခီဏံ ဘဝိဿတိ, ဣမိနာပိ မယာ ဝိယ မာတရံ ပဟရိတွာ အာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ဒဿာမိဿ ခုရစက္က”န္တိ။ အထ နံ “ဧဟိ ဘော, ဂဏှ ဣမ”န္တိ ဝတွာ ခုရစက္ကံ တဿ သီသေ ခိပိ, တံ တဿ မတ္ထကံ ပိသမာနံ ဘဿိ။ တသ္မိံ ခဏေ မိတ္တဝိန္ဒကော တဿ ခုရစက္ကဘာဝံ ဉတွာ “တဝ ခုရစက္ကံ ဂဏှ, တဝ ခုရစက္ကံ ဂဏှာ”တိ ဝေဒနာပ္ပတ္တော ပရိဒေဝိ, ဣတရော အန္တရဓာယိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ရုက္ခဒေဝတာ ဟုတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥဿဒစာရိကံ စရမာနော တံ ဌာနံ ပါပုဏိ။ မိတ္တဝိန္ဒကော တံ ဩလောကေတွာ “သာမိ ဒေဝရာဇ, ဣဒံ မံ စက္ကံ သဏှကရဏိယံ ဝိယ တိလာနိ ပိသမာနံ ဩတရတိ, ကိံ နု ခော မယာ ပါပံ ပကတ”န္တိ ပုစ္ဆန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁. “စတုဒွါရမိဒံ နဂရံ, အာယသံ ဒဠှပါကာရံ။
ဩရုဒ္ဓပဋိရုဒ္ဓေါသ္မိ, ကိံ ပါပံ ပကတံ မယာ။

၂. “သဗ္ဗေ အပိဟိတာ ဒွါရာ, ဩရုဒ္ဓေါသ္မိ ယထာ ဒိဇော။
ကိမာဓိကရဏံ ယက္ခ, စက္ကာဘိနိဟတော အဟ”န္တိ။

တတ္ထ **ဒဠှပါကာရ**န္တိ ထိရပါကာရံ။ “ဒဠှတောရဏ”န္တိပိ ပါဌော, ထိရဒွါရန္တိ အတ္ထော။ **ဩရုဒ္ဓပဋိရုဒ္ဓေါသ္မီ**တိ အန္တော ကတွာ သမန္တာ ပါကာရေန ရုဒ္ဓေါ, ပလာယနဋ္ဌာနံ န ပညာယတိ။ **ကိံ ပါပံ ပကတ**န္တိ ကိံ နု ခော မယာ ပါပကမ္မံ ကတံ။ **အပိဟိတာ**တိ ထကိတာ။ **ယထာ ဒိဇော**တိ ပဉ္ဇရေ ပက္ခိတ္တော သကုဏော ဝိယ။ **ကိမာဓိကရဏ**န္တိ ကိံ ကာရဏံ။ **စက္ကာဘိနိဟတော**တိ စက္ကေန အဘိနိဟတော။

အထဿ ဒေဝရာဇာ ကာရဏံ ကထေတုံ ဆ ဂါထာ အဘာသိ –

၃. “လဒ္ဓါ သတသဟဿာနိ, အတိရေကာနိ ဝီသတိ။
အနုကမ္ပကာနံ ဉာတီနံ, ဝစနံ သမ္မ နာကရိ။

၄. “လင်္ဃိံ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိ, သာဂရံ အပ္ပသိဒ္ဓိကံ။
စတုဗ္ဘိ အဋ္ဌဇ္ဈဂမာ, အဋ္ဌာဟိပိ စ သောဠသ။

၅. “သောဠသာဟိ စ ဗာတ္တိံသ, အတိစ္ဆံ စက္ကမာသဒေါ။
ဣစ္ဆာဟတဿ ပေါသဿ, စက္ကံ ဘမတိ မတ္ထကေ။

၆. “ဥပရိဝိသာလာ ဒုပ္ပူရာ, ဣစ္ဆာ ဝိသဋဂါမိနီ။
ယေ စ တံ အနုဂိဇ္ဈန္တိ, တေ ဟောန္တိ စက္ကဓာရိနော။

၇. “ဗဟုဘဏ္ဍံ အဝဟာယ၊ မဂ္ဂံ အပ္ပဋိဝေက္ခိယ။
ယေသဉ္စေတံ အသင်္ခါတံ၊ တေ ဟောန္တိ စက္ကဓာရိနော။

၈. “ကမ္မံ သမေက္ခေ ဝိပုလဉ္စ ဘောဂံ၊ ဣစ္ဆံ န သေဝေယျ အနတ္ထသံဟိတံ။
ကရေယျ ဝါကျံ အနုကမ္ပကာနံ၊ တံ တာဒိသံ နာတိဝတ္တေယျ စက္က”န္တိ။

တတ္ထ **လဒ္ဓာ သတသဟဿာနိ, အတိရေကာနိ ဝီသတိ**တိ တွံ ဥပေါသထံ ကတွာ မာတု သန္တိကာ သဟဿံ ဂဟေတွာ ဝေါဟာရံ ကရောန္တော သတသဟဿာနိ စ အတိရေကာနိ ဝီသတိသဟဿာနိ လဘိတွာ။ **နာကာရီ**တိ တေန ဓနေန အသန္တုဋ္ဌော နာဝါယ သမုဒ္ဒံ ပဝိသန္တော သမုဒ္ဒေ အာဒီနဝဉ္စ ကထေတွာ မာတုယာ ဝါရိယမာနောပိ အနုကမ္ပကာနံ ဉာတီနံ ဝစနံ န ကရောသိ, သောတာပန္နံ မာတရံ ပဟရိတွာ အန္တရံ ကတွာ နိက္ခန္တောယေဝါသီတိ ဒီပေတိ။

လင်္ဃိန္တိ နာဝံ ဥလ္လင်္ဃနသမတ္ထံ။ **ပက္ခန္ဒီ**တိ ပက္ခန္ဒောသိ။ **အပ္ပသိဒ္ဓိက**န္တိ မန္ဒသိဒ္ဓိံ ဝိနာသဗဟုလံ။ **စတုဗ္ဘိ အဋ္ဌာ**တိ အထ နံ နိဿာယ ဌိတာယ နာဝါယ ဖလကံ ဂဟေတွာ သမုဒ္ဒေ ခိတ္တောပိ တွံ မာတရံ နိဿာယ ဧကဒိဝသံ ကတဿ ဥပေါသထကမ္မဿ နိဿန္ဒေန ဖလိကဝိမာနေ စတဿော ဣတ္ထိယော လဘိတွာ တတော ရဇတဝိမာနေ အဋ္ဌ, မဏိဝိမာနေ သောဠသ, ကနကဝိမာနေ ဒွတ္တိံသ အဓိဂတောသီတိ။ **အတိစ္ဆံ စက္ကမာသဒေ**တိ အထ တွံ ယထာလဒ္ဓေန အသန္တုဋ္ဌော “အတ္ထ ဥတ္တရိတရံ လဘိဿာမီ”တိ ဧဝံ လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ အတိက္ကမနလောဘသင်္ခါတာယ အတိစ္ဆာယ သမန္နာဂတတ္တာ အတိစ္ဆော ပါပပုဂ္ဂလော တဿ ဥပေါသထကမ္မဿ ခီဏတ္တာ ဒွတ္တိံသ ဣတ္ထိယော အတိက္ကမိတွာ ဣမံ ပေတနဂရံ အာဂန္တွာ တဿ မာတုပဟာရဒါနအကုသလဿ နိဿန္ဒေန ဣဒံ ခုရစက္ကံ သမ္ပတ္တောသိ။ “အတိစ္ဆ”န္တိပိ ပါဌော, အတ္ထ အတ္ထ ဣစ္ဆမာနောတိ အတ္ထော။ “အတိစ္ဆာ”တိပိ ပါဌော, အတိစ္ဆာယာတိ အတ္ထော။ **ဘမတီ**တိ တဿ တေ ဣစ္ဆာဟတဿ ပေါသဿ ဣဒံ စက္ကံ မတ္ထကံ ပိသမာနံ ကုမ္ဘကာရစက္ကံ ဝိယ မတ္ထကေ ဘမတီတိ အတ္ထော။

ယေ စ တံ အနုဂိဇ္ဈန္တိတိ တဏှာ နာမေသာ ဂစ္ဆန္တီ ဥပရူပရိ ဝိသာလာ ဟောတိ, သမုဒ္ဒော ဝိယ စ ဒုပ္ပူရာ, ရူပါဒီသု တဿ တဿ ဣစ္ဆနိစ္ဆာယ ဝိသဋ္ဌဂါမိနီ, တံ ဧဝရူပံ တဏှံ ယေ စ အနုဂိဇ္ဈန္တိ ဂိဒ္ဓါ ဂဓိတာ ဟုတွာ ပုနပ္ပုနံ အလ္လီယန္တိ။ **တေ ဟောန္တိ စက္ကဓာရိနော**တိ တေ ဧဝံ ပတ္ထေန္တာ ခုရစက္ကံ ဓာရေန္တိ။ **ဗဟုဘဏ္ဍ**န္တိ မာတာပိတူနံ သန္တကံ ဗဟုဓနံ ဩဟာယ။ **မဂ္ဂ**န္တိ ဂန္တဗ္ဗံ အပ္ပသိဒ္ဓိကံ သမုဒ္ဒမဂ္ဂံ အပစ္စဝေက္ခိတွာ ယထာ တွံ ပဋိပန္နော, ဧဝမေဝ အညေသမ္ပိ ယေသဉ္စေတံ အသင်္ခါတံ အဝီမံသိတံ, တေ ယထာ တွံ တထေဝ တဏှာဝသိကာ ဟုတွာ ဓနံ ပဟာယ ဂမနမဂ္ဂံ အနပေက္ခိတွာ ပဋိပန္နာ စက္ကဓာရိနော ဟောန္တိ။ **ကမ္မံ သမေက္ခေ**တိ တသ္မာ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော အတ္တနော ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ “သဒောသံ နု ခော, နိဒ္ဒောသ”န္တိ သမေက္ခေယျ ပစ္စဝေက္ခေယျ။ **ဝိပုလဉ္စ ဘောဂ**န္တိ အတ္တနော ဓမ္မလဒ္ဓံ ဓနရာသိမ္ပိ သမေက္ခေယျ။ **နာတိဝတ္တေယျာ**တိ တံ တာဒိသံ ပုဂ္ဂလံ ဣဒံ စက္ကံ န အတိဝတ္တေယျ နာဝတ္ထရေယျ။ “နာတိဝတ္တေတီ”တိပိ ပါဌော, နာဝတ္ထရတီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ မိတ္တဝိန္ဒကော “ဣမိနာ ဒေဝပုတ္တေန မယာ ကတကမ္မံ တထတော ဉာတံ, အယံ မယှံ ပစ္စနုပမာဏမ္ပိ ဇာနိဿတိ, ပုစ္ဆာမိ န”န္တိ စိန္တေတွာ နဝမံ ဂါထမာဟ –

၉. “ကီဝစိရံ နု မေ ယက္ခ၊ စက္ကံ သိရသိ ဌဿတိ။
ကတိ ဝဿသဟဿာနိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

အထဿ ကထေန္တော မဟာသတ္တော ဒသမံ ဂါထမာဟ –

၁၀. “အတိသရော ပစ္စသရော၊ မိတ္တဝိန္ဒ သုဏောဟိ မေ။
စက္ကံ တေ သိရသိ မာဝိဒ္ဓံ၊ န တံ ဇီဝံ ပမောက္ခသီ”တိ။

တတ္ထ **အတိသရော**တိ အတိသရီတိပိ အတိသရော, အတိသရိဿတီတိပိ အတိသရော။ **ပစ္စသရော**တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သမ္မ မိတ္တဝိန္ဒက, သုဏောဟိ မေ ဝစနံ, တွဉှိ အတိအရုဏှဿ ကမ္မဿ ကတ

တ္တာ အတိသရော, တသ္သ ပန န သက္ကာ ဝဿဂဏနာယ ဝိပါကော ပညာပေတုန္တိ အပရိမာဏံ အတိမဟန္တံ ဝိပါကဒုက္ခံ သရိတ္ဝာ ပဋိပဇ္ဇိဿတီတိ အတိသရော။ တေန တေ “တွေကာနိ ဝဿသဟဿာနီ”တိ ဝတ္တုံ န သက္ကောမိ။ **သိရသိမာဝိဒ္ဓ** န္တိ ယံ ပန တေ ဣဒံ စက္ကံ သိရသ္မိံ အာဝိဒ္ဓံ ကုမ္ဘကာရစက္ကမိဝ ဘမတိ။ **န တံ ဇီဝံ ပမောက္ခသီ**တိ တံ တွံ ယာဝ တေ ကမ္မဝိပါကော န ခီယတိ, တာဝ ဇီဝမာနော န ပမောက္ခသိ, ကမ္မဝိပါကေ ပန ခီဏေ ဣဒံ စက္ကံ ပဟာယ ယထာကမ္မံ ဂမိဿသီတိ။

ဣဒံ ဝတ္ဝာ ဒေဝပုတ္တော အတ္တနော ဒေဝဋ္ဌာနမေဝ ဂတော, ဣတရောပိ မဟာဒုက္ခံ ပဋိပဇ္ဇိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတ္ဝာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ မိတ္တဝိန္ဒကော အယံ ဒုဗ္ဗစဘိက္ခု အဟောသိ, ဒေဝရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စတုဒ္ဝါရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၄၄၀] ၂. ကဏှဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကဏှော ဝတာယံ ပုရိသောတိ ဣဒံ သတ္ထာ ကပိလဝတ္ထုံ ဥပနိဿာယ နိဂြောဓာရာမေ ဝိဟရန္တော သိတပါတုကမ္မံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ကိရ သတ္ထာ သာယန္ဟသမယေ နိဂြောဓာရာမေ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော ဇင်္ဃဝိဟာရံ အနုစင်္ကမမာနော အညတရသ္မိံ ပဒေသေ သိတံ ပါတွာကာသိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော “ကော နု ခော ဟေတု, ကော ပစ္စယော ဘဂဝတော သိတဿ ပါတုကမ္မာယ, န အဟေတု တထာဂတာ သိတံ ပါတုကရောန္တိ, ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ”တိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ သိတကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္ထာ “ဘူတပုဗ္ဗံ, အာနန္ဒ, ကဏှော နာမ ဣသိ အဟောသိ, သော ဣမသ္မိံ ဘူမိပ္ပဒေသေ ဝိဟာသိ ဈာယီ ဈာနရတော, တဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ”တိ သိတကာရဏံ ဝတွာ တဿ ဝတ္ထုနော အပါကဋတ္တာ ထေရေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသိယံ ဧကေန အသီတိကောဋိဝိဘဝေန အပုတ္တကေန ဗြာဟ္မဏေန သီလံ သမာဒိယိတွာ ပုတ္တေ ပတ္ထိတေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ဗြာဟ္မဏိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကာဠဝဏ္ဏတ္တာ ပနဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ “ကဏှကုမာရော”တိ နာမံ အကံသု။ သော သောဠသဝဿကာလေ မဏိပဋိမာ ဝိယ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ ပိတရာ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ ပေသိတော တက္ကသိလာယံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စာဂစ္ဆိ။ အထ နံ ပိတာ အနုရူပေန ဒါရေန သံယောဇေသိ။ သော အပရဘာဂေ မာတာပိတူနံ အစ္စယေန သဗ္ဗိဿရိယံ ပဋိပဇ္ဇိ။ အထေကဒိဝသံ ရတနကောဋ္ဌာဂါရာနိ ဝိလောကေတွာ ဝရပလ္လင်္ကမဇ္ဈဂတော သုဝဏ္ဏပဋ္ဋံ အာဟရာပေတွာ “ဧတ္တကံ ဓနံ အသုကေန ဥပ္ပါဒိတံ, ဧတ္တကံ အသုကေနာ”တိ ပုဗ္ဗဉာတီဟိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ လိခိတာနိ အက္ခရာနိ ဒိသွာ စိန္တေသိ “ယေဟိ ဣမံ ဓနံ ဥပ္ပါဒိတံ, တေ န ပညာယန္တိ, ဓနမေဝ ပညာယတိ, ဧကောပိ ဣဒံ ဓနံ ဂဟေတွာ ဂတော နာမ နတ္ထိ, န ခော ပန သက္ကာ ဓနဘဏ္ဍိကံ ဗန္ဓိတွာ ပရလောကံ ဂန္တုံ။ ပဉ္စန္နံ ဝေရာနံ သာဓာရဏဘာဝေန ဟိ အသာရဿ ဓနဿ ဒါနံ သာရော, ဗဟုရောဂသာဓာရဏဘာဝေန အသာရဿ သရီရဿ သီလဝန္တေသု အဘိဝါဒနာဒိကမ္မံ သာရော, အနိစ္စာဘိဘူတဘာဝေန အသာရဿ ဇီဝိတဿ အနိစ္စာဒိဝသေန ဝိပဿနာယောဂေ သာရော, တသ္မာ အသာရေဟိ ဘောဂေဟိ သာရဂ္ဂဟဏတ္ထံ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ။

သော အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ယာဝ သတ္တမာ ဒိဝသာ ဓနံ အပရိက္ခီယမာနံ ဒိသွာ “ကိံ မေ ဓနေန, ယာဝ မံ ဇရာ နာဘိဘဝတိ, တာဝဒေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော ဘဝိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဂေဟေ သဗ္ဗဒွါရာနိ ဝိဝရာပေတွာ “ဒိန္နံ မေ, ဟရန္တူ”တိ အသုစိံ ဝိယ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဝတ္ထုကာမေ ပဟာယ မဟာဇနဿ ရောဒန္တဿ ပရိဒေဝန္တဿ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ဝသနတ္ထာယ ရမဏီယံ ဘူမိဘာဂံ ဩလောကေန္တော ဣမံ ဌာနံ ပတွာ “ဣဓ ဝသိဿာမီ”တိ ဧကံ ဣန္ဒဝါရုဏိရုက္ခံ ဂေါစရဂါမံ အဓိဋ္ဌာယ တဿေဝ ရုက္ခဿ မူလေ ဝိဟာသိ။ ကမန္တသေနာသနံ ပဟာယ အာရညိကော အဟောသိ, ပဏ္ဏသာလံ အကတွာ ရုက္ခမူလိကော အဟောသိ, အဗ္ဘောကာသိကော နေသဇ္ဇိကော။ သစေ နိပဇ္ဇိတုကာမော, ဘူမိယံယေဝ နိပဇ္ဇတိ, ဒန္တမုသလိကော ဟုတွာ အနဂ္ဂိပက္ကမေဝ ခါဒတိ, ထုသပရိက္ခိတ္တံ ကိဉ္စိ န ခါဒတိ, ဧကဒိဝသံ ဧကဝါရမေဝ ခါဒတိ, ဧကာသနိကော အဟောသိ။ ခမာယ ပထဝီအာပတေဇဝါယုသမော ဟုတွာ ဧတေ တေရသ ဓုတင်္ဂဂုဏေ သမာဒာယ ဝတ္

တတိ, ဣမသ္မိံ ကိရ ဇာတကေ ဗောဓိသတ္တော ပရမပ္ပိစ္ဆော အဟောသိ။ သော န စိရဿေဝ အဘိညာ စ သမာပတ္တိ ယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနကီဠံ ကီဠန္တော တတ္ထေဝ ဝသတိ, ဖလာဖလတ္ထမ္ပိ အညတ္ထ န ဂစ္ဆတိ, ရုက္ခဿ ဖလိတကာလေ ဖလံ ခါဒတိ, ပုပ္ဖိတကာလေ ပုပ္ဖံ ခါဒတိ, သပတ္တကာလေ ပတ္တာနိ ခါဒတိ, နိပ္ပတ္တကာလေ ပပဋိကံ ခါဒတိ။ ဧဝံ ပရမသန္တုဋ္ဌော ဟုတွာ ဣမသ္မိံ ဌာနေ စိရံ ဝသတိ။

သော ဧကဒိဝသံ ပုဗ္ဗဏှသမယေ တဿ ရုက္ခဿ ပက္ကာနိ ဖလာနိ ဂဏှိ, ဂဏှန္တော ပန လောလုပ္ပစာ ရေန ဥဋ္ဌာယ အညသ္မိံ ပဒေသေ န ဂဏှာတိ, ယထာနိသိန္နောဝ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဟတ္ထပ္ပသာရဏဋ္ဌာနေ ဌိ တာနိ ဖလာနိ သံဟရတိ, တေသုပိ မနာပမနာပံ အဝိစိနိတွာ သမ္ပတ္တသမ္ပတ္တမေဝ ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ပရမသန္တုဋ္ဌ ဿ တဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ တံ ကိရ သက္ကဿ အာယုက္ခယေန တ ဥဏှံ ဟောတိ ပုညက္ခယေန တ, အညသ္မိံ တ မဟာနုဘာဝသတ္တေ တံ ဌာနံ ပတ္ထေန္တေ, ဓမ္မိ ကာနံ တ မဟိဒ္ဓိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ သီလတေဇေန ဥဏှံ ဟောတိ။ သက္ကော ''ကော နု ခေါ မံ ဌာနာ စာဝေတုကာ မော''တိ အာဝဇ္ဇေတွာ ဣမသ္မိံ ပဒေသေ ဝသန္တံ ကဏှံ ဣသိံ ရုက္ခဖလာနိ ဥစ္စိနန္တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ ''အယံ ဣသိ ဃောရတပေါ ပရမဇိတိန္ဒြိယော, ဣမံ ဓမ္မကထာယ သီဟနာဒံ နဒာပေတွာ သုကာရဏံ သုတွာ ဝရေန သန္တပ္ပေ တွာ ဣမမဿ ရုက္ခံ ဓုဝဖလံ ကတွာ အာဂမိဿာမီ''တိ။ သော မဟန္တေနာနုဘာဝေန သီဃံ ဩတရိတွာ တသ္မိံ ရုက္ခမူလေ တဿ ပိဋ္ဌိပဿေ ဌတွာ ''အတ္တနော အဝဏ္ဏေ ကထိတေ ကုဇ္ဈိဿတိ နု ခေါ, နော''တိ ဝီမံသန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၁၁. ''ကဏှော ဝတာယံ ပုရိသော၊ ကဏှံ ဘုဉ္ဇတိ ဘောဇနံ။
ကဏှေ ဘူမိပဒေသသ္မိံ၊ န မယှံ မနသော ပိယော''တိ။

တတ္ထ **ကဏှော**တိ ကာဠဝဏ္ဏော။ **ဘောဇန**န္တိ ရုက္ခဖလဘောဇနံ။

ကဏှော ဣသိ သက္ကဿ ဝစနံ သုတွာ ''ကော နု ခေါ မယာ သဒ္ဓိံ ကထေတီ''တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဥပဓာရေန္တော ''သက္ကော''တိ ဉတွာ အနိဝတ္တိတွာ အနောလောကေတွာဝ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၁၂. ''န ကဏှော တစသာ ဟောတိ၊ အန္တောသာရော ဟိ ဗြာဟ္မဏော။
ယသ္မိံ ပာပါနိ ကမ္မာနိ၊ သ ဝေ ကဏှော သုဇမ္ပတီ''တိ။

တတ္ထ **တစသာ**တိ တစေန ကဏှော နာမ န ဟောတီတိ အတ္ထော။ **အန္တောသာရော** တိ အဗ္ဘန္တရေ သီလ သမာဓိပညာဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနသာရေဟိ သမန္နာဂတော။ ဧဝရူပေါ ဟိ ဗာဟိတပာပတ္တာ ဗြာဟ္မဏော နာမ ဟော တိ။ **သ ဝေ**တိ ယသ္မိံ ပန ပာပါနိ ကမ္မာနိ အတ္ထိ, သော ယတ္ထ ကတ္ထစိ ကုလေ ဇာတောပိ ယေန ကေနစိ သရီရဝဏ္ ဏေန သမန္နာဂတောပိ ကာဠကောဝ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ဣမေသံ သတ္တာနံ ကဏှဘာဝကရာနိ ပာပကမ္မာနိ ဧကဝိဓာဒိဘေဒေဟိ ဝိတ္ထာရေတွာ သဗ္ ဗာနိပိ တာနိ ဂရဟိတွာ သီလာဒယော ဂုဏေ ပသံသိတွာ အာကာသေ စန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ သက္ကဿ ဓမ္မံ ဒေ သေသိ။ သက္ကော တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပမုဒိတော သောမနဿဇာတော မဟာသတ္တံ ဝရေန နိမန္တေန္တော တ တိယံ ကထမာဟ –

၁၃. ''ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ဗြာဟ္မဏ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ''တိ။

တတ္ထ **ဧတသ္မိံ** န္တိ ယံ ဣဒံ တယာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေန ဝိယ သုလပိတံ, တသ္မိံ သုလပိတေ တုမှာကမေဝ အနုစ္ဆဝိ ကတ္တာ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ ယံ ကိဉ္စိ မနသာ ဣစ္ဆသိ, သဗ္ဗံ တေ ယံ ဝရံ ဣစ္ဆိတံ ပတ္ထိတံ, တံ ဒမ္မီတိ အတ္ ထော။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ "အယံ ကိံ နု ခေါ အတ္တနော အဝဏ္ဏော ကထိတေ ကုဇ္ဈိဿတိ, နောတိ မံ ဝီမံသန္တော မယှံ ဆဝိဝဏ္ဏဥ္စ ဘောဇနဥ္စ ဝသနဋ္ဌာနဥ္စ ဂရဟိတွာ ဣတဝါ မယှံ အကုဒ္ဓဘာဝံ ဥတွာ ပသန္နစိတ္တော ဝရံ ဒေတိ, မံ ခေါ ပနေသ 'သက္ကိဿရိယဗ္ရဟ္မိဿရိယာနံ အတ္ထာယ ဗ္ရဟ္မစရိယံ စရတီ'တိပိ မညေယျ, တတ္ရဿ နိက္ကင်္ခဘာဝတ္ထံ မယှံ ပရေသု ကောဓော တ ဒေါသော တ မာ ဥပ္ပဇ္ဇတု, ပရသမ္ပတ္တိယံ လောဘော တ ပရေသု သိနေဟော တ မာ ဥပ္ပဇ္ဇတု, မဇ္ဈတ္တောဝ ဘဝေယျန္တိ ဣမေ မယာ စတ္တာရော ဝရေ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ သော တဿ နိက္ကင်္ခဘာဝတ္ထာယ စတ္တာရော ဝရေ ဂဏှန္တော စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၁၄. "ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
သုနိက္ကောဓံ သုနိဒ္ဒောသံ၊ နိလ္လောဘံ ဝုတ္တိမတ္တနော။
နိဿ္နေဟမဘိကင်္ခာမိ၊ ဧတေ မေ စတုရော ဝရေ"တိ။

တတ္ထ **ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က** တိ သစေ တွံ မယှံ ဝရံ အဒါသိ။ **သုနိက္ကောဓ** န္တိ အကုဇ္ဈနဝသေန သုဋ္ဌု နိက္ကောဓံ။ **သုနိဒ္ဒောသ** န္တိ အဒုဿနဝသေန သုဋ္ဌု နိဒ္ဒောသံ။ **နိလ္လောဘ** န္တိ ပရသမ္ပတ္တိသု နိလ္လောဘံ။ **ဝုတ္တိမတ္တနော**တိ ဧဝရူပံ အတ္တနော ဝုတ္တိံ။ **နိဿ္နေဟ** န္တိ ပုတ္တဓီတာဒီသု တ သဝိညာဏကေသု ဓနဓညာဒီသု တ အဝိညာဏကေသု အတ္တနော သန္တကေသုပိ နိဿ္နေဟံ အပဂတလောဘံ။ **အဘိကင်္ခာမိ** တိ ဧဝရူပံ ဣမေဟိ စတူဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ အတ္တနော ဝုတ္တိံ အဘိကင်္ခာမိ။ **ဧတေ မေ စတုရော ဝရေ**တိ ဧတေ နိက္ကောဓာဒိကေ စတုရော မယှံ ဝရေ ဒေဟီတိ။

ကိံ ပနေသ န ဇာနာတိ "ယထာ န သက္ကာ သက္ကဿ သန္တိကေ ဝရံ ဂဟေတွာ ဝရေန ကောဓာဒယော ဟနိတု"န္တိ။ နော န ဇာနာတိ, သက္ကော ခေါ ပန ဝရံ ဒေန္တော န ဂဏှာမီတိ ဝစနံ န ယုတ္တန္တိ တဿ စ နိက္ကင်္ခဘာဝတ္ထာယ ဂဏှိ ။ တတော သက္ကော စိန္တေသိ "ကဏှပဏ္ဍိတော ဝရံ ဂဏှန္တော အတိဝိယ အနဝဇ္ဇေ ဝရေ ဂဏှိ, ဧတေသု ဝရေသု ဂုဏာဒေါသံ တေမေဝ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ။ အထ နံ ပုစ္ဆန္တော ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၁၅. "ကိံနု ကောဓေ တ ဒေါသေ တ၊ လောဘေ သ္နေဟေ စ ဗြာဟ္မဏ။
အာဒီနဝံ တွံ ပဿသိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော"တိ။

တဿတ္ထော – ဗြာဟ္မဏ ကိံ နု ခေါ တွံ ကောဓေ ဒေါသေ လောဘေ သ္နေဟေ စ အာဒီနဝံ ပဿသိ, တံ တာဝ မေ ပုစ္ဆိတော အက္ခာဟိ, န ဟိ မယံ ဧတ္ထ အာဒီနဝံ ဇာနာမာတိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော "တေန ဟိ သုဏာဟီ"တိ ဝတွာ စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၆. "အပ္ပေ ဟုတွာ ဗဟု ဟောတိ၊ ဝဍ္ဎတေ သော အခန္တိဇော။
အာသင်္ဂီ ဗဟုပါယာသော၊ တသ္မာ ကောဓံ န ရောစယေ။

၁၇. "ဒုဋ္ဌဿ ဖရုသာ တစာ၊ ပရာမာသော အနန္တရာ။
တတော ပါဏိ တတော ဒဏ္ဍော၊ သတ္ထဿ ပရမာ ဂတိ။
ဒေါသော ကောဓသမုဋ္ဌာနော၊ တသ္မာ ဒေါသံ န ရောစယေ။

၁၈. "အာလောပသာဟသာကာရာ၊ နိကတီ ဝဉ္စနာနိ စ။
ဒိဿန္တိ လောဘဓမ္မေသု၊ တသ္မာ လောဘံ န ရောစယေ။

၁၉. "သ္နေဟသင်္ဂထိတာ ဂန္ထာ၊ သေန္တိ မနောမယာ ပုထူ။
တေ ဘုသံ ဥပတာပေန္တိ၊ တသ္မာ သ္နေဟံ န ရောစယေ"တိ။

တတ္ထ **အခန္တိဇော** တိ သော အနဓိဝါသကဇာတိကဿ အခန္တိတော ဇာတော ကောဓော ပဌမံ ပရိတ္တော ဟုတွာ ပစ္ဆာ ဗဟု ဟောတိ အပရာပရံ ဝဍ္ဎတိ။ တဿ ဝဍ္ဎနဘာဝေ **ခန္တိဝါဒီဇာတကေန** (ဇာ. ၁.၄.၄၉ အာဒယော) စေဝ **စူဠဓမ္မပါလဇာတကေန** (ဇာ. ၁.၅.၄၄ အာဒယော) စ ဝဏ္ဏေတဗ္ဗော။ အပိစ တိဿာမစ္စဿပေတ္ထ ဘရိယံ အာဒိံ

ကတ္တ သဗ္ဗံ သပရိဇနံ မာရေတ္ဝာ ပစ္ဆာ အတ္တနော မာရိတဝတ္ထုံ ကထေတဗ္ဗံ။ **အာသင်္ဂီ** တိ အာသင်္ဂကရဏော။ ယသ္
သ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တံ အာသတ္တံ လဂ္ဂိတံ ကရောတိ, တံ ဝတ္ထုံ ဝိသ္သဇ္ဇေတွ်ာ ဂန္တုံ န ဒေတိ, နိဝတ္တိတ္ဝာ အက္
ကောသနာဒီနိ ကာရေတိ။ **ဗဟုပဟာယာသော**တိ ဗဟုနာ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခသင်္ခာတေန ဥပဟာယာသေန ကိလမထေန
သမန္နာဂတော။ ကောခံ နိဿာယ ဟိ ကောဓဝသေန အရိယာဒီသု ကတဝီတိက္ကမာ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ စေဝ သမ္ပရာယေ စ ဝဓဗ
န္ဓဝိပ္ပဋိသာရာဒီနိ စေဝ ပဉ္စဝိဓဗန္ဓနကမ္မကရဏာဒီနိ စ ဗဟူနိ ဒုက္ခာနိ အနုဘဝန္တီတိ ကောဓော ဗဟုပဟာယာသော နာမ။
တသ္မာ တိ ယသ္မာ သေ ဧဝံ အနေကာဒီနဝေ, တသ္မာ ကောခံ န ရောစေမိ။

ဒုဋ္ဌဿာ တိ ကုဇ္ဈနလက္ခဏေန ကောဓေန ကုဇ္ဈိတ္ဝာ အပရာဘာဂေ ဒုဿနလက္ခဏေန ဒောသေန ဒုဋ္ဌဿ
ပဌမံ တာဝ "အရေ, ဒာသ, ပေဿာ"တိ ဖရုသတစာ နိစ္ဆရတိ, တစာယ အနန္တရာ အာကမုနဝိကမုနဝသေန ဟတ္ထပ
ရာမာသော, တတော အနန္တရာ ဥပက္ကမနဝသေန ဟဏ္ဍိ ပဝတ္တတိ, တတော ဒဏ္ဍော, ဒဏ္ဍပ္ပဟာရေ အတိက္ကမိတွာ
ပန ဧကတောဓာရဉဘတောဓာရဿ သတ္ထဿ ပရမာ ဂတိ, သဗ္ဗပရိယန္တာ သတ္ထနိပ္ဖတ္တိ ဟောတိ။ ယဒာ ဟိ သ
တ္တေန ပရံ ဇီဝိတာ ဝေရောပေတွာ ပစ္ဆာ တေနေဝ သတ္တေန အတ္တာနံ ဇီဝိတာ ဝေရောပေတိ, တဒါ ဒောသော မ
တ္ထကပ္ပတ္တော ဟောတိ။ **ဒောသော ကောဓသမုဋ္ဌာနော** တိ ယထာ အနမ္ဗိလံ တက္ကံ တ ကဉ္ဇိကံ တ ပရိဏာမဝသေ
န ပရိဝတ္တိတွာ အမ္ဗိလံ ဟောတိ, တံ ဧကဇာတိကမ္ပိ သမာနံ အမ္ဗိလံ အနမ္ဗိလန္တိ နာနာ ဝုစ္စတိ, တထာ ပုဗ္ဗကာလေ
ကောဓော ပရိဏမိတ္ဝာ အပရာဘာဂေ ဒောသော ဟောတိ။ သော အကုသလမူလတ္တေန ဧကဇာတိကောပိ သမာနော ကော
ဓော ဒောသောတိ နာနာ ဝုစ္စတိ။ ယထာ အနမ္ဗိလတော အမ္ဗိလံ, ဧဝံ သောပိ ကောဓတော သမုဋ္ဌာတီတိ ကောဓသမုဋ္ဌာ
နော။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဧဝံ အနေကာဒီနဝေ ဒောသော, တသ္မာ ဒောသမ္ပိ န ရောစေမိ။

အာလောပသာဟသာကာရာတိ ဒိဝါ ဒိဝဿေဝ ကမံ ပဟရိတ္ဝာ ဝိလုမ္ပနာနိ စ အာဝုခံ သရီရေ ဌပေတွာ "ကြဒံ
နာမ မေ ဒေဟီ"တိ သာဟသာကာရာ စ။ **နိကတီ ဝဉ္စနာနိ စာ** တိ ပတိရူပကံ ဒဿေတွာ ပရဿ ဟရဏံ နိကတိ နာမ,
သာ အသုဝဏ္ဏမေဝ "သုဝဏ္ဏ"န္တိ ကူဋကဟာပဏံ "ကဟာပဏော"တိ ဒတွာ ပရသန္တကဂ္ဂဟဏေ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ပဋိဘာန
ဝသေန ပန ဥပာယကုသလတာယ ပရသန္တကဂ္ဂဟဏံ ဝဉ္စနံ နာမ။ တဿေဝံ ပဝတ္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ – ဧကော ကိရ ဥဇုဇာတိ
ကော ကမိကပုရိသော အရညတော သသကံ အာနေတ္ဝာ နဒီတီရေ ဌပေတွာ နှာယိတုံ ဩတရိ။ အထေကော ဓုတ္တော
တံ သသကံ သီသေ ကတွာ နှာယိတုံ ဩတိဏ္ဏော။ ဣတရော ဥတ္တရိတွာ သသကံ အပဿန္တော ဣတော စိ
တော စ ဝိလောကေသိ။ တမေနံ ဓုတ္တော "ကိံ ဘော ဝိလောကေသီ"တိ ဝတွာ "ဣမသ္မိံ မေ ဌာနေ သသကော ဌပိတော,
တံ န ပဿာမီ"တိ ဝုတ္တေ "အန္ဓဗာလ, တွံ န ဇာနာသိ, သသကာ နာမ နဒီတီရေ ဌပိတာ ပလာယန္တိ, ပဿ အဟံ
အတ္တနော သသကံ သီသေ ဌပေတွာတဝ နှာယာမီ"တိ အာဟ။ သော အပ္ပဋိဘာနတာယ "ဧဝံ ဘဝိဿတီ"တိ ပက္ကာမိ။
ဧကကဟာပဏေန မိဂံ ဂဟေတ္ဝာ ဂဟေတွာ ပုန တံ ဒတွာ ဒွိကဟာပဏဂ္ဃနကဿ မိဂဿ ဂဟိတဝတ္ထုပေတ္ထ က
ထေတဗ္ဗံ။ **ဒိဿန္တိ လောဘဓမ္မေသူ** တိ သက္က, ဣမေ အာလောပာဒယော ပာပဓမ္မာ လောဘသဘာဝေသု လောဘာ
ဘိဘူတေသု သတ္တေသု ဒိဿန္တိ။ န ဟိ အလုဒ္ဓာ ဧဝရူပာနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တိ။ ဧဝံ လောဘော အနေကာဒီနဝေ, တ
သ္မာ လောဘမ္ပိ န ရောစေမိ။

သ္နေဟသင်္ဂထိတာ ဂန္ထာ တိ အာရမ္မဏေသု အလ္လီယနလက္ခဏေန သ္နေဟေန သင်္ဂထိတာ ပုနပ္ပုနံ ဥပ္ပာဒ
ဝသေန ဃဋိတာ သုတ္တေန ပုပ္ဖာနိ ဝိယ ဗဒ္ဓာ နာနပ္ပကာရေသု အာရမ္မဏေသု ပဝတ္တမာနာ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထာ။
သေန္တိ မနောမယာ ပုထူ တိ တေ ပုထူသု အာရမ္မဏေသု ဥပ္ပန္နာ သုဝဏ္ဏာဒိဟိ နိဗ္ဗတ္တာနိ သုဝဏ္ဏာဒိမယာနိ အာ
ဘရဏာဒီနိ ဝိယ မနေန နိဗ္ဗတ္တတ္တာ မနောမယာ အဘိဇ္ဈာကာယဂန္ထာ တေသု အာရမ္မဏေသု သေန္တိ အနုသေန္
တိ။ **တေ ဘုသံ ဥပတာပေန္တိ** တိ တေ ဧဝံ အနုသယိတာ ဗလဝတာပံ ဇနေန္တာ ဘုသံ ဥပတာပေန္တိ အတိကိလမေန္တိ။
တေသံ ပန ဘုသံ ဥပတာပနေ "သလ္လဝိဒ္ဓောဝ ရုပ္ပတီ"တိ (သု. နိ. ၇၇၃) ကထာယ ဝတ္ထု, "ပိယဇာတိကာ ဟိ ဂဟပတိ,
သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ ပိယပ္ပဘဝိကာ" (မ. နိ. ၂.၃၅၃), "ပိယတော ဇာယတီ သောကော"တိအာဒီ
နိ (ဓ. ပ. ၂၁၂) သုတ္တာနိ စ အာဟရိတဗ္ဗာနိ။ အပိစ မင်္ဂလဗောဓိသတ္တဿ အရညေ ဒတွာ ဗလဝသောကေန ဟဒယံ
ဖလိ, ဝေဿန္တရဗောဓိသတ္တဿ မဟန္တံ ဒောမနဿံ ဥဒပါဒိ။ ဧဝံ ပူရိတပာရမီနံ မဟာသတ္တာနံ ပေမံ ဥပတာပံ
ကရောတိယေဝ။ အယံ သ္နေဟော အာဒီနဝေ, တသ္မာ သ္နေဟမ္ပိ န ရောစေမီတိ။

သက္ကော ပဉ္စဟဝိဿဇ္ဇနံ သုတွာ ''ကဏှပက္ခိတ တယာ ကမ္မေ ပဉ္ဟာ ဗုဒ္ဓလီဠှာယ သာဓုကံ ကထိတာ, အတိဝိယ တုဋ္ဌောသ္မိ တေ, အပရမ္ပိ ဝရံ ဂဏှာဟီ''တိ ဝတွာ ဒသမံ ကထမာဟ –

၂၀. ''ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ဗြာဟ္မဏ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ''တိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော အနန္တရကထမာဟ –

၂၁. ''ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
အရညေ မေ ဝိဟရတော၊ နိစ္စံ ဧကဝိဟာရိနော။
အာဗာဓာ မာ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ၊ အန္တရာယကရာ ဘုသာ''တိ။

တတ္ထ **အန္တရာယကရာ ဘုသာ** တိ ကမ္မဿ မေ တပေါကမ္မဿ အန္တရာယကရာ။

တံ သုတွာ သက္ကော ''ကဏှပက္ခိတော ဝရံ ဂဏှန္တော န အာမိသသန္နိဿိတံ ဂဏှာတိ, တပေါကမ္မနိဿိတမေဝ ဂဏှာတီ''တိ စိန္တေတွာ ဘိယျောသောမတ္တာယ ပသန္နော အပရမ္ပိ ဝရံ ဒဒမာနော ဧကာဒသမံ ကထမာဟ –

၂၂. ''ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ဗြာဟ္မဏ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ''တိ။

ဗောဓိသတ္တောပိ ဝရဂ္ဂဟဏာပဒေသေန တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဩသာနကထမာဟ –

၂၃. ''ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
န မနော ဝာ သရီရံ ဝာ၊ မံ-ကတေ သက္က ကဿစိ။
ကဒါစိ ဥပဟညေထ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ''တိ။

တတ္ထ **မနော ဝာ**တိ မနောဒွါရံ ဝာ။ **သရီရံ ဝာ**တိ ကာယဒွါရံ ဝာ, ဝစီဒွါရမ္ပိ ဧတေသံ ဂဟဏေန ဂဟိတမေဝါတိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ **မံ-ကတေ**တိ မမ ကာရဏာ။ **ဥပဟညေထာ**တိ ဥပဃာတံ အာပဇ္ဇေယျ အပရိသုဒ္ဓံ အဿ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သက္က ဒေဝရာဇ, မမ ကာရဏာ မံ နိဿာယ မမ အနတ္ထကာမတာယ ကဿစိ သတ္တဿ ကိသ္မိဉ္စိ ကာလေ ဣဒံ တိဝိဓမ္ပိ ကမ္မဒွါရံ န ဥပဟညေထ, ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဒသဟိ အကုသလကမ္မပထေဟိ ဝိမုတ္တံ ပရိသုဒ္ဓမေဝ ဘဝေယျာတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ဆသုပိ ဌာနေသု ဝရံ ဂဏှန္တော နေက္ခမ္မနိဿိတမေဝ ဂဏှိ, ဇာနာတိ စေသ ''သရီရံ နာမ ဗျာဓိဓမ္မံ, န တံ သက္ကာ သက္ကေန အဗျာဓိဓမ္မံ ကာတု''န္တိ။ သတ္တာနဉ္စဟိ တီသု ဒွါရေသု ပရိသုဒ္ဓဘာဝေ အသက္ကာယတ္တော၀, ဧဝံ သန္တေပိ တဿ ဓမ္မဒေသနတ္ထံ ဣမေ ဝရေ ဂဏှိ။ သက္ကောပိ တံ ရုက္ခံ ဓုဝဖလံ ကတွာ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ သိရသိ အဉ္ဇလိံ ပတိဋ္ဌပေတွာ ''အရောဂေါ ဣဓေဝ ဝသထာ''တိ ဝတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ဗောဓိသတ္တောပိ အပရိဟီနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''အာနန္ဒ, ပုဗ္ဗေ မယာ နိဝုတ္ထဘူမိပ္ပဒေသော စေသော''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ, ကဏှပက္ခိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

ကဏှဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၄၄၁] ၃. စတုပေါသထိကဇာတကဝဏ္ဏနာ

၂၄-၃၈. ယော ကောပနေယျေ တိ ဣဒံ စတုပေါသထိကဇာတကံ **ပုဏ္ဏကဇာတကေ** အာဝိ ဘဝိဿတိ။

[၄၄၂] ၄. သင်္ခဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဗဟုဿုတော တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကော ဥပါသကော တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပသန္နစိတ္တော သွာတနာယ နိမန္တေတွာ အတ္တနော ဃရဒွါရေ မဏ္ဍပံ ကာရေတွာ အလင်္ကရိတွာ ပုနဒိဝသေ တထာဂတဿ ကာလံ အာရောစာပေသိ။ သတ္ထာ ပဉ္စသတဘိက္ခုပရိဝါရော တတ္ထ ဂန္တွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ ဥပါသကော သပုတ္တဒါရော သပရိဇနော ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပုန သွာတနာယာတိ ဧဝံ သတ္တာဟံ နိမန္တေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗပရိက္ခာရံ အဒါသိ။ တံ ပန ဒဒမာနော ဥပါဟနဒါနံ ဥဠာရံ ကတွာ အဒါသိ။ ဒသဗလဿ ဒိန္နော ဥပါဟနသင်္ဃာဋော သဟဿဂ္ဃနကော အဟောသိ, ဒွိန္နံ အဂ္ဂသာဝကာနံ ပဉ္စသတဂ္ဃနကော, သေသာနံ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ သတဂ္ဃနကော။ ဣတိ သော သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ ဒတွာ အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဘဂဝတော သန္တိကေ နိသီဒိ။ အထဿ သတ္ထာ မဓုရေန သရေန အနုမောဒနံ ကရောန္တော "ဥပါသက, ဥဠာရံ တေ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ, အတ္တမနော ဟောဟိ, ပုဗ္ဗေ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ ဧကံ ဥပါဟနသင်္ဃာဋံ ဒတွာ နာဝါယ ဘိန္နာယ အပ္ပတိဋ္ဌေ မဟာသမုဒ္ဒေပိ ဥပါဟနဒါနနိဿန္ဒေန ပတိဋ္ဌံ လဘိံသု, တွံ ပန ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ အဒါသိ, တဿ တေ ဥပါဟနဒါနဿ ဖလံ ကသ္မာ န ပတိဋ္ဌာ ဘဝိဿတီ"တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ အယံ ဗာရာဏသီ မောဠိနီ နာမ အဟောသိ။ မောဠိနိနဂရေ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ သင်္ခေါ နာမ ဗြာဟ္မဏော အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဓနဓညသုဝဏ္ဏရဇတော စတူသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေ စာတိ ဆသု ဌာနေသု ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿာနိ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကပဏဒ္ဓိကာနံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ "အဟံ ဂေဟေ ဓနေ ခီဏေ ဒါတုံ န သက္ခိဿာမိ, အပရိက္ခီဏေယေဝ ဓနေ နာဝါယ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂန္တွာ ဓနံ အာဟရိဿာမီ"တိ။ သော နာဝံ ဗန္ဓာပေတွာ ဘဏ္ဍဿ ပူရာပေတွာ ပုတ္တဒါရံ အာမန္တေတွာ "ယာဝါဟံ အာဂစ္ဆာမိ , တာဝ မေ ဒါနံ အနုပစ္ဆိန္ဒိတွာ ပဝတ္တေယျာထာ"တိ ဝတွာ ဒါသကမ္မကရပရိဝုတော ဆတ္တံ အာဒါယ ဥပါဟနံ အာရုယှ မဇ္ဈန္ဟိကသမယေ ပဋ္ဋနဂါမာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဂန္ဓမာဒနေ ဧကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ အာဝဇ္ဇေတွာ တံ ဓနာဟရဏတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ "မဟာပုရိသော ဓနံ အာဟရိတုံ ဂစ္ဆတိ, ဘဝိဿတိ နု ခေါ အဿ သမုဒ္ဒေ အန္တရာယော, နော"တိ အာဝဇ္ဇေတွာ "ဘဝိဿတီ"တိ ဉတွာ "ဧသ မံ ဒိသွာ ဆတ္တဉ္စ ဥပါဟနဉ္စ မယှံ ဒတွာ ဥပါဟနဒါနနိဿန္ဒေန သမုဒ္ဒေ ဘိန္နာယ နာဝါယ ပတိဋ္ဌံ လဘိဿတိ, ကရိဿာမိဿ အနုဂ္ဂဟ"န္တိ အာကာသေနာဂန္တွာ တဿာဝိဒူရေ ဩတရိတွာ စဏ္ဍဝါတာတပေ အင်္ဂါရသန္ထရသဒိသံ ဥဏှဝါလုကံ မဒ္ဒန္တော တဿ အဘိမုခေါ အာဂစ္ဆိ။

သော တံ ဒိသွာဝ "ပုညက္ခေတ္တံ မေ အာဂတံ, အဇ္ဇ မယာ ဧတ္ထ ဒါနဗီဇံ ရောပေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ တုဋ္ဌစိတ္တော ဝေဂေန တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ "ဘန္တေ, မယှံ အနုဂ္ဂဟတ္ထာယ ထောကံ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ဣမံ ရုက္ခမူလံ ဥပသင်္ကမထာ"တိ ဝတွာ တသ္မိံ ရုက္ခမူလံ ဥပသင်္ကမန္တေ ရုက္ခမူလေ ဝါလုကံ ဥဿာပေတွာ ဥတ္တရာသင်္ဂံ ပညပေတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ နိသီဒါပေတွာ ဝန္ဒိတွာ ဝါသိတပရိဿာဝိတေန ဥဒကေန ပါဒေ ဓောဝိတွာ ဂန္ဓတေလေန မက္ခေတွာ အတ္တနော ဥပါဟနာ ဩမုဉ္စိတွာ ပပ္ဖောဋေတွာ ဂန္ဓတေလေန မက္ခေတွာ တဿ ပါဒေသု ပဋိမုဉ္စိတွာ "ဘန္တေ, ဣမာ ဥပါဟနာ အာရုယှ ဆတ္တံ မတ္ထကေ ကတွာ ဂစ္ဆထာ"တိ ဆတ္တုပါဟနံ အဒါသိ။ သော အဿ အနုဂ္ဂဟတ္ထာယ တံ ဂဟေတွာ ပသာဒသံဝဍ္ဎနတ္ထံ ပဿန္တဿေဝဿ ဥပ္ပတိတွာ ဂန္ဓမာဒနမေဝ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ တံ ဒိသွာ အတိဝိယ ပသန္နစိတ္တော ပဋ္ဋနံ ဂန္တွာ နာဝံ အဘိရုဟိ။ အထဿ မဟာသမုဒ္ဒံ ပဋိပန္နဿ သတ္တမေ ဒိဝသေ နာဝါ ဝိဝရံ အဒါသိ, ဥဒကံ ဥဿိဉ္စိတုံ နာသက္ခိံသု။ မဟာဇနော မရဏဘယဘီတော အတ္တနော အတ္တနော ဒေဝတာ နမဿိတွာ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိ။ မဟာသတ္တော ဧကံ ဥပဋ္ဌာကံ ဂဟေတွာ သကလသရီရံ တေလေန မက္ခေတွာ သပ္ပိနာ သဒ္ဓိံ သက္ခရစုဏ္ဏံ ယာဝဒတ္ထံ ခါဒိတွာ တမ္ပိ ခါဒါပေတွာ တေန သဒ္ဓိံ ကူပကယဋ္ဌိမတ္ထကံ အာရုယှ "ဣမာယ ဒိသာယ အမှာကံ နဂရ"န္တိ ဒိသံ ဝဝတ္ထပေတွာ မစ္ဆကစ္ဆပပရိပန္ထတော အတ္တာနံ မောစေန္တော တေန သဒ္ဓိံ ဥသဘမတ္တံ အတိက္ကမိတွာ ပတိ။ မဟာဇနော ဝိနာသံ ပါပုဏိ။ မဟာသတ္တ

တော ပန ဥပဋ္ဌာကေန သဒ္ဓိံ သမုဒ္ဒံ တရိတုံ အာရဘိ။ တသ္မိံ တရန္တေယေဝ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဇာတော။ သော တ သ္မိံ ကာလေ လောဏောဒကေန မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဥပေါသထိကော အဟောသိယေဝ။

တဒါ ပန စတူဟိ လောကပါလေဟိ မဏိမေခလာ နာမ ဒေဝဓီတာ ''သစေ သမုဒ္ဒေ နာဝါယ ဘိန္နာယ တိသရဏဂ တာ ဝါ သီလသမ္ပန္နာ ဝါ မာတာပိတုပဋ္ဌာကာ ဝါ မနုဿာ ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဟောန္တိ, တေ ရက္ခေယျာသီ''တိ သမုဒ္ဒ ဒေ အာရက္ခဏတ္ထာယ ဌပိတာ ဟောတိ။ သာ အတ္တနော ဣဿရိယေန သတ္တာဟမနုဘဝိတွာ ပမဇ္ဇိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သမုဒ္ဒံ ဩလောကေန္တီ သီလာစာရသံယုတ္တံ သင်္ခဗြာဟ္မဏံ ဒိသွာ ''ဣမဿ သတ္တမော ဒိဝသော သမုဒ္ဒေ ပတိတဿ, သစေ သော မရိဿတိ အတိဝိယ ဂါရယှာ မေ ဘဝိဿတီ''တိ သံဝိဂ္ဂမာနသာ ဟုတွာ ဧကံ သုဝ ဏ္ဏပါတိံ နာနဂ္ဂရသဘောဇနဿ ပူရေတွာ တာဝဒေဝ ဝေဂေန တတ္ထ ဂန္တွာ တဿ ပုရတော အာကာသေ ဌတွာ ''ဗြာဟ္မဏ, တွံ သတ္တာဟံ နိရာဟာရော, ဣဒံ ဒိဗ္ဗဘောဇနံ ဘုဉ္ဇာ''တိ အာဟ။ သော တံ ဩလောကေတွာ ''အပနေ ဟိ တဝ ဘတ္တံ, အဟံ ဥပေါသထိကော''တိ အာဟ။ အထဿ ဥပဋ္ဌာကော ပစ္ဆတော အာဂတော ဒေဝတံ အဒိသွာ သဒ္ဒမေဝ သုတွာ ''အယံ ဗြာဟ္မဏော ပကတိသုခုမာလော သတ္တာဟံ နိရာဟာရတာယ ဒုက္ခိတော မရဏဘယေန ဝိ လပတိ မညေ, အဿာသေဿာမိ န''န္တိ စိန္တေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၃၉. ''ဗဟုဿုတော သုတဓမ္မောသိ သင်္ခ၊ ဒိဋ္ဌာ တယာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။
အထက္ခဏေ ဒဿယသေ ဝိလာပံ၊ အညော နု ကော တေ ပဋိမန္တကော မယာ''တိ။

တတ္ထ **သုတဓမ္မောသီ** တိ ဓမ္မောပိ တယာ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ သန္တိကေ သုတော အသိ။ **ဒိဋ္ဌာ တယာ** တိ တေသံ ပစ္စယေ ဒေန္တေန ဝေယျာဝစ္စံ ကရောန္တေန ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာ စ တယာ ဒိဋ္ဌာ။ ဇေ ံ အကရောန္တော ဟိ ပဿန္တောပိ တေ န ပဿတိယေဝ။ **အထက္ခဏေ** တိ အထ အက္ခဏေ သလ္လပန္တဿ ကဿစိ အဘာ ဝေန ဝစနဿ အနောကာသေ။ **ဒဿယသေ** တိ ''အဟံ ဥပေါသထိကော''တိ ဝဒန္တော ဝိလာပံ ဒဿေသိ။ **ပဋိမန္တ ကော**တိ မယာ အညော ကော တဝ ပဋိမန္တကော ပဋိဝစနဒာယကော, ကိံကာရဏာ ဇေ ံ ဝိပ္ပလပသီတိ?

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ''ဣမဿ ဒေဝတာ န ပညာယတိ မညေ''တိ စိန္တေတွာ ''သမ္မ, နာဟံ မရဏဿ ဘာယာမိ, အတ္ထိ ပန မေ အညော ပဋိမန္တကော''တိ ဝတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၄၀. ''သုဗ္ဘူ သုဘာ သုပ္ပဋိမုက္ကကမ္ဗု၊ ပဂ္ဂယှ သောဝဏ္ဏမယာယ ပါတိယာ။
'ဘုဉ္ဇဿု ဘတ္တံ' ဣတိ မံ ဝဒေတိ၊ သဒ္ဓါဝိတ္တာ၊ တမဟံ နောတိ ဗ္ရူမိ''တိ။

တတ္ထ **သုဗ္ဘူ** တိ သုဘမုခာ။ **သုဘာ**တိ ဟသာဒိကာ ဥတ္တမရူပဓရော။ **သုပ္ပဋိမုက္ကကမ္ဗူ** တိ ပဋိမုက္ကသုဝဏ္ဏာလ င်္ကာရာ။ **ပဂ္ဂယှ** တိ သုဝဏ္ဏပါတိယာ ဘတ္တံ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပိတွာ။ **သဒ္ဓါဝိတ္တာ** တိ သဒ္ဓါ စေဝ တုဋ္ဌစိတ္တာ စ။ ''သဒ္ဓံ စိတ္တ''န္တိပိ ပါဌော, တဿတ္ထော **သဒ္ဓ** န္တိ သဒ္ဒဟန္တံ, **စိတ္တ** န္တိ တုဋ္ဌစိတ္တံ။ **တမဟံ နောတီ** တိ တမဟံ ဒေဝတံ ဥပေါသထိကတ္တာ ပဋိက္ခိပန္တော နောတိ ဗြူမိ, န ဝိပ္ပလပါမိ သမ္မာတိ။

အထဿ သော တတိယံ ဂါထမာဟ –

၄၁. ''ဧတာဒိသံ ဗြာဟ္မဏ ဒိသွာန ယက္ခံ၊ ပုစ္ဆေယျ ပေါသော သုခမာသိသာနော။
ဥဋ္ဌေဟိ နံ ပဉ္ဇလိကာဘိပုစ္ဆ၊ ဒေဝီ နုသိ တွံ ဥဒ မာနုသီ နု''တိ။

တတ္ထ **သုခမာသိသာနော**တိ ဧတာဒိသံ ယက္ခံ ဒိသွာ အတ္တနော သုခံ အာသီသန္တော ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ''အမ္ဗ ဟာကံ သုခံ ဘဝိဿတိ, န ဘဝိဿတီ''တိ ပုစ္ဆေယျ။ **ဥဋ္ဌေဟီ** တိ ဥဒကတော ဥဋ္ဌာနာကာရံ ဒဿေန္တော ဥဋ္ဌ ဟ။ **ပဉ္ဇလိကာဘိပုစ္ဆာ** တိ အဉ္ဇလိကော ဟုတွာ အဘိပုစ္ဆ။ **ဥဒ မာနုသီ**တိ ဥဒါဟု မဟိဒ္ဓိကာ မာနုသီ တွံဝတ္ထိ။

ဗောဓိသတ္တော ''ယုတ္တံ ကထေသီ''တိ တံ ပုစ္ဆန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ –

၄၂. ''ယံ တွံ သုခေနာဘိသမေက္ခသေ မံ၊ ဘုဉ္ဇဿု ဘတ္တံ ဣတိ မံ ဝဒေသိ။

ပုစ္ဆာမိ တံ နာရိ မဟာနုဘာဝေ၊ ဒေဝီ နုသိ တ္ဝံ ဥဒ မာနုသီ နူ''တိ။

တတ္ထ **ယံ တ္ဝန္တိ** ယသ္မာ တ္ဝံ သုခေန မံ အဘိသမေက္ခသေ, ပိယစက္ခူဟိ ဩလောကေသိ။ **ပုစ္ဆာမိ တန္တိ** တေန ကာရဏေန တံ ပုစ္ဆာမိ။

တတော ဒေဝဓီတာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၄၃. ''ဒေဝီ အဟံ သင်္ခ မဟာနုဘာဝ၊ ဣဓာဂတာ သာဂရဝါရိမဇ္ဈေ။
အနုကမ္ပိကာ နော စ ပဒုဋ္ဌစိတ္တာ၊ တဝေဝ အတ္ထာယ ဣဓာဂတာသ္မိ။

၄၄. ''ဣဓန္နပါနံ သယနာသနဉ္စ၊ ယာနာနိ နာနာဝိဝိဓာနိ သင်္ခ။
သဗ္ဗဿ တျာဟံ ပဋိပါဒယာမိ၊ ယံ ကိဉ္စိ တုယှံ မနသာဘိပတ္ထိတ''န္တိ။

တတ္ထ **ဣဓာ**တိ ဣမသ္မိံ မဟာသမုဒ္ဒေ။ **နာနာဝိဝိဓာနီ**တိ ဗဟူနိ စ အနေကပ္ပကာရာနိ စ ဟတ္ထိယာနအဿယာနာဒီနိ အတ္ထိ။ **သဗ္ဗဿ တျာဟ**န္တိ တဿ အန္နပါနာဒိနော သဗ္ဗဿ သာမိကံ ကတွာ တံ တေ အန္နပါနာဒိံ ပ ဋိပါဒယာမိ ဒဒာမိ။ **ယံ ကိဉ္စီ**တိ အညမ္ပိ ယံ ကိဉ္စိ မနသာ ဣစ္ဆိတံ, တံ သဗ္ဗံ တေ ဒမ္မီတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ''အယံ ဒေဝဓီတာ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ မယှံ 'ဣဒဉ္စိဒဉ္စ ဒမ္မီ'တိ ဝဒတိ, ကိံ နု ခော သော မယာ ကတေန ပုညကမ္မေန အတုကာမာ, ဥဒာဟု အတ္တနော ဗလေန, ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န''န္တိ စိန္တေတွာ ပုစ္ဆန္တော သတ္တမံ ကထမာဟ –

၄၅. ''ယံ ကိဉ္စိ ယိဋ္ဌဉ္စ ဟုတဉ္စ မယှံ၊ သဗ္ဗဿ နော ဣဿရာ တွံ သုဂတ္တေ။
သုဿောဏိ သုဗ္ဗမှု သုဝိလဂ္ဂမဇ္ဈေ၊ ကိဿ မေ ကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော''တိ။

တတ္ထ **ယိဋ္ဌ**န္တိ အနုဝသေန ယဇိတံ။ **ဟုတ**န္တိ အာဟုနပါဟုနဝသေန ဒိန္နံ။ **သဗ္ဗဿ နော ဣဿရာ တွ**န္တိ တဿ အမှာကံ ပုညကမ္မဿ တွံ ဣဿရာ, ''ဣမဿ အယံ ဝိပါကော, ဣမဿ အယ''န္တိ ဗျာကရိတုံ သမတ္ထာတိ အတ္ထော။ **သုဿောဏိ** တိ သုန္ဒရဇဃနရုက္ခဏော။ **သုဗ္ဗမှု** တိ သုန္ဒရဘမုကေ ။ **သုဝိလဂ္ဂမဇ္ဈေ** တိ သုဋ္ဌုဝိလဂ္ဂိတတနုမဇ္ဈေ။ **ကိဿ မေ** တိ မယာ ကတကမ္မေသု ကတရကမ္မဿ အယံ ဝိပါကော, ယေနာဟံ အပ္ပတိဋ္ဌေ သမုဒ္ဒေ ပတိဋ္ဌံ လဘာမီတိ။

တံ သုတွာ ဒေဝဓီတာ ''အယံ ဗြာဟ္မဏော 'ယံ တေန ကုသလံ ကတံ, တံ ကမ္မံ န ဇာနာတီ'တိ အညာယ ပုစ္ဆတိ မညေ, ကထယိဿာမိ အနိဿာ''တိ တံ ကထေန္တီ အဋ္ဌမံ ကထမာဟ –

၄၆. ''ဃမ္မေ ပထေ ဗြာဟ္မဏ ဧကဘိက္ခုံ၊ ဥဂ္ဃဋ္ဋပါဒံ တသိတံ ကိလန္တံ။
ပဋိပါဒယီ သင်္ခ ဥပါဟနာနိ၊ သာ ဒက္ခိဏာ ကာမဒုဟာ တဝဇ္ဇ''တိ။

တတ္ထ **ဧကဘိက္ခု**န္တိ ဧကံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ သန္ဓာယာဟ။ **ဥဂ္ဃဋ္ဋပါဒ**န္တိ ဥဏှပတလုကာယ ဃဋ္ဋိတပါဒံ။ **တသိတ**န္တိ ပိပါသိတံ။ **ပဋိပါဒယီ**တိ ပဋိပါဒေသိ, ယောဇေသီတိ အတ္ထော။ **ကာမဒုဟာ**တိ သဗ္ဗကာမဒါယိကာ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ''ဧဝရူပေပိ နာမ အပ္ပတိဋ္ဌေ မဟာသမုဒ္ဒေ မယာ ဒိန္နဥပါဟနအာနံ မမ သဗ္ဗကာမဒဒံ ဇာတံ, အဟော သုဒိန္နံ မေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ အန''န္တိ တုဋ္ဌစိတ္တော နဝမံ ကထမာဟ –

၄၇. ''သာ ဟောတု နာဝါ ဖလကူပပန္နာ၊ အနဝဿုတာ ဧရကဝါတယုတ္တာ။
အညဿ ယာနဿ န ဟေတ္ထ ဘူမိ၊ အဇ္ဇေဝ မံ မောဠိနိံ ပါပယဿု''တိ။

တဿတ္ထော – ဒေဝတေ, ဧဝံ သန္တေ မယှံ ဧကံ နာဝံ မာပေဟိ, ခုဒ္ဒကံ ပန ဧကဒောဏိကနာဝံ မာပေဟိ, ယံ နာ ဝံ မာပေဿသိ, သာ ဟောတု နာဝါ ဗဟူဟိ သုသိဗ္ဗိတေဟိ ဖလကေဟိ ဥပပန္နာ, ဥဒကပဝေသနဿာဘာဝေန အနဝဿု

သုတွာ, ရေဝေနေ သမ္မာ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေန တတေန ယုတ္တာ, ၄ပေတွာ ဒိဗ္ဗနာဝံ အညဿ ယာနဿ ဇတ္တေ
ဘူမိ နတ္ထိ, တာယ ပန ဒိဗ္ဗနာဝါယ အဇ္ဇေဝ မံ မောဠိနိနဂရံ ဟာပယဿူတိ။

ဒေဝဓီတာ တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌစိတ္တာ သတ္တရတနမယံ နာဝံ မာပေသိ။ သာ ဒီဃတော အဋ္ဌဥသဘာ
အဟောသိ ဝိတ္ထာရတော စတုဥသဘာ, ဂမ္ဘီရတော ဝီသတိယဋ္ဌိကာ။ တဿာ ဣန္ဒနီလမယာ တယော ကူပကာ, သော
ဝဏ္ဏမယာနိ ယောတ္တာနိ ရဇတမယာနိ ပတ္တာနိ သောဝဏ္ဏမယာနိ စ ဖိယာရိတ္တာနိ အဟေသုံ။ ဒေဝတာ တံ နာဝံ သတ္တန္နံ
ရတနာနံ ပူရေတွာ ဗြာဟ္မဏံ အာလိင်္ဂိတွာ အလင်္ကတနာဝါယ အာရောပေသိ, ဥပဋ္ဌာကံ ပနဿ န ဩလောကေ
သိ။ ဗြာဟ္မဏော အတ္တနာ ကတကလျာဏတော တဿ ပတ္တိံ အဒါသိ, သော အနုမောဒိ။ တဒါ ဒေဝတာ တမ္ပိ အာ
လိင်္ဂိတွာ နာဝါယ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ အထ နံ နာဝံ မောဠိနိနဂရံ နေတွာ ဗြာဟ္မဏဿ ဃရေ ဓနံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ
အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ အဂမာသိ။ သတ္ထာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဟုတွာ –

၄၈. ''သာ တတ္ထ ဝိတ္တာ သုမနာ ပတီတာ၊ နာဝံ သုစိတ္တံ အဘိနိမ္မိနိတွာ။
အာဒါယ သင်္ခံ ပုရိသေန သဒ္ဓိံ၊ ဥပါနယီ နဂရံ သာဓုရမ္မ''န္တိ။ –

ဣမံ ဩသာနဂါထံ အဘာသိ။

တတ္ထ **သာ**တိ ဘိက္ခဝေ, သာ ဒေဝတာ တတ္ထ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဝိတ္တိသင်္ခါတာယ ပီတိ
ယာ သမန္နာဂတတ္တာ **ဝိတ္တာ။ သုမနာ**တိ သုန္ဒရမနာ ဟာမောဇ္ဇေန ပတီတစိတ္တာ ဟုတွာ ဝိစိတ္ရနာဝံ နိမ္မိနိတွာ ဗြ
ာဟ္မဏံ ပရိစာရကေန သဒ္ဓိံ အာဒါယ **သာဓုရမ္မံ** အတိရမဏီယံ နဂရံ ဥပါနယီတိ။

ဗြာဟ္မဏောပိ ယာဝဇီဝံ အပရိမိတဓနံ ဂေဟံ အဇ္ဈာဝသန္တော ဒါနံ ဒတွာ သီလံ ရက္ခိတွာ ဇီဝိတပရိယောသာ
နေ သပရိသော ဒေဝနဂရံ ပရိပူရေသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥပါ
သကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။

တဒါ ဒေဝဓီတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ, ဥပဋ္ဌာကပုရိသော အာနန္ဒော, သင်္ခဗြာဟ္မဏော ပန အဟမေဝ
အဟောသိန္တိ။

သင်္ခဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၄၄၃] ၅. စူဠဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ

ယော တေ ဣမံ ဝိသာလက္ခိန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကောဓနံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။
သော ကိရ ဘိက္ခု နိယျာနိကေ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ ကောဓံ နိဂ္ဂဟေတုံ နာသက္ခိ, ကောဓနော အဟောသိ ဥပါယာ
သဗဟုလော, အပ္ပမ္ပိ ဝုတ္တော သမာနော အဘိသဇ္ဇိ ကုပ္ပိ ဗျာပဇ္ဇိ ပတိဋ္ဌယိ။ သတ္ထာ တဿ ကောဓနဘာဝံ သု
တွာ ပက္ကောသာပေတွာ ''သစ္စံ ကိရ တွံ ကောဓနော''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''သစ္စံ ဘန္တေ''တိ ဝုတ္တေ ''ဘိက္ခု ကော
ဓော နာမ တရေတဗ္ဗော, ဧဝရူပေ ဟိ ဣဓလောကေ စ ပရလောကေ စ အနတ္ထကာရကော, တွံ နိက္ကောဓဿ ဗုဒ္ဓဿ
သ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသ္မာ ကုဇ္ဈသိ, ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ ဗာဟိရသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ ကောဓံ န ကရိံသူ''တိ
ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ အညတရသ္မိံ ကာသိနိဂမေ ဧကော ဗြာဟ္မဏော အဍ္ဍ
ဟော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေ အပုတ္တကော အဟောသိ, တဿ ဗြာဟ္မဏီ ပုတ္တံ ပတ္ထေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တ
တော ဗြဟ္မလောကာ စဝိတွာ တဿာ ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ''ဗောဓိကုမာရော''တိ နာမံ က
ရိံသု။ တဿ ဝယပ္ပတ္တကာလေ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပစ္စာဂတဿ အနိစ္ဆန္တဿ
သေဝ မာတာပိတရော သမာနဇာတိကာ ကုလာ ကုမာရိကံ အာနေသုံ။ သာပိ ဗြဟ္မလောကာ စုတာဝ ဥတ္တမရူပဓရာ ဒေဝစ္
ဆရပဋိဘာဂါ။ တေသံ အနိစ္ဆမာနာနညေဝ အညမညံ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရိံသု။ ဥဘိန္နံ ပနေတေသံ ကိလေသသမုဒါစာ

ရော နာမ န ဘူတပုဗ္ဗော, သံရာဂဝသေန အညမညဿ ဩလောကနံ နာမ နာဟောသိ, သုပိနေပိ မေထုနဓမ္မော နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓသီလာ အဟေသုံ။

အထာပရဘာဂေ မဟာသတ္တော မာတာပိတူသု ကာလကတေသု တေသံ သရီရကိစ္စံ ကတွာ တံ ပက္ကောသိတွာ ''ဘဒ္ဒေ, တဝ ဣမံ အသီတိကောဋိဓနံ ဂဟေတွာ သုခေန ဇီဝါဟီ''တိ အာဟ။ ''ကိံ ကရိဿထ တုမှေ ပန, အယျပုတ္တာ''တိ? ''မယှံ ဓနေန ကိစ္စံ နတ္ထိ, ဟိမဝန္တပဒေသံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကရိဿာမီ''တိ။ ''ကိံ ပန အယျပုတ္တ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ ပုရိသာနညေဝ ဝဋ္ဋတီ''တိ? ''ဣတ္ထီနမ္ပိ ဝဋ္ဋတိ, ဘဒ္ဒေ''တိ။ ''တေန ဟိ အဟံ တုမှေဟိ ဆဋ္ဍိတခေဠံ န ဂဏှိဿာမိ, မယှမ္ပိ ဓနေန ကိစ္စံ နတ္ထိ, အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမီ''တိ။ ''သာဓု, ဘဒ္ဒေ''တိ။ တေ ဥဘောပိ မဟာဒါနံ ဒတွာ နိက္ခမိတွာ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဉဉ္ဆာစရိယာယ ဖလာဖလေဟိ ယာပေန္တာ တတ္ထ ဒသမတ္တာနိ သံဝစ္ဆရာနိ ဝသိံသု, ဈာနံ ပန နေသံ န တာဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ တေ တတ္ထ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေနေဝ ဒသ သံဝစ္ဆရေ ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ စရန္တာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိံသု။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ဥယျာနပာလံ ပဏ္ဏာကာရံ အာဒာယ အာဂတံ ဒိသွာ ''ဥယျာနကီဠိကံ ကီဠိဿာမ, ဥယျာနံ သောဓေဟီ''တိ ဝတွာ တေန သောဓိတံ သဇ္ဇိတံ ဥယျာနံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ တေ ဥဘောပိ ဧကာ ဥယျာနဿ ဧကပဿေ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေန ဝီတိနာမေတွာ နိသိန္နာ ဟောန္တိ။ အထ ရာဇာ ဥယျာနေ ဝိစရန္တော တေ ဥဘောပိ နိသိန္နကေ ဒိသွာ ပရမပါသာဒိကံ ဥတ္တမရူပဓရံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ဩလောကေန္တော ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော အဟောသိ။ သော ကိလေသဝသေန ကမ္ပန္တော ''ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ, အယံ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဣမဿ ကိံ ဟောတီ''တိ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ''ပဗ္ဗဇိတ အယံ တေ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ကိံ ဟောတီ''တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇ, ကိဉ္စိ န ဟောတိ, ကေဝလံ ဧကပဗ္ဗဇ္ဇာယ ပဗ္ဗဇိတာ, အပိစ ခော ပန မေ ဂိဟိကာလေ ပာဒပရိစာရိကာ အဟောသီတိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ''အယံ ကိရေတဿ ကိဉ္စိ န ဟောတိ, အပိစ ခော ပန ဂိဟိကာလေ ပာဒပရိစာရိကာ ကိရဿ အဟောသိ , သစေ ပနာဟံ ဣဿရိယဗလေန ဂဟေတွာ ဂစ္ဆေယျံ, ကိံ နု ခော ဧသ ကရိဿတိ, ပရိဂ္ဂဏှိဿာမိ တာဝ န''န္တိ စိန္တေတွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဌမံ ကထမာဟ –

၄၉. ''ယော တေ ဣမံ ဝိသာလက္ခိံ၊ ပိယံ သံမ္ဟိတဘာသိနိံ။
အာဒာယ ဗလာ ဂစ္ဆေယျ၊ ကိံ နု ကယိရာသိ ဗြာဟ္မဏာ''တိ။

တတ္ထ **သံမ္ဟိတဘာသိနိ**န္တိ မန္ဒဟသိတဘာသိနိံ။ **ဗလာ ဂစ္ဆေယျာ**တိ ဗလက္ကာရေန အာဒာယ ဂစ္ဆေယျ။ **ကိံ နု ကယိရာသီ**တိ တဿ တွံ ဗြာဟ္မဏ ကိံ ကရေယျာသီတိ?

အထဿ ကထံ သုတွာ မဟာသတ္တော ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၅၀. ''ဥပ္ပဇ္ဇေ မေ န မုစ္စေယျ၊ န မေ မုစ္စေယျ ဇီဝတော။
ရဇံဝ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဝါရယေ''တိ။

တဿတ္ထော – မဟာရာဇ, သစေ ဣမံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ကိသ္မိဉ္စိ မမ အဗ္ဘန္တရေ ကောပော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, သော မေ အန္တော ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ န မုစ္စေယျ, ယာဝါဟံ ဇီဝါမိ, တာဝ မေ န မုစ္စေယျ။ နာဿ အန္တော ဃန သန္နိဋ္ဌာနေန ပတိဋ္ဌာတုံ ဒဿာမိ, အထ ခော ယထာ ဥပ္ပန္နံ ရဇံ ဝိပုလာ မေဃဝုဋ္ဌိ ခိပ္ပံ နိဝါရေတိ, တထာ ခိပ္ပမေဝ နံ မေတ္တာဘာဝနာယ နိဂ္ဂဟေတွာ ဝါရေဿာမီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော သီဟနာဒံ နဒိ။ ရာဇာ ပနဿ ကထံ သုတွာပိ အန္ဓဗာလတာယ ပဋိဗဒ္ဓံ အတ္တနော စိတ္တံ နိဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော အညတရံ အမစ္စံ အာဏာပေသိ ''ဣမံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ရာဇနိဝေသနံ နေဟီ''တိ။ သော ''သာဓူ''တိ ပဋိဿုဏိတွာ ''အဓမ္မော လောကေ ဝတ္တတိ, အယုတ္တ''န္တိအာဒီနိ ဝတွာ ပရိဒေဝမာနံယေဝ နံ အာဒာယ ပါယာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ပရိဒေဝနသဒ္ဒံ သုတွာ ဧကဝါရံ ဩလောကေတွာ ပုန န ဩလောကေသိ။ တံ ရောဒန္တိံ ပရိဒေဝန္တိံ ရာဇနိဝေသနမေဝ နယိံသု။ သောပိ ဗာရာဏသိရာဇာ ဥယျာနေ ပပဉ္စံ အကတွာဝ သီဃတရံ ဂန္တွာ

တံ ပရိဗ္ဗာဇိကံ ပက္ကောသာပေတွာ မဟာန္တေန ယသေန နိမန္တေသိ။ သာ ယသသ္သ အဂုဏံ ပဗ္ဗဇာယ ဝေ ဂုဏံ က ထေသိ။ ရာဇာ ကေနစိ ပရိယာယေန တဿာ မနံ အလဘန္တော တံ ကေသိ ဂဗ္ဘေ ကာရေတွာ စိန္တေသိ ''အယံ ပရိ ဗ္ဗာဇိကာ ဝေရူပံ ယသံ န ဣစ္ဆတိ, သောပိ တာပသော ဝေရူပံ မာတုကမံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တေ ကုဇ္ဈိတွာ သြလောကိ တမတ္တမ္ပိ န အကာသိ, ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ပန ဗဟုမာယာ ဟောန္တိ, ကိဉ္စိ ပယောဇေတွာ အနတ္တမ္ပိ မေ ကရေယျုံ, ဂစ္ဆာမိ တာဝ ဇာနာမိ ကိံ ကရောန္တော နိသိန္နော''တိ သဏ္ဍာကုံ အသက္ကောန္တော ဥယျာနံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ပိ စီဝရံ သိဗ္ဗန္တော နိသီဒိ။ ရာဇာ မန္ဒပရိတရောဝ ပဒသဒ္ဒံ အကရောန္တော သဏိကံ ဥပသင်္ကမိ။ ဗောဓိသတ္တော ရာဇာနံ အနောလောကေတွာ စီဝရမေဝ သိဗ္ဗိ။ ရာဇာ ''အယံ ကုဇ္ဈိတွာ မယာ သဒ္ဓိံ န သလ္လပတီ''တိ မညမာ နော ''အယံ ကူဋတာပသော 'ကောဓဿ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ န ဒဿာမိ, ဥပ္ပန္နမ္ပိ နံ ခိပ္ပမေဝ နိဂ္ဂဏှိဿာမီ'တိ ပဌမမေဝ ဂဇ္ဇိတွာ ဣဒါနိ ကောဓေန ထဒ္ဓော ဟုတွာ မယာ သဒ္ဓိံ န သလ္လပတီ''တိ သညာယ တတိယံ ကထမာဟ –

၅၁. ''ယံ နု ပုဗ္ဗေ ဝိကတ္ထိတ္ထော၊ ဗလမှိဝ အပဿိတော။
သွဇ္ဇ တုဏှိကတော အနိ၊ သင္ဃာဋိံ သိဗ္ဗမစ္ဆသီ''တိ။

တတ္ထ **ဗလမှိဝ အပဿိတော** တိ ဗလနိဿိတော ဝိယ ဟုတွာ။ **တုဏှိကတော**တိ ကိဉ္စိ အဝဒန္တော။ **သိဗ္ဗ ဗမစ္ဆသီ**တိ သိဗ္ဗန္တော အစ္ဆသိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ''အယံ ရာဇာ ကောဓဝသေန မံ နာလပတီတိ မညတိ, ကထေဿာမိ အနိဿ ဥပ္ပန္န ဿ ကောဓဿ ဝသံ အဂတဘာဝ''န္တိ စိန္တေတွာ စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၅၂. ''ဥပ္ပဇ္ဇိ မေ န မုစ္စိတ္ထ၊ န မေ မုစ္စိတ္ထ ဇီဝတော။
ရဇံဝ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဝါရယိ''န္တိ။

တဿတ္ထော – မဟာရာဇ, ဥပ္ပဇ္ဇိ မေ, န န ဥပ္ပဇ္ဇိ, န ပန မေ မုစ္စိတ္ထ, နာဿ ပဝိသိတွာ ဟဒယေ ဌာတုံ အဒာသိံ, ဣတိ သော မမ ဇီဝတော န မုစ္စိတ္ထေဝ, ရဇံ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ ဝိယ ခိပ္ပမေဝ နံ နိဝါရေသိန္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''ကိံ နု ခော ဧသ ကောပမေဝ သန္ဓာယ ဝဒတိ, ဥဒာဟု အညံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ သန္ဓာယ ကထေသိ, ပုစ္ဆိဿာမိ တာဝ န''န္တိ စိန္တေတွာ ပုစ္ဆန္တော ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၅၃. ''ကိံ တေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္စိ၊ ကိံ တေ န မုစ္စိ ဇီဝတော။
ရဇံဝ ဝိပုလာ ဝုဋ္ဌိ၊ ကတမံ တံ နိဝါရယီ''တိ။

တတ္ထ **ကိံ တေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္စိ** တိ ကိံ တဝ ဥပ္ပဇ္ဇိ စေဝ န မုစ္စိ စ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ''မဟာရာဇ, ဧဝံ ကောဓော ဗဟုအာဒီနဝေါ မဟာဝိနာသဒါယကော, သော မမ ဥပ္ပဇ္ဇိ, ဥပ္ပန္နဉ္စ နံ မေတ္တာဘာဝနာယ နိဝါရေသိ''န္တိ ကောဓေ အာဒီနဝံ ပကာသေန္တော –

၅၄. ''ယမှိ ဇာတေ န ပဿတိ၊ အဇာတေ သာဓု ပဿတိ။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္စိ၊ ကောဓော ဒုမ္မေဓဂောစရော။

၅၅. ''ယေန ဇာတေန နန္ဒန္တိ၊ အမိတ္တာ ဒုက္ခမေသိနော။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္စိ၊ ကောဓော ဒုမ္မေဓဂောစရော။

၅၆. ''ယသ္မိဉ္စ ဇာယမာနမှိ၊ သဒတ္ထံ နာဝဗုဇ္ဈတိ။
သော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိ နော မုစ္စိ၊ ကောဓော ဒုမ္မေဓဂောစရော။

၅၇. ''ယေနာဘိဘူတော ကုသလံ ဇဟာတိ၊ ပရက္ကရေ ဝိပုလဉ္စာပိ အတ္ထံ။
သ ဘီမသေနော ဗလဝါ ပမဒ္ဒီ၊ ကောဓော မဟာရာဇ န မေ အမုစ္စထ။

၅၈. ‘‘ကဋ္ဌသ္မိံ မတ္ထမာနသ္မိံ, ပာဝကော နာမ ဇာယတိ။
တမေဝ ကဋ္ဌံ ဍဟတိ, ယသ္မာ သော ဇာယတေ ဂိနိ။

၅၉. ‘‘ဧဝံ မန္ဒဿ ပေါသဿ, ဗာလဿ အဝိဇာနတော။
သာရမ္ဘာ ဇာယတေ ကောဓော, သောပိ တေနေဝ ဍယှတိ။

၆၀. ‘‘အဂ္ဂိဝ တိဏကဋ္ဌသ္မိံ, ကောဓော ယဿ ပဝဍ္ဎတိ။
နိဟီယတိ တဿ ယသော, ကာဠပက္ခေဝ စန္ဒိမာ။

၆၁. ‘‘အနေဓော ဓူမကေတူဝ, ကောဓော ယဿူပသမ္မတိ။
အာပူရတိ တဿ ယသော, သုက္ကပက္ခေဝ စန္ဒိမာ’’တိ။ – ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ **န ပဿတီ** တိ အတ္တတ္ထမ္ပိ န ပဿတိ, ပဂေဝ ပရတ္ထံ။ **သာဓု ပဿတီ** တိ အတ္တတ္ထံ ပရတ္ထံ ဥဘယတ္ထမ္ပိ သာဓု ပဿတိ။ **ဒုမ္မေဓဂောစရော** တိ နိပ္ပညာနံ အာဓာရဘူတော ဂေါစရော။ **ဒုက္ခမေသိနော** တိ ဒုက္ခံ ဣစ္ဆန္တာ။ **သဒတ္ထ** န္တိ အတ္တနော အတ္ထဘူတံ အတ္ထတော စေဝ ဓမ္မတော စ ဝုဒ္ဓိံ။ **ပရက္ကရေ** တိ ဝိပုလမ္ပိ အတ္ထံ ဥပ္ပန္နံ ပရတော ကာရေတိ, အပနေတိ, န မေ ဣမိနာ အတ္ထောတိ ဝဒတိ။ **သ ဘီမသေနော** တိ သော ကောဓော ဘီမာယ ဘယဇနနိယာ မဟတိယာ ကိလေသသေနာယ သမန္နာဂတော။ **ပမဒ္ဒီ** တိ အတ္တနော ဗလဝဘာဝေန ဥဠာရေပိ သတ္တေ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဝသေ ကရဏေန မဒ္ဒနသမတ္ထော။ **န မေ အမုစ္စထာ** တိ မမ သန္တိကာ မောက္ခံ န လဘတိ, ဟဒယေ တ ပန မေ ခီရံ ဝိယ မုဟုတ္တံ ဒဓိဘာဝေန န ပတိဋ္ဌဟိတ္ထာတိပိ အတ္ထော။

ကဋ္ဌသ္မိံ မတ္ထမာနသ္မိ န္တိ အရဏီသဟိတေန မတ္ထိယမာနေ, ‘‘မဒ္ဒမာနသ္မိ’’န္တိပိ ပါဌော။ **ယသ္မာ** တိ ယတော ကဋ္ဌာ ဇာယတိ, တမေဝ ဍဟတိ။ **ဂိနီ** တိ အဂ္ဂိ။ **ဗာလဿ အဝိဇာနတော** တိ ဗာလဿ အဝိဇာနန္တဿ။ **သာရမ္ဘာ ဇာယတေ** တိ အဟံ တွံဝန္တိ အာကမုနဝိကမုနံ ကရောန္တဿ ကရဏုတ္တရိယလက္ခဏာ သာရမ္ဘာ အရဏီမတ္ထနာ ဝိယ ပါဝကော ကောဓော ဇာယတိ။ **သောပိ တေနေဝ** တိ သောပိ ဗာလော တေနေဝ ကောဓေန ကဋ္ဌံ ဝိယ အဂ္ဂိနာ ဍယှတိ။ **အနေဓော ဓူမကေတူဝ** တိ အနိန္ဓနော အဂ္ဂိ ဝိယ။ **တဿာ** တိ တဿ အဓိဝါသနခန္တိယာ သမန္နာဂတဿ ပုဂ္ဂလဿ သုက္ကပက္ခေ စန္ဒော ဝိယ လဒ္ဓော ယသော အပရာပရံ အာပူရတီတိ။

ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ တုဋ္ဌော ဧကံ အမစ္စံ အာဏာပေတွာ ပရိဗ္ဗာဇိကံ အာဟရာပေတွာ ‘‘ဘန္တေ နိက္ကောဓတာပသ, ဥဘောပိ တုမှေ ပဗ္ဗဇ္ဇာသုခေန ဝီတိနာမေန္တာ ဣဓေဝ ဥယျာနေ ဝသထ, အဟံ ဝေါ ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ ကရိဿာမီ’’တိ ဝတွာ ခမာပေတွာ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။ တေ ဥဘောပိ တတ္ထေဝ ဝသိံသု။ အပရဘာဂေ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ကာလမကာသိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿာ ကာလကတာယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ကောဓနော ဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။

တဒာ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ, ရာဇာ အာနန္ဒော, ပရိဗ္ဗာဇကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

စူဠဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

[၄၄၄] ၆. ကဏှဒီပါယနဇာတကဝဏ္ဏနာ

သတ္တာဟမေဝါဟ န္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု **ကုသဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၀.၁ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္ထာ တံ ဘိက္ခုံ ‘‘သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဌိတောသီ’’တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘သစ္စံ ဘန္တေ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘ဘိက္ခု ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ဗာဟိရကပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အတိရေကပညာသဝဿာနိ အနဘိရတာ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တာ ဟိရောတ္တပ္ပဘေဒဘယေန အတ္တ

နော ဥက္ကဏ္ဌိတဘာဝံ န ကဿစိ ကထေသုံ, တွံ ကသ္မာ ဝေရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ မာဒိသဿ ဂရုနော ဗုဒ္ဓဿ သမ္မုခါ ဌတွာ စတုပရိသမဇ္ဈေ ဥက္ကဏ္ဌိတဘာဝံ အာဝိ ကရောသိ, ကိမတ္ထံ အတ္တနော ဟိရောတ္တပ္ပံ န ရက္ခသီ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဝံသရဋ္ဌေ ကောသမ္ဗိယံ နာမ နဂရေ ကောသမ္ဗကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ အညတရသ္မိံ နိဂမေ ဒွေ ဗြာဟ္မဏာ အသီတိကောဋိဓနဝိဘဝါ အညမညံ ပိယသဟာယကာ ကာမေသု ဒေါသံ ဒိသွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ဥဘောပိ ကာမေ ပဟာယ မဟာဇနဿ ရောဒန္တဿ ပရိဒေဝန္တဿ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ အဿမပဒံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္ဆာစရိယာယ ဝနမူလဖလာဖလေန ယာပေန္တာ ပဏ္ဏာသ ဝဿာနိ ဝသိံသု, ဈာနံ ဥပ္ပာဒေတုံ နာသက္ခိံသု။ တေ ပဏ္ဏာသဝဿစ္စယေန လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒံ စရန္တာ ကာသိရဋ္ဌံ သမ္ပာပုဏိံသု။ တတြ အညတရသ္မိံ နိဂမကေ ဒီပါယနတာပသဿ ဂိဟိသဟာယော မဏ္ဍဗျော နာမ အတ္ထိ, တေ ဥဘောပိ တဿ သန္တိကံ အဂမံသု။ သော တေ ဒိသွာဝ အတ္တမနော ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတွာ ဥဘောပိ တေ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိ။ တေ တတ္ထ တီဏိ စတ္တာရိ ဝဿာနိ ဝသိတွာ တံ အာပုစ္ဆိတွာ စာရိကံ စရန္တာ ဗာရာဏသိံ ပတွာ အတိမုတ္တကသုသာနေ ဝသိံသု။ တတ္ထ ဒီပါယနော ယထာဘိရန္တံ ဝိဟရိတွာ ပုန တဿေဝ သဟာယဿ သန္တိကံ ဂတော။ မဏ္ဍဗျတာပသော တတ္ထေဝ ဝသိ။

အထေကဒိဝသံ ဧကော စောရော အန္တောနဂရေ စောရိကံ ကတွာ ဓနသာရံ အာဒါယ နိက္ခန္တော “စောရော”တိ ဉတွာ ပဋိဗုဒ္ဓေဟိ ဃရဿာမိကေဟိ စေဝ အာရက္ခမနုဿေဟိ စ အနုဗဒ္ဓေါ နိဒ္ဓမနေန နိက္ခမိတွာ ဝေဂေန သုသာနံ ပဝိသိတွာ တာပသဿ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ ဘဏ္ဍိကံ ဆဍ္ဍေတွာ ပလာယိ ။ မနုဿာ ဘဏ္ဍိကံ ဒိသွာ “အရေ ဒုဋ္ဌဇဋိလ, တွံ ရတ္တိံ စောရိကံ ကတွာ ဒိဝါ တာပသရူပေန စရသီ”တိ တဇ္ဇေတွာ ပောထေတွာ တံ အာဒါယ နေတွာ ရညော ဒဿယိံသု။ ရာဇာ အနုပပရိက္ခိတွာဝ “ဂစ္ဆထ, နံ သူလေ ဥတ္တာသေထာ”တိ အာဟ။ တေ တံ သုသာနံ နေတွာ ခဒိရသူလံ အာရောပယိံသု, တာပသဿ သရီရေ သူလံ န ပဝိသတိ။ တတော နိမ္ဗသူလံ အာဟရိံသု, တမ္ပိ န ပဝိသတိ။ အယသူလံ အာဟရိံသု, တမ္ပိ န ပဝိသတိ။ တာပသော “ကိံ နု ခေါ မေ ပုဗ္ဗကမ္မ”န္တိ ဩလောကေသိ, အထဿ ဇာတိဿရဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ, တေန ပုဗ္ဗကမ္မံ ဩလောကေတွာ အဒ္ဒသ။ ကိံ ပနဿ ပုဗ္ဗကမ္မန္တိ? ကောဝိဠာရသူလေ မက္ခိကာဝေဓနံ။ သော ကိရ ပုရိမဘဝေ ဝဍ္ဎကိပုတ္တော ဟုတွာ ပိတု ရုက္ခတစ္ဆနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဧကံ မက္ခိကံ ဂဟေတွာ ကောဝိဠာရသလာကာယ သူလေ ဝိယ ဝိဇ္ဈိ။ တမေနံ ပါပကမ္မံ ဣမံ ဌာနံ ပတွာ ဂဏှိ။ သော “န သက္ကာ ဣတော မယာ မုစ္စိတု”န္တိ ဉတွာ ရာဇပုရိသေ အာဟ “သစေ မံ သူလေ ဥတ္တာသေတုကာမတ္ထ, ကောဝိဠာရသူလံ အာဟရထာ”တိ။ တေ တထာ ကတွာ တံ သူလေ ဥတ္တာသေတွာ အာရက္ခံ ဒတွာ ပက္ကမိံသု။

အာရက္ခကာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟုတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တေ ဩလောကေန္တိ။ တဒါ ဒီပါယနော “စိရဒိဋ္ဌော မေ သဟာယော”တိ မဏ္ဍဗျဿ သန္တိကံ အာဂစ္ဆန္တော “သူလေ ဥတ္တာသိတော”တိ တံ ဒိဝသညေဝ အန္တရာမဂ္ဂေ သုတွာ တံ ဌာနံ ဂန္တွာ ဧကမန္တံ ဌိတော “ကိံ သမ္မ ကာရကောသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အကာရကောမှီ”တိ ဝုတ္တေ “အတ္တနော မနောပဒေါသံ ရက္ခိတုံ သက္ခိ, နာသက္ခီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “သမ္မ, ယေဟိ အဟံ ဂဟိတော, နေဝ တေသံ, န ရညော ဥပရိ မယှံ မနောပဒေါသော အတ္ထီ”တိ။ “ဧဝံ သန္တေ တာဒိသဿ သီလဝတော ဆာယာ မယှံ သုခါ”တိ ဝတွာ ဒီပါယနော သူလံ နိဿာယ နိသီဒိ။ အထဿ သရီရေ မဏ္ဍဗျဿ သရီရတော လောဟိတဗိန္ဒူနိ ပတိံသု။ တာနိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏသရီရေ ပတိတပတိတာနိ သုဿိတွာ ကာဠကာနိ ဥပ္ပဇ္ဇိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယေဝ သော ကဏှဒီပါယနော နာမ အဟောသိ။ သော သဗ္ဗရတ္တိံ တတ္ထေဝ နိသီဒိ။

ပုနဒိဝသေ အာရက္ခပုရိသာ အာဂန္တွာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “အနိသာမေတွာဝ မေ ကတ”န္တိ ဝေဂေန တတ္ထ ဂန္တွာ “ပဗ္ဗဇိတ, ကသ္မာ သူလံ နိဿာယ နိသိန္နောသီ”တိ ဒီပါယနံ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇ, ဣမံ တာပသံ ရက္ခန္တော နိသိန္နောမှိ။ ကိံ ပန တွံ မဟာရာဇ, ဣမဿ ကာရကဘာဝံ ဝါ အကာရကဘာဝံ ဝါ ဉတွာ ဧဝံ ကာရေသီတိ? သော ကမ္မဿ အသောဓိတဘာဝံ အာစိက္ခိ။ အထဿ သော “မဟာရာဇ, ရညာ နာမ နိသမ္မကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ , အလသော ဂိဟီ ကာမဘောဂီ န သာဓူ”တိအာဒီနိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ရာဇာ မဏ္ဍဗျဿ နိဒ္ဒောသဘာဝံ ဉတွာ “သူလံ ဟရထာ”တိ အာဏာပေသိ။ သူလံ ဟရန္တာ ဟရိတုံ န သက္ခိံသု။ မဏ္ဍဗျော အာဟ – “မဟာရာဇ, အဟံ ပုဗ္ဗေ ကတကမ္မဒေါသေန ဝေရူပံ ဘယံ သမ္ပတ္တော, မမ သရီရတော သူလံ ဟရိတုံ န သက္ကာ, သစေ မယှံ ဇီဝိတံ

အတုကာမော, ကကစံ အာဟရာပေတွာ ဣမံ သူလံ စမ္မသမံ ဆိန္ဒာပေဟီ”တိ။ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ အန္တောသရီရေ သူလော အန္တောယေဝ အဟောသိ။ တဒါ ကိရ သော သုခုမံ ကောဝိဠာရသလာကံ ဂဟေတွာ မက္ခိကာယ ဝစ္စမဂ္ဂံ ပဝေသေသိ, တံ တဿ အန္တောသရီရေယေဝ အဟောသိ။ သော တေန ကာရဏေန အမရိတွာ အတ္တနော အာယုက္ခယေနေဝ မရိ, တသ္မာ အယမ္ပိ န မတော။ ရာဇာ တာပသေ ဝန္ဒိတွာ ခမာပေတွာ ဥဘောပိ ဥယျာနေ ဝသာပေန္တော ပဋိဇဂ္ဂိ, တတော ပဋ္ဌာယ မဏ္ဍဗျော အာဏိမဏ္ဍဗျော နာမ ဇာတော။ သော ရာဇာနံ ဥပနိဿာယ တတ္ထေဝ ဝသိ, ဒီပါယနော ပန တဿ ဝဏံ ဖာသုကံ ကတွာ အတ္တနော ဂိဟိသဟာယမဏ္ဍဗျဿ သန္တိကမေဝ ဂတော။

တံ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသန္တံ ဒိသွာ ဧကော ပုရိသော သဟာယဿ အာရောစေသိ။ သော သုတွာဝ တုဋ္ဌစိတ္တော သပုတ္တဒါရော ဗဟူ ဂန္ဓမာလတေလဖာဏိတာဒီနိ အာဒါယ တံ ပဏ္ဏသာလံ ဂန္တွာ ဒီပါယနံ ဝန္ဒိတွာ ပါဒေ ဓောဝိတွာ တေလေန မက္ခေတွာ ပါနကံ ပါယေတွာ အာဏိမဏ္ဍဗျဿ ပဝတ္တိံ သုဏန္တော နိသီဒိ။ အထဿ ပုတ္တော ယညဒတ္တကုမာရော နာမ စင်္ကမနကောဋိယံ ဂေဏ္ဍုကေန ကီဠိ, တတ္ထ စေကသ္မိံ ဝမ္မိကေ အာသီဝိသော ဝသတိ။ ကုမာရဿ ဘူမိယံ ပဟဋ္ဌဂေဏ္ဍုကော ဂန္တွာ ဝမ္မိကဗိလေ အာသီဝိသဿ မတ္ထကေ ပတိ။ သော အဇာနန္တော ဗိလေ ဟတ္ထံ ပဝေသေသိ။ အထ နံ ကုဒ္ဓော အာသီဝိသော ဟတ္ထေ ဍံသိ။ သော ဝိသဝေဂေန မုစ္ဆိတော တတ္ထေဝ ပတိ။ အထဿ မာတာပိတရော သပ္ပေန ဍဋ္ဌဘာဝံ ဉတွာ ကုမာရကံ ဥက္ခိပိတွာ တာပသဿ သန္တိကံ အာနေတွာ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ “ဘန္တေ, ပဗ္ဗဇိတာ နာမ ဩသဓံ ဝါ ပရိတ္တံ ဝါ ဇာနန္တိ, ပုတ္တကံ နော အာရောဂံ ကရောထာ”တိ အာဟံသု။ အဟံ ဩသဓံ န ဇာနာမိ, နာဟံ ဝေဇ္ဇကမ္မံ ကရိဿာမီတိ။ “တေန ဟိ ဘန္တေ, ဣမသ္မိံ ကုမာရကေ မေတ္တံ ကတွာ သစ္စကိရိယံ ကရောထာ”တိ ဝုတ္တေ တာပသော “သာဓု, သစ္စကိရိယံ ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ ယညဒတ္တဿ သီသေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၆၂. “သတ္တာဟမေဝါဟံ ပသန္နစိတ္တော, ပုညတ္ထိကော အာစရိံ ဗြဟ္မစရိယံ။
အထာပရံ ယံ စရိတံ မမေဒံ, ဝဿာနိ ပညာသ သမာဓိကာနိ။
အကာမကောဝါပိ အဟံ စရာမိ, ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။
ဟတံ ဝိသံ ဇီဝတု ယညဒတ္တော”တိ။

တတ္ထ **အထာပရံ ယံ စရိတ**န္တိ တသ္မာ သတ္တာဟာ ဥတ္တရိ ယံ မမ ဗြဟ္မစရိယံ။ **အကာမကောဝါပီ**တိ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနိစ္ဆန္တောယေဝ။ **ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတူ**တိ သစေ အတိရေကပဏ္ဏာသဝဿာနိ အနဘိရတိဝါသံ ဝသန္တေန မယာ ကဿစိ အနာရောစိတဘာဝေါ သစ္စံ, ဧတေန သစ္စေန ယညဒတ္တကုမာရဿ သောတ္ထိဘာဝေါ ဟောတု, ဇီဝိတံ ပဋိလဘတူတိ။

အထဿ သဟ သစ္စကိရိယာယ ယညဒတ္တဿ ထနပ္ပဒေသတော ဥဒ္ဓံ ဝိသံ ဘဿိတွာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ ကုမာရော အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ မာတာပိတရော ဩလောကေတွာ “အမ္မတာတာ”တိ ဝတွာ ပရိဝတ္တိတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ ပိတရံ ကဏှဒီပါယနော အာဟ – “မယာ တာဝ မမ ဗလံ ကတံ, တွမ္ပိ အတ္တနော ဗလံ ကရောဟီ”တိ။ သော “အဟမ္ပိ သစ္စကိရိယံ ကရိဿာမီ”တိ ပုတ္တဿ ဥရေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၆၃. “ယသ္မာ ဒါနံ နာဘိနန္ဒိံ ကဒါစိ, ဒိသွာနဟံ အတိထိံ ဝါသကာလေ။
န စာပိ မေ အပ္ပိယတံ အဝေဒုံ, ဗဟုဿုတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ။
အကာမကောဝါပိ အဟံ ဒဒါမိ, ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု။
ဟတံ ဝိသံ ဇီဝတု ယညဒတ္တော”တိ။

တတ္ထ **ဝါသကာလေ**တိ ဝသနတ္ထာယ ဂေဟံ အာဂတကာလေ။ **န စာပိ မေ အပ္ပိယတံ အဝေဒုံ**န္တိ ဗဟုဿုတာပိ သမဏဗြာဟ္မဏာ “အယံ နေဝ ဒါနံ အဘိနန္ဒတိ န အမှေ”တိ ဣမံ မမ အပ္ပိယဘာဝံ နေဝ ဇာနိံသု။ အဟဉှိ တေ ပိယစက္ခူဟိယေဝ ဩလောကေမီတိ ဒီပေတိ။ **ဧတေန သစ္စေနာ**တိ သစေ အဟံ ဒါနံ ဒဒမာနော ဝိပါကံ အသဒ္ဒဟိတွာ အတ္တနော အနိစ္ဆာယ ဒမ္မိ, အနိစ္ဆနဘာဝံ မမ ပရေ န ဇာနန္တိ, ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတူတိ အတ္ထော။

ဧဝံ တဿ သစ္စကိရိယာယ သဟ ကဏ္ဌတော ဥဒ္ဓံ ဝိသံ ဘဿိတွာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ ကုမာရော ဥဋ္ဌာယ နိသီဒိ, ဌာတုံ ပန န သက္ကောတိ။ အထဿ ပိတာ မာတရံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ, မယာ အတ္တနော ဗလံ ကတံ, တွံ ဣဒါနိ သစ္စကိရိယံ ကတွာ ပုတ္တဿ ဥဋ္ဌာယ ဂမနဘာဝံ ကရောဟီ”တိ။ “သာမိ, အတ္ထိ မယှံ ဧကံ သစ္စံ, တဝ ပန သန္တိကေ ကထေတုံ န သက္ကောမီ”တိ။ “ဘဒ္ဒေ, ယထာ တထာ မေ ပုတ္တံ အရောဂံ ကရောဟီ”တိ။ သာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သစ္စံ ကရောန္တီ တတိယံ ဂါထမာဟ –

၄၃. “အာသီဝိသော တာတ ပဟူတတေဇော, ယော တံ အဍံသိ ဗိလရာ ဥဒိစ္စ။
တသ္မိဉ္စ မေ အပ္ပိယတာယ အဇ္ဇ, ပိတရဉ္စ တေ နတ္ထိ ကောစိ ဝိသေသော။
ဧတေန သစ္စေန သုဝတ္ထိ ဟောတု, ဟတံ ဝိသံ ဇီဝတု ယညဒတ္တော”တိ။

တတ္ထ **တာတာ**တိ ပုတ္တံ အာလပတိ။ **ပဟူတတေဇော**တိ ဗလဝဝိသော။ **ဗိလရာ**တိ ဝိဝရာ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **ဥဒိစ္စာ**တိ ဥဋ္ဌဟိတွာ, ဝမ္မိကဗိလတော ဥဋ္ဌာယာတိ အတ္ထော။ **ပိတရဉ္စ တေ**တိ ပိတရိ စ တေ။ အဋ္ဌကထာယံ ပန အယမေဝ ပါဌော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – “တာတ, ယညဒတ္တ တသ္မိဉ္စ အာသီဝိသေ တဝ ပိတရိ စ အပ္ပိယဘာဝေန မယှံ ကောစိ ဝိသေသော နတ္ထိ။ တဉ္စ ပန အပ္ပိယဘာဝံ ဌပေတွာ အဇ္ဇ မယာ ကောစိ ဇာနာပိတပုဗ္ဗော နာမ နတ္ထိ, သစေ ဧတံ သစ္စံ, ဧတေန သစ္စေန တဝ သောတ္ထိ ဟောတူ”တိ။

သဟ စ သစ္စကိရိယာယ သဗ္ဗံ ဝိသံ ဘဿိတွာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ ယညဒတ္တော နိဗ္ဗိသေန သရီရေန ဥဋ္ဌာယ ကီဠိတုံ အာရဒ္ဓော။ ဧဝံ ပုတ္တေ ဥဋ္ဌိတေ မဏ္ဍဗျော ဒီပါယနဿ အဇ္ဈာသယံ ပုစ္ဆန္တော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ –

၄၄. “သန္တာ ဒန္တာယေဝ ပရိဗ္ဗဇန္တိ, အညတြ ကဏှာ နတ္ထာကာမရူပါ။
ဒီပါယန ကိဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော, အကာမကော စရသိ ဗြဟ္မစရိယ”န္တိ။

တဿတ္ထော – ယေ ကေစိ ခတ္တိယာဒယော ကာမေ ပဟာယ ဣဓ လောကေ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ အညတြ ကဏှာ ဘဝန္တံ ကဏှံ ဥပေတွာ အညေ အကာမရူပါ နာမ နတ္ထိ, သဗ္ဗေ ဈာနဘာဝနာယ ကိလေသာနံ သမိတတ္တာ သန္တာ, စက္ခာဒီနိ ဒွါရာနိ ယထာ နိဗ္ဗိသေဝနာနိ ဟောန္တိ, တထာ တေသံ ဒမိတတ္တာ ဒန္တာ ဟုတွာ အဘိရတာဝ ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တိ, တွံ ပန ဘန္တေ ဒီပါယန, ကိံကာရဏာ တပံ ဇိဂုစ္ဆမာနော အကာမကော ဟုတွာ ဗြဟ္မစရိယံ စရသိ, ကသ္မာ ပုန န အကရမေဝ အဇ္ဈာဝသသီတိ။

အထဿ သော ကာရဏံ ကထေန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ –

၄၅. “သဒ္ဓာယ နိက္ခမ္မ ပုနံ နိဝတ္တော, သော ဧဠမူဂေါဝ ဗာလော ဝတာယံ။
ဧတဿ ဝါဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော, အကာမကော စရာမိ ဗြဟ္မစရိယံ။
ဝိညုပ္ပသတ္ထဉ္စ သတဉ္စ ဌာနံ, ဧဝမ္ပဟံ ပုညကရော ဘဝါမီ”တိ။

တဿတ္ထော – ကဏှော ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ တာဝ မဟန္တံ ဝိဘဝံ ပဟာယ အဂါရာ နိက္ခမိတွာ ယံ ဇဟိ, ပုန တဒတ္ထမေဝ နိဝတ္တော။ သော အယံ ဧဠမူဂေါ ဂါမဒါရကော ဝိယ ဗာလော ဝတာတိ ဣမံ ဝါဒံ ဇိဂုစ္ဆမာနော အဟံ အတ္တနော ဟိရောတ္တပ္ပဘေဒဘယေန အနိစ္ဆမာနောပိ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမိ။ ကိဉ္စ ဘိယျော ပဗ္ဗဇ္ဇာပုညဉ္စ နာမေတံ ဝိညူဟိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ပသတ္ထံ, တေသံယေဝ စ သတံ နိဝါသဋ္ဌာနံ။ ဧဝံ ဣမိနာပိ ကာရဏေန အဟံ ပုညကရော ဘဝါမိ, အဿုမုခေါပိ ရုဒမာနော ဗြဟ္မစရိယံ စရာမိယေဝါတိ။

ဧဝံ သော အတ္တနော အဇ္ဈာသယံ ကထေတွာ ပုန မဏ္ဍဗျံ ပုစ္ဆန္တော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ –

၄၆. “သမဏေ တုဝံ ဗြာဟ္မဏေ အဒ္ဓိကေ စ, သန္တပ္ပယာသိ အန္နပါနေန ဘိက္ခံ။
ဩပါနဘူတံဝ ဃရံ တဝ ယိဒံ, အန္နေန ပါနေန ဥပေတရူပံ။
အထ ကိဿ ဝါဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော, အကာမကော ဒါနမိမံ ဒဒါသီ”တိ။

တတ္ထ **ဘိက္ခု**န္တိ ဘိက္ခုာယ စရန္တာနံ ဘိက္ခူနံ သမ္ဗောဓေတွာ ဒဿေတိ။ **သြဟနဘူတံတ**တိ စတုမဟာပထေ ခ တသာဓာရဏာဟောက္ခရဏီ ဝိယ။

တတော မဏ္ဍဗျော အတ္တနော အဇ္ဈာသယံ ကထေန္တော သတ္တမံ ကထမာဟ –

၆၈. ''ပိတရော စ မေ အာသုံ ပိတာမဟာ စ၊ သဒ္ဓာ အဟုံ အနပတိ ဝဒညူ။
တံ ကုလ္လဝတ္တံ အနုဝတ္တမာနော၊ မာဟံ ကုလေ အန္တိမဂန္ဓနော အဟုံ။
ဧတဿ တဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနော၊ အကာမကော အနုမိမံ ဒဒါမိ''တိ။

တတ္ထ ''အာသု''န္တိ ပဒဿ ''သဒ္ဓါ''တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော, သဒ္ဓါ အဟေသုန္တိ အတ္ထော။ **အဟုန္တိ** သဒ္ဓာ ဟုတွာ တတော ဥတ္တရိ အနဇ္ဈေကာ စေဝ ''ဒေထ ကရောထာ''တိ ဝုတ္တဝစနဿ အတ္ထဇာနနကာ စ အဟေ သုံ။ **တံ ကုလ္လဝတ္တ**န္တိ တံ ကုလဝတ္တံ, အဥ္ဇကထာယံ ပန အယမေဝ ပာဌော။ **မာဟံ ကုလေ အန္တိမဂန္ဓနော အဟုန္တိ** ''အဟံ အတ္တနော ကုလေ သဗ္ဗပစ္ဆိမကော စေဝ ကုလပလာပေ စ မာ အဟု''န္တိ သလ္လက္ခေတွာ ဧတံ ''ကုလအန္တိမော ကုလပလာပေ''တိ တဒံ ဇိဂုစ္ဆမာနော အနံ အနိစ္ဆန္တောပိ ဣဒံ အနံ ဒဒါမီတိ ဒီပေတိ။

ဝေဠု ပန ဝတွာ မဏ္ဍဗျော အတ္တနော ဘရိယံ ပုစ္ဆမာနော အဥ္ဇမံ ကထမာဟ –

၆၉. ''ဒဟာရိံ ကုမာရိံ အသမတ္ထပညံ၊ ယံ တာနယိံ ဉာတိကုလာ သုဂတ္တေ။
န စာပိ မေ အပ္ပိယတံ အဝေဒိ၊ အညတြ ကာမာ ပရိစာရယန္တာ။
အထ ကေန ဝဏ္ဏေန မယာ တေ ဘောတိ၊ သံတာသဓမ္မော အဟု ဧဝရူပေါ''တိ။

တတ္ထ **အသမတ္ထပည**န္တိ ကုဠမ္ဗံ ဝိစာရေတုံ အပ္ပဋိဗလပညံ အတိတရုဏိညေဝ သမာနံ။ **ယံ တာနယိ**န္တိ ယံ တံ အာနယိံ, အဟံ ဒဟာရိမေဝ သမာနံ တံ ဉာတိကုလတော အာနေသိန္တိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အညတြ ကာမာ ပရိစာရယန္တာ** တိ ဧတ္တကံ ကာလံ ဝိနာ ကာမေန အနိစ္ဆာယ မံ ပရိစာရယန္တာပိ အတ္တနော အပ္ပိယတံ မံ န ဇာနာပေသိ, သမ္ပိယာယ မာနရူပဝ ပရိစရိ။ **ကေန ဝဏ္ဏေနာ** တိ ကေန ကာရဏေန။ **ဘောတီ**တိ တံ အာလပတိ။ **ဧဝရူပေါ**တိ အာသီဝိသသမာနပဋ္ဌိ ကူလဘာဝေန မယာ သဒ္ဓိံ တဝ သံတာသဓမ္မော ဧဝရူပေါ ပိယသံတသော ဝိယ ကထံ ဇာတောတိ။

အထဿ သာ ကထေန္တီ နဝမံ ကထမာဟ –

၇၀. ''အာရာ ဒူရေ နယိဓ ကဒါစိ အတ္ထိ၊ ပရမ္ပရာ နာမ ကုလေ ဣမသ္မိံ။
တံ ကုလ္လဝတ္တံ အနုဝတ္တမာနာ၊ မာဟံ ကုလေ အန္တိမဂန္ဓိနီ အဟုံ။
ဧတဿ တဒဿ ဇိဂုစ္ဆမာနာ၊ အကာမိကာ ပဒ္ဓစရာမ္ဟိ တုယှဟ''န္တိ။

တတ္ထ **အာရာ ဒူရေ**တိ အညမညဝေဝစနံ။ အတိဒူရေတိ တ ဒဿေန္တီ ဧဝမာဟ။ **ဣဓာ**တိ နိဟတမတ္တံ, န ကဒါ စီတိ အတ္ထော။ **ပရမ္ပရာ** တိ ပုရိသပရမ္ပရာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သာမိ, ဣမသ္မိံ အမှာကံ ဉာတိကုလေ ဒူရတော ပ ဌာယ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဋာ ပုရိသပရမ္ပရာ နာမ န ကဒါစိ အတ္ထိ, ဧကိတ္ထိယာပိ သာမိကံ ဆဍ္ဍေတွာ အ ညော ပုရိသော ဂဟိတပုဗ္ဗော နာမ နတ္ထီတိ။ **တံ ကုလ္လဝတ္တ**န္တိ အဟမ္ပိ တံ ကုလဝတ္တံ ကုလပဝေဏိံ အနုဝတ္ တမာနာ အတ္တနော ကုလေ ပစ္ဆိမိကာ ပလာလဘူတာ မာ အဟုန္တိ သလ္လက္ခေတွာ ဧတံ ကုလအန္တိမာ ကုလဂန္ဓိနီတိ တဒံ ဇိဂုစ္ဆမာနာ အကာမိကာပိ တုယှံ ပဒ္ဓစရာမ္ဟိ ဝေယျာဝစ္စကာရိကာ ဟုဒပရိစာရိကာ ဇာတာမ္ဟီတိ။

ဝေဠု ပန ဝတွာ ''မယာ သာမိကဿ သန္တိကေ အဘာသိတပုဗ္ဗံ ဂုယှံ ဘာသိတံ, ကုဇ္ဈေယျပိ မေ အယံ, အ မှာကံ ကုလူပကတာပသဿ သမ္မုခေယေဝ ခမာပေဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ခမာပေန္တီ ဒသမံ ကထမာဟ –

၇၁. ''မဏ္ဍဗျ ဘာသိံ ယမဘာသနေယျံ၊ တံ ခမ္မတံ ပုတ္တကဟေတု မဇ္ဇ။
ပုတ္တပေမာ န ဣဓ ပရတ္ထိ ကိဉ္စိ၊ သော နော အယံ ဇီဝတိ ယညဒတ္တော''တိ။

တတ္ထ **တံ ခမ္ဘတ**န္တိ တံ ခမယတု။ **ပုတ္တကဟေတု မဇ္ဇာ**တိ တံ မမ ဘာသိတံ အဇ္ဇ ဣမဿ ပုတ္တဿ ဟေတု ခမယတု။ **သော နော အယ**န္တိ ယဿ ပုတ္တဿ ကာရဏာ မယာ ဧတံ ဘာသိတံ, သော နော ပုတ္တော ဇီဝတိ, ဣမဿ ဇီဝိတလာဘဘာဝေန မေ ခမ သာမိ, အဇ္ဇတော ပဋ္ဌာယ တဝ ဝသဝတ္တိနီ ဘဝိဿာမီတိ။

အထ နံ မဏ္ဍဗျော "ဥဋ္ဌေဟိ ဘဒ္ဒေ, ခမာမိ တေ, ဣတော ပန ပဋ္ဌာယ မာ ဖရုသစိတ္တာ အဟောသိ, အဟမ္ပိ တေ အပ္ပိယံ န ကရိဿာမီ"တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော မဏ္ဍဗျံ အာဟ – "အာဝုသော, တယာ ဒုဿင်္ဃရုံ ဓနံ သင်္ဃရိတွာ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ အသဒ္ဒဟိတွာ အနံ ဒဒန္တေန အယုတ္တံ ကတံ, ဣတော ပဋ္ဌာယ အနံ သဒ္ဒဟိတွာ ဒေဟီ"တိ။ သော "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဗောဓိသတ္တံ အာဟ – "ဘန္တေ, တယာ အမှာကံ ဒက္ခိဏေယျဘာဝေ ဌတွာ အနဘိရတေန ဗြဟ္မစရိယံ စရန္တေန အယုတ္တံ ကတံ, ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣဒါနိ ယထာ တယိ ကတကာရာ မဟပ္ဖလာ ဟောန္တိ, ဧဝံ စိတ္တံ ပသာဒေတွာ သုဒ္ဓစိတ္တော အဘိရတော ဟုတွာ ဗြဟ္မစရိယံ စရာဟီ"တိ။ တေ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ ဥဋ္ဌာယ အဂမံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ဘရိယာ သာမိကေ သသ္နေဟာ အဟောသိ, မဏ္ဍဗျော ပသန္နစိတ္တော သဒ္ဓါယ အနံ အဒါသိ။ ဗောဓိသတ္တော အနဘိရတိံ ဝိနောဒေတွာ ဈာနာဘိညံ ဥပ္ပါဒေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဌိတော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ ။ တဒါ မဏ္ဍဗျော အာနန္ဒော အဟောသိ, ဘရိယာ ဝိသာခါ, ပုတ္တော ရာဟုလော, အာဏိမဏ္ဍဗျော သာရိပုတ္တော, ကဏှဒီပါယနော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကဏှဒီပါယနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

[၄၄၅] ၇. နိဂြောဓဇာတကဝဏ္ဏနာ

န တဟမေတံ ဇာနာမီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉှိ ဘိက္ခူ တေန "အာဝုသော ဒေဝဒတ္တ, သတ္ထာ တဝ ဗဟူပကာရော, တွဉှိ သတ္ထာရံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘိ ဥပသမ္ပဒံ လဘိ, တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဥဂ္ဂဏှိ, ဈာနံ ဥပ္ပါဒေသိ, လာဘသက္ကာရောပိ တေ ဒသဗလဿေဝ သန္တကော"တိ ဘိက္ခူဟိ ဝုတ္တေ တိဏသလာကံ ဥက္ခိပိတွာ "ဧတ္တကမ္ပိ သမဏေန ဂေါတမေန မယှံ ကတံ ဂုဏံ န ပဿာမီ"တိ ဝုတ္တေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော အကတညူ မိတ္တဒုဗ္ဘီ"တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ရာဇဂဟေ မဂဓမဟာရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိ အတ္တနော ပုတ္တဿ ဇနပဒသေဋ္ဌိနော ဓီတရံ အာနေသိ, သာ ဝဉ္ဈာ အဟောသိ။ အထဿာ အပရဘာဂေ သက္ကာရော ပရိဟာယိ။ "အမှာကံ ပုတ္တဿ ဂေဟေ ဝဉ္ဈိတ္ထိယာ ဝသန္တိယာ ကထံ ကုလဝံသော ဝဍ္ဎိဿတီ"တိ ယထာ သာ သုဏာတိ, ဧဝမ္ပိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တိ။ သာ တံ သုတွာ "ဟောတု ဂဗ္ဘိနိအာလယံ ကတွာ ဧတေ ဝဉ္စေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော အတ္ထစာရိကံ ဓာတိံ အာဟ "အမ္မ, ဂဗ္ဘိနိယော နာမ ကိဉ္စ ကိဉ္စ ကရောန္တီ"တိ ဂဗ္ဘိနိပရိဟာရံ ပုစ္ဆိတွာ ဥတုနိကာလေ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ အမ္ဗိလာဒိရုစိကာ ဟုတွာ ဟတ္ထပါဒါနံ ဥဒ္ဓုမာယနကာလေ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌိယော ကောဋ္ဋာပေတွာ ဗဟလံ ကာရေသိ, ဒိဝသေ ဒိဝသေပိ ပိလောတိကာဝေဌနေန စ ဥဒရဝဍ္ဎနံ ဝဍ္ဎေသိ, ထနမုခါနိ ကာဠာနိ ကာရေသိ, သရီရကိစ္စံ ကရောန္တီပိ အညတြ တဿာ ဓာတိယာ အညေသံ သမ္မုခဋ္ဌာနေ န ကရောတိ။ သာမိကောပိဿာ ဂဗ္ဘပရိဟာရံ အဒါသိ။ ဧဝံ နဝ မာသေ ဝသိတွာ "ဣဒါနိ ဇနပဒေ ပိတု ဃရံ ဂန္တွာ ဝိဇာယိဿာမီ"တိ သသုရေ အာပုစ္ဆိတွာ ရထမာရုဟိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ရာဇဂဟာ နိက္ခမိတွာ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ တဿာ ပန ပုရတော ဧကော သတ္ထော ဂစ္ဆတိ။ သတ္ထေန ဝသိတွာ ဂတဋ္ဌာနံ သော ပါတရာသကာလေ ပါပုဏာတိ။

အထေကဒိဝသံ တသ္မိံ သတ္ထေ ဧကာ ဒုဂ္ဂတိတ္ထီ ရတ္တိယာ ဧကသ္မိံ နိဂြောဓမူလေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ပါတောဝ သတ္ထေ ဂစ္ဆန္တေ "အဟံ ဝိနာ သတ္ထေန ဂန္တုံ န သက္ခိဿာမိ, သက္ကာ ခော ပန ဇီဝန္တိယာ ပုတ္တံ လဘိတု"န္တိ နိဂြောဓမူလဇာလေ ဇလာဗုဝေဋ္ဌံဝ ဂဗ္ဘမလဉ္စ အတ္ထရိတွာ ပုတ္တံ ဆဍ္ဍေတွာ အဂမာသိ။ အရက္ခဿာပိ ဒေဝတာ အာရက္ခံ ဂဏှိံသု။ သော ဟိ န ယော ဝါ သော ဝါ, ဗောဓိသတ္တောယေဝ။ သော ပန တဒါ တာဒိသံ ပဋိသန္ဓိံ

ဂဏှိ။ ဣတရာ ဟတရာသကာလေ တံ ဌာနံ ပတ္တေ “သရီရကိစ္စံ ကရိဿာမီ”တိ တာယ ဓာတိယာ သဒ္ဓိံ နိဂ္ရောဓမူလံ ဂတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ အရက္ခံ ဒိသွာ “အမ္မ, နိပ္ဖန္နံ နော ကိစ္စံ”န္တိ ပိလောတိကာယော အပနေတွာ ဥဋ္ဌင်ဂဝေဒသံ လောဟိတေန စ ဂဗ္ဘမလေန စ မက္ခေတွာ အတ္တနော ဂဗ္ဘဂုဏ္ဌာနံ အာရောစေသိ။ တာဝဒေဝ နံ သာဏိယာ ပရိက္ခိပိတွာ တ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော သပရိဇနော ရာဇဂဟံ ပဏ္ဏံ ပေသေသိ။ အထဿာ သဿုသသုရာ ဝိဇာတကာလတော ပဋ္ဌာယ “ပိ တု ကုလေ ကိံ ကရိဿတိ, ဣဓေဝ အာဂစ္ဆတူ”တိ ပေသယိံသု။ သာ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ရာဇဂဟမေဝ ဟဝိသိ။ တတ္ထ တံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အရကဿ နာမံ ကရောန္တာ နိဂ္ရောဓမူလေ ဇာတတ္တာ “နိဂ္ရောဓကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ တံ ဒိဝသညေဝ အနုသေဋ္ဌိသုဏိသာပိ ဝိဇာယနတ္တာယ ကုလဃရံ ဂစ္ဆန္တီ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကိဿာ ရုက္ခသာခာယ ဟေဋ္ဌာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, တဿ “သာခကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ တံ ဒိဝသညေဝ သေဋ္ဌိံ နိဿာယ ဝသန္တဿ တုန္နကာရဿ ဘရိယာပိ ပိလောတိကန္တရေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, တဿ “ပောတ္တိကော”တိ နာမံ ကရိံသု။

မဟာသေဋ္ဌိ ဥဘောပိ တေ အရကေ “နိဂ္ရောဓကုမာရဿ ဇာတဒိဝသညေဝ ဇာတာ”တိ အာဏာပေတွာ တေနေဝ သဒ္ဓိံ သံဝဍ္ဎေသိ။ တေ ဧကတော ဝဍ္ဎိတွာ ဝယပ္ပတ္တာ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိံသု။ ဥဘောပိ သေဋ္ဌိပုတ္တာ အာစရိယဿ ဒွေ သဟဿာနိ အဒံသု။ နိဂ္ရောဓကုမာရော ပောတ္တိကဿ အတ္တနော သန္တိကေ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေသိ။ တေ နိပ္ဖန္နသိပ္ပာ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ နိက္ခန္တာ “ဇနပဒစာရိကံ စရိဿာမာ”တိ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပ တွာ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ နိပဇ္ဇိံသု။ တဒါ ဗာရာဏသိရညော ကာလကတဿ သတ္တမေ ဒိဝသေ, “သွေဝ ဖုဿရထံ ယောဇေဿာမာ”တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေသုံ။ တေသုပိ သဟာယေသု ရုက္ခမူလေ နိပဇ္ဇိတွာ နိဒ္ဒာယန္တေသု ပောတ္တိ ကော ပစ္စူသကာလေ ဥဋ္ဌာယ နိဂ္ရောဓကုမာရဿ ပါဒေ ပရိမဇ္ဇန္တော နိသီဒိ။ တသ္မိံ ရုက္ခေ ဝုတ္ထကုက္ကုဋေသု ဥ ပရိကုက္ကုဋော ဟေဋ္ဌာကုက္ကုဋဿ သရီရေ ဝစ္စံ ပါတေသိ။ အထ နံ သော “ကေနေတံ ပါတိတ”န္တိ အာဟ။ “သမ္မ, မာ ကုဇ္ဈိ, မယာ အဇာနန္တေန ပါတိတ”န္တိ အာဟ။ “အရေ, တွံ မမ သရီရံ အတ္တနော ဝစ္စဋ္ဌာနံ မညသိ, ကိံ မမ ပ မာဏံ န ဇာနာသီ”တိ။ အထ နံ ဣတရော “အရေ တွံ ‘အဇာနန္တေန မေ ကတ’န္တိ ဝုတ္တေပိ ကုဇ္ဈသိယေဝ, ကိံ ပန တေ ပမာဏ”န္တိ အာဟ။ “ယော မံ မာရေတွာ မံသံ ခါဒတိ, သော ဟတောဝ သဟဿံ လဘတိ, တသ္မာ အဟံ မာနံ က ရောမီ”တိ။ အထ နံ ဣတရော “အရေ ဧတ္တကမတ္တေန တွံ မာနံ ကရောသိ, မံ ပန မာရေတွာ ယော ထူလမံသံ ခါဒတိ, သော ဟတောဝ ရာဇာ ဟောတိ, ယော မဇ္ဈိမမံသံ ခါဒတိ, သော သေနာပတိ, ယော အဋ္ဌိနိဿိတံ ခါဒတိ, သော ဘဏ္ဍာ ဂါရိကော ဟောတီ”တိ အာဟ။

ပောတ္တိကော တေသံ ကထံ သုတွာ “ကိံ နော သဟဿေန, ရဇ္ဇမေဝ ဝရ”န္တိ သဏိကံ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ဥ ပရိသယိတကုက္ကုဋံ ဂဟေတွာ မာရေတွာ အင်္ဂါရေ ပစိတွာ ထူလမံသံ နိဂ္ရောဓဿ အဒါသိ, မဇ္ဈိမမံသံ သာခဿ အဒါသိ, အဋ္ဌိမံသံ အတ္တနာ ခါဒိ။ ခါဒိတွာ ပန “သမ္မ နိဂ္ရောဓ, တွံ အဇ္ဇ ရာဇာ ဘဝိဿသိ, သမ္မ သာခ, တွံ သေနာပတိ ဘဝိဿသိ, အဟံ ပန ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဘဝိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကထံ ဇာနာသီ”တိ ပုဋ္ဌော တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေသိ။ တေ တယောပိ ဇနာ ဟတရာသဝေလာယ ဗာရာဏသိံ ပဝိသိတွာ ဧကဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဂေဟေ သပ္ပိသက္ခရယုတ္တံ ပာယာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဥယျာနံ ပဝိသိံသု။ နိဂ္ရောဓကုမာရော သိလာပဋ္ဋေ နိပဇ္ဇိ , ဣတရေ ဒွေ ဗဟိ နိပဇ္ဇိံသု။ တသ္မိံ သမယေ ပဉ္စ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ အန္တော ဌပေတွာ ဖုဿရထံ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ တတ္ထ ဝိတ္ထာရကထာ **မဟာဇနကဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၁၂၃ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဖုဿရထော ဥယျာနံ ဂန္ တွာ နိဝတ္တိတွာ အာရောဟနသဇ္ဇော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ပုရောဟိတော “ဥယျာနေ ပုညဝတာ သတ္တေန ဘဝိတဗ္ ဗ”န္တိ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ ကုမာရံ ဒိသွာ ပါဒန္တတော သာဋကံ အပနေတွာ ပါဒေသု လက္ခဏာနိ ဥပဓာရေတွာ “တိဋ္ဌတု ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ, သကလဇမ္ဗုဒီပဿ အဓိပတိရာဇာ ဘဝိတုံ ယုတ္တော”တိ သဗ္ဗတာလာဝစရေ ပဂ္ဂဏှာ ပေသိ။ နိဂ္ရောဓကုမာရော ပဗုဇ္ဈိတွာ မုခတော သာဋကံ အပနေတွာ မဟာဇနံ ဩလောကေတွာ ပရိဝတ္တိတွာ နိ ပန္နော ထောကံ ဝီတိနာမေတွာ သိလာပဋ္ဋေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိ။ အထ နံ ပုရောဟိတော ဇဏ္ဏုနာ ပတိဋ္ဌာယ “ရဇ္ဇံ တေ ဒေဝ ပာပုဏာတီ”တိ ဝတွာ “‘သာဓူ”တိ ဝုတ္တေ တတ္ထေဝ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ အဘိသိဉ္စိ။ သော ရဇ္ဇံ ပ တွာ သာခဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ ဒတွာ မဟန္တေန သက္ကာရေန နဂရံ ပဝိသိ, ပောတ္တိကောပိ တေဟိ သဒ္ဓိညေဝ အဂမာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တော ဗာရာဏသိယံ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။

သော ဧကဒိဝသံ မာတာပိတူနံ သရိတွာ သာခံ အာဟ – “သမ္မ, န သက္ကာ မာတာပိတူဟိ ဝိနာ ဝတ္တိတုံ, မဟန္ တေန ပရိဝါရေန ဂန္တွာ မာတာပိတရော နော အာနေဟီ”တိ။ သာခော “န မေ တတ္ထ ဂမနကမ္မံ အတ္ထီ”တိ ပဋိက္ခိ

ပိ။ တတော ပေတ္တိကံ အာဏာပေသိ။ သော “သာဓူ”တိ တတ္ထ ဂန္တွာ နိက္ခေဓသ္သ မာတာပိတရော “ပုတ္တော တေ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတော, ထေ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ တေ “အတ္ထိ နော တာဝ ဝိဘဝမတ္တံ, အလံ တတ္ထ ဂမနေန”တိ ပဋိက္ခိပိံသု။ သာခဿပိ မာတာပိတရော အတေစ, တေပိ န ဣစ္ဆိံသု။ အတ္တနော မာတာပိတရော အတေစ, “မယံ တာတ တုန္နကာရကမ္မေန ဇီဝိဿာမ အလ”န္တိ ပဋိက္ခိပိံသု။ သော တေသံ မနံ အလဘိတ္ွာ ဗာရာဏသိမေဝ ပစ္စာဂန္တွာ “သေနာပတိဿ ဃရေ မဂ္ဂကိလမထံ ဝိနောဒေတွာ ပစ္ဆာ နိက္ခေဓသဟာယံ ပဿိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တဿ နိဝေသနဒွါရံ ဂန္တွာ “သဟာယော ကိရ တေ ပေတ္တိကော နာမ အာဂတောတိ သေနာပတိဿ အာရောစေဟီ”တိ ဒေါဝါရိကံ အာဟ, သော တထာ အကာသိ။ သာခော ပန “အယံ မယ္ဟံ ရဇ္ဇံ အဒတွာ သဟာယနိက္ခေဓဿ အဒါသီ”တိ တသ္မိံ ဝေရံ ဗန္ဓိ။ သော တံ ကထံ သုတွာဝ ကုဒ္ဓော အာဂန္တွာ “ကော ဣမဿ သဟာယော ဥမ္မတ္တကော အသိပုတ္တော, ဂဏှထ န”န္တိ ဝတွာ ဟတ္ထပါဒဇဏ္ဏုကပ္ပရေဟိ ကောဋ္ဋာပေတွာ ဂီဝါယံ ဂဟာပေတွာ နီဟရာပေသိ။

သော စိန္တေသိ “သာခော မမ သန္တိကာ သေနာပတိဋ္ဌာနံ လဘိတွာ အကတညူ မိတ္တဒုဗ္ဘီ, မံ ကောဋ္ဋာပေတွာ နီဟရာပေသိ, နိက္ခေဓော ပန ပဏ္ဍိတော ကတညူ သပ္ပုရိသော, တဿေဝ သန္တိကံ ဂမိဿာမီ”တိ။ သော ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ “ဒေဝ, ပေတ္တိကော ကိရ နာမ တေ သဟာယော ဒွါရေ ဌိတော”တိ ရညော အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ ပက္ကောသာပေတွာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ အာသနာ ဝုဋ္ဌာယ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ မဿုကမ္မာဒီနိ ကာရာပေတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတေန ပရိဘုတ္တနာနဂ္ဂရသဘောဇနေန တေန သဒ္ဓိံ သုခနိသိန္နော မာတာပိတူနံ ပဝတ္တိံ ပုစ္ဆိတွာ အနာဂမနဘာဝံ သုဏိ။ သာခောပိ “ပေတ္တိကော မံ ရညော သန္တိကေ ပရိဘိန္ဒေယျ, မယိ ပန ဂတေ ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ န သက္ခိဿတီ”တိ တတ္ထေဝ အဂမာသိ။ ပေတ္တိကော တဿ သန္တိကေယေဝ ရာဇာနံ အာမန္တေတွာ “ဒေဝ, အဟံ မဂ္ဂကိလန္တော ‘သာခဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ ဝိဿမိတွာ ဣဓာဂမိဿာမီ’တိ အဂမိံ။ အထ မံ သာခော ‘နာဟံ တံ ဇာနာမီ’တိ ဝတွာ ကောဋ္ဋာပေတွာ ဂီဝါယံ ဂဟာပေတွာ နီဟရာပေသီတိ သဒ္ဒဟေယျာသိ တွံ ဒေဝါ”တိ ဝတွာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၇၂. “န တဟမေတံ ဇာနာမိ၊ ကော တယံ ကဿ ဝါတိ ဝါ။
ယထာ သာခော ဝဒီ ဒေဝ၊ နိဂြောဓ ကိန္တိ မညသိ။

၇၃. “တတော ဂလဝိနီတေန၊ ပုရိသာ နီဟရိံသု မံ။
ဒတွာ မုခပဟာရာနိ၊ သာခဿ ဝစနံကရာ။

၇၄. “ဧတာဒိသံ ဒုမ္မတိနာ၊ အကတညုန ဒုဗ္ဘိနာ။
ကတံ အနရိယံ သာခေန၊ သခိနာ တေ ဇနာဓိပ”တိ။

တတ္ထ **ကိန္တိ မညသီ** တိ ယထာ မံ သာခော အစရိ, ကိံ တွံဝမ္ပိ ဧဝမေဝ မညသိ, ဥဒာဟု အညထာ မညသိ, မံ သာခော ဧဝံ ဝဒေယျာတိ သဒ္ဒဟသိ, တံ န သဒ္ဒဟသီတိ အဓိပ္ပာယော။ **ဂလဝိနီတေနာ**တိ ဂလဂ္ဂဟေန။ **ဒုဗ္ဘိနာ** တိ မိတ္တဒုဗ္ဘိနာ။

တံ သုတွာ နိက္ခေဓော စတဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၇၅. “န တဟမေတံ ဇာနာမိ၊ နပိ မေ ကောစိ သံသတိ။
ယံ မေ တွံ သမ္မ အက္ခာသိ၊ သာခေန ကာရဏံ ကတံ။

၇၆. “သခီနံ သာဇီဝကရော၊ မမ သာခဿ စူဘယံ။
တွံ နောသိဿရိယံ ဒာတာ၊ မနုဿေသု မဟန္တတံ။
တယာမာ လဗ္ဘိတာ ဣဒ္ဓိ၊ ဧတ္ထ မေ နတ္ထိ သံသယော။

၇၇. “ယထာပိ ဗီဇမဂ္ဂိမှိ၊ ဍယှတိ န ဝိရူဟတိ။
ဧဝံ ကတံ အသပ္ပုရိသေ၊ နဿတိ န ဝိရူဟတိ။

၇၈. ‘‘ကတညုမှုဟိ စ ပောသမှုဟိ၊ သီလဝန္တေ အရိယဝုတ္တိနေ။
သုခေတ္တေ ဝိယ ဗီဇာနိ၊ ကတံ တမှုဟိ န နဿတီ’’တိ။

တတ္ထ **သံသတီ**တိ အာစိက္ခတိ။ **ကာရဏံ ကတ**န္တိ အာကမုနဝိကမုနပောထနကောဋ္ဋနသင်္ခာတံ ကာရဏံ ကတန္တိ အတ္ထော။ **သခီနံ သာဇီဝကရော**တိ သမ္မ, ပောတ္တိက တွံ သဟာယကာနံ သုအာဇီဝကရော ဇီဝိကာယ ဥပ္ပာဒေတာ။ **မမ သာခဿ စူဘာယ** န္တိ မယှဟဥ္စ သာခဿ စ ဥဘိန္နမ္ပိ သခီနန္တိ အတ္ထော။ **တွံ နောသိဿရိယ** န္တိ တွံ နော အသိ ဣဿရိယံ ဒာတာ, တဝ သန္တိကာ ဣမာ သမ္ပတ္တိ အမှေဟိ လဒ္ဓာ။ **မဟန္တတ** န္တိ မဟန္တဘာဝံ။

ဝေဠူ ပန ဝတွာ တွေကံ ကထေန္တေ နိဂြောဓေ သာခေ တတ္တေဝ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ရာဇာ ‘‘သာခ ဣမံ ပောတ္တိကံ သဉ္ဇာနာသီ’’တိ ပုစ္ဆိ။ သော တုဏှီ အဟောသိ။ အထဿ ရာဇာ ဒဏ္ဍံ အာဏာပေန္တော အဋ္ဌမံ ကထမာဟ –

၇၉. ‘‘ဣမံ ဇမ္မံ နေကတိကံ၊ အသပ္ပုရိသစိန္တကံ။
ဟနန္တု သာခံ သတ္တီဟိ၊ နာဿ ဣစ္ဆာမိ ဇီဝိတ’’န္တိ။

တတ္ထ **ဇမ္မ** န္တိ လာမကံ။ **နေကတိက**န္တိ ဝဉ္စကံ။

တံ သုတွာ ပောတ္တိကော ‘‘မာ ဧသ ဗာလော မံ နိဿာယ နဿတူ’’တိ စိန္တေတွာ နဝမံ ကထမာဟ –

၈၀. ‘‘ခမတဿ မဟာရာဇ၊ ပာဏာ န ပဋိအာနယာ။
ခမ ဒေဝ အသပ္ပုရိသဿ၊ နာဿ ဣစ္ဆာမဟံ ဝဓ’’န္တိ။

တတ္ထ **ခမတဿာ** တိ ခမတံ အဿ, ဧတဿ အသပ္ပုရိသဿ ခမထာတိ အတ္ထော။ **န ပဋိအာနယာ**တိ မတဿ နာမ ပာဏာ ပဋိအာနေတုံ န သက္ကာ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သာခဿ ခမိ, သေနာပတိဋ္ဌာနမ္ပိ ပောတ္တိကဿေဝ အတုကာမော အဟောသိ ,
သော ပန န ဣစ္ဆိ။ အထဿ သဗ္ဗသေနာနီနံ ဝိစာရဏာရဟံ ဘဏ္ဍာကရိကဋ္ဌာနံ နာမ အဒာသိ။ ပုဗ္ဗေ ကိရေတံ ဌာနန္တရံ နာဟောသိ, တတော ပဋ္ဌာယ ဇာတံ။ အပရဘာဂေ ပောတ္တိကော ဘဏ္ဍာကရိကော ပုတ္တဓီတာဟိ ဝဍ္ဍမာနော အတ္တနော ပုတ္တဓီတာနံ ဩဝါဒဝသေန ဩသာနကထမာဟ –

၈၁. ‘‘နိဂြောဓမေဝ သေဝေယျ၊ န သာခမုပသံဝသေ။
နိဂြောဓသ္မိံ မတံ သေယျော၊ ယဉ္စေ သာခသ္မိ ဇီဝိတ’’န္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ဒေဝဒတ္တော ပုဗ္ဗေပိ အကတညူယေဝာ’’တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ သာခော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, ပောတ္တိကော အာနန္ဒော, နိဂြောဓော ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

နိဂြောဓဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

[၄၄၆] ၈. တက္ကလဇာတကဝဏ္ဏနာ

န တက္ကလာ သန္တိ န အာလုဝါနီ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ပိတုပောသကံ ဥပာသကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ ဒလိဒ္ဒကုလေ ပစ္စာဇာတော မာတရိ ကာလကတာယ ပာတောဝ ဥဋ္ဌာယ ဒန္တကဋ္ဌမုခေါဒကအာနာဒီနိ ကရောန္တော ဘတိံ တ ကသိံ တ ကတွာ လဒ္ဓဝိဘဝါနုရူပေန ယာဂုဘတ္တာဒီနိ သမ္ပာဒေတွာ ပိတရံ ပောသေသိ။ အထ နံ ပိတာ အာဟ – ‘‘တာတ, တွံ ဧကကောဝ အန္တော စ ဗဟိ စ ကတ္တဗ္ဗံ ကရောသိ, ဧကံ တေ ကုလအရိကံ အာနေဿာမိ, သာ တေ ဂေဟေ ကတ္တဗ္ဗံ ကရိဿတီ’’တိ။ ‘‘တာတ, ဣတ္ထိယော နာမ ဃရံ အာဂတာ နေဝ မယှံ, န တုမှာကံ စိတ္တသုခံ ကရိဿန္တိ, မာ ဧဝရူပံ စိန္တယိတ္ထ, အဟံ ယာဝဇီဝံ တုမှေဟ ပောသေတွာ တုမှာကံ အစ္စယေန ဇာနိဿာမီ’’တိ။ အထဿ ပိတာ အနိစ္ဆမာနဿေဝ ဧကံ ကုမာရိကံ အာနေသိ။ သာ သဿုရဿ စ သာမိက

ည္သ စ ဥပကာရိကာ အဟောသိ နီစဝုတ္တိ။ သာမိကောပိသ္သာ "မမ ပိတု ဥပကာရိကာ"တိ တုသ္သိတတ လဒ္ဒံ လဒ္ဒံ မ နာပံ အာဟရိတတ ဒေတိ, သာပိ တံ သသုရသ္သေဝ ဥပနာမေသိ။ သာ အပရဘာဂေ စိန္တေသိ "မယှံ သာမိကော လဒ္ဒံ လဒ္ဒံ ပိတု အဒတတ မယှမေဝ ဒေတိ, အဒ္ဓာ ပိတရိ နိသ္သေဟော ဇာတော, ဣမံ မဟလ္လကံ ဧကေနုပာယေန မမ သာမိ ကသ္သ ပဋိက္ကူလံ ကတတ ဂေဟာ နိက္ကမာပေသ္သာမီ"တိ။

သာ တတော ပဋ္ဌာယ ဥဒကံ အတိသီတံ တ အစ္စုဏှံ တ, အာဟာရံ အတိလောဏံ တ အလောဏံ တ , ဘတ္တံ ဥတ္တ တဏ္ဍုလံ တ အတိကိလိန္နံ တတိ ဧဝမာဒီနိ တသ္သ ကောဓုပ္ပတ္တိကာရဏာနိ ကတတ တသ္မိံ ကုဇ္ဈန္တေ "ကော ဣမံ မဟလ္လကံ ဥပဋ္ဌာတုံ သက္ခိသ္သတီ"တိ ဖရုသာနိ ဝတတ ကလဟံ ဝဍ္ဎေသိ။ တတ္ထ တတ္ထ ခေဠပိဏ္ဍာဒီနိ ဆဍ္ဍေ တတပိ သာမိကံ ဥဇ္ဈာပေသိ "ပသ္သ ပိတု ကမ္မံ, 'ဣဒဒ္ဓဒ္ဒ မာ ကရီ'တိ ဝုတ္တော ကုဇ္ဈတိ, ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ပိတရံ တ ဝသာပေဟိ မံ တ"တိ။ အထ နံ သော "ဘဒ္ဒေ, တွံ ဒဟရာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဇီဝိတုံ သက္ခိသ္သသိ, မယှံ ပိတာ မ ဟလ္လကော, တွံ တသ္သ အသဟန္တီ ဣမမှာ ဂေဟာ နိက္ခမာ"တိ အာဟ။ သာ ဘီတာ "ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧဝံ န က ရိသ္သာမီ"တိ သသုရသ္သ ပာဒေသု ပတိတတ ခမာပေတတ ပကတိနိယာမေနေဝ ပဋိဇဂ္ဂိတုံ အာရဘိ။ အထ သော ဥပာသ ကော ပုရိမဒိဝသေသု တာယ ဥဗ္ဗာဠှော သတ္ထု သန္တိကံ ဓမ္မသ္သဝနာယ အဂန္တွာ တသ္သာ ပကတိယာ ပတိဋ္ဌိ တကာလေ အဂမာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ "ကိံ, ဥပာသက, သတ္တဋ္ဌ ဒိဝသာနိ ဓမ္မသ္သဝနာယ နာဂတောသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ကာရဏံ ကထေသိ။ သတ္ထာ "ဣဒာနိ တာဝ တသ္သာ ကထံ အဂ္ဂဟေတတ ပိတရံ န နီဟရာပေသိ, ပုဗ္ဗေ ပန တေသ္သာ ကထံ ဂဟေတတ ပိတရံ အာမကသုသာနံ နေတတ အာဝါဋံ ခဏိတတ တတ္ထ နံ ပက္ခိပိတတ မာရဏကာလေ အဟံ သတ္တဝသ္သိကော ဟုတတ မာတာပိတူနံ ဂုဏံ ကထေတတ ပိတုဃာတကကမ္မာ နိဝါရေသိံ, တဒာ တွံ မမ ကထံ သု တတ ဝာဝ ပိတရံ ယာဝဇီဝံ ပဋိဇဂ္ဂိတတ သဂ္ဂပရာယဏော ဇာတော, သွာယံ မယာ ဒိန္နော ဩဝါဒော ဘဝန္တရဂတမ္ပိ န ဝိဇဟတိ, ဣမိနာ ကာရဏေန တသ္သာ ကထံ အဂ္ဂဟေတတ ဣဒာနိ တယာ ပိတာ န နီဟဋော"တိ ဝတတ တေန ယာစိ တော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ အညတရသ္မိံ ကာသိကဂါမေ ဧကသ္သ ကုလသ္သ ဃရေ ဧကပုတ္တကော အဟောသိ နာမေန ဝသိဋ္ဌကော နာမ။ သော မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂန္တော အပရဘာဂေ မာတရိ ကာလ ကတာယ ပိတရံ ဟေသေသီတိ သဗ္ဗံ ဝတ္ထု ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုနိယာမေနေဝ ကထေတဗ္ဗံ။ အယံ ပနေတ္ထ ဝိသေသော။ တဒါ သာ ဣတ္ထီ "ပသ္သ ပိတု ကမ္မံ, 'ဣဒဒ္ဓဒ္ဒ မာ ကရီ'တိ ဝုတ္တော ကုဇ္ဈတီ"တိ ဝတတ "သာမိ, ပိတာ တေ စဏ္ဍော ဖရုသော နိစ္စံ ကလဟံ ကရောတိ, ဇရာဇိဏ္ဏော ဗျာဓိပီဠိတော န စိရသ္သေဝ မရိသ္သတိ, အဟဒ္ဒ တေန သဒ္ဓိံ ဧက ဂေဟေ ဝသိတုံ န သက္ကောမိ, သယမ္ပေသ ကတိပာဟေန မရိသ္သတိယေဝ, တွံ ဧတံ အာမကသုသာနံ နေတတ အာဝါ ဋံ ခဏိတတ တတ္ထ နံ ပက္ခိပိတတ ကုဒ္ဒာလေန သီသံ ဆိန္ဒိတတ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေတတ ဥပရိ ပံသုနာ ဆာဒေတတ အာဂစ္ဆာဟီ"တိ အာဟ။ သော တာယ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနော "ဘဒ္ဒေ, ပုရိသမာရဏံ နာမ ဘာရိယံ, ကထံ နံ မာရေသ္သာမီ"တိ အာဟ။ "အဟံ တေ ဥပာယံ အာစိက္ခိသ္သာမီ"တိ။ "အာစိက္ခ တာတ"တိ။ "သာမိ, တွံ ပစ္စူသကာလေ ပိတု နိသိန္နဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ယထာ သဗ္ဗေ သုဏန္တိ, ဧဝံ မဟာသဒ္ဒံ ကတတ 'တာတ, အသုကဂါမေ တုမှာကံ ဥဒ္ဓာရဏ ကော အတ္ထိ, မယိ ဂတေ န ဒေတိ, တုမှာကံ အစ္စယေန န ဒသ္သတေဝ, သွေဝ ယာနကေ နိသီဒိတတ ဟတောဝ ဂစ္ဆိ သ္သာမာ'တိ ဝတတ တေန ဝုတ္တဝေလာယမေဝ ဥဋ္ဌာယ ယာနကံ ယောဇေတတ တတ္ထ နိသီဒာပေတတ အာမကသုသာ နံ နေတတ အာဝါဋံ ခဏိတတ စောရေဟိ အစ္ဆိန္နသဒ္ဒံ ကတတ မာရေတတ အာဝါဋေ ပက္ခိပိတတ သီသံ ဆိန္ဒိတတ နှ ဟာယိတတ အာဂစ္ဆာ"တိ။

ဝသိဋ္ဌကော "အတ္ထေသ ဥပာယော"တိ တသ္သာ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတတ ယာနကံ ဂမနသဇ္ဇံ အကာသိ။ တသ္သ ပနေကော သတ္တဝသ္သိကော ပုတ္တော အတ္ထိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော။ သော မာတု ဝစနံ သုတတ "မယှံ မာတာ ပာပ ဓမ္မာ ပိတရံ မေ ပိတုဃာတကကမ္မံ ကာရေတိ, အဟံ ဣမသ္သ ပိတုဃာတကကမ္မံ ကာတုံ န ဒသ္သာမီ"တိ သဏိကံ ဂန္တွာ အယျကေန သဒ္ဓိံ နိပဇ္ဇိ။ ဝသိဋ္ဌကောပိ ဣတရာယ ဝုတ္တဝေလာယ ယာနကံ ယောဇေတတ "ဧဟိ, တာတ, ဥဒ္ဓာရံ သောဓေသ္သာမာ"တိ ပိတရံ ယာနကေ နိသီဒာပေသိ။ ကုမာရောပိ ပဌမတရံ ယာနကံ အဘိရုဟိ။ ဝသိဋ္ဌကော တံ နိဝါရေ တုံ အသက္ကောန္တော တေနေဝ သဒ္ဓိံ အာမကသုသာနံ ဂန္တွာ ပိတရဒ္ဒ ကုမာရကေန သဒ္ဓိံ ဧကမန္တေ ဌပေတတ သယံ ဩတရိတတ ကုဒ္ဒာလပိဋကံ အာဒာယ ဧကသ္မိံ ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနေ စတုရသ္သာဝါဋံ ခဏိတုံ အာရဘိ။ ကုမာရကော ဩတရိတတ တသ္သ သန္တိကံ ဂန္တွာ အဇာနန္တော ဝိယ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတတ ပဌမံ ကထမာဟ –

၈၂. ‘‘န တက္ကလာ သန္တိ န အာလုတနိ, န ဗိဠာလိယော န ကဠမ္ဗာနိ တာတ။
ဧကော အရညမ္ဟိ သုသာနမဇ္ဈေ၊ ကိမတ္ထိကော တာတ ခဏာသိ ကာသု’’န္တိ။

တတ္ထ **န တက္ကလာ သန္တီ** တိ ပိဏ္ဍာလုကန္ဒာ န သန္တိ။ **အာလုတနီ**တိ အာလုဝကန္ဒာ။ **ဗိဠာလိယော**တိ ဗိဠာရိဝလ္လိကန္ဒာ။ **ကဠမ္ဗာနီ** တိ တာလကန္ဒာ။

အထဿ ပိတာ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၈၃. ‘‘ပိတာမဟော တာတ သုဒုဗ္ဗလော တေ၊ အနေကဗျာဓီဟိ ဒုခေန ဖုဋ္ဌော။
တမဇ္ဇဟံ နိခဏိဿာမိ သောဗ္ဘေ၊ န ဟိဿ တံ ဇီဝိတံ ရောစယာမီ’’တိ။

တတ္ထ **အနေကဗျာဓီဟီ** တိ အနေကေဟိ ဗျာဓီဟိ ဥပ္ပန္နေန ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌော။ **န ဟိဿ တ** န္တိ အဟဉှိ တဿ တဝ ပိတာမဟဿ တံ ဒုဇ္ဇီဝိတံ န ဣစ္ဆာမိ, ‘‘ဧဝရူပာ ဇီဝိတာ မရဏမေဝဿ ဝရ’’န္တိ မညမာနော တံ သောဗ္ဘေ နိခဏိဿာမီတိ။

တံ သုတွာ ကုမာရော ဥပဍ္ဎံ ကထမာဟ –

၈၄. ‘‘သင်္ကပ္ပမေတံ ပဋိလဒ္ဓ ပာပကံ၊ အစ္စာဟိတံ ကမ္မ ကရောသိ လုဒ္ဒ’’န္တိ။
တဿတ္ထော – တာတ, တွံ ‘‘ပိတရံ ဒုက္ခာ ပမောစေဿာမီ’’တိ မရဏဒုက္ခေန ယောဇေန္တော ဧတံ ပာပကံ သင်္ကပ္ပံ ပဋိလဒ္ဓာ တဿ စ သင်္ကပ္ပဝသေန ဟိတံ အတိက္ကမ္မ ဌိတတ္တာ အစ္စာဟိတံ ကမ္မံ ကရောသိ လုဒ္ဒန္တိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ကုမာရော ပိတု ဟတ္ထတော ကုဒ္ဒါလံ ဂဟေတွာ အဝိဒူရေ အညတရံ အာတဠ္ခံ ခဏိတုံ အာရဘိ။ အထ နံ ပိတာ ဥပသင်္ကမိတွာ ‘‘ကဿ, တာတ, အာတဠ္ခံ ခဏသီ’’တိ ပုစ္ဆိ။ သော တဿ ကထေန္တော တတိယံ ကထမာဟ –

‘‘မယာပိ တာတ ပဋိလစ္ဆသေ တုဝံ၊ ဧတာဒိသံ ကမ္မ ဇရူပနီတော။
တံ ကုလဝတ္တံ အနုဝတ္တမာနော၊ အဟမ္ပိ တံ နိခဏိဿာမိ သောဗ္ဘေ’’တိ။

တဿတ္ထော – တာတ, အဟမ္ပိ ဧတသ္မိံ သောဗ္ဘေ တံ မဟလ္လကကာလေ နိခဏိဿာမိ, ဣတိ ခေါ တာတ, မယာပိ ကတေ ဣမသ္မိံ သောဗ္ဘေ တုဝံ ဇရူပနီတော ဧတာဒိသံ ကမ္မံ ပဋိလစ္ဆသေ, ယံ ဧတံ တယာ ပဝတ္တိတံ ကုလဝတ္တံ, တံ အနုဝတ္တမာနော ဝယပ္ပတ္တော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ဝသန္တော အဟမ္ပိ တံ နိခဏိဿာမိ သောဗ္ဘေတိ။

အထဿ ပိတာ စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၈၅. ‘‘ဖရုသာဟိ တစာဟိ ပကုဗ္ဗမာနော၊ အာသဇ္ဇ မံ တွံ ဝဒသေ ကုမာရ။
ပုတ္တော မမံ ဩရသကော သမာနော၊ အဟီတာနုကမ္ပီ မမ တွံသိ ပုတ္တာ’’တိ။

တတ္ထ **ပကုဗ္ဗမာနော** တိ အဘိဘဝန္တော။ **အာသဇ္ဇာ** တိ ဃဋ္ဋေတွာ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပဏ္ဍိတကုမာရကော ဧကံ ပဋိဝစနကထံ, ဒွေ ဥဒာနကထာတိ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၈၆. ‘‘န တာဟံ တာတ အဟိတာနုကမ္ပီ၊ ဟိတာနုကမ္ပီ တေ အဟမ္ပိ တာတ။
ပာပဉ္စ တံ ကမ္မ ပကုဗ္ဗမာနံ၊ အရဟာမိ နော ဝါရယိတုံ တတော။

၈၇. ‘‘ယော မာတရံ ဝ ပိတရံ သဝိဋ္ဌ၊ အဒူသကေ ဟိံသတိ ပာပဓမ္မော။
ကာယဿ ဘေဒါ အဘိသမ္ပရာယံ၊ အသံသယံ သော နိရယံ ဥပေတိ။

၈၈. “ယော မာတရံ ဝါ ပိတရံ ဝါ၊ မစ္စော ဓမ္မေန ပောသတိ။
ဣဓေဝ နံ ပသံသန္တိ၊ ပေစ္စ သဂ္ဂေ ပမောဒတီ”တိ။ –

ဣမံ ပန ပုတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပိတာ အဋ္ဌမံ ကထမာဟ –

၈၉. “န မေ တွံ ပုတ္တ အတ္ထကာမောသိ၊ ဟိတကာမောသိ မေ ဝါ တွံ ပုတ္တ။
အဟဉ္စ တံ မာတရာ ဝုတ္တော၊ ဧဝံ ကမ္မံ ကရောမိ လုဒ္ဒ”န္တိ။

တတ္ထ **အဟဉ္စ တံ မာတရာ** တိ အဟဉ္စ တေ မာတရာ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

တံ သုတွာ ကုမာရော “တာတ, ဣတ္ထိယော နာမ ဥပ္ပန္နေ ဒေါသေ အနိဂ္ဂယှမာနာ ပုနပ္ပုနံ ပါပံ ကရောန္တိ, မမ မာတာ ယထာ ပုန ဧဝရူပံ န ကရောတိ, တထာ နံ ပဏ္ဍာမေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ နဝမံ ကထမာဟ –

၉၀. “ယာ တေ သာ ဘရိယာ အနရိယရူပါ၊ မာတာ မမေသာ သကိယာ ဇနေတ္တိ။
နိဒ္ဓာပယေ တဉ္စ သကာ အဂါရာ၊ အညမ္ပိ တေ သာ ဒုခမာဝဟေယျာ”တိ။

သဝိဋ္ဌကော ပဏ္ဍိတပုတ္တဿ ကထံ သုတွာ သောမနဿဇာတော ဟုတွာ “ဂစ္ဆာမ, တာတာ”တိ သဒ္ဓိံ ပုတ္တေန စ ပိတရာ စ ယာနကေ နိသီဒိတွာ ပါယာသိ။ သာပိ ခေါ အနာစာရာ “နိက္ခန္တာ နော ဂေဟာ ကာဠကဏ္ဏီ”တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ အလ္လဂောမယေန ဂေဟံ ဥပလိမ္ပေတွာ ပါယာသံ ပစိတွာ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တီ တေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ “နိက္ခန္တံ ကာဠကဏ္ဏိံ ပုန ဂဟေတွာ အာဂတော”တိ ကုဇ္ဈိတွာ “အရေ နိက္ကတိက, နိက္ခန္တံ ကာဠကဏ္ဏိံ ပုန အာဒာယ အာဂတောသီ”တိ ပရိဘာသိ။ သဝိဋ္ဌကော ကိဉ္စိ အဝတွာ ယာနကံ မောစေတွာ “အနာစာရေ ကိံ ဝဒေသီ”တိ တံ သုကောဋ္ဋိတံ ကောဋ္ဋေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ဣမံ ဂေဟံ ပါဝိသီ”တိ ပာဒေ ဂဟေတွာ နိက္ကမိ။ တတော ပိတရဉ္စ ပုတ္တဉ္စ နှာပေတွာ သယမ္ပိ နှာယိတွာ တယောပိ ပါယာသံ ပရိဘုဉ္ဇိံသု။ သာပိ ပါပဓမ္မာ ကတိပါဟံ အညသ္မိံ ဂေဟေ ဝသိ။ တသ္မိံ ကာလေ ပုတ္တော ပိတရံ အာဟ – “တာတ, မမ မာတာ ဧတ္တကေန န ဗုဇ္ဈတိ, တုမှေဟိ မမ မာတု မဉ္ဇူဘာဝကရဏတ္ထံ ‘အသုကကာမကေ မမ မာတုလဓီတာ အတ္ထိ , သာ မယှံ ပိတရဉ္စ ပုတ္တဉ္စ မဉ္စ ပဋိဇဂ္ဂိဿတိ, တံ အာနေဿာမီ’တိ ဝတွာ မာလာဂန္ဓာဒီနိ အာဒာယ ယာနကေန နိက္ခမိတွာ ခေတ္တံ အနုဝိစရိတွာ သာယံ အာဂစ္ဆထာ”တိ။ သော တထာ အကာသိ။

ပဋိဝိဿကကုလေ ဣတ္ထိယော “သာမိကော ကိရ တေ အညံ ဘရိယံ အာနေတုံ အသုကကာမံ နာမ ဂတော”တိ တဿာ အာစိက္ခိံသု။ သာ “အနိမ္ဗဟိ နဋ္ဌာ, နတ္ထိ မေ ပုန ဩကာသော”တိ ဘီတာ တသိတာ ဟုတွာ “ပုတ္တမေဝ ယာစိဿာမီ”တိ ပဏ္ဍိတပုတ္တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တဿ ပါဒေသု ပတိတွာ “တာတ, တံ ဌပေတွာ အညော မမ ပဋိသရဏံ နတ္ထိ, ဣတော ပဋ္ဌာယ တဝ ပိတရဉ္စ ပိတာမဟဉ္စ အလင်္ကတစေတိယံ ဝိယ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမိ, ပုန မယှံ ဣမသ္မိံ ဃရေ ပဝေသနံ ကရောဟီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု, အမ္မ, သစေ ပုန ဧဝရူပံ န ကရိဿထ, ကရိဿာမိ, အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ ဝတွာ ပိတု အာဂတကာလေ ဒသမံ ကထမာဟ –

၉၁. “ယာ တေ သာ ဘရိယာ အနရိယရူပါ၊ မာတာ မမေသာ သကိယာ ဇနေတ္တိ။
ဒန္တာ ကရေဏူဝ ဝသူပနီတာ၊ သာ ပါပဓမ္မာ ပုနရာဝဇာတူ”တိ။

တတ္ထ **ကရေဏူဝ**တိ တာတ, ဣဒါနိ သာ အာနေဉ္ဇကာရဏံ ကာရိကာ ဟတ္ထိနီ ဝိယ ဒန္တာ ဝသံ ဥပနီတာ နိဗ္ဗိသေဝနာ ဇာတာ။ **ပုနရာဝဇာတူ**တိ ပုန ဣမံ ဂေဟံ အာဂစ္ဆတူတိ။

ဧဝံ သော ပိတု ဓမ္မံ ကထေတွာ ဂန္တွာ မာတရံ အာနေသိ။ သာ သာမိကဉ္စ သသုရဉ္စ ခမာပေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဒန္တာ ဓမ္မေန သမန္နာဂတာ ဟုတွာ သာမိကဉ္စ သသုရဉ္စ ပုတ္တဉ္စ ပဋိဇဂ္ဂိ။ ဥဘောပိ စ ပုတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရိတွာ သဂ္ဂပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ပိတုပောသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ပိတာ စ ပုတ္တော စ သုဏိသာ စ ဧတေယေဝ အဟေသုံ, ပဏ္ဍိတကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

တက္ကလဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

[၄၄၇] ၉. မဟာဓမ္မပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကိံ တေ ဝတန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ပဌမဂမနေန ကပိလပုရံ ဂန္တွာ နိဂြောဓာရာမေ ဝိဟရန္တော ပိတု နိဝေသနေ ရညော အသဒ္ဒဟနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ ဝီသတိသဟဿဘိက္ခုပရိဝါရဿ ဘဂဝတော အတ္တနော နိဝေသနေ ယာဂုခဇ္ဇကံ ဒတွာ အန္တရာဘတ္တေ သမ္မောဒနီယံ ကထံ ကထေန္တော "ဘန္တေ, တုမှာကံ ပဓာနကာလေ ဒေဝတာ အာဂန္တွာ အာကာသေ ဌတွာ 'ပုတ္တော တေ သိဒ္ဓတ္ထကုမာရော အပ္ပာဟာရတာယ မတော'တိ မယှံ အာရောစေသု"န္တိ အာဟ။ သတ္ထာရာ စ "သဒ္ဒဟိ, မဟာရာဇာ"တိ ဝုတ္တေ "န သဒ္ဒဟိံ, ဘန္တေ, အာကာသေ ဌတွာ ကထေန္တိယောပိ ဒေဝတာ, 'မမ ပုတ္တဿ ဗောဓိတလေ ဗုဒ္ဓတ္တံ အပ္ပတွာ ပရိနိဗ္ဗာနံ နာမ နတ္ထီ'တိ ပဋိက္ခိပိ"န္တိ အာဟ။ "မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေပိ တွံ မဟာဓမ္မပါလကာလေပိ 'ပုတ္တော တေ မတော ဣမာနိဿ အဋ္ဌီနီ'တိ ဒဿေတွာ ဝဒန္တဿပိ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ 'အမှာကံ ကုလေ တရုဏကာလေ ကာလကိရိယာ နာမ နတ္ထီ'တိ န သဒ္ဒဟိ, ဣဒါနိ ပန ကသ္မာ သဒ္ဒဟိဿသီ"တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ကာသိရဋ္ဌေ ဓမ္မပါလဂါမော နာမ အဟောသိ။ သော ဓမ္မပါလကုလဿ ဝသနတာယ ဧဝံ နာမံ လဘိ။ တတ္ထ ဒသန္နံ ကုသလကမ္မပထာနံ ပါလနတော "ဓမ္မပါလော"တွေဝ ပညာတော ဗြာဟ္မဏော ပဋိဝသတိ, တဿ ကုလေ အန္တမသော ဒါသကမ္မကရာပိ ဒါနံ ဒေန္တိ, သီလံ ရက္ခန္တိ, ဥပေါသထကမ္မံ ကရောန္တိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တဿိံ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ, "ဓမ္မပါလကုမာရော"တွေဝဿ နာမံ ကရိံသု။ အထ နံ ဝယပ္ပတ္တံ ပိတာ သဟဿံ ဒတွာ သိပ္ပုဂ္ဂဟဏတ္ထာယ တက္ကသိလံ ပေသေသိ။ သော တတ္ထ ဂန္တွာ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိ, ပဉ္စန္နံ မာဏဝကသတာနံ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော အဟောသိ။ တဒါ အာစရိယဿ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ကာလမကာသိ။ အာစရိယော မာဏဝကပရိဝုတော ဉာတိဂဏေန သဒ္ဓိံ ရောဒန္တော ကန္ဒန္တော သုသာနေ တဿ သရီရကိစ္စံ ကာရေတိ။ တတ္ထ အာစရိယော စ ဉာတိဝဂ္ဂေါ စ သဗ္ဗေ အန္တေဝါသိကာ စ ရောဒန္တိ ပရိဒေဝန္တိ, ဓမ္မပါလောယေဝေကော န ရောဒတိ န ပရိဒေဝတိ။ အပိစ ခေါ ပန တေသု ပဉ္စသတေသု မာဏဝေသု သုသာနာ အာဂမ္မ အာစရိယဿ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ "အဟော ဧဝရူပေါ နာမ အာစာရသမ္ပန္နော တရုဏမာဏဝေါ တရုဏကာလေယေဝ မာတာပိတူဟိ ဝိပ္ပယုတ္တော မရဏပ္ပတ္တော"တိ ဝဒန္တေသု "သမ္မာ, တုမှေ 'တရုဏော'တိ ဘဏထ, အထ ကသ္မာ တရုဏကာလေယေဝ မရတိ, နနု အယုတ္တံ တရုဏကာလေ မရိတု"န္တိ အာဟ။

အထ နံ တေ အာဟံသု "ကိံ ပန သမ္မ, တွံ ဣမေသံ သတ္တာနံ မရဏဘာဝံ န ဇာနာသီ"တိ? ဇာနာမိ, တရုဏကာလေ ပန န မရန္တိ, မဟလ္လကကာလေယေဝ မရန္တီတိ။ နနု အနိစ္စာ သင်္ခါရာ ဟုတွာ အဘာဝိနောတိ? "သစ္စံ အနိစ္စာ, ဒဟရကာလေ ပန သတ္တာ န မရန္တိ, မဟလ္လကကာလေ မရန္တိ, အနိစ္စတံ ဟာပုဏန္တီ"တိ။ "ကိံ သမ္မ, ဓမ္မပါလ, တုမှာကံ ဂေဟေ န ကေစိ မရန္တီ"တိ? "ဒဟရကာလေ ပန န မရန္တိ, မဟလ္လကကာလေယေဝ မရန္တီ"တိ။ "ကိံ ပနေသာ တုမှာကံ ကုလပဝေဏီ"တိ? "အာမ ကုလပဝေဏီ"တိ။ မာဏဝါ တံ တဿ ကထံ အာစရိယဿ အာရောစေသုံ။ အထ နံ သော ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ "သစ္စံ ကိရ တာတ ဓမ္မပါလ, တုမှာကံ ကုလေ ဒဟရကာလေ န မီယန္တီ"တိ? "သစ္စံ အာစရိယာ"တိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ "အယံ အတိဝိယ အစ္ဆရိယံ ဝဒတိ, ဣမဿ ပိတု သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိတွာ သစေ ဧဝံ သစ္စံ, အဟမ္ပိ တမေဝ ဓမ္မံ ပူရေဿာမီ"တိ။ သော ပုတ္တဿ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ သတ္တဋ္ဌဒိဝသစ္စယေန ဓမ္မပါလံ ပက္ကောသာပေတွာ "တာတ, အဟံ ခိပ္ပံ အာဂမိဿာမိ, ယာဝ မမာဂမနာ ဣမေ မာဏဝေ သိပ္ပံ ဝါစေဟီ"တိ ဝတွာ ဧကဿ ဧဠကဿ အဋ္ဌီနိ ဂဟေတွာ ဓောဝိတွာ ပသိဗ္ဗကေ ကတွာ ဧကံ စူဠုပဋ္ဌာကံ အာဒါယ တက္ကသိလတော နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန တံ ဂါမံ ပတွာ "ကတရံ မဟာဓမ္မပါလဿ ဂေဟ"န္တိ ပုစ္ဆိတွာ ဂန္တွာ ဒွာရေ အဋ္ဌာသိ။ ဗြာဟ္မဏဿ ဒါသမနုဿေသု ယော ယော ပဌမံ အဒ္ဒသ, သော သော အာစရိယဿ ဟတ္ထတော ဆတ္တံ ဂဏှိ, ဥပါဟနံ ဂဏှိ, ဥပဋ္ဌာကဿပိ ဟတ္ထ

ထတော ပသိဗ္ဗကံ ဂဏှိ။ ''ပုတ္တဿ တေ ဓမ္မပါလကုမာရဿ အာစရိယော ဒုတရေ ဌိတောတိ ကုမာရဿ ပိတု အာရောစေထာ''တိ စ ဝုတ္တာ ''သာဓူ''တိ ဂန္တွာ အာရောစယိံသု။ သော ဝေဂေန ဒုတရမူလံ ဂန္တွာ ''ဣတော ထော''တိ တံ ဃရံ အဘိနေတွာ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒာပေတွာ သဗ္ဗံ ပါဒဓောဝနာဒိကိစ္စံ အကာသိ။

အာစရိယော ဘုတ္တဘောဇနော သုခကထာယ နိသိန္နကာလေ ''ဗြာဟ္မဏ, ပုတ္တော တေ ဓမ္မပါလကုမာရော ပ ညတ တက္ကသိလံ ဝေဒအန္နံ အဌာရသန္နဉ္စ သိပ္ပာနံ နိပ္ဖတ္တိံ ပတ္တော, အပိစ ခေါ ပနေကေန အဖာသုကေန ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော, သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ, မာ သောစိတ္ထာ''တိ အာဟ။ ဗြာဟ္မဏော ဟတ္ထံ ပဟရိတွာ မဟာဟသိတံ ဟသိ။ ''ကိံ နု ဗြာဟ္မဏ, ဟသသီ''တိ စ ဝုတ္တေ ''မယှံ ပုတ္တော န မရတိ, အညော ကောစိ မတော ဘဝိဿတီ''တိ အာဟ။ ''ဗြာဟ္မဏ, ပုတ္တောယေဝ တေ မတော, ပုတ္တဿေဝ တေ အဋ္ဌီနိ ဒိသွာ သဒ္ဒဟာ''တိ အဋ္ဌီနိ နီဟရိတွာ တ ''ဣမာနိ တေ ပုတ္တဿ အဋ္ဌီနီ''တိ အာဟ။ ဧတာနိ ဧဠကဿ တ သုနခဿ တ ဘဝိဿန္တိ, မယှံ ပန ပုတ္တော န မရတိ, အမှာကံ ဟိ ကုလေ ယာဝ သတ္တမာ ကုလပရိဝဋ္ဋာ တရုဏကာလေ မတပုဗ္ဗာ နာမ နတ္ထိ, တွံ မုသာ ဘဏသီတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သဗ္ဗေပိ ဟတ္ထံ ပဟရိတွာ မဟာဟသိတံ ဟသိံသု။ အာစရိယော တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ ''ဗြာဟ္မဏ, တုမှာကံ ကုလပဝေဏိယံ ဒဟရာနံ အမရဏေန န သက္ကာ အဟေတုကေန ဘ ဝိတုံ, ကေန တေ ကာရဏေန ဒဟရာ န မီယန္တီ''တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၉၂. ''ကိံ တေ ဝတံ ကိံ ပန ဗြဟ္မစရိယံ၊ ကိဿ သုစိဏ္ဏဿ အယံ ဝိပါကော။
အက္ခာဟိ မေ ဗြာဟ္မဏ ဧတမတ္ထံ၊ ကသ္မာ နု တုမှံ ဒဟရာ န မီယရေ''တိ။

တတ္ထ **ဝတ**န္တိ ဝတသမာဒါနံ။ **ဗြဟ္မစရိယ**န္တိ သေဋ္ဌစရိယံ။ **ကိဿ သုစိဏ္ဏဿာ**တိ တုမှာကံ ကုလေ ဒဟရာနံ အမရဏံ နာမ ကတရသုစရိတဿ ဝိပါကောတိ။

တံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏော ယေသံ ဂုဏာနံ အာနုဘာဝေန တသ္မိံ ကုလေ ဒဟရာ န မီယန္တိ, တေ ဝဏ္ဏယန္တော –

၉၃. ''ဓမ္မံ စရာမ န မုသာ ဘဏာမ၊ ပါပါနိ ကမ္မာနိ ပရိဝဇ္ဇယာမ။
အနရိယံ ပရိဝဇ္ဇေမု သဗ္ဗံ၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၄. ''သုဏောမ ဓမ္မံ အသတံ သတဉ္စ၊ န စာပိ ဓမ္မံ အသတံ ရောစယာမ။
ဟိတွာ အသန္တေ န ဇဟာမ သန္တေ၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၅. ''ပုဗ္ဗေဝ ဒါနာ သုမနာ ဘဝါမ၊ ဒဒမ္ပိ ဝေ အတ္တမနာ ဘဝါမ။
ဒတွာပိ ဝေ နာနုတပ္ပာမ ပစ္ဆာ၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၆. ''သမဏေ မယံ ဗြာဟ္မဏေ အဒ္ဓိကေ စ၊ ဝနိဗ္ဗကေ ယာစနကေ ဒလိဒ္ဒေ။
အန္နေန ပါနေန အဘိတပ္ပယာမ၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၇. ''မယဉ္စ ဘရိယံ နာတိက္ကမာမ၊ အမှေ စ ဘရိယာ နာတိက္ကမန္တိ။
အညတြ တာဟိ ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၈. ''ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမ သဗ္ဗေ၊ လောကေ အဒိန္နံ ပရိဝဇ္ဇယာမ။
အမဇ္ဇပါ နောပိ မုသာ ဘဏာမ၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၉၉. ''ဧတာသု ဝေ ဇာယရေ သုတ္တမာသု၊ မေဓာဝိနော ဟောန္တိ ပဟူတပညာ။
ဗဟုဿုတာ ဝေဒဂုနော စ ဟောန္တိ၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၁၀၀. ''မာတာ ပိတာ စ ဘဂိနီ ဘာတရော စ၊ ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ မယဉ္စ သဗ္ဗေ။
ဓမ္မံ စရာမ ပရလောကဟေတု၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ။

၁၀၁. ''အာသာ စ အသ္သော အနုဇီဝိနော စ၊ ပရိစာရကာ ကမ္မကရာ စ သဗ္ဗေ။
ဓမ္မံ စရန္တိ ပရလောကဟေတု၊ တသ္မာ ဟိ အမှံ ဒဟရာ န မီယရေ''တိ။ –

ဣမာ ကထာ အာဟ။

တတ္ထ **ဓမ္မံ စရာမာ** တိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ စရာမ, အတ္တနော ဇီဝိတဟေတု အန္တမသော ကုန္ထကိပိလ္လိကမ္ပိ ဇီဝိတာ န ဝေါရောပေမ, ပရဘဏ္ဍံ လောဘစိတ္တေန န ဩလောကေမာတိ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေတဗ္ဗံ။ မုသာတအော စေတ္ထ မုသာတဒိသ္သ အကရဏဟပံ နာမ နတ္ထီတိ ဥသ္သန္နဝသေန ပုန ဝုတ္တော။ တေ ကိရ ဟသာဓိပ္ပာယေနပိ မုသာ န ဘဏန္တိ။ **ဟဟနီ**တိ သဗ္ဗာနိ နိရယကမ္မကမ္မာနိ။ **အနရိယန္တိ** အရိယဂရဟိတံ သဗ္ဗံ အသုန္ဒရံ အပရိသုဒ္ဓံ ကမ္မံ ပရိဝဇ္ဇယာမ။ **တသ္မာ ဟိ အမှဟ** န္တိ တတ္ထ **ဟိ**-ကာရော နိပါတမတ္တော, တေန ကာရဏေန အမှာကံ ဒဟရာ န မီယန္တိ, အန္တရာ အကာလမရဏံ နာမ နော နတ္ထီတိ အတ္ထော။ ''တသ္မာ အမှဟ''န္တိပိ ပာဌော။ **သုဏောမာ**တိ မယံ ကိရိယတအနံ သပ္ပုရိသာနံ ကုသလဒီပနမ္ပိ အသပ္ပုရိသာနံ အကုသလဒီပနမ္ပိ ဓမ္မံ သုဏောမ , သော ပန နော သုတမတ္တကော၀ ဟောတိ, တံ န ရောစယာမ။ တေဟိ ပန နော သဒ္ဓိံ ဝိဂ္ဂဟော တ ဝိတအော တ မာ ဟောတူတိ ဓမ္မံ သုဏာမ, သုတွာ တပိ ဟိတွာ အသန္တေ သန္တေ ဝတ္တာမ, ဧကေမ္ပိ ခဏံ န ဇဟာမ သန္တေ, ဟပမိတ္တေ ပဟာယ ကလျာဏမိတ္တေ သေဝိနော၀ ဟောမာတိ။

သမဏေ မယံ ဗြာဟ္မဏေ တိ မယံ သမိတဟပေ ဗာဟိတဟပေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသမဏဗြာဟ္မဏေပိ အဝသေသဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေပိ အဒ္ဒိကယာစကေ သေသဇနေပိ အန္နပာနေန အတိတပ္ပေမာတိ အတ္ထော။ ဟဋ္ဌိယံ ပန အယံ ကထာ ''ပုဗ္ဗေဝ အနာ''တိ ကထာယ ပစ္စတော အာဂတာ။ **နာတိက္ကမာမာ** တိ အတ္တနော ဘရိယံ အတိက္ကမိတွာ ဗဟိ အညံ မိစ္ဆာစာရံ န ကရောမ။ **အညတ္ထ တာဟိ** တိ တာ အတ္တနော ဘရိယာ ဌပေတွာ သေသဣတ္ထီသု ဗြဟ္မစရိယံ စရာမ, အမှာကံ ဘရိယာပိ သေသပုရိသေသု ဧဝမေဝ ဝတ္တန္တိ။ **ဇာယရေ**တိ ဇာယန္တိ။ **သုတ္တမာသု** တိ သုသီလာသု ဥတ္တမိတ္ထီသု။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယေ ဧတာသု သမ္ပန္နသီလာသု ဥတ္တမိတ္ထီသု အမှာကံ ပုတ္တာ ဇာယန္တိ, တေ မေဓာဝိနောတိ ဧဝံပကာရာ ဟောန္တိ, ကုတော တေသံ အန္တရာ မရဏံ, တသ္မာပိ အမှာကံ ကုလေ ဒဟရာ န မရန္တီတိ။ **ဓမ္မံ စရာမာ** တိ ပရလောကတ္ထာယ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မံ စရာမ။ **အသ္သော** တိ အာသိယော။

အဝသာနေ –

၁၀၂. ''ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ၊ ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာ၀ဟတိ။
ဧသာနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊ န ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရီ။

၁၀၃. ''ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ၊ ဆတ္တံ မဟန္တံ ဝိယ ဝဿကာလေ။
ဓမ္မေန ဂုတ္တော မမ ဓမ္မပါလော၊ အညသ္သ အဋ္ဌီနိ သုခီ ကုမာရော''တိ။ –

ဣမာဟိ ဒွီဟိ ကထာဟိ ဓမ္မစာရီနံ ဂုဏံ ကထေသိ။

တတ္ထ **ရက္ခတီ** တိ ဓမ္မော နာမေသော ရက္ခိတော အတ္တနော ရက္ခိတံ ပဋိရက္ခတိ။ **သုခမာဝဟတီ**တိ ဒေဝမနုဿသုခဥ္စေဝ နိဗ္ဗာနသုခဥ္စ အာ၀ဟတိ။ **န ဒုဂ္ဂတိ** န္တိ နိရယာဒိဘေဒံ ဒုဂ္ဂတိံ န ဂစ္ဆတိ။ ဧဝံ ဗြာဟ္မဏ, မယံ ဓမ္မံ ရက္ခာမ, ဓမ္မောပိ အမှေ ရက္ခတီတိ ဒဿေတိ။ **ဓမ္မေန ဂုတ္တော** တိ မဟာဆတ္တသဒိသေန အတ္တနာ ဂောပိတဓမ္မေန ဂုတ္တော။ **အညသ္သ အဋ္ဌီနီ** တိ တယာ အာနီတာနိ အဋ္ဌီနိ အညသ္သ ဧဠကသ္သ ဝာ သုနခသ္သ ဝာ အဋ္ဌီနိ ဘဝိဿန္တိ, ဆဍ္ဍေထေတာနိ, မမ ပုတ္တော သုခီ ကုမာရောတိ။

တံ သုတွာ အာစရိယော ''မယှံ အာဂမနံ သုအာဂမနံ, သဖလံ, နော နိပ္ဖလ''န္တိ သဉ္ဇာတသောမနဿော ဓမ္မပါလဿ ပိတရံ ခမာပေတွာ ''မယာ အာဂစ္ဆန္တေန တုမှာကံ ဝီမံသနတ္ထာယ ဣမာနိ ဧဠကအဋ္ဌီနိ အာဘတာနိ, ပုတ္တော တေ အရောဂေယေဝ, တုမှာကံ ရက္ခိတဓမ္မံ မယှမ္ပိ ဒေထာ''တိ ပဏ္ဏေ လိခိတွာ ကတိပာဟံ တတ္ထ ဝသိတွာ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဓမ္မပါလံ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ သိက္ခာပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ပေသေသိ။

သတ္ထာ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇဿ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ရာဇာ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ, အာစရိယော သာရိပုတ္တော, ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ဓမ္မပါလကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာဓမ္မပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

[၄၄၈] ၁၀. ကုက္ကုဋဇာတကဝဏ္ဏနာ

နာသ္မသေ ကတပါပမှိတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယဉှိ ဘိက္ခူ ဒေဝဒတ္တဿ အဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, ဒေဝဒတ္တော ဓနုဂ္ဂဟာဒိပယောဇနေန ဒသဗလဿ ဝဓတ္ထမေဝ ဥပါယံ ကရောတီ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဧသ မယှံ ဝဓာယ ပရိသက္ကိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကောသမ္ဗိယံ ကောသမ္ဗကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ ဝေဠုဝနေ ကုက္ကုဋယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အနေကသတကုက္ကုဋပရိဝါရော အရညေ ဝသတိ, တဿာဝိဒူရေ ဧကော သေနော ဝသတိ ။ သော ဥပါယေန ဧကေကံ ကုက္ကုဋံ ဂဟေတွာ ခါဒန္တော ဌပေတွာ ဗောဓိသတ္တံ သေသေ ခါဒိ, ဗောဓိသတ္တော ဧကကောဝ အဟောသိ။ သော အပ္ပမတ္တော ဝေလာယ ဂောစရံ ဂဟေတွာ ဝေဠုဝနံ ပဝိသိတွာ ဝသတိ။ သော သေနော တံ ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တော “ဧကေန နံ ဥပါယေန ဥပလာပေတွာ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တဿာဝိဒူရေ သာခါယ နိလီယိတွာ “သမ္မ ကုက္ကုဋရာဇ, တွံ မယှံ ကသ္မာ ဘာယသိ, အဟံ တယာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသံ ကတ္တုကာမော, အသုကသ္မိံ နာမ ပဒေသေ သမ္ပန္နဂောစရော, တတ္ထ ဥဘောပိ ဂောစရံ ဂဟေတွာ အညမညံ ပိယသံဝါသံ ဝသိဿာမာ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဗောဓိသတ္တော အာဟ “သမ္မ, မယှံ တယာ သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော နာမ နတ္ထိ, ဂစ္ဆ တွ”န္တိ။ “သမ္မ, တွံ မယာ ပုဗ္ဗေ ကတပါပတာယ န သဒ္ဒဟသိ, ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧဝရူပံ န ကရိဿာမီ”တိ။ “န မယှံ တာဒိသေန သဟာယေနတ္ထော, ဂစ္ဆ တွ”န္တိ။ ဣတိ နံ ယာဝတတိယံ ပဋိက္ခိပိတွာ “ဧတေဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတေန ပုဂ္ဂလေန သဒ္ဓိံ ဝိဿာသော နာမ ကာတုံ န ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝနဃဋံ ဥန္နာဒေန္တော ဒေဝတာသု သာဓုကာရံ ဒဒမာနာသု ဓမ္မကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တော –

၁၀၄. “နာသ္မသေ ကတပါပမှိ၊ နာသ္မသေ အလိကဝါဒိနေ။
နာသ္မသေ အတ္တတ္ထပညမှိ၊ အတိသန္တေပိ နာသ္မသေ။

၁၀၅. “ဘဝန္တိ ဟေကေ ပုရိသာ၊ ဂောပိပါသိကဇာတိကာ။
ဃသန္တိ မညေ မိတ္တာနိ၊ ဝါစာယ န စ ကမ္မုနာ။

၁၀၆. “သုက္ခဉ္ဇလိပဂ္ဂဟိတာ ၊ ဝါစာယ ပလိဂုဏ္ဌိတာ။
မနုဿဖေဂ္ဂူ နာသီဒေ၊ ယသ္မိံ နတ္ထိ ကတညုတာ။

၁၀၇. “န ဟိ အညညစိတ္တာနံ၊ ဣတ္ထီနံ ပုရိသာန ဝါ။
နာနာဝိကတွာ သံသဂ္ဂံ၊ တာဒိသမ္ပိ စ နာသ္မသေ။

၁၀၈. “အနရိယကမ္မမောက္ကန္တံ၊ အထေတံ သဗ္ဗဃာတိနံ။
နိသိတံဝ ပဋိစ္ဆန္နံ၊ တာဒိသမ္ပိ စ နာသ္မသေ။

၁၀၉. “မိတ္တရူပေနိဓေကစ္စေ၊ သာခလျေန အစေတသာ။
ဝိဝိဓေဟိ ဥပါယန္တိ၊ တာဒိသမ္ပိ စ နာသ္မသေ။

၁၁၀. “အာမိသံ ဝါ ဓနံ ဝါပိ၊ ယတ္ထ ပဿတိ တာဒိသော။
ဒုဗ္ဘိံ ကရောတိ ဒုမ္မေဓော၊ တဉ္စ ဟန္တွာန ဂစ္ဆတီ”တိ။ – ဣမာ ဂါထာ အာဟ။

တတ္ထ **နာသမ္ဘသေ** တိ နာသ္သသေ။ အယမေဝ တ ဟဒ္ဓော, န ဝိသ္သသေတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကတဟာပမ္ပဟီ**တိ ပဥ္စမံ ကတဟာပေ ပုဂ္ဂလေ။ **အလိကတဒိနေ**တိ မုသာတဒိမ္ပဟိပိ န ဝိသ္သသေ။ တသ္သ ဟိ အကတ္တဗ္ဗံ နာမ ဟာပံ နတ္ထိ။ **နာသမ္ဘသေ အတ္တတ္ထပညမ္ပဟီ**တိ အတ္တနော အတ္ထာယ ဧဝ ယသ္သ ပညာ သ္နေဟဝသေန န ဘဇတိ, ဓနတ္ထိကောဝ ဘဇတိ, တသ္မိံ အတ္တတ္ထပညေပိ န ဝိသ္သသေ။ **အတိသန္တေ** တိ အန္တော ဉပသမေ အဝိဇ္ဇမာနေယေဝ စ ဗဟိ ဉပသမဒဿနေန အတိသန္တေ ဝိယ ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တေပိ ဗိလပဋိစ္ဆန္နအာသီဝိသသဒိသေ ကုဟကပုဂ္ဂလေ။ **ကေပိဟာသိက ဇာတိကာ**တိ ဂုန္နံ ပိဟာသကဇာတိကာ ဝိယ, ပိဟာသိတကေသဒိသာတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ ယထာ ပိဟာသိတကတေ တိတ္ထံ ဩတရိတွာ မုခပူရံ ဉဒကံ ပိဝန္တိ, န ပန ဉဒကသ္သ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တကံ ကရောန္တိ, ဧဝမေဝ ကေစ္စေ "က္လဒ္ဓိဒ္ဓဥ ကရိသ္သာမာ"တိ မခုရဝစနေန မိတ္တာနိ ဃသန္တိ, ပိယဝစနာနုစ္ဆဝိကံ ပန န ကရောန္တိ, တာဒိသေသု ဝိသ္သာသော မဟတော အနတ္ထာယ ဟောတီတိ ဒီပေတိ။

သုက္ခဥ္စလိပဂ္ဂဟိတာ တိ ပဂ္ဂဟိတတုစ္ဆအဥ္စလိနော။ **တစာယ ပလိဂုဏ္ဌိတာ** တိ "က္လဒံ ဒသ္သာမ, က္လဒံ ကရိသ္သာမာ"တိ ဝစနေန ပဋိစ္ဆာဒိကာ။ **မနုသ္သဖေဂ္ဂူ** တိ ဧဝရူပာ အသာရကာ မနုသ္သာ မနုသ္သဖေဂ္ဂူ နာမ။ **နာသီဒေ**တိ န အာသီဒေ ဧဝရူပေ န ဉပဂစ္ဆေယ္ယ။ **ယသ္မိံ နတ္ထိ** တိ ယသ္မိံဥ ပုဂ္ဂလေ ကတညုတာ နတ္ထိ, တမ္ပိ နာသီဒေတိ အတ္ထော။ **အညညစိတ္တာန** န္တိ အညေနညေန စိတ္တေန သမန္နာဂတာနံ , လဟုစိတ္တာနန္တိ အတ္ထော။ ဧဝရူပါနံ က္လတ္ထီနံ တ ပုရိသာနံ တ န ဝိသ္သသေတိ ဒီပေတိ။ **နာနာဝိကတွတ သံသဂ္ဂ** န္တိ ယောပိ န သက္ကာ အနုပဂန္တုံ တေသ္သ အန္တရာယံ ကာတုန္တိ အန္တရာယကရဏတ္ထံ နာနာကာရဏေဟိ သံသဂ္ဂမာဝိကတွတ ဒဠှံ ကရိတွတ ပစ္ဆာ အန္တရာယံ ကရောတိ, တာဒိသမ္ပိ ပုဂ္ဂလံ နာသမ္ဘသေ န ဝိသ္သသေယ္ယာတိ ဒီပေတိ။

အနရိယကမ္မမောက္ကန္တ တိ အနရိယာနံ ဒုသ္သီလာနံ ကမ္မံ ဩတရိတွတ ဌိတံ။ **အထေတ**န္တိ အထိရံ အပ္ပတိဋ္ဌိတဝစနံ။ **သဗ္ဗဃာတိန** န္တိ ဩကာသံ လဘိတွတ သဗ္ဗေသံ ဉပဃာတကရံ။ **နိသိတံဝ ပဋိစ္ဆန္န** န္တိ ကောသိယာ တ ပိလောတိကာယ တ ပဋိစ္ဆန္နံ နိသိတခဂ္ဂမ္ပိဝ။ **တာဒိသမ္ပိ** တိ ဧဝရူပမ္ပိ အမိတ္တံ မိတ္တပတိရူပကံ န ဝိသ္သသေယ္ယ။ **သာခလ္လေနာ**တိ မဋ္ဌဝစနေန။ **အစေတသာ**တိ အစိတ္တကေန။ ဝစနမေဝ ဟိ နေသံ မဋ္ဌံ, စိတ္တံ ပန ထဒ္ဓံ ဖရုသံ။ **ဝိဝိဓေဟီ** တိ ဝိဝိဓေဟိ ဉပာယေဟိ ဩတာရာပေက္ခာ ဉပဂစ္ဆန္တိ။ **တာဒိသမ္ပိ** တိ ယော ဧတေဟိ အမိတ္တေဟိ မိတ္တပတိရူပကေဟိ သဒိသော ဟောတိ, တမ္ပိ န ဝိသ္သသေတိ အတ္ထော။ **အာမိသ**န္တိ ခာဒနီယဘောဇနီယံ။ **ဓန**န္တိ မဥ္စပဋိဟဒကံ အာဒိံ ကတွတ အဝသေသံ။ **ယတ္ထ ပသ္သတိ** တိ သဟာယကဂေဟေ ယသ္မိံ ဌာနေ ပသ္သတိ။ **ဒုဗ္ဘိံ ကရောတိ** တိ ဒုဗ္ဘိစိတ္တံ ဉပ္ပာဒေတိ, တံ ဓနံ ဟရတိ။ **တဥ္စ ဟန္တွတနာ** တိ တဥ္စ သဟာယကမ္ပိ ဆေတွတ ဂစ္ဆတိ။ က္လတိ က္လမာ သတ္တ ကထာ ကုက္ကုဋ္ဌရာဇာ ကထေသိ။

၁၁၁. "မိတ္တရူပေန ဗဟဝော၊ ဆန္နာ သေဝန္တိ သတ္တဝော။
ဇဟေ ကာပုရိသေ ဟေတေ၊ ကုက္ကုဋော ဝိယ သေနကံ။

၁၁၂. "ယော စ ဉပ္ပတိတံ အတ္ထံ၊ န ခိပ္ပမနုဗုဇ္ဈတိ။
အမိတ္တဝသမန္ဝေတိ၊ ပစ္ဆာ စ မနုတပ္ပတိ။

၁၁၃. "ယော စ ဉပ္ပတိတံ အတ္ထံ၊ ခိပ္ပမေဝ နိဗောဓတိ။
မုစ္စတေ သတ္တုသမ္ဗာဓာ၊ ကုက္ကုဋော ဝိယ သေနကာ။

၁၁၄. "တံ တာဒိသံ ကူဋမိဝောဍ္ဍိတံ ဝနေ၊ အဓမ္မိကံ နိစ္စဝိဓံသကာရိနံ။
အာရာ ဝိဝဇ္ဇေယ္ယ နရော ဝိစက္ခဏော၊ သေနံ ယထာ ကုက္ကုဋော ဝံသကာနနေ"တိ။ –

က္လမာ စတသ္သော ဓမ္မရာဇေန ဘာသိတာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ။

တတ္ထ **ဇဟေ ကာပုရိသေ ဟေတေ**တိ ဘိက္ခဝေ, ဧတေ ကာပုရိသေ ပဏ္ဍိတော ဇဟေယ္ယ။ ဟ-ကာရော ပနေတ္ထ နိပါတမတ္တံ။ **ပစ္ဆာ စ မနုတပ္ပတီ** တိ ပစ္ဆာ စ အနုတပ္ပတိ။ **ကူဋမိဝောဍ္ဍိတ** န္တိ ဝနေ မိဂါနံ ဗန္ဓနတ္ထာယ ကူဋပါသံ ဝိယ ဩဍ္ဍိတံ။ **နိစ္စဝိဓံသကာရိန**န္တိ နိစ္စံ ဝိဒ္ဓံသနကရံ။ **ဝံသကာနနေ**တိ ယထာ ဝံသဝနေ ကုက္ကုဋော သေနံ ဝိဝဇ္ဇေတိ, ဧဝံ ဝိစက္ခဏော ပာပမိတ္တေ ဝိဝဇ္ဇေယ္ယ။

သောပိ တာ ကထာ ဝတွာ သေနံ အာမန္တေတွာ “သစေ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝသိဿသိ, ဇာနိဿာမိ တေ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ တဇ္ဇေသိ။ သေနော တတော ပလာယိတွာ အညတ္ထ ဂတော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ဒေဝဒတ္တော ပုဗ္ဗေပိ မယှံ ဝဓာယ ပရိသက္ကီ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ သေနော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, ကုက္ကုဋော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ကုက္ကုဋဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

[၄၄၉] ၁၁. မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဇာတကဝဏ္ဏနာ

အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မတပုတ္တံ ကုဋုမ္ဗိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရေကဿ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာကဿ ကုဋုမ္ဗိကဿ ပိယပုတ္တော ကာလမကာသိ။ သော ပုတ္တသောကသမပ္ပိတော န နှာယတိ န ဘုဉ္ဇတိ န ကမ္မန္တေ ဝိစာရေတိ, န ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတိ, ကေဝလံ “ပိယပုတ္တက, မံ ဩဟာယ ပဌမတရံ ဂတောသီ”တိအာဒီနိ ဝတွာ ဝိပ္ပလပတိ။ သတ္ထာ ပစ္စူသသမယေ လောကံ ဩလောကေန္တော တဿ သောတာပတ္တိဖလူပနိဿယံ ဒိသွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဘိက္ခူ ဥယျောဇေတွာ အာနန္ဒတ္ထေရေန ပစ္ဆာသမဏေန တဿ ဃရဒွါရံ အဂမာသိ။ သတ္ထု အာဂတဘာဝံ ကုဋုမ္ဗိကဿ အာရောစေသုံ။ အထဿ ဂေဟဇနော အာသနံ ပညပေတွာ သတ္ထာရံ နိသီဒါပေတွာ ကုဋုမ္ဗိကံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ အာနေသိ။ တံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ သတ္ထာ ကရုဏာသီတလေန ဝစနေန အာမန္တေတွာ “ကိံ, ဥပါသက, ပုတ္တကံ အနုသောစသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဥပါသက, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပုတ္တေ ကာလကတေ သောကသမပ္ပိတာ ဝိစရန္တာပိ ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတွာ ‘အလဗ္ဘနေယျဋ္ဌာန’န္တိ ဉတွာ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ သောကံ န ကရိံသူ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကဿ မဟာဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တော ပဥ္စဒသသောဠသဝဿကာလေ ဧကေန ဗျာဓိနာ ဖုဋ္ဌော ကာလံ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဗြာဟ္မဏော တဿ ကာလကိရိယတော ပဋ္ဌာယ သုသာနံ ဂန္တွာ ဆာရိကပုဉ္ဇံ အာဝိဇ္ဈန္တော ပရိဒေဝတိ, သဗ္ဗကမ္မန္တေ ပရိစ္စဇိတွာ သောကသမပ္ပိတော ဝိစရတိ။ တဒါ ဒေဝပုတ္တော အနုဝိစရန္တော တံ ဒိသွာ “ဧကံ ဥပမံ ကတွာ သောကံ ဟရိဿာမီ”တိ တဿ သုသာနံ ဂန္တွာ ပရိဒေဝနကာလေ တဿေဝ ပုတ္တဝဏ္ဏီ ဟုတွာ သဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတော ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဌတွာ ဥဘော ဟတ္ထေ သီသေ ဌပေတွာ မဟာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝိ။ ဗြာဟ္မဏော သဒ္ဒံ သုတွာ တံ ဩလောကေတွာ ပုတ္တပေမံ ပဋိလဘိတွာ တဿ သန္တိကေ ဌတွာ “တာတ မာဏဝ, ဣမသ္မိံ သုသာနမဇ္ဈေ ကသ္မာ ပရိဒေဝသီ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၁၅. “အလင်္ကတော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ, မာလဓာရီ ဟရိစန္ဒနုဿဒေါ။
ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ကန္ဒသိ, ဝနမဇ္ဈေ ကိံ ဒုက္ခိတော တုဝ”န္တိ။

တတ္ထ **အလင်္ကတော**တိ နာနာဘရဏဝိဘူသိတော။ **မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ**တိ ကရဏပရိနိဋ္ဌိတေဟိ မဋ္ဌေဟိ ကုဏ္ဍလေဟိ သမန္နာဂတော။ **မာလဓာရီ**တိ ဝိစိတ္တကုသုမမာလဓရော။ **ဟရိစန္ဒနုဿဒေါ**တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေန စန္ဒနေန အနုလိတ္တော။ **ဝနမဇ္ဈေ**တိ သုသာနမဇ္ဈေ။ **ကိံ ဒုက္ခိတော တုဝ**န္တိ ကိံကာရဏာ ဒုက္ခိတော တွံ, အာစိက္ခ, အဟံ တေ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဒဿာမီတိ အာဟ။

အထဿ ကထေန္တော မာဏဝေါ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၁၆. “သောဝဏ္ဏမယော ပဘဿရော, ဥပ္ပန္နော ရထပဉ္ဇရော မမ။
တဿ စက္ကယုဂံ န ဝိန္ဒာမိ, တေန ဒုက္ခေန ဇဟာမိ ဇီဝိတ”န္တိ။

ဗြာဟ္မဏော သမ္ပဋိစ္ဆန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၁၇. “သောဝဏ္ဏမယံ မဏီမယံ, လောဟမယံ အထ ရူပိယာမယံ။

ဟာ၀ဒ ရထံ ကရိဿာမိ တေ၊ စက္ကယုဂံ ပဋိဟဒယာမိ တ”န္တိ။

တတ္ထ **ဟာ၀ဒာ**တိ ယာဒိသေန တေ အတ္ထော ယာဒိသံ ရောစေသိ, တာဒိသံ ၀ဒ, အဟံ တေ ရထ ကရိဿာမိ။ **ပဋိဟဒယာမိ တ**န္တိ တံ ပဋိရာနုရူပံ စက္ကယုဂံ အဓိဂစ္ဆာပေမိ။

တံ သုတွာ မာဏဝေန ကထိတာယ ကထာယ ပဌမဟာဒံ သတ္ထာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဟုတွာ ကထေသိ, သေသံ မာဏ တော။

၁၁၈. “သော မာဏဝေ တဿ ဟာ၀ဒိ၊ စန္ဒသူရိယာ ဥဘယေတ္ထ ဘာတရော။
သော၀ဏ္ဏမယော ရထော မမ၊ တေန စက္ကယုဂေန သောဘတီ”တိ။

ဗြာဟ္မဏော တဒနန္တရံ အာဟ –

၁၁၉. “ဗာလော ခော တွံသိ မာဏဝ၊ ယော တွံ ပတ္ထယသိ အပတ္ထိယံ။
မညာမိ တုဝံ မရိဿသိ၊ န ဟိ တွံ လစ္ဆသိ စန္ဒသူရိယေ”တိ။ –

ဗြာဟ္မဏေန ဝုတ္တကထာယ **အပတ္ထိယ**န္တိ အပတ္ထေတဗ္ဗံ။

တတော မာဏဝေ အာဟ –

၁၂၀. “ဂမနာဂမနမ္ပိ ဒိဿတိ၊ ၀ဏ္ဏဓာတု ဥဘယေတ္ထ ဝီထိယော။
ပေတော ပန နေ၀ ဒိဿတိ၊ ကော နု ခော ကန္ဒတံ ဗာလျတရော”တိ။

မာဏဝေန ဝုတ္တကထာယ **ဂမနာဂမန**န္တိ ဥဂ္ဂမနဥ္စ အတ္ထဂမနဥ္စ။ ၀ဏ္ဏောယေ၀ ၀ဏ္ဏဓာတု။ **ဥဘယေတ္ထ ဝီထိယော**တိ ဧတ္ထ အာကာသေ “အယံ စန္ဒဿ ဝီထိ, အယံ သူရိယဿ ဝီထီ”တိ ဧဝံ ဥဘယဂမနာဂမနဘူမိယောပိ ပညာ ယန္တိ။ **ပေတော ပနာ**တိ ပရလောကံ ဂတသတ္တော ပန န ဒိဿတေ၀။ **ကော နု ခော**တိ ဧဝံ သန္တေ အမှာကံ ဒွိန္နံ ကန္ဒန္တာနံ ကော နု ခော ဗာလျတရောတိ။

ဧဝံ မာဏဝေ ကထေန္တေ ဗြာဟ္မဏော သလ္လက္ခေတွာ ကထမာဟ –

၁၂၁. “သစ္စံ ခော ၀ဒေသိ မာဏဝ၊ အဟမေ၀ ကန္ဒတံ ဗာလျတရော။
စန္ဒံ ဝိယ အရကော ရုဒံ၊ ပေတံ ကာလကတာဘိပတ္ထယေ”တိ။

တတ္ထ **စန္ဒံ ဝိယ အရကော** တိ ယထာ ဒဟရော ကုမာရကော “စန္ဒံ ဒေထာ”တိ စန္ဒဿတ္ထာယ ရောဒေယျ, ဧဝံ အဟမ္ပိ ပေတံ ကာလကတံ အဘိပတ္ထေမီတိ။

ဣတိ ဗြာဟ္မဏော မာဏဝဿ ကထာယ နိဿောကော ဟုတွာ တဿ ထုတိံ ကရောန္တော သေသဂါထာ အ ဘာသိ –

၁၂၂. “အာဒိတ္တံ ၀တ မံ သန္တံ၊ ဃတသိတ္တံ၀ ပာ၀ကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိဉ္စံ၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ဒရံ။

၁၂၃. “အဗ္ဗဟီ ၀တ မေ သလ္လံ၊ ယမာသိ ဟဒယဿိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပုတ္တသောကံ အပာနုဒိ။

၁၂၄. “သောဟံ အဗ္ဗူဠ္ဟသလ္လောသ္မိ၊ ဝီတသောကော အနာဝိလော။
န သောစာမိ န ရောဒာမိ၊ တ၀ သုတွာန မာဏဝ”တိ။

အထ နံ မာဏဝေါ “ဗြာဟ္မဏ, ယဿတ္ထာယ တွံ ရောဒသိ, အဟံ တေ ပုတ္တော, အဟံ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တော, ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ မံ အနုသောစိ, ဒါနံ ဒေဟိ, သီလံ ရက္ခာဟိ, ဥပေါသထံ ကရောဟီ”တိ ဩဝဒိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ဗြာဟ္မဏောပိ တဿောဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ကာလကတော ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ဗိကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။တဒါ ဓမ္မဒေသကဒေဝပုတ္တော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဋ္ဌကုဏ္ဍလီဇာတကဝဏ္ဏနာ ဧကာဒသမာ။

[၄၅၀] ၁၂. ဗိလာရကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ

အပစန္တာပိတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒါနဝိတ္တံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ ဘဂဝတော ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဒါနဝိတ္တော အဟောသိ ဒါနဇ္ဈာသယော, ပတ္တပရိယာပန္နမ္ပိ ပိဏ္ဍပါတံ အဒတွာ န ဘုဉ္ဇိ, အန္တမသော ပါနီယမ္ပိ လဘိတွာ အဒတွာ န ပိဝိ, ဧဝံ ဒါနာဘိရတော အဟောသိ။ အထဿ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခူ ဂုဏကထံ ကထေသုံ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ တံ ဘိက္ခုံ ပက္ကောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု ဒါနဝိတ္တော ဒါနဇ္ဈာသယော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ အယံ ပုဗ္ဗေ အဿဒ္ဓော အဟောသိ အပ္ပသန္နော, တိဏဂ္ဂေန တေလဗိန္ဒုမ္ပိ ဥဒ္ဓရိတွာ ကဿစိ န အဒါသိ, အထ နံ အဟံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ဒါနဖလံ ဉာပေသိံ, တမေဝ ဒါနနိန္နံ စိတ္တံ ဘဝန္တရေပိ န ပဇဟတီ”တိ ဝတွာ ဘိက္ခူဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သေဋ္ဌိကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကုဋုမ္ဗံ သဏ္ဌပေတွာ ပိတု အစ္စယေန သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ ပတွာ ဧကဒိဝသံ ဓနဝိလောကနံ ကတွာ “ဓနံ ပညာယတိ, တေသံ ဥပ္ပာဒကာ န ပညာယန္တိ, ဣမံ ဓနံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ မဟာဒါနံ ဒာတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဒါနသာလံ ကာရေတွာ ယာဝဇီဝံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ အာယုပရိယောသာနေ “ဣဒံ ဒါနဝတ္တံ မာ ဥပစ္ဆိန္ဒီ”တိ ပုတ္တဿ ဩဝါဒံ ဒတွာ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ပုတ္တောပိဿ တထေဝ ဒါနံ ဒတွာ ပုတ္တံ ဩဝဒိတွာ အာယုပရိယောသာနေ စန္ဒော ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုတ္တော သူရိယော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုတ္တော မာတလိသင်္ဂါဟကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုတ္တော ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဆဋ္ဌော ပန အဿဒ္ဓော အဟောသိ ထဒ္ဓစိတ္တော နိသ္နေဟော မစ္ဆရီ, ဒါနသာလံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ ယာစကေ ပေါထေတွာ နီဟရာပေသိ, ကဿစိ တိဏဂ္ဂေန ဥဒ္ဓရိတွာ တေလဗိန္ဒုမ္ပိ န ဒေတိ။ တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အတ္တနော ပုဗ္ဗကမ္မံ ဩလောကေတွာ “ပဝတ္တတိ နု ခေါ မေ ဒါနဝံသော, ဥဒါဟု နော”တိ ဥပဓာရေန္တော “ပုတ္တော မေ ဒါနံ ပဝတ္တေတွာ စန္ဒော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿ ပုတ္တော သူရိယော, တဿ ပုတ္တော မာတလိ, တဿ ပုတ္တော ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, ဆဋ္ဌော ပန တံ ဝံသံ ဥပစ္ဆိန္ဒီ”တိ ပဿိ။

အထဿ ဧတဒဟောသိ “ဣမံ ပါပဓမ္မံ ဒမေတွာ ဒါနဖလံ ဉာပေတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ။ သော စန္ဒသူရိယမာတလိပဉ္စသိခေ ပက္ကောသာပေတွာ “သမ္မာ, အမှာကံ ဝံသေ ဆဋ္ဌော ကုလဝံသံ သမုစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒါနသာလံ ဈာပေတွာ ယာစကေ နီဟရာပေသိ, န ကဿစိ ကိဉ္စိ ဒေတိ, ဧထ နံ ဒမေဿာမာ”တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သေဋ္ဌိ ရာဇုပဋ္ဌာနံ ကတွာ အာဂန္တွာ သတ္တမေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ အန္တရဝီထိံ ဩလောကေန္တော စင်္ကမတိ။ သက္ကော “တုမှေ မမ ပဝိဋ္ဌကာလေ ပစ္ဆတော ပဋိပါဋိယာ အာဂစ္ဆထာ”တိ ဝတွာ ဂန္တွာ သေဋ္ဌိဿ သန္တိကေ ဌတွာ “ဘော မဟာသေဋ္ဌိ, ဘောဇနံ မေ ဒေဟီ”တိ အာဟ။ “ဗြာဟ္မဏ နတ္ထိ တဝ ဣဓ ဘတ္တံ, အညတ္ထ ဂစ္ဆာ”တိ။ “ဘော မဟာသေဋ္ဌိ, ဗြာဟ္မဏေဟိ ဘတ္တေ ယာစိတေ န ဒါတုံ န လဗ္ဘတီ”တိ။ “ဗြာဟ္မဏ, မမ ဂေဟေ ပက္ကမ္ပိ ပစိတဗ္ဗမ္ပိ ဘတ္တံ နတ္ထိ, အညတ္ထ ဂစ္ဆာ”တိ။ “မဟာသေဋ္ဌိ, ဧကံ တေ သိလောကံ ကထေဿာမိ, တံ သုဏာဟီ”တိ။ “နတ္ထိ မယှံ တဝ သိလောကေနတ္ထော, မာ ဣဓ တိဋ္ဌာ”တိ။ သက္ကော တဿ ကထံ အသုဏန္တောဝ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၂၅. “အပစန္တာပိ ဒိစ္ဆန္တိ၊ သန္တော လဒ္ဓါန ဘောဇနံ။
ကိမေဝ တွံ ပစမာနော၊ ယံ န ဒဇ္ဇာ န တံ သမံ။

၁၂၆. “မစ္ဆေရာ စ ပမာဒါ စ၊ ဧဝံ ဒါနံ န ဒီယတိ။
ပုညံ အာကင်္ခမာနေန၊ ဒေယျံ ဟောတိ ဝိဇာနတာ”တိ။

တာသံ အတ္ထော – မဟာသေဋ္ဌိ အပစန္တာပိ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဘိက္ခာစရိယာယ လဒ္ဓမ္ပိ ဘောဇနံ ဒါတုံ ဣစ္ဆန္တိ, န ဧကကာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ကိမေဝ တွံ ပစမာနော ယံ န ဒဒေယျာသိ, န တံ သမံ, တံ တဝ အနနုရူပံ အနနုစ္ဆဝိကံ န ဟောတိ။ ဒါနဉှိ မစ္ဆေရေန စ ပမာဒေန စာတိ ဒွီဟိ ဒေါသေဟိ န ဒီယတိ, ပုညံ အာကင်္ခမာနေန ဝိဇာနတာ ပဏ္ဍိတမနုဿေန ဒါတဗ္ဗမေဝ ဟောတီတိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ “တေန ဟိ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ နိသီဒ, ထောကံ လစ္ဆသီ”တိ အာဟ။ သက္ကော ပဝိသိတွာ တေ သိလောကေ သဇ္ဈာယန္တော နိသီဒိ။ အထ နံ စန္ဒော အာဂန္တွာ ဘတ္တံ ယာစိ။ “နတ္ထိ တေ ဘတ္တံ, ဂစ္ဆာ”တိ စ ဝုတ္တော “မဟာသေဋ္ဌိ အန္တော ဧကော ဗြာဟ္မဏော နိသိန္နော, ဗြာဟ္မဏဝါစနကံ မညေ ဘဝိဿတိ, အဟမ္ပိ ဘဝိဿာမီ”တိ ဝတွာ “နတ္ထိ ဗြာဟ္မဏဝါစနကံ, နိက္ခမာ”တိ ဝုစ္စမာနောပိ “မဟာသေဋ္ဌိ ဣဓ တာဝ သိလောကံ သုဏာဟီ”တိ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၂၇. “ယဿေဝ ဘီတော န ဒဒါတိ မစ္ဆရီ၊ တဒေဝါဒဒတော ဘယံ။
ဇိဃစ္ဆာ စ ပိပါသာ စ၊ ယဿ ဘာယတိ မစ္ဆရီ။
တမေဝ ဗာလံ ဖုသတိ၊ အသ္မိံ လောကေ ပရမှိ စ။

၁၂၈. “တသ္မာ ဝိနေယျ မစ္ဆေရံ၊ ဒဇ္ဇာ ဒါနံ မလာဘိဘူ။
ပုညာနိ ပရလောကသ္မိံ၊ ပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိ ပါဏိန”န္တိ။

တတ္ထ **ယဿ ဘာယတီ**တိ “အဟံ အညေသံ ဒတွာ သယံ ဇိဃစ္ဆိတော စ ပိပါသိတော စ ဘဝိဿာမီ”တိ ယဿာ ဇိဃစ္ဆာယ ပိပါသာယ ဘာယတိ။ **တမေဝါ**တိ တညေဝ ဇိဃစ္ဆာပိပါသာသင်္ခါတံ ဘယံ တံ ဗာလံ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ ဣဓလောကေ ပရလောကေ စ ဖုသတိ ပီဠေတိ, အစ္စန္တဒါလိဒ္ဒိယံ ပါပုဏာတိ။ **မလာဘိဘူ**တိ မစ္ဆရိယမလံ အဘိဘဝန္တော။

တဿပိ ဝစနံ သုတွာ “တေန ဟိ ပဝိသ, ထောကံ လဘိဿသီ”တိ အာဟ။ သောပိ ပဝိသိတွာ သက္ကဿ သန္တိကေ နိသီဒိ။ တတော ထောကံ ဝီတိနာမေတွာ သူရိယော အာဂန္တွာ ဘတ္တံ ယာစန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၂၉. “ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒမာနာနံ၊ ဒုက္ကရံ ကမ္မ ကုဗ္ဗတံ။
အသန္တော နာနုကုဗ္ဗန္တိ၊ သတံ ဓမ္မော ဒုရန္နယော။

၁၃၀. “တသ္မာ သတဉ္စ အသတံ၊ နာနာ ဟောတိ ဣတော ဂတိ။
အသန္တော နိရယံ ယန္တိ၊ သန္တော သဂ္ဂပရာယဏာ”တိ။

တတ္ထ **ဒုဒ္ဒဒ**န္တိ ဒါနံ နာမ ဒုဒ္ဒဒံ မစ္ဆေရံ အဘိဘဝိတွာ ဒါတဗ္ဗတော, တံ ဒဒမာနာနံ။ **ဒုက္ကရ**န္တိ တဒေဝ ဒါနကမ္မံ ဒုက္ကရံ ယုဒ္ဓသဒိသံ, တံ ကုဗ္ဗတံ။ **နာနုကုဗ္ဗန္တီ**တိ အသပ္ပုရိသာ ဒါနဖလံ အဇာနန္တာ တေသံ ဂတမဂ္ဂံ နာနုဂစ္ဆန္တိ။ **သတံ ဓမ္မော**တိ သပ္ပုရိသာနံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဓမ္မော အညေဟိ ဒုရနုဂမော။ **အသန္တော**တိ မစ္ဆရိယဝသေန ဒါနံ အဒတွာ အသပ္ပုရိသာ နိရယံ ယန္တိ။

သေဋ္ဌိ ဂဟေတဗ္ဗဂဟဏံ အပဿန္တော “တေန ဟိ ပဝိသိတွာ ဗြာဟ္မဏာနံ သန္တိကေ နိသီဒ, ထောကံ လစ္ဆသီ”တိ အာဟ။ တတော ထောကံ ဝီတိနာမေတွာ မာတလိ အာဂန္တွာ ဘတ္တံ ယာစိတွာ “နတ္ထီ”တိ ဝစနမတ္တကာလမေဝ သတ္တမံ ဂါထမာဟ –

၁၃၀.‘‘အပ္ပသ္မေကေ ပဝေစ္ဆန္တိ၊ ဗဟုနေကေ န ဒိစ္ဆရေ။
အပ္ပသ္မာ ဒက္ခိဏာ ဒိန္နာ၊ သဟဿေန သမံ မိတာ’’တိ။

တတ္ထ **အပ္ပသ္မေကေ ပဝေစ္ဆန္တီ**တိ မဟာသေဋ္ဌိ ဧကေစ္စေ ပဏ္ဍိတပုရိသာ အပ္ပသ္မိမ္ပိ ဒေယျဓမ္မေ ပဝေစ္ဆန္တိ, ဒဒန္တိယေဝါတိ အတ္ထော။ ဗဟုနာပိ ဒေယျဓမ္မေန သမန္နာဂတာ ဧကေ သတ္တာ **န ဒိစ္ဆရေ** န ဒဒန္တိ။ **ဒက္ခိဏာ**တိ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဒဟိတွာ ဒိန္နဒါနံ။ **သဟဿေန သမံ မိတာ**တိ ဧဝံ ဒိန္နာ ကဋစ္ဆုဘာဇနတ္တမတ္တာပိ ဒက္ခိဏာ သဟဿဒါနေန သဒ္ဓိံ မိတာ, မဟာဖလတ္တာ သဟဿဒါနသဒိသာဝ ဟောတီတိ အတ္ထော။

တမ္ပိ သော ‘‘တေန ဟိ ပဝိသိတွာ နိသီဒ’’တိ အာဟ။ တတော ထောကံ ဝီတိနာမေတွာ ပဉ္စသိခော အာဂန္တွာ ဘတ္တံ ယာစိတွာ ‘‘နတ္ထိ ဂစ္ဆာ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘အဟံ န ဂတပုဗ္ဗော, ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဗြာဟ္မဏတစနကံ ဘဝိဿတီတိ မညေ’’တိ တဿ ဓမ္မကထံ အာရဘန္တော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၃၂.‘‘ဓမ္မံ စရေ ယောပိ သမုဉ္ဆကံ စရေ၊ ဒါရဉ္စ ပောသံ ဒဒမပ္ပကသ္မိံ။
သတံ သဟဿာနံ သဟဿယာဂိနံ၊ ကလမ္ပိ နာဂ္ဃန္တိ တထာဝိဓဿ တေ’’တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မန္တိ** တိဝိဓသုစရိတဓမ္မံ။ **သမုဉ္ဆက**န္တိ ကမေ တ အာမကပက္ကဘိက္ခာစရိယံ အရညေ တ ဖလာဖလဟရဏသင်္ခါတံ ဥဉ္ဆံ ယော စရေယျ, သောပိ ဓမ္မမေဝ စရေ။ **အာရဉ္စ ပောသ**န္တိ အတ္တနော စ ပုတ္တဒါရံ ပောသေန္တောယေဝ။ **ဒဒမပ္ပကသ္မိ**န္တိ ပရိတ္တေ တ ဒေယျဓမ္မေ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဒဒမာနော ဓမ္မံ စရေတိ အတ္ထော။ **သတံ သဟဿာနံ သဟဿယာဂိန**န္တိ ပရံ ပောထေတွာ ဝိဟေဌေတွာ သဟဿေန ယာဂံ ယဇန္တာနံ သဟဿယာဂိနံ ဣဿရာနံ သတသဟဿမ္ပိ။ **ကလမ္ပိ နာဂ္ဃန္တိ တထာဝိဓဿ တေ**တိ တေသံ သတသဟဿသင်္ခါတာနံ သဟဿယာဂိနံ ယာက တထာဝိဓဿ ဓမ္မေန သမေန ဒေယျဓမ္မံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဒေန္တဿ ဒုဂ္ဂတမနုဿဿ သောဠသိံ ကလံ န အဂ္ဃန္တီတိ။

သေဋ္ဌိ ပဉ္စသိခဿ ကထံ သုတွာ သလ္လက္ခေသိ။ အထ နံ အနဂ္ဃကာရဏံ ပုစ္ဆန္တော နဝမံ ဂါထမာဟ –

၁၃၃.‘‘ကေနေသ ယညော ဝိပုလော မဟဂ္ဃတော၊ သမေန ဒိန္နဿ န အဂ္ဃမေတိ။
ကထံ သတံ သဟဿာနံ သဟဿယာဂိနံ၊ ကလမ္ပိ နာဂ္ဃန္တိ တထာဝိဓဿ တေ’’တိ။

တတ္ထ **ယညော**တိ အနယာဧကေ သတသဟဿပရိစ္စာဂဝသေန ဝိပုလော, ဝိပုလတ္တာဝ မဟဂ္ဃတော။ **သမေန ဒိန္နဿာ**တိ ဓမ္မေန ဒိန္နဿ ဧကေန ကာရဏေန အဂ္ဃံ န ဥပေတိ။ **ကထံ သတံ သဟဿာန**န္တိ ဗြာဟ္မဏ, ကထံ သဟဿယာဂိနံ ပုရိသာနံ ဗဟူနံ သဟဿာနံ သတသဟဿသင်္ခါတာ ဣဿရာ တထာဝိဓဿ ဓမ္မေန ဥပ္ပာဒေတွာ ဒေန္တဿ ဒုဂ္ဂတမနုဿဿ ကလံ နာဂ္ဃန္တီတိ။

အထဿ ကထေန္တော ပဉ္စသိခော ဩသာနကထမာဟ –

၁၃၄.‘‘ဒဒန္တိ ဟေကေ ဝိသမေ နိဝိဋ္ဌာ၊ ဆေတွာ ဝဓိတွာ အထ သောစယိတွာ။
သာ ဒက္ခိဏာ အဿုမုခါ သဒဏ္ဍာ၊ သမေန ဒိန္နဿ န အဂ္ဃမေတိ။
ဧဝံ သတံ သဟဿာနံ သဟဿယာဂိနံ၊ ကလမ္ပိ နာဂ္ဃန္တိ တထာဝိဓဿ တေ’’တိ။

တတ္ထ **ဝိသမေ**တိ ဝိသမေ ကာယကမ္မာဒိမှိ နိဝိဋ္ဌာ။ **ဆေတွာ**တိ ကိလမေတွာ။ **ဝဓိတွာ**တိ မာရေတွာ။ **သောစယိတွာ**တိ သသောကေ ကတွာ။

သော ပဉ္စသိခဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ‘‘တေန ဟိ ဂစ္ဆ, ဂေဟံ ပဝိသိတွာ နိသီဒ, ထောကံ လစ္ဆသီ’’တိ အာဟ။ သောပိ ဂန္တွာ တေသံ သန္တိကေ နိသီဒိ။ တတော ဗိလာရကောသိယော သေဋ္ဌိ ဧကံ ဒာသိံ အာမန္တေတွာ ‘‘ဧတေသံ ဗြာဟ္မဏာနံ ပလာပဝီဟီနံ နာဠိံ နာဠိံ ဒေဟီ’’တိ အာဟ။ သာ ဝီဟီ ဂဟေတွာ ဗြာဟ္မဏေ ဥပသင်္ကမိတွာ ‘‘ဣမေ အာဒာယ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ပစာပေတွာ ဘုဉ္ဇထာ’’တိ အာဟ။ ‘‘န အမှာကံ ဝီဟိနာ အတ္ထော, န မယံ ဝီဟိံ အာမသာ

မာ”တိ။ “အယျ, ဝီဟိံ ကိရေတေ နာမသန္တိ”တိ? “တေန ဟိ တေသံ တဏ္ဍုလေ ဒေဟီ”တိ။ သာ တဏ္ဍုလေ အာဒါယ ဂန္တွာ “ဗြာဟ္မဏာ တဏ္ဍုလေ ဂဏှထာ”တိ အာဟ။ “မယံ အာမကံ န ပဋိဂ္ဂဏှာမာ”တိ။ “အယျ, အာမကံ ကိရ န ဂဏှန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ တေသံ ကရောဋိယံ ဝဍ္ဎေတွာ ကေဘတ္တံ ဒေဟီ”တိ။ သာ တေသံ ကရောဋိယံ ဝဍ္ဎုပေတွာ မဟာကေဏ္ဍာနံ ပက္ကဘတ္တံ အာဟရိတွာ အဒါသိ။ ပဉ္စပိ ဇနာ ကဗဠေ ဝဍ္ဎေတွာ မုခေ ပက္ခိပိတွာ ဂလေ လဂ္ဂါပေတွာ အက္ခီနိ ပရိဝတ္တေတွာ ဝိသ္သဋ္ဌသညာ မတာ ဝိယ နိပဇ္ဇိံသု။ ဒါသီ တေ ဒိသွာ “မတာ ဘဝိသ္သန္တီ”တိ ဘီတာ ဂန္တွာ သေဋ္ဌိနော အာရောစေသိ “အယျ, တေ ဗြာဟ္မဏာ ကေဘတ္တံ ဂိလိတုံ အသက္ကောန္တာ မတာ”တိ။

သော စိန္တေသိ “ဣဒါနိ အယံ ပါပဓမ္မော သုခုမာလဗြာဟ္မဏာနံ ကေဘတ္တံ အဒါသိ, တေ တံ ဂိလိတုံ အသက္ကောန္တာ မတာတိ မံ ဂရဟိသ္သန္တီ”တိ။ တတော ဒါသိံ အာဟ – “ခိပ္ပံ ဂန္တွာ ဧတေသံ ကရောဋိကေသု ဘတ္တံ ဟရိတွာ နာနဂ္ဂရသံ သာလိဘတ္တံ ဝဍ္ဎေဟီ”တိ။ သာ တထာ အကာသိ။ သေဋ္ဌိ အန္တရဝီထိံ ပဋိပန္နမနုသ္သေ ပက္ကောသာပေတွာ “အဟံ မမ ဘုဉ္ဇနနိယာမေန ဧတေသံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဘတ္တံ အဒါသိံ, ဧတေ လောဘေန မဟန္တေ ပိဏ္ဍေ ကတွာ ဘုဉ္ဇမာနာ ဂလေ လဂ္ဂါပေတွာ မတာ, မမ နိဒ္ဒေါသဘာဝံ ဇာနာထာ”တိ ဝတွာ ပရိသံ သန္နိပါတေသိ။ မဟာဇနေ သန္နိပတိတေ ဗြာဟ္မဏာ ဥဋ္ဌာယ မဟာဇနံ ဩလောကေတွာ “ပသ္သထိမသ္သ သေဋ္ဌိသ္သ မုသာဝါဒိတံ, ‘အမှာကံ အတ္တနော ဘုဉ္ဇနဘတ္တံ အဒါသိ’န္တိ ဝဒတိ, ပဌမံ ကေဘတ္တံ အမှာကံ ဒတွာ အမှေသု မတေသု ဝိယ နိပန္နေသု ဣမံ ဘတ္တံ ဝဍ္ဎာပေသီ”တိ ဝတွာ အတ္တနော မုခေဟိ ဂဟိတဘတ္တံ ဘူမိယံ ပါတေတွာ ဒသ္သေသုံ။ မဟာဇနော သေဋ္ဌိံ ဂရဟိ “အန္ဓဗာလ, အတ္တနော ကုလဝံသံ နာသေသိ, ဒါနသာလံ ဈာပေသိ, ယာစကေ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ နီဟရာပေသိ, ဣဒါနိ ဣမေသံ သုခုမာလဗြာဟ္မဏာနံ ဘတ္တံ ဒေန္တော ကေဘတ္တံ အဒါသိ, ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော တဝ ဃရေ ဝိဘဝံ ဂီဝါယံ ဗန္ဓိတွာ ဂမိသ္သသိ မညေ”တိ။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော မဟာဇနံ ပုစ္ဆိ “ဇာနာထ, တုမှေ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဓနံ ကသ္သ သန္တက”န္တိ? “န ဇာနာမာ”တိ။ “ဣမသ္မိံ နဂရေ အသုကကာလေ ဗာရာဏသိယံ မဟာသေဋ္ဌိ နာမ ဒါနသာလံ ကာရေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တယီ”တိ သုတပုဗ္ဗံ တုမှေဟီတိ။ “အာမ သုဏာမာ”တိ။ “အဟံ သော သေဋ္ဌိ, ဒါနံ ဒတွာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဟုတွာ ပုတ္တောပိ မေ တံ ဝံသံ အဝိနာသေတွာ ဒါနံ ဒတွာ စန္ဒော ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော, တသ္သ ပုတ္တော သူရိယော, တသ္သ ပုတ္တော မာတလိ, တသ္သ ပုတ္တော ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော။ တေသု အယံ စန္ဒော, အယံ သူရိယော, အယံ မာတလိသင်္ဂါဟကော, အယံ ဣမသ္သ ပါပဓမ္မသ္သ ပိတာ ပဉ္စသိခေါ ဂန္ဓဗ္ဗဒေဝပုတ္တော, ဧဝံ ဗဟုဂုဏံ ဧတံ ဒါနံ နာမ, ကတ္တဗ္ဗမေဝ ကုသလံ ပဏ္ဍိတေဟီ”တိ ကထေန္တာ မဟာဇနသ္သ ကင်္ခစ္ဆေဒနတ္ထံ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ မဟန္တေနာနုဘာဝေန မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဇလမာနသရီရာ အဋ္ဌံသု, သကလနဂရံ ပဇ္ဇလန္တံ ဝိယ အဟောသိ။ သက္ကော မဟာဇနံ အာမန္တေတွာ “မယံ အတ္တနော ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ အာဂစ္ဆန္တာ ဣမံ ကုလဝံသနာသကရံ ပါပဓမ္မဗိလာရကောသိယံ နိသ္သာယ အာဂတာ, အယံ ပါပဓမ္မော အတ္တနော ကုလဝံသံ နာသေတွာ ဒါနသာလံ ဈာပေတွာ ယာစကေ ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ နီဟရာပေတွာ အမှာကံ ဝံသံ သမုစ္ဆိန္ဒိ, ‘အယံ အဒါနသီလော ဟုတွာ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တေယျာ’တိ ဣမသ္သ အနုကမ္ပာယ အာဂတာမှာ”တိ ဝတွာ ဒါနဂုဏံ ပကာသေန္တော မဟာဇနသ္သ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဗိလာရကောသိယော သိရသ္မိံ အဉ္ဇလိံ ပတိဋ္ဌပေတွာ “ဒေဝ, အဟံ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပေါရာဏကုလဝံသံ အနာသာပေတွာ ဒါနံ ပဝတ္တေသ္သာမိ, အဇ္ဇ အာဒိံ ကတွာ အန္တမသော ဥဒကဒန္တပေါနံ ဥပာဒါယ အတ္တနော လဒ္ဓါဟာရံ ပရသ္သ အဒတွာ န ခါဒိသ္သာမီ”တိ သက္ကသ္သ ပဋိညံ အဒါသိ။ သက္ကော တံ ဒမေတွာ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌပေတွာ စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တေ အာဒါယ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သောပိ သေဋ္ဌိ ယာဝဇီဝံ ဒါနံ ဒတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, အယံ ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေ အသ္သဒ္ဓေါ အဟောသိ ကသ္သစိ ကိဉ္စိ အဒါတာ, အဟံ ပန နံ ဒမေတွာ ဒါနဖလံ ဇာနာပေသိံ, တမေဝ စိတ္တံ ဘဝန္တရဂတမ္ပိ န ဇဟာတီ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ သေဋ္ဌိ အယံ ဒါနပတိကော ဘိက္ခု အဟောသိ, စန္ဒော သာရိပုတ္တော, သူရိယော မောဂ္ဂလ္လာနော, မာတလိ ကသ္သပော, ပဉ္စသိခေါ အာနန္ဒော, သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဗိလာရကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒွါဒသမာ။

[၄၅၁] ၁၃. စက္ကဝါကဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဝဏ္ဏတ အဘိရူပေါသီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဧတဝနေ ဝိဟရန္တော ကေ လောလဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ စိဝရာဒီဟိ အတိတ္တော “ကဟံ သင်္ဃဘတ္တံ, ကဟံ နိမန္တန”န္တိ ပရိယေသန္တော ဝိစရတိ, အာမိသကထာယ မေဝ အဘိရမတိ။ အထဿ ပေသလာ ဘိက္ခူ တဿာနုဂ္ဂဟေန သတ္ထု အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု လောလော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု ကသ္မာ ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ လောလော အဟောသိ, လောလဘာဝေ စ နာမ ပာပကော, ပုဗ္ဗေပိ တွံ လောလဘာဝံ နိဿာယ ဗာရာဏသိယံ ဟတ္ထိကုဏပဟဒီဟိ အတိတ္တော မဟာအရညံ ပဝိဋ္ဌော”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကော လောလကာကော ဗာရာဏသိယံ ဟတ္ထိကုဏပဟဒီဟိ အတိတ္တော “အရညံ နု ခေါ ကီဒိသ”န္တိ အရညံ ဂန္တွာ တတ္ထပိ ဖလာဖလေဟိ အသန္တုဋ္ဌော ဂင်္ဂါယ တီရံ ဂန္တွာ ဝိစရန္တော ဇယမ္ပတိကေ စက္ကဝါကေ ဒိသွာ “ဣမေ သကုဏာ အတိဝိယ သောဘန္တိ, ဣမေ ဣမသ္မိံ ဂင်္ဂါတီရေ ဗဟုံ မစ္ဆမံသံ ခါဒန္တိ မညေ, ဣမေ ပဋိပုစ္ဆိတွာ မယာပိ ဣမေသံ ဘောဇနံ ကေစရံ ခါဒိတွာ ဝဏ္ဏဝန္တေန ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ တေသံ အဝိဒူရေ နိသီဒိတွာ စက္ကဝါကံ ပုစ္ဆန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၃၅. “ဝဏ္ဏတ အဘိရူပေါသိ၊ ဃနော သဉ္ဇာတရောဟိတော။
စက္ကဝါက သုရူပေါသိ၊ ဝိပ္ပသန္နမုခိန္ဒြိယော။

၁၃၆. “ဟဒ္ဒီနံ ဟဝုသံ မစ္ဆံ၊ ဗလဇံ မုဉ္စရောဟိတံ။
ဂင်္ဂါယ တီရေ နိသိန္နော၊ ဧဝံ ဘုဉ္ဇသိ ဘောဇနေ”န္တိ။

တတ္ထ **ဃနော**တိ ဃနသရီရော။ **သဉ္ဇာတရောဟိတော** တိ ဥတ္တတ္တသုဝဏ္ဏံ ဝိယ သုဇ္ဇာတရောဟိတ ဝဏ္ဏော။ **ဟဒ္ဒီန**န္တိ ဟဒ္ဒီနနာမကံ ဟသာဏမစ္ဆံ။ **ဟဝုသ**န္တိ မဟာမုခမစ္ဆံ, “ဟဟုသ”န္တိပိ ဟဒ္ဓော။ **ဗလဇ**န္တိ ဗလဇမစ္ဆံ။ **မုဉ္စရောဟိတ** န္တိ မုဉ္စမစ္ဆဉ္စ ရောဟိတမစ္ဆဉ္စ။ **ဧဝံ ဘုဉ္ဇသီ** တိ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ မညေ ဘုဉ္ဇသီတိ ပုစ္ဆတိ။

စက္ကဝါကော တဿ ဝစနံ ပဋိက္ခိပန္တော တတိယံ ကထမာဟ –

၁၃၇. “န ဝါဟမေတံ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဇင်္ဂလာနောဒကာနိ ဝါ။
အညတ္ထ သေဝာလပဏကာ၊ ဧတံ မေ သမ္မ ဘောဇန”န္တိ။

တဿတ္ထော – အဟံ သမ္မ, အညတ္ထ သေဝာလာ စ ပဏကာ စ သေသာနိ ဇင်္ဂလာနိ ဝါ ဩဒကာနိ ဝါ မံသာနိ အာအယ ဧတံ ဘောဇနံ န ဘုဉ္ဇာမိ, ယံ ပနေတံ သေဝာလပဏကံ, ဧတံ မေ သမ္မ, ဘောဇနန္တိ။

တတော ကာကော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၃၈. “န ဝါဟမေတံ သဒ္ဒဟာမိ၊ စက္ကဝါကဿ ဘောဇနံ။
အဟမ္ပိ သမ္မ ဘုဉ္ဇာမိ၊ ဂါမေ လောဏိယတေလိယံ။

၁၃၉. “မနုဿေသု ကတံ ဘတ္တံ၊ သုစိံ မံသူပသေစနံ။
န စ မေ တာဒိသော ဝဏ္ဏော၊ စက္ကဝါက ယထာ တုဝ”န္တိ။

တတ္ထ **ယထာ တုဝ**န္တိ ယထာ တုဝံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော သရီရဝဏ္ဏော, တာဒိသော မယှံ ဝဏ္ဏော နတ္ထိ, ဧတေန ကာရဏေန အဟံ တဝ “သေဝာလပဏကံ မမ ဘောဇန”န္တိ ဝဒန္တဿ ဝစနံ န သဒ္ဒဟာမီတိ။

အထဿ စက္ကဝါကော ဒုဗ္ဗဏ္ဏကာရဏံ ကထေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော သေသကထာ အဘာသိ –

၁၄၀. “သမ္ပဿံ အတ္တနိ ဝေရံ၊ ဟိံသယံ မာနုသိံ ပဇံ။
ဥတ္ရန္တော ဃသသီ ဘီတော၊ တေန ဝဏ္ဏော တဝေဒိသော။

၁၄၁. ''သဗ္ဗလောကဝိရုဒ္ဓောသိ, ဓင်္က ဟာပေန ကမ္မုနာ။
လဒ္ဓော ပိဏ္ဍော န ပီဏေတိ, တေန ဝဏ္ဏော တဝေဒိသော။

၁၄၂. ''အဟမ္ပိ သမ္မ ဘုဉ္ဇာမိ, အဟိံသံ သဗ္ဗပာဏိနံ။
အပ္ပောသ္သုက္ကော နိရာသင်္ကီ, အသောကော အကုတောဘယော။

၁၄၃. ''သော ကရဿု အာနုဘာဝံ, ဝီတိဝတ္တဿု သီလိယံ။
အဟိံသာယ စရ လောကေ, ပိယော ဟောဟိသိ မံမိဝ။

၁၄၄. ''ယော န ဟန္တိ န ဃာတေတိ, န ဇိနာတိ န ဇာပယေ။
မေတ္တံသော သဗ္ဗဘူတေသု, ဝေရံ တဿ န ကေနစီ''တိ။

တတ္ထ **သမ္ပဿ** န္တိ သမ္မ ကာက တွံ ပရေသု ဥပ္ပန္နံ အတ္တနိ ဝေရစိတ္တံ သမ္ပဿမာနော မာနုသိံ ပဇံ ဟိံသန္တော ဝိဟေဌေန္တော။ **ဥတ္ရသ္တော** တိ ဘီတော။ **ဃသသီ** တိ ဘုဉ္ဇသိ။ တေန တေ ဧဒိသော ဗီဘစ္ဆဝဏ္ဏော ဇာတော။ **ဓင်္က** တိ ကာကံ အာလပတိ။ **ပိဏ္ဍော** တိ ဘောဇနံ။ **အဟိံသံ သဗ္ဗပာဏိန** န္တိ အဟံ ပန သဗ္ဗသတ္တေ အဟိံသန္တော ဘုဉ္ဇာမီတိ ဝဒတိ။ **သော ကရဿု အာနုဘာဝ** န္တိ သော တွံပိ ဝီရိယံ ကရောဟိ, အတ္တနော သီလိယသင်္ခာတံ ဒုဿီလဘာဝံ ဝီတိဝတ္တဿု။ **အဟိံသာယာ** တိ အဟိံသာယ သမန္နာဂတော ဟုတွာ လောကေ စရ။ **ပိယော ဟောဟိသိ မံမိဝ** တိ ဧဝံ သန္တေ မယာ သဒိသောဝ လောကဿ ပိယော ဟောဟိသိ။ **န ဇိနာတီ** တိ ဓနဇာနိံ န ကရောတိ။ **န ဇာပယေ** တိ အညေပိ န ကာရေတိ။ **မေတ္တံသော** တိ မေတ္တကောဋ္ဌာသော မေတ္တစိတ္တော။ **န ကေနစီ** တိ ကေနစိ ဧကသတ္တေနပိ သဒ္ဓိံ တဿ ဝေရံ နာမ နတ္ထီတိ။

တသ္မာ သစေ လောကဿ ပိယော ဘဝိတုံ ဣစ္ဆသိ, သဗ္ဗဝေရေဟိ ဝိရမာဟီတိ ဧဝံ စက္ကဝါကော ကာကဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ကာကော ''တုမှေ အတ္တနော ဂေါစရံ မယှံ န ကထေထ, ကာ ကာ''တိ ဝဿန္တော ဥပ္ပတိတွာ ဗာရာဏသိယံ ဥက္ကာရဘူမိယညေဝ ဩတရိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ လောလဘိက္ခု အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ကာကော လောလဘိက္ခု အဟောသိ, စက္ကဝါကီ ရာဟုလမာတာ, စက္ကဝါကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

စက္ကဝါကဇာတကဝဏ္ဏနာ တေရသမာ။

[၄၅၂] ၁၄. ဘူရိပညဇာတကဝဏ္ဏနာ

၁၄၅-၁၅၄. သစ္စံ ကိရာ တိ ဣဒံ ဘူရိပညဇာတကံ **မဟာဥမင်္ဂဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၅၉၀ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ဘူရိပညဇာတကဝဏ္ဏနာ စုဒ္ဒသမာ။

[၄၅၃] ၁၅. မဟာမင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကိံသု နရော တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော **မဟာမင်္ဂလသုတ္တံ** (ခု. ပါ. ၅.၁ အာဒယော) အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ရာဇဂဟနဂရသ္မိဉှိ ကေနစိဒေဝ ကရဏီယေန သန္ထာဂါရေ သန္နိပတိတဿ မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ ဧကော ပုရိသော ''အဇ္ဇ မေ မင်္ဂလကိရိယာ အတ္ထီ''တိ ဥဋ္ဌာယ အဂမာသိ။ အပရော တဿ ဝစနံ သုတွာ ''အယံ 'မင်္ဂလ'န္တိ ဝတွာဝ ဂတော, ကိံ ဧတံ မင်္ဂလံ နာမာ''တိ အာဟ ။ တမညော ''အဘိမင်္ဂလရူပဒဿနံ မင်္ဂလံ နာမ။ ဧကစ္စော ဟိ ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ သဗ္ဗသေတံ ဥသဘံ ဝါ ပဿတိ, ဂဗ္ဘိနိတ္ထိံ ဝါ ရောဟိတမစ္ဆံ ဝါ ပုဏ္ဏဃဋံ ဝါ နဝနီတံ ဝါ ဂေါသပ္ပိံ ဝါ အဟတဝတ္ထံ ဝါ ပါယာသံ ဝါ ပဿတိ, ဣတော ဥတ္တရိ မင်္ဂလံ နာမ နတ္ထီ''တိ အာဟ။ တေန ကထိတံ ဧကစ္စေ ''သုကထိတ''န္တိ အဘိနန္ဒိံသု။ အပရော ''နေတံ မင်္ဂလံ, သုတံ နာမ မင်္ဂလံ။ ဧကစ္စော ဟိ 'ပုဏ္ဏာ'တိ ဝဒန္တာနံ သုဏာတိ, တထာ 'ဝဍ္ဎာ'တိ 'ဝဍ္ဎမာနာ'တိ သုဏာတိ, 'ဘုဉ္ဇ'တိ 'ခါဒါ'တိ ဝဒန္တာနံ သုဏာတိ, ဣတော ဥတ္တရိ မင်္ဂလံ နာမ နတ္ထီ''တိ အာဟ။ တေန ကထိတမ္ပိ ဧကစ္စေ ''သုကထိတ''န္တိ အဘိနန္ဒိံသု။ အပရော ''န ဧတံ မင်္ဂ

လံ, မုတံ နာမ မင်္ဂလံ။ ကေစ္စေ ဟိ ကာလဿေဝ ဥဋ္ဌာယ ပထဝိံ အာမသတိ, ဟရိတတိဏံ အလ္လဂောမယံ ပရိသုဒ္ဓသာဋကံ ရောဟိတမစ္ဆံ သုဝဏ္ဏရဇတဘာဇနံ အာမသတိ, ဣတော ဥတ္တရိ မင်္ဂလံ နာမ နတ္ထီ”တိ အာဟ။ တေန ကထိတမ္ပိ ကေစ္စေ “သုကထိတ”န္တိ အဘိနန္ဒိံသု။ ဧဝံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ သုတမင်္ဂလိကာ မုတမင်္ဂလိကာတိ တိဿောပိ ပရိသာ ဟုတွာ အညမညံ သညာပေတုံ နာသက္ခိံသု, ဘုမ္မဒေဝတာ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ “ဣဒံ မင်္ဂလ”န္တိ တထတော န ဇာနိံသု။

သက္ကော စိန္တေသိ “ဣမံ မင်္ဂလပဉှံ သဒေဝကေ လောကေ အညတြ ဘဂဝတာ အညော ကထေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဣမံ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ “ဗဟူ ဒေဝါ မနုဿာ စာ”တိ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သတ္ထာ ဒွါဒသဟိ ဂါထာဟိ အဋ္ဌတိံသ မဟာမင်္ဂလာနိ ကထေသိ။ မင်္ဂလသုတ္တေ ဝိနိဝဋ္ဋန္တေယေဝ ကောဋိသတသဟဿမတ္တာ ဒေဝတာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိံသု, သောတာပန္နာဒီနံ ဂဏနပထော နတ္ထိ။ သက္ကော မင်္ဂလံ သုတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သတ္ထာရာ မင်္ဂလေ ကထိတေ သဒေဝကော လောကော “သုကထိတ”န္တိ အဘိနန္ဒိ။ တဒါ ဓမ္မသဘာယံ တထာဂတဿ ဂုဏကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, သတ္ထာ အညေသံ အဝိသယံ မင်္ဂလပဉှံ သဒေဝကဿ လောကဿ စိတ္တံ ဂဟေတွာ ကုက္ကုစ္စံ ဆိန္ဒိတွာ ဂဂနတလေ စန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ဝိယ ကထေသိ, ဧဝံ မဟာပညော, အာဝုသော, တထာဂတော”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ သမ္ဗောဓိပ္ပတ္တဿ မမ မင်္ဂလပဉှကထနံ, သွာဟံ ဗောဓိသတ္တစရိယံ စရန္တောပိ ဒေဝမနုဿာနံ ကင်္ခံ ဆိန္ဒိတွာ မင်္ဂလပဉှံ ကထေသိ”န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဧကသ္မိံ ဂါမေ ဝိဘဝသမ္ပန္နဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ, “ရက္ခိတကုမာရော”တိဿ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော ကတဒါရပရိဂ္ဂဟော မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ရတနဝိလောကနံ ကတွာ သံဝိဂ္ဂမာနသော မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ကာမေ ပဟာယ ဟိမဝန္တပဒေသေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော ဧကသ္မိံ ပဒေသေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အနုပုဗ္ဗေနဿ ပရိဝါရော မဟာ အဟောသိ, ပဉ္စ အန္တေဝါသိကသတာနိ အဟေသုံ။ အထေကဒိဝသံ တေ တာပသာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ “အာစရိယ, ဝဿာရတ္တသမယေ ဟိမဝန္တတော ဩတရိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ ဇနပဒစာရိကံ ဂစ္ဆာမ, ဧဝံ နော သရီရဉ္စ ထိရံ ဘဝိဿတိ, ဇင်္ဃဝိဟာရော စ ကတော ဘဝိဿတီ”တိ အာဟံသု။ တေ “တေန ဟိ တုမှေ ဂစ္ဆထ, အဟံ ဣဓေဝ ဝသိဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ တံ ဝန္ဒိတွာ ဟိမဝန္တာ ဩတရိတွာ စာရိကံ စရမာနာ ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိံသု။ တေသံ မဟာသက္ကာရသမ္မာနော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဗာရာဏသိယံ သန္ထာဂါရေ သန္နိပတိတေ မဟာဇနကာယေ မင်္ဂလပဉှော သမုဋ္ဌာသိ။ သဗ္ဗံ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထုနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တဒါ ပန မနုဿာနံ ကင်္ခံ ဆိန္ဒိတွာ မင်္ဂလပဉှံ ကထေတုံ သမတ္ထံ အပဿန္တော မဟာဇနော ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဣသိဂဏံ မင်္ဂလပဉှံ ပုစ္ဆိ။ ဣသယော ရာဇာနံ အာမန္တေတွာ “မဟာရာဇ, မယံ ဧတံ ကထေတုံ န သက္ခိဿာမ, အပိစ ခော အမှာကံ အာစရိယော ရက္ခိတတာပသော နာမ မဟာပညော ဟိမဝန္တေ ဝသတိ, သော သဒေဝကဿ လောကဿ စိတ္တံ ဂဟေတွာ ဧတံ မင်္ဂလပဉှံ ကထေဿတီ”တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ “ဘန္တေ, ဟိမဝန္တော နာမ ဒူရေ ဒုဂ္ဂမော စ, န သက္ခိဿာမ မယံ တတ္ထ ဂန္တုံ, သာဓု ဝတ တုမှေယေဝ အာစရိယဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိတွာ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပုနာဂန္တွာ အမှာကံ ကထေထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အာစရိယဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ကတပဋိသန္ထာရာ အာစရိယေန ရညော ဓမ္မိကဘာဝေ ဇနပဒစာရိတ္တေ စ ပုစ္ဆိတေ တံ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလာဒီနံ ဥပ္ပတ္တိံ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ ကထေတွာ ရညော ယာစနာယ စ အတ္တနော ပဉှသဝနတ္ထံ အာဂတဘာဝံ ပကာသေတွာ “သာဓု နော ဘန္တေ, မင်္ဂလပဉှံ ပါကဋံ ကတွာ ကထေထာ”တိ ယာစိံသု။ တတော ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော အာစရိယံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၅၅. “ကိံသု နရော ဇပ္ပမဓိစ္စ ကာလေ, ကံ ဝါ ဝိဇ္ဇံ ကတမံ ဝါ သုတာနံ။
သော မစ္စော အသ္မိဉ္စ ပရမှိ လောကေ, ကထံ ကရော သောတ္ထာနေန ဂုတ္တော”တိ။

တတ္ထ **ကာလေ**တိ မင်္ဂလပတ္တနကာလေ။ **ဝိဇ္ဇန္တိ** ဝေဒံ။ **သုတာန**န္တိ သိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကပရိယတ္တိနံ။ **အသိမ္ဗုည္ဇာ**တိ ဇေတ္တေ **စာ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **သောတ္ထာနေနာ** တိ သောတ္ထိဘာဝတဝဟေန မင်္ဂလေန။ ကွဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – "အာစရိယ, ပုရိသော မင်္ဂလံ ကွစ္ဆန္တော မင်္ဂလကာလေ ကိံသု နာမ ဇပ္ပန္တော ကီသု ဝေဒေသု ကတရံ တ ဝေဒံ ကတရံ တ သုတာနံ အန္တရေ သုတပရိယတ္တိံ အဓီယိတ္ဝာ သော မစ္စော ကွမသ္မိဉ္စ လောကေ ပရမ္ဟိ စ ကထံ ကရော ဧတေသု ဇပ္ပာဒီသု ကိံ ကေန နိယာမေန ကရောန္တော သောတ္ထာနေန နိရုပဗ္ဗာဓမင်္ဂလေန ဂုတ္တော ရက္ခိတော ဟောတိ, တံ ဥဘယလောကဟိတံ ဂဟေတ္ဝာ ဌိတမင်္ဂလံ အမ္ဟာကံ ကထေဟီ"တိ။

ဧဝံ ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကေန မင်္ဂလပဉှံ ပုဋ္ဌော မဟာသတ္တော ဒေဝမနုဿာနံ ကင်္ခံ ဆိန္ဒန္တော "ကွဒဉ္စိဒဉ္စ မင်္ဂလ"န္တိ ဗုဒ္ဓလီဠာယ မင်္ဂလံ ကထေန္တော အာဟ –

၁၅၆. "ယဿ ဒေဝါ ပိတရော စ သဗ္ဗေ၊ သရီသပါ သဗ္ဗဘူတာနိ စာပိ။
မေတ္တာယ နိစ္စံ အပစိတာနိ ဟောန္တိ၊ ဘူတေသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒာဟူ"တိ။

တတ္ထ **ယဿာ** တိ ယဿ ပုဂ္ဂလဿ။ **ဒေဝါ**တိ ဘုမ္မဒေဝေ အာဒိံ ကတ္ဝာ သဗ္ဗေပိ ကာမာဝစရဒေဝါ။ **ပိတရော စာ**တိ တတုတ္တရိ ရူပါဝစရဗ္ရဟ္မာနော။ **သရီသပါ**တိ ဒီဃဇာတိကာ။ **သဗ္ဗဘူတာနိ စာပီ**တိ ဝုတ္တာဝသေသာနိ စ သဗ္ဗာနိပိ ဘူတာနိ။ **မေတ္တာယ နိစ္စံ အပစိတာနိ ဟောန္တီ** တိ ဧတေ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဒသဒိသာဖရဏဝသေန ပဝတ္တာယ အပ္ပနာပ္ပတ္တာယ မေတ္တာဘာဝနာယ အပစိတာ ဟောန္တိ။ **ဘူတေသု ဝေ**တိ တံ တဿ ပုဂ္ဂလဿ သဗ္ဗသတ္တေသု သောတ္ထာနံ နိရန္တရံ ပဝတ္တံ နိရုပဗ္ဗာဓမင်္ဂလံ အာဟု။ မေတ္တာဝိဟာရီ ဟိ ပုဂ္ဂလော သဗ္ဗေသံ ပိယော ဟောတိ ပရူပက္ကမေန အဝိကောပိယော။ ဣတိ သော ဣမိနာ မင်္ဂလေန ရက္ခိတော ဂောပိတော ဟောတီတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ပဌမံ မင်္ဂလံ ကထေတ္ဝာ ဒုတိယာဒီနိ ကထေန္တော –

၁၅၇. "ယော သဗ္ဗလောကဿ နိဝါတဝုတ္တိ၊ ဣတ္ထီပုမာနံ သဟဒာရကာနံ။
ခန္တာ ဒုရုတ္တာနမပ္ပဋိကူလဝါဒီ၊ အဓိဝါသနံ သောတ္ထာနံ တဒာဟု။

၁၅၈. "ယော နာဝဇာနာတိ သဟာယမတ္တေ၊ သိပ္ပေန ကုလ္လာဟိ ဓနေန ဇစ္စာ။
ရုစိပညော အတ္ထကာလေ မတီမာ၊ သဟာယေသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒာဟု။

၁၅၉. "မိတ္တာနိ ဝေ ယဿ ဘဝန္တိ သန္တော၊ သံဝိဿတ္ထာ အဝိသံဝါဒကဿ။
န မိတ္တဒုဗ္ဘီ သံဝိဘာဂီ ဓနေန၊ မိတ္တေသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒာဟု။

၁၆၀. "ယဿ ဘရိယာ တုလျဝယာ သမဂ္ဂါ၊ အနုဗ္ဗတာ ဓမ္မကာမာ ပဇာတာ။
ကောလိနိယာ သီလဝတီ ပတိဗ္ဗတာ၊ ဒါရေသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒာဟု။

၁၆၁. "ယဿ ရာဇာ ဘူတပတိ ယသဿီ၊ ဇာနာတိ သောစေယျံ ပရက္ကမဉ္စ။
အဒွေဇ္ဈတာ သုဟဒယံ မမန္တိ၊ ရာဇူသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒာဟု။

၁၆၂. "အန္နဉ္စ ပါနဉ္စ ဒဒါတိ သဒ္ဓေါ၊ မာလဉ္စ ဂန္ဓဉ္စ ဝိလေပနဉ္စ။
ပသန္နစိတ္တော အနုမောဒမာနော၊ သဂ္ဂေသု ဝေ သောတ္ထာနံ တဒာဟု။

၁၆၃. "ယမရိယဓမ္မေန ပုနန္တိ ဝုဒ္ဓါ၊ အာရာဓိတာ သမစရိယာယ သန္တော။
ဗဟုဿုတာ ဣသယော သီလဝန္တော၊ အရဟန္တမဇ္ဈေ သောတ္ထာနံ တဒာဟူ"တိ။ –

ဣမာ ကထာ အဘာသိ။

တတ္ထ **နိဝါတဝုတ္တီ** တိ မုဒုစိတ္တတာယ သဗ္ဗလောကဿ နီစဝုတ္တိ ဟောတိ။ **ခန္တာ ဒုရုတ္တာန**န္တိ ပရေဟိ ဝုတ္တာနံ ဒုဗ္ဗစနာနံ အဓိဝါသကော ဟောတိ။ **အပ္ပဋိကူလဝါဒီ**တိ "အက္ကောစ္ဆိ မံ, အဝဓိ မ"န္တိ ယုဂဂ္ဂါဟံ အကရော

န္တော အနုကူလမေဝ ဝဒတိ။ **အဓိတသနန္တိ** ဣဒံ အဓိတသနံ တသ္သ သောတ္တာနံ နိရပရာဓမင်္ဂလံ ပဏ္ဍိတာ ဝဒန္တိ။

သဟာယမတ္တေ တိ သဟာယေ စ သဟာယမတ္တေ စ။ တတ္ထ သဟပံသုကီဠိတာ သဟာယာ နာမ, ဒသ ဒ္ွာဒသ ဝဿာနိ ဧကတော ဝုတ္ထာ သဟာယမတ္တာ နာမ, တေ သဗ္ဗေပိ "အဟံ သိပ္ပဝါ, ဣမေ နိသိပ္ပာ"တိ ဧဝံ သိပ္ပေန ဝါ "အဟံ ကုလီနော, ဣမေ န ကုလီနာ"တိ ဧဝံ ကုလသမ္ပတ္တိသင်္ခါတာဟိ ကုလ္လာဟိ ဝါ, "အဟံ အဍ္ဎော, ဣမေ ဒုဂ္ဂ တာ"တိ ဧဝံ ဓနေန ဝါ, "အဟံ ဇာတိသမ္ပန္နော, ဣမေ ဒုဇ္ဇာတာ"တိ ဧဝံ ဇစ္စာ ဝါ နာဝဇာနာတိ။ **ရုစိပညော**တိ သာဓုပ ညော သုန္ဒရပညော ။ **အတ္ထကာလေ** တိ ကသ္သစိဒေဝ အတ္ထသ္သ ကာရဏသ္သ ဥပ္ပန္နကာလေ။ **မတီမာ**တိ တံ တံ အတ္ထံ ပရိစ္ဆိန္ဒိတ္ွာ ဝိစာရဏသမတ္ထတာယ မတိမာ ဟုတ္ွာ တေ သဟာယေ နာဝဇာနာတိ။ **သဟာယေသူ**တိ တံ တ သ္သ အနဝဇာနနံ သဟာယေသု သောတ္တာနံ နာမာတိ ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ အာဟု။ တေန ဟိ သော နိရပရာဓမင်္ဂလေန ဣဓလောကေ စ ပရလောကေ စ ဝုဍ္ဎော ဟောတိ။ တတ္ထ ပဏ္ဍိတေ သဟာယေ နိဿာယ သောတ္ထိဘာဝေ **ကုသ နာဠိဇာတကေန** (ဇာ. ၁.၁.၁၂၁ အာဒယော) ကထေတဗ္ဗော။

သန္တော တိ ပဏ္ဍိတာ သပ္ပုရိသာ ယသ္သ မိတ္တာနိ ဘဝန္တိ။ **သံဝိဿတ္ထာ** တိ ဃရံ ပဝိသိတ္ွာ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိ တဿေဝ ဂဟဏဝသေန ဝိဿာသမာပန္နာ။ **အဝိသံတဒကဿာ** တိ အဝိသံတဒနသီလဿ။ **န မိတ္တဒုဗ္ဘီ** တိ ယော စ မိတ္တဒုဗ္ဘီ န ဟောတိ။ **သံဝိဘာဂီ ဓနေနာ**တိ အတ္တနော ဓနေန မိတ္တာနံ သံဝိဘာဂံ ကရောတိ။ **မိတ္တေသု** တိ မိတ္တေ နိဿာယ လဒ္ဓဗ္ဗံ တဿ တံ မိတ္တေသု သောတ္တာနံ နာမ ဟောတိ။ သော ဟိ ဧဝရူပေဟိ မိတ္တေဟိ ရက္ခိတော သောတ္ထိံ ဟာပုဏာတိ။ တတ္ထ မိတ္တေ နိဿာယ သောတ္ထိဘာဝေ **မဟာဥက္ကုသဇာတကာ** ဒီဟိ (ဇာ. ၁.၁၄.၄၄ အာ ဒယော) ကထေတဗ္ဗော။

တုလျဝယာ တိ သမာနဝယာ။ **သမဂ္ဂာ** တိ သမဂ္ဂတသာ။ **အနုဗ္ဗတာ** တိ အနုဝတ္တိတာ။ **ဓမ္မကာမာ**တိ တိဝိဓသုစရိ တဓမ္မံ ရောစေတိ။ **ပဇာတာ**တိ ဝိဇာယိနီ, န ဝဉ္ဈာ။ **အရေသူ**တိ ဧတေဟိ သီလဂုဏေဟိ သမန္နာဂတေ မာတုကမေ ဂေ ဟေ ဝသန္တေ သာမိကဿ သောတ္ထိ ဟောတီတိ ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တိ။ တတ္ထ သီလဝန္တံ မာတုကမံ နိဿာယ သောတ္ထိဘာဝေ **မဏိစောရဇာတက-** (ဇာ. ၁.၂.၈၇ အာဒယော) **သမ္ဗုလဇာတက-** (ဇာ. ၁.၁၆.၂၉၇ အာဒယော) **ခဏ္ဍ ဟာလဇာတကေဟိ** (ဇာ. ၂.၂၂.၉၈၂ အာဒယော) ကထေတဗ္ဗော။

သောစေယ္ယ န္တိ သုစိဘာဝံ။ **အဒ္ွေဝဇ္ဈတာ** တိ အဒ္ွေဝဇ္ဈတာယ န ဿေ မယာ သဒ္ဓိံ ဘိဇ္ဇိတ္ွာ ဒ္ွိဓာ ဘဝိဿ သတီတိ ဧဝံ အဒ္ွေဝဇ္ဈဘာဝေန ယံ ဇာနာတိ။ **သုဟဒယံ မမန္တိ** သုဟဒေ အယံ မမန္တိ စ ယံ ဇာနာတိ။ **ရာဇူသု ဝေ**တိ ဧဝံ ရာဇူသု သေဝကာနံ သောတ္တာနံ နာမာတိ ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တိ။ **ဒဒာတိ သဒ္ဓော** တိ ကမ္မဉ္စ ဖလဉ္စ သဒ္ဒဟိတ္ွာ ဒဒာ တိ။ **သဂ္ဂေသု ဝေ** တိ ဧဝံ သဂ္ဂေ ဒေဝလောကေ သောတ္တာနံ နိရပရာဓမင်္ဂလန္တိ ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တိ, တံ ပေတဝတ္ထု ဝိမာနဝတ္ထူဟိ ဝိတ္ထာရေတ္ွာ ကထေတဗ္ဗံ။

ပုနန္တိ ဝုဒ္ဓာ တိ ယံ ပုဂ္ဂလံ ဉာဏဝုဒ္ဓာ အရိယဓမ္မေန ပုနန္တိ ပရိသောဓေန္တိ။ **သမစရိယာယာ**တိ သမ္မာပဋိပတ္တိ ယာ။ **ဗဟုဿုတာ** တိ ပဋိဝေဓဗဟုဿုတာ။ **ဣသယော**တိ သေဝိတဂုဏာ။ **သီလဝန္တော** တိ အရိယသီလေန သမန္နာဂ တာ။ **အရဟန္တမဇ္ဈေ** တိ အရဟန္တာနံ မဇ္ဈေ ပဋိလဘိတဗ္ဗံ တံ သောတ္တာနန္တိ ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တိ။ အရဟန္တော ဟိ အတ္တနာ ပဋိဝိဒ္ဓမဂ္ဂံ အာစိက္ခိတ္ွာ ပဋိဟာဒေန္တော အာရာဓကံ ပုဂ္ဂလံ အရိယမဂ္ဂေန ပုနန္တိ, သောပိ အရဟာဝ ဟောတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော အရဟတ္တေန ဒေသနာယ ကူဋံ့ ဂဏှန္တော အဋ္ဌဟိ ကထာဟိ အဋ္ဌ မဟာမင်္ဂလာနိ က ထေတ္ွာ တေသညေဝ မင်္ဂလာနံ ထုတိံ ကရောန္တော ဩသာနကထမာဟ –

၁၆၄. "ဧတာနိ ခော သောတ္တာနာနိ လောကေ၊ ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ သုခုန္ဒ္ရယာနိ။
တာနီဓ သေဝေထ နရော သပညော၊ န ဟိ မင်္ဂလေ ကိဉ္စနမတ္ထိ သစ္စ"န္တိ။

တတ္ထ **န ဟိ မင်္ဂလေ** တိ တသ္မိံ ပန ဒိဋ္ဌသုတမုတပ္ပဘေဒေ မင်္ဂလေ ကိဉ္စနံ ဧကမင်္ဂလမ္ပိ သစ္စံ နာမ နတ္ထိ, နိဗ္ ဗာနမေဝ ပနေကံ ပရမတ္ထသစ္စန္တိ။

ဣသယော တာနိ မင်္ဂလာနိ သုတွာ သတ္တဋ္ဌဒိဝသစ္စယေန အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ တတ္ထေဝ အဂမံသု။ ရာဇာ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိ။ တေ တဿ အာစရိယေန ကထိတနိယာမေန မင်္ဂလပဉှံ ကထေတွာ ဟိမဝန္တမေဝ အာဂမံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ လောကေ မင်္ဂလံ ပါကဋံ အဟောသိ။ မင်္ဂလေသု ဝတ္တိတွာ မတမတာ သဂ္ဂပထံ ပူရေသုံ။ ဗောဓိသတ္တော စတ္တာရော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဣသိဂဏံ အာဒါယ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပါဟံ မင်္ဂလပဉှံ ကထေသိ”န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ ဣသိဂဏော ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟောသိ , မင်္ဂလပဉှပုစ္ဆကော ဇေဋ္ဌန္တေဝါသိကော သာရိပုတ္တော, အာစရိယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

မဟာမင်္ဂလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပန္နရသမာ။

[၄၅၄] ၁၆. ဃဋပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဥဋ္ဌေဟိ ကဏှာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မတပုတ္တံ ကုဋုမ္ဗိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု မဋ္ဌကုဏ္ဍလိသဒိသမေဝ။ ဣဓ ပန သတ္ထာ တံ ဥပါသကံ “ကိံ, ဥပါသက, သောစသီ”တိ ဝတွာ “အာမ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဥပါသက, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတွာ မတပုတ္တံ နာနုသောစိံသူ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဥတ္တရပထေ ကံသဘောဂေ အသိတဉ္ဇနနဂရေ မဟာကံသော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ကံသော စ, ဥပကံသော စာတိ ဒွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ, ဒေဝဂဗ္ဘာ နာမ ဧကာ ဓီတာ။ တဿာ ဇာတဒိဝသေ နေမိတ္တကာ ဗြာဟ္မဏာ “ဧတိဿာ ကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တပုတ္တာ ကံသဂေါတ္တံ ကံသဝံသံ နာသေဿန္တီ”တိ ဗျာကရိံသု။ ရာဇာ ဗလဝသိနေဟေန ဓီတရံ ဝိနာသေတုံ နာသက္ခိ, “ဘာတရော ဇာနိဿန္တီ”တိ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ကာလမကာသိ။ တသ္မိံ ကာလကတေ ကံသော ရာဇာ အဟောသိ, ဥပကံသော ဥပရာဇာ။ တေ စိန္တယိံသု “သစေ မယံ ဘဂိနိံ နာသေဿာမ, ဂါရယှာ ဘဝိဿာမ, ဧတံ ကဿစိ အဒတွာ နိဿာမိကံ ကတွာ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမာ”တိ။ တေ ဧကထူဏကံ ပါသာဒံ ကာရေတွာ တံ တတ္ထ ဝသာပေသုံ။ နန္ဒိဂေါပါ နာမ တဿာ ပရိစာရိကာ အဟောသိ။ အန္ဓကဝေဏ္ဍု နာမ ဒါသော တဿာ သာမိကော အာရက္ခမကာသိ။

တဒါ ဥတ္တရမဓုရာယ မဟာသာဂရော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ သာဂရော, ဥပသာဂရော စာတိ ဒွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ။ တေသု ပိတု အစ္စယေန သာဂရော ရာဇာ အဟောသိ, ဥပသာဂရော ဥပရာဇာ။ သော ဥပကံသဿ သဟာယကော ဧကာစရိယကုလေ ဧကတော ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပေါ။ သော သာဂရဿ ဘာတု အန္တေပုရေ ဒုဗ္ဘိတွာ ဘာယမာနော ပလာယိတွာ ကံသဘောဂေ ဥပကံသဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဥပကံသော တံ ရညော ဒဿေသိ, ရာဇာ တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။ သော ရာဇုပဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တော ဒေဝဂဗ္ဘာယ နိဝါသံ ဧကထမ္ဘံ ပါသာဒံ ဒိသွာ “ကဿေသော နိဝါသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ကာရဏံ သုတွာ ဒေဝဂဗ္ဘာယ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော အဟောသိ။ ဒေဝဂဗ္ဘာပိ ဧကဒိဝသံ တံ ဥပကံသေန သဒ္ဓိံ ရာဇုပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “ကော ဧသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မဟာသာဂရဿ ပုတ္တော ဥပသာဂရော နာမာ”တိ နန္ဒိဂေါပါယ သန္တိကာ သုတွာ တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟောသိ။ ဥပသာဂရော နန္ဒိဂေါပါယ လဉ္ဇံ ဒတွာ “ဘဂိနိ, သက္ခိဿသိ မေ ဒေဝဂဗ္ဘံ ဒဿေတု”န္တိ အာဟ။ သာ “န ဧတံ သာမိ, ဂရုက”န္တိ ဝတွာ တံ ကာရဏံ ဒေဝဂဗ္ဘာယ အာရောစေသိ။ သာ ပကတိယာဝ တသ္မိံ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ တံ ဝစနံ သုတွာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ နန္ဒိဂေါပါ ဥပသာဂရဿ သညံ ဒတွာ ရတ္တိဘာဂေ တံ ပါသာဒံ အာရောပေသိ။ သော ဒေဝဂဗ္ဘာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။ အထ နေသံ ပုနပ္ပုနံ သံဝါသေန ဒေဝဂဗ္ဘာ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိ။

အပရဘာဂေ တဿာ ဂဗ္ဘပတိဋ္ဌာနံ ပါကဋံ အဟောသိ။ ဘာတရော နန္ဒိဂေါပံ ပုစ္ဆိံသု, သာ အဘယံ ယာစိတွာ တံ အန္တရံ ကထေသိ။ တေ သုတွာ “ဘဂိနိံ နာသေတုံ န သက္ကာ, သစေ ဓီတရံ ဝိဇာယိဿတိ, တမ္ပိ န နာသေဿာမ, သစေ ပန ပုတ္တော ဘဝိဿတိ, နာသေဿာမာ”တိ စိန္တေတွာ ဒေဝဂဗ္ဘံ ဥပသာဂရဿေဝ အဒံသု။ သာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ ဓီတရံ ဝိဇာယိ။ ဘာတရော သုတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ တဿာ “အဉ္ဇနဒေဝီ”တိ နာမံ ကရိံသု။ တေသံ ဂေါဝဍ္ဎမာနံ နာမ ဘောဂဂါမံ အဒံသု။ ဥပသာဂရော ဒေဝဂဗ္ဘံ ဂဟေတွာ ဂေါဝဍ္ဎမာနဂါမေ ဝသိ။ ဒေဝဂဗ္ဘာယ ပုနပိ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌာသိ, နန္ဒိဂေါပါပိ တံ ဒိဝသမေဝ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိ။ တာသု ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာသု ဧကဒိဝသမေဝ ဒေဝဂဗ္ဘာ ပု

တ္တံ ဝိဇာယိ, နန္ဒိဂေါပါ ဓီတရံ ဝိဇာယိ။ ဒေဝဂဗ္ဘာ ပုတ္တဿ ဝိနာသနဘယေန ပုတ္တံ နန္ဒိဂေါပါယ ရဟဿေန ပေသေတွာ တဿာ ဓီတရံ အာဟရာပေသိ။ တဿာ ဝိဇာတဘာဝံ ဘာတိကာနံ အာရောစေသုံ။ တေ “ပုတ္တံ ဝိဇာတာ, ဓီတရ”န္တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဓီတရ”န္တိ ဝုတ္တေ “တေန ဟိ ပောသေထာ”တိ အာဟံသု။ ဧတေနုပါယေန ဒေဝဂဗ္ဘာ ဒသ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ, ဒသ ဓီတရော နန္ဒိဂေါပါ ဝိဇာယိ။ ဒသ ပုတ္တာ နန္ဒိဂေါပါယ သန္တိကေ ဝဍ္ဎိံသု, ဓီတရော ဒေဝဂဗ္ဘာယ။ တံ အန္တရံ ကောစိ န ဇာနာတိ။ ဒေဝဂဗ္ဘာယ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ဝါသုဒေဝေါ နာမ အဟောသိ, ဒုတိယော ဗလဒေဝေါ, တတိယော စန္ဒဒေဝေါ, စတုတ္ထော သူရိယဒေဝေါ, ပဉ္စမော အဂ္ဂိဒေဝေါ, ဆဋ္ဌော ဝရုဏဒေဝေါ, သတ္တမော အဇ္ဇုနော, အဋ္ဌမော ပဇ္ဇုနော, နဝမော ဃဋပဏ္ဍိတော, ဒသမော အင်္ကုရော နာမ အဟောသိ။ တေ အန္ဓကဝေဏှုဒါသပုတ္တာ ဒသ ဘာတိကာ စေဋကာတိ ပါကဋာ အဟေသုံ။

တေ အပရဘာဂေ ဝုဍ္ဎိမန္ဝာယ ထာမဗလသမ္ပန္နာ ကက္ခဠာ ဖရုသာ ဟုတွာ ဝိလောပံ ကရောန္တာ ဝိစရန္တိ, ရဉ္ဉော ဂစ္ဆန္တေ ပဏ္ဏာကာရေပိ ဝိလုမ္ပန္တေဝ။ မနုဿာ သန္နိပတိတွာ “အန္ဓကဝေဏှုဒါသပုတ္တာ ဒသ ဘာတိကာ ရဋ္ဌံ ဝိလုမ္ပန္တီ”တိ ရာဇင်္ဂဏေ ဥပက္ကောသိံသု။ ရာဇာ အန္ဓကဝေဏှုံ ပက္ကောသာပေတွာ “ကသ္မာ ပုတ္တေဟိ ဝိလောပံ ကာရာပေသီ”တိ တဇ္ဇေသိ။ ဧဝံ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ မနုဿေဟိ ဥပက္ကောသေ ကတေ ရာဇာ တံ သန္တဇ္ဇေသိ။ သော မရဏဘယဘီတော ရာဇာနံ အဘယံ ယာစိတွာ “ဒေဝ, ဧတေ န မယှံ ပုတ္တာ, ဥပသာဂရဿ ပုတ္တာ”တိ တံ အန္တရံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ ဘီတော “ကေန တေ ဥပါယေန ဂဏှာမာ”တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိတွာ “ဧတေ, ဒေဝ, မလ္လယုဒ္ဓဝိတ္တကာ, နဂရေ ယုဒ္ဓံ ကာရေတွာ တတ္ထ နေ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ အာဂတေ ဂဏှာပေတွာ မာရေဿာမာ”တိ ဝုတ္တေ စာဏူရဉ္စ မုဋ္ဌိကဉ္စာတိ ဒွေ မလ္လေ ပက္ကောသာပေတွာ “ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ယုဒ္ဓံ ဘဝိဿတီ”တိ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ သဇ္ဇာပေတွာ အက္ခဝါဋံ ကာရေတွာ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဓဇပဋာကံ ဗန္ဓာပေသိ။ သကလနဂရံ သင်္ခုဘိ။ စက္ကာတိစက္ကံ မဉ္စာတိမဉ္စံ ဗန္ဓိတွာ စာဏူရမုဋ္ဌိကာ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ အာဂန္တွာ ဝဂ္ဂန္တာ ဂဇ္ဇန္တာ အပ္ဖောဋေန္တာ ဝိစရိံသု။ ဒသ ဘာတိကာပိ အာဂန္တွာ ရဇကဝီထိံ ဝိလုမ္ပိတွာ ဝဏ္ဏသာဋကေ နိဝါသေတွာ ဂန္ဓာပဏေသု ဂန္ဓံ, မာလာကာရာပဏေသု မာလံ ဝိလုမ္ပိတွာ ဝိလိတ္တဂတ္တာ မာလဓာရိနော ကတကဏ္ဏပူရာ ဝဂ္ဂန္တာ ဂဇ္ဇန္တာ အပ္ဖောဋေန္တာ ယုဒ္ဓမဏ္ဍလံ ပဝိသိံသု။

တသ္မိံ ခဏေ စာဏူရော အပ္ဖောဋေန္တော ဝိစရတိ။ ဗလဒေဝေါ တံ ဒိသွာ “န နံ ဟတ္ထေန ဆုပိဿာမီ”တိ ဟတ္ထိသာလတော မဟန္တံ ဟတ္ထိယောတ္တံ အာဟရိတွာ ဝဂ္ဂိတွာ ဂဇ္ဇိတွာ ယောတ္တံ ခိပိတွာ စာဏူရံ ဥဒရေ ဝေဌေတွာ ဒွေ ယောတ္တကောဋိယော ဧကတော ကတွာ ဝဋ္ဋေတွာ ဥက္ခိပိတွာ သီသမတ္ထကေ ဘမေတွာ ဘူမိယံ ပောထေတွာ ဗဟိ အက္ခဝါဋေ ခိပိ။ စာဏူရေ မတေ ရာဇာ မုဋ္ဌိကမလ္လံ အာဏာပေသိ။ သော ဥဋ္ဌာယ ဝဂ္ဂိတွာ ဂဇ္ဇိတွာ အပ္ဖောဋေသိ။ ဗလဒေဝေါ တံ ပောထေတွာ အဋ္ဌီနိ သဉ္စုဏ္ဏေတွာ “အမလ္လောမှိ, အမလ္လောမှီ”တိ ဝဒန္တမေဝ “နာဟံ တဝ မလ္လဘာဝံ ဝါ အမလ္လဘာဝံ ဝါ ဇာနာမီ”တိ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဘူမိယံ ပောထေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဗဟိ အက္ခဝါဋေ ခိပိ။ မုဋ္ဌိကော မရန္တော “ယက္ခော ဟုတွာ တံ ခါဒိတုံ လဘိဿာမီ”တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ။ သော ကာလမတ္တိကအဋဝိယံ နာမ ယက္ခော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ ရာဇာ “ဂဏှထ ဒသ ဘာတိကေ စေဋကေ”တိ ဥဋ္ဌဟိ ။ တသ္မိံ ခဏေ ဝါသုဒေဝေါ စက္ကံ ခိပိ။ တံ ဒွိန္နမ္ပိ ဘာတိကာနံ သီသာနိ ပါတေသိ။ မဟာဇနော ဘီတတသိတော “အဝဿယော နော ဟောထာ”တိ တဿ ပါဒေသု ပတိတွာ နိပဇ္ဇိ။ တေ ဒွေပိ မာတုလံ မာရေတွာ အသိတဉ္ဇနနဂရေ ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ မာတာပိတရော တတ္ထ ကတွာ “သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမာ”တိ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ကာလယောနကရညော နိဝါသံ အယုဇ္ဈနဂရံ ဂန္တွာ တံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတံ ပရိခါရုက္ခဂဟနံ ဝိဒ္ဓံသေတွာ ပါကာရံ ဘိန္ဒိတွာ ရာဇာနံ ဂဟေတွာ တံ ရဇ္ဇံ အတ္တနော ဟတ္ထဂတံ ကတွာ ဒွာရဝတိံ ပါပုဏိံသု။ တဿ ပန နဂရဿ ဧကတော သမုဒ္ဒော ဧကတော ပဗ္ဗတော, အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတံ ကိရ တံ အဟောသိ။

တဿ အာရက္ခံ ဂဟေတွာ ဌိတယက္ခော ပစ္စာမိတ္တေ ဒိသွာ ဂဒ္ရဘဝေသေန ဂဒ္ရဘရဝံ ရဝတိ။ တသ္မိံ ခဏေ ယက္ခာနုဘာဝေန သကလနဂရံ ဥပ္ပတိတွာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဧကသ္မိံ ဒီပကေ တိဋ္ဌတိ။ ပစ္စာမိတ္တေသု ဂတေသု ပုနာဂန္တွာ သကဋ္ဌာနေယေဝ ပတိဋ္ဌာတိ။ တဒါပိ သော ဂဒ္ရဘော တေသံ ဒသန္နံ ဘာတိကာနံ အာဂမနံ ဉတွာ ဂဒ္ရဘရဝံ ရဝိ။ နဂရံ ဥပ္ပတိတွာ ဒီပကေ ပတိဋ္ဌာယ တေသု နဂရံ အဒိသွာ နိဝတ္တန္တေသု ပုနာဂန္တွာ သကဋ္ဌာနေ ပတိဋ္ဌာသိ။ တေ ပုန နိဝတ္တိံသု, ပုနပိ ဂဒ္ရဘော တထေဝ အကာသိ။ တေ ဒွာရဝတိနဂရေ ရဇ္ဇံ ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တာ ကဏှဒီပါယနဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ “ဘန္တေ, မယံ ဒွာရဝတိယံ ရဇ္ဇံ ဂဟေတုံ န သက္ကော

မ, ဧကံ နော ဥပါယံ ကရောထာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပရိခါပိဋ္ဌေ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ ဧကော ဂဒြဘော စရတိ။ သော ဟိ အမိတ္တေ ဒိသွာ ဝိရဝတိ, တသ္မိံ ခဏေ နဂရံ ဥပ္ပတိတွာ ဂစ္ဆတိ, တုမှေ တဿ ပါဒေ ဂဏှထ, အယံ ဝေါ နိပ္ဖန္နူပါယော”တိ ဝုတ္တေ တာပသံ ဝန္ဒိတွာ ဂန္တွာ ဂဒြဘဿ ပါဒေသု ဂဟေတွာ နိပတိတွာ “သာမိ, ဌပေတွာ တုမှေ အညော အမှာကံ အဝဿယော နတ္ထိ, အမှာကံ နဂရံ ဂဏှနကာလေ မာ ရဝိတ္ထာ”တိ ယာစိံသု။ ဂဒြဘော “န သက္ကာ န ဝိရဝိတုံ, တုမှေ ပန ပဉ္စမတ္တရံ အာဂန္တွာ စတ္တာရော ဇနာ မဟန္တာနိ အယနင်္ဂလာနိ ဂဟေတွာ စတူသု နဂရဒွါရေသု မဟန္တေ အယခါဏုကေ ဘူမိယံ အာကောဋေတွာ နဂရဿ ဥပ္ပတနကာလေ နင်္ဂလာနိ ဂဟေတွာ နင်္ဂလဗဒ္ဓံ အယသင်္ခလိကံ အယခါဏုကေ ဗန္ဓေယျာထ, နဂရံ ဥပ္ပတိတုံ န သက္ခိဿတီ”တိ အာဟ။

တေ “သာဓူ”တိ ဝတွာ တသ္မိံ အဝိရဝန္တေယေဝ နင်္ဂလာနိ အာဒါယ စတူသု နဂရဒွါရေသု ခါဏုကေ ဘူမိယံ အာကောဋေတွာ အဋ္ဌံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဂဒြဘော ဝိရဝိ, နဂရံ ဥပ္ပတိတုမာရဘိ။ စတူသု ဒွါရေသု ဌိတာ စတူဟိ အယနင်္ဂလေဟိ ဂဟေတွာ နင်္ဂလဗဒ္ဓါ အယသင်္ခလိကာ ခါဏုကေသု ဗန္ဓိံသု, နဂရံ ဥပ္ပတိတုံ နာသက္ခိ။ ဒသ ဘာတိကာ တတော နဂရံ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ မာရေတွာ ရဇ္ဇံ ဂဏှိံသု။ ဧဝံ တေ သကလဇမ္ဗုဒီပေ တေသဋ္ဌိယာ နဂရသဟဿေသု သဗ္ဗရာဇာနော စက္ကေန ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေတွာ ဒွါရဝတိယံ ဝသမာနာ ရဇ္ဇံ ဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဝိဘဇိံသု, ဘဂိနိံ ပန အဉ္ဇနဒေဝိံ န သရိံသု။ တတော ပုန “ဧကာဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကရောမာ”တိ ဝုတ္တေ အင်္ကုရော “မမ ကောဋ္ဌာသံ တဿာ ဒေထ, အဟံ ဝေါဟာရံ ကတွာ ဇီဝိဿာမိ, ကေဝလံ တုမှေ အတ္တနော ဇနပဒေ မယှံ သုင်္ကံ ဝိဿဇ္ဇေထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တဿ ကောဋ္ဌာသံ ဘဂိနိယာ ဒတွာ သဒ္ဓိံ တာယ နဝ ရာဇာနော ဒွါရဝတိယံ ဝသိံသု။ အင်္ကုရော ပန ဝဏိဇ္ဇမကာသိ။ ဧဝံ တေသု အပရာပရံ ပုတ္တဓီတာဟိ ဝဍ္ဎမာနေသု အဒ္ဓါနေ ဂတေ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။

တဒါ ကိရ မနုဿာနံ ဝီသတိဝဿသဟဿာယုကကာလော အဟောသိ။ တဒါ ဝါသုဒေဝမဟာရာဇဿ ဧကော ပုတ္တော ကာလမကာသိ။ ရာဇာ သောကပရေတော သဗ္ဗကိစ္စာနိ ပဟာယ မဉ္စဿ အဋနိံ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဝိလပန္တော နိပဇ္ဇိ။ တသ္မိံ ကာလေ ဃဋပဏ္ဍိတော စိန္တေသိ “ဌပေတွာ မံ အညော ကောစိ မမ ဘာတု သောကံ ဟရိတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, ဥပါယေနဿ သောကံ ဟရိဿာမီ”တိ။ သော ဥမ္မတ္တကဝေသံ ဂဟေတွာ “သသံ မေ ဒေထ, သသံ မေ ဒေထာ”တိ အာကာသံ ဥလ္လောကေန္တော သကလနဂရံ ဝိစရိ။ “ဃဋပဏ္ဍိတော ဥမ္မတ္တကော ဇာတော”တိ သကလနဂရံ သင်္ခုဘိ။ တသ္မိံ ကာလေ ရောဟိဏေယျော နာမ အမစ္စော ဝါသုဒေဝရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ တေန သဒ္ဓိံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၄၅. “ဥဋ္ဌေဟိ ကဏှ ကိံ သေသိ, ကော အတ္ထော သုပနေန တေ။
ယောပိ တုယှံ သကော ဘာတာ, ဟဒယံ စက္ခု စ ဒက္ခိဏံ။
တဿ ဝါတာ ဗလီယန္တိ, ဃဋော ဇပ္ပတိ ကေသဝ”တိ။

တတ္ထ **ကဏှာ**တိ ဂေါတ္တေနာလပတိ, ကဏှာယနဂေါတ္တော ကိရေသ။ **ကော အတ္ထော**တိ ကတရာ နာမ ဝုဍ္ဎိ။ **ဟဒယံ စက္ခု စ ဒက္ခိဏန္တိ** ဟဒယေန စေဝ ဒက္ခိဏစက္ခုနာ စ သမာနောတိ အတ္ထော။ **တဿ ဝါတာ ဗလီယန္တီ**တိ တဿ ဟဒယံ အပသ္မာရဝါတာ အဝတ္ထရန္တီတိ အတ္ထော။ **ဇပ္ပတီ**တိ “သသံ မေ ဒေထာ”တိ ဝိပ္ပလပတိ။ **ကေသဝ**တိ သော ကိရ ကေသသောဘနတာယ “ကေသဝ”တိ ပညာယိတ္ထ, တေန တံ နာမေနာလပတိ။

ဧဝံ အမစ္စေန ဝုတ္တေ တဿ ဥမ္မတ္တကဘာဝံ ဉတွာ သတ္ထာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဟုတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၄၆. “တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ, ရောဟိဏေယျဿ ကေသဝေါ။
တရမာနရူပေါ ဝုဋ္ဌာသိ, ဘာတုသောကေန အဋ္ဋိတော”တိ။

ရာဇာ ဥဋ္ဌာယ သီဃံ ပါသာဒါ ဩတရိတွာ ဃဋပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဥဘောသု ဟတ္ထေသု ဒဠှံ ဂဟေတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော တတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၄၇. “ကိံ နု ဥမ္မတ္တရူပေါဝ, ကေဝလံ ဒွါရကံ ဣမံ။

သသော သသောတိ လပသိ၊ ကော နု တေ သသမာဟရီ”တိ။

တတ္ထ **ကေဝလံ ဒ္ဒတရကံ ဣမန္တိ** ကသ္မာ ဥမ္မတ္တကော ဝိယ ဟုတွာ သကလံ ဣမံ ဒွ္တရဝတိနဂရံ ဝိစရန္တော “သသော သသော”တိ လပသိ။ ကော တဝ သသံ ဟရိ, ကေန တေ သသော ဂဟိတောတိ ပုစ္ဆတိ။

သော ရညာ ဧဝံ ဝုတ္တေပိ ပုနပ္ပုနံ တဒေဝ ဝစနံ ဝဒတိ။ ရာဇာ ပုန ဒွေ ဂာထာ အဘာသိ –

၁၆၈. “သောဝဏ္ဏမယံ မဏိမယံ၊ လောဟမယံ အထ ရူပိယာမယံ။
သင္ခသိလာပဝါဠမယံ၊ ကာရယိဿာမိ တေ သသံ။

၁၆၉. “သန္တိ အညေပိ သသကာ၊ အရညေ ဝနဂေါစရာ။
တေပိ တေ အာနယိဿာမိ၊ ကီဒိသံ သသမိစ္ဆသီ”တိ။

တတ္ထာယံ သင္ခေပတ္ထော – တေသု သုဝဏ္ဏမယာဒီသု ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဝဒ, အဟံ တေ ကာရေတွာ ဒဿာမိ, အထာပိ တေ န ရောစေသိ, အညေပိ အရညေ ဝနဂေါစရာ သသကာ အတ္ထိ, တေပိ တေ အာနယိဿာမိ, ဝဒ ဘဒ္ဒမုခ, ကီဒိသံ သသမိစ္ဆသီတိ။

ရညော ကထံ သုတွာ ဃဋပဏ္ဍိတော ဆဋ္ဌံ ဂါထမာဟ –

၁၇၀. “န စာဟမေတေ ဣစ္ဆာမိ၊ ယေ သသာ ပထဝိဿိတာ။
စန္ဒတော သသမိစ္ဆာမိ၊ တံ မေ ဩဟရ ကေသဝ”တိ။

တတ္ထ **ဩဟရာ**တိ ဩတာရေဟိ။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ “နိဿံသယံ မေ ဘာတာ ဥမ္မတ္တကော ဇာတော”တိ ဒေါမနဿပ္ပတ္တော သတ္တမံ ဂါထမာဟ –

၁၇၁. “သော နူန မဓုရံ ဉာတိ၊ ဇီဝိတံ ဝိဇဟိဿသိ။
အပတ္ထိယံ ယော ပတ္ထယသိ၊ စန္ဒတော သသမိစ္ဆသီ”တိ။

တတ္ထ **ဉာတီ**တိ ကနိဋ္ဌံ အာလပန္တော အာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – “တာတ, မယှံ ပိယဉာတိ သော တွံ နူန အတိမဓုရံ အတ္တနော ဇီဝိတံ ဝိဇဟိဿသိ, ယော အပတ္ထေတဗ္ဗံ ပတ္ထယသီ”တိ။

ဃဋပဏ္ဍိတော ရညော ဝစနံ သုတွာ နိစ္စလော ဌတွာ “ဘာတိက, တွံ စန္ဒတော သသကံ ပတ္ထေန္တဿ တံ အလဘိတွာ ဇီဝိတက္ခယဘာဝံ ဇာနန္တော ကိံ ကာရဏာ မတပုတ္တံ အနုသောစသီ”တိ ဝတွာ အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၇၂. “ဧဝံ စေ ကဏှ ဇာနာသိ၊ ယဒညမနုသာသသိ။
ကသ္မာ ပုရေ မတံ ပုတ္တံ၊ အဇ္ဇာပိ မနုသောစသီ”တိ။

တတ္ထ **ဧဝန္တိ** ဣဒံ အလဗ္ဘနေယျဋ္ဌာနံ နာမ န ပတ္ထေတဗ္ဗန္တိ ယဒိ ဧဝံ ဇာနာသိ။ **ယဒညမနုသာသသီတိ** ဧဝံ ဇာနန္တော ယဒိ အညံ အနုသာသသီတိ အတ္ထော။ **ပုရေ**တိ အထ ကသ္မာ ဣတော စတုမာသမတ္ထကေ မတပုတ္တံ အဇ္ဇာပိ အနုသောစသီတိ ဝဒတိ။

ဧဝံ သော အန္တရဝီထိယံ ဌိတကော “ဘာတိက, အဟံ တာဝ ပညာယမာနံ ပတ္ထေမိ, တွံ ပန အပညာယမာနဿ သောစသီ”တိ ဝတွာ တဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ပုန ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၇၃. “ယံ န လဗ္ဘာ မနုဿေန၊ အမနုဿေန ဝါ ပုန။
ဇာတော မေ မာ မရီ ပုတ္တော၊ ကုတော လဗ္ဘာ အလဗ္ဘိယံ။

၁၇၄. ''န မန္တာ မူလဘေသဇ္ဇာ၊ ဩသဓေဟိ ခနေန တာ။
သက္ကာ အာနယိတုံ ကဏှာ၊ ယံ ပေတမနုသောစသီ''တိ။

တတ္ထ **ယန္တိ** ဘာတိက ယံ ဇဝံ ဇာတော မေ ပုတ္တော မာ မရီတိ မနုဿေန တ ဒေဝေန တ ပုန န လဗ္ဘာ န သက္ကာ လဒ္ဓုံ, တံ တွံ ပတ္ထေသိ, တဒေတံ ကုတော လဗ္ဘာ ကေန ကာရဏေန သက္ကာ လဒ္ဓုံ, န သက္ကာတိ ဒီပေတိ။ ကသ္မာ? ယသ္မာ အလဗ္ဘိယံ, အလဗ္ဘနေယျဋ္ဌာနဉှိ နာမေတန္တိ အတ္ထော။ **မန္တာ** တိ မန္တပယောဂေန။ **မူလဘေသဇ္ဇာ**တိ မူလဘေသဇ္ဇေန။ **ဩသဓေဟီ**တိ နာနာဝိဓောသဓေဟိ။ **ခနေန တာ**တိ ကောဋိသတသင်္ခေနပိ ခနေန တာ။ ကြံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''ယံ တွံ ပေတမနုသောစသိ, တံ ဧတေဟိ မန္တပယောဂါဒီဟိ အာနေတုံ န သက္ကာ''တိ။

ရာဇာ တံ သုတွာ ''ယုတ္တံ, တာတ, သလ္လက္ခိတံ မေ, မမ သောကဟရဏတ္ထာယ တယာ ကြံ ကတ''န္တိ ဃဋ ပဏ္ဍိတံ ဝဏ္ဏေန္တော စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၇၅. ''ယဿ ဧတာဒိသာ အဿု၊ အမစ္စာ ပုရိသပဏ္ဍိတာ။
ယထာ နိဇ္ဈာပယေ အဇ္ဇ၊ ဃဋော ပုရိသပဏ္ဍိတော။

၁၇၆. ''အာဒိတ္တံ ဝတ မံ သန္တံ၊ ဃတသိတ္တံဝ ပာဝကံ။
ဝါရိနာ ဝိယ ဩသိဉ္စံ၊ သဗ္ဗံ နိဗ္ဗာပယေ ဒရံ။

၁၇၇. ''အဗ္ဗဟီ ဝတ မေ သလ္လံ၊ ယမာသိ ဟဒယဿိတံ။
ယော မေ သောကပရေတဿ၊ ပုတ္တသောကံ အပာနုဒိ။

၁၇၈. ''သောဟံ အဗ္ဗူဠှသလ္လောသ္မိ၊ ဝီတသောကော အနာဝိလော။
န သောစာမိ န ရောဒါမိ၊ တဝ သုတွာန မာဏဝ''တိ။

တတ္ထ ပဌမဂါထာယ သင်္ခေပတ္ထော – ယထာ ယေန ကာရဏေန အဇ္ဇ မံ ပုတ္တသောကပရေတံ ဃဋော ပုရိသပဏ္ဍိတော သောကဟရဏတ္ထာယ နိဇ္ဈာပယေ နိဇ္ဈာပေသိ ဗောဓေသိ။ ယဿ အညဿပိ ဧတာဒိသာ ပုရိသပဏ္ဍိတာ အမစ္စာ အဿု, တဿ ကုတော သောကောတိ။ သေသဂါထာ ဝုတ္တတ္ထာယေဝ။

အဝသာနေ –

၁၇၉. ''ဧဝံ ကရောန္တိ သပ္ပညာ၊ ယေ ဟောန္တိ အနုကမ္ပကာ။
နိဝတ္တယန္တိ သောကမှာ၊ ဃဋော ဇေဋ္ဌံဝ ဘာတရ''န္တိ။ –

အယံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ ဥတ္တာနတ္ထာယေဝ။

ဧဝံ ဃဋကုမာရေန ဝီတသောကေ ကတေ ဝါသုဒေဝေ ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တေ ဒီဃဿ အဒ္ဓုနော အစ္စယေန ဒသဘာတိကပုတ္တာ ကုမာရာ စိန္တယိံသု ''ကဏှဒီပါယနံ 'ဒိဗ္ဗစက္ခုကော'တိ ဝဒန္တိ, ဝီမံသိဿာမ တာဝ န''န္တိ။ တေ ဧကံ ဒဟရကုမာရံ အလင်္ကရိတွာ ဂဗ္ဘိနိအာကာရေန ဒဿေတွာ ဥဒရေ မသူရကံ ဗန္ဓိတွာ တဿ သန္တိကံ နေတွာ ''ဘန္တေ, အယံ ကုမာရိကာ ကိံ ဝိဇာယိဿတီ''တိ ပုစ္ဆိံသု။ တာပသော ''ဒသဘာတိကရာဇူနံ ဝိနာသကာလော ပတ္တော, မယှံ နု ခော အာယုသင်္ခါရော ကီဒိသော ဟောတီ''တိ ဩလောကေန္တော ''အဇ္ဇေဝ မရဏံ ဘဝိဿတီ''တိ ဥတွာ ''ကုမာရာ ကြမိနာ တုမှာကံ ကော အတ္ထော''တိ ဝတွာ ''ကထေထေဝ နော, ဘန္တေ''တိ နိဗဒ္ဓော ''အယံ ကြတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ခဒိရဃဋိကံ ဝိဇာယိဿတိ, တာယ တသုဒေဝကုလံ နဿိဿတိ, အပိစ ခော ပန တုမှေဟ တံ ခဒိရဃဋိကံ ဂဟေတွာ ဈာပေတွာ ဆာရိကံ နဒိယံ ပက္ခိပေယျာထာ''တိ အာဟ။ အထ နံ တေ ''ကူဋဇဋိလ, ပုရိသော ဝိဇာယနကော နာမ နတ္ထီ''တိ ဝတွာ တန္တရဇ္ဇုကံ နာမ ကမ္မကရဏံ ကတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပယိံသု။ ရာဇာ နော ကုမာရေ ပက္ကောသာပေတွာ ''ကိံ ကာရဏာ တာပသံ မာရယိတ္ထာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ သဗ္ဗံ သုတွာ ဘီတော တသ္

သ အာရက္ခံ ဒတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ တဿ ကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တံ ခဒိရဃဋိကံ ဈာပေတွာ ဆာရိကံ နဒိယံ ခိပိံသု။ သာ န ဒိယာ ဝုယှမာနာ မုခဒွာရေ ကေပဿေ လဂ္ဂိ, တတော ရေကံ နိဗ္ဗတ္တိ။

အထေကဒိဝသံ တေ ရာဇာနော "သမုဒ္ဒကီဠံ ကီဠိဿာမာ"တိ မုခဒွာရံ ဂန္တွာ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရာပေတွာ အ လင်္ကတမဏ္ဍပေ ခာဒန္တာ ပိဝန္တာ ကီဠာဝသေနေဝ ပဝတ္တဟတ္ထပာဒပရာမာသာ ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇိတွာ မဟာကလဟံ ကရိံသု။ အထေကော အညံ မုဂ္ဂရံ အလဘန္တော ရေကဝနတော ဧကံ ရေကပတ္တံ ဂဏှိ။ တံ ဂဟိတမတ္တမေဝ ခဒိရမုသ လံ အဟောသိ။ သော တေန မဟာဇနံ ပောထေသိ ။ အထညေပိ သဗ္ဗေပိ ဂဟိတဂဟိတံ ခဒိရမုသလမေဝ အဟောသိ။ တေ အညမညံ ပဟရိတွာ မဟာဝိနာသံ ပာပုဏိံသု။ တေသု မဟာဝိနာသံ ဝိနဿန္တေသု တသုဒေဝေ စ ဗလဒေဝေ စ ဘဂိနီ အဉ္ဇနဒေဝီ စ ပုရောဟိတော စာတိ စတ္တာရော ဇနာ ရထံ အဘိရုဟိတွာ ပလာယိံသု, သေသာ သဗ္ဗေပိ ဝိနဋ္ဌာ။ တေပိ စတ္တာရော ရထေန ပလာယန္တာ ကာဠမတ္တိကအဋဝိံ ပာပုဏိံသု။ သော ဟိ မုဋ္ဌိကမလ္လော ပတ္ထနံ ကတွာ ယက္ခော ဟုတွာ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တော ဗလဒေဝဿ အာဂတဘာဝံ ဉတွာ တတ္ထ ကာမံ မာပေတွာ မလ္လဝေသံ ဂ ဟေတွာ "ကော ယုဇ္ဈိတုကာမော"တိ ဝဂ္ဂန္တော ဂဇ္ဇန္တော အပ္ပောဌေန္တော ဝိစရိ။ ဗလဒေဝေ တံ ဒိသွာဝ "ဘာ တိက, အဟံ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိဿာမီ"တိ ဝတွာ တသုဒေဝေ ဝါရေန္တေယေဝ ရထာ ဩရုယှ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝဂ္ဂန္တော ဂဇ္ဇန္တော အပ္ပောဌေသိ။ အထ နံ သော ပသာရိတဟတ္ထေယေဝ ဂဟေတွာ မူလကန္ဒံ ဝိယ ခာ ဒိ။ တသုဒေဝေ တဿ မတဘာဝံ ဉတွာ ဘဂိနိဉ္စ ပုရောဟိတဉ္စ အာဒါယ သဗ္ဗရတ္တိံ ဂန္တွာ သူရိယောဒယေ ဧကံ ပ စ္စန္တကမံ ပတွာ "အာဟာရံ ပစိတွာ အာဟရထာ"တိ ဘဂိနိဉ္စ ပုရောဟိတဉ္စ ကာမံ ပဟိဏိတွာ သယံ ဧကသ္မိံ ဂစ္ဆ န္တရေ ပဋိစ္ဆန္နော နိပဇ္ဇိ။

အထ နံ ဇရာ နာမ ဧကော လုဒ္ဒကော ဂစ္ဆံ စလန္တံ ဒိသွာ "သူကရော ဧတ္ထ ဘဝိဿတီ"တိ သညာယ သတ္တိံ ခိပိတွာ ပာဒေ ဝိဇ္ဈိတွာ "ကော မံ ဝိဇ္ဈီ"တိ ဝုတ္တေ မနုဿဿ ဝိဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ ဘီတော ပလာယိတုံ အာရဘိ ။ ရာဇာ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ ဥဋ္ဌာယ "မာတုလ, မာ ဘာယိ, ဧဟီ"တိ ပက္ကောသိတွာ အာဂတံ "ကောသိ နာမ တွံ"န္တိ ပုစ္ဆိတွာ "အဟံ သာမိ, ဇရာ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "ဇရာယ ဝိဒ္ဓော မရိဿတီတိ ကိရ မံ ပေါရာဏာ ဗျာက ရိံသု, နိဿံသယံ အဇ္ဇ မယာ မရိတဗ္ဗ"န္တိ ဉတွာ "မာတုလ, မာ ဘာယိ, ဧဟိ ပဟာရံ မေ ဗန္ဓာ"တိ တေန ပဟာရမုခံ ဗန္ဓာပေတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။ ဗလဝဝေဒနာ ပဝတ္တိံသု, ဣတရေဟိ အာဘတံ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ နာသက္ခိ။ အထ တေ အာမန္တေတွာ "အဇ္ဇ အဟံ မရိဿာမိ, တုမှေပန သုခုမာလာ အညံ ကမ္မံ ကတွာ ဇီဝိတုံ န သက္ခိဿ ထ, ဣမံ ဝိဇ္ဇံ သိက္ခထာ"တိ ဧကံ ဝိဇ္ဇံ သိက္ခာပေတွာ တေ ဥယျောဇေတွာ တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပုဏိ။ ဧဝံ အ ဉ္ဇနဒေဝိံ ဌပေတွာ သဗ္ဗေဝ ဝိနာသံ ပာပုဏိံသူတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "ဥပာသက, ဧဝံ ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ ပဏ္ဍိတာနံ ကထံ သုတွာ အတ္တနော ပုတ္တသောကံ ဟရိံသု, မာ စိန္တယီ"တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥ ပာသကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရောဟိဏေယျော အာနန္ဒော အဟောသိ, တသုဒေဝေ သာရိပုတ္တော, အဝသေသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ဃဋပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဃဋပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ သောဠသမာ။

ဣတိ သောဠသဇာတကပဋိမဏ္ဍိတဿ

ဒသကနိပာတဇာတကဿ အတ္ထဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

စတုဒွာရော ကဏှုပေါသော၊ သင်္ခ ဗောဓိ ဒီပာယနော။
နိဂြောဓ တက္ကလ ဓမ္မ-ပါလော ကုက္ကုဋ္ဌ ကုဏ္ဍလီ။
ဗိလာရ စက္က ဘူရိ စ၊ မင်္ဂလ ဃဋ္ဌ သောဠသ။

ဒသကနိပာတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၁. ကောဒသကနိပါတော

[၄၅၅] ၁. မာတုပေါသကဇာတကဝဏ္ဏနာ

တဿ နာဂဿ ဝိပ္ပဝါသေနာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မာတုပေါသကဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု သာမဇာတကဝတ္ထုသဒိသမေဝ။ သတ္ထာ ပန ဘိက္ခူ အာမန္တေတွာ “မာ ဘိက္ခဝေ, ဧတံ ဘိက္ခုံ ဥဇ္ဈာယိတ္ထ, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာပိ မာတရာ ဝိယုတ္တာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရတာယ သုဿမာနာ ရာဇာရဟံ ဘောဇနံ လဘိတွာပိ ‘မာတရာ ဝိနာ န ဘုဉ္ဇိဿာမာ’တိ မာတရံ ဒိသွာဝ ဂေါစရံ ဂဏှိံသူ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ ဟတ္ထိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သဗ္ဗသေတော အဘိရူပေါ ဒဿနီယော ပါသာဒိကော လက္ခဏသမ္ပန္နော အသီတိဟတ္ထိသဟဿပရိဝါရော။ သော ဇရာဇိဏ္ဏံ မာတရံ ပေါသေသိ, မာတာ ပနဿ အန္ဓာ။ သော မဓုရမဓုရာနိ ဖလာဖလာနိ ဟတ္ထီနံ ဒတွာ မာတု သန္တိကံ ပေသေသိ။ ဟတ္ထီ တဿာ အဒတွာ အတ္တနာဝ ခါဒန္တိ။ သော ပရိဂ္ဂဏှန္တော တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ “ယူထံ ဆဍ္ဍေတွာ မာတရမေဝ ပေါသေဿာမီ”တိ ရတ္တိဘာဂေ အညေသံ ဟတ္ထီနံ အဇာနန္တာနံ မာတရံ ဂဟေတွာ စဏ္ဍောရဏပဗ္ဗတပါဒံ ဂန္တွာ ဧကံ နဠိနိံ ဥပနိဿာယ ဌိတာယ ပဗ္ဗတဂုဟာယံ မာတရံ ဌပေတွာ ပေါသေသိ။ အထေကော ဗာရာဏသိဝါသီ ဝနစရကော မဂ္ဂမူဠှော ဒိသံ ဝဝတ္ထပေတုံ အသက္ကောန္တော မဟန္တေန သဒ္ဒေန ပရိဒေဝိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ သဒ္ဒံ သုတွာ “အယံ ပုရိသော အနာထော, န ခေါ ပန မေတံ ပတိရူပံ, ယံ ဧသ မယိ ဌိတေ ဣမံ ဝိနဿေယျာ”တိ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ ဘယေန ပလာယန္တံ ဒိသွာ “အမ္ဘော ပုရိသ, နတ္ထိ တေ မံ နိဿာယ ဘယံ, မာ ပလာယိ, ကသ္မာ တွံ ပရိဒေဝန္တော ဝိစရသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သာမိ, အဟံ မဂ္ဂမူဠှော, အဇ္ဇ မေ သတ္တမော ဒိဝသော”တိ ဝုတ္တေ “ဘော ပုရိသ, မာ ဘာယိ, အဟံ တံ မနုဿပထေ ဌပေဿာမီ”တိ တံ အတ္တနော ပိဋ္ဌိယံ နိသီဒါပေတွာ အရညာ နီဟရိတွာ နိဝတ္တိ။ သောပိ ပါပေါ “နဂရံ ဂန္တွာ ရညော အာရောစေဿာမီ”တိ ရုက္ခသညံ ပဗ္ဗတသညံ ကရောန္တောဝ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိံ အဂမာသိ။

တသ္မိံ ကာလေ ရညော မင်္ဂလဟတ္ထီ ကာလမကာသိ။ ရာဇာ “သစေ ကေနစိ ကတ္ထစိ ဩပဝယှံ ကာတုံ ယုတ္တရူပေါ ဟတ္ထီ ဒိဋ္ဌော အတ္ထိ, သော အာစိက္ခတူ”တိ ဘေရိံ စရာပေသိ။ သော ပုရိသော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “မယာ, ဒေဝ, တုမှာကံ ဩပဝယှော ဘဝိတုံ ယုတ္တရူပေါ သဗ္ဗသေတော သီလဝါ ဟတ္ထိရာဇာ ဒိဋ္ဌော, အဟံ မဂ္ဂံ ဒဿေဿာမိ, မယာ သဒ္ဓိံ ဟတ္ထာစရိယေ ပေသေတွာ တံ ဂဏှာပေထာ”တိ အာဟ။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ “ဣမံ မဂ္ဂဒေသကံ ကတွာ အရညံ ဂန္တွာ ဣမိနာ ဝုတ္တံ ဟတ္ထိနာဂံ အာနေထာ”တိ တေန သဒ္ဓိံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဟတ္ထာစရိယံ ပေသေသိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တံ နဠိနိံ ပဝိသိတွာ ဂေါစရံ ဂဏှန္တံ ပဿိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ဟတ္ထာစရိယံ ဒိသွာ “ဣဒံ ဘယံ န အညတော ဥပ္ပန္နံ, တဿ ပုရိသဿ သန္တိကာ ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတိ, အဟံ ခေါ ပန မဟာဗလော ဟတ္ထိသဟဿမ္ပိ ဝိဒ္ဓံသေတုံ သမတ္ထော ဟောမိ, ကုဇ္ဈိတွာ သရဋ္ဌကံ သေနာဝါဟနံ နာသေတုံ, သစေ ပန ကုဇ္ဈိဿာမိ, သီလံ မေ ဘိဇ္ဇိဿတိ, တသ္မာ အဇ္ဇ သတ္တီဟိ ကောဋ္ဋိယမာနောပိ န ကုဇ္ဈိဿာမီ”တိ အဓိဋ္ဌာယ သီသံ နာမေတွာ နိစ္စလောဝ အဋ္ဌာသိ။ ဟတ္ထာစရိယော ပဒုမသရံ ဩတရိတွာ တဿ လက္ခဏသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ “ဧဟိ ပုတ္တာ”တိ ရဇတဒါမသဒိသာယ သောဏ္ဍာယ ဂဟေတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဗာရာဏသိံ ပါပုဏိ။ ဗောဓိသတ္တမာတာ ပန ပုတ္တေ အနာဂစ္ဆန္တေ “ပုတ္တော မေ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာဒီဟိ နီတော ဘဝိဿတိ, ဣဒါနိ တဿ ဝိပ္ပဝါသေန အယံ ဝနသဏ္ဍော ဝဍ္ဎိဿတီ”တိ ပရိဒေဝမာနာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁. “တဿ နာဂဿ ဝိပ္ပဝါသေန, ဝိရူဠှာ သလ္လကီ စ ကုဋဇာ စ။
ကုရုဝိန္ဒကရဝီရာ ဘိသသာမာ စ, နိဝါတေ ပုပ္ဖိတာ စ ကဏိကာရာ။

၂. “ကောစိဒေဝ သုဝဏ္ဏကာယုရာ, နာဂရာဇံ ဘရန္တိ ပိဏ္ဍေန။
ယတ္ထ ရာဇာ ရာဇကုမာရော ဝါ, ကဝစမဘိဟေဿတိ အဆမ္ဘိတော”တိ။

တတ္ထ **ဝိရူဠ္ဟာ**တိ ဝမိုတာ နာမ, နတ္ထေတ္ထ သံသယောတိ အသံသယဝသေနေဝမာဟ။ **သလ္လကီ စ ကုဋ္မဇာ စာ**တိ ဣန္ဒသာလရုက္ခာ စ ကုဋ္မဇရုက္ခာ စ။ **ကုရုဝိန္ဒကရဝီရာ ဘိသသာမာ စာ** တိ ကုရုဝိန္ဒရုက္ခာ စ ကရဝီရနာမကာနိ မဟာတိဏာနိ စ ဘိသာနိ စ သာမာကာနိ စာတိ အတ္ထော။ ဧတေ စ သဗ္ဗေ ဣအာနိ ဝမိုသ္သန္တီတိ ပရိဒေဝတိ။ **နိတတေ** တိ ပဗ္ဗတပာဒေ။ **ပုပ္ဖိတာ** တိ မမ ပုတ္တေန သာခံ ဘဥ္ဇိတ္ဝာ အခါဒိယမာနာ ကဏိကာရာပိ ပုပ္ဖိတာ ဘဝိသ္သန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **ကောစိဒေဝတ**တိ ကတ္ထစိဒေဝ ကမေ တ နဂရေ တ။ **သုဝဏ္ဏကာယုရာ**တိ သုဝဏ္ဏာဘရဏာ ရာဇရာဇ မဟာမတ္တာ။ **ဘရန္တိ ပိဏ္ဍေန** တိ အဇ္ဇ မာတုပောသကံ နာဂရာဇံ ရာဇာရဟသ္သ ဘောဇနဿ သုဝမိုတေန ပိဏ္ဍေန ပောသေန္တိ။ **ယတ္ထာ** တိ ယသ္မိံ နာဂရာဇေ ရာဇာ နိသီဒိတ္ဝာ။ **ကဝစမဘိဟေသ္သတီ** တိ သင်္ဂာမံ ပဝိသိတ္ဝာ ပစ္စာမိတ္တာနံ ကဝစံ အဘိဟနိသ္သတိ ဘိန္ဒိသ္သတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''ယတ္ထ မမ ပုတ္တေ နိသိန္နော ရာဇာ တ ရာဇ ကုမာရော တ အဆမ္ဘိတော ဟုတွာ သပတ္တာနံ ကဝစံ ဟနိသ္သတိ, တံ မေ ပုတ္တံ နာဂရာဇာနံ သုဝဏ္ဏာဘရဏာ အဇ္ဇ ပိဏ္ဍေန ဘရန္တီ''တိ။

ဟတ္ထာစရိယောပိ အန္တရာမဂ္ဂေဝ ရညော သာသနံ ပေသေသိ။ တံ သုတွာ ရာဇာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေသိ။ ဟတ္ထာစရိယော ဗောဓိသတ္တံ ကတဂန္ဓပရိဘဏ္ဍံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ဟတ္ထိသာလံ နေတွာ ဝိစိတ္ရသာဏိယာ ပရိက္ခိပာပေတွာ ရညော အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ အာဒာယ ဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တဿ အာပေသိ။ သော ''မာတရံ ဝိနာ ကေစရံ န ဂဏှိဿာမီ''တိ ပိဏ္ဍံ န ဂဏှာတိ။ အထ နံ ယာစန္တော ရာဇာ တတိယံ ကထမာဟ –

၃. ''ဂဏှာဟိ နာဂ ကဗဠံ, မာ နာဂ ကိသကော ဘဝ။
ဗဟူနိ ရာဇကိစ္စာနိ, တာနိ နာဂ ကရိဿသီ''တိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၄. ''သာ နူနသာ ကပဏိကာ, အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။
ခါဏုံ ပာဒေန ဃဋ္ဋေတိ, ဂိရိံ စဏ္ဍောရကံ ပတီ''တိ။

တတ္ထ **သာ နူနသာ**တိ မဟာရာဇ, နူန သာ သော။ **ကပဏိကာ**တိ ပုတ္တဝိယောဂေန ကပဏာ။ **ခါဏုန္တိ** တတ္ထ တတ္ထ ပတိတံ ရုက္ခကလိင်္ဂရံ။ **ဃဋ္ဋေတီ** တိ ပရိဒေဝမာနာ တတ္ထ တတ္ထ ပာဒေန ပောထေန္တီ နူန ပာဒေန ဟနတိ ။ **ဂိရိံ စဏ္ဍောရကံ ပတီ**တိ စဏ္ဍောရကဏပဗ္ဗတာဘိမုခီ, ပဗ္ဗတပာဒေ ပရိပ္ဖန္ဒမာနာတိ အတ္ထော။

အထ နံ ပုစ္ဆန္တော ရာဇာ ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၅. ''ကာ နု တေ သာ မဟာနာဂ, အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။
ခါဏုံ ပာဒေန ဃဋ္ဋေတိ, ဂိရိံ စဏ္ဍောရကံ ပတီ''တိ။

ဗောဓိသတ္တော ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၆. ''မာတာ မေ သာ မဟာရာဇ, အန္ဓာ အပရိဏာယိကာ။
ခါဏုံ ပာဒေန ဃဋ္ဋေတိ, ဂိရိံ စဏ္ဍောရကံ ပတီ''တိ။

ရာဇာ ဆဋ္ဌကထာယ တမတ္ထံ သုတွာ မုဉ္စာပေန္တော သတ္တမံ ကထမာဟ –

၇. ''မုဉ္စထေတံ မဟာနာဂံ, ယောယံ ဘရတိ မာတရံ။
သမေတု မာတရာ နာဂေါ, သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘီ''တိ။

တတ္ထ **ယောယံ ဘရတီ**တိ အယံ နာဂေ ''အဟံ, မဟာရာဇ, အန္ဓံ မာတရံ ပောသေမိ, မယာ ဝိနာ မယှံ မာတာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပုဏိဿတိ, တာယ ဝိနာ မယှံ ဣဿရိယေန အတ္ထော နတ္ထိ, အဇ္ဇ မေ မာတု ကေစရံ အလဘန္တိယာ သတ္တမော ဒိဝသော''တိ ဝဒတိ, တသ္မာ ယော အယံ မာတရံ ဘရတိ, တေံ မဟာနာဂံ ခိပ္ပံ မုဉ္စထ။ **သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘီ** တိ သဒ္ဓိံ သေ မာတရာ သမေတု သမာဂစ္ဆတူတိ။

အဋ္ဌမနဝမာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓကထာ ဟောန္တိ –

၈. ‘‘မုတ္တော စ ဗန္ဓနာ နာဂေါ၊ မုတ္တမာဒာယ ကုဉ္ဇရော။
မုဟုတ္တံ အဿာသယိတွာ၊ အဂမာ ယေန ပဗ္ဗတော။

၉. ‘‘တတော သော နဠိနိံ ဂန္တွာ၊ သီတံ ကုဉ္ဇရသေဝိတံ။
သောဏ္ဍာယူဒကမာဟတွာ၊ မာတရံ အဘိသိဉ္စထာ’’တိ။

သော ကိရ နာဂေ ဗန္ဓနာ မုတ္တော ထောကံ ဝိဿမိတွာ ရညော ဒသရာဇဓမ္မကထာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ‘‘အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ, မဟာရာဇာ’’တိ ဩဝဒံ ဒတွာ မဟာဇနေန ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇိယမာနော နဂရာ နိက္ခမိတွာ တဒဟေဝ တံ ပဒုမသရံ ပတွာ ‘‘မမ မာတရံ ဝေစ်ရံ ကဟာပေတွာဝ သယံ ဂဏှိဿာမီ’’တိ ဗဟုံ ဘိသမုဠာလံ အာဒါယ သောဏ္ဍာ ဥဒကံ ဂဟေတွာ ဂုဟာလေဏတော နိက္ခမိတွာ ဂုဟာဒွါရေ နိသိန္နာယ မာတုယာ သန္တိကံ ဂန္တွာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရတာယ မာတု သရီရဿ ဖဿပဋိလာဘတ္ထံ ဥပရိ ဥဒကံ သိဉ္စိ, တမတ္ထံ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိ ‘‘ဒေဝေါ ဝဿတီ’’တိ သညာယ တံ အက္ကောသန္တီ ဒသမံ ကထမာဟ –

၁၀. ‘‘ကောယံ အနရိယော ဒေဝေါ၊ အကာလေနပိ ဝဿတိ။
ဂတော မေ အတြဇော ပုတ္တော၊ ယော မယှံ ပရိစာရကော’’တိ။

တတ္ထ **အတြဇော** တိ အတ္တတော ဇာတော။

အထ နံ သမဿာသေန္တော ဗောဓိသတ္တော ဧကာဒသမံ ကထမာဟ –

၁၁. ‘‘ဥဋ္ဌေဟိ အမ္မ ကိံ သေသိ၊ အာဂတော တျာဟမတြဇော။
မုတ္တောမှိ ကာသိရာဇေန၊ ဝေဒေဟေန ယသဿိနာ’’တိ။

တတ္ထ **အာဂတော တျာဟ** န္တိ အာဂတော တေ အဟံ။ **ဝေဒေဟေနာ** တိ ဉာဏသမ္ပန္နေန။ **ယသဿိနာ** တိ မဟာပရိဝါရေန တေန ရညာ မင်္ဂလဟတ္ထိဘာဝတာယ ဂဟိတောပိ အဟံ မုတ္တော, ဣဒါနိ တဝ သန္တိကံ အာဂတော ဥဋ္ဌေဟိ ဧကစ်ရံ ဂဏှာဟီတိ။

သာ တုဋ္ဌမာနသာ ရညော အနုမောဒနံ ကရောန္တီ ဩသာနကထမာဟ –

၁၂. ‘‘စိရံ ဇီဝတု သော ရာဇာ၊ ကာသီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနော။
ယော မေ ပုတ္တံ ပမောစေသိ၊ သဒါ ဝုဒ္ဓါပစာယိက’’န္တိ။

တဒါ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဂုဏေ ပသီဒိတွာ နဠိနိယာ အဝိဒူရေ ဂါမံ မာပေတွာ ဗောဓိသတ္တဿ စ မာတု စ ဿ နိဗဒ္ဓံ ဝတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ အပရဘာဂေ ဗောဓိသတ္တော မာတရိ ကာလကတာယ တဿာ သရီရပရိဟာရံ ကတွာ ကာရဏ္ဍကဿမပဒံ နာမ ဂတော။ တသ္မိံ ပန ဌာနေ ဟိမဝန္တတော ဩတရိတွာ ပဉ္စသတာ ဣသယော ဝသိံသု, တံ ဝတ္တံ တေသံ အဒါသိ။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ သမာနရူပံ သိလာပဋိမံ ကာရေတွာ မဟာသက္ကာရံ ပဝတ္တေသိ ။ သကလဇမ္ဗုဒီပဝါသိနော အနုသံဝစ္ဆရံ သန္နိပတိတွာ ဟတ္ထိမဟံ နာမ ကရိံသု။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပောသကဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, ဟပပုရိသော ဒေဝဒတ္တော, ဟတ္ထာစရိယော သာရိပုတ္တော, မာတာ ဟတ္ထိနီ မဟာမာယာ, မာတုပောသကနာဂေ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မာတုပောသကဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

သုဏောဟိ မယှံ ဝစနံ ဇနိန္ဒာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒတ္ထေရေန လဒ္ဓဝရေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပဌမဗောဓိယဉှိ ဝီသတိ ဝဿာနိ ဘဂဝတော အနိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာကာ အဟေသုံ။ ဧကဒါ ထေရော နာဂသမာလော, ဧကဒါ နာဂိတော, ဧကဒါ ဥပဝါဏော, ဧကဒါ သုနက္ခတ္တော, ဧကဒါ စုန္ဒော, ဧကဒါ နန္ဒော, ဧကဒါ သာဂတော, ဧကဒါ မေဃိယော ဘဂဝန္တံ ဥပဋ္ဌဟိ။ အထေကဒိဝသံ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေသိ "ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနိမှိ မဟလ္လကော, ဧကစ္စေ ဘိက္ခူ 'ဣမိနာ မဂ္ဂေန ဂစ္ဆာမာ'တိ ဝုတ္တေ အညေန ဂစ္ဆန္တိ, ဧကစ္စေ မယှံ ပတ္တစီဝရံ ဘူမိယံ နိက္ခိပန္တိ, နိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာကံ မေ ဧကံ ဘိက္ခုံ ဇာနာထာ"တိ။ "ဘန္တေ, အဟံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမိ, အဟံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ"တိ သိရသိ အဉ္ဇလိံ ကတွာ ဥဋ္ဌိတေ သာရိပုတ္တတ္ထေရာဒယော "တုမှာကံ ပတ္ထနာ မတ္ထကံ ပတ္တာ, အလ"န္တိ ပဋိက္ခိပိ။ တတော ဘိက္ခူ အာနန္ဒတ္ထေရံ "တွံ အာဝုသော, ဥပဋ္ဌာကဋ္ဌာနံ ယာစာဟီ"တိ အာဟံသု။ ထေရော "သစေ မေ ဘန္တေ, ဘဂဝါ အတ္တနာ လဒ္ဓစီဝရံ န ဒဿတိ, ပိဏ္ဍပါတံ န ဒဿတိ, ဧကဂန္ဓကုဋိယံ ဝသိတုံ န ဒဿတိ, မံ ဂဟေတွာ နိမန္တနံ န ဂမိဿတိ, သစေ ပန ဘဂဝါ မယာ ဂဟိတံ နိမန္တနံ ဂမိဿတိ, သစေ အဟံ တိရောရဋ္ဌာ တိရောဇနပဒါ ဘဂဝန္တံ ဒဋ္ဌုံ အာဂတံ ပရိသံ အာဂတက္ခဏေယေဝ ဒဿေတုံ လဘိဿာမိ , ယဒါ မေ ကင်္ခါ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တသ္မိံ ခဏေယေဝ ဘဂဝန္တံ ဥပသင်္ကမိတုံ လဘိဿာမိ, သစေ ယံ ဘဂဝါ မမ ပရမ္မုခါ ဓမ္မံ ကထေတိ, တံ အာဂန္တွာ မယှံ ကထေဿတိ, ဧဝါဟံ ဘဂဝန္တံ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ"တိ ဣမေ စတ္တာရော ပဋိက္ခေပေ စတဿော စ အာယာစနာတိ အဋ္ဌ ဝရေ ယာစိ, ဘဂဝါပိဿ အဒါသိ။

သော တတော ပဋ္ဌာယ ပဉ္စဝီသတိ ဝဿာနိ နိဗဒ္ဓုပဋ္ဌာကော အဟောသိ။ သော ပဉ္စသု ဌာနေသု ဧတဒဂ္ဂေ ဌပနံ ပတွာ အာဂမသမ္ပဒါ, အဓိဂမသမ္ပဒါ, ပုဗ္ဗဟေတုသမ္ပဒါ, အတ္တတ္ထပရိပုစ္ဆာသမ္ပဒါ, တိတ္ထဝါသသမ္ပဒါ, ယောနိသောမနသိကာရသမ္ပဒါ, ဗုဒ္ဓုပနိဿယသမ္ပဒါတိ ဣမာဟိ သတ္တဟိ သမ္ပဒါဟိ သမန္နာဂတော ဗုဒ္ဓဿ သန္တိကေ အဋ္ဌဝရဒါယဇ္ဇံ လဘိတွာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပညာတော ဂဂနမဇ္ဈေ စန္ဒော ဝိယ ပါကဋော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ "အာဝုသော, တထာဂတော အာနန္ဒတ္ထေရံ ဝရဒါနေန သန္တပ္ပေသီ"တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပါဟံ အာနန္ဒံ ဝရေန သန္တပ္ပေသိံ, ပုဗ္ဗေပါဟံ ယံ ယံ ဧသ ယာစိ, တံ တံ အဒါသိံယေဝါ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုတ္တော ဇုဏှကုမာရော နာမ ဟုတွာ တက္ကသိလာယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဟေတွာ အာစရိယဿ အနုယောဂံ ဒတွာ ရတ္တိဘာဂေ အန္ဓကာရေ အာစရိယဿ ဃရာ နိက္ခမိတွာ အတ္တနော နိဝါသဋ္ဌာနံ ဝေဂေန ဂစ္ဆန္တော အညတရံ ဗြာဟ္မဏံ ဘိက္ခံ စရိတွာ အတ္တနော နိဝါသဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တံ အပဿန္တော ဗာဟုနာ ပဟရိတွာ တဿ ဘတ္တပါတိံ ဘိန္ဒိ, ဗြာဟ္မဏော ပတိတွာ ဝိရဝိ။ ကုမာရော ကာရုညေန နိဝတ္တိတွာ တံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဥဋ္ဌာပေသိ။ ဗြာဟ္မဏော "တယာ, တာတ, မမ ဘိက္ခာဘာဇနံ ဘိန္နံ, ဘတ္တမူလံ မေ ဒေဟီ"တိ အာဟ။ ကုမာရော "ဗြာဟ္မဏ, န ဒါနာဟံ တဝ ဘတ္တမူလံ ဒါတုံ သက္ကောမိ, အဟံ ခေါ ပန ကာသိကရညော ပုတ္တော ဇုဏှကုမာရော နာမ, မယိ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတေ အာဂန္တွာ မံ ဓနံ ယာစေယျာသီ"တိ ဝတွာ နိဋ္ဌိတသိပ္ပော အာစရိယံ ဝန္ဒိတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ပိတု သိပ္ပံ ဒဿေသိ။ ပိတာ "ဇီဝန္တေန မေ ပုတ္တော ဒိဋ္ဌော, ရာဇဘူတမ္ပိ နံ ပဿိဿာမီ"တိ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိ။ သော ဇုဏှရာဇာ နာမ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဗြာဟ္မဏော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ "ဣဒါနိ မမ ဘတ္တမူလံ အာဟရိဿာမီ"တိ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ အလင်္ကတနဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တမေဝ ဒိသွာ ဧကသ္မိံ ဥန္နတပ္ပဒေသေ ဌိတော ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ဇယာပေသိ။ အထ နံ ရာဇာ အနောလောကေတွာဝ အတိက္ကမိ။ ဗြာဟ္မဏော တေန အဒိဋ္ဌဘာဝံ ဉတွာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၃. "သုဏောဟိ မယှံ ဝစနံ ဇနိန္ဒ၊ အတ္ထေန ဇုဏှမှိ ဣဓာနုပတ္တော။
န ဗြာဟ္မဏေ အဒ္ဓိကေ တိဋ္ဌမာနေ၊ ဂန္တဗ္ဗမာဟု ဒွိပဒိန္ဒ သေဋ္ဌာ"တိ။

တတ္ထ **ဇုဏှမှီ**တိ မဟာရာဇ, တယိ ဇုဏှမှိ အဟံ ဧကေန အတ္ထေန ဣဓာနုပ္ပတ္တော, န နိက္ကာရဏာ ဣဓာဂတောမှီတိ ဒီပေတိ။ **အဒ္ဓိကေ** တိ အဒ္ဓါနံ အာဂတေ။ **ဂန္တဗ္ဗ**န္တိ တံ အဒ္ဓိကံ အဒ္ဓါနမာဂတံ ယာစမာနံ ဗြာဟ္မဏံ အနောလောကေတွာဝ ဂန္တဗ္ဗန္တိ ပဏ္ဍိတာ န အာဟု န ကထေန္တီတိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဟတ္ထိံ ဝဇိရဂ္ဂံသေန နိဂ္ဂဟေတွာ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၁၄. ''သုဏောမိ တိဏ္ဏာမိ ဝဒေဟိ ဗ္ရဟ္မေ၊ ယေနာသိ အတ္ထေန ဣဓာနုပတ္တော။
ကံ ဝါ တွံဝမတ္ထံ မယိ ပတ္ထယာနော၊ ဣဓာဂမော ဗ္ရဟ္မေ တဒိင်္ဃ ဗြူဟီ''တိ။

တတ္ထ ဣင်္ဃ တိ စောဒနတ္ထေ နိပါတော။

တတော ပရံ ဗ္ရာဟ္မဏဿ စ ရညော စ ဝစနပဋိဝစနဝသေန သေသကထာ ကထိတာ –

၁၅. ''ဒဒါဟိ မေ ကမဝရာနိ ပဉ္စ၊ အသီသတံ သတ္တ ဂဝံသတာနိ။
ပရောသဟဿဉ္စ သုဝဏ္ဏနိက္ခေ၊ ဘရိယာ စ မေ သာဒိသီ ဒွေ ဒဒါဟိ။

၁၆. ''တပေါ နု တေ ဗ္ရာဟ္မဏ ဘိံသရူပေါ၊ မန္တာ နု တေ ဗ္ရာဟ္မဏ စိတ္တရူပါ။
ယက္ခာ နု တေ အဿဝါ သန္တိ ကေစိ၊ အတ္ထံ ဝါ မေ အဘိဇာနာသိ ကတ္တံ။

၁၇. ''န မေ တပေါ အတ္ထိ န စာပိ မန္တာ၊ ယက္ခာပိ မေ အဿဝါ နတ္ထိ ကေစိ။
အတ္ထမ္ပိ တေ နာဘိဇာနာမိ ကတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ စ ခေါ သင်္ဂတိမတ္တမာသိ။

၁၈. ''ပဌမံ ဣဒံ ဒဿနံ ဇာနတော မေ၊ န တာဘိဇာနာမိ ဣတော ပုရတ္ထာ။
အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော ဧတမတ္ထံ၊ ကဒါ ကုဟိံ ဝါ အဟု သင်္ဂမော နော။

၁၉. ''ဂန္ဓာရရာဇဿ ပုရမှိ ရမ္မေ၊ အဝသိမှသေ တက္ကသီလာယံ ဒေဝ။
တတ္ထန္ဓကာရမှိ တိမီသိကာယံ၊ အံသေန အံသံ သမဃဋ္ဋယိမှ။

၂၀. ''တေ တတ္ထ ဌတွာန ဥဘော ဇနိန္ဒ၊ သာရာဏိယံ ဝီတိသာရယိမှ တတ္ထ။
သာယေဝ နော သင်္ဂတိမတ္တမာသိ၊ တတော န ပစ္ဆာ န ပုရေ အဟောသိ။

၂၁. ''ယဒါ ကဒါစိ မနုဇေသု ဗ္ရဟ္မေ၊ သမာဂမော သပ္ပုရိသေန ဟောတိ။
န ပဏ္ဍိတာ သင်္ဂတိသန္ထဝါနိ၊ ပုဗ္ဗေ ကတံ ဝါပိ ဝိနာသယန္တိ။

၂၂. ''ဗာလာဝ ခေါ သင်္ဂတိသန္ထဝါနိ၊ ပုဗ္ဗေ ကတံ ဝါပိ ဝိနာသယန္တိ။
ဗဟုမ္ပိ ဗာလေသု ကတံ ဝိနဿတိ၊ တထာ ဟိ ဗာလာ အကတညုရူပါ။

၂၃. ''ဓီရာ စ ခေါ သင်္ဂတိသန္ထဝါနိ၊ ပုဗ္ဗေ ကတံ ဝါပိ န နာသယန္တိ။
အပ္ပမ္ပိ ဓီရေသု ကတံ န နဿတိ၊ တထာ ဟိ ဓီရာ သုကတညုရူပါ။

၂၄. ''ဒဒါမိ တေ ကမဝရာနိ ပဉ္စ၊ အသီသတံ သတ္တ ဂဝံသတာနိ။
ပရောသဟဿဉ္စ သုဝဏ္ဏနိက္ခေ၊ ဘရိယာ စ တေ သာဒိသီ ဒွေ ဒဒါမိ။

၂၅. ''ဧဝံ သတံ ဟောတိ သမေစ္စ ရာဇ၊ နက္ခတ္တရာဇာရိဝ တာရကာနံ။
အာပူရတီ ကာသိပတီ တထာဟံ၊ တယာပိ မေ သင်္ဂမော အဇ္ဇ လဒ္ဓော''တိ။

တတ္ထ **သာဒိသီ**တိ ရူပဝဏ္ဏဇာတိကုလပဒေသေန မယှံ သာဒိသီ ဧကသဒိသာ ဒွေ မဟာယသာ ဘရိယာ စ မေ ဒေဟီတိ အတ္ထော။ **ဘိံသရူပေါ**တိ ကိံ နု တေ ဗ္ရာဟ္မဏ ဗလဝရူပသီလာစာရဂုဏသင်္ခါတံ တပောကမ္မံ အတ္ထီတိ ပုစ္ဆတိ။ **မန္တာ နု တေ** တိ ဥဒါဟု ဝိစိတ္တရူပါ သဗ္ဗတ္ထသာဓကာ မန္တာ တေ အတ္ထိ။ **အဿဝါ** တိ ဝစနကာရကာ ဣစ္ဆိတိစ္ဆိတဒါယကာ ယက္ခာ ဝါ တေ ကေစိ သန္တိ။ **ကတ္တံ** န္တိ ကတံ, ဥဒါဟု တယာ ကတံ ကိဉ္စိ မမ အတ္ထံ အဘိဇာနာသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **သင်္ဂတိမတ္တ** န္တိ သမာဂမမတ္တံ တယာ သဒ္ဓိံ ပုဗ္ဗေ မမ အာသီတိ ဝဒတိ။ **ဇာနတော မေ**တိ ဇာနန္တဿ မမ ဣဒံ ပဌမံ တဝ ဒဿနံ။ **န တာဘိဇာနာမီ**တိ န တံ အဘိဇာနာမိ။ **တိမီသိကာယ** န္တိ ဗဟလတိမိရာယံ ရတ္တိယံ။

တေ တတ္ထ ဌတွာတိ တေ မယံ တသ္မိံ အံသေန အံသံ ဃဋ္ဋိတဋ္ဌာနေ ဌတွာ **ဝီတိသာရယိမှ တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ ယေဝ ဌာနေ သရိတဗ္ဗယုတ္တကံ ကထံ ဝီတိသာရယိမှ, အဟံ “ဘိက္ခာဘာဇနံ မေ တယာ ဘိန္နံ, ဘတ္တမူလံ မေ ဒေဟီ”တိ အဝစံ, တွံ “ဣဒါနာဟံ တဝ ဘတ္တမူလံ ဒါတုံ န သက္ကောမိ, အဟံ ခေါ ပန ကာသိကရညော ပုတ္တော ဇုဏှကုမာရော နာမ, မယိ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတေ အာဂန္တွာ မံ ဓနံ ယာစေယျာသီ”တိ အဝစာတိ ဣမံ သာရဏီယကထံ ကရိမှာတိ အာဟ။ **သာယေဝ နော သင်္ဂတိမတ္တမာသီ**တိ ဒေဝ, အမှာကံ သာယေဝ အညမညံ သင်္ဂတိမတ္တမာသိ, ဧကမုဟုတ္တိကမဟောသီတိ ဒီပေတိ။ **တတော**တိ တတော ပန တံမုဟုတ္တိကမိတ္တဓမ္မတော ပစ္ဆာ ဝါ ပုရေ ဝါ ကဒါစိ အမှာကံ သင်္ဂတိ နာမ န ဘူတပုဗ္ဗာ။

န ပဏ္ဍိတာတိ ဗ္ရာဟ္မဏ ပဏ္ဍိတာ နာမ တံမုဟုတ္တိကံ သင်္ဂတိံ ဝါ စိရကာလသန္ထဝံ ဝါ ယံ ကိဉ္စိ ပုဗ္ဗေ ကတဂုဏံ ဝါ န နာသေန္တိ။ **ဗဟုမ္ပီ**တိ ဗဟုကမ္ပိ။ **အကတညုရူပါ**တိ ယသ္မာ ဗာလာ အကတညုသဘာဝါ, တသ္မာ တေသု ဗဟုမ္ပိ ကတံ နဿတီတိ အတ္ထော။ **သုကတညုရူပါ**တိ သုဋ္ဌု ကတညုသဘာဝါ။ ဇ္ထောပိ တတ္ထာပိ **တထာ ဟီ**တိ ဟိ-ကာရော ကာရဏတ္ထော။ **ဒဒါမိ တေ**တိ ဗ္ရာဟ္မဏေန ယာစိတယာစိတံ ဒဒန္တော ဧဝမာဟ။ **ဧဝံ သတ**န္တိ ဗ္ရာဟ္မဏော ရညော အနုမောဒနံ ကရောန္တော ဝဒတိ, သတံ သပ္ပုရိသာနံ ဧကဝါရမ္ပိ သမေစ္စ သင်္ဂတိ နာမ ဧဝံ ဟောတိ။ **နက္ခတ္တရာဇာရိဝါ**တိ ဧတ္ထ ရ-ကာရော နိပါတမတ္တံ။ **တာရကာန**န္တိ တာရကဂဏမဇ္ဈေ။ **ကာသိပတီ**တိ ရာဇာနမာလပတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – “ဒေဝ, ကာသိရဋ္ဌာဓိပတိ ယထာ စန္ဒော တာရကာနံ မဇ္ဈေ ဌိတော တာရကဂဏပရိဝုတော ပါဋိပဒတော ပဋ္ဌာယ ယာဝ ပုဏ္ဏမာ အာပူရတိ, တထာ အဟမ္ပိ အဇ္ဇ တယာ ဒိန္နေဟိ ဂါမဝရာဒီဟိ အာပူရာမီ”တိ။ **တယာပိ မေ**တိ မယာ ပုဗ္ဗေ တယာ သဒ္ဓိံ လဒ္ဓေါပိ သင်္ဂမော အလဒ္ဓေါဝ, အဇ္ဇ ပန မမ မနောရထဿ နိပ္ဖန္နတ္တာ မယာ တယာ သဟ သင်္ဂမော လဒ္ဓေါ နာမာတိ နိပ္ဖန္နံ မေ တယာ သဒ္ဓိံ မိတ္တဖလန္တိ ဝဒတိ။ ဗောဓိသတ္တော တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပါဟံ အာနန္ဒံ ဝရေန သန္တပ္ပေသိံ ယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ ဗြာဟ္မဏော အာနန္ဒော အဟောသိ, ရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဇုဏှဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၄၅၇] ၃. ဓမ္မဒေဝပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ

ယသောကရော ပုညကရောဟမသ္မီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ပထဝိပဝေသနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, ဒေဝဒတ္တော တထာဂတေန သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဇ္ဈိတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဣဒါနေဝေသ, ဘိက္ခဝေ, မမ ဇိနစက္ကေ ပဟာရံ ဒတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော, ပုဗ္ဗေပိ ဓမ္မစက္ကေ ပဟာရံ ဒတွာ ပထဝိံ ပဝိသိတွာ အဝီစိပရာယဏော ဇာတောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာမာဝစရဒေဝလောကေ ဓမ္မော နာမ ဒေဝပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, ဒေဝဒတ္တော အဓမ္မော နာမ။ တေသု ဓမ္မော ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ဒိဗ္ဗရထဝရမဘိရုယှ အစ္ဆရာဂဏပရိဝုတော မနုဿေသု သာယမာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဃရဒွါရေ သုခကထာယ နိသိန္နေသု ပုဏ္ဏမုပေါသထဒိဝသေ ဂါမနိဂမဇနပဒရာဇဓာနီသု အာကာသေ ဌတွာ “ပါဏာတိပါတာဒီဟိ ဒသဟိ အကုသလကမ္မပထေဟိ ဝိရမိတွာ မာတုပဋ္ဌာနဓမ္မံ ပိတုပဋ္ဌာနဓမ္မံ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မဉ္စ ပူရေထ , ဧဝံ သဂ္ဂပရာယဏာ ဟုတွာ မဟန္တံ ယသံ အနုဘဝိဿထာ”တိ မနုဿေ ဒသ ကုသလကမ္မပထေ သမာဒပေန္တော ဇမ္ဗုဒီပံ ပဒက္ခိဏံ ကရောတိ။ အဓမ္မော ပန ဒေဝပုတ္တော “ပါဏံ ဟနထာ”တိအာဒိနာ နယေန ဒသ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒပေန္တော ဇမ္ဗုဒီပံ ဝါမံ ကရောတိ။ အထ တေသံ အာကာသေ ရထာ သမ္မုခါ အဟေသုံ။ အထ နေသံ ပရိသာ “တုမှေ ကဿ, တုမှေ ကဿာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “မယံ ဓမ္မဿ, မယံ အဓမ္မဿာ”တိ ဝတွာ မဂ္ဂါ ဩက္ကမိတွာ ဒွိဓာ ဇာတာ။ ဓမ္မောပိ အဓမ္မံ အာမန္တေတွာ “သမ္မ, တွံ အဓမ္မော, အဟံ ဓမ္မော, မဂ္ဂေါ မယှံ အနုစ္ဆဝိကော, တဝ ရထံ ဩက္ကာမေတွာ မယှံ မဂ္ဂံ ဒေဟီ”တိ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၂၆. “ယသောကရော ပုညကရောဟမသ္မိ၊ သအတ္ထုတော သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။
မင်္ဂလရဟော ဒေဝမနုဿပူဇိတော၊ ဓမ္မော အဟံ ဒေဟိ အဓမ္မ မဂ္ဂ”န္တိ။

တတ္ထ **ယသောကရော**တိ အဟံ ဒေဝမနုဿာနံ ယသအာယကော။ ဒုတိယပဒေပိ ဧသေဝ နယော။ **သအတ္ထုတော**တိ သအာ ထုတော နိစ္စပသတ္ထော။ တတော ပရာ –

၂၇. “အဓမ္မယာနံ ဒဠှမာရုဟိတွာ၊ အသန္တသန္တော ဗလဝါဟမသ္မိ။
သ ကိဿ ဟေတုမှဟိ တဝဇ္ဇ ဒဇ္ဇံ၊ မဂ္ဂံ အဟံ ဓမ္မ အဒိန္နပုဗ္ဗံ။

၂၈. “ဓမ္မော ဟဝေ ပါတုရဟောသိ ပုဗ္ဗေ၊ ပစ္ဆာ အဓမ္မော ဥဒပါဒိ လောကေ။
ဇေဋ္ဌော စ သေဋ္ဌော စ သနန္တနော စ၊ ဥယျာဟိ ဇေဋ္ဌဿ ကနိဋ္ဌ မဂ္ဂါ။

၂၉. “န ယာစနာယ နပိ ပါတိရူပါ၊ န အရဟတာ တေဟံ ဒဒေယျံ မဂ္ဂံ။
ယုဒ္ဓဉ္စ နော ဟောတု ဥဘိန္နမဇ္ဇ၊ ယုဒ္ဓမှိ ယော ဇေဿတိ တဿ မဂ္ဂေါ။

၃၀. “သဗ္ဗာ ဒိသာ အနုဝိသဋောဟမသ္မိ၊ မဟဗ္ဗလော အမိတယသော အတုလျော။
ဂုဏေဟိ သဗ္ဗေဟိ ဥပေတရူပော၊ ဓမ္မော အဓမ္မ တွံ ကထံ ဝိဇေဿသိ။

၃၁. “လောဟေန ဝေ ဟညတိ ဇာတရူပံ၊ န ဇာတရူပေန ဟနန္တိ လောဟံ။
သစေ အဓမ္မော ဟဉ္ဆတိ ဓမ္မမဇ္ဇ၊ အယော သုဝဏ္ဏံ ဝိယ ဒဿနေယျံ။

၃၂. “သစေ တုဝံ ယုဒ္ဓဗလော အဓမ္မ၊ န တုယှံ ဝုဍ္ဎာ စ ဂရူ စ အတ္ထိ။
မဂ္ဂဉ္စ တေ ဒမ္မိ ပိယာပ္ပိယေန၊ ဝါစာဒုရုတ္တာနိပိ တေ ခမာမီ”တိ။ –

ဣမာ ဆ ဂါထာ တေသညေဝ ဝစနပဋိဝစနဝသေန ကထိတာ။

တတ္ထ **သ ကိဿ ဟေတုမှဟိ တဝဇ္ဇ ဒဇ္ဇ**န္တိ သောမှိ အဟံ အဓမ္မော အဓမ္မယာနံ ရထံ အာရုဠှော အဘီတော ဗလဝါ။ ကိံကာရဏာ အဇ္ဇ ဘော ဓမ္မ, ကဿစိ အဒိန္နပုဗ္ဗံ မဂ္ဂံ တုယှံ ဒမ္မီတိ။ **ပုဗ္ဗေ**တိ ပဌမကပ္ပိကကာလေ ဣမသ္မိံ လောကေ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မော စ ပုဗ္ဗေ ပါတုရဟောသိ, ပစ္ဆာ အဓမ္မော။ **ဇေဋ္ဌော စာ**တိ ပုရေ နိဗ္ဗတ္တဘာဝေန အဟံ ဇေဋ္ဌော စ သေဋ္ဌော စ ပေါရာဏကော စ, တွံ ပန ကနိဋ္ဌော, တသ္မာ မဂ္ဂါ ဥယျာဟီတိ ဝဒတိ။ **နပိ** ပါတိရူပါတိ အဟညှိ တေ နေဝ ယာစနာယ န ပတိရူပဝစနေန မဂ္ဂရဟတာယ မဂ္ဂံ ဒဒေယျံ။ **အနုဝိသဋော**တိ အဟံ စတဿော ဒိသာ စတဿော အနုဒိသာတိ သဗ္ဗာ ဒိသာ အတ္တနော ဂုဏေန ပတ္ထဋော ပညာတော ပါကဋော။ **လောဟေနာ**တိ အယမုဋ္ဌိကေန။ **ဟဉ္ဆတီ**တိ ဟနိဿတိ။ **တုဝံ ယုဒ္ဓဗလော အဓမ္မာ**တိ သစေ တွံ ယုဒ္ဓဗလောသိ အဓမ္မ။ **ဝုဍ္ဎာ စ ဂရူ စာ**တိ ယဒိ တုယှံ “ဣမေ ဝုဍ္ဎာ, ဣမေ ဂရူ ပဏ္ဍိတာ”တိ ဇာနံ နတ္ထိ။ **ပိယာပ္ပိယေနာ**တိ ပိယေနာပိ အပ္ပိယေနာပိ ဒဒန္တော ပိယေန ဝိယ တေ မဂ္ဂံ ဒဒါမီတိ အတ္ထော။

ဗောဓိသတ္တေန ပန ဣမာယ ဂါထာယ ကထိတက္ခဏေယေဝ အဓမ္မော ရထေ ဌာတုံ အသက္ကောန္တော အဝံသိရော ပထဝိယံ ပတိတွာ ပထဝိယာ ဝိဝရေ ဒိန္နေ ဂန္တွာ အဝီစိမှိယေဝ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧတမတ္ထံ ဝိဒိတွာ ဘဂဝါ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဟုတွာ သေသဂါထာ အဘာသိ –

၃၃. “ဣဒဉ္စ သုတွာ ဝစနံ အဓမ္မော၊ အဝံသိရော ပတိတော ဥဒ္ဓပါဒေါ။
ယုဒ္ဓတ္ထိကော စေ န လဘာမိ ယုဒ္ဓံ၊ ဧတ္တာဝတာ ဟောတိ ဟတော အဓမ္မော။

၃၄. “ခန္တီဗလော ယုဒ္ဓဗလံ ဝိဇေတွာ၊ ဟန္တွာ အဓမ္မံ နိဟနိတွ ဘူမျာ။
ပါယာသိ ဝိတ္တော အဘိရုယှ သန္ဒနံ၊ မဂ္ဂေနေဝ အတိဗလော သစ္စနိက္ကမော။

၃၅. “မာတာ ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ၊ အသမ္မာနိတာ ယဿ သကေ အဂါရေ။

ကြခေဝ နိက္ခိပ္ပ သရီရဒေဟံ၊ ကာယဿ ဘေဒါ နိရယံ ဝဇန္တိ တေ။
ယထာ အဓမ္မော ပတိတော အဝံသိရော။

၃၆. ''မာတာ ပိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ၊ သုသမ္မာနိတာ ယဿ သကေ အကရေ။
ကြခေဝ နိက္ခိပ္ပ သရီရဒေဟံ၊ ကာယဿ ဘေဒါ သုဂတိံ ဝဇန္တိ တေ။
ယထာပိ ဓမ္မော အဘိရုယှ သန္ဒန''န္တိ။

တတ္ထ **ယုဒ္ဓတ္ထိကော စေ** တိ အယံ တဿ ဝိလာပေ, သော ကိရေဝံ ဝိလပန္တော ယေဝ ပတိတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော ။ **တ္တောဝတာ** တိ ဘိက္ခဝေ, ယာဝတာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော, တာဝတာ အဓမ္မော ဟတော နာမ ဟောတိ။ **ခန္တီဗလော** တိ ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ အဓမ္မော ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော အဓိဝါသနခန္တီဗလော တံ ယုဒ္ဓဗလံ ဝိဇေတွာ ဝဓိတွာ ဘူမိယံ နိဟနိတွာ ဟ တေတွာ ဝိတ္တဇာတတာယ **ဝိတ္တော** အတ္တနော ရထံ အာရုယှ မဂ္ဂေနေဝ **သစ္စနိက္ကမော** တထပရက္ကမော ဓမ္မ ဒေဝပုတ္တော ဟယာသိ။ **အသမ္မာနိတာ** တိ အသက္ကတာ။ **သရီရဒေဟ** န္တိ ကြမသိ္မံယေဝ လောကေ သရီရသင်္ခာတံ ဒေ ဟံ နိက္ခိပိတွာ။ **နိရယံ ဝဇန္တိ** တိ ယဿ ဟပပုဂ္ဂလဿ ဧတေ သက္ကာရရဟာ ဂေဟေ အသက္ကတာ, တထာရူပ ယထာ အဓမ္မော ပတိတော အဝံသိရော, ဧဝံ အဝံသိရာ နိရယံ ဝဇန္တီတိ အတ္ထော။ **သုဂတိံ ဝဇန္တိ** တိ ယဿ ပနေတေ သက္ကတာ, တာဒိသာ ပဏ္ဍိတာ ယထာပိ ဓမ္မော သန္ဒနံ အဘိရုယှ ဒေဝလောကံ ဂတော, ဧဝံ သုဂတိံ ဝဇန္တီတိ။

သတ္ထာ ဧဝံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ကြဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော မယာ သဒ္ဓိံ ပဋိဝိရုဇ္ဈိတွာ ပထ ဝိံ ပဝိဋ္ဌော''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ အဓမ္မော ဒေဝပုတ္တော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, ပရိသာပိ ဿ ဒေဝဒတ္တပရိသာ, ဓမ္မော ပန အဟမေဝ, ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာယေဝါ''တိ။

ဓမ္မဒေဝပုတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

[၄၅၈] ၄. ဥဒယဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကော နိသိန္နာ တိ ကြဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထုံ ကု **သဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၀.၁ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္ထာ ပန တံ ဘိက္ခုံ ''သစ္စံ ကိရ တွံ ဥက္ကဏ္ဌိတော သီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''သစ္စံ, ဘန္တေ''တိ ဝုတ္တေ ''ဘိက္ခု ကသ္မာ ကိလေသဝသေန ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗ ဇိတွာ ဥက္ကဏ္ဌိတောသိ? ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ သမိဒ္ဓေ ဒွါဒသယောဇနိကေ သုရုန္ဓနနဂရေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တာ ဒေ ဝစ္ဆရပဋိဘာဂါယ ကြတ္ထိယာ သဒ္ဓိံ သတ္တ ဝဿသတာနိ ဧကဂဗ္ဘေ ဝသန္တာပိ ကြန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ လောဘဝသေ န န ဩလောကေသု''န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကာသိရဋ္ဌေ သုရုန္ဓနနဂရေ ကာသိရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, တဿ နေဝ ပုတ္တော, န ဓီတာ အဟောသိ။ သော အတ္တနော ဒေဝိယော ''ပုတ္တေ ပတ္ထေထာ''တိ အာဟ။ အဂ္ဂမဟေသီပိ ရညော ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တထာ အကာသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဗြဟ္မလောကာ စဝိတွာ တဿော ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ။ အထဿ မဟာဇနဿ ဟဒယံ ဝဍ္ဎေတွာ ဇာတဘာဝေန ''ဥဒယဘဒ္ဒော''တိ နာမံ ကရိံသု။ ကုမာရဿ ပဒသာ စ ရဏကာလေ အညောပိ သတ္တော ဗြဟ္မလောကာ စဝိတွာ တဿေဝ ရညော အညတရာယ ဒေဝိယာ ကုစ္ဆိမှိ ကုမာ ရိကာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿာပိ ''ဥဒယဘဒ္ဒါ''တိ နာမံ ကရိံသု။ ကုမာရော ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပနိပ္ဖတ္တိံ ပတ္တော, ဇာတဗြဟ္မစာရီ ပန အဟောသိ, သုပိနန္တေနပိ မေထုနဓမ္မံ န ဇာနာတိ, န တဿ ကိလေသေသု စိတ္တံ အလ္လီ ယိ။ ရာဇာ ပုတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတုကာမော ''ကုမာရဿ ကြဒါနိ ရဇ္ဇသုခသေဝနကာလော, နာဋကာပိဿ ပစ္စုပဋ္ဌ ပေဿာမီ''တိ သာသနံ ပေသေသိ။ ဗောဓိသတ္တော ''န မယှံ ရဇ္ဇေနတ္ထော, ကိလေသေသု မေ စိတ္တံ န အလ္လီ ယတီ''တိ ပဋိက္ခိပိတွာ ပုနပ္ပုနံ ဝုစ္စမာနော ရတ္တဇမ္ဗုနဒမယံ ကြတ္ထိရူပံ ကာရေတွာ ''ဧဝရူပံ ကြတ္ထိံ လဘမာနော ရဇ္ဇံ သမ္ပဋိစ္ဆိဿာမီ''တိ မာတာပိတူနံ ပေသေသိ။ တေ တံ သုဝဏ္ဏရူပကံ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ပရိဟာရာပေတွာ တထာရူ ပံ ကြတ္ထိံ အလဘန္တာ ဥဒယဘဒ္ဒံ အလင်္ကာရေတွာ တဿ သန္တိကေ ဌပေသုံ။ သာ တံ သုဝဏ္ဏရူပကံ အဘိဘဝိတွာ တ အဋ္ဌာသိ။ အထ နေသံ အနိစ္ဆမာနာနညေဝ ဝေမာတိကံ ဘဂိနိံ ဥဒယဘဒ္ဒကုမာရိံ အဂ္ဂမဟေသိံ ကတွာ ဗောဓိသတ္တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိံသု။ တေ ပန ဒွေပိ ဗြဟ္မစရိယဝါသမေဝ ဝသိံသု။

အပရဘာဂေ မာတာပိတူနံ အစ္စယေန ဗောဓိသတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဥဘော ဧကဂဗ္ဘေ ဝသမာနာပိ လောဘဝသေန ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ အညမညံ န ဩလောကေသုံ, အပိစ ခော ပန "ယော အမှေသု ပဌမတရံ ကာလံ ကရောတိ, သော နိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနတော အာဂန္တွာ 'အသုကဋ္ဌာနေ နိဗ္ဗတ္တောသ္မီ'တိ အာရောစေတူ"တိ သင်္ဂရမကံသု။ အထ ခော ဗောဓိသတ္တော အဘိသေကတော သတ္တဝဿသတစ္စယေန ကာလမကာသိ။ အညော ရာဇာ နာဟောသိ, ဥဒယဘဒ္ဒာယယေဝ အာဏာ ပဝတ္တိ။ အမစ္စာ ရဇ္ဇံ အနုသာသိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ စုတိက္ခဏေ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကတ္တံ ပတွာ ယသမဟန္တတာယ သတ္တာဟံ အနုဿရိတုံ နာသက္ခိ။ ဣတိ သော မနုဿဂဏနာယ သတ္တဝဿသတစ္စယေန အာဝဇ္ဇေတွာ "ဥဒယဘဒ္ဒံ ရာဇဓီတရံ ဓနေန ဝီမံသိတွာ သီဟနာဒံ နဒာပေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သင်္ဂရံ မောစေတွာ အာဂမိဿာမီ"တိ စိန္တေသိ။ တဒာ ကိရ မနုဿာနံ ဒသဝဿသဟဿာယုကကာလော ဟောတိ။ ရာဇဓီတာပိ တံ ဒိဝသံ ရတ္တိဘာဂေ ပိဟိတေသု ဒွါရေသု ဌပိတအာရက္ခေ သတ္တဘူမိကပါသာဒဝရတလေ အလင်္ကတသိရိဂဗ္ဘေ ဧကိကာဝ နိစ္စလာ အတ္တနော သီလံ အာဝဇ္ဇမာနာ နိသီဒိ။ အထ သက္ကော သုဝဏ္ဏမာသကပူရံ ဧကံ သုဝဏ္ဏပါတိံ အာဒါယ အာဂန္တွာ သယနဂဗ္ဘေယေဝ ပါတုဘဝိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၂၇. "ဧကာ နိသိန္နာ သုစိ သညတူရူ၊ ပါသာဒမာရုယှ အနိန္ဒိတင်္ဂီ။
ယာစာမိ တံ ကိန္နရနေတ္တစက္ခု၊ ဣမေကရတ္တိံ ဥဘယော ဝသေမာ"တိ။

တတ္ထ **သုစီ**တိ သုစိဝတ္ထနိဝတ္ထာ။ **သညတူရူ**တိ သုဋ္ဌု ဌပိတဥရူ, ဣရိယာပထံ သဏ္ဌပေတွာ သုစိဝတ္ထာ ဧကိကာဝ နိသိန္နာသီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။ **အနိန္ဒိတင်္ဂီ**တိ ပါဒန္တတော ယာဝ ကေသဂ္ဂါ အနိန္ဒိတသရီရာ ပရမသောဘဂ္ဂပ္ပတ္တသရီရာ။ **ကိန္နရနေတ္တစက္ခူ**တိ တီဟိ မဏ္ဍလေဟိ ပဉ္စဟိ စ ပသာဒေဟိ ဥပသောဘိတတ္တာ ကိန္နရာနံ နေတ္တသဒိသေဟိ စက္ခူဟိ သမန္နာဂတေ။ **ဣမေကရတ္တိ**န္တိ ဣမံ ဧကရတ္တိံ အဇ္ဇ ဣမသ္မိံ အလင်္ကတသယနဂဗ္ဘေ ဧကတော ဝသေယျာမာတိ ယာစတိ။

တတော ရာဇဓီတာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၂၈. "ဩကိဏ္ဏန္တရပရိခံ၊ ဒဠှမဋ္ဋာလကောဋ္ဌကံ။
ရက္ခိတံ ခဂ္ဂဟတ္ထေဟိ၊ ဒုပ္ပဝေသမိဒံ ပုရံ။

၂၉. "ဒဟရဿ ယုဝိနော စာပိ၊ အာဂမော စ န ဝိဇ္ဇတိ။
အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန၊ သင်္ဂမံ ဣစ္ဆသေ မယာ"တိ။

တတ္ထ **ဩကိဏ္ဏန္တရပရိခ**န္တိ ဣဒံ ဒွါဒသယောဇနိကံ သုရုန္ဓနပုရံ အန္တရန္တရာ ဥဒကပရိခါနံ ကဒ္ဒမပရိခါနံ သုက္ခပရိခါနံ ဩကိဏ္ဏတ္တာ ဩကိဏ္ဏန္တရပရိခံ။ **ဒဠှမဋ္ဋာလကောဋ္ဌက**န္တိ ထိရတရေဟိ အဋ္ဋာလကေဟိ ဒွါရကောဋ္ဌကေဟိ စ သမန္နာဂတံ။ **ခဂ္ဂဟတ္ထေဟီ**တိ အာဝုဓဟတ္ထေဟိ ဒသဟိ ယောဓသဟဿေဟိ ရက္ခိတံ။ **ဒုပ္ပဝေသမိဒံ ပုရ**န္တိ ဣဒံ သကလပုရမ္ပိ တဿ အန္တော မာပိတံ မယှံ နိဝါသပုရမ္ပိ ဥဘယံ ကဿစိ ပဝိသိတုံ န သက္ကာ။ **အာဂမော စာ**တိ ဣဓ ဣမာယ ဝေလာယ တရုဏဿ ဝါ ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တဿ ဝါ ထာမသမ္ပန္နယောဓဿ ဝါ အညဿ ဝါ မဟန္တမ္ပိ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆန္တဿ အာဂမော နာမ နတ္ထိ။ **သင်္ဂမ**န္တိ အထ တွံ ကေန ကာရဏေန ဣမာယ ဝေလာယ မယာ သဟ သမာဂမံ ဣစ္ဆသီတိ။

အထ သက္ကော စတုတ္ထံ ဂါထမာဟ –

၃၀. "ယက္ခောဟမသ္မိ ကလျာဏိ၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။
တွံ မံ နန္ဒယ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ပုဏ္ဏကံသံ ဒဒါမိ တေ"တိ။

တဿတ္ထော – ကလျာဏိ, သုန္ဒရဒဿနေ အဟမေကော ဒေဝပုတ္တော ဒေဝတာနုဘာဝေန ဣဓာဂတော, တွံ အဇ္ဇ မံ နန္ဒယ တောသေဟိ, အဟံ တေ ဣမံ သုဝဏ္ဏမာသကပုဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏပါတိံ ဒဒါမီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇဓီတာ ပဥ္စမံ ကထမာဟ –

၄၁. ‘‘ဒေဝံဝ ယက္ခံ အထ ဝါ မနုဿံ၊ န ပတ္ထယေ ဥဒယမတိစ္စ အညံ။
ဂစ္ဆေဝ တွံ ယက္ခ မဟာနုဘာဝ၊ မာ စဿု ဂန္တွာ ပုနရာဝဇိတ္ထာ’’တိ။

တဿတ္ထော – အဟံ ဒေဝရာဇ, ဒေဝံ ဝါ ယက္ခံ ဝါ ဥဒယံ အတိက္ကမိတွာ အညံ န ပတ္ထေမိ, သော တွံ ဂစ္ဆေဝ, မာ ဣဓ အဋ္ဌာသိ, န မေ တယာ အာဘတေန ပဏ္ဏာကာရေန အတ္ထော, ဂန္တွာ စ မာ ဣမံ ဌာနံ ပုနရာဝဇိတ္ထာတိ။

သော တဿာ သီဟနာဒံ သုတွာ အဋ္ဌတွာ ဂတသဒိသော ဟုတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဟိတော အဋ္ဌာသိ။ သော ပုနဒိဝသေ တာယ ဝေလာယမေဝ သုဝဏ္ဏမာသကပူရံ ရဇတပာတိံ အာဒာယ တာယ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၄၂. ‘‘ယာ သာ ရတိ ဥတ္တမာ ကာမဘောဂိနံ၊ ယံဟေတု သတ္တာ ဝိသမံ စရန္တိ။
မာ တံ ရတိံ ဇီယိ တုဝံ သုစိမှိတေ၊ ဒဒာမိ တေ ရူပိယံ ကံသပူရ’’န္တိ။

တဿတ္ထော – ဘဒ္ဒေ, ရာဇဓီတေ ယာ သော ကာမဘောဂိသတ္တာနံ ရတီသု မေထုနကာမရတိ နာမ ဥတ္တမာ ရတိ, ယဿာ ရတိယာ ကာရဏာ သတ္တာ ကာယဒုစ္စရိတာဒိဝိသမံ စရန္တိ, တံ ရတိံ တွံ ဘဒ္ဒေ, သုစိမှိတေ မနာပဟသိတေ မာ ဇီယိ, အဟမ္ပိ အာဂစ္ဆန္တော န တုစ္ဆဟတ္ထော အာဂတော, ဟိယျော သုဝဏ္ဏမာသကပူရံ သုဝဏ္ဏပာတိံ အာဟရိံ, အဇ္ဇ ရူပိယပာတိံ, ဣမံ တေ အဟံ ရူပိယပာတိံ သုဝဏ္ဏပူရံ ဒဒါမီတိ။

ရာဇဓီတာ စိန္တေသိ ‘‘အယံ ကထာသလ္လာပံ လဘန္တော ပုနပ္ပုနံ အာဂမိဿတိ, န ဒါနိ တေန သဒ္ဓိံ ကထေဿာမီ’’တိ။ သာ ကိဉ္စိ န ကထေသိ။

သက္ကော တဿာ အကထိတဘာဝံ ဉတွာ တတ္ထေဝ အန္တရဟိတော ဟုတွာ ပုနဒိဝသေ တာယမေဝ ဝေလာယ လောဟပာတိံ ကဟာပဏပူရံ အာဒာယ ‘‘ဘဒ္ဒေ, တွံ မံ ကာမရတိယာ သန္တပ္ပေဟိ, ဣမံ တေ ကဟာပဏပူရံ လောဟပာတိံ ဒဿာမီ’’တိ အာဟ။ တံ ဒိသွာ ရာဇဓီတာ သတ္တမံ ကထမာဟ –

၄၃. ‘‘နာရိံ နရော နိဇ္ဈပယံ ဓနေန၊ ဥက္ကံသတီ ယတ္ထ ကရောတိ ဆန္ဒံ။
ဝိပစ္စနီကော တဝ ဒေဝဓမ္မော၊ ပစ္စက္ခတော ထောကတရေန ဧသီ’’တိ။

တဿတ္ထော – ဘော ပုရိသ, တွံ ဗာလော။ နရော ဟိ နာမ နာရိံ ကိလေသရတိကာရဏာ ဓနေန နိဇ္ဈာပေန္တော သညာပေန္တော ယတ္ထ နာရိယာ ဆန္ဒံ ကရောတိ, တံ ဥက္ကံသတိ ဝဏ္ဏေတွာ ထောမေတွာ ဗဟုတရေန ဓနေန ပလောဘေတိ, တုယှံ ပနေသော ဒေဝသဘာဝေ ဝိပစ္စနီကော, တွံဥဟိ မယာ ပစ္စက္ခတော ထောကတရေန ဧသိ, ပဌမဒိဝသေ သုဝဏ္ဏပူရံ သုဝဏ္ဏပာတိံ အာဟရိတွာ, ဒုတိယဒိဝသေ သုဝဏ္ဏပူရံ ရူပိယပာတိံ, တတိယဒိဝသေ ကဟာပဏပူရံ လောဟပာတိံ အာဟရသီတိ။

တံ သုတွာ သက္ကော ‘‘ဘဒ္ဒေ ရာဇကုမာရိ, အဟံ ဆေကဝါဏိဇော န နိရတ္ထကေန အတ္ထံ နာသေမိ, သစေ တွံ အာယုနာ ဝါ ဝဏ္ဏေန ဝါ ဝဍ္ဎေယျာသိ, အဟံ တေ ပဏ္ဏာကာရံ ဝဍ္ဎေတွာ အာဟရေယျံ, တွံ ပန ပရိဟာယသေဝ, တေနာဟမ္ပိ ဓနံ ပရိဟာပေမီ’’တိ ဝတွာ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၄၄. ‘‘အာယု စ ဝဏ္ဏော စ မနုဿလောကေ၊ နိဟီယတိ မနုဇာနံ သုဂတ္တေ။
တေနေဝ ဝဏ္ဏေန ဓနမ္ပိ တုယှံ၊ နိဟီယတိ ဇိဏ္ဏတရာသိ အဇ္ဇ။

၄၅. ‘‘ဧဝံ မေ ပေက္ခမာနဿ၊ ရာဇပုတ္တိ ယသဿိနိ။
ဟာယတေဝ တဝ ဝဏ္ဏော၊ အဟောရတ္တာနမစ္စယေ။

၄၆. ''ဣမိနာဝ တုံ ဝယသာ၊ ရာဇပုတ္တိ သုမေဓသော။
ဗြဟ္မစရိယံ စရေယ္ယာသိ၊ ဘိယ္ယော ဝဏ္ဏဝတီ သိယာ''တိ။

တတ္ထ **နိဟီယတီ**တိ ပရိဿာဝနေ အာသိတ္တဥဒကံ ဝိယ ပရိဟာယတိ။ မနုဿလောကသ္မိဉှိ သတ္တာ ဇီဝိတေန ဝဏ္ဏေန စက္ခုပသာဒါဒီဟိ စ ဒိနေ ဒိနေ ပရိဟာယန္တေဝ။ **ဇိဏ္ဏတရာသီ** တိ မမ ပဌမံ အာဂတဒိဝသေ ပဝတ္တဉှိ တေ အာယု ဟိယ္ယော ဒိဝသံ န ပာပုဏာတိ, ကုဌာရိယာ ဆိန္နံ ဝိယ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈိ, ဟိယ္ယော ပဝတ္တမ္ပိ အဇ္ဇဒိဝသံ န ပာပုဏာတိ, ဟိယ္ယောဝ ကုဌာရိယာ ဆိန္နံ ဝိယ နိရုဇ္ဈိ, တသ္မာ အဇ္ဇ ဇိဏ္ဏတရာသိ ဇာတာ။ **ဧဝံ မေ**တိ တိဋ္ဌတု ဟိယ္ယော စ ပရဟိယ္ယော စ, အဇ္ဇေဝ ပန မယှံ ဧဝံ ပေက္ခမာနဿေဝ ဟာယတေဝ တဝ ဝဏ္ဏော။ **အဟောရတ္တာနမစ္စယေ**တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ရတ္တိန္ဒိဝေသု ဝီတိဝတ္တေသု အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝမေဝ ဂမိဿသီတိ ဒဿေတိ။ **ဣမိနာဝ**တိ တသ္မာ ဘဒ္ဒေ, သစေ တွံ ဣမိနာ ဝယေနေဝ ဣမသ္မိံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေ သရီရေ ရဇာယ အဝိလုတ္တေယေဝ သေဋ္ဌစရိယံ စရေယ္ယာသိ, ပဗ္ဗဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရေယ္ယာသိ။ **ဘိယ္ယော ဝဏ္ဏဝတီ သိယာ**တိ အတိရေကတရဝဏ္ဏာ ဘဝေယ္ယာသီတိ။

တတော ရာဇဓီတာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၄၇. ''ဒေဝါ န ဇီရန္တိ ယထာ မနုဿာ၊ ဂတ္တေသု တေသံ ဝလိယော န ဟောန္တိ။
ပုစ္ဆာမိ တံ ယက္ခ မဟာနုဘာဝ၊ ကထံ နု ဒေဝါန သရီရဒေဟော''တိ။

တတ္ထ **သရီရဒေဟော**တိ သရီရသင်္ခာတော ဒေဟော, ဒေဝါနံ သရီရံ ကထံ န ဇီရတိ, ဣဒံ အဟံ တံ ပုစ္ဆာမီတိ ဝဒတိ။

အထဿာ ကထေန္တော သက္ကော ဣတရံ ကထမာဟ –

၄၈. ''ဒေဝါ န ဇီရန္တိ ယထာ မနုဿာ၊ ဂတ္တေသု တေသံ ဝလိယော န ဟောန္တိ။
သုဝေ သုဝေ ဘိယ္ယတရောဝ တေသံ၊ ဒိဗ္ဗော စ ဝဏ္ဏော ဝိပုလာ စ ဘောဂါ''တိ။

တတ္ထ **ယထာ မနုဿာ** တိ ယထာ မနုဿာ ဇီရန္တာ ရူပေန ဝဏ္ဏေန ဘောဂေန စက္ခုပသာဒါဒီဟိ စ ဇီရန္တိ, န ဧဝံ ဒေဝါ။ တေသဉှိ ဂတ္တေသု ဝလိယောပိ န သန္တိ, မဋ္ဌကဉ္စနပဋ္ဋမိဝ သရီရံ ဟောတိ။ **သုဝေ သုဝေ**တိ ဒိဝသေ ဒိဝသေ။ **ဘိယ္ယတရောဝ** တိ အတိရေကတရောဝ တေသံ ဒိဗ္ဗော စ ဝဏ္ဏော ဝိပုလာ စ ဘောဂါ ဟောန္တိ, မနုဿေသု ဟိ ရူပပရိဟာနိ စိရဇာတဘာဝဿ သက္ခိ, ဒေဝေသု အတိရေကရူပသမ္ပတ္တိ စ အတိရေကပရိဝါရသမ္ပတ္တိ စ။ ဧဝံ အပရိဟာနဓမ္မော နာမေသ ဒေဝလောကော ။ တသ္မာ တွံ ဇရံ အပ္ပတွာဝ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇ, ဧဝံ ပရိဟာနိယသဘာဝတော မနုဿလောကာ စဝိတွာ အပရိဟာနိယသဘာဝံ ဧဝရူပံ ဒေဝလောကံ ဂမိဿသီတိ။

သာ ဒေဝလောကဿ ဝဏ္ဏံ သုတွာ တဿ ဂမနမဂ္ဂံ ပုစ္ဆန္တီ ဣတရံ ကထမာဟ –

၄၉. ''ကိံသူဓ ဘီတာ ဇနတာ အနေကာ၊ မဂ္ဂေါ စ နေကာယတနံ ပဝုတ္တော။
ပုစ္ဆာမိ တံ ယက္ခ မဟာနုဘာဝ၊ ကတ္ထဋ္ဌိတော ပရလောကံ န ဘာယေ''တိ။

တတ္ထ **ကိံသူဓ ဘီတာ**တိ ဒေဝရာဇ, အယံ ခတ္တိယာဒိဘေဒါ အနေကာ ဇနတာ ကိံဘီတာ ကဿ ဘယေန ပရိဟာနိယသဘာဝတော မနုဿလောကာ ဒေဝလောကံ န ဂစ္ဆတီတိ ပုစ္ဆတိ။ **မဂ္ဂေါ** တိ ဒေဝလောကကမိမဂ္ဂေါ။ ဣဓ ပန ''ကိ''န္တိ အာဟရိတွာ ''ကော''တိ ပုစ္ဆာ ကာတဗ္ဗာ။ အယဉှေတ္ထ အတ္ထော ''အနေကတိတ္ထာယတနဝသေန ပဏ္ဍိတေဟိ ပဝုတ္တော ဒေဝလောကမဂ္ဂေါ ကော ကတရော''တိ ဝုတ္တော။ **ကတ္ထဋ္ဌိတော** တိ ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော ကတရသ္မိံ မဂ္ဂေ ဌိတော န ဘာယတီတိ။

အထဿာ ကထေန္တော သက္ကော ဣတရံ ကထမာဟ –

၅၀. ''ဝါစံ မနဉ္စ ပဏိဓာယ သမ္မာ၊ ကာယေန ပာပါနိ အကုဗ္ဗမာနော။

ဗဟုန္နဟန်ံ ဃရမာဝသန္တော၊ သန္တော မုဒူ သံဝိဘာဂီ ဝဒညူ။
သင်္ဂါဟကော သခိလော သဏှဟတစော၊ တွေဒိသော ပရလောကံ န ဘာယေ''တိ။

တသ္သတ္ထော – ဘဒ္ဒေ, ဥဒယေ တဝံ မနုဇ္ဇ သမ္မာ ဌပေတ္ဝာ ကာယေန ဟဟနိ အကရောန္တော က္လမေ ဒသ ကုသလကမ္မပထေ သမာဒယ ဝတ္တန္တော ဗဟုအန္နဟနေ ပဟူတဒေယျဓမ္မေ ဃရေ ဝသန္တော ''အနသ္သ ဝိဟ ကော အတ္ထိ''တိ သဒ္ဓါယ သမန္နာဂတော မုဒုစိတ္တော အနသံဝိဘာဂတာယ **သံဝိဘာဂီ** ပဗ္ဗဇိတာ ဘိက္ခာယ စရမာနာ ဝဒန္တိ နာမ, တေသံ ပစ္စယအနေန တသ္သ တဒသ္သ ဇာနနတော **ဝဒညူ** စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ သင်္ဂဟတာယ **သင်္ဂဟကော** ပိယတဒိတာယ **သခိလော** မဓ္ဓဝစနတာယ **သဏှဟတစော တွေ** တွေကေ ဂုဏရာသိမှိ ဌိတော ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော န ဘာယတီတိ။

တတော ရာဇဓီတာ တံ တသ္သ ဝစနံ သုတွာ ထုတိံ ကရောန္တီ က္လတရံ ကထမာဟ –

၅၁. ''အနုသာသသိ မံ ယက္ခ၊ ယထာ မာတာ ယထာ ပိတာ။
ဥဠာရဝဏ္ဏ ပုစ္ဆာမိ၊ ကော နု တွံမသိ သုဗ္ရဟာ''တိ။

တသ္သတ္ထော – ယထာ မာတာပိတရော ပုတ္တကေ အနုသာသန္တိ, တထာ မံ အနုသာသသိ။ ဥဠာရဝဏ္ဏ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တရူပအာရက ကော နု အသိ တွံ ဇဝံ အစ္စုဂ္ဂတသရီရောတိ။

တတော ဗောဓိသတ္တော က္လတရံ ကထမာဟ –

၅၂. ''ဥဒယောဟမသ္မိ ကလျာဏိ၊ သင်္ဂရတ္တာ က္လဓာဂတော။
အာမန္တ ခော တံ ဂစ္ဆာမိ၊ မုတ္တောသ္မိ တဝ သင်္ဂရာ''တိ။

တသ္သတ္ထော – ကလျာဏဒဿနေ အဟံ ပုရိမဘဝေ တဝ သာမိကော ဥဒယော နာမ တာဝတိံသဘဝနေ သက္ကော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တော, က္လဓာဂစ္ဆန္တော န ကိလေသဝသေနာဂတော, တံ ဝီမံသိတုံ ပန သင်္ဂရံ မောစေဿာမီ တိ သင်္ဂရတ္တာ ပုဗ္ဗေ သင်္ဂရဿ ကတတ္တာ အာဂတောသ္မိ, က္လအနိ တံ အာမန္တေတွာ ဂစ္ဆာမိ, မုတ္တောသ္မိ တဝ သင်္ဂရာတိ။

ရာဇဓီတာ အဿသိတွာ ''သာမိ, တွံ ဥဒယဘဒ္ဒရာဇာ''တိ အဿုဓာရာ ပဝတ္တယမာနာ ''အဟံ တုမှေဟိ ဝိနာ ဝသိတုံ န သက္ကောမိ, ယထာ တုမှာကံ သန္တိကေ ဝသာမိ, တထာ မံ အနုသာသထာ''တိ ဝတွာ က္လတရံ ကထံ အဘာသိ –

၅၃. ''သစေ ခော တွံ ဥဒယောသိ၊ သင်္ဂရတ္တာ က္လဓာဂတော။
အနုသာသ မံ ရာဇပုတ္တ၊ ယထာသ္သ ပုန သင်္ဂမော''တိ။

အထ နံ အနုသာသန္တော မဟာသတ္တော စတသ္သော ကထာ အဘာသိ –

၅၄. ''အတိပတတိ ဝယော ခဏော တထေဝ၊ ဌာနံ နတ္ထိ ဓုဝံ စဝန္တိ သတ္တာ။
ပရိဇီယတိ အဒ္ဓုဝံ သရီရံ၊ ဥဒယေ မာ ပမာဒ စရဿု ဓမ္မံ။

၅၅. ''ကသိဏာ ပထဝီ ဓနဿ ပူရာ၊ ဧကဿေဝ သိယာ အနညဓေယျာ။
တံ စာပိ ဇဟတိ အဝီတရာဂေါ၊ ဥဒယေ မာ ပမာဒ စရဿု ဓမ္မံ။

၅၆. ''မာတာ စ ပိတာ စ ဘာတရော စ၊ ဘရိယာ ယာပိ ဓနေန ဟောတိ ကီတာ။
တေ စာပိ ဇဟန္တိ အညမညံ၊ ဥဒယေ မာ ပမာဒ စရဿု ဓမ္မံ။

၅၇. ''ကာယော ပရဘောဇနန္တိ ဉတွာ၊ သံသာရေ သုဂတိဉ္စ ဒုဂ္ဂတိဉ္စ။

ကုတ္တရတသောတိ ဇာနိယာန၊ ဥဒယေ မာ ပမာဒ စရသ္သု ဓမ္မ''န္တိ။

တတ္ထ **အတိပတတီ**တိ အတိဝိယ ပတတိ, သီဃံ အတိက္ကမတိ။ **ဝယောတိ** ပဌမဝယာဒိတိဝိဓောပိ ဝယော။ **ခဏော တထေဝတာ**တိ ဥပ္ပါဒဋ္ဌိတိဘင်္ဂက္ခဏောပိ တထေဝ အတိပတတိ။ ဥဘယေနပိ ဘိန္နော ကုမ္ဗကေသံ သတ္တာနံ အာယုသင်္ခါရော နာမ သီဃသောတာ နဒီ ဝိယ အနိဝတ္တန္တော သီဃံ အတိက္ကမတီတိ ဒဿေတိ။ **ဌာနံ နတ္ထိ** တိ ''ဥပ္ပန္နာ သင်္ခါရာ အဘိဇ္ဇိတ္ဂတ တိဋ္ဌန္တူ''တိ ပတ္ထနာယပိ တေသံ ဌာနံ နာမ နတ္ထိ, ဓုဝံ ဇော်သေနေဝ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တံ အာဒိံ ကတ္ဂတ သဗ္ဗေပိ သတ္တာ စဝန္တိ, ''ဓုဝံ မရဏံ, အဒ္ဓုဝံ ဇီဝိတ''န္တိ ဧဝံ မရဏသ္သတိံ ဘာဝေဟီတိ ဒီပေတိ။ **ပရိဇီယတီ**တိ ကုဒံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမ္ပိ သရီရံ ဇီရတေဝ, ဧဝံ ဇာနာဟိ။ **မာ ပမာဒ**န္တိ တသ္မာ တွံ ဥဒယဘဒ္ဒေ မာ ပမာဒံ အာပဇ္ဇိ, အပ္ပမတ္ဂတာ ဟုတ္ဂတ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ စရာဟီတိ။

ကသိဏာတိ သကလာ။ **ကေဒ္ဒသ္သတ** တိ ယဒိ ကေဒ္ဒသ္သဝ ရညော, တသ္မိံ ကေသ္မိံယေဝ အနညာဓိနာ အဿ။ **တံ စာပိ ဇဟတိ အဝီတရာဂေ**တိ တဏှာဟာဝသိကော ပုဂ္ဂလော ဇတ္တကေနပိ ယသေန အတိတ္တော မရဏကာလေ အဝီတရာဂေဝ တံ ဝိဇဟတိ။ ဧဝံ တဏှာဟာယ အပူရဏီယဘာဝံ ဇာနာဟီတိ ဒီပေတိ။ **တေ စာပီ**တိ မာတာ ပုတ္တံ, ပုတ္တော မာတရံ, ပိတာ ပုတ္တံ, ပုတ္တော ပိတရံ, ဘာတာ ဘဂိနိံ, ဘဂိနီ ဘာတရံ, ဘရိယာ သာမိကံ, သာမိကော ဘရိယန္တိ ဧဝေ အညမညံ ဇဟန္တိ, နာနာ ဟောန္တိ။ ဧဝံ သတ္တာနံ နာနာဘာဝဝိနာဘာဝံ ဇာနာဟီတိ ဒီပေတိ။

ပရဘောဇနန္တိ ဝိဝိဓာနံ ကာကာဒီနံ ပရသတ္တာနံ ဘောဇနံ။ **ကုတ္တရတသော** တိ ယာ သော ကုမသ္မိံ သံသာရေ မနုဿဘူတာ သုဂ္ဂတိ စ တိရစ္ဆာနဘူတာ ဒုဂ္ဂတိ စ, တော် ဥဘယမ္ပိ ''ကုတ္တရတသော''တိ ဇာနိတ္ဂတ မာ ပမာဒံ, စရသ္သု ဓမ္မံ။ ကုမေသံ သတ္တာနံ နာနာဌာနတော အာဂန္တွာ ကေသ္မိံ ဌာနေ သမာဂမော ပရိတ္တော, ကုမေ သတ္တာ အပ္ပကသ္မိံယေဝ ကာလေ ကေတော ဝသန္တိ, တသ္မာ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟီတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တဿာ ဩဝါဒမအသိ။ သာပိ တဿ ဓမ္မကထာယ ပသီဒိတ္ဂတ ထုတိံ ကရောန္တီ ဩသာနက ထမာဟ –

၅၈. ''သာဓု ဘာသတိယံ ယက္ခော၊ အပ္ပံ မစ္စာန ဇီဝိတံ။
ကသိရဉ္စ ပရိတ္တဉ္စ၊ တဉ္စ ဒုက္ခေန သံယုတံ။
သာဟံ ကော ပဗ္ဗဇိဿာမိ၊ ဟိတွာ ကာသိံ သုရုန္ဓန''န္တိ။

တတ္ထ **သာဓူ**တိ ''အပ္ပံ မစ္စာန ဇီဝိတ''န္တိ ဘာသမာနော အယံ ဒေဝရာဇာ သာဓု ဘာသတိ။ ကိံကာရဏာ? ကုဒဉ္စ ဟိ ကသိရဉ္စ ဒုက္ခံ အဿာဒရဟိတံ, ပရိတ္တဉ္စ န ဗဟုကံ ကုတ္တရကာလံ။ သစေ ဟိ ကသိရမ္ပိ သမာနံ ဒီဃကာလံ ပဝတ္တေယျ, ပရိတ္တကမ္ပိ သမာနံ သုခံ ဘဝေယျ, ကုဒံ ပန ကသိရဉ္စေဝ ပရိတ္တဉ္စ သကလေန ဝဋ္ဋဒုက္ခေန သံယုတံ သန္နိဟိတံ။ **သာဟ**န္တိ သာ အဟံ။ **သုရုန္ဓန** န္တိ သုရုန္ဓနနဂရဉ္စ ကာသိရဋ္ဌဉ္စ ဆဍ္ဍေတ္ဂတ ဧကိကာဝ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ အာဟ။

ဗောဓိသတ္တော တဿာ ဩဝါဒံ ဒတ္ဂတ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သာပိ ပုနဒိဝသေ အမစ္စေ ရဇ္ဇံ ပဋိစ္ဆာပေတ္ဂတ အန္တောနဂရေယေဝ ရမဏီယေ ဥယျာနေ ကုသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ဂတ ဓမ္မံ စရိတ္ဂတ အာယုပရိယောသာနေ တာဝတိံသဘဝနေ ဗောဓိသတ္တဿ ပာဒပရိစာရိကာ ဟုတ္ဂတ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္ထာ ကုမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတ္ဂတ သစ္စာနိ ပကာသေတ္ဂတ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒာ ရာဇဓီတာ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ, သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဥဒယဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၄၅၉] ၅. ပာနီယဇာတကဝဏ္ဏနာ

မိတ္တော မိတ္တဿာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကိလေသနိဂ္ဂဟံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကသ္မိံ ဟိ သမယေ သာဝတ္ထိဝါသိနော ပဉ္စသတာ ဂိဟိသဟာယကာ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပန္နာ အန္တောကောဋိသန္ထာရေ ဝသန္တာ အဍ္ဎရတ္တသမယေ ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေသုံ။ သဗ္ဗံ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ဘဂဝတော အာဏတ္တိယာ ပနာယသ္မတာ အာနန္ဒေန ဘိက္ခုသင်္ဃေ သန္နိပါတိတေ သတ္ထာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ အနောဒိဿကံ ကတွာ “ကာမဝိတက္ကံ ဝိတက္ကယိတ္ထာ”တိ အဝတွာ သဗ္ဗသင်္ဂါဟိကဝသေနေဝ “ဘိက္ခဝေ, ကိလေသော ခုဒ္ဒကော နာမ နတ္ထိ, ဘိက္ခုနာ နာမ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နာ ကိလေသာ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေပိ ဗုဒ္ဓေ ကိလေသေ နိဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ကာသိရဋ္ဌေ ဧကသ္မိံ ဂါမကေ ဒွေ သဟာယကာ ပါနီယတုမ္ဗာနိ အာဒါယ ခေတ္တံ ဂန္တွာ ဧကမန္တံ ဌပေတွာ ခေတ္တံ ကောဋေတွာ ပိပါသိတကာလေ အာဂန္တွာ ပါနီယံ ပိဝန္တိ။ တေသု ဧကော ပါနီယတ္ထာယ အာဂန္တွာ အတ္တနော ပါနီယံ ရက္ခန္တော ဣတရဿ တုမ္ဗတော ပိဝိတွာ သာယံ အရညာ နိက္ခမိတွာ နှာယိတွာ ဌိတော “အတ္ထိ နု ခေါ မေ ကာယဒွါရာဒီဟိ အဇ္ဇ ကိဉ္စိ ပါပံ ကတ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော ထေနေတွာ ပါနီယဿ ပိဝိတဘာဝံ ဒိသွာ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ “အယံ တဏှာ ဝဍ္ဎမာနာ မံ အပါယေသု ခိပိဿတိ, ဣမံ ကိလေသံ နိဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ ပါနီယဿ ထေနေတွာ ပိဝိတဘာဝံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ပဋိလဒ္ဓဂုဏံ အာဝဇ္ဇေန္တော အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ ဣတရော နှာယိတွာ ဥဋ္ဌိတော “ဧဟိ, သမ္မ, ဃရံ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ “ဂစ္ဆ တွံ, မမ ဃရေန ကိစ္စံ နတ္ထိ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ မယ”န္တိ။ “ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ နာမ တုမှာဒိသာ န ဟောန္တီ”တိ။ “အထ ကီဒိသာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဟောန္တီ”တိ? “ဒွင်္ဂုလကေသာ ကာသာယဝတ္ထဝသနာ ဥတ္တရဟိမဝန္တေ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရေ ဝသန္တီ”တိ။ သော သီသံ ပရာမသိ, တံ ခဏညေဝဿ ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ, သုရတ္တဒုပဋ္ဋံ နိဝတ္ထမေဝ, ဝိဇ္ဇုလတာသဒိသံ ကာယဗန္ဓနံ ဗဒ္ဓမေဝ, အလတ္တကပါဋလဝဏ္ဏံ ဥတ္တရာသင်္ဂစီဝရံ ဧကံသံ ကတမေဝ, မေဃဝဏ္ဏံ ပံသုကူလစီဝရံ ဒက္ခိဏအံသကူဋေ ဌပိတမေဝ, ဘမရဝဏ္ဏော မတ္တိကာပတ္တော ဝါမအံသကူဋေ လဂ္ဂိတောဝ အဟောသိ။ သော အာကာသေ ဌတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဥပ္ပတိတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရေယေဝ ဩတရိ။

အပရောပိ ကာသိဂါမေယေဝ ကုဋုမ္ဗိကော အာပဏေ နိသိန္နော ဧကံ ပုရိသံ အတ္တနော ဘရိယံ အာဒါယ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ တံ ဥတ္တမရူပဓရံ ဣတ္ထိံ ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ ဩလောကေတွာ ပုန စိန္တေသိ “အယံ လောဘော ဝဍ္ဎမာနော မံ အပါယေသု ခိပိဿတီ”တိ သံဝိဂ္ဂမာနသော ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာကာသေ ဌိတော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရမေဝ ဂတော။

အပရေပိ ကာသိဂါမဝါသိနောယေဝ ဒွေ ပိတာပုတ္တာ ဧကတော မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိံသု။ အဋဝီမုခေ ပန စောရာ ဥဋ္ဌိတာ ဟောန္တိ။ တေ ပိတာပုတ္တေ လဘိတွာ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ “ဓနံ အာဟရိတွာ တဝ ပုတ္တံ ဂဏှာ”တိ ပိတရံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ, ဒွေ ဘာတရော လဘိတွာ ကနိဋ္ဌံ ဂဟေတွာ ဇေဋ္ဌံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ, အာစရိယန္တေဝါသိကေ လဘိတွာ အာစရိယံ ဂဟေတွာ အန္တေဝါသိကံ ဝိဿဇ္ဇေန္တိ, အန္တေဝါသိကော သိပ္ပလောဘေန ဓနံ အာဟရိတွာ အာစရိယံ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆတိ။ အထ တေ ပိတာပုတ္တာပိ တတ္ထ စောရာနံ ဥဋ္ဌိတဘာဝံ ဉတွာ “တွံ မံ ‘ပိတာ’တိ မာ ဝဒ, အဟမ္ပိ တံ ‘ပုတ္တော’တိ န ဝက္ခာမီ”တိ ကတိကံ ကတွာ စောရေဟိ ဂဟိတကာလေ “တုမှေ အညမညံ ကိံ ဟောထာ”တိ ပုဋ္ဌာ “န ကိဉ္စိ ဟောမာ”တိ သမ္ပဇာနမုသာဝါဒံ ကရိံသု။ တေသု အဋဝိတော နိက္ခမိတွာ သာယံ နှာယိတွာ ဌိတေသု ပုတ္တော အတ္တနော သီလံ သောဓေန္တော တံ မုသာဝါဒံ ဒိသွာ “ဣဒံ ပါပံ ဝဍ္ဎမာနံ မံ အပါယေသု ခိပိဿတိ, ဣမံ ကိလေသံ နိဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာကာသေ ဌိတော ပိတု ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရမေဝ ဂတော။

အပရောပိ ကာသိဂါမေယေဝ ပနေကော ဂါမဘောဇကော မာဃာတံ ကာရာပေသိ။ အထ နံ ဗလိကမ္မကာလေ မဟာဇနော သန္နိပတိတွာ အာဟ “သာမိ, မယံ မိဂသူကရာဒယော မာရေတွာ ယက္ခာနံ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမ, ဗလိကမ္မကာလော ဧသော”တိ။ တုမှာကံ ပုဗ္ဗေ ကရဏနိယာမေနေဝ ကရောထာတိ မနုဿာ ဗဟုံ ပါဏာတိပါတမကံသု။ သော ဗဟုံ မစ္ဆမံသံ ဒိသွာ “ဣမေ မနုဿာ ဧတ္တကေ ပါဏေ မာရေန္တာ မမေဝေကဿ ဝစနေန မာရယိံသူ”တိ ကုက္ကုစ္စံ

ကတွာ တတဟနံ နိဿာယ ဌိတကောဝ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ အာကာသေ ဌိတော မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရမေဝ ဂတော။

အပရောပိ ကာသိရဋ္ဌေယေဝ ဂါမဘောဇကော မဇ္ဇဝိက္ကယံ တရေတွာ “သာမိ, ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ ကာလေ သုရာဆဏော နာမ ဟောတိ, ကိံ ကရောမာ”တိ မဟာဇနေန ဝုတ္တော “တုမှာကံ ပေါရာဏကနိယာမေနေဝ ကရောထာ”တိ အာဟ။ မနုဿာ ဆဏံ ကတွာ သုရံ ပိဝိတွာ ကလဟံ ကရောန္တာ ဟတ္ထပါဒေ ဘဉ္ဇိတွာ သီသံ ဘိန္ဒိတွာ ကဏ္ဏေ ဆိန္ဒိတွာ ဗဟုဒဏ္ဍေန ဗဇ္ဈိံသု။ ဂါမဘောဇကော တေ ဒိသွာ စိန္တေသိ “မယိ အနနုဇာနန္တေ ဣမေ ဣမံ ဒုက္ခံ န ဝိန္ဒေယျု”န္တိ။ သော တတ္တကေန ကုက္ကုစ္စံ ကတွာ တတဟနံ နိဿာယ ဌိတကောဝ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ “အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ အာကာသေ ဌတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရမေဝ ဂတော။

အပရဘာဂေ တေ ပဉ္စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဘိက္ခာစာရတ္ထာယ ဗာရာဏသိဒွါရေ ဩတရိတွာ သုနိဝတ္ထာ သုပါရုတာ ပါသာဒိကေဟိ အဘိက္ကမာဒီဟိ ပိဏ္ဍာယ စရန္တာ ရာဇဒွါရံ သမ္ပာပုဏိံသု။ ရာဇာ တေ ဒိသွာ ပသန္နစိတ္တော ရာဇနိဝေသနံ ပဝေသေတွာ ပါဒေ ဓောဝိတွာ ဂန္ဓတေလေန မက္ခေတွာ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန ပရိဝိသိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ “ဘန္တေ, တုမှာကံ ပဌမဝယေ ပဗ္ဗဇ္ဇာ သောဘတိ, ဣမသ္မိံ ဝယေ ပဗ္ဗဇန္တာ ကထံ ကာမေသု အာဒီနဝံ ပဿိတ္ထ, ကိံ ဝော အာရမ္မဏံ အဟောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ တေ တဿ ကထေန္တာ –

၅၉. “မိတ္တော မိတ္တဿ ပါနီယံ၊ အဒိန္နံ ပရိဘုဉ္ဇိသံ။
တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။

၆၀. “ပရဒါရဉ္စ ဒိသွာန၊ ဆန္ဒော မေ ဥဒပဇ္ဇထ။
တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။

၆၁. “ပိတရံ မေ မဟာရာဇ၊ စောရာ အဂဏှု ကာနနေ။
တေသာဟံ ပုစ္ဆိတော ဇာနံ၊ အညထာ နံ ဝိယာကရိံ။

၆၂. “တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။

၆၃. “ပါဏာတိပါတမကရုံ၊ သောမယာဂေ ဥပဋ္ဌိတေ။
တေသာဟံ သမနုညာသိံ။

၆၄. “တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။

၆၅. “သုရာမေရယမာဓုကာ၊ ယေ ဇနာ ပဌမာသု နော။
ဗဟူနံ တေ အနတ္ထာယ၊ မဇ္ဇပါနမကပ္ပယုံ။
တေသာဟံ သမနုညာသိံ။

၆၆. “တေန ပစ္ဆာ ဝိဇိဂုစ္ဆိံ၊ တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရံ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟ”န္တိ။ –

ဣမာ ပဋိပါဋိယာ ပဉ္စ ဂါထာ အဘာသိံသု။ ရာဇာပိ ဧကမေကဿ ဗျာကရဏံ သုတွာ “ဘန္တေ, အယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ တုမှာကံယေဝါနုစ္ဆဝိကာ”တိ ထုတိမကာသိ။

तत्थ **मित्तो मित्तस्सा** ति महाराज, अहं केसि मित्तो हुत्वा तस्स मित्तस्स सन्तकं हानियं कम्मिना नियामेनेव पवितुं। **तस्मा** ति यस्मा पुथुज्जना नाम हापकम्मं करोन्ति, तस्मा अहं **मा पुन अकरं पापं,** तं पापं आरब्भ कत्वा पब्बजितोम्हि। **छन्दो** ति महाराज, कम्मिना नियामेन मम पब्बजाय दिस्वा त कामे छन्दो उपपज्जि। **अगच्छहू**ति अगच्छिंसु। **भनन्ति** तेसं सरानं "अयं किं तेन होती"ति पुच्छितो भनन्तोयेव "न किञ्चि होती"ति अद्भुत युसमाना। **सोममयागे**ति नवचरे उट्ठित सोममयागं नाम यञ्ञपतिं करिसु, तस्सि उपयज्ञितो। **समनुजानसी**ति समनुञ्ञो आसि। **सुरामेरयमाचुका**ति पिट्ठसुरादिसु रुक्ख पुप्फासवादिमेरयच्छ पक्कमधु पिय मधुरं मदमाना। **ये च ना पज्ञमासु नो**ति ये नो कामे च ना पज्ञं छेरु हा आसुं अहेसुं। **बहूनं तेति** ते केचिवंकेसिं अञ्ञे पत्तो बहून अन्तराय मज्झहानं अकप्पयिं सु।

राजा तेसं धम्मं सुत्वा पसन्नचित्तो चीवरसाटकेन च भेसज्जानि च दत्वा पच्चेकबुद्धे उय्योजेसि। तेपि तस्स अनुमोदनं कत्वा तत्थेव अगमंसु। ततो पट्ठाय राजा वत्थुकामेसु विरत्तो अनपेक्खो हुत्वा नानप्परसभोजनं भुञ्जित्वा कलत्थियो अनालपित्वा अनोलोकेत्वा विरत्तचित्तो उट्ठाय सिरिगब्भं पविसित्वा निसिन्नो सेतभित्तियं कसिणपरिकम्मं कत्वा झानं निब्बत्तेसि। सो झानप्पत्तो कामे गरहन्तो –

६७. "धिरत्थु सुबहू कामे, दुग्गन्धे बहुकण्टके।
ये अहं पटिसेवन्तो, नालभिं तादिसं सुख"न्ति॥ – गाथमाह॥

तत्थ **बहुकण्टके** ति बहू पच्चामित्ते। **ये अहन्ति** यो अहं, अयमेव वा पाठो। **तादिसन्ति** ह तादिसं निक्लेससुखं झानसुखं।

अथस्स अग्गमहेसी "अयं राजा पच्चेकबुद्धानं धम्मकथं सुत्वा उक्कण्ठितरूपो अहोसि, अम्हेहि सद्धिं अकथेत्वाव सिरिगब्भं पविट्ठो, परिग्गण्हिस्सामि ताव न"न्ति चिन्तेत्वा सिरिगब्भद्वारे ठिता रञ्ञो कामेसु गरहन्तस्स उदानं सुत्वा "महाराज, त्वं कामे गरहसि, कामसुखसदिसं नाम सुखं नत्थी"ति कामे वण्णेन्ती कतथं गाथमाह –

६८. "महस्सादा सुखा कामा, नत्थि कामा परं सुखं।
ये कामे पटिसेवन्ति, सग्गं ते उपपज्जरे"ति॥

तत्थ **महस्सादा** ति महाराज, एते कामा नाम महाअस्सादा, इतो उत्तरिं अञ्ञं सुखं नत्थि। कामसेविनो हि अपाये अनुपगम्म सग्गे निब्बत्तन्तीति अत्थो।

तं सुत्वा बोधिसत्तो तस्सा "नस्स वसलि, किं कथेसि, कामेसु सुखं नाम कुतो अत्थि, विपरिणामदुक्खा एते"ति गरहन्तो सेसगाथा अभासि –

६९. "अप्पस्सादा दुखा कामा, नत्थि कामा परं दुखं।
ये कामे पटिसेवन्ति, निरयं ते उपपज्जरे॥

७०. "असी यथा सुनिसितो, नेत्तिंसोव सुपायिको।
सत्तीव उरसि खित्ता, कामा दुक्खतरा ततो॥

७१. "अङ्गारानंव जलितं, कासुं साधिकपोरिसं।
फालंव दिवसंतत्तं, कामा दुक्खतरा ततो॥

७२. "विसं यथा हलाहलं, तेलं पक्कुथितं यथा।
तम्बलोहविलीनंव, कामा दुक्खतरा ततो"ति॥

တတ္ထ **နေတ္တိံသော** တိ နိက္ကရုဏော, ဣဒမ္ပိ ကေသ္သ ခဂ္ဂဿ နာမံ။ **ဒုက္ခတရာ**တိ ဧဝံ ဧလိတင်္ဂါရကာသုံ တ ဒိဝသံ တတ္တံ ဖာလံ တ ပဋိစ္စ ယံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတောပိ ကာမာယေဝ ဒုက္ခတရာတိ အတ္ထော။ အနန္တရကာထာ ယ ယထာ တောနိ ဝိသာဒီနိ ဒုက္ခာဝဟနတော ဒုက္ခာနိ, ဧဝံ ကာမာပိ ဒုက္ခာ, တံ ပန ကာမဒုက္ခံ ဣတရေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒုက္ခတရန္တိ အတ္ထော။

ဧဝံ မဟာသတ္တော ဒေဝိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တ အမစ္စေ သန္နိပါတေတွာ "ဘောန္တော အမစ္စာ, တုမှေဟ ရဇ္ဇံ ပဋိပဇ္ဇထ, အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ ဝတွာ မဟာဇနဿ ရောဒန္တဿ ပရိဒေဝန္တဿ ဥဋ္ဌာယ အာကာသေ ဌတွာ တ ဩဝါဒံ ဒတွာ အနိလပထေနေဝ ဥတ္တရဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ရမဏီယေ ပဒေသေ အဿမံ မာပေတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပ ဗ္ဗဇိတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "ဘိက္ခဝေ, ကိလေသော ခုဒ္ဒကော နာမ နတ္ထိ, အပ္ပမတ္တကောပိ ပဏ္ဍိတေဟိ နိဂ္ဂဟိတဗ္ဗောယေဝါ"တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ပဉ္စသတာ ဘိက္ခူ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ပရိနိဗ္ဗာယိံသု, ဒေဝီ ရာဟုလမာတာ အဟောသိ, ရာဇာ ပန အဟမေ ဝ အဟောသိန္တိ။

ဟာနိယဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

[၄၆၀] ၆. ယုဝဉ္စယဇာတကဝဏ္ဏနာ

မိတ္တာမစ္စပရိဗ္ဗူဠှန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝ သဉှိ ဓမ္မသဘာယံ သန္နိပတိတာ ဘိက္ခူ "အာဝုသော, သစေ ဒသဗလော အဂာရံ အဇ္ဈာဝသိဿ, သကလစက္ကဝါဠဂ ဗ္ဘေ စက္ကဝတ္တိရာဇာ အဘဝိဿ သတ္တရတနသမန္နာဂတော စတုရိဒ္ဓိဟိ သမိဒ္ဓေါ ပရောသဟဿပုတ္တပရိဝါ ရော , သော ဧဝရူပံ သိရိဝိဘဝံ ပဟာယ ကာမေသု ဒောသံ ဒိသွာ အဍ္ဎရတ္တသမယေ ဆန္နသဟာယောဝ ကဏ္ဍကမာရု ယှ နိက္ခမိတွာ အနောမနဒီတီရေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဆဗ္ဗဿာနိ ဒုက္ကရကာရိကံ ကတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပတ္တော"တိ သတ္ထု ဂုဏကထံ ကထယိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပု စ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "န, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဣဒါနေဝ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော, ပုဗ္ဗေပိ ဒွ တဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ ရဇ္ဇံ ပဟာယ နိက္ခန္တောယေဝါ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ရမ္မနဂရေ သဗ္ဗဒတ္တော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ အယဉှိ ဗာရာဏသီ **ဥဒယဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၁.၃၇ အာဒယော) **သုရုန္ဓနနဂရံ** နာမ ဇာတာ, **စူဠသုတသောမဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၁၇.၁၉၅ အာဒယော) **သုဒဿနံ** နာမ, **သောဏနန္ဒဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၀.၉၂ အာဒယော) **ဗြဟ္မဝဍ္ဎနံ** နာမ, **ခဏ္ဍဟာလဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၉၈၂ အာဒယော) **ပုပ္ဖဝတီ** နာမ, **သင်္ခဗြာဟ္မဏဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၁၀.၃၉ အာဒယော) **မောလိနီ** နာမ, ဣမသ္မိံ ပန ယုဝဉ္စယဇာတကေ **ရမ္မနဂရံ** နာမ အဟောသိ။ ဧဝမဿာ ကဒာစိ နာမံ ပရိဝတ္တတိ။ တတ္ထ သဗ္ဗဒတ္တရညော ပုတ္တသဟဿံ အဟောသိ။ ယုဝဉ္စယဿ နာမ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ သော ဒိဝသေ ဒိဝသေ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ ဗောဓိသတ္တော ဧကဒိဝသံ ပာတောဝ ရထဝရမာရုယှ မဟန္တေန သိရိဝိဘဝေန ဥယျာနကီဠံ ဂစ္ဆန္တော ရုက္ခ ဂ္ဂတိဏဂ္ဂသာခဂ္ဂမက္ကဋကသုတ္တဇာလာဒီသု မုတ္တာဇာလာကာရေန လဂ္ဂိတဥဿာဝဗိန္ဒူနိ ဒိသွာ "သမ္မ သာရထိ, ကိံ နာမေတ"န္တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဧတေ ဒေဝ, ဟိမသမယေ ပတနကဥဿာဝဗိန္ဒူနိ နာမာ"တိ သုတွာ ဒိဝသဘာဂံ ဥယျာနေ ကီဠိတွာ သာယန္ှကာလေ ပစ္စာဂစ္ဆန္တော တေ အဒိသွာဝ "သမ္မ သာရထိ, ကဟံ နု ခေါ ဧတေ ဥဿာဝဗိ န္ဒူ, န တေ ဣဒါနိ ပဿာမီ"တိ ပုစ္ဆိ။ "ဒေဝ, တေ သူရိယေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ သဗ္ဗေဝ ဘိဇ္ဇိတွာ ပထဝိယံ ပတန္တီ"တိ သုတွာ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ "ဣမေသံ သတ္တာနံ ဇီဝိတသင်္ခါရာပိ တိဏဂ္ဂေ ဥဿာဝဗိန္ဒုသဒိသာဝ, မယာ ဗျာဓိဇရာမရဏေဟိ အပီဠိတေယေဝ မာတာပိတရော အာပုစ္ဆိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဥဿာဝဗိန္ဒုမေဝ အာ ရမ္မဏံ ကတွာ အာဒိတ္တေ ဝိယ တယော ဘဝေ ပဿန္တော အတ္တနော ဂေဟံ အဂန္တွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တာယ ဝိနိစ္ဆယသာလာယ နိသိန္နဿ ပိတု သန္တိကံယေဝ ဂန္တွာ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၇၉. "မိတ္တာမစ္စပရိဗ္ဗူဠှံ၊ အဟံ ဝန္ဒေ ရထေသဘံ။

ပဗ္ဗဇိဿာမဟံ ရာဇ၊ တံ ဒေဝတေ အနုမညတူ’’တိ။

တတ္ထ **ပရိပ္ပ္လဝဿဟ** န္တိ ပရိတရိတံ။ **တံ ဒေဝတေ**တိ တံ မမ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဒေဝတေ အနုဇာနာတူတိ အတ္ထော။

အထ နံ ရာဇာ နိတရေန္တော ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၇၄. ‘‘သစေ တေ ဦနံ ကာမေဟိ၊ အဟံ ပရိပူရယာမိ တေ။
ယော တံ ဟိံ သတိ တရေမိ၊ မာ ပဗ္ဗဇ ယုဓဥ္စယာ’’တိ။

တံ သုတ္ဝာ ကုမာရော တတိယံ ကထမာဟ –

၇၅. ‘‘န မတ္ထိ ဦနံ ကာမေဟိ၊ ဟိံသိတာ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
ဒီပဉ္စ ကာတုမိစ္ဆာမိ၊ ယံ ဇရာ နာဘိကီရတီ’’တိ။

တတ္ထ **ဒီပဉ္စာ** တိ တာတ နေဝ မယှံ ကာမေဟိ ဦနံ အတ္ထိ, န မံ ဟိံသန္တော ကောစိ ဝိဇ္ဇတိ, အဟံ ပန ပရလောကဂမနာယ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ ကာတုမိစ္ဆာမိ။ ကီဒိသံ? **ယံ ဇရာ နာဘိကီရတိ** န ဝိဒ္ဓံသေတိ, တမဟံ ကာတုမိစ္ဆာမိ, အမတမဟာနိဗ္ဗာနံ ဂဝေသိဿာမိ, န မေ ကာမေဟိ အတ္ထော, အနုဇာနာထ မံ, မဟာရာဇာတိ ဝဒတိ။

ဣတိ ပုနပ္ပုနံ ကုမာရော ပဗ္ဗဇ္ဇံ ယာစိ, ရာဇာ ‘‘မာ ပဗ္ဗဇာ’’တိ တရေတိ။ တမတ္ထမာဝိကရောန္တော သတ္ထာ ဥပမံ ကထမာဟ –

၇၆. ‘‘ပုတ္တော တ ပိတရံ ယာစေ၊ ပိတာ တ ပုတ္တမောရသ’’န္တိ။
တတ္ထ **တ**-ကာရော သမ္ပိဏ္ဍနတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ‘‘ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုတ္တော စ ပိတရံ ယာစတိ, ပိတာ စ ဩရသံ ပုတ္တံ ယာစတီ’’တိ။

သေသံ ဥပမုကထံ ရာဇာ အာဟ –

‘‘နေဂမော တံ ယာစေ တာတ၊ မာ ပဗ္ဗဇ ယုဓဥ္စယာ’’တိ။

တဿတ္ထော – အယံ တေ တာတ နိဂမတသိမဟာဇနော ယာစတိ, နဂရဇနောပိ မာ တွံ ပဗ္ဗဇာတိ။

ကုမာရော ပုနပိ ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၇၇. ‘‘မာ မံ ဒေဝ နိတရေဟိ၊ ပဗ္ဗဇန္တံ ရထေသဘ။
မာဟံ ကာမေဟိ သမ္မတ္တော၊ ဇရာယ ဝသမန္ဝဂူ’’တိ။

တတ္ထ **ဝသမန္ဝဂူ**တိ မာ အဟံ ကာမေဟိ သမ္မတ္တော ပမတ္တော ဇရာယ ဝသကမီ နာမ ဟောမိ, ဝဋ္ဋဒုက္ခံ ပန ခေပေတွာ ယထာ စ သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပဋိဝိဇ္ဈနကော ဟောမိ,။ တထာ မံ ဩလောကေဟီတိ အဓိပ္ပာယော။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ အပ္ပဋိဘာဏော အဟောသိ။ မာတာ ပနဿ ‘‘ပုတ္တော တေ, ဒေဝိ, ပိတရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာပေတီ’’တိ သုတ္ဝာ ‘‘ကိံ တုမှေဟ ကထေထာ’’တိ နိရဿာသေန မုခေန သုဝဏ္ဏသိဝိကာယ နိသီဒိတွာ သီဃံ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ယာစမာနာ ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၇၈. ‘‘အဟံ တံ တာတ ယာစာမိ၊ အဟံ ပုတ္တ နိတရယေ။
စိရံ တံ ဒဋ္ဌုမိစ္ဆာမိ၊ မာ ပဗ္ဗဇ ယုဓဥ္စယာ’’တိ။

တံ သုတ္ဝာ ကုမာရော သတ္တမံ ကထမာဟ –

၇၉. ‘‘ဥဿာတေဝ တိဏဂ္ဂမှိ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိ။
ဧဝမာယု မနုဿာနံ၊ မာ မံ အမ္မ နိဝါရယာ’’တိ။

တဿတ္ထော – အမ္မ, ယထာ တိဏဂ္ဂေ ဥဿဝဗိန္ဒု သူရိယဿ ဥဂ္ဂမနံ ပတိဋ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ, ပထဝိယံ ပတတိ, ဧဝံ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ ပရိတ္တံ တာဝကာလိကံ အစိရဋ္ဌိတိကံ, ဧဝရူပေ လောကသန္နိဝါသေ ကထံ တွံ စိရံ မံ ပဿသိ, မာ မံ နိဝါရေဟီတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေပိ သာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယေဝ။ တတော မဟာသတ္တော ပိတရံ အာမန္တေတွာ အဋ္ဌမံ ကထမာဟ –

၈၀. ‘‘တရမာနော ဣမံ ယာနံ၊ အာရောပေတု ရထေသဘ။
မာ မေ မာတာ တရန္တဿ၊ အန္တရာယကရာ အဟူ’’တိ။

တဿတ္ထော – တာတ ရထေသဘ, ဣမံ မမ မာတရံ တရမာနော ပုရိသော သုဝဏ္ဏသိဝိကာယာနံ အာရောပေတု, မာ မေ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏကန္တာရံ တရန္တဿ အတိက္ကမန္တဿ မာတာ အန္တရာယကရာ အဟူတိ။

ရာဇာ ပုတ္တဿ ဝစနံ သုတွာ ‘‘ဂစ္ဆ, ဘဒ္ဒေ, တဝ သိဝိကာယ နိသီဒိတွာ ရတိဝဍ္ဎနပာသာဒံ အဘိရုဟာ’’တိ အာဟ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဌာတုံ အသက္ကောန္တီ နာရီဂဏပရိဝုတာ ဂန္တွာ ပာသာဒံ အဘိရုဟိတွာ ‘‘ကာ နု ခော ပုတ္တဿ ပဝတ္တီ’’တိ ဝိနိစ္ဆယဋ္ဌာနံ ဩလောကေန္တီ အဋ္ဌာသိ။ ဗောဓိသတ္တော မာတု ဂတကာလေ ပုန ပိတရံ ယာစိ။ ရာဇာ ပဋိဗာဟိတုံ အသက္ကောန္တော ‘‘တေန ဟိ တာတ, တဝ မနံ မတ္ထကံ ပာပေဟိ, ပဗ္ဗဇာဟီ’’တိ အနုဇာနိ။ ရညော အနုညာတကာလေ ဗောဓိသတ္တဿ ကနိဋ္ဌော ယုဓိဋ္ဌိလကုမာရော နာမ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ‘‘တာတ, မယှံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာထာ’’တိ အနုဇာနာပေသိ။ ဥဘောပိ ဘာတရော ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ကာမေ ပဟာယ မဟာဇနပရိဝုတာ ဝိနိစ္ဆယတော နိက္ခမိံသု။ ဒေဝီပိ မဟာသတ္တံ ဩလောကေတွာ ‘‘မမ ပုတ္တေ ပဗ္ဗဇိတေ ရမ္မနဂရံ တုစ္ဆံ ဘဝိဿတီ’’တိ ပရိဒေဝမာနာ ဂာထာဒွယမာဟ –

၈၁. ‘‘အဘိဓာဝထ ဘဒ္ဒန္တေ၊ သုညံ ဟေဿတိ ရမ္မကံ။
ယုဓဉ္စယော အနုညာတော၊ သဗ္ဗဒတ္တေန ရာဇိနာ။

၈၂. ‘‘ယောဟု သေဋ္ဌော သဟဿာနံ၊ ယုဝါ ကဉ္စနသန္နိဘော။
သောယံ ကုမာရော ပဗ္ဗဇိတော၊ ကာသာယဝသနော ဗလီ’’တိ။

တတ္ထ **အဘိဓာဝထာ**တိ ပရိဝါရေတွာ ဌိတာ နာရိယော သဗ္ဗာ ဝေဂေန ဓာဝထာတိ အာဏာပေတိ။ **ဘဒ္ဒန္တေ** တိ ဧဝံ ဂန္တွာ ‘‘ဘဒ္ဒံ တဝ ဟောတူ’’တိ ဝဒတိ။ **ရမ္မက** န္တိ ရမ္မနဂရံ သန္ဓာယာဟ။ **ယောဟု သေဋ္ဌော** တိ ယော ရညော ပုတ္တော သဟဿာနံ သေဋ္ဌော အဟောသိ, သော ပဗ္ဗဇိတောတိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂစ္ဆန္တံ သန္ဓာယေဝမာဟ။

ဗောဓိသတ္တောပိ န တာဝ ပဗ္ဗဇတိ။ သော ဟိ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ ကနိဋ္ဌံ ယုဓိဋ္ဌိလကုမာရံ ဂဟေတွာ နဂရာ နိက္ခမ္မ မဟာဇနံ နိဝတ္တေတွာ ဥဘောပိ ဘာတရော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ မနောရမေ ဌာနေ အဿမပဒံ ကရိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဒီဟိ ယာပေန္တာ ယာဝဇီဝံ ယာပေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏာ အဟေသုံ။ တမတ္ထံ ဩသာနေ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာယ ဒီပေတိ –

၈၃. ‘‘ဥဘော ကုမာရာ ပဗ္ဗဇိတာ၊ ယုဓဉ္စယော ယုဓိဋ္ဌိလော။
ပဟာယ မာတာပိတရော၊ သင်္ဂံ ဆေတွာန မစ္စုနော’’တိ။

တတ္ထ **မစ္စုနော**တိ မာရဿ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဘိက္ခဝေ, ယုဓဉ္စယော စ ယုဓိဋ္ဌိလော စ တေ ဥဘောပိ ကုမာရာ မာတာပိတရော ပဟာယ မာရဿ သန္တကံ ရာဂဒောသမောဟသင်္ဂံ ဆိန္ဒိတွာ ပဗ္ဗဇိတာတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ “န ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ရဇ္ဇံ ဆဍ္ဍေတွာ ပဗ္ဗဇိတောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ, ယုဓိဋ္ဌိလကုမာရော အာနန္ဒော, ယုဝဉ္စယော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ယုဝဉ္စယဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

[၄၆၁] ၇. ဒသရထဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဧထ လက္ခဏ သီတာ စာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မတပိတိကံ ကုဋုမ္ဗိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ ပိတရိ ကာလကတေ သောကာဘိဘူတော သဗ္ဗကိစ္စာနိ ပဟာယ သောကာနုဝတ္တကောဝ အဟောသိ။ သတ္ထာ ပစ္စူသသမယေ လောကံ ဩလောကေန္တော တဿ သောတာပတ္တိဖလူပနိဿယံ ဒိသွာ ပုနဒိဝသေ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ဘိက္ခူ ဥယျောဇေတွာ ဧကံ ပစ္ဆာသမဏံ ဂဟေတွာ တဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ နိသိန္နံ မဓုရဝစနေန အာလပန္တော “ကိံ သောစသိ ဥပါသကာ”တိ ဝတွာ “အာမ, ဘန္တေ, ပိတုသောကော မံ ဗာဓတီ”တိ ဝုတ္တေ “ဥပါသက, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အဋ္ဌဝိဓေ လောကဓမ္မေ တထတော ဇာနန္တာ ပိတရိ ကာလကတေ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ သောကံ န ကရိံသူ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဒသရထမဟာရာဇာ နာမ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ ဇေဋ္ဌိကာ အဂ္ဂမဟေသီ ဒွေ ပုတ္တေ ဧကဉ္စ ဓီတရံ ဝိဇာယိ။ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ရာမပဏ္ဍိတော နာမ အဟောသိ, ဒုတိယော လက္ခဏကုမာရော နာမ, ဓီတာ သီတာ ဒေဝီ နာမ။ အပရဘာဂေ မဟေသီ ကာလမကာသိ။ ရာဇာ တဿာ ကာလကတာယ စိရတရံ သောကဝသံ ဂန္တွာ အမစ္စေဟိ သညာပိတော တဿာ ကတ္တဗ္ဗပရိဟာရံ ကတွာ အညံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေသိ။ သာ ရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။ သာပိ အပရဘာဂေ ဂဗ္ဘံ ဂဏှိတွာ လဒ္ဓဂဗ္ဘပရိဟာရာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, “ဘရတကုမာရော”တိဿ နာမံ အကံသု။ ရာဇာ ပုတ္တသိနေဟေန “ဘဒ္ဒေ, ဝရံ တေ ဒမ္မိ, ဂဏှာဟီ”တိ အာဟ။ သာ ဂဟိတကံ ကတွာ ဌပေတွာ ကုမာရဿ သတ္တဋ္ဌဝဿကာလေ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဒေဝ, တုမှေဟိ မယှံ ပုတ္တဿ ဝရော ဒိန္နော, ဣဒါနိဿ ဝရံ ဒေထာ”တိ အာဟ။ ဂဏှ, ဘဒ္ဒေတိ။ “ဒေဝ, ပုတ္တဿ မေ ရဇ္ဇံ ဒေထာ”တိ ဝုတ္တေ ရာဇာ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ “နဿ, ဝသလိ, မယှံ ဒွေ ပုတ္တာ အဂ္ဂိက္ခန္ဓာ ဝိယ ဇလန္တိ, တေ မာရာပေတွာ တဝ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ယာစသီ”တိ တဇ္ဇေသိ။ သာ ဘီတာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ အညေသုပိ ဒိဝသေသု ရာဇာနံ ပုနပ္ပုနံ ရဇ္ဇမေဝ ယာစိ။

ရာဇာ တဿာ တံ ဝရံ အဒတွာဝ စိန္တေသိ “မာတုဂါမော နာမ အကတညူ မိတ္တဒုဗ္ဘီ, အယံ မေ ကူဋပဏ္ဏံ ဝါ ကူဋလဉ္ဇံ ဝါ ကတွာ ပုတ္တေ ဃာတာပေယျာ”တိ။ သော ပုတ္တေ ပက္ကောသာပေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “တာတာ, တုမှာကံ ဣဓ ဝသန္တာနံ အန္တရာယောပိ ဘဝေယျ, တုမှေ သာမန္တရဇ္ဇံ ဝါ အရညံ ဝါ ဂန္တွာ မမ မရဏကာလေ အာဂန္တွာ ကုလသန္တကံ ရဇ္ဇံ ဂဏှေယျာထာ”တိ ဝတွာ ပုန နေမိတ္တကေ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ အတ္တနော အာယုပရိစ္ဆေဒံ ပုစ္ဆိတွာ “အညာနိ ဒွါဒသ ဝဿာနိ ပဝတ္တိဿတီ”တိ သုတွာ “တာတာ, ဣတော ဒွါဒသဝဿစ္စယေန အာဂန္တွာ ဆတ္တံ ဥဿာပေယျာထာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓူ”တိ ဝတွာ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ရောဒန္တာ ပါသာဒါ ဩတရိံသု။ သီတာ ဒေဝီ “အဟမ္ပိ ဘာတိကေဟိ သဒ္ဓိံ ဂမိဿာမီ”တိ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ရောဒန္တီ နိက္ခမိ။ တယောပိ ဇနာ မဟာပရိဝါရာ နိက္ခမိတွာ မဟာဇနံ နိဝတ္တေတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ သမ္ပန္နောဒကေ သုလဘဖလာဖလေ ပဒေသေ အဿမံ မာပေတွာ ဖလာဖလေန ယာပေန္တာ ဝသိံသု။

လက္ခဏပဏ္ဍိတော စ သီတာ စ ရာမပဏ္ဍိတံ ယာစိတွာ “တုမှေ အမှာကံ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတာ, တသ္မာ အဿမေယေဝ ဟောထ, မယံ ဖလာဖလံ အာဟရိတွာ တုမှေ ပေါသေဿာမာ”တိ ပဋိညံ ဂဏှိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ရာမပဏ္ဍိတော တတ္ထေဝ ဟောတိ။ ဣတရေ ဒွေ ဖလာဖလံ အာဟရိတွာ တံ ပဋိဇဂ္ဂိံသု။ ဧဝံ တေသံ ဖလာဖလေန ယာပေတွာ ဝသန္တာနံ ဒသရထမဟာရာဇာ ပုတ္တသောကေန နဝမေ သံဝစ္ဆရေ ကာလမကာသိ။ တဿ သရီရကိစ္စံ ကာရေတွာ ဒေဝီ “အတ္တနော ပုတ္တဿ ဘရတကုမာရဿ ဆတ္တံ ဥဿာပေထာ”တိ အာဟ။ အမစ္စာ ပန “ဆတ္တဿာမိကာ အရညေ ဝသန္တီ”တိ န အဒံသု။ ဘရတကုမာရော “မမ ဘာတရံ ရာမပဏ္ဍိတံ အရညတော အာနေတွာ ဆတ္တံ ဥဿာပေဿာမီ”တိ ပဉ္စရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ ဂဟေတွာ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ပတွာ အဝိဒူရေ ခန္ဓာဝါရံ ကတွာ တတ္ထ နိဝါသေတွာ ကတိပယေဟိ အမစ္စေဟိ သဒ္ဓိံ လက္ခဏပဏ္ဍိတဿ စ သီတာယ စ

အရညံ ဂတကာလေ အဿမပဒံ ပဝိသိတွာ အဿမပဒဒွါရေ ဌပိတကဉ္စနရူပကံ ဝိယ ရာမပဏ္ဍိတံ နိရာသင်္ကံ သုခ
နိသိန္နံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော ရညော ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ သဒ္ဓိံ အမစ္စေဟိ ပါဒေသု ပတိ
တွာ ရောဒတိ။ ရာမပဏ္ဍိတော ပန နေဝ သောစိ, န ပရိဒေဝိ, ဣန္ဒြိယဝိကာရမတ္တမ္ပိဿ နာဟောသိ။ ဘရတဿ
ပန ရောဒိတွာ နိသိန္နကာလေ သာယနှသမယေ ဣတရေ ဒွေ ဖလာဖလံ အာဒါယ အာဂမိံသု။ ရာမပဏ္ဍိတော စိန္တေ
သိ “ဣမေ ဒဟရာ မယှံ ဝိယ ပရိဂ္ဂဏှနပညာ ဧတေသံ နတ္ထိ, သဟသာ ‘ပိတာ တေ မတော’တိ ဝုတ္တေ သောကံ သန္
ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တာနံ ဟဒယမ္ပိ ဧတေသံ ဖလေယျ, ဥပါယေန တေ ဥဒကံ ဩတာရေတွာ ဧတံ ပဝတ္တိံ အာရော
စေဿာမီ”တိ။ အထ နေသံ ပုရတော ဧကံ ဥဒကဋ္ဌာနံ ဒဿေတွာ “တုမှေဟ အတိစိရေန အာဂတာ, ဣဒံ တေ ဒဏ္ဍ
ကမ္မံ ဟောတု, ဣမံ ဥဒကံ ဩတရိတွာ တိဋ္ဌထာ”တိ ဥပဍ္ဎဂါထံ တာဝ အာဟ –

၈၄. “ဧထ လက္ခဏ သီတာ စ၊ ဥဘော ဩတရထောဒက”န္တိ။
တဿတ္ထော – ဧထ လက္ခဏ သီတာ စ အာဂစ္ဆထ၊ ဥဘောပိ ဩတရထ ဥဒကန္တိ။

တေ ဧကဝစနေနေဝ ဩတရိတွာ အဋ္ဌံသု။ အထ နေသံ ပိတု ပဝတ္တိံ အာရောစေန္တော သေသံ ဥပဍ္ဎဂါထမာဟ
–

“ဧဝါယံ ဘရတော အာဟ၊ ရာဇာ ဒသရထော မတော”တိ။

တေ ပိတု မတသာသနံ သုတွာဝ ဝိသညာ အဟေသုံ။ ပုနပိ နေသံ ကထေသိ, ပုနပိ တေ ဝိသညာ အဟေသုန္တိ ဧဝံ
ယာဝတတိယံ ဝိသညိတံ ပတ္တေ တေ အမစ္စာ ဥက္ခိပိတွာ ဥဒကာ နီဟရိတွာ ထလေ နိသီဒါပေတွာ လဒ္ဓဿာသေ
သု တေသု သဗ္ဗေ အညမညံ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ နိသီဒိံသု။ တဒါ ဘရတကုမာရော စိန္တေသိ – “မယှံ ဘာတာ လ
က္ခဏကုမာရော စ ဘဂိနီ စ သီတာ ဒေဝီ ပိတု မတသာသနံ သုတွာဝ သောကံ သန္ဓာရေတုံ န သက္ကောန္တိ, ရာမပဏ္ဍိ
တော ပန နေဝ သောစတိ, န ပရိဒေဝတိ, ကိံ နု ခေါ တဿ အသောစနကာရဏံ, ပုစ္ဆိဿာမိ န”န္တိ။ သော တံ ပုစ္ဆန္
တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၈၅. “ကေန ရာမပ္ပဘာဝေန၊ သောစိတဗ္ဗံ န သောစသိ။
ပိတရံ ကာလကတံ သုတွာ၊ န တံ ပသဟတေ ဒုခ”န္တိ။

တတ္ထ **ပဘာဝေနာ**တိ အာနုဘာဝေန။ **န တံ ပသဟတေ ဒုခ**န္တိ ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ ကေန ကာရဏေန တံ န ပီဠေတိ, ကိံ
တေ အသောစနကာရဏံ, ကထေဟိ တာဝ နန္တိ။

အထဿ ရာမပဏ္ဍိတော အတ္တနော အသောစနကာရဏံ ကထေန္တော –

၈၆. “ယံ န သက္ကာ နိပါလေတုံ၊ ပေါသေန လပတံ ဗဟုံ။
သ ကိဿ ဝိညူ မေဓာဝီ၊ အတ္တာနမုပတာပယေ။

၈၇. “ဒဟရာ စ ဟိ ဝုဒ္ဓါ စ၊ ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။
အဍ္ဎာ စေဝ ဒလိဒ္ဒါ စ၊ သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယဏာ။

၈၈. “ဖလာနမိဝ ပက္ကာနံ၊ နိစ္စံ ပတနတော ဘယံ။
ဧဝံ ဇာတာန မစ္စာနံ၊ နိစ္စံ မရဏတော ဘယံ။

၈၉. “သာယမေကေ န ဒိဿန္တိ၊ ပါတော ဒိဋ္ဌာ ဗဟုဇ္ဇနာ။
ပါတော ဧကေ န ဒိဿန္တိ၊ သာယံ ဒိဋ္ဌာ ဗဟုဇ္ဇနာ။

၉၀. “ပရိဒေဝယမာနော စေ၊ ကိဉ္စိဒတ္ထံ ဥဒဗ္ဗဟေ။
သမ္မူဠှော ဟိံသမတ္တာနံ၊ ကယိရာ တံ ဝိစက္ခဏော။

၉၁. “ကိသော ဝိဝဏ္ဏော ဘဝတိ၊ ဟိံသမတ္တာနမတ္တနော။

န တေန ပေတာ ဟလေန္တိ၊ နိရတ္တာ ပရိဒေဝနာ။

၉၂. ‘‘ယထာ သရဏမာဒိတ္တံ၊ ဝါရိနာ ပရိနိဗ္ဗယေ။
ဧဝမ္ပိ ဓီရော သုတဝါ၊ မေဓာဝီ ပဏ္ဍိတော နရော။
ခိပ္ပမုပ္ပတိတံ သောကံ၊ ဝါတော တူလံဝ ဓံသယေ။

၉၃. ‘‘မစ္စော ဧကောဝ အစ္စေတိ၊ ဧကောဝ ဇာယတေ ကုလေ။
သံယောဂပရမာတွေဝ၊ သမ္ဘောဂါ သဗ္ဗပါဏိနံ။

၉၄. ‘‘တသ္မာ ဟိ ဓီရဿ ဗဟုဿုတဿ၊ သမ္ပဿတော လောကမိမံ ပရဉ္စ။
အညာယ ဓမ္မံ ဟဒယံ မနဉ္စ၊ သောကာ မဟန္တာပိ န တာပယန္တိ။

၉၅. ‘‘သောဟံ ဒဿဉ္စ ဘောက္ခဉ္စ၊ ဘရိဿာမိ စ ဉာတကေ။
သေသဉ္စ ပာလယိဿာမိ၊ ကိစ္စမေတံ ဝိဇာနတော’’တိ။ –

ဣမာဟိ ဒသဟိ ဂါထာဟိ အနိစ္စတံ ပကာသေတိ။

တတ္ထ **နိဟလေတု**န္တိ ရက္ခိတုံ။ **လပတ**န္တိ လပန္တာနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ‘‘တာတ ဘရတ, ယံ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ ဗဟုမ္ပိ ဝိလပန္တာနံ ပုရိသာနံ ဧကေနာပိ မာ ဥစ္ဆိဇ္ဇီတိ န သက္ကာ ရက္ခိတုံ, သော အဟံ မာဒိသော အဋ္ဌ လောကဓမ္မေ တထတော ဇာနန္တော ဝိညူ မေဓာဝီ ပဏ္ဍိတော မရဏပရိယောသာနဇီဝိတေသု သတ္တေသု ကိဿ အတ္တာနမုပတာပယေ, ကိံကာရဏာ အနုပကာရေန သောကဒုက္ခေန အတ္တာနံ သန္တာပေယျာ’’တိ။

ဒဟရာ စာတိ ဂါထာ ‘‘မစ္စု နာမေသ တာတ ဘရတ, နေဝ သုဝဏ္ဏရူပကသဒိသာနံ ဒဟရာနံ ခတ္တိယကုမာရကာဒီနံ, န ဝုဍ္ဍိပ္ပတ္တာနံ မဟာယောဓာနံ, န ဗာလာနံ ပုထုဇ္ဇနသတ္တာနံ, န ဗုဒ္ဓာဒီနံ ပဏ္ဍိတာနံ, န စက္ကဝတ္တိအာဒီနံ ဣဿရာနံ, န နိဒ္ဓနာနံ ဒလိဒ္ဒာဒီနံ လဇ္ဇတိ, သဗ္ဗေပိမေ သတ္တာ မစ္စုပရာယဏာ မရဏမုခေ သံဘဂ္ဂဝိဘဂ္ဂါ ဘဝန္တိယေဝာ’’တိ ဒဿနတ္ထံ ဝုတ္တာ။

နိစ္စံ ပတနတော တိ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ ဟိ တာတ ဘရတ, ပက္ကာနံ ဖလာနံ ပက္ကကာလတော ပဋ္ဌာယ ‘‘ဣဒါနိ ဝဏ္ဋာ ဆိဇ္ဇိတွာ ပတိဿန္တိ, ဣဒါနိ ပတိဿန္တီ’’တိ ပတနတော ဘယံ နိစ္စံ ဓုဝံ ဧကံသိကမေဝ ဘဝတိ, ဧဝံ အာသင်္ကနီယတော ဧဝံ ဇာတာနံ မစ္စာနမ္ပိ ဧကံသိကံယေဝ မရဏတော ဘယံ, နတ္ထိ သော ခဏော ဝါ လယော ဝါ ယတ္ထ တေသံ မရဏံ န အာသင်္ကိတဗ္ဗံ ဘဝေယျာတိ။

သာယန္တိ ဝိကာလေ။ ဣမိနာ ရတ္တိဘာဂေ စ ဒိဋ္ဌာနံ ဒိဝသဘာဂေ အဒဿနံ, ဒိဝသဘာဂေ စ ဒိဋ္ဌာနံ ရတ္တိဘာဂေ အဒဿနံ ဒီပေတိ။ **ကိဉ္စိဒတ္ထ**န္တိ ‘‘ပိတာ မေ, ပုတ္တော မေ’’တိအာဒီဟိ ပရိဒေဝမာနော ဝ ဟောသော သမ္မူဠ္ဟော အတ္တာနံ ဟိံသန္တော ကိလမေန္တော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ အတ္ထံ အာဟရေယျ။ **ကယိရာ တံ ဝိစက္ခဏော** တိ အထ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ဧဝံ ပရိဒေဝံ ကရေယျ, ယသ္မာ ပန ပရိဒေဝန္တော မတံ ဝါ အာနေတုံ အညံ ဝါ တဿ ဝဍ္ဎိံ ကာတုံ န သက္ကောတိ, တသ္မာ နိရတ္ထကတ္တာ ပရိဒေဝိတဿ ပဏ္ဍိတာ န ပရိဒေဝန္တိ။

အတ္တာနမတ္တနော တိ အတ္တနော အတ္တဘာဝံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခေန ဟိံသန္တော။ **န တေနာ**တိ တေန ပရိဒေဝေန ပရလောကံ ဂတာ သတ္တာ န ဟလေန္တိ န ယာပေန္တိ။ **နိရတ္ထာ** တိ တသ္မာ တေသံ မတသတ္တာနံ အယံ ပရိဒေဝနာ နိရတ္ထကာ။ **သရဏ**န္တိ နိဝါသဂေဟံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော အတ္တနော ဝသနာဂါရေ အာဒိတ္တေ မုဟုတ္တမ္ပိ တေသာနံ အနာပဇ္ဇိတွာ ဃဋသတေန ဃဋသဟဿေန ဝါရိနာ နိဗ္ဗာပယတေဝ, ဧဝံ ဓီရော ဥပ္ပတိတံ သောကံ ခိပ္ပမေဝ နိဗ္ဗာပယေ။ တူလံ ဝိယ စ ဝါတော ယထာ သဏ္ဌာတုံ န သက္ကောတိ, ဧဝံ ဓံသယေ ဝိဒ္ဓံသေယျာတိ အတ္ထော။

မစ္စော ဧကောဝ အစ္စေတိ တိ ဧတ္ထ တာတ ဘရတ, ဣမေ သတ္တာ ကမ္မဿကာ နာမ, တထာ ဟိ ဣတော ပရလောကံ ဂစ္ဆန္တော သတ္တော ဧကောဝ အစ္စေတိ အတိက္ကမတိ, ခတ္တိယာဒိကုလေ ဇာယမာနောပိ ဧကောဝ ဂန္တွာ ဇာယတိ။ တတ္ထ တတ္ထ ပန ဉာတိမိတ္တသံယောဂေန “အယံ မေ ပိတာ, အယံ မေ မာတာ, အယံ မေ မိတ္တော”တိ သံယောဂပရမာတွေဝ သမ္ဘောဂါ သဗ္ဗပါဏီနံ, ပရမတ္ထေန ပန တီသုပိ ဘဝေသု ကမ္မဿကာဝေတေ သတ္တာတိ အတ္ထော။

တသ္မာ တိ ယသ္မာ ဧတေသံ သတ္တာနံ ဉာတိမိတ္တသံယောဂံ ဉာတိမိတ္တပရိဘောဂမတ္တံ ဌပေတွာ ဣတော ပရံ အညံ နတ္ထိ, တသ္မာ။ **သမ္ပဿတော** တိ ဣမဿ ပရဿ လောကံ နာနာဘာဝဝိနာဘာဝမေဝ သမ္မာ ပဿတော။ **အညာယ ဓမ္မန္တိ** အဋ္ဌဝိဓလောကဓမ္မံ ဇာနိတွာ။ **ဟဒယံ မနဉ္စ** တိ ဣဒံ ဥဘယမ္ပိ စိတ္တဿေဝ နာမံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ –

> “လာဘော အလာဘော ယသော အယသော စ၊ နိန္ဒာ ပသံသာ စ သုခဉ္စ ဒုက္ခံ။
> ဧတေ အနိစ္စာ မနုဇေသု ဓမ္မာ၊ မာ သောစ ကိံ သောစသိ ပေါဋ္ဌပါဒါ”တိ။ (ဇာ. ၁.၄.၁၁၄) –

ဣမေသံ အဋ္ဌန္နံ လောကဓမ္မာနံ ဝသေန ဧကေနပိ စိတ္တံ ပရိယာဒီယတိ, တဿ စ အနိစ္စတံ ဉတွာ ဌိတဿ ဓီရဿ ပိယပုတ္တမရဏာဒိဝတ္ထုကာ မဟန္တာပိ သောကာ ဟဒယံ န တာပယန္တီတိ။ ဧတံ တ အဋ္ဌဝိဓံ လောကဓမ္မံ ဉတွာ ဌိတဿ ဟဒယဝတ္ထုဉ္စ မနဉ္စ မဟန္တာပိ သောကာ န တာပယန္တီတိ ဧဝမေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။

သောဟံ ဒဿဉ္စ ဘောက္ခဉ္စ တိ ကထယ – တာတ ဘရတ, အန္ဓဗာလာနံ သတ္တာနံ ဝိယ မမ ရောဒနပရိဒေဝနံ နာမ န အနုစ္ဆဝိကံ, အဟံ ပန ပိတု အစ္စယေန တဿ ဌာနေ ဌတွာ ကပဏာဒီနံ ဒါနာရဟာနံ ဒါနံ, ဌာနန္တရာရဟာနံ ဌာနန္တရံ, ယသာရဟာနံ ယသံ ဒဿာမိ, ပိတရာ မေ ပရိဘုတ္တနယေန ဣဿရိယံ ပရိဘုဉ္ဇိဿာမိ, ဉာတကေ စ ပေါသေဿာမိ, အဝသေသဉ္စ အန္တောပရိဇနာဒိကံ ဇနံ ပါလေဿာမိ, ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ဓမ္မိကံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ ကရိဿာမီတိ ဧဝဉှိ ဇာနတော ပဏ္ဍိတပုရိသဿ အနုရူပံ ကိစ္စန္တိ အတ္ထော။

ပရိသာ ဣမံ ရာမပဏ္ဍိတဿ အနိစ္စတာပကာသနံ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ နိဿောကာ အဟေသုံ။ တတော ဘရတကုမာရော ရာမပဏ္ဍိတံ ဝန္ဒိတွာ “ဗာရာဏသိရဇ္ဇံ သမ္ပဋိစ္ဆထာ”တိ အာဟ။ တာတ လက္ခဏဉ္စ, သီတာဒေဝိဉ္စ ဂဟေတွာ ဂန္တွာ ရဇ္ဇံ အနုသာသထာတိ။ တုမှေ ပန, ဒေဝါတိ။ တာတ, မမ ပိတာ “ဒွါဒသဝဿစ္စယေန အာဂန္တွာ ရဇ္ဇံ ကာရေယျာသီ”တိ မံ အဝေစ, အဟံ ဣဒါနေဝ ဂစ္ဆန္တော တဿ ဝစနကရော နာမ န ဟောမိ, အညာနိပိ တီဏိ ဝဿာနိ အတိက္ကမိတွာ အာဂမိဿာမီတိ။ “ဧတ္တကံ ကာလံ ကော ရဇ္ဇံ ကာရေဿတီ”တိ? “တုမှေ ကာရေထာ”တိ။ “န မယံ ကာရေဿာမာ”တိ။ “တေန ဟိ ယာဝ မမာဂမနာ ဣမာ ပါဒုကာ ကာရေဿန္တီ”တိ အတ္တနော တိဏပါဒုကာ ဩမုဉ္စိတွာ အဒါသိ။ တေ တယောပိ ဇနာ ပါဒုကာ ဂဟေတွာ ရာမပဏ္ဍိတံ ဝန္ဒိတွာ မဟာဇနပရိဝုတာ ဗာရာဏသိံ အဂမံသု။ တီဏိ သံဝစ္ဆရာနိ ပါဒုကာ ရဇ္ဇံ ကာရေသုံ။ အမစ္စာ တိဏပါဒုကာ ရာဇပလ္လင်္ကေ ဌပေတွာ အဍ္ဍံ ဝိနိစ္ဆိနန္တိ။ သစေ ဒုဗ္ဗိနိစ္ဆိတော ဟောတိ, ပါဒုကာ အညမညံ ပဋိဟညန္တိ။ တာယ သညာယ ပုန ဝိနိစ္ဆိနန္တိ။ သမ္မာ ဝိနိစ္ဆိတကာလေ ပါဒုကာ နိဿဒ္ဒါ သန္နိသီဒန္တိ။ ရာမပဏ္ဍိတော တိဏ္ဏံ သံဝစ္ဆရာနံ အစ္စယေန အရညာ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိနဂရံ ပတွာ ဥယျာနံ ပါဝိသိ။ တဿ အာဂမနဘာဝံ ဉတွာ ကုမာရာ အမစ္စဂဏပရိဝုတာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ သီတံ အဂ္ဂမဟေသိံ ကတွာ ဥဘိန္နမ္ပိ အဘိသေကံ အကံသု။ ဧဝံ အဘိသေကပ္ပတ္တော မဟာသတ္တော အလင်္ကတရထေ ဌတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရံ ပဝိသိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ စန္ဒကပါသာဒဝရဿ မဟာတလံ အဘိရုဟိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သောဠသ ဝဿသဟဿာနိ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ အာယုပရိယောသာနေ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

၉၆. “ဒသ ဝဿသဟဿာနိ၊ သဋ္ဌိ ဝဿသတာနိ စ။
ကမ္ဗုဂီဝေါ မဟာဗာဟု၊ ရာမော ရဇ္ဇမကာရယီ”တိ။ –

အယံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ တမတ္ထံ ဒီပေတိ။

တတ္ထ **ကမ္ဗုဂီတေ** တိ သုဝဏ္ဏာဋ္ဋဂ္ဂသဒိသဂီတေ။ သုဝဏ္ဏဉှိ ကမ္ဗုတိ ဝုစ္စတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ကုဋ္ဌိ မှိကော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒာ ဒသရထမဟာရာဇာ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ အဟောသိ, မာတာ မဟာ မာယာဒေဝီ, သီတာ ရာဟုလမာတာ, ဘရတော အာနန္ဒော, လက္ခဏော သာရိပုတ္တော, ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ရာမပဏ္ဍိ တော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဒသရထဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

[၄၆၂] ၈. သံဝရဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဇာနန္တော နော မဟာရာဇ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဩဿဋ္ဌဝီရိယံ ဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ က ထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ကုလပုတ္တော သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ လဒ္ဓူပသမ္ပဒေါ အာစရိယု ပဇ္ဈာယဝတ္တံ ပူရေန္တော ဥဘယာနိ ပါတိမောက္ခာနိ ပဂုဏာနိ ကတွာ ပရိပုဏ္ဏပဉ္စဝဿော ကမ္မဋ္ဌာနံ ဂဟေတွာ "အရညေ ဝသိဿာမီ"တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ အာပုစ္ဆိတွာ ကောသလရဋ္ဌေ ဧကံ ပစ္စန္တဂါမံ ဂန္တွာ တတ္ထ ဣရိယာပထေ ပသန္နမနုဿေဟိ ပဏ္ဏသာလံ ကတွာ ဥပဋ္ဌိယမာနော ဝဿံ ဥပဂန္တွာ ယုဥ္ဇန္တော ဃဋေန္တော တယော မာသေ အစ္စာရဒ္ဓေန ဝီရိယေန တေမာသံ ကမ္မဋ္ဌာနံ ဘာဝေတွာ ဩဘာသမတ္တမ္ပိ ဥပ္ပာဒေတုံ အသက္ကော န္တော စိန္တေသိ "အဟံ သတ္ထာရာ ဒေသိတေသု စတူသု ပုဂ္ဂလေသု ပဒပရမော, ကိံ မေ အရညေ ဝါသေန, ဇေတ ဝနံ ဂန္တွာ တထာဂတဿ ရူပသိရိံ ပဿန္တော မဓုရဓမ္မဒေသနံ သုဏန္တော ဝီတိနာမေဿာမီ"တိ။ သော ဝီရိယံ ဩ ဿဇိတွာ တတော နိက္ခန္တော အနုပုဗ္ဗေန ဇေတဝနံ ဂန္တွာ အာစရိယုပဇ္ဈာယေဟိ စေဝ သန္ဒိဋ္ဌသမ္ဘတ္တေဟိ စ အာဂမနကာရဏံ ပုဋ္ဌော တမတ္ထံ ကထေတွာ တေဟိ "ကသ္မာ ဧဝမကာသီ"တိ ဂရဟိတွာ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ "ကိံ, ဘိက္ခဝေ, အနိစ္ဆမာနံ ဘိက္ခုံ အာနယိတ္ထာ"တိ ဝုတ္တေ "အယံ, ဘန္တေ, ဝီရိယံ ဩဿဇိတွာ အာဂ တော"တိ အာရောစိတေ သတ္ထာ "သစ္စံ ကိရာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "သစ္စံ, ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "ကသ္မာ ဘိက္ခု ဝီရိယံ ဩဿဇိ, ဣမသ္မိဉှိ သာသနေ နိဗ္ဗီရိယဿ ကုသီတပုဂ္ဂလဿ အဂ္ဂဖလံ အရဟတ္တံ နာမ နတ္ထိ, အာရဒ္ဓဝီရိယာ ဣမံ ဓမ္မံ အာရာဓေန္တိ, တွံ ခေါ ပန ပုဗ္ဗေ ဝီရိယဝါ ဩဝါဒက္ခမော, တေနေဝ ကာရဏေန ဗာရာဏသိရညော ပုတ္တာ နံ သတသု သဗ္ဗကနိဋ္ဌော ဟုတွာပိ ပဏ္ဍိတာနံ ဩဝါဒေ ဌတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ပတ္တောသီ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ သံဝရကုမာရော နာမ ပုတ္တသတဿ သဗ္ဗကနိဋ္ဌော အဟောသိ။ ရာဇာ ဧကေကံ ပုတ္တံ "သိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တကံ သိက္ခာပေထာ"တိ ဧကေကဿ အမစ္စဿ အဒါသိ။ သံဝ ရကုမာရဿ အာစရိယော အမစ္စော ဗောဓိသတ္တော အဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော ရာဇပုတ္တာနံ ပိတုဋ္ဌာနေ ဌိတော။ အမစ္စာ သိက္ခိတသိပ္ပေ ရာဇပုတ္တေ ရညော ဒဿေသုံ။ ရာဇာ တေသံ ဇနပဒံ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။ သံဝရ ကုမာရော သဗ္ဗသိပ္ပဿ နိပ္ဖတ္တိံ ပတွာ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ "တာတ, သစေ မံ ပိတာ ဇနပဒံ ပေသေတိ, ကိံ ကရော မီ"တိ? "တာတ, တွံ ဇနပဒေ ဒီယမာနေ တံ အဂ္ဂဟေတွာ 'ဒေဝ အဟံ သဗ္ဗကနိဋ္ဌော, မယိပိ ဂတေ တုမှာကံ ပါဒမူလံ တုစ္ဆံ ဘဝိဿတိ, အဟံ တုမှာကံ ပါဒမူလေယေဝ ဝသိဿာမီ'တိ ဝဒေယျာသီ"တိ။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ သံဝရ ကုမာရံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ပုစ္ဆိ "ကိံ တာတ, သိပ္ပံ တေ နိဋ္ဌိတ"န္တိ? "အာမ, ဒေဝ"တိ။ "တုယှမ္ပိ ဇနပဒံ ဒေမီ"တိ။ "ဒေဝ တုမှာကံ ပါဒမူလံ တုစ္ဆံ ဘဝိဿတိ, ပါဒမူလေယေဝ ဝသိဿာမီ"တိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ "သာ ဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ရညော ပါဒမူလေယေဝ ဟုတွာ ပုနပိ ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိ "တာတ အညံ ကိံ ကရောမီ"တိ? "တာတ ရာဇာနံ ဧကံ ပုရာဏုယျာနံ ယာစာဟီ"တိ။ သော "သာဓူ"တိ ဥယျာနံ ယာစိတွာ တတ္ထ ဇာတ ကေဟိ ပုပ္ဖဖလေဟိ နဂရေ ဣဿရဇနံ သင်္ဂဏှိတွာ ပုန "ကိံ ကရောမီ"တိ ပုစ္ဆိ။ "တာတ, ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ အန္တောနဂရေ ဘတ္တဝေတနံ တွမေဝ ဒေဟီ"တိ။ သော တထာ ကတွာ အန္တောနဂရေ ကဿစိ ကိဉ္စိ အဟာပေတွာ တ ဘတ္တဝေတနံ ဒတွာ ပုန ဗောဓိသတ္တံ ပုစ္ဆိတွာ ရာဇာနံ ဝိညာပေတွာ အန္တောနိဝေသနေ အသဟေရိသာနမ္ပိ ဟတ္ထိနမ္ပိ အဿာနမ္ပိ ဗလကာယဿပိ ဝတ္တံ အပရိဟာပေတွာ အဒါသိ, တိရောဇနပဒေဟိ အာဂတာနံ ဒူတာဒီနံ နိ တသဋ္ဌာနာဒီနိ တဏိဇာနံ သုင်္ကံ သဗ္ဗကရဏီယာနိ အတ္တနာဝ အကာသိ။ ဧဝံ သော မဟာသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ

တ သဗ္ဗံ အန္တောဇနဥ္စ ဗဟိဇနဥ္စ နာဂရေ စ ရဋ္ဌတသိနော စ အာဂန္တုကေ စ အာယဝတ္တကေ စ တေန တေန သင်္ဂဟ ဝတ္ထုနာ အာဗန္ဓိတ္ဝာ သင်္ဂဏှိတ္ဝာ, သဗ္ဗေသံ ပိယော အဟောသိ မနာပော။

အပရဘာဂေ ရာဇာနံ မရဏမဉ္စေ နိပန္နံ အမစ္စာ ပုစ္ဆိံသု "ဒေဝ, တုမှ္ဟာကံ အစ္စယေန သေတစ္ဆတ္တံ ကဿ ဒေမာ"တိ? "တာတ, မမ ပုတ္တာ သဗ္ဗေပိ သေတစ္ဆတ္တဿ သာမိနော၀။ ယော ပန တုမှ္ဟာကံ မနံ ဂဏှာတိ, တဿေ၀ သေတစ္ဆတ္တံ ဒဒေယျာထာ"တိ။ တေ တသ္မိံ ကာလကတေ တဿ သရီရပရိဟာရံ ကတွာ သတ္တမေ ဒိ၀သေ သန္နိပတိတွာ "ရညာ 'ယော တုမှ္ဟာကံ မနံ ဂဏှာတိ, တဿ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေယျာထာ'တိ ဝုတ္တံ, အမှ္ဟာကဉ္စ အယံ သံဝရကုမာရော မနံ ဂဏှာတီ"တိ ဉာတကေဟိ ပရိတရိတာ တဿ ကဉ္စနမာလံ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပယိံသု။ သံဝရမဟာရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဣတရေ ဧကူနသတ ကုမာရာ "ပိတာ ကိရ နော ကာလကတော, သံဝရကုမာရဿ ကိရ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေသုံ, သော သဗ္ဗကနိဋ္ဌော, တဿ ဆတ္တံ န ပာပုဏာတိ, သဗ္ဗဇေဋ္ဌကဿ ဆတ္တံ ဥဿာပေဿာမာ"တိ ဧကတော အာဂန္တွာ "ဆတ္တံ တ နော ဒေတု, ယုဒ္ဓံ ဝါ"တိ သံဝရမဟာရာဇဿ ပဏ္ဏံ ပေသေတွာ နဂရံ ဥပရုန္ဓိံသု။ ရာဇာ ဗောဓိသတ္တဿ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ "ကိံ ဒါနိ ကရောမာ"တိ ပုစ္ဆိ။ မဟာရာဇ, တ၀ ဘာတိကေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈနကိစ္စံ နတ္ထိ, တွံ ပိတု သန္တကံ ဓနံ သတကောဋ္ဌာသေ ကာရေတွာ ဧကူနသတံ ဘာတိကာနံ ပေသေတွာ "ဣမံ တုမှ္ဟာကံ ကောဋ္ဌာသံ ပိတု သန္တကံ ဂဏှထ, နာဟံ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈာမီ"တိ သာသနံ ပဟိဏာဟီတိ။ သော တထာ အကာသိ။ အထဿ သဗ္ဗဇေဋ္ဌဘာတိကော ဥပောသထကုမာရော နာမ သေသေ အာမန္တေတွာ "တာတာ, ရာဇာနံ နာမ အဘိဘဝိတုံ သမတ္ထာ နာမ နတ္ထိ, အယဉ္စ နော ကနိဋ္ဌဘာတိကော ပဋိသတ္တုပိ ဟုတွာ န တိဋ္ဌတိ, အမှ္ဟာကံ ပိတု သန္တကံ ဓနံ ပေသေတွာ 'နာဟံ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈာမီ'တိ ပေသေသိ, န ခေါ ပန မယံ သဗ္ဗေပိ ဧကက္ခဏေ ဆတ္တံ ဥဿာပေဿာမ, ဧကဿေ၀ ဆတ္တံ ဥဿာပေဿာမ, အယမေဝ ရာဇာ ဟောတု, ဧထ တံ ပဿိတွာ ရာဇကုဋုမ္ဗံ ပဋိစ္ဆာ ဒေတွာ အမှ္ဟာကံ ဇနပဒမေဝ ဂစ္ဆာမာ"တိ အာဟ။ အထ တေ သဗ္ဗေပိ ကုမာရာ နဂရဒ္ဝါရံ ဝိဝရာပေတွာ ပဋိသတ္တု နော အဟုတွာ နဂရံ ပဝိသိံသု။

ရာဇာပိ တေသံ အမစ္စေဟိ ပဏ္ဏာကာရံ ကဟာပေတွာ ပဋိမဂ္ဂံ ပေသေတိ။ ကုမာရာ နာတိမဟန္တေန ပရိတရေန ပ တ္တိကာ၀ အာဂန္တွာ ရာဇနိဝေသနံ အဘိရုဟိတွာ သံဝရမဟာရာဇဿ နိပစ္စကာရံ ဒဿေတွာ နီစာသနေ နိသီဒိံသု။ သံဝရမဟာရာဇာ သေတစ္ဆတ္တဿ ဟေဋ္ဌာ သီဟာသနေ နိသီဒိ, မဟန္တော ယသော မဟန္တံ သိရိသောဘဂ္ဂံ အဟောသိ, ဩလောကိတောလောကိတဋ္ဌာနံ ကမ္ပိ။ ဥပောသထကုမာရော သံဝရမဟာရာဇဿ သိရိဝိဘဝံ ဩလောကေ တွာ "အမှ္ဟာကံ ပိတာ အတ္တနော အစ္စယေန သံဝရကုမာရဿ ရာဇဘာဝံ ဉတွာ မညေ အမှ္ဟာကံ ဇနပဒေ ဒတွာ ဣ မဿ န အဒာသီ"တိ စိန္တေတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၉၇. "ဇာနန္တော နော မဟာရာဇ၊ တ၀ သီလံ ဇနာဓိပေါ။
ဣမေ ကုမာရေ ပူဇေန္တော၊ န တံ ကေနစိ မညထ။

၉၈. "တိဋ္ဌန္တေ နော မဟာရာဇေ၊ အဒု ဒေဝေ ဒိဝင်္ဂတေ။
ဉာတီ တံ သမနုညိံသု၊ သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော။

၉၉. "ကေန သံဝရ ဝတ္တေန၊ သဉ္ဇာတေ အဘိတိဋ္ဌသိ။
ကေန တံ နာတိဝတ္တန္တိ၊ ဉာတိသင်္ဃာ သမာဂတာ"တိ။

တတ္ထ **ဇာနန္တော နော** တိ ဇာနန္တော နု။ **ဇနာဓိပေါ**တိ အမှ္ဟာကံ ပိတာ နရိန္ဒော။ **ဣမေ**တိ ဣမေ ဧကူနသတေ ကုမာရေ။ ဟဋ္ဌပေါတ္ထကေသု ပန "အညေ ကုမာရေ"တိ လိခိတံ။ **ပူဇေန္တော** တိ တေန တေန ဇနပဒေန မာနေန္တော။ **န တံ ကေနစီ**တိ ခုဒ္ဒကေနာပိ ကေနစိ ဇနပဒေန တံ ပူဇေတဗ္ဗံ န မညိတ္ထ, "အယံ မမ အစ္စယေန ရာဇာ ဘဝိဿတီ"တိ ဉတွာ မညေ အတ္တနော ဟဒယမူလေယေဝ ဌပေသီတိ။ **တိဋ္ဌန္တေ နော** တိ တိဋ္ဌန္တေ နု, ဓရမာနေယေဝ နုတိ ပုစ္ဆတိ, **အဒု ဒေဝေ**တိ ဥဒာဟု အမှ္ဟာကံ ပိတရိ ဒိဝင်္ဂတေ အတ္တနော အတ္ထံ ဝုဍ္ဎိံ ပဿန္တာ သဒ္ဓိံ ရာဇကောရကေဟိ နေဂမဇာနပ ဒေဟိ ဉာတယော တံ "ရာဇာ ဟောဟီ"တိ သမနုညိံသု။ **ဝတ္တေနာ** တိ သီလာစာရေန။ **သဉ္ဇာတေ အဘိတိဋ္ဌသီ** တိ သမာန ဇာတိကေ ဧကူနသတဘာတရော အဘိဘဝိတွာ တိဋ္ဌသိ။ **နာတိဝတ္တန္တိ** တိ န အဘိဘဝန္တိ။

တံ သုတွာ သံဝရမဟာရာဇာ အတ္တနော ဂုဏံ ကထေန္တော ဆ ကထာ အဘာသိ –

၁၀၀. ''န ရာဇပုတ္တ ဥသူယာမိ၊ သမဏာနံ မဟေသိနံ။
သက္ကစ္စံ တေ နမဿာမိ၊ ပာဒေ ဝန္ဒာမိ တာဒိနံ။

၁၀၁. ''တေ မံ ဓမ္မဂုဏေ ယုတ္တံ၊ သုဿူသမနုသူယကံ။
သမဏာ မနုသာသန္တိ၊ ဣသီ ဓမ္မဂုဏေ ရတာ။

၁၀၂. ''တေသာဟံ ဝစနံ သုတွာ၊ သမဏာနံ မဟေသိနံ။
န ကိဉ္စိ အတိမညာမိ၊ ဓမ္မေ မေ နိရတော မနော။

၁၀၃. ''ဟတ္ထာရောဟာ အနီကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။
တေသံ နပ္ပဋိဗန္ဓာမိ၊ နိဝါပံ ဘတ္တဝေတနံ။

၁၀၄. ''မဟာမတ္တာ စ မေ အတ္ထိ၊ မန္တိနော ပရိစာရကာ။
ဗာရာဏသိံ ဝောဟရန္တိ၊ ဗဟုမံသသုရောဒနံ။

၁၀၅. ''အထောပိ ဝဏိဇာ ဖီတာ၊ နာနာရဋ္ဌေဟိ အာဂတာ။
တေသု မေ ဝိဟိတာ ရက္ခာ၊ ဧဝံ ဇာနာဟုပောသထာ''တိ။

တတ္ထ **န ရာဇပုတ္တာ** တိ အဟံ ရာဇပုတ္တ, ကဥ္စိ သတ္တံ ''အယံ သမ္ပတ္တိ ဣမဿ မာ ဟောတူ''တိ န ဥသူယာမိ။ **တာဒိနန္တိ** တာဒိလက္ခဏယုတ္တာနံ သမိတပာပတာယ သမဏာနံ မဟန္တာနံ သီလက္ခန္ဓာဒီနံ ဂုဏာနံ ဧသိတတာယ မဟေသီနံ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတေန ပာဒေ ဝန္ဒာမိ, အနံ ဒဒန္တော ဓမ္မိကဥ္စ နေသံ ရက္ခာဝရဏဂုတ္တိံ ပစ္စုပဋ္ဌပေန္တော သက္ကစ္စံ တေ နမဿာမိ, မနေန သမ္ပိယာယန္တော စ ပူဇေမီတိ အတ္ထော။ **တေ မန္တိ** တေ သမဏာ မံ ''အယံ ဓမ္မကောဋ္ဌာသေ ယုတ္တပယုတ္တော သုဿူသံ အနုသူယကော''တိ တထတော ဉတွာ မံ ဓမ္မဂုဏေ ယုတ္တံ သုဿူသံ အနုသူယကံ အနုသာသန္တိ, ''ဣဒံ ကရ, ဣဒံ မာ ကရီ''တိ ဩဝဒန္တီတိ အတ္ထော။ **တေသာဟ** န္တိ တေသံ အဟံ။ **ဟတ္ထာရောဟာ** တိ ဟတ္ထိံ အာရုယှဟ ယုဇ္ဈနကာ ယောဓာ။ **အနီကဋ္ဌာ** တိ ဟတ္ထာနီကာဒီသု ဌိတာ။ **ရထိကာ**တိ ရထယောဓာ။ **ပတ္တိကာရကာ** တိ ပတ္တိနော။ **နိဝါပ** န္တိ ယံ တေဟိ သဇ္ဇိတံ ဘတ္တဉ္စ ဝေတနဉ္စ, အဟံ တံ နပ္ပဋိဗန္ဓာမိ, အပရိဟာပေတွာ ဒဒာမီတိ အတ္ထော။

မဟာမတ္တာ တိ ဘာတိက, မယှံ မဟာပညာ မန္တေသု ကုသလာ မဟာအမစ္စာ စေဝ အဝသေသမန္တိနော စ ပရိစာရကာ အတ္ထိ။ ဣမိနာ ဣမံ ဒဿေတိ ''တုမှေဟ မန္တသမ္ပန္နေ ပဏ္ဍိတေ အာစရိယေ န လဘိတ္ထ, အမှာကံ ပန အာစရိယာ ပဏ္ဍိတာ ဥပာယကုသလာ, တေ နော သေတစ္ဆတ္တေန ယောဇေသု''န္တိ။ **ဗာရာဏသိ**န္တိ ဘာတိက, မမ ဆတ္တံ ဥဿာပိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ''အမှာကံ ရာဇာ ဓမ္မိကော အနုဝဒ္ဓမာသံ ဒေဝေါ ဝဿတိ, တေန သဿာနိ သမ္ပဇ္ဇန္တိ, ဗာရာဏသိယံ ဗဟုံ ခါဒိတဗ္ဗယုတ္တကံ မစ္ဆမံသံ ပာယိတဗ္ဗယုတ္တကံ သုရောဒကဉ္စ ဇာတ''န္တိ ဧဝံ ရဋ္ဌတသိနော ဗဟုမံသသုရောဒကံ ကတွာ ဗာရာဏသိံ ဝောဟရန္တိ။ **ဖီတာ**တိ ဟတ္ထိရတနအဿရတနမုတ္တရတနာဒီနိ အာဟရိတွာ နိရုပဒ္ဒဝ တေဟာရံ ကရောန္တာ ဖီတာ သမိဒ္ဓာ။ **ဧဝံ ဇာနာဟီ**တိ ဘာတိက ဥပောသထ အဟံ ဣမေဟိ ဧတေ တကေဟိ ကာရဏေဟိ သဗ္ဗကနိဋ္ဌောပိ ဟုတွာ မမ ဘာတိကေ အဘိဘဝိတွာ သေတစ္ဆတ္တံ ပတ္တော, ဧဝံ ဇာနာဟီ တိ။

အထဿ ဂုဏံ သုတွာ ဥပောသထကုမာရော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၀၆. ''ဓမ္မေန ကိရ ဉာတီနံ၊ ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ သံဝရ။
မေဓာဝီ ပဏ္ဍိတော စာသိ၊ အထောပိ ဉာတိနံ ဟိတော။

၁၀၇. ''တံ တံ ဉာတိပရိဗ္ဗူဠှံ၊ နာနာရတနမောစိတံ။
အမိတ္တာ နပ္ပသဟန္တိ၊ ဣန္ဒံဝ အသုရာဓိပေ''တိ။

တတ္တ **ဓမ္မေန ကိရ ဉာတီန**န္တိ တာတ သံဝရ မဟာရာဇ, ဓမ္မေန ကိရ တွံ ကေနသတာနံ ဉာတီနံ အတ္တနော ဇေဋ္ဌဘာတိကာနံ အာနုဘာဝံ အဘိဘဝသိ, ကေတော ပဋ္ဌာယ တွံဝမေဝ ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ, တွံဝမေဝ မေဓာဝီ စေဝ ပဏ္ဍိတော စ ဉာတီနဥ္စ ဟိတောတိ အတ္ထော။ **တံ တ**န္တိ ဧဝံ ဝိဝိဓဂုဏသမ္ပန္နံ တံ။ **ဉာတိပရိယုဋ္ဌဟ**န္တိ အမ္ဘေဟိ ကေနသတေဟိ ဉာတကေဟိ ပရိတရိတံ။ **နာနာရတနမောစိတ**န္တိ နာနာရတနေဟိ ဩစိတံ သဥ္ဍိတံ ဗဟုရတနသဥ္စယံ။ **အသုရာဓိပေဟ**တိ ယထာ တာဝတိံသေဟိ ပရိတရိတံ ကူနန္ဒံ အသုရရာဇာ နပ္ပသဟတိ, ဧဝံ အမ္ဘေဟိ အာရက္ခံ ကရောန္တေဟိ ပရိတရိတံ တံ တိယောဇနသတိကေ ကာသိရဋ္ဌေ ဒွါဒသယောဇနိကာယ ဗာရာဏသိယာ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တံ အမိတ္တာ နပ္ပသဟန္တီတိ ဒီပေတိ။

သံဝရမဟာရာဇာ သဗ္ဗေသမ္ပိ ဘာတိကာနံ မဟန္တံ ယသံ အဒာသိ။ တေ တသ္သ သန္တိကေ မာသမဍ္ဍမာသံ ဝသိတွာ “မဟာရာဇ ဇနပဒေသု စောရေသု ဥဋ္ဌဟန္တေသု မယံ ဇာနိဿာမ, တွံ ရဇ္ဇသုခံ အနုဘဝ”တိ ဝတွာ အတ္တနော အတ္တနော ဇနပဒံ ဂတာ။ ရာဇာပိ ဗောဓိသတ္တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဒေဝနဂရံ ပူရေန္တော အဂမာသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဘိက္ခု ဧဝံ တွံ ပုဗ္ဗေ ဩဝါဒက္ခမော, ဣဒါနိ ကသ္မာ ဝီရိယံ န အကာသီ”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။

တဒာ သံဝရမဟာရာဇာ အယံ ဘိက္ခု အဟောသိ, ဥပောသထကုမာရော သာရိပုတ္တော, သေသဘာတိကာ ထေရာနုထေရာ, ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ဩဝါဒအာယကော အမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သံဝရဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

[၄၆၃] ၉. သုပ္ပာရကဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ နိမုဇ္ဇန္တီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပါရမိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉှိ သာယနှသမယေ တထာဂတဿ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ နိက္ခမနံ အာဂမယမာနာ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိတွာ “အာဝုသော, အဟော သတ္ထာ မဟာပညော ပုထုပညော ဟာသပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော တတြ တတြ ဥပာယပညာယ သမန္နာဂတော ဝိပုလာယ ပထဝီသမာယ, မဟာသမုဒ္ဒော ဝိယ ဂမ္ဘီရာယ, အာကာသော ဝိယ ဝိတ္ထိဏ္ဏာယ, သကလဇမ္ဗုဒီပသ္မိဉှိ ဥဋ္ဌိတပဉှော ဒသဗလံ အတိက္ကမိတွာ ဂန္တုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ။ ယထာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဋ္ဌိတဦမိယော ဝေလံ နာတိက္ကမန္တိ, ဝေလံ ပတွာဝ ဘိဇ္ဇန္တိ, ဧဝံ န ကောစိ ပဉှော ဒသဗလံ အတိက္ကမတိ, သတ္ထု ပါဒမူလံ ပတွာ ဘိဇ္ဇတေဝါ”တိ ဒသဗလဿ မဟာပညာပါရမိံ ဝဏ္ဏေသုံ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဣဒါနေဝ ပညဝါ, ပုဗ္ဗေပိ အပရိပက္ကေ ဉာဏေ ပညဝါ, အန္ဓော ဟုတွာပိ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကသညာယ ‘ဣမသ္မိံ ဣမသ္မိံ သမုဒ္ဒေ ဣဒံ နာမ ဣဒံ နာမ ရတန’န္တိ အညာသီ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကုရုရဋ္ဌေ ကုရုရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, ကုရုကစ္ဆံ နာမ ပဋ္ဋနဂါမော အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ကုရုကစ္ဆေ နိယာမကဇေဋ္ဌကဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ ပါသာဒိကော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော, “သုပ္ပာရကကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ သော မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝဍ္ဎန္တော သောဠသဝဿကာလေယေဝ နိယာမကသိပ္ပေ နိပ္ဖတ္တိံ ပတွာ အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန နိယာမကဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ နိယာမကကမ္မံ အကာသိ, ပဏ္ဍိတော ဉာဏသမ္ပန္နော အဟောသိ။ တေန အာရုဠ္ဟနာဝါယ ဗျာပတ္တိ နာမ နတ္ထိ။ တဿ အပရဘာဂေ လောဏဇလပဟဋာနိ ဒွေပိ စက္ခူနိ နဿိံသု။ သော တတော ပဋ္ဌာယ နိယာမကဇေဋ္ဌကော ဟုတွာပိ နိယာမကကမ္မံ အကတွာ “ရာဇာနံ နိဿာယ ဇီဝိဿာမီ”တိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိ။ အထ နံ ရာဇာ အဂ္ဃာပနိယကမ္မေ ဌပေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ရညော ဟတ္ထိရတနအဿရတနမုတ္တာသာရမဏိသာရာဒီနိ အဂ္ဃာပေသိ။

အထေကဒိဝသံ “ရညော မင်္ဂလဟတ္ထီ ဘဝိဿတီ”တိ ကာဠပါသာဏကူဋဝဏ္ဏံ ဧကံ ဝါရဏံ အာနေသုံ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ “ပဏ္ဍိတဿ ဒဿေထာ”တိ အာဟ။ အထ နံ တဿ သန္တိကံ နယိံသု။ သော ဟတ္ထေန တဿ သရီ

ရံ ပရိမဇ္ဈိတ္ဝာတ “နာယံ မင်္ဂလဟတ္ထိ ဘဝိတုံ အနုစ္ဆဝိကော, ဟာဒေဟိ တမနဓာတုကော သေ, တေဥ္စဟိ မာတာ ဝိဇာယ မာနာ အင်္ဂေနေ သမ္ပဋိစ္ဆိတုံ နာသက္ခိ, တသ္မာ ဘူမိယံ ပတိတ္ဝာတ ပစ္ဆိမပာဒေဟိ တမနဓာတုကော ဟောတိ”တိ အာဟ။ ဟတ္ထိံ ဂဟေတ္ဝာတ အာဂတေ ပုစ္ဆိံသု။ တေ “သစ္စံ ပဏ္ဍိတော ကထေတိ”တိ ဝဒိံသု။ တံ ကာရဏံ ရာဇာ သုတ္ဝာတ တုဋ္ဌော တဿ အဋ္ဌ ကဟာပဏာေ အပေသိ။

ပုနေကဒိဝသံ “ရညော မင်္ဂလအဿော ဘဝိဿတိ”တိ ဇော် အဿံ အာနယိံသု။ တမ္ပိ ရာဇာ ပဏ္ဍိတဿ သန္တိကံ ပေသေသိ။ သော တမ္ပိ ဟတ္ထေန ပရာမသိတ္ဝာတ “အယံ မင်္ဂလအဿော ဘဝိတုံ န ယုတ္တော, ဇာတဒိဝသေယေဝ မာတာ မရိ, တသ္မာ မာတု ခီရံ အလဘန္တော န သမ္မာ ဝဍ္ဎိတော”တိ အာဟ။ သာပိဿ ကထာ သစ္စာဝ အဟောသိ။ တမ္ပိ သုတ္ဝာတ ရာဇာ တုဿိတ္ဝာတ အဋ္ဌ ကဟာပဏာေ အပေသိ။ အထေကဒိဝသံ “ရညော မင်္ဂလရထော ဘဝိဿတိ”တိ ရထံ အာဟရိံသု။ တမ္ပိ ရာဇာ တဿ သန္တိကံ ပေသေသိ။ သော တမ္ပိ ဟတ္ထေန ပရာမသိတ္ဝာတ “အယံ ရထော သုသိရရုက္ခေန ကတော, တသ္မာ ရညော နာနုစ္ဆဝိကော”တိ အာဟ။ သာပိဿ ကထာ သစ္စာဝ အဟောသိ။ ရာဇာ တမ္ပိ သုတ္ဝာတ အဋ္ဌေဝ ကဟာပဏာေ အပေသိ။ အထဿ မဟဂ္ဃံ ကမ္ဗလရတနံ အာဟရိံသု။ တမ္ပိ တဿေဝ ပေသေသိ။ သော တမ္ပိ ဟတ္ထေန ပရာမသိတ္ဝာတ “ဣမဿ မူသိကစ္ဆိန္နံ ဇေကဋ္ဌာနံ အတ္ထိ”တိ အာဟ။ သောဓေန္တာ တံ ဒိသွာတ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ သုတ္ဝာတ တုဿိတ္ဝာတ အဋ္ဌေဝ ကဟာပဏာေ အပေသိ။

သော စိန္တေသိ “အယံ ရာဇာ ဧဝရူပာနိပိ အစ္ဆရိယာနိ ဒိသွာတ အဋ္ဌေဝ ကဟာပဏာေ အပေသိ, ဣမဿ အယော နှာပိတအယော, နှာပိတဇာတိကော ဘဝိဿတိ, ကိံ မေ ဧဝရူပေန ရာဇုပဋ္ဌာနေန, အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနမေဝ ဂမိဿာမိ”တိ။ သော ကုရုကစ္ဆပဋ္ဋနမေဝ ပစ္စာဂမိ။ တသ္မိံ တတ္ထ ဝသန္တေ တဏိဇာ နာဝံ သဇ္ဇေတ္ဝာတ “ကံ နိယာမကံ ကရိဿာမာ”တိ မန္တေသုံ။ “သုပ္ပာရကပဏ္ဍိတေန အာရုဠှာနာဝာ န ဗျာပဇ္ဇတိ, ဧသ ပဏ္ဍိတော ဥပာယကု သလော, အန္ဓော သမာနောပိ သုပ္ပာရကပဏ္ဍိတောဝ ဥတ္တမော”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာတ “နိယာမကော နော ဟောဟိ”တိ ဝတ္ဝာတ “တာတာ, အဟံ အန္ဓော, ကထံ နိယာမကကမ္မံ ကရိဿာမိ”တိ ဝုတ္တေ “သာမိ, အန္ဓာပိ တုမှေဟယေဝ အမှာကံ ဥတ္တမာ”တိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနော “သာဓု တာတာ, တုမှေဟိ အာရောစိတသညာယ နိယာမကော ဘဝိဿာမိ”တိ တေသံ နာဝံ အဘိရုဟိ။ တေ နာဝာယ မဟာသမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိံသု။ နာဝာ သတ္တ ဒိဝသာနိ နိရုပဒ္ဒဝါ အဂမာသိ, တတော အကာလဝါတံ ဥပ္ပါတိတံ ဥပ္ပဇ္ဇိ, နာဝာ စတ္တာရော မာသေ ပကတိသမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ဝိစရိတ္ဝာတ ခုရမာလီသမုဒ္ဒံ နာမ ပတ္တာ။ တတ္ထ မစ္ဆာ မနုဿသမာနသရီရာ ခုရနာသာ ဥဒကေ ဥမ္မုဇ္ဇနိမုဇ္ဇံ ကရောန္တိ။ ဝါဏိဇာ တေ ဒိသွာတ မဟာသတ္တံ တဿ သမုဒ္ဒဿ နာမံ ပုစ္ဆန္တာ ပဌမံ ကထမာဟံသု –

၁၀၈. “ဥမ္မုဇ္ဇန္တိ နိမုဇ္ဇန္တိ၊ မနုဿာ ခုရနာသိကာ။
သုပ္ပာရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဒော ကတမော အယ”န္တိ။

ဧဝံ တေဟိ ပုဋ္ဌော မဟာသတ္တော အတ္တနော နိယာမကသုတ္တေန သံသန္ဒိတ္ဝာတ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၁၀၉. “ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏိဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝာယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ ခုရမာလီတိ ဝုစ္စတီ”တိ။

တတ္ထ **ပယာတာန**န္တိ ကုရုကစ္ဆပဋ္ဋနာ နိက္ခမိတ္ဝာတ ဂစ္ဆန္တာနံ။ **ဓနေသိန**န္တိ တုမှာကံ ဝါဏိဇာနံ ဓနံ ပရိယေသန္တာနံ။ **နာဝာယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယာ**တိ တာတ တုမှာကံ ဣမာယ ဝိဒေသံ ပက္ခန္ဒနာဝါယ ကမ္မကာရကံ ပကတိသမုဒ္ဒံ အတိက္ကမိတ္ဝာတ သမ္ပတ္တော အယံ သမုဒ္ဒော “ခုရမာလီ”တိ ဝုစ္စတိ, ဧဝမေတံ ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တီတိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဒေ ဝဇိရံ ဥဿန္နံ ဟောတိ။ မဟာသတ္တော “သစာဟံ ‘အယံ ဝဇိရသမုဒ္ဒော’တိ ဧဝံ တေသံ က ထေဿာမိ, လောဘေန ဗဟုံ ဝဇိရံ ဂဏှိတ္ဝာတ နာဝံ ဩသီဒါပေဿန္တီ”တိ တေသံ အနာစိက္ခိတ္ဝာတဝ နာဝံ လဂ္ဂါပေ တ္ဝာတ ဥပာယေနေကံ ယောတ္တံ ဂဟေတ္ဝာတ မစ္ဆဂဟဏနိယာမေန ဇာလံ ခိပါပေတ္ဝာတ ဝဇိရသာရံ ဥဒ္ဓရိတ္ဝာတ နာဝာယံ ပ က္ခိပိတ္ဝာတ အညံ အပ္ပဂ္ဃဘဏ္ဍံ ဆဍ္ဍာပေသိ။ နာဝာ တံ သမုဒ္ဒံ အတိက္ကမိတ္ဝာတ ပုရတော အဂ္ဂိမာလိံ နာမ ဂတာ။ သော ပဇ္ဇလိတအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဝိယ မဇ္ဈန္ဟိကသူရိယော ဝိယ စ ဩဘာသံ မုဉ္စန္တော အဋ္ဌာသိ။ ဝါဏိဇာ –

၁၁၀.‘‘ယထာ အဂ္ဂိဝ သူရိယောဝ၊ သမုဒ္ဒေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပာရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဒေါ ကတမော အယ’’န္တိ။ – ကထာယ တံ ပုစ္ဆိံသု။

မဟာသတ္တောပိ တေသံ အနန္တရကထာယ ကထေသိ –

၁၁၁.‘‘ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏိဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ အဂ္ဂိမာလီတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဒေ သုဝဏ္ဏံ ဥဿန္နံ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော ပုရိမနယေနေဝ တတောပိ သုဝဏ္ဏံ ကဟာ
ပေတွာ နာဝါယံ ပက္ခိပါပေသိ။ နာဝါ တမ္ပိ သမုဒ္ဒံ အတိက္ကမိတွာ ခီရံ ဝိယ ဒဓိံ ဝိယ စ ဩဘာသန္တံ ဒဓိမာလိံ နာမ
သမုဒ္ဒံ ပာပုဏိ။ တဏိဇာ –

၁၁၂.‘‘ယထာ ဒဓီဝ ခီရံဝ၊ သမုဒ္ဒေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပာရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဒေါ ကတမော အယ’’န္တိ။ –

ကထာယ တဿပိ နာမံ ပုစ္ဆိံသု။

မဟာသတ္တော အနန္တရကထာယ အာစိက္ခိ –

၁၁၃.‘‘ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏိဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ ဒဓိမာလီတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဒေ ရဇတံ ဥဿန္နံ အဟောသိ။ သော တမ္ပိ ဥပာယေန ကဟာပေတွာ နာဝါယံ ပက္ခိပါပေသိ ။
နာဝါ တမ္ပိ သမုဒ္ဒံ အတိက္ကမိတွာ နီလကုသတိဏံ ဝိယ သမ္ပန္နသဿံ ဝိယ စ ဩဘာသမာနံ နီလဝဏ္ဏံ ကုသမာလိံ
နာမ သမုဒ္ဒံ ပာပုဏိ။ တဏိဇာ –

၁၁၄.‘‘ယထာ ကုသောဝ သဿောဝ၊ သမုဒ္ဒေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပာရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဒေါ ကတမော အယ’’န္တိ။ –

ကထာယ တဿပိ နာမံ ပုစ္ဆိံသု။

သော အနန္တရကထာယ အာစိက္ခိ –

၁၁၅.‘‘ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏိဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ ကုသမာလီတိ ဝုစ္စတီ’’တိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဒေ နီလမဏိရတနံ ဥဿန္နံ အဟောသိ။ သော တမ္ပိ ဥပာယေနေဝ ကဟာပေတွာ နာဝါယံ ပက္ခိ
ပါပေသိ။ နာဝါ တမ္ပိ သမုဒ္ဒံ အတိက္ကမိတွာ နဠဝနံ ဝိယ ဝေဠုဝနံ ဝိယ စ ခါယမာနံ နဠမာလိံ နာမ သမုဒ္ဒံ ပာပုဏိ။ တ
ဏိဇာ –

၁၁၆.‘‘ယထာ နဠောဝ ဝေဠူဝ၊ သမုဒ္ဒေါ ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပာရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဒေါ ကတမော အယ’’န္တိ။ –

ကထာယ တဿပိ နာမံ ပုစ္ဆိံသု။

မဟာသတ္တော အနန္တရကထာယ ကထေသိ –

၁၁၇.‘‘ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ ဝါဏိဇာနံ ဓနေသိနံ။

နာတယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ နဋ္ဌမာလီတိ ဝုစ္စတီ”တိ။

တသ္မိံ ပန သမုဒ္ဒေ မသာရဂလ္လံ ဝေဠုရိယံ ဥဿန္နံ့ အဟောသိ။ သော တမ္ပိ ဥပာယေန ကဟာပေတွာ နာဝါယံ ပက္ခိပာပေသိ။ အပရော နယော – **နဋ္ဌော**တိ ဝိစ္ဆိကနဋ္ဌောပိ ကက္ကဋ္ဌကနဋ္ဌောပိ, သော ရတ္တဝဏ္ဏော ဟောတိ။ **ဝေဠုရိ**တိ ပန ပတဋ္ဌဿေတံ နာမံ, သော စ သမုဒ္ဒေ ပတဋ္ဌုဿန္နော ရတ္တောဘာသော အဟောသိ, တသ္မာ “ယထာ နဋ္ဌော ဝေဠုတ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ မဟာသတ္တော တတော ပတင္ဂံ ကဟာပေသီတိ။

တဏ်ဇာ နဋ္ဌမာလိံ အတိက္ကန္တာ ဗလဝာမုခသမုဒ္ဒံ နာမ ပဿိံသု။ တတ္ထ ဥဒကံ ကမ္ပိတ္ဝာ ကမ္ပိတ္ဝာ သဗ္ဗတော ဘာဂေန ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။ တသ္မိံ သဗ္ဗတော ဘာဂေန ဥဂ္ဂတေ ဥဒကံ သဗ္ဗတော ဘာဂေန ဆိန္နပပါတမဟာသောဗ္ဘော ဝိယ ပညာယတိ, ဦမိယာ ဥဂ္ဂတာယ ဧကတော ပပါတသဒိသံ ဟောတိ, ဘယဇနနော သဒ္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇတိ သောတာနိ ဘိန္ဒန္တော ဝိယ ဟဒယံ ဖာလေန္တော ဝိယ စ။ တံ ဒိသွာ တဏ်ဇာ ဘီတတသိတာ –

၁၁၈. “မဟာဗ္ဘယော ဘိံသနကော၊ သဒ္ဒော သုယျတိမာနုသော။
ယထာ သောဗ္ဘော ပပါတောဝ၊ သမုဒ္ဒော ပဋိဒိဿတိ။
သုပ္ပာရကံ တံ ပုစ္ဆာမ၊ သမုဒ္ဒော ကတမော အယ”န္တိ။ –

ကထာယ တဿပိ နာမံ ပုစ္ဆိံသု။

တတ္ထ **သုယျတိမာနုသော** တိ သုယျတိ အမာနုသော သဒ္ဒော။

၁၁၉. “ကုရုကစ္ဆာ ပယာတာနံ၊ တဏ်ဇာနံ ဓနေသိနံ။
နာဝါယ ဝိပ္ပနဋ္ဌာယ၊ ဗလဝာမုခီတိ ဝုစ္စတီ”တိ။ –

ဗောဓိသတ္တော အနန္တရဂါထာယ တဿ နာမံ အာစိက္ခိတွာ “တာတာ, ဣမံ ဗလဝာမုခသမုဒ္ဒံ ပတွာ နိဝတ္တိတုံ သမတ္ထာ နာဝါ နာမ နတ္ထိ, အယံ သမ္ပတ္တနာဝံ နိမုဇ္ဇာပေတွာ ဝိနာသံ ပာပေတီ”တိ အာဟ။ တဉ္စ နာဝံ သတ္တ မနုဿသတာနိ အဘိရုဟိံသု။ တေ သဗ္ဗေ မရဏဘယဘီတာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ အဝီစိမှိ ပစ္စမာနသတ္တာ ဝိယ အတိကာရုညံ ရဝံ မုဉ္စိံသု။ မဟာသတ္တော “ဌပေတွာ မံ အညော ဧတေသံ သောတ္ထိဘာဝံ ကာတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, သစ္စကိရိယာယ တေသံ သောတ္ထိံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တေ အာမန္တေတွာ အာဟ – “တာတာ, ခိပ္ပံ မံ ဂန္ဓောဒကေန နှာပေတွာ အဟတဝတ္ထာနိ နိဝါသာပေတွာ ပုဏ္ဏပါတိံ သဇ္ဇေတွာ နာဝါယ ဓုရေ ဌပေထာ”တိ။ တေ ဝေဂေန တထာ ကရိံသု။ မဟာသတ္တော ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပုဏ္ဏပါတိံ ဂဟေတွာ နာဝါယ ဓုရေ ဌိတော သစ္စကိရိယံ ကရောန္တော ဩသာနဂါထမာဟ –

၁၂၀. “ယတော သရာမိ အတ္တာနံ၊ ယတော ပတ္တောသ္မိ ဝိညုတံ။
နာဘိဇာနာမိ သဉ္စိစ္စ၊ ဧကပါဏမ္ပိ ဟိံသိတံ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ သောတ္ထိံ နာဝါ နိဝတ္တတူ”တိ။

တတ္ထ **ယတော**တိ ယတော ပဋ္ဌာယ အဟံ အတ္တာနံ သရာမိ, ယတော ပဋ္ဌာယ စမှိ ဝိညုတံ ပတ္တောတိ အတ္ထော။ **ဧကပါဏမ္ပိ ဟိံသိတ** န္တိ ဧတ္ထန္တရေ သဉ္စိစ္စ ဧကံ ကုန္ထကိပိလ္လိကပါဏမ္ပိ ဟိံသိတံ နာဘိဇာနာမိ။ ဒေသနာမတ္တမေဝေတံ, ဗောဓိသတ္တော ပန တိဏသလာကမ္ပိ ဥပါဒါယ မယာ ပရသန္တကံ န ဂဟိတပုဗ္ဗံ, လောဘဝသေန ပရဒါရံ န ဩလောကိတပုဗ္ဗံ, မုသာ န ဘာသိတပုဗ္ဗာ, တိဏဂ္ဂေနာပိ မဇ္ဇံ န ပိဝိတပုဗ္ဗန္တိ ဧဝံ ပဉ္စသီလဝသေန ပန သစ္စကိရိယံ အကာသိ, ကတွာ စ ပန ပုဏ္ဏပါတိယာ ဥဒကံ နာဝါယ ဓုရေ အဘိသိဉ္စိ။

စတ္တာရော မာသေ ဝိဒေသံ ပက္ခန္ဒနာဝါ နိဝတ္တိတွာ ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ သစ္စာနုဘာဝေန ဧကဒိဝသေနေဝ ကုရုကစ္ဆ ပဋ္ဋနံ အဂမာသိ။ ဂန္တွာ စ ပန ထလေပိ အဋ္ဌုသဘမတ္တံ ဌာနံ ပက္ခန္ဒိတွာ နာဝိကဿ ဃရဒွာရေယေဝ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော တေသံ တဏ်ဇာနံ သုဝဏ္ဏရဇတမဏိပဝါဠမုတ္တဝဇိရာနိ ဘာဇေတွာ အဒါသိ။ “တ္တကေဟိ ဝေ ရတနေဟိ အလံ, မာ ပုန သမုဒ္ဒံ ပဝိသထာ”တိ တေသံ ဩဝါဒံ ဒတွာ ယာဝဇီဝံ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝပုရံ ပူရေသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာပညောယေဝါ"တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – "တဒါ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ, သုပ္ပာရကပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ"န္တိ။

သုပ္ပာရကဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

မာတုပေါသက ဇုဏှုပဟာ စ၊ ဓမ္မ ဥဒယ ပာနီယော။
ယုဓဉ္စယော ဒသရထော၊ သံဝရော စ သုပ္ပာရကော။
ကောသလနိပါတမှိ၊ သင်္ဂီတာ နဝ ဇာတကာ။

ကောဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၂. ဒွတ္တိံသကနိပါတော

[၄၆၄] ၁. စူဠကုဏာလဇာတကဝဏ္ဏနာ

၁-၁၂.လုဒ္ဒါနံ လဟုစိတ္တာန န္တိ ဣဒံ ဇာတကံ **ကုဏာလဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၁.ကုဏာလဇာတက) အာဝိ ဘဝိဿတိ။

စူဠကုဏာလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၄၆၅] ၂. ဘဒ္ဒသာလဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကာ တွံ သုဒ္ဓေဟိ ဝတ္ထေဟီ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဉာတတ္ထစရိယံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယဉှိ အနာထပိဏ္ဍိကဿ နိဝေသနေ ပဉ္စန္နံ ဘိက္ခုသတာနံ နိဗဒ္ဓဘောဇနံ ပဝတ္တတိ, တထာ ဝိသာခာယ စ ကောသလရညော စ။ တတ္ထ ပန ကိဉ္စာပိ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဒီယတိ, ဘိက္ခူနံ ပနေတ္ထ ကောစိ ဝိဿာသိကော နတ္ထိ, တသ္မာ ဘိက္ခူ ရာဇနိဝေသနေ န ဘုဉ္ဇန္တိ, ဘတ္တံ ဂဟေတွာ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဝါ ဝိသာခာယ ဝါ အညေသံ ဝါ ဝိဿာသိကာနံ ဃရံ ဂန္တွာ ဘုဉ္ဇန္တိ။ ရာဇာ ဧကဒိဝသံ ပဏ္ဏာကာရံ အာဟဋံ "ဘိက္ခူနံ ဒေထာ"တိ ဘတ္တဂ္ဂံ ပေသေတွာ "ဘတ္တဂ္ဂေ ဘိက္ခူ နတ္ထီ"တိ ဝုတ္တေ "ကဟံ ဂတာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အတ္တနော ဝိဿာသိကဂေဟေ သု နိသီဒိတွာ ဘုဉ္ဇန္တီ"တိ သုတွာ ဘုတ္တပါတရာသော သတ္ထု သန္တိကံ ဂန္တွာ "ဘန္တေ, ဘောဇနံ နာမ ကိံ ပရမ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဝိဿာသပရမံ မဟာရာဇ, ကဉ္ဇိကမတ္တကမ္ပိ ဝိဿာသိကေန ဒိန္နံ မဓုရံ ဟောတီတိ။ ဘန္တေ, ကေန ပန သဒ္ဓိံ ဘိက္ခူနံ ဝိဿာသော ဟောတီတိ? "ဉာတီဟိ ဝါ သေက္ခကုလေဟိ ဝါ, မဟာရာဇာ"တိ။ တတော ရာဇာ စိန္တေသိ "ဧကံ သက္ယဓီတရံ အာနေတွာ အဂ္ဂမဟေသိံ ကရိဿာမိ, ဧဝံ မယာ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခူနံ ဉာတကေ ဝိယ ဝိဿာသော ဘဝိဿတီ"တိ။ သော ဥဋ္ဌာယာသနာ အတ္တနော နိဝေသနံ ဂန္တွာ ကပိလဝတ္ထုံ ဒူတံ ပေသေသိ "ဓီတရံ မေ ဒေထ, အဟံ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဉာတိဘာဝံ ဣစ္ဆာမီ"တိ။

သာကိယာ ဒူတဝစနံ သုတွာ သန္နိပတိတွာ မန္တယိံသု "မယံ ကောသလရညော အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနေ ဝသာမ, သစေ အဓိကံ န ဒဿာမ, မဟန္တံ ဝေရံ ဘဝိဿတိ, သစေ ဒဿာမ, ကုလဝံသော နော ဘိဇ္ဇိဿတိ, ကိံ နု ခော ကာတဗ္ဗ"န္တိ။ အထ နေ မဟာနာမော အာဟ – "မာ စိန္တယိတ္ထ, မမ ဓီတာ ဝါသဘခတ္တိယာ နာမ နာဂမုဏ္ဍာယ နာမ အသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တာ။ သာ သောဠသဝဿုဒ္ဒေသိကာ ဥတ္တမရူပဓရာ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ ပိတု ဝံသေန ခတ္တိယဇာတိကာ, တမဿ 'ခတ္တိယကညာ'တိ ပေသေဿာမာ"တိ။ သာကိယာ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဒူတေ ပက္ကောသာပေတွာ "သာဓု, အဓိကံ ဒဿာမ, ဣဒာနေဝ နံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆထာ"တိ အာဟံသု။ ဒူတာ စိန္တေသုံ "ဣမေ သာကိယာ နာမ ဇာတိံ နိဿာယ အတိမာနိနော, 'သဒိသီ နော'တိ ဝတွာ အသဒိသိမ္ပိ ဒဒေယျုံ, ဧတေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘုဉ္ဇမာနမေဝ ဂဏှိဿာမာ"တိ။ တေ ဧဝမာဟံသု "မယံ ဂဟေတွာ ဂစ္ဆန္တာ ယာ တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘုဉ္ဇတိ, တံ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမာ"တိ။ သာကိယာ တေသံ နိဝါသဋ္ဌာနံ ဒာပေတွာ "ကိံ ကရိဿာမာ"တိ စိန္တယိံသု။ မဟာနာမော အာဟ – "တုမှေ မာ စိန္တယိတ္ထ, အဟံ ဥပါယံ ကရိဿာမိ, တုမှေ မမ ဘောဇနကာလေ ဝါသဘခတ္တိယံ အလင်္ကရိတွာ အာနေတွာ မယာ ဧကသ္မိံ ကဗဠေ ဂဟိတမတ္တေ 'ဒေဝ, အသုကရာဇာ ပဏ္ဏံ ပဟိဏိ, ဣမံ တာဝ သာသနံ သုဏာထာ'တိ ပဏ္ဏံ ဒဿေယျာထာ"တိ။ တေ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တသ္မိံ ဘုဉ္ဇမာနေ ကုမာရိကံ အလင်္ကရိံသု။

မဟာနာမော "ဓီတရံ မေ အာနေထ, မယာ သဒ္ဓိံ ဘုဉ္ဇတူ"တိ အာဟ။ အထ နံ အလင်္ကရိတွာ တာဝဒေဝ ထောကံ ပပဉ္စံ ကတွာ အာနယိံသု။ သာ "ပိတရာ သဒ္ဓိံ ဘုဉ္ဇိဿာမီ"တိ ဧကပါတိယံ ဟတ္ထံ ဩတာရေသိ။ မဟာနာမောပိ တာယ သဒ္ဓိံ ဧကပိဏ္ဍံ ဂဟေတွာ မုခေ ဌပေသိ။ ဒုတိယပိဏ္ဍာယ ဟတ္ထေ ပသာရိတေ "ဒေဝ, အသုကရညော ပဏ္ဏံ ပဟိတံ, ဣမံ တာဝ သာသနံ သုဏာထာ"တိ ပဏ္ဏံ ဥပနာမေသုံ။ မဟာနာမော "အမ္မ, တွံ ဘုဉ္ဇာဟီ"တိ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပါတိယာယေဝ ကတွာ ဝါမဟတ္ထေန ဂဟေတွာ ပဏ္ဏံ ဩလောကေသိ။ တဿ တံ သာသနံ ဥပဓာရေန္တဿေဝ ဣတရာ ဘုဉ္ဇိ။ သော တဿာ ဘုတ္တကာလေ ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေသိ။ တံ ဒိသွာ ဒူတာ "နိစ္ဆယေန ဧသာ ဧတဿ ဓီတာ"တိ နိဋ္ဌမကံသု, န တံ အန္တရံ ဇာနိတုံ သက္ခိံသု။ မဟာနာမော မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဓီတရံ ပေသေသိ။ ဒူတာပိ နံ သာဝတ္ထိံ နေတွာ "အယံ ကုမာရိကာ ဇာတိသမ္ပန္နာ မဟာနာမဿ ဓီတာ"တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ တုဿိ

တွာ သကလနဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ တံ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ အဘိသိဉ္စာပေသိ။ သာ ရညော ပိယာ အဟောသိ မနာပါ။

အထဿာ န စိရဿေဝ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌဟိ။ ရာဇာ ဂဗ္ဘပရိဟာရမဒါသိ။ သာ ဒသမာသစ္စယေန သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ အထဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ရာဇာ အတ္တနော အယျကဿ သန္တိကံ ပေသေသိ "သက္ယရာဇဓီတာ ဝါသဘခတ္တိယာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, ကိမဿ နာမံ ကရောမာ"တိ။ တံ ပန သာသနံ ဂဟေတွာ ဂတော အမစ္စော ထောကံ ဗဓိရဓာတုကော, သော ဂန္တွာ ရညော အယျကဿာရောစေသိ။ သော တံ သုတွာ "ဝါသဘခတ္တိယာ ပုတ္တံ အဝိဇာယိတွာပိ သဗ္ဗံ ဇနံ အဘိဘဝတိ, ဣဒါနိ ပန အတိဝိယ ရညော ဝလ္လဘာ ဘဝိဿတီ"တိ အာဟ။ သော ဗဓိရအမစ္စော "ဝလ္လဘာ"တိ ဝစနံ ဒုဿုတံ သုတွာ "ဝိဋူဍဘော"တိ သလ္လက္ခေတွာ ရာဇာနံ ဥပဂန္တွာ "ဒေဝ, ကုမာရဿ ကိရ 'ဝိဋူဍဘော'တိ နာမံ ကရောထာ"တိ အာဟ။ ရာဇာ "ပောရာဏကံ နော ကုလဒတ္တိကံ နာမံ ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ "ဝိဋူဍဘော"တိ နာမံ အကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ကုမာရော ကုမာရပရိဟာရေန ဝဍ္ဎန္တော သတ္တဝဿိကကာလေ အညေသံ ကုမာရာနံ မာတာမဟကုလတော ဟတ္ထိရူပကအဿရူပကာဒီနိ အာဟရိယမာနာနိ ဒိသွာ မာတရံ ပုစ္ဆိ "အမ္မ, အညေသံ မာတာမဟကုလတော ပဏ္ဏာကာရော အာဟရိယတိ, မယှံ ကောစိ ကိဉ္စိ န ပေသေသိ, ကိံ တွံ နိမ္မာတာ နိပ္ပိတာသီ"တိ? အထ နံ သာ "တာတ, သက္ယရာဇာနော မာတာမဟာ ဒူရေ ပန ဝသန္တိ, တေန တေ ကိဉ္စိ န ပေသေန္တီ"တိ ဝတွာ ဝဉ္စေသိ။

ပုန သောဠသဝဿိကကာလေ "အမ္မ, မာတာမဟကုလံ ပဿိတုကာမောမှီ"တိ ဝတွာ "အလံ တာတ, ကိံ တတ္ထ ဂန္တွာ ကရိဿသီ"တိ ဝါရိယမာနောပိ ပုနပ္ပုနံ ယာစိ။ အထဿ မာတာ "တေန ဟိ ဂစ္ဆာဟီ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ သော ပိတု အာရောစေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိ။ ဝါသဘခတ္တိယာ ပုရေတရံ ပဏ္ဏံ ပေသေသိ "အဟံ ဣဓ သုခံ ဝသာမိ, သာမိနော ကိဉ္စိ အန္တရံ မာ ဒဿယိံသူ"တိ။ သာကိယာ ဝိဋူဍဘဿ အာဂမနံ ဉတွာ "ဝန္ဒိတုံ န သက္ကာ"တိ တဿ ဒဟရဒဟရေ ကုမာရကေ ဇနပဒံ ပဟိဏိံသု။ ကုမာရေ ကပိလဝတ္ထုံ သမ္ပတ္တေ သာကိယာ သန္ထာဂါရေ သန္နိပတိံသု။ ကုမာရော သန္ထာဂါရံ ဂန္တွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ "အယံ တေ, တာတ, မာတာမဟော, အယံ မာတုလော"တိ ဝဒိံသု သော သဗ္ဗေ ဝန္ဒမာနော ဝိစရိ။ သော ယာဝပိဋ္ဌိယာ ရုဇနပ္ပမာဏာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမ္ပိ အတ္တာနံ ဝန္ဒမာနံ အဒိသွာ "ကိံ နု ခော မံ ဝန္ဒန္တာ နတ္ထီ"တိ ပုစ္ဆိ။ သာကိယာ "တာတ, တဝ ကနိဋ္ဌကုမာရာ ဇနပဒံ ဂတာ"တိ ဝတွာ တဿ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိံသု။ သော ကတိပါဟံ ဝသိတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နိက္ခမိ။ အထေကာ ဒါသီ သန္ထာဂါရေ တေန နိသိန္နဖလကံ "ဣဒံ ဝါသဘခတ္တိယာယ ဒါသိယာ ပုတ္တဿ နိသိန္နဖလက"န္တိ အက္ကောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ ခီရောဒကေန ဓောဝိ။ ဧကော ပုရိသော အတ္တနော အာဝုဓံ ပမုဿိတွာ နိဝတ္တော တံ ဂဏှန္တော ဝိဋူဍဘကုမာရဿ အက္ကောသနသဒ္ဒံ သုတွာ တံ အန္တရံ ပုစ္ဆိတွာ "ဝါသဘခတ္တိယာ ဒါသိယာ ကုစ္ဆိသ္မိံ မဟာနာမသက္ကဿ ဇာတာ"တိ ဉတွာ ဂန္တွာ ဗလကာယဿ ကထေသိ။ "ဝါသဘခတ္တိယာ ကိရ ဒါသိယာ ဓီတာ"တိ မဟာကောလာဟလံ အဟောသိ။

ကုမာရော တံ သုတွာ "ဧတေ တာဝ မမ နိသိန္နဖလကံ ခီရောဒကေန ဓောဝန္တု, အဟံ ပန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌိတကာလေ ဧတေသံ ဂလလောဟိတံ ဂဟေတွာ မမ နိသိန္နဖလကံ ဓောဝိဿာမီ"တိ စိတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ။ တသ္မိံ သာဝတ္ထိံ ဂတေ အမစ္စာ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ "သဗ္ဗေ မယှံ ဒါသိဓီတရံ အဒံသူ"တိ သာကိယာနံ ကုဇ္ဈိတွာ ဝါသဘခတ္တိယာယ စ ပုတ္တဿ စ ဒိန္နပရိဟာရံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒါသဒါသီဟိ လဒ္ဓဗ္ဗပရိဟာရမတ္တမေဝ အဒါပေသိ။ တတော ကတိပါဟစ္စယေန သတ္ထာ ရာဇနိဝေသနံ အာဂန္တွာ နိသီဒိ။ ရာဇာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ "ဘန္တေ, တုမှာကံ ကိရ ဉာတကေဟိ ဒါသိဓီတာ မယှံ ဒိန္နာ, တေနဿာ အဟံ သပုတ္တာယ ပရိဟာရံ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဒါသဒါသီဟိ လဒ္ဓဗ္ဗပရိဟာရမတ္တမေဝ အဒါပေသိ"န္တိ အာဟ။ သတ္ထာ "အယုတ္တံ, မဟာရာဇ, သာကိယေဟိ ကတံ, ဒဒန္တေဟိ နာမ သမာနဇာတိကာ ဒါတဗ္ဗာ အဿ။ တံ ပန မဟာရာဇ, ဝဒါမိ ဝါသဘခတ္တိယာ ခတ္တိယရာဇဓီတာ ခတ္တိယဿ ရညော ဂေဟေ အဘိသေကံ လဘိ, ဝိဋူဍဘောပိ ခတ္တိယရာဇာနမေဝ ပဋိစ္စ ဇာတော, မာတုဂေါတ္တံ နာမ ကိံ ကရိဿတိ, ပိတုဂေါတ္တမေဝ ပမာဏန္တိ ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ ဒလိဒ္ဒိတ္ထိယာ ကဋ္ဌဟာရိကာယပိ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ အဒံသု, တဿာ စ ကုစ္ဆိမှိ ဇာတကုမာရော ဒွါဒသယောဇနိကာယ ဗာရာဏသိယာ ရဇ္ဇံ ကတွာ ကဋ္ဌဝါဟနရာဇာ နာမ ဇာတော"တိ **ကဋ္ဌဝါဟနဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၁.၇) ကထေသိ ။ ရာဇာ သတ္ထု ဓမ္မကထံ သုတွာ "ပိတုဂေါတ္တမေဝ ကိရ ပမာဏ"န္တိ သုတွာ တုဿိတွာ မာတာပုတ္တာနံ ပကတိပရိဟာရမေဝ အဒါပေသိ။

ရညော ပန ဗန္ဓုလော နာမ သေနာပတိ မလ္လိကံ နာမ အတ္တနော ဘရိယံ ဝဥ္စု ''တဝ ကုလဃရမေဝ ဂစ္ဆာဟီ''တိ ကုသိနာရမေဝ ပေသေသိ။ သာ ''သတ္ထာရံ ဒိသွာဝ ဂမိဿာမီ''တိ ဇေတဝနံ ပဝိသိတွာ တထာဂတံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ ''ကဟံ ဂစ္ဆသီ''တိ စ ပုဋ္ဌာ ''သာမိကော မေ, ဘန္တေ, ကုလဃရံ ပေသေသီ''တိ ဝတွာ ''ကသ္မာ''တိ ဝုတ္တာ ''ဝဥ္စာ အပုတ္တိကာ, ဘန္တေ''တိ ဝတွာ သတ္ထာရာ ''ယဒိ ဧဝံ ဂမနကိစ္စံ နတ္ထိ, နိဝတ္တာဟီ''တိ ဝုတ္တာ တုဋ္ဌာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ နိဝေသနမေဝ ပုန အဂမာသိ။ ''ကသ္မာ နိဝတ္တာသီ''တိ ပုဋ္ဌာ ''ဒသဗလေန နိဝတ္တိတာမှီ''တိ အာဟ။ သေနာပတိ ''ဒိဋ္ဌံ ဘဝိဿတိ တထာဂတေန ကာရဏ''န္တိ အာဟ။ သာ န စိရဿေဝ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိတွာ ဥပ္ပန္နဒောဟဠာ ''ဒောဟဠော မေ ဥပ္ပန္နော''တိ အာရောစေသိ။ ''ကိံ ဒောဟဠော''တိ? ''ဝေသာလိယာ နဂရေ လိစ္ဆဝိရာဇာနံ အဘိသေကမင်္ဂလပောက္ခရဏိံ ဩတရိတွာ နှာတွာ ပါနီယံ ပိဝိတုကာမာမှိ, သာမီ''တိ။ သေနာပတိ ''သာဓူ''တိ ဝတွာ သဟဿထာမဓနုံ ဂဟေတွာ တံ ရထံ အာရောပေတွာ သာဝတ္ထိတော နိက္ခမိတွာ ရထံ ပါဇေန္တော ဝေသာလိံ ပါဝိသိ။

တသ္မိဉ္စ ကာလေ ကောသလရညော ဗန္ဓုလသေနာပတိနာ သဒ္ဓိံ ဧကာစရိယကုလေ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော မဟာလိ နာမ လိစ္ဆဝိ အန္ဓော လိစ္ဆဝီနံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသန္တော ဒွါရသမီပေ ဝသတိ။ သော ရထဿ ဥမ္မာရေ ပဋိဃဋ္ဋနသဒ္ဒံ သုတွာ ''ဗန္ဓုလမလ္လဿ ရထပတနသဒ္ဒော ဧသော, အဇ္ဇ လိစ္ဆဝီနံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ''တိ အာဟ။ ပောက္ခရဏိယာ အန္တော စ ဗဟိ စ အာရက္ခာ ဗလဝါ, ဥပရိ လောဟဇာလံ ပတ္ထဋံ, သကုဏာနမ္ပိ ဩကာသော နတ္ထိ။ သေနာပတိ ပန ရထာ ဩတရိတွာ အာရက္ခကေ ခဂ္ဂေန ပဟရန္တော ပလာပေတွာ လောဟဇာလံ ဆိန္ဒိတွာ အန္တောပောက္ခရဏိယံ ဘရိယံ ဩတာရေတွာ နှာပေတွာ ပါယေတွာ သယမ္ပိ နှာတွာ မလ္လိကံ ရထံ အာရောပေတွာ နဂရာ နိက္ခမိတွာ အာဂတမဂ္ဂေနေဝ ပါယာသိ။ အာရက္ခကာ ဂန္တွာ လိစ္ဆဝီနံ အာရောစေသုံ။ လိစ္ဆဝိရာဇာနော ကုဇ္ဈိတွာ ပဉ္စ ရထသတာနိ အာရုယှ ''ဗန္ဓုလမလ္လံ ဂဏှိဿာမာ''တိ နိက္ခမိံသု။ တံ ပဝတ္တိံ မဟာလိဿ အာရောစေသုံ။ မဟာလိ ''မာ ဂမိတ္ထ, သော ဟိ ဝေါ သဗ္ဗေ ဃာတယိဿတီ''တိ အာဟ။ တေပိ ''မယံ ဂမိဿာမယေဝါ''တိ ဝဒိံသု။ တေန ဟိ စက္ကဿ ယာဝ နာဘိတော ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌဋ္ဌာနံ ဒိသွာ နိဝတ္တေယျာထ, တတော အနိဝတ္တန္တာ ပုရတော အသနိသဒ္ဒံ ဝိယ သုဏိဿထ, တမှာ ဌာနာ နိဝတ္တေယျာထ, တတော အနိဝတ္တန္တာ တုမှာကံ ရထဓုရေသု ဆိဒ္ဒံ ပဿိဿထ, တမှာ ဌာနာ နိဝတ္တေယျာထ, ပုရတော မာ ဂမိတ္ထာတိ။ တေ တဿ ဝစနေန အနိဝတ္တိတွာ တံ အနုဗန္ဓိံသုယေဝ။

မလ္လိကာ ဒိသွာ ''ရထာ, သာမိ, ပညာယန္တီ''တိ အာဟ။ တေန ဟိ ဧကဿ ရထဿ ဝိယ ပညာယနကာလေ မမ အာရောစေယျာသီတိ။ သာ ယဒါ သဗ္ဗေ ဧကော ဝိယ ဟုတွာ ပညာယိံသု, တဒါ ''ဧကမေဝ သာမိ ရထသီသံ ပညာယတီ''တိ အာဟ။ ဗန္ဓုလော ''တေန ဟိ ဣမာ ရသ္မိယော ဂဏှာဟီ''တိ တဿာ ရသ္မိယော ဒတွာ ရထေ ဌိတောဝ ဓနုံ အာရောပေတိ, ရထစက္ကံ ယာဝ နာဘိတော ပထဝိံ ပါဝိသိ, လိစ္ဆဝိနော တံ ဌာနံ ဒိသွာပိ န နိဝတ္တိံသု။ ဣတရော ထောကံ ဂန္တွာ ဇိယံ ပေါထေသိ, အသနိသဒ္ဒော ဝိယ အဟောသိ။ တေ တတောပိ န နိဝတ္တိံသု, အနုဗန္ဓန္တာ ဂစ္ဆန္တေဝ။ ဗန္ဓုလော ရထေ ဌိတကောဝ ဧကံ သရံ ခိပိ။ သော ပဉ္စန္နံ ရထသတာနံ ရထသီသံ ဆိဒ္ဒံ ကတွာ ပဉ္စ ရာဇသတာနိ ပရိကရဗန္ဓနဋ္ဌာနေ ဝိဇ္ဈိတွာ ပထဝိံ ပါဝိသိ။ တေ အတ္တနော ဝိဒ္ဓဘာဝံ အဇာနိတွာ ''တိဋ္ဌ ရေ, တိဋ္ဌ ရေ''တိ ဝဒန္တာ အနုဗန္ဓိံသုယေဝ။ ဗန္ဓုလော ရထံ ဌပေတွာ ''တုမှေ မတကာ, မတကေဟိ သဒ္ဓိံ မယှံ ယုဒ္ဓံ နာမ နတ္ထီ''တိ အာဟ။ တေ ''မတကာ နာမ အမှာဒိသာ နဟောန္တီ''တိ ဝဒိံသု။ ''တေန ဟိ သဗ္ဗပစ္ဆိမဿ ပရိကရံ မောစေထာ''တိ။ တေ မောစယိံသု။ သော မုတ္တမတ္တေယေဝ မရိတွာ ပတိတော။ အထ နေ ''သဗ္ဗေပိ တုမှေ ဧဝရူပါ, အတ္တနော ဃရာနိ ဂန္တွာ သံဝိဓာတဗ္ဗံ သံဝိဒဟိတွာ ပုတ္တဒါရေ အနုသာသိတွာ သန္နာဟံ မောစေထာ''တိ အာဟ။ တေ တထာ ကတွာ သဗ္ဗေ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။

ဗန္ဓုလောပိ မလ္လိကံ သာဝတ္ထိံ အာနေသိ။ သာ သောဠသက္ခတ္တုံ ယမကေ ပုတ္တေ ဝိဇာယိ, သဗ္ဗေပိ သူရာ ထာမသမ္ပန္နာ အဟေသုံ, သဗ္ဗသိပ္ပေ နိပ္ဖတ္တိံ ပါပုဏိံသု။ ဧကေကဿပိ ပုရိသသဟဿပရိဝါရော အဟောသိ ။ ပိတရာ သဒ္ဓိံ ရာဇနိဝေသနံ ဂစ္ဆန္တေဟိ တေဟေဝ ရာဇင်္ဂဏံ ပရိပူရိ။ အထေကဒိဝသံ ဝိနိစ္ဆယေ ကူဋဍ္ဍပရာဇိတာ မနုဿာ ဗန္ဓုလံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ မဟာရဝံ ဝိရဝန္တာ ဝိနိစ္ဆယအမစ္စာနံ ကူဋဍ္ဍကာရဏံ တဿ အာရောစေသုံ။ သောပိ ဝိနိစ္ဆယံ ဂန္တွာ တံ အဍ္ဍံ တီရေတွာ သာမိကမေဝ သာမိကံ, အဿာမိကမေဝ အဿာမိကံ အကာသိ။ မဟာဇနော မဟာသဒ္ဒေန သာဓုကာရံ ပဝတ္တေသိ။ ရာဇာ ''ကိမိဒ''န္တိ ပုစ္ဆိတွာ တမတ္ထံ သုတွာ တုဿိတွာ သဗ္ဗေပိ တေ

အမစ္စေ ဟာရေတွာ ဗန္ဓုလဿေဝ ဝိနိစ္ဆယံ နိယျာဒေသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ သမ္မာ ဝိနိစ္ဆိနိ။ တတော ပေါရာဏကဝိနိစ္ဆယိကာ လဉ္ဇံ အလဘန္တာ အပ္ပလာဘာ ဟုတွာ "ဗန္ဓုလော ရဇ္ဇံ ပတ္ထေတီ"တိ ရာဇကုလေ ပရိဘိန္ဒိံသု။ ရာဇာ တံ ကထံ ဂဟေတွာ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတုံ နာသက္ခိ, "ဣမသ္မိံ ဣဓေဝ ဃာတိယမာနေ ဂရဟာ မေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ"တိ ပုန စိန္တေတွာ "ပယုတ္တပုရိသေဟိ ပစ္စန္တံ ပဟရာပေတွာ တေ ပလာပေတွာ နိဝတ္တကာလေ အန္တရာ မဂ္ဂေ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ မာရေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဗန္ဓုလံ ပက္ကောသာပေတွာ "ပစ္စန္တော ကိရ ကုပိတော, တဝ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ စောရေ ဂဏှာဟီ"တိ ပဟိဏိတွာ "ဧတ္ထေဝဿ ဒွတ္တိံသာယ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သီသံ ဆိန္ဒိတွာ အာဟရထာ"တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ အညေပိ သမတ္ထေ မဟာယောဓေ ပေသေသိ။ တသ္မိံ ပစ္စန္တံ ဂစ္ဆန္တေယေဝ "သေနာပတိ ကိရ အာဂစ္ဆတီ"တိ သုတွာဝ ပယုတ္တကစောရာ ပလာယိံသု။ သော တံ ပဒေသံ အာဝသာပေတွာ ဇနပဒံ သဏ္ဌပေတွာ နိဝတ္တိ။

အထဿ နဂရတော အဝိဒူရေ ဌာနေ တေ ယောဓာ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ သီသံ ဆိန္ဒိံသု။ တံ ဒိဝသံ မလ္လိကာယ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ နိမန္တိတာ ဟောန္တိ။ အထဿာ ပုဗ္ဗဏှသမယေ "သာမိကဿ တေ သဒ္ဓိံ ပုတ္တေဟိ သီသံ ဆိန္ဒိံသူ"တိ ပဏ္ဏံ အာဟရိတွာ အဒံသု။ သာ တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ ကဿစိ ကိဉ္စိ အဝတွာ ပဏ္ဏံ ဥစ္ဆင်္ဂေ ကတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃမေဝ ပရိဝိသိ။ အထဿာ ပရိစာရိကာ ဘိက္ခူနံ ဘတ္တံ ဒတွာ သပ္ပိစာဋိံ အာဟရန္တိယော ထေရာနံ ပုရတော စာဋိံ ဘိန္ဒိံသု။ ဓမ္မသေနာပတိ "ဥပာသိကေ, ဘေဒနဓမ္မံ ဘိန္နံ, န စိန္တေတဗ္ဗ"န္တိ အာဟ။ သာ ဥစ္ဆင်္ဂတော ပဏ္ဏံ နီဟရိတွာ "ဒွတ္တိံသပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ ပိတု သီသံ ဆိန္နန္တိ မေ ဣမံ ပဏ္ဏံ အာဟရိံသု, အဟံ ဣဒံ သုတွာပိ န စိန္တေမိ, သပ္ပိစာဋိယာ ဘိန္နာယ ကိံ စိန္တေမိ, ဘန္တေ"တိ အာဟ။ ဓမ္မသေနာပတိ "အနိမိတ္တမနညာတ"န္တိအာဒီနိ (သု. နိ. ၅၇၉) ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ သာပိ ဒွတ္တိံသ သုဏိသာယော ပက္ကောသာပေတွာ "တုမှာကံ သာမိကာ အတ္တနော ပုရိမကမ္မဖလံ လဘိံသု, တုမှေ မာ သောစိတ္ထ, မာ ပရိဒေဝိတ္ထ, ရညော ဥပရိ မနောပဒေါသံ မာ ကရိတ္ထာ"တိ ဩဝဒိ။

ရညော စရပုရိသာ တံ ကထံ သုတွာ တေသံ နိဒ္ဒောသဘာဝံ ရညော ကထယိံသု။ ရာဇာ သံဝေဂပ္ပတ္တော တဿာ နိဝေသနံ ဂန္တွာ မလ္လိကဉ္စ သုဏိသာယော စ ခမာပေတွာ မလ္လိကာယ ဝရံ အဒါသိ။ သာ "ဂဟိတော မေ ဟောတူ"တိ ဝတွာ တသ္မိံ ဂတေ မတကဘတ္တံ ဒတွာ နှာတွာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ "ဒေဝ, တုမှေဟိ မေ ဝရော ဒိန္နော, မယှဉ္စ အညေန အတ္ထော နတ္ထိ, ဒွတ္တိံသာယ မေ သုဏိသာနံ မမ စ ကုလဃရဂမနံ အနုဇာနာထာ"တိ အာဟ။ ရာဇာ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ သာ ဒွတ္တိံသာယ သုဏိသာနံ သကကုလံ ပေသေတွာ သယံ ကုသိနာရနဂရေ အတ္တနော ကုလဃရံ အဂမာသိ။ ရာဇာ ဗန္ဓုလသေနာပတိနော ဘာဂိနေယျဿ ဒီဃကာရာယနဿ နာမ သေနာပတိဋ္ဌာနံ အဒါသိ။ သော ပန "မာတုလော မေ ဣမိနာ မာရိတော"တိ ရညော ဩတာရံ ဂဝေသန္တော ဝိစရတိ။ ရာဇာပိ နိပ္ပရာဓဿ ဗန္ဓုလဿ မာရိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဝိပ္ပဋိသာရီ စိတ္တဿာဒံ န လဘတိ, ရဇ္ဇသုခံ နာနုဘောတိ။

တဒါ သတ္ထာ သာကိယာနံ ဝေဠုံ နာမ နိဂမံ ဥပနိဿာယ ဝိဟရတိ။ ရာဇာ တတ္ထ ဂန္တွာ အာရာမတော အဝိဒူရေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသေတွာ "မဟန္တေန ပရိဝါရေန သတ္ထာရံ ဝန္ဒိဿာမာ"တိ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပဉ္စ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ ဒီဃကာရာယနဿ ဒတွာ ဧကကောဝ ဂန္ဓကုဋိံ ပါဝိသိ။ သဗ္ဗံ **ဓမ္မစေတိယသုတ္တ** နိယာမေနေဝ (မ. နိ. ၂.၃၆၄ အာဒယော) ဝေဒိတဗ္ဗံ။ တသ္မိံ ဂန္ဓကုဋိံ ပဝိဋ္ဌေ ဒီဃကာရာယနော တာနိ ပဉ္စ ရာဇကကုဓဘဏ္ဍာနိ ဂဟေတွာ ဝိဋူဍဘံ ရာဇာနံ ကတွာ ရညော ဧကံ အဿံ ဧကဉ္စ ဥပဋ္ဌာနကာရိကံ မာတုဂါမံ နိဝတ္တေတွာ သာဝတ္ထိံ အဂမာသိ။ ရာဇာ သတ္ထာရာ သဒ္ဓိံ ပိယကထံ ကထေတွာ နိက္ခန္တော သေနံ အဒိသွာ တံ မာတုဂါမံ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ "အဟံ ဘာဂိနေယျံ အဇာတသတ္တုံ အာဒါယ အာဂန္တွာ ဝိဋူဍဘံ ဂဏှိဿာမီ"တိ ရာဇဂဟနဂရံ ဂစ္ဆန္တော ဝိကာလေ ဒွာရေသု ပိဟိတေသု နဂရံ ပဝိသိတုမသက္ကောန္တော ဧကိဿာယ သာလာယ နိပဇ္ဇိတွာ ဝါတာတပေန ကိလန္တော ရတ္တိဘာဂေ တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ ဝိဘာတာယ ရတ္တိယာ "ဒေဝ ကောသလနရိန္ဒ, ဣဒါနိ အနာထောသိ ဇာတော"တိ ဝိလပန္တိယာ တဿာ ဣတ္ထိယာ သဒ္ဒံ သုတွာ ရညော အာရောစေသုံ။ သော မာတုလဿ မဟန္တေန သက္ကာရေန သရီရကိစ္စံ ကာရေသိ။

ဝိဋူဍဘောပိ ရဇ္ဇံ လဘိတွာ တံ ဝေရံ သရိတွာ "သဗ္ဗေပိ သာကိယေ မာရေဿာမီ"တိ မဟတိယာ သေနာယ နိက္ခမိ။ တံ ဒိဝသံ သတ္ထာ ပစ္စူသသမယေ လောကံ ဩလောကေန္တော ဉာတိသင်္ဃဿ ဝိနာသံ ဒိသွာ "ဉာတိသင်္ဂ

ဟံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ ပုဗ္ဗဏှသမယေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဂန္ဓကုဋိယံ သီဟ သေယျံ ကပ္ပေတွာ သာယန္ဟသမယေ အာကာသေန ဂန္တွာ ကပိလဝတ္ထုသာမန္တေ ကောသိမ္ဘိ ကဗရဗ္ဘာယေ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိ။ တတော အဝိဒူရေ ဝိဋ္ဋူဘသ္သ ရဇ္ဇသီမာယ အန္တော သန္ဒစ္ဆာယော နိဂြောဓရုက္ခော အတ္ထိ, ဝိဋ္ဋူ ဘော သတ္ထာရံ ဒိသွာ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ''ဘန္တေ, ကိံကာရဏာ ဧဝရူပာယ ဥဏှဝေလာယ ဣမသ္မိံ ကဗရ စ္ဆာယေ ရုက္ခမူလေ နိသီဒထ, ဧတသ္မိံ သန္ဒစ္ဆာယေ နိဂြောဓရုက္ခမူလေ နိသီဒထ, ဘန္တေ''တိ ဝတွာ ''ဟောတု, မဟာရာဇ, ဉာတကာနံ ဆာယာ နာမ သီတလာ''တိ ဝုတ္တေ ''ဉာတကာနံ ရက္ခဏတ္ထာယ သတ္ထာ အာဂတော ဘဝိသ္ သတီ''တိ စိန္တေတွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ သာဝတ္ထိမေဝ ပစ္စာဂမိ။ သတ္ထာပိ ဥပ္ပတိတွာ ဇေတဝနမေဝ ဂတော။

ရာဇာ သာကိယာနံ ဒောသံ သရိတွာ ဒုတိယံ နိက္ခမိတွာ တထေဝ သတ္ထာရံ ပသ္သိတွာ ပုန နိဝတ္တိတွာ တတိ ယတရေ နိက္ခမိတွာ တတ္တေဝ သတ္ထာရံ ပသ္သိတွာ နိဝတ္တိ။ စတုတ္ထတရေ ပန တသ္မိံ နိက္ခန္တေ သတ္ထာ သာကိယာနံ ပုဗ္ဗကမ္မံ ဩလောကေတွာ တေသံ နဒိယံ ဝိသပက္ခိပနပာပကမ္မသ္သ အပ္ပဋိဗာဟိယဘာဝံ ဉတွာ စတုတ္ထ တရေ န အဂမာသိ။ ဝိဋ္ဋူဘရာဇာ ခီရပာယကေ အရကေ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗေ သာကိယေ ဃာတေတွာ ဂလလောဟိ တေန နိသိန္နဖလကံ ဓောဝိတွာ ပစ္စာဂမိ။ သတ္ထရိ တတိယတရေ ဂမနတော ပစ္စာဂန္တွာ ပုနဒိဝသေ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ တ နိဋ္ဌာပိတဘတ္တကိစ္စေ ဂန္ဓကုဋိယံ ပဝိသန္တေ ဒိသာဟိ သန္နိပတိတာ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိတွာ ''အာဝုသော, သတ္ထာ အတ္တာနံ ဒသ္သေတွာ ရာဇာနံ နိဝတ္တာပေတွာ ဉာတကေ မရဏဘယာ မောစေသိ, ဧဝံ ဉာတကာနံ အတ္ထ စရော သတ္ထာ''တိ ဘဂဝတော ဂုဏကထံ ကထယိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ''ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ က ထာယ သန္နိသိန္နာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဣမာယ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ တထာဂတော ဉာတကာနံ အ တ္ထံ စရတိ, ပုဗ္ဗေပိ စရိယေဝ''တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဧကဒိဝသံ စိန္တေသိ ''ဇမ္ဗုဒီပတလေ ရာဇာနော ဗဟုထမ္ဘေသု ပာသာဒေသု ဝသန္တိ, တသ္မာ ဗဟူဟိ ထမ္ဘေဟိ ပ သာဒကရဏံ နာမ အနစ္ဆရိယံ, ယံနူနာဟံ ဧကထမ္ဘကံ ပာသာဒံ ကာရေယျံ, ဧဝံ သဗ္ဗရာဇူနံ အဂ္ဂရာဇာ ဘဝိသ္ သာမီ''တိ။ သော ဝဍ္ဎကီ ပက္ကောသာပေတွာ ''မယှံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ ဧကထမ္ဘကံ ပာသာဒံ ကရောထာ''တိ အာဟ။ တေ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ဥဇူ မဟန္တေ ဧကထမ္ဘကပာသာဒါရဟေ ဗဟူ ရုက္ခေ ဒိ သွာ ''ဣမေ ရုက္ခာ သန္တိ, မဂ္ဂေါ ပန ဝိသမော, န သက္ကာ ဩတာရေတုံ, ရညော အာစိက္ခိသ္သာမာ''တိ စိန္တေတွာ တ တထာ အကံသု။ ရာဇာ ''ဧကေနစိ ဥပါယေန သဏိကံ ဩတာရေထာ''တိ ဝတွာ ''ဒေဝ, ယေန ကေနစိ ဥပါယေန န သ က္ကာ''တိ ဝုတ္တေ ''တေန ဟိ မမ ဥယျာနေ ဧကံ ရုက္ခံ ဥပဓာရေထာ''တိ အာဟ။ ဝဍ္ဎကီ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဧကံ သု ဇာတံ ဥဇုကံ ကမနီယမပူဇိတံ ရာဇကုလတောပိ လဒ္ဓဗလိကမ္မံ မင်္ဂလသာလရုက္ခံ ဒိသွာ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ တမ တ္ထံ အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ''ဥယျာနေ ရုက္ခော နာမ မမ ပဋိဗဒ္ဓော, ဂစ္ဆထ ဘော တံ ဆိန္ဒထာ''တိ အာဟ။ တေ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ရုက္ခေ ဂန္ဓပဉ္စင်္ဂုလိကံ ဒတွာ သုတ္တေန ပရိက္ ခိပိတွာ ပုပ္ဖကဏ္ဏိကံ ဗန္ဓိတွာ ဒီပံ ဇာလေတွာ ဗလိကမ္မံ ကတွာ ''ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အာဂန္တွာ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိသ္သာမ, ရာဇာ ဆိန္ဒာပေတိ, ဣမသ္မိံ ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ အညတ္ထ ဂစ္ဆတု, အမှာကံ ဒောသော နတ္ ထီ''တိ သာဝေသုံ။

အထ တသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တော ဒေဝပုတ္တော တံ ဝစနံ သုတွာ ''နိဿံသယံ ဣမေ ဝဍ္ဎကီ ဣမံ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိသ္သန္တိ, ဝိမာနံ မေ နဿိသ္သတိ, ဝိမာနပရိယန္တိကမေဝ ခော ပန မယှံ ဇီဝိတံ, ဣမဉ္စ ရုက္ခံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတေသု တရုဏ သာလရုက္ခေသု နိဗ္ဗတ္တာနံ မမ ဉာတိဒေဝတာနမ္ပိ ဗဟူနိ ဝိမာနာနိ နဿိသ္သန္တိ။ ဝိမာနပရိယန္တိကမေဝ မမ ဉာတီနံ ဒေဝတာနမ္ပိ ဇီဝိတံ, န ခော ပန မံ တထာ အတ္တနော ဝိနာသော ဗာဓတိ, ယထာ ဉာတီနံ, တသ္မာ နေသံ မယာ ဇီဝိတံ အတုံ ဝ ဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ အဍ္ဎရတ္တသမယေ ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ရညော သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ သကလဂဗ္ဘံ ဧကောဘာသံ ကတွာ ဥဿီသကပသ္သေ ရောဒမာနော အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွာ ဘီတတသိတော တေန သဒ္ဓိံ သလ္ လပန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၁၃. ''ကာ တွံ သုဒ္ဓေဟိ ဝတ္ထေဟိ၊ အဃေ ဝေဟာယသံ ဌိတာ။
ကေန တျာသ္သူနိ ဝတ္တန္တိ၊ ကုတော တံ ဘယမာဂတ''န္တိ။

တတ္ထ **ကာ တွံ**န္တိ နာဂယက္ခသုပဏ္ဏသက္ကာဒီသု ကာ နာမ တွံန္တိ ပုစ္ဆတိ။ **ဝတ္ထေဟီ**တိ ဝစနမတ္တမေဝေတံ, သဗ္ဗေပိ ပန ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရေ သန္ဓာယေဝမာဟ။ **အဃေ**တိ အပ္ပဋိဃေ အာကာသေ။ **ဝေဟာယသ**န္တိ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ကေန တျာဿူနိ ဝတ္တန္တီ**တိ ကေန ကာရဏေန တဝ အဿူနိ ဝတ္တန္တိ။ **ကုတော**တိ ဉာတိဝိယောဂဓနဝိနာသာဒီနံ ကိံ နိဿာယ တံ ဘယမာဂတန္တိ ပုစ္ဆတိ။

တတော ဒေဝရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၄. ''တဝေဝ ဒေဝ ဝိဇိတော, ဘဒ္ဒသာလောတိ မံ ဝိဒူ။
သဋ္ဌိ ဝဿသဟဿာနိ, တိဋ္ဌတော ပူဇိတဿ မေ။

၁၅. ''ကာရယန္တာ နဂရာနိ, အဂါရေ စ ဒိသမ္ပတိ။
ဝိဝိဓေ စာပိ ပါသာဒေ, န မံ တေ အစ္စမညိသုံ။

ယထေဝ မံ တေ ပူဇေသုံ, တထေဝ တွမ္ပိ ပူဇယာ''တိ။

တတ္ထ **တိဋ္ဌတော**တိ သကလဗာရာဏသိနဂရေဟိ စေဝ ဂါမနိဂမေဟိ စ တယာ စ ပူဇိတဿ နိစ္စံ ဗလိကမ္မဉ္စ သက္ကာရဉ္စ လဘန္တဿ မယှံ ဣမသ္မိံ ဥယျာနေ တိဋ္ဌန္တဿ ဧတ္တကော ကာလော ဂတောတိ ဒဿေတိ။ **နဂရာနီ**တိ နဂရပဋိသင်္ခရဏကမ္မာနိ။ **အဂါရေ စာ**တိ ဘူမိဂေဟာနိ။ **ဒိသမ္ပတီ**တိ ဒိသာနံ ပတိ, မဟာရာဇ။ **န မံ တေ**တိ တေ နဂရပဋိသင်္ခရဏာဒီနိ ကရောန္တာ ဣမသ္မိံ နဂရေ ပေါရာဏကရာဇာနော မံ နာတိမညိသုံ နာတိက္ကမိံသု န ဝိဟေဌယိံသု, မမ နိဝါသရုက္ခံ ဆိန္ဒိတွာ အတ္တနော ကမ္မံ န ကရိံသု, မယှံ ပန သက္ကာရမေဝ ကရိံသူတိ အတ္ထော။ **ယထေတာ**တိ တသ္မာ ယထေဝ တေ ပေါရာဏကရာဇာနော မံ ပူဇယိံသု, ကောပိ ဣမံ ရုက္ခံ န ဆိန္ဒာပေသိ, တွဉ္စာပိ မံ တထေဝ ပူဇယ, မာ မေ ရုက္ခံ ဆေဒယီတိ။

တတော ရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၆. ''တံ ဣတဟံ န ပဿာမိ, ထူလံ ကာယေန တေ ဒုမံ။
အာရောဟပရိဏာဟေန, အဘိရူပေါသိ ဇာတိယာ။

၁၇. ''ပါသာဒံ ကာရယိဿာမိ, ဧကတ္ထမ္ဘံ မနောရမံ။
တတ္ထ တံ ဥပနေဿာမိ, စိရံ တေ ယက္ခ ဇီဝိတ''န္တိ။

တတ္ထ **ကာယေနာ**တိ ပမာဏေန။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တဝ ပမာဏေန တံ ဝိယ ထူလံ မဟန္တံ အညံ ဒုမံ န ပဿာမိ, တွဉ္စေဝ ပန အာရောဟပရိဏာဟေန သုဇာတသဏ္ဌာနတာယ သမသဏ္ဌာနဥဇုဘာဝပ္ပကာရာယ ဇာတိယာ စ အဘိရူပေါ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော ဧကထမ္ဘပါသာဒရဟောတိ။ **ပါသာဒ**န္တိ တသ္မာ တံ ဆေတွာ အဟံ ပါသာဒံ ကာရာပေဿာမေဝ။ **တတ္ထ တ**န္တိ တံ ပနာဟံ သမ္မ ဒေဝရာဇ, တတ္ထ ပါသာဒေ ဥပနေဿာမိ, သော တွံ မယာ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဝသန္တော အဂ္ဂဂန္ဓမာလာဒီနိ လဘန္တော သက္ကာရပ္ပတ္တော သုခံ ဇီဝိဿသိ, နိဝါသဋ္ဌာနာဘာဝေန မေ ဝိနာသော ဘဝိဿတီတိ မာ စိန္တယိ, စိရံ တေ ယက္ခ ဇီဝိတံ ဘဝိဿတီတိ။

တံ သုတွာ ဒေဝရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၈. ''ဧဝံ စိတ္တံ ဥဒပါဒိ, သရီရေန ဝိနာဘာဝတော။
ပုထုသော မံ ဝိကန္တိတွာ, ခဏ္ဍသော အဝကန္တထ။

၁၉. ''အဂ္ဂေ စ ဆေတွာ မဇ္ဈေ စ, ပစ္ဆာ မူလမှိ ဆိန္ဒထ။
ဧဝံ မေ ဆိဇ္ဇမာနဿ, န ဒုက္ခံ မရဏံ သိယာ''တိ။

တတ္ထ **ဝေံ စိတ္တံ ဥဒပာဒီ** တိ ယဒိ ဝေံ စိတ္တံ တဝ ဥပ္ပန္နံ။ **သရီရေန ဝိနာဘာဝေ**တိ ယဒိ တေ မမ သရီရေန ဘဒ္ဒသာလရုက္ခေန သဒ္ဓိံ မမ ဝိနာဘာဝေ ပတ္ထိတော။ **ပုထုသော**တိ ဗဟုခါ။ **ဝိကန္တိတ္ဝာ** တိ ဆိန္ဒိတ္ဝာ။ **ခဏ္ဍသော** တိ ခဏ္ဍာခဏ္ဍံ ကတ္ဝာ အဝကန္တထ။ **အဂ္ဂေ စာ** တိ အဝကန္တန္တာ ပန ပဌမံ အဂ္ဂေ, တတော မဇ္ဈေ ဆေတ္ဝာ သဗ္ဗပစ္ဆာ မူလေ ဆိန္ဒထ။ ဧဝဉှိ မေ ဆိဇ္ဇမာနဿ န ဒုက္ခံ မရဏံ သိယာ, သုခံ နု ခဏ္ဍသော ဘဝေယျာတိ ယာစတိ။

တတော ရာဇာ ဒွေ ဂာထာ အဘာသိ –

၂၀. ''ဟတ္ထပါဒံ ယထာ ဆိန္ဒေ၊ ကဏ္ဏနာသဉ္စ ဇီဝတော။
တတော ပစ္ဆာ သိရော ဆိန္ဒေ၊ တံ ဒုက္ခံ မရဏံ သိယာ။

၂၁. ''သုခံ နု ခဏ္ဍသော ဆိန္နံ၊ ဘဒ္ဒသာလ ဝနပ္ပတိ။
ကိံဟေတု ကိံ ဥပာဒါယ၊ ခဏ္ဍသော ဆိန္နမိစ္ဆသီ''တိ။

တတ္ထ **ဟတ္ထပါဒ** န္တိ ဟတ္ထေ စ ပါဒေ စ။ **တံ ဒုက္ခ**န္တိ ဧဝံ ပဋိပာဋိယာ ဆိဇ္ဇန္တဿ စောရဿ တံ မရဏံ ဒုက္ခံ သိယာ။ **သုခံ နု**တိ သမ္မ ဘဒ္ဒသာလ, ဝနပ္ပတိ စောရာ သုခေန မရိတုကာမာ သီသစ္ဆေဒံ ယာစန္တိ, န ခဏ္ဍသော ဆေဒနံ, တွံ ပန ဧဝံ ယာစသိ, တေန တံ ပုစ္ဆာမိ ''သုခံ နု ခဏ္ဍသော ဆိန္န''န္တိ။ **ကိံဟေတူ**တိ ခဏ္ဍသော ဆိန္နံ နာမ န သုခံ, ကာရဏေန ပနေတ္ထ ဘဝိတဗ္ဗန္တိ တံ ပုစ္ဆန္တော ဧဝမာဟ။

အထဿ အာစိက္ခန္တော ဘဒ္ဒသာလော ဒွေ ဂာထာ အဘာသိ –

၂၂. ''ယဉ္စ ဟေတုမုပါဒါယ၊ ဟေတုံ ဓမ္မူပသံဟိတံ။
ခဏ္ဍသော ဆိန္နမိစ္ဆာမိ၊ မဟာရာဇ သုဏောဟိ မေ။

၂၃. ''ဉာတီ မေ သုခသံဝဍ္ဍာ၊ မမ ပဿေ နိဝါတဇာ။
တေပိဟံ ဥပဟိံသေယျံ၊ ပရေသံ အသုခောစိတ''န္တိ။

တတ္ထ **ဟေတုံ ဓမ္မူပသံဟိတ** န္တိ မဟာရာဇ, ယံ ဟေတုသဘာဝယုတ္တမေဝ, န ဟေတုပတိရူပကံ, ဟေတုံ ဥပါဒါယ အာရဗ္ဘ သန္ဓာယာဟံ ခဏ္ဍသော ဆိန္နမိစ္ဆာမိ, တံ ဩဟိတသောတော သုဏောဟီတိ အတ္ထော။ **ဉာတီ မေ**တိ မမ ဘဒ္ဒသာလရုက္ခဿ ဆာယာယ သုခသံဝဍ္ဍာ မမ ပဿေ တရုဏသာလရုက္ခေသု နိဗ္ဗတ္တာ မယာ ကတတတပရိတ္တာဏတ္တာ နိဝါတဇာ မမ ဉာတကာ ဒေဝသင်္ဃာ အတ္ထိ, တေ အဟံ ဝိသာလသာခဝိဋပေဟ မူလေ ဆိန္ဒိတ္ဝာ ပတန္တော ဥပဟိံသေယျံ, သံဘဂ္ဂဝိမာနေ ကရေယျန္တော ဝိနာသေယျန္တိ အတ္ထော။ **ပရေသံ အသုခောစိတ**န္တိ ဧဝံ သန္တေ မယာ တေသံ ပရေသံ ဉာတိဒေဝသင်္ဃာနံ အသုခံ ဒုက္ခံ ဩစိတံ ဝဍ္ဎိတံ, န စာဟံ တေသံ ဒုက္ခကာမော, တသ္မာ ဘဒ္ဒသာလံ ခဏ္ဍသော ခဏ္ဍသော ဆိန္ဒာပေမီတိ အယမေတ္ထာဓိပ္ပာယော။

တံ သုတ္ဝာ ရာဇာ ''ဓမ္မိကော ဝတာယံ, ဒေဝပုတ္တော, အတ္တနော ဝိမာနဝိနာသတောပိ ဉာတီနံ ဝိမာနဝိနာသံ န ဣစ္ဆတိ, ဉာတီနံ အတ္ထစရိယံ စရတိ, အဘယမဿ ဒဿာမီ''တိ တုဿိတ္ဝာ ဩသာနဂါထမာဟ –

၂၄. ''စေတေယျရူပံ စေတေသိ၊ ဘဒ္ဒသာလ ဝနပ္ပတိ။
ဟိတကာမောသိ ဉာတီနံ၊ အဘယံ သမ္မ ဒမ္မိ တေ''တိ။

တတ္ထ **စေတေယျရူပံ စေတေသီ** တိ ဉာတီသု မုဒုစိတ္တတာယ စိန္တေန္တော စိန္တေတဗ္ဗယုတ္တကမေဝ စိန္တေသိ။ ဆေဒေယျရူပံ ဆေဒေသီတိပိ ပါဌော။ တဿတ္ထော – ခဏ္ဍသော ဆိန္နမိစ္ဆန္တော ဆေဒေတဗ္ဗယုတ္တကမေဝ ဆေဒေသီတိ။ **အဘယ**န္တိ ဧတသ္မိံ တေ သမ္မ, ဂုဏေ ပသီဒိတ္ဝာ အဘယံ ဒဒါမိ, န မေ ဟာသာဒေနတ္ထော, နာဟံ တံ ဆေဒာပေဿာမိ, ဂစ္ဆ ဉာတိသင်္ဃပရိဝုတော သက္ကတဂရုကတော သုခံ ဇီဝါတိ အာဟ။

ဒေဝရာဇာ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အဂမာသိ။ ရာဇာ တဿောဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ဉာတတ္ထစရိယံ အစရိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, တရုဏသာလေသု နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ဘဒ္ဒသာလဒေဝရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဘဒ္ဒသာလဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၄၆၆] ၃. သမုဒ္ဒဝါဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကသန္တိ ဝပန္တိ တေ ဇနာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ပဉ္စ ကုလသတာနိ ဂဟေတွာ နိရယေ ပတိတဘာဝံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ အဂ္ဂသာဝကေသု ပရိသံ ဂဟေတွာ ပက္ကန္တေသု သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော နိက္ခန္တေ ဗလဝဝေဒနာပီဠိတော တထာဂတဿ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ “အဟမေဝ နဝ မာသေ တထာဂတဿ အနတ္ထံ စိန္တေသိံ, သတ္ထု ပန မယိ ပာပစိတ္တံ နာမ နတ္ထိ, အသီတိမဟာထေရာနမ္ပိ မယိ အာဃာတော နာမ နတ္ထိ, မယာ ကတကမ္မေန အဟမေဝ ဣဒါနိ အနာထော ဇာတော, သတ္ထာရာ ပိမ္ဟိ ဝိဿဇ္ဇော မဟာထေရေဟိပိ ဉာတိသေဋ္ဌေန ရာဟုလတ္ထေရေနပိ သက္ယရာဇကုလေဟိပိ, ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ခမာပေဿာမီ”တိ ပရိသာယ သညံ ဒတွာ အတ္တာနံ ပဉ္စကေန ကဟာပေတွာ ရတ္တိံ ရတ္တိံ ဂစ္ဆန္တော ကောသလရဋ္ဌံ သမ္ပာပုဏိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော သတ္ထု အာရောစေသိ “ဒေဝဒတ္တော ကိရ, ဘန္တေ, တုမှာကံ ခမာပေတုံ အာဂစ္ဆတီ”တိ။ “အာနန္ဒ, ဒေဝဒတ္တော မမ ဒဿနံ န လဘိဿတီ”တိ။

အထ တသ္မိံ သာဝတ္ထိနဂရဒွါရံ သမ္ပတ္တေ ပုန ထေရော အာရောစေသိ, ဘဂဝါပိ တထေဝ အဝစ။ တဿ ဇေတဝနေ ပောက္ခရဏိယာ သမီပံ အာဂတဿ ပာပံ မတ္ထကံ ပာပုဏိ, သရီရေ ဍာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ, နှာတွာ ပါနီယံ ပိဝိတုကာမော ဟုတွာ “မဉ္စကတော မံ အာဝုသော ဩတာရေထ, ပါနီယံ ပိဝိဿာမီ”တိ အာဟ။ တဿ ဩတာရေတွာ ဘူမိယံ ဌပိတမတ္တဿ စိတ္တဿာဒေ အလဒ္ဓေယေဝ မဟာပထဝီ ဝိဝရမဒါသိ။ တာဝဒေဝ တံ အဝီစိတော အဂ္ဂိဇာလာ ဥဋ္ဌာယ ပရိက္ခိပိတွာ ဂဏှိ။ သော “ပာပကမ္မံ မေ မတ္ထကံ ပတ္တ”န္တိ တထာဂတဿ ဂုဏေ အနုဿရိတွာ –

> “ဣမေဟိ အဋ္ဌီဟိ တမဂ္ဂပုဂ္ဂလံ၊ ဒေဝါတိဒေဝံ နရဒမ္မသာရထိံ။
> သမန္တစက္ခုံ သတပုညလက္ခဏံ၊ ပါဏေဟိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဥပေမီ”တိ။ (မိ. ပ. ၄.၁.၃) –

ဣမာယ ကထာယ သရဏေ ပတိဋ္ဌဟန္တော အဝီစိပရာယဏော အဟောသိ။ တဿ ပန ပဉ္စ ဥပဋ္ဌာကကုလသတာနိ အဟေသုံ။ တာနိပိ တပ္ပက္ခိကာနိ ဟုတွာ ဒသဗလံ အက္ကောသိတွာ အဝီစိမှိယေဝ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ ဧဝံ သော တာနိ ပဉ္စ ကုလသတာနိ ဂဏှိတွာ အဝီစိမှိ ပတိဋ္ဌိတော။

အထေကဒိဝသံ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, ဒေဝဒတ္တော ပာပေ လာဘသက္ကာရဂိဒ္ဓ တာယ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အဋ္ဌာနေ ကောပံ ဗန္ဓိတွာ အနာဂတဘယမနောလောကေတွာ ပဉ္စဟိ ကုလသတေဟိ သဒ္ဓိံ အဝီစိပရာယဏော ဇာတော”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ ဒေဝဒတ္တော လာဘသက္ကာရဂိဒ္ဓော ဟုတွာ အနာဂတဘယံ န ဩလောကေသိ, ပုဗ္ဗေပိ အနာဂတဘယံ အနောလောကေတွာ ပစ္စုပ္ပန္နသုခဂိဒ္ဓေန သဒ္ဓိံ ပရိသာယ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ ကုလသဟဿနိဝါသော မဟာဝဍ္ဍကီဂါမော အဟောသိ။ တတ္ထ ဝဍ္ဍကီ “တုမှာကံ မဉ္စံ ကရိဿာမ, ပီဌံ ကရိဿာမ, ဂေဟံ ကရိဿာမာ”တိ ဝတွာ မနုဿာနံ ဟတ္ထတော ဗဟုံ ဣဏံ ဂဟေတွာ ကိဉ္စိ ကာတုံ န သက္ကိံသု။ မနုဿာ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ ဝဍ္ဍကီ စောဒေန္တိ ပလိဗုဒ္ဓန္တိ။ တေ ဣဏာယိကေဟိ ဥပဒ္ဒုတာ သုခံ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တာ “ဝိဒေသံ ဂန္တွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝသိဿာမာ”တိ အရညံ ပဝိသိတွာ ရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ မဟတိံ နာဝံ ဗန္ဓိတွာ နဒိံ ဩတာရေတွာ အာဟရိတွာ ကမတော ကဝုတမုယောဇနမတ္တေ ဌာနေ ဌပေတွာ အဍ္ဍရတ္တသမယေ ကမံ အာဂန္တွာ ပုတ္တဒါရမာဒါယ နာဝဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ နာဝံ အာရုယှ အနုက္ကမေန မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသိတွာ ဝါတဝေဂေန ဝိစရန္တာ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ဧကံ ဒီပကံ ပာပုဏိံသု။ တသ္မိံ ပန ဒီပကေ သယံဇာတသာလိဥစ္ဆုကဒလိအမ္ဗဇမ္ဗုပနသတာလနာဠိကေရာဒီနိ ဝိဝိဓဖလာနိ အတ္

ထိ, အညတရော ပဘိန္နနာတေ ပုရိသော ပဌမတရံ တံ ဒီပကံ ပတ္ဝာ သာလိဘတ္တံ ဘုဉ္စမာနော ဥစ္ဆုအာဒီနိ ခါဒမာနော ထူလသရီရော နက္ကေ ပရူဠ္ဌဟာကေသမဿု တသ္မိံ ဒီပကေ ပဋိဝသတိ။

ဝဓုကိ စိန္တယိံသု "သစေ အယံ ဒီပကော ရက္ခသပရိဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ, သဗ္ဗေပိ အမှေဟ ဝိနာသံ ဟပုဏိ ဿာမ, ပရိဂ္ဂဏှာဟိဿာမ တာဝ န"န္တိ။ အထ သတ္တဋ္ဌ ပုရိသာ သူရာ ဗလဝန္တော သန္နဒ္ဓပဉ္စာဝုဓာ ဟုတ္ဝာ ဩ တရိတ္ဝာ ဒီပကံ ပရိဂ္ဂဏှာဟိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သော ပုရိသော ဘုတ္တပာတရာသော ဥစ္ဆုရသံ ပိဝိတ္ဝာ သုခပ္ပတ္တော ရမဏီယေ ပဒေသေ ရဇတပဋ္ဋသဒိသေ တလုကတလေ သီတစ္ဆာယာယ ဥတ္တာနကော နိပဇ္ဇိတ္ဝာ "ဇမ္ဗုဒီပတသိနော ကသန္တာ ဝပန္တာ ဝေရူပံ သုခံ န လဘန္တိ, ဇမ္ဗုဒီပတော မယှံ အယမေဝ ဒီပကော ဝရ"န္တိ ကယမာနော ဥအနံ ဥအနေ သိ။ အထ သတ္တာ ဘိက္ခူ အာမန္တေတ္ဝာ "သော ဘိက္ခဝေ ပုရိသော ဣမံ ဥအနံ ဥအနေသီ"တိ ဒဿေန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၂၅. "ကသန္တိ ဝပန္တိ တေ ဇနာ၊ မနုဇာ ကမ္မဖလူပဇီဝိနော။
နယိမဿ ဒီပကဿ ဘာဂိနော၊ ဇမ္ဗုဒီပာ ဣဒမေဝ နော ဝရ"န္တိ။

တတ္ထ **တေ ဇနာ**တိ တေ ဇမ္ဗုဒီပတသိနော ဇနာ။ **ကမ္မဖလူပဇီဝိနော**တိ နာနာကမ္မာနံ ဖလူပဇီဝိနော သတ္တာ။

အထ တေ ဒီပကံ ပရိဂ္ဂဏှာဟန္တာ ပုရိသာ တဿ ဂီတသဒ္ဒံ သုတ္ဝာ "မနုဿသဒ္ဒော ဝိယ သုယျတိ, ဇာနိဿာမ န"န္တိ သဒ္ဒာနုသာရေန ဂန္တ္ဝာ တံ ပုရိသံ ဒိသွာ "ယက္ခော ဘဝိဿတီ"တိ ဘီတတသိတာ သရေ သန္နဟိံသု။ သောပိ တေ ဒိသွာ အတ္တနော ဝဓဘယေန "နာဟံ, သာမိ, ယက္ခော, ပုရိသောမှိ, ဇီဝိတံ မေ ဒေထာ"တိ ယာစန္တော "ပုရိသာ နာမ တုမှာဒိသာ နဂ္ဂါ န ဟောန္တီ"တိ ဝုတ္တေ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတ္ဝာ မနုဿဘာဝံ ဝိညာပေသိ။ တေ တံ ပုရိသံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ သမ္မောဒနီယံ ကထံ သုတ္ဝာ တဿ တတ္ထ အာဂတနိယာမံ ပုစ္ဆိံသု။ သောပိ သဗ္ဗံ တေသံ ကထေတ္ဝာ "တုမှေဟ အတ္တနော ပုညသမ္ပတ္တိယာ ဣဓာဂတာ , အယံ ဥတ္တမဒီပော, န ဧတ္ထ သဟတ္ထေန ကမ္မံ ကတ္ဝာ ဇီဝန္တိ, သယံဇာတသာလီနဉ္စေဝ ဥစ္ဆုအာဒီနဉ္စေတ္ထ အန္တော နတ္ထီတိ အနုက္ကဏ္ဌာန္တာ ဝသထာ"တိ အာဟ။ ဣဓ ပန ဝ သန္တာနံ အမှာကံ အညော ပရိပန္ထော နတ္ထိ, အညံ ဘယံ ဧတ္ထ နတ္ထိ, အယံ ပန အမနုဿပရိဂ္ဂဟိတော, အမနုဿာ တုမှာကံ ဥစ္စာရပဿာဝံ ဒိသ္ဝာ ကုဇ္ဈေယျုံ, တသ္မာ တံ ကရောန္တာ တလုကံ ဝိယူဟိတ္ဝာ တလုကာယ ပဋိစ္ဆာဒေယျာထ, ဧတ္တကံ ဣဓ ဘယံ, အညံ နတ္ထိ, နိစ္စံ အပ္ပမတ္တာ ဘဝေယျာထာတိ။ တေ တတ္ထ တသံ ဥပဂစ္ဆိံသု။ တသ္မိံ ပန ကုလသဟဿေ ပဉ္စန္နံ ပဉ္စန္နံ ကုလသတာနံ ဇေဋ္ဌကာ ဒွေ ဝဓုကီ အဟေသုံ။ တေသု ဧကော ဗာလော အဟောသိ ရသဂိဒ္ဓော, ဧကော ပဏ္ဍိတော ရသေသု အနလ္လီနော။

အပရဘာဂေ သဗ္ဗေပိ တေ တတ္ထ သုခံ ဝသန္တာ ထူလသရီရာ ဟုတ္ဝာ စိန္တယိံသု "စိရံ ပီတာ နော သုရာ, ဥစ္ဆုရသေန မေရယံ ကတ္ဝာ ပိဝိဿာမာ"တိ။ တေ မေရယံ ကာရေတ္ဝာ ပိဝိတ္ဝာ မဒဝသေန ကယန္တာ နစ္စန္တာ ကီဠန္တာ ပမတ္တာ တတ္ထ တတ္ထ ဥစ္စာရပဿာဝံ ကတ္ဝာ အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတ္ဝာ ဒီပကံ ဇေဂုစ္ဆံ ပဋိကူလံ ကရိံသု။ ဒေဝတာ "ဣမေ အမှာကံ ကီဠာမဏ္ဍလံ ပဋိကူလံ ကရောန္တီ"တိ ကုဇ္ဈိတ္ဝာ "မဟာသမုဒ္ဒံ ဥတ္တရာပေတ္ဝာ ဒီပကဓောဝနံ ကရိဿာမာ"တိ မန္တေတ္ဝာ "အယံ ကာဠပက္ခော, အဇ္ဇ အမှာကံ သမာဂမော စ ဘိန္နော, ဣတော အနိ ပန္နရသ မေ ဒိဝသေ ပုဏ္ဏမိဥပောသထဒိဝသေ စန္ဒဿုဂ္ဂမနဝေလာယ သမုဒ္ဒံ ဥဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ သဗ္ဗေပိမေ ဃာတေဿာ မာ"တိ ဒိဝသံ ဌပယိံသု။ အထ နေသံ အန္တရေ ဧကော ဓမ္မိကော ဒေဝပုတ္တော "မာ ဣမေ မမ ပဿန္တဿ နဿိံ သူ"တိ အနုကမ္ပာယ တေသု သာယမာသံ ဘုဉ္ဇိတ္ဝာ ဃရဒွါရေ သုခကထာယ နိသိန္နေသု သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိ တော သကလဒီပံ ဧကောဘာသံ ကတ္ဝာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ အာကာသေ ဌတ္ဝာ "အမ္ဘော ဝဓုကီ, ဒေဝတာ တုမှာ ကံ ကုဒ္ဓါ။ ဣမသ္မိံ ဌာနေ မာ ဝသိတ္ထ, ဣတော အဍ္ဍမာသစ္စယေန ဟိ ဒေဝတာ သမုဒ္ဒံ ဥဗ္ဗတ္တေတ္ဝာ သဗ္ဗေဝ တုမှေ ဃာတေဿန္တိ, ဣတော နိက္ခမိတ္ဝာ ပလာယထာ"တိ ဝတ္ဝာ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၂၆. "တိပဉ္စရတ္တူပဂတမှိ စန္ဒေ၊ ဝေဂေါ မဟာ ဟေဟိတိ သာဂရဿ။
ဥပ္လဝိဿံ ဒီပမိမံ ဥဠာရံ၊ မာ ဝေါ ဝဓီ ဂစ္ဆထ လေဏမည"န္တိ။

တတ္ထ **ဥပ္ပလဝိသ္သ**န္တိ က္ကမံ ဒီပကံ ဥပ္ပလဝဏ္ဏော အဇ္ဈောတ္ထရန္တော အဘိဘဝိသ္သတိ။ **မာ တေ ဝဓီ**တိ သော သာဂရဝေဂေါ တုမ္ဟေ မာ ဝဓိ။

က္ကတိ သော တေသံ သြတဒံ ဒတ္ဝာ အတ္တနော ဌာနမေဝ ဂတော။ တသ္မိံ ဂတေ အပရော သာဟသိကော ကက္ခဠော ဒေဝပုတ္တော "က္ကမေ က္ကမဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ ပလာယေယျုံ, အဟံ နေသံ ဂမနံ နိဝာရေတွာ သဗ္ဗေပိမေ မဟာဝိနာသံ ပာပေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော သကလဒီပံ ဧကောဘာသံ ကရောန္တော အာဂန္တွာ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ အာကာသေ ဌတွာ "ဧကော ဒေဝပုတ္တော က္ကဓာဂတော, နော"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အာဂတော"တိ ဝုတ္တေ "သော တေ ကိံ ကထေသီ"တိ ဝတွာ "က္ကမံ နာမ, သာမီ"တိ ဝုတ္တေ "သော တုမှာကံ က္ကဓ နိဝာသံ န က္ကစ္ဆတိ, ဒေသေန ကထေတိ, တုမ္ဟေ အညတ္ထ အဂန္တွာ က္ကဓေဝ ဝသထာ"တိ ဝတွာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၂၇. "န ဇာတုယံ သာဂရဝါရိဝေဂေါ၊ ဥပ္ပလဝိဿံ ဒီပမိမံ ဥဠာရံ။
တံ မေ နိမိတ္တေဟိ ဗဟူဟိ ဒိဋ္ဌံ၊ မာ ဘေထ ကိံ သောစထ မောဒထဝှော။

၂၈. "ပဟူတဘက္ခံ ဗဟုအန္နပာနံ၊ ပတ္တတ္ထ အာဝါသမိမံ ဥဠာရံ။
န ဝေ ဘယံ ပဋိပဿာမိ ကိဉ္စိ၊ အာပုတ္တပုတ္တေဟိ ပမောဒထဝှော"တိ။

တတ္ထ **န ဇာတုယ**န္တိ န ဇာတု အယံ။ **မာ ဘေထာ**တိ မာ ဘာယိတ္ထ။ **မောဒထဝှော**တိ ပမောဒိတာ ပီတိသောမနဿဇာတာ ဟောထ။ **အာပုတ္တပုတ္တေဟီ**တိ ယာဝ ပုတ္တာနမ္ပိ ပုတ္တေဟိ ပမောဒထ, နတ္ထိ ဝေ က္ကမသ္မိံ ဌာနေ ဘယန္တိ။

ဧဝံ သော က္ကမာဟိ ဒွီဟိ ကထာဟိ တေ အဿာသေတွာ ပက္ကာမိ။ တဿ ပက္ကန္တကာလေ ဓမ္မိကဒေဝပုတ္တဿ ဝစနံ အနာဒိယန္တော ဗာလဝဍ္ဎကီ "သုဏန္တု မေ, ဘောန္တော, ဝစန"န္တိ သေသဝဍ္ဎကီ အာမန္တေတွာ ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၂၉. "ယော ဒေဝေယံ ဒက္ခိဏာယံ ဒိသာယံ၊ ခေမန္တိ ပက္ကောသတိ တဿ သစ္စံ။
န ဥတ္တရော ဝေဒိ ဘယာဘယဿ၊ မာ ဘေထ ကိံ သောစထ မောဒထဝှော"တိ။

တတ္ထ **ဒက္ခိဏာယ**န္တိ ဒက္ခိဏာယ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

တံ သုတွာ ရသဂိဒ္ဓာ ပဉ္စသတာ ဝဍ္ဎကီ တဿ ဗာလဿ ဝစနံ အာဒိယိံသု။ က္ကတရော ပန ပဏ္ဍိတဝဍ္ဎကီ တဿ ဝစနံ အနာဒိယန္တော တေ ဝဍ္ဎကီ အာမန္တေတွာ စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၃၀. "ယထာ က္ကမေ ဝိပ္ပဝဒန္တိ ယက္ခာ၊ ဧကော ဘယံ သံသတိ ခေမမေကော။
တဒိင်္ဃ မယှံ ဝစနံ သုဏာထ၊ ခိပ္ပံ လဟုံ မာ ဝိနဿိမှ သဗ္ဗေ။

၃၁. "သဗ္ဗေ သမာဂမ္မ ကရောမ နာဝံ၊ ဒေါဏိံ ဒဠှံ သဗ္ဗယန္တူပပန္နံ။
သစေ အယံ ဒက္ခိဏော သစ္စမာဟ၊ မောဃံ ပဋိက္ကောသတိ ဥတ္တရောယံ။
သာ စေဝ နော ဟေဟိတိ အာပဒတ္ထာ၊ က္ကမဉ္စ ဒီပံ န ပရိစ္စဇေမ။

၃၂. "သစေ စ ခေါ ဥတ္တရော သစ္စမာဟ၊ မောဃံ ပဋိက္ကောသတိ ဒက္ခိဏောယံ။
တမေဝ နာဝံ အဘိရုယှ သဗ္ဗေ၊ ဧဝံ မယံ သောတ္ထိ တရေမု ပါရံ။

၃၃. "န ဝေ သုဂဏှံ ပဌမေန သေဋ္ဌံ၊ ကနိဋ္ဌမာပါထဂတံ ဂဟေတွာ။
ယော စီဓ တစ္ဆံ ပဝိစေယျ ဂဏှတိ၊ သ ဝေ နရော သေဋ္ဌမုပေတိ ဌာန"န္တိ။

တတ္ထ **ဝိပ္ပဝဒန္တီ**တိ အညမညံ ဝိရုဒ္ဓံ ဝဒန္တိ။ **လဟု**န္တိ ပုရိမဿ အတ္ထဒီပနံ။ **ဒေါဏိ**န္တိ ဂမ္ဘီရံ မဟာနာဝံ။ **သဗ္ဗယန္တူပပန္န**န္တိ သဗ္ဗေဟိ ဖိယာရိတ္တာဒီဟိ ယန္တေဟိ ဥပပန္နံ။ **သာ စေဝ နော ဟေဟိတိ အာပဒတ္ထာ**တိ သာ စ

နော နာဝံ ပဏ္ဍာပိ ဥပ္ပန္နာယ အာပဒာယ အတ္တာ ဘဝိဿတိ, ဣမဉ္စ ဒီပံ န ပရိစ္စဇိဿာမ။ **တရေမူ**တိ တရိဿာမ။ **န ဝေ သုဂဏှာ**န္တိ န ဝေ သုခေန ဂဏှိတဗ္ဗံ။ **သေဋ္ဌ**န္တိ ဥတ္တမံ တထံ သစ္စံ။ **ကနိဋ္ဌ**န္တိ ပဌမဝစနံ ဥပါဒာယ ပစ္ဆိမဝစနံ ကနိဋ္ဌံ နာမ။ ဣဓာပိ "န ဝေ သုဂဏှာ"န္တိ အနုဝတ္တတေဝ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အမ္ဘော ဝဍ္ဎကီ, ယေန ကေနစိ ပဌမေန ဝုတ္တဝစနံ "ဣဒမေဝ သေဋ္ဌံ တထံ သစ္စ"န္တိ သုခံ န ဂဏှိတဗ္ဗမေဝ, ယထာ စ တံ, ဧဝံ ကနိဋ္ဌံ ဂ္ဆာ ဝုတ္တဝစနမ္ပိ "ဣဒမေဝ တထံ သစ္စ"န္တိ န ဂဏှိတဗ္ဗံ။ ယံ ပန သောတဝိသယံ အာပာထဂတံ ဟောတိ, တံ အာပာထဂတံ ဂဟေတွာ ယော ဣဓ ပဏ္ဍိတပုရိသော ပုရိမဝစနဉ္စ ပစ္ဆိမဝစနဉ္စ ပဝိစေယျ ဝိစိနိတွာ တီရေတွာ ဥပပရိက္ခိတွာ တစ္ဆံ ဂဏှာတိ, ယံ တထံ သစ္စံ သဘာဝဘူတံ, တဒေဝ ပစ္စက္ခံ ကတွာ ဂဏှာတိ။ **သ ဝေ နရော သေဋ္ဌမုပေတိ ဌာန**န္တိ သော ဥတ္တမံ ဌာနံ ဥပေတိ အဓိဂစ္ဆတိ ဝိန္ဒတိ လဘတီတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ အာဟ – "အမ္ဘော, မယံ ဒွိန္နမ္ပိ ဒေဝတာနံ ဝစနံ ကရိဿာမ, နာဝံ တာဝ သဇ္ဇေယျာမ။ သစေ ပဌမဿ ဝစနံ သစ္စံ ဘဝိဿတိ, တံ နာဝံ အဘိရုဟိတွာ ပလာယိဿာမ, အထ ဣတရဿ ဝစနံ သစ္စံ ဘဝိဿတိ, နာဝံ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ ဣဓေဝ ဝသိဿာမာ"တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဗာလဝဍ္ဎကီ "အမ္ဘော, တွံ ဥဒကပါတိ ယံ သုသုမာရံ ပဿသိ, အတီဝ ဒီဃံ ပဿသိ, ပဌမဒေဝပုတ္တော အမှေဟာသု ဒေါသဝသေန ကထေသိ, ပစ္ဆိမော သိနေဟေနေဝ, ဣမံ ဧဝရူပံ ဝရဒီပံ ပဟာယ ကုဟိံ ဂမိဿာမ, သစေ ပန တွံ ဂန္တုကာမော, တဝ ပရိသံ ဂဏှိတွာ နာဝံ ကရောဟိ, အမှာကံ နာဝါယ ကိစ္စံ နတ္ထီ"တိ အာဟ။ ပဏ္ဍိတော အတ္တနော ပရိသံ ဂဟေတွာ နာဝံ သဇ္ဇေတွာ နာဝါယ သဗ္ဗူပကရဏာနိ အာရောပေတွာ သပရိသော နာဝါယ အဋ္ဌာသိ။

တတော ပုဏ္ဏမဒိဝသေ စန္ဒဿ ဥဂ္ဂမနဝေလာယ သမုဒ္ဒတော ဦမိ ဥတ္ထရိတွာ ဇာဏုကပမာဏာ ဟုတွာ ဒီပကံ ဓောဝိတွာ ဂတာ။ ပဏ္ဍိတော သမုဒ္ဒဿ ဥတ္တရဏဘာဝံ ဉတွာ နာဝံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ဗာလဝဍ္ဎကိပက္ခိကာနိ ပဉ္စ ကုလသတာနိ "သမုဒ္ဒတော ဦမိ ဒီပဓောဝနတ္ထာယ အာဂတာ, ဧတ္တကမေဝ ဧတ"န္တိ ကထေန္တာ နိသီဒိံသု။ တတော ပဋိပါဋိယာ ကဋိပ္ပမာဏာ ပုရိသပ္ပမာဏာ တာလပ္ပမာဏာ သတ္တတာလပ္ပမာဏာ သာဂရဦမိ ဒီပကမ္ပိ ဝုယှမာနာ အာဂဉ္ဆိ။ ပဏ္ဍိတော ဥပါယကုသလတာယ ရသေ အလဂ္ဂေတွာ သောတ္ထိနာ ဂတော, ဗာလဝဍ္ဎကီ ရသဂိဒ္ဓေန အနာဂတဘယံ အနောလောကေန္တော ပဉ္စဟိ ကုလသတေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိနာသံ ပတ္တော။

ဣတော ပရာ သာနုသာသနီ တမတ္ထံ ဒီပယမာနာ တိဿော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ ဟောန္တိ –

၄၄. "ယထာပိ တေ သာဂရဝါရိမဇ္ဈေ၊ သကမ္မုနာ သောတ္ထိ ဝဟိံသု ဝါဏိဇာ။
အနာဂတတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈိယာန၊ အပ္ပမ္ပိ နာစ္စေတိ သ ဘူရိပညော။

၄၅. "ဗာလာ စ မောဟေန ရသာနုဂိဒ္ဓါ၊ အနာဂတံ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိယတ္ထံ။
ပစ္စုပ္ပန္နေ သီဒန္တိ အတ္ထဇာတေ၊ သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ ယထာ တေ မနုဿာ။

၄၆. "အနာဂတံ ပဋိကယိရာထ ကိစ္စံ၊ 'မာ မံ ကိစ္စံ ကိစ္စကာလေ ဗျဓေသိ'။
တံ တာဒိသံ ပဋိကတကိစ္စကာရိံ၊ န တံ ကိစ္စံ ကိစ္စကာလေ ဗျဓေတီ"တိ။

တတ္ထ **သကမ္မုနာ**တိ အနာဂတဘယံ ဒိသွာ ပုရေတရံ ကတေန အတ္တနော ကမ္မေန။ **သောတ္ထိ ဝဟိံသူ**တိ ခေမေန ဂမိံသု။ **ဝါဏိဇာ**တိ သမုဒ္ဒေ ဝိစရဏဘာဝေန ဝဍ္ဎကီ ဝုတ္တာ။ **ပဋိဝိဇ္ဈိယာနာ**တိ ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပဌမတရံ ကတ္တဗ္ဗံ အနာဂတံ အတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဣဓလောကေ ဘူရိပညော ကုလပုတ္တော အပ္ပမတ္တကမ္ပိ အတ္တနော အတ္ထံ န အစ္စေတိ နာတိဝတ္တတိ, န ဟာပေတီတိ အတ္ထော။ **အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိယတ္ထ**န္တိ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ အတ္ထံ, ပဌမမေဝ ကတ္တဗ္ဗံ အကတွာတိ အတ္ထော။ **ပစ္စုပ္ပန္နေ**တိ ယဒာ တံ အနာဂတံ အတ္ထဇာတံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တဒါ တသ္မိံ ပစ္စုပ္ပန္နေ **သီဒန္တိ,** အတ္ထေ ဇာတေ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ န လဘန္တိ, သမုဒ္ဒေ တေ ဗာလဝဍ္ဎကီ မနုဿာ ဝိယ ဝိနာသံ ပါပုဏန္တိ။

အနာဂတန္တိ ဘိက္ခဝေ, ပဏ္ဍိတပုရိသော အနာဂတံ ပဌမတရံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ သမ္ပရာယိကံ ဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဝါ **ပဋိကယိရာထ,** ပုရေတရမေဝ ကရေယျ။ ကိံကာရဏာ? **မာ မံ ကိစ္စံ ကိစ္စကာလေ ဗျဓေသိ,** ပုရေ ကတ္တဗ္ဗဉှိ ပုရေ အကယိရမာနံ ပစ္ဆာ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝပ္ပတ္တံ အတ္တနော ကိစ္စကာလေ ကာယစိတ္တာဗာဓနေန ဗျဓေတိ, တံ မံ မာ ဗျဓေ

သီတိ ပဌမမေဝ နံ ပဏ္ဍိတော ကရေယျ။ **တံ တာဒိသန္တိ** ယထာ ပဏ္ဍိတံ ပုရိသံ။ **ပဋိကတကိစ္စကာရိန္တိ** ပဋိကစ္စေဝ
ကတ္တဗ္ဗကိစ္စကာရိနံ။ **တံ ကိစ္စံ ကိစ္စကာလေ** တိ အနာဂတံ ကိစ္စံ ကယိရမာနံ ပစ္ဆာ ပစ္စုပ္ပန္နဘာဝပ္ပတ္တံ အတ္တနော
ကိစ္စကာလေ ကာယစိတ္တာဗာဓကောလေ တာဒိသံ ပုရိမံ န ဗျာဓေတိ န ဗာဓတိ။ ကသ္မာ? ပုရေယေဝ ကတတ္တာတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော ပစ္စုပ္ပန္နသုခေ လဂ္ဂ
ကေ အနာဂတဘယံ အနောလောကေတွာ သပရိသော ဝိနာသံ ပတ္တော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ
ဗာလဝမုကီ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, ဒက္ခိဏဒိသာယ ဌိတော အဓမ္မိကဒေဝပုတ္တော ကောကာလိကော, ဥတ္တရဒိသာယ
ဌိတော ဓမ္မိကဒေဝပုတ္တော သာရိပုတ္တော, ပဏ္ဍိတဝမုကီ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သမုဒ္ဒတဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

[၄၆၇] ၄. ကာမဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကာမံ ကာမယမာနဿာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ဗြာဟ္မဏံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧ
ကော ကိရ သာဝတ္ထိဝါသီ ဗြာဟ္မဏော အစိရဝတီတီရေ ခေတ္တကရဏတ္ထာယ အရညံ ကောဋ္ဋေသိ။ သတ္ထာ တဿ
ဥပနိဿယံ ဒိသွာ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ “ကိံ ကရော
သိ ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဝတွာ “ခေတ္တဋ္ဌာနံ ကောဋ္ဋာပေမိ ဘော, ဂောတမာ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု, ဗြာဟ္မဏ, ကမ္မံ က
ရောဟီ”တိ ဝတွာ အဂမာသိ။ ဧတေနေဝ ဥပာယေန ဆိန္နရုက္ခေ ဟာရေတွာ ခေတ္တဿ သောဓနကာလေ ကသန
ကာလေ ကေဒါရဗန္ဓနကာလေ ဝပနကာလေတိ ပုနပ္ပုနံ ဂန္တွာ တေန သဒ္ဓိံ ပဋိသန္ထာရမကာသိ။ ဝပနဒိဝသေ ပန
သော ဗြာဟ္မဏော “အဇ္ဇ, ဘော ဂောတမ, မယှံ ဝပ္ပမင်္ဂလံ, အဟံ ဣမဿိံ သဿေ နိပ္ဖန္နေ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ
ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဟာဒါနံ ဒဿာမီ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ တုဏှီဘာဝေန အဓိဝါသေတွာ ပက္ကာမိ။ ပုနေကဒိဝသံ
ဗြာဟ္မဏော သဿံ ဩလောကေန္တော အဋ္ဌာသိ။ သတ္ထာပိ တတ္ထ ဂန္တွာ “ကိံ ကရောသိ ဗြာဟ္မဏာ”တိ ပုစ္
ဆိတွာ “သဿံ ဩလောကေမိ ဘော ဂောတမာ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဝတွာ ပက္ကာမိ။ တဒါ ဗြာဟ္
မဏော စိန္တေသိ “သမဏော ဂောတမော အဘိဏှံ အာဂစ္ဆတိ, နိဿံသယံ ဘတ္တေန အတ္ထိကော, ဒဿာမဟံ
တဿ ဘတ္တ”န္တိ။ တဿေဝံ စိန္တေတွာ ဂေဟံ ဂတဒိဝသေ သတ္ထာပိ တတ္ထ အဂမာသိ။ အထ ဗြာဟ္မဏဿ
သ အတိဝိယ ဝိဿာသော အဟောသိ။ အပရဘာဂေ ပရိဏတေ သဿေ “သွေဝ ခေတ္တံ လာယိဿာမီ”တိ သန္နိဋ္ဌာ
နံ ကတွာ နိပန္နေ ဗြာဟ္မဏေ အစိရဝတိယာ ဥပရိ သဗ္ဗရတ္တိံ ကရကဝဿံ ဝဿိ။ မဟောဃော အာဂန္တွာ ကေနာ
ဠိမတ္တမ္ပိ အနဝသေသံ ကတွာ သဗ္ဗံ သဿံ သမုဒ္ဒံ ပဝေသေသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဩဃမ္ဟိ ပတိတေ သဿဝိနာသံ
ဩလောကေတွာ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ နာဟောသိ, ဗလဝသောကာဘိဘူတော ဟတ္ထေန ဥရံ ပဟရိတွာ ပရိဒေဝမာ
နော ရောဒန္တော နိပဇ္ဇိ။

သတ္ထာ ပစ္စူသသမယေ သောကာဘိဘူတံ ဗြာဟ္မဏံ ဒိသွာ “ဗြာဟ္မဏဿာဝဿယော ဘဝိဿာမီ”တိ ပု
နဒိဝသေ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဘိက္ခူ ဝိဟာရံ ပေသေတွာ ပစ္ဆာသမဏေန သဒ္
ဓိံ တဿ ဂေဟဒွါရံ အဂမာသိ။ ဗြာဟ္မဏော သတ္ထု အာဂတဘာဝံ သုတွာ “ပဋိသန္ထာရတ္ထာယ မေ သဟာယော
အာဂတော ဘဝိဿတီ”တိ ပဋိလဒ္ဓဿာသော အာသနံ ပညပေသိ။ သတ္ထာ ပဝိသိတွာ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိတွာ
“ဗြာဟ္မဏ, ကသ္မာ တွံ ဒုမ္မနောသိ, ကိံ တေ အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဘော ဂောတမ, အစိရဝတီတီရေ မယာ ရုက္ခစ္
ဆေဒနတော ပဋ္ဌာယ ကတံ ကမ္မံ တုမှေပိ ဇာနာထ, အဟံ “ဣမဿိံ သဿေ နိပ္ဖန္နေ တုမှာကံ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ
ဝိစရာမိ, ဣဒါနိ မေ သဗ္ဗံ တံ သဿံ မဟောဃော သမုဒ္ဒမေဝ ပဝေသေသိ, ကိဉ္စိ အဝသိဋ္ဌံ နတ္ထိ, သကဋသတမတ္တံ
ဓညံ ဝိနဋ္ဌံ, တေန မေ မဟာသောကော ဥပ္ပန္နောတိ။ “ကိံ ပန, ဗြာဟ္မဏ, သောစန္တဿ နဋ္ဌံ ပုနာဂစ္ဆတီ”တိ။
“နော ဟေတံ ဘော ဂောတမာ”တိ။ “ဧဝံ သန္တေ ကသ္မာ သောစသိ, ဣမေသံ သတ္တာနံ ဓနဓညံ နာမ ဥပ္ပဇ္ဇနကာလေ
ဥပ္ပဇ္ဇတိ, နဿနကာလေ နဿတိ, ကိဉ္စိ သင်္ခါရဂတံ အနဿနဓမ္မံ နာမ နတ္ထိ, မာ စိန္တယီ”တိ။ ဣတိ နံ သတ္
ထာ သမဿာသေတွာ တဿ သပ္ပာယဓမ္မံ ဒေသေန္တော **ကာမသုတ္တံ** (သု. နိ. ၇၇၂ အာဒယော) ကထေသိ။ သုတ္
တပရိယောသာနေ သောစန္တော ဗြာဟ္မဏော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ သတ္ထာ တံ နိဿောကံ ကတွာ ဥဋ္
ဌာယာသနာ ဝိဟာရံ အဂမာသိ။ “သတ္ထာ အသုကံ နာမ ဗြာဟ္မဏံ သောကသလ္လသမပ္ပိတံ နိဿောကံ ကတွာ
သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသီ”တိ သကလနဂရံ အညာသိ။ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော,

ဒသဗလော ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ မိတ္တံ ကတွာ ဝိဿာသိကော ဟုတွာ ဥပါယေနေဝ တဿ သောကသလ္လသမပ္ပိတဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တံ နိဿောကံ ကတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသီ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပဟံ ဧတံ နိဿောကမကာသိ”န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ရညော ဒွေဝ ပုတ္တာ အဟေသုံ။ သော ဇေဋ္ဌကဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ, ကနိဋ္ဌဿ သေနာပတိဋ္ဌာနံ။ အပရဘာဂေ ဗြဟ္မဒတ္တေ ကာလကတေ အမစ္စာ ဇေဋ္ဌကဿ အဘိသေကံ ပဋ္ဌပေသုံ။ သော “န မယှံ ရဇ္ဇေနတ္ထော, ကနိဋ္ဌဿ မေ ဒေထာ”တိ ဝတွာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိယမာနောပိ ပဋိက္ခိပိတွာ ကနိဋ္ဌဿ အဘိသေကေ ကတေ “န မေ ဣဿရိယေနတ္ထော”တိ ဥပရဇ္ဇာဒီနိပိ န ဣစ္ဆိ။ “တေန ဟိ သာဒူနိ ဘောဇနာနိ ဘုဉ္ဇန္တော ဣဓေဝ ဝသာဟီ”တိ ဝုတ္တေပိ “န မေ ဣမသ္မိံ နဂရေ ကိစ္စံ အတ္ထီ”တိ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိတွာ ပစ္စန္တံ ဂန္တွာ ဧကံ သေဋ္ဌိကုလံ နိဿာယ သဟတ္ထေန ကမ္မံ ကရောန္တော ဝသိ။ တေ အပရဘာဂေ တဿ ရာဇကုမာရဘာဝံ ဉတွာ ကမ္မံ ကာတုံ နာဒံသု, ကုမာရပရိဟာရေနေဝ တံ ပရိဟရိံသု။ အပရဘာဂေ ရာဇကမ္မိကာ ခေတ္တပ္ပမာဏဂ္ဂဟဏတ္ထာယ တံ ဂါမံ အဂမံသု။ သေဋ္ဌိ ရာဇကုမာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “သာမိ, မယံ တုမှေ ပေါသေမ, ကနိဋ္ဌဘာတိကဿ ပဏ္ဏံ ပေသေတွာ အမှာကံ ဗလိံ ဟာရေထာ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ “အဟံ အသုကသေဋ္ဌိကုလံ နာမ ဥပနိဿာယ ဝသာမိ, မံ နိဿာယ ဧတေသံ ဗလိံ ဝိဿဇ္ဇေဟီ”တိ ပဏ္ဏံ ပေသေသိ။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ ဝတွာ တထာ ကာရေသိ။

အထ နံ သကလဂါမဝါသိနောပိ ဇနပဒဝါသိနောပိ ဥပသင်္ကမိတွာ “မယံ တုမှာကညေဝ ဗလိံ ဒဿာမ, အမှာကမ္ပိ သုင်္ကံ ဝိဿဇ္ဇာပေဟီ”တိ အာဟံသု။ သော တေသမ္ပိ အတ္ထာယ ပဏ္ဏံ ပေသေတွာ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေ တဿေဝ ဗလိံ အဒံသု။ အထဿ မဟာလာဘသက္ကာရော အဟောသိ, တေန သဒ္ဓိံယေဝဿ တဏှာပိ မဟတီ ဇာတာ။ သော အပရဘာဂေပိ သဗ္ဗံ ဇနပဒံ ယာစိ, ဥပဍ္ဎရဇ္ဇံ ယာစိ, ကနိဋ္ဌောပိ တဿ အဒါသိယေဝ။ သော တဏှာယ ဝဍ္ဎမာနာယ ဥပဍ္ဎရဇ္ဇေနပိ အသန္တုဋ္ဌော “ရဇ္ဇံ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဇနပဒပရိဝုတော တံ နဂရံ ဂန္တွာ ဗဟိနဂရေ ဌတွာ “ရဇ္ဇံ ဝါ မေ ဒေတု ယုဒ္ဓံ ဝါ”တိ ကနိဋ္ဌဿ ပဏ္ဏံ ပဟိဏိ။ ကနိဋ္ဌော စိန္တေသိ “အယံ ဗာလော ပုဗ္ဗေ ရဇ္ဇမ္ပိ ဥပရဇ္ဇာဒီနိပိ ပဋိက္ခိပိတွာ ဣဒါနိ ‘ယုဒ္ဓေန ဂဏှာမီ’တိ ဝဒတိ, သစေ ခော ပနာဟံ ဣမံ ယုဒ္ဓေန မာရေဿာမိ, ဂရဟာ မေ ဘဝိဿတိ, ကိံ မေ ရဇ္ဇေနာ”တိ။ အထဿ “အလံ ယုဒ္ဓေန, ရဇ္ဇံ ဂဏှာတူ”တိ ပေသေသိ။ သော ရဇ္ဇံ ဂဏှိတွာ ကနိဋ္ဌဿ ဥပရဇ္ဇံ ဒတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော တဏှာဝသိကော ဟုတွာ ဧကေန ရဇ္ဇေန အသန္တုဋ္ဌော ဒွေ တီဏိ ရဇ္ဇာနိ ပတ္ထေတွာ တဏှာယ ကောဋိံ နာဒ္ဒသ။

တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ “ကေ နု ခော လောကေ မာတာပိတရော ဥပဋ္ဌဟန္တိ, ကေ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောန္တိ, ကေ တဏှာဝသိကာ”တိ ဩလောကေန္တော တဿ တဏှာဝသိကဘာဝံ ဉတွာ “အယံ ဗာလော ဗာရာဏသိရဇ္ဇေနပိ န တုဿတိ, အဟံ သိက္ခာပေဿာမိ န”န္တိ မာဏဝကဝေသေန ရာဇဒွါရေ ဌတွာ “ဧကော ဥပါယကုသလော မာဏဝေါ ဒွါရေ ဌိတော”တိ အာရောစာပေတွာ “ပဝိသတူ”တိ ဝုတ္တေ ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဇယာပေတွာ “ကိံကာရဏာ အာဂတောသီ”တိ ဝုတ္တေ “မဟာရာဇ တုမှာကံ ကိဉ္စိ ဝတ္တဗ္ဗံ အတ္ထိ, ရဟော ပစ္စာသီသာမီ”တိ အာဟ။ သက္ကာနုဘာဝေန တာဝဒေဝ မနုဿာ ပဋိက္ကမိံသု။ အထ နံ မာဏဝေါ “အဟံ, မဟာရာဇ, ဖီတာနိ အာကိဏ္ဏမနုဿာနိ သမ္ပန္နဗလဝါဟနာနိ တီဏိ နဂရာနိ ပဿာမိ, အဟံ တေ အတ္တနော အာနုဘာဝေန တေသု ရဇ္ဇံ ဂဟေတွာ ဒဿာမိ, ပပဉ္စံ အကတွာ သီဃံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ အာဟ။ သော တဏှာဝသိကော ရာဇာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သက္ကာနုဘာဝေန “ကော ဝါ တွံ, ကုတော ဝါ အာဂတော, ကိံ ဝါ တေ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ န ပုစ္ဆိ။ သောပိ ဧတ္တကံ ဝတွာ တာဝတိံသဘဝနမေဝ အဂမာသိ။

ရာဇာ အမစ္စေ ပက္ကောသာပေတွာ “ဧကော မာဏဝေါ ‘အမှာကံ တီဏိ ရဇ္ဇာနိ ဂဟေတွာ ဒဿာမီ’တိ အာဟ, တံ ပက္ကောသထ, နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ ဗလကာယံ သန္နိပါတာပေထ, ပပဉ္စံ အကတွာ တီဏိ ရဇ္ဇာနိ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကိံ ပန ဝေါ, မဟာရာဇ, တဿ မာဏဝဿ သက္ကာရော ဝါ ကတော, နိဝါသဋ္ဌာနံ ဝါ ပုစ္ဆိတ”န္တိ ဝုတ္တေ “နေဝ သက္ကာရံ အကာသိံ, န နိဝါသဋ္ဌာနံ ပုစ္ဆိံ, ဂစ္ဆထ နံ ဥပဓာရေထာ”တိ အာဟ။ ဥပဓာရေန္တာ နံ အဒိသွာ “မဟာရာဇ, သကလနဂရေ မာဏဝံ န ပဿာမာ”တိ အာရောစေသုံ။ တံ သုတွာ ရာဇာ ဒေါမနဿဇာ

တော ''တီသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ နင္ဍံ, မဟန္တေနမ္ပိ ယသေန ပရိဟီနော, 'နေဝ မေ ပရိဗ္ဗယံ အအာသိ, န စ ပုန္တိ နိတသဋ္ဌာန'န္တိ မယှံ ကုဇ္ဈိတ္တတ မာဏာတေ အနာဂတော ဘဝိဿတိ''တိ ပုနပ္ပုနံ စိန္တေသိ။ အထဿ တဏှာဝသိကဿ သရီရေ ဍာဟော ဥပ္ပဇ္ဇိ, သရီရေ ပရိဍယှဟန္တေ ဥဒရံ ခောဘေတွတ လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ ဥဒပာဒိ။ ဇော် ဘာဇနံ ပဝိသတိ, ဇော် နိက္ခမတိ, ဝေဇ္ဇာ တိကိစ္ဆိတုံ န သက္ကောန္တိ, ရာဇာ ကိလမတိ။ အထဿ ဗ္ယာဓိတဘာတေ သကလနဂရေ ဟကဋ္ဌော အဟောသိ။

တအာ ဗောဓိသတ္တော တက္ကသိလတော သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွတ ဗာရာဏသိနဂရေ မာတာပိတူနံ သန္တိကံ အာဂတော တံ ရညော ပဝတ္တိံ သုတွတ ''အဟံ တိကိစ္ဆိဿာမီ''တိ ရာဇဒွတရံ ဂန္တွာ ''ဇကော ကိရ တရုဏမာဏာတေ တုမှေဟ တိကိစ္ဆိတုံ အာဂတော''တိ အာရောစာပေသိ။ ရာဇာ ''မဟန္တမဟန္တာ ဒိသာဟမောက္ခဝေဇ္ဇာပိ မံ တိကိစ္ဆိတုံ န သက္ကောန္တိ, ကိံ တရုဏမာဏာတေ သက္ခိဿတိ, ပရိဗ္ဗယံ ဒတွတ ဝိဿဇ္ဇေထ န''န္တိ အာဟ။ တံ သုတွတ မာဏာတေ ''မယှံ ဝေဇ္ဇကမ္မေန ဝေတနံ နတ္ထိ, အဟံ တိကိစ္ဆာမိ, ကေဝလံ ဘေသဇ္ဇမူလမတ္တံ ဒေတူ''တိ အာဟ။ တံ သုတွတ ရာဇာ ''သာဓူ''တိ ပက္ကောသာပေသိ။ မာဏာတေ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွတ ''မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ, အဟံ တေ တိကိစ္ဆာမိ, အပိစ ခော ပန မေ ရောဂဿ သမုဋ္ဌာနံ အာစိက္ခာဟီ''တိ အာဟ။ ရာဇာ ဟရာယမာနော ''ကိံ တေ သမုဋ္ဌာနေန, ဘေသဇ္ဇံ ဧဝ ကရောဟီ''တိ အာဟ။ မဟာရာဇ, ဝေဇ္ဇာ နာမ ''အယံ ဗ္ယာဓိ ဣမံ နိဿာယ သမုဋ္ဌိတော''တိ ဉတွတ အနုစ္ဆဝိကံ ဘေသဇ္ဇံ ကရောန္တီတိ။ ရာဇာ ''သာဓု တာတာ''တိ သမုဋ္ဌာနံ ကထေန္တော ''ဇကေန မာဏာဝေန အာဂန္တွာ တီသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ ဂဟေတွတ ဒဿာမီ''တိအာဒိံ ကတွတ သဗ္ဗံ ကထေတွတ ''ဣတိ မေ တာတ, တဏှံ နိဿာယ ဗ္ယာဓိ ဥပ္ပန္နော, သစေ တိကိစ္ဆိတုံ သက္ကောသိ, တိကိစ္ဆာဟီ''တိ အာဟ။ ကိံ ပန မဟာရာဇ, သောစနာယ တာနိ နဂရာနိ သက္ကာ လဒ္ဓုန္တိ? ''န သက္ကာ တာတာ''တိ။ ''ဧဝံ သန္တေ ကသ္မာ သောစသိ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗမေဝ ဟိ သဝိညာဏကာဝိညာဏကဝတ္ထုံ အတ္တနော ကာယံ အာဒိံ ကတွတ ပဟာယ ဂမနီယံ , စတူသု နဂရေသု ရဇ္ဇံ ဂဟေတွတပိ တွံ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ န စတဿော ဘတ္တပာတိယော ဘုဉ္ဇိဿသိ, န စတူသု သယနေသု သယိဿသိ, န စတ္တာရိ ဝတ္ထယုဂါနိ အစ္ဆာဒေဿသိ, တဏှာဝသိကေန နာမ ဘဝိတုံ န ဝဋ္ဋတိ, အယဉ္ဟိ တဏှာ နာမ ဝဍ္ဎမာနာ စတူဟိ အပာယေဟိ မုစ္စိတုံ န ဒေတီ''တိ။

ဣတိ နံ မဟာသတ္တော ဩဝဒိတွတ အထဿ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ –

၃၇. ''ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။
အဒ္ဓာ ပီတိမနော ဟောတိ၊ လဒ္ဓာ မစ္စော ယဒိစ္ဆတိ။

၃၈. ''ကာမံ ကာမယမာနဿ၊ တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတိ။
တတော နံ အပရံ ကာမေ၊ ဃမ္မေ တဏှံဝ ဝိန္ဒတိ။

၃၉. ''ဂဝံဝ သိင်္ဂိနော သိင်္ဂံ၊ ဝဍ္ဎမာနဿ ဝဍ္ဎတိ။
ဧဝံ မန္ဒဿ ပေါသဿ၊ ဗာလဿ အဝိဇာနတော။
ဘိယျော တဏှာ ပိပာသာ စ၊ ဝဍ္ဎမာနဿ ဝဍ္ဎတိ။

၄၀. ''ပထဗျာ သာလိယဝကံ၊ ဂဝဿံ အဿဂေါရိသံ။
ဒတွတ စ နာလမေကဿ၊ ဣတိ ဝိဒွတ သမံ စရေ။

၄၁. ''ရာဇာ ပသယှ ပထဝိံ ဝိဇိတွတ၊ သသာဂရန္တံ မဟိမာဝသန္တော။
ဩရံ သမုဒ္ဒဿ အတိတ္တရူပော၊ ပါရံ သမုဒ္ဒဿပိ ပတ္ထယေထ။

၄၂. ''ယာဝ အနုဿရံ ကာမေ၊ မနသာ တိတ္တိ နာဇ္ဈဂါ။
တတော နိဝတ္တာ ပဋိက္ကမ္မ ဒိသွတ၊ တေ ဝေ သုတိတ္တာ ယေ ပညာယ တိတ္တာ။

၄၃. ''ပညာယ တိတ္တိနံ သေဋ္ဌံ၊ န သော ကာမေဟိ တပ္ပတိ။
ပညာယ တိတ္တံ ပုရိသံ၊ တဏှာ န ကုရုတေ ဝသံ။

၄၄. ‘‘အပစိနေထေ၀ ကာမာနံ၊ အပ္ပိစ္ဆဿ အလောလုပော။
သမုဒ္ဒမတ္တော ပုရိသော၊ န သော ကာမေဟိ တပ္ပတိ။

၄၅. ‘‘ရထကာရောဝ စမ္မဿ၊ ပရိကန္တံ ဥပာဟနံ။
ယံ ယံ စဇတိ ကာမာနံ၊ တံ တံ သမ္ပဇ္ဇတေ သုခံ။
သဗ္ဗဉ္စေ သုခမိစ္ဆေယျ၊ သဗ္ဗေ ကာမေ ပရိစ္စဇေ’’တိ။

တတ္ထ **ကာမန္တိ** ဝတ္ထုကာမမ္ပိ ကိလေသကာမမ္ပိ။ **ကာမယမာနဿာ** တိ ပတ္ထယမာနဿ။ **တဿ စေ တံ သမိဇ္ဈတီ**တိ တဿ ပုဂ္ဂလဿ တံ ကာမိတဝတ္ထု သမိဇ္ဈတိ စေ, နိပ္ဖဇ္ဇတိ စေတိ အတ္ထော။ **တတော နံ အပရံ ကာမေ** တိ ဧတ္ထ **နန္တိ** နိပါတမတ္တံ။ **အပရန္တိ** ပရဘာဂဒီပနံ။ **ကာမေတိ** ဥပယောဂဗဟုဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – သစေ ကာမံ ကာမယမာနဿ တံ ကာမိတဝတ္ထု သမိဇ္ဈတိ, တသ္မိံ သမိဒ္ဓေ တတော ပရံ သော ပုဂ္ဂလော ကာမယမာနော ယထာ နာမ **ဃမ္မေ** ဂိမှကာလေ တတာတပေန ကိလန္တော **တဏှာဟံ ဝိန္ဒတိ,** ပာနီယပိပါသံ ပဋိလဘတိ, ဧဝံ ဘိယျော ကာမတဏှာသင်္ခာတေ ကာမေ ဝိန္ဒတိ ပဋိလဘတိ, ရူပတဏှာဒိကာ တဏှာ စဿ ဝဍ္ဎတိယေဝါတိ။ **ဂဝံ ဝ** တိ ကေရူပဿ ဝိယ။ **သိင်္ဂိနော** တိ မတ္ထကံ ပဒါလေတွာ ဥဋ္ဌိတသိင်္ဂဿ။ **မန္ဒဿာ** တိ မန္ဒပညဿ။ **ဗာလဿာ**တိ ဗာလဓမ္မေ ယုတ္တဿ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ ဝစ္ဆကဿ ဝဍ္ဎန္တဿ သရီရေနေဝ သဒ္ဓိံ သိင်္ဂံ ဝဍ္ဎတိ, ဧဝံ အန္ဓဗာလဿပိ အပ္ပတ္တကာမတဏှာ စ ပတ္တကာမပိပါသာ စ အပရာပရံ ဝဍ္ဎတီတိ။

သာလိယဝကန္တိ သာလိခေတ္တယဝခေတ္တံ။ ဧတေန သာလိယဝါဒိကံ သဗ္ဗံ ဓညံ ဒဿေတိ, ဒုတိယပဒေန သဗ္ဗံ ဒွိပဒစတုပ္ပဒံ ဒဿေတိ။ ပဌမပဒေန စ သဗ္ဗံ အဝိညာဏကံ, ဣတရေန သဝိညာဏကံ။ **ဒတွာ စာ**တိ ဒတွာပိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တိဋ္ဌန္တု တီဏိ ရဇ္ဇာနိ, သစေ သော မာဏဝေ အညံ စ သကလမ္ပိ ပထဝိံ သဝိညာဏကာဝိညာဏကရတနပူရံ ကဿစိ ဒတွာ ဂဏှေယျ, ဣဒမ္ပိ တွေကံ ဝတ္ထု ကေဿဝ အပရိယန္တံ, ဧဝံ ဒုပ္ပူရာ သော တဏှာ နာမ။ **ဣတိ ဝိဒ္ဒွာ သမံ စရေ**တိ ဧဝံ ဇာနန္တော ပုရိသော တဏှာဝသိကော အဟုတွာ ကာယသမာစာရာဒီနိ ပူရေန္တော စရေယျ။

ဩရန္တိ ဩရိမကောဋ္ဌာသံ ပတွာ တေန အတိတ္တရူပေ ပုန သမုဒ္ဒဟရမ္ပိ ပတ္ထယေထ။ ဧဝံ တဏှာဝသိက သတ္တာ နာမ ဒုပ္ပူရာတိ ဒဿေတိ။ **ယာတတ**တိ အနိယာမိတပရိစ္ဆေဒော။ **အနုဿရ** န္တိ အနုဿရန္တော။ **နာဇ္ဈဂ** တိ န ဝိန္ဒတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – မဟာရာဇ, ပုရိသော အပရိယန္တေပိ ကာမေ မနသာ အနုဿရန္တော တိတ္တိံ န ဝိန္ဒတိ, ပတ္တုကာမောဝ ဟောတိ, ဧဝံ ကာမေသု သတ္တာနံ တဏှာ ဝဍ္ဎတေဝ။ **တတော နိဝတ္တာ** တိ တတော ပန ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမတော စိတ္တေန နိဝတ္တိတွာ ကာယေန ပဋိက္ကမ္မ ဉာဏေန အာဒီနဝံ ဒိသွာ ယေ ပညာယ တိတ္တာ ပရိပုဏ္ဏာ, တေ တိတ္တာ နာမ။

ပညာယ တိတ္တိနံ သေဋ္ဌ န္တိ ပညာယ တိတ္တီနံ အယံ ပရိပုဏ္ဏသေဋ္ဌော, အယမေဝ တ ဟဋ္ဌော။ **န သော ကာမေဟိ တပ္ပတီ**တိ ‘‘န ဟိ’’တိပိ ပာဌော။ ယသ္မာ ပညာယ တိတ္တော ပုရိသော ကာမေဟိ န ပရိဍယှတီတိ အတ္ထော။ **နကုရုတေ ဝသန္တိ** တာဒိသဉှိ ပုရိသံ တဏှာ ဝသေ ဝတ္တေတုံ န သက္ကောတိ, သွေဝ ပန တဏှာယ အာဒီနဝံ ဒိသွာ တ သရဘင်္ဂမာဏဝေ ဝိယ စ အမှာကံ ဗောဓိသတ္တော ဝိယ စ တဏှာဝသေ န ပဝတ္တတီတိ အတ္ထော။ **အပစိနေထေဝ**တိ ဝိဒ္ဓံသေထေဝ။ **သမုဒ္ဒမတ္တော** တိ မဟတိယာ ပညာယ သမန္နာဂတတ္တာ သမုဒ္ဒပ္ပမာဏော။ သော မဟန္တေန အဂ္ဂိနာပိ သမုဒ္ဒေ ဝိယ ကိလေသကာမေဟိ န တပ္ပတိ န ဍယှတိ။

ရထကာရောတိ စမ္မကာရော။ **ပရိကန္တ** န္တိ ပရိကန္တန္တော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ စမ္မကာရော ဥပါဟနံ ပရိကန္တန္တော ယံ ယံ စမ္မဿ အဂယှူပဂဋ္ဌာနံ ဟောတိ, တံ တံ စဇိတွာ ဥပါဟနံ ကတွာ ဥပါဟနမူလံ လဘိတွာ သုခိတော ဟောတိ, ဧဝမေဝ ပဏ္ဍိတော စမ္မကာရသတ္ထသဒိသာယ ပညာယ ကန္တန္တော ယံ ယံ ဩဓိံ ကာမာနံ စဇတိ, တေန တေနဿ ကာမောဓိနာ ရဟိတံ တံ တံ ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မဉ္စ သုခံ သမ္ပဇ္ဇတိ ဝိဂတဒရထံ, သစေ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ကာယကမ္မာဒိသုခံ ဝိဂတပရိဠာဟမေဝ ဣစ္ဆေယျ, ကသိဏံ ဘာဝေတွာ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ သဗ္ဗေ ကာမေ ပရိစ္စဇေတိ။

ဗောဓိသတ္တဿ ပန ဣမံ ကထံ ကထေန္တဿ ရညော သေတစ္ဆတ္တံ အာရမ္မဏံ ကတွာ ဩဒာတကသိဏဇ္ဈာနံ ဥဒပါဒိ, ရာဇာပိ အရောဂေါ အဟောသိ။ သော တုဋ္ဌော သယနာ ဝုဋ္ဌဟိတွာ "ဗဟူ ဇနာ မံ တိကိစ္ဆိတုံ နာသက္ခိံသု, ပဏ္ဍိတမာဏဝေါ ပန အတ္တနော ဉာဏောသဓေန မံ နိရောဂံ အကာသီ"တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒသမံ ကထမာဟ –

၄၆. "အဋ္ဌ တေ ဘာသိတာ ကထာ, သဗ္ဗာ ဟောန္တိ သဟဿိယာ။
ပဋိဂဏှ မဟာဗြဟ္မေ, သာဓေတံ တဝ ဘာသိတ"န္တိ။

တတ္ထ **အဋ္ဌ** တိ ဒုတိယကထံ အာဒိံ ကတွာ ကာမာဒီနဝသံယုတ္တာ အဋ္ဌ။ **သဟဿိယာ** တိ သဟဿာရဟာ။ **ပဋိဂဏှာ**တိ အဋ္ဌ သဟဿာနိ ဂဏှ။ **သာဓေတံ တဝ ဘာသိတ**န္တိ သာဓု ဧတံ တဝ ဝစနံ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ဧကာဒသမံ ကထမာဟ –

၄၇. "န မေ အတ္ထော သဟဿေဟိ, သတေဟိ နဟုတေဟိ ဝါ။
ပစ္ဆိမံ ဘာသတော ကထံ, ကာမေ မေ န ရတော မနော"တိ။

တတ္ထ **ပစ္ဆိမ**န္တိ "ရထကာရော စမ္မဿာ"တိ ကထံ။ **ကာမေ မေ န ရတော မနော**တိ ဣမံ ကထံ ဘာသမာနဿ သေဝ မမ ဝတ္ထုကာမေပိ ကိလေသကာမေပိ မနော နာဘိရမာမိ။ အဟဉှိ ဣမံ ကထံ ဘာသမာနော အတ္တနောဝ ဓမ္မဒေသနာယ ဈာနံ နိဗ္ဗတ္တေသိံ, မဟာရာဇာတိ။

ရာဇာ ဘိယျောသောမတ္တာယ တုဿိတွာ မဟာသတ္တံ ဝဏ္ဏေန္တော ဩသာနကထမာဟ –

၄၈. "ဘဒ္ဒကော ဝတာယံ မာဏဝကော, သဗ္ဗလောကဝိဒူ မုနိ။
ယော ဣမံ တဏှံ ဒုက္ခဇနနိံ, ပရိဇာနာတိ ပဏ္ဍိတော"တိ။

တတ္ထ **ဒုက္ခဇနနိ**န္တိ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခဇနနိံ။ **ပရိဇာနာတီ**တိ ပရိဇာနိ ပရိစ္ဆိန္ဒိ, လုဉ္စိတွာ နီဟရီတိ ဗောဓိသတ္တံ ဝဏ္ဏေန္တော ဧဝမာဟ။

ဗောဓိသတ္တောပိ "မဟာရာဇ, အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ ဓမ္မံ စရာ"တိ ရာဇာနံ ဩဝဒိတွာ အာကာသေန ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ အပရိဟီနဇ္ဈာနော ဟုတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေဟဟံ ဧတံ ဗြာဟ္မဏံ နိဿာယကမကာသိ"န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – "တဒါ ရာဇာ အယံ ဗြာဟ္မဏော အဟောသိ, ပဏ္ဍိတမာဏဝေါ ပန အဟမေဝ အဟောသိ"န္တိ။

ကာမဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၄၆၈] ၅. ဇနသန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဒသ ခလူတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရညော ဩဝါဒတ္ထာယ ကထေသိ။ ဧကသ္မိဉှိ ကာလေ ရာဇာ ဣဿရိယမဒမတ္တော ကိလေသသုခနိဿိတော ဝိနိစ္ဆယမ္ပိ န ပဋ္ဌပေသိ, ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနမ္ပိ ပမဇ္ဇိ။ သော ဧကဒိဝသေ ဒသဗလံ အနုဿရိတွာ "သတ္ထာရံ ဝန္ဒိဿာမီ"တိ ဘုတ္တပါတရာသော ရထဝရမာရုယှ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ နိသီဒိ။ အထ နံ သတ္ထာ "ကိံ မဟာရာဇ စိရံ န ပညာယသီ"တိ ဝတွာ "ဗဟုကိစ္စတာယ နော ဘန္တေ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာနဿ ဩကာသော န ဇာတော"တိ ဝုတ္တေ "မဟာရာဇ, မာဒိသေ နာမ ဩဝါဒဒာယကေ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေ ဓုရဝိဟာရေ ဝိဟရန္တေ အယုတ္တံ တဝ ပမဇ္ဇိတုံ, ရညာ နာမ ရာဇကိစ္စေသု အပ္ပမတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ရဋ္ဌဝာသီနံ မာတာပိတုသမေန အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တေန ရဇ္ဇံ ကာရေတုံ ဝဋ္ဋတိ, ရညော ဟိ ဓမ္မိက ဘာဝေ သတိ ပရိသာပိဿ ဓမ္မိကာ ဟောန္တိ, အနစ္ဆရိယံ ခေါ ပနေတံ, ယံ မယိ အနုသာသန္တေ တွံ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ

ကာရေယျာသိ, ဟေရညကပဏ္ဍိတာ အနုသာသကအာစရိယေ အဝိဇ္ဇမာနေပိ အတ္တနော မတိယာဝ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာယ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သဂ္ဂပထံ ပူရယမာနာ အဂမံသူ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ, “ဇနသန္ဓကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ အထဿ ဝယပ္ပတ္တဿ တက္ကသိလတော သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂတကာလေ ရာဇာ သဗ္ဗာနိ ဗန္ဓနာဂါရာနိ သောဓာပေတွာ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ သော အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာယ စတူသု နဂရဒွာရေသု နဂရမဇ္ဈေ ရာဇဒွာရေ စာတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရာပေတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဆ သတသဟဿာနိ ပရိစ္စဇိတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ သင်္ခောဘေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေန္တော ဗန္ဓနာဂါရာနိ နိစ္စံ ဝိဝဋာနိ ကာရာပေတွာ ဓမ္မဘဏ္ဍိကံ သောဓာပေတွာ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ လောကံ သင်္ဂဏှန္တော ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခန္တော ဥပေါသထဝါသံ ဝသန္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ အန္တရန္တရာ စ ရဋ္ဌဝါသိနော သန္နိပါတာပေတွာ “ဒါနံ ဒေထ, သီလံ သမာဒိယထ, ဘာဝနံ ဘာဝေထ, ဓမ္မေန ကမ္မန္တေ စ ဝေါဟာရေ စ ပယောဇေထ, ဒဟရကာလေယေဝ သိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှထ, ဓနံ ဥပ္ပါဒေထ, ဂါမကူဋကမ္မံ ဝါ ပိသုဏဝါစာကမ္မံ ဝါ မာ ကရိတ္ထ, စဏ္ဍာ ဖရုသာ မာ အဟုဝတ္ထ, မာတုပဋ္ဌာနံ ပိတုပဋ္ဌာနံ ပူရေထ, ကုလေ ဇေဋ္ဌာပစာယိနော ဘဝထာ”တိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဟာဇနေ သုစရိတဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ပန္နရသီဥပေါသထေ သမာဒိန္နုပေါသထော “မဟာဇနဿ ဘိယျော ဟိတသုခတ္ထာယ အပ္ပမာဒဝိဟာရတ္ထာယ ဓမ္မံ ဒေသေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ အတ္တနော ဩရောဓေ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗနဂရဇနံ သန္နိပါတာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ အလင်္ကရိတွာ အလင်္ကတရတနမဏ္ဍပမဇ္ဈေ သုပညတ္တဝရပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ “အမ္ဘော, နဂရဝါသိနော တုမှာကံ တပနီယေ စ အတပနီယေ စ ဓမ္မေ ဒေသေဿာမိ, အပ္ပမတ္တာ ဟုတွာ ဩဟိတသောတာ သက္ကစ္စံ သုဏာထာ”တိ ဝတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။

သတ္ထာ သစ္စပရိဘာဝိတံ မုခရတနံ ဝိဝရိတွာ တံ ဓမ္မဒေသနံ မဓုရေန သရေန ကောသလရညော အာဝိ ကရောန္တော –

၄၉. “ဒသ ခလု ဣမာနိ ဌာနာနိ, ယာနိ ပုဗ္ဗေ အကရိတွာ။
သ ပစ္ဆာ မနုတပ္ပတိ, ဣစ္စေဝါဟ ဇနသန္ဓော။

၅၀. “အလဒ္ဓာ ဝိတ္တံ တပ္ပတိ, ပုဗ္ဗေ အသမုဒါနိတံ။
န ပုဗ္ဗေ ဓနမေသိဿံ, ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၁. “သက္ယရူပံ ပုရေ သန္တံ, မယာ သိပ္ပံ န သိက္ခိတံ။
ကိစ္ဆာ ဝုတ္တိ အသိပ္ပဿ, ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၂. “ကူဋဝေဒီ ပုရေ အာသိံ, ပိသုဏော ပိဋ္ဌိမံသိကော။
စဏ္ဍော စ ဖရုသော စာပိ, ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၃. “ပါဏာတိပါတီ ပုရေ အာသိံ, လုဒ္ဒော စာပိ အနာရိယော။
ဘူတာနံ နာပစာယိဿံ, ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၄. “ဗဟူသု ဝတ သန္တီသု, အနာပါဒါသု ဣတ္ထိသု။
ပရဒါရံ အသေဝိဿံ, ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၅. “ဗဟုမှိ ဝတ သန္တမှိ, အန္နပါနေ ဥပဋ္ဌိတေ။
န ပုဗ္ဗေ အဒဒံ ဒါနံ, ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၆. “မာတရံ ပိတရံ စာပိ, ဇိဏ္ဏကံ ဂတယောဗ္ဗနံ။
ပဟု သန္တော န ပေါသိဿံ, ဣတိ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ။

၅၇. ‘‘အာစရိယမနုသတ္တာရံ၊ သဗ္ဗကာမရသာဟရံ။
ပိတရံ အတိမညိဿံ၊ ဣတိ ပဉ္စာနုတပ္ပတိ။

၅၈. ‘‘သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ စာပိ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။
န ပုဗ္ဗေ ပယိရုပာသိဿံ၊ ဣတိ ပဉ္စာနုတပ္ပတိ။

၅၉. ‘‘သာဓု ဟောတိ တပေါ စိဏ္ဏော၊ သန္တော စ ပယိရုပာသိတော။
န စ ပုဗ္ဗေ တပေါ စိဏ္ဏော၊ ဣတိ ပဉ္စာနုတပ္ပတိ။

၆၀. ‘‘ယော စ ဧတာနိ ဌာနာနိ၊ ယောနိသော ပဋိပဇ္ဇတိ။
ကရံ ပုရိသကိစ္စာနိ၊ သ ပစ္ဆာ နာနုတပ္ပတီ’’တိ။ – ဣမာ ကထာ အာဟ။

တတ္ထ **ဌာနာနီ**တိ ကာရဏာနိ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ပဌမမေဝ အကရိတ္ဝာ။ **သ ပစ္ဆာ မနုတပ္ပတီ** တိ သော ပဌမံ ကတ္တဗ္ဗာနံ အကာရဏော ပုဂ္ဂလော ပစ္ဆာ ဣဓလောကေပိ ပရလောကေပိ တပ္ပတိ ကိလမတိ။ ‘‘ပစ္ဆာ တ အနုတပ္ပတီ’’တိပိ ပာဌော။ **ဣစ္စေတဟာ** တိ ဣတိ ဧဝံ အာဟာတိ ပဒစ္ဆေဒော, ဣတိ ဧဝံ ရာဇာ ဇနသန္ဓော အတောစ။ ဣစ္စဿုဟာတိပိ ပာဌော။ တတ္ထ အဿု-ကာရော နိပာတမတ္တံ ဣတိ အဿု အာဟာတိ ပဒစ္ဆေဒော။ ဣအာနိ တာနိ ဒသ တပနီယကာရဏာနိ ပကာသေတုံ ဗောဓိသတ္တဿ ဓမ္မကထာ ဟောတိ။ တတ္ထ **ပုဗ္ဗေ** တိ ပဌမမေဝ တရုဏကာလေ ပရက္ကမံ ကတ္တ **အသမုအာနိတံ** အသမ္ဘတံ ဓနံ မဟလ္လကကာလေ အလဘိတ္ဝာ တပ္ပတိ သောစတိ, ပရေ စ သုခိတေ ဒိသွာ သယံ ဒုက္ခံ ဇီဝန္တော ‘‘ပုဗ္ဗေ ဓနံ န ပရိယေသိဿ’’န္တိ ဧဝံ ပစ္ဆာ အနုတပ္ပတိ, တသ္မာ မဟလ္လကကာလေ သုခံ ဇီဝိတု ကာမာ ဒဟရကာလေယေဝ ဓမ္မိကာနိ ကသိကမ္မာဒီနိ ကတ္ဝာ ဓနံ ပရိယေသထာတိ ဒဿေတိ။

ပုရေ သန္တ န္တိ ပုရေ ဒဟရကာလေ အာစရိယေ ပယိရုပာသိတ္ဝာ မယာ ကာတုံ သက္ကုဏေယ့ သမာနံ ဟတ္ထိသိပ္ပာ ဒိကံ ကိဉ္စိ သိပ္ပံ န သိက္ခိတံ။ **ကိစ္ဆာ** တိ မဟလ္လကကာလေ အသိပ္ပဿ ဒုက္ခာ ဇီဝိတဝုတ္တိ, နေဝ သက္ကာ တဒါ သိပ္ပံ သိက္ခိတုံ, တသ္မာ မဟလ္လကကာလေ သုခံ ဇီဝိတုကာမာ တရုဏကာလေယေဝ သိပ္ပံ သိက္ခထာတိ ဒဿေတိ။ **ကူဋဝေဒီ**တိ ကူဋဇာနနကော ကမကူဋကော တ လောကဿ အနတ္ထကာရကော တ တုလာကူဋာဒိကာရကော တ ကူဋဋ္ဌကာရကော တတိ အတ္ထော။ **အာသိ** န္တိ ဧဝရူပေါ အဟံ ပုဗ္ဗေ အဟောသိံ။ **ပိသုဏော**တိ ပေသုညကာရဏော။ **ပိဋ္ဌိမံသိကော**တိ လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ အသာမိကေ သာမိကေ ကရောန္တော ပရေသံ ပိဋ္ဌိမံသခါဒကော။ **ဣတိ ပစ္ဆာ** တိ ဧဝံ မရဏမဉ္စေ နိပန္နော အနုတပ္ပတိ , တသ္မာ သစေ နိရယေ န ဝသိတုကာမာတ္ထ, မာ ဧဝရူပံ ပာပကမ္မံ ကရိတ္ထာတိ ဩဝဒ တိ။

လုဒ္ဒော တိ အရုဏော။ **အနာရိယော**တိ န အရိယော နီစသမာစာရော။ **နာပစာယိဿ** န္တိ ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယဝသေန နီစဝုတ္တိကော နာဟောသိံ။ သေသံ ပုရိမနယေနေဝ ယောဇေတဗ္ဗံ။ **အနာဟာအသူ**တိ အာဟာအနံ အာဟာအော, ပရိဂ္ဂဟော တိ အတ္ထော။ နတ္ထိ အာဟာအော ယာသံ တာ အနာဟာအာ, အညေဟိ အကတပရိဂ္ဂဟာသူတိ အတ္ထော။ **ဥပဋ္ဌိတေ** တိ ပစ္စုပဋ္ဌိတေ။ **န ပုဗ္ဗေ** တိ ဣတော ပုဗ္ဗေ အနံ န အဒဒံ။ **ပဟု သန္တော** တိ ဓနဗလေနာပိ ကာယဗလေနာပိ ပေါသိတုံ သမတ္ထော ပဋိဗလော သမာနော။ **အာစရိယ** န္တိ အာစာရေ သိက္ခာပနတော ဣဓ ပိတာ ‘‘အာစရိယော’’တိ အဓိပ္ပေတော။ **အနုသတ္ထာရ** န္တိ အနုသာသကံ။ **သဗ္ဗကာမရသာဟရ** န္တိ သဗ္ဗေ ဝတ္ထုကာမရသေ အာဟရိတ္ဝာ ပေါသိတာရံ။ **အတိမညိဿ** န္တိ တဿ ဩဝဒံ အဂဏှန္တော အတိက္ကမိတ္ဝာ မညိဿံ။

န ပုဗ္ဗေ တိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေပိ ဂိလာနာဂိလာနေပိ စီဝရာဒီနိ ဒတ္ဝာ အပ္ပဋိဇဂ္ဂနေန န ပယိရုပာသိဿံ။ **တပေါ**တိ သုစရိတတပေါ။ **သန္တော** တိ တီဟိ ဒွါရေဟိ ဥပသန္တော သီလဝါ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တိဝိဓသုစရိတသင်္ခါတော တပေါ စိဏ္ဏော ဧဝရူပေါ စ ဥပသန္တော ပယိရုပာသိတော နာမ သာဓု သုန္ဒရော။ **န ပုဗ္ဗေ** တိ မယာ ဒဟရကာလေ ဧဝရူပေါ တပေါ န စိဏ္ဏော, ဣတိ ပစ္ဆာ ဇရာဇိဏ္ဏော မရဏဘယတဇ္ဇိတော အနုတပ္ပတိ သောစတိ။ သစေ တုမှေ ဟ ဧဝံ န သောစိတုကာမာ, တပေါကမ္မံ ကရောထာတိ ဝဒတိ။ **ယော စ ဧတာနီ**တိ ယော ပန ဧတာနိ ဒသ ကာရဏာနိ ပဌမမေဝ ဥပာယေန ပဋိပဇ္ဇတိ သမာဒာယ ဝတ္တတိ, ပုရိသေဟိ ကတ္တဗ္ဗာနိ ဓမ္မိကကိစ္စာနိ ကရောန္တော သော အပ္ပမာဒဝိဟာရီ ပုရိသော ပစ္ဆာ နာနုတပ္ပတိ, သောမနဿပ္ပတ္တောဝ ဟောတီတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော အနုဝဍ္ဎမာသံ ဣမိနာ နိယာမေန မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ မဟာဇနောပိဿ ဩဝါဒေ
ဌတွာ တာနိ ဒသ ဌာနာနိ ပူရေတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ, မဟာရာဇ, ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ အနာစရိယကာပိ အတ္တနော မတိယာ
ဝ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မဟာဇနံ သဂ္ဂပထေ ပတိဋ္ဌာပေသု”န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ ပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိ
သာ အဟေသုံ, ဇနသန္ဓရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဇနသန္ဓဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၄၆၉] ၆. မဟာကဏှဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကဏှော ကဏှော စာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော လောကတ္ထစရိယံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧက
ဒိဝသဉှိ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိတွာ “ယာဝဉ္စိဒံ, အာဝုသော, သတ္ထာ ဗဟုဇနဟိတာယ ပဋိပန္နော အတ္တနော ဖာ
သုဝိဟာရံ ပဟာယ လောကဿေဝ အတ္ထံ စရတိ, ပရမာဘိသမ္ဗောဓိံ ပတွာ သယံ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အဋ္ဌာရသ
ယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္တွာ ပဉ္စဝဂ္ဂိယတ္ထေရာနံ **ဓမ္မစက္ကံ** (သံ. နိ. ၅.၁၀၈၁; မဟာဝ. ၁၃ အာဒယော; ပဋိ. မ. ၂.၃၀) ပဝတ္
တေတွာ ပဉ္စမိယာ ပက္ခဿ **အနတ္တလက္ခဏသုတ္တံ** (သံ. နိ. ၃.၅၉; မဟာဝ. ၂၀ အာဒယော) ကထေတွာ သဗ္ဗေသံ
အရဟတ္တံ အဒါသိ။ ဥရုဝေလံ ဂန္တွာ တေဘာတိကဇဋိလာနံ အဍ္ဎုဍ္ဎာနိ ပါဋိဟာရိယသဟဿာနိ ဒဿေတွာ ပဗ္
ဗာဇေတွာ ဂယာသီသေ **အာဒိတ္တပရိယာယံ** (သံ. နိ. ၄.၂၃၅; မဟာဝ. ၅၄) ကထေတွာ ဇဋိလသဟဿာနံ အရဟတ္တံ
အဒါသိ, မဟာကဿပဿ တီဏိ ဂါဝုတာနိ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ဂန္တွာ တီဟိ ဩဝါဒေဟိ ဥပသမ္ပဒံ အဒါသိ။ ဧကော ပစ္ဆာ
ဘတ္တံ ပဉ္စစတ္တာလီသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္တွာ ပုက္ကုသာတိကုလပုတ္တံ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေသိ, မဟာကပ္ပိနဿ
သ ဝီသယောဇနသတံ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ အရဟတ္တံ အဒါသိ, ဧကော ပစ္ဆာဘတ္တံ တိံသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္တွာ
တာဝ ကက္ခဠံ ဖရုသံ အင်္ဂုလိမာလံ အရဟတ္တေ ပတိဋ္ဌာပေသိ, တိံသယောဇနမဂ္ဂံ ဂန္တွာ အာဠဝကံ ယက္ခံ သော
တာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာပေတွာ ကုမာရဿ သောတ္ထိံ အကာသိ။ တာဝတိံသဘဝနေ တေမာသံ ဝသန္တော အသီတိ
ယာ ဒေဝတာကောဋီနံ ဓမ္မာဘိသမယံ သမ္ပာဒေသိ, ဗြဟ္မလောကံ ဂန္တွာ ဗကဗြဟ္မုနော ဒိဋ္ဌိံ ဘိန္ဒိတွာ ဒသန္နံ ဗြ
ဟ္မသဟဿာနံ အရဟတ္တံ အဒါသိ, အနုသံဝစ္ဆရံ တီသု မဏ္ဍလေသု စာရိကံ စရမာနော ဥပနိဿယသမ္ပန္နာနံ မ
နုဿာနံ သရဏာနိ စေဝ သီလာနိ စ မဂ္ဂဖလာနိ စ ဒေတိ, နာဂသုပဏ္ဏာဒီနမ္ပိ နာနပ္ပကာရံ အတ္ထံ စရတီ”တိ ဒသဗလဿ
သ လောကတ္ထစရိယဂုဏံ ကထယိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္
နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, သောဟံ ဣဒါနိ အဘိသမ္ဗောဓိံ ပတွာ
လောကဿ အတ္ထံ စရေယျံ, ပုဗ္ဗေ သရာဂကာလေပိ လောကဿ အတ္ထံ အစရိ”န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ဗာရာဏသိယံ ဥသီနကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ကဿပသမ္မာသမ္
ဗုဒ္ဓေ စတုသစ္စဒေသနာယ မဟာဇနံ ကိလေသဗန္ဓနာ မောစေတွာ နိဗ္ဗာနနဂရံ ပူရေတွာ ပရိနိဗ္ဗုတေ ဒီဃဿ အဒ္ဓု
နော အစ္စယေန သာသနံ ဩသက္ကိ။ ဘိက္ခူ ဧကဝီသတိယာ အနေသနာဟိ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တိ, ဘိက္ခူ ဂိဟိသံသဂ္ဂံ က
ရောန္တိ, ပုတ္တဓီတာဒီဟိ ဝဍ္ဎန္တိ။ ဘိက္ခုနိယောပိ ဂိဟိသံသဂ္ဂံ ကရောန္တိ, ပုတ္တဓီတာဒီဟိ ဝဍ္ဎန္တိ။ ဘိက္ခူ ဘိက္ခုဓ
မ္မံ, ဘိက္ခုနိယော ဘိက္ခုနိဓမ္မံ, ဥပါသကာ ဥပါသကဓမ္မံ, ဥပါသိကာ ဥပါသိကဓမ္မံ, ဗြာဟ္မဏာ ဗြာဟ္မဏဓမ္မံ ဝိ
ဿဇ္ဇေသုံ။ ယေဘုယျေန မနုဿာ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ ဝတ္တိံသု, မတမတာ အပါယေသု ပရိပူရေ
သုံ။ တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ နဝေ နဝေ ဒေဝေ အပဿန္တော မနုဿလောကံ ဩလောကေတွာ မနုဿာနံ အပါ
ယေသု နိဗ္ဗတ္တိတဘာဝံ ဉတွာ သတ္ထု သာသနံ ဩသက္ကိတံ ဒိသွာ “ကိံ နု ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “အတ္
ထေကော ဥပါယော, မဟာဇနံ တာသေတွာ ဘီတဘာဝံ ဉတွာ ပစ္ဆာ အဿာသေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဩသက္ကိ
တံ သာသနံ ပဂ္ဂယှ အပရမ္ပိ ဝဿသဟဿံ ပဝတ္တနကာရဏံ ကရိဿာမီ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ မာတလိဒေဝ
ပုတ္တံ မောစပ္ပမာဏအင်္ဂံ စတူဟိ အဒ္ဓာဟိ ဝိနိဂ္ဂတရဿိမ္ဗိယာ ဘယာနကံ ကတွာ ဂဗ္ဘိနီနံ ဒဿနေနေဝ ဂဗ္ဘပါတန
သမတ္ထံ ဃောရရူပံ အာဇာနေယျပ္ပမာဏံ ကာဠဝဏ္ဏံ မဟာကဏှသုနခံ မာပေတွာ ပဉ္စဗန္ဓနေန ဗန္ဓိတွာ ရတ္
တမာလံ ကဏ္ဌေ ပိဠန္ဓိတွာ ရဇ္ဇုကောဋိံ အာဒါယ သယံ ဒွေ ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ ပစ္ဆာမုခေ ပဉ္စဓာ ကေ
သေ ဗန္ဓိတွာ ရတ္တမာလံ ပိဠန္ဓိတွာ အာရောပိတပတဝဏ္ဏဇိယံ မဟာဓနုံ ဂဟေတွာ ဝဇိရဂ္ဂနာရာစံ နခေန ပရိဝဋ္ဋေ

န္တော ဝနစရကဝေသံ ဂဟေတွာ နဂရတော ယောဇနမတ္တေ ဌာနေ ဩတရိတွာ ''နဒ္ဓတိ လောကော, နဒ္ဓတိ လောကော''တိ တိက္ခတ္တုံ သဒ္ဒံ အနုသာဝေတွာ မနုဿေ ဥတ္တာသေတွာ နဂရူပစာရံ ပတွာ ပုန သဒ္ဒမကာသိ။

မနုဿာ သုနခံ ဒိသွာ ဥတြဿာ နဂရံ ပဝိသိတွာ တံ ပဝတ္တိံ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ သီဃံ နဂရဒ္ဓာရာနိ ပိဒဟာပေသိ။ သက္ကောပိ အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ ဟကာရံ ဥလ္လင်္ဃိတွာ သုနခေန သဒ္ဓိံ အန္တောနဂရေ ပတိဋ္ဌဟိ။ မနုဿာ ဘီတတသိတာ ပလာယိတွာ ဂေဟာနိ ပဝိသိတွာ နိလီယိံသု။ မဟာကဏှောပိ ဒိဋ္ဌဒိဋ္ဌေ မနုဿေ ဥပဓာဝိတွာ သန္တာသေန္တော ရာဇနိဝေသနံ အဂမာသိ။ ရာဇင်္ဂဏေ မနုဿာ ဘယေန ပလာယိတွာ ရာဇနိဝေသနံ ပဝိသိတွာ ဒ္ဓာရံ ပိဒဟိံသု။ ဥသီနကရာဇာပိ ဩရောဓေ ဂဟေတွာ ဟသာဒံ အဘိရုဟိ။ မဟာကဏှော သုနခေါ ပုရိမပာဒေ ဥက္ခိပိတွာ တတပဟနေ ဌတွာ မဟာဘုဿိတံ ဘုဿိ။ တဿ သဒ္ဒော ဟေဋ္ဌာ အဝီစိံ, ဥပရိ ဘဝဂ္ဂံ ပတွာ သကလစက္ကဝါဠံ ဧကနိန္နာဒံ အဟောသိ။ **ဝိဓုရဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၁၃၄၆ အာဒယော) ဟိ ပုဏ္ဏကယက္ခရညော, **ကုသဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၀.၁ အာဒယော) ကုသရညော, **ဘူရိဒတ္တဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၇၈၄ အာဒယော) သုဒဿနနာဂရညော, ဣမသ္မိံ မဟာကဏှဇာတကေ အယံ သဒ္ဒောတိ ဣမေ စတ္တာရော သဒ္ဒာ ဇမ္ဗုဒီပေ မဟာသဒ္ဒာ နာမ အဟေသုံ။

နဂရဝါသိနော ဘီတတသိတာ ဟုတွာ ဧကပုရိသောပိ သက္ကေန သဒ္ဓိံ ကထေတုံ နာသက္ခိ, ရာဇာယေဝ သတိံ ဥပဋ္ဌာပေတွာ တတပဟနံ နိဿာယ သက္ကံ အာမန္တေတွာ ''အမ္ဘော လုဒ္ဒက, ကသ္မာ တေ သုနခေါ ဘုဿတီ''တိ အာဟ။ ''ဆာတဘာဝေန, မဟာရာဇာ''တိ။ ''တေန ဟိ တဿ ဘတ္တံ အာပေဿာမီ''တိ အန္တောဇနဿ စ အတ္တနော စ ပက္ကဘတ္တံ သဗ္ဗံ အာပေသိ။ တံ သဗ္ဗံ သုနခေါ ဧကကဗဠံ ဝိယ ကတွာ ပုန သဒ္ဒမကာသိ။ ပုန ရာဇာ ပုစ္ဆိတွာ ''ဣဒါနိပိ မေ သုနခေါ ဆာတောယေဝါ''တိ သုတွာ ဟတ္ထိအဿာဒီနံ ပက္ကဘတ္တံ သဗ္ဗံ အာဟရာပေတွာ အာပေသိ။ တသ္မိံ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ နိဋ္ဌာပိတေ သကလနဂရဿ ပက္ကဘတ္တံ အာပေသိ။ တမ္ပိ သော တထေဝ ဘုဉ္ဇိတွာ ပုန သဒ္ဒမကာသိ။ ရာဇာ ''န ဧသ သုနခေါ, နိဿံသယံ ဧသ ယက္ခော ဘဝိဿတိ, အာဂမနကာရဏံ ပုစ္ဆိဿာမီ''တိ ဘီတတသိတော ဟုတွာ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၆၁. ''ကဏှော ကဏှော စ ဃောရော စ၊ သုက္ကဒါဌော ပဘာသဝါ။
ဗဒ္ဓော ပဉ္စဟိ ရဇ္ဇူဟိ၊ ကိံ ရဝိ သုနခေါ တဝ''တိ။

တတ္ထ **ကဏှော ကဏှော**တိ ဘယဝသေန ဒဠှီကဝသေန ဝါ အာမေဍိတံ။ **ဃောရော**တိ ပဿန္တာနံ ဘယဇနကော။ **ပဘာသဝါ**တိ အဉ္ဉာ နိက္ခန္တရံသိပဘာသေန ပဘာသဝါ။ **ကိံ ရဝီ**တိ ကိံ ဝိရဝိ။ တဝေသ ဧဝရူပေါ ကက္ခဠော သုနခေါ ကိံ ကရောတိ, ကိံ မိဂေ ဂဏှာတိ, ဥဒါဟု တေ အမိတ္တေ, ကိံ တေ ဣမိနာ, ဝိဿဇ္ဇေဟိ နန္တိ အဓိပ္ပာယေနေဝ မာဟ။

တံ သုတွာ သက္ကော ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၆၂. ''နာယံ မိဂါနမတ္ထာယ၊ ဥသီနက ဘဝိဿတိ။
မနုဿာနံ အနယော ဟုတွာ၊ တဒါ ကဏှော ပမောက္ခတီ''တိ။

တဿတ္ထော – အယဉှိ ''မိဂမံသံ ခါဒိဿာမီ''တိ ဣဓ နာဂတော, တသ္မာ မိဂါနံ အတ္ထော န ဘဝိဿတိ, မနုဿမံသံ ပန ခါဒိတုံ အာဂတော, တသ္မာ တေသံ အနယော မဟာဝိနာသကာရဏော ဟုတွာ ယဒါ အနေန မနုဿာ ဝိနာသံ ပာပိတာ ဘဝိဿန္တိ, တဒါ အယံ ကဏှော ပမောက္ခတိ, မမ ဟတ္ထတော မုစ္စိဿတီတိ။

အထ နံ ရာဇာ ''ကိံ ပန တေ ဘော လုဒ္ဒက-သုနခေါ သဗ္ဗေသံယေဝ မနုဿာနံ မံသံ ခါဒိဿတိ, ဥဒါဟု တဝ အမိတ္တာနညေဝါ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''အမိတ္တာနညေဝ မေ, မဟာရာဇာ''တိ ဝုတ္တေ ''ကေ ပန ဣဓ တေ အမိတ္တာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''အဓမ္မာဘိရတာ ဝိသမစာရိနော, မဟာရာဇာ''တိ ဝုတ္တေ ''ကထေဟိ တာဝ နေ အမှာကန္တိ'' ပုစ္ဆိ။ အထဿ ကထေန္တော ဒေဝရာဇာ ဒသ ကထာ အဘာသိ –

၆၃. ''ပတ္တဟတ္ထာ သမဏကာ၊ မုဏ္ဍာ သင်္ဃာဋိပါရုတာ။
နင်္ဂလေဟိ ကသိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏှော ပမောက္ခတိ။

၆၄. “တပဿိနိယော ပဗ္ဗဇိတာ၊ မုဏ္ဍာ သင်္ဃာဋိပါရုတာ။
ယဒါ လောကေ ဂမိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ။

၆၅. “ဒီဃောတ္တရောဋ္ဌာ ဇဋိလာ၊ ပင်္ကဒန္တာ ရဇဿိရာ။
ကူဏံ စောဒယ ဂစ္ဆန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ။

၆၆. “အဓိစ္စ ဝေဒေ သာဝိတ္တိံ၊ ယညတန္တဉ္စ ဗြာဟ္မဏာ။
ဘတိကာယ ယဇိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ။

၆၇. “မာတရံ ပိတရံ စာပိ၊ ဇိဏ္ဏကံ ဂတယောဗ္ဗနံ။
ပဟူ သန္တော န ဘရန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ။

၆၈. “မာတရံ ပိတရံ စာပိ၊ ဇိဏ္ဏကံ ဂတယောဗ္ဗနံ။
ဗာလာ တုမှေဟတိ ဝက္ခန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ။

၆၉. “အာစရိယဘရိယံ သခိံ၊ မာတုလာနိံ ပိတုစ္ဆကိံ။
ယဒါ လောကေ ဂမိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ။

၇၀. “အသိစမ္မံ ဂဟေတွာန၊ ခဂ္ဂံ ပဂ္ဂယှ ဗြာဟ္မဏာ။
ပန္ထဃာတံ ကရိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ။

၇၁. “သုက္ကစ္ဆဝီ ဝေဓဝေရာ၊ ထူလဗာဟူ အပာတုဘာ။
မိတ္တဘေဒံ ကရိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ။

၇၂. “မာယာဝိနော နေကတိကာ၊ အသပ္ပုရိသစိန္တကာ။
ယဒါ လောကေ ဘဝိဿန္တိ၊ တဒါ ကဏ္ဍေဟာ ပမောက္ခတိ”တိ။

တတ္ထ **သမဏကာ**တိ “မယံ သမဏာမှာ”တိ ပဋိညာမတ္တကေန ဟီဠိတဝေဟာရေနေဝမာဟ။ **ကသိဿန္တိ** တိ တေ တဒါပိ ကသန္တိယေဝ။ အယံ ပန အဇာနန္တော ဝိယ ဧဝမာဟ။ အယဉှိဿ အဓိပ္ပာယော – ဧတေ ဧဝရူပါ ဒုဿီလာ မမ အမိတ္တာ, ယဒါ မမ သုနခေန ဧတေ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိတံ ဘဝိဿတိ, တဒါ သေ ကဏ္ဍေဟာ ကူတော ပဉ္စ ရဇ္ဇုဗန္ဓနာ ပမောက္ခတီတိ။ ကူမိနာ ဥပာယေန သဗ္ဗကထာသု အဓိပ္ပာယယောဇနာ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ပဗ္ဗဇိတာ တိ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပဗ္ဗဇိတာ။ **ဂမိဿန္တိ** တိ အကာရမဇ္ဈေ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ ပရိဘုဉ္ဇန္တိယော ဝိစရိဿန္တိ။ **ဒီဃောတ္တရောဋ္ဌာ** တိ အဂ္ဂိကာနံ ဝမိတတ္တာ ဒီဃုတ္တရောဋ္ဌာ။ **ပင်္ကဒန္တာ** တိ ပင်္ကေန မလေန သမန္နာဂတဒန္တာ။ **ကူဏံ စောဒယာ**တိ ဘိက္ခာစရိယာယ ခနံ သံဟရိတွာ ဝမိယာ ကူဏံ ပယောဇေတွာ တံ စောဒေတွာ တတော လဒ္ဓေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တာ ယဒါ ဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော။

သာဝိတ္တိံ န္တိ သာဝိတ္တိဉ္စ အဓိယိတွာ။ **ယညတန္တဉ္စာ** တိ ယညဝိဓာယကတန္တံ, ယညံ အဓိယိတွာတိ အတ္ထော။ **ဘတိကာယာ**တိ တေ တေ ရာဇရာဇမဟာမတ္တေ ဥပသင်္ကမိတွာ “တုမှာကံ ယညံ ယဇိဿာမ, ခနံ ဒေထာ”တိ ဧဝံ ဘတိအတ္ထာယ ယဒါ ယညံ ယဇိဿန္တိ။ **ပဟူ သန္တော** တိ ဘရိတုံ ပဟောသေတုံ သမတ္ထာ သမာနာ။ **ဗာလာ တုမှေဟ**တိ တုမှေဟ ဗာလာ န ကိဉ္စိ ဇာနာထာတိ ယဒါ ဝက္ခန္တိ။ **ဂမိဿန္တိ** တိ လောကဓမ္မသေဝနဝသေန ဂမိဿန္တိ။ **ပန္ထဃာတ** န္တိ ပန္ထေ ဌတွာ မနုဿေ မာရေတွာ တေသံ ဘဏ္ဍဂ္ဂဟဏံ။

သုက္ကစ္ဆဝီ တိ ကသာဝစုဏ္ဏာဒိဃံသနေန သမုဋ္ဌာပိတသုက္ကစ္ဆဝိဝဏ္ဏာ။ **ဝေဓဝေရာ**တိ ဝိဓဝါ အပတိကာ, တာဟိ ဝိဓဝါဟိ ဝေရံ စရန္တီတိ ဝေဓဝေရာ။ **ထူလဗာဟူ**တိ ပါဒပရိမဒ္ဒနာဒီဟိ သမုဋ္ဌာပိတမံသတာယ မဟာဗာဟူ။ **အပာတုဘာ**တိ အပာတုဘာဝါ, ဓနုပ္ပာဒရဟိတာတိ အတ္ထော။ **မိတ္တဘေဒ** န္တိ မိထုဘေဒံ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ ကူဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယဒါ ဧဝရူပါ ကူတ္ထိဓုတ္တာ “ကူမာ အမှေဟ န ဇဟိဿန္တီ”တိ သဟိရညာ ဝိဓဝါ ဥပဂန္တွာ သံဝ

သံ ကပေ္ပတွာ တာသံ သန္တကံ ခာဒိတွာ တာဟိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ကရိဿန္တိ, ဝိဿာသံ ဘိန္ဒိတွာ အညံ သ ဟိရညံ ဂမိဿန္တိ, တအာ ဧသေ တေ စောရေ သဗ္ဗေဝ ခာဒိတွာ မုစ္စိဿတိ။ **အသပ္ပုရိသစိန္တကာ** တိ အသပ္ပုရိသစိတ္တ တေဟိ ပရဒုက္ခစိန္တနသီလာ။ **တအာ**တိ တအာ သဗ္ဗေပိမေ ဃာတေတွာ ခာဒိတမံသော ကဏှော ပမောက္ခတီတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ''ကလေ မယှံ, မဟာရာဇ, အမိတ္တာ''တိ တေ တေ အဓမ္မကာရကေ ပက္ခန္ဒိတွာ ခာဒိတုကာမ တံ ဝိယ ကတွာ ဒဿေတိ။ သော တတော မဟာဇနဿ ဥတ္တသ္တကာလေ သုနခံ ရဇ္ဇုယာ အာကမိတွာ ဌပိတံ ဝိယ ကတွာ လုဒ္ဒကဝေသံ ဝိဇဟိတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန အာကာသေ ဇလမာနော ဌတွာ ''မဟာရာဇ, အဟံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ, 'အယံ လောကော ဝိနဿတီ'တိ အာဂတော, ပမတ္တာ ဟိ မဟာဇနာ, အဓမ္မံ ဝတ္တိတွာ မတမတာ သမ္ ပတိ အပာယေ ပူရေန္တိ, ဒေဝလောကော တုစ္ဆော ဝိယ ဝိတော, ကလတော ပဋ္ဌာယ အဓမ္မိကေသု ကတ္တဗ္ဗံ အဟံ ဇာနိ ဿာမိ, တွံ အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ, မဟာရာဇာ''တိ စတူဟိ သတာရဟကထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ မနုဿာနံ အနသီ လေသု ပတိဋ္ဌာပေတွာ ဩသက္ကိတသာသနံ အညံ ဝဿသဟဿံ ပဝတ္တနသမတ္ထံ ကတွာ မာတလိံ အာဒာယ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ မဟာဇနာ အနသီလာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''ဧဝံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပဟံ လောကဿ အတ္ထမေဝ စရာမီ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တအာ မာတလိ အာနန္ဒော အဟောသိ, သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

မဟာကဏှဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

[၄၇၀] ၇. ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ

၇၃-၉၃. ကောသိယဇာတကံ **သုဓာဘောဇနဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၁.၁၉၂ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။

ကောသိယဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

[၄၇၁] ၈. မေဏ္ဍကပဉှဇာတကဝဏ္ဏနာ

၉၄-၁၀၅. မေဏ္ဍကပဉှဇာတကံ **ဥမင်္ဂဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၅၉၀ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။

မေဏ္ဍကပဉှဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

[၄၇၂] ၉. မဟာပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ

နာဒဋ္ဌာ ပရတော ဒောသန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော စိဉ္စမာဏဝိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပဌမဗော ဓိယဉှိ ဒသဗလဿ ပုထုဘူတေသု သာဝကေသု အပရိမာဏေသု ဒေဝမနုဿေသု အရိယဘူမိံ ဩက္ကန္တေသု ပတ္ ထဋေသု ဂုဏသမုဒယေသု မဟာလာဘသက္ကာရော ဥဒပါဒိ။ တိတ္ထိယာ သူရိယုဂ္ဂမနေ ခဇ္ဇောပနကသဒိသာ အဟေသုံ ဟတလာဘသက္ကာရာ။ တေ အန္တရဝီထိယံ ဌတွာ ''ကိံ သမဏော ဂောတမောဝ ဗုဒ္ဓော, မယမ္ပိ ဗုဒ္ဓာ, ကိံ တဿေဝ ဒိ န္နံ မဟပ္ဖလံ, အမှာကမ္ပိ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလမေဝ, အမှာကမ္ပိ ဒေထ ကရောထာ''တိ ဧဝံ မနုဿေ ဝိညာပေန္တာပိ လာဘသက္ကာရံ အလဘန္တာ ရဟော သန္နိပတိတွာ ''ကေန နု ခော ဥပာယေန သမဏဿ ဂောတမဿ မနုဿာနံ အန္တရေ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပာဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နာသေယျာမာ''တိ မန္တယိံသု။ တအာ သာဝတ္ထိယံ စိဉ္စမာဏဝိ ကာ နာမေကာ ပရိဗ္ဗာဇိကာ ဥတ္တမရူပဓရာ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဒေဝစ္ဆရာ ဝိယ။ တဿာ သရီရတော ရသ္မိယော နိစ္ဆရ န္တိ။ အထေကော ခရမန္တီ ဧဝမာဟ – ''စိဉ္စမာဏဝိကံ ပဋိစ္စ သမဏဿ ဂောတမဿ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပာဒေတွာ လာ ဘသက္ကာရံ နာသေဿာမာ''တိ။ တေ ''အတ္ထေသော ဥပာယော''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ အထ သာ တိတ္ထိယာရာမံ ဂန္တွာ တ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ, တိတ္ထိယာ တာယ သဒ္ဓိံ န ကထေသုံ။ သာ ''ကော နု ခော မေ ဒောသော''တိ ယာဝတတိယံ ''ဝန္ဒာ မိ အယျာ''တိ ဝတွာ ''အယျာ, ကော နု ခော မေ ဒောသော, ကိံ မယာ သဒ္ဓိံ န ကထေထာ''တိ အာဟ။ ''ဘဂိနိ, သမ ဏံ ဂောတမံ အမှေ ဝိဟေဌေန္တံ ဟတလာဘသက္ကာရေ ကတွာ ဝိစရန္တံ န ဇာနာသီ''တိ။ ''နာဟံ ဇာနာမိ အယျာ, မယာ ကိံ ပနေတ္ထ ကတ္တဗ္ဗန္တိ။ သစေ တွံ ဘဂိနိ, အမှာကံ သုခမိစ္ဆသိ, အတ္တာနံ ပဋိစ္စ သမဏဿ ဂော တမဿ အဝဏ္ဏံ ဥပ္ပာဒေတွာ လာဘသက္ကာရံ နာသေဟီ''တိ။

သာ “သာဓု အယျော, မယှမေဝေသော ဘာရော, မာ စိန္တယိတ္ထာ”တိ ဝတွာ ပက္ကမိတွာ ဣတ္ထိမာယာသု ကုသလတာယ တတော ပဋ္ဌာယ သာဝတ္ထိဝါသီနံ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဇေတဝနာ နိက္ခမနသမယေ ဣန္ဒဂေါပကဝဏ္ဏံ ပဋံ ပါရုပိတွာ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ ဇေတဝနာဘိမုခီ ဂစ္ဆန္တီ “ဣမာယ ဝေလာယ ကုဟိံ ဂစ္ဆသီ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ တုမှာကံ မမ ဂမနဋ္ဌာနေနာ”တိ ဝတွာ ဇေတဝနသမီပေ တိတ္ထိယာရာမေ ဝသိတွာ ပါတောဝ “အဂ္ဂဝန္ဒနံ ဝန္ဒိဿာမာ”တိ နဂရာ နိက္ခမန္တေ ဥပါသကဇနေ ဇေတဝနေ ဝုတ္ထာ ဝိယ ဟုတွာ နဂရံ ပဝိသတိ။ “ကုဟိံ ဝုတ္ထာသီ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ တုမှာကံ မမ ဝုတ္ထဋ္ဌာနေနာ”တိ ဝတွာ မာသမုမာသစ္စယေန ပုစ္ဆိယမာနာ “ဇေတဝနေ သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ဧကဂန္ဓကုဋိယာ ဝုတ္ထာမှီ”တိ အာဟ။ ပုထုဇ္ဇနာနံ “သစ္စံ နု ခေါ ဧတံ, နော”တိ ကင်္ခံ ဥပ္ပာဒေတွာ တေမာသစတုမာသစ္စယေန ပိလောတိကာယ ဥဒရံ ဝေဌေတွာ ဂဗ္ဘိနိဝဏ္ဏံ ဒဿေတွာ ဥပရိ ရတ္တပဋံ ပါရုပိတွာ “သမဏံ ဂေါတမံ ပဋိစ္စ ဂဗ္ဘော မေ လဒ္ဓော”တိ အန္ဓဗာလေ ဂါဟာပေတွာ အဋ္ဌနဝမာသစ္စယေန ဥဒရေ ဒါရုမဏ္ဍလိကံ ဗန္ဓိတွာ ဥပရိ ရတ္တပဋံ ပါရုပိတွာ ဟတ္ထပါဒပိဋ္ဌိယော ဂေါဟနုကေန ကောဋ္ဋာပေတွာ ဥဿဒေ ဒဿေတွာ ကိလန္တိန္ဒြိယာ ဟုတွာ သာယနှသမယေ တထာဂတေ အလင်္ကတဓမ္မာသနေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တေ ဓမ္မသဘံ ဂန္တွာ တထာဂတဿ ပုရတော ဌတွာ “မဟာသမဏ, မဟာဇနဿ တာဝ ဓမ္မံ ဒေသေသိ, မဓုရော တေ သဒ္ဒော, သုဖုသိတံ ဒန္တာဝရဏံ, အဟံ ပန တံ ပဋိစ္စ ဂဗ္ဘံ လဘိတွာ ပရိပုဏ္ဏဂဗ္ဘာ ဇာတာ, နေဝ မေ သူတိဃရံ ဇာနာသိ, န သပ္ပိတေလာဒီနိ, သယံ အကရောန္တော ဥပဋ္ဌာကာနမ္ပိ အညတရံ ကောသလရာဇာနံ ဝါ အနာထပိဏ္ဍိကံ ဝါ ဝိသာခံ ဥပါသိကံ ဝါ “ဣမိဿာ စိဉ္စမာဏဝိကာယ ကတ္တဗ္ဗယုတ္တံ ကရောဟီ’တိ န ဝဒသိ, အဘိရမိတုံယေဝ ဇာနာသိ, ဂဗ္ဘပရိဟာရံ န ဇာနာသီ”တိ ဂူထပိဏ္ဍံ ဂဟေတွာ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဒူသေတုံ ဝါယမန္တီ ဝိယ ပရိသမဇ္ဈေ တထာဂတံ အက္ကောသိ။ တထာဂတော ဓမ္မကထံ ဌပေတွာ သီဟော ဝိယ အဘိနဒန္တော “ဘဂိနိ, တယာ ကထိတဿ တထဘာဝံ ဝါ အတထဘာဝံ ဝါ အဟဉ္စေဝ တွဉ္စ ဇာနာမာ”တိ အာဟ။ အာမ, သမဏ, တယာ စ မယာ စ ဉာတဘာဝေနေတံ ဇာတန္တိ။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သော အာဝဇ္ဇမာနော “စိဉ္စမာဏဝိကာ တထာဂတံ အဘူတေန အက္ကောသတီ”တိ ဉတွာ “ဣမံ ဝတ္ထုံ သောဓေဿာမီ”တိ စတူဟိ ဒေဝပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂမိ။ ဒေဝပုတ္တာ မူသိကပေါတကာ ဟုတွာ ဒါရုမဏ္ဍလိကဿ ဗန္ဓနရဇ္ဇုကေ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဆိန္ဒိံသု, ပါရုတပဋံ ဝါတော ဥက္ခိပိ, ဒါရုမဏ္ဍလိကံ ပတမာနံ တဿာ ပါဒပိဋ္ဌိယံ ပတိ, ဥဘော အဂ္ဂပါဒါ ဆိဇ္ဇိံသု။ မနုဿာ ဥဋ္ဌာယ “ကာဠကဏ္ဏိ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အက္ကောသသီ”တိ သီသေ ခေဠံ ပါတေတွာ လေဍ္ဍုဒဏ္ဍာဒိဟတ္ထာ ဇေတဝနာ နီဟရိံသု။ အထဿာ တထာဂတဿ စက္ခုပထံ အတိက္ကန္တကာလေ မဟာပထဝီ ဘိဇ္ဇိတွာ ဝိဝရမဒါသိ, အဝီစိတော အဂ္ဂိဇာလာ ဥဋ္ဌဟိ။ သာ ကုလဒတ္တိယံ ကမ္ဗလံ ပါရုပမာနာ ဝိယ ဂန္တွာ အဝီစိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ။ အညတိတ္ထိယာနံ လာဘသက္ကာရော ပရိဟာယိ, ဒသဗလဿ ဘိယျောသောမတ္တာယ ဝဍ္ဎိ။ ပုနဒိဝသေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, စိဉ္စမာဏဝိကာ ဧဝံ ဥဠာရဂုဏံ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ အဘူတေန အက္ကောသိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဧသာ မံ အဘူတေန အက္ကောသိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ, ဖုလ္လပဒုမသဿိရိကမုခတ္တာ ပနဿ “ပဒုမကုမာရော”တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဂန္တွာ သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂမိ။ အထဿ မာတာ ကာလမကာသိ။ ရာဇာ အညံ အဂ္ဂမဟေသိံ ကတွာ ပုတ္တဿ ဥပရဇ္ဇံ အဒါသိ။ အပရဘာဂေ ရာဇာ ပစ္စန္တံ ကုပိတံ ဝူပသမေတုံ အဂ္ဂမဟေသိံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ, ဣဓေဝ ဝသ, အဟံ ပစ္စန္တံ ကုပိတံ ဝူပသမေတုံ ဂစ္ဆာမီ”တိ ဝတွာ “နာဟံ ဣဓေဝ ဝသိဿာမိ, အဟမ္ပိ ဂမိဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ ယုဒ္ဓဘူမိယာ အာဒီနဝံ ဒဿေတွာ “ယာဝ မမာဂမနာ အနုက္ကဏ္ဌမာနာ ဝသ, အဟံ ပဒုမကုမာရံ ယထာ တဝ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စေသု အပ္ပမတ္တော ဟောတိ, ဧဝံ အာဏာပေတွာ ဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ တထာ ကတွာ ဂန္တွာ ပစ္စာမိတ္တေ ပလာပေတွာ ဇနပဒံ သန္တပ္ပေတွာ ပစ္စာဂန္တွာ ဗဟိနဂရေ ခန္ဓာဝါရံ နိဝါသေသိ ။ ဗောဓိသတ္တော ပိတု အာဂတဘာဝံ ဉတွာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ရာဇဂေဟံ ပဋိဇဂ္ဂါပေတွာ ဧကကောဝ တဿာ သန္တိကံ အဂမာသိ။

သာ တဿ ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော တံ ဝန္ဒိတွာ “အမ္မ, ကိံ အမှာကံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ “အမ္မာတိ မံ ဝဒသီ”တိ ဥဋ္ဌာယ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ “သယနံ အဘိရုဟာ”တိ အာဟ။ “ကိံကာရဏာ”တိ? “ယာဝ ရာဇာ န အာဂစ္ဆတိ, တာဝ ဥဘောပိ ကိလေသရတိယာ ရမိဿာမာ”တိ။ “အမ္မ, တွံ မမ မာတာ စ သသာမိကာ စ, မယာ သပရိဂ္ဂဟော မာတုဂါမော နာမ ကိလေသဝသေန ဣန္ဒြိယာနိ ဘိန္ဒိတွာ န ဩလောကိတပုဗ္ဗော, ကထံ တယာ သဒ္ဓိံ ဧဝရူပံ ကိလိဋ္ဌကမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ။ သာ ဒွေဝ တယော တရေ ကထေတွာ တသ္မိံ အနိစ္ဆမာနေ “မမ ဝစနံ န ကရောသီ”တိ အာဟ။ “အာမ, န ကရောမီ”တိ။ “တေန ဟိ ရညော ကထေတွာ သီသံ တေ ဆိန္ဒာပေဿာမီ”တိ။ မဟာသတ္တော “တဝ ရုစိံ ကရောဟီ”တိ ဝတွာ တံ လဇ္ဇာပေတွာ ပက္ကာမိ။

သာ ဘီတတသိတာ စိန္တေသိ “သစေ အယံ ပဌမံ ပိတု အာရောစေဿတိ, ဇီဝိတံ မေ နတ္ထိ, အဟမေဝ ပုရေတရံ ကထေဿာမီ”တိ ဘတ္တံ အဘုဉ္ဇိတွာ ကိလိဋ္ဌလောမဝတ္ထံ နိဝာသေတွာ သရီရေ နခရာဇိယော ဒဿေတွာ “ကုဟိံ ဒေဝီတိ ရညော ပုစ္ဆနကာလေ “ဂိလာနာ’တိ ကထေယျာထာ”တိ ပရိစာရိကာနံ သညံ ဒတွာ ဂိလာနာလယံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာပိ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ နိဝေသနံ အာရုယှ တံ အပဿန္တော “ကုဟိံ ဒေဝီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဂိလာနာ”တိ သုတွာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ “ကိံ တေ ဒေဝိ, အဖာသုက”န္တိ ပုစ္ဆိ။ သာ တဿ ဝစနံ အသုဏန္တီ ဝိယ ဟုတွာ ဒွေဝ တယော တရေ ပုစ္ဆိတာ “မဟာရာဇ, ကသ္မာ ကထေသိ, တုဏှီ ဟောဟိ, သသာမိကဣတ္ထိယော နာမ မာဒိသာ န ဟောန္တီ”တိ ဝတွာ “ကေန တွံ ဝိဟေဌိတာသိ, သီဃံ မေ ကထေဟိ , သီသမဿ ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ ဝုတ္တေ “ကံသိ တွံ, မဟာရာဇ, နဂရေ ဌပေတွာ ဂတော”တိ ဝတွာ “ပဒုမကုမာရ”န္တိ ဝုတ္တေ “သော မယှံ ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂန္တွာ ‘တာတ, မာ ဧဝံ ကရောဟိ, အဟံ တဝ မာတာ’တိ ဝုစ္စမာနောပိ ‘ဌပေတွာ မံ အညော ရာဇာ နတ္ထိ, အဟံ တံ ဂေဟေ ကရိတွာ ကိလေသရတိယာ ရမိဿာမီ’တိ မံ ကေသေသု ဂဟေတွာ အပရာပရံ လုဉ္စိတွာ အတ္တနော ဝစနံ အကရောန္တိံ မံ ဟတွာ ကောဋ္ဋေတွာ ဂတော”တိ အာဟ။

ရာဇာ အနုပပရိက္ခိတွာဝ အာသီဝိသော ဝိယ ကုဒ္ဓော ပုရိသေ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆထ, ဘဏေ, ပဒုမကုမာရံ ဗန္ဓိတွာ အာနေထာ”တိ။ တေ နဂရံ အဝတ္ထရန္တာ ဝိယ တဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ တံ ဗန္ဓိတွာ ပဟရိတွာ ပစ္ဆာဗာဟံ ဂါဠှဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ရတ္တကဏဝေရမာလံ ဂီဝါယံ ပဋိမုဉ္စိတွာ ဝဇ္ဈံ ကတွာ အာနယိံသု ။ သော “ဒေဝိယာ ဣဒံ ကမ္မ”န္တိ ဉတွာ “ဘော ပုရိသာ, နာဟံ ရညော ဒောသကာရကော, နိပ္ပရာဓောဟမသ္မီ”တိ ဝိလပန္တော အာဂစ္ဆတိ။ သကလနဂရံ သံခုဘိတွာ “ရာဇာ ကိရ မာတုဂါမဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ မဟာပဒုမကုမာရံ ဃာတာပေသီ”တိ သန္နိပတိတွာ ရာဇကုမာရဿ ပာဒမူလေ နိပတိတွာ “ဣဒံ တေ သာမိ, အနနုစ္ဆဝိက”န္တိ မဟာသဒ္ဒေန ပရိဒေဝိ။ အထ နံ နေတွာ ရညော ဒဿေသုံ။ ရာဇာ ဒိသွာဝ စိတ္တံ နိဂ္ဂဏှိတုံ အသက္ကောန္တော “အယံ အရာဇာဝ ရာဇလီဠှံ ကရောတိ, မမ ပုတ္တော ဟုတွာ အဂ္ဂမဟေသိယာ အပရဇ္ဈတိ, ဂစ္ဆထ နံ စောရပပာတေ ပာတေတွာ ဝိနာသံ ပာပေထာ”တိ အာဟ။ မဟာသတ္တော “န မယှံ, တာတ, ဧဝရူပော အပရာဓော အတ္ထိ, မာတုဂါမဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ မာ မံ နာသေဟီ”တိ ပိတရံ ယာစိ။ သော တဿ ကထံ န ဂဏှိ။

တတော သောဠသသဟဿာ အန္တေပုရိကာ “တာတ မဟာပဒုမကုမာရ, အတ္တနော အနနုစ္ဆဝိကံ ဣဒံ လဒ္ဓ”န္တိ မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိံသု။ သဗ္ဗေ ခတ္တိယမဟာသာလာဒယောပိ အမစ္စပရိဇနာပိ “ဒေဝ, ကုမာရော သီလာစာရဂုဏသမ္ပန္နော ဝံသာနုရက္ခိတော ရဇ္ဇဒါယာဒော, မာ နံ မာတုဂါမဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ အနုပပရိက္ခိတွာဝ ဝိနာသေဟိ, ရညာ နာမ နိသမ္မကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ သတ္တ ဂါထာ အဘာသိံသု –

၁၀၆. “နာဒဋ္ဌာ ပရတော ဒောသံ၊ အဏုံ ထူလာနိ သဗ္ဗသော။
ဣဿရော ပဏယေ ဒဏ္ဍံ၊ သာမံ အပ္ပဋိဝေက္ခိယ။

၁၀၇. “ယော စ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ၊ ဒဏ္ဍံ ကုဗ္ဗတိ ခတ္တိယော။
သကဏ္ဋကံ သော ဂိလတိ၊ ဇစ္စန္ဓောဝ သမက္ခိကံ။

၁၀၈. “အဒဏ္ဍိယံ ဒဏ္ဍယတိ၊ ဒဏ္ဍိယဉ္စ အဒဏ္ဍိယံ။
အန္ဓောဝ ဝိသမံ မဂ္ဂံ၊ န ဇာနာတိ သမာသမံ။

၁၀၉. ‘‘ယော စ တောနိ ဌာနာနိ၊ အဏုံ ထူလာနိ သဗ္ဗသော။
သုဒိဋ္ဌမနုသာသေယျ၊ သ ဝေ တေဟရိတု မရဟတိ။

၁၁၀. ‘‘နေကန္တမုဒုနာ သက္ကာ၊ ဧကန္တတိခိဏေန ဝါ။
အတ္တံ မဟန္တေ ဌပေတုံ၊ တသ္မာ ဥဘယမာစရေ။

၁၁၁. ‘‘ပရိဘူတော မုဒု ဟောတိ၊ အတိတိက္ခော စ ဝေရဝါ။
ဧတဉ္စ ဥဘယံ ဉတွာ၊ အနုမဇ္ဈံ သမာစရေ။

၁၁၂. ‘‘ဗဟုမ္ပိ ရတ္တော ဘာသေယျ၊ ဒုဋ္ဌောပိ ဗဟု ဘာသတိ။
န ဣတ္ထိကာရဏာ ရာဇ၊ ပုတ္တံ ဃာတေတုမရဟသီ’’တိ။

တတ္ထ **နာဒဋ္ဌာ** တိ န အဒိသွာ။ **ပရတော**တိ ပရဿ။ **သဗ္ဗသော**တိ သဗ္ဗာနိ။ **အဏုံထူလာနီ**တိ ခုဒ္ဒကမဟန္တာနိ ဝဇ္ဇာနိ။ **သာမံ အပ္ပဋိဝေက္ခိယာ** တိ ပရဿ ဝစနံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ပစ္စက္ခံ အကတွာ ပထဝိဿရော ရာဇာ ဒဏ္ဍံ န ပဏယေ န ပဋ္ဌပေယျ။ မဟာသမ္မတရာဇကာလသ္မိဉှိ သတတော ဥတ္တရိ ဒဏ္ဍော နာမ နတ္ထိ, တာဠနဂရဟဏပဗ္ဗာဇနတော ဥဒ္ဓံ ဟတ္ထပာဒစ္ဆေဒနဃာတနံ နာမ နတ္ထိ, ပစ္ဆာ ကက္ခဠရာဇူနံယေဝ ကာလေ ဧတံ ဥပ္ပန္နံ, တံ သန္ဓာယ ဧတေ အမစ္စာ ‘‘ဧကန္တေနေဝ ပရဿ အေသံ သာမံ အဒိသွာ ကာတုံ န ယုတ္တ’’န္တိ ကထေန္တာ ဧဝမာဟံသု။

ယော စ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ တိ မဟာရာဇ, ဧဝံ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ ဒေါသာနုစ္ဆဝိကေ ဒဏ္ဍေ ပဏေတဗ္ဗေ ယော ရာဇာ အဂတိဂမနေ ဌိတော တံ အေသံ အပ္ပဋိဝေက္ခိတွာ ဟတ္ထစ္ဆေဒါဒိဒဏ္ဍံ ကရောတိ, သော အတ္တနော ဒုက္ခကာရဏံ ကရောန္တော သကဏ္ဋကံ ဘောဇနံ ဂိလတိ နာမ, ဇစ္စန္ဓော ဝိယ စ သမက္ခိကံ ဘုဉ္ဇတိ နာမ။ **အဒဏ္ဍိယ** န္တိ ယော အဒဏ္ဍိယံ အဒဏ္ဍပဏေတဗ္ဗဉ္စ ဒဏ္ဍေတွာ ဒဏ္ဍိယဉ္စ ဒဏ္ဍပဏေတဗ္ဗံ အဒဏ္ဍေတွာ အတ္တနော ရုစိမေဝ ကရောတိ, သော အန္ဓော ဝိယ ဝိသမံ မဂ္ဂံ ပဋိပန္နော, န ဇာနာတိ သမာသမံ, တတော ဟသာဏာဒီသု ပက္ခလန္တော အန္ဓော ဝိယ စတူသု အပာယေသု မဟာဒုက္ခံ ဟပုဏာတီတိ အတ္ထော။ **တောနိ ဌာနာနီ**တိ တောနိ ဒဏ္ဍိယာဒဏ္ဍိယကာရဏာနိ စေဝ ဒဏ္ဍိယကာရဏေသုပိ အဏုံထူလာနိ စ သဗ္ဗာနိ သုဒိဋ္ဌံ ဒိသွာ အနုသာသေယျ, သ ဝေ တေဟရိတုံ ရဇ္ဇမနုသာသိတုံ အရဟတီတိ အတ္ထော။

အတ္တံ မဟန္တေ ဌပေတု န္တိ ဧဝရူပေ အနုပ္ပန္နေ ဘောဂေ ဥပ္ပာဒေတွာ ဥပ္ပန္နေ ထာဝရေ ကတွာ အတ္တာနံ မဟန္တေ ဥဠာရေ ဣဿရိယေ ဌပေတုံ န သက္ကောတီတိ အတ္ထော။ **မုဒူ**တိ မုဒုရာဇာ ရဋ္ဌဝါသီနံ ပရိဘူတော ဟောတိ အဝညာတော, သော ရဇ္ဇံ နိစ္စောရံ ကာတုံ န သက္ကောတိ။ **ဝေရဝါ**တိ အတိတိက္ခဿ ပန သဗ္ဗေပိ ရဋ္ဌဝါသိနော ဝေရိနော ဟောန္တီတိ သော ဝေရဝါ နာမ ဟောတိ။ **အနုမဇ္ဈ** န္တိ အနုဘူတံ မုဒုတိခိဏဘာဝါနံ မဇ္ဈံ သမာစရေ, အမုဒု အတိက္ခော ဟုတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေယျာတိ အတ္ထော။ **န ဣတ္ထိကာရဏာ** တိ ဟာပံ လာမကံ မာတုဂာမံ နိဿာယ ဝံသာနုရက္ခကံ ဆတ္တအယာဒံ ပုတ္တံ ဃာတေတုံ နာရဟသိ, မဟာရာဇာတိ။

ဧဝံ နာနာကာရဏေဟိ ကထေန္တာပိ အမစ္စာ အတ္တနော ကထံ ကဟာပေတုံ နာသက္ခိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ ယာစန္တော အတ္တနော ကထံ ကဟာပေတုံ နာသက္ခိ။ အန္ဓဗာလော ပန ရာဇာ ‘‘ဂစ္ဆထ နံ စောရပပာတေ ခိပထာ’’တိ အာဏာပေန္တော အဋ္ဌမံ ကထမာဟ –

၁၁၃. ‘‘သဗ္ဗောဝ လောကော ဧကတော၊ ဣတ္ထီ စ အယမေကိကာ။
တေနာဟံ ပဋိပဇ္ဇိဿံ၊ ဂစ္ဆထ ပက္ခိပထေဝ တ’’န္တိ။

တတ္ထ **တေနာဟ**န္တိ ယေန ကာရဏေန သဗ္ဗော လောကော ဧကတော ကုမာရဿေဝ ပက္ခော ဟုတွာ ဌိတော, အယဉ္စ ဣတ္ထီ ဧကိကာဝ, တေန ကာရဏေန အဟံ ဣမိဿာ ဝစနံ ပဋိပဇ္ဇိဿံ, ဂစ္ဆထ တံ ပဗ္ဗတံ အာရောပေတွာ တ ပပာတေ ခိပထေဝါတိ။

ဇဝံ ဝုတ္တေ သောဠသသဟဿာသု ရာဇက္ကတ္ထီသု ကောပိ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ နာသက္ခိ, သကလနဂရတ သိနော ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ ဟ ကန္ဒိတ္ဝာ ကေသေ ဝိကိရိယမာနာ ဝိလပိံသု။ ရာဇာ ''က္လမေ က္လမဿ ပဟာတေ ခိပန် ပဋိဗာဟေ ယျု''န္တိ သပရိတရော ဂန္တွာ မဟာဇနဿ ပရိဒေဝန္တဿေဝ နံ ဥဒ္ဓံပာဒံ အဝံသိရံ ကတွာ ကဟာပေတွာ ပဟာ တေ ခိပာပေသိ။ အထဿ မေတ္တာနုဘာဝေန ပဗ္ဗတေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ ''မာ ဘာယိ မဟာပဒုမာ''တိ တံ သမဿာ သေတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဂဟေတွာ ဟဒယေ ဌပေတွာ ဒိဗ္ဗသမ္ဖဿံ ဖရာပေတွာ ဩတရိတွာ ပဗ္ဗတပာ ဒေ ပတိဋ္ဌိတနာဂရာဇဿ ဖဏဂဗ္ဘေ ဌပေသိ။ နာဂရာဇာ ဗောဓိသတ္တံ နာဂဘဝနံ နေတွာ အတ္တနော ယသံ မဇ္ဈေ ဘိ န္ဒိတွာ အဒာသိ။ သော တတ္ထ ဧကသံဝစ္ဆရံ ဝသိတွာ ''မနုဿပထံ ဂမိဿာမီ''တိ ဝတွာ ''ကတရံ ဌာန''န္တိ ဝု တ္တေ ''ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ''တိ အာဟ။ နာဂရာဇာ ''သာဓူ''တိ တံ ဂဟေတွာ မနုဿပထေ ပတိဋ္ဌာပေ တွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သောပိ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ က္လသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာ ဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော တတ္ထ ပဋိဝသတိ။

အထေကော ဗာရာဏသိဝါသီ ဝနစရကော တံ ဌာနံ ပတ္တော မဟာသတ္တံ သဉ္ဇာနိတွာ ''နနု တွံ ဒေဝ, မဟာပဒုမ ကုမာရော''တိ ဝတွာ ''အာမ, သမ္မာ''တိ ဝုတ္တေ တံ ဝန္ဒိတွာ ကတိပာဟံ တတ္ထ ဝသိတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ရ ညော အာရောစေသိ ''ဒေဝ, ပုတ္တော တေ ဟိမဝန္တပဒေသေ က္လသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝသတိ, အဟံ တဿ သန္တိကေ ဝသိတွာ အာဂတော''တိ။ ''ပစ္စက္ခတော တေ ဒိဋ္ဌော''တိ? ''အာမ ဒေဝ''တိ။ ရာဇာ မဟာဗလကာယ ပရိဝုတော တတ္ထ ဂန္တွာ ဝနပရိယန္တေ ခန္ဓာဝါရံ ဗန္ဓိတွာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော ပဏ္ဏသာလံ ဂန္တွာ ကဉ္စန ရူပသဒိသံ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ နိသိန္နံ မဟာသတ္တံ ဒိသွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အမစ္စာပိ ဝန္ဒိတွာ ပဋိသန္ ထာရံ ကတွာ နိသီဒိံသု။ ဗောဓိသတ္တောပိ ရာဇာနံ ပဋိပုစ္ဆိတွာ ပဋိသန္ထာရမကာသိ။ အထ နံ ရာဇာ ''တာတ, မယာ တွံ ဂမ္ဘီရေ ပပာတေ ခိပာပိတော, ကထံ သဇီဝိတောသီ''တိ ပုစ္ဆန္တော နဝမံ ကထမာဟ –

၁၁၄. ''အနေကတာလေ နရကေ၊ ဂမ္ဘီရေ စ သုဒုတ္တရေ။
ပာတိတော ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိံ၊ ကေန တွံ တတ္ထ နာမရီ''တိ။

တတ္ထ **အနေကတာလေ**တိ အနေကတာလပ္ပမာဏေ။ **နာမရီ**တိ န အမရိ။

တတော ပရံ –

၁၁၅. ''နာဂေါ ဇာတဖဏော တတ္ထ၊ ထာမဝါ ဂိရိသာနုဇော။
ပစ္စဂ္ဂဟိ မံ ဘောဂေဟိ၊ တေနာဟံ တတ္ထ နာမရိံ။

၁၁၆. ''ဧဟိ တံ ပဋိနေဿာမိ၊ ရာဇပုတ္တ သကံ ဃရံ။
ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ကိံ အရညေ ကရိဿသိ။

၁၁၇. ''ယထာ ဂိလိတွာ ဗဠိသံ၊ ဥဒ္ဓရေယျ သလောဟိတံ။
ဥဒ္ဓရိတွာ သုခီ အဿ၊ ဧဝံ ပဿာမိ အတ္တနံ။

၁၁၈. ''ကိံ နု တွံ ဗဠိသံ ဗြူသိ၊ ကိံ တွံ ဗြူသိ သလောဟိတံ။
ကိံ နု တွံ ဥဗ္ဘတံ ဗြူသိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော။

၁၁၉. ''ကာမာဟံ ဗဠိသံ ဗြူမိ၊ ဟတ္ထိအဿံ သလောဟိတံ။
စတ္တာဟံ ဥဗ္ဘတံ ဗြူမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ခတ္တိယာ''တိ။ –

က္လမာသု ပဉ္စသု ဧကန္တရိကာ တိဿော ကထာ ဗောဓိသတ္တဿ, ဒွေ ရညော။

တတ္ထ **ပစ္စဂ္ဂဟိ မ**န္တိ ပဗ္ဗတပတနကာလေ ဒေဝတာယ ပရိဂ္ဂဟေတွာ ဒိဗ္ဗသမ္ဖဿေန သမဿာသေတွာ ဥပနီတံ မံ ပဋိဂ္ဂဏှိ, ဂဟေတွာ စ ပန နာဂဘဝနံ အာနေတွာ မဟန္တံ ယသံ ဒတွာ ''မနုဿပထံ မံ နေဟီ''တိ ဝု

တ္တော မံ မနုဿပထံ အာနေသိ။ အဟံ ဣမာဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတော, ဣတိ တေန ဒေဝတာယ စ နာဂရာဇဿ စ အာနုဘာဝေန အဟံ တတ္ထ နာမရိန္တိ သဗ္ဗံ အာရောစေသိ။

ပေဟီတိ ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ “တာတ, အဟံ ဗာလဘာဝေန ဣတ္ထိယာ ဝစနံ ဂဟေတွာ ဧဝံ သီလာစာရသမ္ပန္နေ တယိ အပရဇ္ဈိံ, ခမာဟိ မေ ဒောသ”န္တိ ဟဒေသု နိပတိတွာ “ဥဋ္ဌေဟိ, မဟာရာဇ, ခမာမ တေ ဒောသံ, ဣတော ပရံ ပုန မာ ဧဝံ အနိသမ္မကာရီ ဘဝေယျာသီ”တိ ဝုတ္တေ “တာတ, တွံ အတ္တနော ကုလသန္တကံ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရဇ္ဇံ အနုသာသန္တော မယှံ ခမသိ နာမာ”တိ ဝေမာဟ။

ဥဒ္ဓရိတ္တွာ တိ ဟဒယဝက္ကာဒီနိ အသမ္ပတ္တမေဝ တံ ဥဒ္ဓရိတွာ သုခီ အဿ။ **ဧဝံ ပဿာမိ အတ္တန** န္တိ အတ္တာနံ မဟာရာဇ, ဧဝံ အဟမ္ပိ ပုန သောတ္ထိဘာဝပ္ပတ္တံ ဂိလိတဗဠိသံ ပုရိသမိဝ အတ္တာနံ ပဿာမီတိ။ **“ကိံ နု တွဝ”**န္တိ ဣဒံ ရာဇာ တမတ္တံ ဝိတ္ထာရတော သောတုံ ပုစ္ဆတိ။ **ကာမာဟ**န္တိ ပဥ္စ ကာမဂုဏေ အဟံ။ **ဟတ္ထိအဿံ သလောဟိတ**န္တိ ဧဝံ ဟတ္ထိအဿရထတဟနံ သတ္တရတနာဒိဝိဘဝံ “သလောဟိတ”န္တိ ဗျူမိ။ **စတ္တာဟ** န္တိ စတ္တံ အဟံ, ယဒာ တံ သဗ္ဗမ္ပိ စတ္တံ ဟောတိ ပရိစ္စတ္တံ, တံ အနာဟံ “ဥဗ္ဘတ”န္တိ ဗျူမိ။

“ဣတိ ခော, မဟာရာဇ, မယှံ ရဇ္ဇေန ကိစ္စံ နတ္ထိ, တွံ ပန ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟီ”တိ မဟာသတ္တော ပိတု ဩဝဒံ အဒာသိ။ သော ရာဇာ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ နဂရံ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ “အဟံ ကံ နိဿာယ ဧဝရူပေန အာစာရဂုဏသမ္ပန္နေန ပုတ္တေန ဝိယောဂံ ပတ္တော”တိ? “အဂ္ဂမဟေသိံ, ဒေဝ”တိ။ ရာဇာ တံ ဥဒ္ဓံပာဒံ ကဟာပေတွာ စောရပပာတေ ခိပာပေတွာ နဂရံ ပဝိသိတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေပေသာ မံ အက္ကောသိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ”တိ ဝတွာ –

၁၂၀. “စိဉ္စမာဏဝိကာ မာတာ၊ ဒေဝဒတ္တော စ မေ ပိတာ။
အာနန္ဒော ပဏ္ဍိတော နာဂေါ၊ သာရိပုတ္တော စ ဒေဝတာ။
ရာဇပုတ္တော အဟံ အာသိံ၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက”န္တိ။ –

ဩသာနကထာယ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ။

မဟာပဒုမဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

[၄၇၃] ၁၀. မိတ္တာမိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကာနိ ကမ္မာနီ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောသလရညော အတ္ထစရကံ အမစ္စံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ ရညော ဗဟူပကာရော အဟောသိ။ အထဿ ရာဇာ အတိရေကသမ္မာနံ ကာရေသိ။ အဝသေသာ နံ အသဟမာနာ “ဒေဝ, အသုကော နာမ အမစ္စော တုမှာကံ အနတ္ထကာရကော”တိ ပရိဘိန္ဒိံသု။ ရာဇာ တံ ပရိဂ္ဂဏှန္တော ကိဉ္စိ ဒောသံ အဒိသွာ “အဟံ ဣမဿ ကိဉ္စိ ဒောသံ န ပဿာမိ, ကထံ နု ခော သက္ကာ မယာ ဣမဿ မိတ္တဘာဝံ ဝါ အမိတ္တဘာဝံ ဝါ ဇာနိတု”န္တိ စိန္တေတွာ “ဣမံ ပဉှံ ဌပေတွာ တထာဂတံ အညော ဇာနိတုံ န သက္ခိဿတိ, ဂန္တွာ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ ဘုတ္တပာတရာသော သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ “ဘန္တေ, ကထံ နု ခော သက္ကာ ပုရိသေန အတ္တနော မိတ္တဘာဝံ ဝါ အမိတ္တဘာဝံ ဝါ ဇာနိတု”န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သတ္ထာ “ပုဗ္ဗေပိ မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတာ ဣမံ ပဉှံ စိန္တေတွာ ပဏ္ဍိတေ ပုစ္ဆိတွာ တေဟိ ကထိတဝသေန ဉတွာ အမိတ္တေ ဝဇ္ဇေတွာ မိတ္တေ သေဝိံသူ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော အမစ္စော အဟောသိ။ တဒာ ဗာရာဏသိရညော ဧကံ အတ္ထစရကံ အမစ္စံ သေသာ ပရိဘိန္ဒိံသု။ ရာဇာ တဿ ဒောသံ အပဿန္တော “ကထံ နု ခော သက္ကာ မိတ္တံ ဝါ အမိတ္တံ ဝါ ဉာတု”န္တိ မဟာသတ္တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၂၁. ''ကာနိ ကမ္မာနိ ကုဗ္ဗာနံ၊ ကထံ ဝိညူ ပရက္ကမေ။
အမိတ္တံ ဇာနေယျ မေဓာဝီ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏ္ဍိတော''တိ။

တသ္သတ္ထော – ကာနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တံ မေဓာဝီ ပဏ္ဍိတော ပုရိသော စက္ခုနာ ဒိသွာ တ သောတေန သုတွာ တ ''အယံ မယှံ အမိတ္တော''တိ ဇာနေယျ, တဿ ဇာနနတ္ထာယ ကထံ ဝိညူ ပရက္ကမေယျာတိ။

အထဿ အမိတ္တလက္ခဏံ ကထေန္တော အာဟ –

၁၂၂. ''န နံ ဥမှယတေ ဒိသွာ၊ န စ နံ ပဋိနန္ဒတိ။
စက္ခူနိ စဿ န ဒဒာတိ၊ ပဋိလောမဉ္စ ဝတ္တတိ။

၁၂၃. ''အမိတ္တေ တဿ ဘဇတိ၊ မိတ္တေ တဿ န သေဝတိ။
ဝဏ္ဏကာမေ နိဝာရေတိ၊ အက္ကောသန္တေ ပသံသတိ။

၁၂၄. ''ဂုယှဉ္စ တဿ နက္ခာတိ၊ တဿ ဂုယှံ န ဂူဟတိ။
ကမ္မံ တဿ န ဝဏ္ဏေတိ၊ ပညဿ နပ္ပသံသတိ။

၁၂၅. ''အဘဝေ နန္ဒတိ တဿ၊ ဘဝေ တဿ န နန္ဒတိ။
အစ္ဆေရံ ဘောဇနံ လဒ္ဓာ၊ တဿ နုပ္ပဇ္ဇတေ သတိ။
တတော နံ နာနုကမ္ပတိ၊ အဟော သောပိ လဘေယျိတော။

၁၂၆. ''ဣစ္စေတေ သောဠသာကာရာ၊ အမိတ္တသ္မိံ ပတိဋ္ဌိတာ။
ယေဟိ အမိတ္တံ ဇာနေယျ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏ္ဍိတော''တိ။

မဟာသတ္တော ဣမာ ပဉ္စ ကထာ ဝတွာန ပုန –

၁၂၇. ''ကာနိ ကမ္မာနိ ကုဗ္ဗာနံ၊ ကထံ ဝိညူ ပရက္ကမေ။
မိတ္တံ ဇာနေယျ မေဓာဝီ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏ္ဍိတော''တိ။ –

ဣမာယ ကထာယ မိတ္တလက္ခဏံ ပုဋ္ဌော သေသကထာ အဘာသိ –

၁၂၈. ''ပဝုတ္ထံ တဿ သရတိ၊ အာဂတံ အဘိနန္ဒတိ။
တတော ကေလာယိတော ဟောတိ၊ ဝါစာယ ပဋိနန္ဒတိ။

၁၂၉. ''မိတ္တေ တဿေဝ ဘဇတိ၊ အမိတ္တေ တဿ န သေဝတိ။
အက္ကောသန္တေ နိဝာရေတိ၊ ဝဏ္ဏကာမေ ပသံသတိ။

၁၃၀. ''ဂုယှဉ္စ တဿ အက္ခာတိ၊ တဿ ဂုယှဉ္စ ဂူဟတိ။
ကမ္မဉ္စ တဿ ဝဏ္ဏေတိ၊ ပညံ တဿ ပသံသတိ။

၁၃၁. ''ဘဝေ စ နန္ဒတိ တဿ၊ အဘဝေ တဿ န နန္ဒတိ။
အစ္ဆေရံ ဘောဇနံ လဒ္ဓာ၊ တဿ ဥပ္ပဇ္ဇတေ သတိ။
တတော နံ အနုကမ္ပတိ၊ အဟော သောပိ လဘေယျိတော။

၁၃၂. ''ဣစ္စေတေ သောဠသာကာရာ၊ မိတ္တသ္မိံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတာ။
ယေဟိ မိတ္တဉ္စ ဇာနေယျ၊ ဒိသွာ သုတွာ စ ပဏ္ဍိတော''တိ။

တတ္ထ **န နံ ဥမ္မဟယတေ ဒိသ္မတ**တိ တံ မိတ္တံ မိတ္တပတိရူပကော ဒိသွာ သိတံ န ကရောတိ, ပဟဋ္ဌာကာရံ န ဒ ဿေတိ။ **န စ နံ ပဋိနန္ဒတီ** တိ တဿ ကထံ ပဂ္ဂဏှဟန္တော န ပဋိနန္ဒတိ န တုဿတိ။ **စက္ခူနိ စဿ န ဒဒါတီ** တိ ဩလောကေန္တံ န ဩလောကေတိ။ **ပဋိလောမဉ္စ** တိ တဿ ကထံ ပဋိပ္ဖရတိ ပဋိသတ္တု ဟောတိ။ **ဝဏ္ဏကာမေ**တိ တဿ သ ဝဏ္ဏံ ဘဏန္တေ။ **နက္ခာတီ** တိ အတ္တနော ဂုယှံ တဿ န အာစိက္ခတိ။ **ကမ္မံ တဿာ** တိ တေန ကတကမ္မံ န ဝဏ္ဏယတိ။ **ပညဿာ** တိ အဿ ပညံ နပ္ပသံသတိ, ဉာဏသမ္ပဒံ န ပသံသတိ။ **အဘဝေ**တိ အဝမိုယံ။ **တဿ နုပ္ပဇ္ဇ တေ သတီ**တိ တဿ မိတ္တပတိရူပကဿ "မမ မိတ္တဿပိ ဣတော ဒဿာမီ"တိ သတိ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ **နာနုကမ္ပ တီ**တိ မုဒုစိတ္တေန န စိန္တေတိ။ **လဘေယျိတော** တိ လဘေယျ ဣတော။ **အာကာရာ**တိ ကာရဏာနိ။ **ပဝုတ္ထ** န္တိ ဝိ ဒေသဂတံ ။ **ကေလာယိတော**တိ ကေလာယတိ မမာယတိ ပတ္ထေတိ ပိဟေတိ ဣစ္ဆတီတိ အတ္ထော။ **တစာယာ**တိ မခုရ ဝစနေန တံ သမုအစရန္တော ပဋိနန္ဒတိ တုဿတိ။ သေသံ ဝုတ္တပဋိပက္ခနယေန ဝေဒိတဗ္ဗံ။ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ကထာယ အတ္တမနော ဟုတွာ တဿ မဟန္တံ ယသံ အဒါသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "ဇဝံ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေပေသ ပဥ္ဇေဟာ သမုဋ္ဌဟိ, ပဏ္ဍိတာဝ နံ ကထယိံ သု, ဣမေဟိ ဒွတ္တိံသာယ အာကာရေဟိ မိတ္တာမိတ္တော ဇာနိတဗ္ဗော"တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – "တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, ပဏ္ဍိတာမစ္စော ပန အဟမေဝ အဟောသိ"န္တိ။

မိတ္တာမိတ္တဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဇာတကုဒ္ဒါနံ –

ကုဏာလံ ဘဒ္ဒသာလဉ္စ, သမုဒ္ဒဝဏိဇ ပဏ္ဍိတံ။
ဇနသန္ဓ မဟာကဏှံ, ကောသိယံ သိရိမန္တကံ။

ပဒုမံ မိတ္တာမိတ္တဉ္စ, ဣစ္စေတေ ဒသ ဇာတကေ။
သင်္ဂါယိံသု မဟာထေရာ, ဒွာဒသမှိ နိပါတကေ။

ဒွါဒသကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၃. တေရသကနိပါတော

[၄၇၄] ၁. အမ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ

အဟာသိ မေ အမ္ဗဖလာနိ ပုဗ္ဗေ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တော ဟိ ''အဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမိ, မယှံ သမဏော ဂေါတမော နေဝ အာစရိယော န ဥပဇ္ဈာယော''တိ အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ ဈာနပရိဟီနော သင်္ဃံ ဘိန္ဒိတွာ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ အာဂစ္ဆန္တော ဗဟိဇေတဝနေ ပထဝိယာ ဝိဝရေ ဒိန္နေ အဝီစိံ ပါဝိသိ။ တဒါ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ ''အာဝုသော, ဒေဝဒတ္တော အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော, အဝီစိမဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တော''တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ''ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဣမာယ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မဟာဝိနာသံ ပတ္တောယေဝါ''တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ ပုရောဟိတကုလံ အဟိဝါတရောဂေန ဝိနဿိ။ ဧကောဝ ပုတ္တော ဘိတ္တိံ ဘိန္ဒိတွာ ပလာတော။ သော တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဒိသာပါမောက္ခဿာစရိယဿ သန္တိကေ တယော ဝေဒေ စ အဝသေသသိပ္ပာနိ စ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာစရိယံ ဝန္ဒိတွာ နိက္ခမန္တော ''ဒေသစာရိတ္တံ ဇာနိဿာမီ''တိ စရန္တော ဧကံ ပစ္စန္တနဂရံ ပါပုဏိ။ တံ နိဿာယ မဟာစဏ္ဍာလဂါမကော အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ ဂါမေ ပဋိဝသတိ, ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော အကာလေ ဖလံ ဂဏှာပနမန္တံ ဇာနာတိ။ သော ပါတောဝ ဝုဋ္ဌာယ ကာဇံ အာဒါယ တတော ဂါမာ နိက္ခမိတွာ အရညေ ဧကံ အမ္ဗရုက္ခံ ဥပသင်္ကမိတွာ သတ္တပဒမတ္တကေ ဌိတော တံ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ အမ္ဗရုက္ခံ ဧကေန ဥဒကပသတေန ပဟရတိ။ ရုက္ခတော တင်္ခဏညေဝ ပုရာဏပဏ္ဏာနိ ပတန္တိ, နဝါနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ, ပုပ္ဖာနိ ပုပ္ဖိတွာ ပတန္တိ, အမ္ဗဖလာနိ ဥဋ္ဌာယ မုဟုတ္တေနေဝ ပစ္စိတွာ မဓုရာနိ ဩဇဝန္တာနိ ဒိဗ္ဗရသသဒိသာနိ ဟုတွာ ရုက္ခတော ပတန္တိ။ မဟာသတ္တော တာနိ ဥစ္စိနိတွာ ယာဝဒတ္ထံ ခါဒိတွာ ကာဇံ ပူရာပေတွာ ဂေဟံ ဂန္တွာ တာနိ ဝိက္ကိဏိတွာ ပုတ္တဒါရံ ပောသေသိ။

သော ဗြာဟ္မဏကုမာရော မဟာသတ္တံ အကာလေ အမ္ဗပက္ကာနိ အာဟရိတွာ ဝိက္ကိဏန္တံ ဒိသွာ ''နိဿံသယေန တေဟိ မန္တဗလေန ဥပ္ပန္နေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ, ဣမံ ပုရိသံ နိဿာယ ဣဒံ အနဂ္ဃမန္တံ လဘိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ မဟာသတ္တဿ အမ္ဗာနိ အာဟရဏနိယာမံ ပရိဂ္ဂဏှန္တော တထတော ဉတွာ တသ္မိံ အရညတော အနာဂတေယေဝ တဿ ဂေဟံ ဂန္တွာ အဇာနန္တော ဝိယ ဟုတွာ တဿ ဘရိယံ ''ကုဟိံ အယျော, အာစရိယော''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''အရညံ ဂတော''တိ ဝုတ္တေ တံ အာဂတံ အာဂမယမာနောဝ ဌတွာ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဟတ္ထတော ပစ္ဆိံ ဂဟေတွာ အာဟရိတွာ ဂေဟေ ဌပေသိ။ မဟာသတ္တော တံ ဩလောကေတွာ ဘရိယံ အာဟ – ''ဘဒ္ဒေ, အယံ မာဏဝေါ မန္တတ္ထာယ အာဂတော, တဿ ဟတ္ထေ မန္တော နသ္သတိ, အသပ္ပုရိသော ဧသော''တိ။ မာဏဝေါပိ ''အဟံ ဣမံ မန္တံ အာစရိယဿ ဥပကာရကော ဟုတွာ လဘိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ တဿ ဂေဟေ သဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရောတိ။ အရညာနိ အာဟရတိ, ဝီဟိံ ကောဋ္ဋေတိ, ဘတ္တံ ပစတိ, ဒန္တကဋ္ဌမုခဓောဝနာဒီနိ ဒေတိ, ပါဒံ ဓောဝတိ။

ဧကဒိဝသံ မဟာသတ္တေန ''တာတ မာဏဝ, မဉ္စပါဒနံ မေ ဥပဓာနံ ဒေဟီ''တိ ဝုတ္တေ အညံ အပဿိတွာ သဗ္ဗရတ္တိံ ဦရုမှိ ဌပေတွာ နိသီဒိ။ အပရဘာဂေ မဟာသတ္တဿ ဘရိယာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿာ ပသူတိကာလေ ပရိကမ္မံ သဗ္ဗမကာသိ။ သာ ဧကဒိဝသံ မဟာသတ္တံ အာဟ ''သာမိ, အယံ မာဏဝေါ ဇာတိသမ္ပန္နော ဟုတွာ မန္တတ္ထာယ အမှာကံ ဝေယျာဝစ္စံ ကရောတိ, ဧတဿ ဟတ္ထေ မန္တော တိဋ္ဌတု ဝါ မာ ဝါ, ဒေထ တဿ မန္တ''န္တိ။ သော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တဿ မန္တံ ဒတွာ ဧဝမာဟ – ''တာတ, အနဂ္ဃော'ယံ မန္တော, တဝ ဣမံ နိဿာယ မဟာလာဘသက္ကာရော ဘဝိဿတိ, ရညာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တေန ဝါ 'ကော တေ အာစရိယော'တိ ပုဋ္ဌကာလေ မာ မံ နိဂူဟိတ္ထော, သစေ ဟိ 'စဏ္ဍာလဿ မေ သန္တိကာ မန္တော ဂဟိတော'တိ လဇ္ဇန္တော 'ဗြာဟ္မဏမဟာသာလော မေ အာစရိယော'တိ ကထေဿသိ, ဣမဿ မန္တဿ ဖလံ န လဘိဿသီ''တိ။ သော ''ကိံ ကာရဏာ တံ နိဂူဟိဿာမိ, ဧကေနစိ ပုဋ္ဌကာလေ တုမှေယေဝ ကထေဿာမီ''တိ ဝတွာ တံ ဝန္ဒိတွာ စဏ္ဍာလဂါမတော နိက္ခမိတွာ မန္တံ ဝီမံသိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ အမ္ဗာနိ ဝိက္ကိဏိတွာ ဗဟုံ ဓနံ လဘိ။

အထေကဒိဝသံ ဥယ္ယာနပာလော တသ္သ ပာတ္တတော အမ္ဗံ ကိဏိတွာ ရညော အဒာသိ။ ရာဇာ တံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တ ''ကုတော သမ္မ, တယာ ဧဝရူပံ အမ္ဗံ လဒ္ဓ''န္တိ ပုစ္ဆိ။ ဒေဝ, ဧကော မာဏဝေ အကာလအမ္ဗဖလာနိ အာနေတွာ ဝိက္ကိဏာတိ, တတော မေ ဂဟိတန္တိ။ တေန ဟိ ''ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣဓေဝ အမ္ဗာနိ အာဟရတူ''တိ နံ ဝဒေဟီတိ။ သော တထာ အကာသိ။ မာဏဝေပိ တတော ပဋ္ဌာယ အမ္ဗာနိ ရာဇကုလံ ဟရတိ။ အထ ရညာ ''ဥပဋ္ဌဟ မ''န္တိ ဝုတ္တေ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တော ဗဟုံ ဓနံ လဘိတွာ အနုက္ကမေန ဝိဿာသိကော ဇာတော။ အထ နံ ဧကဒိဝသံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ ''မာဏဝ, ကုတော အကာလေ ဧဝံ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသသမ္ပန္နာနိ အမ္ဗာနိ လဘသိ, ကိံ တေ နာဂေါ ဝါ သုပဏ္ဏော ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ကောစိ ဒေတိ, ဥဒါဟု မန္တဗလံ ဧတ''န္တိ? ''န မေ မဟာရာဇ, ကောစိ ဒေတိ, အနဂ္ဃော ပန မေ မန္တော အတ္ထိ, တဿေဝ ဗလ''န္တိ။ ''တေန ဟိ မယမ္ပိ တေ ဧကဒိဝသံ မန္တဗလံ ဒဋ္ဌုကာမာ''တိ။ ''သာဓု, ဒေဝ, ဒဿေဿာမီ''တိ။ ရာဇာ ပုနဒိဝသေ တေန သဒ္ဓိံ ဥယ္ယာနံ ဂန္တွာ ''ဒဿေဟီ''တိ အာဟ။ သော ''သာဓူ''တိ အမ္ဗရုက္ခံ ဥပဂန္တွာ သတ္တပဒမတ္တေ ဌိတော မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ ရုက္ခံ ဥဒကေန ပဟရိ။ တင်္ခဏညေဝ အမ္ဗရုက္ခော ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနိယာမေနေဝ ဖလံ ဂဟေတွာ မဟာမေဃော ဝိယ အမ္ဗဝဿံ ဝဿိ။ မဟာဇနော သာဓုကာရံ အဒာသိ, စေလုက္ခေပါ ပဝတ္တိံသု။

ရာဇာ အမ္ဗဖလာနိ ခါဒိတွာ တဿ ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ ''မာဏဝက, ဧဝရူပေ တေ အစ္ဆရိယမန္တော ကဿ သန္တိကေ ဂဟိတော''တိ ပုစ္ဆိ။ မာဏဝေ ''သစာဟံ 'စဏ္ဍာလဿ သန္တိကေ'တိ ဝက္ခာမိ, လဇ္ဇိတဗ္ဗကံ ဘဝိဿတိ, မဉ္စ ဂရဟိဿန္တိ, မန္တော ခေါ ပန မေ ပဂုဏော, ဣဒါနိ န နဿိဿတိ, ဒိသာပာမောက္ခံ အာစရိယံ အပဒိသာမီ''တိ စိန္တေတွာ မုသာဝါဒံ ကတွာ ''တက္ကသိလာယံ ဒိသာပာမောက္ခာစရိယဿ သန္တိကေ ဂဟိတော မေ''တိ ဝဒန္တော အာစရိယံ ပစ္စက္ခာသိ။ တင်္ခဏညေဝ မန္တော အန္တရဓာယိ။ ရာဇာ သောမနဿဇာတော တံ အာဒာယ နဂရံ ပဝိသိတွာ ပုနဒိဝသေ ''အမ္ဗာနိ ခါဒိဿာမီ''တိ ဥယ္ယာနံ ဂန္တွာ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဋေ နိသီဒိတွာ မာဏဝ, အမ္ဗာနိ အာဟရာတိ အာဟ။ သော ''သာဓူ''တိ အမ္ဗံ ဥပဂန္တွာ သတ္တပဒမတ္တေ ဌိတော ''မန္တံ ပရိဝတ္တေဿာမီ''တိ မန္တေ အနုပဋ္ဌဟန္တေ အန္တရဟိတဘာဝံ ဉတွာ လဇ္ဇိတော အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ ''အယံ ပုဗ္ဗေ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ အမ္ဗာနိ အာဟရိတွာ အမှာကံ ဒေတိ, ဃနမေဃဝဿံ ဝိယ အမ္ဗဝဿံ ဝဿာပေတိ, ဣဒါနိ ထဒ္ဓော ဝိယ ဌိတော, ကိံ နု ခေါ ကာရဏ''န္တိ စိန္တေတွာ တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁. ''အဟာသိ မေ အမ္ဗဖလာနိ ပုဗ္ဗေ၊ အဏူနိ ထူလာနိ စ ဗြဟ္မစာရိ။
တေဟေဝ မန္တေဟိ န အဇ္ဇ တုယှံ၊ ဒုမပ္ဖလာ ပါတုဘဝန္တိ ဗြဟ္မေ''တိ။

တတ္ထ **အဟာသီ**တိ အာဟရိ။ **ဒုမပ္ဖလာ** တိ ရုက္ခဖလာနိ။

တံ သုတွာ မာဏဝေ ''သစေ 'အဇ္ဇ အမ္ဗဖလံ န ဂဏှာမီ'တိ ဝက္ခာမိ, ရာဇာ မေ ကုဇ္ဈိဿတိ, မုသာဝါဒေန နံ ဝဉ္စေဿာမီ''တိ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၂. ''နက္ခတ္တယောဂံ ပဋိမာနယာမိ၊ ခဏံ မုဟုတ္တဉ္စ မန္တေ န ပဿံ။
နက္ခတ္တယောဂဉ္စ ခဏဉ္စ လဒ္ဓါ၊ အဒ္ဓါ ဟရိဿမ္ဗဖလံ ပဟူတ''န္တိ။

တတ္ထ **အဒ္ဓါဟရိဿမ္ဗဖလ** န္တိ အဒ္ဓါ အမ္ဗဖလံ အာဟရိဿာမိ။

ရာဇာ ''အယံ အညဒါ နက္ခတ္တယောဂံ န ဝဒတိ, ကိံ နု ခေါ ဧတ''န္တိ ပုစ္ဆန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၃. ''နက္ခတ္တယောဂံ န ပုရေ အဘာဏိ၊ ခဏံ မုဟုတ္တံ န ပုရေ အသံသိ။
သယံ ဟရီ အမ္ဗဖလံ ပဟူတံ၊ ဝဏ္ဏေန ဂန္ဓေန ရသေနုပေတံ။

၄. ''မန္တာဘိဇပ္ပေန ပုရေ ဟိ တုယှံ၊ ဒုမပ္ဖလာ ပါတုဘဝန္တိ ဗြဟ္မေ။
သွာဇ္ဇ န ပါရေသိ ဇပ္ပမ္ပိ မန္တံ၊ အယံ သော ကော နာမ တဝဇ္ဇ ဓမ္မော''တိ။

တတ္ထ **န ဟာရေသီ**တိ န သက္ကောသိ။ **ဇပ္ပမှီ** တိ ဇပ္ပန္တောပိ ပရိဝတ္တေန္တောပိ။ **အယံ သော**တိ အယမေဝ သော တဝ သဘာတော အဇ္ဇ ကော နာမ ဇာတောတိ။

တံ သုတွာ မာဏဝေ “န သက္ကာ ရာဇာနံ မုသာဝါဒေန ဝဉ္စေတုံ, သစေပိ မေ သဘာဝေ ကထိတေ အာဏံ ကရေယျ, ကရောတု, သဘာဝမေဝ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒွေဝ ကထာ အဘာသိ –

၅. “စဏ္ဍာလပုတ္တော မမ သမ္ပအာသိ၊ ဓမ္မေန မန္တေ ပကတိဋ္ဌ သံသိ။
မာ စဿု မေ ပုစ္ဆိတော နာမဂေတ္တံ၊ ဂုယှိတ္ထော အတ္ထံ ဝိဇဟေယျ မန္တော။

၆. “သောဟံ ဇနိန္ဒေန ဇနမှိ ပုဋ္ဌော၊ မက္ခာဘိဘူတော အလိကံ အဘာဏိံ။
‘မန္တာ ဣမေ ဗြာဟ္မဏဿာ’တိ မိစ္ဆာ၊ ပဟီနမန္တော ကပဏော ရုဒါမိ”တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မေနာ** တိ သမေန ကာရဏေန အပ္ပဋိစ္ဆာဒေတွာဝ အဒါသိ။ **ပကတိဋ္ဌ သံသီ** တိ “မာ မေ ပုစ္ဆိတော နာမဂေတ္တံ ဂုယှိတ္ထော, သစေ ဂူဟသိ , မန္တာ တေ နဿိဿန္တီ”တိ ဧဝံ နဿနပကတိဋ္ဌ မယှံ သံသိ။ **ဗြာဟ္မဏဿာတိ မိစ္ဆာ**တိ “ဗြာဟ္မဏဿ သန္တိကေ မယာ ဣမေ မန္တာ ဂဟိတာ”တိ မိစ္ဆာယ အဘာဏိံ, တေန မေ တေ မန္တာ နဋ္ဌာ, သွာဟံ ပဟီနမန္တော ဣဒါနိ ကပဏော ရုဒါမီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ “အယံ ဟာပဓမ္မော ဝေရူပံ ရတနမန္တံ န ဩလောကေသိ, ဝေရူပသ္မိဉှိ ဥတ္တမရတနမန္တေ လဒ္ဓေ ဇာတိ ကိံ ကရိဿတီ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ တဿ ဂရဟန္တော –

၇. “ဧရဏ္ဍာ ပုစိမန္ဒာ တ၊ အထ တ ဟာလိဘဒ္ဒကာ။
မဓုံ မဓုတ္ထိကော ဝိန္ဒေ၊ သော ဟိ တဿ ဒုမုတ္တမော။

၈. “ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလပုက္ကုသာ။
ယမှာ ဓမ္မံ ဝိဇာနေယျ၊ သော ဟိ တဿ နရုတ္တမော။

၉. “ဣမဿ ဒဏ္ဍဉ္စ ဝဓဉ္စ ဒတွာ၊ ဂလေ ဂဟေတွာ ခလယာထ ဇမ္မံ။
ယော ဥတ္တမတ္ထံ ကသိရေန လဒ္ဓံ၊ မာနာတိမာနေန ဝိနာသယိတ္ထာ”တိ။ –

ဣမာ ကထာ အာဟ။

တတ္ထ **မဓုတ္ထိကော** တိ မဓုအတ္ထိကော ပုရိသော အရညေ မဓုံ ဩလောကေန္တော ယေသံ ရုက္ခာနံ ယတော မဓုံ လဘတိ, သောဝ ဒုမော တဿ ဒုမုတ္တမော နာမ။ တထေဝ ခတ္တိယာဒီသု ယမှာ ပုရိသာ ဓမ္မံ ကာရဏံ ယုတ္တံ အတ္ထံ ဝိဇာနေယျ, သောဝ တဿ ဥတ္တမော နရော နာမ။ **ဣမဿ ဒဏ္ဍဉ္စာ** တိ ဣမဿ ဟာပဓမ္မဿ သဗ္ဗဿ သဟရဏဒဏ္ဍဉ္စ ဝေဠုပေသိကာဒီဟိ ပိဋ္ဌိစမ္မံ ဥပ္ပာဋေတွာ ဝဓဉ္စ ဒတွာ ဣမံ ဇမ္မံ ဂလေ ဂဟေတွာ ခလယာထ, ခလိကာရတ္တံ ဟာပေတွာ နိဒ္ဓမထ နိက္ကဍ္ဎထ, ကိံ ဣမိနာ ဣဓ ဝသန္တေနာတိ။

ရာဇပုရိသာ တထာ ကတွာ “တတာစရိယဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ အာရာဓေတွာဝ သစေ ပုန မန္တေ လဘိဿသိ, ဣဓ အာဂစ္ဆေယျာသိ, နော စေ, ဣမံ ဒိသံ မာ ဩလောကေယျာသီ”တိ တံ နိဗ္ဗိသယမကံသု။ သော အနာထော ဟုတွာ “ဌပေတွာ အာစရိယံ န မေ အညံ ပဋိသရဏံ အတ္ထိ, တဿေဝ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ အာရာဓေတွာ ပုန မန္တေ ယာစိဿာမီ”တိ ရောဒန္တော တံ ကမံ အဂမာသိ။ အထ နံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ မဟာသတ္တော ဘရိယံ အာမန္တေတွာ “ဘဒ္ဒေ, ပဿ တံ ဟာပဓမ္မံ ပရိဟီနမန္တံ ပုန အာဂစ္ဆန္တ”န္တိ အာဟ။ သော မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော “ကိံကာရဏာ အာဂတောသီ”တိ ပုဋ္ဌော “အာစရိယ, မုသာဝါဒံ ကတွာ အာစရိယံ ပစ္စက္ခိတွာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တောမှီ”တိ ဝတွာ အစ္စယံ ဒေသေတွာ ပုန မန္တေ ယာစန္တော –

၁၀. “ယထာ သမံ မညမာနော ပတေယျ၊ သောဗ္ဘံ ဂုဟံ နရကံ ပူတိဟာဒံ။
ရဇ္ဇုတိ တ အက္ကမေ ကဏှသပ္ပံ၊ အန္ဓော ယထာ ဇောတိမဓိဋ္ဌဟေယျ။

ဧဝမ္ပိ မံ တံ ခလိတံ သပညာ၊ ပဟီနမန္တဿ ပုနပ္ပအာဟီ''တိ။ – ကထမာဟ။

တတ္ထ **ယထာ သမန္တိ** ယထာ ပုရိသော ဣဒံ သမံ ဌာနန္တိ မညမာနော သောဗ္ဘံ တ ဂုဟံ တ ဘူမိယာ ဖလိတဌာန သင်္ခာတံ နရကံ တ ပူတိဟဒံ တ ပတေယျ။ **ပူတိဟဒေ**တိ ဟိမဝန္တပဒေသေ မဟာရုက္ခေ သုသ္သိတ္ဝာ မတေ တသ္သ မူလေသု ပူတိကေသု ဇာတေသု တသ္မိံ ဌာနေ မဟာအာတဋ္ဌော ဟောတိ, တဿ နာမံ။ **ဇောတိမဓိဋ္ဌဟေယျာ** တိ အဂ္ဂိံ အက္ကမေယျ။ **ဧဝမ္ပိ** တိ ဧဝံ အဟမ္ပိ ပညာစက္ခုနော အဘာဝေန အန္ဓော တုမှာကံ ဝိသေသံ အဇာနန္တော တုမှ ဟောသု ခလိတော, တံ မံ ခလိတံ ဝိဒိတ္ဝာ **သပညာ** ဉာဏသမ္ပန္န ပဟီနမန္တဿ မမ ပုနပိ ဒေထာတိ။

အထ နံ အာစရိယော ''တာတ, ကိံ ကထေသိ, အန္ဓော ဟိ သညာယ ဒိန္နာယ သောဗ္ဘာဒီနိ ပရိဟရတိ, မယာ ပဌမမေဝ တဝ ကထိတံ, ဣဒါနိ ကိမတ္ထံ မမ သန္တိကံ အာဂတောသီ''တိ ဝတွာ –

၁၁. ''ဓမ္မေန မန္တံ တဝ သမ္ပဒါသိံ၊ တုဝမ္ပိ ဓမ္မေန ပဋိဂ္ဂဟေသိ။
ပကတိမ္ပိ တေ အတ္တမနော အသံသိံ၊ ဓမ္မေ ဌိတံ တံ န ဇဟေယျ မန္တော။

၁၂. ''ယော ဗာလ-မန္တံ ကသိရေန လဒ္ဓံ၊ ယံ ဒုလ္လဘံ အဇ္ဇ မနုဿလောကေ။
ကိဉ္စာပိ လဒ္ဓါ ဇီဝိတုံ အပ္ပပညော၊ ဝိနာသယီ အလိကံ ဘာသမာနော။

၁၃. ''ဗာလဿ မူဠှဿ အကတညုနော စ၊ မုသာ ဘဏန္တဿ အသညတဿ။
မန္တေ မယံ တာဒိသကေ န ဒေမ၊ ကုတော မန္တာ ဂစ္ဆ န မယှံ ရုစ္စသီ''တိ။ –

ဣမာ ကထာ အာဟ။

တတ္ထ **ဓမ္မေနာ** တိ အဟမ္ပိ တဝ အာစရိယဘာဂံ ဟိရညံ တ သုဝဏ္ဏံ တ အဂ္ဂဟေတွာ ဓမ္မေနေဝ မန္တံ သမ္ပဒါသိံ, တွဝမ္ပိ ကိဉ္စိ အဒတွာ ဓမ္မေန သမေနေဝ ပဋိဂ္ဂဟေသိ။ **ဓမ္မေ ဌိတ** န္တိ အာစရိယပူဇကဓမ္မေ ဌိတံ။ **တာဒိသ ကေ**တိ တထာရူပေ အကာလဖလဂဏှာပကေ မန္တေ န ဒေမ, ဂစ္ဆ န မေ ရုစ္စသီတိ။

သော ဧဝံ အာစရိယေန ဥယျောဇိတော ''ကိံ မယှံ ဇီဝိတေနာ''တိ အရညံ ပဝိသိတွာ အနာထမရဏံ မရိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော အာစရိယံ ပစ္စက္ခာယ မဟာဝိနာသံ ပတ္တော''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ အကတညူ မာဏဝေ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, ရာဇာ အာနန္ဒော, စဏ္ဍာလပုတ္တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

အမ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၄၇၅] ၂. ဖန္ဒနဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကုဌာရိဟတ္ထော ပုရိသော တိ ဣဒံ သတ္ထာ ရောဟိဏီနဒီတီရေ ဝိဟရန္တော ဉာတကာနံ ကလဟံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန **ကုဏာလဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၁.ကုဏာလဇာတက) အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္ထာ ဉာတကေ အာမန္တေတွာ – မဟာရာဇာ, အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗဟိနဂရေ ဝဍ္ဍကိဂါမော အဟောသိ။ တတြေကော ဗြာဟ္မဏဝဍ္ဍကီ အရညတော ဒာရူနိ အာဟရိတွာ ရထံ ကတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ။ တဒါ ဟိမဝန္တပဒေသေ မဟာဖန္ဒနရုက္ခော အဟောသိ ။ ဧကော ကာဠသီဟော ဂောစရံ ပရိယေသိတွာ အာဂန္တွာ တဿ မူလေ နိပဇ္ဇိ။ အထဿ ဧကဒိဝသံ ဝါတေ ပဟရန္တေ ဧကော သုက္ခဒဏ္ဍကော ပတိတွာ ခန္ဓေ အဝတ္ထာသိ။ သော ထောကံ ခန္ဓေန ရုဇန္တေန ဘီတတသိတော ဥဋ္ဌာယ ပက္ခန္ဒိတွာ ပုန နိဝတ္တော အာဂတမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ကိဉ္စိ အဒိသွာ တ ''အညော မံ သီဟော ဝါ ဗျဂ္ဃော ဝါ အနုဗန္ဓန္တော နတ္ထိ, ဣမသ္မိံ ပန ရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ မံ ဧတ္ထ နိပဇ္ဇန္တံ န သဟတိ မညေ, ဟောတု ဇာနိဿာမီ''တိ အဋ္ဌာနေ ကောပံ ဗန္ဓိတွာ ရုက္ခံ ပဟရိတွာ ''နေဝ တဝ ရုက္ခဿ ပတ္တံ ခါဒါမိ, န သာခံ ဘဉ္ဇာမိ, ဣဓ အညေ မိဂေ ဝသန္တေ သဟသိ, မံ န သဟသိ, ကော မယှံ ဒောသော အတ္ထိ, ကတိပါဟံ အာဂမေဟိ, သမူလံ တေ ရုက္ခံ ဥပ္ပာဋေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ဆေဒါပေဿာမီ''တိ ရုက္ခဒေဝတံ တဇ္ဇေတွာ

တ ဧကံ ပုရိသံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရိ။ တဒါ သော ဗြာဟ္မဏဝဋုကီ ဒွေဝ တယော မနုဿေ အာဒါယ ရထအာရူနံ အတ္ထာယ ယာနကေန တံ ပဒေသံ ဂန္တွာ ကေသ္မိံ ဌာနေ ယာနကံ ဌပေတွာ တသိဖရသုပဟတ္ထော ရုက္ခေ ဥပဓာရေန္တော ဖန္ဒနသမီပံ အဂမာသိ။ ကာဠသီဟော တံ ဒိသွာ "အဇ္ဇ, မယာ ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိံ ဒဋ္ဌုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဂန္တွာ ရုက္ခမူလေ အဋ္ဌာသိ ။ ဝဋုကီ စ ဣတော စိတော ဩလောကေတွာ ဖန္ဒနသမီပေန ပါယာသိ။ သော "ယာဝ ဧသော နာတိက္ကမတိ, တာဝဒေဝဿ ကထေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ပဌမံ ကထမာဟ –

၁၄. "ကုဌာရိဟတ္ထော ပုရိသော၊ ဝနမောဂယှ တိဋ္ဌသိ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ကိံ ဒါရုံ ဆေတုမိစ္ဆသီ"တိ။

တတ္ထ **ပုရိသော**တိ တွံ ကုဌာရိဟတ္ထော ဧကော ပုရိသော ဣမံ ဝနံ ဩဂယှ တိဋ္ဌသီတိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ "အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, န ဝတ မေ ဣတော ပုဗ္ဗေ မိကေ မနုဿတစံ ဘာသန္တော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ဧသ ရထာနုစ္ဆဝိကံ ဒါရုံ ဇာနိဿတိ, ပုစ္ဆိဿာမိ န"န္တိ စိန္တေတွာ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၁၅. "ဣဿော ဝနာနိ စရသိ၊ သမာနိ ဝိသမာနိ စ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ကိံ ဒါရုံ နေမိယာ ဒဠှ"န္တိ။

တတ္ထ **ဣဿော** တိ တွမ္ပိ ဧကော ကာဠသီဟော ဝနာနိ စရသိ, တွံ ရထာနုစ္ဆဝိကံ ဒါရုံ ဇာနိဿသီတိ။

တံ သုတွာ ကာဠသီဟော "ဣဒါနိ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ တတိယံ ကထမာဟ –

၁၆. "နေဝ သာလော န ခဒိရော၊ နာဿကဏ္ဏော ကုတော ဓဝော။
ရုက္ခော စ ဖန္ဒနော နာမ၊ တံ ဒါရုံ နေမိယာ ဒဠှ"န္တိ။

သော တံ သုတွာ သောမနဿဇာတော "သုဒိဝသေန ဝတမှပိ အဇ္ဇ အရညံ ပဝိဋ္ဌော, တိရစ္ဆာနဂတော မေ ရထာနုစ္ဆဝိကံ ဒါရုံ အာစိက္ခတိ, အဟော သာဓူ"တိ ပုစ္ဆန္တော စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၁၇. "ကီဒိသာနိဿ ပတ္တာနိ၊ ခန္ဓော ဝါ ပန ကီဒိသော။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ယထာ ဇာနေမု ဖန္ဒန"န္တိ။

အထဿ သော အာစိက္ခန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၈. "ယဿ သာခါ ပလမ္ဗန္တိ၊ နမန္တိ န စ ဘဉ္ဇရေ။
သော ရုက္ခော ဖန္ဒနော နာမ၊ ယဿ မူလေ အဟံ ဌိတော။

၁၉. "အရာနံ စက္ကနာဘီနံ၊ ဤသာနေမိရထဿ စ။
သဗ္ဗဿ တေ ကမ္မနိယော၊ အယံ ဟေဿတိ ဖန္ဒနော"တိ။

တတ္ထ **"အရာန"**န္တိ ဣဒံ သော "ကဒါစေသ ဣမံ ရုက္ခံ န ဂဏှေယျ, ဂုဏမ္ပိဿ ကထေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ ဧဝမာဟ။ တတ္ထ **ဤသာနေမိရထဿ စာ** တိ ဤသာယ စ နေမိယာ စ သေသဿ စ ရထဿ သဗ္ဗဿ တေ ဧသ ကမ္မနိယော ကမ္မက္ခမော ဘဝိဿတီတိ။

သော ဧဝံ အာစိက္ခိတွာ တုဋ္ဌမာနသော ဧကမန္တေ ဝိစရိ, ဝဋုကီပိ ရုက္ခံ ဆိန္ဒိတုံ အာရဘိ။ ရုက္ခဒေဝတာ စိန္တေသိ "မယာ ဧတဿ ဥပရိ န ကိဉ္စိ ပါတိတံ, အယံ အဋ္ဌာနေ အာဃာတံ ဗန္ဓိတွာ မမ ဝိမာနံ နာသေတိ, အဟဉ္စ ဝိနဿိဿာမိ, ဧကေနုပါယေန ဣမဉ္စ ဣဿံ ဝိနာသေဿာမီ"တိ။ သာ ဝနကမ္မိကပုရိသော ဝိယ ဟုတွာ တဿ သန္တိကံ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆိ "ဘော ပုရိသ မနာပော တေ ရုက္ခော လဒ္ဓော, ဣမံ ဆိန္ဒိတွာ ကိံ ကရိဿသီ"တိ? "ရထနေ

မိံ ကရိဿာမီ”တိ။ “ဣမိနာ ရုက္ခေန ရထော ဘဝိဿတီ”တိ ကေန တေ အက္ခာတန္တိ။ “ဧကေန ကာဋ္ဌသီဟေနာ”တိ။ “သာဓု သုဋ္ဌု တေန အက္ခာတံ, ဣမိနာ ရုက္ခေန ရထော သုန္ဒရော ဘဝိဿတိ, ကာဋ္ဌသီဟဿ ဂလစမ္မံ ဥပ္ပါဋေတွာ စတုရင်္ဂုလမတ္တေ ဌာနေ အယပဋ္ဋေန ဝိယ နေမိမဏ္ဍလေ ပရိက္ခိတ္တေ နေမိ စ ထိရာ ဘဝိဿတိ, ဗဟုဉ္စ ဓနံ လဘိဿသီ”တိ။ “ကာဋ္ဌသီဟစမ္မံ ကုတော လစ္ဆာမီ”တိ? “တွံ ဗာလကောသိ, အယံ တဝ ရုက္ခော ဝနေ ဌိတော န ပလာယတိ, တွံ ယေန တေ ရုက္ခော အက္ခာတော, တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ‘သာမိ တယာ ဒဿိတရုက္ခံ ကတရ ဌာနေ ဆိန္ဒာမီ’တိ ပုစ္ဆိတွာ အာနေဟိ, အထ နံ နိရာသင်္ကံ ‘ဣဓ စ ဣဓ စ ဆိန္ဒာ’တိ မုခတုဏ္ဍံ ပသာရေတွာ အာစိက္ခန္တံ တိခိဏေန မဟာဖရသုနာ ကောဋ္ဋေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေတွာ စမ္မံ အာဒာယ ဝရမံသံ ခါဒိတွာ ရုက္ခံ ဆိန္ဒာ”တိ ဝေရံ အပ္ပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ –

၂၀. “ဣတိ ဖန္ဒနရုက္ခောပိ, တာဝဒေ အဇ္ဈဘာသထ။
မယှမ္ပိ ဝစနံ အတ္ထိ, ဘာရဒွာဇ သုဏောဟိ မေ။

၂၁. “ဣဿဿ ဥပက္ခန္ဓမှာ, ဥက္ကစ္စ စတုရင်္ဂုလံ။
တေန နေမိံ ပသာရေသိ, ဧဝံ ဒဠှတရံ သိယာ။

၂၂. “ဣတိ ဖန္ဒနရုက္ခောပိ, ဝေရံ အပ္ပေသိ တာဝဒေ။
ဇာတာနဉ္စ အဇာတာနံ, ဣဿာနံ ဒုက္ခမာဝဟီ”တိ။

တတ္ထ **ဘာရဒွာဇာ**တိ တံ ဂေါတ္တေန အာလပတိ။ **ဥပက္ခန္ဓမှာ**တိ ခန္ဓတော။ **ဥက္ကစ္စာ**တိ ဥက္ကန္တိတွာ။

ဝဍ္ဎကီ ရုက္ခဒေဝတာယ ဝစနံ သုတွာ “အဟော အဇ္ဇ မယှံ မင်္ဂလဒိဝသော”တိ ကာဋ္ဌသီဟံ ဃာတေတွာ ရုက္ခံ ဆေတွာ ပက္ကာမိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၃. “ဣစ္စေဝံ ဖန္ဒနော ဣဿံ, ဣဿော စ ပန ဖန္ဒနံ။
အညမညံ ဝိဝါဒေန, အညမညမဃာတယုံ။

၂၄. “ဧဝမေဝ မနုဿာနံ, ဝိဝါဒေါ ယတ္ထ ဇာယတိ။
မယူရနစ္စံ နစ္စန္တိ, ယထာ တေ ဣဿဖန္ဒနာ။

၂၅. “တံ တေ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒံ တေ, ယာဝန္တေတ္ထ သမာဂတာ။
သမ္မောဒထ မာ ဝိဝဒထ, မာ ဟောထ ဣဿဖန္ဒနာ။

၂၆. “သာမဂ္ဂိမေဝ သိက္ခေထ, ဗုဒ္ဓေဟေတံ ပသံသိတံ။
သာမဂ္ဂိရတော ဓမ္မဋ္ဌော, ယောဂက္ခေမာ န ဓံသတီ”တိ။

တတ္ထ **အဃာတယု**န္တိ ဃာတာပေသုံ။ **မယူရနစ္စံ နစ္စန္တီ**တိ မဟာရာဇ ယတ္ထ ဟိ မနုဿာနံ ဝိဝါဒေါ ဟောတိ, တတ္ထ ယထာ နာမ မယူရာ နစ္စန္တာ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ ရဟဿင်္ဂံ ပာကဋံ ကရောန္တိ, ဧဝံ မနုဿာ အညမညဿ ရန္ဓံ ပကာသေန္တာ မယူရနစ္စံ နစ္စန္တိ နာမ။ ယထာ တေ ဣဿဖန္ဒနာ အညမညဿ ရန္ဓံ ပကာသေန္တာ နစ္စိံသု နာမ။ **တံ တေ**တိ တေန ကာရဏေန တုမှေ ဝဒါမိ။ **ဘဒ္ဒံ တေ**တိ ဘဒ္ဒံ တုမှာကံ ဟောတု။ **ယာဝန္တေတ္ထာ**တိ ယာဝန္တော ဧတ္ထ ဣဿဖန္ဒနသဒိသာ မာ အဟုဝတ္ထ။ **သာမဂ္ဂိမေဝ သိက္ခေထာ**တိ သမဂ္ဂဘာဝမေဝ တုမှေ သိက္ခထ, ဣဒံ ပညာဝုဒ္ဓေဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ပသံသိတံ ။ **ဓမ္မဋ္ဌော**တိ သုစရိတဓမ္မေ ဌိတော။ **ယောဂက္ခေမာ န ဓံသတီ**တိ ယောဂေဟိ ခေမာ နိဗ္ဗာနာ န ပရိဟာယတီတိ နိဗ္ဗာနေန ဒေသနာကူဋံ ဂဏှိ။ သက္ယရာဇာနော ဓမ္မကထံ သုတွာ သမဂ္ဂါ ဇာတာ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ တံ ကာရဏံ ဝိဒိတွာ တသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ နိဝုတ္ထဒေဝတာ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

[၄၇၆] ၃. ဇဝနဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဣဓေဝ ဟံသ နိပတာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော **ဒဠ္ဟဓမ္မဓနုဂ္ဂဟသုတ္တန္တဒေသနံ** (သံ. နိ. ၂.၂၂၈) အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဘဂဝတာ ဟိ –

“သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, စတ္တာရော ဒဠ္ဟဓမ္မာ ဓနုဂ္ဂဟာ သုသိက္ခိတာ ကတဟတ္ထာ ကတူပာသနာ စတုဒ္ဒိသာ ဌိတာ အဿု, အထ ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ ‘အဟံ ဣမေသံ စတုန္နံ ဒဠ္ဟဓမ္မာနံ ဓနုဂ္ဂဟာနံ သုသိက္ခိတာနံ ကတဟတ္ထာနံ ကတူပာသနာနံ စတုဒ္ဒိသာ ကဏ္ဍေ ခိတ္တေ အပတိဋ္ဌိတေ ပထဝိယံ ဂဟေတွာ အာဟရိဿာမီ’တိ။ “တံ ကိံ မညထ, ဘိက္ခဝေ, ‘ဇဝနော ပုရိသော ပရမေန ဇဝေန သမန္နာဂတော’တိ အလံ ဝစနာယာ”တိ? “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ။ ယထာ စ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ ဇဝော, ယထာ စ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဇဝော, တတော သီဃတရော။ ယထာ စ, ဘိက္ခဝေ, တဿ ပုရိသဿ ဇဝော, ယထာ စ စန္ဒိမသူရိယာနံ ဇဝော, ယထာ စ ယာ ဒေဝတာ စန္ဒိမသူရိယာနံ ပုရတော ဓာဝန္တိ, တာသံ ဒေဝတာနံ ဇဝော, တတော သီဃတရံ အာယုသင်္ခါရာ ခီယန္တိ, တသ္မာတိဟ, ဘိက္ခဝေ, ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ‘အပ္ပမတ္တာ ဝိဟရိဿာမာ’တိ။ ဧဝဉှိ ဝေါ, ဘိက္ခဝေ, သိက္ခိတဗ္ဗ”န္တိ –

ဣမဿ သုတ္တဿ ကထိတဒိဝသတော ဒုတိယဒိဝသေ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, သတ္ထာ အတ္တနော ဗုဒ္ဓဝိသယေ ဌတွာ ဣမေသံ သတ္တာနံ အာယုသင်္ခါရေ ဣတ္တရေ ဒုဗ္ဗလေ ကတွာ ပရိဒီပေန္တော ပုထုဇ္ဇနဘိက္ခူ အတိဝိယ သန္တာသံ ဟာပေသိ, အဟော ဗုဒ္ဓဗလံ နာမာ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “အနစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, သွာဟံ ဣဒါနိ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော အာယုသင်္ခါရာနံ ဣတ္တရဘာဝံ ဒဿေတွာ ဘိက္ခူ သံဝေဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေမိ, မယာ ဟိ ပုဗ္ဗေ အဟေတုကဟံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တေနပိ အာယုသင်္ခါရာနံ ဣတ္တရဘာဝံ ဒဿေတွာ ဗာရာဏသိရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ သကလရာဇပရိသံ သံဝေဇေတွာ ဓမ္မော ဒေသိတော”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဇဝနဟံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝုတော စိတ္တကူဋေ ပဗ္ဗတေ ဝသတိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဧကသ္မိံ သရေ သပရိဝါရော သယံဇာတသာလိံ ခါဒိတွာ အာကာသေ သုဝဏ္ဏကိလဥ္ဇံ ပတ္ထရန္တော ဝိယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဗာရာဏသိနဂရဿ မတ္ထကေန မန္ဒမန္ဒာယ ဝိလာသဂတိယာ စိတ္တကူဋံ ဂစ္ဆတိ။ အထ နံ ဗာရာဏသိရာဇာ ဒိသွာ “ဣမိနာပိ မာဒိသေန ရညာ ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ အမစ္စာနံ ဝတွာ တသ္မိံ သိနေဟံ ဥပ္ပာဒေတွာ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဂဟေတွာ မဟာသတ္တံ ဩလောကေတွာ သဗ္ဗတူရိယာနိ ပဂ္ဂဏှာပေသိ။ မဟာသတ္တော အတ္တနော သက္ကာရံ ကရောန္တံ ဒိသွာ ဟံသေ ပုစ္ဆိ “ရာဇာ , မမ ဧဝရူပံ သက္ကာရံ ကရောန္တော ကိံ ပစ္စာသီသတီ”တိ? “တုမ္ဟေဟိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ဒေဝ”တိ။ “တေန ဟိ ရညော အမှေဟိ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝော ဟောတူ”တိ ရညာ သဒ္ဓိံ မိတ္တဘာဝံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထေက ဒိဝသံ ရညော ဥယျာနံ ဂတကာလေ အနောတတ္တဒဟံ ဂန္တွာ ဧကေန ပက္ခေန ဥဒကံ, ဧကေန စန္ဒနစုဏ္ဏံ အာဒာယ အာဂန္တွာ ရာဇာနံ တေန ဥဒကေန နှာပေတွာ စန္ဒနစုဏ္ဏေန ဩကိရိတွာ မဟာဇနဿ ပဿန္တဿေဝ သပ ရိဝါရော စိတ္တကူဋံ အဂမာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇာ မဟာသတ္တံ ဒဋ္ဌုကာမော ဟုတွာ “သဟာယော မေ အဇ္ဇ အာဂမိဿတိ, သဟာယော မေ အဇ္ဇ အာဂမိဿတီ”တိ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော အစ္ဆတိ။

တဒါ မဟာသတ္တဿ ကနိဋ္ဌာ ဒွေ ဟံသပောတကာ “သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇဝိဿာမာ”တိ မန္တေတွာ မဟာသ တ္တဿ အာရောစေသုံ “မယံ သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇဝိဿာမာ”တိ။ “တာတာ, သူရိယဇဝေါ နာမ သီဃော, သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇဝိတုံ န သက္ခိဿထ, အန္တရာဝ ဝိနဿိဿထ, မာ ဂမိတ္ထာ”တိ။ တေ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ယာစိံသု, ဗောဓိသ တ္တောပိ တေ ယာဝတတိယံ ဝါရေသိယေဝ။ တေ မာနထဒ္ဓါ အတ္တနော ဗလံ အဇာနန္တာ မဟာသတ္တဿ အနာစိက္ခိ တွာဝ “သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇဝိဿာမာ”တိ သူရိယေ အနုဂ္ဂတေယေဝ ဂန္တွာ ယုဂန္ဓရမတ္ထကေ နိသီဒိံသု။ မဟာသတ္တော တေ အဒိသွာ “ကဟံ နု ခေါ ဂတာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ စိန္တေသိ “တေ သူရိယေန သဒ္ဓိံ ဇဝိတုံ န သက္ခိဿန္တိ, အန္တရာဝ ဝိနဿိဿန္တိ, ဇီဝိတံ တေသံ ဒဿာမီ”တိ။ သောပိ ဂန္တွာ ယုဂန္ဓရမတ္ထကေယေဝ နိသီဒိ။ အထ ဥဂ္ဂတေ သူရိယမဏ္ဍလေ ဟံသပောတကာ ဥပ္ပတိတွာ သူရိယေန သဒ္ဓိံ ပက္ခန္ဒိံသု, မဟာသတ္တောပိ

တေဟိ သဒ္ဒိံ ပက္ခန္ဒိ။ ကနိဋ္ဌဘာတိကော ယာဝ ပုဗ္ဗဏှသမယာ ဇဝိတွာ ကိလမိ, ပက္ခသန္ဓိသု အင်္ဂုဋ္ဌနကကာ လော ဝိယ အဟောသိ။ သော ဇေဓိသတ္တဿ သညံ အဒာသိ ''ဘာတိက, န သက္ကောမီ''တိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ''မာ ဘာယိ, ဇီဝိတံ တေ ဒဿာမီ''တိ ပက္ခပဉ္ဇရေန ပရိက္ခိပိတွာ အဿာသေတွာ စိတ္တကူဋပဗ္ဗတံ နေတွာ ဟံ သာနံ မဇ္ဈေ ဌပေတွာ ပုန ပက္ခန္ဒိတွာ သူရိယံ ပတွာ ဣတရေန သဒ္ဒိံ ဟယာသိ။ သောပိ ယာဝ ဥပကဋ္ဌမဇ္ဈန္ဟိ ကာ သူရိယေန သဒ္ဒိံ ဇဝိတွာ ကိလမိ, ပက္ခသန္ဓိသု အင်္ဂုဋ္ဌနကကာလော ဝိယ အဟောသိ။ တဒါ ဇေဓိသတ္တဿ သညံ အဒာသိ ''ဘာတိက, န သက္ကောမီ''တိ။ တမ္ပိ မဟာသတ္တော တထေဝ သမဿာသေတွာ ပက္ခပဉ္ဇရေနာဒာယ စိတ္တကူဋမေဝ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သူရိယော နဘမဇ္ဈံ ဟာပုဏိ။

အထ မဟာသတ္တော ''မမ အဇ္ဇ သရီရဗလံ ဝီမံသိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ဧကဝေဂေန ပက္ခန္ဒိတွာ ယုဂန္ဓရမတ္ထကေ နိသီဒိတွာ တတော ဥပ္ပတိတွာ ဧကဝေဂေန သူရိယံ ဟာပုဏိတွာ ကာလေန ပုရတော, ကာလေန ပစ္ဆတော ဇဝိတွာ စိန္တေသိ ''မယှံ သူရိယေန သဒ္ဒိံ ဇဝနံ နာမ နိရတ္ထကံ အယောနိသောမနသိကာရသမ္ဘူတံ, ကိံ မေ ဣမိနာ, ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ မမ သဟာယကဿ ရညော အတ္ထယုတ္တံ ဓမ္မယုတ္တံ ကထံ ကထေဿာမီ''တိ။ သော နိဝတ္တိ တွာ သူရိယေ နဘမဇ္ဈံ အနတိက္ကန္တေယေဝ သကလစက္ကဝာဠဂဗ္ဘံ အန္တန္တေန အနုသံယာယိတွာ ဝေဂံ ပရိ ဟာပေန္တော သကလဇမ္ဗုဒီပံ အန္တန္တေန အနုသံယာယိတွာ ဗာရာဏသိံ ဟာပုဏိ။ ဒွာဒသယောဇနိကံ သကလနဂရံ ဟံ သစ္ဆန္နံ ဝိယ အဟောသိ, ဆိဒ္ဒံ နာမ န ပညာယိ, အနုက္ကမေန ဝေဂေ ပရိဟာယန္တေ အာကာသေ ဆိဒ္ဒာနိ ပညာယိံသု။ မဟာသတ္တော ဝေဂံ ပရိဟာပေတွာ အာကာသတော ဩတရိတွာ သီဟပဉ္ဇရဿ အဘိမုခဋ္ဌာနေ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ ''အာဂတော မေ သဟာယော''တိ သောမနဿပ္ပတ္တော တဿ နိသီဒနတ္ထာယ ကဉ္စနပီဌံ ပညပေတွာ ''သမ္မ, ပဝိသ, ဣဓ နိသီဒ''တိ ဝတွာ ပဌမံ ကထမာဟ –

၂၇. ''ဣဓေဝ ဟံသ နိပတ၊ ပိယံ မေ တဝ ဒဿနံ။
ဣဿရောသိ အနုပ္ပတ္တော၊ ယမိဓတ္ထိ ပဝေဒယာ''တိ။

တတ္ထ **''ဣဓာ''**တိ ကဉ္စနပီဌံ သန္ဓာယာဟ။ **နိပတာ**တိ နိသီဒ။ **ဣဿရောသိ** တိ တွံ ဣမဿ ဌာနဿ ဣဿရော သာမိ ဟုတွာ အာဂတောသီတိ ဝဒတိ။ **ယမိဓတ္ထိ ပဝေဒယာ** တိ ယံ ဣမသ္မိံ နိဝေသနေ အတ္ထိ, တံ အပရိသင်္ကန္တော အမှာကံ ကထေဟီတိ။

မဟာသတ္တော ကဉ္စနပီဌေ နိသီဒိ။ ရာဇာ သတပာကသဟဿပာကေဟိ တေလေဟိ တဿ ပက္ခန္တရာနိ မက္ခေတွာ ကဉ္စနတဋ္ဋကေ မဓုလာဇေ စ မဓုရောဒကဉ္စ သက္ခရောဒကဉ္စ အပေတွာ မဓုရပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ''သမ္မ, တွံ ဧကကော အာဂတောသိ, ကုဟိံ အဂမိတ္ထာ''တိ ပုစ္ဆိ။ သော တံ ပဝတ္တိံ ဝိတ္ထာရေန ကထေသိ။ အထ နံ ရာဇာ အာဟ ''သမ္မ, မမပိ သူရိယေန သဒ္ဒိံ ဇဝိတဝေဂံ ဒဿေဟီ''တိ။ မဟာရာဇ, န သက္ကာ သော ဝေဂေ ဒဿေတုန္တိ။ တေန ဟိ မေ သရိက္ခကမတ္တံ ဒဿေဟီတိ။ သာဓု, မဟာရာဇ, သရိက္ခကမတ္တံ ဒဿေဿာမိ, အက္ခဏဝေဓီ ဓနုဂ္ဂဟေ သန္နိပာတေဟီတိ။ ရာဇာ သန္နိပါတေသိ။ မဟာသတ္တော စတ္တာရော ဓနုဂ္ဂဟေ ဂဟေတွာ နိဝေသနာ ဩရုယှ ရာဇင်္ဂဏေ သိလာထမ္ဘံ နိခဏာပေတွာ အတ္တနော ဂီဝာယံ ဃဏ္ဋံ ဗန္ဓာပေတွာ သိလာထမ္ဘမတ္ထကေ နိ သီဒိတွာ စတ္တာရော ဓနုဂ္ဂဟေ ထမ္ဘံ နိဿာယ စတုဒ္ဒိသာဘိမုခေ ဌပေတွာ ''မဟာရာဇ, ဣမေ စတ္တာရော ဇနာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ စတုဒ္ဒိသာဘိမုခာ စတ္တာရိ ကဏ္ဍာနိ ခိပန္တု, တာနိ အဟံ ပထဝိံ အပ္ပတ္တာနေဝ အာဟရိတွာ ဧတေ သံ ဟဒမူလေ ပာတေဿာမိ။ မမ ကဏ္ဍဂဟဏတ္ထာယ ဂတဘာဝံ ဃဏ္ဋသဒ္ဒသညာယ ဇာနေယျာသိ, မံ ပန န ပဿိ ဿသီ''တိ ဝတွာ တေဟိ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ခိတ္တကဏ္ဍာနိ အာဟရိတွာ တေသံ ဟဒမူလေ ပာတေတွာ သိလာထမ္ဘမတ္ထကေ နိသိန္နမေဝ အတ္တာနံ ဒဿေတွာ ''ဒိဋ္ဌော တေ, မဟာရာဇ, မယှံ ဝေဂေ''တိ ဝတွာ ''မဟာရာဇ, အယံ ဝေဂေ မယှံ နေဝ ဥတ္တမော, မဇ္ဈိမော, ပရိတ္တော လာမကဝေဂေ သော, ဧဝံ သီဃော, မဟာရာဇ, အမှာကံ ဝေဂေ''တိ အာဟ။

အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ ''သမ္မ, အတ္ထိ ပန တုမှာကံ ဝေဂတော အညော သီဃတရော ဝေဂေ''တိ? ''အာမ, မဟာ ရာဇ, အမှာကံ ဥတ္တမဝေဂတောပိ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန ဣမေသံ သတ္တာနံ အာယုသ င်္ခာရာ သီဃတရံ ခီယန္တိ ဘိဇ္ဇန္တိ, ခယံ ဂစ္ဆန္တီ''တိ ခဏိကနိရောဓဝသေန ရူပမေဝ္ဝာနံ နိရောဓံ ဒဿေတိ, တတော

နာမဓမ္မာနံ။ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ ကထံ သုတွာ မရဏဘယဘီတော သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တော ဘူမိယံ ပတိ, မဟာဇနော ဥတ္တာသံ ပတ္တော အဟောသိ။ ရညော မုခံ ဥဒကေန သိဉ္စိတွာ သတိံ လဘာပေသိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော “မဟာရာဇ, မာ ဘာယိ, မရဏဿတိံ ဘာဝေဟိ, ဓမ္မံ စရာဟိ, အနာဒိနိ ပုညာနိ ကရောဟိ, အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ, ဒေဝ”တိ ဩဝဒိ။ အထ ရာဇာ “သာမိ, မယံ တုမှာဒိသေန ဉာဏဗလသမ္ပန္နေန အာစရိယေန ဝိနာ ဝသိတုံ န သက္ခိဿာမ, စိတ္တကူဋံ အဂန္တွာ မယှံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော မယှံ ဩဝါဒါစရိယော ဟုတွာ ဣဓေဝ ဝသာဟီ”တိ ယာစန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၂၈. “သဝနေန ဧကဿ ပိယာ ဘဝန္တိ၊ ဒိသွာ ပနေကဿ ဝိယေတိ ဆန္ဒော။
ဒိသွာ စ သုတွာ စ ပိယာ ဘဝန္တိ၊ ကစ္စိန္နု မေ ပီယသိ ဒဿနေန။

၂၉. “သဝနေန ပိယော မေသိ၊ ဘိယျော စာဂမ္မ ဒဿနံ။
ဧဝံ ပိယဒဿနော မေ၊ ဝသ ဟံသ မမန္တိကေ”တိ။

တာသံ အတ္ထော – သမ္မ ဟံသရာဇ သဝနေန ဧကဿ ဧကစ္စေ ပိယာ ဟောန္တိ, “ဧဝံ ဂုဏော နာမာ”တိ သုတွာ သဝနေန ပိယာယတိ, ဧကဿ ပန ဧကစ္စေ ဒိသွာဝ ဆန္ဒော ဝိဂစ္ဆတိ, ပေမံ အန္တရဓာယတိ , ခါဒိတုံ အာဂတာ ယက္ခာ ဝိယ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, ဧကဿ ဧကစ္စေ ဒိသွာ စ သုတွာ စာတိ ဥဘယထာပိ ပိယာ ဟောန္တိ, တေန တံ ပုစ္ဆာမိ။ **ကစ္စိန္နု မေ ပီယသိ ဒဿနေနာ**တိ ကစ္စိ နု တွံ မံ ပိယာယသိ, မယှံ ပန တွံ သဝနေန ပိယော၀, ဒဿနံ ပနာဂမ္မ အတိပိယော၀။ ဧဝံ မမ ပိယဒဿနော သမာနော စိတ္တကူဋံ အဂန္တွာ ဣဓ မမ သန္တိကေ ဝသာတိ။

ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၃၀. “ဝသေယျာမ တဝါဂါရေ၊ နိစ္စံ သက္ကတပူဇိတာ။
မတ္တော စ ဧကဒာ ဝဇ္ဇေ၊ ဟံသရာဇံ ပစန္တု မေ”တိ။

တတ္ထ **မတ္တော စ ဧကဒာ** တိ မဟာရာဇ, မယံ တဝ ဃရေ နိစ္စံ ပူဇိတာ ဝသေယျာမ, တွံ ပန ကဒါစိ သုရာမဒမတ္တော မံသခါဒနတ္ထံ “ဟံသရာဇံ ပစန္တု မေ”တိ ဝဒေယျာသိ, အထ ဧဝံ တဝ အနုဇီဝိနော မံ မာရေတွာ ပစေယျုံ, တဒါဟံ ကိံ ကရိဿာမီတိ။

အထဿ ရာဇာ “တေန ဟိ မဇ္ဇမေဝ န ပိဝိဿာမီ”တိ ပဋိညံ အတုံ ဣမံ ကထမာဟ –

၃၁. “ဓိရတ္ထု တံ မဇ္ဇပါနံ၊ ယံ မေ ပိယတရံ တယာ။
န စာပိ မဇ္ဇံ ပိဿာမိ၊ ယာဝ မေ ဝစ္ဆသီ ဃရေ”တိ။

တတော ပရံ ဗောဓိသတ္တော ဆ ကထာ အာဟ –

၃၂. “သုဝိဇာနံ သိင်္ဂါလာနံ၊ သကုဏာနဉ္စ ဝဿိတံ။
မနုဿဝဿိတံ ရာဇ၊ ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ တတော။

၃၃. “အပိ စေ မညတီ ပေါသော၊ ဉာတိ မိတ္တော သခါတိ တ။
ယော ပုဗ္ဗေ သုမနော ဟုတွာ၊ ပစ္ဆာ သမ္ပဇ္ဇတေ ဒိသော။

၃၄. “ယသ္မိံ မနော နိဝိသတိ၊ အဝိဒူရေ သဟာပိ သော။
သန္တိကေပိ ဟိ သော ဒူရေ၊ ယသ္မိံ နာဝိသတေ မနော။

၃၅. “အန္တောပိ သော ဟောတိ ပသန္နစိတ္တော၊ ပါရံ သမုဒ္ဒဿ ပသန္နစိတ္တော။
အန္တောပိ သော ဟောတိ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော၊ ပါရံ သမုဒ္ဒဿ ပဒုဋ္ဌစိတ္တော။

၃၆. “သံဝသန္တာ ဝိဝသန္တိ၊ ယေ ဒိသာ တေ ရထေသဘ။

အာရာ သန္တော သံဝသန္တိ၊ မနသာ ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။

၃၇. ''အတိစိရံ နိဝသေန၊ ပိယော ဘဝတိ အပ္ပိယော။
အာမန္တ ခေါ တံ ဂစ္ဆာမ၊ ပုရာ တေ ဟောမ အပ္ပိယာ''တိ။

တတ္ထ **ဝသ္သိတ** န္တိ မဟာရာဇ, တိရစ္ဆာနဂတာ ဥဇုဟဒယာ, တေန တေသံ ဝသ္သိတံ သုဝိဇာနံ, မနုဿာ ပန က ကျဋ္ဌာ, တသ္မာ တေသံ ဝစနံ ဒုဗ္ဗိဇာနတရန္တိ အတ္ထော။ **ယော ပုဗ္ဗေ** တိ ယော ပုဂ္ဂလော ပဌမမေဝ အတ္တမနော ဟုတွာ ''တွံ မယှံ ဉာတကော မိတ္တော ဟဏာသမော သခာ''တိ အပိ ဧဝံ မညတိ, သွေဝ ပစ္ဆာ ဒိသော ဝေရီ သမ္ပဇ္ဇတိ, ဧဝံ ဒုဗ္ဗိဇာနံ နာမ မနုဿဟဒယန္တိ။ **နိဝိသတီ**တိ မဟာရာဇ, ယသ္မိံ ပုဂ္ဂလေ ပေမဝသေန မနော နိဝိသတိ, သော ဒူရေ ဝ သန္တောပိ အဝိဒူရေ သဟာပိ ဝသတိယေဝ နာမ။ ယသ္မိံ ပန ပုဂ္ဂလေ မနော န နိဝိသတိ အပေတိ, သော သန္တိကေ ဝသန္တောပိ ဒူရေယေဝ။

အန္တောပိ သော ဟောတီ တိ မဟာရာဇ, ယော သဟာယော ပသန္နစိတ္တော, သော စိတ္တေန အလ္လီနတ္တာ ဟရံ သမုဒ္ဒဿ ဝသန္တောပိ အန္တောယေဝ ဟောတိ။ ယော ပန ပဒုဋ္ဌစိတ္တော, သော စိတ္တေန အနလ္လီနတ္တာ အန္တော ဝသန္တောပိ ဟရံ သမုဒ္ဒဿ နာမ။ **ယေ ဒိသာ တေ**တိ ယေ ဝေရိနော ပစ္စတ္ထိကာ, တေ ဧကတော ဝသန္တာပိ ဒူရေ ဝသန္တိယေဝ နာမ။ သန္တော ပန ပဏ္ဍိတာ အာရာ ဋ္ဌိတာပိ မေတ္တာဘာဝိတေန မနသာ အာဝဇ္ဇေန္တာ သံဝသန္တိယေဝ။ **ပုရာ တေ ဟောမာ**တိ ယာဝ တဝ အပ္ပိယာ န ဟောမ, တာဝဒေဝ တံ အာမန္တေတွာ ဂစ္ဆာမာတိ ဝဒတိ။

အထ နံ ရာဇာ အာဟ –

၃၈. ''ဧဝံ စေ ယာစမာနာနံ၊ အဉ္ဇလိံ နာဝဗုဇ္ဈသိ။
ပရိစာရကာနံ သတံ၊ ဝစနံ န ကရောသိ နော။
ဧဝံ တံ အဘိယာစာမ၊ ပုန ကယိရာသိ ပရိယာယ''န္တိ။

တတ္ထ **ဧဝံ စေ**တိ သစေ ဟံသရာဇ, ဧဝံ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ယာစမာနာနံ အမှာကံ ဣမံ အဉ္ဇလိံ နာဝဗုဇ္ဈသိ, တဝ ပရိစာရကာနံ သမာနာနံ ဝစနံ န ကရောသိ, အထ နံ ဧဝံ ယာစာမ။ **ပုန ကယိရာသိ ပရိယာယ**န္တိ ကာလေန ကာလံ ဣဓ အာဂမနာယ ဝာရံ ကရေယျာသီတိ အတ္ထော။

တတော ဗောဓိသတ္တော အာဟ –

၃၉. ''ဧဝံ စေ နော ဝိဟရတံ၊ အန္တရာယော န ဟေဿတိ။
တုယှံ ဝါပိ မဟာရာဇ၊ မယှံ ဝါ ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။
အပ္ပေဝ နာမ ပဿေမု၊ အဟောရတ္တာနမစ္စယေ''တိ။

တတ္ထ **ဧဝံ စေ နော**တိ မဟာရာဇ, မာ စိန္တယိတ္ထ, သစေ အမှာကမ္ပိ ဧဝံ ဝိဟရန္တာနံ ဇီဝိတန္တရာယော န ဘဝိဿတိ, အပ္ပေဝ နာမ ဥဘော အညမညံ ပဿိဿာမ, အပိစ တွံ မယာ ဒိန္နံ ဩဝါဒမေဝ မမ ဌာနေ ဌပေတွာ ဧဝံ ဣမ တ္တရဇီဝိတေ လောကသန္နိဝါသေ အပ္ပမတ္တော ဟုတွာ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောန္တော ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ, ဝေဠုဟိ မေ ဩဝါဒံ ကရောန္တော မံ ပဿိဿတိယေဝါတိ။ ဧဝံ မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ဩဝဒိတွာ စိတ္တကူဋပဗ္ဗတမေဝ ဂတော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တေနပိ မယာ အာယု သင်္ဂှာရာနံ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ဒဿေတွာ ဓမ္မော ဒေသိတော''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, ကနိဋ္ဌော မောဂ္ဂလ္လာနော, မဇ္ဈိမော သာရိပုတ္တော, သေသဟံသဂဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ဇဝနဟံသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

[၄၇၇] ၄. စူဠနာရဒဇာတကဝဏ္ဏနာ ဇဝနဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

န တေ ကဋ္ဌာနိ ဘိန္နာနိ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ထုလ္လကုမာရိကာပလောဘနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိဝါသိနော ကိရေကသ္သ ကုလသ္သ ပန္နရသသောဠသဝသ္သုဒ္ဒေသိကာ ဓီတာ အဟောသိ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ, န စ နံ ကောစိ ဝါရေသိ။ အထသ္သာ မာတာ စိန္တေသိ "မမ ဓီတာ ဝယပ္ပတ္တာ, န စ နံ ကောစိ ဝါရေတိ, အာမိသေန မစ္ဆံ ဝိယ တာယ ဧကံ သာကိယဘိက္ခုံ ပလောဘေတွာ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတွာ တံ နိသ္သာယ ဇီဝိသ္သာမီ"တိ။ တဒါ စ သာဝတ္ထိဝါသီ ဧကော ကုလပုတ္တော သာသနေ ဥရံ ဒတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥပသမ္ပန္နကာလတော ပဋ္ဌာယ သိက္ခာကာမတံ ပဟာယ အာလသိယော သရီရမဏ္ဍနမနုယုတ္တော ဝိဟာသိ။ မဟာဥပါသိကာ ဂေဟေ ယာဂုခါဒနီယဘောဇနီယာနိ သမ္ပာဒေတွာ ဒွါရေ ဌတွာ အန္တရဝီထိယာ ဂစ္ဆန္တေသု ဘိက္ခူသု ဧကံ ဘိက္ခုံ ရသတဏှာယ ဗန္ဓိတွာ ဂဟေတုံ သက္ကုဏေယျရူပံ ဥပဓာရေန္တီ တေပိဋကအာဘိဓမ္မိကဝိနယဓရာနံ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဂစ္ဆန္တာနံ အန္တရေ ကဉ္စိ ဂယှုပဂံ အဒိသွာ တေသံ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တာနံ မဓုရဓမ္မကထိကာနံ အစ္ဆိန္နဝလာဟကသဒိသာနံ ပိဏ္ဍပာတိကာနမ္ပိ အန္တရေ ကဉ္စိ အဒိသွာဝ ဧကံ ယာဝ ဗဟိ အပင်္ဂါ အက္ခီနိ အဉ္ဇေတွာ ကေသေ ဩသဏှေတွာ ဒုကူလန္တရဝါသကံ နိဝါသေတွာ ဃဋ္ဋိတမဋ္ဌံ စီဝရံ ပါရုပိတွာ မဏိဝဏ္ဏပတ္တံ အာဒါယ မနောရမံ ဆတ္တံ ဓာရယမာနံ ဝိသ္သဋ္ဌိန္ဒြိယံ ကာယဒဠှိဗဟုလံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ "ဣမံ သက္ကာ ဂဏှိတု"န္တိ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ "ဧထ, ဘန္တေ"တိ ဃရံ အာနေတွာ နိသီဒါပေတွာ ယာဂုအာဒီဟိ ပရိဝိသိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ တံ ဘိက္ခုံ "ဘန္တေ, ဣတော ပဋ္ဌာယ ဣဓေဝါဂစ္ဆေယျာထာ"တိ အာဟ။ သောပိ တတော ပဋ္ဌာယ တတ္ထေဝ ဂန္တွာ အပရဘာဂေ ဝိသ္သာသိကော အဟောသိ။

အထေကဒိဝသံ မဟာဥပါသိကာ တသ္သ သဝနပထေ ဌတွာ "ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဥပဘောဂပရိဘောဂမတ္တာ အတ္ထိ, တထာရူပေ ပန မေ ပုတ္တော ဝါ ဇာမာတာ ဝါ ဂေဟံ ဝိစာရိတုံ သမတ္ထော နတ္ထီ"တိ အာဟ။ သော တသ္သာ ဝစနံ သုတွာ "ကိမတ္ထံ နု ခေါ ကထေတီ"တိ ထောကံ ဟဒယေ ဝိဒ္ဓော ဝိယ အဟောသိ။ သာ ဓီတရံ အာဟ "ဣမံ ပလောဘေတွာ တဝ ဝသေ ဝတ္တာပေဟီ"တိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ မဏ္ဍိတပသာဓိတာ ဣတ္ထိကုတ္တဝိလာသေဟိ တံ ပလောဘေသိ။ ထုလ္လကုမာရိကာတိ န စ ထူလသရီရာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, ထူလာ ဝါ ဟောတု ကိသာ ဝါ, ပဉ္စကာမဂုဏိကရာဂေန ပန ထူလတာယ "ထုလ္လကုမာရိကာ"တိ ဝုစ္စတိ။ သော ဒဟရော ကိလေသဝသိကော ဟုတွာ "န ဒါနာဟံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပတိဋ္ဌာတုံ သက္ခိသ္သာမီ"တိ စိန္တေတွာ "ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပတ္တစီဝရံ နိယျာဒေတွာ အသုကဋ္ဌာနံ နာမ ဂမိသ္သာမိ, တတ္ထ မေ ဝတ္ထာနိ ပေသေထာ"တိ ဝတွာ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပတ္တစီဝရံ နိယျာဒေတွာ "ဥက္ကဏ္ဌိတောသ္မီ"တိ အာစရိယုပဇ္ဈာယေ အာဟ။ တေ တံ အာဒါယ သတ္ထု သန္တိကံ နေတွာ "အယံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဌိတော"တိ အာရောစေသုံ။ သတ္ထာ "သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု ဥက္ကဏ္ဌိတောသီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "သစ္စံ, ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "ကေန ဥက္ကဏ္ဌာပိတောသီ"တိ ဝတွာ "ထုလ္လကုမာရိကာယ, ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "ဘိက္ခု ပုဗ္ဗေပေသာ တဝ အရညေ ဝသန္တသ္သ ဗြဟ္မစရိယန္တရာယံ ကတွာ မဟန္တံ အနတ္ထမကာသိ, ပုန တွံ တမေဝ နိသ္သာယ ကသ္မာ ဥက္ကဏ္ဌိတောသီ"တိ ဝတွာ ဘိက္ခူဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ကာသိရဋ္ဌေ မဟာဘောဂေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော ကုဋုမ္ဗံ သဏ္ဌပေသိ, အထသ္သ ဘရိယာ ဧကံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ကာလမကာသိ။ သော "ယထေဝ မေ ပိယဘရိယာယ, ဧဝံ မယိပိ မရဏံ အာဂမိသ္သတိ, ကိံ မေ ဃရာဝါသေန, ပဗ္ဗဇိသ္သာမီ"တိ စိန္တေတွာ ကာမေ ပဟာယ ပုတ္တံ အာဒါယ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ တေန သဒ္ဓိံ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဝနမူလဖလာဟာရော အရညေ ဝိဟာသိ။ တဒါ ပစ္စန္တဝါသိနော စောရာ ဇနပဒံ ပဝိသိတွာ ဂါမံ ပဟရိတွာ ကရမရေ ဂဟေတွာ ဘဏ္ဍိကံ ဥက္ခိပါပေတွာ ပုန ပစ္စန္တံ ပါပယိံသု။ တေသံ အန္တရေ ဧကာ အဘိရူပါ ကုမာရိကာ ကေရာဋိကပညာယ သမန္နာဂတာ စိန္တေသိ "ဣမေ အမှေ ဂဟေတွာ ဒါသိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိသ္သန္တိ, ဧကေန ဥပါယေန ပလာယိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ။ သာ "သာမိ, သရီရကိစ္စံ ကာတုကာမမှိ, ထောကံ ပဋိက္ကမိတွာ တိဋ္ဌထာ"တိ ဝတွာ စောရေ ဝဉ္စေတွာ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသန္တီ ဗောဓိသတ္တသ္သ ပုတ္တံ အသ္သမေ ဌပေတွာ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတကာလေ ပုဗ္ဗဏှသမယေ တံ အသ္သမံ ပါပုဏိတွာ တံ တာပသကုမာရံ ကာမရတိယာ ပလောဘေတွာ သီလမသ္သ ဘိန္ဒိတွာ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတွာ "ကိံ တေ အရညဝါသေန, ဧဟိ ဂါမံ ဂန္တွာ ဝသိသ္သာမ, တတ္ထ ဟိ ရူပါဒယော ကာမဂုဏာ သုလဘာ"တိ အာဟ။ သောပိ "သာဓူ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ "ပိတာ တာဝ မေ အရညတော ဖလာဖလံ အာဟရိတုံ ဂတော, တံ ဒိသွာ ဥဘောပိ ဧကတောဝ ဂမိသ္သာမာ"တိ အာဟ။

သာ စိန္တေသိ – ‘‘အယံ တရုဏအရဉ္ဉော န ကိဉ္စိ ဇာနာတိ, ပိတရာ ပနဿ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ, သော အာဂန္တွာ ‘ကွဓ ကိံ ကရောသီ’တိ မံ ပောထေတွာ ဟဒေ ဂဟေတွာ ကမေတွာ အရညေ ခိပိဿတိ, တသ္မိံ အနာဂတေယေဝ ပလာယိဿာမီ’’တိ။ အထ နံ ‘‘အဟံ ပုရတော ဂစ္ဆာမိ, တွံ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆေယျာသီ’’တိ ဝတွာ မဂ္ဂသညံ အာစိက္ခိတွာ ပက္ကာမိ။ သော တဿာ ဂတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဥပ္ပန္နဒေါမနဿော ယထာ ပုရေ ကိဉ္စိ ဝတ္တံ အကတွာ သသီသံ ဟရုပိတွာ အန္တောပဏ္ဏသာလာယ ပဇ္ဈာယန္တော နိပဇ္ဇိ။ မဟာသတ္တော ဖလာဖလံ အာဒါယ အာဂန္တွာ တဿာ ပဒဝလဉ္ဇံ ဒိသွာ ‘‘အယံ မာတုကမဿ ပဒဝလဉ္ဇော, ‘‘ပုတ္တဿ မမ သီလံ ဘိန္နံ ဘဝိဿတီ’’တိ စိန္တေန္တော ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ဖလာဖလံ ဩတာရေတွာ ပုတ္တံ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၄၀. ‘‘န တေ ကဋ္ဌာနိ ဘိန္နာနိ၊ န တေ ဥဒကမာဘတံ။
အဂ္ဂိပိ တေ န ဟာပိတော၊ ကိံ နု မန္ဒောဝ ဈာယသီ’’တိ။

တတ္ထ **အဂ္ဂိပိ တေ န ဟာပိတော** တိ အဂ္ဂိပိ တေ န ဇာလိတော။ **မန္ဒောတ** တိ နိပ္ပညော အန္ဓဗာလော ဝိယ။

သော ပိတု ကထံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ကရဝေနေဝ အရညတသေ အနုသ္သာဟံ ပဝေဒေန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၄၁. ‘‘န ဥဿဟေ ဝနေ ဝတ္ထုံ၊ ကဿပာမန္တယာမိ တံ။
ဒုက္ခော ဝါသော အရညမှိ၊ ရဋ္ဌံ ဣစ္ဆာမိ ဂန္တဝေ။

၄၂. ‘‘ယထာ အဟံ ဣတော ဂန္တွာ၊ ယသ္မိံ ဇနပဒေ ဝသံ။
အာစာရံ ဗြဟ္မေ သိက္ခေယျံ၊ တံ ဓမ္မံ အနုသာသ မ’’န္တိ။

တတ္ထ **ကဿပာမန္တယာမိ တ** န္တိ ကဿပ အာမန္တယာမိ တံ။ **ဂန္တဝေ** တိ ဂန္တုံ။ **အာစာရန္တိ** ယသ္မိံ ဇနပဒေ ဝသာမိ, တတ္ထ ဝသန္တော ယထာ အာစာရံ ဇနပဒစာရိတ္တံ သိက္ခေယျံ ဇာနေယျံ, တံ ဓမ္မံ အနုသာသ ဩဝဒ အာဟိတိ ဝဒတိ။

မဟာသတ္တော ‘‘သာဓု, တာတ, ဒေသစာရိတ္တံ တေ ကထေဿာမီ’’တိ ဝတွာ ကထာဒွယမာဟ –

၄၃. ‘‘သစေ အရညံ ဟိတွာန၊ ဝနမူလဖလာနိ စ။
ရဋ္ဌေ ရောစယသေ ဝါသံ၊ တံ ဓမ္မံ နိသာမေဟိ မေ။

၄၄. ‘‘ဝိသံ မာ ပဋိသေဝိတ္ထော၊ ပပါတံ ပရိဝဇ္ဇယ။
ပင္ကေ စ မာ ဝိသီဒိတ္ထော၊ ယတ္တော စာသီဝိသေ စရေ’’တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မန္တိ** သစေ ရဋ္ဌေဝါသံ ရောစေသိ, တေန ဟိ တွံ ဇနပဒစာရိတ္တံ ဓမ္မံ နိသာမေဟိ။ **ယတ္တော စာသီဝိသေ** တိ အာသီဝိသဿ သန္တိကေ ယတ္တော ပဋိယတ္တော စရေယျာသိ, သက္ကောန္တော အာသီဝိသံ ပရိဝဇ္ဇေယျာသီတိ အတ္ထော။

တာပသကုမာရော သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ အတ္ထံ အဇာနန္တော ပုစ္ဆိ –

၄၅. ‘‘ကိံ နု ဝိသံ ပပါတော ဝါ၊ ပင္ကော ဝါ ဗြဟ္မစာရိနံ။
ကံ တွံ အာသီဝိသံ ဗြူသိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော’’တိ။

ဣတရောပိဿ ဗျာကာသိ –

၄၆. ‘‘အာသဝေ တာတ လောကသ္မိံ၊ သုရာ နာမ ပဝုစ္စတိ။

မနုဿော သုရဘိ ဝဂ္ဂု၊ သာဒု ခုဒ္ဒရသူပမော။
ဝိသံ တအာဟု အရိယာ သေ၊ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ နာရဒ။

၄၇. ''ဣတ္ထိယော တာတ လောကသ္မိံ၊ ပမတ္တံ ပမထေန္တိ တာ။
ဟရန္တိ ယုဝိနော စိတ္တံ၊ တူလံ ဘဋ္ဌံဝ မာလုတော။
ပဟတော ဧသော အက္ခာတော၊ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ နာရဒ။

၄၈. ''လာဘော သိလောကော သက္ကာရော၊ ပူဇာ ပရကုလေသု စ။
ပင္ကော ဧသော စ အက္ခာတော၊ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ နာရဒ။

၄၉. ''သသတ္ထာ တာတ ရာဇာနော၊ အာဝသန္တိ မဟိံ ဣမံ။
တေ တာဒိသေ မနုဿိန္ဒေ၊ မဟန္တေ တာတ နာရဒ။

၅၀. ''ဣဿရာနံ အဓိပတီနံ၊ န တေသံ ဟဒတော စရေ။
အာသီဝိသောတိ အက္ခာတော၊ ဗ္ရဟ္မစရိယဿ နာရဒ။

၅၁. ''ဘတ္တတ္ထော ဘတ္တကာလေ စ၊ ယံ ဂေဟမုပသင်္ကမေ။
ယဒေတ္ထ ကုသလံ ဇညာ၊ တတ္ထ ဃာသေသနံ စရေ။

၅၂. ''ပဝိသိတွာ ပရကုလံ၊ ပာနတ္ထံ ဘောဇနာယ တာ။
မိတံ ခာဒေ မိတံ ဘုဉ္ဇေ၊ န စ ရူပေ မနံ ကရေ။

၅၃. ''ဂောဋ္ဌံ မဇ္ဇံ ကိရာဋဉ္စ၊ သဘာ နိကိရဏာနိ စ။
အာရကာ ပရိဝဇ္ဇေဟိ၊ ယာနီဝ ဝိသမံ ပထ''န္တိ။

တတ္ထ **အာသတေ**တိ ပုပ္ဖာသတဒိ။ **ဝိသံ တအာဟူ**တိ တံ အာသဝသင်္ခါတံ သုရံ အရိယာ ''ဗ္ရဟ္မစရိယဿ ဝိသ''န္တိ ဝဒန္တိ။ **ပမတ္တ**န္တိ မုဋ္ဌဿတိံ။ **တူလံ ဘဋ္ဌံဝ** တိ ရုက္ခာ ဘဿိတွာ ပတိတတူလံ ဝိယ။ **အက္ခာတော** တိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ကထိတော။ **သိလောကော**တိ ကိတ္တိဝဏ္ဏော။ **သက္ကာရော** တိ အဘိလိကမ္မာဒိ။ **ပူဇာ**တိ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇာ။ **ပင်္ကော**တိ သေ သြသီအပနဋ္ဌေန ''ပင်္ကော''တိ အက္ခာတော။ **မဟန္တေ** တိ မဟန္တဘာဝပ္ပတ္တေ။ **န တေသံ ဟဒတော စရေ**တိ တေသံ သန္တိကေ န စရေ, ရာဇကုလူပကော န ဘဝေယျာသီတိ အတ္ထော။ ရာဇာနော ဟိ အာသီဝိသာ ဝိယ မုဟုတ္တေနေဝ ကုဇ္ဈိတွာ အနယဗျသနံ ပာပေန္တိ။ အပိစ အန္တေပုရပ္ပဝေသနေ ဝုတ္တာဒီနဝဝသေနပေတ္ထ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။

ဘတ္တတ္ထော တိ ဘတ္တေန အတ္ထိကော ဟုတွာ။ **ယဒေတ္ထ ကုသလ** န္တိ ယံ တေသု ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗေသု ဂေဟေသု ကုသလံ အနဝဇ္ဇံ ပဉ္စအကေစရရဟိတံ ဇာနေယျာသိ, တတ္ထ ဃာသေသနံ စရေယျာသီတိ အတ္ထော။ **န စ ရူပေ မနံ ကရေ**တိ ပရကုလေ မတ္တညူ ဟုတွာ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇန္တောပိ တတ္ထ ဣတ္ထိရူပေ မနံ မာ ကရေယျာသိ, မာ စက္ခုံ ဥမ္မီလေတွာ ဣတ္ထိရူပေ နိမိတ္တံ ဂဏှေယျာသီတိ ဝဒတိ။ **ဂောဋ္ဌံ မဇ္ဇံ ကိရာဋဉ္စ** န္တိ အယံ ဟေတ္ထ ကေသု ပာဌော, အဋ္ဌကထာယံ ပန ''ဂောဋ္ဌံ မဇ္ဇံ ကိရာသဉ္စာ''တိ ဝတွာ **''ဂောဋ္ဌ** န္တိ ဂုန္နံ ဌိတဋ္ဌာနံ။ **မဇ္ဇ** န္တိ ပာနာ ကရံ။ **ကိရာသ**န္တိ ဓုတ္တကေရာဋ္ဌိကဇနေ''န္တိ ဝုတ္တံ။ **သဘာ နိကိရဏာနိ စာ**တိ သဘာယော စ ဟိရညသုဝဏ္ဏာနံ နိကိရဏဋ္ဌာနာနိ စ။ **အာရကာ**တိ တေဘနိ သဗ္ဗာနိ ဒူရတော ပရိဝဇ္ဇေယျာသိ။ **ယာနီဝ**တိ သပ္ပိတေလယာနေန ဂစ္ဆန္တော ဝိသမံ မဂ္ဂံ ဝိယ။

မာဏဝေ ပိတု ကထေန္တဿေဝ သတိံ ပဋိလဘိတွာ ''တာတ, အလံ မေ မနုဿပထေနာ''တိ အာဟ။ အထဿ ပိတာ မေတ္တာဒိဘာဝနံ အာစိက္ခိ။ သော တဿောဝါဒေ ဌတွာ န စိရဿေဝ ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဥဘောပိ ပိတာပုတ္တာ အပရိဟီနဇ္ဈာနာ ကာလံ ကတွာ ဗ္ရဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ သာ ကုမာရိကာ အယံ ကုမာရိကာ အဟောသိ, တာပသကုမာရော ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု, ပိတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စူဠနာရဒဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၄၇၈] ၅. ဒူတဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဒူတေ တေ ဗြဟ္မေ ပါဟေသိ န္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အတ္တနော ပညာပသံသနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခူ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “ပဿထ, အာဝုသော, ဒသဗလဿ ဥပါယကောသလ္လံ, နန္ဒဿ သက္ယပုတ္တဿ အစ္ဆရာဂဏံ ဒဿေတွာ အရဟတ္တံ အဒါသိ, စူဠပန္ထကဿ ပိလောတိကံ ဒတွာ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဒါသိ, ကမ္မာရပုတ္တဿ ပဒုမံ ဒဿေတွာ အရဟတ္တံ အဒါသိ, ဧဝံ နာနာဥပါယေဟိ သတ္တေ ဝိနေတီ”တိ ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, တထာဂတော ဣဒါနေဝ ‘ဣမိနာ ဣဒံ ဟောတီ’တိ ဥပါယကုသလော, ပုဗ္ဗေပိ ဥပါယကုသလောယေဝါ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဇနပဒေါ အဟိရညော အဟောသိ။ သော ဟိ ဇနပဒံ ပီဠေတွာ ဓနမေဝ သံကဍ္ဎိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ကာသိကဂါမေ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလံ ဂန္တွာ “ပစ္ဆာ ဓမ္မေန ဘိက္ခံ စရိတွာ အာစရိယဓနံ အာဟရိဿာမီ”တိ ဝတွာ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေတွာ နိဋ္ဌိတသိပ္ပော အနုယောဂံ ဒတွာ “အာစရိယ, တုမှာကံ ဓနံ အာဟရိဿာမီ”တိ အာပုစ္ဆိတွာ နိက္ခမ္မ ဇနပဒေ စရန္တော ဓမ္မေန သမေန ပရိယေသိတွာ သတ္တ နိက္ခေ လဘိတွာ “အာစရိယဿ ဒဿာမီ”တိ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဂင်္ဂံ ဩတရိတုံ နာဝံ အဘိရုဟိ။ တဿ တတ္ထ နာဝါယ ဝိပရိဝတ္တမာနာယ တံ သုဝဏ္ဏံ ဥဒကေ ပတိ။ သော စိန္တေသိ “ဒုလ္လဘံ ဟိရညံ, ဇနပဒေ ပုန အာစရိယဓနေ ပရိယေသိယမာနေ ပပဉ္စော ဘဝိဿတိ, ယံနူနာဟံ ဂင်္ဂါတီရေယေဝ နိရာဟာရော နိသီဒေယျံ, တဿ မေ နိသိန္နဘာဝံ အနုပုဗ္ဗေန ရာဇာ ဇာနိဿတိ, တတော အမစ္စေ ပေသေဿတိ, အဟံ တေဟိ သဒ္ဓိံ န မန္တေဿာမိ, တတော ရာဇာ သယံ အာဂမိဿတိ, ဣမိနာ ဥပါယေန တဿ သန္တိကေ အာစရိယဓနံ လဘိဿာမီ”တိ။ သော ဂင်္ဂါတီရေ ဥတ္တရိသာဋကံ ပါရုပိတွာ ယညသုတ္တံ ဗဟိ ဌပေတွာ ရဇတပဋ္ဋဝဏ္ဏေ ဝါလုကာတလေ သုဝဏ္ဏပဋိမာ ဝိယ နိသီဒိ။ တံ နိရာဟာရံ နိသိန္နံ ဒိသွာ မဟာဇနော “ကသ္မာ နိသိန္နောသီ”တိ ပုစ္ဆိ, ကဿစိ န ကထေသိ။ ပုနဒိဝသေ ဒွါရဂါမဝါသိနော တဿ တတ္ထ နိသိန္နဘာဝံ သုတွာ အာဂန္တွာ ပုစ္ဆိံသု, တေသမ္ပိ န ကထေသိ။ တေ တဿ ကိလမထံ ဒိသွာ ပရိဒေဝန္တာ ပက္ကမိံသု။ တတိယဒိဝသေ နဂရဝါသိနော အာဂမိံသု, စတုတ္ထဒိဝသေ နဂရတော ဣဿရဇနာ, ပဉ္စမဒိဝသေ ရာဇပုရိသာ။ ဆဋ္ဌဒိဝသေ ရာဇာ အမစ္စေ ပေသေသိ, တေဟိပိ သဒ္ဓိံ န ကထေသိ။ သတ္တမဒိဝသေ ရာဇာ ဘယဋ္ဋိတော ဟုတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၅၄. “ဒူတေ တေ ဗြဟ္မေ ပါဟေသိံ၊ ဂင်္ဂါတီရသ္မိ ဈာယတော။
တေသံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကာသိ၊ ဒုက္ခံ ဂုယှမတံ နု တေ”တိ။

တတ္ထ **ဒုက္ခံ ဂုယှမတံ နု တေ** တိ ကိံ နု ခေါ, ဗြာဟ္မဏ, ယံ တဝ ဒုက္ခံ ဥပ္ပန္နံ, တံ တေ ဂုယှမေဝ မတံ, န အညဿ အာစိက္ခိတဗ္ဗန္တိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “မဟာရာဇ, ဒုက္ခံ နာမ ဟရိတုံ သမတ္ထဿေဝ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ, န အညဿာ”တိ ဝတွာ သတ္တ ဂါထာ အဘာသိ –

၅၅. “သစေ တေ ဒုက္ခမုပ္ပဇ္ဇေ၊ ကာသီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။
မာ ခေါ နံ တဿ အက္ခာဟိ၊ ယော တံ ဒုက္ခာ န မောစယေ။

၅၆. “ယော တဿ ဒုက္ခဇာတဿ၊ ဧကင်္ဂမပိ ဘာဂသော။
ဝိပ္ပမောစေယျ ဓမ္မေန၊ ကာမံ တဿ ပဝေဒယ။

၅၇. “သုဝိဇာနံ သိင်္ဂါလာနံ၊ သကုဏာနဉ္စ ဝဿိတံ။

မနုဿဝဿံတိ ရာဇ၊ ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ တတောတိ။

၅၈. ‘‘အပိ စေ မညတိ ပေါသော၊ ဉာတိ မိတ္တော သခါတိ တ။
ယော ပုဗ္ဗေ သုမနော ဟုတွာ၊ ပစ္ဆာ သမ္ပဇ္ဇတေ ဒိသော။

၅၉. ‘‘ယော အတ္တနော ဒုက္ခမနာနုပုဋ္ဌော၊ ပဝေဒယေ ဇန္တု အကာလရူပေ။
အာနန္ဒိနော တဿ ဘဝန္တိ မိတ္တာ၊ ဟိတေသိနော တဿ ဒုခီ ဘဝန္တိ။

၆၀. ‘‘ကာလဉ္စ ဉတွာန တထာဝိဓဿ၊ မေဓာဝိနံ ဧကမနံ ဝိဒိတွာ။
အက္ခေယျ တိဗ္ဗာနိ ပရဿ ဓီရော၊ သဏှံ ဂိရံ အတ္ထဝတိံ ပမုဉ္စေ။

၆၁. ‘‘သစေ စ ဇညာ အဝိသယှမတ္တနော၊ န တေ ဟိ မယှံ သုခါဂမာယ။
ဧကောဝ တိဗ္ဗာနိ သဟေယျ ဓီရော၊ သစ္စံ ဟိရောတ္တပ္ပမပေက္ခမာနော’’တိ။

တတ္ထ **ဥပ္ပဇ္ဇေ** တိ သစေ တဝ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ **မာ အက္ခာဟိ** တိ မာ ကထေဟိ။ **ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ တတော** တိ တတော တိရစ္ဆာနဂတဝဿိတတောပိ ဒုဗ္ဗိဇာနတရံ, တသ္မာ တထတော အဇာနိတွာ ဟရိတုံ အသမတ္ထဿ အတ္တနော ဒုက္ခံ န ကထေတဗ္ဗမေဝတိ။ **အပိ စေ**တိ ကထာ ဝုတ္တတ္တာဝ။ **အနာနုပုဋ္ဌော** တိ ပုနပ္ပုနံ ပုဋ္ဌော။ **ပဝေဒယေ**တိ ကထေတိ။ **အကာလရူပေ**တိ အကာလေ။ **ကာလန္တိ** အတ္တနော ဂုယှဿ ကထနကာလံ။ **တထာဝိဓဿ** တိ ပဏ္ဍိတပုရိသံ အတ္တနာ သဒ္ဓိံ ဧကမနံ ဝိဒိတွာ တထာဝိဓဿ အာစိက္ခေယျ။ **တိဗ္ဗာနီ** တိ ဒုက္ခာနိ။

သစေတိ ယဒိ အတ္တနော ဒုက္ခံ အဝိသယှံ အတ္တနော တ ပရေသံ တ ပုရိသကာရေန အတေကိစ္ဆံ ဇာနေယျ။ **တေ ဟီ**တိ တေ ဧဝ လောကပဝေဏိကာ, အဋ္ဌလောကဓမ္မာတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အထ အယံ လောကပဝေဏီ န မယှံ ဧဝ သုခါဂမာယ ဥပ္ပန္နာ, အဋ္ဌဟိ လောကဓမ္မေဟိ ပရိမုတ္တော နာမ နတ္ထိ, ဧဝံ သန္တေ သုခမေဝ ပတ္ထေန္တေန ပရဿ ဒုက္ခာရောပနံ နာမ န ယုတ္တံ, နေတံ ဟိရောတ္တပ္ပသမ္ပန္နေန ကတ္တဗ္ဗံ, အတ္ထိ စ မေ ဟိရိ ဩတ္တပ္ပန္တိ သစ္စံ သံဝိဇ္ဇမာနံ အတ္တနိ ဟိရောတ္တပ္ပံ အပေက္ခမာနောဝ အညဿ အနာရောစေတွာ ဧကောဝ တိဗ္ဗာနိ သဟေယျ ဓီရောတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော သတ္တဟိ ကထာဟိ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အတ္တနော အာစရိယဓနဿ ပရိယေသိတဘာဝံ ဒဿေန္တော စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၆၂. ‘‘အဟံ ရဋ္ဌေ ဝိစရန္တော၊ နိဂမေ ရာဇဓာနိယော။
ဘိက္ခမာနော မဟာရာဇ၊ အာစရိယဿ ဓနတ္ထိကော။

၆၃. ‘‘ဂဟပတီ ရာဇပုရိသေ၊ မဟာသာလေ စ ဗြာဟ္မဏေ။
အလတ္ထံ သတ္တ နိက္ခာနိ၊ သုဝဏ္ဏဿ ဇနာဓိပ။
တေ မေ နဋ္ဌာ မဟာရာဇ၊ တသ္မာ သောစာမဟံ ဘုသံ။

၆၄. ‘‘ပုရိသာ တေ မဟာရာဇ၊ မနသာနုဝိစိန္တိတာ။
နာလံ ဒုက္ခာ ပမောစေတုံ၊ တသ္မာ တေသံ န ဗျာဟရိံ။

၆၅. ‘‘တွဉ္စ ခေါ မေ မဟာရာဇ၊ မနသာနုဝိစိန္တိတော။
အလံ ဒုက္ခာ ပမောစေတုံ၊ တသ္မာ တုယှံ ပဝေဒယိ’’န္တိ။

တတ္ထ **ဘိက္ခမာနော** တိ ဧတေ ဂဟပတိအာဒယော ယာစမာနော။ **တေ မေ**တိ တေ သတ္တ နိက္ခာ မမ ဂင်္ဂံ တရန္တဿ နဋ္ဌာ, ဂင်္ဂါယံ ပတိတာ။ **ပုရိသာ တေ**တိ မဟာရာဇ, တဝ ဒူတပုရိသာ။ **အနုဝိစိန္တိတာ** တိ ‘‘နာလံ ဣမေ မံ ဒုက္ခာ မောစေတု’’န္တိ မယာ ဉာတာ။ **တသ္မာ** တိ တေန ကာရဏေန တေသံ အတ္တနော ဒုက္ခံ နာစိက္ခိံ။ **ပဝေဒယိ**န္တိ ကထေသိံ။

ရာဇာ တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ “မာ စိန္တယိ, ဗြာဟ္မဏ, အဟံ တေ အာစရိယဓနံ ဒဿာမီ”တိ ဒွိဂုဏဓနေမအာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဩသာနကထမာဟ –

၆၄. “တဿာအသိ ပသန္နတ္တော၊ ကာသီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနော။
ဇာတရူပမယေ နိက္ခေ၊ သုဝဏ္ဏဿ စတုဒ္ဒသာ”တိ။

တတ္ထ **ဇာတရူပမယေ**တိ တေ သုဝဏ္ဏဿ စတုဒ္ဒသ နိက္ခေ ဇာတရူပမယေယေဝ အအာသိ, န ယဿ တ တဿ တ သုဝဏ္ဏဿာတိ အတ္ထော။

မဟာသတ္တော ရညော ဩတဒံ ဒတွာ အာစရိယဿ ဓနံ ဒတွာ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ရာဇာပိ တဿောဝါဒေ ဌိတော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ ဥဘောပိ ယထာကမ္မံ ဂတာ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော ဥပာယကုသလောယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, အာစရိယော သာရိပုတ္တော, ဗြာဟ္မဏမာဏဝော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဒူတဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၄၇၉] ၆. ကာလိင်္ဂဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ

ရာဇာ ကာလိင်္ဂော စက္ကဝတ္တီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒတ္ထေရေန ကတံ မဟာဗောဓိပူဇံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝေနေယျသင်္ဂဟတ္ထာယ ဟိ တထာဂတေ ဇနပဒစာရိကံ ပက္ကန္တေ သာဝတ္ထိဝါသိနော ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ ဇေတဝနံ ဂန္တွာ အညံ ပူဇနီယဋ္ဌာနံ အလဘိတွာ ဂန္ဓကုဋိဒွါရေ ဟတေတွာ ဂစ္ဆန္တိ, တေ ဥဠာရပာမောဇ္ဇာ န ဟောန္တိ။ တံ ကာရဏံ ဉတွာ အနာထပိဏ္ဍိကော တထာဂတဿ ဇေတဝနံ အာဂတကာလေ အာနန္ဒတ္ထေရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဘန္တေ, အယံ ဝိဟာရော တထာဂတေ စာရိကံ ပက္ကန္တေ နိပစ္စယော ဟောတိ, မနုဿာနံ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇနီယဋ္ဌာနံ န ဟောတိ, သာဓု, ဘန္တေ, တထာဂတဿ ဣမမတ္ထံ အာရောစေတွာ ဧကဿ ပူဇနီယဋ္ဌာနဿ သက္ကုဏေယျဘာဝံ ဇာနာထာ”တိ အာဟ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တထာဂတံ ပုစ္ဆိ “ကတိ နု ခော, ဘန္တေ, စေတိယာနီ”တိ? “တီဏိ အာနန္ဒာ”တိ။ “ကတမာနိ, ဘန္တေ, တီဏီ”တိ? “သာရီရိကံ ဟရိဘောဂိကံ ဥဒ္ဒိဿကာ”န္တိ။ “သက္ကာ ပန, ဘန္တေ, တုမှေသု ဓရန္တေသုယေဝ စေတိယံ ကာတု”န္တိ။ “အာနန္ဒ, သာရီရိကံ န သက္ကာ ကာတုံ။ တဥှိ ဗုဒ္ဓါနံ ပရိနိဗ္ဗာနကာလေ ဟောတိ, ဥဒ္ဒိဿကံ အဝတ္ထုကံ မမာယနမတ္တမေဝ ဟောတိ, ဗုဒ္ဓေဟိ ပရိဘုတ္တော မဟာဗောဓိရုက္ခော ဗုဒ္ဓေသု ဓရန္တေသုပိ စေတိယမေဝါ”တိ။ “ဘန္တေ, တုမှေသု ပက္ကန္တေသု ဇေတဝနဝိဟာရော အပ္ပဋိသရဏော ဟောတိ, မဟာဇနော ပူဇနီယဋ္ဌာနံ န လဘတိ, မဟာဗောဓိတော ဗီဇံ အာဟရိတွာ ဇေတဝနဒွါရေ ရောပေဿာမိ, ဘန္တေ”တိ။ “သာဓု, အာနန္ဒ, ရောပေဟိ, ဧဝံ သန္တေ ဇေတဝနေ မမ နိဗဒ္ဓဝါသော ဝိယ ဘဝိဿတီ”တိ။

ထေရော ကောသလနရိန္ဒဿ အနာထပိဏ္ဍိကဿ ဝိသာခါဒီနဉ္စ အာရောစေတွာ ဇေတဝနဒွါရေ ဗောဓိရောပနဋ္ဌာနေ အာဝါဋံ ခဏာပေတွာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရံ အာဟ – “ဘန္တေ, အဟံ ဇေတဝနဒွါရေ ဗောဓိံ ရောပေဿာမိ, မဟာဗောဓိတော မေ ဗောဓိပက္ကံ အာဟရထာ”တိ။ ထေရော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ အာကာသေန ဗောဓိမဏ္ဍံ ဂန္တွာ ဝဏ္ဋာ ပရိဂလန္တံ ပက္ကံ ဘူမိံ အသမ္ပတ္တမေဝ စီဝရေန သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဂဟေတွာ အာနန္ဒတ္ထေရဿ အအာသိ။ အာနန္ဒတ္ထေရော “အဇ္ဇ ဗောဓိံ ရောပေဿာမီ”တိ ကောသလရာဇာဒီနံ အာရောစေသိ။ ရာဇာ သာယန္ဟသမယေ မဟန္တေန ပရိဝါရေန သဗ္ဗူပကရဏာနိ ဂာဟာပေတွာ အာဂမိ, တထာ အနာထပိဏ္ဍိကော ဝိသာခါ စ အညော စ သဒ္ဓော ဇနော။ ထေရော မဟာဗောဓိရောပနဋ္ဌာနေ မဟန္တံ သုဝဏ္ဏကဋာဟံ ဌပေတွာ ဟေဋ္ဌာ ဆိဒ္ဒံ ကာရေတွာ ဂန္ဓကလလဿ ပူရေတွာ “ဣဒံ ဗောဓိပက္ကံ ရောပေဟိ, မဟာရာဇာ”တိ ရညော အအာသိ။ သော စိန္တေသိ “ရဇ္ဇံ နာမ န သဗ္ဗကာလံ အမှာကံ ဟတ္ထေ တိဋ္ဌတိ, ဣဒံ မယာ အနာထပိဏ္ဍိကေန ရောပာပေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ။ သော တံ ဗောဓိပက္ကံ မဟာသေဋ္ဌိဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ အနာထပိဏ္ဍိကော ဂန္ဓကလလံ ဝိယူဟိတွာ တတ္ထ ဟတေသိ။ တသ္မိံ တဿ ဟတ္ထတော မုတ္တမတ္တေယေဝ သဗ္ဗေသံ ပဿန္တာနညေဝ နင်္ဂလသီသပ္ပမာဏော ဗောဓိခန္ဓော ပဏ္ဏာသ

ဟတ္ထုပ္ပဗ္ဗဇော ဥဋ္ဌဟိ, စတူသု ဒိသာသု ဥဒ္ဓဉ္စာတိ ပဉ္စ မဟာသာခါ ပဏ္ဏာသဟတ္ထာဝ နိက္ခမိံသု။ ဣတိ သော တင်္ခဏညေဝ ဝနပ္ပတိဇေဋ္ဌကော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ အဋ္ဌာရသမတ္တေ သုဝဏ္ဏရဇတဃဋေ ဂန္ဓောဒကေန ပူရေတွာ နီလုပ္ပလဟတ္ထကာဒိပဋိမဏ္ဍိတေ မဟာဗောဓိံ ပရိက္ခိပိတွာ ပုဏ္ဏဃဋေ ပဋိပာဋိယာ ဌပေသိ, သတ္တရတနမယံ ဝေဒိကံ ကာရေသိ, သုဝဏ္ဏမိဿကံ ဝါလုကံ ဩကိရိ, ပာကာရပရိက္ခေပံ ကာရေသိ, သတ္တရတနမယံ ဒွါရကောဋ္ဌကံ ကာရေသိ, သက္ကာရော မဟာ အဟောသိ။

ထေရော တထာဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ "ဘန္တေ, တုမှေဟိ မဟာဗောဓိမူလေ သမာပန္နသမာပတ္တိံ မယာ ရောပိတဗောဓိမူလေ နိသီဒိတွာ မဟာဇနဿ ဟိတတ္ထာယ သမာပဇ္ဇထာ"တိ အာဟ။ "အာနန္ဒ, ကိံ ကထေသိ, မယိ မဟာဗောဓိမူလေ သမာပန္နသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇိတွာ နိသိန္နေ အညော ပဒေသော ဓာရေတုံ န သက္ကောတီ"တိ။ "ဘန္တေ, မဟာဇနဿ ဟိတတ္ထာယ ဣမဿ ဘူမိပ္ပဒေသဿ ဓုဝနိယာမေန သမာပတ္တိသုခေန တံ ဗောဓိမူလံ ပရိဘုဉ္ဇထာ"တိ။ သတ္ထာ ဧကရတ္တိံ သမာပတ္တိသုခေန ပရိဘုဉ္ဇိ။ ထေရော ကောသလရာဇာဒီနံ ကထေတွာ ဗောဓိမဟံ နာမ ကာရေသိ။ သောပိ ခေါ ဗောဓိရုက္ခော အာနန္ဒတ္ထေရေန ရောပိတတ္တာ **အာနန္ဒဗောဓိ** ယေဝါတိ ပညာယိတ္ထ။ တဒါ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ "အာဝုသော အာယသ္မာ အာနန္ဒော ဓရန္တေယေဝ တထာဂတေ ဗောဓိံ ရောပေတွာ မဟာပူဇံ ကာရေသိ , အဟော မဟာဂုဏော ထေရော"တိ ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ အာနန္ဒော သပရိဝါရေသု စတူသု မဟာဒီပေသု မနုဿေ ဂဟေတွာ ဗဟုဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဟရိတွာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ ဗောဓိမဟံ ကာရေသိယေဝါ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကလိင်္ဂရဋ္ဌေ ဒန္တပုရနဂရေ ကာလိင်္ဂော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ မဟာကာလိင်္ဂော, စူဠကာလိင်္ဂောတိ ဒွေ ပုတ္တာ အဟေသုံ။ နေမိတ္တကာ "ဇေဋ္ဌပုတ္တော ပိတု အစ္စယေန ရဇ္ဇံ ကာရေဿတိ, ကနိဋ္ဌော ပန ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဘိက္ခာယ စရိဿတိ, ပုတ္တော ပနဿ စက္ကဝတ္တီ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကရိံသု။ အပရဘာဂေ ဇေဋ္ဌပုတ္တော ပိတု အစ္စယေန ရာဇာ အဟောသိ, ကနိဋ္ဌော ပန ဥပရာဇာ။ သော "ပုတ္တော ကိရ မေ စက္ကဝတ္တီ ဘဝိဿတီ"တိ ပုတ္တံ နိဿာယ မာနံ အကာသိ။ ရာဇာ အသဟန္တော "စူဠကာလိင်္ဂံ ဂဏှာ"တိ ဧကံ အတ္ထစရကံ အာဏာပေသိ။ သော ဂန္တွာ "ကုမာရ, ရာဇာ တံ ဂဏှာပေတုကာမော, တဝ ဇီဝိတံ ရက္ခာဟီ"တိ အာဟ။ သော အတ္တနော လဉ္ဇနမုဒ္ဒိကဉ္စ သုခုမကမ္ဗလဉ္စ ခဂ္ဂဉ္စာတိ ဣမာနိ တီဏိ အတ္ထစရကာမစ္စဿ ဒဿေတွာ "ဣမာယ သညာယ မမ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ဒဒေယ္ယာထာ"တိ ဝတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ နဒီတီရေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

မဒ္ဒရဋ္ဌေပိ သာဂလနဂရေ မဒ္ဒရညော အဂ္ဂမဟေသီ ဓီတရံ ဝိဇာယိ။ တံ နေမိတ္တကာ "အယံ ဘိက္ခံ စရိတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေဿတိ, ပုတ္တော ပနဿာ စက္ကဝတ္တီ ဘဝိဿတီ"တိ ဗျာကရိံသု။ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇာနော တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ အာဂန္တွာ သာဂလနဂရံ ရုန္ဓိံသု။ မဒ္ဒရာဇာ စိန္တေသိ "သစာဟံ ဣမံ ဧကဿ ဒဿာမိ, သေသရာဇာနော ကုဇ္ဈိဿန္တိ, မမ ဓီတရံ ရက္ခိဿာမီ"တိ ဓီတရဉ္စ ဘရိယဉ္စ ဂဟေတွာ အညာတကဝေသေန ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ စူဠကာလိင်္ဂကုမာရဿ အဿမပဒတော ဥပရိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဥဉ္ဆာစရိယာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တော တတ္ထ ပဋိဝသတိ။ မာတာပိတရော "ဓီတရံ ရက္ခိဿာမာ"တိ တံ အဿမပဒေ ကတွာ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တိ။ သာ တေသံ ဂတကာလေ နာနာပုပ္ဖာနိ ဂဟေတွာ ပုပ္ဖစုမ္ဗဋကံ ကတွာ ဂင်္ဂာတီရေ ဌပိတသောပါနပန္တိ ဝိယ ဇာတော ဧကော သုပုပ္ဖိတော အမ္ဗရုက္ခော အတ္ထိ, တံ အဘိရုဟိတွာ ကီဠိတွာ ပုပ္ဖစုမ္ဗဋကံ ဥဒကေ ခိပိ။ တံ ဧကဒိဝသံ ဂင်္ဂါယံ နှာယန္တဿ စူဠကာလိင်္ဂကုမာရဿ သီသေ လဂ္ဂိ။ သော တံ ဩလောကေတွာ "ဣဒံ ဧကာယ ဣတ္ထိယာ ကတံ, နော စ ခေါ မဟလ္လိကာယ, တရုဏကုမာရိကာယ ကတကမ္မံ, ဝီမံသိဿာမိ တာဝ န"န္တိ ကိလေသဝသေန ဥပရိဂင်္ဂံ ဂန္တွာ တဿာ အမ္ဗရုက္ခေ နိသီဒိတွာ မဓုရေန သရေန ဂါယန္တိယာ သဒ္ဒံ သုတွာ ရုက္ခမူလံ ဂန္တွာ တံ ဒိသွာ "ဘဒ္ဒေ, ကာ နာမ တွံ"န္တိ အာဟ။ "မနုဿိတ္ထီဟမသ္မိ သာမီ"တိ ။ "တေန ဟိ ဩတရာဟီ"တိ။ "န သက္ကာ သာမိ, အဟံ ခတ္တိယာ"တိ။ "ဘဒ္ဒေ, အဟမ္ပိ ခတ္တိယောယေဝ, ဩတရာဟီ"တိ။ သာမိ, န ဝစနမတ္တေနေဝ ခတ္တိယော ဟောတိ, ယဒိသိ ခတ္တိယော, ခတ္တိယမာယံ ကထေဟီ"တိ။ တေ ဥဘောပိ အညမညံ ခတ္တိယမာယံ ကထယိံသု။ ရာဇဓီတာ ဩတရိ။

တေ အညမညံ အဇ္ဈာစာရံ စရိံသု။ သာ မာတာပိတူသု အာဂတေသု တဿ ကာလိင်္ဂရာဇပုတ္တဘာဝဉ္စေဝ အရညပဝိဋ္ဌကာရဏဉ္စ ဝိတ္ထာရေန တေသံ ကထေသိ။ တေ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တံ တဿ အဒံသု။ တေသံ ပိယသံဝာသေန ဝသန္တာနံ ရာဇဓီတာ ဂဗ္ဘံ လဘိတွာ ဒသမာသစ္စယေန ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, “ကာလိင်္ဂေ”တိဿ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော ပိတု စေဝ အယျကဿ စ သန္တိကေ သဗ္ဗသိပ္ပာနံ နိပ္ဖတ္တိံ ပါပုဏိ။ အထဿ ပိတာ နက္ခတ္တယောဂဝသေန ဘာတု မတဘာဝံ ဉတွာ “တာတ, မာ တွံ အရညေ ဝသ, ပေတ္တေယျော တေ မဟာကာလိင်္ဂေါ ကာလကတော, တွံ ဒန္တပုရနဂရံ ဂန္တွာ ကုလသန္တကံ သကလရဇ္ဇံ ဂဏှာဟီ”တိ ဝတွာ အတ္တနာ အာနီတံ မုဒ္ဒိကဉ္စ ကမ္ဗလဉ္စ ခဂ္ဂဉ္စ ဒတွာ “တာတ, ဒန္တပုရနဂရေ အသုကဝီထိယံ အမှာကံ အတ္ထစရကော အမစ္စော အတ္ထိ, တဿ ဂေဟေ သယနမဇ္ဈေ ဩတရိတွာ ဣမာနိ တီဏိ ရတနာနိ တဿ ဒဿေတွာ မမ ပုတ္တဘာဝံ အာစိက္ခ, သော တံ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေဿတီ”တိ ဥယျောဇေသိ။ သော မာတာပိတရော စ အယျကာယျိကေ စ ဝန္ဒိတွာ ပုညမဟိဒ္ဓိယာ အာကာသေန ဂန္တွာ အမစ္စဿ သယနပိဋ္ဌေယေဝ ဩတရိတွာ “ကောသိ တွ”န္တိ ပုဋ္ဌော “စူဠကာလိင်္ဂဿ ပုတ္တောမှီ”တိ အာစိက္ခိတွာ တာနိ ရတနာနိ ဒဿေသိ။ အမစ္စော ရာဇပရိသာယ အာရောစေသိ။ အမစ္စာ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ တဿ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပယိံသု။

အထဿ ကာလိင်္ဂဘာရဒွါဇော နာမ ပုရောဟိတော တဿ ဒသ စက္ကဝတ္တိဝတ္တာနိ အာစိက္ခိ။ သော တံ ဝတ္တံ ပူရေသိ။ အထဿ ပန္နရသဥပေါသထဒိဝသေ စက္ကဒဟတော စက္ကရတနံ, ဥပေါသထကုလတော ဟတ္ထိရတနံ, ဝလာဟကကုလတော အဿရတနံ, ဝေပုလ္လပဗ္ဗတတော မဏိရတနံ အာဂမိ, ဣတ္ထိရတနဂဟပတိရတနပရိဏာယကရတနာနိ ပါတုဘဝိံသု။ သော သကလစက္ကဝာဠဂဗ္ဘေ ရဇ္ဇံ ဂဏှိတွာ ဧကဒိဝသဉ္စ ဆတ္တိံသယောဇနာယ ပရိသာယ ပရိဝုတော သဗ္ဗသေတံ ကေလာသကူဋပဋိဘာဂံ ဟတ္ထိံ အာရုယှ မဟန္တေန သိရိဝိလာသေန မာတာပိတူနံ သန္တိကံ ပါယာသိ။ အထဿ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ဇယပလ္လင်္ကဿ ပထဝီနာဘိဘူတဿ မဟာဗောဓိမဏ္ဍဿ ဥပရိဘာဂေ နာဂေါ ဂန္တုံ နာသက္ခိ။ ရာဇာ ပုနပ္ပုနံ စောဒေသိ, သော နာသက္ခိယေဝ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၆၇. “ရာဇာ ကာလိင်္ဂေါ စက္ကဝတ္တိ၊ ဓမ္မေန ပထဝိမနုသာသံ။
အဂမာ ဗောဓိသမီပံ၊ နာဂေန မဟာနုဘာဝေနာ”တိ။

အထ ရညော ပုရောဟိတော ရညာ သဒ္ဓိံ ဂစ္ဆန္တော “အာကာသေ အာဝရဏံ နာမ နတ္ထိ, ကိံ နု ခေါ ရာဇာ ဟတ္ထိံ ပေသေတုံ န သက္ကောတိ , ဝီမံသိဿာမီ”တိ အာကာသတော ဩရုယှ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံယေဝ ဇယပလ္လင်္ကံ ပထဝီနာဘိမဏ္ဍလဘူတံ ဘူမိဘာဂံ ပဿိ။ တဒါ ကိရ တတ္ထ အဋ္ဌရာဇကရီသမတ္တေ ဌာနေ ကေသမဿုမတ္တမ္ပိ တိဏံ နာမ နတ္ထိ, ရဇတပဋ္ဋဝဏ္ဏဝါလုကာ ဝိပ္ပကိဏ္ဏာ ဟောန္တိ, သမန္တာ တိဏလတာဝနပ္ပတိယော ဗောဓိမဏ္ဍံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အာဝဋ္ဋေတွာ ဗောဓိမဏ္ဍာဘိမုခါဝ အဋ္ဌံသု။ ဗြာဟ္မဏော တံ ဘူမိဘာဂံ ဩလောကေတွာ “ဣဒဉှိ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ သဗ္ဗကိလေသဝိဒ္ဓံသနဋ္ဌာနံ, ဣမဿ ဥပရိဘာဂေ သက္ကာဒီဟိပိ န သက္ကာ ဂန္တု”န္တိ စိန္တေတွာ ကာလိင်္ဂရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ဗောဓိမဏ္ဍဿ ဝဏ္ဏံ ကထေတွာ ရာဇာနံ “ဩတရာ”တိ အာဟ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ –

၆၈. “ကာလိင်္ဂေါ ဘာရဒွါဇော စ၊ ရာဇာနံ ကာလိင်္ဂံ သမဏကောလညံ။
စက္ကံ ဝတ္တယတော ပရိဂ္ဂဟေတွာ၊ ပဉ္ဇလီ ဣဒမဝေါစ။

၆၉. “ပစ္စောရောဟ မဟာရာဇ၊ ဘူမိဘာဂေါ ယထာ သမဏုဂ္ဂတော။
ဣဓ အနဓိဝရာ ဗုဒ္ဓါ၊ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓါ ဝိရောစန္တိ။

၇၀. “ပဒက္ခိဏတော အာဝဋ္ဋာ၊ တိဏလတာ အသ္မိံ ဘူမိဘာဂသ္မိံ။
ပထဝိယာ နာဘိယံ မဏ္ဍော၊ ဣတိ နော သုတံ မန္တေ မဟာရာဇ။

၇၁. “သာဂရပရိယန္တာယ၊ မေဒိနိယာ သဗ္ဗဘူတဓရဏိယာ။
ပထဝိယာ အယံ မဏ္ဍော၊ ဩရောဟိတွာ နမော ကရောဟိ။

၇၂. “ယေ တေ ဘဝန္တိ နာက စ၊ အဘိဇာတာ စ ကုဋ္ဋရာ။
ဓတ္တာဝတာ ပဒေသံ တေ၊ နာက နေဝ မုပယန္တိ။

၇၃. “အဘိဇာတော နာကေ ကာမံ၊ ပေသေဟိ ကုဋ္ဋရံ ဒန္တိံ။
ဓတ္တာဝတာ ပဒေသော၊ သက္ကာ နာဂေန မုပဂန္တုံ။

၇၄. “တံ သုတွာ ရာဇာ ကာလိင်္ဂေါ၊ ဝေယျဉ္ဇနိကဝစော နိသာမေတွာ။
သမ္ပေသေသိ နာဂံ ဉတ္တာမ၊ မယံ ယထိမဿိဒံ ဝစနံ။

၇၅. “သမ္ပေသိတော စ ရညာ၊ နာကေ ကောဉ္စော အဘိနဒိတွာန။
ပဋိုသက္ကိတွာ နိသီဒိ၊ ဂရုံဝ ဘာရံ အသဟမာနော”တိ။

တတ္ထ **သမဏကောလညန္တိ** တာပသာနံ ပုတ္တံ။ **စက္ကံ ဝတ္တယတော** တိ စက္ကံ ဝတ္တယမာနံ, စက္ကဝတ္တိန္တိ အတ္ထော။ **ပရိဂ္ဂဟေတွာ** တိ ဘူမိဘာဂံ ဝီမံသိတွာ။ **သမဏုဂ္ဂတော** တိ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ ဝဏ္ဏိတော။ **အနဓိဝရာ**တိ အတုလျာ အပ္ပမေယျာ။ **ဝိရောစန္တိ** တိ ဝိဟတသဗ္ဗကိလေသန္ဓကာရာ တရုဏသူရိယာ ဝိယ ဣဓ နိသိန္နာ ဝိရောစန္တိ။ **တိဏလတာ**တိ တိဏာနိ စ လတာယော စ။ **မဉ္ဇော** တိ စတုနဟုတာဓိကဒွိယောဇနသတသဟဿဗဟလာယ ပထဝိယာ မဉ္ဇော သာရော နာဘိဘူတော အစလဋ္ဌာနံ, ကပ္ပေ သဏ္ဌဟန္တေ ပဌမံ သဏ္ဌဟတိ, ဝိနဿန္တေ ပစ္ဆာ ဝိနဿတိ။ **ဣတိ နော သုတန္တိ** ဧဝံ အမှေဟိ လက္ခဏမန္တဝသေန သုတံ။ **သြရောဟိတွာ**တိ အာကာသတော သြတရိတွာ ဣမဿ သဗ္ဗဗုဒ္ဓာနံ ကိလေသဝိဒ္ဓံသနဋ္ဌာနဿ **နမော ကရောဟိ,** ပူဇာသက္ကာရံ ကရောဟိ။

ယေ တေတိ ယေ စက္ကဝတ္တိရညော ဟတ္ထိရတနသင်္ခာတာ ဥပောသထကုလေ နိဗ္ဗတ္တနာက။ **ဓတ္တာဝတာ** တိ သဗ္ဗေပိ တေ ဓတ္တကံ ပဒေသံ နေဝ ဥပယန္တိ, ကောဋ္ဋိယမာနာပိ န ဥပဂစ္ဆန္တိယေဝ။ **အဘိဇာတော**တိ ကေစရိယာဒီနိ အဋ္ဌ ဟတ္ထိကုလာနိ အဘိဘဝိတွာ အတိက္ကမိတွာ ဥပောသထကုလေ ဇာတော။ **ကုဋ္ဋရ** န္တိ ဥတ္တမံ။ **ဓတ္တာဝတာ**တိ ဓတ္တကော ပဒေသော သက္ကာ ဧတေန နာဂေန ဥပဂန္တုံ, ဣတော ဥတ္တရိ န သက္ကာ, အဘိကင်္ခန္တော ဝဇိရင်္ကုသေန သညံ ဒတွာ ပေသေဟီတိ။ **ဝေယျဉ္ဇနိကဝစော နိသာမေတွာ** တိ ဘိက္ခဝေ, သော ရာဇာ တဿ လက္ခဏပာဌကဿ ဝေယျဉ္ဇနိကဿ ကာလိင်္ဂဘာရဒွါဇဿ ဝစော နိသာမေတွာ ဥပဓာရေတွာ “ဉတ္တာမ မယံ ယထာ ဣမဿ ဝစနံ ယဒိ တ သစ္စံ ယဒိ တ အလိက”န္တိ ဝီမံသန္တော နာဂံ ပေသေသီတိ အတ္ထော။ **ကောဉ္စောဝ အဘိနဒိတွာနာ**တိ ဘိက္ခဝေ, သော နာကေ တေန ရညာ ဝဇိရင်္ကုသေန စောဒေတွာ ပေသိတော ကောဉ္စသကုဏော ဝိယ နဒိတွာ ပဋိုသက္ကိတွာ သောဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတွာ ဂီဝံ ဥန္နာမေတွာ ဂရုံ ဘာရံ ဝဟိတုံ အသက္ကောန္တော ဝိယ အာကာသေယေဝ နိသီဒိ။

သော တေန ပုနပ္ပုနံ ဝိဇ္ဈိယမာနော ဝေဒနံ သဟိတုံ အသက္ကောန္တော ကာလမကာသိ။ ရာဇာ ပနဿ မတဘာဝံ အဇာနန္တော ပိဋ္ဌေ နိသိန္နောဝ အဟောသိ။ ကာလိင်္ဂဘာရဒွါဇော “မဟာရာဇ, တဝ နာကေ နိရုဒ္ဓော, အညံ ဟတ္ထိံ သင်္ကမာ”တိ အာဟ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဒသမံ ကထမာဟ –

၇၆. “ကာလိင်္ဂဘာရဒွါဇော၊ နာဂံ ခီဏာယုကံ ဝိဒိတွာန။
ရာဇာနံ ကာလိင်္ဂံ၊ တရမာနော အဇ္ဈဘာသိတ္ထ။
အညံ သင်္ကမ နာဂံ၊ နာကေ ခီဏာယုကော မဟာရာဇာ”တိ။

တတ္ထ **နာကေ ခီဏာယုကော**တိ နာကေ တေ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော, ယံ ကိဉ္စိ ကရောန္တေန န သက္ကာ ပိဋ္ဌေ နိသိန္နေန ဗောဓိမဏ္ဍမတ္ထကေန ဂန္တုံ။ **အညံ နာဂံ သင်္ကမာ** တိ ရညော ပုညိဒ္ဓိဗလေန အညော နာကေ ဥပောသထကုလတော အာဂန္တွာ ပိဋ္ဌိံ ဥပနာမေသိ။

ရာဇာ တဿ ပိဋ္ဌိယံ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ မတဟတ္ထီ ဘူမိယံ ပတိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၇၇. ‘‘တံ သုတွာ ကာလိင်္ဂေါ၊ တရမာနော သင်္ကမိ နာဂံ။
သင်္ကန္တော့ ရညော နာဂေါ၊ တတ္ထေဝ ပတိ ဘုမ္ယာ။
ဝေယျဉ္ဇနိကဝစော၊ ယထာ တထာ အဟု နာဂေ’’တိ။

အထ ရာဇာ အာကာသတော ဩရုယှ ဗောဓိမဏ္ဍံ ဩလောကေတွာ ဟတ္ထိဟာရိယံ ဒိသွာ ဘာရဒွါဇဿ ထုတိံ ကရောန္တော အာဟ –

၇၈. ‘‘ကာလိင်္ဂေါ ရာဇာ ကာလိင်္ဂံ၊ ဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဗြဝိ။
တွမေဝ အသိ သမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဒဿာဝီ’’တိ။

ဗြာဟ္မဏော တံ အနဓိဝါသေန္တော အတ္တာနံ နီစဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ ဗုဒ္ဓေယေဝ ဥက္ခိပိတွာ ဝဏ္ဏေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ –

၇၉. ‘‘တံ အနဓိဝါသေန္တော ကာလိင်္ဂ၊ ဗြာဟ္မဏော ဣဒမဗြဝိ။
ဝေယျဉ္ဇနိကာ ဟိ မယံ၊ ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗညုနော မဟာရာဇ။

၈၀. ‘‘သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဝိဒူ စ၊ ဗုဒ္ဓါ န လက္ခဏေန ဇာနန္တိ။
အာဂမဗလသာ ဟိ မယံ၊ ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗံ ပဇာနန္တီ’’တိ။

တတ္ထ **ဝေယျဉ္ဇနိကာ**တိ မဟာရာဇ, မယံ ဗျဉ္ဇနံ ဒိသွာ ဗျာကရဏသမတ္ထာ သုတဗုဒ္ဓါ နာမ, ဗုဒ္ဓါ ပန သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဝိဒူ။ ဗုဒ္ဓါ ဟိ အတီတာဒိဘေဒံ သဗ္ဗံ ဇာနန္တိ စေဝ ပဿန္တိ စ, သဗ္ဗညုတညာဏေန တေ သဗ္ဗံ ဇာနန္တိ, န လက္ခဏေန။ မယံ ပန အာဂမဗလသာ အတ္တနော သိပ္ပဗလေနေဝ ဇာနာမ, တဉ္စ ဧကဒေသမေဝ, ဗုဒ္ဓါ ပန သဗ္ဗံ ပဇာနန္တီတိ။

ရာဇာ ဗုဒ္ဓဂုဏေ သုတွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ သကလစက္ကဝာဠဝါသိကေဟိ ဗဟုဂန္ဓမာလံ အာဟရာပေတွာ မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ သတ္တာဟံ ဝသိတွာ မဟာဗောဓိပူဇံ ကာရေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣမံ ဂါထာဒွယမာဟ –

၈၁. ‘‘မဟယိတွာ သမ္ဗောဓိံ၊ နာနာတုရိယေဟိ ဝဇ္ဇမာနေဟိ။
မာလာဝိလေပနံ အဘိဟရိတွာ၊ အထ ရာဇာ မနုပာယာသိ။

၈၂. ‘‘သဋ္ဌိ ဝါဟသဟဿာနိ၊ ပုပ္ဖာနံ သန္နိပာတယိ။
ပူဇေသိ ရာဇာ ကာလိင်္ဂေါ၊ ဗောဓိမဏ္ဍမနုတ္တရ’’န္တိ။

တတ္ထ **မနုပာယာသီ**တိ မာတာပိတူနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ သော မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ အဋ္ဌာရသဟတ္ထံ သုဝဏ္ဏတ္ထမ္ဘံ ဥဿာပေသိ။ တဿ သတ္တရတနမယာ ဝေဒိကာ ကာရေသိ, ရတနမိဿကံ ဝါလုကံ ဩကိရာပေတွာ ဟာကာရပရိက္ခိတ္တံ ကာရေသိ, သတ္တရတနမယံ ဒွါရကောဋ္ဌကံ ကာရေသိ, ဒေဝသိကံ ပုပ္ဖာနံ သဋ္ဌိဝါဟသဟဿာနိ သန္နိပာတယိ, ဧဝံ ဗောဓိမဏ္ဍံ ပူဇေသိ။ ပါဠိယံ ပန ‘‘သဋ္ဌိ ဝါဟသဟဿာနိ ပုပ္ဖာန’’န္တိ ဧတ္တကမေဝ အာဂတံ။

ဧဝံ မဟာဗောဓိပူဇံ ကတွာ မာတာပိတရော အယျကာယျိကေ စ အာဒါယ ဒန္တပုရမေဝ အာနေတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ အာနန္ဒော ဗောဓိပူဇံ ကာရေသိယေဝါ’’တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ မာဏဝကကာလိင်္ဂေါ အာနန္ဒော အဟောသိ, ကာလိင်္ဂဘာရဒွါဇော ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

[၄၈၀] ၇. အကိတ္တိဇာတကဝဏ္ဏနာ ကာလိင်္ဂဗောဓိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

အကိတ္တိံ ဒိသွာ သမ္မန္တန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ သာဝတ္ထိဝါသိံ ဒါနပတိံ ဥပာသကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သတ္ထာရံ နိမန္တေတွာ သတ္တာဟံ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင္ဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ ပရိယောသာနဒိဝသေ အရိယသင္ဃဿ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ အဒါသိ။ အထဿ သတ္ထာ ပရိသမဇ္ဈေယေဝ အနုမောဒနံ ကရောန္တော “ဥပာသက, မဟာ တေ ပရိစ္စာဂေါ, အဟော ဒုက္ကရံ တယာ ကတံ, အယဉှိ ဒါနဝံသော နာမ ပောရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော, ဒါနံ နာမ ဂိဟိနာပိ ပဗ္ဗဇိတေနာပိ ဒါတဗ္ဗမေဝ။ ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ ပန ပဗ္ဗဇိတွာ အရညေ ဝသန္တာပိ အလောဏကံ ဝိဓူပနံ ဥဒကမတ္တသိတ္တံ ကာရပဏ္ဏံ ခါဒမာနာပိ သမ္ပတ္တယာစကာနံ ယာဝဒတ္ထံ ဒတွာ သယံ ပီတိသုခေန ယာပယိံသူ”တိ ဝတွာ “ဘန္တေ, ဣဒံ တာဝ သဗ္ဗပရိက္ခာရဒါနံ မဟာဇနဿ ပါကဋံ, တုမှေဟိ ဝုတ္တံ အပါကဋံ, တံ နော ကထေထာ”တိ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလဿ ကုလေ နိဗ္ဗတ္တိ, “အကိတ္တီ”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ ဘဂိနီပိ ဇာယိ, “ယသဝတီ”တိဿာ နာမံ ကရိံသု။ မဟာသတ္တော သောဠသဝဿကာလေ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ပစ္စာဂမိ။ အထဿ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ သော တေသံ ပေတကိစ္စာနိ ကာရေတွာ ဓနဝိလောကနံ ကရောန္တော “အသုကော နာမ ဧတ္တကံ ဓနံ သဏ္ဌပေတွာ အတီတော, အသုကော ဧတ္တက”န္တိ ဝစနံ သုတွာ သံဝိဂ္ဂမာနသော ဟုတွာ “ဣဒံ ဓနမေဝ ပညာယတိ, န ဓနဿ သံဟာရကာ, သဗ္ဗေ ဣမံ ဓနံ ပဟာယေဝ ဂတာ, အဟံ ပန တံ အာဒါယ ဂမိဿာမီ”တိ ဘဂိနိံ ပက္ကောသာပေတွာ “တွံ ဣမံ ဓနံ ပဋိပဇ္ဇာဟီ”တိ အာဟ ။ “တုမှာကံ ပန ကော အဇ္ဈာသယော”တိ? “ပဗ္ဗဇိတုကာမောမှီ”တိ။ “ဘာတိက, အဟံ တုမှေဟိ ဆဍ္ဍိတံ ခေဠံ န သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ, န မေ ဣမိနာ အတ္ထော, အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ သော ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ဘေရိံ စရာပေသိ “ဓနေန အတ္ထိကာ အကိတ္တိပဏ္ဍိတဿ ဂေဟံ အာဂစ္ဆန္တူ”တိ။

သော သတ္တာဟံ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ဓနေ အခီယမာနေ စိန္တေသိ “ကိမေ သင္ခါရာ ခီယန္တိ, ကိံ မေ ဓနကီဠာယ, အတ္ထိကာ တံ ဂဏှိဿန္တီ”တိ နိဝေသနဒွါရံ ဝိဝရိတွာ “ဒိန္နညေဝ ဟရန္တူ”တိ သဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဂေဟံ ပဟာယ ဉာတိမဏ္ဍလဿ ပရိဒေဝန္တဿ ဘဂိနိံ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိ။ ယေန ဒွါရေန နိက္ခမိ, တံ အကိတ္တိဒွါရံ နာမ ဇာတံ, ယေန တိတ္ထေန နဒိံ ဩတိဏ္ဏော, တမ္ပိ အကိတ္တိတိတ္ထံ နာမ ဇာတံ။ သော ဒွေ တီဏိ ယောဇနာနိ ဂန္တွာ ရမဏီယေ ဌာနေ ပဏ္ဏသာလံ ကတွာ ဘဂိနိယာ သဒ္ဓိံ ပဗ္ဗဇိ။ တဿ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဗဟုကာမနိဂမရာဇဓာနိဝါသိနော ပဗ္ဗဇိံသု။ မဟာပရိဝါရော အဟောသိ, မဟာလာဘသက္ကာရော နိဗ္ဗတ္တိ, ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကာလော ဝိယ ပဝတ္တိ။ အထ မဟာသတ္တော “အယံ လာဘသက္ကာရော မဟာ, ပရိဝါရောပိ မဟန္တော, မယာ ဧကေကေနေဝ ဝိဟရိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတွာ အဝေလာယ အန္တမသော ဘဂိနိမ္ပိ အဇာနာပေတွာ ဧကကောဝ နိက္ခမိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဒမိဠရဋ္ဌံ ပတွာ ကာဝီရပဋ္ဋနသမီပေ ဥယျာနေ ဝိဟရန္တော ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေသိ။ တတြာပိဿ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော တံ ဇိဂုစ္ဆိတွာ ဆဍ္ဍေတွာ အာကာသေန ဂန္တွာ နာဂဒီပသမီပေ ကာရဒီပေ ဩတရိ။ တဒါ ကာရဒီပေါ အဟိဒီပေါ နာမ အဟောသိ။ သော တတ္ထ မဟန္တံ ကာရရုက္ခံ ဥပနိဿာယ ပဏ္ဏသာလံ မာပေတွာ တတ္ထ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿ တတ္ထ ဝသနဘာဝံ န ကောစိ ဇာနာတိ။ အထဿ ဘဂိနီ ဘာတရံ ဂဝေသမာနာ အနုပုဗ္ဗေန ဒမိဠရဋ္ဌံ ပတွာ တံ အဒိသွာ တေန ဝသိတဋ္ဌာနေယေဝ ဝသိ, ဈာနံ ပန နိဗ္ဗတ္တေတုံ နာသက္ခိ။

မဟာသတ္တော အပ္ပိစ္ဆတာယ ကတ္ထစိ အဂန္တွာ တဿ ရုက္ခဿ ဖလကာလေ ဖလာနိ ခါဒတိ, ပတ္တကာလေ ပတ္တာနိ ဥဒကသိတ္တာနိ ခါဒတိ။ တဿ သီလတေဇေန သက္ကဿ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော “ကော နု ခေါ မံ ဌာနာ စာဝေတုကာမော”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော အကိတ္တိပဏ္ဍိတံ ဒိသွာ “ကိမတ္ထံ ဧသ တာပသော သီလာနိ ရက္ခတိ, သက္ကတ္တံ နု ခေါ ပတ္ထေတိ, ဥဒါဟု အညံ, ဝီမံသိဿာမိ နံ။ အယဉှိ ဒုက္ခေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေသိ, ဥဒကသိတ္တာနိ ကာရပဏ္ဏာနိ ခါဒတိ, သစေ သက္ကတ္တံ ပတ္ထေတိ, အတ္တနော သိတ္တပတ္တာနိ မယှံ ဒဿတိ, နော စေ, န ဒဿတီ”တိ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဗောဓိသတ္တော ကာရပဏ္ဏာနိ သေဒေတွာ ဩတာရေတွာ “သီတလဘူတာနိ ခါဒိဿာမီ”တိ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ နိသီဒိ။ အထဿ ပုရတော သက္ကော ဘိက္ခာယ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော တံ ဒိသွာ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတွာ “လာဘာ ဝတ မေ, ယောဟံ ယာစကံ ပဿာမိ, အဇ္ဇ မေ မနောရထံ မတ္ထကံ ပါပေတွာ ဒါနံ ဒဿာမီ”တိ ပက္ကဘာဇနေနေဝ အာဒါယ ဂန္တွာ “ဣဒံ မေ ဒါနံ သဗ္ဗညုတညာဏဿ ပစ္စယော ဟောတူ”တိ အတ္တနော အသေသေတွာဝ တဿ ဘာဇနေ ပက္

ခိပိ။ ဗြာဟ္မဏော တံ ဂဟေတွာ ထောကံ ဂန္တွာ အန္တရဓာယိ။ မဟာသတ္တောပိ တဿ ဒတွာ ပုန အပစိတွာ ပီတိသုခေနေဝ ဝီတိနာမေတွာ ပုနဒိဝသေ ပစိတွာ တတ္ထေဝ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ နိသီဒိ။

သက္ကော ပုန ဗြာဟ္မဏဝေသေန အဂမာသိ။ ပုနပိဿ ဒတွာ မဟာသတ္တော တထေဝ ဝီတိနာမေသိ။ တတိယဒိဝသေပိ တထေဝ ဒတွာ “အဟော မေ လာဘာ ဝတ, ကာရပဏ္ဏာနိ နိဿာယ မဟန္တံ ပုညံ ပသုတ”န္တိ သောမနဿပ္ပတ္တော တယော ဒိဝသေ အနာဟာရတာယ ဒုဗ္ဗလောပိ သမာနော မဇ္ဈန္ဟိကသမယေ ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွာ အန္နံ အာဝဇ္ဇေန္တော ပဏ္ဏသာလဒွါရေ နိသီဒိ။ သက္ကောပိ စိန္တေသိ “အယံ ဗြာဟ္မဏော တယော ဒိဝသေ နိရာဟာရော ဟုတွာ ဧဝံ ဒုဗ္ဗလောပိ အန္နံ ဒေန္တော တုဋ္ဌစိတ္တောဝ ဒေတိ, စိတ္တဿ အညထတ္တမ္ပိ နတ္ထိ, အဟံ ဣမံ ‘ဣဒံ နာမ ပတ္ထေတွာ ဒေတီ’တိ န ဇာနာမိ, ပုစ္ဆိတွာ အဇ္ဈာသယမဿ သုတွာ အနုကာရဏံ ဇာနိဿာမီ”တိ။ သော မဇ္ဈန္ဟိကေ ဝီတိဝတ္တေ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန ဂဂနတလေ တရုဏသူရိယော ဝိယ ဇလမာနော အာဂန္တွာ မဟာသတ္တဿ ပုရတောဝ ဌတွာ “အမ္ဘော တာပသ, ဧဝံ ဥဏှဟတတေ ပဟာရန္တေ ဝေရူပေ လောဏဇလပရိက္ခိတ္တေ အရညေ ကိမတ္ထံ တပေါကမ္မံ ကရောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ပဌမံ ကထမာဟ –

၈၃. “အကိတ္တိံ ဒိသွာ သမ္မန္တံ၊ သက္ကော ဘူတပတီ ဗြဝိ။
ကိံ ပတ္ထယံ မဟာဗြဟ္မေ၊ ဧကော သမ္မသိ ဃမ္မနီ”တိ။

တတ္ထ **ကိံ ပတ္ထယ**န္တိ ကိံ မနုဿသမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေန္တော, ဥဒာဟု သက္ကသမ္ပတ္တိအာဒီနံ အညတရန္တိ။

မဟာသတ္တော တံ သုတွာ သက္ကဘာဝဉ္စဿ ဉတွာ “နာဟံ ဧတာ သမ္ပတ္တိယော ပတ္ထေမိ, သဗ္ဗညုတံ ပန ပတ္ထေန္တော တပေါကမ္မံ ကရောမီ”တိ ပကာသေတုံ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၈၄. “ဒုက္ခော ပုနဗ္ဘဝေါ သက္က၊ သရီရဿ စ ဘေဒနံ။
သမ္မောဟမရဏံ ဒုက္ခံ၊ တသ္မာ သမ္မာမိ ဝါသဝါ”တိ။

တတ္ထ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ပုနပ္ပုနံ ဇာတိ ခန္ဓာနံ ဘေဒနံ သမ္မောဟမရဏဉ္စ ဒုက္ခံ, တသ္မာ ယတ္ထေတာနိ နတ္ထိ, တံ နိဗ္ဗာနံ ပတ္ထေန္တော ဣဓ သမ္မာမီတိ ဧဝံ အတ္တနော နိဗ္ဗာနဇ္ဈာသယတံ ဒီပေတိ။

တံ သုတွာ သက္ကော တုဋ္ဌမာနသော “သဗ္ဗဘဝေသု ကိရာယံ ဥက္ကဏ္ဌိတော နိဗ္ဗာနတ္ထာယ အရညေ ဝိဟရတိ, ဝရမဿ ဒဿာမီ”တိ ဝရေန နိမန္တေန္တော တတိယံ ကထမာဟ –

၈၅. “ဧတသ္မိံ တေ သုလပိတေ၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ”တိ။

တတ္ထ **ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ** တိ ယံ မနသာ ဣစ္ဆသိ, တံ ဒမ္မိ, ဝရံ ဂဏှာဟီတိ။

မဟာသတ္တော ဝရံ ဂဏှန္တော စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၈၆. “ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ယေန ပုတ္တေ စ ဒါရေ စ၊ ဓနဓညံ ပိယာနိ စ။
လဒ္ဓာ နရာ န တပ္ပန္တိ၊ သော လောဘော န မယီ ဝသေ”တိ။

တတ္ထ **ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ** တိ သစေ ဝရံ မယှံ ဒေသိ။ **ပိယာနိ စာ**တိ အညာနိ စ ယာနိ ပိယဘဏ္ဍာနိ။ **န တပ္ပန္တီ**တိ ပုနပ္ပုနံ ပုတ္တာဒယော ပတ္ထေန္တိယေဝ, န တိတ္တိံ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ **န မယီ ဝသေ**တိ မယိ မာ ဝသတု မာ ဥပ္ပဇ္ဇတု။

အထဿ သက္ကော တုဿိတွာ ဥတ္တရိမ္ပိ ဝရံ ဒေန္တော မဟာသတ္တော စ ဝရံ ဂဏှန္တော ဣမာ ကထာ အဘာသိံသု –

၈၇. ''တေသိံ တေ သုလပိတော၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

၈၈. ''ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ခေတ္တံ ဝတ္ထုံ ဟိရညဉ္စ၊ ဂဝဿံ အာသပေါရိသံ။
ယေန ဇာတေန ဇီယန္တိ၊ သော အဒေါသော န မယိ ဝသေ။

၈၉. ''တေသိံ တေ သုလပိတော၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

၉၀. ''ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ဗာလံ န ပဿေ န သုဏေ၊ န စ ဗာလေန သံဝသေ။
ဗာလေနလ္လာပသလ္လာပံ၊ န ကရေ န စ ရောစယေ။

၉၁. ''ကိံ နု တေ အကရံ ဗာလော၊ ဝဒ ကဿပ ကာရဏံ။
ကေန ကဿပ ဗာလဿ၊ ဒဿနံ နာဘိကင်္ခသိ။

၉၂. ''အနယံ နယတိ ဒုမ္မေဓော၊ အဓုရာယံ နိယုဉ္ဇတိ။
ဒုန္နယော သေယျသော ဟောတိ၊ သမ္မာ ဝုတ္တော ပကုပ္ပတိ။
ဝိနယံ သော န ဇာနာတိ၊ သာဓု တဿ အဒဿနံ။

၉၃. ''တေသိံ တေ သုလပိတော၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

၉၄. ''ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
ဓီရံ ပဿေ သုဏေ ဓီရံ၊ ဓီရေန သဟ သံဝသေ။
ဓီရေနလ္လာပသလ္လာပံ၊ တံ ကရေ တဉ္စ ရောစယေ။

၉၅. ''ကိံ နု တေ အကရံ ဓီရော၊ ဝဒ ကဿပ ကာရဏံ။
ကေန ကဿပ ဓီရဿ၊ ဒဿနံ အဘိကင်္ခသိ။

၉၆. ''နယံ နယတိ မေဓာဝီ၊ အဓုရာယံ န ယုဉ္ဇတိ။
သုနယော သေယျသော ဟောတိ၊ သမ္မာ ဝုတ္တော န ကုပ္ပတိ။
ဝိနယံ သော ပဇာနာတိ၊ သာဓု တေန သမာဂမော။

၉၇. ''တေသိံ တေ သုလပိတော၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

၉၈. ''ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
တတော ရတ္ယာ ဝိဝသာနေ၊ သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတိ။
ဒိဗ္ဗာ ဘက္ခာ ပာတုဘဝေယျုံ၊ သီလဝန္တော စ ယာစကာ။

၉၉. ''ဒဒတော မေ န ခီယေထ၊ ဒတွာ နာနုတပေယျဟံ။
ဒဒံ စိတ္တံ ပသာဒေယျံ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ။

၁၀၀. ''တေသိံ တေ သုလပိတော၊ ပတိရူပေ သုဘာသိတေ။
ဝရံ ကဿပ တေ ဒမ္မိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။

၁၀၁. ''ဝရဥ္စေ မေ အဒေ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
န မံ ပုန ဥပေယျာသိ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ။

၁၀၂. ''ဗဟူဟိ ဝတစရိယာဟိ၊ နရာ စ အထ နာရိယော။
ဒဿနံ အဘိကင်္ခန္တိ၊ ကိံ နု မေ ဒဿနေ ဘယံ။

၁၀၃. ''တံ တာဒိသံ ဒေဝဝဏ္ဏံ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနံ။
ဒိသွာ တပေါ ပမဇ္ဇေယျံ၊ ဧတံ တေ ဒဿနေ ဘယ''န္တိ။

တတ္ထ **ယေန ဇာတေနာ**တိ ယေန စိတ္တေန ဇာတေန ကုဒ္ဓေ သတ္တာ ဟဏနဝဓာဒီနိ ကတတ္တာ ရာဇဒဏ္ဍဝသေန ဝိသခါဒနာဒီဟိ တ အတ္တနော မရဏဝသေန ဓောနိ ခေတ္တာဒီနိ ဇီယန္တိ, သော ဒေါသော မယိ န ဝသေယျာတိ ယာစတိ။ **န သုဏေ**တိ အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ဝသတီတိပိ ဣမေဟိ ကာရဏေဟိ န သုဏေယျံ။ **ကိံ နု တေ အကရန္တိ** ကိံ နု တဝ ဗာလေန မာတာ မာရိတာ, ဥဒာဟု တဝ ပိတာ, အညံ ဝါ ပန တေ ကိံ နာမ အနတ္ထံ ဗာလော အကရံ။

အနယံ နယတီတိ အကာရဏံ ''ကာရဏ''န္တိ ဂဏှာတိ, ဟဏာတိပာတာဒီနိ ကတွာ ဇီဝိကံ ကပ္ပေဿာမီတိ ဧဝရူပါနိ အနတ္ထကမ္မာနိ စိန္တေတိ။ **အဓုရာယန္တိ** သဒ္ဓာဓုရသီလဓုရပညာဓုရေသု အယောဇေတွာ အယောဂေ နိယုဉ္ဇတိ။ **ဒုန္နယော သေယျသော ဟောတီ**တိ ဒုန္နယောဝ တဿ သေယျော ဟောတိ။ ပဉ္စ ဒုဿီလကမ္မာနိ သမာဒာယ ဝတ္တနမေဝ သေယျောတိ ဂဏှာတိ, ဟိတပဋိပတ္တိယာ တ ဒုန္နယော ဟောတိ နေတုံ အသက္ကုဏေယျော။ **သမ္မာ ဝုတ္တော**တိ ဟေတုနာ ကာရဏေန ဝုတ္တော ကုပ္ပတိ။ **ဝိနယန္တိ** ''ဧဝံ အဘိက္ကမိတဗ္ဗ''န္တိအာဒိကံ အာစာရဝိနယံ န ဇာနာတိ, ဩဝဒန္တု န သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ **သာဓု တဿ**တိ ဧတေဟိ ကာရဏေဟိ တဿ အဒဿနမေဝ သာဓု။

သူရိယုဂ္ဂမနံ ပတီတိ သူရိယုဂ္ဂမနဝေလာယ။ **ဒိဗ္ဗာ ဘက္ခာ**တိ ဒိဗ္ဗဘောဇနံ **ယာစကာ**တိ တဿ ဒိဗ္ဗဘောဇနဿ ပဋိဂ္ဂါဟကာ။ **ဝတစရိယာဟီ**တိ အနသီလဥပေါသထကမ္မေဟိ။ **ဒဿနံ အဘိကင်္ခန္တီ**တိ ဒဿနံ မမ အဘိကင်္ခန္တိ။ **တံ တာဒိသန္တိ** ဧဝရူပံ ဒိဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတံ။ **ပမဇ္ဇေယျ**န္တိ ပမာဒံ အာပဇ္ဇေယျံ။ တဝ သိရိသမ္ပတ္တိံ ပတ္ထေယျံ, ဧဝံ နိဗ္ဗာနတ္ထာယ ပဝတ္တိတေ တပေါကမ္မေ သက္ကဋ္ဌာနံ ပတ္ထေန္တော ပမတ္တော နာမ ဘဝေယျံ, ဧတံ တဝ ဒဿနေ မယှံ ဘယန္တိ။

သက္ကော ''သာဓု, ဘန္တေ, ဣတော ပဋ္ဌာယ န တေ သန္တိကံ အာဂမိဿာမာ''တိ တံ ဝန္ဒိတွာ ခမာပေတွာ ပက္ကာမိ။ မဟာသတ္တော ယာဝဇီဝံ တတ္ထေဝ ဝသန္တော ဗြဟ္မဝိဟာရေ ဘာဝေတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ သက္ကော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ, အကိတ္တိပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

အကိတ္တိဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

[၄၈၁] ၈. တက္ကာရိယဇာတကဝဏ္ဏနာ

အဟမေဝ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသိ ဗာလောတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ကောကာလိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကေသိဉ္စိ အန္တောဝဿေ ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ဂဏံ ပဟာယ ဝိဝိတ္တာဝါသံ ဝသိတုကာမာ သတ္ထာရံ အာပုစ္ဆိတွာ ကောကာလိကရဋ္ဌေ ကောကာလိကဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ တံ ဧဝမာဟံသု ''အာဝုသော ကောကာလိက, တံ နိဿာယ အမှာကံ, အမှေဟ စ နိဿာယ တဝ ဖာသုဝိဟာရော ဘဝိဿတိ, ဣမံ တေမာသံ ဣဓ ဝသေယျာမာ''တိ။ ''ကော ပနာဝုသော, မံ နိဿာယ တုမှာကံ ဖာသုဝိဟာရော''တိ။ သစေ တွံ အာဝုသော ''ဒွေ အဂ္ဂသာဝကာ ဣဓ ဝိဟရန္တီ''တိ ကဿစိ နာရောစေယျာသိ, မယံ သုခံ ဝိဟရေယျာမ, အယံ တံ နိဿာယ အမှာကံ ဖာသုဝိဟာရောတိ။ ''အထ တုမှေ နိဿာယ မယှံ ကော ဖာသုဝိဟာရော''တိ? ''မယံ တုယှံ အန္တောတေမာသံ ဓမ္မံ တစေဿာမ, ဓမ္မကထံ ကထေဿာမ, ဧသ တုယှံ အမှေ နိဿာယ ဖာသုဝိဟာရော''တိ။ ''ဝသထာဝုသော, ယထာဇ္ဈာသယေနာ''တိ။ သော တေသံ ပတိရူပံ သေနာသနံ အဒါသိ။ တေ ဖလသမာပတ္တိသုခေန သုခံ ဝသိံသု။ ကောစိ နေသံ တတ္ထ ဝသနဘာဝံ န ဇာနာတိ။

တေ ဝုတ္ထဝဿာ ပဝါရေတွာ “အာဝုသော, တံ နိဿာယ သုခံ ဝုတ္ထာမှ, သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတုံ ဂစ္ဆာမာ”တိ
တံ အာပုစ္ဆိံသု။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တေ အာဒါယ ခုရကမေ ပိဏ္ဍာယ စရိ။ ထေရာ ကတဘတ္တကိစ္စာ
ကမတော နိက္ခမိံသု။ ကောကာလိကော တေ ဥယျောဇေတွာ နိဝတ္တိတွာ မနုဿာနံ အာရောစေသိ “ဥပါသကာ, တု
မှေ တိရစ္ဆာနသဒိသာ, ဒွေ အဂ္ဂသာဝကေ တေမာသံ ခုရဝိဟာရေ ဝသန္တေ န ဇာနိတ္ထ, ဣဒါနိ တေ ဂတာ”တိ။ မ
နုဿာ “ကသ္မာ ပန, ဘန္တေ, အမှာကံ နာရောစိတ္ထာ”တိ ဝတွာ ဗဟုံ သပ္ပိတေလာဒိဘေသဇ္ဇဉ္စေဝ ဝတ္ထစ္
ဆာဒနဉ္စ ဂဟေတွာ ထေရေ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ “ခမထ နော, ဘန္တေ, မယံ တုမှာကံ အဂ္ဂသာဝကဘာဝံ န
ဇာနာမ, အဇ္ဇ နော ကောကာလိကဘဒန္တဿ ဝစနေန ဉာတာ, အမှာကံ အနုကမ္ပာယ ဣမာနိ ဘေသဇ္ဇဝတ္ထစ္ဆာ
ဒနာနိ ဂဏှထာ”တိ အာဟံသု။

ကောကာလိကော “ထေရာ အပ္ပိစ္ဆာ သန္တုဋ္ဌာ, ဣမာနိ ဝတ္ထာနိ အတ္တနာ အဂ္ဂဟေတွာ မယှံ ဒဿန္
တီ”တိ စိန္တေတွာ ဥပါသကေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ထေရာနံ သန္တိကံ ဂတော။ ထေရာ ဘိက္ခုပရိဟာရိတတ္တာ တတော ကိဉ္စိ
နေဝ အတ္တနာ ဂဏှိံသု, န ကောကာလိကဿ အပေသုံ။ ဥပါသကာ “ဘန္တေ, ဣဒါနိ အဂဏှန္တာ ပုန အမှာကံ
အနုကမ္ပာယ ဣဓ အာဂစ္ဆေယျာထာ”တိ ယာစိံသု။ ထေရာ အနဓိဝါသေတွာ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမိံသု။ ကောကာ
လိကော “ဣမေ ထေရာ အတ္တနာ အဂဏှန္တာ မယှံ န အပေသု”န္တိ အာဃာတံ ဗန္ဓိ။ ထေရာပိ သတ္ထု သန္တိကေ
ထောကံ ဝသိတွာ အတ္တနော ပရိဝါရေ ပဉ္စဘိက္ခုသတေ စ အာဒါယ ဘိက္ခုသဟဿေန သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရမာနာ ကောကာ
လိကရဋ္ဌံ ပတ္တာ။ တေ ဥပါသကာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ထေရေ အာဒါယ တမေဝ ဝိဟာရံ နေတွာ ဒေဝသိကံ မဟာသက္
ကာရံ ကရိံသု။ ပဟုတံ ဘေသဇ္ဇဝတ္ထစ္ဆာဒနံ ဥပ္ပဇ္ဇိ, ထေရေဟိ သဒ္ဓိံ အာဂတဘိက္ခူ စီဝရာနိ ဝိစာရေန္တာ သဒ္ဓိံ
အာဂတာနံ ဘိက္ခူနံယေဝ ဒေန္တိ, ကောကာလိကဿ န ဒေန္တိ, ထေရာပိ တဿ န အပေန္တိ။ ကောကာလိကော စီဝရံ
အလဘိတွာ “ပါပိစ္ဆာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ, ပုဗ္ဗေ ဒီယမာနံ လာဘံ အဂ္ဂဟေတွာ ဣဒါနိ ဂဏှန္တိ, ပူရေ
တုံ န သက္ကာ, အညေ န ဩလောကေန္တီ”တိ ထေရေ အက္ကောသတိ ပရိဘာသတိ။ ထေရာ “အယံ အမှေ နိဿာယ
အကုသလံ ပသဝတီ”တိ သပရိဝါရာ နိက္ခမိတွာ “အညံ, ဘန္တေ, ကတိပါဟံ ဝသထာ”တိ မနုဿေဟိ ယာစိယမာနာပိ
နိဝတ္တိတုံ န ဣစ္ဆိံသု။

အထေကော ဒဟရော ဘိက္ခု အာဟ – “ဥပါသကာ, ကထံ ထေရာ ဝသိဿန္တိ, တုမှာကံ ကုလူပကော ထေရော
ဣဓ ဣမေသံ ဝါသံ န သဟတီ”တိ။ တေ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဘန္တေ, တုမှေ ကိရ ထေရာနံ ဣဓ ဝါသံ န
သဟထ, ဂစ္ဆထ နေ ခမာပေတွာ နိဝတ္တေထ, သစေ န နိဝတ္တေထ, ပလာယိတွာ အညတ္ထ ဝသထာ”တိ အာဟံသု။
သော ဥပါသကာနံ ဘယေန ဂန္တွာ ထေရေ ယာစိ။ ထေရာ “ဂစ္ဆာဝုသော, န မယံ နိဝတ္တာမာ”တိ ပက္ကမိံသု။ သော
ထေရေ နိဝတ္တေတုံ အသက္ကောန္တော ဝိဟာရမေဝ ပစ္စာဂတော။ အထ နံ ဥပါသကာ ပုစ္ဆိံသု “နိဝတ္တိတာ တေ, ဘ
န္တေ, ထေရာ”တိ။ “နိဝတ္တေတုံ နာသက္ခိံ အာဝုသော”တိ။ အထ နံ “ဣမသ္မိံ ပါပဓမ္မေ ဝသန္တေ ဣဓ ပေသလာ ဘိ
က္ခူ န ဝသိဿန္တိ, နိက္ကဍ္ဎာမ န”န္တိ စိန္တေတွာ “ဘန္တေ, မာ တွံ ဣဓ ဝသိ, အမှေ နိဿာယ တုယှံ ကိဉ္
စိ နတ္ထီ”တိ အာဟံသု။ သော တေဟိ နိက္ကဍ္ဎိတော ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဇေတဝနံ ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ
“ပါပိစ္ဆာ, ဘန္တေ, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ, ပါပိကာနံ ဣစ္ဆာနံ ဝသံ ဂတာ”တိ အာဟ။ အထ နံ သတ္ထာ
“မာ ဟေဝံ ကောကာလိက, အဝစ, မာ ဟေဝံ ကောကာလိက အဝစ, ပသာဒေဟိ ကောကာလိက, သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာ
နေသု စိတ္တံ, ပေသလာ ဘိက္ခူ”တိ ဝါရေတိ။ ဝါရိတောပိ ကောကာလိကော “တုမှေ, ဘန္တေ, တုမှာကံ အဂ္ဂ
သာဝကာနံ သဒ္ဒဟထ, အဟံ ပစ္စက္ခတော အဒ္ဒသံ, ပါပိစ္ဆာ ဧတေ ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တာ ဒုဿီလာ”တိ ဝတွာ ယာဝတ
တိယံ သတ္ထာရာ ဝါရိတောပိ တထေဝ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ တဿ ပက္ကန္တမတ္တဿေဝ သကလ
သရီရေ သာသပမတ္တာ ပိဠကာ ဥဋ္ဌဟိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝဍ္ဎိတွာ ဗေဠုဝပက္ကမတ္တာ ဟုတွာ ဘိဇ္ဇိတွာ ပုဗ္ဗလော
ဟိတာနိ ပဂ္ဃရိံသု။ သော နိတ္ထုနန္တော ဝေဒနာပ္ပတ္တော ဇေတဝနဒွါရကောဋ္ဌကေ နိပဇ္ဇိ။ “ကောကာလိကေန ဒွေ
အဂ္ဂသာဝကာ အက္ကုဋ္ဌာ”တိ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဧကကောလာဟလံ အဟောသိ။

အထဿ ဥပဇ္ဈာယော တုရူ နာမ ဗြဟ္မာ တံ ကာရဏံ ဉတွာ “ထေရေ ခမာပေဿာမီ”တိ အာဂန္တွာ အာကာ
သေ ဌတွာ “ကောကာလိက, ဖရုသံ တေ ကမ္မံ ကတံ, အဂ္ဂသာဝကေ ပသာဒေဟီ”တိ အာဟ။ “ကော ပန တွံ
အာဝုသော”တိ? “တုရူ ဗြဟ္မာ နာမာဟ”န္တိ။ “နနု တွံ, အာဝုသော, ဘဂဝတာ အနာဂါမီတိ ဗျာကတော, အနာဂါမီ စ
အနာဝတ္တိဓမ္မော အသ္မာ လောကာတိ ဝုတ္တံ, တွံ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ယက္ခော ဘဝိဿသီ”တိ မဟာဗြဟ္မံ အပသာ

ဒေသိ။ သော တံ အတ္တနော ဝစနံ ကဟာပေတုံ အသက္ကောန္တော ''တဝ တစာယ တ္ဝဉ္စေဝ ပညာယိဿသီ''တိ ဝတွာ သုဒ္ဓာတသမေဝ ဂတော။ ကောကာလိကောပိ ကာလံ ကတွာ ပဒုမနိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တဿ တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တဘာဝံ ဥတွာ သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ တထာဂတဿ အာရောစေသိ, သတ္ထာ ဘိက္ခူနံ အာရောစေသိ။ ဘိက္ခူ တဿ အဂုဏံ ကထေန္တာ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ ''အာဝုသော, ကောကာလိကော ကိရ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ အက္ကောသိတွာ အတ္တနော မုခံ နိဿာယ ပဒုမနိရယေ ဥပ္ပန္နော''တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ''ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဣမာယ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ ကောကာလိကော ဝစနေန ဟတော အတ္တနော မုခံ နိဿာယ ဒုက္ခံ အနုဘောတိ, ပုဗ္ဗေပိ ဧသ အတ္တနော မုခံ နိဿာယ ဒုက္ခံ အနုဘောသိယေဝ''တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ တဿ ပုရောဟိတော ပိင်္ဂလော နိက္ခန္တဒန္တော အဟောသိ။ တဿ ဗြာဟ္မဏီ အညေန ဗြာဟ္မဏေန သဒ္ဓိံ အတိစရိ, သောပိ တာဒိသောဝ။ ပုရောဟိတော ဗြာဟ္မဏိံ ပုနပ္ပုနံ တရေန္တောပိ တရေတုံ အသက္ကောန္တော စိန္တေသိ ''ဣမံ မမ ဝေရိံ သဟတ္ထာ မာရေတုံ န သက္ကာ, ဥပာယေန နံ မာရေဿာမီ''တိ။ သော ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ ''မဟာရာဇ, တဝ နဂရံ သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂနဂရံ, တ္ဝံ အဂ္ဂရာဇာ, ဧဝံ အဂ္ဂရညော နာမ တဝ ဒက္ခိဏဒ္ဒွါရံ ဒုယုတ္တံ အဝမင်္ဂလ''န္တိ။ ''အာစရိယ, ဣဒါနိ ကိံ ကာတဗ္ဗ''န္တိ? ''မင်္ဂလံ ကတွာ ယောဇေတဗ္ဗ''န္တိ။ ''ကိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ''ပုရာဏဒ္ဒွါရံ ဟာရေတွာ မင်္ဂလယုတ္တာနိ အရှုနိ ဂဟေတွာ နဂရပရိဂ္ဂဟကာနံ ဘူတာနံ ဗလိံ ဒတွာ မင်္ဂလနက္ခတ္တေန ပတိဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ''တေန ဟိ ဧဝံ ကရောထာ''တိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တက္ကာရိယော နာမ မာဏဝေါ ဟုတွာ တဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှာတိ။ ပုရောဟိတော ပုရာဏဒ္ဒွါရံ ဟာရေတွာ နဝံ နိဋ္ဌာပေတွာ ရာဇာနံ အာဟ – ''နိဋ္ဌိတံ, ဒေဝ, ဒ္ဝါရံ, သွေ ဝ ဘဒ္ဒကံ နက္ခတ္တံ, တံ အနတိက္ကမိတွာ ဗလိံ ကတွာ ဒ္ဝါရံ ပတိဋ္ဌာပေတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ''အာစရိယ, ဗလိကမ္မတ္ထာယ ကိံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ? ''ဒေဝ, မဟေသက္ခံ ဒ္ဝါရံ မဟေသက္ခာဟိ ဒေဝတာဟိ ပရိဂ္ဂဟိတံ, ဧကံ ပိင်္ဂလံ နိက္ခန္တဒန္တံ ဥဘတောဝိသုဒ္ဓံ ဗြာဟ္မဏံ မာရေတွာ တဿ မံသလောဟိတေန ဗလိံ ကတွာ သရီရံ ဟေဋ္ဌာ ခိပိတွာ ဒ္ဝါရံ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗံ, ဧဝံ တုမှာကဉ္စ နဂရဿ စ ဝုဍ္ဎိ ဘဝိဿတီ''တိ။ ''သာဓု အာစရိယ, ဧဝရူပံ ဗြာဟ္မဏံ မာရေတွာ ဒ္ဝါရံ ပတိဋ္ဌာပေဟီ''တိ။

သော တုဋ္ဌမာနသော ''သွေ ဝ ပစ္စာမိတ္တဿ ပိဋ္ဌိံ ပဿိဿာမီ''တိ ဥဿာဟဇာတော အတ္တနော ဂေဟံ ဂန္တွာ မုခံ ရက္ခိတုံ အသက္ကောန္တော တုရိတတုရိတော ဘရိယံ အာဟ – ''ဟပေ စဏ္ဍာလိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ကေန သဒ္ဓိံ အဘိရမိဿသိ, သွေ ဝ တေ ဇာရံ မာရေတွာ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ''တိ။ ''နိရပရာဓံ ကိံကာရဏာ မာရေဿသီ''တိ? ရာဇာ ''ကဋ္ဌာရပိင်္ဂလဿ ဗြာဟ္မဏဿ မံသလောဟိတေန ဗလိကမ္မံ ကတွာ နဂရဒ္ဒွါရံ ပတိဋ္ဌာပေဟီ''တိ အာဟ, ''ဇာရော စ တေ ကဋ္ဌာရပိင်္ဂလော, တံ မာရေတွာ ဗလိကမ္မံ ကရိဿာမီ''တိ။ သာ ဇာရဿ သန္တိကံ သာသနံ ပဟေသိ ''ရာဇာ ကိရ ကဋ္ဌာရပိင်္ဂလံ ဗြာဟ္မဏံ မာရေတွာ ဗလိံ ကာတုကာမော, သစေ ဇီဝိတုကာမော, အညေပိ တယာ သဒိသေ ဗြာဟ္မဏေ ဂဟေတွာ ကာလဿေဝ ပလာယဿူ''တိ။ သော တထာ အကာသိ။ တံ နဂရေ ပာကဋံ အဟောသိ, သကလနဂရတော သဗ္ဗေ ကဋ္ဌာရပိင်္ဂလာ ပလာယိံသု။

ပုရောဟိတော ပစ္စာမိတ္တဿ ပလာတဘာဝံ အဇာနိတွာ ပာတောဝ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ''ဒေဝ, အသုကဋ္ဌာနေ ကဋ္ဌာရပိင်္ဂလော ဗြာဟ္မဏော အတ္ထိ, တံ ဂဏှာပေထာ''တိ အာဟ။ ရာဇာ အမစ္စေ ပေသေသိ။ တေ တံ အပဿန္တာ အာဂန္တွာ ''ပလာတော ကိရာ''တိ အာရောစေသုံ။ ''အညတ္ထ ဥပဓာရေထာ''တိ သကလနဂရံ ဥပဓာရေန္တာပိ န ပဿိံသု။ တတော ''အညံ ဥပဓာရေထာ''တိ ဝုတ္တေ ''ဒေဝ, ဌပေတွာ ပုရောဟိတံ အညော ဧဝရူပော နတ္ထီ''တိ ဝဒိံသု။ ပုရောဟိတံ န သက္ကာ မာရေတုန္တိ။ ''ဒေဝ, ကိံ ကထေထ, ပုရောဟိတဿ ကာရဏာ အဇ္ဇ ဒ္ဝါရေ အပ္ပတိဋ္ဌာပိတေ နဂရံ အဂုတ္တံ ဘဝိဿတိ, အာစရိယော ကထေန္တော ''အဇ္ဇ နက္ခတ္တံ အတိက္ကမိတွာ ဣတော သံဝစ္ဆရစ္စယေန နက္ခတ္တံ လဘိဿတီ''တိ ကထေသိ, သံဝစ္ဆရံ နဂရေ အဒ္ဒွါရကေ ပစ္စတ္ထိကာနံ ဩကာသော ဘဝိဿတိ, ဣမံ မာရေတွာ အညေန ဗျတ္တေန ဗြာဟ္မဏေန ဗလိကမ္မံ ကာရေတွာ ဒ္ဝါရံ ပတိဋ္ဌာပေဿာမာ''တိ။ ''အတ္ထိ ပန အညော အာစရိယသဒိသော ပဏ္ဍိတော ဗြာဟ္မဏော''တိ? ''အတ္ထိ ဒေဝ, တဿ အန္တေဝါသီ တက္ကာရိယမာဏဝေါ နာမ, တဿ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ ဒတွာ မင်္ဂလံ ကရောထာ''တိ။

ရာဇာ တံ ပက္ကောသာပေတွာ သမ္မာနံ ကာရေတွာ ပုရောဟိတဋ္ဌာနံ ဒတွာ တထာ ကာတုံ အာဏာပေသိ။ သော မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရဒွါရံ အဂမာသိ။ ပုရောဟိတံ ရာဇာနုဘာဝေန ဗန္ဓိတွာ အာနယိံသု။ မဟာသတ္တော ဒွါရဇ္ဈပနဋ္ဌာနေ အာဝါဋံ ခဏာပေတွာ သာဏိံ ပရိက္ခိပာပေတွာ အာစရိယေန သဒ္ဓိံ အန္တောသာဏိယံ အဋ္ဌာသိ။ အာစရိယော အာဝါဋံ ဩလောကေတွာ အတ္တနော ပတိဋ္ဌံ အလဘန္တော "အတ္ထော တာဝ မေ နိပ္ဖာဒိတော အဟောသိ, ဗာလတ္တာ ပန မုခံ ရက္ခိတုံ အသက္ကောန္တော ဝေဂေန ဟပိတ္ထိယာ ကထေသိံ, အတ္တနာဝ အတ္တနော ဝဓော အာဘတော"တိ မဟာသတ္တံ အာလပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၀၄. "အဟမေဝ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသိ ဗာလော၊ ဘေကောဝရညေ အဟိမဝှာယမာနော။
တက္ကာရိယေ သောဗ္ဘမိမံ ပတာမိ၊ န ကိရေဝ သာဓု အတိဝေလဘာဏီ"တိ။

တတ္ထ **ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသိ** တိ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသိံ။ **ဘေကောဝ**တိ ယထာ အရညေ မဏ္ဍူကော ဝဿန္တော အတ္တနော ခါဒကံ အဟိံ အဝှာယမာနော ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသတိ နာမ, ဧဝံ အဟမေဝ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသိံ။ **တက္ကာရိယေ**တိ တဿ နာမံ, တက္ကာရိယာတိ ဣတ္ထိလိင်္ဂံ နာမံ, တေနေဝ တံ အာလပန္တော ဧဝမာဟ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၀၅. "ပပ္ပောတိ မစ္စော အတိဝေလဘာဏီ၊ ဗန္ဓံ ဝဓံ သောကပရိဒ္ဒဝဉ္စ။
အတ္တာနမေဝ ဂရဟာသိ ဧတ္ထ၊ အာစေရ ယံ တံ နိခဏန္တိ သောဗ္ဘေ"တိ။

တတ္ထ **အတိဝေလဘာဏီ**တိ ဝေလာတိက္ကန္တံ ပမာဏာတိက္ကန္တံ ကတွာ ကထနံ နာမ န သာဓု, အတိဝေလဘာဏီ ပုရိသော န သာဓူတိ အတ္ထော။ **သောကပရိဒ္ဒဝဉ္စာ** တိ အာစရိယ, ဧဝမေဝ အတိဝေလဘာဏီ ပုရိသော ဝဓံ ဗန္ဓဉ္စ သောကဉ္စ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ပရိဒေဝဉ္စ ပပ္ပောတိ။ **ဂရဟာသီ**တိ ပရံ အဂရဟိတွာ အတ္တာနံယေဝ ဂရဟေယျာသိ။ **ဧတ္ထာ** တိ ဧတသ္မိံ ကာရဏေ။ **အာစေရ ယံ တ**န္တိ အာစရိယ, ယေန ကာရဏေန တံ နိခဏန္တိ သောဗ္ဘေ, တံ တယာဝ ကတံ, တသ္မာ အတ္တာနမေဝ ဂရဟေယျာသီတိ ဝဒတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ "အာစရိယ, တစံ အရက္ခိတွာ န ကေဝလံ တွဝမေဝ ဒုက္ခပ္ပတ္တော, အညောပိ ဒုက္ခပ္ပတ္တောယေဝ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိတွာ ဒဿေသိ။

ပုဗ္ဗေ ကိရ ဗာရာဏသိယံ ကာဠီ နာမ ဂဏိကာ အဟောသိ, တဿာ တုဏ္ဍိလော နာမ ဘာတာ။ ကာဠီ ဧကဒိဝသံ သဟဿံ ဂဏှာတိ။ တုဏ္ဍိလော ပန ဣတ္ထိဓုတ္တော သုရာဓုတ္တော အက္ခဓုတ္တော အဟောသိ။ သာ တဿ ဓနံ ဒေတိ, သော လဒ္ဓံ လဒ္ဓံ ဝိနာသေတိ။ သာ တံ ဝါရေန္တီပိ ဝါရေတုံ နာသက္ခိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဇူတပရာဇိတော နိဝတ္ထဝတ္ထာနိ ဒတွာ ကဋသာရကခဏ္ဍံ နိဝါသေတွာ တဿာ ဂေဟံ အာဂမိ ။ တာယ စ ဒာသိယော အာဏတ္တာ ဟောန္တိ "တုဏ္ဍိလဿ အာဂတကာလေ ကိဉ္စိ အဒတွာ ဂီဝါယံ နံ ဂဟေတွာ နီဟရေယျာထာ"တိ။ တာ တထာ ကရိံသု။ သော ဒွါရမူလေ ရောဒန္တော အဋ္ဌာသိ။

အထေကော သေဋ္ဌိပုတ္တော နိစ္စကာလံ ကာဠိယာ သဟဿံ အာဟရာပေန္တော ဒိသွာ "ကသ္မာ တုဏ္ဍိလ ရောဒသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ "သာမိ, ဇူတပရာဇိတော မမ ဘဂိနိယာ သန္တိကံ အာဂတောမှိ, တံ မံ ဒာသိယော ဂီဝါယံ ဂဟေတွာ နီဟရိံသူ"တိ။ "တေန ဟိ တိဋ္ဌ, ဘဂိနိယာ တေ ကထေဿာမီ"တိ သော ဂန္တွာ "ဘာတာ တေ ကဋသာရကခဏ္ဍံ နိဝါသေတွာ ဒွါရမူလေ ဌိတော, ဝတ္ထာနိဿ ကိမတ္ထံ န ဒေသီ"တိ အာဟ။ "အဟံ တာဝ န ဒေမိ, သစေ ပန တေ သိနေဟော အတ္ထိ, တွံ ဒေဟီ"တိ။ တသ္မိံ ပန ဂဏိကာယ ဃရေ ဣဒံ စာရိတ္တံ – အာဘတသဟဿတော ပဉ္စသတာနိ ဂဏိကာယ ဟောန္တိ, ပဉ္စသတာနိ ဝတ္ထဂန္ဓမာလမူလာနိ ဟောန္တိ။ အာဂတပုရိသာ တသ္မိံ ဃရေ လဒ္ဓဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ ရတ္တိံ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ဂစ္ဆန္တာ အာဘတဝတ္ထာနေဝ နိဝါသေတွာ ဂစ္ဆန္တိ။ တသ္မာ သော သေဋ္ဌိပုတ္တော တာယ ဒိန္နဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ အတ္တနော သာဋကေ တုဏ္ဍိလဿ အပေသိ။ သော နိဝါသေတွာ နဒန္တော ဂဇ္ဇန္တော ဂန္တွာ သုရာဂေဟံ ပါဝိသိ။ ကာဠီပိ ဒာသိယော အာဏာပေသိ "သွေဝ ဧတဿ ဂမနကာလေ ဝတ္ထာနိ အစ္ဆိန္ဒေယျာထာ"တိ။ တာ တဿ နိက္ခမနကာလေ ဣတော စိတော စ ဥပဓာဝိတွာ ဝိလုမ္ပမာနာ သာဋကေ ဂဟေတွာ

“ဣဒါနိ ယာဟိ ကုမာရာ”တိ နဂ္ဂံ ကတွာ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ သော နဂ္ဂေါဝ နိက္ခမိ။ ဇနော ပရိဟာသံ ကရောတိ။ သော လဇ္ဇိတွာ “မယှာဝေတံ ကတံ, အဟမေဝ အတ္တနော မုခံ ရက္ခိတုံ နာသက္ခိ”န္တိ ပရိဒေဝိ။ ဣဒံ တာဝ ဒဿေတုံ တတိယံ ကထမာဟ –

၁၀၆. “ကိမေဝဟံ တုဏ္ဍိလမနုပုစ္ဆိံ၊ ကရေယျ သံ ဘာတရံ ကာဠိကာယံ။
နဂ္ဂေါဝဟံ ဝတ္ထယုဂဉ္စ ဇိနော၊ အယမ္ပိ အတ္ထော ဗဟုတာဒိသောဝ”တိ။

တတ္ထ **ဗဟုတာဒိသောဝ**တိ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဟိ အတ္တနာ ကတေန ဒုက္ခံ ပတ္တော, တွမ္ပိ တသ္မာ အယမ္ပိ တုယှံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိ အတ္ထော။ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ တာဒိသောဝ။

အပရောပိ ဗာရာဏသိယံ အဇပါလာနံ ပမာဒေန ဂေါစရဘူမိယံ ဒွီသု မေဏ္ဍေသု ယုဇ္ဈန္တေသု ဧကော ကုလိင်္ဂသကုဏော “ဣမေ ဒါနိ ဘိန္နေဟိ သီသေဟိ မရိဿန္တိ, ဝါရေဿာမိ တေ”တိ “မာတုလာ မာ ယုဇ္ဈထာ”တိ ဝါရေတွာ တေသံ ကထံ အဂ္ဂဟေတွာ ယုဇ္ဈန္တာနညေဝ ပိဋ္ဌိယမ္ပိ သီသေပိ နိသီဒိတွာ ယာစိတွာ ဝါရေတုံ အသက္ကောန္တော “တေန ဟိ မံ မာရေတွာ ယုဇ္ဈထာ”တိ ဥဘိန္နမ္ပိ သီသန္တရံ ပါဝိသိ။ တေ အညမညံ ယုဇ္ဈိံသုယေဝ။ သော သဏှဟကရဏိယံ ပိသိတော ဝိယ အတ္တနာ ကတေနေဝ ဝိနာသံ ပတ္တော။ ဣဒမ္ပိ အပရံ ကာရဏံ ဒဿေတုံ စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၁၀၇. “ယော ယုဇ္ဈမာနာနမယုဇ္ဈမာနော၊ မေဏ္ဍန္တရံ အစ္စုပတီ ကုလိင်္ဂေါ။
သော ပိံသိတော မေဏ္ဍသိရေဟိ တတ္ထ၊ အယမ္ပိ အတ္ထော ဗဟုတာဒိသောဝ”တိ။

တတ္ထ **မေဏ္ဍန္တရ**န္တိ မေဏ္ဍာနံ အန္တရံ။ **အစ္စုပတီ**တိ အတိဂန္တွာ ဥပ္ပတိ, အာကာသေ သီသာနံ ဝေမဇ္ဈေ အဋ္ဌာသီတိ အတ္ထော။ **ပိံသိတော**တိ ပိဋ္ဌိတော။

အပရေပိ ဗာရာဏသိဝါသိနော ဂေါပါလကာ ဖလိတံ တာလရုက္ခံ ဒိသွာ ဧကံ တာလဖလတ္ထာယ ရုက္ခံ အာရောပေသုံ။ တသ္မိံ ဖလာနိ ပါတေန္တေ ဧကော ကဏှသပ္ပော ဝမ္မိကာ နိက္ခမိတွာ တာလရုက္ခံ အာရုဟိ။ ဟေဋ္ဌာ ပတိဋ္ဌိတာ ဒဏ္ဍေဟိ ပဟရန္တာ နိဝါရေတုံ နာသက္ခိံသု။ တေ “သပ္ပော တာလံ အဘိရုဟတီ”တိ ဣတရဿ အာစိက္ခိံသု။ သော ဘီတော မဟာဝိရဝံ ဝိရဝိ။ ဟေဋ္ဌာ ဌိတာ ဧကံ ထိရသာဋကံ စတူသု ကဏ္ဏေသု ဂဟေတွာ “ဣမသ္မိံ သာဋကေ ပတာ”တိ အာဟံသု။ သော ပတန္တော စတုန္နမ္ပိ အန္တရေ သာဋကမဇ္ဈေ ပတိ။ တဿ ပန ပါတနဝေဂေန တေ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တာ အညမညံ သီသေဟိ ပဟရိတွာ ဘိန္နေဟိ သီသေဟိ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။ ဣဒမ္ပိ ကာရဏံ ဒဿေန္တော ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၁၀၈. “စတုရော ဇနာ ပေါတ္ထကမဂ္ဂဟေသုံ၊ ဧကဉ္စ ပေါသံ အနုရက္ခမာနာ။
သဗ္ဗေဝ တေ ဘိန္နသိရာ သယိံသု၊ အယမ္ပိ အတ္ထော ဗဟုတာဒိသောဝ”တိ။

တတ္ထ **ပေါတ္ထက**န္တိ သာဏသာဋကံ။ **သဗ္ဗေဝ တေ**တိ တေပိ စတ္တာရော ဇနာ အတ္တနာ ကတေနေဝ ဘိန္နသီသာ သယိံသု။

အပရေပိ ဗာရာဏသိဝါသိနော ဧဠကစောရာ ရတ္တိံ ဧကံ အဇံ ထေနေတွာ “ဒိဝါ အရညေ ခါဒိဿာမာ”တိ တဿာ အဝဿနတ္ထာယ မုခံ ဗန္ဓိတွာ ဝေဠုဂုမ္ဗေ ဌပေသုံ။ ပုနဒိဝသေ တံ ခါဒိတုံ ဂစ္ဆန္တာ အာဝုဓံ ပမုဿိတွာ အဂမံသု။ တေ “အဇံ မာရေတွာ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိဿာမ, အာဟရထာဝုဓ”န္တိ ဧကဿပိ ဟတ္ထေ အာဝုဓံ အဒိသွာ “ဝိနာ အာဝုဓေန ဧတံ မာရေတွာပိ မံသံ ဂဟေတုံ န သက္ကာ, ဝိဿဇ္ဇေထ နံ, ပုညမဿာ အတ္ထီ”တိ ဝိဿဇ္ဇေသုံ။ တဒါ ဧကော နဠကာရော ဝေဠုံ ဂဟေတွာ “ပုနပိ အာဂန္တွာ ဂဟေဿာမီ”တိ နဠကာရသတ္ထံ ဝေဠုဂုမ္ဗန္တရေ ဌပေတွာ ပက္ကာမိ။ အဇာ “မုတ္တာမှာ”တိ တုဿိတွာ ဝေဠုမူလေ ကီဠမာနာ ပစ္ဆိမပါဒေဟိ ပဟရိတွာ တံ သတ္ထံ ပါတေသိ။ စောရာ သတ္ထသဒ္ဒံ သုတွာ ဥပဓာရေန္တာ တံ ဒိသွာ တုဋ္ဌမာနသာ အဇံ မာရေတွာ မံသံ ခါဒိံသု။ ဣတိ “သာပိ အဇာ အတ္တနာ ကတေနေဝ မတာ”တိ ဒဿေတုံ ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၁၀၉. ‘‘အဇာ ယထာ ဝေဠုဂုမ္ဗသ္မိံ ဗဒ္ဓာ၊ အဝက္ခိပန္တိ အသိမဗ္ဗဂန္တိ။
တေနေဝ တသ္သာ ဂလကာဝကန္တံ၊ အယမ္ပိ အတ္တော ဗဟုတာဒိသောတ’’တိ။

တတ္ထ **အဝက္ခိပန္တိ** တိ ကီဠမာနာ ပစ္ဆိမပာဒေ ခိပန္တိ။

ဝေဠု ပန ဝတွာ ‘‘အတ္တနော ဝစနံ ရက္ခိတွာ မိတဘာဏိနော နာမ မရဏာဒုက္ခာ မုစ္စန္တိ’’တိ ဒဿေတွာ **ကိန္နရဝတ္ထုံ** အာဟရိ။

ဗာရာဏသိတသီ ကိရေကော လုဒ္ဒကော ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ဧကေနုပာယေန ဇယမ္ပတိကေ ဒွေ ကိန္နရေ ဂဟေတွာ အာနေတွာ ရညော အဒါသိ။ ရာဇာ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗေ ကိန္နရေ ဒိသွာ တုဿိတွာ ‘‘လုဒ္ဒ, ဣမေသံ ကော ဂုဏော’’တိ ပုစ္ဆိ။ ‘‘ဒေဝ, ဧတေ မဓုရေန သဒ္ဒေန ကယန္တိ, မနုညံ နစ္စန္တိ, မနုဿာ ဧဝံ ကယိတုဉ္စ နစ္စိတုဉ္စ န ဇာနန္တီ’’တိ။ ရာဇာ လုဒ္ဒဿ ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ ကိန္နရေ ‘‘ကယထ နစ္စထာ’’တိ အာဟ။ ကိန္နရာ ‘‘သစေ မယံ ကယန္တာ ဗျဉ္ဇနံ ပရိပုဏ္ဏံ ကာတုံ န သက္ခိဿာမ, ဒုဂ္ဂီတံ ဟောတိ, အမှေ ဂရဟိဿန္တိ ဝဓိဿန္တိ, ဗဟုံ ကထေန္တာနဉ္စ ပန မုသာဝာဒောပိ ဟောတီ’’တိ မုသာဝာဒဘယေန ရညာ ပုနပ္ပုနံ ဝုတ္တာပိ န ကယိံသု န နစ္စိံသု။ ရာဇာ ကုဇ္ဈိတွာ ‘‘ဣမေ မာရေတွာ မံသံ ပစိတွာ အာဟရထာ’’တိ အာဏာပေန္တော သတ္တမံ ကထမာဟ –

၁၁၀. ‘‘ဣမေ န ဒေဝါ န ဂန္ဓဗ္ဗပုတ္တာ၊ မိကာ ဣမေ အတ္ထဝသံ ဂတာ မေ။
ဧကဉ္စ နံ သာယမာသေ ပစန္တု၊ ဧကံ ပုနပ္ပာတရာသေ ပစန္တူ’’တိ။

တတ္ထ **မိကာ ဣမေ**တိ ဣမေ သစေ ဒေဝါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ဝါ ဘဝေယျုံ, နစ္စေယျုံ ဂါယေယျုံစ, ဣမေ ပန မိကာ တိရစ္ဆာနဂတာ။ **အတ္ထဝသံ ဂတာ မေ** တိ အတ္ထံ ပစ္စာသီသန္တေန လုဒ္ဒေန အာနီတတ္တာ အတ္ထဝသေန မမ ဟတ္ထံ ဂတာ။ ဧတေသု ဧကံ သာယမာသေ, ဧကံ ပာတရာသေ ပစန္တူတိ။

ကိန္နရီ စိန္တေသိ ‘‘ရာဇာ ကုဒ္ဓော နိဿံသယံ မာရေဿတိ, ဣဒာနိ ကထေတုံ ကာလော’’တိ အဋ္ဌမံ ကထမာဟ –

၁၁၁. ‘‘သတံ သဟဿာနိ ဒုဘာသိတာနိ၊ ကလမ္ပိ နာဂ္ဃန္တိ သုဘာသိတဿ။
ဒုဗ္ဘာသိတံ သင်္ကမာနော ကိလေသော၊ တသ္မာ တုဏှီ ကိမ္ပုရိသာ န ဗာလျာ’’တိ။

တတ္ထ **သင်္ကမာနော ကိလေသော** တိ ကအစိ အပဟံ ဘာသမာနော ဒုဗ္ဘာသိတံ ဘာသေယျံ, ဧဝံ ဒုဗ္ဘာသိတံ သင်္ကမာနော ကိလိဿတိ ကိလမတိ။ **တသ္မာ** တိ တေန ကာရဏေန တုမှာကံ န ကယိံ, န ဗာလဘာဝေနာတိ။

ရာဇာ ကိန္နရိယာ တုဿိတွာ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၁၁၂. ‘‘ယာ မေသာ ဗျာဟာသိ ပမုဉ္စထေတံ၊ ဂိရိဉ္စ နံ ဟိမဝန္တံ နယန္တု။
ဣမဉ္စ ခော ဒေန္တု မဟာနသာယ၊ ပါတောဝ နံ ပာတရာသေ ပစန္တူ’’တိ။

တတ္ထ **ယာ မေသာ**တိ ယာ မေ ဧသာ။ **ဒေန္တု** တိ မဟာနသတ္ထာယ ဒေန္တု။

ကိန္နရော ရညော ဝစနံ သုတွာ ‘‘အယံ မံ အကထေန္တံ အဝဿံ မာရေဿတိ, ဣဒာနိ ကထေတုံ ဝဋ္ဋတီ’’တိ ဣတရံ ကထမာဟ –

၁၁၃. ‘‘ပဇ္ဇုန္နနာထာ ပသဝေါ၊ ပသုနာထာ အယံ ပဇာ။
တွံ နာထောသိ မဟာရာဇ၊ နာထောဟံ ဘရိယာယ မေ။
ဒွိန္နမညတရံ ဉတွာ၊ မုတ္တော ဂစ္ဆေယျ ပဗ္ဗတ’’န္တိ။

တတ္ထ **ပဇ္ဇုန္နနာထာ ပသဝေါ** တိ တိဏဘက္ခာ ပသဝေါ မေဃနာထာ နာမ။ **ပသုနာထာ အယံ ပဇာ**တိ အယံ ပန မနုဿပဇာ ပဉ္စဂေါရသေန ဥပဇီဝန္တီ ပသုနာထာ ပသုပတိဋ္ဌာ။ **တွံ နာထောသီ**တိ တွံ မမ ပတိဋ္ဌာ အသိ။ **နာထောဟ**

န္တိ မမ ဘရိယာယ အဟံ နာထော, အဟမသ္သာ ပတိဌာ။ **ဒ္ဝိန္နမညတရံ ဥတ္တတ, မုတ္တော ဂစ္ဆေယ္ယ ပဗ္ဗတ** န္တိ အမ္ဟာကံ ဒ္ဝိန္နံ အန္တရေ ဧကော ဧကံ မတံ ဥတ္တတ သယံ မရဏာတော မုတ္တော ဟိမဝန္တံ ဂစ္ဆေယ္ယ, ဇီဝမာနာ ပန မယံ အညမညံ န ဇဟာမ, တသ္မာ သစေပိ က္လမံ ဟိမဝန္တံ ပေသေတုကာမော, မံ ပဌမံ မာရေတ္ဝာ ပစ္ဆာ ပေသေဟီတိ။

ဧဝဥ္စ ပန ဝတ္ဝာ ''မဟာရာဇ, န မယံ တဝ ဝစနံ အကာတုကာမတာယ တုဏှီ အဟုမ္ဟ, မယံ ကထာယ ပန ဒေါသံ ဒိသွာ န ကထယိမ္ဟာ''တိ ဒီပေန္တော က္လမံ ကထာဒ္ဝယမာဟ –

၁၁၄. ''န ဝေ နိန္ဒာ သုပရိဝဇ္ဇယေထ၊ နာနာ ဇနာ သေဝိတဗ္ဗာ ဇနိန္ဒ။
ယေနေဝ ဧကော လဘတေ ပသံသံ၊ တေနေဝ အညော လဘတေ နိန္ဒိတာရံ။

၁၁၅. ''သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တော အတိစိတ္တော၊ သဗ္ဗော လောကော စိတ္တဝတ သမ္ဟိ စိတ္တေ။
ပစ္စေကစိတ္တာ ပုထု သဗ္ဗသတ္တာ၊ ကဿီဓ စိတ္တဿ ဝသေန ဝတ္တေ''တိ။

တတ္ထ **သုပရိဝဇ္ဇယေထာ** တိ မဟာရာဇ, နိန္ဒာ နာမ သုခေန ပရိဝဇ္ဇေတုံ န သက္ကာ။ **နာနာ ဇနာ**တိ နာနာဆန္ဒာ ဇနာ။ **ယေနေဝတ**တိ ယေန သီလာဒိဂုဏေန ဧကော ပသံသံ လဘတိ, တေနေဝ အညော နိန္ဒိတာရံ လဘတိ။ အမ္ဟာကဥ္ဟိ ကိန္နရာနံ အန္တရေ ကထနေန ပသံသံ လဘတိ, မနုဿာနံ အန္တရေ နိန္ဒံ, က္လတိ နိန္ဒာ နာမ ဒုပ္ပရိဝဇ္ဇိယာ, သွတဟံ ကထံ တဝ သန္တိကာ ပသံသံ လဘိဿာမီတိ။

သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တော တိ မဟာရာဇ, အသပ္ပုရိသော နာမ ဟဏာတိပာတာဒိစိတ္တေန, သပ္ပုရိသော ပဏာတိပာတာ ဝေရမဏီ အာဒိစိတ္တေန အတိစိတ္တောတိ, ဇဝံ သဗ္ဗော လောကော ပရိစိတ္တော အတိစိတ္တောတိ အတ္ထော။ **စိတ္တဝတ သမ္ဟိ စိတ္တေ** တိ သဗ္ဗော ပန လောကော အတ္တနော ဟီနေန တ ပဏီတေန တ စိတ္တေန စိတ္တဝတ နာမ။ **ပစ္စေကစိတ္တာ** တိ ဟဋ္ဌိယေက္ကစိတ္တာ ပုထုပ္ပဘေဒာ သဗ္ဗေ သတ္တာ။ တေသု ကဿေကဿ တဝ တ အ ညဿ တ စိတ္တေန ကိန္နရီ တ မာဒိသော တ အညော တ ဝတ္တေယ္ယ, တသ္မာ ''အယံ မမ စိတ္တဝသေန န ဝတ္တ တီ''တိ, မာ မယ္ဟံ ကုဇ္ဈိ။ သဗ္ဗသတ္တာ ဟိ အတ္တနော စိတ္တဝသေန ဂစ္ဆန္တိ, ဒေဝတိ။ ကိမ္ပုရိသော ရညော ဓမ္မံ ဒေ သေသိ။

ရာဇာ ''သဘာဝမေဝ ကထေတိ ပဏ္ဍိတော ကိန္နရော''တိ သောမနဿပ္ပတ္တော ဟုတ္ဝာ ဩသာနကထမာဟ –

၁၁၆. ''တုဏှီ အဟူ ကိမ္ပုရိသော သဘရိယော၊ ယော အနိ ဗ္ဗာဟာသိ ဘယဿ ဘီတော။
သော အနိ မုတ္တော သုခိတော အရောဂေါ၊ တစာကိရေဝတ္ထဝတီ နရာန''န္တိ။

တတ္ထ **တစာကိရေဝတ္ထဝတီ နရာန** န္တိ တစာဂိရာ ဧဝ က္လမေသံ သတ္တာနံ အတ္ထဝတီ ဟိတာဝဟာ ဟောတီတိ အတ္ထော။

ရာဇာ ကိန္နရေ သုဝဏ္ဏပဉ္စရေ နိသီအပေတ္ဝာ တမေဝ လုဒ္ဒံ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ''ဂစ္ဆ ဘဏေ, ဂဟိတဋ္ဌာနေ ယေဝ ဝိဿဇ္ဇေဟီ''တိ ဝိဿဇ္ဇာပေသိ။ မဟာသတ္တောပိ ''အာစရိယ, ဇဝံ ကိန္နရာ တစံ ရက္ခိတ္ဝာ ပတ္တကာလေ ကထိတေန သုဘာသိတေနေဝ မုတ္တာ, တ္ဝံ ပန ဒုက္ကထိတေန မဟာဒုက္ခံ ပတ္တော''တိ က္လဒံ ဥအာဟရဏံ ဒဿေတ္ဝာ တ ''အာစရိယ, မာ ဘာယိ, ဇီဝိတံ တေ အဟံ ဒဿာမီ''တိ အဿာသေသိ, ''အပိစ ခော ပန တုမှေဟ မံ ရက္ခေယ္ယာ ထာ''တိဝုတ္တေ ''န တာဝ နက္ခတ္တယောဂေါ လဗ္ဘတီ''တိ ဒိဝသံ ဝိတိနာမေတ္ဝာ မဇ္ဈိမယာမသမနန္တရေ မတံ ဧဠကံ အာဟရာပေတ္ဝာ ''ဗြာဟ္မဏ, ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဂန္တ္ဝာ ဇီဝာဟီ''တိ ကဥ္စိ အဇာနာပေတ္ဝာ ဥယျောဇေတ္ဝာ ဧဠ ကမံသေန ဗလိ ကတ္ဝာ ဒ္ဝါရံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။

သတ္ထာ က္လမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတ္ဝာ ''န, ဘိက္ခဝေ, က္လအနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ကောကာလိကော တစာယ ဟတောယေ တ''တိ ဝတ္ဝာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တအ ကဋ္ဌာရပိင်္ဂလော ကောကာလိကော အဟောသိ, တက္ကာရိယပဏ္ဍိ တော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

တဿ ကမ၀ရံ ဒမ္မိ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ ဘိက္ခူ ဟိ "ဗဟူပကာရော တေ အာဝုသော, ဒေဝဒတ္တသတ္ထာ, တွံ တထာဂတံ နိဿာယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ လဘိ, တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂ ဏှိ, လာဘသက္ကာရံ ဟာပုဏီ"တိ ဝုတ္တော "အာဝုသော, သတ္ထာရာ မမ တိဏဂ္ဂမတ္တောပိ ဥပကာရော န က တော, အဟံ သယမေဝ ပဗ္ဗဇိံ, သယံ တီဏိ ပိဋကာနိ ဥဂ္ဂဏှိံ, သယံ လာဘသက္ကာရံ ဟာပုဏိ"န္တိ ကထေသိ။ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ "အကတညူ အာဝုသော, ဒေဝဒတ္တော အကတဝေဒီ"တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ "ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "ဣမာယ နာမာ"တိ ဝုတ္တေ "န, ဘိက္ခ ဝေ, ဒေဝဒတ္တော ဣဒါနေဝ အကတညူ, ပုဗ္ဗေပိ အကတညူယေဝ, ပုဗ္ဗေပေသ မယာ ဇီဝိတေ ဒိန္နေပိ မမ ဂုဏမတ္တံ န ဇာနာတီ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကော အသီတိကောဋိဝိဘဝေ သေဋ္ဌိ ပုတ္တံ လဘိတွာ တ "မဟာဓနကော"တိဿ, နာမံ ကတွာ "သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တော မမ ပုတ္တော ကိလမိဿတီ"တိ န ကိဉ္စိ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂ ဏှာပေသိ။ သော ဂီတနစ္စတဒိတဓာဒနဘောဇနတော ဥဒ္ဓံ န ကိဉ္စိ အညာသိ။ တံ ဝယပ္ပတ္တံ ပတိရူပေန အရေန သံ ယောဇေတွာ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ သော တေသံ အစ္စယေန ဣတ္ထိဓုတ္တသုရာဓုတ္တာဒီဟိ ပရိဝုတော နာနာ ဗျသနမုခေဟိ ဣဏံ အာဒာယ တံ အတုံ အသက္ကောန္တော ဣဏာယိကေဟိ စောဒိယမာနော စိန္တေသိ "ကိံ မယှံ ဇီ ဝိတေန, ဧကေနမှိ အတ္တဘာဝေန အညော ဝိယ ဇာတော, မတံ မေ သေယျော"တိ။ သော ဣဏာယိကေ အာဟ – "တုမှ ဟာကံ ဣဏပဏ္ဏာနိ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆထ, ဂင်္ဂာတီရေ မေ နိဒဟိတံ ကုလသန္တကံ ဓနံ အတ္ထိ, တံ တေ ဒဿ သာမီ"တိ။ တေ တေန သဒ္ဓိံ အဂမံသု။ သော "ဣဓ ဓန"န္တိ နိဓိဋ္ဌာနံ အာစိက္ခန္တော ဝိယ "ဂင်္ဂါယံ ပတိတွာ မရိဿ သာမီ"တိ ပလာယိတွာ ဂင်္ဂါယံ ပတိ။ သော စဏ္ဍသောတေန ဝုယှမာနော ကာရုညရဝံ ဝိရဝိ။

တဒါ မဟာသတ္တော ရုရုမိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ပရိဝါရံ ဆဍ္ဍေတွာ ဧကကော ဂင်္ဂါနိဝတ္တနေ ရမဏီ ယေ သာလမိဿကေ သုပုပ္ဖိတအမ္ဗဝနေ ဝသတိ ဥပေါသထံ ဥပဝုတ္ထာယ။ တဿ သရီရစ္ဆဝိ သုမဇ္ဇိတကဉ္စနပဋ္ဋ ဝဏ္ဏာ အဟောသိ, ဟတ္ထပါဒာ လာခါရသပရိကမ္မကတာ ဝိယ, နင်္ဂုဋ္ဌံ စာမရီနင်္ဂုဋ္ဌံ ဝိယ, သိင်္ဂါနိ ရဇတဒါမသဒိ သာနိ, အက္ခီနိ သုမဇ္ဇိတမဏိဂုဠိကာ ဝိယ, မုခံ ဩဒဟိတွာ ဌပိတရတ္တကမ္ဗလဂေဏ္ဍုကံ ဝိယ။ ဧဝရူပံ တဿ ရူပံ အဟောသိ။ သော အဍ္ဍရတ္တသမယေ တဿ ကာရုညသဒ္ဒံ သုတွာ "မနုဿသဒ္ဒော သူယတိ, မာ မယိ ဓရန္တေ မ ရတု, ဇီဝိတမဿ ဒဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ သယနဂုမ္ဗာ ဥဋ္ဌာယ နဒီတီရံ ဂန္တွာ "အမ္ဘော ပုရိသ, မာ ဘာယိ, ဇီဝိ တံ တေ ဒဿာမီ"တိ အဿာသေတွာ သောတံ ဆိန္ဒန္တော ဂန္တွာ တံ ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ တီရံ ပာပေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ နေတွာ ဖလာဖလာနိ ဒတွာ ဒွီဟတီဟစ္စယေန "ဘော ပုရိသ, အဟံ တံ ဣတော အရညတော နိ ဟရိတွာ ဗာရာဏသိမဂ္ဂေ ဌပေဿာမိ, တွံ သောတ္ထိနာ ဂမိဿသိ, အပိစ ခော ပန တွံ 'အသုကဋ္ဌာနေ နာမ ကဉ္စ နမိဂေ ဝသတီ'တိ ဓနကာရဏာ မံ ရညော စေဝ ရာဇမဟာမတ္တဿ စ မာ အာစိက္ခာဟီ"တိ အာဟ။ သော "သာဓု သာမီ"တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။

မဟာသတ္တော တဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ တံ အတ္တနော ပိဋ္ဌိယံ အာရောပေတွာ ဗာရာဏသိမဂ္ဂေ ဩတာရေတွာ တ နိဝတ္တိ။ တဿ ဗာရာဏသိပဝိသနဒိဝသေယေဝ ခေမာ နာမ ရညော အဂ္ဂမဟေသီ ပစ္စူသကာလေ သုပိနန္တေ သု ဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မိဂံ အတ္တနော ဓမ္မံ ဒေသေန္တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ "သစေ ဧဝရူပေါ မိဂေါ န ဘဝေယျ, နာဟံ သုပိနေ ပဿ ေယျံ, အဒ္ဓါ ဘဝိဿတိ, ရညော အာရောစေဿာမီ"တိ။ သာ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ "မဟာရာဇ, အဟံ သုဝဏ္ဏ ဝဏ္ဏံ မိဂံ ပဿိတုံ ဣစ္ဆာမိ, သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမိဂဿ ဓမ္မံ သောတုကာမာမှိ, လဘိဿာမိ စေ, ဇီဝေယျံ, နော စေ, နတ္ထိ မေ ဇီဝိတ"န္တိ အာဟ။ ရာဇာ တံ အဿာသေတွာ "သစေ မနုဿလောကေ အတ္ထိ, လဘိဿသီ"တိ ဝတွာ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ မိဂါ နာမ ဟောန္တီ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အာမ, ဒေဝ, ဟောန္တီ"တိ သုတွာ အလင်္ကတဟတ္ထိက္ခန္ဓေ သုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကေ သဟဿထဝိကံ ဌပေတွာ ယော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ မိဂံ အာစိ က္ခိဿတိ, တဿ သဒ္ဓိံ သဟဿထဝိကသုဝဏ္ဏစင်္ကောဋကေန တဉ္စ ဟတ္ထိံ တတော စ ဥတ္တရိ အတုကာမော

ဟုတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ ကထံ လိခါပေတွာ ကေံ အမစ္စံ ပက္ကောသာပေတွာ “ဟေဝ် တာတ, မမ ဝစနေန က္လမံ ကထံ နဂရ တသိနံ ကထေဟီ”တိ က္လမသိမ် ဇာတကေ ပဌမံ ကထမာဟ –

၁၁၇. “တသ္သ ကမဝရံ ဒမ္မိ၊ နာရိယော စ အလင်္ကတာ။
ယော မေ တံ မိဂမက္ခာတိ၊ မိကနံ မိဂမုတ္တမ”န္တိ။

အမစ္စော သုဝဏ္ဏပဋ္ဋံ ဂဟေတွာ သကလနဂရေ တစာပေသိ။ အထ သော သေဋ္ဌိပုတ္တော ဗာရာဏသိံ ပဝိသန္တောဝ တံ ကထံ သုတွာ အမစ္စသ္သ သန္တိကံ ဂန္တွာ “အဟံ ရညော ဝေရူပံ မိဂံ အာစိက္ခိသ္သာမိ, မံ ရညော ဒသ္သေဟီ”တိ အာဟ။ အမစ္စော ဟတ္ထိက္ခန္ဓတော ဩတရိတွာ တံ ရညော သန္တိကံ နေတွာ “အယံ ကိရ, ဒေဝ, တံ မိဂံ အာစိက္ခိသ္သတီ”တိ ဒသ္သေသိ။ ရာဇာ “သစ္စံ အမ္ဘော ပုရိသာ”တိ ပုစ္ဆိ။ သော “သစ္စံ မဟာရာဇ, တွံဝံ တေံ ယသံ မယှံ ဒေဟီ”တိ ဝဒန္တော ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၁၁၈. “မယှံ ကမဝရံ ဒေဟိ၊ နာရိယော စ အလင်္ကတာ။
အဟံ တေ မိဂမက္ခိသ္သံ၊ မိကနံ မိဂမုတ္တမ”န္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တသ္သ မိတ္တဒုဗ္ဘိသ္သ တုဿိတွာ “အမ္ဘော ကုဟိံ သော မိကေ ဝသတီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အသုကဌာနေ နာမ ဒေဝ”တိ ဝုတ္တေ တမေဝ မဂ္ဂဒေသကံ ကတွာ မဟန္တေန ပရိတရေန တံ ဌာနံ အဂမာသိ။ အထ နံ သော မိတ္တဒုဗ္ဘိ “သေနံ, ဒေဝ, သန္နိသီဒာပေဟီ”တိ ဝတွာ သန္နိသိန္နာယ သေနာယ ဧသော, ဒေဝ, သုဝဏ္ဏမိကေ ဧတသ္မိံ ဝနေ ဝသတီ”တိ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ အာစိက္ခန္တော တတိယံ ကထမာဟ –

၁၁၉. “ဧတသ္မိံ ဝနသဏ္ဍသ္မိံ၊ အမ္ဗာ သာလာ စ ပုပ္ဖိတာ။
က္လန္ဒကေပကာသဉ္ဆန္နာ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိကေ”တိ။

တတ္ထ **က္လန္ဒကေပကာသဉ္ဆန္နာ** တိ ဧတသ္သ ဝနသဏ္ဍသ္သ ဘူမိ က္လန္ဒကေပကဝဏ္ဏာယ ရတ္တာယ သုခသမ္ဖသ္သာယ တိဏဇာတိယာ သဉ္ဆန္နာ, သသကုစ္ဆိ ဝိယ မုဒုကာ, ဧတ္ထ ဧတသ္မိံ ရမဏီယေ ဝနသဏ္ဍေ သော တိဋ္ဌတီ တိ ဒသ္သေတိ။

ရာဇာ တသ္သ ဝစနံ သုတွာ အမစ္စေ အာဏာပေသိ “တသ္သ မိဂသ္သ ပလာယိတုံ အဒတွာ ခိပ္ပံ အာဝုဓဟတ္ထေဟိ ပုရိသေဟိ သဒ္ဓိံ ဝနသဏ္ဍံ ပရိတရေထာ”တိ။ တေ တထာ ကတွာ ဥန္နဒိံသု။ ရာဇာ ကတိပယေဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ, သောပိ တသ္သ အဝိဒူရေ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော တံ သဒ္ဒံ သုတွာ စိန္တေသိ “မဟန္တော ဗလကာယသဒ္ဒေါ, တမှာ မေ ပုရိသာ ဘယေန ဥပ္ပန္နေန ဘဝိတဗ္ဗ”န္တိ ။ သော ဥဋ္ဌာယ သကလပရိသံ ဩလောကေတွာ ရညော ဌိတဌာနံ ဒိသွာ “ရညော ဌိတဌာနေယေဝ မေ သောတ္ထိ ဘဝိဿတိ, ဧတ္ထေဝ မယာ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတွာ ရာဇာဘိမုခော ဟယာသိ။ ရာဇာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “နာဂဗလော မိကေ အဝတ္ထရန္တော ဝိယ အာဂစ္ဆေယျ, သရံ သန္နယှိတွာ က္လမံ မိဂံ သန္တာသေတွာ သစေ ပလာယတိ, ဝိဇ္ဈိတွာ ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ ဂဏှိဿာမီ”တိ ဓနုံ အာရောပေတွာ ဗောဓိသတ္တာဘိမုခော အဟောသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ က္လမံ ကထာဒွယမာဟ –

၁၂၀. “ဓနုံ အဒ္ဒေဇ္ဈံ ကတွာန၊ ဥသုံ သန္နယှုဟုပာဂမိ။
မိကေ စ ဒိသွာ ရာဇာနံ၊ ဒူရတော အဇ္ဈဘာသထ။

၁၂၁. “အာဂမေဟိ မဟာရာဇ၊ မာ မံ ဝိဇ္ဈိ ရထေသဘ။
ကော နု တေ က္လဒမက္ခာသိ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိကေ”တိ။

တတ္ထ **အဒ္ဒေဇ္ဈံ ကတွာန** တိ ဇိယာယ စ သရေန စ သဒ္ဓိံ ဧကမေဝ ကတွာ။ **သန္နယှုဟာ** တိ သန္နယှိတွာ။ **အာဂမေဟီ**တိ “တိဋ္ဌ, မဟာရာဇ, မာ မံ ဝိဇ္ဈိ, ဓီဝက္ကဟမေဝ ဂဏှာဟီ”တိ မဓုရာယ မနုဿတစာယ အဘာသိ။

ရာဇာ တဿ မဓုရကထာယ ဗန္ဓိတ္ဝာ ဓနံ ဒြတာရေတ္ဝာ ကရဝေန အဌာသိ။ မဟာသတ္တောပိ ရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ မဓုရပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ မဟာဇနောပိ သဗ္ဗာဝုဓာနိ ဆဍ္ဍေတွာ အာဂန္တွာ ရာဇာနံ ပရိဝါရေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ မဟာသတ္တော သုဝဏ္ဏကိင်္ကိဏိကံ စာလေန္တော ဝိယ မဓုရေန သရေန ရာဇာနံ ပုစ္ဆိ “ကော နု တေ ဣဒမက္ခာသိ, ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိဂေ”တိ? တသ္မိံ ခဏေ ဟာပပုရိသော ထောကံ ပဋိက္ကမိတွာ သောတပထေဝ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ “ဣမိနာ မေ ဒဿိတော”တိ ကထေန္တော ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၁၂၂. “သေ ဟာပစရော ပေသော၊ သမ္မ တိဋ္ဌတိ အာရကာ။
သောယံ မေ ဣဒမက္ခာသိ၊ ဧတ္ထေသော တိဋ္ဌတေ မိဂေ”တိ။

တတ္ထ **ဟာပစရော**တိ ဝိဿဋ္ဌာစာရော။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော တံ မိတ္တဒုဗ္ဘိံ ဂရဟိတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော သတ္တမံ ကထမာဟ –

၁၂၃. “သစ္စံ ကိရေဝ မာဟံသု၊ နရာ ဧကစ္စိယာ ဣဓ။
ကဋ္ဌံ နိပ္လဝိတံ သေယျော၊ န တွေဝေကစ္စိယော နရော”တိ။

တတ္ထ **နိပ္လဝိတ** န္တိ ဥတ္တာရိတံ။ **ဧကစ္စိယော** တိ ဧကစ္စော ပန မိတ္တဒုဗ္ဘိ ဟာပပုဂ္ဂလော ဥဒကေ ပတန္တောပိ ဥတ္တာရိတော န တွေဝ သေယျော။ ကဋ္ဌဉ္ဟိ နာနပ္ပကာရေန ဥပကာရာယ သံဝတ္တတိ, မိတ္တဒုဗ္ဘိ ပန ဟာပပုဂ္ဂလော ဝိနာသာယ, တသ္မာ တတော ကဋ္ဌမေဝ ဝရတရန္တိ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ကထယိံသု, မယာ ပန တေသံ ဝစနံ န ကတန္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၁၂၄. “ကိံ နု ရုရု ဂရဟသိ မိဂါနံ၊ ကိံ ပက္ခီနံ ကိံ ပန မာနုသာနံ။
ဘယံ ဟိ မံ ဝိန္ဒတိနပ္ပရူပံ၊ သုတွာန တံ မာနုသိံ ဘာသမာန”န္တိ။

တတ္ထ **မိဂါန**န္တိ မိဂါနမညတရံ ဂရဟသိ, ဥဒာဟု ပက္ခီနံ, မာနုသာနန္တိ ပုစ္ဆိ။ **ဘယဉ္ဟိ မံ ဝိန္ဒတီ** တိ ဘယံ မံ ပဋိလဘတိ, အဟံ အတ္တနိ အနိဿရော ဘယသန္တကော ဝိယ ဟောမိ။ **အနပ္ပရူပ** န္တိ မဟန္တံ။

တတော မဟာသတ္တော “မဟာရာဇ, န မိဂံ, န ပက္ခိံ ဂရဟာမိ, မနုဿံ ပန ဂရဟာမီ”တိ ဒဿေန္တော နဝမံ ကထမာဟ –

၁၂၅. “ယမုဒ္ဓရိံ ဝါဟနေ ဝုယှမာနံ၊ မဟောဒကေ သလိလေ သီဃသောတေ။
တတောနိဒါနံ ဘယမာဂတံ မမ၊ ဒုက္ခော ဟဝေ ရာဇ အသဗ္ဘိ သင်္ဂမော”တိ။

တတ္ထ **ဝါဟနေ**တိ ပတိတပတိတေ ဝဟိတုံ သမတ္ထေ ဂင်္ဂါဝဟေ။ **မဟောဒကေ သလိလေ**တိ မဟာဥဒကေ မဟာသလိလေတိ အတ္ထော။ ဥဘယေနာပိ ဂင်္ဂါဝဟဿေဝ ဗဟုဥဒကတံ ဒဿေတိ။ **တတောနိဒါန**န္တိ မဟာရာဇ, ယော မယှံ တယာ ဒဿိတော ပုရိသော, ဧသော မယာ ဂင်္ဂါယ ဝုယှမာနော အဍ္ဎရတ္တသမယေ ကာရုညရဝံ ဝိရဝန္တော ဥဒ္ဓရိတော, တတောနိဒါနံ မေ ဣဒမဇ္ဇ ဘယံ အာဂတံ, အသပ္ပုရိသေဟိ သမာဂမော နာမ ဒုက္ခော, မဟာရာဇာတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ တဿ ကုဇ္ဈိတွာ “ဧဝံ ဗဟူပကာရဿ နာမ ဂုဏံ န ဇာနာတိ, ဝိဇ္ဈိတွာ နံ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေဿာမီ”တိ ဒသမံ ကထမာဟ –

၁၂၆. “သောဟံ စတုပ္ပတ္တမိမံ ဝိဟင်္ဂမံ၊ တနုစ္ဆိဒံ ဟဒယေ ဩသဇာမိ။
ဟနာမိ တံ မိတ္တဒုဗ္ဘိံ အကိစ္စကာရိံ၊ ယော တာဒိသံ ကမ္မကတံ န ဇာနေ”တိ။

Tattha **catuppatta**nti catūhi tacapattehi samannāgataṃ. **Vihaṅgama**nti ākāsagāmiṃ. **Tanusiṭṭha**nti sarīraladdhaṃ. **Dussthadhāmī**ti etassa hadaye vissameyyaṃ.

Tato mahāsatto "mā se maṃ nissāya nassatū"ti cintetvā codetumaṃ kathamāha –

१२७. "Dirassa bālassa hadeve hi nissa, sakhāto vadha nassantaṃ kiṃ doṭṭhu.
Kāmaṃ ghareyya nuguṇa pahātabbo, yadassa bhaṅgaṃ tadetassa dehi.
Ahaññu te kāmakarena bhāmī"ti.

Tattha **kāma**nti kāmena yathāruciyā attanoyo ghareyya nuguṇaṃ. **Yadassa bhaṅgaṃ tadetassa dehi**ti yadassa ca tassa "ñāṇaṃ nāma te datvāmī"ti tayā kathitaṃ, taṃ tassa dehi. **Kāmakarena**ti kaṇḍakarena, yaṃ kaṇḍassa, taṃ karohi, maṃsaṃ te me khāda, kīḷāmigaṃ te karohi, sabbattha te anukūlavattī bhavissāmīti attho.

Taṃ sutvā rājā tuṭṭhamānaso mahāsattassa thutiṃ karonto anantaraṃ kathamāha –

१२८. "Anvā rūpaṃ adhameyo satataṃ soro, yo duppato mānussa na duppo.
Kāmaṃ ghareyya nuguṇa pahātabbo, yadassa bhaṅgaṃ tadetassa dammi.
Ahaññu te kāmakaraṃ dadāmī"ti.

Tattha **sataṃ sore**ti anvā taṃ sataṃ paṭṭhitānaṃ adhameyo. **Kāmakaraṃ**ti ahaṃ taṃ dhammakathāya pasīditvā tuyhaṃ kāmakaraṃ dadāmi, ñatvā patthāya tumhehi nibbāya yathāruciyā viharathāti mahāsattassa varaṃ adāsi.

Atha naṃ mahāsatto "mahārāja, manussā nāma aññaṃ mukhena bhāsanti, aññaṃ kāyena karonti"ti parikāhanto dve gāthā abhāsi –

१२९. "Suvijānaṃ siṅgālānaṃ, sakuṇānañca vassitaṃ.
Manussavassitaṃ rāja, duvijānataraṃ tato.

१३०. "Api ce maññatī poso, ñāti mitto sakhāti vā.
Yo pubbe sumano hutvā, pacchā sampajjate diso"ti.

Taṃ sutvā rājā "migarāja, mā maṃ evaṃ maññi, ahañhi rajjampi pahantopi na tuyhaṃ dinnavaraṃ pahissāmi, saddahatha, mayha"nti varaṃ adāsi. Mahāsatto tassa santike varaṃ gaṇhanto attano ādiṃ katvā sabbasattānaṃ abhayadānaṃ varaṃ gaṇhi. Rājāpi taṃ varaṃ datvā bodhisattaṃ nagaraṃ netvā mahāsattañca nagarañca alaṅkārāpetvā deviyā ca dhammaṃ desāpesi. Mahāsatto deviṃ ādiṃ katvā rañño ca rājaparisāya ca madhurāya manussabhāsāya dhammaṃ desetvā rājānaṃ dasahi rājadhammehi ovaditvā mahājanaṃ anusāsitvā araññaṃ pavisitvā migagaṇaparivuto tattha vasati. Rājā "sabbesaṃ sattānaṃ abhayaṃ dammī"ti nagare bheriṃ carāpesi. Tato paṭṭhāya migapakkhīnaṃ koci hatthaṃ pasāretuṃ samattho nāma nāhosi. Migagaṇo manussānaṃ sassāni khādati, koci vāretuṃ na sakkoti. Mahājano rājaṅgaṇaṃ gantvā upakkosi. Tamatthaṃ pakāsento satthā imaṃ gāthamāha –

१३१. "Samāgatā jānapadā, negamā ca samāgatā.
Migā sassāni khādanti, taṃ devo paṭisedhatū"ti.

Tattha **taṃ devo**ti taṃ migagaṇaṃ devo paṭisedhetūti.

တံ သုတွာ ရာဇာ ကထာဒွယမာဟ –

၁၃၂. ''ကာမံ ဇနပဒေါ မာသိ၊ ရဋ္ဌဉ္စာပိ ဝိနဿတု။
န တွေဝါဟံ ရုရုံ ဒုဗ္ဘေ၊ ဒတွာ အဘယဒက္ခိဏံ။

၁၃၃. ''မာ မေ ဇနပဒေါ အာသိ၊ ရဋ္ဌဉ္စာပိ ဝိနဿတု။
န တွေဝါဟံ မိဂရာဇဿ၊ ဝရံ ဒတွာ မုသာ ဘဏေ''တိ။

တတ္ထ **မာသီ**တိ ကာမံ မယှံ ဇနပဒေါ မာ ဟောတု။ **ရုရု**န္တိ န တွေဝ အဟံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ ရုရုမိဂရာဇဿ အဘယဒက္ခိဏံ ဒတွာ ဒုဗ္ဘိဿာမီတိ။

မဟာဇနော ရညော ဝစနံ သုတွာ ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ အဝိသဟန္တော ပဋိက္ကမိ။ သာ ကထာ ဝိတ္ထာရိကာ အဟောသိ။ တံ သုတွာ မဟာသတ္တော မိဂဂဏံ သန္နိပါတာပေတွာ ''ဣတော ပဋ္ဌာယ မနုဿာနံ သဿာနိ မာ ခါဒထာ''တိ ဩဝဒိတွာ ''အတ္တနော ခေတ္တေသု ပဏ္ဏသညံ ဗန္ဓန္တူ''တိ မနုဿာနံ ဃောသာပေသိ။ တေ တထာ ဗန္ဓိံသု, တာယ သညာယ မိဂါ ယာဝဇ္ဇတနာ သဿာနိ န ခါဒန္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော အကတညူယေဝါ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ ''တဒါ သေဋ္ဌိပုတ္တော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, ရာဇာ အာနန္ဒော, ရုရုမိဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

ရုရုမိဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

[၄၈၃] ၁၀. သရဘမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ

အာသီသေထေဝ ပုရိသောတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အတ္တနာ သံခိတ္တေန ပုစ္ဆိတပဉှဿ ဓမ္မသေနာပတိနော ဝိတ္ထာရေန ဗျာကရဏံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ကဒါ ပန သတ္ထာ ထေရံ သံခိတ္တေန ပဉှံ ပုစ္ဆိတိ? ဒေဝေါရောဟနေ။ တတြာယံ သင်္ခေပတော အနုပုဗ္ဗိကထာ။ ရာဇဂဟသေဋ္ဌိနော ဟိ သန္တကေ စန္ဒနပတ္တေ အာယသ္မတာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန ဣဒ္ဓိယာ ဂဟိတေ သတ္ထာ ဘိက္ခူနံ ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယကရဏံ ပဋိက္ခိပိ။ တဒါ တိတ္ထိယာ ''ပဋိက္ခိတ္တံ သမဏေန ဂေါတမေန ဣဒ္ဓိပာဋိဟာရိယကရဏံ, ဣဒါနိ သယမ္ပိ န ကရိဿတီ''တိ စိန္တေတွာ မင်္ကုဘူတေဟိ အတ္တနော သာဝကေဟိ ''ကိံ, ဘန္တေ, ဣဒ္ဓိယာ ပတ္တံ န ဂဏှထာ''တိ ဝုစ္စမာနာ ''နေတံ အာဝုသော, အမှာကံ ဒုက္ကရံ, ဆဝဿ ပန အရုပတ္တဿတ္ထာယ အတ္တနော သဏှသုခုမဂုဏံ ကော ဂိဟီနံ ပကာသေဿတီတိ န ဂဏှိမှ, သမဏာ ပန သက္ယပုတ္တိယာ လောလတာယ ဣဒ္ဓိံ ဒဿေတွာ ဂဏှိံသု။ မာ 'အမှာကံ ဣဒ္ဓိကရဏံ ဘာရော'တိ စိန္တယိတ္ထ, မယဉှိ တိဋ္ဌန္တု သမဏဿ ဂေါတမဿ သာဝကာ, အာကင်္ခမာနာ ပန သမဏေန ဂေါတမေန သဒ္ဓိံ ဣဒ္ဓိံ ဒဿေဿာမ, သစေ ဟိ သမဏော ဂေါတမော ဧကံ ပာဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ, မယံ ဒွိဂုဏံ ကရိဿာမာ''တိ ကထယိံသု။

တံ သုတွာ ဘိက္ခူ ဘဂဝတော အာရောစေသုံ ''ဘန္တေ, တိတ္ထိယာ ကိရ ပါဋိဟာရိယံ ကရိဿန္တီ''တိ။ သတ္ထာ ''ဘိက္ခဝေ, ကရောန္တု, အဟမ္ပိ ကရိဿာမီ''တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ဗိမ္ဗိသာရော အာဂန္တွာ ဘဂဝန္တံ ပုစ္ဆိ ''ဘန္တေ, ပါဋိဟာရိယံ ကိရ ကရိဿထာ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇာ''တိ။ ''နနု, ဘန္တေ, သိက္ခာပဒံ ပညတ္တ''န္တိ။ ''မဟာရာဇ, တံ မယာ သာဝကာနံ ပညတ္တံ, ဗုဒ္ဓာနံ ပန သိက္ခာပဒံ နာမ နတ္ထိ။ ''ယထာ ဟိ, မဟာရာဇ, တဝ ဥယျာနေ ပုပ္ဖဖလံ အညေသံ တဂရိတံ, န တဝ, ဧဝံသမ္ပဒမိဒံ ဒဋ္ဌဗ္ဗ''န္တိ။ ''ကတ္ထ ပန, ဘန္တေ, ပါဋိဟာရိယံ ကရိဿထာ''တိ? ''သာဝတ္ထိနဂရဒွာရေ ကဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ''တိ။ ''အမှေဟိ တတ္ထ ကိံ ကတ္တဗ္ဗ''န္တိ? ''နတ္ထိ ကိဉ္စိ မဟာရာဇာ''တိ။ ပုနဒိဝသေ သတ္ထာ ကတဘတ္တကိစ္စော စာရိကံ ပက္ကာမိ။ မနုဿာ ''ကုဟိံ, ဘန္တေ, သတ္ထာ ဂစ္ဆတီ''တိ ပုစ္ဆန္တိ။ ''သာဝတ္ထိနဂရဒွာရေ ကဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ တိတ္ထိယမဒ္ဒနံ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကာတု''န္တိ တေသံ ဘိက္ခူ ကထယန္တိ။ မဟာဇနော ''အစ္ဆရိယရူပံ ကိရ ပါဋိဟာရိယံ ဘဝိဿတိ, ပဿိဿာမ န''န္တိ ဃရဒွာရာနိ ဆဍ္ဍေတွာ သတ္ထာရာ သဒ္ဓိံယေဝ အဂမာသိ။

အညတိတ္ထိယာ “မယမ္ပိ သမဏဿ ဂေါတမဿ ပါဋိဟာရိယကရဏဋ္ဌာနေ ပါဋိဟာရိယံ ကရိဿာမာ”တိ ဥပဋ္ဌာကေဟိ သဒ္ဓိံ သတ္ထာရမေဝ အနုဗန္ဓိံသု။ သတ္ထာ အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ဂန္တွာ ရညာ “ပါဋိဟာရိယံ ကိရ, ဘန္တေ, ကရိဿထာ”တိ ပုဋ္ဌော “ကရိဿာမီ”တိ ဝတွာ “ကဒါ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ အာသာဠ္ဟိပုဏ္ဏမာသိယ”န္တိ အာဟ။ “မဏ္ဍပံ ကရောမိ ဘန္တေ”တိ? “အလံ မဟာရာဇ, မမ ပါဋိဟာရိယကရဏဋ္ဌာနေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဒွါဒသယောဇနိကံ ရတနမဏ္ဍပံ ကရိဿတီ”တိ။ “ဧတံ ကာရဏံ နဂရေ ဃောသာပေမိ, ဘန္တေ”တိ? “ဃောသာပေဟိ မဟာရာဇာ”တိ။ ရာဇာ ဓမ္မဃောသကံ အလင်္ကတဟတ္ထိပိဋ္ဌိံ အာရောပေတွာ “ဘဂဝါ ကိရ သာဝတ္ထိနဂရဒွါရေ ကဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ တိတ္ထိယမဒ္ဒနံ ပါဋိဟာရိယံ ကရိဿတိ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ”တိ ယာဝ ဆဋ္ဌဒိဝသာ ဒေဝသိကံ ဃောသနံ ကာရေသိ။ တိတ္ထိယာ “ကဏ္ဍမ္ဗရုက္ခမူလေ ကိရ ကရိဿတီ”တိ သာမိကာနံ ဓနံ ဒတွာ သာဝတ္ထိသာမန္တေ အမ္ဗရုက္ခေ ဆိန္ဒာပယိံသု။ ဓမ္မဃောသကော ပုဏ္ဏမိဒိဝသေ ပါတောဝ “အဇ္ဇ, ဘဂဝတော ပါဋိဟာရိယံ ဘဝိဿတီ”တိ ဃောသေသိ။ ဒေဝတာနုဘာဝေန သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဒွါရေ ဌတွာ ဃောသိတံ ဝိယ အဟောသိ။ ယေ ယေ ဂန္တုံ စိတ္တံ ဥပ္ပါဒေန္တိ, တေ တေ သာဝတ္ထိံ ပတ္တမေဝ အတ္တာနံ ပဿိံသု, ဒွါဒသယောဇနိကာ ပရိသာ အဟောသိ။

သတ္ထာ ပါတောဝ သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတုံ နိက္ခမိ။ ကဏ္ဍော နာမ ဥယျာနပါလော ပိဏ္ဍိပက္ကမေဝ ကုမ္ဘပမာဏံ မဟန္တံ အမ္ဗပက္ကံ ရညော ဟရန္တော သတ္ထာရံ နဂရဒွါရေ ဒိသွာ “ဣဒံ တထာဂတဿေဝ အနုစ္ဆဝိက”န္တိ အဒါသိ။ သတ္ထာ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ တတ္ထေဝ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ “အာနန္ဒ, ဣမံ အမ္ဗဋ္ဌိံ ဥယျာနပါလဿ ဣမသ္မိံ ဌာနေ ရောပနတ္ထာယ ဒေဟိ, ဧသ ကဏ္ဍမ္ဗော နာမ ဘဝိဿတီ”တိ အာဟ။ ထေရော တထာ အကာသိ။ ဥယျာနပါလော ပံသုံ ဝိယူဟိတွာ ရောပေသိ။ တင်္ခဏညေဝ အဋ္ဌိံ ဘိန္ဒိတွာ မူလာနိ ဩတရိံသု, နင်္ဂလသီသပမာဏော ရတ္တင်္ကုရော ဥဋ္ဌဟိ, မဟာဇနဿ ဩလောကေန္တဿေဝ ပဏ္ဏာသဟတ္ထက္ခန္ဓော ပဏ္ဏာသဟတ္ထသာခော ဥဗ္ဗေဓတော စ ဟတ္ထသတိကော အမ္ဗရုက္ခော သမ္ပဇ္ဇိ, တာဝဒေဝဿ ပုပ္ဖာနိ စ ဖလာနိ စ ဥဋ္ဌဟိံသု။ သော မဓုကရပရိဝုတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဖလဘရိတော နဘံ ပူရေတွာ အဋ္ဌာသိ, ဝါတပ္ပဟာရကာလေ မဓုရပက္ကာနိ ပတိံသု။ ပစ္ဆာ အာဂစ္ဆန္တာ ဘိက္ခူ ပရိဘုဉ္ဇိတွာဝ အာဂမိံသု။

သာယနှသမယေ သက္ကော ဒေဝရာဇာ အာဝဇ္ဇေန္တော “သတ္ထု ရတနမဏ္ဍပကရဏံ အမှာကံ ဘာရော”တိ ဉတွာ ဝိဿကမ္မဒေဝပုတ္တံ ပေသေတွာ ဒွါဒသယောဇနိကံ နီလုပ္ပလသဉ္ဆန္နံ သတ္တရတနမဏ္ဍပံ ကာရေသိ။ ဧဝံ ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ သန္နိပတိံသု။ သတ္ထာ တိတ္ထိယမဒ္ဒနံ အသာဓာရဏံ သာဝကေဟိ ယမကပါဋိဟာရိယံ ကတွာ ဗဟုဇနဿ ပသန္နဘာဝံ ဉတွာ ဩရုယှ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသိန္နော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ဝီသတိ ပါဏကောဋိယော အမတပါနံ ပိဝိံသု။ တတော “ပုရိမဗုဒ္ဓါ ပန ပါဋိဟာရိယံ ကတွာ ကတ္ထ ဂစ္ဆန္တီ”တိ အာဝဇ္ဇေန္တော “တာဝတိံသဘဝန”န္တိ ဉတွာ ဗုဒ္ဓါသနာ ဥဋ္ဌာယ ဒက္ခိဏပါဒံ ယုဂန္ဓရမုဒ္ဓနိ ဌပေတွာ ဝါမပါဒေန သိနေရုမတ္ထကံ အက္ကမိတွာ ပါရိစ္ဆတ္တကမူလေ ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာယံ ဝဿံ ဥပဂန္တွာ အန္တောတေမာသံ ဒေဝါနံ အဘိဓမ္မပိဋကံ ကထေသိ။ ပရိသာ သတ္ထု ဂတဋ္ဌာနံ အဇာနန္တီ “ဒိသွာဝ ဂမိဿာမာ”တိ တတ္ထေဝ တေမာသံ ဝသိ။ ဥပကဋ္ဌာယ ပဝါရဏာယ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနတ္ထေရော ဂန္တွာ ဘဂဝတော အာရောစေသိ။ အထ နံ သတ္ထာ ပုစ္ဆိ “ကဟံ ပန ဧတရဟိ သာရိပုတ္တော”တိ? “ဧသော, ဘန္တေ, ပါဋိဟာရိယေ ပသီဒိတွာ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ပဉ္စဟိ ဘိက္ခုသတေဟိ သဒ္ဓိံ သင်္ကဿနဂရဒွါရေ ဝသီ”တိ။ “မောဂ္ဂလ္လာန, အဟံ ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ သင်္ကဿနဂရဒွါရေ ဩတရိဿာမိ, တထာဂတံ ဒဋ္ဌုကာမာ သင်္ကဿနဂရေ ဧကတော သန္နိပတန္တူ”တိ။ ထေရော “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ အာဂန္တွာ ပရိသာယ အာရောစေတွာ သကလပရိသံ သာဝတ္ထိတော တိံသယောဇနံ သင်္ကဿနဂရံ ဧကမုဟုတ္တေနေဝ ပါပေသိ။

သတ္ထာ ဝုတ္ထဝဿော ပဝါရေတွာ “မဟာရာဇ, မနုဿလောကံ ဂမိဿာမီ”တိ သက္ကဿ အာရောစေသိ။ သက္ကော ဝိဿကမ္မံ အာမန္တေတွာ “ဒသဗလဿ မနုဿလောကဂမနတ္ထာယ တီဏိ သောပါနာနိ ကရောဟီ”တိ အာဟ။ သော သိနေရုမတ္ထကေ သောပါနသီသံ သင်္ကဿနဂရဒွါရေ ဓုရသောပါနံ ကတွာ မဇ္ဈေ မဏိမယံ, ဧကသ္မိံ ပဿေ ရဇတမယံ, ဧကသ္မိံ ပဿေ သုဝဏ္ဏမယန္တိ တီဏိ သောပါနာနိ မာပေသိ, သတ္တရတနမယာ ဝေဒိကာပရိက္ခေပါ။ သတ္ထာ လောကဝိဝရဏံ ပါဋိဟာရိယံ ကတွာ မဇ္ဈေ မဏိမယေန သောပါနေန ဩတရိ။ သက္ကော ပတ္တစီဝရံ အဂ္ဂဟေသိ, သုယာမော ဝါလဗီဇနိံ, သဟမ္ပတိ မဟာဗြဟ္မာ ဆတ္တံ ဓာရေသိ, ဒသသဟဿစက္ကဝါဠဒေဝတာ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇယိံသု။ သတ္ထာရံ ဓုရသောပါနေ ပတိဋ္ဌိတံ ပဌမမေဝ သာရိပုတ္တတ္ထေရော ဝန္ဒိ, ပစ္ဆာ

သေသပရိသာ။ တသ္မိံ သမာဂမေ သတ္ထာ စိန္တေသိ “မောဂ္ဂလ္လာနော ‘ဣဒ္ဓိမာ’တိ ပါကဋော, ဥပါလိ ‘ဝိနယဓရော’တိ။ သာရိပုတ္တဿ ပန မဟာပညဂုဏော အပါကဋော, ဌပေတွာ မံ အညော ဧတေန သဒိသော သမပညော နာမ နတ္ထိ, ပညာဂုဏမဿ ပါကဋံ ကရိဿာမီ”တိ ပဌမံ တာဝ ပုထုဇ္ဇနာနံ ဝိသယေ ပဉှံ ပုစ္ဆိ, တံ ပုထုဇ္ဇနာဝ ကထယိံသု တတော သောတာပန္နာနံ ဝိသယေ ပဉှံ ပုစ္ဆိ, တမ္ပိ သောတာပန္နာဝ ကထယိံသု, ပုထုဇ္ဇနာ န ဇာနိံသု။ ဧဝံ သကဒါဂါမိဝိသယေ အနာဂါမိဝိသယေ ခီဏာသဝဝိသယေ မဟာသာဝကဝိသယေ စ ပဉှံ ပုစ္ဆိ, တမ္ပိ ဟေဋ္ဌိမာ ဟေဋ္ဌိမာ န ဇာနိံသု, ဥပရိမာ ဥပရိမာဝ ကထယိံသု။ အဂ္ဂသာဝကဝိသယေ ပုဋ္ဌပဉှမ္ပိ အဂ္ဂသာဝကာဝ ကထယိံသု, အညေ န ဇာနိံသု။ တတော သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ ဝိသယေ ပဉှံ ပုစ္ဆိ, တံ ထေရောဝ ကထေသိ, အညေ န ဇာနိံသု။

မနုဿာ “ကော နာမ ဧသ ထေရော သတ္ထာရာ သဒ္ဓိံ ကထေသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဓမ္မသေနာပတိ သာရိပုတ္တတ္ထေရော နာမာ”တိ သုတွာ “အဟော မဟာပညော”တိ ဝဒိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝမနုဿာနံ အန္တရေ ထေရဿ မဟာပညဂုဏော ပါကဋော ဇာတော။ အထ နံ သတ္ထာ –

“ယေ စ သင်္ခာတဓမ္မာသေ၊ ယေ စ သေခါ ပုထူ ဣဓ။
တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ၊ ပုဋ္ဌော ပဗြူဟိ မာရိသာ”တိ။ (သု. နိ. ၁၀၄၄; စူဠနိ. အဇိတမာဏဝပုစ္ဆာ ၆၃; နေတ္တိ. ၁၄) –

ဗုဒ္ဓဝိသယေ ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမဿ နု ခော သာရိပုတ္တ, သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ကထံ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ အာဟ။ ထေရော ပဉှံ ဩလောကေတွာ “သတ္ထာ မံ သေခါသေခါနံ ဘိက္ခူနံ အာဂမနပဋိပဒံ ပုစ္ဆတီ”တိ ပဉှေ နိက္ကင်္ခော ဟုတွာ “အာဂမနပဋိပဒါ နာမ ခန္ဓာဒိဝသေန ဗဟူဟိ မုခေဟိ သက္ကာ ကထေတုံ, ကတံ နု ခော ကထေန္တော သတ္ထု အဇ္ဈာသယံ ဂဏှိတုံ သက္ခိဿာမီ”တိ အဇ္ဈာသယေ ကင်္ခိ။ သတ္ထာ “သာရိပုတ္တော ပဉှေ နိက္ကင်္ခော, အဇ္ဈာသယေ ပန မေ ကင်္ခတိ, မယာ နယေ အဒိန္နေ ကထေတုံ န သက္ခိဿတိ, နယမဿ ဒဿာမီ”တိ နယံ ဒဒန္တော “ဘူတမိဒံ သာရိပုတ္တ သမနုပဿာ”တိ အာဟ။ ဧဝံ ကိရဿ အဟောသိ “သာရိပုတ္တော မမ အဇ္ဈာသယံ ဂဟေတွာ ကထေန္တော ခန္ဓဝသေန ကထေဿတီ”တိ။ ထေရဿ သဟ နယဒါနေန သော ပဉှော နယသတေန နယသဟဿေန ဥပဋ္ဌာသိ။ သော သတ္ထာရာ ဒိန္နနယေ ဌတွာ ဗုဒ္ဓဝိသယေ ပဉှံ ကထေသိ။

သတ္ထာ ဒွါဒသယောဇနိကာယ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တိံသ ပါဏကောဋိယော အမတပါနံ ပိဝိံသု။ သတ္ထာ ပရိသံ ဥယျောဇေတွာ စာရိကံ စရန္တော အနုပုဗ္ဗေန သာဝတ္ထိံ ဂန္တွာ ပုနဒိဝသေ သာဝတ္ထိယံ ပိဏ္ဍာယ စရိတွာ ပိဏ္ဍပါတပဋိက္ကန္တော ဘိက္ခူဟိ ဝတ္တေ ဒဿိတေ ဂန္ဓကုဋိံ ပါဝိသိ။ သာယနှသမယေ ဘိက္ခူ ထေရဿ ဂုဏကထံ ကထေန္တာ ဓမ္မသဘာယံ နိသီဒိံသု “မဟာပညော, အာဝုသော, သာရိပုတ္တော ပုထုပညော ဇဝနပညော တိက္ခပညော နိဗ္ဗေဓိကပညော ဒသဗလေန သံခိတ္တေန ပုစ္ဆိတပဉှံ ဝိတ္ထာရေန ကထေသီ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဧသ သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ကထေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော သရဘမိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ အရညေ ဝသတိ။ ရာဇာ မိဂဝိတ္တကော အဟောသိ ထာမသမ္ပန္နော, အညံ မနုဿံ “မနုဿော”တိပိ န ဂဏေတိ။ သော ဧကဒိဝသံ မိဂဝံ ဂန္တွာ အမစ္စေ အာဟ – “ယဿ ပဿေန မိဂေါ ပလာယတိ, တေန သော ဒဏ္ဍော ဒါတဗ္ဗော”တိ။ တေ စိန္တယိံသု “ကဒါစိ ဝေမဇ္ဈေ ဌိတမိဂံ ဝိဇ္ဈန္တိ, ကဒါစိ ဥဋ္ဌိတံ, ကဒါစိ ပလာယန္တမ္ပိ, အဇ္ဇ ပန ယေန ကေနစိ ဥပါယေန ရညော ဌိတဋ္ဌာနညေဝ အာရောပေဿာမာ”တိ။ စိန္တေတွာ စ ပန ကတိကံ ကတွာ ရညော ဓုရမဂ္ဂံ အဒံသု။ တေ မဟန္တံ ဂုမ္ဗံ ပရိက္ခိပိတွာ မုဂ္ဂရာဒီဟိ ဘူမိံ ပဟရိံသု။ ပဌမမေဝ သရဘမိဂေါ ဥဋ္ဌာယ တိက္ခတ္တုံ ဂုမ္ဗံ အနုပရိဂန္တွာ ပလာယနောကာသံ ဩလောကေန္တော သေသဒိသာသု မနုဿေ ဗာဟာယ ဗာဟံ ဓနုနာ ဓနုံ အာဟစ္စ နိရန္တရေ ဌိတေ ဒိသွာ ရညော ဌိတဋ္ဌာနေယေဝ ဩကာသံ အဒ္ဒသ။ သော ဥမ္မီလိတေသု အက္ခီသု တလုကံ ခိပမာနော ဝိယ ရာဇာနံ အဘိမုခော အာဂမာသိ။ ရာဇာ တံ လဟုသမ္ပတ္တံ ဒိသွာ သရံ ခိပိတွာ ဝိဇ္ဈိ။ သရဘမိဂေါ နာမ သရံ ဝဉ္စေတုံ ဆေကော ဟောတိ, သရေ အဘိမုခံ အာဂစ္ဆန္တေ ဝေဂံ ဟာပေတွာ တိဋ္ဌတိ, ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆ

ဆန္တေ ဝေဂေန ပုရတော ဇဝန္တိ, ဥပရိဘာဂေနာဂစ္ဆန္တေ ပိဋ္ဌိံ နာမေန္တိ, ပဿေနာဂစ္ဆန္တေ ထောကံ အပဂစ္ဆန္တိ, ကုစ္ဆိံ သန္ဓာယာဂစ္ဆန္တေ ပရိဝတ္တိတွာ ပတန္တိ, သရေ အတိက္ကန္တေ တတစ္ဆိန္နဝလာဟကဝေဂေန ပလာယန္တိ။

သောပိ ရာဇာ တသ္မိံ ပရိဝတ္တိတွာ ပတိတေ "သရဘမိဂေ မေ ဝိဒ္ဓော"တိ နာဒံ မုဉ္စိ။ သရဘော ဥဋ္ဌာယ တတဝေဂေန ပလာယိ။ ဗလမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတွာ ဥဘောသု ပဿေသု ဌိတအမစ္စာ သရဘံ ပလာယမာနံ ဒိသွာ ဧကတော ဟုတွာ ပုစ္ဆိံသု "မိဂေ ကဿ ဌိတဋ္ဌာနံ အဘိရုဟီ"တိ? "ရညော ဌိတဋ္ဌာန"န္တိ။ "ရာဇာ 'ဝိဒ္ဓော မေ'တိ ဝဒတိ, ကောနေန ဝိဒ္ဓော, နိဗ္ဗိရဒ္ဓော ဘော အမှာကံ ရာဇာ, ဘူမိနေန ဝိဒ္ဓာ"တိ တေ နာနပ္ပကာရေန ရညာ သဒ္ဓိံ ကေဠိံ ကရိံသု။ ရာဇာ စိန္တေသိ "ဣမေ မံ ပရိဟသန္တိ, န မမ ပမာဏံ ဇာနန္တီ"တိ ကဋ္ဌှံ နိဝါသေတွာ ပတ္တိကောဝ ခဂ္ဂံ အာဒါယ "သရဘံ ဂဏှိဿာမီ"တိ ဝေဂေန ပက္ခန္ဒိ။ အထ နံ ဒိသွာ တီဏိ ယောဇနာနိ အနုဗန္ဓိ။ သရဘော အရညံ ပာဝိသိ, ရာဇာပိ ပာဝိသိ။ တတ္ထ သရဘမိဂဿ ဂမနမဂ္ဂေ သဋ္ဌိဟတ္ထမတ္တော မဟာပူတိပါဒနရကာဝါဋော အတ္ထိ, သော တိံသဟတ္ထမတ္တံ ဥဒကေန ပုဏ္ဏော တိဏေဟိ စ ပဋိစ္ဆန္နော။ သရဘော ဥဒကဂန္ဓံ ဃာယိတွာဝ အာဝါဋဘာဝံ ဉတွာ ထောကံ ဩသက္ကိတွာ ဂတော။ ရာဇာ ပန ဥဇုကမေဝ ဂစ္ဆန္တော တသ္မိံ ပတိ။

သရဘော တဿ ပဒသဒ္ဒံ အသုဏန္တော နိဝတ္တိတွာ တံ အပဿန္တော "နရကာဝါဋေ ပတိတော ဘဝိဿတီ"တိ ဉတွာ အာဂန္တွာ ဩလောကေန္တော တံ ဂမ္ဘီရဥဒကေ အပတိဋ္ဌံ ကိလမန္တံ ဒိသွာ တေန ကတံ အပရာဓံ ဟဒယေ အကတွာ သဉ္ဇာတကာရုညော "မာ မယိ ပဿန္တေဝ ရာဇာ နဿတု, ဣမမှာ ဒုက္ခာ နံ မောစေဿာမီ"တိ အာဝါဋတီရေ ဌိတော "မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ, မဟန္တာ ဒုက္ခာ တံ မောစေဿာမီ"တိ ဝတွာ အတ္တနော ပိယပုတ္တံ ဥဒ္ဓရိတုံ ဥဿာဟံ ကရောန္တော ဝိယ တဿုဒ္ဓရဏတ္ထာယ သိလာယ ယောဂ္ဂံ ကတွာဝ "ဝိဇ္ဈိဿာမီ"တိ အာဂတံ ရာဇာနံ သဋ္ဌိဟတ္ထာ နရကာ ဥဒ္ဓရိတွာ အဿာသေတွာ ပိဋ္ဌိံ အာရောပေတွာ အရညာ နီဟရိတွာ သေနာယ အဝိဒူရေ ဩတာရေတွာ ဩဝါဒမဿ ဒတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပေသိ။ ရာဇာ မဟာသတ္တံ ဝိနာ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တော အာဟ "သာမိ သရဘမိဂရာဇ, မယာ သဒ္ဓိံ ဗာရာဏသိံ ဧဟိ, ဒွါဒသယောဇနိကာယ တေ ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ဒမ္မိ, တံ ကာရေဟီ"တိ။ "မဟာရာဇ, မယံ တိရစ္ဆာနဂတာ, န မေ ရဇ္ဇေနတ္ထော, သစေ တေ မယိ သိနေဟော အတ္ထိ, မယာ ဒိန္နာနိ သီလာနိ ရက္ခန္တော ရဋ္ဌဝါသိနောပိ သီလံ ရက္ခာပေဟီ"တိ တံ ဩဝဒိတွာ အရညမေဝ ပာဝိသိ။

သော အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ တဿ ဂုဏံ သရန္တောဝ သေနံ ပာပုဏိတွာ သေနင်္ဂပရိဝုတော နဂရံ ဂန္တွာ "ဣတော ပဋ္ဌာယ သကလနဂရဝါသိနော ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခန္တူ"တိ ဓမ္မဘေရိံ စရာပေသိ။ မဟာသတ္တေန ပန အတ္တနော ကတဂုဏံ ကဿစိ အကထေတွာ သာယန္ဟေ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ အလင်္ကတသယနေ သယိတွာ ပစ္စူသကာလေ မဟာသတ္တဿ ဂုဏံ သရိတွာ ဥဋ္ဌာယ သယနပိဋ္ဌေ ပလ္လင်္ကေန နိသီဒိတွာ ပီတိပုဏ္ဏေန ဟဒယေန ဆဟိ ဂါထာဟိ ဥဒါနေသိ –

၁၃၄. "အာသီသေထေဝ ပုရိသော, န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ, ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာ အဟု။

၁၃၅. "အာသီသေထေဝ ပုရိသော, န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ, ဥဒကာ ထလမုဗ္ဘတံ။

၁၃၆. "ဝါယမေထေဝ ပုရိသော, န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ, ယထာ ဣစ္ဆိံ တထာ အဟု။

၁၃၇. "ဝါယမေထေဝ ပုရိသော, န နိဗ္ဗိန္ဒေယျ ပဏ္ဍိတော။
ပဿာမိ ဝေါဟံ အတ္တာနံ, ဥဒကာ ထလမုဗ္ဘတံ။

၁၃၈. "ဒုက္ခူပနီတောပိ နရော သပညော, အာသံ န ဆိန္ဒေယျ သုခါဂမာယ။
ဗဟူ ဟိ ဖဿာ အဟိတာ ဟိတာ စ, အဝိတက္ကိတာ မစ္စုမုပဗ္ဗဇန္တိ။

၁၃၉.''အစိန္တိတမ္ပိ ဘဝတိ၊ စိန္တိတမ္ပိ ဝိနဿတိ။
န ဟိ စိန္တာမယာ ဘောဂါ၊ ဣတ္ထိယာ ပုရိသဿ ဝါ''တိ။

တတ္ထ **အာသီသေထေဝ ပုရိသော**တိ အာသစ္ဆေဒကကမ္မံ အကတွာ အတ္တနော ကမ္မေသု အာသံ ကရောထေဝ န ဥက္ကဏ္ဌေယျ။ **ယထာ ဣစ္ဆိံ** န္တိ အဟဥှိ သမုဒ္ဒေ ဟတ္ထာ နရကာ ဥဋ္ဌာနံ ဣစ္ဆိံ၊ သောမှိ တထေဝ ဇာတော, တတော ဥဋ္ဌိတောယေဝါတိ ဒီပေတိ။ **အဟိတာ ဟိတာ စာ**တိ ဒုက္ခဖဿာ စ သုခဖဿာ စ, ''မရဏဖဿာ ဇီဝိတဖဿာ စာ''တိပိ အတ္ထော, သတ္တာနဥှိ မရဏဖဿော အဟိတော ဇီဝိတဖဿော ဟိတော, တေသံ အဝိတက္ကိတော အစိန္တိတောပိ မရဏဖဿော အာဂစ္ဆတီတိ ဒဿေတိ။ **အစိန္တိ တမ္ပီ** တိ မယာ ''အာတဋေ ပတိဿာမီ''တိ န စိန္တိတံ, ''သရာဘံ မာရေဿာမီ''တိ စိန္တိတံ, ဣဒါနိ ပန မေ စိန္တိတံ နဋ္ဌံ, အစိန္တိတမေဝ ဇာတံ။ **ဘောဂါ**တိ ယသပရိဝါရာ။ ဧတေ စိန္တာမယာ န ဟောန္တိ, တသ္မာ ဉာဏဝတာ ဝီရိယမေဝ ကာတဗ္ဗံ။ ဝီရိယဝတော ဟိ အစိန္တိတမ္ပိ ဟောတိယေဝါ။

တဿေဝံ ဥအာနံ ဥအာနေန္တဿေဝ အရုဏံ ဥဋ္ဌဟိ။ ပုရောဟိတော စ ဟတော၀ သုခသေယျပုစ္ဆနတ္ထံ အာဂန္တွာ ရာဇဒွါရေ ဌိတော တဿ ဥအာနဂီတသဒ္ဒံ သုတွာ စိန္တေသိ ''ရာဇာ ဟိယျော မိဂဝံ အဂမာသိ, တတ္ထ သရဘမိဂံ ဝိရဒ္ဓော ဘဝိဿတိ, တတော အမစ္စေဟိ အဝဟာသိယမာနော 'မာရေတွာ နံ အာဟရိဿာမီ'တိ ခတ္တိယမာနေန တံ အနုဗန္ဓန္တော သမုဒ္ဒဟတ္တေ နရကေ ပတိတော ဘဝိဿတိ, ဒယာလုနာ သရဘရာဇေန ရညော အေသံ အစိန္တေတွာ ရာဇာ ဥဒ္ဓရိတော ဘဝိဿတိ, တေန မညေ ဥအာနံ ဥအာနေတီ''တိ။ ဧဝံ ဗြာဟ္မဏဿ ရညော ပရိပုဏ္ဏဗျဉ္ဇနံ ဥအာနံ သုတွာ သုမဇ္ဇိတေ အာအာသေ မုခံ ဩလောကေန္တဿ ဆာယာ ဝိယ ရညာ စ သရဘေန စ ကတကာရဏံ ဟာကဋံ အဟောသိ။ သော နခဂ္ဂေန ဒွါရံ အာကောဋ္ဋေသိ။ ရာဇာ ''ကော ဧသော''တိ ပုစ္ဆိ။ ''အဟံ ဒေဝ ပုရောဟိတော''တိ။ အထဿ ဒွါရံ ဝိဝရိတွာ ''ဣတော ဟောစရိယာ''တိ အာဟ။ သော ပဝိသိတွာ ရာဇာနံ ဇယာပေတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော ''အဟံ, မဟာရာဇ, တယာ အရညေ ကတကာရဏံ ဇာနာမိ, တွံ ဧကံ သရဘမိဂံ အနုဗန္ဓန္တော နရကေ ပတိတော, အထ နံ သော သရဘော သိလာယ ယောဂ္ဂံ ကတွာ နရကတော ဥဒ္ဓရိ, သော တွံ တဿ ဂုဏံ အနုဿရိတွာ ဥအာနံ ဥအာနေသီ''တိ ဝတွာ ဒွေ ဂာထာ အဘာသိ –

၁၄၀.''သရဘံ ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိံ၊ ယံ တွံ အနုသရီ ပုရေ။
အလီနစိတ္တဿ တုဝံ၊ ဝိက္ကန္တမနုဇီဝသိ။

၁၄၁.''ယော တံ ဝိဒုဂ္ဂ နရကာ သမုဒ္ဒရိ၊ သိလာယ ယောဂ္ဂံ သရဘော ကရိတွာ။
ဒုက္ခူပနီတံ မစ္စုမုခာ ပမောစယိ၊ အလီနစိတ္တံ တ မိဂံ ဝဒေသီ''တိ။

တတ္ထ **အနုသရီ**တိ အနုဗန္ဓိ။ **ဝိက္ကန္တ** န္တိ ဥဒ္ဓရဏတ္ထာယ ကတပရက္ကမံ။ **အနုဇီဝသီ**တိ ဥပဇီဝသိ, တဿ သာနုဘာဝေန တယာ ဇီဝိတံ လဒ္ဓန္တိ အတ္ထော။ **သမုဒ္ဒရီ** တိ ဥဒ္ဓရိ။ **တ မိဂံ ဝဒေသီ**တိ တံ သုဝဏ္ဏသရဘမိဂံ ဣဓ သိရိသယနေ နိသိန္နော ဝဏ္ဏေသိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ''အယံ မယာ သဒ္ဓိံ န မိဂဝံ ဂတော, သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ ဇာနာတိ, ကထံ နု ခေါ ဇာနာတိ, ပုစ္ဆိဿာမိ န''န္တိ စိန္တေတွာ နဝမံ ဂါထမာဟ –

၁၄၂.''ကိံ တွံ နု တတ္ထေဝ တဒါ အဟောသိ၊ ဥအာဟု တေ ကောစိ နံ ဧတဒက္ခာ။
ဝိဝဋ္ဋစ္ဆဒ္ဒေါ နုသိ သဗ္ဗဒဿီ၊ ဉာဏံ နု တေ ဗြာဟ္မဏ ဘိံသရူပ''န္တိ။

တတ္ထ **ဘိံသရူပ**န္တိ ကိံ နု တေ ဉာဏံ ဗလဝဇာတိကံ, တေနေတံ ဇာနာသီတိ။

ဗြာဟ္မဏော ''နာဟံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ, ဗျဉ္ဇနံ အမက္ခေတွာ တယာ ကထိတကထာနံ ပန မယှံ အတ္ထော ဥပဋ္ဌာတီ''တိ ဒီပေန္တော ဒသမံ ဂါထမာဟ –

၁၄၃.''န စေဝဟံ တတ္ထ တဒါ အဟောသိံ၊ န စာပိ မေ ကောစိ နံ ဧတဒက္ခာ။

ကထာပအနုဋ္ဌ သုဘာသိတာနံ၊ အတ္တံ တအနေန္တိ ဇနိန္ဒ ဓီရာ''တိ။

တတ္ထ **သုဘာသိတာန**န္တိ ဗုဒ္ဓနံ အမက္ခေတွတ သုဌု ဘာသိတာနံ။ **အတ္တံ တအနေန္တိ** တိ ယော တေသံ အတ္ထော, တံ အာနေန္တိ ဥပဓာရေန္တီတိ။

ရာဇာ တဿ တုဿိတွတ ဗဟုံ ဓနံ အအာသိ။ တတော ပဌာယ အနာဒိပုညာဘိရတော အဟောသိ, မနုဿာပိ ပုညာဘိရတာ ဟုတွတ မတမတာ သဂ္ဂမေဝ ပူရယိံသု။ အထေကဒိဝသံ ရာဇာ ''လက္ခံ ဝိဇ္ဈိဿာမီ''တိ ပုရောဟိတမာအာယ ဥယ္ယာနံ ဂတော။ တအာ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဗဟူ နဝေ ဒေဝေ စ ဒေဝကညာယော စ ဒိသွတ ''ကိံ နု ခေါ ကာရဏ''န္တိ အာဝဇ္ဇေန္တော သရဘမိဂေန နရကာ ဥဒ္ဓရိတွတ ရညော သီလေသု ပတိဋ္ဌာပိတဘာဝံ ဥတွတ ''ရညော အာနုဘာဝေန မဟာဇနော ပုညာနိ ကရောတိ, တေန ဒေဝလောကော ပရိပူရတိ, ဣဒာနိ ခေါ ပန ရာဇာ လက္ခံ ဝိဇ္ဈိတုံ ဥယ္ယာနံ ဂတော, တံ ဝီမံသိတွတ သီဟနာဒံ နအာပေတွတ သရဘမိဂဿ ဂုဏံ ကထာပေတွတ အတ္တနော စ သက္ကဘာဝံ ဇာနာပေတွတ အာကာသေ ဌိတော ဓမ္မံ ဒေသေတွတ မေတ္တာယ စေဝ ပဉ္စန္နံ သီလာနဉ္စ ဂုဏံ ကထေတွတ အာဂမိဿာမီ''တိ စိန္တေတွတ ဥယ္ယာနံ အဂမာသိ။ ရာဇာပိ ''လက္ခံ ဝိဇ္ဈိဿာမီ''တိ ဓနုံ အာရောပေတွတ သရံ သန္နယှတိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကော ရညော စ လက္ခဿ စ အန္တရေ အတ္တနော အာနုဘာဝေန သရဘံ ဒဿေသိ။ ရာဇာ တံ ဒိသွတ သရံ န မုဉ္စိ။ အထ နံ သက္ကော ပုရောဟိတဿ သရီရေ အဓိမုစ္စိတွတ ကထံ အဘာသိ –

၁၄၄. ''အာအာယ ပတ္တိံ ပရဝိရိယဃာတိံ၊ စာပေ သရံ ကိံ ဝိစိကိစ္ဆသေ တုဝံ။
နုန္နော သရော သရဘံ ဟန္တု ခိပ္ပံ၊ အန္နဥ္ဟိ ဧတံ ဝရပည ရညော''တိ။

တတ္ထ **ပတ္တိံ** န္တိ တဇပတ္တေဟိ သမန္နာဂတံ။ **ပရဝိရိယဃာတိ**န္တိ ပရေသံ ဝီရိယဃာတကံ။ **စာပေ သရ**န္တိ ဧတံ ပတ္တသဟိတံ သရံ စာပေ အာအာယ သန္နယှိတွတ ဣဒာနိ တွံ ကိံ ဝိစိကိစ္ဆသိ။ **ဟန္တု** တိ တယာ ဝိဿဇ္ဇော ဟုတွတ ဧသ သရော ခိပ္ပံ ဣမံ သရဘံ ဟနတု။ **အန္နဥ္ဟိ ဧတ** န္တိ ဝရပည, မဟာရာဇ, သရဘော နာမ ရညော အာဟာရော ဘက္ခောတိ အတ္ထော။

တတော ရာဇာ ကထမာဟ –

၁၄၅. ''အဒ္ဓာ ပဇာနာမိ အဟမ္ပိ ဧတံ၊ အန္နံ မိဂေ ဗြာဟ္မဏ ခတ္တိယဿ။
ပုဗ္ဗေ ကတဉ္စ အပစာယမာနော၊ တသ္မာ မိဂံ သရဘံ နော ဟနာမီ''တိ။

တတ္ထ **ပုဗ္ဗေ ကတဉ္စာ** တိ ဗြာဟ္မဏ, အဟမေတံ ဇာနာမိ ယထာ မိဂေ ခတ္တိယဿ အန္နံ, ပုဗ္ဗေ ပန ဣမိနာ မယှံ ကတဂုဏံ ပူဇေမိ, တသ္မာ တံ န ဟနာမီတိ။

တတော သက္ကော ကထာဒွယမာဟ –

၁၄၆. ''နေသော မိဂေ မဟာရာဇ၊ အသုရေသော ဒိသမ္ပတိ။
ဧတံ ဟန္တွာ မနုဿိန္ဒ၊ ဘဝဿု အမရာဓိပေါ။

၁၄၇. ''သစေ စ ရာဇာ ဝိစိကိစ္ဆသေ တုဝံ၊ ဟန္တုံ မိဂံ သရဘံ သဟာယကံ။
သပုတ္တဒာရော နရဝီရသေဋ္ဌ၊ ဂန္တာ တုဝံ ဝေတရဏိံ ယမဿာ''တိ။

တတ္ထ **အသုရေသော**တိ အသုရော ဧသော, အသုရဇေဋ္ဌကော သက္ကော ဧသောတိ အဓိပ္ပာယေန ဝဒတိ။ **အမရာဓိပေါ**တိ တွံ ဧတံ သက္ကံ မာရေတွတ သယံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ ဟောဟီတိ ဝဒတိ။ **ဝေတရဏိံ ယမဿာ** တိ ''သစေ ဧတံ 'သဟာယော မေ'တိ စိန္တေတွတ န မာရေဿသိ, သပုတ္တဒာရော ယမဿ ဝေတရဏိနိရယံ ဂတော ဘဝိဿသီ''တိ နံ တာသေသိ။

တတော ရာဇာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၄၈. ‘‘ကာမံ အဟံ ဇာနပဒါ စ သဗ္ဗေ၊ ပုတ္တာ စ ဒါရာ စ သဟာယသင်္ဃာ။
ဂစ္ဆေမု တံ ဝေတရဏိံ ယမဿ၊ န တွေဝ ဟညော မမ ဟဏဒေဝ ယော။

၁၄၉. ‘‘အယံ မိဂေ ကိစ္ဆဂတဿ မယှံ၊ ဧကဿ ကတ္တာ ဝိဝနသ္မိ ဃောရေ။
တံ တာဒိသံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ သရန္တော၊ ဇာနံ မဟာဗ္ရဟ္မေ ကထံ ဟနေယျ’’န္တိ။

တတ္ထ **မမ ဟဏဒေဝ ယော**တိ ဗြာဟ္မဏ, ယော မမ ဟဏဒေဝ ယေန မေ ပိယံ ဇီဝိတံ ဒိန္နံ, နရကံ ပဝိသန္တေန မယာ သော န တွေဝ ဟညော န ဟနိတဗ္ဗော, အဝဇ္ဈော ဧသောတိ ဝဒတိ။ **ဧကဿ ကတ္တာ ဝိဝနသ္မိ ဃောရေ**တိ အရညေ အရညေ ပဝိဋ္ဌဿ သတော ဧကဿ အသဟာယကဿ မမ ကတ္တာ ကာရကော ဇီဝိတဿ အဒါယကော, သွာဟံ တံ ဣမိနာ ကတံ တာဒိသံ ပုဗ္ဗကိစ္စံ သရန္တောယေဝ တံ ဂုဏံ ဇာနန္တောယေဝ ကထံ ဟနေယျံ။

အထ သက္ကော ပုရောဟိတဿ သရီရတော အပဂန္တွာ သက္ကတ္တဘာဝံ မာပေတွာ အာကာသေ ဌတွာ ရညော ဂုဏံ ပကာသေန္တော ကထာဒ္ဝယမာဟ –

၁၅၀. ‘‘မိတ္တာဘိရာဓီ စိရမေဝ ဇီဝ၊ ရဇ္ဇံ ဣမံ ဓမ္မဂုဏေ ပသာသ။
နာရီဂဏေဟိ ပရိစာရိယန္တော၊ မောဒဿု ရဇ္ဇေ တိဒိဝေဝ ဝါသဝေါ။

၁၅၁. ‘‘အက္ကောဓနော နိစ္စပသန္နစိတ္တော၊ သဗ္ဗာတိထီ ယာစယောဂေ ဘဝိတွာ။
ဒတွာ စ ဘုတွာ စ ယထာနုဘာဝံ၊ အနိန္ဒိတော သဂ္ဂမုပေဟိ ဌာန’’န္တိ။

တတ္ထ **မိတ္တာဘိရာဓီ** တိ မိတ္တေ အာရာဓေန္တော တောသေန္တော တေသု အဒုဗ္ဘမာနော။ **သဗ္ဗာတိထီ** တိ သဗ္ဗေ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏေ အတိထီ ဟဟုနကေယေဝ ကတွာ ပရိဟရန္တော ယာစိတဗ္ဗယုတ္တကော ဟုတွာ။ **အနိန္ဒိတော**တိ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကရဏေန ပမုဒိတော ဒေဝလောကေန အဘိနန္ဒိတော ဟုတွာ သဂ္ဂဋ္ဌာနံ ဥပေဟီတိ။

ဧဝံ ဝတွာ သက္ကော ‘‘အဟံ မဟာရာဇ တံ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ အာဂတော, တွံ အတ္တာနံ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ နာဒါသိ, အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ’’တိ တံ ဩဝဒိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ သာရိပုတ္တော သံခိတ္တေန ဘာသိတဿ ဝိတ္ထာရေန အတ္ထံ ဇာနာတိယေဝါ’’တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, ပုရောဟိတော သာရိပုတ္တော, သရဘမိဂေ ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

သရဘမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဇာတကုဒ္ဒါနံ –

အမ္ဗ ဖန္ဒန ဇဝန၊ နာရဒ ဒူတ ကလိင်္ဂါ။
အကိတ္တိ တက္ကာရိယံ ရုရု၊ သရဘံ ဒသ တေရသေ။

တေရသကနိပာတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၄. ပကိဏ္ဏကနိပါတော

[၄၈၄] ၁. သာလိကေဒါရဇာတကဝဏ္ဏနာ

သမ္ပန္နံ **သာလိကေဒါရ**န္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မာတုပေါသကဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု **သာမဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၂၉၆ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္ထာ ပန တံ ဘိက္ခုံ ပက္ကောသာပေတွာ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု ဂိဟီ ပောသေသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ကိံ တေ ဟောန္တီ”တိ ဝတွာ “မာတာပိတရော မေ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဘိက္ခု, ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ တိရစ္ဆာနာ ဟုတွာ သုဝယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာပိ ဇိဏ္ဏေ မာတာပိတရော ကုလာဝကေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မုခတုဏ္ဍကေန ဂောစရံ အာဟရိတွာ ပောသေသု”န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ရာဇဂဟေ မဂဓရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ နဂရတော ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာယ သာလိန္ဒိယော နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော အဟောသိ။ တဿ ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာယ မဂဓခေတ္တံ အတ္ထိ, တတ္ထ ကောသိယဂေါတ္တော နာမ သာလိန္ဒိယဝါသီ ဗြာဟ္မဏော သဟဿကရီသမတ္တံ ခေတ္တံ ဂဟေတွာ သာလိံ ဝပါပေသိ။ ဥဋ္ဌိတေ စ ပန သဿေ ဝတိံ ထိရံ ကာရေတွာ ကဿစိ ပဏ္ဏာသကရီသမတ္တံ, ကဿစိ သဋ္ဌိကရီသမတ္တန္တိ ဧဝံ ပဉ္စသတကရီသမတ္တံ ခေတ္တံ အတ္တနော ပုရိသာနံယေဝ အာရက္ခဏတ္ထာယ ဒတွာ သေသံ ပဉ္စသတကရီသမတ္တံ ခေတ္တံ ဘတိံ ကတွာ ဧကဿ ဘတကဿ အဒါသိ။ သော တတ္ထ ကုဋိံ ကတွာ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝသတိ။ ခေတ္တဿ ပန ပုဗ္ဗုတ္တရဒိသာဘာဂေ ဧကသ္မိံ သာနုပဗ္ဗတေ မဟန္တံ သိမ္ဗလိဝနံ အတ္ထိ, တတ္ထ အနေကာနိ သုဝသတာနိ ဝသန္တိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော တသ္မိံ သုဝသင်္ဃေ သုဝရညော ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော အဘိရူပေါ ထာမသမ္ပန္နော သကဋနာဘိပမာဏသရီရော အဟောသိ။ အထဿ ပိတာ မဟလ္လကကာလေ “အဟံ ဣဒါနိ ဒူရံ ဂန္တုံ န သက္ကောမိ, တွံ ဣမံ ဂဏံ ပရိဟရာ”တိ ဂဏံ နိယျာဒေသိ။ သော ပုနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ မာတာပိတူနံ ဂောစရတ္ထာယ ဂန္တုံ နာဒါသိ, သုဝဂဏံ ပရိဟရန္တော ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ သယံဇာတသာလိဝနေ ယာဝဒတ္ထံ သာလိံ ခါဒိတွာ အာဂမနကာလေ မာတာပိတူနံ ပဟောနကံ ဂောစရံ အာဟရိတွာ မာတာပိတရော ပောသေသိ။

အထဿ ဧကဒိဝသံ သုဝါ အာရောစေသုံ “ပုဗ္ဗေ ဣမသ္မိံ ကာလေ မဂဓခေတ္တေ သာလိ ပစ္စတိ, ဣဒါနိ ကိံ နု ခော ဇာတ”န္တိ? “တေန ဟိ ဇာနာထာ”တိ ဒွေ သုဝေ ပဟိဏိံသု။ တေ ဂန္တွာ မဂဓခေတ္တေ ဩတရန္တာ တဿ ဘတိယာ ရက္ခဏပုရိသဿ ခေတ္တေ ဩတရိတွာ သာလိံ ခါဒိတွာ ဧကံ သာလိသီသံ အာဒါယ သိမ္ဗလိဝနံ ဂန္တွာ သာလိသီသံ မဟာသတ္တဿ ပါဒမူလေ ဌပေတွာ “တတ္ထ ဧဝရူပေါ သာလီ”တိ ဝဒိံသု။ သော ပုနဒိဝသေ သုဝဂဏပရိဝုတော တတ္ထ ဂန္တွာ တသ္မိံ ဘတကဿ ခေတ္တေ ဩတရိ။ သော ပန ပုရိသော သုဝေ သာလိံ ခါဒန္တေ ဒိသွာ ဣတော စိတော စ ဓာဝိတွာ ဝါရေန္တောပိ ဝါရေတုံ န သက္ကောတိ။ သေသာ သုဝါ ယာဝဒတ္ထံ သာလိံ ခါဒိတွာ တုစ္ဆမုခါဝ ဂစ္ဆန္တိ။ သုဝရာဇာ ပန ဗဟူနိ သာလိသီသာနိ ဧကတော ကတွာ တေဟိ ပရိဝုတော ဟုတွာ အာဟရိတွာ မာတာပိတူနံ ဒေတိ။ သုဝါ ပုနဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ တတ္ထေဝ သာလိံ ခါဒိံသု။ အထ သော ပုရိသော “သစေ ဣမေ အညံ ကတိပါဟံ ဧဝံ ခါဒိဿန္တိ, ကိဉ္စိ န ဘဝိဿတိ, ဗြာဟ္မဏော သာလိံ အဂ္ဃာပေတွာ မယှံ ဣဏံ ကရိဿတိ, ဂန္တွာ တဿ အာရောစေဿာမီ”တိ သာလိမုဋ္ဌိနာ သဒ္ဓိံ တထာရူပံ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ သာလိန္ဒိယဂါမံ ဂန္တွာ ဗြာဟ္မဏံ ပဿိတွာ ဝန္ဒိတွာ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော “ကိံ, ဘော ပုရိသ, သမ္ပန္နံ သာလိခေတ္တ”န္တိ ပုဋ္ဌော “အာမ, ဗြာဟ္မဏ, သမ္ပန္န”န္တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁. “သမ္ပန္နံ သာလိကေဒါရံ၊ သုဝါ ဘုဉ္ဇန္တိ ကောသိယ။
ပဋိဝေဒေမိ တေ ဗြဟ္မေ၊ န နေ ဝါရေတုမုဿဟေ။

၂. “ဧကော စ တတ္ထ သကုဏော၊ ယော နေသံ သဗ္ဗသုန္ဒရော။
ဘုတွာ သာလိံ ယထာကာမံ၊ တုဏ္ဍေနာဒါယ ဂစ္ဆတီ”တိ။

တတ္ထ **သမ္ပန္န**န္တိ ပရိပုဏ္ဏံ အဝေကလ္လံ။ **သာလိကေဒါရ**န္တိ သာလိခေတ္တံ။ **သဗ္ဗသုန္ဒရော**တိ သဗ္ဗေဟိ ကောဋ္ဌာသေဟိ သုန္ဒရော ရတ္တတုဏ္ဍော ဇိဉ္ဇုကသန္နိဘအက္ခိ ရတ္တပါဒော တီဟိ ရတ္တရာဇီဟိ ပရိက္ခိတ္တဂီ

တေ မဟာမယူရပမာဏော သော ယာဝဒတ္ထံ သာလိံ ခာဒိတွာ အညံ တုဏ္ဍေန ဂဟေတွာ ဂစ္ဆတီတိ။

ဗြာဟ္မဏော တသ္သ ကထံ သုတွာ သုဝရာဇေ သိနေဟံ ဥပ္ပာဒေတွာ ခေတ္တဟာလံ ပုစ္ဆိ “အမ္ဘော ပုရိသ, ဟာသံ ဩဍ္ဍေတုံ ဇာနာသီ”တိ? “အာမ, ဇာနာမီ”တိ။ အထ နံ ကထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

၃. “ဩဍ္ဍေန္တု တလဟာသာနိ၊ ယထာ ဗဇ္ဈေထ သော ဒိဇော။
ဇီဝဉ္စ နံ ဂဟေတွာန၊ အာနယေဟိ မမန္တိကေ”တိ။

တတ္ထ **ဩဍ္ဍေန္တု** တိ ဩဍ္ဍယန္တု။ **တလဟာသာနီ**တိ အသ္သတလာဒိရဇ္ဇုမယဟာသာနိ။ **ဇီဝဉ္စ န**န္တိ ဇီဝန္တံ ဧဝ နံ။ **အာနယေဟီ**တိ အာနေဟိ။

တံ သုတွာ ခေတ္တဟာလော သာလိံ အဂ္ဂဟေတွာ က္ကဏာသ္သ အကတဘာဝေန တုဋ္ဌော ဂန္တွာ အသ္သတလေ ဝဋ္ဋေတွာ “အဇ္ဇ က္ကမသ္မိံ ဌာနေ ဩတရိသ္သတီ”တိ သုဝရညော ဩတရဏဋ္ဌာနံ သလ္လက္ခေတွာ ပုနဒိဝသေ ဟ တောဝ စာဋိပမာဏံ ပဉ္ဇရံ ကတွာ ဟာသဉ္စ ဩဍ္ဍေတွာ သုတနံ အာဂမနံ ဩလောကေန္တော ကုဋိယံ နိသီဒိ။ သုဝရာဇာပိ သုဝဂဏပရိဝုတော အာဂန္တွာ အလောလုပ္ပစာရတာယ ဟိယ္ယော ခာဒိတဋ္ဌာနေ ဩဍ္ဍိတဟာသေ ဟာဒံ ပဝေသေန္တောဝ ဩတရိ။ သော အတ္တနော ဗဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ စိန္တေသိ “သစာဟံ က္ကအာနေဝ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိသ္သာမိ, ဉာတကာမေ ဘယတဇ္ဇိတာ ကေစရံ အဂ္ဂဟေတွာဝ ပလာယိသ္သန္တိ, ယာဝ ဧတေသံ ကေစရဂ္ဂဟဏံ, တာဝ အဓိဝာသေသ္သာမီ”တိ။ သော ဧတေသံ သုဟိတဘာဝံ ဉတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဟုတွာ တိက္ခတ္တုံ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ။ အထ သဗ္ဗေ တေ သုတာ ပလာယိံသု။ သုဝရာဇာ “ဧတ္တကေသု မေ ဉာတကေသု နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော ဧကောပိ နတ္ထိ, ကိံ နု ခေါ မယာ ဟာပံ ကတ”န္တိ ဝိလပန္တော ကထမာဟ –

၄. “ဧတေ ဘုတွာ ပိဝိတွာ စ၊ ပက္ကမန္တိ ဝိဟင်္ဂမာ။
ဧကော ဗဒ္ဓေါသ္မိ ဟာသေန၊ ကိံ ဟာပံ ပကတံ မယာ”တိ။

ခေတ္တဟာလော သုဝရာဇသ္သ ဗဒ္ဓရဝံ သုတနဉ္စ အာကာသေ ပက္ခန္ဒနသဒ္ဒံ သုတွာ “ကိံ နု ခေါ”တိ ကုဋိယာ ဩရုယှ ဟာသဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ သုဝရာဇာနံ ဒိသွာ “ယသ္သေဝ မေ ဟာသော ဩဍ္ဍိတော, သွေဝ ဗဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌမာနသော သုဝရာဇာနံ ဟာသတော မောစေတွာ ဒွေ ဟာဒေ ဧကတော ဗန္ဓိတွာ ဒဠှံ အာဒာယ သာလိဒ္ဒိယကမံ ဂန္တွာ သုဝရာဇံ ဗြာဟ္မဏသ္သ အဒါသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဗလဝသိနေဟေန မဟာသတ္တံ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒဠှံ ဂဟေတွာ အင်္ကေ နိသီဒါပေတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၅. “ဥဒရံ နူန အညေသံ၊ သုဝ အစ္စောဒရံ တဝ။
ဘုတွာ သာလိံ ယထာကာမံ၊ တုဏ္ဍေနာဒာယ ဂစ္ဆသိ။

၆. “ကောဋ္ဌံ နု တတ္ထ ပူရေသိ၊ သုဝ ဝေရံ နု တေ မယာ။
ပုဋ္ဌော မေ သမ္မ အက္ခာဟိ၊ ကုဟိံ သာလိံ နိဓာဟသီ”တိ။

တတ္ထ **ဥဒရံ နူန**တိ အညေသံ ဥဒရံ ဥဒရမေဝ မညေ, တဝ ဥဒရံ ပန အတိဥဒရံ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ သိမ္ဗလိဝနေ။ **ပူရေသီ**တိ ဝသ္သာရတ္တတ္ထာယ ပူရေသိ။ **နိဓာဟသီ**တိ နိဓာနံ ကတွာ ဌပေသိ, “နိဓီယသီ”တိပိ ဟဌော။

တံ သုတွာ သုဝရာဇာ မဓုရာယ မနုသ္သဘာသာယ သတ္တမံ ကထမာဟ –

၇. “န မေ ဝေရံ တယာ သဒ္ဓိံ၊ ကောဋ္ဌော မယှံ န ဝိဇ္ဇတိ။
က္ကဏံ မုဋ္ဌာမိဏံ ဒမ္မိ၊ သမ္ပတ္တော ကောဋသိမ္ဗလိံ။
နိဓိမ္ပိ တတ္ထ နိဒဟာမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ကောသိယာ”တိ။

တတ္ထ **က္ကဏံ မုဋ္ဌာမိဏံ ဒမ္မိ** တိ တဝ သာလိံ ဟရိတွာ က္ကဏံ မုဋ္ဌာမိ စေဝ ဒမ္မိ စာတိ ဝဒတိ။ **နိဓိမ္ပိ** တိ ဧကံ တတ္ထ သိမ္ဗလိဝနေ အနုကမိကနိဓိမ္ပိ နိဒဟာမိ။

အထ နံ ဗြာဟ္မဏော ပုစ္ဆိ –

၈. ''ကီဒိသံ တေ ဣဏအနံ၊ ဣဏမောက္ခော စ ကီဒိသော။
နိဓိနိဓာနမက္ခာဟိ၊ အထ ဟသာ ပမောက္ခသီ''တိ။

တတ္ထ **ဣဏအန**န္တိ ဣဏဿ အနံ။ **နိဓိနိဓာန**န္တိ နိဓိနော နိဓာနံ။

ဧဝံ ဗြာဟ္မဏေန ပုဋ္ဌော သုဝရာဇာ တဿ ဗျာကရောန္တော စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၉. ''အဇာတပက္ခာ တရုဏာ၊ ပုတ္တကာ မယှံ ကောသိယ။
တေ မံ ဘတာ ဘရိဿန္တိ၊ တသ္မာ တေသံ ဣဏံ ဒဒေ။

၁၀. ''မာတာ ပိတာ စ မေ ဝုဒ္ဓါ၊ ဇိဏ္ဏကာ ဂတယောဗ္ဗနာ။
တေသံ တုဏ္ဍေန ဟာတူန၊ မုဉ္စေ ပုဗ္ဗကတံ ဣဏံ။

၁၁. ''အညေပိ တတ္ထ သကုဏာ၊ ခီဏပက္ခာ သုဒုဗ္ဗလာ။
တေသံ ပုညတ္ထိကော ဒမ္မိ၊ တံ နိဓိံ အာဟု ပဏ္ဍိတာ။

၁၂. ''ဤဒိသံ မေ ဣဏအနံ၊ ဣဏမောက္ခော စ ဤဒိသော။
နိဓိနိဓာနမက္ခာမိ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ကောသိယာ''တိ။

တတ္ထ **ဟာတူနာ**တိ ဟရိတွာ။ **တံ နိဓိ**န္တိ တံ ပုညကမ္မံ ပဏ္ဍိတာ အနုကမိကနိဓိံ နာမ ကထေန္တိ။ **နိဓိနိဓာန**န္တိ နိဓိနော နိဓာနံ, ''နိဓာနနိဓိ''န္တိပိ ပာဌော, အယမေဝတ္ထော။

ဗြာဟ္မဏော မဟာသတ္တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပသန္နစိတ္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ။

၁၃. ''ဘဒ္ဒကော ဝတယံ ပက္ခီ၊ ဒိဇော ပရမဓမ္မိကော။
ဧကစ္စေသု မနုဿေသု၊ အယံ ဓမ္မော န ဝိဇ္ဇတိ။

၁၄. ''ဘုဉ္ဇ သာလိံ ယထာကာမံ၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ။
ပုနာပိ သုဝ ပဿေမု၊ ပိယံ မေ တဝ ဒဿန''န္တိ။

တတ္ထ **ဘုဉ္ဇ သာလိ**န္တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ နိဗ္ဘယော ဟုတွာ ဘုဉ္ဇာတိ ကရီသသဟဿမ္ပိ တဿေဝ နိယျာဒေန္တော ဧဝမာဟ။ **ပဿေမူ**တိ အတ္တနော ရုစိယာ အာဂတံ အညေသုပိ ဒိဝသေသု တံ ပဿေယျာမာတိ။

ဧဝံ ဗြာဟ္မဏော မဟာသတ္တံ ယာစိတွာ ပိယပုတ္တံ ဝိယ မုဒုစိတ္တေန ဩလောကေန္တော ဟဒတော ဗန္ဓနံ မောစေတွာ သတပာကတေလေန ဟဒေ မက္ခေတွာ ဘဒ္ဒပီဌေ နိသီဒာပေတွာ ကဉ္စနတဋ္ဋကေ မဓုလာဇေ ခါဒာပေတွာ သက္ခရောဒကံ ပာယေသိ။ အထဿ သုဝရာဇာ ''အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ, ဗြာဟ္မဏာ''တိ ဝတွာ ဩဝါဒံ ဒေန္တော အာဟ –

၁၅. ''ဘုတ္တဉ္စ ပီတဉ္စ တဝဿမမှိ၊ ရတီ စ နော ကောသိယ တေ သကာသေ။
နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍေသု ဒဒာဟိ အနံ၊ ဇိဏ္ဏေ စ မာတာပိတရော ဘရဿူ''တိ။

တတ္ထ **တဝဿမမှီ**တိ တဝ နိဝေသနေ။ **ရတီ**တိ အဘိရတိ။

တံ သုတွာ ဗြာဟ္မဏော တုဋ္ဌမာနသော ဥဒာနံ ဥဒာနေန္တော ကထမာဟ –

၁၆. ''လက္ခီ ဝတ မေ ဥဒပါဒိ အဇ္ဇ၊ ယော အဒ္ဒသာသိံ ပဝရံ ဒိဇာနံ။

သုဝဿ သုတ္တန သုဘာသိတာနိ၊ ကာဟာမိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနီ''တိ။

တတ္ထ **လက္ခီ** တိ သိရီပိ ပုညမ္ပိ ပညာပိ။

မဟာသတ္တော ဗြာဟ္မဏေန အတ္တနော ဒိန္နံ ကရီသသဟဿမတ္တံ ပဋိက္ခိပိတွာ အဋ္ဌကရီသမေဝ ဂဏှိ။ ဗြ
ာဟ္မဏော ထမ္ဘေ နိခနိတွာ တဿ ခေတ္တံ နိယ္ယာဒေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ ခမာပေတွာ ''ဂစ္ဆ သာမိ,
အဿုမုခေ ရောဒမာနေ မာတာပိတရော အဿာသေဟီ''တိ ဝတွာ တံ ဥယျောဇေသိ။ သော တုဋ္ဌမာနသော သာလိ
သီသံ အာဒာယ ဂန္တွာ မာတာပိတူနံ ပုရတော နိက္ခိပိတွာ ''အမ္မတာတာ, ဥဋ္ဌေထာ''တိ အာဟ။ တေ အဿုမုခာ
ရောဒမာနာ ဥဋ္ဌဟိံသု, တာဝဒေဝ သုဝဂဏာ သန္နိပတိတွာ ''ကထံ မုတ္တောသိ, ဒေဝ''တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော တေသံ သဗ္ဗ
ံ ဝိတ္ထာရတော ကထေသိ။ ကောသိယောပိ သုဝရညော ဝစနံ သုတွာ တတော ပဋ္ဌာယ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာနံ မ
ဟာဒါနံ ပဋ္ဌပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဩသာနဂါထမာဟ –

၁၇. ''သော ကောသိယော အတ္တမနော ဥဒဂ္ဂေါ၊ အန္နဉ္စ ပါနဉ္စဘိသင်္ခရိတွာ။
အန္နေန ပါနေန ပသန္နစိတ္တော၊ သန္တပ္ပယိ သမဏဗြာဟ္မဏေ စာ''တိ။

တတ္ထ **သန္တပ္ပယီ** တိ ဂဟိတဂဟိတာနိ ဘာဇနာနိ ပူရေန္တော သန္တပ္ပေသီတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''ဧဝံ ဘိက္ခု မာတာပိတူနံ ပေါသနံ နာမ ပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော''တိ ဝတွာ သစ္စာ
နိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ သော ဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ သု
ဝဂဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ အဟေသုံ, မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ, ခေတ္တပါလော ဆန္နော, ဗြာဟ္မဏော အာနန္ဒော, သု
ဝရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

[၄၈၅] ၂. စန္ဒကိန္နရီဇာတကဝဏ္ဏနာ

သာလိကေဒါရဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဉ္စမာ။

ဥပနီယတိဒံ မညေတိ ဣဒံ သတ္ထာ ကပိလဝတ္ထုပုရံ ဥပနိဿာယ နိဂြောဓာရာမေ ဝိဟရန္တော ရာဇနိဝေသနေ
ရာဟုလမာတရံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဣဒံ ပန ဇာတကံ ဒူရေနိဒါနတော ပဋ္ဌာယ ကထေတဗ္ဗံ။ သာ ပနေသာ နိဒါနကထာ
ယာဝ လဋ္ဌိဝနေ ဥရုဝေလကဿပသီဟနာဒါ **အပဏ္ဏကဇာတကေ** ကထိတာ, တတော ပရံ ယာဝ ကပိလဝတ္ထုဂမနာ **ဝေ
ဿန္တရဇာတကေ** အာဝိ ဘဝိဿတိ။ သတ္ထာ ပန ပိတု နိဝေသနေ နိသီဒိတွာ အန္တရာဘတ္တသမယေ **မဟာဓမ္မ
ပါလဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၁၀.၉၂ အာဒယော) ကထေတွာ ကတဘတ္တကိစ္စော ''ရာဟုလမာတု နိဝေသနေ နိသီဒိတွာ တဿ
ာ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေန္တော **စန္ဒကိန္နရီဇာတကံ** (ဇာ. ၁.၁၄.၁၈ အာဒယော) ကထေဿာမီ''တိ ရာဇာနံ ပတ္တံ ကဟာပေတွ
ာ ဒွီဟိ အဂ္ဂသာဝကေဟိ သဒ္ဓိံ ရာဟုလမာတု နိဝေသနဋ္ဌာနံ ဟယာသိ။ တဒါ တဿာ သမ္မုခါ စတ္တာလီသသဟဿ
သနာဋကိတ္ထိယော ဝသန္တိ တာသု ခတ္တိယကညာနံယေဝ နဝုတိအဓိကသဟဿံ။ သာ တထာဂတဿ အာဂမနံ ဉတွာ
''သဗ္ဗာ ကာသာဝဝသနာဝ နိဝာသေန္တူ''တိ တာသံ အာရောစာပေသိ။ တာ တထာ ကရိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ပညတ္တာ
သနေ နိသီဒိ။ အထ တာ သဗ္ဗာပိ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဝိရဝိံသု, မဟာပရိဒေဝသဒ္ဒော အဟောသိ။ ရာဟုလမာတာပိ ပရိဒေဝိ
တွာ သောကံ ဝိနောဒေတွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ရာဇဂတေန ဗဟုမာနေန သဂါရဝေန နိသီဒိ။ ရာဇာ တဿာ ဂုဏကထံ
အာရဘိ, ''ဘန္တေ, မမ သုဏှာ 'တုမှေဟိ ကာသာဝါနိ နိဝတ္ထာနီ'တိ သုတွာ ကာသာဝဝနေဝ နိဝာသေသိ, 'မာလာဒီ
နိ ပရိစ္စတ္တာနီ'တိ သုတွာ မာလာဒီနိ ပရိစ္စဇိ, 'ဘူမိယံ သယတီ'တိ သုတွာ ဘူမိသယနာဝ ဇာတာ, တုမှာကံ ပဗ္ဗဇိ
တကာလေ ဝိဓဝါ ဟုတွာ အညေဟိ ရာဇူဟိ ပေသိတံ ပဏ္ဏာကာရံ န ဂဏှိ, ဧဝံ တုမှေသု အသံဟီရစိတ္တာ သော''တိ
နာနပ္ပကာရေဟိ တဿာ ဂုဏကထံ ကထေသိ။ သတ္ထာ ''အနစ္ဆရိယံ, မဟာရာဇ, ယံ သော ဣဒါနိ မမ ပစ္ဆိမေ အတ္တ
ဘာဝေ မယိ သသိနေဟာ အသံဟီရစိတ္တာ အနညနေယျာ ဘဝေယျ။ သော တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာပိ မယိ
အသံဟီရစိတ္တာ အနညနေယျာ အဟောသီ''တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ မဟာသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ ကိန္နရယောနိယံ နိ
ဗ္ဗတ္တိ, စန္ဒာ နာမဿ ဘရိယာ။ တေ ဥဘောပိ စန္ဒနာမကေ ရဇတပဗ္ဗတေ ဝသိံသု။ တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ အမစ္စာနံ

ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ဒွေဝ ကာသာယာနိ နိတသေတွာ သန္နဒ္ဓပဉ္စာဝုဓော ဧကကောဝ ဟိမဝန္တံ ဟာဝိသိ။ သော မိဂမံသံ ခာဒန္တော ဧကံ ခုဒ္ဒကနဒိံ အနုသဉ္စရန္တော ဥဒ္ဓံ အဘိရုဟိ။ စန္ဒပဗ္ဗတတလိနော ကိန္နရာ ဝဿာရတ္တသမယေ အ နောတရိတွာ ပဗ္ဗတေယေဝ ဝသန္တိ, နိဒါဃသမယေ ဩတရန္တိ။ တဒါ စ သော စန္ဒကိန္နရော အတ္တနော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ဩတရိတွာ တေသု တေသု ဌာနေသု ဂန္ဓေ ဝိလိမ္ပန္တော ပုပ္ဖရေဏုံ ခာဒန္တော ပုပ္ဖပဋေ နိတသေန္တော ဟာရုပ န္တော လတာအေလာဟိ ကီဠန္တော မဓုရဿရေန ဂါယန္တော တံ ခုဒ္ဒကနဒိံ ပတွာ ဧကသ္မိံ နိဝတ္တနဋ္ဌာနေ ဩတ ရိတွာ ဥဒကေ ပုပ္ဖာနိ ဝိကိရိတွာ ဥဒကကီဠံ ကီဠိတွာ ပုပ္ဖပဋေ နိတသေတွာ ဟာရုပိတွာ ရဇတပဋ္ဋဝဏ္ဏာယ တလု ကာယ ပုပ္ဖာသနံ ပညပေတွာ ဧကံ ဝေဠု ဒဏ္ဍကံ ဂဟေတွာ သယနေ နိသီဒိ ။ တတော စန္ဒကိန္နရော ဝေဠုံ တဒေန္ဒ တော မဓုရဿရေန ဂါယိ။ စန္ဒကိန္နရီ မုဒုဟတ္ထေ နာမေတွာ တဿ အဝိဒူရေ ဌိတာ နစ္စိ စေဝ ဂါယိ စ။ သော ရာဇာ တေသံ သဒ္ဒံ သုတွာ ပဒသဒ္ဒံ အသာဝေန္တော သဏိကံ ဂန္တွာ ပဋိစ္ဆန္နေ ဌတွာ တေ ကိန္နရေ ဒိသွာ ကိန္နရိယာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ ''တံ ကိန္နရံ ဝိဇ္ဈိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ဟာပေတွာ ဣမာယ သဒ္ဓိံ သံတသံ ကပ္ပေဿာမိ''တိ ဌတွာ စန္ဒကိန္နရံ ဝိဇ္ဈိ။ သော ဝေဒနာပ္ပတ္တော ပရိဒေဝမာနော စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၈. ''ဥပနီယတိဒံ မညေ၊ စန္ဒေ လောဟိတမဒ္ဒနေ။
အဇ္ဇ ဇဟာမိ ဇီဝိတံ၊ ဟာဏာ မေ စန္ဒေ နိရုဇ္ဈန္တိ။

၁၉. ''ဩသီဒိ မေ ဒုက္ခံ ဟဒယံ၊ မေ ဍယှတေ နိတမ္မာမိ။
တဝ စန္ဒိယာ သောစန္တိယာ၊ န နံ အညေဟိ သောကေဟိ။

၂၀. ''တိဏမိဝ ဝနမိဝ မိလာယာမိ၊ နဒီ အပရိပုဏ္ဏာဝ သုဿာမိ။
တဝ စန္ဒိယာ သောစန္တိယာ၊ န နံ အညေဟိ သောကေဟိ။

၂၁. ''ဝဿမိဝ သရေ ဟာဒေ၊ ဣမာနိ အဿူနိ ဝတ္တရေ မယှံ။
တဝ စန္ဒိယာ သောစန္တိယာ၊ န နံ အညေဟိ သောကေဟီ''တိ။

တတ္ထ **ဥပနီယတီ**တိ သန္တတိဝိစ္ဆေဒံ ဥပနီယတိ။ **ဣဒ**န္တိ ဇီဝိတံ။ **ဟာဏာ မေ**တိ ဘဒ္ဒေ, စန္ဒေ မမ ဇီဝိတဟာဏာ နိရုဇ္ဈန္တိ။ **ဩသီဒိ မေ**တိ ဇီဝိတံ မေ ဩသီဒတိ။ **နိတမ္မာမိ** တိ အတိကိလမာမိ။ **တဝ စန္ဒိယာ** တိ ဣဒံ မမ ဒုက္ခံ, န နံ အ ညေဟိ သောကေဟိ, အထ ခော တဝ စန္ဒိယာ သောစန္တိယာ သောကဟေတု ယသ္မာ တွံ မမ ဝိယောဂေန သောစိဿ သိ, တသ္မာတိ အတ္ထော။ **တိဏမိဝ ဝနမိဝ မိလာယာမီ**တိ တတ္တဟာသာဏေ ခိတ္တတိဏမိဝ မူလဆိန္နဝနမိဝ မိလာယာ မီတိ ဝဒတိ။ **သရေ ဟာဒေ**တိ ယထာ နာမ ပဗ္ဗတဟာဒေ ပတိတဝဿံ သရိတွာ အစ္ဆိန္နဓာရံ ဝတ္တတိ။

မဟာသတ္တော ဣမာဟိ စတူဟိ ကထာဟိ ပရိဒေဝိတွာ ပုပ္ဖသယနေ နိပန္နောဝ သတိံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ပရိဝတ္ တိ။ ရာဇာ ပတိဋ္ဌိတောဝ။ ဣတရာ မဟာသတ္တေ ပရိဒေဝန္တေ အတ္တနော ရတိယာ မတ္တာ ဟုတွာ တဿ ဝိဒ္ဓဘာဝံ န ဇာနာတိ, ဝိသညံ ပန နံ ပရိဝတ္တိတွာ နိပန္နံ ဒိသွာ ''ကိံ နု ခော မေ ပိယသာမိကဿ ဒုက္ခ''န္တိ ဥပဓာရေန္တီ ပဟာရ မုခတော ပဂ္ဃရန္တံ လောဟိတံ ဒိသွာ ပိယသာမိကေ ဥပ္ပန္နံ ဗလဝသောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တီ မဟာသဒ္ ဒေန ပရိဒေဝိ။ ရာဇာ ''ကိန္နရော မတော ဘဝိဿတီ''တိ နိက္ခမိတွာ အတ္တာနံ ဒဿေသိ။ စန္ဒာ တံ ဒိသွာ ''ဣမိနာ မေ စောရေန ပိယသာမိကော ဝိဒ္ဓော ဘဝိဿတီ''တိ ကမ္ပမာနာ ပလာယိတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ဌတွာ ရာဇာနံ ပရိ ဘာသန္တီ ပဉ္စ ကထာ အဘာသိ –

၂၂. ''ပာပေ ခေါသိ ရာဇပုတ္တ၊ ယော မေ ဣစ္ဆိတံ ပတိံ ဝရာကိယာ။
ဝိဇ္ဈသိ ဝနမူလသ္မိံ၊ သောယံ ဝိဒ္ဓော ဆမာ သေတိ။

၂၃. ''ဣမံ မယှံ ဟဒယသောကံ၊ ပဋိမုဉ္စတု ရာဇပုတ္တ တဝ မာတာ။
ယော မယှံ ဟဒယသောကော၊ ကိမ္ပုရိသံ အဝေက္ခမာနာယ။

၂၄. ''ဣမံ မယှံ ဟဒယသောကံ၊ ပဋိမုဉ္စတု ရာဇပုတ္တ တဝ ဇာယာ။
ယော မယှံ ဟဒယသောကော၊ ကိမ္ပုရိသံ အဝေက္ခမာနာယ။

၂၅. ‘‘မာ စ ပုတ္တံ မာ စ ပတိံ၊ အဒ္ဒက္ခိ ရာဇပုတ္တ တဝ မာတာ။
ယော ကိမ္ပုရိသံ အဝဓိ၊ အဒူသကံ မယ္ဟ ကာမာ ဟိ။

၂၆. ‘‘မာ စ ပုတ္တံ မာ စ ပတိံ၊ အဒ္ဒက္ခိ ရာဇပုတ္တ တဝ ဇာယာ။
ယော ကိမ္ပုရိသံ အဝဓိ၊ အဒူသကံ မယ္ဟ ကာမာ ဟီ’’တိ။

တတ္ထ **ဝရာကိယာ**တိ ကပဏာယ။ **ပဋိမုဉ္စတူ** တိ ပဋိလဘတု ဖုသတု ဟပုဏာတု။ **မယ္ဟ ကာမာ ဟီ**တိ မယ္ဟံ ကာမေန။

ရာဇာ နံ ပဋ္ဌဟိ ကထာဟိ ပရိဘာသိတွာ ပဗ္ဗတမတ္တကေ ဌိတံယေဝ အဿာသေန္တော ကထမာဟ –

၂၇. ‘‘မာ တွံ စန္ဒေ ရောဒိ မာ သောပိ၊ ဝနတိမိရမတ္တက္ခိ။
မမ တွံ ဟေဟိသိ ဘရိယာ၊ ရာဇကုလေ ပူဇိတာ နာရီဘိ’’တိ။

တတ္ထ **စန္ဒေ** တိ မဟာသတ္တဿ ပရိဒေဝနကာလေ နာမဿ သုတတ္တာ ဧဝမာဟ။ **ဝနတိမိရမတ္တက္ခိ** တိ ဝနတိမိရပုပ္ဖသမာနအက္ခိ။ **ပူဇိတာ နာရီဘီ**တိ သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ ဇေဋ္ဌိကာ အဂ္ဂမဟေသီ ဟေဿသိ။

စန္ဒာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ‘‘တွံ ကိံ မံ ဝဒေသီ’’တိ သီဟနာဒံ နဒန္တီ အနန္တရကထမာဟ –

၂၈. ‘‘အပိ နူနဟံ မရိဿံ၊ နာဟံ ရာဇပုတ္တ တဝ ဟေဿံ။
ယော ကိမ္ပုရိသံ အဝဓိ၊ အဒူသကံ မယ္ဟ ကာမာ ဟီ’’တိ။

တတ္ထ **အပိ နူနဟန္တိ** အပိ ဧကံသေနေဝ အဟံ မရိဿံ။

သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ နိစ္ဆန္ဒရာဂေ ဟုတွာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၂၉. ‘‘အပိ ဘီရုကေ အပိ ဇီဝိတုကာမိကေ၊ ကိမ္ပုရိသိ ဂစ္ဆ ဟိမဝန္တံ။
တာလီသတဂရဘောဇနာ၊ အညေ တံ မိဂ ရမိဿန္တိ’’တိ။

တတ္ထ **အပိ ဘီရုကေ**တိ ဘီရုဇာတိကေ။ **တာလီသတဂရဘောဇနာ**တိ တွံ တာလီသပတ္တတဂရပတ္တဘောဇနာ မိဂီ, တသ္မာ အညေ တံ မိဂ ရမိဿန္တိ, န တွံ ရာဇကုလာရဟာ, ဂစ္ဆာတိ နံ အဝစ, ဝတွာ စ ပန နိရပေက္ခော ဟုတွာ ပက္ကာမိ။

သာ တဿ ဂတဘာဝံ ဉတွာ သြရုယှ မဟာသတ္တံ အာလိင်္ဂိတွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကံ အာရောပေတွာ ပဗ္ဗတတလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ သီသမဿ အတ္တနော ဦရူသု ကတွာ ဗလဝပရိဒေဝံ ပရိဒေဝမာနာ ဒွာဒသ ကထာ အဘာသိ –

၃၀. ‘‘တေ ပဗ္ဗတာ တာ စ ကန္ဒရာ၊ တာ စ ဂိရိဂုဟာယော တထေဝ တိဋ္ဌန္တိ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တီ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၁. ‘‘တေ ပဏ္ဏသန္ထတာ ရမဏီယာ၊ တဋ္ဋမိဂေဟိ အနုစိဏ္ဏာ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တီ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၂. ‘‘တေ ပုပ္ဖသန္ထတာ ရမဏီယာ၊ တဋ္ဋမိဂေဟိ အနုစိဏ္ဏာ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တီ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၃. ‘‘အစ္ဆာ သဝန္တိ ဂိရိဝနနဒိယော၊ ကုသုမာဘိကိဏ္ဏသောတာယော။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တီ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၄. “နီလာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကူဋာနိ ဒဿနီယာနိ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၅. “ပီတာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကူဋာနိ ဒဿနီယာနိ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၆. “တမ္ဗာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကူဋာနိ ဒဿနီယာနိ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၇. “တုင်္ဂါနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကူဋာနိ ဒဿနီယာနိ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၈. “သေတာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကူဋာနိ ဒဿနီယာနိ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၃၉. “စိတြာနိ ဟိမဝတော ပဗ္ဗတဿ၊ ကူဋာနိ ဒဿနီယာနိ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၄၀. “ယက္ခဂဏသေဝိတေ ဂန္ဓမာဒနေ၊ ဩသဓေဘိ သဉ္ဆန္နေ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿံ။

၄၁. “ကိမ္ပုရိသသေဝိတေ ဂန္ဓမာဒနေ၊ ဩသဓေဘိ သဉ္ဆန္နေ။
တတ္ထေဝ တံ အပဿန္တိ၊ ကိမ္ပုရိသ ကထံ အဟံ ကဿ”န္တိ။

တတ္ထ **တေ ပဗ္ဗတာ** တိ ယေသု မယံ ဧကတော ဝသိမှ, ဣမေ တေ ပဗ္ဗတာ တာ စ ကန္ဒရာ တာ စ ဂိရိဂုဟာယော တထေဝ ဌိတာ။ တေသု အဟံ ဣဒါနိ **တံ အပဿန္တီ ကထံ ကဿံ,** ကိံ ကရိဿာမိ, တေသု ပုပ္ဖဖလပလ္လဝတဒိသောဘံ တံ အပဿန္တီ ကထံ အဓိဝါသေတုံ သက္ခိဿာမီတိ ပရိဒေဝတိ။ **ပဏ္ဏသန္ထတာ** တိ တာလီသပတ္တာဒိဂန္ဓပဏ္ဏသန္ထရာ။ **အစ္ဆာ** တိ ဝိပ္ပသန္နောဒကာ။ **နီလာနီ**တိ နီလမဏိမယာနိ။ **ပီတာနီ**တိ သောဝဏ္ဏမယာနိ။ **တမ္ဗာနီ** တိ မနောသိလမယာနိ။ **တုင်္ဂါနီ** တိ ဥစ္စာနိ တိခိဏဂ္ဂါနိ။ **သေတာနီ**တိ ရဇတမယာနိ။ **စိတြာနီ** တိ သတ္တရတနမိဿကာနိ။ **ယက္ခဂဏသေဝိတေ**တိ ဘုမ္မဒေဝတာဟိ သေဝိတေ။

ဣတိ သာ ဒွါဒသဟိ ဂါထာဟိ ပရိဒေဝိတွာ မဟာသတ္တဿ ဥရေ ဟတ္ထံ ဌပေတွာ သန္တာပဘာဝံ ဉတွာ “စန္ဒော ဇီဝတိယေဝ, ဒေဝုဇ္ဈာနကမ္မံ ကတွာ ဇီဝိတမဿ ဒဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ကိံ နု ခေါ လောကပါလာ နာမ နတ္ထိ, ဥဒါဟု ဝိပ္ပဝုတ္ထာ, အဒု မတာ , တေ မေ ပိယသာမိကံ န ရက္ခန္တီ”တိ ဒေဝုဇ္ဈာနကမ္မံ အကာသိ။ တဿာ သောကဝေဂေန သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ အဟောသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဗြာဟ္မဏဝဏ္ဏေန ဝေဂေနေဝ အာဂန္တွာ ကုဏ္ဍိကတော ဥဒကံ ဂဟေတွာ မဟာသတ္တံ အာသိဉ္စိ။ တာဝဒေဝ ဝိသံ အန္တရဓာယိ, ဝဏ္ဏော ရုဟိ, ဣမသ္မိံ ဌာနေ ဝိဒ္ဓေါတိပိ န ပညာယိ။ မဟာသတ္တော သုခိတော ဥဋ္ဌာသိ။ စန္ဒာ ပိယသာမိကံ အရောဂံ ဒိသွာ သောမနဿပ္ပတ္တာ သက္ကဿ ပါဒေ ဝန္ဒန္တီ အနန္တရဂါထမာဟ –

၄၂. “ဝန္ဒေ တေ အယိရဗ္ရဟ္မေ၊ ယော မေ ဣစ္ဆိတံ ပတိံ ဝရာကိယာ။
အမတေန အဘိသိဉ္စိ၊ သမာဂတာသ္မိ ပိယတမေနာ”တိ။

တတ္ထ **အမတေနာ**တိ ဥဒကံ “အမတ”န္တိ မညမာနာ ဧဝမာဟ။ **ပိယတမေနာ**တိ ပိယတရေန, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

သက္ကော တေသံ ဩဝါဒမဒါသိ “ဣတော ပဋ္ဌာယ စန္ဒပဗ္ဗတတော ဩရုယှ မနုဿပထံ မာ ဂမိတ္ထ, ဣဓေဝ ဝသထာ”တိ။ ဝတွာ ပန ဝတွာ တေ ဩဝဒိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ စန္ဒာပိ “ကိံ နော သာမိ ဣမိနာ ပရိပန္ထဋ္ဌာ

ဌာနေန, ဇော်ဟိ စန္ဒပဗ္ဗတမေဝ ဂစ္ဆာမာ''တိ ဝတွာ ဩသာနကထမာဟ –

၄၃. ‘‘ဝိစရာမ အနိ ဂိရိဝနနဒိယော၊ ကုသုမာဘိကိဏ္ဏသောတာယော။
နာနာဒုမဝသနာယော၊ ပိယံဝဒာ အညမညဿာ''တိ။

သတ္ထာ ကြမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘န ကြာအနေဝ, ပုဗ္ဗေပေသာ မယိ အသံဟီရစိတ္တာ အနညနေယျာ တော''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ ရာဇာ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, သက္ကော အနုရုဒ္ဓော, စန္ဒာ ရာဟုလမာတာ, စန္ဒကိန္နရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

စန္ဒကိန္နရီဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၄၈၆] ၃. မဟာဥက္ကုသဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဥက္ကာ စိလာစာ ဗန္ဓန္တိ တိ ကြဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မိတ္တဗန္ဓကဥပါသကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သာဝတ္ထိယံ ပရိဇိဏ္ဏဿ ကုလဿ ပုတ္တော သဟာယံ ပေသေတွာ အညတရံ ကုလဓီတရံ တရာပေတွာ ‘‘အတ္ထိ ပနဿ ဥပ္ပန္နကိစ္စ နိတ္ထရဏသမတ္ထော မိတ္တော တ သဟာယော တ''တိ ဝုတ္တေ ‘‘နတ္ထီ''တိ ဝတွာ ‘‘တေန ဟိ မိတ္တေ တာဝ ဗန္ဓတူ''တိ ဝုတ္တေ တသ္မိံ ဩဝါဒေ ဌတွာ ပဌမံ တာဝ စတူဟိ ဒွါရဂါမဝါသီဟိ သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ အကာသိ, အထာနုပုဗ္ဗေန နဂရဂုတ္တိကဂဏကမဟာမတ္တာဒီဟိ သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ ကတွာ သေနာပတိနာပိ ဥပရာဇေနာပိ သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ အကာသိ။ တေဟိ ပန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ အကာသိ။ တတော အသီတိယာ မဟာထေရေဟိ သဒ္ဓိံ အာနန္ဒတ္ထေရေနပိ သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ တထာဂတေန သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ အကာသိ။ အထ နံ သတ္ထာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာပေသိ, ရာဇာပိဿ ကြဿရိယမဒါသိ။ သော မိတ္တဗန္ဓကော ယေတတိ ပာကဋော ဇာတော။ အထဿ ရာဇာ မဟန္တံ ဂေဟံ ဒတွာ အာဝါဟမင်္ဂလံ ကာရေသိ။ ရာဇာနံ အာဒိံ ကတွာ မဟာဇနော ပဏ္ဏာကာရေ ပဟိဏိ။ အထဿ ဘရိယာ ရညာ ပဟိတံ ပဏ္ဏာကာရံ ဥပရာဇဿ, ဥပရာဇေန ပဟိတံ ပဏ္ဏာကာရံ သေနာပတိဿာတိ ဧတေန ဥပါယေန သကလနဂရဝာသိနော အာဗန္ဓိတွာ ဂဏှိ။ သတ္တမေ ဒိဝသေ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ ဒသဗလံ နိမန္တေတွာ ပဉ္စသတဿ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခဿ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ သတ္ထာရာ ကထိတံ အနုမောဒနံ သုတွာ ဥဘောပိ ဇယမ္ပတိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။

ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ ‘‘အာဝုသော, မိတ္တဗန္ဓကဥပါသကော အတ္တနော ဘရိယံ နိဿာယ တဿာ ဝစနံ ကတွာ သဗ္ဗေဟိ မေတ္တိံ ကတွာ ရညော သန္တိကာ မဟန္တံ သက္ကာရံ လဘိ, တထာဂတေန ပန သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ ကတွာ ဥဘောပိ ဇယမ္ပတိကာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ''တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ‘‘ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘ကြမာယ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ကြာအနေဝ သော ဧတံ မာတုကမံ နိဿာယ မဟန္တံ ယသံ သမ္ပတ္တော, ပုဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တောပိ ပနေသ ဧတိဿာ ဝစနေန ဗဟူဟိ သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ ကတွာ ပုတ္တသောကတော မုတ္တောယေဝ''တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဧကစ္စေ ပစ္စန္တဝါသိနော ယတ္ထ ယတ္ထ ဗဟုံ မံသံ လဘန္တိ, တတ္ထ တတ္ထ ကမံ နိဝါသေတွာ အရညေ စရိတွာ မိဂါဒယော မာရေတွာ မံသံ အာဟရိတွာ ပုတ္တအ ရေ ပေသေန္တိ။ တေသံ ကမတော အဝိဒူရေ မဟာဇာတဿရော အတ္ထိ။ တဿ ဒက္ခိဏပဿေ ဧကော သေနသကုဏော, ပစ္ဆိမပဿေ ဧကာ သေနသကုဏီ, ဥတ္တရပဿေ သီဟော မိဂရာဇာ, ပာစီနပဿေ ဥက္ကုသသကုဏရာဇာ ဝသတိ။ ဇာတဿရမဇ္ဈေ ပန ဥန္နတဋ္ဌာနေ ကစ္ဆပော ဝသတိ။ တဒါ သေနော သေနိံ ‘‘ဘရိယာ မေ ဟောဟီ''တိ ဝဒတိ။ အထ နံ သာ အာဟ – ‘‘အတ္ထိ ပန တေ ကောစိ မိတ္တော''တိ? ‘‘နတ္ထိ ဘဒ္ဒေ''တိ။ အမှာကံ ဥပ္ပန္နံ ဘယံ ဝါ ဒုက္ခံ တ ဟရဏသမတ္ထံ မိတ္တံ ဝါ သဟာယံ ဝါ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတိ, မိတ္တေ တာဝ ဂဏှာဟီတိ။ ‘‘ကေဟိ သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ ကရောမိ ဘဒ္ဒေ''တိ? ပာစီနပဿေ ဝသန္တေန ဥက္ကုသရာဇေန, ဥတ္တရပဿေ သီဟေန, ဇာတဿရမဇ္ဈေ ကစ္ဆပေန သဒ္ဓိံ မေတ္တိံ ကရောဟီတိ။ သော တဿာ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တထာ အကာသိ။ တဒါ တေ ဥဘောပိ သံဝါသံ ကပ္ပေတွာ တသ္မိံယေဝ သရေ ဧကသ္မိံ ဒီပကေ ကဒမ္ဗရုက္ခော အတ္ထိ သမန္တာ ဥဒကေန ပရိက္ခိတ္တော, တသ္မိံ ကုလာဝကံ ကတွာ ပဋိဝသိံသု။

တေသံ အပရဘာဂေ ဒွေ သကုဏပေါတကာ ဇာယိံသု။ တေသံ ပက္ခေသု အသဉ္ဇာတေသုယေဝ ဧကဒိဝသံ တေ ဇာ
နပဒါ ဒိဝသံ အရညေ စရိတွာ ကိဉ္စိ အလဘိတွာ "န သက္ကာ တုစ္ဆဟတ္ထေန ဃရံ ဂန္တုံ, မစ္ဆေ ဝါ ကစ္ဆပေ ဝါ
ဂဏှိဿာမာ"တိ သရံ ဩတရိတွာ တံ ဒီပကံ ဂန္တွာ တဿ ကဒမ္ဗဿ မူလေ နိပဇ္ဇိတွာ မကသာဒီဟိ ခဇ္ဇမာ
နာ တေသံ ပလာပနတ္ထာယ အရဏိံ မန္ထေတွာ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဓူမံ ကရိံသု။ ဓူမော ဥဂ္ဂန္တွာ သကုဏေ ပဟ
ရိ, သကုဏပေါတကာ ဝိရဝိံသု။ ဇာနပဒါ တံ သုတွာ "အမ္ဘော, သကုဏပေါတကာနံ သူယတိ သဒ္ဒေါ, ဥဋ္ဌေထ ဥက္ကာ
ဗန္ဓထ, ဆာတာ သယိတုံ န သက္ကောမ, သကုဏမံသံ ခါဒိတွာဝ သယိဿာမာ"တိ ဝတွာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ဥက္ကာ ဗ
န္ဓိံသု။ သကုဏိကာ တေသံ သဒ္ဒံ သုတွာ "ဣမေ အမှာကံ ပေါတကေ ခါဒိတုကာမာ, မယံ ဧဝရူပဿ ဘယဿ ဟ
ရဏတ္ထာယ မိတ္တေ ဂဏှိမှ, သာမိကံ ဥက္ကုသရာဇဿ သန္တိကံ ပေသေဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ "ဂစ္ဆ,
သာမိ , ပုတ္တာနံ နော ဥပ္ပန္နဘယံ ဥက္ကုသရာဇဿ အာရောစေဟီ"တိ ဝတွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၄၄. "ဥက္ကာ စိလာစာ ဗန္ဓန္တိ ဒီပေ၊ ပဇာ မမံ ခါဒိတုံ ပတ္ထယန္တိ။
မိတ္တံ သဟာယဉ္စ ဝဒေဟိ သေနက၊ အာစိက္ခ ဉာတိဗျသနံ ဒိဇာန"န္တိ။

တတ္ထ **စိလာစာ**တိ ဇာနပဒါ။ **ဒီပေ**တိ ဒီပကမှိ။ **ပဇာ မမ**န္တိ မမ ပုတ္တကေ။ **သေနကာ**တိ သေနကသကုဏံ နာ
မေနာလပတိ။ **ဉာတိဗျသန**န္တိ ပုတ္တာနံ ဗျသနံ။ **ဒိဇာန**န္တိ အမှာကံ ဉာတီနံ ဒိဇာနံ ဣဒံ ဗျသနံ ဥက္ကုသရာဇဿ
သန္တိကံ ဂန္တွာ အာစိက္ခာဟီတိ ဝဒတိ။

သော ဝေဂေန တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ဝဿိတွာ အတ္တနော အာဂတဘာဝံ ဇာနာပေတွာ ကတောကာသော ဥ
ပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ "ကိံကာရဏာ အာဂတောသီ"တိ ပုဋ္ဌော အာဂတကာရဏံ ဒဿေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၄၅. "ဒိဇော ဒိဇာနံ ပဝရောသိ ပက္ခိမ၊ ဥက္ကုသရာဇ သရဏံ တံ ဥပေမ။
ပဇာ မမံ ခါဒိတုံ ပတ္ထယန္တိ၊ လုဒ္ဒါ စိလာစာ ဘဝ မေ သုခါယာ"တိ။

တတ္ထ **ဒိဇော**တိ တွံ ဒိဇော စေဝ ဒိဇာနံ ပဝရော စ။

ဥက္ကုသရာဇာ "သေနက မာ ဘာယီ"တိ တံ အဿာသေတွာ တတိယံ ဂါထမာဟ –

၄၆. "မိတ္တံ သဟာယဉ္စ ကရောန္တိ ပဏ္ဍိတာ၊ ကာလေ အကာလေ သုခမေသမာနာ။
ကရောမိ တေ သေနက ဧတမတ္ထံ၊ အရိယော ဟိ အရိယဿ ကရောတိ ကိစ္စ"န္တိ။

တတ္ထ **ကာလေ အကာလေ**တိ ဒိဝါ စ ရတ္တိဉ္စ။ **အရိယော**တိ ဣဓ အာစာရအရိယော အဓိပ္ပေတော။ အာစာရသမ္
ပန္နော ဟိ အာစာရသမ္ပန္နဿ ကိစ္စံ ကရောတေဝ, ကိမေတ္ထ ကရဏီယန္တိ ဝဒတိ။

အထ နံ ပုစ္ဆိ "ကိံ, သမ္မ, ရုက္ခံ အဘိရုဠှာ စိလာစာ"တိ? န တာဝ အဘိရုဠှာ, ဥက္ကာယေဝ ဗန္ဓန္တီတိ။ တေန
ဟိ တွံ သီဃံ ဂန္တွာ မမ သဟာယိကံ အဿာသေတွာ မမာဂမနဘာဝံ အာစိက္ခာဟီတိ။ သော တထာ အကာသိ။ ဥက္
ကုသရာဇာပိ ဂန္တွာ ကဒမ္ဗဿ အဝိဒူရေ စိလာစာနံ အဘိရုဟနံ ဩလောကေန္တော ဧကသ္မိံ ရုက္ခဂ္ဂေ နိသီဒိတွာ ဧ
ကဿ စိလာစဿ အဘိရုဟနကာလေ တသ္မိံ ကုလာဝကဿ အဝိဒူရံ အဘိရုဠှေယေဝ သရေ နိမုဇ္ဇိတွာ ပက္ခေဟိ စ မု
ခေန စ ဥဒကံ အာဟရိတွာ ဥက္ကာယ ဥပရိ အာသိဉ္စိ, သာ နိဗ္ဗာယိ။ စိလာစာ "ဣမဉ္စ သေနကသကုဏပေါတကေ စဿ
ခါဒိဿာမီ"တိ ဩတရိတွာ ပုန ဥက္ကံ ဇာလာပေတွာ အဘိရုဟိံသု။ ပုန သော ဥက္ကံ ဝိဇ္ဈာပေသိ။ ဧတေနုပါယေန ဗ
န္ဓံ ဗန္ဓံ ဝိဇ္ဈာပေန္တဿေဝဿ အဍ္ဍရတ္တော ဇာတော။ သော အတိဝိယ ကိလမိ, ဟေဋ္ဌာဥဒရေ ကိလောမကံ တနု
တံ ဂတံ, အက္ခီနိ ရတ္တာနိ ဇာတာနိ။ တံ ဒိသွာ သကုဏီ သာမိကံ အာဟ – "သာမိ, အတိဝိယ ကိလန္တော ဥက္ကုသ
ရာဇာ, ဧတဿ ထောကံ ဝိဿမနတ္ထာယ ဂန္တွာ ကစ္ဆပရာဇဿ ကထေဟီ"တိ။ သော တဿာ ဝစနံ သုတွာ ဥ
က္ကုသံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

၄၇. "ယံ ဟောတိ ကိစ္စံ အနုကမ္ပကေန၊ အရိယဿ အရိယေန ကတံ တယီဒံ။
အတ္တာနုရက္ခီ ဘဝ မာ အဍယှိ၊ လစ္ဆာမ ပုတ္တေ တယိ ဇီဝမာနေ"တိ။

တတ္ထ **တယီဒန္တိ** တယာ ဣဒံ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ သီဟနာဒံ နဒန္တော ပဉ္စမံ ဂါထမာဟ –

၄၈. ‘‘တဝေဝ ရက္ခာဝရဏံ ကရောန္တော, သရီရဘေဒာပိ န သန္တသာမိ။
ကရောန္တိ ဟေကေ သခိနံ သခါရော, ပါဏံ စဇန္တာ သတမေသ ဓမ္မော’’တိ။

ဆဋ္ဌံ ပန သတ္ထာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓော ဟုတွာ တဿ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေန္တော အာဟ –

၄၉. ‘‘သုဒုက္ကရံ ကမ္မမကာသိ, အဏ္ဍဇာယံ ဝိဟင်္ဂမော။
အတ္ထာယ ကုရရော ပုတ္တေ, အဍ္ဎရတ္တေ အနာဂတေ’’တိ။

တတ္ထ **ကုရရော**တိ ဥက္ကုသရာဇာ။ **ပုတ္တေ**တိ သေနကဿ ပုတ္တေ ရက္ခန္တော တေသံ အတ္ထာယ **အဍ္ဎရတ္တေ အနာဂတေ** ယာဝ ဒိယဍ္ဎယာမာ ဝါယာမံ ကရောန္တော ဒုက္ကရံ အကာသိ။

သေနောပိ ဥက္ကုသံ ‘‘ထောကံ ဝိဿမာဟိ, သမ္မာ’’တိ ဝတွာ ကစ္ဆပဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ ဥဋ္ဌာပေတွာ ‘‘ကိံ, သမ္မ, အာဂတောသီ’’တိ ဝုတ္တော ‘‘ဧဝရူပံ နာမ ဘယံ ဥပ္ပန္နံ, ဥက္ကုသရာဇာ ပဌမယာမတော ပဋ္ဌာယ ဝါယမန္တော ကိလမိ, တေနမှိ တဝ သန္တိကံ အာဂတော’’တိ ဝတွာ သတ္တမံ ဂါထမာဟ –

၅၀. ‘‘စုတာပိ ဟေကေ ခလိတာ သကမ္မုနာ, မိတ္တာနုကမ္ပာယ ပတိဋ္ဌဟန္တိ။
ပုတ္တာ မမဋ္ဋာ ဂတိမာဂတောသ္မိ, အတ္ထံ စရေထော မမ ဝါရိစရာ’’တိ။

တဿတ္ထော – သာမိ, ကေစ္စေ ဟိ ယသတော ဝါ ဓနတော ဝါ စုတာပိ သကမ္မုနာ ခလိတာပိ မိတ္တာနံ အနုကမ္ပာယ ပတိဋ္ဌဟန္တိ, မမ စ ပုတ္တာ အဋ္ဋာ အာတုရာ, တေနာဟံ တံ ဂတိံ ပဋိသရဏံ ကတွာ အာဂတောသ္မိ, ပုတ္တာနံ ဇီဝိတဒါနံ ဒဒန္တော အတ္ထံ မေ စရာဟိ ဝါရိစရာတိ။

တံ သုတွာ ကစ္ဆပေါ ဣတရံ ဂါထမာဟ –

၅၁. ‘‘ဓနေန ဓညေန စ အတ္တနာ စ, မိတ္တံ သဟာယဉ္စ ကရောန္တိ ပဏ္ဍိတာ။
ကရောမိ တေ သေနက ဧတမတ္ထံ, အရိယော ဟိ အရိယဿ ကရောတိ ကိစ္စ’’န္တိ။

အထဿ ပုတ္တော အဝိဒူရေ နိပန္နော ပိတု ဝစနံ သုတွာ ‘‘မာ မေ ပိတာ ကိလမတု, အဟံ ပိတု ကိစ္စံ ကရိဿာမီ’’တိ စိန္တေတွာ နဝမံ ဂါထမာဟ –

၅၂. ‘‘အပ္ပောဿုက္ကော တာတ တုဝံ နိသီဒ, ပုတ္တော ပိတု စရတိ အတ္ထစရိယံ။
အဟံ စရိဿာမိ တဝေတမတ္ထံ, သေနဿ ပုတ္တေ ပရိတာယမာနော’’တိ။

အထ နံ ပိတာ ဂါထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

၅၃. ‘‘အဒ္ဓါ ဟိ တာတ သတမေသ ဓမ္မော, ပုတ္တော ပိတု ယံ စရေ အတ္ထစရိယံ။
အပ္ပေဝ မံ ဒိသွာန ပဝဍ္ဎကာယံ, သေနဿ ပုတ္တာ န ဝိဟေဌယေယျု’’န္တိ။

တတ္ထ **သတမေသ ဓမ္မော**တိ ပဏ္ဍိတာနံ ဧသ ဓမ္မော။ **ပုတ္တာ**တိ သေနဿ ပုတ္တေ စိလာစာ န ဟေဌယေယျုန္တိ။

ဧဝံ ဝတွာ မဟာကစ္ဆပေါ ‘‘သမ္မ, မာ ဘာယိ, တွံ ပုရတော ဂစ္ဆ, ဣဒါနာဟံ အာဂမိဿာမီ’’တိ တံ ဥယျောဇေတွာ ဥဒကေ ပတိတွာ ကလလဉ္စ သေဝါလဉ္စ သံကဍ္ဎိတွာ အာဒါယ ဒီပကံ ဂန္တွာ အဂ္ဂိံ ဝိဇ္ဈာပေတွာ နိပဇ္ဇိ။ စိလာစာ ‘‘ကိံ နော သေနပေါတကေဟိ, ဣမံ ကာဠကစ္ဆပံ ပရိဝတ္တေတွာ မာရေဿာမ, အယံ နော သဗ္ဗေသံ ပ

ဟောဿတီ”တိ ဝလ္လိယော ဥဒ္ဓရိတွာ ဖိယာ ဂဟေတွာ နိဝတ္ထပိလောတိကာပိ မောစေတွာ တေသု တေသု ဌာနေသု ဗန္ဓိတွာ ကစ္ဆပံ ပရိဝတ္တေတုံ န သက္ကောန္တိ။ ကစ္ဆပေါ တေ အာကဍ္ဎန္တော ဂန္တွာ ဂမ္ဘီရဋ္ဌာနေ ဥဒကေ ပတိ။ တေပိ ကစ္ဆပလောဘေန သဒ္ဓိံယေဝ ပတိတွာ ဥဒကပုဏ္ဏာယ ကုစ္ဆိယာ ကိလန္တာ နိက္ခမိတွာ “ဘော ဧကေန နော ဥက္ကုသေန ယာဝ အမုရတ္တာ ဥက္ကာ ဝိဇ္ဈာပိတာ, ဣဒါနိ ဣမိနာ ကစ္ဆပေန ဥဒကေ ပါတေတွာ ဥဒကံ ပါယေတွာ မဟောဒရာ ကတမှာ, ပုန အဂ္ဂိံ ကရိတွာ အရုဏေ ဥဂ္ဂတေပိ ဣမေ သေနကပေါတကေ ခါဒိဿာမာ”တိ အဂ္ဂိံ ကာတုံ အာရဘိံသု။ သကုဏီ တေသံ ကထံ သုတွာ “သာမိ, ဣမေ ယာယ ကာယစိ ဝေလာယ အမှာကံ ပုတ္တကေ ခါဒိတွာ ဂမိဿန္တိ, သဟာယဿ နော သီဟဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာဟီ”တိ အာဟ။ သော တင်္ခဏညေဝ သီဟဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ “ကိံ အဝေလာယ အာဂတောသီ”တိ ဝုတ္တေ အာဒိတော ပဋ္ဌာယ တံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ ဧကာဒသမံ ဂါထမာဟ –

၅၄. “ပသူ မနုဿာ မိဂဝီရသေဋ္ဌ, ဘယဋ္ဋိတာ သေဋ္ဌမုပဗ္ဗဇန္တိ။
ပုတ္တာ မမဋ္ဋာ ဂတိမာဂတောသ္မိ, တွံ နောသိ ရာဇာ ဘဝ မေ သုခါယာ”တိ။

တတ္ထ **ပသူ**တိ သဗ္ဗတိရစ္ဆာနေ အာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – “သာမိ, မိဂေသု ဝီရိယေန သေဋ္ဌ, သဗ္ဗလောကသ္မိဉှိ သဗ္ဗေ တိရစ္ဆာနာပိ မနုဿာပိ ဘယဋ္ဋိတာ ဟုတွာ သေဋ္ဌံ ဥပဂစ္ဆန္တိ, မမ စ ပုတ္တာ အဋ္ဋာ အာတုရာ။ တသ္မာဟံ တံ ဂတိံ ကတွာ အာဂတောမှိ, တွံ အမှာကံ ရာဇာ သုခါယ မေ ဘဝါဟီ”တိ။

တံ သုတွာ သီဟော ဂါထမာဟ –

၅၅. “ကရောမိ တေ သေနက ဧတမတ္ထံ, အာယာမိ တေ တံ ဒိသတံ ဝဓာယ။
ကထဉှိ ဝိညူ ပဟု သမ္ပဇာနော, န ဝါယမေ အတ္တဇနဿ ဂုတ္တိယာ”တိ။

တတ္ထ **တံ ဒိသတ**န္တိ တံ ဒိသသမူဟံ, တံ တဝ ပစ္စတ္ထိကဂဏန္တိ အတ္ထော။ **ပဟူ**တိ အမိတ္တေ ဟန္တုံ သမတ္ထော။ **သမ္ပဇာနော**တိ မိတ္တဿ ဘယုပ္ပတ္တိံ ဇာနန္တော။ **အတ္တဇနဿာ**တိ အတ္တသမဿ အင်္ဂသမာနဿ ဇနဿ, မိတ္တဿာတိ အတ္ထော။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “ဂစ္ဆ တွံ ပုတ္တေ သမဿာသေဟီ”တိ တံ ဥယျောဇေတွာ မဏိဝဏ္ဏံ ဥဒကံ မဒ္ဒမာနော ပါယာသိ။ စိလာစာ တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “ကုရရေန တာဝ အမှာကံ ဥက္ကာ ဝိဇ္ဈာပိတာ, တထာ ကစ္ဆပေန အမှေဟ နိဝတ္ထပိလောတိကာနမ္ပိ အဿာမိကာ ကတာ, ဣဒါနိ ပန နဋ္ဌမှာ, သီဟော နော ဇီဝိတက္ခယမေဝ ပါပေဿတီ”တိ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယိံသု။ သီဟော အာဂန္တွာ ရုက္ခမူလေ န ကိဉ္စိ အဒ္ဒသ။ အထ နံ ကုရရော စ ကစ္ဆပေါ စ သေနော စ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိံသု။ သော တေသံ မိတ္တာနိသံသံ ကထေတွာ “ဣတော ပဋ္ဌာယ မိတ္တဓမ္မံ အဘိန္ဒိတွာ အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ”တိ ဩဝဒိတွာ ပက္ကာမိ, တေပိ သကဋ္ဌာနာနိ ဂတာ။ သေနသကုဏီ အတ္တနော ပုတ္တေ ဩလောကေတွာ “မိတ္တေ နိဿာယ အမှေဟိ ဒါရကာ လဒ္ဓာ”တိ သုခနိသိန္နသမယေ သေနေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တီ မိတ္တဓမ္မံ ပကာသမာနာ ဆ ဂါထာ အဘာသိ –

၅၆. “မိတ္တဉ္စ ကယိရာထ သုဟဒယဉ္စ, အယိရဉ္စ ကယိရာထ သုခါဂမာယ။
နိဝတ္ထကောစောဝ သရေဘိဟန္တွာ, မောဒါမ ပုတ္တေဟိ သမင်္ဂိဘူတာ။

၅၇. “သကမိတ္တဿ ကမ္မေန, သဟာယဿာပလာယိနော။
ကူဇန္တမုပကူဇန္တိ, လောမသာ ဟဒယင်္ဂမံ။

၅၈. “မိတ္တံ သဟာယံ အဓိဂမ္မ ပဏ္ဍိတော, သော ဘုဉ္ဇတိ ပုတ္တ ပသုံ ဓနံ ဝါ။
အဟဉ္စ ပုတ္တာ စ ပတီ စ မယှံ, မိတ္တာနုကမ္ပာယ သမင်္ဂိဘူတာ။

၅၉. “ရာဇဝတာ သူရဝတာ စ အတ္ထော, သမ္ပန္နသခိဿ ဘဝန္တိ ဟေတေ။
သော မိတ္တဝါ ယသဝါ ဥဂ္ဂတတ္တော, အသ္မိံဓလောကေ မောဒတိ ကာမကာမီ။

၆၀. ‘‘ကရဏီယာနိ မိတ္တာနိ၊ ဒလိဒ္ဒေနာပိ သေနက။
ပဿ မိတ္တာနုကမ္ပာယ၊ သမဂ္ဂမှာ သညာတကေ။

၆၁. ‘‘သူရေန ဗလဝန္တေန၊ ယော မိတ္တေ ကုရုတေ ဒိဇော။
ဧဝံ သော သုခိတော ဟောတိ၊ ယထာဟံ တုမှေဟိ သေနကာ’’တိ။

တတ္ထ **မိတ္တဒ္ဒုဟာ** တိ ယံကိဉ္စိ အတ္တနော မိတ္တဒ္ဒု **သုဟဒယဒ္ဒ** သုဟဒယသဟာယဒ္ဒ သာမိကသင္ခါတံ **အယိရဒ္ဒ** ကရောထေဝ။ **နိဝတ္တကောစော၀ သရောဘိဟန္တွာ** တိ ဧတ္ထ **ကောစော**တိ ကဝစော။ ယထာ နာမ ပဋိမုက္ကကဝစော သရေ အဘိဟနတိ နိတရေတိ, ဧဝံ မယမ္ပိ မိတ္တဗလေန ပစ္စတ္ထိကေ အဘိဟန္တွာ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ မောဒာမာတိ ဝဒတိ။ **သကမိတ္တဿ ကမ္မေနာ** တိ သကဿ မိတ္တဿ ပရက္ကမေန။ **သဟာယဿာပလာယိနော** တိ သဟာယဿ အပလာယိနော မိဂရာဇဿ။ **လောမသာ**တိ ပက္ခိနော အမှာကံ ပုတ္တကာ မဉ္စ တဉ္စ ကူဇန္တိ ဟဒယင်္ဂမံ မဓုရဿရံ နိစ္ဆာရေတွာ ဥပကူဇန္တိ။ **သမင်္ဂီဘူတာ** တိ ဧကဋ္ဌာနေ ဌိတာ။

ရာဇဝတာ သူရဝတာ စ အတ္ထော တိ ယဿ သီဟသဒိသော ရာဇာ ဥက္ကုသကစ္ဆပသဒိသာ စ သူရာ မိတ္တာ ဟောန္တိ, တေန ရာဇဝတာ သူရဝတာ စ အတ္ထော သက္ကာ ဟာပုဏိတုံ။ **ဘဝန္တိ ဟေတေ** တိ ယော စ သမ္ပန္နသဒ္ဓော ပရိပုဏ္ဏမိတ္တဓမ္မော, တဿ ဧတေ သဟာယာ ဘဝန္တိ။ **ဥဂ္ဂတတ္တော** တိ သိရိသောဘဂ္ဂေန ဥဂ္ဂတသဘာဝေ။ **အသ္မိံဓလောကေ** တိ ဣဓလောကသင္ခါတေ အသ္မိံ လောကေ မောဒတိ။ **ကာမကာမီ**တိ သာမိကံ အာလပတိ။ သော ဟိ ကာမေ ကာမနတော ကာမကာမီ နာမ။ **သမဂ္ဂမှာ** တိ သမဂ္ဂ ဇာတမှာ။ **သညာတကေ**တိ ဉာတကေဟိ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိံ။

ဧဝံ သာ ဆဟိ ကထာဟိ မိတ္တဓမ္မဿ ဂုဏကထံ ကထေသိ။ တေ သဗ္ဗေပိ သဟာယကာ မိတ္တဓမ္မံ အဘိန္ဒိတွာ ယာဝတာယုကံ ဌတွာ ယထာကမ္မံ ဂတာ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ သော ဘရိယံ နိဿာယ သုခပ္ပတ္တော, ပုဗ္ဗေပိ သုခပ္ပတ္တောယေဝါ’’တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ သေနော စ သေနီ စ ဇယမ္ပတိကာ အဟေသုံ, ပုတ္တကစ္ဆပော ရာဟုလော, ပိတာ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော, ဥက္ကုသော သာရိပုတ္တော, သီဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

မဟာဥက္ကုသဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

[၄၈၇] ၄. ဥဒ္ဒာလကဇာတကဝဏ္ဏနာ

ခရာဇိနာ ဇဋိလာ ပင်္ကဒန္တာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ကုဟကဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ဟိ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာပိ စတုပစ္စယတ္ထာယ တိဝိဓံ ကုဟကဝတ္ထုံ ပူရေသိ။ အထဿ အဂုဏံ ပကာသေန္တာ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ ‘‘အာဝုသော, အသုကော နာမ ဘိက္ခု ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကုဟနံ နိဿာယ ဇီဝိကံ ကပ္ပေတီ’’တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ‘‘ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ’’တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘ဣမာယ နာမာ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပေသ ကုဟကောယေဝါ’’တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုရောဟိတော အဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော။ သော ဧကဒိဝသံ ဥယျာနကီဠံ ဂတော ဧကံ အဘိရူပံ ဂဏိကံ ဒိသွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော တာယ သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သာ တံ ပဋိစ္စ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိ။ ဂဗ္ဘဿ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဉတွာ တံ အာဟ – ‘‘သာမိ, ဂဗ္ဘော မေ ပတိဋ္ဌိတော, ဇာတကာလေ နာမံ ကရောန္တီ အဿ ကိံ နာမံ ကရောမီ’’တိ? သော ‘‘ဝဏ္ဏဒာသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ န သက္ကာ ကုလနာမံ ကာတု’’န္တိ စိန္တေတွာ ‘‘ဘဒ္ဒေ, အယံ ဝါတဃာတရုက္ခော ဥဒ္ဒာလော နာမ, ဣဓ ပဋိလဒ္ဓတ္တာ ‘ဥဒ္ဒာလကော’တိဿ နာမံ ကရေယျာသီ’’တိ ဝတွာ အင်္ဂုလိမုဒ္ဒိကံ အဒါသိ။ ‘‘သစေ ဓီတာ

ဟောတိ, ဣမာယ နံ ပေသေယျာသိ, သစေ ပုတ္တော, အထ နံ ဝယပ္ပတ္တံ မယှံ ဒဒေယျာသီ''တိ အာဟ။ သာ အပရဘာဂေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိတွာ ''ဥဒ္ဒာလကော''တိဿ နာမံ အကာသိ။

သော ဝယပ္ပတ္တော မာတရံ ပုစ္ဆိ – ''အမ္မ, ကော မေ ပိတာ''တိ? ''ပုရောဟိတော တာတာ''တိ။ ''ယဒိ ဧဝံ ဝေဒေ ဥဂ္ဂဏှိဿာမီ''တိ မာတု ဟတ္ထတော မုဒ္ဒိကဉ္စ အာစရိယဘာဂဉ္စ ဂဟေတွာ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဒိသာပါမောက္ခ အာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တော ဧကံ တာပသဂဏံ ဒိသွာ ''ဣမေသံ သန္တိကေ ဝရသိပ္ပံ ဘဝိဿတိ, တံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမီ''တိ သိပ္ပလောဘေန ပဗ္ဗဇိတွာ တေသံ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကတွာ ''အာစရိယာ မံ တုမှာကံ ဇာနနသိပ္ပံ သိက္ခာပေထာ''တိ အာဟ။ တေ အတ္တနော အတ္တနော ဇာနနနိယာမေနေဝ တံ သိက္ခာပေသုံ။ ပဉ္စန္နံ တာပသသတာနံ ဧကောပိ တေန အတိရေကပညော နာဟောသိ, သွေဝ တေသံ ပညာယ အဂ္ဂော။ အထဿ တေ သန္နိပတိတွာ အာစရိယဋ္ဌာနံ အဒံသု။ အထ နေ သော အာဟ – ''မာရိသာ, တုမှေ ဟ နိစ္စံ ဝနမူလဖလာဟာရာ အရညေဝ ဝသထ, မနုဿပထံ ကသ္မာ န ဂစ္ဆထာ''တိ? ''မာရိသ, မနုဿာ နာမ မဟာဒာနံ ဒတွာ အနုမောဒနံ ကာရာပေန္တိ, ဓမ္မိံ ကထံ ဘဏာပေန္တိ, ပဉှံ ပုစ္ဆန္တိ, မယံ တေန ဘယေန တတ္ထ န ဂစ္ဆာမာ''တိ။ ''မာရိသာ, သစေပိ စက္ကဝတ္တိရာဇာ ဘဝိဿတိ, မနံ ဂဟေတွာ ကထနံ နာမ မယှံ ဘာရော, တုမှေ မာ ဘာယထာ''တိ ဝတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ စာရိကံ စရမာနော အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ သဗ္ဗေဟိ သဒ္ဓိံ ဒွာရဂါမေ ဘိက္ခာယ စရိ, မနုဿာ မဟာဒာနံ အဒံသု။ တာပသာ ပုနဒိဝသေ နဂရံ ပဝိသိံသု မနုဿာ မဟာဒာနံ အဒံသု။ ဥဒ္ဒာလကတာပသော အနုမောဒနံ ကရောတိ, မင်္ဂလံ ဝဒတိ, ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေတိ, မနုဿာ ပသီဒိတွာ ဗဟုပစ္စယေ အဒံသု။ သကလနဂရံ ''ပဏ္ဍိတော ဂဏသတ္ထာ ဓမ္မိကတာပသော အာဂတော''တိ သင်္ခုဘိ, တံ ရညောပိ ကထယိံသု။

ရာဇာ ''ကုဟိံ ဝသတီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဥယျာနေ''တိ သုတွာ ''သာဓု အဇ္ဇ တေသံ ဒဿနာယ ဂမိဿာမီ''တိ အာဟ။ ဧကော ပုရိသော ဂန္တွာ ''ရာဇာ ကိရ တေ ပဿိတုံ အာဂစ္ဆိဿတီ''တိ ဥဒ္ဒာလကဿ ကထေသိ။ သောပိ ဣသိဂဏံ အာမန္တေတွာ ''မာရိသာ, ရာဇာ ကိရ အာဂမိဿတိ, ဣဿရေ နာမ ဧကဒိဝသံ အာရာဓေတွာ ယာဝဇီဝံ အလံ ဟောတီ''တိ။ ''ကိံ ပန ကာတဗ္ဗံ အာစရိယာ''တိ? သော ဧဝမာဟ – ''တုမှေသု ဧကစ္စေ ဝဂ္ဂုလိဝတံ စရန္တု, ဧကစ္စေ ဥက္ကုဋိကပ္ပဓာနမနုယုဉ္ဇန္တု, ဧကစ္စေ ကဏ္ဋကာပဿယိကာ ဘဝန္တု, ဧကစ္စေ ပဉ္စာတပံ တပန္တု, ဧကစ္စေ ဥဒကောရောဟနကမ္မံ ကရောန္တု, ဧကစ္စေ တတ္ထ တတ္ထ မန္တေ သဇ္ဈာယန္တူ''တိ။ တေ တထာ ကရိံသု။ သယံ ပန အဋ္ဌ ဝါ ဒသ ဝါ ပဏ္ဍိတတာပသေ ဂဟေတွာ မနောရမေ အာဓာရကေ ရမဏီယံ ပောတ္ထကံ ဌပေတွာ အန္တေဝါသိကပရိဝုတော သုပညတ္တေ သာပဿယေ အာသနေ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇာ ပုရောဟိတံ အာဒါယ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂန္တွာ တေ မိစ္ဆာတပံ စရန္တေ ဒိသွာ ''အပါယဘယမှာ မုတ္တာ''တိ ပသီဒိတွာ ဥဒ္ဒာလကဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော တုဋ္ဌမာနသော ပုရောဟိတေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၆၂. ''ခရာဇိနာ ဇဋိလာ ပင်္ကဒန္တာ၊ ဒုမ္မက္ခရူပါ ယေ မန္တံ ဇပ္ပန္တိ။
ကစ္စိန္နု တေ မာနုသကေ ပယောဂေ၊ ဣဒံ ဝိဒူ ပရိမုတ္တာ အပါယာ''တိ။

တတ္ထ **ခရာဇိနာ**တိ သခုရေဟိ အဇိနစမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ။ **ပင်္ကဒန္တာ**တိ ဒန္တကဋ္ဌဿ အခါဒနေန မလဂ္ဂဟိတဒန္တာ။ **ဒုမ္မက္ခရူပါ**တိ အနဉ္ဇိတက္ခာ အမဏ္ဍိတရူပါ လူခသင်္ဃာဋိဓရာ။ **မာနုသကေ ပယောဂေ**တိ မနုဿေဟိ ကတ္တဗ္ဗဝီရိယေ။ **ဣဒံ ဝိဒူ**တိ ဣဒံ တပစရဏဉ္စ မန္တသဇ္ဈာယနဉ္စ ဇာနန္တာ။ **အပါယာ**တိ ကစ္စိ အာစရိယ, ဣမေ စတူဟိ အပါယေဟိ မုတ္တာတိ ပုစ္ဆတိ။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော ''အယံ ရာဇာ အဋ္ဌာနေ ပသန္နော, တုဏှီ ဘဝိတုံ န ဝဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၆၃. ''ပါပါနိ ကမ္မာနိ ကရေထ ရာဇ၊ ဗဟုဿုတော စေ န စရေယျ ဓမ္မံ။
သဟဿဝေဒေါပိ န တံ ပဋိစ္စ၊ ဒုက္ခာ ပမုစ္စေ စရဏံ အပတွာ''တိ။

တတ္ထ **ဗဟုဿုတော စ** တိ သစေ မဟာရာဇ, “အဟံ ဗဟုဿုတောမှီ”တိ ပဂုဏဝေဒေါပိ ဒသကုသလကမ္မပထဓမ္မံ န စရေယျံ, တီဟိ ဒွါရေဟိ ဟာဟာနေဝ ကရေယျံ, တိဏ္ဏန္နံ တယော ဝေဒါ, သဟဿဝေဒေါပိ သမာနော တံ ဗာဟုသစ္စံ ပဋိစ္စ အဋ္ဌသမာပတ္တိသင်္ခါတံ စရဏံ အပ္ပတွာ အဟာယဒုက္ခတော န မုစ္စေယျာတိ။

တဿ ဝစနံ သုတွာ ဥဒ္ဒါလကော စိန္တေသိ “ရာဇာ ယထာ တ တထာ တ ဣသိဂဏဿ ပသီဒိ, အယံ ပန ဗြာဟ္မဏော စရန္တံ ကောဏံ ဒဏ္ဍေန ပဟာရန္တော ဝိယ ဝမိတဘတ္တေ ကစဝရံ ခိပန္တော ဝိယ ကထေသိ, တေန သဒ္ဓိံ ကထေဿာမီ”တိ။ သော တေန သဒ္ဓိံ ကထေန္တော တတိယံ ကထမာဟ –

၆၄. “သဟဿဝေဒေါပိ န တံ ပဋိစ္စ၊ ဒုက္ခာ ပမုစ္စေ စရဏံ အပတွာ။
မညာမိ ဝေဒါ အဖလာ ဘဝန္တိ၊ သသံယမံ စရဏညေဝ သစ္စ”န္တိ။

တတ္ထ **အဖလာ**တိ တဝ တဒေ ဝေဒါ စ သေသသိပ္ပါနိ စ အဖလာနိ အာပဇ္ဇန္တိ, တာနိ ကဿာ ဥဂ္ဂဏှာဟန္တိ, သီလသံယမေန သဒ္ဓိံ စရဏညေဝ ဧကံ သစ္စံ အာပဇ္ဇတီတိ။

တတော ပုရောဟိတော စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၆၅. “န ဟေဝ ဝေဒါ အဖလာ ဘဝန္တိ၊ သသံယမံ စရဏညေဝ သစ္စံ။
ကိတ္တိဉှိ ပပ္ပောတိ အဓိစ္စ ဝေဒေ၊ သန္တိံ ပုဏာတိ စရဏေန ဒန္တော”တိ။

တတ္ထ **န ဟေတ**တိ နာဟံ “ဝေဒါ အဖလာ”တိ ဝဒါမိ, အပိစ ခော ပန သသံယမံ စရဏံ သစ္စမေဝ သဘာဝဘူတံ ဥတ္တမံ။ တေန ဟိ သက္ကာ ဒုက္ခာ မုစ္စိတုံ။ **သန္တိံ ပုဏာတီ** တိ သမာပတ္တိသင်္ခါတေန စရဏေန ဒန္တော ဘယသန္တိကရံ နိဗ္ဗာနံ ဟာပုဏာတီတိ။

တံ သုတွာ ဥဒ္ဒါလကော “န သက္ကာ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ပဋိပက္ခဝသေန ဌာတုံ, ‘ပုတ္တော တတဟာ’န္တိ ဝုတ္တေ သိနေဟံ အကရောန္တော နာမ နတ္ထိ, ပုတ္တဘာဝမဿ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၆၆. “ဘတ္တာ မာတာ ပိတာ ဗန္ဓူ၊ ယေန ဇာတော သယေဝ သော။
ဥဒ္ဒါလကော အဟံ ဘောတော၊ သောတ္ထိယာကုလဝံသကော”တိ။

တတ္ထ **ဘတ္တာ** တိ မာတာ စ ပိတာ စ သေသဗန္ဓူ စ ဘရိတဗ္ဗာ နာမ။ ယေန ပန ဇာတော, သောယေဝ သော ဟောတိ။ အတ္တာယေဝ ဟိ အတ္တနော ဇာယတိ, အဟဉ္စ တယာဝ ဥဒ္ဒါလကရုက္ခမူလေ ဇနိတော, တယာ ဝုတ္တမေဝ နာမံ ကတံ, ဥဒ္ဒါလကော အဟံ ဘောတိ။

သော “ဧကံသေန တွံ ဥဒ္ဒါလကောသီ”တိ ဝုတ္တေ “အာမာ”တိ ဝတွာ “မယာ တေ မာတု သညာဏံ ဒိန္နံ, တံ ကုဟိ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဣဒံ ဗြာဟ္မဏာ”တိ မုဒ္ဒိကံ တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ ဗြာဟ္မဏော မုဒ္ဒိကံ သဉ္ဇာနိတွာ နိစ္ဆယေန “တွံ ဗြာဟ္မဏဓမ္မံ ပဇာနာသီ”တိ ဝတွာ ဗြာဟ္မဏဓမ္မံ ပုစ္ဆန္တော ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၆၇. “ကထံ ဘော ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ၊ ကထံ ဘဝတိ ကေဝလီ။
ကထဉ္စ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဓမ္မဋ္ဌော ကိန္တိ ဝုစ္စတီ”တိ။

ဥဒ္ဒါလကောပိ တဿ အာစိက္ခန္တော သတ္တမံ ကထမာဟ –

၆၈. “နိရံကတွာ အဂ္ဂိမာဒါယ ဗြာဟ္မဏော၊ အာဟေ သိဉ္စံ ယဇံ ဥဿေတိ ယူပံ။
ဧဝံကရော ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ ခေမီ၊ ဓမ္မေ ဌိတံ တေန အမာပယိံသူ”တိ။

တတ္ထ **နိရံကတွာ အဂ္ဂိမာဒါယာ** တိ နိရန္တရံ ကတွာ အဂ္ဂိံ ဂဟေတွာ ပရိစရတိ။ **အာဟေ သိဉ္စံ ယဇံ ဥဿေတိ ယူပ**န္တိ အဘိသေစနကကမ္မံ ကရောန္တော သမ္မာပါသံ တ တဇပေယျံ တ နိရဂ္ဂဠံ တ ယဇန္တော သုဝဏ္ဏယူ

ပံ ဥဿာပေတိ။ **ခေမီ**တိ ခေမပ္ပတ္တော။ **အမာပယိံသူ**တိ တေနေဝ စ ကာရဏေန ဓမ္မေ ဌိတံ ကထယိံသု။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော တေန ကထိတံ ဗြာဟ္မဏဓမ္မံ ဂရဟန္တော အဋ္ဌမံ ကထမာဟ –

၆၉. ''န သုဒ္ဓိ သေစနေနတ္ထိ၊ နာပိ ကေဝလီ ဗြာဟ္မဏော။
န ခန္တိ နာပိ သောရစ္စံ၊ နာပိ သော ပရိနိဗ္ဗုတော''တိ။

တတ္ထ **သေစနေနာ**တိ တေန ဝုတ္တေသု ဗြာဟ္မဏဓမ္မေသု ဇော် ဒဿေတွာ သဗ္ဗံ ပဋိက္ခိပတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''အဂ္ဂိပရိစရဏေန တ ဥဒကသေစနေန တ ပသုဃာတယညေန တ သုဒ္ဓိ နာမ နတ္ထိ, နာပိ ဧတ္တကေန ဗြာဟ္မဏော ကေဝလပရိပုဏ္ဏော ဟောတိ, န အဓိဝါသနခန္တိ, န သီလသောရစ္စံ, နာပိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန ပရိနိဗ္ဗုတော နာမ ဟောတီ''တိ။

တတော နံ ဥဒ္ဒာလကော ''ယဒိ ဧဝံ ဗြာဟ္မဏော န ဟောတိ, အထ ကထံ ဟောတီ''တိ ပုစ္ဆန္တော နဝမံ ကထမာဟ –

၇၀. ''ကထံ သော ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ၊ ကထံ ဘဝတိ ကေဝလီ။
ကထဉ္စ ပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဓမ္မဋ္ဌော ကိန္တိ ဝုစ္စတီ''တိ။

ပုရောဟိတောပိဿ ကထေန္တော ဒသမံ ကထမာဟ –

၇၁. ''အခေတ္တဗန္ဓူ အမမော နိရာသော၊ နိလ္လောဘပာပေါ ဘဝလောဘခီဏော။
ဧဝံကရော ဗြာဟ္မဏော ဟောတိ ခေမီ၊ ဓမ္မေ ဌိတံ တေန အမာပယိံသူ''တိ။

တတ္ထ **အခေတ္တဗန္ဓူ**တိ အကေ္ခတ္တော အဗန္ဓု, ခေတ္တဝတ္ထုကာမဂုဏပရိဂ္ဂဟေန စေဝ ဉာတိဗန္ဓဝဂေါတ္တဗန္ဓဝမိတ္တဗန္ဓဝသဟာယဗန္ဓဝသိပ္ပဗန္ဓဝပရိဂ္ဂဟေန စ ရဟိတော။ **အမမော**တိ သတ္တသင်္ခါရေသု တဏှာဒိဋ္ဌိမမာယနရဟိတော။ **နိရာသော**တိ လာဘာဒိပတ္တဗ္ဗိတာသာယ ရဟိတော။ **နိလ္လောဘပာပေါ** တိ ပာပလောဘဝိသမလောဘေန ရဟိတော။ **ဘဝလောဘခီဏော**တိ ခီဏဘဝရာဂေါ။

တတော ဥဒ္ဒာလကော ကထမာဟ –

၇၂. ''ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလပုက္ကုသာ။
သဗ္ဗေဝ သောရတာ ဒန္တာ၊ သဗ္ဗေဝ ပရိနိဗ္ဗုတာ။
သဗ္ဗေသံ သီတိဘူတာနံ၊ အတ္ထိ သေယျောထ ပာပိယော''တိ။

တတ္ထ **အတ္ထိ သေယျောထ ပာပိယော** တိ ဧတေ ခတ္တိယာဒယော သဗ္ဗေပိ သောရစ္စာဒီဟိ သမန္နာဂတာ ဟောန္တိ, ဧဝံ ဘူတာနံ ပန တေသံ အယံ သေယျော, အယံ ပာပိယောတိ ဧဝံ ဟီနုက္ကဋ္ဌတာ အတ္ထိ, နတ္ထီတိ ပုစ္ဆတိ။

အထဿ ''အရဟတ္တုပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ဟီနုက္ကဋ္ဌတာ နာမ နတ္ထီ''တိ ဒဿေတုံ ဗြာဟ္မဏော ကထမာဟ –

၇၃. ''ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလပုက္ကုသာ။
သဗ္ဗေဝ သောရတာ ဒန္တာ၊ သဗ္ဗေဝ ပရိနိဗ္ဗုတာ။
သဗ္ဗေသံ သီတိဘူတာနံ၊ နတ္ထိ သေယျောထ ပာပိယော''တိ။

အထ နံ ဂရဟန္တော ဥဒ္ဒာလကော ကထာဒွယမာဟ –

၇၄. ‘‘ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ၊ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလပုက္ကုသာ။
သဗ္ဗေဝ သောရတာ ဒန္တာ၊ သဗ္ဗေဝ ပရိနိဗ္ဗုတာ။

၇၅. ‘‘သဗ္ဗေသံ သီတိဘူတာနံ၊ နတ္ထိ သေယျောထ ပာပိယော။
ပနဋ္ဌံ စရသိ ဗြဟ္မညံ၊ သောတ္ထိယာကုလဝံသတ’’န္တိ။

တသ္သတ္ထော – ယဒိ ဧတေဟိ ဂုဏေဟိ သမန္နာဂတာနံ ဝိသေသော နတ္ထိ, ကော ဝဏ္ဏော ဟောတိ, ဧဝံ သန္တေ တ္ဝံ ဥဘတော သုဇာတဘာဝံ နာသေန္တော ပနဋ္ဌံ စရသိ ဗြဟ္မညံ, စဏ္ဍာလသမော ဟောသိ, သောတ္ထိယကုလဝံသတံ နာသေသီတိ။

အထ နံ ပုရောဟိတော ဥပမာယ သညာပေန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၇၆. ‘‘နာနာရတ္တေဟိ ဝတ္ထေဟိ၊ ဝိမာနံ ဘဝတိ ဆာဒိတံ။
န တေသံ ဆာယာ ဝတ္ထာနံ၊ သော ရာဂေါ အနုပဇ္ဇထ။

၇၇. ‘‘ဧဝမေဝ မနုဿေသု၊ ယဒါ သုဇ္ဈန္တိ မာဏဝါ။
တေ သဇာတိံ ပမုဉ္စန္တိ၊ ဓမ္မမညာယ သုဗ္ဗတာ’’တိ။

တတ္ထ **ဝိမာန**န္တိ ဂေဟံ ဝါ မဏ္ဍပံ ဝါ။ **ဆာယာ**တိ တေသံ ဝတ္ထာနံ ဆာယာ သော နာနာဝိဓော ရာဂေါ န ဥပေတိ, သဗ္ဗာ ဆာယာ ဧကဝဏ္ဏာဝ ဟောန္တိ။ **ဧဝမေဝါ**တိ မနုဿေသုပိ ဧဝမေဝ ဧကစ္စေ အညာဏဗြာဟ္မဏာ အက္ခရ ဏေနေဝ စာတုဝဏ္ဏေ သုဒ္ဓိံ ပညာပေန္တိ, သော အတ္ထီတိ မာ ဂဏှိ။ ယဒါ အရိယမဂ္ဂေန မာဏဝါ သုဇ္ဈန္တိ, တဒါ တေဟိ ပဋိဝိဒ္ဓံ နိဗ္ဗာနဓမ္မံ ဇာနိတ္ဝာ သုဗ္ဗတာ သီလဝန္တာ ပဏ္ဍိတပုရိသာ တေ သဇာတိံ မုဉ္စန္တိ၊ နိဗ္ဗာနပ္ပတ္တိတော ပဋ္ဌာယ ဟိ ဇာတိ နာမ နိရတ္ထကာတိ။

ဥဒ္ဒါလကော ပန ပစ္စာဟရိတုံ အသက္ကောန္တော အပ္ပဋိဘာနော၀ နိသီဒိ။ အထ ဗြာဟ္မဏော ရာဇာနံ အာဟ – ‘‘သဗ္ဗေ ဧတေ, မဟာရာဇ, ကုဟကာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ကောဟညေနေဝ နာသေန္တိ, ဥဒ္ဒါလကံ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတွာ ဥပပု ရောဟိတံ ကရောထ, သေသေ ဥပ္ပဗ္ဗာဇေတွာ ဖလကာဝုဓာနိ ဒတွာ သေဝကေ ကရောထာ’’တိ။ ‘‘သာဓု, အာစရိ ယာ’’တိ ရာဇာ တထာ ကာရေသိ။ တေ ရာဇာနံ ဥပဋ္ဌဟန္တာဝ ယထာကမ္မံ ဂတာ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒာနေဝ, ပုဗ္ဗေပေသ ကုဟကောယေဝါ’’တိ ဝတွာ ဇာတ ကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ ဥဒ္ဒါလကော ကုဟကဘိက္ခု အဟောသိ, ရာဇာ အာနန္ဒော, ပုရောဟိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

ဥဒ္ဒါလကဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၄၈၈] ၅. ဘိသဇာတကဝဏ္ဏနာ

အဿံ ဂဝံ ရဇတံ ဇာတရူပန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ပန **ကုသဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၀.၁ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။ တဒါ ပန သတ္ထာ ‘‘သစ္စံ ကိရ တွံ ဘိက္ခု ဥက္က ဏ္ဌိတောသီ’’တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘သစ္စံ, ဘန္တေ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘ကိံ ပဋိစ္စာ’’တိ ဝတွာ ‘‘ကိလေသံ, ဘန္တေ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘ဘိက္ခု ဧဝရူပေ နိယျာနိကသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ကသ္မာ ကိလေသံ ပဋိစ္စ ဥက္ကဏ္ဌိတောသိ, ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ဗာဟိရကပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေ အာရဗ္ဘ ဥပ္ပန္နကသညံ သပထံ ကတွာ ဝိဟရိံသူ’’တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အသီတိကောဋိဝိဘဝဿ ဗြာဟ္မဏ မဟာသာလကုလဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, ‘‘မဟာကဉ္စနကုမာရော’’တိဿ နာမံ ကရိံသု။ အထဿ ပဒသာ ဝိစရဏကာလေ အပရောပိ ပုတ္တော ဇာယိ, ‘‘ဥပကဉ္စနကုမာရော’’တိဿ နာမံ ကရိံသု။ ဧဝံ ပဋိပာဋိယာ သတ္တ ပုတ္တာ

အဟေသုံ။ သဗ္ဗကနိဋ္ဌာ ပနေကာ ဓီတာ, တဿာ “ကဉ္စနဒေဝီ”တိ နာမံ ကရိံသု။ မဟာကဉ္စနကုမာရော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလတော သဗ္ဗသိပ္ပာနိ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂစ္ဆိ။ အထ နံ မာတာပိတရော ဃရာဝါသေန ဗန္ဓိတုကာမာ “အတ္တနာ သမာနဇာတိယကုလတော တေ ဒါရိကံ အာနေဿာမ, ဃရာဝါသံ သဏ္ဌပေဟီ”တိ ဝဒိံသု။ “အမ္မတာတာ, န မယှံ ဃရာဝါသေနတ္ထော, မယှဉှိ တယော ဘဝါ အာဒိတ္တာ ဝိယ သပ္ပဋိဘယာ, ဗန္ဓနာဂါရံ ဝိယ ပလိဗုဒ္ဓါ, ဥက္ကာရဘူမိ ဝိယ ဇေဂုစ္ဆာ ဟုတွာ ဥပဋ္ဌဟန္တိ, မယာ သုပိနေနပိ မေထုနဓမ္မော န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, အညေ ဝေါ ပုတ္တာ အတ္ထိ, တေ ဃရာဝါသေန နိမန္တေထာ”တိ ဝတွာ ပုနပ္ပုနံ ယာစိတောပိ သဟာယေ ပေသေတွာ တေဟိ ယာစိတောပိ န ဣစ္ဆိ။

အထ နံ သဟာယာ “သမ္မ, ကိံ ပန တွံ ပတ္ထေန္တော ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ န ဣစ္ဆသီ”တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော တေသံ နေက္ခမ္မဇ္ဈာသယတံ အာရောစေသိ။ တံ သုတွာ မာတာပိတရော သေသပုတ္တေ နိမန္တေသုံ, တေပိ န ဣစ္ဆိံသု။ ကဉ္စနဒေဝီပိ န ဣစ္ဆိယေဝ။ အပရဘာဂေ မာတာပိတရော ကာလမကံသု။ မဟာကဉ္စနပဏ္ဍိတော မာတာပိတူနံ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စံ ကတွာ အသီတိကောဋိဓနေန ကပဏဒ္ဓိကာနံ မဟာဒါနံ ဒတွာ ဆ ဘာတရော ဘဂိနိံ ဧကံ ဒါသံ ဧကံ ဒါသိံ ဧကံ သဟာယကဉ္စ အာဒါယ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပါဝိသိ။ တေ တတ္ထ ဧကံ ပဒုမသရံ နိဿာယ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ အဿမံ ကတွာ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝနမူလဖလာဟာရေဟိ ယာပယိံသု။ တေ အရညံ ဂစ္ဆန္တာ ဧကတောဝ ဂန္တွာ ယတ္ထ ဧကော ဖလံ ဝါ ပတ္တံ ဝါ ပဿတိ, တတ္ထ ဣတရေပိ ပက္ကောသိတွာ ဒိဋ္ဌသုတာဒီနိ ကထေန္တာ ဥစ္စိနန္တိ, ကမ္မန္တဋ္ဌာနံ ဝိယ ဟောတိ။ အထ အာစရိယော မဟာကဉ္စနတာပသော စိန္တေသိ “အမှာကံ အသီတိကောဋိဓနံ ဆဍ္ဍေတွာ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဧဝံ လောလုပ္ပစာရဝသေန ဖလာဖလတ္ထာယ ဝိစရဏံ နာမ အပ္ပတိရူပံ, ဣတော ပဋ္ဌာယ အဟမေဝ ဖလာဖလံ အာဟရိဿာမီ”တိ။ သော အဿမံ ပတွာ သဗ္ဗေပိ တေ သာယနှသမယေ သန္နိပါတေတွာ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “တုမှေ ဣဓေဝ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တာ အစ္ဆထ, အဟံ ဖလာဖလံ အာဟရိဿာမီ”တိ အာဟ။ အထ နံ ဥပကဉ္စနာဒယော “မယံ အာစရိယ, တုမှေ နိဿာယ ပဗ္ဗဇိတာ, တုမှေ ဣဓေဝ သမဏဓမ္မံ ကရောထ, ဘဂိနီပိ နော ဣဓေဝ ဟောတု, ဒါသီပိ တဿာ သန္တိကေ အစ္ဆတု, မယံ အဋ္ဌ ဇနာ ဝါရေန ဖလာဖလံ အာဟရိဿာမ, တုမှေ ပန တယော ဝါရမုတ္တာဝ ဟောထာ”တိ ဝတွာ ပဋိညံ ဂဏှိံသု။

တတော ပဋ္ဌာယ အဋ္ဌသုပိ ဇနေသု ဧကေကော ဝါရေနေဝ ဖလာဖလံ အာဟရတိ။ သေသာ အတ္တနော အတ္တနော ပဏ္ဏသာလာယမေဝ ဟောန္တိ, အကာရဏေန ဧကတော ဘဝိတုံ န လဘန္တိ။ ဝါရပ္ပတ္တော ဖလာဖလံ အာဟရိတွာ ဧကော မာဠကော အတ္ထိ, တတ္ထ ပါသာဏဖလကေ ဧကာဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဃဏ္ဋိသညံ ကတွာ အတ္တနော ကောဋ္ဌာသံ အာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ပဝိသတိ။ သေသာ ဃဏ္ဋိသညာယ နိက္ခမိတွာ လောလုပ္ပံ အကတွာ ဂါရဝပရိဟာရေန ဂန္တွာ အတ္တနော ပါပုဏနကောဋ္ဌာသံ အာဒါယ ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တိ။ တေ အပရဘာဂေ ဘိသာနိ အာဟရိတွာ ခါဒန္တာ တတ္တတပါ ဃောရတပါ ပရမဇိတိန္ဒြိယာ ကသိဏပရိကမ္မံ ကရောန္တာ ဝိဟရိံသု။ အထ တေသံ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ။ သက္ကောပိ အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ “ကာမာဓိမုတ္တာ နု ခေါ ဣမေ ဣသယော , နော”တိ အာသင်္ကံ ကရောတိယေဝ။ သော “ဣမေ တာဝ ဣသယော ပရိဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန မဟာသတ္တဿ ကောဋ္ဌာသံ တယော ဒိဝသေ အန္တရဓာပေသိ။ သော ပဌမဒိဝသေ ကောဋ္ဌာသံ အဒိသွာ “မမ ကောဋ္ဌာသံ ပမုဋ္ဌော ဘဝိဿတီ”တိ စိန္တေသိ, ဒုတိယဒိဝသေ “မမ ဒေါသေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ပဏာမနဝသေန မမ ကောဋ္ဌာသံ န ဌပေသိ မညေ”တိ စိန္တေသိ, တတိယဒိဝသေ “ကေန နု ခေါ ကာရဏေန မယှံ ကောဋ္ဌာသံ န ဌပေန္တိ, သစေ မေ ဒေါသော အတ္ထိ, ခမာပေဿာမီ”တိ သာယနှသမယေ ဃဏ္ဋိသညံ အဒါသိ။

သဗ္ဗေ သန္နိပတိတွာ “ကေန ဃဏ္ဋိသညာ ဒိန္နာ”တိ အာဟံသု။ “မယာ တာတာ”တိ။ “ကိံကာရဏာ အာစရိယာ”တိ? “တာတာ တတိယဒိဝသေ ကေန ဖလာဖလံ အာဘတ”န္တိ? ဧကော ဥဋ္ဌာယ “မယာ အာစရိယာ”တိ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ကောဋ္ဌာသေ ကရောန္တေန တေ မယှံ ကောဋ္ဌာသော ကတောတိ။ “အာမ, အာစရိယ, ဇေဋ္ဌကကောဋ္ဌာသော မေ ကတော”တိ။ “ဟိယျော ကေနာဘတ”န္တိ? “မယာ”တိ အပရော ဥဋ္ဌာယ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ကောဋ္ဌာသံ ကရောန္တော မံ အနုဿရီတိ။ “တုမှာကံ မေ ဇေဋ္ဌကကောဋ္ဌာသော ဌပိတော”တိ။ “အဇ္ဇ ကေနာဘတ”န္တိ။ “မယာ”တိ အပရော ဥဋ္ဌာယ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ကောဋ္ဌာသံ ကရောန္တော မံ အနုဿရီတိ။ “တုမှာကံ မေ ဇေဋ္ဌကကောဋ္ဌာသော ကတော”တိ။ “တာတာ, အဇ္ဇ မယှံ ကောဋ္ဌာသံ အလဘန္တဿ တတိယော ဒိဝသော, ပဌမဒိဝသေ ကောဋ္ဌာသံ အဒိသွာ ‘ကောဋ္ဌာသံ ကရောန္တော မံ ပမုဋ္ဌော ဘဝိဿတီ’တိ စိန္တေသိံ, ဒုတိယဒိဝသေ

‘‘မမ ကောစိ အေသော ဘဝိဿတီ’’တိ စိန္တေသိ, အဇ္ဇ ပန ‘‘သစေ မေ အေသော အတ္ထိ, ခမာပေဿာမီ’’တိ စိန္တေတွာ ဃဋ္ဋေသညာယ တုမ္ဟေ သန္တိကံ ပေသေတိ။ တေ ဘိသကောဋ္ဌာသေ တုမ္ဟေ ‘‘ကရိမှာ’’တိ ဝဒထ, အဟံ န လဘာမိ, တေသံ ထေနေတွာ ခါဒကံ ညတုံ ဝဋ္ဋတိ, ကာမေ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဘိသမတ္တံ ထေနနံ နာမ အပ္ပတိရူပန္တိ။ တေ တဿ ကထံ သုတွာ ‘‘အဟော သာဟသိကကမ္မ’’န္တိ သံဝေဂံ ဥပ္ပာဒေသုံ။

တသ္မိံ အဿမပဒေ ဝနဇေဋ္ဌကရုက္ခေ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာပိ ဩတရိတွာ အာဂန္တွာ တေသံ ယေဝ သန္တိကေ နိသီဒိ။ အာနေဉ္ဇကရဏံ ကာရိယမာနော ဒုက္ခံ အဓိဝာသေတုံ အသက္ကောန္တော အာဠာနံ ဘိန္ဒိတွာ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိဋ္ဌော ဧကော တရဏော ကာလေန ကာလံ ဣသိဂဏံ ဝန္ဒတိ, သောပိ အာဂန္တွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ သပ္ပကီဠာပနကော ဧကော တနရော အဟိတုဏ္ဍိကဿ ဟတ္ထတော မုစ္စိတွာ ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ တတ္ထေဝ အဿမေ ဝသတိ။ သောပိ တံ ဒိဝသံ ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သက္ကော ‘‘ဣသိဂဏံ ပရိဂ္ဂဏှိဿာမီ’’တိ တေသံ သန္တိကေ အဒိဿမာနကာယော အဋ္ဌာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဗောဓိသတ္တဿ ကနိဋ္ဌော ဥပကဉ္စနတာပသော ဥဋ္ဌာယာသနာ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ သေသာနံ အပစိတိံ ဒဿေတွာ ‘‘အာစရိယ, အဟံ အညေ အပဋ္ဌပေတွာ အတ္တာနညေဝ သောဓေတုံ လဘာမီ’’တိ ပုစ္ဆိ။ ‘‘အာမ, လဘာသီ’’တိ။ သော ဣသိဂဏမဇ္ဈေ ဌတွာ ‘‘သစေ တေ မယာ ဘိသာနိ ခါဒိတာနိ, ဝေရူပေ နာမ ဟောတူ’’တိ သပထံ ကရောန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၇၈. ‘‘အဿံ ဂဝံ ရဇတံ ဇာတရူပံ၊ ဘရိယဉ္စ သော ဣဓ လဘတံ မနာပံ။
ပုတ္တေဟိ အရေဟိ သမင္ဂီ ဟောတု၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသီ’’တိ။

တတ္ထ **‘‘အဿံ ဂဝ’’** န္တိ ဣဒံ ‘‘သော ‘ယတ္တကာနိ ပိယဝတ္ထူနိ ဟောန္တိ, တေဟိ ဝိပ္ပယောဂေ တတ္တကာနိ သောကဒုက္ခာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’တိ ဝတ္ထုကာမေ ဂရဟန္တော အဘာသီ’’တိ ဝေဒိတဗ္ဗံ။

တံ သုတွာ ဣသိဂဏော ‘‘မာရိသ, မာ ဧဝံ ကထေထ, အတိဘာရိယော တေ သပထော’’တိ ကဏ္ဏေ ပိဒဟိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ နံ ‘‘တာတ, အတိဘာရိယော တေ သပထော, န တွံ ခါဒသိ, တဝ ပတ္တာသနေ နိသီဒာ’’တိ အာဟ။ တသ္မိံ ပဌမံ သပထံ ကတွာ နိသိန္နေ ဒုတိယောပိ ဘာတာ သဟာသာ ဥဋ္ဌာယ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ သပထေန အတ္တာနံ သောဓေန္တော ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၇၉. ‘‘မာလဉ္စ သော ကာသိကစန္ဒနဉ္စ၊ ဓာရေတု ပုတ္တဿ ဗဟူ ဘဝန္တု။
ကာမေသု တိဗ္ဗံ ကုရုတံ အပေက္ခံ၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသီ’’တိ။

တတ္ထ **တိဗ္ဗ** န္တိ ဝတ္ထုကာမကိလေသကာမေသု ဗဟလံ အပေက္ခံ ကရောတူတိ။ ဣဒံ သော ‘‘ယဿေတေသု တိဗ္ဗာ အပေက္ခာ ဟောန္တိ, သော တေဟိ ဝိပ္ပယောဂေ မဟန္တံ ဒုက္ခံ ပာပုဏာတီ’’တိ ဒုက္ခပဋိက္ခေပဝသေနေဝ အာဟ။

တသ္မိံ နိသိန္နေ သေသာပိ အတ္တနော အတ္တနော အဇ္ဈာသယာနုရူပေန တံ တံ ကထံ အဘာသိံသု –

၈၀. ‘‘ပဟူတဓညော ကသိမာ ယသဿီ၊ ပုတ္တေ ဂိဟီ ဓနိမာ သဗ္ဗကာမေ။
ဝယံ အပဿံ ဃရမာဝသာတု၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၁. ‘‘သော ခတ္တိယော ဟောတု ပသယှကာရီ၊ ရာဇာဘိရာဇာ ဗလဝါ ယသဿီ။
သ စာတုရန္တံ မဟိမာဝသာတု၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၂. ‘‘သော ဗြာဟ္မဏော ဟောတု အဝီတရာဂေါ၊ မုဟုတ္တနက္ခတ္တပထေသု ယုတ္တော။
ပူဇေတု နံ ရဋ္ဌပတီ ယသဿီ၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၃. ‘‘အဇ္ဈာယကံ သဗ္ဗသမန္တဝေဒံ၊ တပဿီနံ မညတု သဗ္ဗလောကော။
ပူဇေန္တု နံ ဇာနပဒါ သမေစ္စ၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၄. ‘‘စတုဿဒံ ကာမဝရံ သမိဒ္ဓံ၊ ဒိန္နဉ္ဟိ သော ဘုဉ္ဇတု ဝါသဝေန။

အဝီတရာကေ မရဏံ ဥပေတု၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၅. ''သော ကမဏ္ဍိ ဟောတု သဟာယမဇ္ဈေ၊ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ ပမောဒမာနော။
သော ရာဇတော ဗ္ယသန မာလတ္ထ ကိဉ္စိ၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၆. ''ယံ ကေရာဇာ ပထဝိံ ဝိဇေတွာ၊ ဣတ္ထိသဟဿာန ဌပေတု အဂ္ဂံ။
သီမန္တိနီနံ ပဝရာ ဘဝတု၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယာ အဟာသိ။

၈၇. ''ဣသီနဉ္ဟိ သာ သဗ္ဗသမာဂတာနံ၊ ဘုဉ္ဇေယျ သာဒုံ အဝိကမ္ပမာနာ။
စရာတု လာဘေန ဝိကတ္ထမာနာ၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယာ အဟာသိ။

၈၈. ''အာဝါသိကော ဟောတု မဟာဝိဟာရေ၊ နဝကမ္မိကော ဟောတု ဂဇင်္ဂလာယံ။
အာလောကသန္ဓိံ ဒိဝသံ ကရောတု၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၈၉. ''သော ဗဇ္ဈတူ ဟာသသတေဟိ ဆဗ္ဘိ၊ ရမ္မာ ဝနာ နိယျတု ရာဇဓာနိံ။
တုတ္တေဟိ သော ဟညတု ပာစနေဟိ၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသိ။

၉၀. ''အလက္ကမာလီ တိပုကဏ္ဏဝိဒ္ဓေါ၊ လဋ္ဌိဟတော သပ္ပမုခံ ဥပေတု။
သကစ္ဆဗန္ဓော ဝိသိခံ စရာတု၊ ဘိသာနိ တေ ဗြာဟ္မဏ ယော အဟာသီ''တိ။

တတ္ထ တတိယေန ဝုတ္တဂါထာယ **ကသိမာ**တိ သမ္ပန္နကသိကမ္မော။ **ပုတ္တေ ဂိဟီ ဓနိမာ သဗ္ဗကာမေ** တိ ပုတ္တေ လဘတု, ဂိဟီ ဟောတု, သတ္တဝိဓေန ရတနဓနေန ဓနိမာ ဟောတု, ရူပာဒိဘေဒေ သဗ္ဗကာမေ လဘတု။ **ဝယံ အပဿ** န္တိ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇ္ဇာနုရူပမ္ပိ အတ္တနော ဝယံ အပဿန္တော ပဉ္စကာမဂုဏသမိဒ္ဓံ ဃရမေဝ အာဝသတူတိ။ ဣဒံ သော ''ပဉ္စကာမဂုဏဂိဒ္ဓေါ ကာမဂုဏဝိပ္ပယောဂေန မဟာဝိနာသံ ပာပုဏာတီ''တိ ဒဿေတုံ ကထေသိ။

စတုတ္ထေန ဝုတ္တဂါထာယ **ရာဇာဘိရာဇာ**တိ ရာဇူနံ အန္တရေ အဘိရာဇာတိ။ ဣဒံ သော ''ဣဿရာနံ နာမ ဣဿရိယေ ပရိဂလိတေ မဟန္တံ ဒုက္ခံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ ရဇ္ဇေ အေသံ ဒဿေန္တော ကထေသိ။ ပဉ္စမေန ဝုတ္တဂါထာယ **အဝီတရာဂေ**တိ ပုရောဟိတဋ္ဌာနတဏှာယ သတဏှောဟာတိ။ ဣဒံ သော ''ပုရောဟိတဿ ပုရောဟိတဋ္ဌာနေ ပရိဂလိတေ မဟန္တံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ ဒဿေတုံ ကထေသိ။ ဆဋ္ဌေန ဝုတ္တဂါထာယ **တပဿိန** န္တိ တပသီလ သမ္ပန္နောတိ တံ မညတု။ ဣဒံ သော ''လာဘသက္ကာရပဂမေန မဟန္တံ ဒေါမနဿံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ လာဘသက္ကာရ ဂရဟာဝသေန ကထေသိ။

သဟာယတာပသေန ဝုတ္တဂါထာယ **စတုဿဒ** န္တိ အာကိဏ္ဏမနုဿတာယ မနုဿေဟိ, ပဟူတဓညတာယ ဓညေန, သုလဘအရုတာယ အရူဟိ, သမ္ပန္နောဒကတာယ ဥဒကေနာတိ စတူဟိ ဥဿန္နံ, စတုဿဒသမန္နာဂတန္တိ အတ္ထော။ **တသဝေနာ**တိ တသဝေန ဒိန္နံ ဝိယ အစလံ, တသဝတော လဒ္ဓဝရာနုဘာဝေန ဇော ရာဇာနံ အာရာဓေတွာ တေန ဒိန္နန္တိပိ အတ္ထော။ **အဝီတရာဂေ**တိ ကဒ္ဒမေ သူကရော ဝိယ ကာမပင်္ကေ နိမုဂ္ဂေါ ဟုတွာ။ ဣတိ သောပိ ကာမာနံ အာဒီနဝံ ကထေန္တော ဝေမာဟ။

အသေန ဝုတ္တဂါထာယ **ကမဏ္ဍိ**တိ ကမဇေဋ္ဌကော။ အယမ္ပိ ကာမေ ဂရဟန္တောယေဝ ဝေမာဟ။ ကဋ္ဌနဒေဝိယာ ဝုတ္တဂါထာယ **ယန္တိ** ယံ ဣတ္ထိန္တိ အတ္ထော။ **ကေရာဇာ**တိ အဂ္ဂရာဇာ။ **ဣတ္ထိသဟဿာန** န္တိ ဝစနမဋ္ဌတာယ ဝုတ္တံ, သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ အဂ္ဂဋ္ဌာနေ ဌပေတူတိ အတ္ထော။ **သီမန္တိနီန** န္တိ သီမန္တရောနံ ဣတ္ထီနန္တိ အတ္ထော။ ဣတိ သာ ဣတ္ထိဘာဝေ ဌတွာပိ ဒုဂ္ဂန္ဓဂူထရာသိံ ဝိယ ကာမေ ဂရဟန္တီယေဝ ဝေမာဟ။ အသိယာ ဝုတ္တဂါထာယ **သဗ္ဗသမာဂတာန**န္တိ သဗ္ဗေသံ သန္နိပတိတာနံ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ အဝိကမ္ပမာနာ အနောသက္ကမာနာ သာဒုရသံ ဘုဉ္ဇတူတိ အတ္ထော။ အသီနံ ကိရ သာမိကဿ သန္တိကေ နိသီဒိတွာ ဘုဉ္ဇနံ နာမ အပ္ပိယံ။ ဣတိ သာ အတ္တနော အပ္ပိယတာယ ဝေမာဟ။ **စရာတူ**တိ စရတု။ **လာဘေန ဝိကတ္ထမာနာ** တိ လာဘဟေတု ကုဟနကမ္မံ ကရောန္တ

တိ လာဘသက္ကာရံ ဥပ္ပာဒေန္တီ စရတူတိ အတ္ထော။ ဣမိနာ သာ အသိဘာဝေ ဌိတာပိ ကိလေသကာမဝတ္ထုကာမေ ဂရဟတိ။

ဒေဝတာယ ဝုတ္တကထာယ **အာတသိကောတိ** အာတသဇဂ္ဂနကော။ **ဂဇင္ဂလာယ** န္တိ ဇေံနာမကေ နဂရေ။ တတ္ထ ကိရ ဒုဗ္ဘသမ္ဘာရာ သုလဘာ။ **အာလောကသန္ဓိ ဒိဝသ** န္တိ ဧကေဒိဝသေနေဝ တတဟန္တံ ကရောတု။ သော ကိရ ဒေဝပုတ္တော ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ ဂဇင္ဂလနဂရံ နိဿာယ ယောဇနိကေ ဇိဏ္ဏမဟာဝိဟာရေ အာတသိကသင်္ဃတ္ထေရော ဟုတွာ ဇိဏ္ဏဝိဟာရေ နဝကမ္မံ ကရောန္တောယေဝ မဟာဒုက္ခံ အနုဘဝိ။ တသ္မာ တဒေဝ ဒုက္ခံ အာရဗ္ဘ ဧဝမာဟ။ ဟတ္ထိနာ ဝုတ္တကထာယ **ဟသသတေဟီတိ** ဗဟူဟိ ဟသေဟိ။ **ဆတ္တိံ** တိ စတူသု ဟဒေသု ဂီတယ ကဋ္ဌိဘာဂေ စာတိ ဆသု ဌာနေသု။ **တုတ္တေဟီ** တိ ဒွိဝိကဏ္ဍကာဟိ ဒီဃလဋ္ဌီဟိ။ **ဟာစနေဟီတိ** ဒသဟာစနေဟိ အင်္ကုသေဟိ တ။ သော ကိရ အတ္တနော အနုဘူတဒုက္ခညေဝ အာရဗ္ဘ ဧဝမာဟ။

တနရေန ဝုတ္တကထာယ **အလက္ကမာလီ** တိ အဟိတုဏ္ဍိကေန ကဏ္ဌေ ပရိက္ခိပိတွာ ဌပိတာယ အလက္ကမာလာယ သမန္နာဂတော။ **တိပုကဏ္ဏဝိဒ္ဓော** တိ တိပုပိဠန္ဓနေန ပိဠန္ဓကဏ္ဏော။ **လဋ္ဌိဟတော** တိ သပ္ပကီဠံ သိက္ခာပယမာနော လဋ္ဌိယာ ဟတော ဟုတွာ။ သောပိ အဟိတုဏ္ဍိကဿ ဟတ္ထေ အတ္တနော အနုဘူတဒုက္ခမေဝ သန္ဓာယ ဧဝမာဟ။

ဇေံ တေဟိ တေရသဟိ ဇနေဟိ သပထေ ကတေ မဟာသတ္တော စိန္တေသိ ''ကအာစိ ဣမေ 'အယံ အနဋ္ဌမေဝ နဋ္ဌန္တိ ကထေတီ'တိ မယိ အာသင်္ကံ ကရေယျုံ, အဟမ္ပိ သပထံ ကရောမီ''တိ။ အထ နံ ကရောန္တော စုဒ္ဒသမံ ကထမာဟ –

၉၁. ''ယော ဝေ အနဋ္ဌံဝ နဋ္ဌန္တိ စာဟ၊ ကာမေဝ သော လဘတံ ဘုဉ္ဇတဉ္စ။
အကာရမဇ္ဈေ မရဏံ ဥပေတု၊ ယော တ ဘောန္တော သင်္ကတိ ကဉ္စိဒေတ''တိ။

တတ္ထ **ဘောန္တော** တိ အာလပနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဘဝန္တော ယော အနဋ္ဌေ ကောဋ္ဌာသေ ''နဋ္ဌံ မေ''တိ ဝဒတိ, ယော တ တုမှေသု ကဉ္စိ အာသင်္ကတိ, သော ပဉ္စ ကာမဂုဏေ လဘာတု စေဝ ဘုဉ္ဇတု စ, ရမဏီယမေဝ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အလဘိတွာ အကာရမဇ္ဈေယေဝ မရတူတိ။

ဇေံ ဣသီဟိ သပထေ ကတေ သက္ကော ဘာယိတွာ ''အဟံ ဣမေ ဝီမံသန္တော ဘိသာနိ အန္တရဓာပေသိံ။ ဣမေ စ ဆဋ္ဌိတခေဋ္ဌပိဏ္ဍံ ဝိယ ကာမေ ဂရဟန္တာ သပထံ ကရောန္တိ, ကာမေ ဂရဟကာရဏံ တေ ပုစ္ဆိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ ဒိဿမာနရူပေ ဗောဓိသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ ပုစ္ဆန္တော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၉၂. ''ယဒေသမာနာ ဝိစရန္တိ လောကေ၊ ဣဋ္ဌဉ္စ ကန္တဉ္စ ဗဟူနမေတံ။
ပိယံ မနုညံ စိဓ ဇီဝလောကေ၊ ကသ္မာ ဣသယော နပ္ပသံသန္တိ ကာမေ''တိ။

တတ္ထ **ယဒေသမာနာ**တိ ယံ ဝတ္ထုကာမံ ကိလေသကာမဉ္စ ကသိကေရက္ခာဒီဟိ သမဝိသမကမ္မေဟိ ပရိယေသမာနာ သတ္တာ လောကေ ဝိစရန္တိ, တံ ဗဟူနံ ဒေဝမနုဿာနံ ဣဋ္ဌဉ္စ ကန္တဉ္စ ပိယဉ္စ မနုညဉ္စ, ကသ္မာ ဣသယော နပ္ပသံသန္တိ ကာမေတိ အတ္ထော။ **''ကာမေ''**တိ ဣမိနာ တံ ဝတ္ထုံ သရူပတော ဒဿေတိ။

အထဿ ပဉ္ဟံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော မဟာသတ္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၉၃. ''ကာမေသု ဝေ ဟညရေ ဗဇ္ဈရေ စ၊ ကာမေသု ဒုက္ခဉ္စ ဘယဉ္စ ဇာတံ။
ကာမေသု ဘူတာဓိပတီ ပမတ္တာ၊ ပာပာနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တိ မောဟာ။

၉၄. ''တေ ပာပဓမ္မာ ပသဝေတွ ပာပံ၊ ကာယဿ ဘေဒာ နိရယံ ဝဇန္တိ။
အာဒီနဝံ ကာမဂုဏေသု ဒိသွာ၊ တသ္မာ ဣသယော နပ္ပသံသန္တိ ကာမေ''တိ။

တတ္ထ **ကာမေသူ**တိ ကာမဟေတု, ကာမေ နိဿာယ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ ကရောန္တီတိ အတ္ထော။ **ဟညရေ**တိ ဒုက္ခာဒီဟိ ဟညန္တိ။ **ဗဇ္ဈရေ** တိ ရဇ္ဇုဗန္ဓနာဒီဟိ ဗဇ္ဈန္တိ။ **ဒုက္ခန္တိ** ကာယိကစေတသိကံ အသာတံ ဒုက္ခံ။ **ဘယန္တိ** အတ္တာနုဝါဒါဒိကံ သဗ္ဗမ္ပိ ဘယံ။ **ဘူတာဓိပတီ**တိ သက္ကံ အာလပတိ။ **အာဒီနဝ**န္တိ ဝေရူပံ ဒောသံ။ သော ပနေသ အာဒီနဝေ ဒုက္ခက္ခန္ဓာဒီဟိ သုတ္တေဟိ (မ. နိ. ၁.၁၆၃-၁၈၀) ဒီပေတဗ္ဗော။

သက္ကော မဟာသတ္တဿ ကထံ သုတွာ သံဝိဂ္ဂမာနသော အနန္တရံ ကထမာဟ –

၉၅. ''ဝီမံသမာနော ဣသိနော ဘိသာနိ၊ တီရေ ဂဟေတွာန ထလေ နိဓေသိံ။
သုဒ္ဓေါ အပါပေါ ဣသယော ဝသန္တိ၊ ဧတာနိ တေ ဗြဟ္မစာရီ ဘိသာနိ''တိ။

တတ္ထ **ဝီမံသမာနော**တိ ဘန္တေ, အဟံ ''ဣမေ ဣသယော ကာမာဓိမုတ္တာ ဝါ, နော ဝါ''တိ ဝီမံသန္တော။ **ဣသိနော**တိ တဝ မဟေသိနော သန္တကာနိ ဘိသာနိ။ **တီရေ ဂဟေတွာန**ာတိ တီရေ နိက္ခိတ္တာနိ ဂဟေတွာ ထလေ ဧကမန္တေ နိဓေသိံ။ **သုဒ္ဓါ** တိ ဣဓာနိ မယာ ဝုတ္တာ ကံ သပထကိရိယာယ ဉာတံ ''ဣမေ ဣသယော သုဒ္ဓါ အပါပါ ဟုတွာ ဝသန္တီ''တိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော ကထမာဟ –

၉၆. ''န တေ နဋ္ဌာ နော ပန ကီဠနေယျာ၊ န ဗန္ဓဝ နော ပန တေ သဟာယာ။
ကိသ္မိံ ဝုပတ္ထမ္ဘ သဟဿနေတ္တ၊ ဣသီဟိ တွံ ကီဠသိ ဒေဝရာဇ''တိ။

တတ္ထ **န တေ နဋ္ဌာ နော**တိ ဒေဝရာဇ, မယံ တဝ နဋ္ဌာ ဝါ ကီဠိတဗ္ဗယုတ္တကာ ဝါ ကေစိ န ဟောမ, နာပိ တဝ ဉာတကာ, န သဟာယာ, အထ တွံ ကိံ ဝါ ဥပတ္ထမ္ဘံ ကတွာ ကိံ နိဿာယ ဣသီဟိ သဒ္ဓိံ ကီဠသီတိ အတ္ထော။

အထ နံ သက္ကော ခမာပေန္တော ဝီသတိမံ ကထမာဟ –

၉၇. ''အာစရိယော မေသိ ပိတာ စ မယှံ၊ ဧသာ ပတိဋ္ဌာ ခလိတဿ ဗြဟ္မေ။
ဧကာပရာဓံ ခမ ဘူရိပည၊ န ပဏ္ဍိတာ ကောဓဗလာ ဘဝန္တီ''တိ။

တတ္ထ **ဧသာ ပတိဋ္ဌာ** တိ ဧသာ တဝ ပါဒစ္ဆာယာ အဇ္ဇ မမ ခလိတဿ အပရဒ္ဓဿ ပတိဋ္ဌာ ဟောတု။ **ကောဓဗလာ**တိ ပဏ္ဍိတာ နာမ ခန္တိဗလာ ဘဝန္တိ, န ကောဓဗလာတိ။

အထ မဟာသတ္တော သက္ကဿ ဒေဝရညော ခမိတွာ သယံ ဣသိဂဏံ ခမာပေန္တော ဧကံ ကထမာဟ –

၉၈. ''သုဝါသိတံ ဣသိနံ ဧကရတ္တံ၊ ယံ ဝါသဝံ ဘူတပတိဒ္ဒသာမ။
သဗ္ဗေဝ ဘောန္တော သုမနာ ဘဝန္တု၊ ယံ ဗြာဟ္မဏော ပစ္စုပါဒီ ဘိသာနီ''တိ။

တတ္ထ **သုဝါသိတံ ဣသိနံ ဧကရတ္တံ** န္တိ အာယသ္မန္တာနံ ဣသီနံ ဧကရတ္တမ္ပိ ဣမသ္မိံ အရညေ ဝသိတံ သုဝသိတမေဝ။ ကိံကာရဏာ? ယံ ဝါသဝံ ဘူတပတိံ အဒ္ဒသာမ, သစေ ဟိ မယံ နဂရေ အဝသိမှာ, ဣမံ န အဒ္ဒသာမ။ **ဘောန္တော**တိ ဘဝန္တော သဗ္ဗေပိ သုမနာ ဘဝန္တု, တုဿန္တု, သက္ကဿ ဒေဝရညော ခမန္တု။ ကိံကာရဏာ? **ယံ ဗြာဟ္မဏော ပစ္စုပါဒီ ဘိသာနိ,** ယသ္မာ ဝေါ အာစရိယော ဘိသာနိ ပဋိလဘီတိ။

သက္ကော ဣသိဂဏံ ဝန္ဒိတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ ဣသိဂဏောပိ ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေ အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''ဧဝံ ဘိက္ခု ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ သပထံ ကတွာ ကိလေသေ ပဇဟိံသူ''တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ ဇာတကံ သမောဓာနေန္တော ပုန သတ္ထာ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၉၉. ''အဟဥ္စ သာရိပုတ္တော စ၊ မောဂ္ဂလ္လာနော စ ကဿပေါ။
အနုရုဒ္ဓေါ ပုဏ္ဏော အာနန္ဒော၊ တဒာသုံ သတ္တ ဘာတရော။

၁၀၀.''ဘဂိနီ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ စ၊ အာသိ ခုဇ္ဇုတ္တရာ တဒါ။
စိတ္တော ဂဟပတိ အာသော၊ ယက္ခော သာတာဂိရော တဒါ။

၁၀၁.''ဟာလိလေယျော တဒါ နာဂေါ၊ မဓုဒေါ သေဋ္ဌတနရော။
ကာဠုဒါယီ တဒါ သက္ကော၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက''န္တိ။

ဘိသဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဥ္စမာ။

[၄၈၉] ၆. သုရုစိဇာတကဝဏ္ဏနာ

မဟေသီ သုရုစိနော ဘရိယာတိ ဣဒံ သတ္ထာ သာဝတ္ထိံ ဥပနိဿာယ မိဂါရမာတုပါသာဒေ ဝိဟရန္တော ဝိသာခာယ မဟာဥပါသိကာယ လဒ္ဓေ အဋ္ဌ ဝရေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာ ဟိ ဧကဒိဝသံ ဇေတဝနေ ဓမ္မကထံ သုတွာ ဘဂဝန္တံ သဒ္ဓိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေန သွေတနာယ နိမန္တေတွာ ပက္ကာမိ။ တဿာ ပန ရတ္တိယာ အစ္စယေန စာတုဒ္ဒီပိကော မဟာမေဃော ပါဝဿိ ။ ဘဂဝါ ဘိက္ခူ အာမန္တေတွာ ''ယထာ, ဘိက္ခဝေ, ဇေတဝနေ ဝဿတိ, ဧဝံ စတူသု ဒီပေသု ဝဿတိ, ဩဝဿာပေထ, ဘိက္ခဝေ, ကာယံ, အယံ ပစ္ဆိမကော စာတုဒ္ဒီပိကော မဟာမေဃော''တိ ဝတွာ ဩဝဿာပိတကာယေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဣဒ္ဓိဗလေန ဇေတဝနေ အန္တရဟိတော ဝိသာခာယ ကောဋ္ဌကေ ပာတုရဟောသိ။ ဥပါသိကာ ''အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝတာ, ယတြ ဟိ နာမ ဇာဏုကမတ္တေသုပိ ဩဃေသု ဝတ္တမာနေသု ကဋိမတ္တေသုပိ ဩဃေသု ဝတ္တမာနေသု န ဟိ နာမ ဧကဘိက္ခုဿပိ ပါဒါ ဝါ စီဝရာနိ ဝါ အလ္လာနိ ဘဝိဿန္တီ''တိ ဟဋ္ဌာ ဥဒဂ္ဂါ ဗုဒ္ဓပ္ပမုခံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဝိသိတွာ ကတဘတ္တကိစ္စံ ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ ''အဋ္ဌာဟံ, ဘန္တေ, ဘဂဝန္တံ ဝရာနိ ယာစာမီ''တိ။ ''အတိက္ကန္တဝရာ ခေါ, ဝိသာခေ, တထာဂတာ''တိ။ ''ယာနိ စ, ဘန္တေ, ကပ္ပိယာနိ ယာနိ စ အနဝဇ္ဇာနီ''တိ။ ''ဝဒေဟိ ဝိသာခေ''တိ။ ''ဣစ္ဆာမဟံ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုသင်္ဃဿ ယာဝဇီဝံ ဝဿိကသာဋိကံ ဒါတုံ, အာဂန္တုကဘတ္တံ ဒါတုံ, ဂမိကဘတ္တံ ဒါတုံ, ဂိလာနဘတ္တံ ဒါတုံ, ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ္တံ ဒါတုံ, ဂိလာနဘေသဇ္ဇံ ဒါတုံ, ဓုဝယာဂုံ ဒါတုံ, ဘိက္ခုနိသင်္ဃဿ ယာဝဇီဝံ ဥဒကသာဋိကံ ဒါတု''န္တိ။

သတ္ထာ ''ကံ ပန တွံ, ဝိသာခေ, အတ္ထဝသံ သမ္ပဿမာနာ တထာဂတံ အဋ္ဌ ဝရာနိ ယာစသီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ တာယ ဝရာနိသံသေ ကထိတေ ''သာဓု သာဓု, ဝိသာခေ, သာဓု ခေါ တွံ, ဝိသာခေ, ဣမံ အာနိသံသံ သမ္ပဿမာနာ တထာဂတံ အဋ္ဌ ဝရာနိ ယာစသီ''တိ ဝတွာ ''အနုဇာနာမိ တေ, ဝိသာခေ, အဋ္ဌ ဝရာနီ''တိ အဋ္ဌ ဝရေ ဒတွာ အနုမောဒနံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ အထေကဒိဝသံ သတ္ထရိ ပုဗ္ဗာရာမေ ဝိဟရန္တေ ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ ''အာဝုသော, ဝိသာခာ မဟာဥပါသိကာ မာတုကမတ္တဘာဝေ ဌတွာပိ ဒသဗလဿ သန္တိကေ အဋ္ဌ ဝရေ လဘိ, အဟော မဟာဂုဏာ''တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ''ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဣမာယ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဝိသာခာ ဣဒါနေဝ မမ သန္တိကာ ဝရေ လဘတိ, ပုဗ္ဗေပေသာ လဘိယေဝ''တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ မိထိလာယံ သုရုစိ နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ပုတ္တံ ပဋိလဘိတွာ တဿ ''သုရုစိကုမာရော''တွေဝ နာမံ အကာသိ။ သော ဝယပ္ပတ္တော ''တက္ကသိလာယံ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမီ''တိ ဂန္တွာ နဂရဒွါရေ သာလာယံ နိသီဒိ။ ဗာရာဏသိရညောပိ ပုတ္တော ဗြဟ္မဒတ္တကုမာရော နာမ တထေဝ ဂန္တွာ သုရုစိကုမာရဿ နိသိန္နဖလကေယေဝ နိသီဒိ။ တေ အညမညံ ပုစ္ဆိတွာ ဝိဿာသိကာ ဟုတွာ ဧကတောဝ အာစရိယဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ အာစရိယဘာဂံ ဒတွာ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေတွာ န စိရဿေဝ နိဋ္ဌိတသိပ္ပာ အာစရိယံ အာပုစ္ဆိတွာ ထောကံ မဂ္ဂံ ဧကတောဝ ဂန္တွာ ဒွေဓာပထေ ဌိတာ အညမညံ အာလိင်္ဂိတွာ မိတ္တဓမ္မာနုရက္ခဏတ္ထံ ကတိကံ ကရိံသု ''သစေ မမ ပုတ္တော ဇာယတိ, တဝ ဓီတာ, တဝ ပုတ္တော, မမ ဓီတာ, တေသံ အာဝါဟဝိဝါဟံ ကရိဿာမာ''တိ။ တေသု ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေသု သုရုစိမဟာရာဇဿ ပုတ္တော ဇာယိ, ''သုရုစိကုမာရော''တွေဝဿ နာမံ ကရိံသု။ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ဓီတာ ဇာယိ, ''သုမေဓာ''တိဿာ နာမံ ကရိံသု။

သုရုစိကုမာရော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလာယံ ဂန္တွာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ အာဂစ္ဆိ။ အထ နံ ပိတာ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတုကာမော ဟုတွာ “သဟာယဿ ကိရ မေ ဗာရာဏသိရညော ဓီတာ အတ္ထိ, တမေဝဿ အဂ္ဂမဟေသိံ ကရိဿာမီ”တိ တဿာ အတ္ထာယ ဗဟုံ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ အမစ္စေ ပေသေသိ။ တေသံ အနာဂတကာလေယေဝ ဗာရာဏသိရာဇာ ဒေဝိံ ပုစ္ဆိ “ဘဒ္ဒေ, မာတုဂါမဿ နာမ ကိံ အတိရေကဒုက္ခ”န္တိ? “သပတ္တိရောသဒုက္ခံ ဒေဝ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘဒ္ဒေ, အမှာကံ ဧကံ ဓီတရံ သုမေဓာဒေဝိံ တမှာ ဒုက္ခာ မောစေတွာ ယော တံ ဧကိကမေဝ ဂဏှိဿတိ, တဿ ဒဿာမာ”တိ အာဟ။ သော တေဟိ အမစ္စေဟိ အာဂန္တွာ တဿာ နာမေ ဂဟိတေ “တာတ, ကာမံ မယာ ပုဗ္ဗေ မယှံ သဟာယဿ ပဋိညာ ကတာ, ဣမံ ပန မယံ ဣတ္ထိဃဋာယ အန္တရေ န ခိပိတုကာမာ, ယော တံ ဧကိကမေဝ ဂဏှာတိ, တဿ ဒါတုကာမမှာ”တိ အာဟ။ တေ ရညော သန္တိကံ ပဟိဏိံသု။ ရာဇာ ပန “အမှာကံ ရဋ္ဌံ မဟန္တံ, သတ္တယောဇနိကံ မိထိလနဂရံ, တီဏိ ယောဇနသတာနိ ရဋ္ဌပရိစ္ဆေဒေါ, ဟေဋ္ဌိမန္တေန သောဠသ ဣတ္ထိသဟဿာနိ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝတွာ န ရောစေသိ။

သုရုစိကုမာရော ပန သုမေဓာယ ရူပသမ္ပဒံ သုတွာ သဝနသံသဂ္ဂေန ဗဇ္ဈိတွာ “အဟံ တံ ဧကိကမေဝ ဂဏှိဿာမိ, န မယှံ ဣတ္ထိဃဋာယ အတ္ထော, တမေဝ အာနေန္တူ”တိ မာတာပိတူနံ ပေသေသိ။ တေ တဿ မနံ အဘိန္ဒိတွာ ဗဟုံ ဓနံ ပေသေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တံ အာနေတွာ ကုမာရဿ အဂ္ဂမဟေသိံ ကတွာ ဧကတောဝ အဘိသိဉ္စိံသု။ သော သုရုစိမဟာရာဇာ နာမ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော တာယ သဒ္ဓိံ ပိယသံဝါသံ ဝသိ။ သာ ပန ဒသ ဝဿသဟဿာနိ တဿ ဂေဟေ ဝသန္တီ နေဝ ပုတ္တံ, န ဓီတရံ လဘိ။ အထ နာဂရာ သန္နိပတိတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ဥပက္ကောသိတွာ “ကိမေတ”န္တိ ဝုတ္တေ “ရညော အညော ဒောသော နတ္ထိ, ဝံသာနုပါလကော ပန တေ ပုတ္တော န ဝိဇ္ဇတိ, တုမှာကံ ဧကာဝ ဒေဝီ, ရာဇကုလေ စ နာမ ဟေဋ္ဌိမန္တေန သောဠသဟိ ဣတ္ထိသဟဿေဟိ ဘဝိတဗ္ဗံ, ဣတ္ထိဃဋံ ဂဏှ, ဒေဝ, အဒ္ဓာ တာသု ပုညဝတီ ပုတ္တံ လဘိဿတီ”တိ ဝတွာ “တာတာ, ကိံ ကထေထ, ‘အဟံ အညံ န ဂဏှိဿာမီ’တိ ပဋိညံ ဒတွာ မယာ ဧသာ အာနီတာ, န သက္ကာ မုသာဝါဒံ ကာတုံ, န မယှံ ဣတ္ထိဃဋာယ အတ္ထော”တိ ရညာ ပဋိက္ခိတ္တာ ပက္ကမိံသု။

သုမေဓာ တံ ကထံ သုတွာ “ရာဇာ တာဝ သစ္စဝါဒိတာယ အညာ ဣတ္ထိယော န အာနေသိ, အဟမေဝ ပနဿ အာနေဿာမီ”တိ ရညော မာတုသမဘာရိယဋ္ဌာနေ ဌတွာ အတ္တနော ရုစိယာဝ ခတ္တိယကညာနံ သဟဿံ, အမစ္စကညာနံ သဟဿံ, ဂဟပတိကညာနံ သဟဿံ, သဗ္ဗသမယနာဋကိတ္ထီနံ သဟဿန္တိ စတ္တာရိ ဣတ္ထိသဟဿာနိ အာနေသိ။ တာပိ ဒသ ဝဿသဟဿာနိ ရာဇကုလေ ဝသိတွာ နေဝ ပုတ္တံ, န ဓီတရံ လဘိံသု။ ဧတေနေဝုပါယေန အပရာနိပိ တိက္ခတ္တုံ စတ္တာရိ စတ္တာရိ သဟဿာနိ အာနေသိ။ တာပိ နေဝ ပုတ္တံ, န ဓီတရံ လဘိံသု။ ဧတ္တာဝတာ သောဠသ ဣတ္ထိသဟဿာနိ အဟေသုံ။ စတ္တာလီသ ဝဿသဟဿာနိ အတိက္ကမိံသု, တာနိ တာယ ဧကိကာယ ဝုတ္ထေဟိ ဒသဟိ သဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ပညာသ ဝဿသဟဿာနိ ဟောန္တိ။ အထ နာဂရာ သန္နိပတိတွာ ပုန ဥပက္ကောသိတွာ “ကိမေတ”န္တိ ဝုတ္တေ “ဒေဝ, တုမှာကံ ဣတ္ထိယော ပုတ္တံ ပတ္ထေတုံ အာဏာပေထာ”တိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ “တုမှေ ပုတ္တံ ပတ္ထေထာ”တိ အာဟ။ တာ တတော ပဋ္ဌာယ ပုတ္တံ ပတ္ထယမာနာ နာနာဒေဝတာ နမဿန္တိ, နာနာဝတာနိ စရန္တိ, ပုတ္တော နုပ္ပဇ္ဇတေဝ။ အထ ရာဇာ သုမေဓံ အာဟ “ဘဒ္ဒေ, တွမ္ပိ ပုတ္တံ ပတ္ထေဟီ”တိ။ သာ “သာဓူ”တိ ပန္နရသဥပေါသထဒိဝသေ အဋ္ဌင်္ဂသမန္နာဂတံ ဥပေါသထံ သမာဒါယ သိရိဂဗ္ဘေ သီလာနိ အာဝဇ္ဇမာနာ ကပ္ပိယမဉ္စကေ နိသီဒိ ။ သေသာ အဇဝတဂေါဝတာ ဟုတွာ ပုတ္တံ အလဘိတွာ ဥယျာနံ အဂမံသု။

သုမေဓာယ သီလတေဇေန သက္ကဿ ဘဝနံ ကမ္ပိ။ တဒါ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော “သုမေဓာ ပုတ္တံ ပတ္ထေတိ, ပုတ္တမဿာ ဒဿာမိ, န ခေါ ပန သက္ကာ ယံ ဝါ တံ ဝါ ဒါတုံ, အနုစ္ဆဝိကမဿာ ပုတ္တံ ဥပဓာရေဿာမီ”တိ ဥပဓာရေန္တော နဠကာရဒေဝပုတ္တံ ပဿိ။ သော ဟိ ပုညသမ္ပန္နော သတ္တော ပုရိမတ္တဘာဝေ ဗာရာဏသိယံ ဝသန္တော ဝပ္ပကာလေ ခေတ္တံ ဂစ္ဆန္တော ဧကံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ ဒါသကမ္မကရေ “ဝပထာ”တိ ပဟိဏိ။ သယံ နိဝတ္တိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဂေဟံ နေတွာ ဘောဇေတွာ ပုန ဂင်္ဂါတီရံ အာနေတွာ ပုတ္တေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဟုတွာ ဥဒုမ္ဗရဘိတ္တိပါဒံ နဠဘိတ္တိကံ ပဏ္ဏသာလံ ကတွာ ဒွါရံ ယောဇေတွာ စင်္ကမံ ကတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ တတ္ထေဝ တေမာသံ ဝသာပေတွာ ဝုတ္ထဝဿံ ဒွေ ပိတာပုတ္တာ တိစီဝရေန အစ္ဆာဒေတွာ ဥယျောဇေသုံ။ ဧတေနေဝ နိယာ

မေန သတ္တဋ္ဌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ တာယ ပဏ္ဏသာလာယ ဝသာပေတွာ တိစီဝရာနိ အဒံသု။ ''ဒွေ ပိတာပုတ္တာ နဋ္ဌကာရာ ဟုတွာ ဂင်္ဂါတီရေ ဝေဠုံ ဥပဓာရေန္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ဒိသွာ ဝေမကံသူ''တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။

တေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဆသု ကာမာဝစရသဂ္ဂေသု အနုလောမပဋိလောမေန မဟန္တံ ဒေဝိဿရိယံ အနုဘဝန္တာ ဝိစရန္တိ။ တေ တတော စဝိတွာ ဥပရိဒေဝလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတုကာမာ ဟောန္တိ။ သက္ကော တထာ ဂတဘာဝံ ဉတွာ တေသု ဧကဿ ဝိမာနဒွာရံ ဂန္တွာ တံ အာဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ဌိတံ အာဟ – ''မာရိသ, တယာ မနုဿလောကံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ''မဟာရာဇ, မနုဿလောကော နာမ ဇေဂုစ္ဆော ပဋိကူလော, တတ္ထ ဌိတာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝလောကံ ပတ္ထေန္တိ, တတ္ထ ဂန္တွာ ကိံ ကရိဿာမီ''တိ။ ''မာရိသ, ဒေဝလောကေ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ မနုဿလောကေ ပရိဘုဉ္ဇိဿသိ, ပဉ္စဝီသတိယောဇနုဗ္ဗေဓေ နဝယောဇနအာယာမေ အဋ္ဌယောဇနဝိတ္ထာရေ ရတနပာသာဒေ ဝသိဿသိ, အဓိဝါသေဟီ''တိ။ သော အဓိဝါသေသိ။ သက္ကော တဿ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဣသိဝေသေန ရာဇုယျာနံ ဂန္တွာ တာသံ ဣတ္ထီနံ ဥပရိ အာကာသေ စင်္ကမန္တော အတ္တာနံ ဒဿေတွာ ''ကဿာဟံ ပုတ္တဝရံ ဒမ္မိ, ကာ ပုတ္တဝရံ ဂဏှိဿတီ''တိ အာဟ။ ''ဘန္တေ, မယှံ ဒေဟိ, မယှံ ဒေဟီ''တိ သောဠသ ဣတ္ထိသဟဿာနိ ဟတ္ထေ ဥက္ခိပိံသု။ တတော သက္ကော အာဟ – ''အဟံ သီလဝတီနံ ပုတ္တံ ဒမ္မိ, တုမှာကံ ကိံ သီလံ, ကော အာစာရော''တိ။ တာ ဥက္ခိတ္တဟတ္ထေ သမ္ဘိတွာ ''သစေ သီလဝတိယာ ဒါတုကာမော, သုမေဓာယ သန္တိကံ ဂစ္ဆာဟီ''တိ ဝဒိံသု။ သော အာကာသေနေဝ ဂန္တွာ တဿာ ဝါသာဂါရေ သီဟပဉ္ဇရေ အဋ္ဌာသိ။

အထဿာ တာ ဣတ္ထိယော အာရောစေသုံ ''ဧထ, ဒေဝိ, သက္ကော ဒေဝရာဇာ 'တုမှာကံ ပုတ္တဝရံ ဒဿာမီ'တိ အာကာသေနာဂန္တွာ သီဟပဉ္ဇရေ ဌိတော''တိ။ သာ ဂရုပရိဟာရေနာဂန္တွာ သီဟပဉ္ဇရံ ဥဃ္ဃာဋေတွာ ''သစ္စံ ကိရ, ဘန္တေ, တုမှေဟိ သီလဝတိယာ ပုတ္တဝရံ ဒေထာ''တိ အာဟ။ ''အာမ ဒေဝီ''တိ။ ''တေန ဟိ မယှံ ဒေထာ''တိ။ ''ကိံ ပန တေ သီလံ, ကထေဟိ, သစေ မေ ရုစ္စတိ, ဒဿာမိ တေ ပုတ္တဝရ''န္တိ။ သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ ''တေန ဟိ သုဏာဟီ''တိ ဝတွာ အတ္တနော သီလဂုဏံ ကထေန္တီ ပန္နရသ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၀၂. ''မဟေသီ သုရုစိနော ဘရိယာ၊ အာနီတာ ပဌမံ အဟံ။
ဒသ ဝဿသဟဿာနိ၊ ယံ မံ သုရုစိမာနယိ။

၁၀၃. ''သာဟံ ဗြာဟ္မဏ ရာဇာနံ၊ ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။
နာဘိဇာနာမိ ကာယေန၊ ဝါစာယ ဥဒ စေတသာ။
သုရုစိံ အတိမညိတ္ထ၊ အာဝိ ဝါ ယဒိ ဝါ ရဟော။

၁၀၄. ''ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဓါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၀၅. ''ဘတ္တု မမ သဿု မာတာ၊ ပိတာ စာပိ စ သဿုရော။
တေ မံ ဗြဟ္မေ ဝိနေတာရော၊ ယာဝ အဋ္ဌံသု ဇီဝိတံ။

၁၀၆. ''သာဟံ အဟိံသာရတိနီ၊ ကာမသာ ဓမ္မစာရိနီ။
သက္ကစ္စံ တေ ဥပဋ္ဌာသိံ၊ ရတ္တိန္ဒိဝမတန္ဒိတာ။

၁၀၇. ''ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဓါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၀၈. ''သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိ ၊ သဟဘရိယာနိ ဗြာဟ္မဏ။
တာသု ဣဿာ ဝါ ကောဓော ဝါ၊ နာဟု မယှံ ကုဒါစနံ။

၁၀၉. ''ဟိတေန တာသံ နန္ဒာမိ၊ န စ မေ ကာစိ အပ္ပိယာ။
အတ္တာနံဝါနုကမ္ပာမိ၊ သဒါ သဗ္ဗာ သပတ္တိယော။

၁၁၀.“ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဓါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၁၁.“ဒါသေ ကမ္မကရေ ပေဿ၊ ယေ စညေ အနုဇီဝိနော။
ပေသေမိ သဟဓမ္မေန၊ သဒါ ပမုဒိတိန္ဒြိယာ။

၁၁၂.“ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဓါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၁၃.“သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ စာပိ၊ အညေ စာပိ ဝနိဗ္ဗကေ။
တပ္ပေမိ အန္နပါနေန၊ သဒါ ပယတပါဏိနီ။

၁၁၄.“ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဓါ ဖလတု သတ္တဓာ။

၁၁၅.“စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒ္ဒသိံ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စ၊ အဋ္ဌင်္ဂသုသမာဂတံ။
ဥပေါသထံ ဥပဝသာမိ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတာ။

၁၁၆.“ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတံ ဣသေ။
မုသာ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဓါ ဖလတု သတ္တဓာ”တိ။

တတ္ထ **မဟေသီ**တိ အဂ္ဂမဟေသီ။ **သုရုစိနော**တိ သုရုစိရညော။ **ပဌမန္တိ** သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ သဗ္ဗပဌမံ။ **ယံ မန္တိ** ယသ္မိံ ကာလေ မံ သုရုစိ အာနယိ, တတော ပဋ္ဌာယ အဟံ ဒသ ဝဿသဟဿာနိ ဧကိကာဝ ဣမသ္မိံ ဂေဟေ ဝသိံ။ **အတိမညိတ္ထာ**တိ မုဟုတ္တမ္ပိ သမ္မုခါ ဝါ ပရမ္မုခါ ဝါ အတိမညိန္တိ ဣဒံ အတိက္ကမိတွာ မညနံ န ဇာနာမိ န သရာမိ။ **ဣသေ**တိ တံ အာလပတိ။

တေ မန္တိ သသုရော စ သဿု စာတိ တေ ဥဘောပိ မံ **ဝိနေတာရော,** တေဟိ ဝိနီတာ အမှိ, တေ မေ ယာဝ ဇီဝိံသု, တာဝ ဩဝဒိံသု။ **အဟိံသာရတိနီ**တိ အဟိံသာသင်္ခာတာယ ရတိယာ သမန္နာဂတာ။ မယာ ဟိ ကုန္ထကိပိလ္လိကောပိ န ဟိံသိတပုဗ္ဗော။ **ကာမသာ**တိ ဧကန္တေနေဝ။ **ဓမ္မစာရိနီ**တိ ဒသကုသလကမ္မပထေသု ပူရေမိ။ **ဥပဋ္ဌာသိ** န္တိ ပါဒပရိကမ္မာဒီနိ ကိစ္စာနိ ကရောန္တီ ဥပဋ္ဌဟိံ။

သဟဘရိယာနီတိ မယာ သဟ ဧကသာမိကဿ ဘရိယာဘူတာနိ။ **နာဟူ**တိ ကိလေသံ နိဿာယ ဣဿာဓမ္မော ဝါ ကောဓဓမ္မော ဝါ မယှံ န ဘူတပုဗ္ဗော။ **ဟိတေနာ**တိ ယံ တာသံ ဟိတံ, တေနေဝ နန္ဒာမိ, ဥရေ ဝုတ္ထဓီတရော ဝိယ တာ ဒိသွာ တုဿာမိ။ **ကာစီ**တိ တာသု ကောပိ မယှံ အပ္ပိယာ နာမ နတ္ထိ, သဗ္ဗာပိ ပိယကာယေဝ။ **အနုကမ္ပာမီ** တိ မုဒုစိတ္တေန သဗ္ဗာ သောဠသသဟဿာပိ တာ အတ္တာနံ ဝိယ အနုကမ္ပာမိ။

သဟဓမ္မေနာ တိ နယေန ကာရဏေန ယော ယံ ကာတုံ သက္ကောတိ, တံ တသ္မိံ ကမ္မေ ပယောဇေမီတိ အတ္ထော။ **ပမုဒိတိန္ဒြိယာ** တိ ပေသေန္တီ စ နိစ္စံ ပမုဒိတိန္ဒြိယာဝ ဟုတွာ ပေသေမိ, “အရေ ဒုဋ္ဌ ဒါသ ဣဒံ နာမ ကရောဟီ’တိ ဧဝံ ကုဇ္ဈိတွာ န မေ ကောစိ ကတ္ထစိ ပေသိတပုဗ္ဗော။ **ပယတပါဏိနီ**တိ ဓောတဟတ္ထာ ပသာရိတဟတ္ထာဝ ဟုတွာ။ **ပါဋိဟာရိယပက္ခဉ္စာ** တိ အဋ္ဌမီစာတုဒ္ဒသီပန္နရသီနံ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမနဝသေန စတ္တာရော ဒိဝသာ။ **သဒါ**တိ နိစ္စကာလံ ပဉ္စသု သီလေသု သံဝုတာ, တေဟိ ပိဟိတဂေါပိတတ္တဘာဝါ ဟောမီတိ။

ဧဝံ တဿာ ကထာယ သတေနပိ သဟဿေနပိ ဝဏ္ဏိယမာနာနံ ဂုဏာနံ ပမာဏံ နာမ နတ္ထိ, တာယ ပန္နရသဟိ ကထာဟိ အတ္တနော ဂုဏာနံ ဝဏ္ဏိတကာလေယေဝ သက္ကော အတ္တနော ဗဟုကရဏီယတာယ တဿာ ကထံ အဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ “ပဟူတာ အဗ္ဘုတာယေဝ တေ ဂုဏာ”တိ တံ ပသံသန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၁၁၇. “သဗ္ဗေဝ တေ ဓမ္မဂုဏာ၊ ရာဇပုတ္တိ ယသဿိနိ။
သံဝိဇ္ဇန္တိ တယိ ဘဒ္ဒေ၊ ယေ တွံ ကိတ္တေသိ အတ္တနိ။

၁၁၈. “ခတ္တိယော ဇာတိသမ္ပန္နော၊ အဘိဇာတော ယသဿိမာ။
ဓမ္မရာဇာ ဝိဒေဟာနံ၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတေ တဝ”တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မဂုဏာ**တိ သဘာဝဂုဏာ ဘူတဂုဏာ။ **သံဝိဇ္ဇန္တီ**တိ ယေ တယာ ဝုတ္တာ, တေ သဗ္ဗေဝ တယိ ဥပလဗ္ဘန္တိ။ **အဘိဇာတော**တိ အတိဇာတော သုဒ္ဓဇာတော။ **ယသဿိမာ**တိ ယသသမ္ပန္နေန ပရိဝါရသမ္ပန္နေန သမန္နာဂတော။ **ဥပ္ပဇ္ဇတေ**တိ ဧဝရူပော ပုတ္တော တဝ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, မာ စိန္တယီတိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ သောမနဿဇာတာ တံ ပုစ္ဆန္တီ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၁၉. “ဒုမ္မီ ရဇောဇလ္လဓရော၊ အဃေ ဝေဟာယသံ ဌိတော။
မနုညံ ဘာသသေ ဝါစံ၊ ယံ မယှံ ဟဒယင်္ဂမံ။

၁၂၀. “ဒေဝတာနုသိ သဂ္ဂမှာ၊ ဣသိ ဝါသိ မဟိဒ္ဓိကော။
ကော ဝါသိ တွံ အနုပ္ပတ္တော၊ အတ္တာနံ မေ ပဝေဒယာ”တိ။

တတ္ထ **ဒုမ္မီ**တိ အနဉ္ဇိတာမဏ္ဍိတော သက္ကော အာဂစ္ဆန္တော ရမဏီယေန တာပသဝေသေန အာဂတော, ပဗ္ဗဇိတဝေသေန အာဂတတ္တာ ပန သာ ဧဝမာဟ။ **အဃေ**တိ အပ္ပဋိဃေ ဌာနေ။ **ယံ မယှ**န္တိ ယံ ဧတံ မနုညံ ဝါစံ မယှံ ဘာသသိ, တံ ဘာသမာနော တွံ ဒေဝတာနုသိ သဂ္ဂမှာ ဣဓာဂတော။ **ဣသိ ဝါသိ မဟိဒ္ဓိကော**တိ ယက္ခာဒီသု ကော ဝါ တွံ အသိ ဣဓာနုပ္ပတ္တော, အတ္တာနံ မေ ပဝေဒယ, ယထာဘူတံ ကထေဟီတိ ဝဒတိ။

သက္ကော တဿာ ကထေန္တော ဆ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၂၁. “ယံ ဒေဝသင်္ဃာ ဝန္ဒန္တိ၊ သုဓမ္မာယံ သမာဂတာ။
သောဟံ သက္ကော သဟဿက္ခော၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။

၁၂၂. “ဣတ္ထိယော ဇီဝလောကသ္မိံ၊ ယာ ဟောတိ သမစာရိနီ။
မေဓာဝိနီ သီလဝတီ၊ သဿုဒေဝါ ပတိဗ္ဗတာ။

၁၂၃. “တာဒိသာယ သုမေဓာယ၊ သုစိကမ္မာယ နာရိယာ။
ဒေဝါ ဒဿနမာယန္တိ၊ မာနုသိယာ အမာနုသာ။

၁၂၄. “တွဉ္စ ဘဒ္ဒေ သုစိဏ္ဏေန၊ ပုဗ္ဗေ သုစရိတေန စ။
ဣဓ ရာဇကုလေ ဇာတာ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနီ။

၁၂၅. “အယဉ္စ တေ ရာဇပုတ္တိ၊ ဥဘယတ္ထ ကဋဂ္ဂဟော။
ဒေဝလောကူပပတ္တီ စ၊ ကိတ္တီ စ ဣဓ ဇီဝိတေ။

၁၂၆. “စိရံ သုမေဓေ သုခိနီ၊ ဓမ္မမတ္တနိ ပါလယ။
သောဟံ တိဒိဝံ ယာမိ၊ ပိယံ မေ တဝ ဒဿန”န္တိ။

တတ္ထ **သဟဿက္ခော**တိ အတ္ထသဟဿဿ တံမုဟုတ္တံ ဒဿနဝသေန သဟဿက္ခော။ **ဣတ္ထိယော**တိ ဣတ္ထီ။ **သမစာရိနီ**တိ တီဟိ ဒွါရေဟိ သမစရိယာယ သမန္နာဂတာ။ **တာဒိသာယာ**တိ တထာရူပါယ။ **သုမေဓာယာ**တိ သုပညာယ။ **ဥဘယတ္ထ ကဋဂ္ဂဟော**တိ အယံ တဝ ဣမသ္မိဉ္စ အတ္တဘာဝေ အနာဂတေ စ ဇယဂ္ဂါဟော။ တေသု အနာဂတေ ဒေဝလောကုပ္ပတ္တိ စ ဣဓ ဇီဝိတေ ပဝတ္တမာနေ ကိတ္တိ စာတိ အယံ ဥဘယတ္ထ ကဋဂ္ဂဟော နာမ။ **ဓမ္မ**န္တိ ဧဝံ သဘာဝဂုဏံ စိရံ အတ္တနိ ပါလယ။ **သောဟ**န္တိ သော အဟံ။ **ပိယံ မေ**တိ မယှံ တဝ ဒဿနံ ပိယံ။

ဒေဝလောကေ ပန မေ ကိစ္စကရဏီယံ အတ္ထိ, တသ္မာ ဂစ္ဆာမိ, တွံ အပ္ပမတ္တာ ဟောဟီတိ တသ္သာ ဩဝာဒံ ဒတွာ ပက္ကာမိ။ နဠကာရဒေဝပုတ္တော ပန ပစ္စူသကာလေ စဝိတွာ တသ္သာ ကုစ္ဆိယံ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ သာ ဂဗ္ဘသ္သ ပတိဋ္ဌိတဘာဝံ ဉတွာ ရညော အာရောစေသိ, ရာဇာ ဂဗ္ဘသ္သ ပရိဟာရံ အဒာသိ။ သာ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, “မဟာပနာဒော”တိသ္သ နာမံ ကရိံသု။ ဥဘယရဋ္ဌဝာသိနော “သာမိပုတ္တသ္သ နော ခီရမူလ”န္တိ ဧကေကံ ကဟာပဏံ ရာဇင်္ဂဏေ ခိပိံသု, မဟာဓနရာသိ အဟောသိ။ ရညာ ပဋိက္ခိတ္တာပိ “သာမိပုတ္တသ္သ နော ဝဍ္ဎိတကာလေ ပရိဗ္ဗယော ဘဝိသ္သတီ”တိ အဂ္ဂဟေတွာဝ ပက္ကမိံသု။ ကုမာရော ပန မဟာပရိဝာရေန ဝဍ္ဎိတွာ ဝယပ္ပတ္တော သောဠသဝသ္သကာလေယေဝ သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ဖတ္တိံ ပာပုဏိ။ ရာဇာ ပုတ္တသ္သ ဝယံ ဩလောကေတွာ ဒေဝိံ အာဟ – “ဘဒ္ဒေ, ပုတ္တသ္သ မေ ရဇ္ဇာဘိသေကကာလော, ရမဏီယမသ္သ ပာသာဒံ ကာရေတွာ အဘိသေကံ ကရိသ္သာမီ”တိ။ သာ “သာဓု ဒေဝ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ရာဇာ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာစရိယေ ပက္ကောသာပေတွာ “တာတာ, ဝဍ္ဎကီ ဂဟေတွာ အမှာကံ နိဝေသနတော အဝိဒူရေ ပုတ္တသ္သ မေ ပာသာဒံ မာပေထ, ရဇ္ဇေန နံ အဘိသိဉ္စိသ္သာမာ”တိ အာဟ။ တေ “သာဓု, ဒေဝ”တိ ဘူမိပ္ပဒေသံ ဝီမံသန္တိ။

တသ္မိံ ခဏေ သက္ကသ္သ ဘဝနံ ဥဏှာကာရံ ဒသ္သေသိ။ သော တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဝိသ္သကမ္မံ အာမန္တေတွာ “ဂစ္ဆ, တာတ, မဟာပနာဒကုမာရသ္သ အာယာမေန နဝယောဇနိကံ, ဝိတ္ထာရတော အဋ္ဌယောဇနိကံ, ဥဗ္ဗေဓေန ပဉ္စဝီသတိယောဇနိကံ, ရတနပာသာဒံ မာပေဟီ”တိ ပေသေသိ။ သော ဝဍ္ဎကီဝေသေန ဝဍ္ဎကီနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ “တုမှေ ပာတရာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဧထ”တိ တေ ပေသေတွာ ဒဏ္ဍကေန ဘူမိံ ပဟရိ, တာဝဒေဝ ဝုတ္တပ္ပကာရော သတ္တဘူမိကော ပာသာဒော ဥဋ္ဌဟိ။ မဟာပနာဒသ္သ ပာသာဒမင်္ဂလံ, ဆတ္တမင်္ဂလံ, အာဝာဟမင်္ဂလန္တိ တီဏိ မင်္ဂလာနိ ဧကတောဝ အဟေသုံ။ မင်္ဂလဋ္ဌာနေ ဥဘယရဋ္ဌဝာသိနော သန္နိပတိတွာ မင်္ဂလစ္ဆဏေန သတ္တ ဝသ္သာနိ ဝီတိနာမေသုံ။ နေဝ နေ ရာဇာ ဥယျောဇေသိ, တေသံ ဝတ္ထာလင်္ကာရခာဒနီယဘောဇနီယာဒိ သဗ္ဗံ ရာဇကုလသန္တကမေဝ အဟောသိ။ တေ သတ္တသံဝစ္ဆရစ္စယေန ဥပက္ကောသိတွာ သုရုစိမဟာရာဇေန “ကိမေတ”န္တိ ပုဋ္ဌာ “မဟာရာဇ, အမှာကံ မင်္ဂလံ ဘုဉ္ဇန္တာနံ သတ္တ ဝသ္သာနိ ဂတာနိ, ကဒါ မင်္ဂလသ္သ ဩသာနံ ဘဝိသ္သတီ”တိ အာဟံသု။ တတော ရာဇာ “တာတာ, ပုတ္တေန မေ ဧတ္တကံ ကာလံ န ဟသိတပုဗ္ဗံ, ယဒါ သော ဟသိသ္သတိ, တဒါ ဂမိသ္သထာ”တိ အာဟ။ အထ မဟာဇနော ဘေရိံ စရာပေတွာ နဋေ သန္နိပာတေသိ။ ဆ နဋသဟသ္သာနိ သန္နိပတိတွာ သတ္တ ကောဋ္ဌာသာ ဟုတွာ နစ္စန္တာ ရာဇာနံ ဟသာပေတုံ နာသက္ခိံသု။ တသ္သ ကိရ ဒီဃရတ္တံ ဒိဗ္ဗနာဋကာနံ ဒိဋ္ဌတ္တာ တေသံ နစ္စံ အမနုညံ အဟောသိ။

တဒါ ဘဏ္ဍုကဏ္ဏော စ ပဏ္ဍုကဏ္ဏော စာတိ ဒွေဝ နာဋကဇေဋ္ဌကာ “မယံ ရာဇာနံ ဟသာပေသ္သာမာ”တိ ရာဇင်္ဂဏံ ပဝိသိံသု။ တေသု ဘဏ္ဍုကဏ္ဏော တာဝ ရာဇဒွာရေ မဟန္တံ အတုလံ နာမ အမ္ဗံ မာပေတွာ သုတ္တဂုဠံ ခိပိတွာ တသ္သ သာခာယ လဂ္ဂာပေတွာ သုတ္တေန အတုလမ္ဗံ အဘိရုဟိ။ အတုလမ္ဗောတိ ကိရ ဝေသ္သဝဏသ္သ အမ္ဗော။ အထ တမ္ပိ ဝေသ္သဝဏသ္သ ဒာသာ ဂဟေတွာ အင်္ဂပစ္စင်္ဂါနိ ဆိန္ဒိတွာ ပာတေသုံ, သေသနာဋကာ တာနိ သမောဓာနေတွာ ဥဒကေန အဘိသိဉ္စိံသု။ သော ပုပ္ဖပဋံ နိဝာသေတွာ စ ပာရုပိတွာ စ နစ္စန္တောဝ ဥဋ္ဌဟိ။ မဟာပနာဒော တမ္ပိ ဒိသွာ နေဝ ဟသိ။ ပဏ္ဍုကဏ္ဏော နဋော ရာဇင်္ဂဏေ အရုစိတကံ ကာရေတွာ အတ္တနော ပရိသာယ သဒ္ဓိံ အဂ္ဂိံ ပာဝိသိ။ တသ္မိံ နိဗ္ဗုတေ စိတကံ ဥဒကေန အဘိသိဉ္စိံသု။ သော သပရိသော ပုပ္ဖပဋံ နိဝာသေတွာ စ ပာရုပိတွာ စ နစ္စန္တောဝ ဥဋ္ဌဟိ။ တမ္ပိ ဒိသွာ ရာဇာ နေဝ ဟသိ။ ဣတိ တံ ဟသာပေတုံ အသက္ကောန္တာ မနုသ္သာ ဥပဒ္ဒုတာ အဟေသုံ။

သက္ကော တံ ကာရဏံ ဉတွာ “ဂစ္ဆ, တာတ, မဟာပနာဒံ ဟသာပေတွာ ဧဟီ”တိ ဒေဝနဋံ ပေသေသိ။ သော အာဂန္တွာ ရာဇင်္ဂဏေ အာကာသေ ဌတွာ ဥပဍ္ဎင်္ဂံ နာမ ဒသ္သေသိ, ဧကောဝ ဟတ္ထော, ဧကောဝ ပာဒော, ဧကံ အက္ခိ, ဧကာ ဒာဌာ နစ္စတိ စလတိ ဖန္ဒတိ, သေသံ နိစ္စလမဟောသိ။ တံ ဒိသွာ မဟာပနာဒော ထောကံ ဟသိတံ အကာသိ။ မဟာဇနော ပန ဟသန္တော ဟသန္တော ဟာသံ သန္ဓာရေတုံ သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတုံ အသက္ကောန္တော အင်္ဂါနိ ဝိသ္သဇ္ဇေတွာ ရာဇင်္ဂဏေယေဝ ပတိ, တသ္မိံ ကာလေ မင်္ဂလံ နိဋ္ဌိတံ။ သေသမေတ္ထ “ပနာဒော နာမ သော ရာဇာ, ယသ္သ ယူပော သုဝဏ္ဏယော”တိ မဟာပနာဒဇာတကေန ဝဏ္ဏေတဗ္ဗံ။ ရာဇာ မဟာပနာဒော ဒာနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ အာယုပရိယောသာနေ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ဝိသာခါ ပုဗ္ဗေပိ မမ သန္တိကာ ဝရံ လဘိယေဝါ”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ မဟာပနာဒေါ ဘဒ္ဒဇိ အဟောသိ, သုမေဓာဒေဝီ ဝိသာခါ, ဝိဿကမ္မော အာနန္ဒော, သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သုရုစိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

[၄၉၀] ၇. ပဉ္စုပေါသထဇာတကဝဏ္ဏနာ

အပ္ပောဿုက္ကော ဒါနိ တုဝံ ကပေါတာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပေါသထိကေ ပဉ္စသတေ ဥပါသကေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္ထာ ဓမ္မသဘာယံ စတုပရိသမဇ္ဈေ အလင်္ကတဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိတွာ မုဒုစိတ္တေန ပရိသံ ဩလောကေတွာ “အဇ္ဇ ဥပါသကာနံ ကထံ ပဋိစ္စ ဒေသနာ သမုဋ္ဌဟိဿတီ”တိ ဉတွာ ဥပါသကေ အာမန္တေတွာ “ဥပေါသထိကတ္ထ ဥပါသကာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အာမ , ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “သာဓု ဝေါ ကတံ, ဥပေါသထော နာမေသ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဟိ ရာဂါဒိကိလေသနိဂ္ဂဟတ္ထံ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိံသူ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ မဂဓရဋ္ဌာဒီနံ တိဏ္ဏံ ရဋ္ဌာနံ အန္တရေ အဋဝီ အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တော မဂဓရဋ္ဌေ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဝယပ္ပတ္တော ကာမေ ပဟာယ နိက္ခမိတွာ တံ အဋဝိံ ပဝိသိတွာ အဿမံ ကတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ တဿ ပန အဿမဿ အဝိဒူရေ ဧကသ္မိံ ဝေဠုဂဟနေ အတ္တနော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ကပေါတသကုဏော ဝသတိ, ဧကသ္မိံ ဝမ္မိကေ အဟိ, ဧကသ္မိံ ဝနဂုမ္ဗေ သိင်္ဂါလော, ဧကသ္မိံ ဝနဂုမ္ဗေ အစ္ဆော။ တေ စတ္တာရောပိ ကာလေန ကာလံ ဣသိံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ သုဏန္တိ။

အထေကဒိဝသံ ကပေါတော ဘရိယာယ သဒ္ဓိံ ကုလာဝကာ နိက္ခမိတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကာမိ။ တဿ ပစ္ဆတော ဂစ္ဆန္တိံ ကပေါတိံ ဧကော သေနော ဂဟေတွာ ပလာယိ။ တဿာ ဝိရဝသဒ္ဒံ သုတွာ ကပေါတော နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော တံ တေန ဟရိယမာနံ ပဿိ။ သေနောပိ နံ ဝိရဝန္တိံယေဝ မာရေတွာ ခါဒိ။ ကပေါတော တာယ ဝိယောဂေန ရာဂပရိဠာဟေန ပရိဍယှမာနော စိန္တေသိ “အယံ ရာဂေါ မံ အတိဝိယ ကိလမေတိ, န ဣဒါနိ ဣမံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမိဿာမီ”တိ။ သော ဂေါစရပထံ ပစ္ဆိန္ဒိတွာ တာပသဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ရာဂနိဂ္ဂဟာယ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဧကမန္တံ နိပဇ္ဇိ။

သပ္ပောပိ “ဂေါစရံ ပရိယေသိဿာမီ”တိ ဝသနဋ္ဌာနာ နိက္ခမိတွာ ပစ္စန္တဂါမေ ဂါဝီနံ ဝိစရဏဋ္ဌာနေ ဂေါစရံ ပရိယေသတိ။ တဒါ ဂါမဘောဇကဿ သဗ္ဗသေတော မင်္ဂလဥသဘော ဂေါစရံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ ဝမ္မိကပါဒေ ဇဏ္ဏုနာ ပတိဋ္ဌာယ သိင်္ဂေဟိ မတ္တိကံ ဂဏှန္တော ကီဠတိ, သပ္ပော ဂါဝီနံ ပဒသဒ္ဒေန ဘီတော တံ ဝမ္မိကံ ပဝိသိတုံ ပက္ကန္တော။ အထ နံ ဥသဘော ပါဒေန အက္ကမိ။ သော တံ ကုဇ္ဈိတွာ ဍံသိ, ဥသဘော တတ္ထေဝ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တော။ ဂါမဝါသိနော “ဥသဘော ကိရ မတော”တိ သုတွာ သဗ္ဗေ ဧကတော အာဂန္တွာ ရောဒိတွာ ကန္ဒိတွာ တံ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ အာဝါဋေ နိခဏိတွာ ပက္ကမိံသု။ သပ္ပော တေသံ ဂတကာလေ နိက္ခမိတွာ “အဟံ ကောဓံ နိဿာယ ဣမံ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ မဟာဇနဿ ဟဒယေ သောကံ ပဝေသေသိံ, န ဒါနိ ဣမံ ကောဓံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဂေါစရာယ ပက္ကမိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ နိဝတ္တိတွာ တံ အဿမံ ဂန္တွာ ကောဓနိဂ္ဂဟာယ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဧကမန္တံ နိပဇ္ဇိ။

သိင်္ဂါလောပိ ဂေါစရံ ပရိယေသန္တော ဧကံ မတဟတ္ထိံ ဒိသွာ “မဟာ မေ ဂေါစရော လဒ္ဓေါ”တိ တုဋ္ဌော ဂန္တွာ သောဏ္ဍာယံ ဍံသိ, ထမ္ဘေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ တတ္ထ အဿာဒံ အလဘိတွာ ဒန္တေ ဍံသိ, ပါသာဏေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ကုစ္ဆိယံ ဍံသိ, ကုသုလေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဍံသိ, အယသလာကေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ ဝစ္စမဂ္ဂေ ဍံသိ, ဃတပူဝေ ဒဋ္ဌကာလော ဝိယ အဟောသိ။ သော လောဘဝသေန ခါဒန္တော အန္တောကုစ္ဆိယံ ပါဝိသိ, တတ္ထ ဆာတကာလေ မံသံ ခါဒတိ, ပိပါသိတကာလေ လောဟိတံ ပိဝတိ, နိပဇ္ဇနကာလေ အန္တာနိ စ ပပ္ဖာသဉ္စ အဝတ္ထရိတွာ နိပဇ္ဇိ။ သော “ဣဓေဝ မေ အန္နပါနဉ္စ သယနဉ္စ နိပ္ဖန္နံ, အညတ္ထ ကိံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တတ္ထေဝ အဘိရတော ဗဟိ အနိက္ခမိတွာ အန္တောကုစ္ဆိယံယေဝ ဝသိ။ အပရဘာဂေ ဝါတာတပေန ဟတ္ထိကုဏပေ သုက္ခန္တေ ကရီသမဂ္ဂေါ ပိဟိတော, သိင်္ဂါလော အန္တောကုစ္ဆိယံ နိပဇ္ဇမာနော အပ္ပမံသ

လောဟိတော ပဏ္ဍုသရီရော ဟုတွာ နိက္ခမနမဂ္ဂံ န ပဿိ။ အထေကဒိဝသံ အကာလမေဃော ဝဿိ, ကရီသမဂ္ဂေ တေမိယမာနော မုဒု ဟုတွာ ဝိဝရံ ဒဿေသိ။ သိင်္ဂါလော ဆိဒ္ဒံ ဒိသွာ “အတိစိရမှာဟိ ကိလန္တော, ဣမိနာ ဆိဒ္ဒေန ပလာယိဿာမီ”တိ ကရီသမဂ္ဂံ သီသေန ပဟရိ။ တဿ သမ္ဗာဓဋ္ဌာနေန ဝေဂေန နိက္ခန္တဿ သိနိဒ္ဓသရီရဿ သဗ္ဗာနိ လောမာနိ ကရီသမဂ္ဂေ လဂ္ဂါနိ, တာလကန္ဒော ဝိယ နိလ္လောမသရီရော ဟုတွာ နိက္ခမိ။ သော “လောဘံ နိဿာယ မယာ ဣဒံ ဒုက္ခံ အနုဘူတံ, န ဒါနိ ဣမံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ကေစရံ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တံ အဿမံ ဂန္တွာ လောဘနိဂ္ဂဟတ္ထာယ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဧကမန္တံ နိပဇ္ဇိ။

အဉ္ဇောပိ အရညာ နိက္ခမိတွာ အတ္တိုန္ဉ္ဇာဘိဘူတော မလ္လရဋ္ဌေ ပစ္စန္တကမံ ဂတော။ ကမတာသိနော “အစ္ဆော ကိရ အာဂတော”တိ ဓနုဒဏ္ဍာဒိဟတ္ထာ နိက္ခမိတွာ တေန ပဝိဋ္ဌံ ဂုမ္ဗံ ပရိတရေသုံ။ သော မဟာဇနေန ပရိတရိတဘာဝံ ဉတွာ နိက္ခမိတွာ ပလာယိ, ပလာယန္တမေဝ တံ ဓနူဟိ စေဝ ဒဏ္ဍာဒီဟိ စ ပေါထေသုံ။ သော ဘိန္နေန သီသေန လောဟိတေန ဂလန္တေန အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂန္တွာ “ဣဒံ ဒုက္ခံ မမ အတ္တိုန္ဉ္ဇာလောဘဝသေန ဥပ္ပန္နံ, န ဒါနိ ဣမံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ကေစရံ ဂဏှိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တံ အဿမံ ဂန္တွာ အတ္တိုန္ဉ္ဇာနိဂ္ဂဟာယ ဥပေါသထံ သမာဒိယိတွာ ဧကမန္တံ နိပဇ္ဇိ။

တာပသောပိ အတ္တနော ဇာတိံ နိဿာယ မာနဝသိကော ဟုတွာ ဈာနံ ဥပ္ပာဒေတုံ န သက္ကောတိ။ အထေကော ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ တဿ မာနနိဿိတဘာဝံ ဉတွာ “အယံ န လာမကသတ္တော, ဗုဒ္ဓင်္ကုရော ဧသ, ဣမသ္မိံယေဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ သဗ္ဗညုတံ ပာပုဏိဿတိ, ဣမဿ မာနနိဂ္ဂဟံ ကတွာ သမာပတ္တိနိဗ္ဗတ္တနာကာရံ ကရိဿာမီ”တိ တသ္မိံ ပဏ္ဏသာလာယ နိသိန္နေယေဝ ဥတ္တရဟိမဝန္တတော အာဂန္တွာ တဿ ဟာသာဏဖလကေ နိသီဒိ။ သော နိက္ခမိတွာ တံ အတ္တနော အာသနေ နိသိန္နံ ဒိသွာ မာနနိဿိတဘာဝေန အနတ္တမနော ဟုတွာ တံ ဥပသင်္ကမိတွာ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ “နဿ, ဝသလ, ကာဠကဏ္ဏိ, မုဏ္ဍက, သမဏက, ကိမတ္ထံ မမ နိသိန္နဖလကေ နိသိန္နောသီ”တိ အာဟ။ အထ နံ သော “သပ္ပုရိသ, ကသ္မာ မာနနိဿိတောသိ, အဟံ ပဋိဝိဒ္ဓပစ္စေကဗောဓိဉာဏော, တွံ ဣမသ္မိံယေဝ ဘဒ္ဒကပ္ပေ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ, ဗုဒ္ဓင်္ကုရောသိ, ဟရမိယော ပူရေတွာ အာဂတော အညံ တေတ္တကံ နာမ ကာလံ အတိက္ကမိတွာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿသိ, ဗုဒ္ဓတ္တဘာဝေ ဌိတော သိဒ္ဓတ္ထော နာမ ဘဝိဿသီ”တိ နာမဉ္စ ဂောတ္တဉ္စ ကုလဉ္စ အဂ္ဂသာဝကာဒယော စ သဗ္ဗေ အာစိက္ခိတွာ “ကိမတ္ထံ တွံ မာနနိဿိတော ဟုတွာ ဖရုသော ဟောသိ, နယိဒံ တဝ အနုစ္ဆဝိက”န္တိ ဩဝဒမဒါသိ။ သော တေန ဧဝံ ဝုတ္တောပိ နေဝ နံ ဝန္ဒိ, န စ “ကဒာဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမီ”တိအာဒီနိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါ “တဝ ဇာတိယာ မမ ဂုဏာနံ မဟန္တဘာဝံ ဇာန, သစေ သက္ကောသိ, အဟံ ဝိယ အာကာသေ ဝိစရာဟီ”တိ ဝတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ အတ္တနော ဟာဒပံသုံ တဿ ဇဋာမဏ္ဍလေ ဝိကိရန္တော ဥတ္တရဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။

တာပသော တဿ ဂတကာလေ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဟုတွာ “အယံ သမဏော ဧဝံ ဂရုသရီရော တတမုခေ ခိတ္တတူလပိစု ဝိယ အာကာသေ ပက္ခန္ဒော, အဟံ ဇာတိမာနေန ဧဝရူပဿ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ နေဝ ဟာဒေ ဝန္ဒိံ, န စ “ကဒာဟံ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿာမီ’တိ ပုစ္ဆိံ, ဇာတိ နာမေသာ ကိံ ကရိဿတိ, ဣမသ္မိံ လောကေ သီလစရဏမေဝ မဟန္တံ, အယံ ခေါ ပန မေ မာနော ဝဍ္ဎန္တော နိရယံ ဥပနေဿတိ, န ဣဒါနိ ဣမံ မာနံ အနိဂ္ဂဟေတွာ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂမိဿာမီ”တိ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ မာနနိဂ္ဂဟာယ ဥပေါသထံ သမာအယ ကဋ္ဌတ္ထရိကာယ နိသိန္နော မဟာဉာဏော ကုလပုတ္တော မာနံ နိဂ္ဂဟေတွာ ကသိဏံ ဝဍ္ဎေတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ နိက္ခမိတွာ စင်္ကမနကောဋိယံ ဟာသာဏဖလကေ နိသီဒိ။ အထ နံ ကပေါတာဒယော ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိံသု။ မဟာသတ္တော ကပေါတံ ပုစ္ဆိ “တွံ အညေသု ဒိဝသေသု န ဣမာယ ဝေလာယ အာဂစ္ဆသိ, ကေစရံ ပရိယေသသိ, ကိံ နု ခေါ အဇ္ဇ ဥပေါသထိကော ဇာတောသီ”တိ? “အာမ ဘန္တေ”တိ။ အထ နံ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ ပုစ္ဆန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၁၂၇. “အပ္ပေါဿုက္ကော အဒါနိ တုဝံ ကပေါတ၊ ဝိဟင်္ဂမ န တဝ ဘောဇနတ္ထော။
ခုဒံ ပိပါသံ အဓိဝါသယန္တော၊ ကသ္မာ ဘဝံဟေသထိကော ကပေါတာ”တိ။

တတ္ထ **အပေဟာသုကက္ကော** တိ နိရာလယော။ **န တဝ ဘောဇနတ္ထော** တိ ကိံ အဇ္ဇ တဝ ဘောဇနေန အတ္ထော နတ္ထိ။

တံ သုတွာ ကပေါတော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၂၈. ''အဟံ ပုရေ ဂိဒ္ဓိဂတော ကပေါတိယာ၊ အသ္မိံ ပဒေသသ္မိံ ဥဘော ရမာမ။
အထဂ္ဂဟီ သာကုဏိကော ကပေါတိံ၊ အကာမကော တာယ ဝိနာ အဟောသိံ။

၁၂၉. ''နာနာဘဝါ ဝိပ္ပယောဂေန တဿာ၊ မနောမယံ ဝေဒန ဝေဒယာမိ။
တသ္မာ အဟံ ပေါသထံ ပါလယာမိ၊ ရာဂေါ မမံ မာ ပုနရာဂမာသီ''တိ။

တတ္ထ **ရမာမာ**တိ ဣမသ္မိံ ဘူမိဘာဂေ ကာမရတိယာ ရမာမ။ **သာကုဏိကော**တိ သေနသကုဏော။

ကပေါတေန အတ္တနော ဥပေါသထကမ္မေ ဝဏ္ဏိတေ မဟာသတ္တော သပ္ပါဒီသု ဧကေကံ ပုစ္ဆိ။ တေပိ ယထာဘူတံ ဗျာကရိံသု –

၁၃၀. ''အနုဇ္ဇုဂါမီ ဥရဂါ ဒုဇိဝှာ၊ အဒ္ဓါဝုဓော ဃောရဝိသောသိ သပ္ပ။
ခုဒ္ဒံ ပိပါသံ အဓိဝါသယန္တော၊ ကသ္မာ ဘဝံ ပေါသထိကော နု ဒီဃ။

၁၃၁. ''ဥသဘော အဟူ ဗလဝါ ကာမိကဿ၊ စလက္ကကူ ဝဏ္ဏဗလူပပန္နော။
သော မံ အက္ကမိ တံ ကုပိတော အဍံသိံ၊ ဒုက္ခာဘိတုဏ္ဏော မရဏံ ဥပါဂါ။

၁၃၂. ''တတော ဇနာ နိက္ခမိတွာန ဂါမာ၊ ကန္ဒိတွာ ရောဒိတွာ အပက္ကမိံသု။
တသ္မာ အဟံ ပေါသထံ ပါလယာမိ၊ ကောဓော မမံ မာ ပုနရာဂမာသိ။

၁၃၃. ''မတာန မံသာနိ ဗဟူ သုသာနေ၊ မနုဿရူပံ တဝ ဘောဇနေ တံ။
ခုဒ္ဒံ ပိပါသံ အဓိဝါသယန္တော၊ ကသ္မာ ဘဝံ ပေါသထိကော သိင်္ဂါလ။

၁၃၄. ''ပဝိသိ ကုစ္ဆိံ မဟတော ဂဇဿ၊ ကုဏပေ ရတော ဟတ္ထိမံသေသု ဂိဒ္ဓေါ။
ဥဏှော စ ဝါတော တိခိဏာ စ ရသ္မိယော၊ တေ သောသယုံ တဿ ကရီသမဂ္ဂံ။

၁၃၅. ''ကိသော စ ပဏ္ဍူ စ အဟံ ဘဒန္တေ၊ န မေ အဟူ နိက္ခမနာယ မဂ္ဂေါ။
မဟာ စ မေဃော သဟသာ ပဝဿိ၊ သော တေမယီ တဿ ကရီသမဂ္ဂံ။

၁၃၆. ''တတော အဟံ နိက္ခမိသံ ဘဒန္တေ၊ စန္ဒော ယထာ ရာဟုမုခါ ပမုတ္တော။
တသ္မာ အဟံ ပေါသထံ ပါလယာမိ၊ လောဘော မမံ မာ ပုနရာဂမာသိ။

၁၃၇. ''ဝမ္မီကထူပသ္မိံ ကိပိလ္လိကာနိ၊ နိပ္ပောထယန္တော တုဝံ ပုရေ စရာသိ။
ခုဒ္ဒံ ပိပါသံ အဓိဝါသယန္တော၊ ကသ္မာ ဘဝံ ပေါသထိကော နု အစ္ဆ။

၁၃၈. ''သကံ နိကေတံ အတိဟီဠယာနော၊ အတ္ရိစ္ဆတာ မလ္လကမံ အဂစ္ဆိံ။
တတော ဇနာ နိက္ခမိတွာန ဂါမာ၊ ကောဒဏ္ဍကေန ပရိပေါထယိံသု မံ။

၁၃၉. ''သော ဘိန္နသီသော ရုဟိရမက္ခိတင်္ဂေါ၊ ပစ္စာဂမာသိံ သကံ နိကေတံ။
တသ္မာ အဟံ ပေါသထံ ပါလယာမိ၊ အတ္ရိစ္ဆတာ မာ ပုနရာဂမာသီ''တိ။

တတ္ထ **အနုဇ္ဇုဂါမီ** တိအာဒီဟိ တံ အာလပတိ။ **စလက္ကကူ** တိ စလမာနကကုဓော။ **ဒုက္ခာဘိတုဏ္ဏော** တိ သော ဥသဘော ဒုက္ခေန အဘိတုဏ္ဏော အာတုရော ဟုတွာ။ **ဗဟူ**တိ ဗဟူနိ။ **ပဝိသီ**တိ ပါဝိသိံ။ **ရသ္မိယော** တိ သူရိယရသ္မိ

ယော။ **နိက္ခမိသ** န္တိ နိက္ခမိံ။ **ကိပိလ္လိကာနီ** တိ ဥပစိကာယော။ **နိပ္ပောထယန္တော** တိ ခာဒမာနော။ **အတိဟီဠယာနော** တိ အတိမညန္တော နိန္ဒန္တော ဂရဟန္တော။ **ကောဒဏ္ဍကေနာ** တိ ခနုဒဏ္ဍကေဟိ စေဝ မုဂ္ဂရေဟိ စ။

ဧဝံ တေ စတ္တာရောပိ အတ္တနော ဥပေါသထကမ္မံ ဝဏ္ဏေတွာ ဥဋ္ဌာယ မဟာသတ္တံ ဝန္ဒိတွာ “ဘန္တေ, တုမှေ ပန အမှေသု ဒိဝသေသု ကုမာယ ဝေလာယ ဖလာဖလတ္ထာယ ဂန္တ္ဝာ, အဇ္ဇ အဂန္တွာ ကသ္မာ ဥပေါသထိကတ္ထာ”တိ ပုစ္ဆန္တာ ကထမာဟံသု –

၁၄၀. “ယံ နော အပုစ္ဆိတ္ထ တုဝံ ဘဒန္တေ၊ သဗ္ဗေဝ ဗျာကရိမှ ယထာပဇာနံ။
မယမ္ပိ ပုစ္ဆာမ တုဝံ ဘဒန္တေ၊ ကသ္မာ ဘဝံပေါသထိကော နု ဗြဟ္မေ”တိ။

သောပိ နေသံ ဗျာကာသိ –

၁၄၁. “အနူပလိတ္တော မမ အဿမမှိ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓော မုဟုတ္တံ နိသီဒိ။
သော မံ အဝေဒီ ဂတိမာဂတိဉ္စ၊ နာမဉ္စ ဂောတ္တံ စရဏဉ္စ သဗ္ဗံ။

၁၄၂. “ဧဝမ္ပဟံ န ဝန္ဒိံ တဿ ပါဒေ၊ န စာပိ နံ မာနဂတေန ပုစ္ဆိံ။
တသ္မာ အဟံပေါသထံ ပါလယာမိ၊ မာဟံ ပုန မံ မာ ပုနရာဂမာသီ”တိ။

တတ္ထ **ယံ နော** တိ ယံ အတ္ထံ တုဝံ အမှေ အပုစ္ဆိ။ **ယထာပဇာန** န္တိ အတ္တနော ပဇာနနနိယာမေန တံ မယံ ဗျာကရိမှ။ **အနူပလိတ္တော** တိ သဗ္ဗကိလေသေဟိ အလိတ္တော။ **သော မံ အဝေဒီ** တိ သော မမ ဣမာနိ ဂန္တဗ္ဗဋ္ဌာနဉ္စ ဂတဋ္ဌာနဉ္စ “အနာဂတေ တွံ ဧဝံနာမော ဗုဒ္ဓော ဘဝိဿသိ ဧဝံကေတ္တော, ဧဝရူပံ တေ သီလစရဏံ ဘဝိဿတီ”တိ ဧဝံ နာမဉ္စ ဂောတ္တဉ္စ စရဏဉ္စ သဗ္ဗံ မံ အဝေဒိ ဇာနာပေသိ, ကထေသီတိ အတ္ထော။ **ဧဝမ္ပဟံ န ဝန္ဒိံ** တိ ဧဝံ ကထေန္တဿပိ တဿ အဟံ အတ္တနော မာနံ နိဿာယ ပါဒေ န ဝန္ဒိန္တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော အတ္တနော ဥပေါသထကာရဏံ ကထေတွာ တေ ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပါဝိသိ, ဣတရေပိ ယထာဋ္ဌာနာနိ အဂမံသု။ မဟာသတ္တော အပရိဟီနဇ္ဈာနော ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ, ဣတရေ စ တဿောဝါဒေ ဌတွာ သဂ္ဂပရာယဏာ အဟေသုံ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ ဥပါသကာ, ဥပေါသထော နာမေသ ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာနံ ဝံသော, ဥပဝသိတဗ္ဗော ဥပေါသထဝါသော”တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ ကပေါတော အနုရုဒ္ဓေါ အဟောသိ, အစ္ဆော ကဿပေါ, သိင်္ဂါလော မောဂ္ဂလ္လာနော, သပ္ပော သာရိပုတ္တော, တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ပဉ္စုပေါသထဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

[၄၉၁] ၈. မဟာမောရဇာတကဝဏ္ဏနာ

သစေ ဟိ တျာဟံ ဓနဟေတု ကာဟိတော တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဉှိ ဘိက္ခုံ သတ္ထာ “သစ္စံ ကိရ တွံ ဥက္ကဏ္ဌိတောသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သစ္စံ, ဘန္တေ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခု အယံ နန္ဒိရာဂေ တာဒိသံ ကိံ နာမ နာလောလေဿတိ, န ဟိ သိနေရုဥပ္ပာဟနကဝါတော သာမန္တေ ပုရာဏပဏ္ဏဿ လဇ္ဇတိ, ပုဗ္ဗေ သတ္တ ဝဿသတာနိ အန္တောကိလေသသမုဒာစာရံ ဝါရေတွာ ဝိဟရန္တေ ဝိသုဒ္ဓသတ္တေပေသ အာလောလေသိယေဝ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ပစ္စန္တပဒေသေ မောရသကုဏိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဂဗ္ဘေ ပရိပါကဂတေ မာတာ ဂောစရဘူမိယံ အဏ္ဍံ ပါတေတွာ ပက္ကာမိ။ အဏ္ဍဉ္စ နာမ မာတု အရောဂဘာဝေ သတိ အညသ္မိံ ဒီဃဇာတိကာဒိပရိပန္ထေ စ အဝိဇ္ဇမာနေ န နဿတိ။ တသ္မာ တံ အဏ္ဍံ ကဏိကာရမကုလံ ဝိယ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဟုတွာ ပရိဏတကာလေ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ဘိဇ္ဇိ, သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရစ္ဆာ

ဟော နိက္ခမိ။ တသ္မာ ဒွေဝ အက္ခီနိ ဖိဠ္ဌကာဖလသဒိသာနိ, တုဏ္ဍံ ပတင္ဂဝဏ္ဏံ, တိဿော ရတ္တရာဇိယော ဂီဝံ ပရိက္ခိပိတွာ ပိဋ္ဌိမဇ္ဈေန အဂမံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော ဘဏ္ဍသကဋမတ္တသရီရော အဘိရူပော အဟောသိ။ တံ သဗ္ဗေ နီလမောရာ သန္နိပတိတွာ ရာဇာနံ ကတွာ ပရိဝါရယိံသု။

သော ဧကဒိဝသံ ဥဒကသောဏ္ဍိယံ ပါနီယံ ပိဝန္တော အတ္တနော ရူပသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ စိန္တေသိ "အဟံ သဗ္ဗမောရေဟိ အတိရေကရူပသောဘော, သစာဟံ ဣမေဟိ သဒ္ဓိံ မနုဿပထေ ဝသိဿာမိ, ပရိပန္ထော မေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, ဟိမဝန္တံ ဂန္တွာ ဧကကောဝ ဖာသုကဋ္ဌာနေ ဝသိဿာမီ"တိ။ သော ရတ္တိဘာဂေ မောရေသု ပဋိသလ္လီနေသု ကဉ္စိ အဇာနာပေတွာ ဥပ္ပတိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ တိဿော ပဗ္ဗတရာဇိယော အတိက္ကမ္မ စတုတ္ထာယ ပဗ္ဗတရာဇိယာ ဧကသ္မိံ အရညေ ပဒုမသဉ္ဆန္နော ဇာတဿရော အတ္ထိ, တဿ အဝိဒူရေ ဧကံ ပဗ္ဗတံ နိဿာယ ဌိတော မဟာနိဂြောဓရုက္ခော အတ္ထိ, တဿ သာခာယ နိလီယိ။ တဿ ပန ပဗ္ဗတဿ ဝေမဇ္ဈေ မနာပါ ဂုဟာ အတ္ထိ။ သော တတ္ထ ဝသိတုကာမော ဟုတွာ တဿာ ပမုခေ ပဗ္ဗတတလေ နိလီယိ။ တံ ပန ဌာနံ နေဝ ဟေဋ္ဌာဘာဂေန အဘိရုဟိတုံ, န ဥပရိဘာဂေန ဩတရိတုံ သက္កာ, ဗိဠာလဒီဃဇာတိကမနုဿဘယေဟိ ဝိမုတ္တံ။ သော "ဣဒံ မေ ဖာသုကဋ္ဌာန"န္တိ တံ ဒိဝသံ တတ္ထေဝ ဝသိတွာ ပုနဒိဝသေ ပဗ္ဗတဂုဟာတော ဥဋ္ဌာယ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ပုရတ္ထာဘိမုခေါ နိသိန္နော ဥဒေန္တံ သူရိယမဏ္ဍလံ ဒိသွာ အတ္တနော ဒိဝါရက္ခာဝရဏတ္ထာယ "ဥဒေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာ"တိ ပရိတ္တံ ကတွာ ဂောစရဘူမိယံ ဩတရိတွာ ဂောစရံ ဂဟေတွာ သာယံ အာဂန္တွာ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ပစ္ဆာဘိမုခေါ နိသိန္နော အတ္ထင်္ဂတံ သူရိယမဏ္ဍလံ ဒိသွာ အတ္တနော ရတ္တိရက္ခာဝရဏတ္ထာယ "အပေတယံ စက္ခုမာ ဧကရာဇာ"တိ ပရိတ္တံ ကတွာ ဧတေနုပါယေန ဝသတိ။

အထ နံ ဧကဒိဝသံ ဧကော လုဒ္ဒပုတ္တော အရညေ ဝိစရန္တော ပဗ္ဗတမတ္ထကေ နိသိန္နံ မောရံ ဒိသွာ အတ္တနော နိဝေသနံ အာဂန္တွာ မရဏာသန္နကာလေ ပုတ္တံ အာဟ – "တာတ, စတုတ္ထာယ ပဗ္ဗတရာဇိယာ အရညေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော အတ္ထိ, သစေ ရာဇာ ပုစ္ဆတိ, အာစိက္ခေယ္ယာသီ"တိ။ အထေကသ္မိံ ဒိဝသေ ဗာရာဏသိရညော ခေမာ နာမ အဂ္ဂမဟေသီ ပစ္စူသကာလေ သုပိနံ ပဿိ။ ဧဝရူပော သုပိနော အဟောသိ – "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော ဓမ္မံ ဒေသေတိ, သာ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဓမ္မံ သုဏာတိ, မောရော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဥဋ္ဌာယ ပက္ကာမိ"။ သာ "မောရရာဇာ ဂစ္ဆတိ, ဂဏ္ဟထ န"န္တိ ဝဒန္တီယေဝ ပဗုဇ္ဈိ, ပဗုဇ္ဈိတွာ စ ပန သုပိနဘာဝံ ဉတွာ "သုပိနောတိ ဝုတ္တေ ရာဇာ န အာဒရံ ကရိဿတိ, 'ဒောဟဠော မေ'တိ ဝုတ္တေ ကရိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ ဒောဟဠိနီ ဝိယ ဟုတွာ နိပဇ္ဇိ။ အထ နံ ရာဇာ ဥပသင်္ကမိတွာ ပုစ္ဆိ "ဘဒ္ဒေ, ကိံ တေ အဖာသုက"န္တိ။ "ဒောဟဠော မေ ဥပ္ပန္နော"တိ။ "ကိံ ဣစ္ဆသိ ဘဒ္ဒေ"တိ? "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မောရဿ ဓမ္မံ သောတုံ ဒေဝ"တိ။ "ဘဒ္ဒေ, ကုတော ဧဝရူပံ မောရံ လစ္ဆာမီ"တိ? "ဒေဝ, သစေ န လဘာမိ, ဇီဝိတံ မေ နတ္ထီ"တိ။ "ဘဒ္ဒေ, မာ စိန္တယိ, သစေ ကတ္ထစိ အတ္ထိ, လဘိဿသီ"တိ ရာဇာ နံ အဿာသေတွာ ဂန္တွာ ရာဇာသနေ နိသိန္နော အမစ္စေ ပုစ္ဆိ "အမ္ဘော, ဒေဝီ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မောရဿ ဓမ္မံ သောတုကာမာ, မောရာ နာမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟောန္တီ"တိ? "ဗြာဟ္မဏာ ဇာနိဿန္တိ ဒေဝ"တိ။

ရာဇာ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေတွာ ပုစ္ဆိ။ ဗြာဟ္မဏာ ဧဝမာဟံသု "မဟာရာဇ ဇလဇေသု မစ္ဆကစ္ဆပကက္ကဋကာ, ထလဇေသု မိဂ ဟံသာ မောရာ တိတ္တိရာ ဧတေ တိရစ္ဆာနဂတာ စ မနုဿာ စ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟောန္တီတိ အမှာကံ လက္ခဏမန္တေသု အာဂတ"န္တိ။ ရာဇာ အတ္တနော ဝိဇိတေ လုဒ္ဒပုတ္တေ သန္နိပါတေတွာ "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော တေ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော"တိ ပုစ္ဆိ။ သေသာ "န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော"တိ အာဟံသု။ ယဿ ပန ပိတရာ အာစိက္ခိတံ, သော အာဟ – "မယာပိ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ပိတာ ပန မေ 'အသုကဋ္ဌာနေ နာမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော အတ္ထီ'တိ ကထေသီ"တိ။ အထ နံ ရာဇာ "သမ္မ, မယှဉ္စ ဒေဝိယာ စ ဇီဝိတံ ဒိန္နံ ဘဝိဿတိ, ဂန္တွာ တံ ဗန္ဓိတွာ အာနေဟီ"တိ ဗဟုံ ဓနံ ဒတွာ ဥယျောဇေသိ။ သော ပုတ္တဒါရဿ ဓနံ ဒတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ မဟာသတ္တံ ဒိသွာ ပါသေ ဩဍ္ဍေတွာ "အဇ္ဇ ဗဇ္ဈိဿတိ, အဇ္ဇ ဗဇ္ဈိဿတီ"တိ အဗဇ္ဈိတွာဝ မတော, ဒေဝီပိ ပတ္ထနံ အလဘန္တီ မတာ။ ရာဇာ "တံ မောရံ နိဿာယ ပိယဘရိယာ မေ မတာ"တိ ကုဇ္ဈိတွာ ကောဓဝသိကော ဟုတွာ "ဟိမဝန္တေ စတုတ္ထာယ ပဗ္ဗတရာဇိယာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မောရော စရတိ, တဿ မံသံ ခါဒိတွာ အဇရာ အမရာ ဟောန္တီ"တိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ လိခါပေတွာ တံ ပဋ္ဋံ သာရမဉ္ဇူသာယံ ဌပေတွာ ကာလမကာသိ။

အထ အညော ရာဇာ အဟောသိ။ သော သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ အက္ခရာနိ ဒိသွာ “အဇရော အမရော ဘဝိဿာမီ”တိ တဿ ဂဟဏတ္ထာယ ဧကံ လုဒ္ဒပုတ္တံ ပေသေသိ။ သောပိ တတ္ထေဝ မတော။ ဧဝံ ဆ ရာဇပရိဝဋ္ဋာ ဂတာ, ဆ လုဒ္ဒပုတ္တာ ဟိမဝန္တေယေဝ မတာ။ သတ္တမေန ပန ရညာ ပေသိတော သတ္တမော လုဒ္ဒော “အဇ္ဇ အဇ္ဇေဝ”တိ သတ္တ သံဝစ္ဆရာနိ ဗဇ္ဈိတုံ အသက္ကောန္တော စိန္တေသိ “ကိံ နု ခော ဣမဿ မောရရာဇဿ ပါဒေ ပါသဿ အသဉ္စရဏကာရဏ”န္တိ? အထ နံ ပရိဂ္ဂဏှန္တော သာယံပါတံ ပရိတ္တံ ကရောန္တံ ဒိသွာ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ အညော မောရော နတ္ထိ, ဣမိနာ ဗြဟ္မစာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, ဗြဟ္မစရိယာနုဘာဝေန စေဝ ပရိတ္တာနုဘာဝေန စဿ ပါဒေါ ပါသေ န ဗဇ္ဈတီ”တိ နယ တော ပရိဂ္ဂဟေတွာ ပစ္စန္တဇနပဒံ ဂန္တွာ ဧကံ မောရိံ ဗန္ဓိတွာ ယထာ သာ အစ္ဆရာယ ပဟဋ္ဌာယ ဝဿတိ, ပါဏိမှိ ပဟဋ္ဌေ နစ္စတိ, ဧဝံ သိက္ခာပေတွာ အာဒါယ ဂန္တွာ ဗောဓိသတ္တဿ ပရိတ္တကရဏတော ပုရေတရမေဝ ပါသံ ဩဍ္ဍေတွာ အစ္ဆရံ ပဟရိတွာ မောရိံ ဝဿာပေသိ။ မောရော တဿာ သဒ္ဒံ သုဏိ, တာဝဒေဝဿ သတ္တ ဝဿသတာနိ သန္နိသိန္နကိလေသော ဖဏံ ကရိတွာ ဒဏ္ဍေန ပဟဋ္ဌာသီဝိသော ဝိယ ဥဋ္ဌဟိ။ သော ကိလေသာတုရော ဟုတွာ ပရိတ္တံ ကာတုံ အသက္ကုဏိတွာဝ ဝေဂေန တဿာ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပါသေ ပါဒံ ပဝေသေန္တောယေဝ အာကာသာ ဩတရိ။ သတ္တ ဝဿသတာနိ အသဉ္စရဏကပါသော တင်္ခဏညေဝ သဉ္စရိတွာ ပါဒံ ဗန္ဓိ။

အထ နံ လုဒ္ဒပုတ္တော ယဋ္ဌိအဂ္ဂေ ဩလမ္ဗန္တံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “ဣမံ မောရရာဇံ ဆ လုဒ္ဒပုတ္တာ ဗန္ဓိတုံ နာသက္ခိံသု, အဟမ္ပိ သတ္တ ဝဿာနိ နာသက္ခိံ, အဇ္ဇ ပနေသ ဣမံ မောရိံ နိဿာယ ကိလေသာတုရော ဟုတွာ ပရိတ္တံ ကာတုံ အသက္ကုဏိတွာ အာဂမ္မ ပါသေ ဗဒ္ဓော ဟေဋ္ဌာသီသကော ဩလမ္ဗတိ, ဧဝရူပေါ မေ သီလဝါ ကိလမိတော, ဧဝရူပံ ရညော ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ နေတုံ အယုတ္တံ, ကိံ မေ ရညာ ဒိန္နေန သက္ကာရေန, ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ။ ပုန စိန္တေသိ “အယံ နာဂဗလော ထာမသမ္ပန္နော မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ ‘ဧသ မံ မာရေတုံ အာဂစ္ဆတီ’တိ မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဖန္ဒမာနော ပါဒံ ဝါ ပက္ခံ ဝါ ဘိန္ဒေယျ, အနုပဂန္တွာ ပန ပဋိစ္ဆန္နေ ဌတွာ ခုရပ္ပေနဿ ပါသံ ဆိန္ဒိဿာမိ, တတော သယမေဝ ယထာရုစိယာ ဂမိဿတီ”တိ။ သော ပဋိစ္ဆန္နေ ဌတွာ ဓနုံ အာရောပေတွာ ခုရပ္ပံ သန္နယှိတွာ အာကဍ္ဎိ။ မောရောပိ “အယံ လုဒ္ဒကော မံ ကိလေသာတုရံ ကတွာ ဗဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ နိရာသင်္ကော အာဂစ္ဆိဿတိ, ကဟံ နု ခော သော”တိ စိန္တေတွာ ဣတော စိတော စ ဝိလောကေတွာ ဓနုံ အာရောပေတွာ ဌိတံ ဒိသွာ “မာရေတွာ မံ အာဒါယ ဂန္တုကာမော ဘဝိဿတီ”တိ မညမာနော မရဏဘယတဇ္ဇိတော ဟုတွာ ဇီဝိတံ ယာစန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၄၃. “သစေ ဟိ တျာဟံ ဓနဟေတု ဂဟိတော, မာ မံ ဝဓီ ဇီဝဂါဟံ ဂဟေတွာ။
ရညော စ မံ သမ္မ ဥပန္တိကံ နေဟိ, မညေ ဓနံ လစ္ဆသိနပ္ပရူပ”န္တိ။

တတ္ထ **သစေ ဟိ တျာဟ**န္တိ သစေ ဟိ တေ အဟံ။ **ဥပန္တိကံ နေဟီ**တိ ဥပသန္တိကံ နေဟိ။ **လစ္ဆသိနပ္ပရူပ**န္တိ လစ္ဆသိ အနပ္ပကရူပံ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဒပုတ္တော စိန္တေသိ – “မောရရာဇာ, ‘အယံ မံ ဝိဇ္ဈိတုကာမတာယ ခုရပ္ပံ သန္နယှတီ’တိ မညတိ, အဿာသေဿာမိ န”န္တိ။ သော အဿာသေန္တော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၄၄. “န မေ အယံ တုယှ ဝဓာယ အဇ္ဇ, သမာဟိတော စာပဓုရေ ခုရပ္ပော။
ပါသဉ္စ တျာဟံ အဓိပါတယိဿံ, ယထာသုခံ ဂစ္ဆတု မောရရာဇာ”တိ။

တတ္ထ **အဓိပါတယိဿ**န္တိ ဆိန္ဒယိဿံ။

တတော မောရရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၄၅. “ယံ သတ္တ ဝဿာနိ မမာနုဗန္ဓိ, ရတ္တိန္ဒိဝံ ခုပ္ပိပါသံ သဟန္တော။
အထ ကိဿ မံ ပါသဝသူပနီတံ, ပမုတ္တဝေ ဣစ္ဆသိ ဗန္ဓနသ္မာ။

၁၄၆. “ပါဏာတိပါတာ ဝိရတော နုသဇ္ဇ, အဘယံ နု တေ သဗ္ဗဘူတေသု ဒိန္နံ။
ယံ မံ တုဝံ ပါသဝသူပနီတံ, ပမုတ္တဝေ ဣစ္ဆသိ ဗန္ဓနသ္မာ”တိ။

တတ္ထ **ယန္တိ** ယသ္မာ မံ တွေကံ ကာလံ တုံ အနုဗန္ဓိ, တသ္မာ တံ ပုစ္ဆာမိ, အထ ကိဿ မံ ဟာသဝသံ ဥပနီတံ ဗန္ဓနသ္မာ ပမောစေတုံ ကုစ္ဆသီတိ အတ္ထော။ **ဝိရတော နုသဇ္ဇာ** တိ ဝိရတော နုသိ အဇ္ဇ။ **သဗ္ဗဘူတေသူ**တိ သဗ္ဗသတ္တ တာနံ။

ဣတော ပရံ –

၁၄၇.''ဟဏ္ဏာတိဟတာ ဝိရတဿ ဗျုပ္ပတိ၊ အဘယဥ္စ ယော သဗ္ဗဘူတေသု ဒေတိ။
ပုစ္ဆာမိ တံ မောရရာဇေတမတ္ထံ၊ ဣတော စုတော ကိံ လဘတေ သုခံ သော။

၁၄၈.''ဟဏ္ဏာတိဟတာ ဝိရတဿ ဗျုပ္ပမိ၊ အဘယဥ္စ ယော သဗ္ဗဘူတေသု ဒေတိ။
ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ လဘတေ ပသံသံ၊ သဂ္ဂဥ္စ သော ယာတိ သရီရဘေဒါ။

၁၄၉.''န သန္တိ ဒေဝ ဣတိ အာဟု ဧကေ၊ ဣဓေဝ ဇီဝေ ဝိဘဝံ ဥပေတိ။
တထာ ဖလံ သုကတဒုက္ကဋာနံ၊ ဒတ္တုပညတ္တဥ္စ ဝဒန္တိ အနံ။
တေသံ ဝစော အရဟတံ သဒ္ဒဟာနော၊ တသ္မာ အဟံ သကုဏေ ဗာဓယာမိ''တိ။ –

ဣမာ ဥတ္တာနသမ္ဗန္ဓကထာ ဟဋ္ဌိနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ။

တတ္ထ **ဣတိ အာဟု ဧကေ**တိ ဧကစ္စေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံ ကထေန္တိ။ **တေသံ ဝစော အရဟတံ သဒ္ဒဟာနော**တိ တဿ ကိရ ကုလူပကာ ဥစ္ဆေဒဝါဒိနော နဂ္ဂသမဏကာ။ တေ တံ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏဿ ဥပနိဿယသမ္ပန္နမ္ပိ သတ္တံ ဥစ္ဆေဒဝါဒံ ဂဏှာပေသုံ။ သော တေဟိ သံသဂ္ဂေန ''ကုသလာကုသလံ နတ္ထိ''တိ ဂဟေတွာ သကုဏေ မာရေတိ။ ဧဝံ မဟာသာဝဇ္ဇော သော အသပ္ပုရိသသေဝနာ နာမ။ တေနေဝ အယံ ''အရဟန္တော''တိ မညမာနော ဧဝမာဟ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော ''တဿေဝ ပရလောကဿ အတ္ထိဘာဝံ ကထေဿာမိ''တိ ဟံသယဋ္ဌိယံ အဓော သိရော ပြလမ္ဗမာနော ဣမံ ကထမာဟ –

၁၅၀.''စန္ဒော စ သုရိယော စ ဥဘော သုဒဿနာ၊ ဂစ္ဆန္တိ ဩဘာသယမန္တလိက္ခေ။
ဣမဿ လောကဿ ပရဿ တ တေ၊ ကထံ နု တေ အာဟု မနုဿလောကေ''တိ။

တတ္ထ **ဣမဿာ** တိ ကိံ နု တေ ဣမဿ လောကဿ သန္တိ, ဥဒါဟု ပရလောကဿာတိ။ ဘုမ္မတ္ထေ တ တော် သာမိဝစနံ။ **ကထံ နု တေ**တိ ဧတေသု ဝိမာနေသု စန္ဒိမသူရိယဒေဝပုတ္တေ ကထံ နု ကထေန္တိ, ကိံ အတ္ထီတိ က ထေန္တိ, ဥဒါဟု နတ္ထီတိ, ကိံ တ ဒေဝ, ဥဒါဟု မနုဿာတိ?

လုဒ္ဒပုတ္တော ကထမာဟ –

၁၅၁.''စန္ဒော စ သုရိယော စ ဥဘော သုဒဿနာ၊ ဂစ္ဆန္တိ ဩဘာသယမန္တလိက္ခေ။
ပရဿ လောကဿ န တေ ဣမဿ၊ ဒေဝါတိ တေ အာဟု မနုဿလောကေ''တိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော အာဟ –

၁၅၂.''ဧတ္တေဝ တေ နိဟတာ ဟီနဝါဒါ၊ အဟေတုကာ ယေ န ဝဒန္တိ ကမ္မံ။
တထာ ဖလံ သုကတဒုက္ကဋာနံ၊ ဒတ္တုပညတ္တံ ယေ စ ဝဒန္တိ အန''န္တိ။

တတ္ထ **ဧတ္တေဝ တေ နိဟတာ ဟီနဝါဒါ** တိ သစေ စန္ဒိမသူရိယာ ဒေဝလောကေ ဌိတာ, န မနုဿလောကေ, သစေ စ တေ ဒေဝ, န မနုဿာ, ဧတ္တေဝ ဧတ္တကေ ဗျာကရဏေ တေ တဝ ကုလူပကာ ဟီနဝါဒါ နိဟတာ ဟောန္တ

တိ။ **အပေတုကာ** “ဝိသုဒ္ဓိယာ တ သံကိလေသဿ တ ပေတုဘူတံ ကမ္မံ နတ္ထီ”တိ ဇံတအ။ **ဒတ္တုပညတ္တ** န္တိ ယေ စ အနံ “ဗာလကေဟိ ပညတ္တံ”န္တိ ဝဒန္တိ။

သော မဟာသတ္တော ကထေန္တော သလ္လက္ခေတွာ ကထာဒ္ဓဝယမာပ –

၁၅၃. “အန္ဓာ ဟိ သစ္စံ ဝစနံ တဝေဒံ၊ ကထဉ္ဟိ အနံ အဖလံ ဘဝေယျ။
တထာ ဖလံ သုကတဒုက္ကဋာနံ၊ ဒတ္တုပညတ္တဉ္စ ကထံ ဘဝေယျ။

၁၅၄. “ကထံကရော ကိန္တိကရော ကိမာစရံ၊ ကိံ သေဝမာနော ကေန တပောဂုဏေန။
အက္ခာဟိ မေ မောရရာဇေတမတ္ထံ၊ ယထာ အဟံ နော နိရယံ ပတေယျ”န္တိ။

တတ္ထ **ဒတ္တုပညတ္တဉ္စာ** တိ အနဉ္စ ဒတ္တုပညတ္တံ နာမ ကထံ ဘဝေယျာတိ အတ္ထော။ **ကထံကရောတိ** ကတရကမ္မံ ကရောန္တော။ **ကိန္တိကရော** တိ ကေန ကာရဏေန ကရောန္တော အဟံ နိရယံ န ဂစ္ဆေယျံ။ ဣတရာနိ တဿေဝ ဝေဝစနာနိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “သစာဟံ ဣမံ ပဉှံ န ကထေဿာမိ, မနုဿလောကော တုစ္ဆော ဝိယ ကတော ဘဝိဿတိ, တထေဝဿ ဓမ္မိကာနံ သမဏဗ္ရာဟ္မဏာနံ အတ္ထိဘာဝံ ကထေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၅၅. “ယေ ကေစိ အတ္ထိ သမဏာ ပထဗျာ၊ ကာသာယဝတ္ထာ အနကာရိယာ တေ။
ပာတောဝ ပိဏ္ဍာယ စရန္တိ ကာလေ၊ ဝိကာလစရိယာ ဝိရတာ ဟိ သန္တော။

၁၅၆. “တေ တတ္ထ ကာလေနုပသင်္ကမိတွာ၊ ပုစ္ဆာဟိ ယံ တေ မနသော ပိယံ သိယာ။
တေ တေ ပဝက္ခန္တိ ယထာပဇာနံ၊ ဣမဿ လောကဿ ပရဿ စတ္ထ”န္တိ။

တတ္ထ **သန္တော** တိ သန္တပာပ ပဏ္ဍိတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ။ **ယထာပဇာနန္တိ** တေ တုယှံ အတ္တနော ပဇာနနနိယာမေန ဝက္ခန္တိ, ကင်္ခံ တေ ဆိန္ဒိတွာ ကထေဿန္တိ။ **ဣမဿ လောကဿ ပရဿ စတ္ထ** န္တိ ဣမိနာ နာမ ကမ္မေန မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ, ဣမိနာ ဒေဝလောကေ, ဣမိနာ နိရယာဒီသူတိ ဇံ ဣမဿ စ ပရဿ စ လောကဿ အတ္ထံ အာစိက္ခိဿန္တိ, တေ ပုစ္ဆာတိ။

ဇေဥ္စ ပန ဝတွာ နိရယဘယေန တဇ္ဇေသိ။ သော ပန ပူရိတပာရမီ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တော သူရိယရသ္မိသမ္ဖဿံ ဩလောကေတွာ ဌိတံ ပရိဏတပဒုမံ ဝိယ ပရိပာကဂတဉာဏော ဝိစရတိ။ သော တဿ ဓမ္မကထံ သုဏန္တော ဌိတပဒေနေဝ ဌိတော သင်္ခါရေ ပရိဂ္ဂဏှိတွာ တိလက္ခဏံ သမ္မသန္တော ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိ။ တဿ ပဋိဝေဓော စ မဟာသတ္တဿ ဟာသတော မောက္ခော စ ကေကခဏေယေဝ အဟောသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓော သဗ္ဗကိလေသေ ပဒာလေတွာ ဘဝပရိယန္တေ ဌိတောဝ ဥဒာနံ ဥဒာနန္တော ကထမာပ –

၁၅၇. “တစံဝ ဇိဏ္ဏံ ဥရဂေ ပုရာဏံ၊ ပဏ္ဍုပလာသံ ဟရိတော ဒုမောဝ။
ဧသပ္ပဟီနော မမ လုဒ္ဒဘာဝေါ၊ ဇဟာမဟံ လုဒ္ဒကဘာဝမဇ္ဇာ”တိ။

တဿတ္ထော – ယထာ ဇိဏ္ဏံ ပုရာဏံ တစံ ဥရဂေ ဇဟာတိ, ယထာ စ ဟရိတော သမ္ပဇ္ဇမာနနီလပတ္တော ဒုမော ကတ္ထစိ ဌိတံ ပဏ္ဍုပလာသံ ဇဟာတိ, ဇံ အဟမ္ပိ အဇ္ဇ လုဒ္ဒဘာဝံ အရုဏဘာဝံ ဇဟိတွာ ဌိတော, သော အနိ ဧသ ပဟီနော မမ လုဒ္ဒဘာဝေါ, သာဓု ဝတ ဇဟာမဟံ လုဒ္ဒကဘာဝမဇ္ဇာတိ။ **ဇဟာမဟာ** န္တိ ပဇဟိံ အဟန္တိ အတ္ထော။

သော ဣမံ ဥဒာနံ ဥဒာနေတွာ “အဟံ တာဝ သဗ္ဗကိလေသဗန္ဓနေဟိ မုတ္တော, နိဝေသနေ ပန မေ ဗန္ဓိတွာ ဌ ပိတာ ဗဟူ သကုဏာ အတ္ထိ, တေ ကထံ မောစေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ မဟာသတ္တံ ပုစ္ဆိ – “မောရရာဇ, နိဝေသ နေ မေ ဗဟူ သကုဏာ ဗဒ္ဓာ အတ္ထိ, တေ ကထံ မောစေဿာမီ”တိ? ပစ္စေကဗုဒ္ဓတောပိ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနညေဝ ဥ ပာယပရိဂ္ဂဟဉာဏံ မဟန္တတရံ ဟောတိ, တေန နံ အာပ “ယံ တေ မဂ္ဂေန ကိလေသေ ခဏ္ဍေတွာ ပစ္စေကဗောဓိဉာ

ဏံ ပဋိဝိဒ္ဓံ, တံ အာရဗ္ဘ သစ္စကိရိယံ ကရောထ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဗန္ဓနဂတော သတ္တော နာမ န ဘဝိဿတီ''တိ။ သော ဗောဓိသတ္တေန ဒိန္နနယဒ္ဓ တရေဝ ဌတွာ သစ္စကိရိယံ ကရောန္တော ကထမာဟ –

၁၅၈. ''ယေ စာပိ မေ သကုဏာ အတ္ထိ ဗဒ္ဓါ, သတာနိနေကာနိ နိဝေသနသ္မိံ။
တေသမ္ပဟံ ဇီဝိတမဇ္ဇ ဒမ္မိ၊ မောက္ခဉ္စ တေ ပတ္တာ သကံ နိကေတ''န္တိ။

တတ္ထ **မောက္ခဉ္စ တေ ပတ္တာ** တိ သွတဟံ မောက္ခံ ပတ္တော ပစ္စေကဗောဓိဉာဏံ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဌိတော, တေ သတ္တေ ဇီဝိတအာနေနေ အနုကမ္ပာမိ, ဧတေန သစ္စေန။ **သကံ နိကေတ**န္တိ သဗ္ဗေပိ တေ သတ္တာ အတ္တနော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆန္တူတိ ဝဒတိ။

အထဿ သစ္စကိရိယာသမကာလမေဝ သဗ္ဗေ ဗန္ဓနာ မုစ္စိတွာ တုဋ္ဌိရဝံ ရဝန္တာ သကဋ္ဌာနမေဝ အဂမိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ တေသံ တေသံ ဂေဟေသု ဗိဠာလေ အာဒိံ ကတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ဗန္ဓနဂတော သတ္တော နာမ နာဟောသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဟတ္ထံ ဉက္ခိပိတွာ သီသံ ပရာမသိ။ တာဝဒေဝ ဂိဟိလိင်္ဂံ အန္တရဓာယိ, ပဗ္ဗဇိတလိင်္ဂံ ပာတုရဟောသိ။ သော သဋ္ဌိဝဿိကတ္ထေရော ဝိယ အာကပ္ပသမ္ပန္နော အဋ္ဌပရိက္ခာရဓရော ဟုတွာ ''တွဝမေဝ မမ ပတိဋ္ဌာ အဟောသီ''တိ မောရရာဇဿ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရံ အဂမာသိ။ မောရရာဇာပိ ယဋ္ဌိအဂ္ဂတော ဥပ္ပတိတွာ ဂောစရံ ဂဟေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂတော။ ဣဒါနိ လုဒ္ဒဿ သ သတ္တ ဝဿာနိ ပာသဟတ္ထဿ စရိတွာပိ မောရရာဇာနံ နိဿာယ ဒုက္ခာ မုတ္တဘာဝံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဩသာနကထမာဟ –

၁၅၉. ''လုဒ္ဒေါ စရီ ပာသဟတ္ထော အရညေ၊ ဗာဓေတု မောရာဓိပတိံ ယသဿိံ။
ဗန္ဓိတွာ မောရာဓိပတိံ ယသဿိံ၊ ဒုက္ခာ သ ပမုစ္စိ ယထာဟံ ပမုတ္တော''တိ။

တတ္ထ **ဗာဓေတု**တိ မာရေတုံ, အယမေဝ တ ပါဌော။ **ဗန္ဓိတွာ** တိ ဗန္ဓိတွာ ဌိတဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပဋိလဒ္ဓ သံဝေဂေ ဟုတွာတိ အတ္ထော။ **ယထာဟ**န္တိ ယထာ အဟံ သယမ္ဘုဉာဏေန မုတ္တော, ဧဝမေဝ သောပိ မုတ္တောတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဉက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပာပုဏိ။ တဒာ မောရရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာမောရဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

[၄၉၂] ၉. တစ္ဆသူကရဇာတကဝဏ္ဏနာ

ယဒေသမာနာ ဝိစရိမ္ဟာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒွေ မဟလ္လကတ္ထေရေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ မဟာကောသလော ကိရ ရညော ဗိမ္ဗိသာရဿ ဓီတရံ ဒေန္တော ဓီတု နှာနီယမူလတ္ထာယ ကာသိကမံ အဒာသိ။ ပသေနဒိ ရာဇာ အဇာတသတ္တုနာ ပိတရိ မာရိတေ တံ ကမံ အစ္ဆိန္ဒိ။ တေသု တဿတ္ထာယ ယုဇ္ဈန္တေသု ပဌမံ အဇာတသတ္တုဿ ဇယော အဟောသိ။ ကောသလရာဇာ ပရာဇယပ္ပတ္တော အမစ္စေ ပုစ္ဆိ ''ကေန နု ခော ဥပာယေန အဇာတသတ္တုံ ဂဏှေယျာမာ''တိ။ မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ နာမ မန္တကုသလာ ဟောန္တိ, စရပုရိသေ ပေသေတွာ ဝိဟာရေ ဘိက္ခူနံ ကထံ ပရိဂ္ဂဏှာပေတုံ ဝဋ္ဋတီတိ။ ရာဇာ ''သာဓူ''တိ ပဋိဿုဏိတွာ ''ဧထ, တုမှေပိ ဝိဟာရံ ဂန္တွာ ပဋိစ္ဆန္နာ ဟုတွာ ဘဒန္တာနံ ကထံ ပရိဂ္ဂဏှာထ''တိ စရပုရိသေ ပယောဇေသိ။ ဇေတဝနေပိ ဗဟူ ရာဇပုရိသာ ပဗ္ဗဇိတာ ဟောန္တိ။ တေသု ဒွေ မဟလ္လကတ္ထေရာ ဝိဟာရပစ္စန္တေ ပဏ္ဏသာလာယံ ဝသန္တိ, ဧကော ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရော နာမ, ဧကော မန္တိဒတ္တတ္ထေရော နာမ။ တေ သဗ္ဗရတ္တိံ သုပိတွာ ပစ္စူသကာလေ ပဗုဇ္ဈိံသု။

တေသု ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရော အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ အာဟ ''ဘန္တေ, မန္တိဒတ္တတ္ထေရာ''တိ။ ''ကိံ ဘန္တေ''တိ။ ''နိဒ္ဒါယထ တုမှေ''တိ။ ''န နိဒ္ဒါယာမိ, ကိံ ကာတဗ္ဗ''န္တိ? ''ဘန္တေ, လာလကော ဝတာယံ ကောသလရာဇာ စာဋိမတ္တဘောဇနမေဝ ဘုဉ္ဇိတုံ ဇာနာတီ''တိ။ ''အထ ကိံ ဘန္တေ''တိ။ ''အတ္တနော ကုစ္ဆိမှိ ပာဏကမတ္တေန အဇာတသတ္တုနာ ပရာဇိတော ရာဇာ''တိ။ ''ကိန္တိ ပန ဘန္တေ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ? ''ဘန္တေ, မန္တိဒတ္တတ္ထေရ ယုဒ္ဓံ နာမ သကဋဗျူဟစက္ကဗျူဟပဒုမဗျူဟဝသေန တိဝိဓံ။ တေသု ဘာဂိနေယျံ အဇာတသတ္တုံ ဂဏှန္တေန သက

ဋ္ဌုဗ္ဗုဟံ ကတ္တ ဂဏှာဟိတုံ ဝဋ္ဋတိ, အသုကသ္မိံ နာမ ပဗ္ဗတကဏ္ဍေ ဒွီသု ပဗ္ဗတေသု သူရပုရိသေ ဌပေတ္တ ပုရ တော ဗလံ ဒဿေတွာ အန္တော ပဝိဋ္ဌကာလံ ဥတ္တတ နဒိတ္တ ဝဂ္ဂိတ္တ ကုမိနေ ပဝိဋ္ဌမစ္ဆံ ဝိယ အန္တောမုဋ္ဌိယံ က တွာ တံ နံ ဂဟေတုံ သက္ကာ''တိ။

ပဌမောဇိတပုရိသာ တံ ကထံ သုတ္တ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ မဟတိယာ သေနာယ ဂန္တွာ တထာ ကတ္တ အ ဇာတသတ္တုံ ဂဟေတ္တ သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဗန္ဓိတ္တ ကတိပဟံ နိမ္မဒံ ကတ္တ ''ပုန ဧဝရူပံ မာ ကရီ''တိ အဿာ သေတွာ မောစေတ္တ ဓီတရံ ဝဇိရကုမာရိံ နာမ တဿ ဒတ္တ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝိဿဇ္ဇေသိ။ ''ကောသလရညာ ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရဿ သံဝိဓာနေန အဇာတသတ္တု ဂဟိတော''တိ ဘိက္ခူနံ အန္တရေ ကထာ သမုဋ္ဌဟိ, ဓမ္မသဘာ ယမ္ပိ တမေဝ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ''ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္န ာ''တိ ပုစ္ဆိတ္တ ''ဣမာယ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဓနုဂ္ဂဟတိဿော ယုဒ္ဓသံဝိဓာနေ ဆေကောယေဝ''တိ ဝတ္တ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော အရညေ ရုက္ခဒေဝတာ အဟောသိ။ သော တဿ ဥပကာရ ကော အဟောသိ။ တုဏ္ဍေန ရုက္ခေ ပရိဝတ္တေတ္တ ဒေတိ, အဘ္ဘာယ ဝေဋ္ဌေတ္တ ကာကာသုတ္တံ ကရုတိ, မုခေန ဥံသိတ္တ တ တသိနိနိဓာနမဂ္ဂေ အာဟရတိ။ သော ဝုမ္ပိတ္ထော မဟာဗလော မဟာသရီရော အဟောသိ။ အထ ဝရုဏီ တသ္မိံ ပုတ္တပေမံ ပစ္စုပဋ္ဌာပေတ္တ ''ဣမံ ဣမ ဝသန္တံ ကောစိဒေဝ ဟိံသေယျာ''တိ အရညေ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော စိန္တ တေသိ ''အဟံ ဣမသ္မိံ အရညေ ဧကကောဝ ဝသိတုံ န သက္ခိဿာမိ, ဉာတကေ ပရိယေသိတွာ တေဟိ ပရိဝုတော ဝသိ ဿာမီ''တိ။ သော ဝနဃဋ္ဋာယ သူကရေ ပရိယေသန္တော ဗဟူ သူကရေ ဒိသွာ တုဿိတ္တ တိဿော ကထာ အဘာ သိ –

၁၆၀.''ယဒေသမာနာ ဝိစရိမှာ, ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ။
အန္ဝေသံ ဝိစရိံ ဉာတိံ, တေမေ အဓိဂတာ မယာ။

၁၆၁.''ဗဟုဉ္စိဒံ မူလဖလံ, ဘက္ခော စာယံ အနပ္ပကော။
ရမ္မာ စိမာ ဂိရီနဒ္ဓော, ဖာသုတာသော ဘဝိဿတိ။

၁၆၂.''ဣဓေဝါဟံ ဝသိဿာမိ, သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ။
အပ္ပောဿုက္ကော နိရာသင်္ကီ, အသောကော အကုတောဘယော''တိ။

တတ္ထ **ယဒေသမာနာ**တိ ယံ ဉာတိဂဏံ ပရိယေသန္တာ မယံ ဝိစရိမှာ။ **အန္ဝေသန္တိ** စိရံ ဝတ အန္ဝေသန္တော ဝိစရိံ။ **တေမေ**တိ တေ ဣမေ။ **ဘက္ခော** တိ သေ့ဝဝ ဝနမူလဖလသင်္ခါတော ဘက္ခော။ **အပ္ပောဿုက္ကော** တိ အနုဿုက္က ကော ဟုတ္တ။

သူကရာ တဿ ဝစနံ သုတ္တ စတုတ္ထံ ကထမာဟံသု –

၁၆၃.''အညမ္ပိ လေဏံ ပရိယေသ, သတ္တု နော ဣဓ ဝိဇ္ဇတိ။
သော တစ္ဆ သူကရေ ဟန္တိ, ဣဓာဂန္တွာ ဝရံ ဝရ''န္တိ။

တတ္ထ **တစ္ဆာ** တိ တံ နာမေနာလပန္တိ။ **ဝရံ ဝရ**န္တိ သူကရေ ဟနန္တော ထူလမံသံ ဝရံ ဝရညေဝ ဟနတိ။

ဣတော ပရံ ဥတ္တာနသမ္ဗန္ဓကထာ ဟာဋ္ဌိနယေန ဝေဒိတဗ္ဗာ –

၁၆၄.''ကော နုမှာကံ ဣဓ သတ္တု, ကော ဉာတီ သုသမာဂတေ။
ဒုပ္ပဓံသေ ပဓံသေတိ, တံ မေ အက္ခာထ ပုစ္ဆိတာ။

၁၆၅.''ဥဒ္ဓဂ္ဂရာဇီ မိဂရာဇာ, ဗလီ ဒါဌာဝုဓော မိဂေါ။

သော တတ္ထ သူကရေ ဟန္တွိ၊ ဣဏာဂန္တွာ ဝရံ ဝရံ။

၁၆၆. ''န နော အဇ္ဇ န ဝိဇ္ဈိန္တိ၊ ဗလံ ကာယေ သမောဟိတံ။
သဗ္ဗေ သမဂ္ဂါ ဟုတွာန၊ ဝသံ ကာဟာမ ကေကံ။

၁၆၇. ''ဟဒယင်္ဂမံ ကဏ္ဏသုခံ၊ တစံ ဘာသသိ တစ္ဆက။
ယောပိ ယုဒ္ဓေ ပလာယေယျ၊ တမ္ပိ ပစ္ဆာ ဟနာမသေ''တိ။

တတ္ထ **ကော နုမ္ဟာက**န္တိ အဟံ တုမှေဟ ဒိသွာဝ ''ကြမေ သူကရာ အပ္ပမံသလောဟိတာ, ဘယေန နေသံ ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ စိန္တေသိံ, တသ္မာ မေ အာစိက္ခထ, ကော နု အမှာကံ ကြမ သတ္တုံ။ **ဥဒ္ဒဂ္ဂရာဇိ** တိ ဥဒ္ဒဂ္ဂဟိ သရီရရာဇိဟိ သမန္နာဂတော။ ဗျဂ္ဃံ သန္ဒာယေဝမာဟံသု။ **ယောပီ**တိ ယော အမှာကံ အန္တရေ ကောပိ ပလာယိဿတိ, တမ္ပိ မယံ ပစ္ဆာ ဟနိဿာမာတိ။

တစ္ဆသူကရော သဗ္ဗေ သူကရေ ကေစိတ္တေ ကတွာ ပုစ္ဆိ ''ကာယ ဝေလာယ ဗျဂ္ဃော အာဂမိဿတီ''တိ။ အဇ္ဇ ဟတောဝ ကေ ဂဟေတွာ ဂတော, သွေဝ ဟတောဝ အာဂမိဿတီတိ။ သော ယုဒ္ဓကုသလော ''ကြမသ္မိံ ဌာနေ ဌိတေန သက္ကာ ဇေတု''န္တိ ဘူမိသီသံ ပဇာနာတိ, တသ္မာ ကေ ပဒေသံ သလ္လက္ခေတွာ ရတ္တိမေဝ သူကရေ ကေစရံ ကဟာပေတွာ ဗလဝပစ္စူသတော ပဋ္ဌာယ ''ယုဒ္ဓံ နာမ သကဋဗျူဟာဒိဝသေန တိဝိဓံ ဟောတီ''တိ ဝတွာ ပဒုမဗျူဟံ သံဝိဒဟတိ။ မဇ္ဈေ ဌာနေ ခီရပိဝကေ သူကရပေါတကေ ဌပေသိ။ တေ ပရိဝါရေတွာ တေသံ မာတရော, တာ ပရိဝါရေတွာ ဝဉ္ဈာ သူကရိယော, တာသံ အနန္တရာ သူကရပေါတကေ, တေသံ အနန္တရာ မကုလအဒ္ဓေ တရုဏသူကရေ, တေသံ အနန္တရာ မဟာအဒ္ဓေ, တေသံ အနန္တရာ ဇိဏ္ဏသူကရေ, တတော တတ္ထ တတ္ထ ဒသဝဂ္ဂံ ဝီသတိဝဂ္ဂံ တိံသဝဂ္ဂဥ္စ ကတွာ ဗလဂုမ္ဗံ ဌပေသိ။ အတ္တနော အတ္ထာယ ကေ အာတင္ဒံ, ဗျဂ္ဃဿ ပတနတ္ထာယ ကေ သုပ္ပသဏ္ဌာနံ ပဗ္ဘာရံ ကတွာ ခဏာပေသိ။ ဒွိန္နံ အာတဋ္ဌာနံ အန္တရေ အတ္တနော ဝသနတ္ထာယ ပီဌကံ ကာရေသိ။ သော ထာမသမ္ပန္နေ ယောဓသူကရေ ဂဟေတွာ တသ္မိံ တသ္မိံ ဌာနေ သူကရေ အဿာသေန္တော ဝိစရိ။ တဿေဝံ ကရောန္တဿေဝ သူရိယော ဥဂ္ဂစ္ဆတိ။

အထ ဗျဂ္ဃရာဇာ ကူဋဇဋိလဿ အဿမပဒါ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗတတလေ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ သူကရာ ''အာဂတော နော ဘန္တေ ဝေရီ''တိ ဝဒိံသု။ မာ ဘာယထ, ယံ ယံ ဧသ ကရောတိ, တံ သဗ္ဗံ သရိက္ခာ ဟုတွာ ကရောထာတိ။ ဗျဂ္ဃော သရီရံ ဝိဓုနိတွာ ပဿဝံ ကတ္တာ ဝိယ ပဿာဝမကာသိ, သူကရာပိ တထေဝ ကရိံသု။ ဗျဂ္ဃော သူကရေ ဩလောကေတွာ မဟာနဒံ နဒိ, တေပိ တထေဝ ကရိံသု။ သော တေသံ ကိရိယံ ဒိသွာ စိန္တေသိ ''န ကြမေ ပုဗ္ဗသဒိသာ, အဇ္ဇ မယှံ ပဋိသတ္တုနော ဟုတွာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဌိတာ, သံဝိဒဟကော နေသံ သေနာနာယကောပိ အတ္ထိ, အဇ္ဇ မယာ ဧတေသံ သန္တိကံ ဂန္တုံ န ဝဋ္ဋတီ''တိ မရဏဘယတဇ္ဇိတော နိဝတ္တိတွာ ကူဋဇဋိလဿ သန္တိကံ ဂတော။ အထ နံ သော တုစ္ဆဟတ္ထံ ဒိသွာ နဝမံ ကထမာဟ –

၁၆၈. ''ဟဏ္ဏာတိဟတာ ဝိရတော နု အဇ္ဇ၊ အဘယံ နု တေ သဗ္ဗဘူတေသု ဒိန္နံ။
အဒ္ဓာ နု တေ မိဂဝဓာယ န သန္တိ၊ ယော သင်္ဃပတ္တော ကပဏောဝ ဈာယသီ''တိ။

တတ္ထ **သင်္ဃပတ္တော** တိ ယော တွံ သူကရသင်္ဃပတ္တော ဟုတွာ ကိဉ္စိ ကေစရံ အလဘိတွာ ကပဏော ဝိယ ဈာယသီတိ။

အထ ဗျဂ္ဃော တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၆၉. ''န မေ အဇ္ဇ န ဝိဇ္ဈိန္တိ၊ ဗလံ ကာယေ သမောဟိတံ။
ဉာတီ စ ဒိသွာန သာမဂ္ဂီ ကေတော၊ တသ္မာ စ ဈာယာမိ ဝနမှိ ကေကော။

၁၇၀. ''ကြမဿုဒံ ယန္တိ ဒိသောဒိသံ ပုရေ၊ ဘယဋ္ဋိတာ လေဏဂဝေသိနော ပုထု။
တေ အနိ သင်္ဂမ္မ ဝသန္တိ ကေတော၊ ယတ္ထဋ္ဌိတာ ဒုပ္ပသဟဇ္ဇ တေ မယာ။

၁၇၁.''ပရိဏာယကသမ္ပန္နာ၊ သဟိတာ ကေတဒိနော။
တေ မံ သမဂ္ဂါ ဟိံသေယျုံ၊ တသ္မာ နေသံ န ပတ္တယေ''တိ။

တတ္ထ **သာမဂ္ဂီ ကေတော** တိ သဟိတာ ဟုတွာ ကေတော ဌိတေ။ **ဣမဿုဒ** န္တိ ဣမေ သုဒံ မယာ အကိုရိ ဥမ္မိ လေတွာ ဩလောကိတမတ္တာဝ ပုဗ္ဗေ ဒိသောဒိသံ ဂစ္ဆန္တိ။ **ပုထူ**တိ ဝိသုံ ဝိသုံ။ **ယတ္တဌိတာ** တိ ယသ္မိံ ဘူမိဘာဂေ ဌိတာ။ **ပရိဏာယကသမ္ပန္နာ** တိ သေနာနာယကေန သမ္ပန္နာ။ **တသ္မာ နေသံ န ပတ္တယေ** တိ တေန ကာရဏေန ဧတေသံ န ပတ္ထေမိ။

တံ သုတွာ ကုဋ္ဋဖဋ္ဋိလော တဿ ဥဿာဟံ ဇနယန္တော ကထမာဟ –

၁၇၂.''ကောဝ ဣန္ဒော အသုရေ ဇိနာတိ၊ ကောဝ သေနော ဟန္တိ ဒိဇေ ပသယှဟ။
ကောဝ ဗျဂ္ဃော မိဂသင်္ဃပတ္တော၊ ဝရံ ဝရံ ဟန္တိ ဗလဥ္ဟိ တာဒိသ''န္တိ။

တတ္ထ **မိဂသင်္ဃပတ္တော** တိ မိဂဂဏပတ္တော ဟုတွာ ဝရံ ဝရံ မိဂံ ဟန္တိ။ **ဗလဥ္ဟိ တာဒိသ**န္တိ တာဒိသဥ္ဟိ တဿ ဗလံ။

အထ ဗျဂ္ဃော ကထမာဟ –

၁၇၃.''န ဟောဝ ဣန္ဒော န သေနော၊ နပိ ဗျဂ္ဃော မိဂာဓိပော။
သမဂ္ဂေ သဟိတေ ဉာတီ၊ န ဗျဂ္ဃေ ကုရုတေ ဝသေ''တိ။

တတ္ထ **ဗျဂ္ဃေ** တိ ဗျဂ္ဃသဒိသေ ဟုတွာ သရီရဝိစူနနာဒီနိ ကတွာ ဌိတေ ဝသေ န ကုရုတေ, အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တာပေတုံ န သက္ကောတီတိ အတ္ထော။

ပုန ဇဋ္ဋိလော တံ ဥဿာဟေန္တော ဒွေဝ ကထာ အဘာသိ –

၁၇၄.''ကုမ္ဘီလကာ သကုဏကာ၊ သင်္ဃိနော ဂဏစာရိနော။
သမ္မောဒမာနာ ဧကဇ္ဈံ၊ ဥပ္ပတန္တိ ဍယန္တိ စ။

၁၇၅.''တေသဉ္စ ဍယမာနာနံ၊ ဧကေတ္ထ အပသက္ကတိ။
တဉ္စ သေနော နိတာဠေတိ၊ ဝေယျဂ္ဃိယေဝ သာ ဂတီ''တိ။

တတ္ထ **ကုမ္ဘီလကာ** တိ ဇံနာမကာ ခုဒ္ဒကသကုဏာ။ **ဥပ္ပတန္တီ** တိ ဧကေစရံ စရန္တာ ဥပ္ပတန္တိ။ **ဍယန္တိ စာ** တိ ဧကေစရံ ဂဟေတွာ အာကာသေန ဂစ္ဆန္တိ။ **ဧကေတ္ထ အပသက္ကတီ** တိ ဧကော ဧတေသု ဩသက္ကိတွာ တ ဧကပဿေန တ ဝိသုံ ဂစ္ဆတိ။ **နိတာဠေတီ**တိ ပဟရိတွာ ဂဏှာတိ။ **ဝေယျဂ္ဃိယေဝ သာ ဂတီ** တိ ဗျဂ္ဃာနံ ဧ သာတိ ဝေယျဂ္ဃိ, သမဂ္ဂာနံ ဂစ္ဆန္တာနမ္ပိ သော ဝေရူပ ဂတိ ဗျဂ္ဃာနံ ဂတိယေဝ နာမ ဟောတိ။ န ဟိ သက္ကာ သဗ္ဗေဟိ ဧကတောဝ ဂန္တုံ, တသ္မာ ယော ဇံ တတ္ထ ဧကော ဂစ္ဆတိ, တံ ဂဏှာတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ''ဗျဂ္ဃရာဇ တွံ အတ္တနော ဗလံ န ဇာနာသိ, မာ ဘာယိ, ကေဝလံ တွံ နဒိတွာ ပက္ခန္ဒ, ဒွေဝ ကေတော ဂစ္ဆန္တာ နာမ န ဘဝိဿန္တီ''တိ ဥဿာဟေသိ ။ သော တထာ အကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၇၆.''ဥဿာဟိတော ဇဋ္ဋိလေန၊ လုဒ္ဒေနာမိသစက္ခုနာ။
အဒ္ဒိ အဒ္ဒိသု ပက္ခန္ဒိ၊ မညမာနော ယထာ ပုရေ''တိ။

တတ္ထ **အဒ္ဒီ**တိ သယံ အဒ္ဒာဝုဓော ဣတရေသု အဒ္ဒာဝုဓေသု ပက္ခန္ဒိ။ **ယထာ ပုရေ**တိ ယထာ ပုဗ္ဗေ မညတိ, တထေဝ မညမာနော။

သော ကိရ ဂန္တွာ ပဗ္ဗတတလေ တာဝ အဋ္ဌာသိ။ သူကရာ ''ပုနာဂတော သာမိ, စောရော''တိ တစ္ဆသ္သ အာရောစေသုံ။ သော ''မာ ဘာယထာ''တိ တေ အဿာသေတွာ ဥဋ္ဌာယ ဒ္ဒဝိန္နံ အာတဌာနံ အန္တရေ ပိဋ္ဌကာယ အဋ္ဌာသိ။ ဗျဂ္ဃော ဝေဂံ ဇနေတွာ တစ္ဆသူကရံ သန္ဓာယ ပက္ခန္ဒိ။ တစ္ဆသူကရော ပရိဝတ္တိတွာ ပစ္ဆာမုခော ပုရိမအာတဌေ ပတိ။ ဗျဂ္ဃော စ ဝေဂံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဂန္တွာ သုပ္ပပဗ္ဘာရေ အာတဌေ ပတိတွာ ပုဉ္ဇကိတောဝ အဋ္ဌာသိ။ တစ္ဆသူကရော ဝေဂေန ဥဋ္ဌာယ တဿ အန္တရသတ္ထိမ္ဟိ အဌံ့ ဩတာရေတွာ ယာဝ ဟဒယာ ဖာလေတွာ မံသံ ခာဒိတွာ မုခေန ဍံသိတွာ ဗဟိအာတဌေ ဟတေတွာ ''ဂဏှထိမံ အသ''န္တိ အာဟ။ ပဌမာဂတာ ဧကတရမေဝ တုဏ္ဍောတာရဏမတ္တံ လဘိံသု, ပစ္ဆာ အာဂတာ အလဘိတွာ ''ဗျဂ္ဃမံသံ နာမ ကီဒိသ''န္တိ ဝဒိံသု။ တစ္ဆသူကရော အာတဌာ ဥတ္တရိတွာ သူကရေ ဩလောကေတွာ ''ကိံ နု ခော န တုဿထာ''တိ အာဟ။ ''သာမိ, ဧကော တာဝ ဗျဂ္ဃော ဂဟိတော, အညော ပနေကော ဒသဗျဂ္ဃဂ္ဃနကော အတ္ထီ''တိ? ''ကော နာမေသော''တိ? ''ဗျဂ္ဃေန အာဘတာဘတမံသံ ခာဒကော ကူဋဇဋိလော''တိ။ ''တေန ဟိ ဧထ, ဂဏှိဿာမ န''န္တိ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဝေဂေန ပက္ခန္ဒိ။

ဇဋိလော ''ဗျဂ္ဃော စိရာယတီ''တိ တဿ အာဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ဗဟူ သူကရေ အာဂစ္ဆန္တေ ဒိသွာ ''ဣမေ ဗျဂ္ဃံ မာရေတွာ မမ မာရဏတ္ထာယ အာဂစ္ဆန္တိ မညေ''တိ ပလာယိတွာ ဧကံ ဥဒုမ္ဗရရုက္ခံ အဘိရုဟိ။ သူကရာ ''သေ ရုက္ခံ အာရုဠှော''တိ ဝဒိံသု။ ''ကိံ ရုက္ခ''န္တိ။ ''ဥဒုမ္ဗရရုက္ခ''န္တိ။ ''တေန ဟိ မာ စိန္တယိတ္ထ, ဣဒါနိ နံ ဂဏှိဿာမာ''တိ တရုဏသူကရေ ပက္ကောသိတွာ ရုက္ခမူလတော ပံသုံ အပဗျူဟာပေသိ, သူကရီဟိ မုခပူရံ ဥဒကံ အာဟရာပေသိ, မဟာဒာဌသူကရေဟိ သမန္တာ မူလာနိ ဆိန္ဒာပေသိ။ ဧကံ ဥဇုကံ ဩတိဏ္ဏမူလမေဝ အဋ္ဌာသိ။ တတော သေသသူကရေ ''တုမှေ ဟ အပေထာ''တိ ဥဿာရေတွာ ဇဏ္ဏုကေဟိ ပတိဋ္ဌဟိတွာ အဌာယ မူလံ ပဟရိ, ဖရသုနာ ပဟဋံ့ ဝိယ ဆိဇ္ဇိတွာ ဂတံ။ ရုက္ခော ပရိဝတ္တိတွာ ပတိ။ တံ ကူဋဇဋိလံ ပတန္တမေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ မံသံ ဘက္ခေသုံ။ တံ အစ္ဆရိယံ ဒိသွာ ရုက္ခဒေဝတာ ကထမာဟ –

၁၇၇. ''သာမဂ္ဂိ သမ္မဟုလာ ဉာတီ၊ အပိ ရုက္ခာ အရညဇာ။
သူကရေဟိ သမဂ္ဂေဟိ၊ ဗျဂ္ဃော ဧကာယနေ ဟတော''တိ။

တတ္ထ **ဧကာယနေ ဟတော**တိ ဧကဂမနသမ္မိယေဝ ဟတော။

ဥဘိန္နံ ပန နေသံ ဟတဘာဝံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၁၇၈. ''ဗြာဟ္မဏဥ္စေဝ ဗျဂ္ဃဉ္စ၊ ဥဘော ဟန္တွာန သူကရာ။
အာနန္ဒိနော ပမုဒိတာ၊ မဟာနာဒံ ပနာဒိသု''န္တိ။

ပုန တစ္ဆသူကရော တေ ပုစ္ဆိ ''အညေပိ တေ အမိတ္တာ အတ္ထီ''တိ? သူကရာ ''နတ္ထိ, သာမီ''တိ ဝတွာ ''တံ အဘိသိဉ္စိတွာ ရာဇာနံ ကရိဿာမာ''တိ ဥဒကံ ပရိယေသန္တာ ဇဋိလဿ ပာနီယသင်္ခံ ဒိသွာ တံ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋံ သင်္ခရတနံ ပူရေတွာ ဥဒကံ အဘိဟရိတွာ တစ္ဆသူကရံ ဥဒုမ္ဗရရုက္ခမူလေယေဝ အဘိသိဉ္စိံသု။ အဘိသေကဥဒကံ အာသိတ္တံ, သူကရိမေဝဿ အဂ္ဂမဟေသိံ ကရိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ ဥဒုမ္ဗရဘဒ္ဒပီဌေ နိသီဒာပေတွာ ဒက္ခိဏာဝဋ္ဋသင်္ခေန အဘိသေကကရဏံ ပဝတ္တံ။ တမ္ပိ အတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဩသာနကထမာဟ –

၁၇၉. ''တေ သု ဥဒုမ္ဗရမူလသ္မိံ၊ သူကရာ သုသမာဂတာ။
တစ္ဆကံ အဘိသိဉ္စိံသု၊ တွံ နော ရာဇာသိ ဣဿရော''တိ။

တတ္ထ **တေ သု**တိ တေ သူကရာ, **သု**-ကာရော နိပါတမတ္တံ။ **ဥဒုမ္ဗရမူလသ္မိ**န္တိ ဥဒုမ္ဗရဿ မူလေ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဓနုဂ္ဂဟတိဿတ္ထေရော ယုဒ္ဓသံဝိဒဟနေ ဆေကောယေဝါ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ ကူဋဇဋိလော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, တစ္ဆသူကရော ဓနုဂ္ဂဟတိဿော, ရုက္ခဒေဝတာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

တစ္ဆသုကရဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။
[၄၉၃] ၁၀. မဟာတဏ္ဍဇာတကဝဏ္ဏနာ

တဏ္ဍိဇာ သမိတိံ ကတွာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော သာဝတ္ထိတသိနော တဏ္ဍိဇေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တေ ကိရ တေဟာရတ္တာယ ဂစ္ဆန္တာ သတ္ထု မဟာအနံ ဒတွာ သရဏေသု စ သီလေသု စ ပတိဋ္ဌာယ ''ဘန္တေ, သစေ အရောက အာဂမိဿာမ, ပုန တုမှာကံ ဟဒေ ဝန္ဒိဿာမာ''တိ ဝတွာ ပဉ္စမတ္တေဟိ သကဋသတေဟိ နိက္ခမိတွာ ကန္တာရံ ပတွာ မဂ္ဂံ အသလ္လက္ခေတွာ မဂ္ဂမူဠှာ နိရုဒကေ နိရာဟာရေ အရညေ ဝိစရန္တာ ဧကံ နာဂပရိဂ္ဂဟိတံ နိဂြောဓရုက္ခံ ဒိသွာ သကဋာနိ မောစေတွာ ရုက္ခမူလေ နိသီဒိံသု။ တေ တဿ ဥဒကတိန္တာနိ ဝိယ နီလာနိ သိနိဒ္ဓဓာနိ ပတ္တာနိ ဥဒကပုဏ္ဏာ ဝိယ စ သာခာ ဒိသွာ စိန္တယိံသု ''ဣမသ္မိံ ရုက္ခေ ဥဒကံ သဉ္စရန္တံ ဝိယ ပညာယတိ, ဣမဿ ပုရိမသာခံ ဆိန္ဒာမ, ပာနီယံ နော ဒဿတီ''တိ။ အထေကော ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ သာခံ ဆိန္ဒိ, တတော တာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏာ ဥဒကဓာရာ ပဝတ္တိ။ တေ တတ္ထ နှာတွာ ပိဝိတွာ စ ဒက္ခိဏသာခံ ဆိန္ဒိံသု, တတော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ နိက္ခမိ။ တံ ဘုဉ္ဇိတွာ ပစ္ဆိမသာခံ ဆိန္ဒိံသု, တတော အလင်္ကတကညတ္ထိယော နိက္ခမိံသု။ တာဟိ သဒ္ဓိံ အဘိရမိတွာ ဥတ္တရသာခံ ဆိန္ဒိံသု, တတော သတ္တ ရတနာနိ နိက္ခမိံသု။ တာနိ ဂဟေတွာ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ပူရေတွာ သာဝတ္ထိံ ပစ္စာဂန္တွာ ဓနံ ဂောပေတွာ ဂန္ဓမာလာဒိဟတ္ထာ ဇေတဝနံ ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ပူဇေတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နာ ဓမ္မကထံ သုတွာ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ မဟာအနံ ဒတွာ ''ဘန္တေ, ဣမသ္မိံ အနေ အမှာကံ ဓနအာယိကာယ ရုက္ခဒေဝတာယ ပတ္တိံ ဒေမာ''တိ ပတ္တိံ အဒံသု။ သတ္ထာ နိဋ္ဌိတဘတ္တကိစ္စော ''ကတရရုက္ခဒေဝတာယ ပတ္တိံ ဒေထာ''တိ ပုစ္ဆိ။ တဏ္ဍိဇာ နိဂြောဓရုက္ခေ ဓနဿ လဒ္ဓာကာရံ တထာဂတဿာရောစေသုံ။ သတ္ထာ ''တုမှေဟ တာဝ မတ္တညုတာယ တဏှာဟာဝသိကာ အဟုတွာ ဓနံ လဘိတ္ထ, ပုဗ္ဗေ ပန အမတ္တညုတာယ တဏှာဝသိကာ ဓနဉ္စ ဇီဝိတဉ္စ ဝိဇဟိံသူ''တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိနဂရေ တဒေဝ ပန ကန္တာရံ သေ့ဝဝ နိဂြောဓော။ တဏ္ဍိဇာ မဂ္ဂမူဠှာ ဟုတွာ တမေဝ နိဂ္ရောဓံ ပဿိံသု။ တမတ္ထံ သတ္ထာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေ ဟုတွာ ကထေန္တော ဣမာ ကထာ အာဟ –

၁၈၀. ''တဏ္ဍိဇာ သမိတိံ ကတွာ၊ နာနာရဋ္ဌတော အာဂတာ။
ဓနာဟရာ ပက္ကမိံသု၊ ဧကံ ကတွာန ကမဏိံ။

၁၈၁. ''တေ တံ ကန္တာရမာဂမ္မ၊ အပ္ပဘက္ခံ အနောဒကံ။
မဟာနိဂြောဓမဒ္ဒက္ခုံ၊ သီတစ္ဆာယံ မနောရမံ။

၁၈၂. ''တေ စ တတ္ထ နိသီဒိတွာ၊ တဿ ရုက္ခဿ ဆာယယာ။
တဏ္ဍိဇာ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ပာရုတာ။

၁၈၃. ''အလ္လာယတေ အယံ ရုက္ခော၊ အပိ တရီဝ သန္ဒတိ။
ဣင်္ဃဿ ပုရိမံ သာခံ၊ မယံ ဆိန္ဒာမ တဏ္ဍိဇာ။

၁၈၄. ''သာ စ ဆိန္နာဝ ပဂ္ဃရိ၊ အစ္ဆံ တရိံ အနာဝိလံ။
တေ တတ္ထ နှာတွာ ပိဝိတွာ၊ ယာဝတိစ္ဆိံသု တဏ္ဍိဇာ။

၁၈၅. ''ဒုတိယံ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ပာရုတာ။
ဣင်္ဃဿ ဒက္ခိဏံ သာခံ၊ မယံ ဆိန္ဒာမ တဏ္ဍိဇာ။

၁၈၆. ''သာ စ ဆိန္နာဝ ပဂ္ဃရိ၊ သာလိမံသောဒနံ ဗဟုံ။
အပ္ပောဒဝဏ္ဏေ ကုမ္မာသေ၊ သိင်္ဂိံ ဝိဒလသူပိယော။

၁၈၇. ''တေ တတ္ထ ဘုတွာ ခာဒိတွာ၊ ယာဝတိစ္ဆိံသု တဏ္ဍိဇာ။
တတိယံ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ပာရုတာ။
ဣင်္ဃဿ ပစ္ဆိမံ သာခံ၊ မယံ ဆိန္ဒာမ တဏ္ဍိဇာ။

၁၈၈.“သာ စ ဆိန္နာဝ ပဂ္ဃရိ၊ နာရိယော သမလင်္ကတာ။
ဝိစိတ္ရဝတ္ထာဘရဏာ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။

၁၈၉.“အပိ သု တဏိဇာ ဧကာ၊ နာရိယော ပဏ္ဏဝီသတိ။
သမန္တာ ပရိတရိံသု၊ တဿ ရုက္ခဿ ဆာယယာ။
တေ တာဟိ ပရိစာရေတွာ၊ ယာဝတိစ္ဆိံသု တဏိဇာ။

၁၉၀.“စတုတ္ထံ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ဟာရုတာ။
ဣင်္ဃဿ ဥတ္တရံ သာခံ၊ မယံ ဆိန္ဒာမ တဏိဇာ။

၁၉၁.“သာ စ ဆိန္နာဝ ပဂ္ဃရိ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။
ရဇတံ ဇာတရူပဉ္စ၊ ကုတ္တိယော ပဋိယာနိ စ။

၁၉၂.“ကာသိကာနိ စ ဝတ္ထာနိ၊ ဥဒ္ဒိယာနိ စ ကမ္ဗလာ။
တေ တတ္ထ ဘာရေ ဗန္ဓိတွာ၊ ယာဝတိစ္ဆိံသု တဏိဇာ။

၁၉၃.“ပဉ္စမံ သမစိန္တေသုံ၊ ဗာလာ မောဟေန ဟာရုတာ။
ဣင်္ဃဿ မူလံ ဆိန္ဒာမ၊ အပိ ဘိယျော လဘာမသေ။

၁၉၄.“အထုဋ္ဌဟိ သတ္ထဝာဟော၊ ယာစမာနော ကတဉ္ဇလီ။
နိဂြောဓော ကိံ ပရဇ္ဈတိ၊ တဏိဇာ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ။

၁၉၅.“တရိအာ ပုရိမာ သာခါ၊ အန္နပာနဉ္စ ဒက္ခိဏာ။
နာရိအာ ပစ္ဆိမာ သာခါ၊ သဗ္ဗကာမေ စ ဥတ္တရာ။
နိဂြောဓော ကိံ ပရဇ္ဈတိ၊ တဏိဇာ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ။

၁၉၆.“ယဿ ရုက္ခဿ ဆာယာယ၊ နိသီဒေယျ သယေယျ တာ။
န တဿ သာခံ ဘဉ္ဇေယျ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပာပကော။

၁၉၇.“တေ စ တဿာနာဒိယိတွာ၊ ဧကဿ ဝစနံ ဗဟူ။
နိသိတာဟိ ကုဌာရိဟိ၊ မူလတော နံ ဥပက္ကမု”န္တိ။

တတ္ထ **သမိတိံ ကတွာ**တိ ဗာရာဏသိယံ သမာဂမံ ကတွာ, ဗဟူ ဧကတော ဟုတွာတိ အတ္ထော။ **ပက္ကမိံသူ**တိ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ဗာရာဏသေယျကံ ဘဏ္ဍံ အာဒာယ ပက္ကမိံသု။ **ကမဏိန္တိ** ဧကံ ပညဝန္တတရံ သတ္ထဝာဟံ ကတွာ ။ **ဆာယယာ**တိ ဆာယာယ။ **အလ္လာယတေ**တိ ဥဒကဘရိတော ဝိယ အလ္လော ဟုတွာ ပညာယတိ။ **ဆိန္နာဝ ပဂ္ဃရီ**တိ ဧကော ရုက္ခာရောဟနကုသလော အဘိရုဟိတွာ တံ ဆိန္ဒိ, သာ ဆိန္နမတ္တာဝ ပဂ္ဃရိတိ ဒဿေတိ။ ပရတောပိ ဧသေဝ နယော။

အပ္ပောဒဝဏ္ဏော ကုမ္ဘာသေတိ အပ္ပောဒကဟယာသသဒိသေ ကုမ္ဘာသေ။ **သိင်္ဂိ**န္တိ သိင်္ဂိဝေရာဒိကံ ဥတ္တရိဘင်္ဂံ။ **ဝိဒလသူပိယော**တိ မုဂ္ဂသူပာဒယော။ **တဏိဇာ ဧကာ**တိ ဧကေကဿ တဏိဇဿ ယတ္တကာ တဏိဇာ, တေသု ဧကေကဿ ဧကေကာဝ, သတ္ထဝာဟဿ ပန သန္တိကေ ပဉ္စဝီသတီတိ အတ္ထော။ **ပရိတရိံသူ**တိ ပရိတရေသုံ။ တာဟိ ပန သဒ္ဓိံယေဝ နာကနုဘာဝေန သာဏိဝိတာနသယနာဒီနိ ပဂ္ဃရိံသု။

ကုတ္တိယောတိ ဟတ္ထတ္ထရာဒယော။ **ပဋိယာနိစာ**တိ ဥဏ္ဏာမယပစ္စတ္ထရဏာနိ။ “သေတကမ္ဗလာနီ”တိပိ ဝဒန္တိယေဝ။ **ဥဒ္ဒိယာနိ စ ကမ္ဗလာ**တိ ဥဒ္ဒိယာနိ နာမ ကမ္ဗလာ အတ္ထိ။ **တေ တတ္ထ ဘာရေ ဗန္ဓိတွာ**တိ ယာဝတကံ ဣစ္ဆိံသု, တာဝတကံ ဂဟေတွာ ပဉ္စ သကဋသတာနိ ပူရေတွာတိ အတ္ထော။ **တဏိဇာ ဘဒ္ဒမတ္ထု တေ**တိ ဧကေကံ တဏိဇံ အာလပန္တော “ဘဒ္ဒံ တေ အတ္ထု”တိ အာဟ။ **အန္နပာနဉ္စာ**တိ အန္နဉ္စ ပာနဉ္စ အဒာသိ။ **သဗ္ဗကာမေ စာ**တိ

သဗ္ဗကာမေ စ အအာသိ။ **မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ** တိ မိတ္တာနံ ဒုဗ္ဘနပုရိသော ဟိ ဟပကော လာမကော နာမ။ **အနာဒိယိတွာတ** တိ တဿ ဝစနံ အဂ္ဂဟေတွာ။ **ဥပက္ကမု** န္တိ မောဟာဝ ဆိန္ဒိတုံ အာရဘိံသု။

အထ နေ ဆိန္ဒနတ္တာယ ရုက္ခံ ဥပဂတေ ဒိသွာ နာဂရာဇာ စိန္တေသိ ''အဟံ ဧတေသံ ပိပာသိတာနံ ပာနီယံ အပေ သိံ, တတော ဒိဗ္ဗဘောဇနံ, တတော သယနာဒီနိ စေဝ ပရိစာရိကာ စ နာရိယော, တတော ပဉ္စသတသကဋပူရံ ရတနံ, က္ကအနိ ပနိမေ ''ရုက္ခံ မူလတော ဆိန္ဒိဿာမာ'တိ ဝဒန္တိ, အတိဝိယ လုဒ္ဓာ က္ကမေ, ၄ပေတွာ သတ္ထဝာဟံ အဝသေသေ မာ ရေတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ သော ''တွေကာ သန္နဒ္ဓယောဓာ နိက္ခမန္တု, တွေကာ ဓနုဂ္ဂဟာ, တွေကာ ဝမ္မိနော''တိ သေနံ ဝိစာရေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ကထမာဟ –

၁၉၈. ''တတော နာဂ နိက္ခမိံသု၊ သန္နဒ္ဓာ ပဏ္ဏဝီသတိ။
ဓနုဂ္ဂဟာနံ တိသတာ၊ ဆသဟဿာ စ ဝမ္မိနော''တိ။

တတ္ထ **သန္နဒ္ဓာ** တိ သုဝဏ္ဏရဇတာဒိဝမ္မကဝစိကာ။ **ဓနုဂ္ဂဟာနံ တိသတာ** တိ မေဏ္ဍဝိသာဏာဓနုဂ္ဂဟာနံ တိဏိ သ တာနိ။ **ဝမ္မိနော** တိ ခေဋကဖလကဟတ္ထာ ဆသဟဿာ။

၁၉၉. ''ဧတေ ဟနထ ဗန္ဓထ၊ မာ ဝော မုဉ္စိတ္ထ ဇီဝိတံ။
၄ပေတွာ သတ္ထဝာဟံဝ၊ သဗ္ဗေ ဘသ္မံ ကရောထ နေ''တိ။ – အယံ နာဂရာဇေန ဝုတ္တကထာ။

တတ္ထ **မာ ဝော မုဉ္စိတ္ထ ဇီဝိတ** န္တိ ကဿစိ ဧကဿပိ ဇီဝိတံ မာ မုဉ္စိတ္ထ။

နာဂ တထာ ကတွာ အတ္ထရဏာဒီနိ ပဉ္စသု သကဋသတေသု အာရောပေတွာ သတ္ထဝာဟံ ဂဟေတွာ သယံ တာနိ သကဋာနိ ပာဇေန္တော ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ သဗ္ဗံ ဓနံ တဿ ဂေဟေ ပဋိသာမေတွာ တံ အာပုစ္ဆိတွာ အတ္တနော နာဂဘဝနမေဝ ဂတာ။ တမတ္ထံ ဝိဒိတွာ သတ္ထာ ဩဘာသေန ကထာဒွယမာဟ –

၂၀၀. ''တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ သမ္ပဿံ အတ္ထမတ္တနော။
လောဘဿ န ဝသံ ဂစ္ဆေ၊ ဟနေယျာရိသကံ မနံ။

၂၀၁. ''ဧဝမာဒီနဝံ ဉတွာ၊ တဏှာ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ။
ဝီတတဏှော အနာဒာနော၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ''တိ။

တတ္ထ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ လောဘဝသိကာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ, သတ္ထဝာဟော ဥတ္တမသမ္ပတ္တိံ, တသ္မာ။ ဟ **နေယျာရိသကံ မန** န္တိ အန္တော ဥပ္ပန္နမာနာနံ နာနာဝိဓာနံ လောဘသတ္တူနံ သန္တကံ မနံ, လောဘသမ္ပယုတ္တစိ တ္တံ ဟနေယျာတိ အတ္ထော။ **ဧဝမာဒီနဝ** န္တိ ဧဝံ လောဘေ အာဒီနဝံ ဇာနိတွာ။ **တဏှာ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝ** န္တိ ဇာတိအာဒိဒုက္ခဿ တဏှာ သမ္ဘဝေ, တတော ဧတံ ဒုက္ခံ နိဗ္ဗတ္တတိ, ဧဝံ တဏှာဝ ဒုက္ခဿ သမ္ဘဝံ ဉတွာ တ **ဝီတတဏှော** တဏှာအာဒါနေန **အနာဒာနော** မဂ္ဂေန အာဂတာယ သတိယာ **သတော** ဟုတွာ **ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ** က္ကရိယေထ ဝတ္တေထာတိ အရဟတ္တေန ဒေသနာယ ကူဋံ ဂဏှိ။

က္ကမဉ္စ ပန ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''ဧဝံ ဥပာသကာ ပုဗ္ဗေ လောဘဝသိကာ တဏိဇာ မဟာဝိနာသံ ပတ္တာ, တသ္မာ လောဘဝသိကေန န ဘဝိတဗ္ဗ''န္တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ တေ တဏိဇာ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ။ တဒါ နာဂရာဇာ သာရိပုတ္တော အဟောသိ, သတ္ထဝာဟော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာတဏိဇဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

[၄၉၄] ၁၁. သာဓိနဇာတကဝဏ္ဏနာ

အဗ္ဘုတော ဝတ လောကသ္မိ န္တိ က္ကဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပောသထိကေ ဥပာသကေ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္ထာ ''ဥပာသကာ ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ အတ္တနော ဥပောသထကမ္မံ နိဿာယ မနုဿသရီ

ရေနေဝ ဒေဝလောကံ ဂန္တွာ စိရံ ဝသိံသူ”တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ မိထိလာယံ သာဓိနော နာမ ရာဇာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ သော စတူသု နဂရဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေ စာတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ, ဒေဝသိကံ ဆ သတသဟဿာနိ ဝယကရဏံ ဂစ္ဆန္တိ, ပဉ္စ သီလာနိ ရက္ခတိ, ဥပောသထံ ဥပဝသတိ။ ရဋ္ဌဝါသိနောပိ တဿ ဩဝါဒေ ဌတွာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ မတမတာ ဒေဝနဂရေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ သုဓမ္မဒေဝသဘံ ပူရေတွာ နိသိန္နာ ဒေဝါ ရညော သီလာဒိဂုဏမေဝ ဝဏ္ဏယန္တိ။ တံ သုတွာ သေသဒေဝတာပိ ရာဇာနံ ဒဋ္ဌုကာမာ အဟေသုံ။ သက္ကော ဒေဝရာဇာ တေသံ မနံ ဝိဒိတွာ အာဟ – “သာဓိနရာဇာနံ ဒဋ္ဌုကာမတ္ထာ”တိ။ “အာမ ဒေဝါ”တိ။ သော မာတလိံ အာဏာပေသိ “ဂစ္ဆ တွံ ဝေဇယန္တရထံ ယောဇေတွာ သာဓိနရာဇာနံ အာနေဟီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ရထံ ယောဇေတွာ ဝိဒေဟရဋ္ဌံ အဂမာသိ, တဒါ ပုဏ္ဏမဒိဝသော ဟောတိ။ မာတလိ မနုဿာနံ သာယမာသံ ဘုဉ္ဇိတွာ ဃရဒွါရေသု သုခကထာယ နိသိန္နကာလေ စန္ဒမဏ္ဍလေန သဒ္ဓိံ ရထံ ပေသေသိ။ မနုဿာ “ဒွေ စန္ဒာ ဥဋ္ဌိတာ”တိ ဝဒန္တာ ပုန စန္ဒမဏ္ဍလံ ဩဟာယ ရထံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “နာယံ စန္ဒော, ရထော ဧသော, ဒေဝပုတ္တော ပညာယတိ, ကဿေသ ဧတံ မနောမယသိန္ဓဝယုတ္တံ ဒိဗ္ဗရထံ အာနေတိ, န အညဿ, အမှာကံ ရညော ဘဝိဿတိ, ရာဇာ ဟိ နော ဓမ္မိကော ဓမ္မရာဇာ”တိ သောမနဿဇာတာ ဟုတွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဌိတာ ပဌမံ ကထမာဟံသု –

၂၀၂. “အဗ္ဘုတော ဝတ လောကသ္မိံ, ဥပ္ပဇ္ဇိ လောမဟံသနော။
ဒိဗ္ဗော ရထော ပါတုရဟု, ဝေဒေဟဿ ယသဿိနော”တိ။

တဿတ္ထော – အဗ္ဘုတော ဝတေသ အမှာကံ ရာဇာ, လောကသ္မိံ လောမဟံသနော ဥပ္ပဇ္ဇိ, ယဿ ဒိဗ္ဗော ရထော ပါတုရဟောသိ ဝေဒေဟဿ ယသဿိနောတိ။

မာတလိပိဧ တံ ရထံ အာနေတွာ မနုဿေသု ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေန္တေသု တိက္ခတ္တုံ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရညော နိဝေသနဒွါရံ ဂန္တွာ ရထံ နိဝတ္တေတွာ ပစ္ဆာဘာဂေန သီဟပဉ္ဇရဥမ္မာရေ ဌပေတွာ အာရောဟဏသဇ္ဇံ ကတွာ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိဝသံ ရာဇာပိ ဒါနသာလာယော ဩလောကေတွာ “ဣမိနာ နိယာမေန ဒါနံ ဒေထာ”တိ အာဏာပေတွာ ဥပောသထံ သမာဒိယိတွာ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေတွာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော အလင်္ကတမဟာတလေ ပါစီနသီဟပဉ္ဇရာဘိမုခေါ ဓမ္မယုတ္တံ ကထေန္တော နိသိန္နော ဟောတိ။ အထ နံ မာတလိ ရထာဘိရုဟနတ္ထံ နိမန္တေတွာ အာဒါယ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣမာ ဂါထာ အဘာသိ –

၂၀၃. “ဒေဝပုတ္တော မဟိဒ္ဓိကော, မာတလိ ဒေဝသာရထိ။
နိမန္တယိတ္ထ ရာဇာနံ, ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။

၂၀၄. “ဧဟိမံ ရထမာရုယှ, ရာဇသေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ။
ဒေဝါ ဒဿနကာမာ တေ, တာဝတိံသာ သဣန္ဒကာ။
သရမာနာ ဟိ တေ ဒေဝါ, သုဓမ္မာယံ သမစ္ဆရေ။

၂၀၅. “တတော စ ရာဇာ သာဓိနော, ဝေဒေဟော မိထိလဂ္ဂဟော။
သဟဿယုတ္တမာရုယှ, အဂါ ဒေဝါန သန္တိကေ။
တံ ဒေဝါ ပဋိနန္ဒိံသု, ဒိသွာ ရာဇာနမာဂတံ။

၂၀၆. “သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ, အထော တေ အဒုရာဂတံ။
နိသီဒ ဒါနိ ရာဇီသိ, ဒေဝရာဇဿ သန္တိကေ။

၂၀၇. “သက္ကောပိ ပဋိနန္ဒိတ္ထ, ဝေဒေဟံ မိထိလဂ္ဂဟံ။
နိမန္တယိတ္ထ ကာမေဟိ, အာသနေန စ ဝါသဝေါ။

၂၀၈. “သာဓု ခေါသိ အနုပ္ပတ္တော, အာဝါသံ ဝသဝတ္တိနံ။

ဝသ ဒေဝေသု ရာဇီသိ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသု။
တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ ဘုဉ္ဇ ကာမေ အမာနုသေ''တိ။

တတ္ထ **သမဇ္ဈရေ** တိ အဇ္ဈတ္တိ။ **အက ဒေတန သန္တိကေ** တိ ဒေတနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တသ္မိဉ္ဟိ ရထံ အဘိရုဟိတွေ ဌိတေ ရထော အာကာသံ ပက္ခန္ဒိ, သော မဟာဇနဿ ဩလောကေန္တဿေဝ အန္တရဓာယိ။ မာတလိ ရာဇာနံ ဒေဝလောကံ နေသိ ။ တံ ဒိသွာ ဒေဝတာ စ သက္ကော စ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ပဋိသန္ထာရံ ကရိံသု။ တမတ္ထံ ဒဿေတုံ **''တံ ဒေတ''**တိအာဒိ ဝုတ္တံ။ တတ္ထ **ပဋိနန္ဒိံသူ** တိ ပုနပ္ပုနံ နန္ဒိံသု။ **အာသနေန စာ**တိ ရာဇာနံ အာလိင်္ဂိတွာ ''ဣဓ နိသီဒ''တိ အတ္တနော ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနေန စ ကာမေဟိ စ နိမန္တေသိ, ဥပမုရဇ္ဇံ ဒတွာ ဧကာသနေ နိသီဒါပေသီတိ အတ္ထော။

တတ္ထ သက္ကေန ဒေဝရညာ ဒသယောဇနသဟဿံ ဒေဝနဂရံ အမုတိယာ စ အစ္ဆရာကောဋိယော ဝေဇယန္တဟာသာဒဉ္စ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဒိန္နံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တဿ မနုဿဂဏနာယ သတ္တ ဝဿသတာနိ အတိက္ကန္တာနိ။ တေနတ္တဘာဝေန ဒေဝလောကေ ဝသနကံ ပုညံ ခီဏံ, အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ, တသ္မာ သက္ကေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ကထမာဟ –

၂၀၉. ''အဟံ ပုရေ သဂ္ဂဂတော ရမာမိ၊ နစ္စေဟိ ဂီတေဟိ စ တဒိတေဟိ။
သော အဒိ အဇ္ဇ န ရမာမိ သဂ္ဂေ၊ အာယုံ နု ခီဏော မရဏံ နု သန္တိကေ။
ဥဒာဟု မူဠှောဟာသ္မိ ဇနိန္ဒသေဋ္ဌ''တိ။

တတ္ထ **အာယုံ နု ခီဏော**တိ ကိံ နု မမ သရသေန ဇီဝိတိန္ဒြိယံ ခီဏံ, ဥဒာဟု ဥပစ္ဆေဒကကမ္မဝသေန မရဏံ သန္တိကေ ဇာတန္တိ ပုစ္ဆတိ။ **ဇနိန္ဒသေဋ္ဌ** တိ ဇနိန္ဒာနံ ဒေတနံ သေဋ္ဌ။

အထ နံ သက္ကော အာဟ –

၂၁၀. ''န တာယု ခီဏံ မရဏဉ္စ ဒူရေ၊ န စာပိ မူဠှော နရဝီရသေဋ္ဌ။
တုယှဉ္စ ပုညာနိ ပရိတ္တကာနိ၊ ယေသံ ဝိပာကံ ဣဓ ဝေဒယိတ္ထော။

၂၁၁. ''ဝသ ဒေတနုဘာဝေန၊ ရာဇသေဋ္ဌ ဒိသမ္ပတိ။
တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ ဘုဉ္ဇ ကာမေ အမာနုသေ''တိ။

တတ္ထ **''ပရိတ္တကာနိ''** တိ ဣဒံ တေန အတ္တဘာဝေန ဒေဝလောကေ ဝိပာကဒာယကာနိ ပုညာနိ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, ဣတရာနိ ပနဿ ပုညာနိ ပထဝိယံ ပံသု ဝိယ အပ္ပမာဏာနိ။ **ဝသ ဒေတနုဘာဝေနာ**တိ အဟံ တေ အတ္တနော ပုညာနိ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဒဿာမိ, မမာနုဘာဝေန ဝသာတိ တံ သမဿာသေန္တော အာဟ။

အထ နံ ပဋိက္ခိပန္တော မဟာသတ္တော အာဟ –

၂၁၂. ''ယထာ ယာစိတကံ ယာနံ၊ ယထာ ယာစိတကံ ဓနံ။
ဇေံသမ္ပဒမေဝေတံ၊ ယံ ပရတော အနပစ္စယာ။

၂၁၃. ''န စာဟမေတမိစ္ဆာမိ၊ ယံ ပရတော အနပစ္စယာ။
သယံကတာနိ ပုညာနိ၊ တံ မေ အာဝေဏိကံ ဓနံ။

၂၁၄. ''သောဟံ ဂန္တွာ မနုဿေသု၊ ကာဟာမိ ကုသလံ ဗဟုံ။
အနေန သမစရိယာယ၊ သံယမေန ဒမေန စ။
ယံ ကတွာ သုခိတော ဟောတိ၊ န စ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ''တိ။

တတ္ထ **ယံ ပရတော အနုပစ္စယာ**တိ ယံ ပရေန ဒိန္နတ္တာ လဗ္ဘတိ, တံ ယာစိတကသဒိသမေဝ ဟောတိ။ ယာစိတကညှိ တုဋ္ဌကာလေ ဒေန္တိ, အတုဋ္ဌကာလေ အစ္ဆိန္ဒိတွာ ဂဏှန္တီတိ ဝဒတိ။ **သမစရိယာယာ**တိ ကာယာဒီဟိ ဟာပသ္သ အကရဏေန။ **သံယမေနာ**တိ သီလသံယမေန။ **ဒမေနာ**တိ ဣန္ဒြိယဒမနေန။ **ယံ ကတွာ**တိ ယံ ကရိတွာ သုခိတော စေဝ ဟောတိ န စ ပစ္ဆာနုတပ္ပတိ, တထာရူပမေဝ ကမ္မံ ကရိဿာမီတိ။

အထဿ ဝစနံ သုတွာ သက္ကော မာတလိံ အာဏာပေသိ ''ဂစ္ဆ, တာတ, သာဓိနရာဇာနံ မိထိလံ နေတွာ ဥယျာနေ ဌပေတွာ ဧဟီ''တိ။ သော တထာ အကာသိ။ ရာဇာ ဥယျာနေ စင်္ကမတိ။ အထ နံ ဥယျာနပါလော ဒိသွာ ပုစ္ဆိတွာ ဂန္တွာ နာရဒရညော အာရောစေသိ။ သော ရညော အာဂတဘာဝံ သုတွာ ''တွံ ပုရတော ဂန္တွာ ဥယျာနံ သဇ္ဇေတွာ တဿ စ မယှဉ္စ ဒွေဝ အာသနာနိ ပညာပေဟီ''တိ ဥယျာနပါလံ ဥယျောဇေသိ။ သော တထာ အကာသိ။ အထ နံ ရာဇာ ပုစ္ဆိ ''ကဿ ဒွေဝ အာသနာနိ ပညာပေသီ''တိ? ''ဧကံ တုမှာကံ, ဧကံ အမှာကံ ရညော''တိ။ အထ နံ ရာဇာ ''ကော အညော သတ္တော မမ သန္တိကေ အာသနေ နိသီဒိဿတီ''တိ ဝတွာ ဧကသ္မိံ နိသီဒိတွာ ဧကသ္မိံ ပါဒေ ဌပေသိ။ နာရဒရာဇာ အာဂန္တွာ တဿ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သော ကိရဿ သတ္တမော ပနတ္တာ။ တဒါ ကိရ ဝဿသတာယုကကာလောဝ ဟောတိ။ မဟာသတ္တော ပန အတ္တနော ပုညဗလေန ဧတ္တကံ ကာလံ ဝီတိနာမေသိ။ သော နာရဒံ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ဥယျာနေ ဝိစရန္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၂၁၅. ''ဣမာနိ တာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဣမံ နိက္ခံ သုကုဏ္ဍလံ။
ဣမာ တာ ဟရိတာနူပါ၊ ဣမာ နဇ္ဇော သဝန္တိယော။

၂၁၆. ''ဣမာ တာ ပောက္ခရဏီ ရမ္မာ၊ စက္ကဝါကပကူဇိတာ။
မန္ဒာလကေဟိ သဉ္ဆန္နာ၊ ပဒုမုပ္ပလကေဟိ စ။
ယဿိမာနိ မမာယိံသု၊ ကိံ နု တေ ဒိသံ ဂတာ။

၂၁၇. ''တာနီဓ ခေတ္တာနိ သော ဘူမိဘာဂေါ၊ တေယေဝ အာရာမဝနူပစာရာ။
တမေဝ မယှံ ဇနတံ အပဿတော၊ သုညံဝ မေ နာရဒ ခါယတေ ဒိသာ''တိ။

တတ္ထ **ခေတ္တာနီ**တိ ဘူမိဘာဂေ သန္ဓာယာဟ။ **ဣမံ နိက္ခံ** န္တိ ဣမံ တာဒိသမေဝ ဥဒကနိဒ္ဓမနံ။ **သုကုဏ္ဍလ** န္တိ သောဘနေန မုသလပဝေသနကုဏ္ဍလေန သမန္နာဂတံ။ **ဟရိတာနူပါ**တိ ဥဒကနိဒ္ဓမနဿ ဥဘောသု ပဿေသု ဟရိတတိဏသဉ္ဆန္နာ အနူပဘူမိယော။ **ယဿိမာနိ မမာယိံသူ** တိ တာတ နာရဒ, ယေ မမ ဥပဋ္ဌာကာ စ ဩရောဓာ စ ဣမသ္မိံ ဥယျာနေ မဟန္တေန ယသေန မယာ သဒ္ဓိံ ဝိစရန္တာ ဣမာနိ ဌာနာနိ မမာယိံသု ပိယာယိံသု, ကတရံ နု တေ ဒိသံ ဂတာ, ကတ္ထ တေ ပေသိတာ။ **တာနီဓ ခေတ္တာနီ** တိ ဣမသ္မိံ ဥယျာနေ တာနေဝ တာနိ ဥပရောပကဝိရူဟနဋ္ဌာနာနိ။ **တေယေဝ အာရာမဝနူပစာရာ**တိ ဣမေ တေယေဝ အာရာမဝနူပစာရာ, ဝိဟာရဘူမိယောတိ အတ္ထော။

အထ နံ နာရဒော အာဟ – ''ဒေဝ, တုမှာကံ ဒေဝလောကဂတာနံ ဣဒါနိ သတ္တ ဝဿသတာနိ, အဟံ တေ သတ္တမော ပနတ္တာ, တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာကာ စ ဩရောဓာ စ မရဏမုခံ ပတ္တာ, ဣဒံ တေ အတ္တနော သန္တကံ ရဇ္ဇံ, အနုဘဝထ န''န္တိ။ ရာဇာ ''တာတ နာရဒ, နာဟံ ဣဓာဂစ္ဆန္တော ရဇ္ဇတ္ထာယ အာဂတော, ပုညကရဏတ္ထာယမှိ အာဂတော, အဟံ ပုညမေဝ ကရိဿာမီ''တိ ဝတွာ ဂါထာ အာဟ –

၂၁၈. ''ဒိဋ္ဌာ မယာ ဝိမာနာနိ၊ ဩဘာသေန္တာ စတုဒ္ဒိသာ။
သမ္မုခါ ဒေဝရာဇဿ၊ တိဒသာနဉ္စ သမ္မုခါ။

၂၁၉. ''ဝုတ္ထံ မေ ဘဝနံ ဒိဗျံ၊ ဘုတ္တာ ကာမာ အမာနုသာ။
တာဝတိံသေသု ဒေဝေသု၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသု။

၂၂၀. ''သောဟံ ဧတာဒိသံ ဟိတွာ၊ ပုညာယမှိ ဣဓာဂတော။
ဓမ္မမေဝ စရိဿာမိ၊ နာဟံ ရဇ္ဇေန အတ္ထိကော။

၂၂၁. ‘‘အဒဏ္ဍာဝစရံ မဂ္ဂံ၊ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဒေသိတံ။
တံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိဿံ၊ ယေန ဂစ္ဆန္တိ သုဗ္ဗတာ’’တိ။

တတ္ထ **ဝုတ္ထံ မေ ဘဝနံ ဒိဗ္ဗ**န္တိ ဝေဇယန္တံ သန္ဓာယ အာဟ။ **သောဟံ တောဒိသ**န္တိ တာတ နာရဒ, သောဟံ ဗုဒ္ဓဉာဏေန အပရိစ္ဆိန္ဒနီယံ ဝေရူပံ ကာမဂုဏသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ပုညကရဏတ္ထာယ ဣဓာဂတော။ **အဒဏ္ဍာဝစရ**န္တိ အဒဏ္ဍေဟိ နိက္ခိတ္တဒဏ္ဍေဟိ သတ္တေဟိ အဝစရိတဗ္ဗံ သမ္မာဒိဋ္ဌိပုရေက္ခာရံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ မဂ္ဂံ။ **သုဗ္ဗတာ**တိ ယေန မဂ္ဂေန သုဗ္ဗတာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓာ ဂစ္ဆန္တိ, အဟမ္ပိ အဂတပုဗ္ဗံ ဒိသံ ဂန္တုံ ဗောဓိတလေ နိသီဒိတွာ တမေဝ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိဿာမီတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တော ဣမာ ဂါထာယော သဗ္ဗညုတညာဏေန သင်္ခိပိတွာ ကထေသိ။ နာရဒော ပုနပိ အာဟ – ‘‘ရဇ္ဇံ, ဒေဝ, အနုသာသာ’’တိ။ ‘‘တာတ, န မေ ရဇ္ဇေနတ္ထော, သတ္တ ဝဿသတာနိ ဝိဂတံ အနံ သတ္တာဟေနေဝ အာတုကာမမှီ’’တိ။ နာရဒော ‘‘သာဓူ’’တိ တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ မဟာဒာနံ ပဋိယာဒေသိ။ ရာဇာ သတ္တာဟံ ဒာနံ ဒတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ကာလံ ကတွာ တာဝတိံသဘဝနေယေဝ နိဗ္ဗတ္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘ဧဝံ ဝသိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဥပေါသထကမ္မံ နာမာ’’တိ ဒဿေတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥပေါသထိကေသု ဥပါသကေသု ကေစိ သောတာပတ္တိဖလေ, ကေစိ သကဒါဂါမိဖလေ, ကေစိ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ တဒါ နာရဒရာဇာ သာရိပုတ္တော အဟောသိ, မာတလိ အာနန္ဒော, သက္ကော အနုရုဒ္ဓော, သာဓိနရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

သာဓိနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၄၉၅] ၁၂. ဒသဗြာဟ္မဏဇာတကဝဏ္ဏနာ

ရာဇာ အဝေါစ ဝိဓုရန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အသဒိသဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ အဋ္ဌကနိပါတေ **အာဒိတ္တဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၈.၆၉ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ ရာဇာ ကိရ တံ ဒါနံ ဒဒန္တော သတ္ထာရံ ဇေဋ္ဌကံ ကတွာ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဝိစိနိတွာ ဂဏှိတွာ မဟာခီဏာသဝါနံယေဝ အဒါသိ။ အထဿ ဂုဏကထံ ကထေန္တာ ‘‘အာဝုသော, ရာဇာ အသဒိသဒါနံ ဒဒန္တော ဝိစိနိတွာ မဟပ္ဖလဋ္ဌာနေ အဒါသီ’’တိ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ‘‘ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ’’တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘ဣမာယ နာမာ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘အနစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, ယံ ကောသလရာဇာ မာဒိသဿ ဗုဒ္ဓဿ ဥပဋ္ဌာကော ဟုတွာ ဝိစေယျဒါနံ ဒေတိ, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေပိ ဝိစေယျဒါနံ အဒံသူ’’တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကုရုရဋ္ဌေ ဣန္ဒပတ္ထနဂရေ ယုဓိဋ္ဌိလဂေါတ္တော ကောရဗျော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ ဝိဓုရော နာမ အမစ္စော အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသတိ။ ရာဇာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ခောဘေတွာ မဟာဒါနံ ဒေတိ။ တံ ဂဟေတွာ ဘုဉ္ဇန္တေသု ဧကောပိ ပဉ္စသီလမတ္တံ ရက္ခန္တော နာမ နတ္ထိ, သဗ္ဗေ ဒုဿီလာဝ, ဒါနံ ရာဇာနံ န တောသေတိ။ ရာဇာ ‘‘ဝိစေယျဒါနံ မဟပ္ဖလ’’န္တိ သီလဝန္တာနံ ဒါတုကာမော ဟုတွာ စိန္တေသိ ‘‘ဝိဓုရပဏ္ဍိတေန သဒ္ဓိံ မန္တယိဿာမီ’’တိ။ သော တံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတံ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဥပမုကထမာဟ –

၂၂၂. ‘‘ရာဇာ အဝေါစ ဝိဓုရံ၊ ဓမ္မကာမော ယုဓိဋ္ဌိလော’’တိ။
ပရတော ရညော စ ဝိဓုရဿ စ ဝစနပဋိဝစနံ ဟောတိ –

‘‘ဗြာဟ္မဏေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၂၃. ‘‘ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဉ္ဇေယျုံ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၂၄. ‘‘ဒုလ္လဘာ ဗြာဟ္မဏာ ဒေဝ၊ သီလဝန္တော ဗဟုဿုတာ။

ဝိရတာ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ တေ ဘုဒ္ဓေဟိ ယွာ ဘောဇနံ။

၂၂၅. ''ဒသ ခလု မဟာရာဇ၊ ယာ တာ ဗြာဟ္မဏဇာတိယော။
တေသံ ဝိဘင်္ဂ ဝိစယံ၊ ဝိတ္ထာရေန သုဏောဟိ မေ။

၂၂၆. ''ပသိဗ္ဗကေ ဂဟေတွာန၊ ပုဏ္ဏေ မူလဿ သံဝုတေ။
ဩသဓိကာယော ဂန္ထေန္တိ၊ နှာပယန္တိ ဇပန္တိ စ။

၂၂၇. ''တိကိစ္ဆကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၂၈. ''အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၂၉. ''ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဒ္ဓေဟိ ယွာ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၃၀. ''ကိင်္ကိဏိကာယော ဂဟေတွာ၊ ဃောသေန္တိ ပုရတောပိ တေ။
ပေသနာနိပိ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရထစရိယာသု သိက္ခရေ။

၂၃၁. ''ပရိစာရကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၃၂. ''အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၃၃. ''ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဒ္ဓေဟိ ယွာ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၃၄. ''ကမဏ္ဍလုံ ဂဟေတွာန၊ ဝင်္ကဒဏ္ဍဉ္စ ဗြာဟ္မဏာ။
ပစ္စုပေဿန္တိ ရာဇာနော၊ ဂါမေသု နိဂမေသု စ။
နာဒိန္နေ ဝုဋ္ဌဟိဿာမ၊ ဂါမမှိ ဝါ ဝနမှိ ဝါ။

၂၃၅. ''နိဂ္ဂဟကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၃၆. ''အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၃၇. ''ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဒ္ဓေဟိ ယွာ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၃၈. ''ပရူဠှကစ္ဆနခလောမာ၊ ပင်္ကဒန္တာ ရဇဿိရာ။
ဩကိဏ္ဏာ ရဇရေဏူဟိ၊ ယာစကာ ဝိစရန္တိ တေ။

၂၃၉. ''ခါဏုဃာတသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။

အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၄၀. ‘‘အပေတာ တေ စ ဗ္ရဟ္မညာ၊ (က္ကတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗ္ရာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၄၁. ‘‘ဝိရတာ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဉ္ဇေယျုံ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၄၂. ‘‘ဟရိတကံ အာမလကံ၊ အမ္ဗံ ဇမ္ဗုံ ဝိဘီတကံ။
လဗုဇံ ဒန္တပောဏာနိ၊ ဗေလုဝာ ဗဒရာနိ စ။

၂၄၃. ‘‘ရာဇာယတနံ ဥစ္ဆုပုဋံ၊ ဓူမနေတ္တံ မဓုအဉ္ဇနံ။
ဥစ္စာဝစာနိ ပဏိယာနိ၊ ဝိပဏေန္တိ ဇနာဓိပ။

၂၄၄. ‘‘တဏိဇကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗ္ရာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၄၅. ‘‘အပေတာ တေ စ ဗ္ရဟ္မညာ၊ (က္ကတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗ္ရာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၄၆. ‘‘ဝိရတာ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဉ္ဇေယျုံ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၄၇. ‘‘ကသိဝဏိဇ္ဇံ ကာရေန္တိ၊ ပောသယန္တိ အဇေဠကေ။
ကုမာရိယော ပဝေစ္ဆန္တိ၊ ဝိဝာဟန္တာဝဟန္တိ စ။

၂၄၈. ‘‘သမာ အမ္ဗဋ္ဌဝေဒေဟိ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗ္ရာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၄၉. ‘‘အပေတာ တေ စ ဗ္ရဟ္မညာ၊ (က္ကတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗ္ရာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၅၀. ‘‘ဝိရတာ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဉ္ဇေယျုံ ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၅၁. ‘‘နိက္ခိတ္တဘိက္ခံ ဘုဉ္ဇန္တိ၊ ဂါမေသွေကေ ပုရောဟိတာ။
ဗဟူ တေ ပရိပုစ္ဆန္တိ၊ အဏ္ဍစ္ဆေဒာ နိလဉ္ဆကာ။

၂၅၂. ‘‘ပသူပိ တတ္ထ ဟညန္တိ၊ မဟိံသာ သူကရာ အဇာ။
ဂောဃာတကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗ္ရာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၅၃. ‘‘အပေတာ တေ စ ဗ္ရဟ္မညာ၊ (က္ကတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗ္ရာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၅၄. ‘‘ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဠ္ဟေယျု ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၅၅. ‘‘အသီတိမ္ပဲ ဂဟေတွာန၊ ခဂ္ဂံ ပဂ္ဂယှ ဗြာဟ္မဏာ။
ဝေဿပထေသု တိဋ္ဌန္တိ၊ သတ္ထံ အဗ္ဗာဟယန္တိပိ။

၂၅၆. ‘‘သမာ ကေပနိသာဒေဟိ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၅၇. ‘‘အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၅၈. ‘‘ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဠ္ဟေယျု ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၅၉. ‘‘အရညေ ကုဋိကံ ကတွာ၊ ကုဋာနိ ကာရယန္တိ တေ။
သသဗိဠာရေ ဗာဓေန္တိ၊ အာဂေဓာ မစ္ဆကစ္ဆပံ။

၂၆၀. ‘‘တေ လုဒ္ဒကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၆၁. ‘‘အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၆၂. ‘‘ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဠ္ဟေယျု ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၆၃. ‘‘အညေ ဓနဿ ကာမာ ဟိ၊ ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ ပသက္ကိတာ။
ရာဇာနော ဥပရိ နှာယန္တိ၊ သောမယာဂေ ဥပဋ္ဌိတေ။

၂၆၄. ‘‘မလမဇ္ဇကသမာ ရာဇ၊ တေပိ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ။

၂၆၅. ‘‘အပေတာ တေ စ ဗြဟ္မညာ၊ (ဣတိ ရာဇာ ကောရဗျော)
န တေ ဝုစ္စန္တိ ဗြာဟ္မဏာ။
အညေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ သီလဝန္တေ ဗဟုဿုတေ။

၂၆၆. ‘‘ဝိရတေ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ မေ ဘုဠ္ဟေယျု ဘောဇနံ။
ဒက္ခိဏံ သမ္မ ဒဿာမ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလ’’န္တိ။

တတ္ထ **သီလဝန္တေ** တိ မဂ္ဂေနာဂတသီလေ။ **ဗဟုဿုတေ** တိ ပဋိဝေဓဗဟုဿုတေ။ **ဒက္ခိဏ**န္တိ အန္နံ။ **ယေ တေ** တိ ယေ ဓမ္မိကာ သမဏဗြာဟ္မဏာ တဝ အန္နံ ဘုဠ္ဟေယျုံ, တေ ဒုလ္လဘာ။ **ဗြာဟ္မဏဇာတိယော** တိ ဗြာဟ္မဏကုလာနိ။ **တေသံ ဝိဘင်္ဂံ ဝိစယ** န္တိ တေသံ ဗြာဟ္မဏာနံ ဝိဘင်္ဂံ မမ ပညာယ ဝိစိတဘာဝံ ဝိတ္ထာရေန သုဏောဟိ။ **သံဝုတေ**တိ ဗဒ္ဓမုခေ။ **သဿမိကာယော ဂန္ထေ**တိ **‘‘**ဣဒံ ဣမဿ ရောဂဿ ဘေသဇ္ဇံ, ဣဒံ ဣမဿ ရောဂဿ ဘေသဇ္ဇ’’န္တိ ဧဝံ သိလောကေ ဗန္ဓိတွာ မနုဿာနံ ဒေန္တိ။ **နှာပယန္တိ** တိ နဟာပနံ နာမ ကရောန္တိ။ **ဇပန္တိ စာ** တိ ဘူတဝိဇ္ဇံ ပရိဝတ္တေန္တိ။ **တိကိစ္ဆကသမာ** တိ ဝေဇ္ဇသဒိသာ။ **တေပိ ဝုစ္စန္တီ** တိ တေပိ ‘‘ဗြာဟ္မဏာ တ မယံ, အ

ဗြာဟ္မဏာ တ”တိ အဇာနိတွာ ဝေဇ္ဇကမ္မေန ဇီဝိကံ ကပ္ပေန္တာ တေဟာရေန “ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။ **အက္ခာတာ တေ**တိ ဣမေ တေ မယာ ဝေဇ္ဇဗြာဟ္မဏာ နာမ အက္ခာတာ။ **နိပတာမသေ**တိ ဝဒေဟိ အာနိ, ကိံ တာဒိသေ ဗြာဟ္မဏေ နိပတာမ, နိမန္တနတ္ထာယ ဥပသင်္ကမာမ, အတ္ထိ တေ ဧတေဟိ အတ္ထောတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဗြဟ္မညာ**တိ ဗြာဟ္မဏဓမ္မတော။ **န တေ ဝုစ္စန္တိ**တိ တေ ဗာဟိတပာပတာယ ဗြာဟ္မဏာ နာမ န ဝုစ္စန္တိ။

ကိင်္ကိဏိကာယောတိ မဟာရာဇ, အပရေပိ ဗြာဟ္မဏာ အတ္တနော ဗြာဟ္မဏဓမ္မံ ဆဍ္ဍေတွာ ဇီဝိကတ္ထာယ ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံ ပုရတော ကံသတာဠေ ဂဟေတွာ တဒေန္တာ ကယန္တာ ဂစ္ဆန္တိ။ **ပေသနာနိပီ**တိ အာသကမ္မကရာ ဝိယ ပေသနာနိပိ ဂစ္ဆန္တိ။ **ရထစရိယာသူ**တိ ရထသိပ္ပံ သိက္ခန္တိ။ **ပရိစာရကသမာ**တိ အာသကမ္မကရသဒိသာ။ **ဝင္ကဒဏ္ဍန္တိ** ဝင္ကဒဏ္ဍကဋ္ဌံ။ **ပစ္စုပေသ္သန္တိ ရာဇာနော**တိ ရာဇရာဇမဟာမတ္တေ ပဋိစ္စ အာဂမ္မ သန္ဓာယ ဥပသေဝန္တိ။ **ကမေသု နိဂမေသု စာ**တိ တေသံ နိဝေသနဒွာရေ နိသီဒန္တိ။ **နိဂ္ဂဟကသမာ**တိ နိဂ္ဂဟကာရကေဟိ ဗလိသာဓကေ ရာဇပုရိသေဟိ သမာ။ ယထာ တေ ပုရိသာ “အဂ္ဂဟေတွာ န ဂမိဿာမာ”တိ နိဂ္ဂဟံ ကတွာ ဂဏှန္တိယေဝ, တထာ “ကမေ တ ဝနေ တ အလဒ္ဓာ မရန္တာပိ န ဝုဋ္ဌဟိဿာမာ”တိ ဥပဝသန္တိ။ **တေပီ**တိ တေပိ ဗလိသာဓကသဒိသာ ဟာပဓမ္မာ။

ရဇရေဏူဟီတိ ရဇေဟိ စ ပံသူဟိ စ သြကိဏ္ဏာ။ **ယာစကာ**တိ ဓနယာစကာ။ **ခာဏုဃာတသမာ**တိ မလီနသရီရတာယ ဈာမခေတ္တေ ခာဏုဃာတကေဟိ ဘူမိံ ခဏိတွာ ဈာမခာဏုကဥဒ္ဓရဏကမနုဿေဟိ သမာနာ, “အဂ္ဂဟေတွာ န ဂမိဿာမာ”တိ နိစ္စလဘာဝေန ဌိတတ္တာ နိခဏိတွာ ဌပိတဝတိခာဏုကာ ဝိယာတိပိ အတ္ထော။ **တေပီ**တိ တေပိ တထာ လဒ္ဓံ ဓနံ ဝမိယာ ပယောဇေတွာ ပုန တထေဝ ဌိတတ္တာ ဒုဿီလာ ဗြာဟ္မဏာ။

ဥစ္ဆုပုဋန္တိ ဥစ္ဆုပုဋေဝ ဖာဏိတပုဋေ။ **မဓုအဍ္ဎ**န္တိ မဓုပုဋေဝ အဍ္ဎနပုဋေ။ **ဥစ္စာဝစာနီ**တိ မဟဂ္ဃအပ္ပဂ္ဃာနိ။ **ပဏိယာနီ**တိ ဘဏ္ဍာနိ။ **ဝိပဏေန္တီ**တိ ဝိက္ကိဏန္တိ။ **တေပီ**တိ တေပိ ဣမာနိ ဧတ္တကာနိ ဝိက္ကိဏိတွာ ဇီဝိကကပ္ပကာ တဏိဇကဗြာဟ္မဏာ။ **ဟေသယန္တီ**တိ ကေရသဝိက္ကယေန ဇီဝိကကပ္ပနတ္ထံ ဟေသေန္တိ။ **ပဝေစ္ဆန္တီ**တိ အတ္တနော ဓီတရော ဟိရညသုဝဏ္ဏံ ဂဟေတွာ ပရေသံ ဒေန္တိ။ တေ ဧဝံ ပရေသံ ဒဒမာနာ ဝိတဟန္တိ နာမ, အတ္တနော ပုတ္တာနံ အတ္ထာယ ဂဏှမာနာ အာတဟန္တိ နာမ။ **အမ္ဗဋ္ဌဝေဿဟီ**တိ ကုဋုမ္ဗိကေဟိ စေဝ ဂဟပတီဟိ စ သမာ, တေပိ တေဟာရဝသေန “ဗြာဟ္မဏာ”တိ ဝုစ္စန္တိ။

နိက္ခိတ္တဘိက္ခန္တိ ကမပုရောဟိတာ ဟုတွာ အတ္တနော အတ္ထာယ နိဗဒ္ဓဘိက္ခံ။ **ဗဟူ တေ**တိ ဗဟူ ဇနာ ဧတေ ကမပုရောဟိတေ နက္ခတ္တမုဟုတ္တမင်္ဂလာနိ ပုစ္ဆန္တိ။ **အဏ္ဍုစ္ဆေဒါ နိလဉ္ဆကာ**တိ ဘတိံ ဂဟေတွာ ဗလိဗဒ္ဒါနံ အဏ္ဍုစ္ဆေဒကာ စေဝ တိသူလာဒိအင်္ကကရဏေန လဉ္ဆကာ စ, လက္ခဏကာရကာတိ အတ္ထော။ **တတ္ထာ**တိ တေသံ ကမပုရောဟိတာနံ ဂေဟေသု မံသဝိက္ကိဏနတ္ထံ ဧတေ ပသုအာဒယောပိ ဟညန္တိ။ **တေပီ**တိ တေပိ ကေဃာတကသမာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။

အသိစမ္မန္တိ အသိလဋ္ဌိဉ္စေဝ ကဏ္ဍတရဏဉ္စ။ **ဝေဿပထေသူ**တိ တဏိဇာနံ ဂမနမဂ္ဂေသု။ **သတ္ထံ အဗ္ဗာဟယန္တီ**တိ သတ္ထတဟာနံ ဟတ္ထတော သတမ္ပိ သဟဿမ္ပိ ဂဟေတွာ သတ္ထေ စောရာဋဝိံ အတိဗာဟေန္တိ။ **ကေပနိသာဒေဟီ**တိ ကေဟာလကေဟိ စေဝ နိသာဒေဟိ စ ကမဃာတကစောရေဟိ သမာတိ ဝုတ္တံ။ **တေပီ**တိ တေပိ ဧဝရူဟ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။ **ကူဋာနိ ကာရယန္တိ တေ**တိ ကူဋပါသာဒီနိ ရောပေန္တိ။ **သသဗိဠာရေ**တိ သသေ စေဝ ဗိဠာရေ စ။ ဧတေန ထလစရေ မိဂေ ဒဿေတိ။ **အာဂေဓာ မစ္ဆကစ္ဆပ**န္တိ ထလဇေသု တာဝ အာဂေဓတော မဟန္တေ စ ခုဒ္ဒကေ စ ဟဏယော ဗာဓေန္တိ မာရေန္တိ, ဇလဇေသု မစ္ဆကစ္ဆပေ။ **တေပီ**တိ တေပိ လုဒ္ဒကသမာ ဗြာဟ္မဏာတိ ဝုစ္စန္တိ။

အညေ ဓနဿ ကာမာ ဟိတိ အပရေ ဗြာဟ္မဏာ ဓနံ ပတ္ထေန္တာ။ **ဟေဋ္ဌာမဉ္စေ ပသက္ကိတာ**တိ “ကလိပတဟကမ္မံ ကာရေဿာမာ”တိ ရတနမယံ မဉ္စံ ကာရေတွာ တဿ ဟေဋ္ဌာ နိပန္နာ အစ္ဆန္တိ။ အထ နေသံ သောမယာဂေ ဥပဋ္ဌိတေ ရာဇာနော ဥပရိ နဟာယန္တိ, တေ ကိရ သောမယာဂေ နိဋ္ဌိတေ အာဂန္တွာ တသ္မိံ မဉ္စေ နိသီဒန္တိ။ အထ နေ အညေ ဗြာဟ္မဏာ “ကလိံ ပတဟေဿာမာ”တိ နဟာပေန္တိ။ ရတနမဉ္စော စေဝ ရညော ရာဇာလင်္ကာရော

စ သဗ္ဗော ဟေဋ္ဌာမဏ္ဍေ နိပန္နဿေဝ ဟောတိ။ **တေပီ**တိ တေပိ မလမဇ္ဇကေဟိ နဟာပိတေဟိ သဒ္ဓိံသာ ဗြာဟ္မဏာ တိ ဝုစ္စန္တိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပုန ပရမတ္ထဗြာဟ္မဏေ ဒဿေတုံ ကထာ အဘာသိ –

၂၆၇. ''အတ္ထိ ခော ဗြာဟ္မဏာ ဒေဝ၊ သီလဝန္တော ဗဟုဿုတာ။
ဝိရတာ မေထုနာ ဓမ္မာ၊ ယေ တေ ဘုဉ္ဇေယျု ဘောဇနံ။

၂၆၈. ''ဧကဉ္စ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇန္တိ န စ မဇ္ဇံ ပိဝန္တိ တေ။
အက္ခာတာ တေ မဟာရာဇ၊ တာဒိသေ နိပတာမသေ''တိ။

တတ္ထ **သီလဝန္တော** တိ အရိယသီလေန သမန္နာဂတာ။ **ဗဟုဿုတာ** တိ ပဋိဝေဓဗာဟုသစ္စေန သမန္နာဂတာ။ **တာဒိသေ**တိ ဧဝရူပေ ဗာဟိတပာပေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဗြာဟ္မဏေ နိမန္တနတ္ထာယ ဥပသင်္ကမာမာတိ။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ ပုစ္ဆိ ''သမ္မ ဝိဓုရ, ဧဝရူပာ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျာ ဗြာဟ္မဏာ ကဟံ ဝသန္တီ''တိ? ဥတ္တရဟိမဝန္တေ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရေ, မဟာရာဇာတိ။ ''တေန ဟိ, ပဏ္ဍိတ, တဝ ဗလေန မယှံ တေ ဗြာဟ္မဏေ ပရိယေသာ''တိ တုဋ္ဌမာနသော ကထမာဟ –

၂၆၉. ''ဧတေ ခော ဗြာဟ္မဏာ ဝိဓုရ၊ သီလဝန္တော ဗဟုဿုတာ။
ဧတေ ဝိဓုရ ပရိယေသ၊ ခိပ္ပဉ္စ နေ နိမန္တယာ''တိ။

မဟာသတ္တော ''သာဓူ''တိ တဿ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ သ ဗ္ဗေ နဂရဝါသိနော အနံ ဒတွာ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ သမာဒိန္နသီလာ ဟောန္တူ''တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ ''တုမ္ဟေပိ သဒ္ဓိံ ပရိဇနေန ဥပေါသထံ သမာဒိယထာ''တိ ဝတွာ သယံ ပာတောဝ ဘုဉ္ဇိတွာ ဥပေါသထံ သမာဒာယ သာယန္ဟသမ ယေ ဇာတိပုပ္ဖပုဏ္ဏံ သုဝဏ္ဏသမုဂ္ဂံ အာဟရာပေတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ ပဉ္စပတိဋ္ဌိတံ ပတိဋ္ဌဟိတွာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ဂုဏေ အနုဿရိတွာ ဝန္ဒိတွာ ''ဥတ္တရဟိမဝန္တေ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရဝါသိနော ပဉ္စသတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သွေဝ အမှာကံ ဘိက္ခံ ဂဏှန္တူ''တိ နိမန္တေတွာ အာကာသေ အဋ္ဌ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိယော ဝိဿဇ္ဇေသိ။ တဒါ တတ္ထ ပဉ္စသတာ ပစ္စေ ကဗုဒ္ဓါ ဝသန္တိ, ပုပ္ဖာနိ ဂန္တွာ တေသံ ဥပရိ ပတိံသု။ တေ အာဝဇ္ဇေန္တာ တံ ကာရဏံ ဉတွာ ''မာရိသာ, ဝိဓုရပဏ္ဍိ တေန နိမန္တိတမှာ, န ခော ပနေသ ဣတ္တရသတ္တော, ဗုဒ္ဓင်္ကုရော ဧသ, ဣမသ္မိံယေဝ ကပ္ပေ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတိ, ကရိဿာမဿ သင်္ဂဟ''န္တိ နိမန္တနံ အဓိဝါသယိံသု။ မဟာသတ္တော ပုပ္ဖာနံ အနာဂမနသညာယ အဓိဝါသိတဘာဝံ ဉတွာ ''မဟာရာဇ, သွေဝ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အာဂမိဿန္တိ, သက္ကာရသမ္မာနံ ကရောဟီ''တိ အာဟ။ ရာဇာ ပုနဒိဝသေ မဟာသက္ကာရံ ကတွာ မဟာတလေ မဟာရဟာနိ အာသနာနိ ပညပေသိ။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အနောတတ္တဒဟေ ကတသရီရ ပဋိဇဂ္ဂနာ ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ အာကာသေနာဂန္တွာ ရာဇင်္ဂဏေ ဩတရိံသု။ ရာဇာ စ ဗောဓိသတ္တော စ ပသန္န မာနသာ တေသံ ဟတ္ထတော ပတ္တာနိ ဂဟေတွာ ဟသာဒံ အာရောပေတွာ နိသီဒာပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ပဏီ တေန ခာဒနီယေန ဘောဇနီယေန ပရိဝိသိံသု။ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ စ ပုနဒိဝသတ္ထာယာတိ ဧဝံ သတ္တ ဒိဝသေ နိမန္တေတွာ မဟာဒါနံ ဒတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ အဒံသု။ တေ အနုမောဒနံ ကတွာ အာကာသေန တတ္ထေဝ ဂတာ, ပရိက္ခာရာပိ တေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ ဂတာ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''အနစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, ကောသလရညော မမ ဥပဋ္ဌာကဿ သတော ဝိ စေယျဒါနံ အတုံ, ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ အနုပ္ပန္နေပိ ဗုဒ္ဓေ ဒါနံ အဒံသုယေဝါ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, ဝိဓုရပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

ဒသဗြာဟ္မဏဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၄၉၆] ၁၃. ဘိက္ခာပရမ္ပရဇာတကဝဏ္ဏနာ

သုခုမာလရူပံ ဒိသွာတိ ကြဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အညတရံ ကုဋုမ္ဗိကံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ကိရ သဒ္ဓော အဟောသိ ပသန္နော, တထာဂတဉ္စ သင်္ဃဉ္စ စ နိဗဒ္ဓံ မဟာသက္ကာရံ ကရောတိ။ အထေကဒိဝသံ စိန္တေသိ “အဟံ ဗုဒ္ဓရတနဿ စေဝ သင်္ဃရတနဿ စ ပဏီတာနိ ခာဒနီယဘောဇနီယာနိ စေဝ သုခုမဝတ္ထာနိ စ ဒေန္တော နိစ္စံ မဟာသက္ကာရံ ကရောမိ, ဣဒါနိ ဓမ္မရတနဿပိ ကရိဿာမိ, ကထံ နု ခော တဿ သက္ကာရံ ကရောန္တေန ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ သော ဗဟူနိ ဂန္ဓမာလာဒီနိ အာဒါယ ဇေတဝနံ ဂန္တွာ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ပုစ္ဆိ “အဟံ, ဘန္တေ, ဓမ္မရတနဿ သက္ကာရံ ကတ္တုကာမောမှိ, ကထံ နု ခော တဿ သက္ကာရံ ကရောန္တေန ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ အထ နံ သတ္ထာ အာဟ – “သစေ ဓမ္မရတနဿ သက္ကာရံ ကတ္တုကာမော, ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကဿ အာနန္ဒဿ သက္ကာရံ ကရောဟီ”တိ။ သော “သာဓူ”တိ ပဋိဿုဏိတွာ ထေရံ နိမန္တေတွာ ပုနဒိဝသေ မဟန္တေန သက္ကာရေန အတ္တနော ဂေဟံ နေတွာ မဟာရဟေ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေတွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဒတွာ မဟဂ္ဃေ တိစီဝရပ္ပဟောနကေ သာဋကေ အဒါသိ။ ထေရောပိ “အယံ သက္ကာရော ဓမ္မရတနဿ ကတော, န မယှံ အနုစ္ဆဝိကော, အဂ္ဂသာဝကဿ ဓမ္မသေနာပတိဿ အနုစ္ဆဝိကော”တိ စိန္တေတွာ ပိဏ္ဍပါတဉ္စ ဝတ္ထာနိ စ ဝိဟာရံ ဟရိတွာ သာရိပုတ္တတ္ထေရဿ အဒါသိ။ သောပိ “အယံ သက္ကာရော ဓမ္မရတနဿ ကတော, ဧကန္တေန ဓမ္မဿ သာမိနော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿေဝ အနုစ္ဆဝိကော”တိ စိန္တေတွာ ဒသဗလဿ အဒါသိ။ သတ္ထာ အတ္တနော ဥတ္တရိတရံ အဒိသွာ တံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိ, စီဝရသာဋကေ အဂ္ဂဟေသိ။

ဘိက္ခူ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, အသုကော နာမ ကုဋုမ္ဗိကော ‘ဓမ္မရတနဿ သက္ကာရံ ကရောမီ’တိ ဓမ္မဘဏ္ဍာဂါရိကဿ အာနန္ဒတ္ထေရဿ အဒါသိ။ ထေရော ‘နာယံ မယှံ အနုစ္ဆဝိကော’တိ ဓမ္မသေနာပတိနော အဒါသိ, သောပိ ‘နာယံ မယှံ အနုစ္ဆဝိကော’တိ တထာဂတဿ အဒါသိ။ တထာဂတော အညံ ဥတ္တရိတရံ အပဿန္တော အတ္တနော ဓမ္မဿာမိတာယ ‘မယှမေဝေသော အနုစ္ဆဝိကော’တိ တံ ပိဏ္ဍပါတံ ပရိဘုဉ္ဇိ, စီဝရသာဋကေပိ ဂဏှိ, ဧဝံ သော ပိဏ္ဍပါတော ယထာနုစ္ဆဝိကတာယ ဓမ္မဿာမိနောဝ ပါဒမူလံ ဂတော”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ ပိဏ္ဍပါတော ပရမ္ပရာ ယထာနုစ္ဆဝိကံ ဂစ္ဆတိ, ပုဗ္ဗေပိ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ အဂမာသိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တော အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ဧဝံ သန္တေပိဿ ဝိနိစ္ဆယော သုညော ဝိယ အဟောသိ။ ရာဇာ အတ္တနော အဂုဏဂဝေသကော ဟုတွာ အန္တော နိဝေသနာဒီနိ ပရိဂ္ဂဏှန္တော အန္တေပုရေ စ အန္တောနဂရေ စ ဒွါရဂါမေသု စ အတ္တနော အဂုဏံ ကထေန္တံ အဒိသွာ “ဇနပဒေ ဂဝေသိဿာမီ”တိ အမစ္စာနံ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ပုရောဟိတေန သဒ္ဓိံ အညာတကဝေသေနေဝ ကာသိရဋ္ဌေ စရန္တော ကဉ္စိ အဂုဏံ ကထေန္တံ အဒိသွာ ပစ္စန္တေ ဧကံ နိဂမံ ပတွာ ဗဟိဒွါရသာလာယံ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ နိဂမဝါသီ အသီတိကောဋိဝိဘဝေါ ကုဋုမ္ဗိကော မဟန္တေန ပရိဝါရေန နှာနတိတ္ထံ ဂစ္ဆန္တော သာလာယံ နိသိန္နံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ သုခုမာလသရီရံ ရာဇာနံ ဒိသွာ ဥပ္ပန္နသိနေဟော သာလံ ပဝိသိတွာ ပဋိသန္ထာရံ ကတွာ “ဣဓေဝ ဟောထာ”တိ ဝတွာ ဂေဟံ ဂန္တွာ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ သမ္ပာဒေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဘတ္တဘာဇနာနိ ကဟာပေတွာ အဂမာသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဟိမဝန္တတော ပဉ္စာဘိညော တာပသော အာဂန္တွာ တတ္ထေဝ နိသီဒိ။ နန္ဒမူလကပဗ္ဘာရတော ပစ္စေကဗုဒ္ဓောပိ အာဂန္တွာ တတ္ထေဝ နိသီဒိ။

ကုဋုမ္ဗိကော ရညော ဟတ္ထဓောဝနုဒကံ ဒတွာ နာနဂ္ဂရသေဟိ သူပဗျဉ္ဇနေဟိ ဘတ္တပါတိံ သဇ္ဇေတွာ ရညော ဥပနေသိ။ ရာဇာ နံ ဂဟေတွာ ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏဿ အဒါသိ။ ဗြာဟ္မဏော ဂဟေတွာ တာပသဿ အဒါသိ။ တာပသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝါမဟတ္ထေန ဘတ္တပါတိံ, ဒက္ခိဏဟတ္ထေန ကမဏ္ဍလုံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ပတ္တေ ဘတ္တံ ပက္ခိပိ။ သော ကဉ္စိ အနိမန္တေတွာ အနာပုစ္ဆိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိ။ တဿ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ ကုဋုမ္ဗိကော စိန္တေသိ “မယာ ရညော ဘတ္တံ ဒိန္နံ, ရညာ ဗြာဟ္မဏဿ, ဗြာဟ္မဏေန တာပသဿ, တာပသေန ပစ္စေကဗုဒ္ဓဿ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓော ကဉ္စိ အနာပုစ္ဆိတွာ ပရိဘုဉ္ဇိ, ကိံ နု ခော ဣမေသံ ဒါနကာရဏံ, ကိံ ဣမဿ ကဉ္စိ အနာပုစ္ဆိတွာဝ ဘုဉ္ဇနကာရဏံ, အနုပုဗ္ဗေန တေ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ သော ဧကေကံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ပုစ္ဆိ။ တေပိဿ ကထေသုံ –

၂၇၀. “သုခုမာလရူပံ ဒိသွာ၊ ရညာ ဝိဝနမာဂတံ။
ကုဉ္ဇာကရဝရူပေတံ၊ မဟာသယနမုပါသိတံ။

၂၇၁. “တဿ တေ ပေမကေနာဟံ၊ အဒါသိံ ဝဍ္ဎမောဒနံ။
သာလီနံ ဝိစိတံ ဘတ္တံ၊ သုစိံ မံသူပသေစနံ။

၂၇၂. “တံ တွံ ဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂယှ၊ ဗြာဟ္မဏဿ အဒါသယိ။
အတ္တာနံ အနသိတွာန၊ ကောယံ ဓမ္မော နမတ္ထု တေ။

၂၇၃. “အာစရိယော ဗြာဟ္မဏော မယှံ၊ ကိစ္စာကိစ္စေသု ဗျာဝဋော။
ဂရု စ အာမန္တနီယော စ၊ ဒါတုမရဟာမိ ဘောဇနံ။

၂၇၄. “ဗြာဟ္မဏံ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကေတမံ ရာဇပူဇိတံ။
ရာဇာ တေ ဘတ္တံ ပါဒါသိ၊ သုစိံ မံသူပသေစနံ။

၂၇၅. “တံ တွံ ဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂယှ၊ ဣသိဿ ဘောဇနံ အဒါ။
အခေတ္တညူသိ ဒါနဿ၊ ကောယံ ဓမ္မော နမတ္ထု တေ။

၂၇၆. “ဘရာမိ ပုတ္တဒါရေ စ၊ ဃရေသု ဂဓိတော အဟံ။
ဘုဉ္ဇေ မာနုသကေ ကာမေ၊ အနုသာသာမိ ရာဇိနော။

၂၇၇. “အာရညိကဿ ဣသိနော၊ စိရရတ္တံ တပဿိနော။
ဝုဍ္ဎဿ ဘာဝိတတ္တဿ၊ ဒါတုမရဟာမိ ဘောဇနံ။

၂၇၈. “ဣသိဉ္စ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိသံ ဓမနိသန္ထတံ။
ပရူဠှကစ္ဆနခလောမံ၊ ပင်္ကဒန္တံ ရဇဿိရံ။

၂၇၉. “ဧကော အရညေ ဝိဟရသိ၊ နာဝကင်္ခသိ ဇီဝိတံ။
ဘိက္ခု ကေန တယာ သေယျော၊ ယဿ တွံ ဘောဇနံ အဒါ။

၂၈၀. “ခဏန္တာလုကလမ္ဗာနိ၊ ဗိလာလိတက္ကလာနိ စ။
ဓုနံ သာမာကနီဝါရံ၊ သင်္ဃာရိယံ ပသာရိယံ။

၂၈၁. “သာကံ ဘိသံ မဓုံ မံသံ၊ ဗဒရာမလကာနိ စ။
တာနိ အာဟရိတွာ ဘုဉ္ဇာမိ၊ အတ္ထိ မေ သော ပရိဂ္ဂဟော။

၂၈၂. “ပစန္တော အပစန္တဿ၊ အမမဿ သကိဉ္စနော။
အနာဒါနဿ သာဒါနော၊ ဒါတုမရဟာမိ ဘောဇနံ။

၂၈၃. “ဘိက္ခုဉ္စ ဒါနိ ပုစ္ဆာမိ၊ တုဏှီမာသီန သုဗ္ဗတံ။
ဣသိ တေ ဘတ္တံ ပါဒါသိ၊ သုစိံ မံသူပသေစနံ။

၂၈၄. “တံ တွံ ဘတ္တံ ပဋိဂ္ဂယှ၊ တုဏှီ ဘုဉ္ဇသိ ဧကကော။
နာညံ ကဉ္စိ နိမန္တေသိ၊ ကောယံ ဓမ္မော နမတ္ထု တေ။

၂၈၅. “န ပစာမိ န ပါစေမိ၊ န ဆိန္ဒါမိ န ဆေဒယေ။
တံ မံ အကိဉ္စနံ ဉတွာ၊ သဗ္ဗပါပေဟိ အာရတံ။

၂၈၆. “ဝါမေန ဘိက္ခမာဒါယ၊ ဒက္ခိဏေန ကမဏ္ဍလုံ။

ဣသိ မေ ဘတ္တံ ဟာအာသိ၊ သုစိံ မံသူပသေစနံ။

၂၈၇. “ဧတေ ဟိ အတုမရဟန္တိ၊ သမမာ သပရိဂ္ဂဟာ။
ပစ္စနီကမဟံ မညေ၊ ယော အတာရံ နိမန္တယေ”တိ။

တတ္ထ **ဝိဝန**န္တိ နိရုဒကာရညသဒိသံ ဣမံ ပစ္စန္တံ အာဂတံ။ **ကူဋာကရဝရူပေတ**န္တိ ကူဋာကရဝရေန ဥပဂတံ, ကောံ ဝရကူဋာကရတသိန္တိ အတ္ထော။ **မဟာသယနမုဟာသိတ**န္တိ တတ္ထေဝ သုပညတ္တံ သိရိသယနံ ဥဟာသိတံ။ **တသ္သ တေ**တိ ဧဝရူပံ တံ ဒိသွတ အဟံ ပေမမကာသိံ, တသ္သ တေ ပေမကေန။ **ဝမုမောဒန**န္တိ ဥတ္တမောဒနံ။ **ဝိစိတ**န္တိ အပဂတခဏ္ဍကာဠကေဟိ ဝိစိတတဏ္ဍုလေဟိ ကတံ။ **အအာသယီ**တိ အအာသိ။ **အတ္တာန**န္တိ အတ္တနာ, အယမေဝ တ ဟ ဌော။ **အနသိတွတနာ**တိ အဘုဉ္ဇိတွတ။ **ကောယံ ဓမ္မော**တိ မဟာရာဇ, ကော ဧသ တုမှာကံ သဘာတော။ **နမတ္ထု တေ**တိ နမော တဝ အတ္ထု, ယော တွံ အတ္တနာ အဘုဉ္ဇိတွတ ပရသ္သ အအာသိ။

အာစရိယောတိ ကုဇ္ဈမ္ပိက သေ မယှံ အာစာရသိက္ခာပကော အာစရိယော။ **ဗ္ဗာဝဋ္ဌော**တိ ဥသ္သုကော။ **အာမန္တနီယော**တိ အာမန္တေတဗ္ဗယုတ္တကော မယာ ဒိန္နံ ဘတ္တံ ဂဟေတုံ အနုရူပော။ **အာတုမရဟာမီ**တိ “အဟံ ဧဝရူပသ္သ အာစရိယသ္သ ဘောဇနံ အာတုံ အရဟာမီ”တိ ရာဇာ ဗ္ရာဟ္မဏသ္သ ဂုဏံ ဝဏ္ဏေသိ။ **အခေတ္တညူသီ**တိ နာဟံ အနသွ သ ခေတ္တံ, မယိ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ န ဟောတီတိ ဧဝံ အတ္တာနံ အနသ္သ အခေတ္တံ ဇာနာသိ မညေတိ။ **အနုသာသာမီ**တိ အတ္တနော အတ္ထံ ပဟာယ ရညော အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အနုသာသာမိ။

ဧဝံ အတ္တနော အဂုဏံ ကထေတွတ **အာရညိကသ္သာ**တိ ဣသိနော ဂုဏံ ကထေသိ။ **ဣသိနော**တိ သီလာဒိဂုဏပရိယေသကသ္သ။ **တပသ္သိနော**တိ တပနိသ္သိတသ္သ။ **ဝုမုသ္သာ**တိ ပဏ္ဍိတသ္သ ဂုဏဝုမုသ္သ။ **နာဝကင္ခသီ**တိ သယံ ဒု လ္လဘဘောဇနော ဟုတွတ ဧဝရူပံ ဘောဇနံ အညသ္သ ဒေသိ, ကိံ အတ္တနော ဇီဝိတံ န ကင္ခသိ။ **ဘိက္ခု ကေနာ**တိ အယံ ဘိက္ခု ကတရေန ဂုဏေန တယာ သေဋ္ဌတရော။

ခဏန္တာလုကလမ္ဗာနီတိ ခဏန္တော အာလူနိ စေဝ တာလကန္ဒာနိ စ။ **ဗိလာလိတက္ကလာနိ စာ**တိ ဗိလာလိကန္ဒ တက္ကလကန္ဒာနိ စ။ **ဓုနံ သာမာကနီတရ**န္တိ သာမာကဉ္စ နီတရဉ္စ ဓုနိတွတ။ **သဃ္ဃာရိယံ ပသာရိယ**န္တိ ဧတေ သာမာက နီတရေ ဓုနန္တော သဃ္ဃာရေတွတ ပုန သုက္ခာပိတေ ပသာရေတွတ သုပ္ပေန ပပ္ဖောဋေတွတ ကောဋ္ဋေတွတ တဏ္ဍု လေ အာဒာယ ပစိတွတ ဘုဉ္ဇာမီတိ ဝဒတိ။ **သာက**န္တိ ယံ ကိဉ္စိ သူပေယျပဏ္ဏံ။ **မံသ**န္တိ သီဟဗျဂ္ဃဝိဃာသာဒိမံ သံ။ **တာနိ အာဟရိတွတ**တိ တာနိ သာကာဒီနိ အာဟရိတွတ။ **အမမသ္သာ**တိ တဏှာဒိဋ္ဌိမမတ္တရဟိတသ္သ။ **သကိဉ္စ နော**တိ သပလိဗောဓော။ **အနာအနသ္သာ**တိ နိဂ္ဂဟဏသ္သ။ **အာတုမရဟာမီ**တိ ဧဝရူပသ္သ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသ္သ အတ္တနာ လ ဒ္ဓဘောဇနံ အာတုံ အရဟာမိ။

တုဏှီဟီမာသီနန္တိ ကိဉ္စိ အဝတွတ နိသိန္နံ။ **အကိဉ္စန**န္တိ ရာဂကိဉ္စနာဒီဟိ ရဟိတံ။ **အာရတ**န္တိ ဝိရတံ သဗ္ဗဟ ဟာနိ ပဟာယ ဌိတံ။ **ကမဏ္ဍလု**န္တိ ကုဏ္ဍိကံ။ **ဧတေ ဟီ**တိ ဧတေ ရာဇာဒယော တယော ဇနာတိ ဟတ္ထံ ပသာရေတွတ တေ နိဒ္ဒိသန္တော ဝေမာဟ။ **အာတုမရဟန္တီ**တိ မာဒိသသ္သ အာတုံ အရဟန္တိ။ **ပစ္စနီက**န္တိ ပစ္စနီကပဋိပဒံ။ အယကသွ သ ဟိ နိမန္တနံ ကေဝီသတိယာ အနေသနာသု အညတရာယ ပိဏ္ဍပါတပရိယေသနာယ ဇီဝိကကပ္ပနသင္ခါတာ မိစ္ဆာဇီဝပ ဋိပတ္တိ နာမ ဟောတိ။

တသ္သ ဝစနံ သုတွတ ကုဇ္ဈမ္ပိကော အတ္တမနော ဒွေ ဩသာနကထာ အဘာသိ –

၂၈၈. “အတ္တာယ ဝတ မေ အဇ္ဇ၊ ဣဓာဂစ္ဆိ ရထေသဘော။
သောဟံ အဇ္ဇ ပဇာနာမိ၊ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ။

၂၈၉. “ရသေသု ဂိဒ္ဓါ ရာဇာနော၊ ကိစ္စာကိစ္စေသု ဗ္ရာဟ္မဏာ။
ဣသီ မူလဖလေ ဂိဒ္ဓါ၊ ဝိပ္ပမုတ္တာ စ ဘိက္ခတေ”တိ။

တတ္ထ **ရထေသဘော**တိ ရာဇာနံ သန္ဓာယာဟ။ **ကိစ္စာကိစ္စေသူ** တိ ရညော ကိစ္စကရဏီယေသု။ **ဘိက္ခတေ** တိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ ဘိက္ခတေ ပန သဗ္ဗဘဝေဟိ ဝိပ္ပမုတ္တာ။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ တသ္သ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော, တထာ တာပသော။ ရာဇာ ပန ကတိပါဟံ တသ္သ သန္တိကေ ဝသိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ ဂတော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ ပိဏ္ဍပါတော ယထာနုစ္ဆဝိကံ ဂစ္ဆတိ , ပုဗ္ဗေပိ ဂတောယေဝ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ ကုဏ္ဍလိနိကော ဓမ္မရတနသ္သ သက္ကာရကာရကော ကုဏ္ဍလိကော အဟောသိ, ရာဇာ အာနန္ဒော, ပုရောဟိတော သာရိပုတ္တော, ဟိမဝန္တတာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

ဘိက္ခာပရမ္ပရဇာတကဝဏ္ဏနာ တေရသမာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

ကေအာရံ စန္ဒကိန္နရီ၊ ဥက္ကုသုဒ္ဒာလဘိသကံ။
သုရုစိ ပဉ္စုပေါသထံ၊ မဟာမောရစ္ဆ တစ္ဆကံ။

မဟာတဏှာ သာခိနံ၊ ဒသဗ္ရာဟ္မဏဇာတကံ။
ဘိက္ခာပရမ္ပရာပိ စ၊ တေရသာနိ ပကိဏ္ဏကေ။

ပကိဏ္ဏကနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

၁၅. ဝီသတိနိပါတော

[၄၉၇] ၁. မာတင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကုတော နု အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသီ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥဒေနံ နာမ ဝံသရာဇာနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တသ္မိဉှိ ကာလေ အာယသ္မာ ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇော ဇေတဝနတော အာကာသေန ဂန္တွာ ယေဘုယျေန ကောသမ္ဗိယံ ဥဒေနဿ ရညော ဥယျာနံ ဒိဝါဝိဟာရာယ ဂစ္ဆတိ။ ထေရော ကိရ ပုရိမဘဝေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ဒီဃမဒ္ဓါနံ တသ္မိံ ဥယျာနေ မဟာပရိဝါရော သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝိ။ သော တေန ပုဗ္ဗာစိဏ္ဏေန ယေဘုယျေန တတ္ထေဝ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိတွာ ဖလသမာပတ္တိသုခေန ဝီတိနာမေတိ။ တသ္မိံ ဧကဒိဝသံ တတ္ထ ဂန္တွာ သုပုပ္ဖိတသာလမူလေ နိသိန္နေ ဥဒေနော သတ္တာဟံ မဟာပါနံ ပိဝိတွာ “ဥယျာနကီဠံ ကီဠိဿာမီ”တိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဥယျာနံ ဂန္တွာ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဋေ အညတရာယ ဣတ္ထိယာ အင်္ကေ နိပန္နော သုရာမဒမတ္တတာယ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိ။ ဂါယန္တာ နိသိန္နိတ္ထိယော တူရိယာနိ ဆဍ္ဍေတွာ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ ပုပ္ဖဖလာဒီနိ ဝိစိနန္တိယော ထေရံ ဒိသွာ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ နိသီဒိံသု။ ထေရော တာသံ ဓမ္မကထံ ကထေန္တော နိသီဒိ။ ဣတရာပိ ဣတ္ထီ အင်္ဂံ စာလေတွာ ရာဇာနံ ပဗောဓေတွာ “ကုဟိံ တာ ဝသလိယော ဂတာ”တိ ဝုတ္တေ “ဧကံ သမဏံ ပရိဝါရေတွာ နိသိန္နာ”တိ အာဟ။ သော ကုဒ္ဓေါ ဂန္တွာ ထေရံ အက္ကောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ “ဟန္ဒာဟံ, တံ သမဏံ တမ္ဗကိပိလ္လကေဟိ ခါဒါပေဿာမီ”တိ ကောဓဝသေန ထေရဿ သရီရေ တမ္ဗကိပိလ္လကပုဋံ ဘိန္ဒာပေသိ။ ထေရော အာကာသေ ဌတွာ တဿောဝါဒံ ဒတွာ ဇေတဝနေ ဂန္ဓကုဋိဒွါရေယေဝ ဩတရိတွာ တထာဂတေန “ကုတော အာဂတောသီ”တိ ပုဋ္ဌော ထေရော တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သတ္ထာ “န ခော, ဘာရဒွါဇ, ဥဒေနော ဣဒါနေဝ ပဗ္ဗဇိတေ ဝိဟေဌေတိ, ပုဗ္ဗေပိ ဝိဟေဌေသိယေဝါ”တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗောဓိသတ္တော ဗဟိနဂရေ စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ, “မာတင်္ဂေါ”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ အပရဘာဂေ ဝိညုတံ ပတ္တော “မာတင်္ဂပဏ္ဍိတော”တိ ပါကဋော အဟောသိ။ တဒာ ဗာရာဏသိသေဋ္ဌိနော ဓီတာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ နာမ ဧကမာသဒွေမာသန္တရေန မဟာပရိဝါရာ ဥယျာနံ ကီဠိတုံ ဂစ္ဆတိ။ အထေကဒိဝသံ မဟာသတ္တော ကေနစိ ကမ္မေန နဂရံ ပဝိသန္တော အန္တရဒွါရေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ ဒိသွာ ဧကမန္တံ အပဂန္တွာ အလ္လီယိတွာ အဋ္ဌာသိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ သာဏိယာ အန္တရေန ဩလောကေန္တီ တံ ဒိသွာ “ကော ဧသော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “စဏ္ဍာလော အယျေ”တိ ဝုတ္တေ “အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗယုတ္တကံ ဝတ ပဿာမီ”တိ ဂန္ဓောဒကေန အက္ခီနိ ဓောဝိတွာ တတော နိဝတ္တိ။ တာယ သဒ္ဓိံ နိက္ခန္တဇနော “အရေ, ဒုဋ္ဌ စဏ္ဍာလ, အဇ္ဇ တံ နိဿာယ အမှာကံ အမူလကံ သုရာဘတ္တံ နဋ္ဌ”န္တိ ကောဓာဘိဘူတော မာတင်္ဂပဏ္ဍိတံ ဟတ္ထေဟိ စ ပါဒေဟိ စ ပေါထေတွာ ဝိသညိံ ကတွာ ပက္ကာမိ။ သော မုဟုတ္တံ ဝီတိနာမေတွာ ပဋိလဒ္ဓသညော စိန္တေသိ “ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ပရိဇနော မံ နိဒ္ဒောသံ အကာရဏေန ပေါထေသိ, ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ လဘိတွာဝ ဥဋ္ဌဟိဿာမိ, နော အလဘိတွာ”တိ အဓိဋ္ဌာယ ဂန္တွာ တဿာ ပိတု နိဝေသနဒွါရေ နိပဇ္ဇိ။ သော “ကေန ကာရဏေန နိပန္နောသီ”တိ ဝုတ္တေ “အညံ ကာရဏံ နတ္ထိ, ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ မေ အတ္ထော”တိ အာဟ။ ဧကော ဒိဝသော အတီတော, တထာ ဒုတိယော, တတိယော, စတုတ္ထော, ပဉ္စမော, ဆဋ္ဌော စ။ ဗောဓိသတ္တာနံ အဓိဋ္ဌာနံ နာမ သမိဇ္ဈတိ, တသ္မာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ နီဟရိတွာ တဿ အဒံသု။

အထ နံ သာ “ဥဋ္ဌေဟိ, သာမိ, တုမှာကံ ဂေဟံ ဂစ္ဆာမာ”တိ အာဟ။ ဘဒ္ဒေ, တဝ ပရိဇနေနမှိ သုပေါထိတော ဒုဗ္ဗလော, မံ ဥက္ခိပိတွာ ပိဋ္ဌိံ အာရောပေတွာ အာဒာယ ဂစ္ဆာဟီတိ။ သာ တထာ ကတွာ နဂရဝါသီနံ ပဿန္တာနညေဝ နဂရာ နိက္ခမိတွာ စဏ္ဍာလဂါမကံ ဂတာ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ဇာတိသမ္ဘေဒဝီတိက္ကမံ အကတွာဝ ကတိပါဟံ ဂေဟေ ဝသာပေတွာ စိန္တေသိ “အဟမေတံ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တံ ကရောန္တော ပဗ္ဗဇိတွာဝ ကာတုံ သက္ခိဿာမိ, န အညထာ”တိ ။ အထ နံ အာမန္တေတွာ ‘ဘဒ္ဒေ, မယိ အရညတော ကိဉ္စိ အနာဟရန္တေ အမှာကံ ဇီဝိကာ နပ္ပဝတ္တတိ, ယာဝ မမာဂမနာ မာ ဥက္ကဏ္ဌိ, အဟံ အရညံ ဂမိဿာမီ”တိ ဝတွာ ဂေဟတသိနောပိ “ဣမံ မာ ပမဇ္ဇိတ္ထာ”တိ ဩဝဒိတွာ အရညံ ဂန္တွာ သမဏပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အပ္ပမတ္တော သတ္တမေ ဒိဝသေ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော စ ပဉ္စ အဘိညာယော စ ဥပ္ပာဒေတွာ “ဣဒါနိ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ အဝဿယော ဘဝိတုံ သက္ခိဿာမီ”တိ ဣဒ္ဓိယာ ဂန္တွာ စဏ္ဍာလဂါမဒွါရေ ဩတရိတွာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဂေဟဒွါရံ အဂမာသိ။ သာ တဿာဂမနံ သုတွာ

ဂေဟတော နိက္ခမိတ◌တ “သာမိ, ကသ္ပာ မံ အနာထံ ကတ◌တ ပဗ္ဗဇိတောသိ”တိ ပရိဒေဝိ။ အထ နံ “ဘဒ္ဒေ, မာ စိန္တယိ, တဝ ဟေရညကာယသတော ဣတအနိ မဟန္တတရံ ယသံ ကရိဿာမိ, အပိစ ခော ပန ‘န မယှံ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတော သာမိကော, မဟာဗြဟ္မာ မေ သာမိကော’တိ ဧတ္တကံ ပရိသမဇ္ဈေ ဝတ္တုံ သက္ခိဿသီ’တိ အာဟ။ “အာမ, သာမိ, သက္ခိဿာမိ”တိ။ “တေန ဟိ “ဣတအနိ တေ သာမိကော ကုဟိန္တိ ပုဋ္ဌာ ‘ဗြဟ္မလောကံ ဂတော’တိ ဝတ◌တ ‘ကဒါ အာဂမိဿတီ’တိ ဝုတ္တေ ‘ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ပုဏ္ဏမာယံ စန္ဒံ ဘိန္ဒိတ◌တ အာဂမိဿတီ’တိ ဝဒေယ္ယာသီ”တိ နံ ဝတ◌တ မဟာသတ္တော ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။

ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာပိ ဗာရာဏသိယံ မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ တေသု တေသု ဌာနေသု တထာ ကထေသိ။ မဟာဇနော “အဟော မဟာဗြဟ္မာ သမာနော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ န ဂစ္ဆတိ, ဧဝမေတံ ဘဝိဿတီ”တိ သဒ္ဒဟိ။ ဗောဓိသတ္တောပိ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ စန္ဒဿ ဂဂနမဇ္ဈေ ဌိတကာလေ ဗြဟ္မတ္တဘာဝံ မာပေတ◌တ သကလံ ကာသိရဋ္ဌံ ဒ◌တဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသိနဂရဉ္စ ဧကောဘာသံ ကတ◌တ စန္ဒမဏ္ဍလံ ဘိန္ဒိတ◌တ ဩတရိတ◌တ ဗာရာဏသိယာ ဥပရူပရိ တိက္ခတ္တုံ ပရိဗ္ဗမိတ◌တ မဟာဇနေန ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇိယမာနော စဏ္ဍာလဂါမကာဘိမုခော အဟောသိ။ ဗြဟ္မဘတ္တာ သန္နိပတိတ◌တ စဏ္ဍာလဂါမကံ ဂန္တ◌တာ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ဂေဟံ သုဒ္ဓဝတ္ထေဟိ ဆာဒေတ◌တ ဘူမိံ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓေဟိ ဩပုဉ္ဆိတ◌တ ပုပ္ဖာနိ ဝိကိရိတ◌တ ဓူမံ ဒတ◌တ စေလဝိတာနံ ပသာရေတ◌တ မဟာသယနံ ပညပေတ◌တ ဂန္ဓတေလေဟိ ဒီပံ ဇာလေတ◌တ ဒ◌တရေ ရဇတပဋ္ဋဝဏ္ဏတလုကံ ဩကိရိတ◌တ ပုပ္ဖာနိ ဝိကိရိတ◌တ ဓဇေ ဗန္ဓိံသု။ ဧဝံ အလင်္ကတေ ဂေဟေ မဟာသတ္တော ဩတရိတ◌တ အန္တော ပဝိသိတ◌တ ထောကံ သယနပိဋ္ဌေ နိသီဒိ။

တဒါ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ ဥတုနီ ဟောတိ။ အထဿာ အင်္ဂုဋ္ဌကေန နာဘိံ ပရာမသိ, ကုစ္ဆိယံ ဂဗ္ဘော ပတိဋ္ဌာသိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော အာမန္တေတ◌တ “ဘဒ္ဒေ, ဂဗ္ဘော တေ ပတိဋ္ဌိတော, တ◌ဝံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိဿသိ, တ◌ဝမ္ပိ ပုတ္တောပိ တေ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တာ ဘဝိဿထ, တဝ ပာဒဓောဝနဥဒကံ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇူနံ အဘိသေကောဒကံ ဘဝိဿတိ, နဟာနောဒကံ ပန တေ အမတောသဓံ ဘဝိဿတိ, ယေ တံ သီသေ အာသိဉ္စိဿန္တိ, တေ သဗ္ဗရောဂေဟိ မုစ္စိဿန္တိ, ကာဠကဏ္ဏိံ ပရိဝဇ္ဇေဿန္တိ, တဝ ပာဒပိဋ္ဌေ သီသံ ဌပေတ◌တ ဝန္ဒန္တာ သဟဿံ ဒဿန္တိ, သောတပထေ ဌတ◌တ ဝန္ဒန္တာ သတံ ဒဿန္တိ, စက္ခုပထေ ဌတ◌တ ဝန္ဒန္တာ ဧကံ ကဟာပဏံ ဒတ◌တ ဝန္ဒိဿန္တိ, အပ္ပမတ◌တာ ဟောဟီ”တိ နံ ဩဝဒိတ◌တ ဂေဟာ နိက္ခမိတ◌တ မဟာဇနဿ ပဿန္တဿေဝ ဥပ္ပတိတ◌တ စန္ဒမဏ္ဍလံ ပာဝိသိ။ ဗြဟ္မဘတ္တာ သန္နိပတိတ◌တ ဌိတကာဝ ရတ္တိံ ဝီတိနာမေတ◌တ ပာတောဝ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကံ သုဝဏ္ဏသိဝိကံ အာရောပေတ◌တ သီသေန ဥက္ခိပိတ◌တ နဂရံ ပဝိသိံသု။ “မဟာဗြဟ္မဘရိယာ”တိ တံ ဥပသင်္ကမိတ◌တ မဟာဇနော ဂန္ဓမာလာဒီဟိ ပူဇေသိ။ ပာဒပိဋ္ဌေ သီသံ ဌပေတ◌တ ဝန္ဒိတုံ လဘန္တာ သဟဿတ္ထဝိကံ ဒေန္တိ, သောတပထေ ဌတ◌တ ဝန္ဒိတုံ လဘန္တာ သတံ ဒေန္တိ, စက္ခုပထေ ဌတ◌တ ဝန္ဒိတုံ လဘန္တာ ဧကံ ကဟာပဏံ ဒေန္တိ။ ဧဝံ ဒ◌တဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသိံ တံ ဂဟေတ◌တ ဝိစရန္တာ အဋ္ဌာရသကောဋိဓနံ လဘိံသု။

အထ နံ နဂရံ ပရိဟရိတ◌တ အာနေတ◌တ နဂရမဇ္ဈေ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရေတ◌တ သာဏိံ ပရိက္ခိပိတ◌တ မဟာသယနံ ပညပေတ◌တ မဟန္တေန သိရိသောဘဂ္ဂေန တတ္ထ ဝသာပေသုံ။ မဏ္ဍပသန္တိကေယေဝ သတ္တဒ◌တရကောဋ္ဌံ သတ္တဘူမိကံ ပာသာဒံ ကာတုံ အာရဘိံသု, မဟန္တံ နဝကမ္မံ အဟောသိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာ မဏ္ဍပေယေဝ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ အထဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ဗြာဟ္မဏာ သန္နိပတိတ◌တ မဏ္ဍပေ ဇာတတ္တာ “မဏ္ဍဗ္ယကုမာရော”တိ နာမံ ကရိံသု။ ပာသာဒော ပန ဒသဟိ မာသေဟိ နိဋ္ဌိတော။ တတော ပဋ္ဌာယ သာ မဟန္တေန ယသေန တသ္မိံ ဝသတိ, မဏ္ဍဗ္ယကုမာရောပိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန ဝဍ္ဍတိ။ တဿ သတ္တဋ္ဌဝဿကာလေယေဝ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ဥတ္တမာစရိယာ သန္နိပတိံသု။ တေ တံ တယော ဝေဒေ ဥဂ္ဂဏှာပေသုံ။ သော သောဠသဝဿကာလတော ပဋ္ဌာယ ဗြာဟ္မဏာနံ ဘတ္တံ ပဋ္ဌပေသိ, နိဗဒ္ဓံ သောဠသ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ ဘုဉ္ဇန္တိ။ စတုတ္ထေ ဒ◌တရကောဋ္ဌကေ ဗြာဟ္မဏာနံ အဒါနံ ဒေတိ။

အထေကသ္မိံ မဟာမဟဒိဝသေ ဂေဟေ ဗဟုံ ပာယာသံ ပဋိယာဒေသုံ။ သောဠသ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ စတုတ◌ထေ ဒ◌တရကောဋ္ဌကေ နိသီဒိတ◌တ သုဝဏ္ဏရသဝဏ္ဏေန နဝသပ္ပိနာ ပက္ကမဓုခဏ္ဍသက္ခရာဟိ စ အဘိသင်္ခတံ ပာယာသံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ကုမာရောပိ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော သုဝဏ္ဏပာဒုကာ အာရုယှ◌ဟ ဟတ္ထေန ကဉ္စနဒဏ္ဍံ ဂဟေတ◌တ “ဣဓ သပ္ပိံ ဒေထ, ဣဓ မဓု”န္တိ ဝိစာရေန္တော စရတိ။ တသ္မိံ ခဏေ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတော ဟိမဝန္တေ အသ◌သမပဒေ နိသိန္နော “ကာ နု ခော ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ ပုတ္တဿ ပဝတ္တီ”တိ ဩလောကေန္တော တဿ အတိတ္ထေ ပ

က္ခန္ဓဘာဝံ ဒိသွာ “အဇ္ဇေဝ ဂန္တွာ မာဏဝံ ဒမေတွာ ယတ္ထ ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ ဟောတိ, တတ္ထ အနံ အာပေတွာ အာဂမိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အာကာသေန အနောတတ္တဒဟံ ဂန္တွာ မုခဓောဝနာဒီနိ ကတွာ မနောသိလာတလေ ဌိတော ရတ္တဒုပဋ္ဋံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ပံသုကူလသင်္ဃာဋိံ ပာရုပိတွာ မတ္တိကာပတ္တံ အာဒာယ အာကာသေနာဂန္တွာ စတုတ္ထေ ဒွါရကောဋ္ဌကေ အနဂ္ဃေယေဝ ဩတရိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ မဏ္ဍဗျော ကုမာရော ကြတော စိတော စ ဩလောကေန္တော တံ ဒိသွာ “ဝေံဝိရူပေ သင်္ကာရယက္ခသဒိသော အယံ ပဗ္ဗဇိတော ကြမံ ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တော ကုတော နု ခော အာဂစ္ဆတီ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၁. “ကုတော နု အာဂစ္ဆသိ ဒုမ္မဝါသီ၊ ဩတလ္လကော ပံသုပိသာစကောဝ။
သင်္ကာရစောဠံ ပဋိမုဉ္စ ကဏ္ဌေ၊ ကော ရေ တုဝံ ဟောသိ အဒက္ခိဏေယျော”တိ။

တတ္ထ **ဒုမ္မဝါသီ** တိ အနဉ္ဇိတအမဏ္ဍိတဃဋ္ဋိတသင်္ဃာဋိကပိလောတိကဝသနော။ **ဩတလ္လကော** တိ လာမကော ဩလမ္ဗဝိလမ္ဗနန္တကဓရော တ။ **ပံသုပိသာစကောဝ**တိ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ ပိသာစကော ဝိယ။ **သင်္ကာရစောဠံ** န္တိ သင်္ကာရဋ္ဌာနေ လဒ္ဓပိလောတိကံ။ **ပဋိမုဉ္စ** တိ ပဋိမုဉ္စိတွာ။ **အဒက္ခိဏေယျော** တိ တွံ အဒက္ခိဏေယျော ကြမေသံ ပရမဒက္ခိဏေယျာနံ နိသိန္နဋ္ဌာနံ ဧကော ဟုတွာ ကုတော အာဂတော။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော မုဒုစိတ္တေနေဝ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၂. “အန္နံ တဝေဒံ ပကတံ ယသဿိ၊ တံ ခဇ္ဇရေ ဘုဉ္ဇရေ ပိယျရေ စ။
ဇာနာသိ မံ တွံ ပရဒတ္တူပဇီဝိံ၊ ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ လဘတံ သပာကော”တိ။

တတ္ထ **ပကတ**န္တိ ပဋိယတ္တံ။ **ယသဿီ** တိ ပရိဝါရသမ္ပန္န။ **တံ ခဇ္ဇရေ** တိ တံ ခဇ္ဇန္တိ စ ဘုဉ္ဇန္တိ စ ပိဝန္တိ စ။ ကိံကာရဏာ မယှံ ကုဇ္ဈသိ? **ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍ** န္တိ ဥပတိဋ္ဌိတွာ လဘိတဗ္ဗပိဏ္ဍံ, ဥဋ္ဌာယ ဌိတေဟိ တ ဒီယမာနံ ဟေဋ္ဌာ ဌတွာ လဘိတဗ္ဗပိဏ္ဍံ။ **လဘတံ သပာကော**တိ သပါကော စဏ္ဍာလောပိ လဘတု။ ဇာတိသမ္ပန္နာ ဟိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ လဘန္တိ, သပါကစဏ္ဍာလဿ ပန ကော ဒေတိ, ဒုလ္လဘပိဏ္ဍော အဟံ, တသ္မာ မေ ဇီဝိတပဝတ္တနတ္တံ ဘောဇနံ အာပေဟိ, ကုမာရာတိ။

တတော မဏ္ဍဗျော ကထမာဟ –

၃. “အန္နံ မမေဒံ ပကတံ ဗြာဟ္မဏာနံ၊ အတ္တတ္ထာယ သဒ္ဒဟတော မမေဒံ။
အပေဟိ ဧတ္တော ကိမိဓဋ္ဌိတောသိ၊ န မာဒိသာ တုမှံ ဒဒန္တိ ဇမ္မာ”တိ။

တတ္ထ **အတ္တတ္ထာယာ** တိ အတ္တနော ဝဍ္ဎိအတ္ထာယ။ **အပေဟိ ဧတ္တော** တိ ကြမမှာ ဌာနာ အပဂစ္ဆ။ **န မာဒိသာ**တိ မာဒိသာ ဇာတိသမ္ပန္နာ ဥဒိစ္စဗြာဟ္မဏာနံ အန္နံ ဒေန္တိ, န တုယှံ စဏ္ဍာလဿ, ဂစ္ဆ, ဇမ္မာတိ။

တတော မဟာသတ္တော ကထမာဟ –

၄. “ထလေ စ နိန္နေ စ ဝပန္တိ ဗီဇံ၊ အနူပခေတ္တေ ဖလမာသမာနာ။
ဧတာယ သဒ္ဓါယ ဒဒါဟိ ဒါနံ၊ အပ္ပေဝ အာရာဓယေ ဒက္ခိဏေယျေ”တိ။

တဿတ္ထော – ကုမာရ, သဿဖလံ အာသီသမာနာ တီသုပိ ခေတ္တေသု ဗီဇံ ဝပန္တိ။ တတ္ထ အတိဝုဋ္ဌိကာလေ ထလေ သဿံ သမ္ပဇ္ဇတိ, နိန္နေ ပူတိကံ ဟောတိ, အနူပခေတ္တေ နဒီဩဃ တဋ္ဌာကဩဃ နိဿာယ ကတံ ဩဃေန ဝုယှဟတိ။ မန္ဒဝုဋ္ဌိကာလေ ထလေ ခေတ္တေ ဝိပဇ္ဇတိ, နိန္နေ ထောကံ သမ္ပဇ္ဇတိ, အနူပခေတ္တေ သမ္ပဇ္ဇတေဝ။ သမဝုဋ္ဌိကာလေ ထလေ ခေတ္တေ ထောကံ သမ္ပဇ္ဇတိ, ကြတရေသု သမ္ပဇ္ဇတေဝ။ တသ္မာ ယထာ ဖလမာသီသမာနာ တီသုပိ ခေတ္တေသု ဝပန္တိ, တထာ တွံမ္ပိ ဧတာယ ဖလသဒ္ဓါယ အာဂတာဂတာနံ သဗ္ဗေသံယေဝ အန္နံ ဒေဟိ, အပ္ပေဝ နာမ ဧဝံ ဒဒန္တော ဒက္ခိဏေယျေ အာရာဓေယျာသိ လဘေယျာသီတိ။

တတော မဏ္ဍဗျော ကထမာဟ –

၅. ‘‘ခေတ္တာနိ မယှံ ဝိဒိတာနိ လောကေ၊ ယေသာဟံ ဗီဇာနိ ပတိဋ္ဌပေမိ။
ယေ ဗြာဟ္မဏာ ဇာတိမန္တူပပန္နာ၊ တာနီဓ ခေတ္တာနိ သုပေသလာနီ’’တိ။

တတ္ထ **ယေသာဟန္တိ** ယေသု အဟံ။ **ဇာတိမန္တူပပန္နာ**တိ ဇာတိယာ စ မန္တေဟိ စ ဥပပန္နာ။

တတော မဟာသတ္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၆. ‘‘ဇာတိမဒော စ အတိမာနိတာ စ၊ လောဘော စ ဒောသော စ မဒော စ မောဟော။
ဧတေ အဂုဏာ ယေသု စ သန္တိ သဗ္ဗေ၊ တာနီဓ ခေတ္တာနိ အပေသလာနိ။

၇. ‘‘ဇာတိမဒော စ အတိမာနိတာ စ၊ လောဘော စ ဒောသော စ မဒော စ မောဟော။
ဧတေ အဂုဏာ ယေသု န သန္တိ သဗ္ဗေ၊ တာနီဓ ခေတ္တာနိ သုပေသလာနီ’’တိ။

တတ္ထ **ဇာတိမဒော**တိ ‘‘အဟမသ္မိ ဇာတိသမ္ပန္နော’’တိ ဧဝံ ဥပ္ပန္နမာနော။ **အတိမာနိတာ စာ**တိ ‘‘အညော မယာ သဒ္ဓိံ ဇာတိအာဒီဟိ သဒိသော နတ္ထီ’’တိ အတိက္ကမ္မ ပဝတ္တမာနော။ လောဘာဒယော လုဗ္ဘနဒုဿနမဇ္ဇနမုယှနမတ္တာဝ။ **အပေသလာနီ**တိ ဧဝရူပါ ပုဂ္ဂလာ အာသီဝိသဘရိတာ ဝိယ ဝမ္မိကာ အပ္ပိယသီလာ ဟောန္တိ။ ဧဝရူပါနံ ဒိန္နံ န မဟပ္ဖလံ ဟောတိ, တသ္မာ မာ ဧတေသံ သုပေသလခေတ္တဘာဝံ မညိတ္ထ။ န ဟိ ဇာတိမန္တာ သဂ္ဂအာယကာ။ ယေ ပန ဇာတိမာနာဒိရဟိတာ အရိယာ, တာနိ ခေတ္တာနိ သုပေသလာနိ, တေသု ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ, တေ သဂ္ဂအာယကာ ဟောန္တီတိ။

ဣတိ သော မဟာသတ္တော ပုနပ္ပုနံ ကထေန္တေ ကုဇ္ဈိတွာ ‘‘အယံ အတိဝိယ ဗဟုံ ဝိပ္ပလပတိ, ကုဟိံ ဂတာ ဣမေ ဒောဝါရိကာ, နယိမံ စဏ္ဍာလံ နီဟရန္တီ’’တိ ကထမာဟ –

၈. ‘‘က္ဝေတ္ထ ဂတာ ဥပဇောတိယော စ၊ ဥပဇ္ဈာယော အထ ဝါ ဂဏ္ဍကုစ္ဆိ။
ဣမဿ ဒဏ္ဍဉ္စ ဝဓဉ္စ ဒတွာ၊ ဂလေ ဂဟေတွာ ခလယာထ ဇမ္မ’’န္တိ။

တတ္ထ **က္ဝေတ္ထ ဂတာ** တိ ဣမေသု တီသု ဒွါရေသု ဌပိတာ ဥပဇောတိယော စ ဥပဇ္ဈာယော စ ဂဏ္ဍကုစ္ဆိ စာတိ တယော ဒောဝါရိကာ ကုဟိံ ဂတာတိ အတ္ထော။

တေပိ တဿ ဝစနံ သုတွာ ဝေဂေနာဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ‘‘ကိံ ကရောမ ဒေဝ’’တိ အာဟံသု။ ‘‘အယံ ဝေါ ဇမ္မော စ ဏ္ဍာလော ဒိဋ္ဌော’’တိ? ‘‘န ပဿာမ ဒေဝ, ကုတောစိ အာဂတဘာဝံ န ဇာနာမာ’’တိ။ ‘‘ကော စေသ မာယာကာရော ဝါ ဝိဇ္ဇာဓရော ဝါ ဘဝိဿတိ, ဣဒါနိ ကိံ တိဋ္ဌထာ’’တိ။ ‘‘ကိံ ကရောမ ဒေဝ’’တိ? ‘‘ဣမဿ မုခမေဝ ပောထေတွာ ဘိန္ဒိတွာ ဒဏ္ဍဝေဠုပေသိကာဟိ ပိဋ္ဌိစမ္မံ ဥပ္ပာဋေန္တာ ဝဓဉ္စ ဒတွာ ဂလေ ဂဟေတွာ ဧတံ ဇမ္မံ ခလယာထ, ဣတော နီဟရထာ’’တိ။

မဟာသတ္တော တေသု အတ္တနော သန္တိကံ အနာဂတေသ္ဝေဝ ဥပ္ပတိတွာ အာကာသေ ဌိတော ကထမာဟ –

၉. ‘‘ဂိရိံ နခေန ခဏသိ၊ အယော ဒန္တေဟိ ခါဒသိ။
ဇာတဝေဒံ ပဒဟသိ၊ ယော ဣသိံ ပရိဘာသသီ’’တိ။

တတ္ထ **ဇာတဝေဒံ ပဒဟသီ**တိ အဂ္ဂိံ ဂိလိတုံ တယမသိ။

ဣမဉ္စ ပန ကထံ ဝတွာ မဟာသတ္တော ပဿန္တဿေဝ မာဏဝဿ စ ဗြာဟ္မဏာနဉ္စ အာကာသေ ပက္ခန္ဒိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၀. ‘‘ဣဒံ ဝတွာန မာတင်္ဂေါ၊ ဣသိ သစ္စပရက္ကမော။

အန္တလိက္ခသ္မိံ ပက္ကာမိ၊ ဗ္ရာဟ္မဏာနံ ဥဒိက္ခတ”န္တိ။

တတ္ထ **သစ္စပရက္ကမော** တိ သဘာဝပရက္ကမော။

သော ဟစိနဒိသာဘိမုခေါ ဂန္တွာ ကောယ ဝိထိယာ ဩတရိတွာ “ပဒဝဠဥ္စ ပညာယတူ”တိ အဓိဋ္ဌာယ ဟစိနဒ္ဒတ ရသမိပေ ပိတ္တာယ စရန္တော မိသ္သကဘတ္တံ သံကမိတွာ ဇေါိသ္သံ သာလာယံ နိသိဒိတွာ မိသ္သကဘတ္တံ ပရိဘု ဥ္ဇိ ။ နဂရဒေဝတာ “အယံ အမှာကံ အယ္ယံ ဝိဟေဌေတွာ ကထေတီ”တိ အသဟမာနာ အာဂမိံသု။ အထသ္သ ဇဠ္ဌ ကယက္ခော မဏ္ဏပ္ဖဿ ဂိဝံ ဂဟေတွာ ပရိဝတ္တေသိ, သေသဒေဝတာ သေသဗ္ရာဟ္မဏာနံ ဂိဝံ ဂဏှိတွာ ပရိဝ တ္တေသုံ။ ဗောဓိသတ္တေ မုဒုစိတ္တတာယ ပန “တသ္သ ပုတ္တော”တိ နံ န မာရေန္တိ, ကေဝလံ ကိလမေန္တိယေဝ။ မ ဏ္ဏပ္ဖဿ သိသံ ပရိဝတ္တိတွာ ပိဋ္ဌိပဿာဘိမုခံ ဇာတံ, ဟတ္ထပာဒါ ဥဇုကာ ထဒ္ဓာဝ အဋ္ဌံသု, အက္ခိနိ ကာလ ကတဿေဝ ပရိဝတ္တိံသု။ သော ထဒ္ဓသရီရောဝ နိပဇ္ဇိ, သေသဗ္ရာဟ္မဏာ မုခေန ခေဠ္ဌံ ဝမန္တာ အပရာပရံ ပရိဝတ္ တန္တိ။ မာဏတ “အယ္ယေ, ပုတ္တဿ တေ ကိံ ဇာတ”န္တိ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယ အာရောစယိံသု။ သာ ဝေဂေန ဂန္တွာ ပု တ္တံ ဒိသွာ “ကိမေတ”န္တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၁၁. “အာဝေဓ္လိတံ ပိဋ္ဌိတော ဥတ္တမင်္ဂံ၊ ဗာဟုံ ပသာရေတိ အကမ္မနေယ္ယံ။
သေတာနိ အက္ခိနိ ယထာ မတဿ၊ ကော မေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဧဝ”န္တိ။

တတ္ထ **အာဝေဓ္လိတ** န္တိ ပရိဝတ္တိတံ။

အထဿာ တသ္မိံ ဌာနေ ဌိတဇနော အာရောစေတုံ ကထမာဟ –

၁၂. “ဣဓာဂမာ သမဏော ဒုမ္မတသိ၊ ဩတလ္လကော ပံသုပိသာစကောဝ။
သင်္ကာရစောဠံ ပဋိမုဉ္စ ကဏ္ဌေ၊ သော တေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဧဝ”န္တိ။

သာ တံ သုတွာ စိန္တေသိ “အညဿေတံ ဗလံ နတ္ထိ, နိဿံသယံ မာတင်္ဂပဏ္ဍိတော ဘဝိဿတိ, သမ္ပန္န မေတ္တာဘာဝနော ခေါ ပန မီရော န တ္တေကံ ဇနံ ကိလမေတွာ ဂမိဿတိ, ကတရံ နု ခေါ ဒိသံ ဂတော ဘဝိဿတီ”တိ။ တတော ပုစ္ဆန္တီ ကထမာဟ –

၁၃. “ကတမံ ဒိသံ အဂမာ ဘူရိပညော၊ အက္ခာထ မေ မာဏတ ဧတမတ္ထံ။
ဂန္တွာန တံ ပဋိကရေမု အစ္စယံ၊ အပ္ပေဝ နံ ပုတ္တ လဘေမု ဇီဝိတ”န္တိ။

တတ္ထ **ဂန္တွာနာ** တိ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ။ **တံ ပဋိကရေမု အစ္စယ** န္တိ တံ အစ္စယံ ပဋိကရိဿာမ ဒေ သေဿာမ, ခမာပေဿာမ နန္တိ။ **ပုတ္တ လဘေမု ဇီဝိတ** န္တိ အပ္ပေဝ နာမ ပုတ္တဿ ဇီဝိတံ လဘေယျာမ။

အထဿာ တတ္ထ ဌိတာ မာဏတ ကထေန္တာ ကထမာဟံသု –

၁၄. “ဝေဟာယသံ အဂမာ ဘူရိပညော၊ ပထဒ္ဓုနော ပန္နရသေဝ စန္ဒော။
အပိ စာပိ သော ပုရိမဒိသံ အဂစ္ဆိ၊ သစ္စပ္ပဋိညော ဣသိ သာဓုရူပေါ”တိ။

တတ္ထ **ပထဒ္ဓုနော** တိ အာကာသပထသင်္ခာတဿ အဒ္ဓုနော မဇ္ဈေ ဌိတော ပန္နရသေ စန္ဒော ဝိယ။ **အပိ စာပိ သော** တိ အပိစ ခေါ ပန သော ပုရတ္ထိမံ ဒိသံ ဂတော။

သာ တေသံ ဝစနံ သုတွာ “မမ သာမိကံ ဥပဓာရေဿာမီ”တိ သုဝဏ္ဏကလသသုဝဏ္ဏသရကာနိ ကဟာပေတွာ အ သိဂဏပရိဝုတာ တေန ပဒဝဠဥ္စဿ အဓိဋ္ဌိတဋ္ဌာနံ ပတွာ တေနာနုသာရေန ဂစ္ဆန္တီ တသ္မိံ ပိဋ္ဌိကာယ နိသိဒိတွာ ဘုဉ္ဇမာနေ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ သော တံ ဒိသွာ ထောကံ ဩဒနံ ပတ္တေ ဌပေသိ။ ဒိဋ္ဌမင်္ဂ လိကာ သုဝဏ္ဏကလသေန တဿ ဥဒကံ အဒါသိ။ သော တတ္ထေဝ ဟတ္ထံ ဓောဝိတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေသိ။ အထ နံ သာ “ကေန မေ ပုတ္တဿ သော ဝိပ္ပကာရော ကတော”တိ ပုစ္ဆန္တီ ကထမာဟ –

၁၅. ‘‘အာဝေဠ္လိတံ ပိင်္ဂိတော ဥတ္တမင်္ဂ၊ ဗာဟုံ ပသာရေတိ အကမ္မနေယျံ။
သေတာနိ အက္ခီနိ ယထာ မတဿ၊ ကော မေ ဣမံ ပုတ္တမကာသိ ဧဝ’’န္တိ။

တတော ပရာ တေသံ ဝစနပဋိဝစနကထာ ဟောန္တိ –

၁၆. ‘‘ယက္ခာ ဟဝေ သန္တိ မဟာနုဘာဝါ၊ အန္ဝာဂတာ ဣသယော သာဓုရူပါ။
တေ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ကုပိတံ ဝိဒိတ္ဝာ၊ ယက္ခာ ဟိ တေ ပုတ္တမကံသု ဧဝံ။

၁၇. ‘‘ယက္ခာ စ မေ ပုတ္တမကံသု ဧဝံ၊ တ္ဝဉ္ဉေဝ မေ မာ ကုဒ္ဓော ဗြဟ္မစာရိ။
တုမှေဝ ပာဒေ သရဏံ ဂတာသ္မိ၊ အန္ဝာဂတာ ပုတ္တသောကေန ဘိက္ခု။

၁၈. ‘‘တဒေဝ ဟိ ဧတရဟိ စ မယှံ၊ မနောပဒေါသော န မမတ္ထိ ကောစိ။
ပုတ္တော စ တေ ဝေဒမဒေန မတ္တော၊ အတ္ထံ န ဇာနာတိ အဓိစ္စ ဝေဒေ။

၁၉. ‘‘အဒ္ဓာ ဟဝေ ဘိက္ခု မုဟုတ္တကေန၊ သမ္မုယှတေဝ ပုရိသဿ သညာ။
ဧကာပရာဓံ ခမ ဘူရိပည၊ န ပဏ္ဍိတာ ကောဓဗလာ ဘဝန္တီ’’တိ။

တတ္ထ **ယက္ခာ** တိ နဂရပရိဂ္ဂါဟကယက္ခာ။ **အန္ဝာဂတာ**တိ အနု အာဂတာ, ဣသယော သာဓုရူပါ ဂုဏသမ္ပန္နာတိ ဧဝံ ဇာနမာနာတိ အတ္ထော။ **တေ**တိ တေ ဣသိနံ ဂုဏံ ဥတ္ဝာ တဝ ပုတ္တံ ဒုဋ္ဌစိတ္တံ ကုပိတစိတ္တံ ဝိဒိတ္ဝာ။ **တ္ဝဉ္ဉေဝ မေ**တိ သစေ ယက္ခာ ကုပိတာ ဧဝမကံသု, ကရောန္တု, ဒေဝတာ နာမ ဟနိယဉ္ဇင္ဂမုန္တကမ္မတ္တေန သန္တပ္ပေတုံ သက္ကာ, တသ္မာဟံ တေသံ န ဘာယာမိ, ကေဝလံ တ္ဝဉ္ဉေဝ မေ ပုတ္တဿ မာ ကုဇ္ဈိ။ **အန္ဝာဂတာ**တိ အာဂတာသ္မိ။ **ဘိက္ခူ**တိ မဟာသတ္တံ အာလပန္တီ ပုတ္တဿ ဇီဝိတဒါနံ ယာစတိ။ **တဒေဝ ဟီ**တိ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကေ တဒါ တဝ ပုတ္တဿ မံ အက္ကောသနကာလေ စ မယှံ မနောပဒေါသော နတ္ထိ, ဧတရဟိ စ တယိ ယာစမာနာယပိ မမ တသ္မိံ မနောပဒေါသော နတ္ထိယေဝ။ **ဝေဒမဒေနာ**တိ ‘‘တယော ဝေဒေ မေ ဥဂ္ဂဟိတာ’’တိ မဒေန။ **အဓိစ္စာ** တိ ဝေဒေ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာပိ အတ္ထာနတ္ထံ န ဇာနာတိ။ **မုဟုတ္တကေနာ** တိ ယံ ကိဉ္စိ ဥဂ္ဂဟေတ္ဝာ မုဟုတ္တကေနေဝ။

ဧဝံ တာယ ခမာပိယမာနော မဟာသတ္တော ‘‘တေန ဟိ ဧတေသံ ယက္ခာနံ ပလာယနတ္ထာယ အမတောသဓံ ဒဿာမီ’’တိ ဝတ္ဝာ ကထမာဟ –

၂၀. ‘‘ဣဒဉ္စ မယှံ ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ၊ တဝ မဏ္ဍဗျော ဘုဉ္ဇတု အပ္ပမေယျော။
ယက္ခာ စ တေ နံ န ဝိဟေဌယေယျုံ၊ ပုတ္တော စ တေ ဟေဿတိ သော အရောဂေါ’’တိ။

တတ္ထ **ဥတ္တိဋ္ဌပိဏ္ဍံ** န္တိ ဥစ္ဆိဋ္ဌကပိဏ္ဍံ, ‘‘ဥစ္ဆိဋ္ဌပိဏ္ဍ’’န္တိပိ ပါဌော။

သာ မဟာသတ္တဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ ‘‘ဒေထ, သာမိ, အမတောသဓ’’န္တိ သုဝဏ္ဏသရကံ ဥပနာမေသိ။ မဟာသတ္တော ဥစ္ဆိဋ္ဌကကဉ္ဇိကံ တတ္ထ အာသိဉ္စိတ္ဝာ ‘‘ပဌမမေဝ ဣတော ဥပၶံ တဝ ပုတ္တဿ မုခေ သိဉ္စိတ္ဝာ သေသံ စာဋိယံ ဥဒကေန မိဿေတ္ဝာ သေသဗြာဟ္မဏာနံ မုခေ သိဉ္စေယျာသိ, သဗ္ဗေပိ နိရောဂါ ဘဝိဿန္တီ’’တိ ဝတ္ဝာ ဥပ္ပတိတ္ဝာ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။ သာပိ တံ သရကံ သီသေနာဒါယ ‘‘အမတောသဓံ မေ လဒ္ဓ’’န္တိ ဝဒန္တီ နိဝေသနံ ဂန္တ္ဝာ ပဌမံ ပုတ္တဿ မုခေ ကဉ္ဇိကံ သိဉ္စိ, ယက္ခော ပလာယိ။ ဣတရော ပံသုံ ပုဉ္ဆန္တော ဥဋ္ဌာယ ‘‘အမ္မ ကိမေတ’’န္တိ အာဟ။ တယာ ကတံ တ္ဝမေဝ ဇာနိဿသိ။ ဧဟိ, တာတ, တဝ ဒက္ခိဏေယျာနံ တေသံ ဝိပ္ပကာရံ ပဿာတိ။ သော တေ ဒိသွာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဟောသိ။ အထ နံ မာတာ ‘‘တာတ မဏ္ဍဗျ, တွံ ဗာလော အနဿ မဟပ္ဖလဋ္ဌာနံ န ဇာနာသိ, ဒက္ခိဏေယျာ နာမ ဧဝရူပါ န ဟောန္တိ, မာတင်္ဂပဏ္ဍိတသဒိသာဝ ဟောန္တိ, ဣတော ပဋ္ဌာယ မာ ဧတေသံ ဒုဿီလာနံ အနမအာသိ, သီလဝန္တာနံ ဒေဟီ’’တိ ဝတ္ဝာ အာဟ –

၂၁. ‘‘မဏ္ဍဗျ ဗာလောသိ ပရိတ္တပညော၊ ယော ပုညက္ခေတ္တာနမကောဝိဒေါသိ။
မဟက္ကသာဝေသု ဒဒါသိ ဒါနံ၊ ကိလိဋ္ဌကမ္မေသု အသညတေသု။

၂၂. ‘‘ဇဋ္ဌာ စ ကေသာ အဇိနာ နိဝတ္ထာ၊ ဇရူဒပာနံ့ဝ မုခံ ပရူဠှံ။
ပဇံ ဣမံ ပဿထ ဒုမ္မရူပံ၊ န ဇဋ္ဌာဇိနံ တာယတိ အပ္ပပညံ။

၂၃. ‘‘ယေသံ ရာဂေ စ ဒောသော စ၊ အဝိဇ္ဇာ စ ဝိရာဇိတာ။
ခီဏာသဝ အရဟန္တော၊ တေသု ဒိန္နံ မဟပ္ဖလ’’န္တိ။

တတ္ထ **မဟက္ကသာဝေသု** တိ မဟာကသာဝေသု မဟန္တေဟိ ရာဂကသာဝတဒီဟိ သမန္နာဂတေသု။ **ဇဋ္ဌာ စ ကေသာ**တိ တာတ မဏ္ဍဗ္ဗ, တဝ ဒက္ခိဏေယ္ယေသု ကေစ္စာနံ ကေသာ ဇဋ္ဌာ ကတ္တ ဗဒ္ဓာ။ **အဇိနာ နိဝတ္ထာ** တိ သခုရာနိ အဇိနစမ္မာနိ နိဝတ္ထာ။ **ဇရူဒပာနံ ဝ**တိ တိဏဂဟနေန ဇိဏ္ဏကူပော ဝိယ မုခံ ဒီဃမဿုတာယ ပရူဠှံ။ **ပဇံ ဣမန္တိ** ဣမံ ဧဝရူပံ အနဋ္ဌိတာမဏ္ဍိတလူခဝေသံ ပဇံ ပဿထ။ **န ဇဋ္ဌာဇိနန္တိ** တော် ဇဋ္ဌာဇိနံ ဣမံ အပ္ပပညံ ပဇံ တာယိတုံ န သက္ကောတိ, သီလပညာဏတပေဟကမ္မာနေဝ ဣမေသံ သတ္တာနံ ပတိဋ္ဌာ ဟောန္တိ။ **ယေသန္တိ** ယသ္မာ ယေသံ ဧတေ ရဇ္ဇနဒုဿနမုယှနသဘာဝ ရာဂဒယော အဋ္ဌဝတ္ထုကာ စ အဝိဇ္ဇာ ဝိရာဇိတာ ဝိဂတာ, ဝိဂတတ္တာယေဝ စ ဧတေသံ ကိလေသာနံ ယေ ခီဏာသဝ အရဟန္တော, တေသု ဒိန္နံ မဟပ္ဖလံ, တသ္မာ တဝံ, တာတ, ဣတော ပဋ္ဌာယ ဧဝရူပာနံ ဒုဿီလာနံ အဒတွာ ယေ လောကေ အဋ္ဌသမာပတ္တိလာဘိနော ပဉ္စာဘိညာ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏာ စ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ စ သန္တိ, တေသံ အနံ ဒေဟိ။ ဧဟိ, တာတ, တဝ ကုလူပကေ အမတောသဓံ ဟယေတွာ အရောဂေ ကရိဿာမာ တိ ဝတွာ ဥစ္ဆိဋ္ဌကဉ္စိကံ ကဟာပေတွာ ဥဒကစာဋိယံ ပက္ခိပိတွာ သောဠသန္နံ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနံ မုခေသု အာသိဉ္စာပေသိ။

ဧကေကော ပံသုံ ပုဉ္ဆန္တော ဥဋ္ဌဟိ။ အထ နေ ဗြာဟ္မဏာ ‘‘ဣမေဟိ စဏ္ဍာလုစ္ဆိဋ္ဌကံ ပီတ’’န္တိ အဗြာဟ္မဏေ ကရိံသု။ တေ လဇ္ဇိတာ ဗာရာဏသိတော နိက္ခမိတွာ မဇ္ဈရဋ္ဌံ ဂန္တွာ မဇ္ဈရညော သန္တိကေ ဝသိံသု, မဏ္ဍဗ္ဗော ပန တတ္ထေဝ ဝသိ။ တဒါ ဝေတ္တဝတီနဂရံ ဥပနိဿာယ ဝေတ္တဝတီနဒီတီရေ ဇာတိမန္တော နာမေကော ဗြာဟ္မဏော ပဗ္ဗဇိတော ဇာတိံ နိဿာယ မဟန္တံ မာနမကာသိ။ မဟာသတ္တော ‘‘ဧတဿ မာနံ ဘိန္ဒိဿာမီ’’တိ တံ ဌာနံ ဂန္တွာ တဿ သန္တိကေ ဥပရိသောတေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။ သော ဧကဒိဝသံ ဒန္တကဋ္ဌံ ခါဒိတွာ ‘‘ဣမံ ဒန္တကဋ္ဌံ ဇာတိမန္တဿ ဇဋ္ဌာသု လဂ္ဂတူ’’တိ အဓိဋ္ဌာယ နဒိယံ ပာတေသိ။ တံ တဿ ဥဒကံ အာစမန္တဿ ဇဋ္ဌာသု လဂ္ဂိ။ သော တံ ဒိသွာဝ ‘‘နဿ ဝသလာ’’တိ ဝတွာ ‘‘ကုတော အယံ ကာဠကဏ္ဏီ အာဂတော, ဥပဓာရေဿာမိ န’’န္တိ ဥဒ္ဓံ သောတံ ဂစ္ဆန္တော မဟာသတ္တံ ဒိသွာ ‘‘ကိံဇာတိကောသီ’’တိ ပုစ္ဆိ။ ‘‘စဏ္ဍာလောသ္မီ’’တိ။ ‘‘တယာ နဒိယာ ဒန္တကဋ္ဌံ ပာတိတ’’န္တိ ? ‘‘အာမ, မယာ’’တိ။ ‘‘နဿ, ဝသလ, စဏ္ဍာလ ကာဠကဏ္ဏိ မာ ဣဓ ဝသိ, ဟေဋ္ဌာသောတေ ဝသာဟီ’’တိ ဝတွာ ဟေဋ္ဌာသောတေ ဝသန္တေနပိ တေန ပာတိတေ ဒန္တကဋ္ဌေ ပဋိသောတံ အာဂန္တွာ ဇဋ္ဌာသု လဂ္ဂန္တေ သော ‘‘နဿ ဝသလ, သစေ ဣဓ ဝသိဿသိ, သတ္တမေ ဒိဝသေ သတ္တဓာ မုဒ္ဓာ ဖလိဿတီ’’တိ အာဟ။

မဟာသတ္တော ‘‘သစာဟံ ဧတဿ ကုဇ္ဈိဿာမိ, သီလံ မေ အရက္ခိတံ ဘဝိဿတိ, ဥပာယေနေဝဿ မာနံ ဘိန္ဒိဿာမီ’’တိ သတ္တမေ ဒိဝသေ သူရိယုဂ္ဂမနံ နိဝာရေသိ။ မနုဿာ ဥဗ္ဗာဠှာ ဇာတိမန္တံ တာပသံ ဥပသင်္ကမိတွာ ‘‘ဘန္တေ, တုမှေဟ သူရိယုဂ္ဂမနံ န ဒေထာ’’တိ ပုစ္ဆိံသု။ သော အာဟ – ‘‘န မေ တံ ကမ္မံ, နဒီတီရေ ပနေကော စဏ္ဍာလော ဝသတိ, တဿေတံ ကမ္မံ ဘဝိဿတီ’’တိ။ မနုဿာ မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ‘‘တုမှေဟ, ဘန္တေ, သူရိယုဂ္ဂမနံ န ဒေထာ’’တိ ပုစ္ဆိံသု။ ‘‘အာမာဝုသော’’တိ။ ‘‘ကိံကာရဏာ’’တိ။ ‘‘တုမှာကံ ကုလူပကော တာပသော မံ နိရပရာဓံ အဘိသပိ, တသ္မိံ အာဂန္တွာ ခမာပနတ္ထာယ မမ ပာဒေသု ပတိတေ သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ’’တိ။ တေ ဂန္တွာ တံ ကမုန္တွာ အာနေတွာ မဟာသတ္တဿ ပါဒမူလေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ခမာပေတွာ အာဟံသု ‘‘သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေထ ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘န သက္ကာ ဝိဿဇ္ဇေတုံ, သစာဟံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ, ဣမဿ သတ္တဓာ မုဒ္ဓာ ဖလိဿတီ’’တိ။ ‘‘အထ, ဘန္တေ, ကိံ ကရောမာ’’တိ? သော ‘‘မတ္တိကာပိဏ္ဍံ အာဟရထာ’’တိ အာဟရာပေတွာ ‘‘ဣမံ တာပသဿ သီသေ ဌပေတွာ တာပသံ ဩတာရေတွာ ဥဒကေ ဌပေထာ’’တိ ဌပာပေတွာ သူရိယံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သူရိယရသ္မီဟိ ပဟဋ္ဌမတ္တေ မတ္တိကာပိဏ္ဍော သတ္တဓာ ဘိဇ္ဇိ, တာပသော ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိ။

မဟာသတ္တော တံ ဒမေတွာ ‘‘ကဟံ နု ခော အနိ သောဠသ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ ဝသန္တီ’’တိ ဥပဓာရေန္တော ‘‘မဇ္ဈရညော သန္တိကေ’’တိ ဉတွာ ‘‘တေ ဒမေဿာမီ’’တိ ဣဒ္ဓိယာ ဂန္တွာ နဂရသာမန္တေ ဩတရိတွာ ပတ္တံ

အာအာယ နဂရေ ပိဏ္ဍာယ စရိ။ ဗြာဟ္မဏာ တံ ဒိသွာ ''အယံ ကြာဓ ဇော ဒေဝ ဒိဝသေ ဝသန္တောပိ အမှေဟ အပ္ပတိဋ္ဌေ ကရိဿတီ''တိ ဝေဂေန ဂန္တွာ ''မဟာရာဇ, မာယာကာရော ဇော ဝိဇ္ဇာဓရော စောရော အာဂတော, ဂဏှာပေထ န''န္တိ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ မဟာသတ္တောပိ မိဿကဘတ္တံ အာဒာယ အညတရံ ကုဋ္ဋံ နိဿာယ ပီဌိကာယ နိသိန္နော ဘုဉ္ဇတိ။ အထ နံ အညဝိဟိတကံ အာဟာရံ ပရိဘုဉ္ဇမာနမေဝ ရညာ ပဟိတပုရိသာ အသိနာ ဂီဝံ ပဟရိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေသုံ။ သော ကာလံ ကတွာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ။ ကြာမသိ ကိရ ဇာတ ကေ ဗောဓိသတ္တော ကောဏ္ဍဒမကော အဟောသိ။ သော တေနေဝ ပရတန္တိယုတ္တတ္တာဘာဝေန ဇီဝိတက္ခယံ ပာပုဏိ။ ဒေဝတာ ကုဇ္ဈိတွာ သကလမေဝ မဇ္ဈရဋ္ဌံ ဥဏှပံ ကုက္ကုဠဝဿံ ဝဿာပေတွာ ရဋ္ဌံ အရဋ္ဌမကံသု။ တေန ဝုတ္တံ –

''ဥပဟစ္စ မနံ မဇ္ဈော၊ မာတင်္ဂသ္မိံ ယသဿိနေ။
သပာရိသဇ္ဇော ဥစ္ဆိန္နော၊ မဇ္ဈာရညံ တဒါ အဟူ''တိ။ (ဇာ. ၂.၁၉.၉၆)။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''န ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဥဒေနော ပဗ္ဗဇိတေ ဝိဟေဌေသိယေဝာ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ မဏ္ဍဗျော ဥဒေနော အဟောသိ, မာတင်္ဂပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

မာတင်္ဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၄၉၈] ၂. စိတ္တသမ္ဘူတဇာတကဝဏ္ဏနာ

သဗ္ဗံ နရာနံ သဖလံ သုစိဏ္ဏံန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မတော မဟာကဿပဿ ပိ ယသံဝါသေ ဒွေ သဒ္ဓိဝိဟာရိကေ ဘိက္ခူ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တေ ကိရ အညမညံ အပ္ပဋိဝိဘတ္တဘောဂါ ပရမဝိဿာသိကာ အဟေသုံ, ပိဏ္ဍာယ စရန္တာပိ ဧကတောဝ ဂစ္ဆန္တိ, ဧကတောဝ အာဂစ္ဆန္တိ, ဝိနာ ဘဝိတုံ န သက္ကောန္တိ။ ဓမ္မသဘာယံ ဘိက္ခူ တေသံယေဝ ဝိဿာသံ ဝဏ္ဏယမာနာ နိသီဒိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ''ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''ဣမာယ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ''အနစ္ဆရိယံ, ဘိက္ခဝေ, ဣမေသံ ဧကသ္မိံ အတ္တဘာဝေ ဝိဿာသိကတ္တံ, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ တီဏိ စတ္တာရိ ဘဝန္တရာနိ ဂစ္ဆန္တာပိ မိတ္တဘာဝံ န ဝိဇဟိံသုယေဝါ''တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ အဝန္တိရဋ္ဌေ ဥဇ္ဇေနိယံ အဝန္တိမဟာရာဇာ နာမ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ ဥဇ္ဇေနိယာ ဗဟိ စဏ္ဍာလဂါမ ကော အဟောသိ။ မဟာသတ္တော တတ္ထ နိဗ္ဗတ္တိ, အပရောပိ သတ္တော တဿေဝ မာတုစ္ဆာပုတ္တော ဟုတွာ နိ ဗ္ဗတ္တိ။ တေသု ဧကော စိတ္တော နာမ အဟောသိ, ဧကော သမ္ဘူတော နာမ။ တေ ဥဘောပိ ဝယပ္ပတ္တာ စဏ္ဍာလဝံသ ဓောဝနံ နာမ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ ဧကဒိဝသံ ''ဥဇ္ဇေနိနဂရဒွါရေ သိပ္ပံ ဒဿေဿာမာ''တိ ဧကော ဥတ္တရဒွါရေ သိပ္ပံ ဒဿေသိ, ဧကော ပာစီနဒွါရေ။ တသ္မိံ နဂရေ ဒွေ ဒိဋ္ဌမင်္ဂလိကာယော အဟေသုံ, ဧကာ သေဋ္ဌိဓီတာ, ဧကာ ပု ရောဟိတဓီတာ။ တာ ဗဟုခါဒနီယဘောဇနီယမာလာဂန္ဓာဒီနိ ဂဟာပေတွာ ''ဥယျာနကီဠံ ကီဠိဿာမာ''တိ ဧကာ ဥတ္တ ရဒွါရေန နိက္ခမိ, ဧကာ ပာစီနဒွါရေန။ တာ တေ စဏ္ဍာလပုတ္တေ သိပ္ပံ ဒဿေန္တေ ဒိသွာ ''ကေ ဧတေ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''စဏ္ဍာလပုတ္တာ''တိ သုတွာ ''အပဿိတဗ္ဗယုတ္တကံ ဝတ ပဿိမှာ''တိ ဂန္ဓောဒကေန အက္ခီနိ ဓောဝိ တွာ နိဝတ္တိံသု။ မဟာဇနော ''အရေ ဒုဋ္ဌစဏ္ဍာလ, တုမှေဟ နိဿာယ မယံ အမူလကာနိ သုရာဘတ္တာဒီနိ န လဘိမှ ဟာ''တိ တေ ဥဘောပိ ဘာတိကေ ပောထေတွာ အနယဗျသနံ ပာပေသိ။

တေ ပဋိလဒ္ဓသညာ ဥဋ္ဌာယ အညမညဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ သမာဂန္တွာ အညမညဿ တံ ဒုက္ခုပ္ပတ္တိံ အာရောစေတွာ ရောဒိတွာ ပရိဒေဝိတွာ ''ကိန္တိ ကရိဿာမာ''တိ မန္တေတွာ ''ဣမံ အမှာကံ ဇာ တိံ နိဿာယ ဒုက္ခံ ဥပ္ပန္နံ, စဏ္ဍာလကမ္မံ ကာတုံ န သက္ခိဿာမ, ဇာတိံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ဗြာဟ္မဏမာဏဝဝဏ္ဏေ ဏေန တက္ကသိလံ ဂန္တွာ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမာ''တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ ဓမ္မန္တေဝါသိကာ ဟုတွာ တ ဒိသာပါမောက္ခာစရိယဿ သန္တိကေ သိပ္ပံ ပဋ္ဌပေသုံ။ ဇမ္ဗုဒီပတလေ ''ဒွေ ကိရ စဏ္ဍာလာ ဇာတိံ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ တ သိပ္ပံ ဥဂ္ဂဏှန္တီ''တိ သူယိတ္ထ။ တေသု စိတ္တပဏ္ဍိတဿ သိပ္ပံ နိဋ္ဌိတံ, သမ္ဘူတဿ န တာဝ နိဋ္ဌာတိ။

အထေကဒိဝသံ ဧကော ကမတာသီ “ဗြာဟ္မဏတစနကံ ကရိဿာမီ”တိ အာစရိယံ နိမန္တေသိ။ တမေဝ ရတ္တိံ ဒေ
ဝေ ဝဿိတွာ မဂ္ဂေ ကန္ဒရာဒီနိ ပူရေသိ။ အာစရိယော ဟတောဝ စိတ္တပဏ္ဍိတံ ပက္ကောသာပေတွာ “တာတ,
အဟံ ဂန္တုံ န သက္ခိဿာမိ, တွံ မာဏဝေဟိ သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ မင်္ဂလံ ဝတွာ တုမှေဟိ လဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇိတွာ အမှေဟိ
လဒ္ဓံ အာဟရာ”တိ ပေသေသိ။ သော “သာဓူ”တိ မာဏဝကေ ဂဟေတွာ ဂတော။ ယာဝ မာဏဝေ နှာယန္တိ စေဝ မုခါ
နိ စ ဓောဝန္တိ, တာဝ မနုဿာ ပာယာသံ ဝဍ္ဎေတွာ နိဗ္ဗာတူတိ ဌပေသုံ။ မာဏဝေ တသ္မိံ အနိဗ္ဗုတေယေဝ အာဂန္တွာ
နိသီဒိံသု။ မနုဿာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ တေသံ ပုရတော ပာတိယော ဌပေသုံ။ သမ္ဘူတော လုဒ္ဓဓာတုကော ဝိယ
ဟုတွာ “သီတလော”တိ သညာယ ပာယာသပိဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတွာ မုခေ ဌပေသိ, သော တဿ အာဒိတ္တအယောဂုဠော
ဝိယ မုခံ ဒဟိ။ သော ကမ္ပမာနော သတိံ အနုပဋ္ဌာပေတွာ စိတ္တပဏ္ဍိတံ ဩလောကေတွာ စဏ္ဍာလဘာသာယ ဧဝ
“ခဠု ခဠူ”တိ အာဟ ။ သောပိ တထေဝ သတိံ အနုပဋ္ဌာပေတွာ စဏ္ဍာလဘာသာယ ဧဝ “နိဂ္ဂလ နိဂ္ဂလာ”တိ အာဟ။
မာဏဝေ အညမညံ ဩလောကေတွာ “ကိံ ဘာသာ နာမေသာ”တိ ဝဒိံသု။ စိတ္တပဏ္ဍိတော မင်္ဂလံ အဘာသိ။ မာဏဝေ
ဗဟိ နိက္ခမိတွာ ဝဂ္ဂဝဂ္ဂါ ဟုတွာ တတ္ထ တတ္ထ နိသီဒိတွာ ဘာသံ သောဓေန္တာ “စဏ္ဍာလဘာသာ”တိ ဉတွာ
“အရေ ဒုဋ္ဌစဏ္ဍာလာ, ဧတ္တကံ ကာလံ ‘ဗြာဟ္မဏာမှာ’တိ ဝတွာ ဝဉ္စယိတ္ထာ”တိ ဥဘောပိ တေ ပေါထယိံသု။
အထေကော သပ္ပုရိသော “အပေထာ”တိ တေ ဝါရေတွာ “အယံ တုမှာကံ ဇာတိယာ ဒေါသော, ဂစ္ဆထ ကတ္ထစိ ဒေသေ
ဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ဇီဝထာ”တိ တေ ဥဘော ဥယျောဇေသိ။ မာဏဝေ တေသံ စဏ္ဍာလဘာဝံ အာစရိယဿ အာရောစေသုံ။

တေပိ အရညံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ န စိရဿေဝ တတော စဝိတွာ နေရဉ္ဇရာယ တီရေ မိဂိယာ ကု
စ္ဆိသ္မိံ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တေ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တကာလတော ပဋ္ဌာယ ဧကတောဝ ဝိစရန္တိ, ဝိနာ ဘဝိတုံ န သက္
ကောန္တိ။ တေ ဧကဒိဝသံ ဂောစရံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ သီသေန သီသံ, သိင်္ဂေန သိင်္ဂံ, တုဏ္ဍေန တုဏ္ဍံ အ
လ္လီယာပေတွာ ရောမန္ထယမာနေ ဌိတေ ဒိသွာ ဧကော လုဒ္ဒကော သတ္တိံ ခိပိတွာ ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဇီဝိတာ တေ
ရောပေသိ။ တတော စဝိတွာ နမ္မဒါနဒီတီရေ ဥက္ကုသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တတြာပိ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တာ ဂောစရံ ဂဟေ
တွာ သီသေန သီသံ, တုဏ္ဍေန တုဏ္ဍံ အလ္လီယာပေတွာ ဌိတေ ဒိသွာ ဧကော ယဋ္ဌိလုဒ္ဒကော ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဗ
န္ဓိတွာ ဝဓိ။ တတော ပန စဝိတွာ စိတ္တပဏ္ဍိတော ကောသမ္ဗိယံ ပုရောဟိတဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ သမ္
ဘူတပဏ္ဍိတော ဥတ္တရပဉ္စာလရညော ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ။ တေ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသတော ပဋ္ဌာယ အတ္တနော
ဇာတိံ အနုဿရိံသု။ တေသု သမ္ဘူတပဏ္ဍိတော နိရန္တရံ သရိတုံ အသက္ကောန္တော စတုတ္ထံ စဏ္ဍာလဇာတိမေဝ အ
နုဿရတိ, စိတ္တပဏ္ဍိတော ပဋိပါဋိယာ စတဿောပိ ဇာတိယော။ သော သောဠသဝဿကာလေ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝ
န္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဈာနသုခေန ဝီတိနာမေန္တော ဝသိ။ သမ္ဘူတပ
ဏ္ဍိတောပိ ပိတု အစ္စယေန ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ဆတ္တမင်္ဂလဒိဝသေယေဝ မဟာဇနမဇ္ဈေ မင်္ဂလဂီတံ ကတွာ
ဥဒါနဝသေန ဒွေ ဝ ကထာ အဘာသိ။ တံ သုတွာ “အမှာကံ ရညော မင်္ဂလဂီတ”န္တိ ဩရောဓာပိ ဂန္ဓဗ္ဗာပိ တမေဝ ဂီ
တံ ကာယန္တိ။ အနုက္ကမေနေဝ “ရညော ပိယဂီတ”န္တိ သဗ္ဗေပိ နဂရဝါသိနော မနုဿာ တမေဝ ကာယန္တိ။

စိတ္တပဏ္ဍိတောပိ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဝသန္တောယေဝ “ကိံ နု ခေါ မမ ဘာတိကေန သမ္ဘူတေန ဆတ္တံ လဒ္ဓံ,
ဥဒါဟု န တ”တိ ဥပဓာရေန္တော လဒ္ဓဘာဝံ ဉတွာ “နဝရဇ္ဇံ တာဝ ဗောဓေတုံ န သက္ခိဿာမိ, မဟ
လ္လကကာလေ နံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဓမ္မံ ကထေတွာ ပဗ္ဗာဇေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ပဏ္ဏာသ ဝဿာနိ အဂန္တွာ
ရညော ပုတ္တဓီတာဟိ ဝဍ္ဎိတကာလေ ဣဒ္ဓိယာ ဂန္တွာ ဥယျာနေ ဩတရိတွာ မင်္ဂလသိလာပဋ္ဋေ သုဝဏ္ဏပဋိမာ
ဝိယ နိသီဒိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော အရကော တံ ဂီတံ ကာယန္တော အရူနိ ဥဒ္ဓရတိ။ စိတ္တပဏ္ဍိတော တံ ပက္ကောသိ။
သော အာဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ အာဟ – “တွံ ပါတောဝ ပဋ္ဌာယ ဣမမေဝ ဂီတံ ကာယသိ, ကိံ အညံ န
ဇာနာသီ”တိ။ “ဘန္တေ, အညာနိပိ ဗဟူနိ ဇာနာမိ, ဣမာနိ ပန ဒွေ ဝ ရညော ပိယဂီတာနိ, တသ္မာ ဣမာနေဝ ကာယာမီ”တိ။
“အတ္ထိ ပန ရညော ဂီတဿ ပဋိဂီတံ ကာယန္တော”တိ? “နတ္ထိ ဘန္တေ”တိ။ “သက္ခိဿသိ ပန တွံ ပဋိဂီတံ ကာယိ
တု”န္တိ? “ဇာနန္တော သက္ခိဿာမီ”တိ။ “တေန ဟိ တွံ ရညာ ဒွိသု ဂီတေသု ကာယိတေသု ဣဒံ တတိယံ ကတွာ က
ယဿူ”တိ ဂီတံ ဒတွာ “ဂန္တွာ ရညော သန္တိကေ ကာယိဿသိ, ရာဇာ တေ ပသီဒိတွာ မဟန္တံ ဣဿရိယံ ဒဿ
သတီ”တိ ဥယျောဇေသိ။

သော သီဃံ မာတု သန္တိကံ ဂန္တွာ အတ္တာနံ အလင်္ကာရာပေတွာ ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ “ဧကော ကိရ အရကော
တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ပဋိဂီတံ ကာယိဿတီ”တိ ရညော အာရောစာပေတွာ “အာဂစ္ဆတူ”တိ ဝုတ္တေ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ

‘‘တွံ ကိရ, တာတ, ပဋိဂ္ဂိတံ ကယိရ္သသီ’’တိ ပုဋ္ဌော ‘‘အာမ, ဒေဝ, သဗ္ဗံ ရာဇပရိသံ သန္နိပာတေထာ’’တိ သန္နိပတိတာယ ပရိသာယ ရာဇာနံ အာဟ ‘‘တုမှေဟ တာဝ, ဒေဝ, တုမှာကံ ဂီတံ ကယထ, အထာဟံ ပဋိဂ္ဂိတံ ကယိရ္သသာမီ’’တိ။ ရာဇာ ကထာဒွယမာဟ –

၂၄. ‘‘သဗ္ဗံ နရာနံ သဖလံ သုစိဏ္ဏံ၊ န ကမ္မုနာ ကိဉ္စန မောဃမတ္ထိ။
ပဿာမိ သမ္ဘူတံ မဟာနုဘာဝံ၊ သကမ္မုနာ ပုညဖလူပပန္နံ။

၂၅. ‘‘သဗ္ဗံ နရာနံ သဖလံ သုစိဏ္ဏံ၊ န ကမ္မုနာ ကိဉ္စန မောဃမတ္ထိ။
ကစ္စိန္နု စိတ္တဿပိ ဧဝမေဝံ၊ ဣဒ္ဓော မနော တဿ ယထာပိ မယှ’’န္တိ။

တတ္ထ **န ကမ္မုနာ ကိဉ္စန မောဃမတ္ထိ** တိ သုကတဒုက္ကဋေသု ကမ္မေသု ကိဉ္စန ကေကမ္မမ္ပိ မောဃံ နာမ နတ္ထိ, နိပ္ဖလံ န ဟောတိ, ဝိပာကံ ဒတွာဝ နဿတီတိ အပရာပရိယဝေဒနီယကမ္မံ သန္ဓာယာဟ။ **သမ္ဘူတ** န္တိ အတ္တာနံ ဝဒတိ, ပဿာမဟံ အာယသ္မန္တံ သမ္ဘူတံ သကေန ကမ္မေန ပုညဖလူပပန္နံ, သကမ္မံ နိဿာယ ပုညဖလေန ဥပပန္နံ တံ ပဿာမီတိ အတ္ထော။ **ကစ္စိန္နု စိတ္တဿပီ** တိ မယှံဟိ ဒွေဝပိ ဇနာ ကေတော ဟုတွာ န စိရံ သီလံ ရက္ခိမှ, အဟံ တာဝ တဿ ဖလေန မဟန္တံ ယသံ ပတ္တော, ကစ္စိ နု ခော မေ ဘာတိကဿ စိတ္တဿပိ ဧဝမေဝ မနော ဣဒ္ဓော သမိဒ္ဓောတိ။

တဿ ဂီတာဝသာနေ အရကော ကယန္တော တတိယံ ကထမာဟ –

၂၆. ‘‘သဗ္ဗံ နရာနံ သဖလံ သုစိဏ္ဏံ၊ န ကမ္မုနာ ကိဉ္စန မောဃမတ္ထိ။
စိတ္တမ္ပိ ဇာနာဟိ တထေဝ ဒေဝ၊ ဣဒ္ဓော မနော တဿ ယထာပိ တုယှ’’န္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၂၇. ‘‘ဘဝံ နု စိတ္တော သုတမညတော တေ၊ ဥဒာဟု တေ ကောစိ နံ ဧတဒက္ခာ။
ကထာ သုဂီတာ န မမတ္ထိ ကင်္ခာ၊ ဒဒာမိ တေ ကာမဝရံ သတဉ္စ’’တိ။

တတ္ထ **သုတမညတော တေ** တိ အဟံ သမ္ဘူတဿ ဘာတာ စိတ္တော နာမာတိ ဝဒန္တဿ စိတ္တဿေဝ နု တေ သန္တိကာ သုတန္တိ အတ္ထော။ **ကောစိ နံ** န္တိ ဥဒာဟု မယာ သမ္ဘူတဿ ရညော ဘာတာ စိတ္တော ဒိဋ္ဌောတိ ကောစိ တေ ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိ။ **သုဂီတာ** တိ သဗ္ဗထာပိ အယံ ကထာ သုဂီတာ, နတ္ထေတ္ထ မမ ကင်္ခာ။ **ကာမဝရံ သတဉ္စာ** တိ ကာမဝရာနံ တေ သတံ ဒဒာမီတိ ဝဒတိ။

တတော အရကော ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၂၈. ‘‘န စာဟံ စိတ္တော သုတမညတော မေ၊ ဣသီ စ မေ ဧတမတ္ထံ အသံသိ။
ဂန္တွာန ရညော ပဋိဂါဟိ ကထံ၊ အပိ တေ ဝရံ အတ္တမနော ဒဒေယျာ’’တိ။

တတ္ထ **ဧတမတ္ထ** န္တိ တုမှာကံ ဥယျာနေ နိသိန္နော ဧကော ဣသိ မယှံ ဧတမတ္ထံ အာစိက္ခိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ‘‘သော မမ ဘာတာ စိတ္တော ဘဝိဿတိ, ဣဒါနေဝ နံ ဂန္တွာ ပဿိဿာမီ’’တိ ပုရိသေ အာဏာပေန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၂၉. ‘‘ယောဇေန္တု ဝေ ရာဇရထေ၊ သုကတေ စိတ္တသိဗ္ဗနေ။
ကစ္ဆံ နာဂါနံ ဗန္ဓထ၊ ဂီဝေယျံ ပဋိမုဉ္စထ။

၃၀. ‘‘အာဟညန္တု ဘေရိမုဒိင်္ဂသင်္ခေ၊ သီဃာနိ ယာနာနိ စ ယောဇယန္တု။
အဇ္ဇေဝဟံ အဿမံ တံ ဂမိဿံ၊ ယတ္ထေဝ ဒက္ခိဿမိသိံ နိသိန္န’’န္တိ။

တတ္ထ **အာဟညန္တူ**တိ အာဟနန္တု။ **အဿမံ တ**န္တိ တံ အဿမံ။

သော ဧဝံ ဝတွာ ရထံ အဘိရုယှ သီဃံ ဂန္တွာ ဥယျာနဒွာရေ ရထံ ဌပေတွာ စိတ္တပဏ္ဍိတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော တုဋ္ဌမာနသော အဋ္ဌမံ ဂါထမာဟ –

၃၁. ‘‘သုလဒ္ဓလာဘော ဝတ မေ အဟောသိ၊ ဂါထာ သုဂီတာ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။
သွာဟံ ဣသိံ သီလဝတူပပန္နံ၊ ဒိသွာ ပတီတော သုမနောဟမသ္မီ’’တိ။

တဿတ္ထော – သုလဒ္ဓလာဘော ဝတ မယှံ ဆတ္တမင်္ဂလဒိဝသေ ပရိသာယ မဇ္ဈေ ဂီတဂါထာ သုဂီတာဝ အဟောသိ, သွာဟံ အဇ္ဇ သီလဝတသမ္ပန္နံ ဣသိံ ဒိသွာ ပီတိသောမနဿပ္ပတ္တော ဇာတောတိ။

သော စိတ္တပဏ္ဍိတဿ ဒိဋ္ဌကာလတော ပဋ္ဌာယ သောမနဿပ္ပတ္တော ‘‘ဘာတိကဿ မေ ပလ္လင်္ကံ အတ္ထရထာ’’တိအာဒီနိ အာဏာပေန္တော နဝမံ ဂါထမာဟ –

၃၂. ‘‘အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ ပဋိဂ္ဂဏှာတု နော ဘဝံ။
အဂ္ဃေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဂ္ဃံ ကုရုတု နော ဘဝ’’န္တိ။

တတ္ထ **အဂ္ဃေ**တိ အတိထိနော အာတဗ္ဗယုတ္တကသ္မိံ အဂ္ဃေ ဘဝန္တံ အာပုစ္ဆာမ။ **ကုရုတု နော**တိ ဣမံ နော အဂ္ဃံ ဘဝံ ပဋိဂ္ဂဏှာတု။

ဧဝံ မဓုရပဋိသန္ထာရံ ကတွာ ရဇ္ဇံ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဒေန္တော ဣတရံ ဂါထမာဟ –

၃၃. ‘‘ရမ္မဉ္စ တေ အာဝသထံ ကရောန္တု၊ နာရီဂဏေဟိ ပရိစာရယဿု။
ကရောဟိ ဩကာသမနုဂ္ဂဟာယ၊ ဥဘောပိမံ ဣဿရိယံ ကရောမာ’’တိ။

တတ္ထ **ဣမံ ဣဿရိယ**န္တိ ကပိလရဋ္ဌေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ရဇ္ဇံ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ ဒွေပိ ဇနာ ကရောမ အနုဘဝာမ။

တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ စိတ္တပဏ္ဍိတော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဆ ဂါထာ အဘာသိ –

၃၄. ‘‘ဒိသွာ ဖလံ ဒုစ္စရိတဿ ရာဇ၊ အထော သုစိဏ္ဏဿ မဟာဝိပါကံ။
အတ္တာနမေဝ ပဋိသံယမိဿံ၊ န ပတ္ထယေ ပုတ္တ ပသုံ ဓနံ ဝါ။

၃၅. ‘‘ဒသေဝိမာ ဝဿဒသာ၊ မစ္စာနံ ဣဓ ဇီဝိတံ။
အပတ္တညေဝ တံ ဩဓိံ၊ နဠော ဆိန္နောဝ သုဿတိ။

၃၆. ‘‘တတ္ထ ကာ နန္ဒိ ကာ ခိဍ္ဍာ၊ ကာ ရတီ ကာ ဓနေသနာ။
ကိံ မေ ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ၊ ရာဇ မုတ္တောသ္မိ ဗန္ဓနာ။

၃၇. ‘‘သောဟံ ဧဝံ ပဇာနာမိ၊ မစ္စု မေ နပ္ပမဇ္ဇတိ။
အန္တကေနာဓိပန္နဿ၊ ကာ ရတီ ကာ ဓနေသနာ။

၃၈. ‘‘ဇာတိ နရာနံ အဓမာ ဇနိန္ဒ၊ စဏ္ဍာလယောနိ ဒွိပဒါကနိဋ္ဌာ။
သကေဟိ ကမ္မေဟိ သုပါပကေဟိ၊ စဏ္ဍာလဂဗ္ဘေ အဝသိမှ ပုဗ္ဗေ။

၃၉. ‘‘စဏ္ဍာလာဟုမှ အဝန္တီသု၊ မိဂါ နေရဉ္ဇရံ ပတိ။
ဥက္ကုသာ နမ္မဒါတီရေ၊ တျဇ္ဇ ဗြာဟ္မဏခတ္တိယာ’’တိ။

တတ္ထ **ဒုစ္စရိတဿာ** တိ မဟာရာဇ, တွံ သုစရိတဿေဝ ဖလံ ဇာနာသိ, အဟံ ပန ဒုစ္စရိတဿပိ ဖလံ ပဿာမိယေဝ။ မယဉှိ ဥဘော ဒုစ္စရိတဿ ဖလေန ကာလတော စတုတ္ထေ အတ္တဘာဝေ စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တာ။ တတ္ထ န စိရံ ဌိတွာ တဿ ဖလေန တွံ ခတ္တိယကုလေ နိဗ္ဗတ္တော, အဟံ ဗြာဟ္မဏကုလေ, တေဟံ ဒုစ္စရိတဿ စ ဖလံ သုစိဏ္ဏဿ စ မဟာဝိပာကံ ဒိသွာ အတ္တာနမေဝ သီလသံယမေန ပဋိသံယမိံ, ပုတ္တံ တ ပသုံ တ ဓနံ တ န ပတ္ထေမိ။

ဒသေဝိမာ ဝဿဒသာ တိ မဟာရာဇ, မန္ဒဒသကံ ခိဍ္ဍာဒသကံ ဝဏ္ဏဒသကံ ဗလဒသကံ ပညာဒသကံ ဟာနိဒသကံ ပဗ္ဘာရဒသကံ ဝင်္ကဒသကံ မောမူဟဒသကံ သယနဒသကန္တိ ဣမေသဉှိ ဒသန္နံ ဒသကာနံ ဝသေန ဒသေဝ ဝဿဒသာ ဣမေသံ မစ္စာနံ ဣဓ မနုဿလောကေ ဇီဝိတံ။ တယိဒံ န နိယမေန သဗ္ဗာ ဧဝ ဧတာ ဒသာ ဟာပုဏာတိ, အထ ခော အပ္ပတ္တညေဝ တံ ဩဓိံ နဋ္ဌော ဆိန္နောဝ သုဿတိ။ ယေပိ သကလံ ဝဿသတံ ဇီဝန္တိ, တေသမ္ပိ မန္ဒဒသကေ ပဝတ္တာ ရူပာရူပဓမ္မာ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ အာတပေ ခိတ္တနဋ္ဌော ဝိယ တတ္ထေဝ သုဿန္တိ အန္တရဓာယန္တိ, တံ ဩဓိံ အတိက္ကမိတွာ ခိဍ္ဍာဒသကံ န ဟာပုဏန္တိ, တထာ ခိဍ္ဍာဒသကာဒီသု ပဝတ္တာ ဝဏ္ဏဒသကာဒီနိ။

တတ္ထာ တိ တသ္မိံ ဧဝံ သုဿမာနေ ဇီဝိတေ ကာ ပဉ္စ ကာမဂုဏေ နိဿာယ အဘိနန္ဒိ, ကာ ကာယကီဠာဒိဝသေန ခိဍ္ဍာ, ကာ သောမနဿဝသေန ရတိ, ကာ ဓနေသနာ, ကိံ မေ ပုတ္တေဟိ, ကိံ အရေဟိ, မုတ္တောသ္မိ တမှာ ပုတ္တဒာရဗန္ဓနာတိ အတ္ထော။ **အန္တကေနာဓိပန္နဿာ** တိ ဇီဝိတန္တကရေန မစ္စုနာ အဘိဘူတဿ။ **ဒွဝိပဒာကနိဋ္ဌာ** တိ ဒွဝိပဒါနံ အန္တရေ လာမကာ။ **အဝသိမှဟာ**တိ ဒွေပိ မယံ ဝသိမှာ။

စဏ္ဍာလာဟုမှာ တိ မဟာရာဇ, ကာလတော ပုဗ္ဗေ စတုတ္ထံ ဇာတိံ အဝန္တိရဋ္ဌေ ဥဇ္ဇေနိနဂရေ စဏ္ဍာလာ အဟုမှာ, တတော စဝိတွာ နေရဉ္ဇရာယ နဒိယာ တီရေ ဥဘောပိ မိဂါ အဟုမှာ။ တတ္ထ ဒွေပိ အမှေ ဧကသ္မိံ ရုက္ခမူလေ အညမညံ နိဿာယ ဌိတေ ဧကော လုဒ္ဒကော ဧကေနေဝ သတ္တိပဟာရေန ဇီဝိတာ ဝေရောပေသိ, တတော စဝိတွာ နမ္မဒါနဒီတီရေ ကုရရာ အဟုမှာ။ တတ္ရာပိ နော နိဿာယ ဌိတေ ဧကော နေသာဒော ဧကပ္ပဟာရေနေဝ ဗန္ဓိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေသိ, တတော စဝိတွာ တေ မယံ အဇ္ဇ ဗြာဟ္မဏခတ္တိယာ ဇာတာ။ အဟံ ကောသမ္ဗိယံ ဗြာဟ္မဏကုလေ နိဗ္ဗတ္တော, တွံ ဣဓ ရာဇာ ဇာတောတိ။

ဧဝမဿ အတီတေ လာမကဇာတိယော ပကာသေတွာ ဣဒါနိ ဣမိဿာပိ ဇာတိယာ အာယုသင်္ခာရပရိတ္တတံ ဒဿေတွာ ပုညေသု ဥဿာဟံ ဇနေန္တော စတဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၄၀. “ဥပနီယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု၊ ဇရူပနီတဿ န သန္တိ တာဏာ။
ကရောဟိ ပဉ္စာလ မမေတ တဏ္ဍံ၊ မာကာသိ ကမ္မာနိ ဒုက္ခုဒြယာနိ။

၄၁. “ဥပနီယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု၊ ဇရူပနီတဿ န သန္တိ တာဏာ။
ကရောဟိ ပဉ္စာလ မမေတ တဏ္ဍံ၊ မာကာသိ ကမ္မာနိ ဒုက္ခပ္ဖလာနိ။

၄၂. “ဥပနီယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု၊ ဇရူပနီတဿ န သန္တိ တာဏာ။
ကရောဟိ ပဉ္စာလ မမေတ တဏ္ဍံ၊ မာကာသိ ကမ္မာနိ ရဇဿိရာနိ။

၄၃. “ဥပနီယတိ ဇီဝိတမပ္ပမာယု၊ ဝဏ္ဏံ ဇရာ ဟန္တိ နရဿ ဇိယျတော။
ကရောဟိ ပဉ္စာလ မမေတ တဏ္ဍံ၊ မာကာသိ ကမ္မံ နိရယူပပတ္တိယာ”တိ။

တတ္ထ **ဥပနီယတီ**တိ မဟာရာဇ, ဣဒံ ဇီဝိတံ မရဏံ ဥပဂစ္ဆတိ။ ဣဒဉှိ ဣမေသံ သတ္တာနံ အပ္ပမာယု သရသပရိတ္တတာယပိ ဌိတိပရိတ္တတာယပိ ပရိတ္တကံ, သူရိယုဂ္ဂမနေ တိဏဂ္ဂေ ဥဿာဝဗိန္ဒုသဒိသံ။ **န သန္တိ တာဏာ** တိ နဟိ ဇရာယ မရဏံ ဥပနီတဿ ပုတ္တာဒယော တာဏာ နာမ ဟောန္တိ။ **မမေတ တဏ္ဍ** န္တိ မမ ဧတံ ဝစနံ။ **မာကာသီ**တိ မာ ရူပါဒိကာမဂုဏဟေတု ပမာဒံ အာပဇ္ဇိတွာ နိရယာဒီသု ဒုက္ခဝဍ္ဎနာနိ ကမ္မာနိ ကရိ။ **ဒုက္ခပ္ဖလာနီ** တိ ဒုက္ခဝိပာကာနိ။ **ရဇဿိရာနီ** တိ ကိလေသရဇေန ဩကိဏ္ဏသီသာနိ။ **ဝဏ္ဏ**န္တိ ဇီရမာနဿ နရဿ သရီရဝဏ္ဏံ ဇရာ ဟန္တိ။ **နိရယူပပတ္တိယာ**တိ နိရဿာဒေ နိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇနတ္ထာယ။

ဧဝံ မဟာသတ္တေ ကထေန္တေ ရာဇာ တုဿိတွာ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၄၄. “အဒ္ဓာ ဟိ သစ္စံ ဝစနံ တဝေတံ၊ ယထာ ဣသီ ဘာသသိ ဧဝမေတံ။
ကာမာ စ မေ သန္တိ အနပ္ပရူပာ၊ တေ ဒုစ္စဇာ မာဒိသကေန ဘိက္ခု။

၄၅. “နာဂေါ ယထာ ပင်္ကမဇ္ဈေ ဗျသန္နော၊ ပဿံ ထလံ နာဘိသမ္ဘောတိ ဂန္တုံ။
ဧဝမ္ပဟံ ကာမပင်္ကေ ဗျသန္နော၊ န ဘိက္ခုနော မဂ္ဂမနုဗ္ဗဇာမိ။

၄၆. “ယထာပိ မာတာ စ ပိတာ စ ပုတ္တံ၊ အနုသာသရေ ကိန္တိ သုခီ ဘဝေယျ။
ဧဝမ္ပိ မံ တွံ အနုသာသ ဘန္တေ၊ ယထာ စိရံ ပေစ္စ သုခီ ဘဝေယျ”န္တိ။

တတ္ထ **အနပ္ပရူပါ** တိ အပရိတ္တဇာတိကာ ဗဟူ အပရိမိတာ။ **တေ ဒုစ္စဇာ မာဒိသကေနာ** တိ ဘာတိက, တွံ ကိလေသေ ပဟာယ ဌိတော, အဟံ ပန ကာမပင်္ကေ နိမုဂ္ဂေါ, တသ္မာ မာဒိသကေန တေ ကာမာ ဒုစ္စဇာ။ **“နာဂေါ ယထာ”**တိ ဣမိနာ အတ္တနော ကာမပင်္ကေ နိမုဂ္ဂဘာဝဿ ဥပမံ ဒဿေတိ။ တတ္ထ **ဗျသန္နော** တိ ဝိသန္နော အနုပဝိဋ္ဌော အယမေဝ တ ဟာဌော။ **မဂ္ဂ** န္တိ တုမှာကံ ဩဝါဒါနုသာသနီမဂ္ဂံ **နာနုဗ္ဗဇာမိ** ပဗ္ဗဇိတုံ န သက္ကောမိ, ဣဓေဝ ပန မေ ဌိတဿ ဩဝါဒံ ဒေထာတိ။ **အနုသာသရေ**တိ အနုသာသန္တိ။

အထ နံ မဟာသတ္တော အာဟ –

၄၇. “နော စေ တုဝံ ဥဿဟသေ ဇနိန္ဒ၊ ကာမေ ဣမေ မာနုသကေ ပဟာတုံ။
ဓမ္မိံ ဗလိံ ပဋ္ဌပယဿု ရာဇ၊ အဓမ္မကာရော တဝ မာဟု ရဋ္ဌေ။

၄၈. “ဒူတာ ဝိဓာဝန္တု ဒိသာ စတဿော၊ နိမန္တကာ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ။
တေ အန္နပါနေန ဥပဋ္ဌဟဿု၊ ဝတ္ထေန သေနာသနပစ္စယေန စ။

၄၉. “အန္နေန ပါနေန ပသန္နစိတ္တော၊ သန္တပ္ပယ သမဏဗြာဟ္မဏေ စ။
ဒတွာ စ ဘုတွာ စ ယထာနုဘာဝံ၊ အနိန္ဒိတော သဂ္ဂမုပေဟိ ဌာနံ။

၅၀. “သစေ စ တံ ရာဇ မဒေါ သဟေယျ၊ နာရီဂဏေဟိ ပရိစာရယန္တံ။
ဣမမေဝ ကထံ မနသီ ကရောဟိ၊ ဘာသေသိ စေနံ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။

၅၁. “အဗ္ဘောကာသသယော ဇန္တု၊ ဝဇ္ဇန္တော ခီရပါယိတော။
ပရိကိဏ္ဏော သုတာနေဟိ၊ သွာဇ္ဇ ရာဇာတိ ဝုစ္စတီ”တိ။

တတ္ထ **ဥဿဟသေ** တိ ဥဿဟသိ။ **ဓမ္မိံ ဗလိ** န္တိ ဓမ္မေန သမေန အနတိရိတ္တံ ဗလိံ ဂဏှာတိ အတ္ထော။ **အဓမ္မကာရော**တိ ပေါရာဏကရာဇူဟိ ဌပိတံ ဝိနိစ္ဆယဓမ္မံ ဘိန္ဒိတွာ ပဝတ္တာ အဓမ္မကိရိယာ။ **နိမန္တကာ** တိ ဓမ္မိက သမဏဗြာဟ္မဏေ နိမန္တေတွာ ပက္ကောသကာ။ **ယထာနုဘာဝ**န္တိ ယထာဗလံ ယထာသတ္တိ။ **ဣမမေဝ ကထ**န္တိ ဣဒါနိ ဝတ္တဗ္ဗံ သန္ဓာယာဟ။ တတြာယံ အဓိပ္ပါယော – “မဟာရာဇ, သစေ တံ မဒေါ အဘိဘဝေယျ, သစေ တေ နာရီဂဏပရိဝုတဿ ရူပါဒယော တ ကာမဂုဏေ ရဇ္ဇသုခံ တ အာရဗ္ဘ မာနော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, အထေဝံ စိန္တေယျာသိ ‘အဟံ ပုရေ စဏ္ဍာလယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော ဆန္နဿ တိဏကုဋိမတ္တဿပိ အဘာဝတ အဗ္ဘောကာသသယော အဟောသိံ, တဒါ ဟိ မေ မာတာ စဏ္ဍာလီ အရညံ အရုပဏ္ဏာဒီနံ အတ္ထာယ ဂစ္ဆန္တီ မံ ကုက္ကုရဂဏဿ မဇ္ဈေ အဗ္ဘောကာသေ နိပဇ္ဇာပေတွာ အတ္တနော ခီရံ ပါယေတွာ ဂစ္ဆတိ, သောဟံ ကုက္ကုရေဟိ ပရိတရိတော တေဟိယေဝ သဒ္ဓိံ သုနခိယာ ခီရံ ပိဝိတွာ ဝမိတော, ဧဝံ နီစဇစ္စော ဟုတွာ အဇ္ဇ ရာဇာ နာမ ဇာတော’တိ။ ‘ဣတိ ခော, တွံ မဟာရာဇ, ဣမိနာ အတ္ထေန အတ္တာနံ ဩဝဒန္တော ယော သော ပုဗ္ဗေ အဗ္ဘောကာသသယော ဇန္တု အရညေ ဝဇန္တိယာ စဏ္ဍာလိယာ ဣတော စိတော စ အနုသဥ္စရန္တိယာ သုနခိယာ စ ခီရံ ပါယိတော သုနခေဟိ ပရိကိဏ္ဏော ဝမိတော, သော အဇ္ဇ ရာဇာတိ ဝုစ္စတီ’တိ ဣမံ ကထံ ဘာသေယျာသီ”တိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော တသ္သ ဩတာဒံ ဒတွာ “ဒိန္နော တေ မယာ ဩတာအော, ဣဒါနိ တွံ ပဗ္ဗဇ ဝါ မာ ဝါ, အတ္တနာဝ အတ္တနော ကမ္မဿ ဝိဟာကံ ပဋိသေဝိဿတီ”တိ ဝတွာ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ တဿ မတ္ထကေ ဟာဒရဇံ ဟတေန္တော ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။ ရာဇာပိ တံ ဒိသွာ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေ ဇေဋ္ဌပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ ဒတွာ ဗလကာယံ နိဝတ္တေတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခော ပယာသိ။ မဟာသတ္တော တဿာဂမနံ ဉတွာ ဣသိဂဏပရိဝုတော အာဂန္တွာ တံ အာဒါယ ဂန္တွာ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကသိဏပရိကမ္မံ အာစိက္ခိ။ သော ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေသိ။ ဣတိ တေ ဥဘောပိ ဗြဟ္မလောကူပဂါ အဟေသုံ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ တီဏိ စတ္တာရိ ဘဝန္တရာနိ ဂစ္ဆန္တာပိ ဒဠှပဟာဝိဿာသာဝ အဟေသု”န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ သမ္ဘူတပဏ္ဍိတော အာနန္ဒော အဟောသိ, စိတ္တပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

စိတ္တသမ္ဘူတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ

[၄၉၉] ၃. သိဝိဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဒူရေ အပဿံ ထေရောဝ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော အသဒိသဒါနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တံ အဋ္ဌကနိပါတေ **သိဝိဇာတကေ** ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ တဒါ ပန ရာဇာ သတ္တမေ ဒိဝသေ သဗ္ဗပရိက္ခာရေ ဒတွာ အနုမောဒနံ ယာစိ, သတ္ထာ အကတွာဝ ပက္ကာမိ။ ရာဇာ ဘုတ္တပါတရာသော ဝိဟာရံ ဂန္တွာ “ကသ္မာ, ဘန္တေ, အနုမောဒနံ န ကရိတ္ထာ”တိ အာဟ။ သတ္ထာ “အပရိသုဒ္ဓါ, မဟာရာဇ, ပရိသာ”တိ ဝတွာ “န ဝေ ကဒရိယာ ဒေဝလောကံ ဝဇန္တီ”တိ (ဓ. ပ. ၁၇၇) ဂါထာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ရာဇာ ပသီဒိတွာ သတသဟဿဂ္ဃနကေန သီဝေယျကေန ဥတ္တရာသင်္ဂေန တထာဂတံ ပူဇေတွာ နဂရံ ပါဝိသိ။ ပုနဒိဝသေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, ကောသလရာဇာ အသဒိသဒါနံ ဒတွာ တာဒိသေနပိ ဒါနေန အတိတ္တော ဒသဗလေန ဓမ္မေ ဒေသိတေ ပုန သတသဟဿဂ္ဃနကံ သီဝေယျကမ္ဗလံ အဒါသိ, ယာဝ အတိတ္တော ဝတ အာဝုသော ဒါနေန ရာဇာ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘ဣမာယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “ဘိက္ခဝေ, ဗာဟိရဘဏ္ဍံ နာမ သုဒိန္နံ, ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ သကလဇမ္ဗုဒီပံ ဥန္နင်္ဂလံ ကတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿပရိစ္စာဂေန ဒါနံ ဒဒမာနာပိ ဗာဟိရဒါနေန အတိတ္တာ ‘ပိယဿ ဒါတာ ပိယံ လဘတီ’တိ သမ္ပတ္တယာစကာနံ အက္ခီနိ ဥပ္ပါဋေတွာ အဒံသုယေဝါ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ သိဝိရဋ္ဌေ အရိဋ္ဌပုရနဂရေ သိဝိမဟာရာဇေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ မဟာသတ္တော တဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, “သိဝိကုမာရော”တိဿ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော အာဂန္တွာ ပိတု သိပ္ပံ ဒဿေတွာ ဥပရဇ္ဇံ လဘိတွာ အပရဘာဂေ ပိတု အစ္စယေန ရာဇာ ဟုတွာ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ စတူသု ဒွါရေသု နဂရမဇ္ဈေ နိဝေသနဒွါရေ စာတိ ဆ ဒါနသာလာယော ကာရေတွာ ဒေဝသိကံ ဆသတသဟဿပရိစ္စာဂေန မဟာဒါနံ ပဝတ္တေသိ။ အဋ္ဌမိယံ စာတုဒ္ဒသိယံ ပန္နရသိယဉ္စ နိစ္စံ ဒါနသာလံ ဂန္တွာ ဒါနံ ဩလောကေသိ။ သော ဧကဒါ ပုဏ္ဏမဒိဝသေ ပါတောဝ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော အတ္တနာ ဒိန္နဒါနံ အာဝဇ္ဇေန္တော ဗာဟိရဝတ္ထုံ အတ္တနာ အဒိန္နံ နာမ အဒိသွာ “မယာ ဗာဟိရဝတ္ထု အဒိန္နံ နာမ နတ္ထိ, န မံ ဗာဟိရဒါနံ တောသေတိ, အဟံ အဇ္ဈတ္တိကဒါနံ ဒါတုကာမော, အဟော ဝတ အဇ္ဇ မမ ဒါနသာလံ ဂတကာလေ ကောစိဒေဝ ယာစကော ဗာဟိရဝတ္ထုံ အယာစိတွာ အဇ္ဈတ္တိကဿ နာမံ ဂဏှေယျ, သစေ ဟိ မေ ကောစိ ဟဒယမံသဿ နာမံ ဂဏှေယျ, ကဏယေန ဥရံ ပဟရိတွာ ပသန္နဥဒကတော သနာဠံ ပဒုမံ ဥဒ္ဓရန္တော ဝိယ လောဟိတဗိန္ဒူနိ ပဂ္ဃရန္တံ ဟဒယံ နီဟရိတွာ ဒဿာမိ။ သစေ သရီရမံသဿ နာမံ ဂဏှေယျ, အဝလေခနသတ္ထကေန တေလသိင်္ဂံ လိခန္တော ဝိယ သရီရမံသံ ဩတာရေတွာ ဒဿာမိ။ သစေ လောဟိတဿ နာမံ ဂဏှေယျ, ယန္တမုခေ ပက္ခန္ဒိတွာ ဥပနီတံ ဘာဇနံ ပူရေတွာ လောဟိတံ ဒဿာမိ။ သစေ ဝါ ပန ကောစိ ‘ဂေဟေ မေ ကမ္မံ နပ္ပဝတ္တတိ, ဂေဟေ မေ ဒါသကမ္မံ ကရောဟီ’တိ ဝဒေယျ, ရာဇဝေသံ အပနေတွာ ဗဟိ ဌတွာ အတ္တာနံ သာဝေတွာ ဒါသကမ္မံ ကရိဿာမိ။ သစေ မေ ကောစိ အက္ခီနော နာမံ ဂဏှေယျ, တာလမိဉ္ဇံ နီဟရန္တော ဝိယ အက္ခီနိ ဥပ္ပါဋေတွာ ဒဿာမီ”တိ စိန္တေသိ။

ဣတိ သော –

“ယံကိဉ္စိ မာနုသံ အန္နံ၊ အဒိန္နံ မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
ယောပိ ယာစေယျ မံ စက္ခုံ၊ ဒဒေယျံ အဝိကမ္ပိတော”တိ။ (စရိယာ. ၁.၅၂) –

စိန္တေတွာ သောဠသဟိ ဂန္ဓောဒကဃဋေဟိ နှာယိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ အလင်္ကတဟတ္ထိက္ခန္ဓဝရဂတော အနဂ္ဃံ အဂမာသိ။ သက္ကော တဿ အဇ္ဈာသယံ ဝိဒိတွာ “သိဝိရာဇာ ‘အဇ္ဇ သမ္ပတ္တယာစကာနံ စက္ခုံပိ ဥပ္ပာဋေတွာ ဒဿာမီ’တိ စိန္တေသိ, သက္ခိဿတိ နု ခော အတုံ, ဥဒါဟု နော”တိ တဿ ဝိမံသနတ္ထာယ ဇရာပတ္တော အန္ဓဗြာဟ္မဏော ဝိယ ဟုတွာ ရညော အနဂ္ဂဂမနကာလေ ဧကသ္မိံ ဥန္နတပ္ပဒေသေ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ရာဇာနံ ဇယာပေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တဒဘိမုခံ တရဏံ ပေသေတွာ “ဗြာဟ္မဏ, ကိံ ဝဒေသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ အထ နံ သက္ကော “မဟာရာဇ, တဝ အနဇ္ဈာသယံ နိဿာယ သမုဂ္ဂတေန ကိတ္တိဃောသေန သကလလောကသန္နိတသော နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌော, အဟံ အန္ဓော, တွံ ဒွိစက္ခုကော”တိ ဝတွာ စက္ခုံ ယာစန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၅၂. “ဒူရေ အပဿံ ထေရောဝ၊ စက္ခုံ ယာစိတုမာဂတော။
ဧကနေတ္တာ ဘဝိဿာမ၊ စက္ခုံ မေ ဒေဟိ ယာစိတော”တိ။

တတ္ထ **ဒူရေ**တိ က္ကတော ဒူရေ ဝသန္တော။ **ထေရော**တိ ဇရာဇိဏ္ဏထေရော။ **ဧကနေတ္တာ** တိ ဧကံ နေတ္တံ မယှံ ဒေဟိ, ဧဝံ ဒွေပိ ဧကေကနေတ္တာ ဘဝိဿာမာတိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “က္ကအနေတဟံ ဟသာဒေ နိသိန္နော စိန္တေတွာ အာဂတော, အဟော မေ လာဘော, အဇ္ဇေဝ မေ မနောရထော မတ္ထကံ ပါပုဏိဿတိ, အဒိန္နပုဗ္ဗံ အန္နံ ဒဿာမီ”တိ တုဋ္ဌမာနသော ဒုတိယံ ကထမာဟ
–

၅၃. “ကေနာနုသိဋ္ဌော က္က္ဓ မာဂတောသိ၊ ဝနိဗ္ဗက စက္ခုပထာနိ ယာစိတုံ။
သုဒုစ္စဇံ ယာစသိ ဥတ္တမင်္ဂံ၊ ယမာဟု နေတ္တံ ပုရိသေန ‘ဒုစ္စဇ’န္တိ။

တတ္ထ **ဝနိဗ္ဗကာ** တိ တံ အာလပတိ။ **စက္ခုပထာနီ**တိ စက္ခုနမေတံ နာမံ။ **ယမာဟူ**တိ ယံ ပဏ္ဍိတာ “ဒုစ္စဇ”န္တိ ကထေန္တိ။

က္ကတော ပရံ ဥတ္တာနသမ္ဗန္ဓကထာ ဟဋ္ဌိနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ –

၅၄. “ယမာဟု ဒေဝေသု သုဇမ္ပတီတိ၊ မဃဝါတိ နံ အာဟု မနုဿလောကေ။
တေနာနုသိဋ္ဌော က္က္ဓ မာဂတောသ္မိ၊ ဝနိဗ္ဗကော စက္ခုပထာနိ ယာစိတုံ။

၅၅. “ဝနိဗ္ဗတော မယှ ဝနိံ အနုတ္တရံ၊ ဒဒါဟိ တေ စက္ခုပထာနိ ယာစိတော။
ဒဒါဟိ မေ စက္ခုပထံ အနုတ္တရံ၊ ယမာဟု နေတ္တံ ပုရိသေန ဒုစ္စဇံ။

၅၆. “ယေန အတ္ထေန အာဂစ္ဆိ၊ ယမတ္ထမဘိပတ္ထယံ။
တေ တေ က္ကဇ္ဈန္တု သင်္ကပ္ပာ၊ လဘ စက္ခူနိ ဗြာဟ္မဏ။

၅၇. “ဧကံ တေ ယာစမာနဿ၊ ဥဘယာနိ ဒဒါမဟံ။
သ စက္ခုမာ ဂစ္ဆ ဇနဿ ပေက္ခတော၊ ယဒိစ္ဆသေ တွံ တဒတေ သမိဇ္ဈတူ”တိ။

တတ္ထ **ဝနိဗ္ဗတော** တိ ယာစန္တဿ။ **ဝနိ**န္တိ ယာစနံ။ **တေ တေ**တိ တေ တဝ တဿ အတ္ထဿ သင်္ကပ္ပာ။ **သ စက္ခုမာ**တိ သော တွံ မမ စက္ခုဟိ စက္ခုမာ ဟုတွာ။ **ယဒိစ္ဆသေ တွံ တဒတေ သမိဇ္ဈတူ** တိ ယံ တွံ မမ သန္တိကာ က္ကစ္ဆသိ, တံ တေ သမိဇ္ဈတူတိ။

ရာဇာ တ္တေကံ ကထေတွာ ‘‘ကလေ မယာ အဂ္ဂိနိ ဥပဟာဒ္ဓေတွာ အတုံ အသာရုပ္ပ’’န္တိ စိန္တေတွာ ဗြာဟ္မ ဏံ အာဒာယ အန္တေပုရံ ဂန္တွာ ရာဇာသနေ နိသီဒိတွာ သီဝိကံ နာမ ဝေဇ္ဇံ ပက္ကောသာပေတွာ ‘‘အဂ္ဂိံ မေ သော ဓေဟီ’’တိ အာဟ။ ‘‘အမ္ဟာကံ ကိရ ရာဇာ အဂ္ဂိနိ ဥပဟာဒ္ဓေတွာ ဗြာဟ္မဏဿ အတုကာမော’’တိ သကလနဂရေ ကောလာဟလံ အဟောသိ။ အထ သေနာပတိအာဒယော ရာဇဝလ္လဘာ စ နာဂရာ စ ဩရောဓာ စ သဗ္ဗေ သန္နိပတိတွာ ရာဇာနံ တရေန္တာ တိဿော ကထာ အဘာသုံ –

၅၈. ‘‘မာ နော ဒေဝ အဒါ စက္ခုံ၊ မာ နော သဗ္ဗေ ပရာကရိ။
ဓနံ ဒေဟိ မဟာရာဇ၊ မုတ္တာ ဝေဠုရိယာ ဗဟူ။

၅၉. ‘‘ယုတ္တေ ဒေဝ ရထေ ဒေဟိ၊ အာဇာနီယေ စလင်္ကတေ။
နာဂေ ဒေဟိ မဟာရာဇ၊ ဟေမကပ္ပနဝါသသေ။

၆၀. ‘‘ယထာ တံ သိဝယော သဗ္ဗေ၊ သယောဂ္ဂါ သရထာ သဒါ။
သမန္တာ ပရိကိရေယျုံ၊ ဧဝံ ဒေဟိ ရထေသဘာ’’တိ။

တတ္ထ **ပရာကရီ**တိ ပရိစ္စဇိ။ အက္ခိသု ဟိ ဒိန္နေသု ရဇ္ဇံ တဝ ဝံ န ကာရေဿသိ, အညော ရာဇာ ဘဝိဿတိ, ဧဝံ တယာ မယံ ပရိစ္စတ္တာ နာမ ဘဝိဿာမာတိ အဓိပ္ပာယေနေဝမာဟံသု။ **ပရိကိရေယျုံ** န္တိ ပရိဝါရေယျုံ။ **ဧဝံ ဒေဟီ**တိ ယထာ တံ အဝိကလစက္ခုံ သိဝယော ပရိဝါရေယျုံ, ဧဝံ ဗာဟိရဓနမေဝ ဒေဟိ, မာ အက္ခီနိ။ အက္ခိသု ဟိ ဒိန္နေသု န တံ သိဝယော ပရိဝါရေဿန္တီတိ။

အထ ရာဇာ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၆၁. ‘‘ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝတွာန၊ အဒါနေ ကုရုတေ မနော။
ဘူမျံ သော ပတိတံ ပါသံ၊ ဂီဝါယံ ပဋိမုဉ္စတိ။

၆၂. ‘‘ယော ဝေ ဒဿန္တိ ဝတွာန၊ အဒါနေ ကုရုတေ မနော။
ပါပါ ပါပတရော ဟောတိ၊ သမ္ပတ္တော ယမသာဓနံ။

၆၃. ‘‘ယဉှိ ယာစေ တဉှိ ဒဒေ၊ ယံ န ယာစေ န တံ ဒဒေ။
သွာဟံ တမေဝ ဒဿာမိ၊ ယံ မံ ယာစတိ ဗြာဟ္မဏော’’တိ။

တတ္ထ **ပဋိမုဉ္စတီ** တိ ပဝေသေတိ။ **ပါပါ ပါပတရော**တိ လာမကာပိ လာမကတရော နာမ ဟောတိ။ **သမ္ပတ္တော ယမသာဓန**န္တိ ယမဿ အာဏာပဝတ္တိဋ္ဌာနံ ဥဿဒနိရယံ သော ပတ္တောယေဝ နာမ ဟောတိ။ **ယဉှိ ယာစေ**တိ ယံ ယာစကော ယာစေယျ, ဒါယကောပိ တမေဝ ဒဒေယျ, န အယာစိတံ, အယဉ္စ ဗြာဟ္မဏော မံ စက္ခုံ ယာစတိ, န မုတ္တာဒိကံ ဓနံ, တဒေဝဿာဟံ ဒဿာမီတိ ဝဒတိ။

အထ နံ အမစ္စာ ‘‘ကိံ ပတ္ထေတွာ စက္ခူနိ ဒေသီ’’တိ ပုစ္ဆန္တာ ကထမာဟံသု –

၆၄. ‘‘အာယုံ နု ဝဏ္ဏံ နု သုခံ ဗလံ နု၊ ကိံ ပတ္ထယာနော နု ဇနိန္ဒ ဒေသိ။
ကထဉှိ ရာဇာ သိဝိနံ အနုတ္တရော၊ စက္ခူနိ ဒဇ္ဇာ ပရလောကဟေတူ’’တိ။

တတ္ထ **ပရလောကဟေတူ**တိ မဟာရာဇ, ကထံ နာမ တုမှာဒိသော ပဏ္ဍိတပုရိသော သန္ဒိဋ္ဌိကံ ဣဿရိယံ ပဟာယ ပရလောကဟေတု စက္ခူနိ ဒဒေယျာတိ။

အထ နေသံ ကထေန္တော ရာဇာ ကထမာဟ –

၆၅. ‘‘န ဝါဟမေတံ ယသသာ ဒဒါမိ၊ န ပုတ္တမိစ္ဆေ န ဓနံ န ရဋ္ဌံ။
သတဉ္စ ဓမ္မော စရိတော ပုရာဏော၊ ဣစ္စေဝ ဒါနေ ရမတေ မနော မမာ’’တိ။

တတ္ထ **န တဟန္တိ** န ဝေ အဟံ။ **ယသသာ**တိ ဒိဗ္ဗဿ တေ မာနုဿဿ တေ ယသဿ ကာရဏာ။ **န ပုတ္တမိစ္ဆေ**တိ ဣမဿ စက္ခုဒါနဿ ဖလေန နေဝ အဟံ ပုတ္တံ ဣစ္ဆာမိ, န ဓနံ န ရဋ္ဌံ, အပိစ သတံ ပဏ္ဍိတာနံ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာနံ ဧသ အာစိဏ္ဏော သမာစိဏ္ဏော ပေါရာဏကမဂ္ဂေါ, ယဒိဒံ ပါရမိပူရဏံ နာမ။ န ဟိ ပါရမိယော အပူရေတွာ ဗောဓိပလ္လင်္ကေ သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတုံ သမတ္ထော နာမ အတ္ထိ, အဟဉ္စ ပါရမိယော ပူရေတွာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိတုကာမော။ **ဣစ္စေဝ အနေ ရမတေ မနော မမာ** တိ ဣမိနာ ကာရဏေန မမ မနော အနေယေဝ နိရတောတိ ဝဒတိ။

သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓောပိ ဓမ္မသေနာပတိသာရိပုတ္တတ္ထေရဿ စရိယာပိဋကံ ဒေသေန္တော “မယှံ ဒွီဟိ စက္ခူဟိပိ သဗ္ဗညုတညာဏမေဝ ပိယတရ”န္တိ ဒီပေတုံ အာဟ –

“န မေ ဒေဿာ ဥဘော စက္ခူ၊ အတ္တာနံ မေ န ဒေဿိယံ။
သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယှံ၊ တသ္မာ စက္ခုံ အဒါသဟ”န္တိ။ (စရိယာ. ၁.၆၆)။

မဟာသတ္တဿ ပန ကထံ သုတွာ အမစ္စေသု အပ္ပဋိဘာဏေသု ဌိတေသု မဟာသတ္တော သီဝိကံ ဝေဇ္ဇံ ကထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

၆၆. “သခါ စ မိတ္တော စ မမာသိ သီဝိက၊ သုသိက္ခိတော သာဓု ကရောဟိ မေ ဝစော။
ဥဒ္ဓရိတွာ စက္ခူနိ မမံ ဇိဂီသတော၊ ဟတ္ထေသု ဌပေဟိ ဝနိဗ္ဗကဿာ”တိ။

တဿတ္ထော – သမ္မ သီဝိက, တွံ မယှံ သဟာယော စ မိတ္တော စ ဝေဇ္ဇသိပ္ပေ စာသိ သုသိက္ခိတော, သာဓု မေ ဝစနံ ကရောဟိ။ မမ ဇိဂီသတော ဥပဓာရေန္တဿ ဩလောကေန္တဿေဝ တာလမိဉ္ဇံ ဝိယ မေ အက္ခီနိ ဥဒ္ဓရိတွာ ဣမဿ ယာစကဿ ဟတ္ထေသု ဌပေဟီတိ။

အထ နံ သီဝိကော အာဟ “စက္ခုဒါနံ နာမ ဘာရိယံ, ဥပဓာရေဟိ, ဒေဝ”တိ။ သီဝိက, ဥပဓာရိတံ မယာ, တွံ မာ ပပဉ္စံ ကရောဟိ, မာ မယာ သဒ္ဓိံ ဗဟုံ ကထေဟီတိ။ သော စိန္တေသိ “အယုတ္တံ မာဒိသဿ သုသိက္ခိတဿ ဝေဇ္ဇဿ ရညော အက္ခိသု သတ္ထပါတန”န္တိ။ သော နာနာဘေသဇ္ဇာနိ ဃံသိတွာ ဘေသဇ္ဇစုဏ္ဏေန နီလုပ္ပလံ ပရိဘာဝေတွာ ဒက္ခိဏက္ခိံ ဥပသိင်္ဃာပေသိ, အက္ခိ ပရိဝတ္တိ, ဒုက္ခဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ “သလ္လက္ခေဟိ, မဟာရာဇ, ပဋိပါကတိကကရဏံ မယှံ ဘာရော”တိ။ “အလဉှိ တာတ မာ ပပဉ္စံ ကရီ”တိ။ သော ပရိဘာဝေတွာ ပုန ဥပသိင်္ဃာပေသိ, အက္ခိ အက္ခိကူပတော မုစ္စိ, ဗလဝတရာ ဝေဒနာ ဥဒပါဒိ။ “သလ္လက္ခေဟိ မဟာရာဇ, သက္ကောမဟံ ပဋိပါကတိကံ ကာတု”န္တိ။ “မာ ပပဉ္စံ ကရီ”တိ။ သော တတိယဝါရေ ခရတရံ ပရိဘာဝေတွာ ဥပနာမေသိ။ အက္ခိ ဩသဓဗလေန ပရိဗ္ဘမိတွာ အက္ခိကူပတော နိက္ခမိတွာ နှာရုသုတ္တကေန ဩလမ္ဗမာနံ အဋ္ဌာသိ။ “သလ္လက္ခေဟိ နရိန္ဒ, ပုန ပါကတိကကရဏံ မယှံ ဗလ”န္တိ။ “မာ ပပဉ္စံ ကရီ”တိ။ အဓိမတ္တာ ဝေဒနာ ဥဒပါဒိ, လောဟိတံ ပဂ္ဃရိ, နိဝတ္ထသာဋကာ လောဟိတေန တေမိံသု။ ဩရောဓာ စ အမစ္စာ စ ရညော ပါဒမူလေ ပတိတွာ “ဒေဝ အက္ခီနိ မာ ဒေဟီ”တိ မဟာပရိဒေဝံ ပရိဒေဝိံသု။

ရာဇာ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာ “တာတ, မာ ပပဉ္စံ ကရီ”တိ အာဟ။ သော “သာဓု, ဒေဝ”တိ ဝါမဟတ္ထေန အက္ခိံ ဓာရေတွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထေန သတ္ထကံ အာဒါယ အက္ခိသုတ္တကံ ဆိန္ဒိတွာ အက္ခိံ ဂဟေတွာ မဟာသတ္တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ သော ဝါမက္ခိနာ ဒက္ခိဏက္ခိံ ဩလောကေတွာ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာ “ဧဟိ ဗြာဟ္မဏ”တိ ဗြာဟ္မဏံ ပက္ကောသိတွာ “မမ ဣတော အက္ခိတော သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန သဗ္ဗညုတညာဏက္ခိမေဝ ပိယတရံ, တဿ မေ ဣဒံ ပစ္စယော ဟောတူ”တိ ဝတွာ ဗြာဟ္မဏဿ အက္ခိံ အဒါသိ။ သော တံ ဥက္ခိပိတွာ အတ္တနော အက္ခိမှိ ဌပေသိ။ တံ တဿာနုဘာဝေန ဝိကသိတနီလုပ္ပလံ ဝိယ ဟုတွာ ပတိဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော ဝါမက္ခိနာ တဿ တံ အက္ခိံ ဒိသွာ “အဟော, သုဒိန္နံ မယာ အက္ခိဒါန”န္တိ အန္တော သမုဂ္ဂတာယ ပီတိယာ နိရန္တရံ ဖုဋ္ဌော ဟုတွာ ဣတရမ္ပိ အက္ခိံ အဒါသိ။ သက္ကော တမ္ပိ အတ္တနော အက္ခိမှိ ဌပေတွာ ရာဇနိဝေသနာ နိက္ခမိတွာ မဟာဇနဿ ဩလောကေန္တဿေဝ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဒိယဍ္ဎဂါထမာဟ –

၆၇. “စောဒိတော သိဝိရာဇေန၊ သီဝိကော ဝစနံကရော။
ရညော စက္ခုန္နုဒ္ဓရိတွာ၊ ဗြာဟ္မဏဿူပနာမယိ။
သစက္ခု ဗြာဟ္မဏော အာသိ၊ အန္ဓော ရာဇာ ဥပါဝိသီ”တိ။

ရညော န စိရဿေဝ အက္ခီနိ ရုဟိံသု, ရုဟမာနာနိ စ အာတဋ္ဌာဘာဝံ အပ္ပတွာ ကမ္ဗလဂေဏ္ဍုကေန ဝိယ ဥဂ္ဂတေန မံသပိဏ္ဍေန ပူရေတွာ စိတ္တကမ္မရူပဿ ဝိယ အက္ခီနိ အဟေသုံ, ဝေဒနာ ပစ္ဆိဇ္ဇိ။ အထ မဟာသတ္တော ကတိပါဟံ ပါသာဒေ ဝသိတွာ “ကိံ အန္ဓဿ ရဇ္ဇေန, အမစ္စာနံ ရဇ္ဇံ နိယျာဒေတွာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ အမစ္စေ ပက္ကောသာပေတွာ တေသံ တမတ္ထံ အာရောစေတွာ “ဧကော မုခဓောဝနာဒိအာယကော ကပ္ပိယကာရကောဝ မယှံ သန္တိကေ ဘဝိဿတိ, သရီရကိစ္စဋ္ဌာနေသုပိ မေ ရဇ္ဇုကံ ဗန္ဓထာ”တိ ဝတွာ သာရထိံ အာမန္တေတွာ “ရထံ ယောဇေဟီ”တိ အာဟ။ အမစ္စာ ပနဿ ရထေန ဂန္တုံ အဒတွာ သုဝဏ္ဏသိဝိကာယ နံ နေတွာ ပေါက္ခရဏီတီရေ နိသီဒါပေတွာ အာရက္ခံ သံဝိဓာယ ပဋိက္ကမိံသု။ ရာဇာ ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နော အတ္တနော အနံ အာဝဇ္ဇေသိ။ တသ္မိံ ခဏေ သက္ကဿ အာသနံ ဥဏှာကာရံ အဟောသိ။ သော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဒိသွာ “မဟာရာဇဿ ဝရံ ဒတွာ စက္ခုံ ပဋိပါကတိကံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ မဟာသတ္တဿ အဝိဒူရေ အပရာပရံ စင်္ကမိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣမာ ဂါထာ အာဟ –

၆၈. “တတော သော ကတိပါဟဿ၊ ဥပရူဠှေသု စက္ခုသု။
သူတံ အာမန္တယီ ရာဇာ၊ သိဝီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနော။

၆၉. “ယောဇေဟိ သာရထိ ယာနံ၊ ယုတ္တဉ္စ ပဋိဝေဒယ။
ဥယျာနဘူမိံ ဂစ္ဆာမ၊ ပေါက္ခရညော ဝနာနိ စ။

၇၀. “သော စ ပေါက္ခရဏီတီရေ၊ ပလ္လင်္ကေန ဥပါဝိသိ။
တဿ သက္ကော ပါတုရဟု၊ ဒေဝရာဇာ သုဇမ္ပတီ”တိ။

သက္ကောပိ မဟာသတ္တေန ပဒသဒ္ဒံ သုတွာ “ကော ဧသော”တိ ပုဋ္ဌော ကထမာဟ –

၇၁. “သက္ကောဟမသ္မိ ဒေဝိန္ဒော၊ အာဂတောသ္မိ တဝန္တိကေ။
ဝရံ ဝရဿု ရာဇီသိ၊ ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသီ”တိ။ –

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ ကထမာဟ –

၇၂. “ပဟူတံ မေ ဓနံ သက္က၊ ဗလံ ကောသော စနပ္ပကော။
အန္ဓဿ မေ သတော အဇ္ဇ၊ မရဏညေဝ ရုစ္စတီ”တိ။

တတ္ထ **မရဏညေဝ ရုစ္စတီ** တိ ဒေဝရာဇ, ဣဒါနိ မယှံ အန္ဓဘာဝေန မရဏမေဝ ရုစ္စတိ, တံ မေ ဒေဟီတိ။

အထ နံ သက္ကော အာဟ “သိဝိရာဇ, ကိံ ပန တွံ မရိတုကာမော ဟုတွာ မရဏံ ရောစေသိ, ဥဒါဟု အန္ဓဘာဝေနာ”တိ? “အန္ဓဘာဝေန ဒေဝါ”တိ။ “မဟာရာဇ, အနံ နာမ န ကေဝလံ သမ္ပရာယတ္ထမေဝ ဒီယတိ, ဒိဋ္ဌဓမ္မတ္ထာယပိ ပစ္စယော ဟောတိ, တွဉ္ဉေဝ ဧကံ စက္ခုံ ယာစိတော ဒွေ အဒါသိ, တေန သစ္စကိရိယံ ကရောဟီ”တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေတွာ အာဟ –

၇၃. “ယာနိ သစ္စာနိ ဒွိပဒိန္ဒ၊ တာနိ ဘာသဿု ခတ္တိယ။
သစ္စံ တေ ဘဏမာနဿ၊ ပုန စက္ခု ဘဝိဿတီ”တိ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော “သက္က, သစေသိ မမ စက္ခုံ အာတုကာမော, အညံ ဥပါယံ မာ ကရိ, မမ အနနိဿန္ဒေနေဝ မေ စက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇတူ”တိ ဝတွာ သက္ကေန “မဟာရာဇ, အဟံ သက္ကော ဒေဝရာဇာပိ န ပရေသံ စက္ခုံ အာတုံ သ

က္ကောမိ, တယာ ဒိန္နအနသ္သ ဖလေနေဝ တေ စက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ''တိ ဝုတ္တေ ''တေန ဟိ မယာ အနံ့ သုဒိန္န''န္တိ ဝတွာ သစ္စကိရိယံ ကရောန္တော ကထမာဟ –

၇၄. ''ယေ မံ ယာစိတုမာယန္တိ နာနာဂေတ္တာ ဝနိဗ္ဗကာ။
ယောပိ မံ ယာစတေ တတ္ထ၊ သောပိ မေ မနသော ပိယော။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ စက္ခု မေ ဥပပဇ္ဇထာ''တိ။

တတ္ထ **ယေ မ**န္တိ ယေ မံ ယာစိတုံ အာဂစ္ဆန္တိ, တေသု ယာစကေသု အာဂစ္ဆန္တေသု ယောပိ မံ ယာစတေ, သောပိ မေ မနသော ပိယော။ **ဧတေနာ**တိ သစေ မမ သဗ္ဗေပိ ယာစကာ ပိယာ, သစ္စမေဝေတံ မယာ ဝုတ္တံ, ဧတေန မေ သစ္စဝစနေန ဧကံ မေ စက္ခု ဥပပဇ္ဇထ ဥပပဇ္ဇတူတိ အာဟ။

အထဿ ဝစနာနန္တရမေဝ ပဌမံ စက္ခု ဥဒပါဒိ။ တတော ဒုတိယဿ ဥပ္ပဇ္ဇနတ္ထာယ ကထာဒွယမာဟ –

၇၅. ''ယံ မံ သော ယာစိတုံ အာဂါ၊ ဒေဟိ စက္ခုန္တိ ဗြာဟ္မဏော။
တဿ စက္ခူနိ ပါဒါသိံ၊ ဗြာဟ္မဏဿ ဝနိဗ္ဗတော။

၇၆. ''ဘိယျော မံ အာဝိသီ ပီတိ၊ သောမနဿဉ္စနပ္ပကံ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဒုတိယံ မေ ဥပပဇ္ဇထာ''တိ။

တတ္ထ **ယံ မ**န္တိ ယော မံ ယာစတိ။ **သော**တိ သော စက္ခုဝိကလော ဗြာဟ္မဏော ''ဒေဟိ မေ စက္ခု''န္တိ ယာစိတုံ အာဂတော။ **ဝနိဗ္ဗတော** တိ ယာစန္တဿ။ **ဘိယျော မံ အာဝိသီ** တိ ဗြာဟ္မဏဿ စက္ခူနိ ဒတွာ အန္ဓကာလတော ပဌာယ တသ္မိံ အန္ဓကာလေ တထာရူပံ ဝေဒနံ အဂဏေတွာ ''အဟော သုဒိန္နံ မေ အန''န္တိ ပစ္စဝေက္ခန္တံ မံ ဘိယျော အတိရေကတရာ ပီတိ အာဝိသိ, မမ ဟဒယံ ပဝိဋ္ဌာ, သောမနဿဉ္စ မမ အနပ္ပကံ အပရိမာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ **ဧတေနာ**တိ သစေ မမ တဒါ အနပ္ပကံ ပီတိသောမနဿံ ဥပ္ပန္နံ, သစ္စမေဝေတံ မယာ ဝုတ္တံ, ဧတေန မေ သစ္စဝစနေန ဒုတိယမ္ပိ စက္ခု ဥပပဇ္ဇတူတိ အာဟ။

တင်္ခဏညေဝ ဒုတိယမ္ပိ စက္ခု ဥဒပါဒိ။ တာနိ ပနဿ စက္ခူနိ နေဝ ပါကတိကာနိ, န ဒိဗ္ဗာနိ။ သက္ကဗြာဟ္မဏဿ ဟိ ဒိန္နံ စက္ခုံ ပုန ပါကတိကံ ကာတုံ န သက္ကာ, ဥပဟတဝတ္ထုနော စ ဒိဗ္ဗစက္ခု နာမ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တာနိ ပနဿ သစ္စပါရမိတာနုဘာဝေန သမ္ဘူတာနိ စက္ခူနီတိ ဝုတ္တာနိ။ တေသံ ဥပ္ပတ္တိသမကာလမေဝ သက္ကာနုဘာဝေန သဗ္ဗာ ရာဇပရိသာ သန္နိပတိတာဝ အဟေသုံ။ အထဿ သက္ကော မဟာဇနမဇ္ဈေယေဝ ထုတိံ ကရောန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၇၇. ''ဓမ္မေန ဘာသိတာ ကထာ၊ သိဝီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။
ဧတာနိ တဝ နေတ္တာနိ၊ ဒိဗ္ဗာနိ ပဋိဒိဿရေ။

၇၈. ''တိရောကုဋ္ဋံ တိရောသေလံ၊ သမတိဂ္ဂယှ ပဗ္ဗတံ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဒဿနံ အနုဘောန္တု တေ''တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မေန ဘာသိတာ** တိ မဟာရာဇ, ဣမာ တေ ကထာ ဓမ္မေန သဘာဝေနေဝ ဘာသိတာ။ **ဒိဗ္ဗာနီ** တိ ဒိဗ္ဗာနုဘာဝယုတ္တာနိ။ **ပဋိဒိဿရေ** တိ ပဋိဒိဿန္တိ။ **တိရောကုဋ္ဋ**န္တိ မဟာရာဇ, ဣမာနိ တေ စက္ခူနိ ဒေဝတာနံ စက္ခူနိ ဝိယ ပရကုဋ္ဋံ ပရသေလံ ယံကိဉ္စိ ပဗ္ဗတမ္ပိ သမတိဂ္ဂယှ အတိက္ကမိတွာ သမန္တာ ဒသ ဒိသာ ယောဇနသတံ ရူပဒဿနံ အနုဘောန္တု သာဓေန္တူတိ အတ္ထော။

ဣတိ သော အာကာသေ ဌတွာ မဟာဇနမဇ္ဈေ ဣမာ ကထာ ဘာသိတွာ ''အပ္ပမတ္တော ဟောဟီ''တိ မဟာသတ္တံ ဩဝဒိတွာ ဒေဝလောကမေဝ ဂတော။ မဟာသတ္တောပိ မဟာဇနပရိဝုတော မဟန္တေန သက္ကာရေန နဂရံ ပဝိသိတွာ သုစန္ဒကံ ပာသာဒံ အဘိရုဟိ။ တေန စက္ခူနံ ပဋိလဒ္ဓဘာဝေါ သကလသိဝိရဋ္ဌေ ပာကဋော ဇာတော။ အထဿ ဒဿ

သနုတ္တံ သကလရဋ္ဌတသိနော ဗဟုံ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ အာဂမိံသု။ မဟာသတ္တော “ကုမသ္မိံ မဟာဇနေသန္နိပာ တေ မမ အနံ ဝဏ္ဏယိဿာမီ”တိ ရာဇဒွါရေ မဟာမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသိန္နော နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ သဗ္ဗသေနိယော သန္နိပါတေတွာ “အမ္ဘော, သိဝိရဋ္ဌတသိနော ကုမာနိ မေ ဒိဗ္ဗစ က္ခုနိ ဒိသွာ ကုတော ပဋ္ဌာယ အနံ အဒတွာ မာ ဘုဉ္ဇထာ”တိ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော စတဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၇၉. “ကော နီဓ ဝိတ္တံ န ဒဒေယျ ယာစိတော၊ အပိ ဝိသိဋ္ဌံ သုပိယမ္ပိ အတ္တနော။
တဒိင်္ဃ သဗ္ဗေ သိဝယော သမာဂတာ၊ ဒိဗ္ဗာနိ နေတ္တာနိ မမဇ္ဇ ပဿထ။

၈၀. “တိရောကုဋ္ဋံ တိရောသေလံ၊ သမတိဂ္ဂယှ ပဗ္ဗတံ။
သမန္တာ ယောဇနသတံ၊ ဒဿနံ အနုဘောန္တိ မေ။

၈၁. “န စာဂမတ္တာ ပရမတ္ထိ ကိဉ္စိ၊ မစ္စာနံ ကုဓ ဇီဝိတေ။
ဒတွာန မာနုသံ စက္ခုံ၊ လဒ္ဓံ မေ စက္ခုံ အမာနုသံ။

၈၂. “ဧတမ္ပိ ဒိသွာ သိဝယော၊ ဒေထ အနာနိ ဘုဉ္ဇထ။
ဒတွာ စ ဘုတွာ စ ယထာနုဘာဝံ၊ အနိန္ဒိတာ သဂ္ဂမုပေထ ဌာန”န္တိ။

တတ္ထ **ကောနီဓာ**တိ ကော နု ကုဓ။ **အပိ ဝိသိဋ္ဌ**န္တိ ဥတ္တမမ္ပိ သမာနံ။ **စာဂမတ္တာ**တိ စာဂပမာဏတော အညံ ဝရံ နာမ နတ္ထိ။ **ကုဓ ဇီဝိတေ**တိ ကုမသ္မိံ ဇီဝလောကေ။ “ကုဓ ဇီဝတ”န္တိပိ ပါဌော, ကုမသ္မိံ လောကေ ဇီဝမာနာနန္တိ အ တ္ထော။ **အမာနုသ**န္တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ မယာ လဒ္ဓံ, ကုမိနာ ကာရဏေန ဝေဒိတဗ္ဗမေတံ “စာဂတော ဥတ္တမံ နာမ နတ္ထီ”တိ။ **ဧတမ္ပိ ဒိသွာ** တိ ဧတံ မယာ လဒ္ဓံ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ ဒိသွာပိ။

ကုတိ ကုမာဟိ စတူဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ အနွဍ္ဎမာသံ ပန္နရသုပေါသထေသု မဟာဇနံ သန္နိပါတာပေတွာ နိစ္စံ ကုမာဟိ ဂါထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ တံ သုတွာ မဟာဇနော အနာဒီနိ ပုညာနိ ကတွာ ဒေဝလော ကံ ပူရေန္တော ဝ အဂမာသိ။

သတ္ထာ ကုမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ဗာဟိရအာနေန အသန္တုဋ္ဌာ သမ္ပ တ္တယာစကာနံ အတ္တနော စက္ခုနိ ဥပ္ပာဋေတွာ အဒံသူ”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – “တဒါ သီဝိကဝေဇ္ဇော အာနန္ဒော အဟောသိ, သက္ကော အနုရုဒ္ဓော အဟောသိ, သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, သိဝိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

သိဝိဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

[၅၀၀] ၄. သိရီမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ

၈၃-၁၀၃. ပညာယုပေတံ သိရိယာ ဝိဟီနန္တိ အယံ သိရီမန္တပဉှော **မဟာဥမင်္ဂေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၅၉၀ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။

သိရီမန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၅၀၁] ၅. ရောဟဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဧတေ ယူထာ ပတိယန္တီ တိ ကုဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အာယသ္မတော အာနန္ဒဿ ဇီဝိတပရိစ္စာဂံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သော ပနဿ ဇီဝိတပရိစ္စာဂေ အသီတိနိပါတေ **စူဠဟံသဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၁.၁ အာဒယော) ဓန ပါလဒမနေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဧဝံ တေနာယသ္မတာ သတ္ထု အတ္ထာယ ဇီဝိတေ ပရိစ္စတ္တေ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမု ဋ္ဌာပေသုံ “အာဝုသော, အာယသ္မာ အာနန္ဒော သေက္ခပဋိသမ္ဘိဒပ္ပတ္တော ဟုတွာ ဒသဗလဿတ္ထာယ ဇီဝိတံ ပ ရိစ္စဇီ”တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ “ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ကုမာ ယ နာမာ”တိ ဝုတ္တေ “န, ဘိက္ခဝေ, ကုအာနေဝ, ပုဗ္ဗေပေသ မမတ္ထာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စဇိယေဝါ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ခေမာ နာမဿ အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဟိမဝန္တပဒေသေ မိဂယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော အဟောသိ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော။ ကနိဋ္ဌော ပိဿ စိတ္တမိဂေ နာမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏောဝ အဟောသိ, ကနိဋ္ဌဘဂိနီပိဿ သုတနာ နာမ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာဝ အဟောသိ။ မဟာသတ္တော ပန ရောဟဏော နာမ မိဂရာဇာ အဟောသိ။ သော ဟိမဝန္တေ ဒွေ ပဗ္ဗတရာဇိယော အတိက္ကမိတွာ တတိယာယ အန္တရေ ရောဟဏံ နာမ သရံ နိဿာယ အသီတိမိဂသဟဿပရိဝါရော ဝသံ ကပ္ပေသိ။ သော အန္ဓေ ဇိဏ္ဏေ မာတာပိတရော ပောသေသိ။ အထေကော ဗာရာဏသိတော အဝိဒူရေ နေသာဒဂာမဝါသီ နေသာဒပုတ္တော ဟိမဝန္တံ ပဝိဋ္ဌော မဟာသတ္တံ ဒိသွာ အတ္တနော ကမံ အာဂန္တွာ အပရဘာဂေ ကာလံ ကရောန္တော ပုတ္တဿာရောစေသိ "တာတ, အမှာကံ ကမ္မဘူမိယံ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မိဂေ ဝသတိ, သစေ ရာဇာ ပုစ္ဆေယျ, ကထေယျာသီ"တိ။

အထေကဒိဝသံ ခေမာ ဒေဝီ ပစ္စူသကာလေ သုပိနံ အဒ္ဒသ။ ဧဝရူပေ သုပိနော အဟောသိ – သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော မိဂေ အာဂန္တွာ ကဉ္စနပီဌေ နိသီဒိတွာ သုဝဏ္ဏကိင်္ကိဏိကံ အာကောဋေန္တော ဝိယ မဓုရဿရေန ဒေဝိယာ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, သာ သာဓုကာရံ ဒတွာ ဓမ္မံ သုဏာတိ။ မိဂေ ဓမ္မကထာယ အနိဋ္ဌိတာယ ဧဝ ဥဋ္ဌာယ ဂစ္ဆတိ, သာ "မိဂံ ဂဏှထ ဂဏှထာ"တိ ဝဒန္တိယေဝ ပဗုဇ္ဈိ။ ပရိစာရိကာယော တဿာ သဒ္ဒံ သုတွာ "ပိဟိတဒွါရဝါတပါနံ ဂေဟံ တတော သပိ ဩကာသော နတ္ထိ, အယျာ, ဣမာယ ဝေလာယ မိဂံ ဂဏှာပေတီ"တိ အဝဟသိံသု။ သာ တသ္မိံ ခဏေ "သုပိနော အယ"န္တိ ဥတွာ စိန္တေသိ "သုပိနောတိ ဝုတ္တေ ရာဇာ အနာဒရော ဘဝိဿတိ, 'ဒောဟဠော ဥပ္ပန္နော'တိ ဝုတ္တေ ပန အာဒရေန ပရိယေသိဿတိ, သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မိဂဿ ဓမ္မကထံ သုဏိဿာမီ"တိ။ သာ ဂိလာနာလယံ ကတွာ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ အာဂန္တွာ "ဘဒ္ဒေ, ကိံ တေ အဖာသုက"န္တိ ပုစ္ဆိ။ "ဒေဝ, အညံ နတ္ထိ, ဒောဟဠော ပန မေ ဥပ္ပန္နော"တိ။ "ကိံ ဣစ္ဆသိ ဒေဝီ"တိ? "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ ဓမ္မိကမိဂဿ ဓမ္မံ သောတုကာမာ ဒေဝ"တိ။ "ဘဒ္ဒေ, ယံ နတ္ထိ, တတ္ထ တေ ဒောဟဠော ဥပ္ပန္နော, သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော နာမ မိဂေယေဝ နတ္ထီ"တိ။ သော "သစေ န လဘာမိ, ဣဓေဝ မေ မရဏ"န္တိ ရညော ပိဋ္ဌိံ ဒတွာ နိပဇ္ဇိ။

ရာဇာ "သစေ အတ္ထိ, လဘိဿသီ"တိ ပရိသမဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ **မောရဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၂.၁၇ အာဒယော) ဝုတ္တနယေနေဝ အမစ္စေ စ ဗြာဟ္မဏေ စ ပုစ္ဆိတွာ "သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ မိဂ နာမ ဟောန္တီ"တိ သုတွာ လုဒ္ဒကေ သန္နိပါတေတွာ "ဧဝရူပေ မိဂေ ကေန ဒိဋ္ဌော, ကေန သုတော"တိ ပုစ္ဆိတွာ တေန နေသာဒပုတ္တေန ပိတု သန္တိကာ သုတနိယာမေန ကထိတေ "သမ္မ, တဿ တေ မိဂဿ အာနီတကာလေ မဟန္တံ သက္ကာရံ ကရိဿာမိ, ဂစ္ဆ အာနေဟိ န"န္တိ ဝတွာ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ တံ ပေသေသိ။ သောပိ "သစာဟံ, ဒေဝ, တံ အာနေတုံ န သက္ခိဿာမိ, စမ္မမ္ပိဿ အာနေဿာမိ, တံ အာနေတုံ အသက္ကောန္တော လောမာနိပိဿ အာနေဿာမိ, တုမှေ မာ စိန္တယိတ္ထာ"တိ ဝတွာ အတ္တနော နိဝေသနံ ဂန္တွာ ပုတ္တဒါရဿ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ တံ မိဂရာဇာနံ ဒိသွာ "ကသ္မိံ နု ခေါ ဌာနေ ပာသံ ဩဍ္ဍေတွာ ဣမံ မိဂရာဇာနံ ဂဏှိတုံ သက္ခိဿာမီ"တိ ဝီမံသန္တော ပါနီယတိတ္ထေ ဩကာသံ ပဿိ။ သော ဒဠှံ စမ္မယောတ္တံ ဝဋ္ဋေတွာ မဟာသတ္တဿ ပါနီယပိဝနဋ္ဌာနေ ယဋ္ဌိပါသံ ဩဍ္ဍေသိ။

ပုနဒိဝသေ မဟာသတ္တော အသီတိယာ မိဂသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ ဂောစရံ စရိတွာ "ပကတိတိတ္ထေယေဝ ပါနီယံ ပိဝိဿာမီ"တိ တတ္ထ ဂန္တွာ ဩတရန္တောယေဝ ပါသေ ဗဇ္ဈိ။ သော "သစာဟံ ဣဒါနေဝ ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိဿာမိ, ဉာတိဂဏာ ပါနီယံ အပိဝိတွာဝ ဘီတာ ပလာယိဿန္တီ"တိ စိန္တေတွာ ယဋ္ဌိယံ အလ္လီယိတွာ အတ္တနော ဝသေ ဝတ္တေတွာ ပါနီယံ ပိဝန္တော ဝိယ အဟောသိ။ အထ အသီတိယာ မိဂသဟဿာနံ ပါနီယံ ပိဝိတွာ ဥတ္တရိတွာ ဌိတကာလေ "ပါသံ ဆိန္ဒိဿာမီ"တိ တိက္ခတ္တုံ အာကဍ္ဎိ။ ပဌမဝါရေ စမ္မံ ဆိဇ္ဇိ, ဒုတိယဝါရေ မံသံ ဆိဇ္ဇိ, တတိယဝါရေ နှာရုံ ဆိန္ဒိတွာ ပါသော အဋ္ဌိံ အာဟစ္စ အဋ္ဌာသိ။ သော ဆိန္ဒိတုံ အသက္ကောန္တော ဗဒ္ဓရဝံ ရဝိ, မိဂဂဏာ ဘာယိတွာ တီဟိ ဃဋာဟိ ပလာယိံသု။ စိတ္တမိဂေ တိဏ္ဏမ္ပိ ဃဋာနံ အန္တရေ မဟာသတ္တံ အဒိသွာ "ဣဒံ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇမာနံ မမ ဘာတု ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဗဒ္ဓံ ပဿိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ဒိသွာ "ဘာတိက, မာ ဣဓ တိဋ္ဌ, သာသင်္ကံ ဣဒံ ဌာန"န္တိ ဝတွာ ဥယျောဇေန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၁၀၄. "ဧတေ ယူထာ ပတိယန္တိ ဘီတာ မရဏဿ စိတ္တက။
ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာကင်္ခိ၊ ဇီဝိဿန္တိ တယာ သဟာ"တိ။

တတ္ထ **ဧတေ**တိ စက္ခုပထံ အတိက္ကမိတွာ ဒူရဂတေ သန္ဓာယာဟ။ **ပတိယန္တိ** တိ ပတိဂစ္ဆန္တိ, ပလာယန္တီတိ အတ္ထော။ **စိတ္တကာ** တိ တံ အာလပတိ။ **တယာ သဟာ**တိ တွံ ဧတေသံ မမ ဌာနေ ဌတွာ ရာဇာ ဟောဟိ, ဧတေ တယာ သဒ္ဓိံ ဇီဝိဿန္တီတိ။

တတော ဥဘိန္နမ္ပိ တိဿော ဧကန္တရိကကထာယော ဟောန္တိ –

၁၀၅. ''နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ, ဟဒယံ မေ အဝကဿတိ။
န တံ အဟံ ဇဟိဿာမိ, ဣဓ ဟိဿာမိ ဇီဝိတံ။

၁၀၆. ''တေ ဟိ နူန မရိဿန္တိ, အန္ဓာ အပရိဏာယကာ။
ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာကင်္ခိ, ဇီဝိဿန္တိ တယာ သဟ။

၁၀၇. ''နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ, ဟဒယံ မေ အဝကဿတိ။
န တံ ဗဒ္ဓံ ဇဟိဿာမိ, ဣဓ ဟိဿာမိ ဇီဝိတ''န္တိ။

တတ္ထ **ရောဟဏာ**တိ မဟာသတ္တံ နာမေနာလပတိ။ **အဝကဿတီ** တိ ကမ္ပတိ, သောကေန တ ကမ္ပိယတိ ။ **တေ ဟိ နူနာ**တိ တေ အမ္ဟာကံ မာတာပိတရော ဧကံသေနေဝ ဒ္ဝီသုပိ အမ္ဟေသု ဣဓ မတေသု အပရိဏာယကာ ဟုတွာ အပ္ပဋိဇဂ္ဂိယမာနာ သုဿိတွာ မရိဿန္တိ, တသ္မာ ဘာတိက စိတ္တက, ဂစ္ဆ တုဝံ, တယာ သဟ တေ ဇီဝိဿန္တီ တိ အတ္ထော။ **ဣဓ ဟိဿာမီ** တိ ဣမသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဇီဝိတံ ဇဟိဿာမီတိ။

ဣတိ ဝတွာ ဇောဓိသတ္တဿ ဒက္ခိဏပဿေ နိဿာယ တံ သန္ဓာရေတွာ အဿာသေန္တော အဋ္ဌာသိ။ သုတနာပိ မိဂပေါတိကာ ပလာယိတွာ မိဂါနံ အန္တရေ ဥဘော ဘာတိကေ အပဿန္တီ ''ဣဒံ ဘယံ မမ ဘာတိကာနံ ဥပ္ပန္နံ ဘဝိဿတီ''တိ နိဝတ္တိတွာ တေသံ သန္တိကံ အာဂတာ။ နံ အာဂစ္ဆန္တိံ ဒိသွာ မဟာသတ္တော ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၁၀၈. ''ဂစ္ဆ ဘီရု ပလာယဿု, ကူဋေ ဗဒ္ဓောသ္မိ အာယသေ။
ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာကင်္ခိ, ဇီဝိဿန္တိ တယာ သဟာ''တိ။

တတ္ထ **ဘီရူ**တိ မာတုဂါမော နာမ အပ္ပမတ္တကေနပိ ဘာယတိ, တေန နံ ဧဝံ အာလပတိ။ **ကူဋေ**တိ ပဋိစ္ဆန္နပါသေ။ **အာယသေ**တိ သော ဟိ အန္တောဥဒကေ အယကန္တန္ခံ ကောဋ္ဋေတွာ တတ္ထ သာရဒာရုံ ယဋ္ဌိံ ဗန္ဓိတွာ ဩဍ္ဍိတော, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **တယာ သဟာ**တိ တေ အသီတိသဟဿာ မိဂါ တယာ သဒ္ဓိံ ဇီဝိဿန္တီတိ။

တတော ပရံ ပုရိမနယေနေဝ တိဿော ကထာ ဟောန္တိ –

၁၀၉. ''နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ, ဟဒယံ မေ အဝကဿတိ။
န တံ အဟံ ဇဟိဿာမိ, ဣဓ ဟိဿာမိ ဇီဝိတံ။

၁၁၀. ''တေ ဟိ နူန မရိဿန္တိ, အန္ဓာ အပရိဏာယကာ။
ဂစ္ဆ တုဝမ္ပိ မာကင်္ခိ, ဇီဝိဿန္တိ တယာ သဟ။

၁၁၁. ''နာဟံ ရောဟဏ ဂစ္ဆာမိ, ဟဒယံ မေ အဝကဿတိ။
န တံ ဗဒ္ဓံ ဇဟိဿာမိ, ဣဓ ဟိဿာမိ ဇီဝိတ''န္တိ။

တတ္ထ **တေ ဟိ နူနာ**တိ ဣဓာပိ မာတာပိတရောယေဝ သန္ဓာယာဟ။

သာပိ တထေဝ ပဋိက္ခိပိတွာ မဟာသတ္တဿ ဝာမပဿံ နိဿာယ အဿာသယမာနာ အဋ္ဌာသိ။ လုဒ္ဒောပိ တေ မိဂေ ပလာယန္တေ ဒိသွာ ဗဒ္ဓရဝဉ္စ သုတွာ ''ဗဒ္ဓော ဘဝိဿတိ မိဂရာဇာ''တိ ဒဠှံ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ မိဂမာရ

ဏာသတ္တိံ အာဒာယ ဝေဠေနာဂစ္ဆိ။ မဟာသတ္တော တံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ တတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၁၂. ''အယံ သော လုဒ္ဒကော ဧတိ၊ လုဒ္ဒရူပေါ သဟာဝုဓော။
ယော နော ဝဓိဿတိ အဇ္ဇ၊ ဥသုနာ သတ္တိယာ အပီ''တိ။

တတ္ထ **လုဒ္ဒရူပေါ** တိ အရုဏဇာတိကော။ **သတ္တိယာ အပီ**တိ သတ္တိယာပိ နော ပဟရိတွာ ဝဓိဿတိ, တသ္မာ ယာဝ သော နာဂစ္ဆတိ, တာဝ ပလာယထာတိ။

တံ ဒိသွာပိ စိတ္တမိဂေ န ပလာယိ။ သုတနာ ပန သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တီ မရဏဘယဘီတာ ထောကံ ပလာယိတွာ – ''အဟံ ဒွေဝ ဘာတိကေ ပဟာယ ကုဟိံ ပလာယိဿာမီ''တိ အတ္တနော ဇီဝိတံ ဇဟိတွာ နလာဋေ န မစ္စုံ အာဒာယ ပုနာဂန္တွာ ဘာတု တမပဿေ အဋ္ဌာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဒသမံ ဂါထမာဟ –

၁၁၃. ''သာ မုဟုတ္တံ ပလာယိတွာ၊ ဘယဋ္ဋာ ဘယတဇ္ဇိတာ။
သုဒုက္ကရံ အကရာ ဘီရု၊ မရဏာယူပနိဝတ္တထာ''တိ။

တတ္ထ **မရဏာယူပနိဝတ္တထာ** တိ မရဏတ္ထာယ ဥပနိဝတ္တိ။

လုဒ္ဒေါပိ အာဂန္တွာ တေ တယော ဇနေ ဧကတော ဌိတေ ဒိသွာ မေတ္တစိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဧကေကုစ္ဆိယံ နိဗ္ဗတ္တဘာတရော ဝိယ တေ မညမာနော စိန္တေသိ ''မိဂရာဇာ, တာဝ ဟာသေ ဗဒ္ဓေါ, ဣမေ ပန ဒွေဝ ဇနာ ဟိရောတ္တပ္ပဗန္ဓနေန ဗဒ္ဓာ, ကိံ နု ခေါ ဣမေ တေဿ ဟောန္တီ''တိ? အထ နံ ပုစ္ဆန္တော ဂါထမာဟ –

၁၁၄. ''ကိံ နု တေမေ မိဂာ ဟောန္တိ၊ မုတ္တာ ဗဒ္ဓံ ဥပါသရေ။
န တံ စဇိတုမိစ္ဆန္တိ၊ ဇီဝိတဿပိ ကာရဏာ''တိ။

တတ္ထ **ကိံ နု တေမေ**တိ ကိံ နု တေ ဣမေ။ **ဥပါသရေ**တိ ဥပါသန္တိ။

အထဿ ဗောဓိသတ္တော အာစိက္ခိ –

၁၁၅. ''ဘာတရော ဟောန္တိ မေ လုဒ္ဒ၊ သောဒရိယာ ဧကမာတုကာ။
န မံ စဇိတုမိစ္ဆန္တိ၊ ဇီဝိတဿပိ ကာရဏာ''တိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ ဘိယျောသောမတ္တာယ မုဒုစိတ္တော အဟောသိ။ စိတ္တမိဂရာဇာ တဿ မုဒုစိတ္တဘာဝံ ဉတွာ ''သမ္မ လုဒ္ဒက, မာ တွံ ဧတံ မိဂရာဇာနံ 'မိဂမတ္တောယေဝ'တိ မညိတ္ထ, အယဉှိ အသီတိယာ မိဂသဟဿာနံ ရာဇာ သီလာစာရသမ္ပန္နော သဗ္ဗသတ္တေသု မုဒုစိတ္တော မဟာပညော အန္ဓေ ဇိဏ္ဏေ မာတာပိတရော ပောသေတိ။ သစေ တွံ ဝေရူပံ ဓမ္မိကံ မိဂံ မာရေသိ, ဧတံ မာရေန္တော မာတာပိတရော စ နော မဉ္စ ဘဂိနိဉ္စ မေတိ အမှေ ပဉ္စပိ ဇနေ မာရေသိယေဝ။ မယှံ ပန ဘာတု ဇီဝိတံ ဒေန္တော ပဉ္စန္နမ္ပိ ဇနာနံ ဇီဝိတဒာယကောသီ''တိ ဝတွာ ဂါထမာဟ –

၁၁၆. ''တေ ဟိ နူန မရိဿန္တိ၊ အန္ဓာ အပရိဏာယကာ။
ပဉ္စန္နံ ဇီဝိတံ ဒေဟိ၊ ဘာတရံ မုဉ္စ လုဒ္ဒကာ''တိ။

သော တဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပသန္နစိတ္တော ''မာ ဘာယိ သာမီ''တိ ဝတွာ အနန္တရံ ဂါထမာဟ –

၁၁၇. ''သော တေ အဟံ ပမောက္ခာမိ၊ မာတာပေတ္တိဘရံ မိဂံ။
နန္ဒန္တု မာတာပိတရော၊ မုတ္တံ ဒိသွာ မဟာမိဂ''န္တိ။

တတ္ထ **တေ**တိ နိပါတမတ္တံ။ **မုတ္တန္တိ** ဗန္ဓနာ မုတ္တံ ပဿိတွာ။

ဝေဍ္ဎ   ပန ဝတွာ စိန္တေသိ “ရညာ ဒိန္နယသော မယှံ ကိံ ကရိဿတိ, သစာဟံ ဣမံ မိဂရာဇာနံ ဝဓိဿာမိ, အယံ တ မေ ပထဝီ ဘိဒ္ဒိတွာ ဝိဝရံ ဒဿတိ, အသနိ တ မေ မတ္ထကေ ပတိဿတိ, ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ န”န္တိ။ သော မဟာသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ယဋ္ဌိံ ဟတေတွာ စမ္မယောတ္တံ ဆိန္ဒိတွာ မိဂရာဇာနံ အာလိင်္ဂိတွာ ဥဒကပရိ ယန္တေ နိပဇ္ဇာပေတွာ မုဒုစိတ္တေန သဏိကံ ဟသာ မောစေတွာ နှာရူဟိ နှာရုံ, မံသေန မံသံ, စမ္မေန စမ္မံ သ မောဓာနေတွာ ဥဒကေန လောဟိတံ ဓောဝိတွာ မေတ္တစိတ္တေန ပုနပ္ပုနံ ပရိမဇ္ဇိ။ တဿ မေတ္တာနုဘာဝေနေဝ မဟာ သတ္တဿ ဟရမိတာနုဘာဝေန စ သဗ္ဗာနိ နှာရုမံသစမ္မာနိ သန္ဓိယိံသု, ဟဒေသ သဉ္ဆန္နဆဝိ သဉ္ဆန္နလောမော အဟောသိ, အသုကဋ္ဌာနေ ဗဒ္ဓေ အဟောသီတိပိ န ပညာယိ။ မဟာသတ္တော သုခပ္ပတ္တော ဟုတွာ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိ သွာ စိတ္တမိဂေ သောမနဿဇာတော လုဒ္ဒဿ အနုမောဒနံ ကရောန္တော ကထမာဟ –

၁၁၈.“ဧဝံ လုဒ္ဒက နန္ဒဿု၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ။
ယထာဟမဇ္ဇ နန္ဒာမိ၊ မုတ္တံ ဒိသွာ မဟာမိဂ”န္တိ။

အထ မဟာသတ္တော “ကိံ နု ခော သေ လုဒ္ဒော မံ ဂဏှန္တော အတ္တနော ကာမေန ဂဏှိ, ဥဒာဟု အညဿ အာ ဏတ္တိယာ”တိ စိန္တေတွာ ဂဟိတကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ လုဒ္ဒပုတ္တော အာဟ – “သာမိ, န မယှံ တုမှေဟိ ကမ္မံ အတ္ ထိ, ရညော ပန အဂ္ဂမဟေသီ ခေမာ နာမ တုမှာကံ ဓမ္မကထံ သောတုကာမာ, တဒတ္ထာယ ရညော အာဏတ္တိယာ တွံ မယာ ဂဟိတော”တိ။ သမ္မ, ဧဝံ သန္တေ မံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော အတိဒုက္ကရံ ကရောသိ, ဧဟိ မံ နေတွာ ရညော ဒဿေ ဟိ, ဒေဝိယာ ဓမ္မံ ကထေဿာမီတိ။ သာမိ, ရာဇာနော နာမ ကက္ခဠာ, ကော ဇာနာတိ, ကိံ ဘဝိဿတိ, မယှံ ရညာ ဒိန္န နယသေန ကမ္မံ နတ္ထိ, ဂစ္ဆ တွံ ယထာသုခန္တိ။ ပုန မဟာသတ္တော “ဣမိနာ မံ ဝိဿဇ္ဇေန္တေန အတိဒုက္ကရံ ကတံ, ယသပဋိလာဘဿ ဥပာယမဿ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “သမ္မ, ပိဋ္ဌိံ တာဝ မေ ဟတ္ထေန ပရိမဇ္ ဇာ”တိ အာဟ။ “သော ပရိမဇ္ဇိ, ဟတ္ထော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏေဟိ လောမေဟိ ပူရိ”။ “သာမိ, ဣမေဟိ လောမေဟိ ကိံ ကာ ရောမီ”တိ။ “သမ္မ, ဣမာနိ ဟရိတွာ ရညော စ ဒေဝိယာ စ ဒဿေတွာ ‘ဣမာနိ တဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမိဂဿ လောမာ နီ’တိ ဝတွာ မမ ဌာနေ ဌတွာ ဣမာဟိ ကထာဟိ ဒေဝိယာ ဓမ္မံ ဒေသေဟိ, တံ သုတွာယေဝ စဿာ ဒောဟဠော ပဋိပ္ပ သမ္ဘိဿတီ”တိ ။ “ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇာ”တိ ဒသ ဓမ္မစရိယကထာ ဥဂ္ဂဏှာပေတွာ ပဉ္စ သီလာနိ ဒတွာ အပ္ပမာ ဒေန ဩဝဒိတွာ ဥယျောဇေသိ။ လုဒ္ဒပုတ္တော မဟာသတ္တံ အာစရိယဋ္ဌာနေ ဌပေတွာ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ က တွာ စတူသု ဌာနေသု ဝန္ဒိတွာ လောမာနိ ပဒုမိနိပတ္တေန ဂဟေတွာ ပက္ကာမိ။ တေပိ တယော ဇနာ ထောကံ အနုဂန္ တွာ မုခေန ကေစရဉ္စ ဟနီယဉ္စ ဂဟေတွာ မာတာပိတူနံ သန္တိကံ ဂမိံသု။ မာတာပိတရော “တာတ ရောဟဏ, တွံ ကိရ ဟသေ ဗဒ္ဓော ကထံ မုတ္တောသီ”တိ ပုစ္ဆန္တာ ကထမာဟံသု –

၁၁၉.“ကထံ တွံ ပမောက္ခော အာသိ၊ ဥပနီတသ္မိ ဇီဝိတေ။
ကထံ ပုတ္တ အမောစေသိ၊ ကူဋဟာသမှ လုဒ္ဒကော”တိ။

တတ္ထ **ဥပနီတသ္မိ** တိ တဝ ဇီဝိတေ မရဏသန္တိကံ ဥပနီတေ ကထံ ပမောက္ခော အာသိ။

တံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၂၀.“ဘဏံ ကဏ္ဏသုခံ တစံ၊ ဟဒယင်္ဂံ ဟဒယဿိတံ။
သုဘာသိတာဟိ တစာဟိ၊ စိတ္တကော မံ အမောစယိ။

၁၂၁.“ဘဏံ ကဏ္ဏသုခံ တစံ၊ ဟဒယင်္ဂံ ဟဒယဿိတံ။
သုဘာသိတာဟိ တစာဟိ၊ သုတနာ မံ အမောစယိ။

၁၂၂.“သုတွာ ကဏ္ဏသုခံ တစံ၊ ဟဒယင်္ဂံ ဟဒယဿိတံ။
သုဘာသိတာနိ သုတွာန၊ လုဒ္ဒကော မံ အမောစယီ”တိ။

တတ္ထ **ဘဏန္တိ** ဘဏန္တော။ **ဟဒယင်္ဂ** န္တိ ဟဒယင်္ဂမံ။ ဒုတိယကထာယ **ဘဏန္တိ** ဘဏမာနာ။ **သုတွာ**တိ သော ဣမေသံ ဥဘိန္နံ တစံ သုတွာ။

အထဿ မာတာပိတရော အနုမောဒန္တာ အာဟံသု –

၁၂၃. ‘‘ဧဝံ အာနန္ဒိတော ဟောတု၊ သဟ ဒါရေဟိ လုဒ္ဒကော။
ယထာ မယဇ္ဇ နန္ဒာမ၊ ဒိသွာ ရောဟဏမာဂတ’’န္တိ။

လုဒ္ဒောပိ အရညာ နိက္ခမိတွာ ရာဇကုလံ ဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ။ တံ ဒိသွာ ရာဇာ ကထမာဟ –

၁၂၄. ‘‘နနု တွံ အဝစ လုဒ္ဒ၊ ‘မိဂစမ္မာနိ အာဟရိံ’။
အထ ကေန နု ဝဏ္ဏေန၊ မိဂစမ္မာနိ နာဟရီ’’တိ။

တတ္ထ **မိဂစမ္မာနီ**တိ မိဂံ ဝါ စမ္မံ ဝါ။ **အာဟရိ**န္တိ အာဟရိဿာမိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အမ္ဘော လုဒ္ဒ, နနု တွံ ဧဝံ အဝစ ‘‘မိဂံ အာနေတုံ အသက္ကောန္တော စမ္မံ အာဟရိဿာမိ, တံ အသက္ကောန္တော လောမာနီ’’တိ, သော တွံ ကေန ကာရဏေန နေဝ မိဂံ, န မိဂစမ္မံ အာဟရီတိ?

တံ သုတွာ လုဒ္ဒော ကထမာဟ –

၁၂၅. ‘‘အာဂမာ စေဝ ဟတ္ထတ္ထံ၊ ကူဋပါသဉ္စ သော မိဂေါ။
အဗဇ္ဈိ တံ မိဂရာဇံ၊ တဉ္စ မုတ္တာ ဥပါသရေ။

၁၂၆. ‘‘တဿ မေ အဟု သံဝေဂေါ၊ အဗ္ဘုတော လောမဟံသနော။
ဣမဉ္စာဟံ မိဂံ ဟညေ၊ အဇ္ဇ ဟိဿာမိ ဇီဝိတ’’န္တိ။

တတ္ထ **အာဂမာ**တိ မဟာရာဇ, သော မိဂေါ မမ ဟတ္ထတ္ထံ ဟတ္ထပါသဉ္စေဝ မယာ ဩဍ္ဍိတံ ကူဋပါသဉ္စ အာဂတော, တသ္မိဉ္စ ကူဋပါသေ အဗဇ္ဈိ။ **တဉ္စ မုတ္တာ ဥပါသရေ**တိ တဉ္စ ဗဒ္ဓံ အပရေ မုတ္တာ အဗဒ္ဓါဝ ဒွေ မိဂါ အဿာသေန္တာ တံ နိဿာယ အဋ္ဌံသု။ **အဗ္ဘုတော**တိ ပုဗ္ဗေ အဘူတပုဗ္ဗော။ **ဣမဉ္စာဟ**န္တိ အထ မေ သံဝိဂ္ဂဿ ဧတဒဟောသိ ‘‘သစေ အဟံ ဣမံ မိဂံ ဟနိဿာမိ, အဇ္ဇေဝ ဣမသ္မိံယေဝ ဌာနေ ဇီဝိတံ ဇဟိဿာမီ’’တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အာဟ –

၁၂၇. ‘‘ကီဒိသာ တေ မိဂါ လုဒ္ဒ၊ ကီဒိသာ ဓမ္မိကာ မိဂါ။
ကထံဝဏ္ဏာ ကထံသီလာ၊ ဗာဠှံ ခော နေ ပသံသသီ’’တိ။

ဣဒံ သော ရာဇာ ဝိမှယဝသေန ပုနပ္ပုနံ ပုစ္ဆတိ။ တံ သုတွာ လုဒ္ဒော ကထမာဟ –

၁၂၈. ‘‘ဩဒါတသိင်္ဂါ သုစိဝါလာ၊ ဇာတရူပတစူပမာ။
ပါဒါ လောဟိတကာ တေသံ၊ အဉ္ဇိတက္ခာ မနောရမာ’’တိ။

တတ္ထ **ဩဒါတသိင်္ဂါ**တိ ရဇတဒါမသဒိသသိင်္ဂါ။ **သုစိဝါလာ**တိ စာမရိဝါလသဒိသေန သုစိနာ ဝါလေန သမန္နာဂတာ။ **လောဟိတကာ**တိ ရတ္တနခါ ပဝါဠသဒိသာ။ **ပါဒါ**တိ ခုရပရိယန္တာ။ **အဉ္ဇိတက္ခာ**တိ အဉ္ဇိတေဟိ ဝိယ ဝိသုဒ္ဓပဉ္စပသာဒေဟိ အက္ခီဟိ သမန္နာဂတာ။

ဣတိ သော ကထေန္တောဝ မဟာသတ္တဿ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာနိ လောမာနိ ရညော ဟတ္ထေ ဌပေတွာ တေသံ မိဂါနံ သရီရဝဏ္ဏံ ပကာသေန္တော ကထမာဟ –

၁၂၉. ‘‘ဧဒိသာ တေ မိဂါ ဒေဝ၊ ဧဒိသာ ဓမ္မိကာ မိဂါ။
မာတာပေတ္တိဘရာ ဒေဝ၊ န တေ သော အဘိဟာရိတု’’န္တိ။

တတ္ထ **မာတာပေတ္တိဘရာ** တိ ဇိဏ္ဏေ အန္ဓေ မာတာပိတရော ပောသေန္တိ, တောဒိသော နေသံ ဓမ္မိကတာ။ **န တေ သော အဘိဟာရိတုန္တိ** သော မိဂရာဇာ န သက္ကာ ကေနစိ တဝ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ အဘိဟရိတုန္တိ အတ္ထော။ ''အဘိဟာရယိ''န္တိပိ ပာဌော, သော အဟံ တံ တေ ပဏ္ဏာကာရတ္ထာယ နာဘိဟာရယိံ န အာဟရိန္တိ အတ္ထော။

ဣတိ သော မဟာသတ္တဿ စ စိတ္တမိဂဿ စ သုတနာယ မိဂပောတိကာယ စ ဂုဏံ ကထေတွာ ''မဟာရာဇ, အဟံ တေန မိဂရညာ 'အတ္တနော လောမာနိ ဒဿေတွာ မမ ဌာနေ ဌတွာ ဒသဟိ ရာဇဓမ္မစရိယကထာဟိ ဒေဝိယာ ဓမ္မံ ကထေယျာသီ'တိ ဥဂ္ဂဏှာပိတော အာဂတော''တိ အာဟ။ တံ သုတွာ ရာဇာ နံ နှာပေတွာ အဟတဝတ္ထာနိ နိဝါသေတွာ သတ္တရတနခစိတေ ပလ္လင်္ကေ နိသီဒါပေတွာ သယံ ဒေဝိယာ သဒ္ဓိံ နီစာသနေ ဧကမန္တံ နိသီဒိတွာ တံ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ယာစတိ။ သော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ –

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, မာတာပိတူသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ပုတ္တဒါရေသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, မိတ္တာမစ္စေသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ဝါဟနေသု ဗလေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ဂါမေသု နိဂမေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ရဋ္ဌေသု ဇနပဒေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, သမဏဗြာဟ္မဏေသု စ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, မိဂပက္ခီသု ခတ္တိယ။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, ဓမ္မော စိဏ္ဏော သုခါဝဟော။
ဣဓ ဓမ္မံ စရိတွာန, ရာဇ သဂ္ဂံ ဂမိဿသိ။

''ဓမ္မံ စရ မဟာရာဇ, သဣန္ဒာ ဒေဝါ သဗြဟ္မကာ။
သုစိဏ္ဏေန ဒိဝံ ပတ္တာ, မာ ဓမ္မံ ရာဇ ပမာဒေါ''တိ။ (ဇာ. ၂.၁၈.၁၁၄-၁၂၃)။

ဣတိ နေသာဒပုတ္တော မဟာသတ္တေန ဒေသိတနိယာမေန အာကာသဂင်္ဂံ ဩတာရေန္တော ဝိယ ဗုဒ္ဓလီလာယ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ မဟာဇနော သာဓုကာရသဟဿာနိ ပဝတ္တေသိ။ ဓမ္မကထံ သုတွာယေဝ ဒေဝိယာ ဒောဟဠော ပဋိပ္ပဿမ္ဘိ။ ရာဇာ တုဿိတွာ လုဒ္ဒပုတ္တံ မဟန္တေန ယသေန သန္တပ္ပေန္တော တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၃၀. ''ဒမ္မိ နိက္ခသတံ လုဒ္ဒ၊ ထူလဉ္စ မဏိကုဏ္ဍလံ။
စတုဿဒဉ္စ ပလ္လင်္ကံ၊ ဥမာပုပ္ဖသရိန္နိဘံ။

၁၃၁. ‘‘ဒွေ စ သာဒိသိယော ဘရိယာ၊ ဥသဘဥ္စ ဂဝံ သတံ။
ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေသ္သံ၊ ဗဟုကာရော မေသိ လုဒ္ဒက။

၁၃၂. ‘‘ကသိတဏိဇ္ဇာ ဣဏအနံ၊ ဥဉ္ဆာစရိယာ စ လုဒ္ဒက။
ဧတေန အရံ ပောသေဟိ၊ မာ ပာပံ အကရီ ပုနာ’’တိ။

တတ္ထ **ထူလတ္တိ** မဟန္တံ မဏိကုဏ္ဍလပသာဓနဥ္စ တေ ဒမ္မိ။ **စတုဿဒ** န္တိ စတုရုဿဒံ, စတုဥဿိသကန္တိ အတ္ထော။ **ဥမာပုပ္ဖသရိန္နိဘ** န္တိ နီလပစ္စတ္ထရဏတ္တာ ဥမာပုပ္ဖသဒိသာယ နိဘာယ သြဘာသေန သမန္နာဂတံ, ကာဠဝဏ္ဏာအရုသာရမယံ တ။ **သာဒိသိယော**တိ အညမညံ ရူပေန စ ဘောဂေန စ သဒိသာ။ **ဥသဘဥ္စ ဂဝံ သတ** န္တိ ဥသဘံ ဇေဋ္ဌကံ ကတ္ဝာ ဂဝံ သတဥ္စ တေ ဒမ္မိ။ **ကာရေဿ** န္တိ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တော ဓမ္မေနေဝ ရဇ္ဇံ ကာရေဿာမိ။ **ဗဟုကာရော မေသီ**တိ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဿ မိဂရညော ဌာနေ ဌတ္ဝာ ဓမ္မဿ ဒေသိတတ္တာ တွံ မမ ဗဟုပကာရော, မိဂရာဇေန ဝုတ္တနိယာမေနေဝ တေ အဟံ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌာပိတော။ **ကသိတဏိဇ္ဇာ** တိ သမ္မ လုဒ္ဒက, အဟမ္ပိ မိဂရာဇာနံ အဒိသွာ တဿ ဝစနမေဝ သုတွာ ပဉ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌိတော, တွံဝမ္ပိ ဣတော ပဋ္ဌာယ သီလတ ပောဟိ, ယာနိ တာနိ ကသိတဏိဇ္ဇာနိ ဣဏအနံ ဥဉ္ဆာစရိယာတိ အာဇီဝမုခါနိ, ဧတေနေဝ သမ္မာအာဇီဝေန တဝ ပုတ္တအရံ ပောသေဟိ, မာ ပုန ပာပံ ကရီတိ။

သော ရညော ကထံ သုတွာ ‘‘န မေ ဃရာတသေနတ္တော, ပဗ္ဗဇ္ဇံ မေ အနုဇာနာထ ဒေဝ’’တိ အနုဇာနာပေတွာ ရညာ ဒိန္နဓနံ ပုတ္တအရဿ ဒတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဋ္ဌ သမာပတ္တိယော နိဗ္ဗတွာ တေတွာ ဗ္ရဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။ ရာဇာပိ မဟာသတ္တဿ သြဝါဒေ ဌတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ, တသ္သ သြဝါဒော ဝဿသဟဿံ ပဝတ္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘ဇံ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗေပိ မမတ္ထာယ အာနန္ဒေန ဇီဝိတံ ပရိစ္စတ္တမေဝ တ’’တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒာ လုဒ္ဒော ဆန္နော အဟောသိ, ရာဇာ သာရိပုတ္တော, ဒေဝီ ခေမာ ဘိက္ခုနီ, မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ, သုတနာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ, စိတ္တမိဂေ အာနန္ဒော, အသီတိ မိဂသဟဿာနိ သာကိယဂဏော, ရောဟဏော မိဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

ရောဟဏမိဂဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဥ္စမာ။

[၅၀၂] ၆. စူဠဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တီ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော အာနန္ဒထေရဿ ဇီဝိတပရိစ္စာဂမေဝ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တအပိ ဟိ ဓမ္မသဘာယံ ထေရဿ ဂုဏကထံ ကထေန္တေသု ဘိက္ခူသု သတ္ထာ အာဂန္တွာ ‘‘ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ’’တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘ဣမာယ နာမာ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ အာနန္ဒေန မမတ္ထာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စတ္တမေဝ တ’’တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗဟုပုတ္တကော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ခေမာ နာမဿ အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ။ တဒါ မဟာသတ္တော သုဝဏ္ဏဟံသယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ နဝုတိဟံသသဟဿပရိဝုတော စိတ္တကူဋေ ဝသိ။ တအပိ ဒေဝီ ဝုတ္တနယေနေဝ သုပိနံ ဒိသွာ ရညော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဟံသဿ ဓမ္မဒေသနာသဝနဒောဟဠံ အာရောစေသိ။ ရာဇာပိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏဟံသာ နာမ စိတ္တကူဋပဗ္ဗတေ ဝသန္တိ’’တိ စ သုတွာ ခေမံ နာမ သရံ ကာရေတွာ နာနပ္ပကာရာနိ နိဝာပဗီဇာနိ ရောပာပေတွာ စတူသု ကဏ္ဏေသု ဒေဝသိကံ အဘယဃောသနံ ဃောသာပေသိ, ဧကဥ္စ လုဒ္ဒပုတ္တံ ဟံသာနံ ဂဟဏတ္ထာယ ပယောဇေသိ။ တဿ ပယောဇိတာကာရော စ, တေန တတ္ထ သကုဏာနံ ဥပပရိက္ခိတဘာဝေ စ, သုဝဏ္ဏဟံသာနံ အာဂတကာလေ ရညော အာရောစေတွာ ဟာသာနံ သြဍ္ဍိတနိယာမော စ, မဟာသတ္တဿ ဟာသေ ဗဒ္ဓနိယာမော စ, သုမုခဿ ဟံသသေနာပတိနော တီသု ဟံသဃဋာသု တံ အဒိသွာ နိဝတ္တနဥ္စ သဗ္ဗံ **မဟာဟံသဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၁.၈၉ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။ ဣဓာပိ မဟာသတ္တော ယဋ္ဌိဟသေ ဗဇ္ဈိတွာ ဟာသယဋ္ဌိယံ သြလမ္ဗန္တောယေဝ ဂီဝံ ပသာရေတွာ ဟံသာနံ ဂတမဂ္ဂံ သြလောကေန္တော သုမုခံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ‘‘အာဂတကာလေ နံ ဝီမံသိဿာမီ’’တိ စိန္တေတွာ တသ္မိံ အာဂတေ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၃၃. “ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ၊ ဝက္ကင်္ဂါ ဘယမေရိတာ။
ဟရိတ္တစ ဟေမဝဏ္ဏ၊ ကာမံ သုမုခ ပက္ကမ။

၁၃၄. “ဩဟာယ မံ ဉာတိဂဏာ၊ ဧကံ ပါသဝသံ ဂတံ။
အနပေက္ခမာနာ ဂစ္ဆန္တိ၊ ကိံ ဧကော အဝဟိယျသိ။

၁၃၅. “ပတေဝ ပတတံ သေဋ္ဌ၊ နတ္ထိ ဗဒ္ဓေ သဟာယတာ။
မာ အနီဃာယ ဟာပေသိ၊ ကာမံ သုမုခ ပက္ကမာ”တိ။

တတ္ထ **ဘယမေရိတာ**တိ ဘယေရိတာ ဘယတဇ္ဇိတာ ဘယစလိတာ။ **ဟရိတ္တစ ဟေမဝဏ္ဏာ**တိ ဒွီဟိပိ ဝစနေဟိ တမေဝါလပတိ။ **ကာမ**န္တိ သုဝဏ္ဏတ္တစ, သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏ, သုန္ဒရမုခ ဧကံသေန ပက္ကမာဟိယေဝ, ကိံ တေ ဣဓာဂမ နေနာတိ ဝဒတိ။ **ဩဟာယာ**တိ မံ ဇဟိတွာ ဥပ္ပတိတာ။ **အနပေက္ခမာနာ**တိ တေ မမ ဉာတကာ မယိ အနပေက္ခာဝ ဂစ္ဆန္တိ။ **ပတေဝါ**တိ ဥပ္ပတေဝ။ **မာ အနီဃာယာ**တိ ဧကတော ဂန္တွာ ပတ္တဗ္ဗာယ နိဒ္ဒုက္ခဘာဝါယ ဝီရိယံ မာ ဟာပေသိ။

တတော သုမုခေါ ပင်္ကပိဋ္ဌေ နိသီဒိတွာ ကထမာဟ –

၁၃၆. “နာဟံ ဒုက္ခပရေတောတိ၊ ဓတရဋ္ဌ တုဝံ ဇဟေ။
ဇီဝိတံ မရဏံ ဝါ မေ၊ တယာ သဒ္ဓိံ ဘဝိဿတီ”တိ။

တတ္ထ **ဒုက္ခပရေတော**တိ မဟာရာဇ, “တွံ မရဏဒုက္ခပရေတော”တိ ဧတ္တကေနေဝ နာဟံ တံ ဇဟာမိ။

ဧဝံ သုမုခေန သီဟနာဒေ ကထိတေ ဓတရဋ္ဌော ကထမာဟ –

၁၃၇. “ဧတဒရိယဿ ကလျာဏံ၊ ယံ တွံ သုမုခ ဘာသသိ။
တဉ္စ ဝီမံသမာနောဟံ၊ ပတတေတံ အဝဿဇိ”န္တိ။

တတ္ထ **ဧတဒရိယဿာ**တိ ယံ တွံ “နာဟံ တံ ဇဟေ”တိ ဘာသသိ, ဧတံ အာစာရသမ္ပန္နဿ အရိယဿ ကလျာဏံ ဥတ္တမဝစနံ။ **ပတတေတ**န္တိ အဟဉ္စ န တံ ဝိဿဇ္ဇေတုကာမောဝ ဧဝံ အဝစံ, အထ ခေါ တံ ဝီမံသမာနော “ပတတူ”တိ ဧတံ ဝစနံ အဝဿဇိံ, ဂစ္ဆာတိ တံ အဝေစန္တိ အတ္ထော။

ဧဝံ တေသံ ကထေန္တာနညေဝ လုဒ္ဒပုတ္တော ဒဏ္ဍမာဒာယ ဝေဂေနာဂတော။ သုမုခေါ ဓတရဋ္ဌံ အဿာသေတွာ တဿာဘိမုခေါ ဂန္တွာ အပစိတိံ ဒဿေတွာ ဟံသရညော ဂုဏေ ကထေသိ။ တာဝဒေဝ လုဒ္ဒေါ မုဒုစိတ္တော အဟောသိ။ သော တဿ မုဒုစိတ္တကံ ဉတွာ ပုန ဂန္တွာ ဟံသရာဇမေဝ အဿာသေန္တော အဋ္ဌာသိ။ လုဒ္ဒေါပိ ဟံသရာဇာနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၁၃၈. “အပဒေန ပဒံ ယာတိ၊ အန္တလိက္ခစရော ဒိဇော။
အာရာ ပါသံ န ဗုဇ္ဈိ တွံ၊ ဟံသာနံ ပဝရုတ္တမာ”တိ။

တတ္ထ **အပဒေန ပဒ**န္တိ မဟာရာဇ, တုမှာဒိသော အန္တလိက္ခစရော ဒိဇော အပဒေ အာကာသေ ပဒံ ကတွာ ယာတိ။ **န ဗုဇ္ဈိ တွဝ** န္တိ သော တွံ ဝေရူပေ ဒူရတောဝ ကိံ ပါသံ န ဗုဇ္ဈိ န ဇာနီတိ ပုစ္ဆတိ။

မဟာသတ္တော အာဟ –

၁၃၉. “ယဒာ ပရာဘဝေါ ဟောတိ၊ ပေါသော ဇီဝိတသင်္ခယေ။
အထ ဇာလဉ္စ ပါသဉ္စ၊ အာသဇ္ဇာပိ န ဗုဇ္ဈတီ”တိ။

တတ္ထ **ယအာ ပရာဘာတေ**တိ သမ္မ လုဒ္ဒပုတ္တ, ယအာ ပရာဘာတေ အဝုမှို ဝိနာသော သမ္ပတ္တော ဟောတိ, အထ ဟေသော ဇီဝိတသင္ခယေ ပတ္တေ ဇာလဋ္ဌ ဟသဋ္ဌ ပတ္တတပိ န ဇာနာတီတိ အတ္ထော။

လုဒ္ဒော ဟံသရညော ကထံ အဘိနန္ဒိတွာ သုမုခေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော တိသ္သော ကထာ အဘာသိ –

၁၄၀.''ဧတေ ဟံသာ ပက္ကမန္တိ၊ ဝက္ကင်္ဂာ ဘယမေရိတာ။
ဟရိတ္တစ ဟေမဝဏ္ဏ၊ တွံဝေကော အဝဟိယ္ယသိ။

၁၄၁.''ဧတေ ဘုတွာ စ ပိဝိတွာ စ၊ ပက္ကမန္တိ ဝိဟင်္ဂမာ။
အနပေက္ခမာနာ ဝက္ကင်္ဂာ၊ တွံဝေကောဝ ဥပဟာသသိ။

၁၄၂.''ကိံ နု တျာယံ ဒိဇော ဟောတိ၊ မုတ္တော ဗဒ္ဓံ ဥပဟာသသိ။
သြဟာယ သကုဏာ ယန္တိ၊ ကိံ ဧကော အဝဟိယ္ယသီ''တိ။

တတ္ထ **တွံဝေကော**တိ တွံဝမေဝ သြဟိယ္ယသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဥပဟာသသီ**တိ ပယိရုပဟာသသိ။

သုမုခေါ အာဟ –

၁၄၃.''ရာဇာ မေ သော ဒိဇော မိတ္တော၊ သခါ ပာဏသမော စ မေ။
နေဝ နံ ဝိဇဟိဿာမိ၊ ယာဝ ကာလဿ ပရိယာယ''န္တိ။

တတ္ထ **ယာဝ ကာလဿ ပရိယာယ** န္တိ လုဒ္ဒပုတ္တ, ယာဝ ဇီဝိတကာလဿ ပရိယောသာနံ အဟံ တံ န ဝိဇဟိဿာမိယေဝ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဒော ပသန္နစိတ္တော ဟုတွာ ''သစာဟံ ဇဝံ သီလသမ္ပန္နေသု ကမ္မေသု အပရဇ္ဈိဿာမိ, ပထဝီပိ မေ ဝိဝရံ ဒဒေယျ, ကိံ မေ ရညော သန္တိကာ လဒ္ဓေန ဓနေန, ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ န''န္တိ စိန္တေတွာ ကထမာဟ –

၁၄၄.''ယော စ တွံ သခိနော ဟေတု၊ ပာဏံ စဇိတုမိစ္ဆသိ။
သော တေ သဟာယံ မုဉ္စာမိ၊ ဟောတု ရာဇာ တဝာနုဂေ''တိ။

တတ္ထ **ယော စ တွ**န္တိ ယော နာမ တွံ။ **သော**တိ သော အဟံ။ **တဝာနုဂေ**တိ သေ ဟံသရာဇာ တဝ ဝသံ အနုဂတော ဟောတု, တယာ သဒ္ဓိံ ဧကတ္ထာနေ ဝသတု။

ဧဝဥ္စ ပန ဝတွာ ဓတရဋ္ဌံ ယဋ္ဌိပာသတော ဩတာရေတွာ သရတီရံ နေတွာ ဟာသံ မုဥ္စိတွာ မုဒုစိတ္တေန လောဟိတံ ဓောဝိတွာ နှာရုအာဒီနိ ပဋိပာဒေသိ။ တဿ မုဒုစိတ္တတာယ မဟာသတ္တဿ ပာရမိတာနုဘာဝေန စ တာဝ ဒေဝ ပာဒေ သစ္ဆဝိ အဟောသိ, ဗဒ္ဓဋ္ဌာနမ္ပိ န ပညာယိ။ သုမုခေါ ဗောဓိသတ္တံ သြလောကေတွာ တုဋ္ဌစိတ္တော အနုမောဒနံ ကရောန္တော ကထမာဟ –

၁၄၅.''ဧဝံ လုဒ္ဒက နန္ဒဿု၊ သဟ သဗ္ဗေဟိ ဉာတိဘိ။
ယထာဟမဇ္ဇ နန္ဒာမိ၊ မုတ္တံ ဒိသွာ ဒိဇာဓိပ''န္တိ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဒော ''ဂစ္ဆထ, သာမီ''တိ အာဟ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ''ကိံ ပန တွံ သမ္မ, မံ အတ္တနော အတ္ထာယ ဗန္ဓိ, ဥဒာဟု အညဿ အာဏတ္တိယာ''တိ ပုစ္ဆိတွာ တေန တဿိံ ကာရဏေ အာရောစိတေ ''ကိံ နု ခေါ မေ ဣတောဝ စိတ္တကူဋံ ဂန္တုံ သေယျော, ဥဒာဟု နဂရ''န္တိ ဝိမံသန္တော ''မယိ နဂရံ ဂတေ လုဒ္ဒပုတ္တော ဓနံ လဘိဿတိ, ဒေဝိယာ ဒောဟဠော ပဋိပ္ပဿမ္ဘိဿတိ, သုမုခဿ မိတ္တဓမ္မော ဟာကဋ္ဌော ဘဝိဿတိ, တထာ မမ ဉာဏဗလံ, ခေမဥ္စ သရံ အဘယဒက္ခိဏံ ကတွာ လဘိဿာမိ, တသ္မာ နဂရမေဝ ဂန္တုံ သေယျော''တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ''လုဒ္ဒ, တွံ အမှေ ကာဇေနာဒာယ ရညော သန္တိကံ နေဟိ, သစေ နော ရာဇာ ဝိဿဇ္ဇေတုကာမော ဘဝိဿတိ,

ဝိသ္သဇ္ဇေသ္သတီ''တိ အာဟ။ ရာဇာနော နာမ သာမိ, ကက္ခဠာ, ဂဠ္ဟထ တုမှေဟတိ။ မယံ တာဒိသံ လုဒ္ဒမ္ပိ မုဒုကံ က ရိမှဟ, ရညော အာရာဓနေ အမှာဟာကံ ဘာရော, နေဟိယေဝ နော, သမ္မာတိ။ သော တထာ အကာသိ။ ရာဇာ ဟံသေ ဒိသွာဝ သောမနဿဇာတော ဟုတွာ ဒွေပိ ဟံသေ ကဉ္စနပီဌေ နိသီဒာပေတွာ မဓုလာဇေ ခါဒာပေတွာ မဓုရောဒကံ ဟာယေ တွာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှဟ ဓမ္မကထံ အာယာစိ။ ဟံသရာဇာ တဿ သောတုကာမတံ ဝိဒိတွာ ပဌမံ တာဝ ပဋိသန္ထာရ မကာသိ ။ တတြိမာ ဟံသဿ စ ရညော စ ဝစနပဋိဝစနကထာယော ဟောန္တိ –

၁၄၆.''ကစ္စိန္နု ဘောတော ကုသလံ၊ ကစ္စိ ဘောတော အနာမယံ။
ကစ္စိ ရဋ္ဌမိဒံ ဖီတံ၊ ဓမ္မေန မနုသာသသိ။

၁၄၇.''ကုသလံ စေဝ မေ ဟံသ၊ အထော ဟံသ အနာမယံ။
အထော ရဋ္ဌမိဒံ ဖီတံ၊ ဓမ္မေန မနုသာသဟံ။

၁၄၈.''ကစ္စိ ဘောတော အမစ္စေသု၊ ဒေါသော ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။
ကစ္စိ အာရာ အမိတ္တာ တေ၊ ဆာယာ ဒက္ခိဏတောရိဝ။

၁၄၉.''အထောပိ မေ အမစ္စေသု၊ ဒေါသော ကောစိ န ဝိဇ္ဇတိ။
အထော အာရာ အမိတ္တာ မေ၊ ဆာယာ ဒက္ခိဏတောရိဝ။

၁၅၀.''ကစ္စိ တေ သာဒိသီ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသူပေတာ၊ တဝ ဆန္ဒဝသာနုဂါ။

၁၅၁.''အထော မေ သာဒိသီ ဘရိယာ၊ အဿဝါ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသူပေတာ၊ မမ ဆန္ဒဝသာနုဂါ။

၁၅၂.''ကစ္စိ တေ ဗဟဝေါ ပုတ္တာ၊ သုဇာတာ ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။
ပညာဇဝေန သမ္ပန္နာ၊ သမ္မောဒန္တိ တတော တတော။

၁၅၃.''သတမေကော စ မေ ပုတ္တာ၊ ဓတရဋ္ဌ မယာ သုတာ။
တေသံ တွံ ကိစ္စမက္ခာဟိ၊ နာဝရုဇ္ဈန္တိ တေ ဝစော''တိ။

တတ္ထ **ကုသလန္တိ** အာရောဂျံ, ဣတရံ တဿေဝ ဝေဝစနံ။ **ဖီတန္တိ** ကစ္စိ တေ ဣဒံ ရဋ္ဌံ ဖီတံ သုဘိက္ခံ, ဓမ္မေန စ နံ အနုသာသသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဒေါသော**တိ အပရာဓော။ **ဆာယာ ဒက္ခိဏတောရိဝ**တိ ယထာ နာမ ဒက္ခိဏဒိသာဘိမုခာ ဆာယာ န ဝဍ္ဎတိ, ဧဝံ တေ ကစ္စိ အမိတ္တာ န ဝဍ္ဎန္တီတိ ဝဒတိ။ **သာဒိသီ**တိ ဇာတိဂေါတ္တကုလပဒေသေဟိ သမာ နာ။ ဧဝရူပါ ဟိ အတိစာရိနီ န ဟောတိ။ **အဿဝါ** တိ ဝစနပဋိဂ္ဂါဟိကာ။ **ပုတ္တရူပယသူပေတာ** တိ ပုတ္တေဟိ စ ရူပေန စ ယသေန စ ဥပေတာ။ **ပညာဇဝေနာ**တိ ပညာဝေဂေန ပညံ ဇဝါပေတွာ တာနိ တာနိ ကိစ္စာနိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတုံ သမတ္ထာတိ ပုစ္ဆတိ။ **သမ္မောဒန္တိ တတော တတော** တိ ယတ္ထ ယတ္ထ နိယုတ္တာ ဟောန္တိ, တတော တတော သမ္မောဒန္တေဝ, န ဝိရုဇ္ဈန္တီတိ ပုစ္ဆတိ။ **မယာ သုတာ**တိ မယာ ဝိဿုတာ။ မဉ္ဟိ လောကော ''ဗဟုပုတ္တရာဇာ''တိ ဝဒတိ, ဣတိ တေ မံ နိဿာယ ဝိဿုတာ ဟာကဍ္ဍာ ဇာတာတိ မယာ သုတာ နာမ ဟောန္တီတိ ဝဒတိ။ **တေသံ တွံ ကိစ္စမက္ခာဟိ** တိ တေသံ မမ ပုတ္တာနံ ''ဣဒံ နာမ ကရောန္တု''တိ တွံ ကိစ္စမက္ခာဟိ, န တေ ဝစနံ အဝရုဇ္ဈန္တိ, ဩဝါဒံ နေသံ ဒေဟီတိ အဓိပ္ပာ ယေနေဝမာဟ။

တံ သုတွာ မဟာသတ္တော တဿ ဩဝါဒံ ဒေန္တော ပဉ္စ ကထာ အဘာသိ –

၁၅၄.''ဥပပန္နောပိ စေ ဟောတိ၊ ဇာတိယာ ဝိနယေန ဝါ။
အထ ပစ္ဆာ ကုရုတေ ယောဂံ၊ ကိစ္ဆေ အာပါသု သီဒတိ။

၁၅၅.''တဿ သံဟီရပညဿ၊ ဝိဝရော ဇာယတေ မဟာ။

ရတ္တိမန္ဓောဝ ရူပာနိ၊ ထူလာနိ မနုပဿတိ။

၁၅၆. ''အသာရေ သာရယောဂညူ၊ မတိံ န တေ့ဝဝ ဝိန္ဒတိ။
သရဘောဝ ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိံ၊ အန္တရာယေဝ သီဒတိ။

၁၅၇. ''ဟီနဇစ္စောပိ စေ ဟောတိ၊ ဥဋ္ဌာတာ ဓိတိမာ နရော။
အာစာရသီလသမ္ပန္နော၊ နိသေ အဂ္ဂီဝ ဘာသတိ။

၁၅၈. ''ဇတံ မေ ဥပမံ ကတွာ၊ ပုတ္တေ ဝိဇ္ဇာသု တစယ။
သံဝိရူဠှေဟထ မေဓာဝီ၊ ခေတ္တေ ဗီဇံဝ ဝုဋ္ဌိယာ''တိ။

တတ္ထ **ဝိနယေနာ**တိ အာစာရေန။ **ပဏ္ဍာ ကုရုတေ ယောဂ** န္တိ ယော စေ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာသု ဒဟရကာလေ ယောဂံ ဝီရိယံ အကတွာ ပဏ္ဍာ မဟလ္လကကာလေ ကရောတိ, ဇေဝရူပေ ပဏ္ဍာ တထာရူပေ ဒုက္ခေ တ အာပဒာသု တ ဥပ္ပန္နာသု သီဒတိ, အတ္တာနံ ဥဒ္ဓရိတုံ န သက္ကောတိ။ **တဿ သံဟီရပညဿာ** တိ တဿ အသိက္ခိတတ္တာ တ တော တတော ဟရိတဗ္ဗပညဿ နိစ္စံ စလဗုဒ္ဓိနော။ **ဝိဝရော**တိ ဘောကဒိနံ ဆိဒ္ဒံ, ပရိဟာနီတိ အတ္ထော။ **ရတ္တိမန္ဓော**တိ ရတ္တန္ဓော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''ယထာ ရတ္တန္ဓော ရတ္တိကာဏော ရတ္တိံ စန္ဒောဘာသာဒီဟိ ထူလရူပာနေဝ ပဿတိ, သုခုမာနိ ပဿိတုံ န သက္ကောတိ, ဇဝံ အသိက္ခိတော သံဟီရပညော ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ဘယေ ဥပ္ပန္နေ သုခုမာနိ ကိစ္စာနိ ပဿိတုံ န သက္ကောတိ, ဩဠာရိကေယေဝ ပဿတိ, တသ္မာ တဝ ပုတ္တေ ဒဟရကာလေယေဝ သိက္ခာပေတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။

အသာရေတိ နိဿာရေ လောကာယတဝေဒသမယေ။ **သာရယောဂညူ**တိ သာရယုတ္တော ဧသ သမယောတိ မညမာနော။ **မတိံ န တေ့ဝဝ ဝိန္ဒတိ** တိ ဗဟုံ သိက္ခိတွာပိ ပညံ န လဘတိယေဝ။ **ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိ** န္တိ သော ဇေဝရူပေ ယထာ နာမ သရဘော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဝိသမမ္ပိ သမန္တိ မညမာနော ဂိရိဒုဂ္ဂေ ဝေဂေနာဂစ္ဆန္တော နရကပပာတံ ပတိတွာ အန္တရာယေဝ သီဒတိ, အာတသံ န ပာပုဏာတိ, ဇဝမေတံ အသာရံ လောကာယတဝေဒသမယံ သာရသညာယ ဥဂ္ဂဟေတွာ မဟာဝိနာသံ ပာပုဏာတိ။ တသ္မာ တဝ ပုတ္တေ အတ္ထနိဿိတေသု ဝဓိအာဝဟေသု ကိစ္စေသု ယောဇေတွာ သိက္ခာပေဟီတိ။ **နိသေ အဂ္ဂီဝ** တိ မဟာရာဇ, ဟီနဇာတိကောပိ ဥဋ္ဌာနာဒိဂုဏသမ္ပန္နော ရတ္တိံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဝိယ ဩဘာသတိ။ **ဇတံ မေ**တိ ဇတံ မယာ ဝုတ္တံ ရတ္တန္ဓဥ္စ အဂ္ဂိက္ခန္ဓဥ္စ ဥပမံ ကတွာ တဝ ပုတ္တေ ဝိဇ္ဇာသု တစယ, သိက္ခိတဗ္ဗယုတ္တာသု သိက္ခာသု ယောဇေဟိ။ ဇဝံ ယုတ္တော ဟိ ယထာ သုခေတ္တေ သုဝုဋ္ဌိယာ ဗီဇံ သံဝိရူဟတိ, တထေဝ မေဓာဝီ သံဝိရူဟတိ, ယသေန စ ဘောဂေဟိ စ ဝဍ္ဍတီတိ။

ဇဝံ မဟာသတ္တော သဗ္ဗရတ္တိံ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေသိ, ဒေဝိယာ အေဟဋ္ဌော ပဋိပ္ပဿမ္ဘိ။ မဟာသတ္တော အ ရုဏုဂ္ဂမနဝေလာယမေဝ ရာဇာနံ ပဥ္စသု သီလေသု ပတိဋ္ဌပေတွာ အပ္ပမာဒေန ဩဝဒိတွာ သဒ္ဓိံ သုမုခေန ဥတ္တရသီဟပဥ္ဇရေန နိက္ခမိတွာ စိတ္တကူဋမေဝ ဂတော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''ဇဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေပိ ဣမိနာ မမတ္ထာယ ဇီဝိတံ ပရိစ္စတ္တမေဝာ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ လုဒ္ဒေါ ဆန္နော အဟောသိ, ရာဇာ သာရိပုတ္တော, ဒေဝီ ခေမာဘိက္ခုနီ, ဟံသပရိသာ သာကိယဂဏော, သုမုခော အာနန္ဒော, ဟံသရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

စူဠဟံသဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

[၅၀၃] ၇. သတ္တိဂုမ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ

မိဂလုဒ္ဒော မဟာရာဇာတိ ဣဒံ သတ္ထာ မဒ္ဒကုစ္ဆိသ္မိံ မိဂဒါယေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဒေဝဒတ္တေန ဟိ သိလာယ ပဝိဒ္ဓာယ ဘဂဝတော ပါဒေ သကလိကာယ ခတေ ဗလဝဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ တထာဂတဿ ဒ ဿနတ္ထာယ ဗဟူ ဘိက္ခူ သန္နိပတိံသု။ အထ ဘဂဝါ ပရိသံ သန္နိပတိတံ ဒိသွာ ''ဘိက္ခဝေ, ဣဒံ သေနာသနံ အတိ သမ္ဗာဓံ, သန္နိပါတော မဟာ ဘဝိဿတိ, မံ မဉ္စသိဝိကာယ မဒ္ဒကုစ္ဆိံ နေထာ''တိ အာဟ။ ဘိက္ခူ တထာ ကရိံသု။ ဇီဝ ကော တထာဂတဿ ပါဒံ ဖာသုကံ အကာသိ။ ဘိက္ခူ သတ္ထု သန္တိကေ နိသိန္နာဝ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ ''အာဝုသော,

ဒေဝဒတ္တော သယမ္ပိ ဟဟေ, ပရိသာပိဿ ဟဟ, ဣတိ သော ဟဟေ ဟာပပရိတရော ဝိဟရတီ''တိ။ သတ္ထာ ''ကိံ ကထေထ, ဘိက္ခဝေ''တိ ပုစ္ဆိတ္ဂာ ''ဣဒံ နာမာ''တိ ဝုတ္တေ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော ဟဟေ ဟာပပရိတရောယေဝါ''တိ ဝတ္ဂာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ပဉ္စာလော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ မဟာသတ္တော အရညာယတနေ ဧကသ္မိံ သာနုပဗ္ဗတေ သိမ္ဗလိဝနေ ဧကဿ သုဝရညော ပုတ္တော ဟုတ္ဂာ နိဗ္ဗတ္တိ, ဒွေဝ ဘာတရော အဟေသုံ။ တဿ ပန ပဗ္ဗတဿ ဥပရိဝါတေ စောရဂါမကော အဟောသိ ပဉ္စန္နံ စောရသတာနံ နိဝါသော, အဓောဝါတေ အဿမော ပဉ္စန္နံ ဣသိသတာနံ နိဝါသော။ တေသံ သုဝပေါတကာနံ ပက္ခနိက္ခမနကာလေ ဝါတမဏ္ဍလိကာ ဥဒပါဒိ။ တာယ ပဟဋ္ဌော ဧကော သုဝပေါတကော စောရဂါမကေ စောရာနံ အာဝုဓန္တရေ ပတိတော, တဿ တတ္ထ ပတိတတ္တာ ''သတ္တိဂုမ္ဗော''တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ ဧကော အဿမေ ဝါလုကတလေ ပုပ္ဖန္တရေ ပတိ, တဿ တတ္ထ ပတိတတ္တာ ''ပုပ္ဖကော''တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ သတ္တိဂုမ္ဗော စောရာနံ အန္တရေ ဝဍ္ဍိတော, ပုပ္ဖကော ဣသီနံ။

အထေကဒိဝသံ ရာဇာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော ရထဝရံ အဘိရုဟိတ္ဂာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန မိဂဝဓာယ နဂရတော နာတိဒူရေ သုပုပ္ဖိတဖလိတံ ရမဏီယံ ဥပဂုမ္ဗဝနံ ဂန္တွာ ''ယဿ ပဿေန မိဂေါ ပလာယတိ, တဿေဝ ဂီဝါ''တိ ဝတ္ဂာ ရထာ ဩရုယှ ပဋိစ္ဆန္နဒွါရေ ဓနုံ အာဒာယ အဋ္ဌာသိ။ ပုရိသေဟိ မိဂါနံ ဥဋ္ဌာပနတ္ထာယ ဝနဂုမ္ဗေသု ပဟဋိယမာနေသု ဧကော ဧဏိမိဂေါ ဥဋ္ဌာယ ဂမနမဂ္ဂံ ဩလောကေန္တော ရညော ဌိတဋ္ဌာနဿ သေဝ ဝိဝိတ္တတံ ဒိသွာ တဒဘိမုခော ပက္ခန္ဒိတ္ဂာ ပလာယိ။ အမစ္စာ ''ကဿ ပဿေန မိဂေါ ပလာယိတော''တိ ပုစ္ဆန္တာ ''ရညော ပဿေနာ''တိ ဉတွာ ရညာ သဒ္ဓိံ ကေဠိံ ကရိံသု။ ရာဇာ အသ္မိမာနေန တေသံ ကေဠိံ အသဟန္တော ''ဣဒါနိ တံ မိဂံ ဂဟေဿာမီ''တိ ရထံ အာရုယှ ''သီဃံ ပေသေဟီ''တိ သာရထိံ အာဏာပေတွာ မိဂေန ဂတမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ရထံ ဝေဂေန ဂစ္ဆန္တံ ပရိသာ အနုဗန္ဓိတုံ နာသက္ခိ။ ရာဇာ သာရထိဒုတိယော ယာဝ မဇ္ဈန္ဟိကာ ဂန္တွာ တံ မိဂံ အဒိသွာ နိဝတ္တန္တော တဿ စောရဂါမဿ သန္တိကေ ရမဏီယံ ကန္ဒရံ ဒိသွာ ရထာ ဩရုယှ နှာတွာ စ ပိဝိတွာ စ ပစ္စုတ္တရိ။ အထဿ သာရထိ ရထဿ ဥတ္တရတ္ထရဏံ ဩတာရေတွာ သယနံ ရုက္ခစ္ဆာယာယ ပညပေသိ, သော တတ္ထ နိပဇ္ဇိ။ သာရထိပိ တဿ ပါဒေ သမ္ဗာဟန္တော နိသီဒိ။ ရာဇာ အန္တရန္တရာ နိဒ္ဒါယတိ စေဝ ပဗုဇ္ဈတိ စ။

စောရဂါမတသိနော စောရာပိ ရညော အာရက္ခဏတ္ထာယ အရညမေဝ ပဝိသိံသု။ စောရဂါမကေ သတ္တိဂုမ္ဗော စေဝ ဘတ္တရန္ဓကော ပတိကောလမ္ဗော နာမေကော ပုရိသော စာတိ ဒွေဝ ဩဟီယိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ သတ္တိဂုမ္ဗော ဂါမကာ နိက္ခမိတ္ဂာ ရာဇာနံ ဒိသွာ ''ဣမံ နိဒ္ဒါယမာနမေဝ မာရေတွာ အာဘရဏာနိ ဂဟေဿာမာ''တိ စိန္တေတွာ ပတိကောလမ္ဗဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ ကာရဏံ အာရောစေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ပဌမံ ဂါထာ အာဟ–

၁၅၉. ''မိဂလုဒ္ဒေါ မဟာရာဇာ၊ ပဉ္စာလာနံ ရထေသဘော။
နိက္ခန္တော သဟ သေနာယ၊ ဩဂဏော ဝနမာဂမာ။

၁၆၀. ''တတ္ထဒ္ဒသာ အရညသ္မိံ၊ တက္ကရာနံ ကုဋိံ ကတံ။
တဿာ ကုဋိယာ နိက္ခမ္မ၊ သုဝေါ လုဒ္ဒါနိ ဘာသတိ။

၁၆၁. ''သမ္ပန္နဝါဟနော ပေါသော၊ ယုဝါ သမ္မဋ္ဌကုဏ္ဍလော။
သောဘတိ လောဟိတုဏှီသော၊ ဒိဝါ သူရိယောဝ ဘာသတိ။

၁၆၂. ''မဇ္ဈန္ဟိကေ သမ္ပတိကေ၊ သုတ္တော ရာဇာ သသာရထိ။
ဟန္ဒဿာဘရဏံ သဗ္ဗံ၊ ဂဏှာမ သာဟသာ မယံ။

၁၆၃. ''နိသီထေပိ ရဟောဒါနိ၊ သုတ္တော ရာဇာ သသာရထိ။
အာဒာယ ဝတ္ထံ မဏိကုဏ္ဍလဉ္စ၊ ဟန္တွာန သာခါဟိ အဝတ္ထရာမာ''တိ။

တတ္ထ **မိဂလုဒ္ဒော** တိ လုဒ္ဒော ဝိယ မိဂါနံ ဂဝေသနတော “မိဂလုဒ္ဒော”တိ ဝုတ္တော။ **ဩဂဏော**တိ ဂဏာ ဩဟီနော ပရိဟီနော ဟုတွာ။ **တက္ကရာနံ ကုဋိံ ကတန္တိ** သော ရာဇာ တတ္ထ အရညေ စောရာနံ ဝသနတ္ထာယ ကတံ ကမကံ အဒ္ဒသ။ **တသ္သာ** တိ တတော စောရကုဋိတော။ **လုဒ္ဒါနိ ဘာသတိ** တိ ပတိကောလမ္ဗေန သဒ္ဓိံ အရုဏာနိ ဝစနာနိ ကထေတိ။ **သမ္ပန္နတဟနော** တိ သမ္ပန္နအသ္သတဟနော။ **လောဟိတုဏှီသော**တိ ရတ္တေန ဥဏှီသပဋ္ဋေန သမန္နာဂတော။ **သမ္ပတိကေ** တိ သမ္ပတိ ဣဒါနိ, ဝေရူပေ ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကကာလေတိ အတ္ထော။ **သာဟသာ**တိ သာဟသေန ပသယှာကာရံ ကတွာ ဂဏှာမာတိ ဝဒတိ။ **နိသီထေပိ ရဟောအနိ**တိ နိသီထေပိ ဣဒါနိပိ ရဟော။ ဣဒံ ဝဒတိ – ယထာ နိသီထေ အဍ္ဎရတ္တသမယေ မနုဿာ ကိလန္တာ သယန္တိ, ရဟော နာမ ဟောတိ, ဣဒါနိ ဌိတမဇ္ဈန္ဟိကေပိ ကာလေ တထေဝတိ။ **ဟန္တွာန** တိ ရာဇာနံ မာရေတွာ ဝတ္ထာဘရဏာနိဿ ဂဟေတွာ အထ နံ ဟာဒေ ဂဟေတွာ ကမိုတွာ တံ ကေမန္တေ သာခာဟိ ပဋိစ္ဆာဒေမာတိ။

ဣတိ သော ဝေဂေန သကိံ နိက္ခမတိ, သကိံ ပတိကောလမ္ဗဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ နိက္ခမိတွာ ဩလောကေန္တော ရာဇဘာဝံ ဉတွာ ဘီတော ကထမာဟ –

၁၆၄. “ကိန္နု ဥမ္မတ္တရူပေဝ၊ သတ္တိဂုမ္ဗ ပဘာသသိ။
ဒုရာသဒါ ဟိ ရာဇာနော၊ အဂ္ဂိ ပဇ္ဇလိတော ယထာ”တိ။

အထ နံ သုတေ ကထာယ အဇ္ဈဘာသိ –

၁၆၅. “အထ တွံ ပတိကောလမ္ဗ၊ မတ္တော ထုလ္လာနိ ဂဇ္ဇသိ။
မာတရိ မယှ နဂ္ဂါယ၊ ကိန္နု တွံ ဝိဇိဂုစ္ဆသေ”တိ။

တတ္ထ **အထ တွံဝန္တိ** နနု တွံ။ **မတ္တော** တိ စောရာနံ ဥစ္ဆိဋ္ဌသုရံ လဘိတွာ တာယ မတ္တော ဟုတွာ ပုဗ္ဗေ မဟာဂဇ္ဇိတာနိ ဂဇ္ဇသိ။ **မာတရီ**တိ စောရဇေဋ္ဌကဿ ဘရိယံ သန္ဓာယာဟ။ သာ ကိရ တဒါ သာခာဘင်္ဂံ နိဝါသေတွာ စရတိ။ **ဝိဇိဂုစ္ဆသေ** တိ မမ မာတရိ နဂ္ဂါယ ကိန္နု တွံ ဣဒါနိ စောရကမ္မံ ဇိဂုစ္ဆသိ, ကာတုံ န ဣစ္ဆသီတိ။

ရာဇာ ပဗုဇ္ဈိတွာ တဿ တေန သဒ္ဓိံ မနုဿဘာသာယ ကထေန္တဿ ဝစနံ သုတွာ “သပ္ပဋိဘယံ ဣဒံ ဌာန”န္တိ သာရထိံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ကထမာဟ –

၁၆၆. “ဥဋ္ဌေဟိ သမ္မ တရမာနော၊ ရထံ ယောဇေဟိ သာရထိ။
သကုဏော မေ န ရုစ္စတိ၊ အညံ ဂစ္ဆာမ အဿမ”န္တိ။

သောပိ သီဃံ ဥဋ္ဌဟိတွာ ရထံ ယောဇေတွာ ကထမာဟ –

၁၆၇. “ယုတ္တော ရထော မဟာရာဇ၊ ယုတ္တော စ ဗလဝါဟနော။
အဓိတိဋ္ဌ မဟာရာဇ၊ အညံ ဂစ္ဆာမ အဿမ”န္တိ။

တတ္ထ **ဗလဝါဟနော**တိ ဗလဝဝါဟနော, မဟာထာမအဿသမ္ပန္နောတိ အတ္ထော။ **အဓိတိဋ္ဌာ** တိ အဘိရုဟ။

အဘိရုဠှမတ္တေယေဝ စ တသ္မိံ သိန္ဓဝါ ဝါတဝေဂေန ပက္ခန္ဒိံသု။ သတ္တိဂုမ္ဗော ရထံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ သံဝေဂပ္ပတ္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၆၈. “ကော နုမေဝ ဂတာ သဗ္ဗေ၊ ယေ အသ္မိံ ပရိစာရကာ။
ဧသ ဂစ္ဆတိ ပဉ္စာလော၊ မုတ္တော တေသံ အဒဿနာ။

၁၆၉. “ကောဒဏ္ဍကာနိ ဂဏှာထ၊ သတ္တိယော တောမရာနိ စ။
ဧသ ဂစ္ဆတိ ပဉ္စာလော၊ မာ တေ မုဉ္စိတ္ထ ဇီဝတ”န္တိ။

တတ္ထ **ကော နုမေတိ** ကုဟိံ နု ဣမေ။ **အသ္မိ** န္တိ ဣမသ္မိံ အဿမေ။ **ပရိစာရကာ**တိ စောရာ။ **အဒဿနာ** တိ ဧ တေသံ စောရာနံ အဒဿနေန မုတ္တော သေ ဂစ္ဆတီတိ, ဧတေသံ ဟတ္ထတော မုတ္တော ဟုတွာ သေ အဒဿနံ ဂစ္ဆတီတိပိ အတ္ထော။ **ကောဒဏ္ဍကာနီ** တိ ဓနူနိ။ **ဇီဝတ**န္တိ တုမှာကံ ဇီဝန္တာနံ မာ မုဥ္စိတ္ထ, အာဝုဓဟတ္ထာ ဓာဝိတွာ ဂဏှာထ နန္တိ။

ဧဝံ တဿ ဝိရဝိတွာ အပရာပရံ ဓာဝန္တဿေဝ ရာဇာ ဣသီနံ အဿမံ ပတ္တော။ တသ္မိံ ခဏေ ဣသယော ဖလာဖလတ္ထာယ ဂတာ ။ ဧကော ပုပ္ဖကသုတောဝ အဿမပဒေ ဌိတော ဟောတိ။ သော ရာဇာနံ ဒိသွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ ကတွာ ပဋိသန္ထာရမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ စတဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၁၇၀. ''အထာပရော ပဋိနန္ဒိတ္ထ၊ သုတော လောဟိတတုဏ္ဍကော။
သွာဂတံ တေ မဟာရာဇ၊ အထော တေ အဒုရာဂတံ။
ဣဿရောသိ အနုပ္ပတ္တော၊ ယံ ဣဓတ္ထိ ပဝေဒယ။

၁၇၁. ''တိဏ္ဍုကာနိ ပိယာလာနိ၊ မဓုကေ ကာသုမာရိယော။
ဖလာနိ ခုဒ္ဒကပ္ပာနိ၊ ဘုဉ္ဇ ရာဇ ဝရံ ဝရံ။

၁၇၂. ''ဣဒမ္ပိ ပာနီယံ သီတံ၊ အာဘတံ ဂိရိဂဗ္ဘရာ။
တတော ပိဝ မဟာရာဇ၊ သစေ တွံ အဘိကင်္ခသိ။

၁၇၃. ''အရညံ ဥဉ္ဆာယ ဂတာ၊ ယေ အသ္မိံ ပရိစာရကာ။
သယံ ဥဋ္ဌာယ ဂဏှာဝှော၊ ဟတ္ထာ မေ နတ္ထိ ဒာတဝေ''တိ။

တတ္ထ **ပဋိနန္ဒိတ္ထာ** တိ ရာဇာနံ ဒိသွာဝ တုဿိ။ **လောဟိတတုဏ္ဍကော** တိ ရတ္တတုဏ္ဍော သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တော ။ **မဓုကေ**တိ မဓုကဖလာနိ။ **ကာသုမာရိယော**တိ ဇေနာမကာနိ ဖလာနိ, ကာရဖလာနိ တာ။ **တတော ပိဝ**တိ တတော ဟနိယမာဌတော ဂဟေတွာ ပာနီယံ ပိဝ။ **ယေ အသ္မိံ ပရိစာရကာ** တိ မဟာရာဇ, ယေ ဣမသ္မိံ အဿမေ ဝိစရဏကာ ဣသယော, တေ အရညံ ဥဉ္ဆာယ ဂတာ။ **ဂဏှာဝှော**တိ ဖလာဖလာနိ ဂဏှာထ။ **ဒာတဝေ**တိ ဒာတုံ။

ရာဇာ တဿ ပဋိသန္ထာရေ ပသီဒိတွာ ကထာဒွယမာဟ –

၁၇၄. ''ဘဒ္ဒကော ဝတယံ ပက္ခီ၊ ဒိဇော ပရမဓမ္မိကော။
အထေသော ဣတရော ပက္ခီ၊ သုတော လုဒ္ဒါနိ ဘာသတိ။

၁၇၅. '''ဧတံ ဟနထ ဗန္ဓထ၊ မာ တေ မုဉ္စိတ္ထ ဇီဝတံ'။
ဣစ္စေဝံ ဝိလပန္တဿ၊ သောတ္ထိံ ပတ္တောသ္မိ အဿမ''န္တိ။

တတ္ထ **ဣတရော**တိ စောရကုဋိယံ သုဝကော။ **ဣစ္စေဝ** န္တိ အဟံ ပန တဿ ဧဝံ ဝိလပန္တဿေဝ ဣမံ အဿမံ သောတ္ထိနာ ပတ္တော။

ရညော ကထံ သုတွာ ပုပ္ဖကော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၁၇၆. ''ဘာတရောသ္မ မဟာရာဇ၊ သောဒရိယာ ဧကမာတုကာ။
ဧကရုက္ခသ္မိံ သံဝဍ္ဎာ၊ နာနာခေတ္တဂတာ ဥဘော။

၁၇၇. ''သတ္တိဂုမ္ဗော စ စောရာနံ၊ အဟဉ္စ ဣသိနံ ဣဓ။
အသတံ သော၊ သတံ အဟံ၊ တေန ဓမ္မေန နော ဝိနာ''တိ။

တတ္ထ **ဘာတရောသ္မာ** တိ မဟာရာဇ, သော စ အဟဉ္စ ဥဘော ဘာတရော ဟောမ။ **စောရာန**န္တိ သော စောရာနံ သန္တိကေ သံဝဍ္ဎော, အဟံ ဣသီနံ သန္တိကေ ။ **အသတံ သော, သတံ အဟ**န္တိ သော အသာဓူနံ ဒုဿီလာနံ သန္တိကံ

ဥပဂတော, အဟံ သာဓူနံ သီလဝန္တာနံ။ **တေန ဓမ္မေန နော ဝိနာ** တိ မဟာရာဇ, တံ သတ္တိဂုမ္ဗံ စောရာ စောရဓမ္မေန စောရကိရိယာယ ဝိနေသုံ, မံ ဣသယော ဣသိဓမ္မေန ဣသိသီလာစာရေန, တသ္မာ သောပိ တေန စောရဓမ္မေန နော ဝိနာ ဟောတိ, အဟမ္ပိ ဣသိဓမ္မေန နော ဝိနာ ဟောမီတိ။

ဣဒါနိ တံ ဓမ္မံ ဝိဘဇန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၁၇၈. “တတ္ထ ဝဓော စ ဗန္ဓော စ, နိကတီ ဝဉ္စနာနိ စ။
အာလောပ သာဟသာကာရာ, တာနိ သော တတ္ထ သိက္ခတိ။

၁၇၉. “ဣဓ သစ္စဉ္စ ဓမ္မော စ, အဟိံသာ သံယမော ဒမော။
အာသနူဒကဒါယီနံ, အင်္ကေ ဝဍ္ဎောသ္မိ ဘာရဓ”တိ။

တတ္ထ **နိကတီ**တိ ပတိရူပကေန ဝဉ္စနာ။ **ဝဉ္စနာနီ** တိ ဥဇုကဝဉ္စနာနေဝ။ **အာလောပာ**တိ ဒိတ ကမဃာတာ။ **သာဟသာကာရာ**တိ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ မရဏေန တဇ္ဇေတွာ သာဟသိကကမ္မကရဏာနိ။ **သစ္စ** န္တိ သဘာဝော။ **ဓမ္မော** တိ သုစရိတဓမ္မော။ **အဟိံသာ**တိ မေတ္တာပုဗ္ဗဘာဂေါ။ **သံယမော**တိ သီလသံယမော။ **ဒမော**တိ ဣန္ဒြိယဒမနံ။ **အာသနူဒကဒါယီနံ**န္တိ အဗ္ဘာဂတာနံ အာသနဉ္စ ဥဒကဉ္စ အနသီလာနံ။ **ဘာရဓာ**တိ ရာဇာနံ အာလပတိ။

ဣဒါနိ ရညော ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဣမာ ကထာ အဘာသိ –

၁၈၀. “ယံ ယံ ဟိ ရာဇ ဘဇတိ, သန္တံ ဝါ ယဒိ ဝါ အသံ။
သီလဝန္တံ ဝိသီလံ ဝါ, ဝသံ တဿေဝ ဂစ္ဆတိ။

၁၈၁. “ယာဒိသံ ကုရုတေ မိတ္တံ, ယာဒိသံ စူပသေဝတိ။
သောပိ တာဒိသကော ဟောတိ, သဟဝါသော ဟိ တာဒိသော။

၁၈၂. “သေဝမာနော သေဝမာနံ, သမ္ဖုဋ္ဌော သမ္ဖုသံ ပရံ။
သရော ဒိဒ္ဓေါ ကလာပံဝ, အလိတ္တမုပလိမ္ပတိ။
ဥပလေပဘယာ ဓီရော, နေဝ ပာပသခါ သိယာ။

၁၈၃. “ပူတိမစ္ဆံ ကုသဂ္ဂေန, ယော နရော ဥပနယှတိ။
ကုသာပိ ပူတိ ဝါယန္တိ, ဧဝံ ဗာလူပသေဝနာ။

၁၈၄. “တဂရဉ္စ ပလာသေန, ယော နရော ဥပနယှတိ။
ပတ္တာပိ သုရဘိ ဝါယန္တိ, ဧဝံ ဓီရူပသေဝနာ။

၁၈၅. “တသ္မာ ပတ္တပုဋဿေဝ, ဉတွာ သမ္ပာကမတ္တနော။
အသန္တေ နောပသေဝေယျ, သန္တေ သေဝေယျ ပဏ္ဍိတော။
အသန္တော နိရယံ နေန္တိ, သန္တော ပါပေန္တိ သုဂ္ဂတိ”န္တိ။

တတ္ထ **သန္တံ ဝါ ယဒိ ဝါ အသ** န္တိ သပ္ပုရိသံ ဝါ အသပ္ပုရိသံ ဝါ။ **သေဝမာနော သေဝမာန**န္တိ သေဝိယမာနော အာစရိယော သေဝမာနံ အန္တေဝါသိကံ။ **သမ္ဖုဋ္ဌော** တိ အန္တေဝါသိနာ ဝါ ဖုဋ္ဌော အာစရိယော။ **သမ္ဖုသံ ပရ** န္တိ ပရံ အာစရိယံ သမ္ဖုသန္တော အန္တေဝါသီ ဝါ။ **အလိတ္တ** န္တိ တံ အန္တေဝါသိကံ ပါပဓမ္မေန အလိတ္တံ သော အာစရိယော ဝိသဒိဒ္ဓေါ သရော သေသံ သရကလာပံ ဝိယ လိမ္ပတိ။ **ဧဝံ ဗာလူပသေဝနာ**တိ ဗာလူပသေဝီ ဟိ ပူတိမစ္ဆံ ဥပနယှနကုသဂ္ဂံ ဝိယ ဟောတိ, ပါပကမ္မံ အကရောန္တောပိ အဝဏ္ဏံ အကိတ္တိံ လဘတိ။ **ဓီရူပသေဝနာ**တိ ဓီရူပသေဝီ ပုဂ္ဂလော တဂရာဒိဂန္ဓဇာတိပလိဝေဌနပတ္တံ ဝိယ ဟောတိ, ပဏ္ဍိတော ဘဝိတုံ အသက္ကောန္တောပိ ကလျာဏမိတ္တသေဝီ ဂုဏကိတ္တိံ လဘတိ။ **ပတ္တပုဋဿေဝ** တိ ဒုဂ္ဂန္ဓသုဂန္ဓပလိဝေဌနပဏ္ဏဿေဝ။ **သမ္ပာကမတ္တနော** တိ ကလျ

ယာဏမိတ္တသံသဂ္ဂဝသေန အတ္တနော ပရိဟာကံ ပရိဘာဝနံ ဥတ္တတတိ အတ္ထော။ **ဟပေန္တိ သုဂ္ဂတိ** န္တိ သန္တော သမ္မာဒိဋ္ဌိကာ အတ္တာနံ နိဿိတေ သတ္တေ သဂ္ဂမေဝ ဟပေန္တီတိ ဒေသနံ ယထာနုသန္ဓိမေဝ ဟပေသိ။

ရာဇာ တဿ ဓမ္မကထာယ ပသီဒိ, ဣလသိဂဏောပိ အာဂတော။ ရာဇာ ဣလသယော ဝန္ဒိတွာ ''ဘန္တေ, မံ အနုကမ္ပမာနာ မမ ဝသနဋ္ဌာနေ ဝသထာ''တိ ဝတွာ တေသံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ နဂရံ ဂန္တွာ သုတနံ အဘာယံ အဒာသိ။ ဣလသယောပိ တတ္ထ အဂမံသု။ ရာဇာ ဣလသိဂဏံ ဥယျာနေ ဝသာပေန္တော ယာဝဇီဝံ ဥပဋ္ဌဟိတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။ အထဿ ပုတ္တောပိ ဆတ္တံ ဥဿာပေန္တော ဣလသိဂဏံ ပဋိဇဂ္ဂိယေတတိ တသ္မိံ ကုလပရိဝဋ္ဋေ သတ္တ ရာဇာနော ဣလသိဂဏဿ အနံ ပဝတ္တယိံသု။ မဟာသတ္တော အရညေ ဝသန္တောယေဝ ယထာကမ္မံ ဂတော။

သတ္တာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ''ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော ဟပေ ဟပပရိတရောယေတ''တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ သတ္တိဂုမ္ဗော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, စောရာ ဒေဝဒတ္တပရိသာ , ရာဇာ အာနန္ဒော, ဣလသိဂဏာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ပုပ္ဖကသုတေ ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

[၅၀၄] ၈. ဘလ္လာတိယဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တိဂုမ္ဗဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

ဘလ္လာတိယော နာမ အဟောသိ ရာဇာတိ ဣဒံ သတ္တာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မလ္လိကံ ဒေဝိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဿာ ကိရ ဧကဒိဝသံ ရညာ သဒ္ဓိံ သယနံ နိဿာယ ကလဟော အဟောသိ။ ရာဇာ ကုဇ္ဈိတွာ နံ န ဩလောကေသိ။ သာ စိန္တေသိ ''နနု တထာဂတော ရညော မယိ ကုဒ္ဓဘာဝံ န ဇာနာတီ''တိ။ သတ္တာ တံ ကာရဏံ ဥတွာ ပုနဒိဝသေ ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဝုတော သာဝတ္ထိံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ရညော ဂေဟဒွာရံ ဂတော။ ရာဇာ ပစ္စုဂ္ဂန္တွာ ပတ္တံ ဂဟေတွာ သတ္တာရံ ဟသာဒံ အာရောပေတွာ ပဋိဟဋ္ဌိယာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ နိသီဒာပေတွာ ဒက္ခိဏောဒကံ ဒတွာ ပဏီတေနာဟာရေန ပရိဝိသိတွာ ဘတ္တကိစ္စာဝသာနေ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သတ္တာ ''ကိံ နု ခော, မဟာရာဇ, မလ္လိကာ န ပညာယတီ''တိ ပုစ္ဆိတွာ ''အတ္တနော သုခမဒမတ္တတာယာ''တိ ဝုတ္တေ ''နနု, မဟာရာဇ, တွံ ပုဗ္ဗေ ကိန္နရယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဧကရတ္တိံ ကိန္နရိယာ ဝိနာ ဟုတွာ သတ္တ ဝဿသတာနိ ပရိဒေဝမာနော ဝိစရီ''တိ ဝတွာ တေန ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဘလ္လာတိယော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော ''အင်္ဂါရပက္ကမိဂမံသံ ခာဒိဿာမီ''တိ ရဇ္ဇံ အမစ္စာနံ နိယျာဒေတွာ သန္နဒ္ဓပဉ္စာဝုဓော သုသိက္ခိတကောလေယျကသုဏခဂဏပရိဝုတော နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ အနုဂင်္ဂံ ဂန္တွာ ဥပရိ အဘိရုဟိတုံ အသက္ကောန္တော ဧကံ ဂင်္ဂံ ဩတိဏ္ဏနဒိံ ဒိသွာ တဒနုသာရေန ဂစ္ဆန္တော မိဂသူကရာဒယော ဝဓိတွာ အင်္ဂါရပက္ကမံသံ ခာဒန္တော ဥစ္စဋ္ဌာနံ အဘိရုဟိ။ တတ္ထ ရမဏီယာ နဒိကာ ပရိပုဏ္ဏကာလေ ထနပမာဏောဒကာ ဟုတွာ သန္ဒတိ, အညဒါ ဇဏ္ဏုကပမာဏောဒကာ ဟောတိ။ တတ္ထ နာနပ္ပကာရကာ မစ္ဆကစ္ဆပာ ဝိစရန္တိ။ ဥဒကပရိယန္တေ ရဇတပဋ္ဋဝဏ္ဏတလုကာ ဥဘောသု တီရေသု နာနာပုပ္ဖဖလဘာရိတဝိနမိတာ ရုက္ခာ ပုပ္ဖဖလရသမတ္တေဟိ နာနာဝိဟင်္ဂမဘမရဂဏေဟိ သမ္ပရိကိဏ္ဏာ ဝိဝိဓမိဂသင်္ဃနိသေဝိတာ သီတစ္ဆာယာ။ ဧဝံ ရမဏီယာယ ဟေမဝတနဒိယာ တီရေ ဒွေ ကိန္နရာ အညမညံ အာလိင်္ဂိတွာ ပရိစုမ္ဗိတွာ နာနပ္ပကာရေဟိ ပရိဒေဝန္တာ ရောဒန္တိ။

ရာဇာ တဿာ နဒိယာ တီရေန ဂန္ဓမာဒနံ အဘိရုဟန္တော တေ ကိန္နရေ ဒိသွာ ''ကိံ နု ခော ဧတေ ဧဝံ ပရိဒေဝန္တိ, ပုစ္ဆိဿာမိ နေ''တိ စိန္တေတွာ သုနခေ ဩလောကေတွာ အစ္ဆရံ ပဟာရိ။ သုသိက္ခိတကောလေယျကသုနခာ တာယ သညာယ ဂုမ္ဗံ ပဝိသိတွာ ဥရေန နိပဇ္ဇိံသု။ သော တေသံ ပဋိသလ္လီနဘာဝံ ဥတွာ ဓနုကလာပဉ္စေဝ သေသာဝုဓာနိ စ ရုက္ခံ နိဿာယ ဌပေတွာ ပဒသဒ္ဒံ အကရောန္တော သဏိကံ တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ''ကိံကာရဏာ တုမှေ ရောဒထာ''တိ ကိန္နရေ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္တာ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၈၆. ''ဘလ္လာတိယော နာမ အဟောသိ ရာဇာ၊ ရဋ္ဌံ ပဟာယ မိဂဝံ အစာရိ သော။
အဂမာ ဂိရိဝရံ ဂန္ဓမာဒနံ၊ သုပုပ္ဖိတံ ကိမ္ပုရိသာနုစိဏ္ဏံ။

၁၈၇. ‘‘သာဠူရသဥ္စ နိုသေဓယိတ္ဝာ၊ ဓနုံ ကလာပဥ္စ သော နိက္ခိပိတ္ဝာ။
ဥပာဂမိ ဝစနံ ဝတ္တုကာမော၊ ယတ္ထဋ္ဌိတာ ကိမ္ပုရိသာ အဟေသုံ။

၁၈၈. ‘‘ဟိမစ္စယေ ဟေမဝတာယ တီရေ၊ ကိမိဓဋ္ဌိတာ မန္တယဝှော အဘိဏှံ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊ ကထံ ဝေ ဇာနန္တိ မနုဿလောကေ’’တိ။

တတ္ထ **သာဠူရသဥ္စ** န္တိ သုနခဂဏံ။ **ဟိမစ္စယေ** တိ စတုန္နံ ဟေမန္တမာသာနံ အတိက္ကမေ။ **ဟေမဝတာယာ**တိ ဣမိဿာ ဟေမဝတာယ နဒိယာ တီရေ။

ရညော ဝစနံ သုတွာ ကိန္နရော တုဏှီ အဟောသိ, ကိန္နရီ ပန ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိ –

၁၈၉. ‘‘မလ္လံ ဂိရိံ ပဏ္ဍရကံ တိကူဋံ၊ သီတောဒကာ အနုဝိစရာမ နဇ္ဇော။
မိဂါ မနုဿာဝ နိဘာသဝဏ္ဏာ၊ ဇာနန္တိ နော ကိမ္ပုရိသာတိ လုဒ္ဒ’’တိ။

တတ္ထ **မလ္လံ ဂိရိ** န္တိ သမ္မ လုဒ္ဒက, မယံ ဣမံ မလ္လဂိရိဥ္စ ပဏ္ဍရကဥ္စ တိကူဋဥ္စ ဣမာ စ နဇ္ဇော အနုဝိစရာမ။ ‘‘မာလာဂိရိ’’န္တိပိ ပာဌော။ **နိဘာသဝဏ္ဏာ** တိ နိဘာသမာနဝဏ္ဏာ, ဒိဿမာနသရီရာတိ အတ္ထော။

တတော ရာဇာ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၉၀. ‘‘သုကိစ္ဆရူပံ ပရိဒေဝယဝှော၊ အာလိင္ဂိတော စာသိ ပိယော ပိယာယ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊ ကိမိဓ ဝနေ ရောဒထ အပ္ပတီတာ။

၁၉၁. ‘‘သုကိစ္ဆရူပံ ပရိဒေဝယဝှော၊ အာလိင္ဂိတော စာသိ ပိယော ပိယာယ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊ ကိမိဓ ဝနေ ဝိလပထ အပ္ပတီတာ။

၁၉၂. ‘‘သုကိစ္ဆရူပံ ပရိဒေဝယဝှော၊ အာလိင္ဂိတော စာသိ ပိယော ပိယာယ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊ ကိမိဓ ဝနေ သောစထ အပ္ပတီတာ’’တိ။

တတ္ထ **သုကိစ္ဆရူပ** န္တိ သုဋ္ဌု ဒုက္ခပ္ပတ္တာ ဝိယ ဟုတွာ။ **အာလိင္ဂိတော စာသိ ပိယော ပိယာယာ** တိ တယာ ပိယာယ တဝ ပိယော အာလိင္ဂိတော စ အာသိ။ ‘‘အာလိင္ဂိယော စာသီ’’တိပိ ပာဌော, အယမေဝတ္ထော။ **ကိမိဓ ဝနေ**တိ ကိံ ကာရဏာ ဣမ ဝနေ အန္တရန္တရာ အာလိင်္ဂိတွာ ပရိစုမ္ဗိတွာ ပိယကထံ ကထေတွာ ပုန အပ္ပတီတာ ရောဒထာတိ။

တတော ပရာ ဥဘိန္နမ္ပိ အာလာပသလ္လာပကထာ ဟောန္တိ –

၁၉၃. ‘‘မယေကရတ္တံ ဝိပ္ပဝသိမှ လုဒ္ဒ၊ အကာမကာ အညမညံ သရန္တာ။
တမေကရတ္တံ အနုတပ္ပမာနာ၊ သောစာမ ‘သာ ရတ္တိ ပုနံ န ဟေဿတိ’။

၁၉၄. ‘‘ယမေကရတ္တံ အနုတပ္ပထေတံ၊ ဓနံဝ နဋ္ဌံ ပိတရံဝ ပေတံ။
ပုစ္ဆာမိ ဝေ မာနုသဒေဟဝဏ္ဏေ၊ ကထံ ဝိနာ ဝါသမကပ္ပယိတ္ထ။

၁၉၅. ‘‘ယမိမံ နဒိံ ပဿသိ သီဃသောတံ၊ နာနာဒုမစ္ဆာဒနံ သေလကူလံ။
တံ မေ ပိယော ဥတ္တရိ ဝဿကာလေ၊ မမဉ္စ မညံ အနုဗန္ဓတီတိ။

၁၉၆. ‘‘အဟဉ္စ အင်္ကောလကမောစိနာမိ၊ အတိမုတ္တကံ သတ္တလိယောထိကဉ္စ။
‘ပိယော စ မေ ဟေဟိတိ မာလဘာရီ၊ အဟဉ္စ နံ မာလိနီ အဇ္ဈုပေဿံ’။

၁၉၇. ‘‘အဟဉ္စိဒံ ကုရဝကမောစိနာမိ၊ ဥဒ္ဒာလကာ ပာဋလိသိန္ဒုဝါရကာ။
‘ပိယော စ မေ ဟေဟိတိ မာလဘာရီ၊ အဟဉ္စ နံ မာလိနီ အဇ္ဈုပေဿံ’။

၁၉၈. ‘‘အဟဉ္စ သာလဿ သုပုပ္ဖိတဿ၊ ဩစေယျ ပုပ္ဖာနိ ကရောမိ မာလံ။
‘ပိယော စ မေ ဟေဟိတိ မာလဘာရီ၊ အဟဉ္စ နံ မာလိနီ အဇ္ဈုပေဿံ’။

၁၉၉. ‘‘အဟဉ္စ သာလဿ သုပုပ္ဖိတဿ၊ ဩစေယျ ပုပ္ဖာနိ ကရောမိ ဘာရံ။
ကုဒဉ္စ နော ဟေဟိတိ သန္ထရတ္ထံ၊ ယတ္ထဿု မံ ဝိဟရိဿာမ ရတ္တိံ။

၂၀၀. ‘‘အဟဉ္စ ခော အဂဠုံ စန္ဒနဉ္စ၊ သိလာယ ပိံသာမိ ပမတ္တရူပါ။
‘ပိယော စ မေ ဟေဟိတိ ရောသိတင်္ဂေါ၊ အဟဉ္စ နံ ရောသိတာ အဇ္ဈုပေဿံ’။

၂၀၁. ‘‘အထာဂမာ သလိလံ သီဃသောတံ၊ နုဒံ သာလေ သလဠေ ကဏ္ဏိကာရေ။
အာပူရထ တေန မုဟုတ္တကေန၊ သာယံ နဒီ အာသိ မယာ သုဒုတ္တရာ။

၂၀၂. ‘‘ဥဘောသု တီရေသု မယံ တဒာ ဌိတာ၊ သမ္ပဿန္တာ ဥဘယော အညမညံ။
သကိမ္ပိ ရောဒာမ သကိံ ဟသာမ၊ ကိစ္ဆေန နော အာဂမာ သံဝရီ သာ။

၂၀၃. ‘‘ပါတော စ ခော ဥဂ္ဂတေ သူရိယမှိ၊ စတုက္ကံ နဒိံ ဥတ္တရိယာန လုဒ္ဒ။
အာလိင်္ဂိယာ အညမညံ မယံ ဥဘော၊ သကိမ္ပိ ရောဒာမ သကိံ ဟသာမ။

၂၀၄. ‘‘တီဟူနကံ သတ္တ သတာနိ လုဒ္ဒ၊ ယမိဓ မယံ ဝိပ္ပဝသိမှ ပုဗ္ဗေ။
ဝဿေကိမံ ဇီဝိတံ ဘူမိပါလ၊ ကော နီဓ ကန္တာယ ဝိနာ ဝသေယျ။

၂၀၅. ‘‘အာယုဉ္စ တေ ကီဝတကော နု သမ္မ၊ သစေပိ ဇာနာထ ဝဒေထ အာယုံ။
အနုဿဝါ ဝုဍ္ဎတော အာဂမာ ဝါ၊ အက္ခာထ မေတံ အဝိကမ္ပမာနာ။

၂၀၆. ‘‘အာယုဉ္စ နော ဝဿသဟဿံ လုဒ္ဒ၊ န စန္တရာ ပါပကော အတ္ထိ ရောဂေါ။
အပ္ပဉ္စ ဒုက္ခံ သုခမေဝ ဘိယျော၊ အဝီတရာဂါ ဝိဇဟာမ ဇီဝိတ’’န္တိ။

တတ္ထ **မယေကရတ္တ**န္တိ မယံ ဧကရတ္တံ။ **ဝိပ္ပဝသိမှာ**တိ ဝိပ္ပယုတ္တာ ဟုတွာ ဝသိမှာ။ **အနုတပ္ပမာနာ**တိ ‘‘အနိစ္ဆမာနာနံ နော ဧကရတ္တော အတီတော’’တိ တံ ဧကရတ္တံ အနုစိန္တယမာနာ။ **ပုနံ န ဟေဿတီ**တိ ပုန န ဘဝိဿတီတိ နာဂမိဿတီတိ သောစာမ။ **ဓနံဝ နဋ္ဌံ ပိတရံဝ ပေတ**န္တိ ဓနံ တ နဋ္ဌံ ပိတရံ တ မာတရံ တပေတံ ကာလကတံ ကိံ နု ခော တုမှေ စိန္တယမာနာ ကေန ကာရဏေန တံ ဧကရတ္တံ ဝိနာ တသံ အကပ္ပယိတ္ထ, ကုဒံ မေ အာစိက္ခထာတိ ပုစ္ဆတိ။ **ယမိမ**န္တိ ယံ ကမ္မံ။ **သေလကူလ**န္တိ ဒွိန္နံ သေလာနံ အန္တရေ သန္ဒမာနံ။ **ဝဿကာလေ**တိ ဧကဿ မေဃဿ ဥဋ္ဌာယ ဝဿနကာလေ ။ အမှာကဉ္ဟိ ကုမသ္မိံ ဝနသဏ္ဍေ ရတိံဝသေန စရန္တာနံ ဧကော မေဃော ဥဋ္ဌဟိ။ အထ မေ ပိယသာမိကော ကိန္နရောမံ ‘‘ပစ္ဆတော အာဂစ္ဆတီ’’တိ မညမာနော တံ နဒိံ ဥတ္တရီတိ အာဟ။

အဟဉ္စာတိ အဟံ ပနေတဿ ပရတီရံ ဂတဘာဝံ အဇာနန္တီ သုပုပ္ဖိတာနိ အင်္ကောလကာဒီနိ ပုပ္ဖာနိ ဩစိနာမိ။ တတ္ထ **သတ္တလိယောထိကဉ္စာ**တိ ကုန္ဒာလပုပ္ဖဉ္စ သုဝဏ္ဏယောထိကဉ္စ ဩစိနန္တီ ပန ‘‘ပိယော စ မေ မာလဘာရီ ဘဝိဿတိ, အဟဉ္စ နံ မာလိနီ ဟုတွာ အဇ္ဈုပေဿ’’န္တိ ကုမိနာ ကာရဏေန ဩစိနာမိ။ **ဥဒ္ဒာလကာ ပါဋလိသိန္ဓုဝါရကာ**တိ တေပိ မယာ ဩစိတာယေဝါတိ ဝဒတိ။ **ဩစေယျာ**တိ ဩစိနိတွာ။ **အဂဠုံ စန္ဒနဉ္စာ**တိ ကာဠာဂဠုဉ္စ ရတ္တစန္ဒနဉ္စ။ **ရောသိတင်္ဂေါ**တိ ဝိလိတ္တသရီရော။ **ရောသိတာ**တိ ဝိလိတ္တာ ဟုတွာ။ **အဇ္ဈုပေဿ**န္တိ သယနေ ဥပဂမိဿာမိ။ **နုဒံ သာလေ သလဠေ ကဏ္ဏိကာရေ**တိ တောနိ မယာ ဩစိနိတွာ ဌပိတာနိ ပုပ္ဖာနိ နုဒန္တံ ဟရန္တံ။ **သုဒုတ္တရာ**တိ တဿာ ဟိ ဩရိမတီရေ ဌိတကာလေယေဝ နဒိယာ ဥဒကံ အာဂတံ, တင်္ခဏညေဝ သူရိယော အတ္ထင်္ဂတော, ဝိဇ္ဇုလတာ နိစ္ဆရန္တိ, ကိန္နရာ နာမ ဥဒကဘီရုကာ ဟောန္တိ, ကုတိ သာ ဩတရိတုံ န ဝိသဟိ။ တေနာဟ **‘‘သာယံ နဒီ အာသိ မယာ သုဒုတ္တရာ’’**တိ။

သမ္ပဿန္တာတိ ဝိဇ္ဇုလတာနိစ္ဆရဏကာလေ ပဿန္တာ။ **ရောဒာမာ**တိ အန္ဓကာရကာလေ အပဿန္တာ ရောဒာမ, ဝိဇ္ဇုလတာနိစ္ဆရဏကာလေ ပဿန္တာ ဟသာမ။ **သံဝရီ**တိ ရတ္တိ။ **စတုက္က**န္တိ တုစ္ဆံ။ **ဥတ္တရိယာနာ**တိ ဥတ္တရိတွ

တ။ **တီဟူနက**န္တိ တီဟိ ဦနာနိ သတ္တ ဝဿသတာနိ။ **ယမိဓ မယ**န္တိ ယံ ကာလံ ဣဓ မယံ ဝိပ္ပဝသိမ္ဟ, သော ဣတော တီဟိ ဦနကာနိ သတ္တ ဝဿသတာနိ ဟောန္တီတိ ဝဒတိ။ **ဝဿေကိမ** န္တိ ဝဿံ ဧကံ ဣမံ, တုမှာဟာကံ ဧကမေဝ ဝဿ သတံ ဣမံ ဇီဝိတန္တိ ဝဒတိ။ **ကော နီ**ဓာတိ ဇံ ပရိတ္တကေ ဇီဝိတေ ကော နု ဣဓ ကန္တာယ ဝိနာ ဘဝေယျ, အယုတ္တံ တဝ ပိယဘရိယာယ ဝိနာ ဘဝိတုန္တိ ဒီပေတိ။

ကီဝတကော နူတိ ရာဇာ ကိန္နရိယာ ဝစနံ သုတွာ "ဣမေသံ အာယုပ္ပမာဏံ ပုစ္ဆိဿာမီ"တိ စိန္တေတွာ "တုမှ ဟာကံ ကိတ္တကော အာယူ"တိ ပုစ္ဆတိ။ **အနုဿုတ** တိ သစေ တေ ကဿစိ ဝဒန္တဿ တ သုတံ, မာတာပိတူနံ တ ဝုမှာနံ မဟလ္လကာနံ သန္တိကာ အာဂမေ အတ္ထိ, အထ မေ တတော အနုဿုတ ဝုမှတော အာဂမာ တ တေံ အဝိက မှမာနာ အက္ခာထ။ **န စန္တရာ** တိ အမှာကံ ဝဿသဟဿံ အာယု, အန္တရာ စ နော ဟပကော ဇီဝိတန္တရာယကရော ရောကေပိ နတ္ထိ။ **အဝီတရာဂက**တိ အညမညံ အဝိဂတပေမာဝ ဟုတွာ။

တံ သုတွာ ရာဇာ "ဣမေ ဟိ နာမ တိရစ္ဆာနဂတာ ဟုတွာ ဧကရတ္တိံ ဝိပ္ပယောဂေန သတ္တ ဝဿသတာနိ ရောဒန္တာ ဝိစရန္တိ, အဟံ ပန တိယောဇနသတိကေ ရဇ္ဇေ မဟာသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ အရညေ ဝိစရာမိ, အဟော အကိစ္စကာရိမှ ဟီ"တိ တတောဝ နိဝတ္တော ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ "ကိံ တေ, မဟာရာဇ, ဟိမဝန္တေ အစ္ဆရိယံ ဒိဋ္ဌ"န္တိ အမစ္စေဟိ ပုဋ္ဌော သဗ္ဗံ အာရောစေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ အနာနိ ဒဒန္တော ဘောဂေ ဘုဉ္ဇိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ –

၂၀၇. "ဣဒဉ္စ သုတွာန အမာနုသာနံ၊ ဘလ္လာတိယော ဣတ္တရံ ဇီဝိတန္တိ။
နိဝတ္တထ န မိဂဝံ အစရိ၊ အဒာသိ အနာနိ အဘုဉ္ဇိ ဘောဂေ"တိ။ –

ဣမံ ကထံ ဝတွာ ပုန ဩဝဒန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၂၀၈. "ဣဒဉ္စ သုတွာန အမာနုသာနံ၊ သမ္မောဒထ မာ ကလဟံ အကတ္ထ။
မာ တေ တပီ အတ္တကမ္မာပရာဓော၊ ယထာပိ တေ ကိမ္ပုရိသေကရတ္တံ။

၂၀၉. "ဣဒဉ္စ သုတွာန အမာနုသာနံ၊ သမ္မောဒထ မာ ဝိတဒံ အကတ္ထ။
မာ တေ တပီ အတ္တကမ္မာပရာဓော၊ ယထာပိ တေ ကိမ္ပုရိသေကရတ္တ"န္တိ။

တတ္ထ **အမာနုသာန**န္တိ ကိန္နရာနံ။ **အတ္တကမ္မာပရာဓော** တိ အတ္တနော ကမ္မဒေါသော။ **ကိမ္ပုရိသေကရတ္တ** န္တိ ယထာ တေ ကိမ္ပုရိသေ ဧကရတ္တိံ ကတော အတ္တနော ကမ္မဒေါသော တပိ, တထာ တုမှေပိ မာ တပီတိ အတ္တော။

မလ္လိကာ ဒေဝီ တထာဂတဿ ဓမ္မဒေသနံ သုတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ဒသဗလဿ ထုတိံ ကရောန္တီ ဩသာနကထမာဟ –

၂၁၀. "ဝိဝိဓံ အဓိမနာ သုဏောမဟံ၊ ဝစနပထံ တဝ အတ္ထသံဟိတံ။
မုဉ္စံ ဂိရံ နုဒသေဝ မေ ဒရံ၊ သမဏ သုခါဝဟ ဇီဝ မေ စိရ"န္တိ။

တတ္ထ **ဝိဝိဓံ အဓိမနာ သုဏောမဟ**န္တိ ဘန္တေ, တုမှေဟိ ဝိဝိဓေဟိ နာနာကာရဏေဟိ အလင်္ကရိတွာ ဒေသိတံ ဓမ္မဒေသနံ အဟံ အဓိမနာ ပသန္နစိတ္တာ ဟုတွာ သုဏောမိ။ **ဝစနပထ**န္တိ တံ တုမှေဟိ ဝုတ္တံ ဝိဝိဓဝစနံ။ **မုဉ္စံ ဂိရံ နုဒသေဝ မေ ဒရ**န္တိ ကဏ္ဏသုခံ မဓုရံ ဂိရံ မုဉ္စန္တော မမ ဟဒယေ သောကဒရထံ နုဒသိယေဝ ဟရသိယေဝ။ **သမဏ သုခါဝဟ ဇီဝ မေ စိရ**န္တိ ဘန္တေ ဗုဒ္ဓသမဏ, ဒိဗ္ဗမာနုသလောကိယလောကုတ္တရသုခါဝဟ မမ သာမိ ဓမ္မရာဇ, စိရံ ဇီဝတတိ။

ကောသလရာဇာ တတော ပဋ္ဌာယ တာယ သဒ္ဓိံ သမဂ္ဂဝါသံ ဝသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – "တဒာ ကိန္နရော ကောသလရာဇာ အဟောသိ, ကိန္နရီ မလ္လိကာ ဒေဝီ, ဘလ္လာတိယရာဇာ အဟမေဝ အဟောသိ"န္တိ။

ဘလ္လာတိယဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

[၅၀၅] ၉. သောမနဿဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကော တံ ဟိံသတိ ဟေဌေတီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ ဝဓာယ ပရိသက္ကနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္ထာ ''န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပေသ မမ ဝဓာယ ပရိသက္ကိယေဝါ''တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကုရုရဋ္ဌေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ရေဏု နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဒါ မဟာရက္ခိတော နာမ တာပသော ပဉ္စသတတာပသပရိဝါရော ဟိမဝန္တေ စိရံ ဝသိတွာ လောဏမ္ဗိလသေဝနတ္ထာယ စာရိကံ စရန္တော ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရံ ပတွာ ရာဇုယျာနေ ဝသိတွာ သပရိသော ပိဏ္ဍာယ စရန္တော ရာဇဒွါရံ ပာပုဏိ။ ရာဇာ ဣသိဂဏံ ဒိသွာ ဣရိယာပထေ ပသန္နော အလင်္ကတမဟာတလေ နိသီဒါပေတွာ ပဏီတေနာဟာရေန ပရိဝိသိတွာ ''ဘန္တေ, ဣမံ ဝဿာရတ္တံ မမ ဥယျာနေယေဝ ဝသထာ''တိ ဝတွာ တေဟိ သဒ္ဓိံ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ဝသနဋ္ဌာနာနိ ကာရေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဒတွာ ဝန္ဒိတွာ နိက္ခမိ။ တတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗေပိ တေ ရာဇနိဝေသနေ ဘုဉ္ဇိံသု။ ရာဇာ ပန အပုတ္တကော ပုတ္တံ ပတ္ထေတိ, ပုတ္တာ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဝဿာရတ္တစ္စယေန မဟာရက္ခိတော ''ဣဒါနိ ဟိမဝန္တော ရမဏီယော, တတ္ထေဝ ဂမိဿာမာ''တိ ရာဇာနံ အာပုစ္ဆိတွာ ရညာ ကတသက္ကာရသမ္မာနော နိက္ခမိတွာ အန္တရာမဂ္ဂေ မဇ္ဈန္ဟိကသမယေ မဂ္ဂါ ဩက္ကမ္မ ဃနသာခဿ သန္ဒစ္ဆာယဿ ရုက္ခဿ ဟေဋ္ဌာ တရုဏတိဏပိဋ္ဌေ သပရိဝါရော နိသီဒိ။

တာပသာ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ ''ရာဇဂေဟေ ဝံသာနုရက္ခိတော ပုတ္တော နတ္ထိ, သာဓု ဝတဿ သစေ ရာဇာ ပုတ္တံ လဘေယျ, ပဝေဏိ ဃဋိယေထာ''တိ။ မဟာရက္ခိတော တေသံ ကထံ သုတွာ ''ဘဝိဿတိ နု ခော ရညော ပုတ္တော, ဥဒါဟု နော''တိ ဥပဓာရေန္တော ''ဘဝိဿတီ''တိ ဉတွာ ဧဝမာဟ ''မာ ဘောန္တော စိန္တယိတ္ထ, အဇ္ဇ ပစ္စူသကာလေ ဧကော ဒေဝပုတ္တော စဝိတွာ ရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိဿတီ''တိ။ တံ သုတွာ ဧကော ကူဋဇဋိလော ''ဣဒါနိ ရာဇကုလူပကော ဘဝိဿာမီ''တိ စိန္တေတွာ တာပသာနံ ဂမနကာလေ ဂိလာနာလယံ ကတွာ နိပဇ္ဇိတွာ ''ဧဟိ ဂစ္ဆာမာ''တိ ဝုတ္တော ''န သက္ကောမီ''တိ အာဟ။ မဟာရက္ခိတော တဿ နိပန္နကာရဏံ ဉတွာ ''ယဒါ သက္ကောသိ, တဒါ အာဂစ္ဆေယျာသီ''တိ ဝတွာ ဣသိဂဏံ အာဒါယ ဟိမဝန္တမေဝ ဂတော။ ကုဟကောပိ နိဝတ္တိတွာ ဝေဂေနာဂန္တွာ ရာဇဒွါရေ ဌတွာ ''မဟာရက္ခိတဿ ဥပဋ္ဌာကတာပသော အာဂတော''တိ ရညော အာရောစာပေတွာ ရညာ ဝေဂေန ပက္កោသာပိတော ဟသာဒံ အဘိရုယှ ပညတ္တာသနေ နိသီဒိ။ ရာဇာ ကုဟကံ တာပသံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ဣသီနံ အာရောဂျံ ပုစ္ဆိတွာ ''ဘန္တေ, အတိခိပ္ပံ နိဝတ္တိတ္ထ, ဝေဂေန ကေနတ္ထေနာဂတတ္ထာ''တိ အာဟ။ ''အာမ, မဟာရာဇ, ဣသိဂဏော သုခနိသိန္နော 'သာဓု ဝတဿ, သစေ ရညော ပဝေဏိပါလကော ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ'တိ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသိ။ အဟံ ကထံ သုတွာ ''ဘဝိဿတိ နု ခော ရညော ပုတ္တော, ဥဒါဟု နော''တိ ဒိဗ္ဗစက္ခုနာ ဩလောကေန္တော ''မဟိဒ္ဓိကော ဒေဝပုတ္တော စဝိတွာ အဂ္ဂမဟေသိယာ သုဓမ္မာယ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိဿတီ''တိ ဒိသွာ ''အဇာနန္တာ ဂဗ္ဘံ နာသေယျုံ, အာစိက္ခိဿာမိ နေသ''န္တိ တုမှာကံ ကထနတ္ထာယ အာဂတော။ ကထိတံ တေ မယာ, ဂစ္ဆာမဟံ, မဟာရာဇာ''တိ။ ရာဇာ ''ဘန္တေ, န သက္ကာ ဂန္တု''န္တိ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ပသန္နစိတ္တော ကုဟကတာပသံ ဥယျာနံ နေတွာ ဝသနဋ္ဌာနံ သံဝိဒဟိတွာ အဒါသိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ရာဇကုလေ ဘုဉ္ဇန္တော ဝသတိ, ''ဒိဗ္ဗစက္ခုကော''တွေဝဿ နာမံ အဟောသိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော တာဝတိံသဘဝနာ စဝိတွာ တတ္ထ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ ဇာတဿ စဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ ''သောမနဿကုမာရော''တွေဝ နာမံ ကရိံသု။ သော ကုမာရပရိဟာရေန ဝဍ္ဎတိ။ ကုဟကတာပသောပိ ဥယျာနဿ ဧကသ္မိံ ပဿေ နာနပ္ပကာရံ သူပေယျသာကဉ္စ ဝလ္လိဖလာနိ စ ရောပေတွာ ပဏ္ဏိကာနံ ဟတ္ထေ ဝိက္ကိဏန္တော ဓနံ သဏ္ဌပေသိ။ ဗောဓိသတ္တဿ သတ္တဝဿိကကာလေ ရညော ပစ္စန္တော ကုပ္ပိ။ ''ဒိဗ္ဗစက္ခုတာပသံ မာ ပမဇ္ဇီ''တိ ကုမာရံ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ''ပစ္စန္တံ ဝူပသမေဿာမီ''တိ ဂတော။ အထေကဒိဝသံ ကုမာရော ''ဇဋိလံ ပဿိဿာမီ''တိ ဥယျာနံ ဂန္တွာ ကူဋဇဋိလံ ဧကံ ဂဏ္ဌိကကာသာဝံ နိဝာသေတွာ ဧကံ ပာရုပိတွာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒွေ ဥဒကဃဋေ ဂဟေတွာ သာကဝတ္ထုသ္မိံ ဥဒကံ အာသိဉ္စန္တံ ဒိသွာ ''အယံ ကူဋဇဋိလော အတ္တနော သမဏဓမ္မံ အကတွာ ပဏ္ဏိကကမ္မံ ကရောတီ''တိ ဉတွာ ''ကိံ ကရောသိ ပဏ္ဏိကဂဟပတိကာ''တိ တံ လဇ္ဇာပေတွာ အဝန္ဒိတွာ

တဝ နိက္ခမိ။ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလော “အယံ ဣ္လာအနေဝ ဝေဠုဟေ ပစ္စာမိတ္တော, ကော ဇာနာတိ ကိံ ကရိဿတိ, ဣ္လာအနေဝ နံ နာ သေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ စိန္တေတွာ ရညော အာဂမနကာလေ ဟာသာဏာဖလကံ ဧကမန္တံ ခိပိတွာ ဟာနီယဃဋံ ဘိန္ဒိတွာ ပ ဏ္ဏာသာလာယ တိဏာနိ ဝိကိရိတွာ သရီရံ တေလေန မက္ခေတွာ ပဏ္ဏာသာလံ ပဝိသိတွာ သသီသံ ဟာရုပိတွာ မဟာ ဒုက္ခပ္ပတ္တော ဝိယ မဉ္စေ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ အာဂန္တွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ နိဝေသနံ အပဝိသိတွာဝ “မမ သာမိကံ ဒိဗ္ဗစက္ခုကံ ပဿိဿာမီ”တိ ပဏ္ဏာသာလဒွာရံ ဂန္တွာ တံ ဝိပ္ပကာရံ ဒိသွာ “ကိံ နု ခော ဧတ”န္တိ အန္တော ပဝိ သိတွာ တံ နိပန္နကံ ဒိသွာ ဟာဒေ ပရိမဇ္ဇန္တော ပဌမံ ကထမာဟ –

၂၁၁. “ကော တံ ဟိံသတိ ဟေဌေတိ၊ ကိံ ဒုမ္မနော သောစသိ အပ္ပတီတော။
ကဿဇ္ဇ မာတာပိတရော ရုဒန္တု၊ ကွဇ္ဇ သေတု နိဟတော ပထဗျာ”တိ။

တတ္ထ **ဟိံသတီ**တိ ပဟရတိ။ **ဟေဌေတီ**တိ အက္ကောသတိ။ **ကွဇ္ဇ သေတူ**တိ ကော အဇ္ဇ သယတု။

တံ သုတွာ ကုဋ္ဌဇဋ္ဌိလော နိတ္ထုနန္တော ဥဋ္ဌာယ ဒုတိယံ ကထမာဟ –

၂၁၂. “တုဋ္ဌောသ္မိ ဒေဝ တဝ ဒဿနေန၊ စိရဿံ ပဿာမိ တံ ဘူမိပါလ။
အဟိံသကော ရေဏုမနုပ္ပဝိဿ၊ ပုတ္တေန တေ ဟေဌယိတောသ္မိ ဒေဝ”တိ။

ဣတော ပရာ ဥတ္တာနသမ္ဗန္ဓကထာ ဟာဋ္ဌိနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ –

၂၁၃. “အာယန္တု ခေတရိကာ ခဂ္ဂဗန္ဓာ၊ ကာသာဝိယာ ယန္တု အန္တေပုရန္တံ။
ဟန္တွာန တံ သောမနဿံ ကုမာရံ၊ ဆေတွာန သီသံ ဝရမာဟရန္တု။

၂၁၄. “ပေသိတာ ရာဇိနော ဒူတာ၊ ကုမာရံ ဧတဒဗ္ရဝုံ။
ဣဿရေန ဝိတိဏ္ဏောသိ၊ ဝဓံ ပတ္တောသိ ခတ္တိယ။

၂၁၅. “သ ရာဇပုတ္တော ပရိဒေဝယန္တော၊ ဒသင်္ဂုလိံ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ။
အဟမ္ပိ ဣစ္ဆာမိ ဇနိန္ဒ ဒဋ္ဌုံ၊ ဇီဝံ မံ နေတွာ ပဋိဒဿယေထ။

၂၁၆. “တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ရညော ပုတ္တံ အဒဿယုံ။
ပုတ္တော စ ပိတရံ ဒိသွာ၊ ဒူရတောဝဇ္ဈဘာသထ။

၂၁၇. “အာဂစ္ဆုံ ခေတရိကာ ခဂ္ဂဗန္ဓာ၊ ကာသာဝိယာ ဟန္တု မမံ ဇနိန္ဒ။
အက္ခာဟိ မေ ပုစ္ဆိတော ဧတမတ္ထံ၊ အပရာဓော ကော နိဓ မမဇ္ဇ အတ္ထိ”တိ။

တတ္ထ **အဟိံသကော**တိ အဟံ ကဿစိ အဟိံသကော သီလာစာရသမ္ပန္နော။ **ရေဏုမနုပ္ပဝိဿ** တိ မဟာရာဇ ရေဏု, အဟံ တဝ ပုတ္တေန မဟာပရိတရေန အနုပဝိသိတွာ “အရေ ကုဋ္ဌတာပသ, ကသ္မာ တွံ ဣဓ ဝသသီ”တိ ဝတွာ ဟာသာဏာဖလကံ ခိပိတွာ ဃဋံ ဘိန္ဒိတွာ ဟတ္ထေဟိ စ ဟာဒေဟိ စ ကောဋ္ဋေန္တေန ဝိဟေဌိတောသ္မီတိ ဖဝံ သော အ ဘူတမေဝ ဘူတံ ဝိယ ကတွာ ရာဇာနံ သဒ္ဒဟာပေသိ။ **အာယန္တု** တိ ဂစ္ဆန္တု။ “မမ သာမိမ္ပိ ဝိပ္ပဋိပန္နကာလတော ပ ဋ္ဌာယ မယိပိ သော န လဇ္ဇိဿတီ”တိ ကုဇ္ဈိတွာ တဿ ဝဓံ အာဏာပေန္တော ဧဝမာဟ။ **ကာသာဝိယာ**တိ စောရဃာ တကာ။ တေပိ ဖရသုဟတ္ထာ အတ္တနော ဝိဓာနေန ဂစ္ဆန္တူတိ ဝဒတိ။ **ဝရန္တိ** ဝရံ သီသံ ဥတ္တမသီသံ ဆိန္ဒိတွာ အာဟရန္တု။

ရာဇိနောတိ ဘိက္ခဝေ, ရညော သန္တိကာ ဒူတာ ရညာ ပေသိတာ ဝေဂေန ဂန္တွာ မာတရာ အလင်္ကရိတွာ အတ္တ နော အင်္ကေ နိသီဒါပိတံ ကုမာရံ ပရိဝါရေတွာ ဧတဒဝေါစုံ။ **ဣဿရေနာ** တိ ရညာ။ **ဝိတိဏ္ဏောသီ** တိ ပရိစ္စတ္တော သိ။ **သ ရာဇပုတ္တော** တိ ဘိက္ခဝေ, တေသံ ဝစနံ သုတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတော မာတု အင်္ကတော ဥဋ္ဌာယ သော ရာဇ ပုတ္တော ။ **ပဋိဒဿယေထာ** တိ ဒဿေထ။ **တဿာ** တိ ဘိက္ခဝေ, တေ ဒူတာ ကုမာရဿ တံ ဝစနံ သုတွာ မာရေတုံ အဝိသဟန္တာ ကေဏံ ဝိယ နံ ရဇ္ဇုယာ ပရိကမ္မန္တာ နေတွာ ရညော ဒဿယုံ။ ကုမာရေ ပန နီယမာနေ အသိဂဏာပရိဝု

တာ သဒ္ဓိံ ဩရောဓေဟိ သုမေဓာပိ ဒေဝီ နာဂရာပိ ''မယံ နိရပရာဓံ ကုမာရံ မာရေတုံ န ဒဿာမာ''တိ တေန သဒ္ဓိံယေဝ အဂမံသု။ **အာဂစ္ဆု**န္တိ တုမှေ ဟာကံ အာဏာယ မမ သန္တိကံ အာဂမိံသု။ **ဟန္တုံ မမ**န္တိ မံ မာရေတုံ။ **ကော နီတာ**တိ ကော နု ဣဓ မမ အပရာဓော, ယေန မံ တွံ မာရေသီတိ ပုစ္ဆိ။

ရာဇာ ''ဘဝဂ္ဂံ အတိနီစံ, တဝ အေသော အတိမဟန္တော''တိ တဿ အေသံ ကထေန္တော ကထမာဟ –

၂၁၈. ''သာယဥ္စ ပာတော ဥဒကံ သဇာတိ၊ အဂ္ဂိံ သဒာ ပာရိစရတပ္ပမတ္တော။
တံ တာဒိသံ သံယတံ ဗြဟ္မစာရိံ၊ ကသ္မာ တုဝံ ဗြူသိ ဂဟပတီ''တိ။

တတ္ထ **ဥဒကံ သဇာတီ**တိ ဥဒကောရောဟဏကမ္မံ ကရောတိ။ **တံ တာဒိသ**န္တိ တံ တထာရူပံ မမ သာမိံ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ တာပသံ ကသ္မာ တွံ ဂဟပတိတဒေန သမုဒာစရသီတိ ဝဒတိ။

တတော ကုမာရော ''ဒေဝ, မယှံ ဂဟပတိညေဝ 'ဂဟပတီ'တိ ဝဒန္တဿ ကော အေသော''တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၂၁၉. ''တာလာ စ မူလာ စ ဖလာ စ ဒေဝ၊ ပရိဂ္ဂဟာ ဝိဝိဓာ သန္တိမဿ။
တေ ရက္ခတိ ဂောပယတပ္ပမတ္တော၊ တသ္မာ အဟံ ဗြူမိ ဂဟပတီ''တိ။

တတ္ထ **မူလာ**တိ မူလကာဒိမူလာနိ။ **ဖလာ**တိ နာနာဝိဓာနိ ဝလ္လိဖလာနိ။ **တေ ရက္ခတိ ဂောပယတပ္ပမတ္တော**တိ တေ သေ တဝ ကုလူပကတာပသော ပဏ္ဏကြကမ္မံ ကရောန္တော နိသီဒိတွာ ရက္ခတိ, ဝတိံ ကတွာ ဂောပယတိ အပ္ပမတ္တော, တေန ကာရဏေန သော တဝ ဗြာဟ္မဏော ဂဟပတိ နာမ ဟောတိ။

ဣတိ နံ အဟမ္ပိ ''ဂဟပတီ''တိ ကထေသိံ။ သစေ န သဒ္ဒဟာသိ, စတူသု ဒွာရေသု ပဏ္ဏိကေ ပုစ္ဆာပေဟီတိ။ ရာဇာ ပုစ္ဆာပေသိ။ တေ ''အာမ, မယံ ဣမဿ ဟတ္ထတော ပဏ္ဏဉ္စ ဖလာဖလာနိ စ ကိဏာမာ''တိ အာဟံသု။ ပဏ္ဏာဝတ္ထုမ္ပိ ဥပဓာရာပေတွာ ပစ္စက္ခမကာသိ။ ပဏ္ဏသာလမ္ပိဿ ပဝိသိတွာ ကုမာရဿ ပုရိသာ ပဏ္ဏာဝိက္ကယလဒ္ဓံ ကဟာပဏမာသကဘဏ္ဍိကံ နီဟရိတွာ ရညော ဒဿေသုံ။ ရာဇာ မဟာသတ္တဿ နိဒ္ဒောသဘာဝံ ဥတွာ ကထမာဟ –

၂၂၀. ''သစ္စံ ခော ဧတံ ဝဒသိ ကုမာရ၊ ပရိဂ္ဂဟာ ဝိဝိဓာ သန္တိမဿ။
တေ ရက္ခတိ ဂောပယတပ္ပမတ္တော၊ သ ဗြာဟ္မဏော ဂဟပတိ တေန ဟောတီ''တိ။

တတော မဟာသတ္တော စိန္တေသိ ''ဧဝရူပဿ ဗာလဿ ရညော သန္တိကေ တသတော ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝရံ, ပရိသမဇ္ဈေယေဝဿ အေသံ အာဝိကတွာ အာပုစ္ဆိတွာ အဇ္ဇေဝ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ''တိ။ သော ပရိသာယ နမက္ကာရံ ကတွာ ကထမာဟ –

၂၂၁. ''သုဏန္တု မယှံ ပရိသာ သမာဂတာ၊ သနေဂမာ ဇာနပဒါ စ သဗ္ဗေ။
ဗာလာယံ ဗာလဿ ဝစော နိသမ္မ၊ အဟေတုနာ ဃာတယတေ မံ ဇနိန္ဒော''တိ။

တတ္ထ **ဗာလာယံ ဗာလဿာ**တိ အယံ ရာဇာ သယံ ဗာလော ဣမဿ ဗာလဿ ကူဋဇဋိလဿ ဝစနံ သုတွာ အဟေတုနာဝ မံ ဃာတယတေတိ။

ဝေဠုံ ပန ဝတွာ ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ အနုဇာနာပေန္တော ဣတရံ ကထမာဟ –

၂၂၂. ''ဒဠှသ္မိ မူလေ ဝိသဋေ ဝိရူဠှေ၊ ဒုန္နိက္ကယော ဝေဠု ပသာခဇာတော။
ဝန္ဒာမိ ပာဒါနိ တဝ ဇနိန္ဒ၊ အနုဇာန မံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဒေဝ''တိ။

တတ္ထ **ဝိသဋေ**တိ ဝိသာလေ မဟန္တေ ဇာတေ။ **ဒုန္နိက္ကယော**တိ ဒုန္နိက္ကမိယော။

တတော ပရာ ရညော စ ပုတ္တဿ စ ဝစနပဋိဝစနကထာ ဟောန္တိ –

၂၂၃. ‘‘ဘုဉ္ဇဿု ဘောဂေ ဝိပုလေ ကုမာရ၊ သဗ္ဗဉ္စ တေ ဣဿရိယံ ဒဒါမိ။
အဇ္ဇေဝ တွံ ကုရူနံ ဟောဟိ ရာဇာ၊ မာ ပဗ္ဗဇီ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဟိ ဒုက္ခာ။

၂၂၄. ‘‘ကိန္နူမ ဒေဝ တဝမတ္ထိ ဘောဂါ၊ ပုဗ္ဗေဝဟံ ဒေဝလောကေ ရမိဿံ။
ရူပေဟိ သဒ္ဒေဟိ အထော ရသေဟိ၊ ဂန္ဓေဟိ ဖဿေဟိ မနောရမေဟိ။

၂၂၅. ‘‘ဘုတ္တာ စ မေ ဘောဂါ တိဒိဝသ္မိံ ဒေဝ၊ ပရိဝါရိတော အစ္ဆရာနံ ဂဏေန။
တုဝဉ္စ ဗာလံ ပရနေယျံ ဝိဒိတွာ၊ န တာဒိသေ ရာဇကုလေ ဝသေယျံ။

၂၂၆. ‘‘သစာဟံ ဗာလော ပရနေယျော အသ္မိ၊ ဧကာပရာဓံ ခမ ပုတ္တ မယှံ။
ပုနပိ စေ ဧဒိသကံ ဘဝေယျ၊ ယထာမတိံ သောမနဿ ကရောဟီ’’တိ။

တတ္ထ **ဒုက္ခာ** တိ တာတ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမ ပရပဋိဗဒ္ဓဇီဝိကတ္တာ ဒုက္ခာ, မာ ပဗ္ဗဇိ, ရာဇာ ဟောဟီတိ တံ ယာစိ။ **ကိန္နူမ ဒေဝ**တိ ဒေဝ, ယေ တဝ ဘောဂါ, တေသု ကိံ နာမ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ အတ္ထိ။ **ပရိဝါရိတော**တိ ပရိဝါရိတော, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ တဿ ကိရ ဇာတိဿရညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ပရနေယျ** န္တိ အနဉ္ဉ ဝိယ ယဋ္ဌိယာ ပရေန နေတဗ္ဗံ။ **တာဒိသေ**တိ တာဒိသဿ ရညော သန္တိကေ န ပဏ္ဍိတေန ဝသိတဗ္ဗံ, မယာ အတ္တနော ဉာဏဗလေန အဇ္ဇ ဇီဝိတံ လဒ္ဓံ, နာဟံ တဝ သန္တိကေ ဝသိဿာမီတိ ဉာပေတုံ ဧဝမာဟ။ **ယထာမတိ**န္တိ သစေ ပုန မယှံ ဧဝရူပေ ဒေါသော ဟောတိ, အထ တွံ ယထာအဇ္ဈာသယံ ကရောဟီတိ ပုတ္တံ ခမာပေသိ။

မဟာသတ္တော ရာဇာနံ ဩဝဒန္တော အဋ္ဌ ကထာ အဘာသိ –

၂၂၇. ‘‘အနိသမ္မ ကတံ ကမ္မံ၊ အနဝတ္ထာယ စိန္တိတံ။
ဘေသဇ္ဇဿေဝ ဝေဘင်္ဂေါ၊ ဝိပါကော ဟောတိ ပါပကော။

၂၂၈. ‘‘နိသမ္မ စ ကတံ ကမ္မံ၊ သမ္မာဝတ္ထာယ စိန္တိတံ။
ဘေသဇ္ဇဿေဝ သမ္ပတ္တိ၊ ဝိပါကော ဟောတိ ဘဒြကော။

၂၂၉. ‘‘အလသော ဂိဟီ ကာမဘောဂီ န သာဓု၊ အသညတော ပဗ္ဗဇိတော န သာဓု။
ရာဇာ န သာဓု အနိသမ္မကာရီ၊ ယော ပဏ္ဍိတော ကောဓနော တံ န သာဓု။

၂၃၀. ‘‘နိသမ္မ ခတ္တိယော ကယိရာ၊ နာနိသမ္မ ဒိသမ္ပတိ။
နိသမ္မကာရိနော ရာဇ၊ ယသော ကိတ္တိ စ ဝဍ္ဎတိ။

၂၃၁. ‘‘နိသမ္မ ဒဏ္ဍံ ပဏယေယျ ဣဿရော၊ ဝေဂါ ကတံ တပ္ပတိ ဘူမိပါလ။
သမ္မာပဏီဓီ စ နရဿ အတ္ထာ၊ အနာနုတပ္ပါ တေ ဘဝန္တိ ပစ္ဆာ။

၂၃၂. ‘‘အနာနုတပ္ပါနိ ဟိ ယေ ကရောန္တိ၊ ဝိဘဇ္ဇ ကမ္မာယတနာနိ လောကေ။
ဝိညုပ္ပသတ္ထာနိ သုခုဒြယာနိ၊ ဘဝန္တိ ဗုဒ္ဓာနုမတာနိ တာနိ။

၂၃၃. ‘‘အာဂစ္ဆုံ ဒေါဝါရိကာ ခဂ္ဂဗန္ဓာ၊ ကာသာဝိယာ ဟန္တု မမံ ဇနိန္ဒ။
မာတုဉ္စ အင်္ကသ္မိမဟံ နိသိန္နော၊ အာကမ္ပိတော သဟသာ တေဟိ ဒေဝ။

၂၃၄. ‘‘ကဋုကဉ္ဟိ သမ္ဗာဓံ သုကိစ္ဆံ ပတ္တော၊ မဓုရမ္ပိ ယံ ဇီဝိတံ လဒ္ဓ ရာဇ။
ကိစ္ဆေနဟံ အဇ္ဇ ဝဓာ ပမုတ္တော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇမေဝာဘိမနောဟမသ္မိ’’တိ။

တတ္ထ **အနိသမ္မာ**တိ အနောလောကေတွာ အနုပဓာရေတွာ။ **အနဝတ္ထာယ စိန္တိတ** န္တိ အနဝတ္ထပေတွာ အတုလေတွာ အတီရေတွာ စိန္တိတံ။ **ဝိဟာကော ဟောတိ ဟာပကော**တိ တဿ ဟိ ယထာ နာမ ဘေသဇ္ဇဿ ဝေဘင်္ဂကေ ဝိပတ္တိ, ဧဝမေဝံ ဝိဟာကော ဟောတိ ဟာပကော။ **အသညတော**တိ ကာယာဒီဟိ အသညတော ဒုဿီလော။ **တံ န သာဓူ**တိ တံ တဿ ကောဓနံ န သာဓု။ **နာနိသမ္မာ**တိ အနိသာမေတွာ ကိဉ္စိ ကမ္မံ န ကရေယျ။ **ပဏ္ဍယေယျာ** တိ ပဋ္ဌပေယျ ပဝတ္တေယျ။ **ဝေဂေန**တိ ဝေဂေန သဟသာ။ **သမ္မာပဏိဓီ စာ**တိ ယောနိသော ဌပိတေန စိတ္တေန ကတာ နရဿ အတ္ထာ ပစ္ဆာ အနာနုတပ္ပာ ဘဝန္တီတိ အတ္ထော။ **ဝိဘဇ္ဇ** တိ "ဣမာနိ ကာတုံ ယုတ္တာနိ, ဣမာနိ အယုတ္တာနီ"တိ ဧဝံ ပညာယ ဝိဘဇိတွာ။ **ကမ္မာယတနာနီ** တိ ကမ္မာနိ။ **ဗုဒ္ဓာနုမတာနီ**တိ ပဏ္ဍိတေဟိ အနုမတာနိ အနဝဇ္ဇာနိ ဟောန္တိ။ **ကဋုကန္တိ** ဒေဝ , ကဋုကံ သမ္မာဓံ သုကိစ္ဆံ မရဏဘယံ ပတ္တောမှာတိ။ **လဒ္ဓာ** တိ အတ္တနော ဉာဏဗလေန လဘိတွာ။ **ပဗ္ဗဇ္ဇမေတာဘိမနောဟမသ္မိ** တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာဘိမုခစိတ္တောယေဝသ္မိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တေန ဓမ္မေ ဒေသိတေ ရာဇာ ဒေဝိံ အာမန္တေတွာ ကထမာဟ –

၂၃၅. "ပုတ္တော တတယံ တရုဏော သုဓမ္မေ၊ အနုကမ္ပကော သောမနဿော ကုမာရော။
တံ ယာစမာနော န လဘာမိ သွဇ္ဇ၊ အရဟသိ နံ ယာစိတဝေ တုဝမ္ပိ"တိ။

တတ္ထ **ယာစိတဝေ**တိ ယာစိတုံ။

သာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယမေဝ ဥယျောဇေန္တီ ကထမာဟ –

၂၃၆. "ရမဿု ဘိက္ခာစရိယာယ ပုတ္တ၊ နိသမ္မ ဓမ္မေသု ပရိဗ္ဗဇဿု။
သဗ္ဗေသု ဘူတေသု နိဓာယ ဒဏ္ဍံ၊ အနိန္ဒိတော ဗြဟ္မမုပေတိ ဌာန"န္တိ။

တတ္ထ **နိသမ္မာ**တိ ပဗ္ဗဇန္တော စ နိသာမေတွာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကာနံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဟာယ သမ္မာဒိဋ္ဌိယုတ္တံ နိယျာနိကပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇ။

အထ ရာဇာ ကထမာဟ –

၂၃၇. "အစ္ဆေရရူပံ ဝတ ယာဒိသဉ္စ၊ ဒုက္ခိတံ မံ ဒုက္ခာပယသေ သုဓမ္မေ။
ယာစဿု ပုတ္တံ ဣတိ ဝုစ္စမာနာ၊ ဘိယျော ဝ ဥဿာဟယသေ ကုမာရ"န္တိ။

တတ္ထ **ယာဒိသဉ္စ** တိ ယာဒိသံ ဣဒံ တွံ ဝဒေသိ, တံ အစ္ဆရိယရူပံ ဝတ။ **ဒုက္ခိတ**န္တိ ပကတိယာပိ မံ ဒုက္ခိတံ ဘိယျော ဒုက္ခာပယသိ။

ပုန ဒေဝီ ကထမာဟ –

၂၃၈. "ယေ ဝိပ္ပမုတ္တာ အနဝဇ္ဇဘောဂိနော၊ ပရိနိဗ္ဗုတာ လောကမိမံ စရန္တိ။
တမရိယမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇမာနံ၊ န ဥဿဟေ တရယိတုံ ကုမာရ"န္တိ။

တတ္ထ **ဝိပ္ပမုတ္တာ** တိ ရာဂါဒီဟိ ဝိပ္ပမုတ္တာ။ **ပရိနိဗ္ဗုတာ** တိ ကိလေသပရိနိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗုတာ။ **တမရိယမဂ္ဂ** န္တိ တံ တေသံ ဗုဒ္ဓာဒီနံ အရိယာနံ သန္တကံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇမာနံ မမ ပုတ္တံ တရေတုံ န ဥဿဟာမိ ဒေဝါတိ။

တဿာ ဝစနံ သုတွာ ရာဇာ ဩသာနကထမာဟ –

၂၃၉. "အဒ္ဓာ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊ ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
ယေသာယံ သုတွာန သုဘာသိတာနိ၊ အပ္ပောဿုက္ကာ ဝီတသောကာ သုဓမ္မာ"တိ။

တတ္ထ **ဗဟုဠာနုစိန္တိနော** တိ ဗဟုကာရဏစိန္တိနော။ **ယေသာယန္တိ** ယေသံ အယံ။ သောမနဿကုမာရဿေဝ ဟိ သာ သုဘာသိတံ သုတွာ အပ္ပေဟဿုက္ကာ ဇာတာ, ရာဇာပိ တဒေဝ သန္ဓာယာဟ။

မဟာသတ္တော မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ "သစေ မယှံ အေသော အတ္ထိ, ခမထာ"တိ မဟာဇနဿ အဉ္ဇလိံ ကတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခော ဂန္တွာ မနုဿေသု နိဝတ္တေသု မနုဿဝဏ္ဏေနာဂန္တွာ ဒေဝတာဟိ သတ္တ ပဗ္ဗတရာဇိ ယော အတိက္ကမိတွာ ဟိမဝန္တံ နီတော ဝိဿကမ္မုနာ နိမ္မိတာယ ပဏ္ဏသာလာယ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ တံ တတ္ထ ယာဝ သောဠသဝဿကာလာ ရာဇကုလပရိစာရိကဝေသေန ဒေဝတာယေဝ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ ကူဋဇဋိလမ္ပိ မဟာဇနော ပောထေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေသိ။ မဟာသတ္တော ဈာနာဘိညံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေ အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေပေသ မယှံ ဝဓာယ ပရိသက္ကိယေဝါ"တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – "တဒါ ကုဟကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, မာတာ မဟာမာယာ, မဟာရက္ခိတော သာရိပုတ္တော, သောမနဿကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိ"န္တိ။

သောမနဿဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

[၅၀၆] ၁၀. စမ္ပေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကာ နု ဝိဇ္ဇုရိဝါဘာသိ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပေါသထကမ္မံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္ထာ "သာဓု ဝေါ ကတံ ဥပါသကာ ဥပေါသထတံ ဝသန္တေဟိ, ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ နာဂသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ဥ ပေါသထတံ ဝသိံသုယေဝါ"တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ အင်္ဂရဋ္ဌေ အင်္ဂေ စ မဂဓရဋ္ဌေ မဂဓေ စ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ အင်္ဂမဂဓရဋ္ဌာနံ အန္တရေ စမ္ပာ နာမ နဒီ, တတ္ထ နာဂဘဝနံ အဟောသိ။ စမ္ပေယျော နာမ နာဂရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ ကဒါစိ မဂဓရာဇာ အင်္ဂရဋ္ဌံ ဂဏှာတိ, ကဒါစိ အင်္ဂရာဇာ မဂဓရဋ္ဌံ။ အထေကဒိဝသံ မဂဓရာဇာ အင်္ဂေန သဒ္ဓိံ ယုဇ္ဈိတွာ ယုဒ္ဓပရာဇိတော အဿံ အာရုယှ ပလာယန္တော အင်္ဂရညော ယောဓေဟိ အနုဗဒ္ဓေါ ပုဏ္ဏံ စမ္ပာနဒိံ ပတွာ "ပရဟတ္ထေ မရဏတော နဒိံ ပဝိသိတွာ မတံ သေယျော"တိ အဿေနေဝ သဒ္ဓိံ နဒိံ ပါဝိသိ။ တဒါ စမ္ပေယျော နာဂရာဇာ အန္တောဒကေ ရတနမဏ္ဍပံ နိမ္မိနိတွာ မဟာပရိဝါရော မဟာပါနံ ပိဝတိ။ အဿော ရညာ သဒ္ဓိံ ဥဒကေ နိမုဇ္ဇိတွာ နာဂရညော ပုရတော ပါဝတိ။ နာဂရာဇာ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ ရာဇာနံ ဒိသွာ သိနေဟံ ဥပ္ပာဒေတွာ အာသနာ ဥဋ္ဌာယ "မာ ဘာယိ, မဟာရာဇာ"တိ ရာဇာနံ အတ္တနော ပလ္လင်္ကေ နိသီဒာပေတွာ ဥဒကေ နိမုဂ္ဂကာရဏံ ပုစ္ဆိ။ ရာဇာ ယထာဘူတံ ကထေသိ။ အထ နံ "မာ ဘာယိ, မဟာရာဇ, အဟံ တံ ဒွိန္နံ ရဋ္ဌာနံ သာမိကံ ကရိဿာမီ"တိ အဿာသေတွာ သတ္တာဟံ မဟန္တံ ယသံ အနုဘဝိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ မဂဓရာဇေန သဒ္ဓိံ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိ။ မဂဓရာဇာ နာဂရာဇဿာနုဘာဝေန အင်္ဂရာဇာနံ ဂဟေတွာ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတွာ ဒွီသု ရဋ္ဌေသု ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ရညော စ နာဂရာဇဿ စ ဝိဿာသော ထိရော အဟောသိ။ ရာဇာ အနုသံဝစ္ဆရံ စမ္ပာနဒီတီရေ ရတနမဏ္ဍပံ ကာရေတွာ မဟန္တေန ပရိစ္စာဂေန နာဂရညော ဗလိကမ္မံ ကရောတိ။ သောပိ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဗလိကမ္မံ သမ္ပဋိစ္ဆတိ။ မဟာဇနော နာဂရညော သမ္ပတ္တိံ ပဿတိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဒလိဒ္ဒကုလေ နိဗ္ဗတ္တော ရာဇပရိသာယ သဒ္ဓိံ နဒီတီရံ ဂန္တွာ တံ နာဂရာဇဿ သမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ လောဘံ ဥပ္ပာဒေတွာ တံ ပတ္ထယမာနော အနန္တရံ ဒတွာ သီလံ ရက္ခိတွာ စမ္ပေယျနာဂရာဇဿ ကာလကိရိယတော သတ္တမေ ဒိဝသေ စဝိတွာ တဿ ဝသနပါသာဒေ သိရိဂဗ္ဘေ သိရိသယနပိဋ္ဌေ နိဗ္ဗတ္တိ ။ သရီရံ သုမနဒါမဝဏ္ဏံ မဟန္တံ အဟောသိ။ သော တံ ဒိသွာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ "မယာ ကတကုသလနိဿန္ဒေန ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု ဣဿရိယံ ကောဋ္ဌေ ပဋိသာမိတံ ဓညံ ဝိယ အဟောသိ။ သွာဟံ ဣမိဿာ တိရစ္ဆာနယောနိယာ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိံ, ကိံ မေ ဇီဝိတေနာ"တိ မရဏာယ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေသိ။ အထ နံ သုမနာ နာမ နာဂမာဏဝိကာ ဒိသွာ "မဟာနုဘာဝေန သတ္တေန နိဗ္ဗတ္တော ဘဝိဿတီ"တိ သေသနာဂမာဏဝိကာနံ သညံ အဒာသိ, သဗ္ဗာ နာနာတူရိယဟတ္ထာ အာဂန္တွာ တဿ ဥပဟာရံ ကရိံသု။ တဿ တံ နာဂဘဝနံ သက္ကဘဝနံ ဝိယ အဟောသိ, မရဏစိတ္တံ ပဋိပ္ပဿမ္ဘိ, သပ္ပသရီရံ ဝိဇဟိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတော သယနပိဋ္ဌေ နိသီဒိ။ အထဿ တတော ပဋ္ဌာယ ယသော မဟာ အဟောသိ။

သော တတ္ထ နာဂရဇ္ဇံ ကာရေန္တော အပရဘာဂေ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟုတွာ “ကိံ မေ ဣမာယ တိရစ္ဆာနယောနိယာ , ဥပေါသထဝါသံ ဝသိတွာ ဣတော မုစ္စိတွာ မနုဿပထံ ဂန္တွာ သစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈိတွာ ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ တတော ပဋ္ဌာယ တသ္မိံယေဝ ပါသာဒေ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောတိ။ အလင်္ကတနာဂမာဏဝိကာ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆန္တိ, ယေဘုယျေန သီလံ ဘိဇ္ဇတိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ပါသာဒါ နိက္ခမိတွာ ဥယျာနံ ဂစ္ဆတိ။ တာ တတြာပိ ဂစ္ဆန္တိ, ဥပေါသထော ဘိဇ္ဇတေဝ။ သော စိန္တေသိ “မယာ ဣတော နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ မနုဿလောကံ ဂန္တွာ ဥပေါသထဝါသံ ဝသိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ။ သော တတော ပဋ္ဌာယ ဥပေါသထဒိဝသေသု နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဧကဿ ပစ္စန္တဂါမဿ အဝိဒူရေ မဟာမဂ္ဂသမီပေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ “မမ စမ္မာဒီဟိ အတ္ထိကာ ဂဏှန္တု, မံ ကီဠာသပ္ပံ ဝါ ကာတုကာမာ ကရောန္တူ”တိ သရီရံ အနုမုခေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဘောဂေ အာဘုဇိတွာ နိပန္နော ဥပေါသထဝါသံ ဝသတိ။ မဟာမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တာ စ အာဂစ္ဆန္တာ စ တံ ဒိသွာ ဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇေတွာ ပက္ကမန္တိ။ ပစ္စန္တဂါမဝါသိနော ဂန္တွာ “မဟာနုဘာဝေါ နာဂရာဇာ”တိ တဿ ဥပရိ မဏ္ဍပံ ကရိတွာ သမန္တာ ဝါလုကံ ဩကိရိတွာ ဂန္ဓာဒီဟိ ပူဇယိံသု။ တတော ပဋ္ဌာယ မနုဿာ မဟာသတ္တေ ပသီဒိတွာ ပူဇံ ကတွာ ပုတ္တံ ပတ္ထေန္တိ, ဓီတရံ ပတ္ထေန္တိ။

မဟာသတ္တောပိ ဥပေါသထကမ္မံ ကရောန္တော စာတုဒ္ဒသီပန္နရသီသု ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပဇ္ဇိတွာ ပါဋိပဒေ နာဂဘဝနံ ဂစ္ဆတိ။ တဿေဝံ ဥပေါသထံ ကရောန္တဿ အဒ္ဓါ ဝီတိဝတ္တော။ ဧကဒိဝသံ သုမနာ အဂ္ဂမဟေသီ အာဟ “ဒေဝ , တွံ မနုဿလောကံ ဂန္တွာ ဥပေါသထံ ဥပဝသသိ, မနုဿလောကော စ သာသင်္ကော သပ္ပဋိဘယော, သစေ တေ ဘယံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, အထ မယံ ယေန နိမိတ္တေန ဇာနေယျာမ, တံ နော အာစိက္ခာဟီ”တိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော မင်္ဂလပေါက္ခရဏိယာ တီရံ နေတွာ “သစေ မံ ဘဒ္ဒေ, ကောစိ ပဟရိတွာ ကိလမေဿတိ, ဣမိဿာ ပေါက္ခရဏိယာ ဥဒကံ အာဝိလံ ဘဝိဿတိ, သစေ သုပဏ္ဏော ဂဟေဿတိ, ဥဒကံ ပက္ကုထိဿတိ, သစေ အဟိတုဏ္ဍိကော ဂဏှိဿတိ, ဥဒကံ လောဟိတဝဏ္ဏံ ဘဝိဿတီ”တိ အာဟ။ ဧဝံ တဿာ တီဏိ နိမိတ္တာနိ အာစိက္ခိတွာ စာတုဒ္ဒသီဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ တတ္ထ ဂန္တွာ ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပဇ္ဇိ သရီရသောဘာယ ဝမ္မိကံ သောဘယမာနော။ သရီရဉှိဿ ရဇတဒါမံ ဝိယ သေတံ အဟောသိ မတ္ထကော ရတ္တကမ္ဗလဂေဏ္ဍုကော ဝိယ။ ဣမသ္မိံ ပန ဇာတကေ ဗောဓိသတ္တဿ သရီရံ နင်္ဂလသီသပမာဏံ အဟောသိ, **ဘူရိဒတ္တဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၇၈၄ အာဒယော) ဦရုပ္ပမာဏံ, **သင်္ခပါလဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၁၇.၁၄၃ အာဒယော) ဧကဒေါဏိကနာဝပ္ပမာဏံ။

တဒါ ဧကော ဗာရာဏသိဝါသီ မာဏဝေါ တက္ကသိလံ ဂန္တွာ ဒိသာပါမောက္ခဿ အာစရိယဿ သန္တိကေ အလမ္ပာယနမန္တံ ဥဂ္ဂဏှိတွာ တေန မဂ္ဂေန အတ္တနော ဂေဟံ ဂစ္ဆန္တော မဟာသတ္တံ ဒိသွာ “ဣမံ သပ္ပံ ဂဟေတွာ ဂါမနိဂမရာဇဓာနီသု ကီဠာပေန္တော ဓနံ ဥပ္ပါဒေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ ဒိဗ္ဗောသဓာနိ ဂဟေတွာ ဒိဗ္ဗမန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ဒိဗ္ဗမန္တဿုတကာလတော ပဋ္ဌာယ မဟာသတ္တဿ ကဏ္ဏေသု အယသလာကပဝေသနကာလော ဝိယ ဇာတော, မတ္ထကော သိခရေန အဘိမတ္ထိယမာနော ဝိယ ဇာတော။ သော “ကော နု ခေါ ဧသော”တိ ဘောဂန္တရတော သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ဩလောကေန္တော အဟိတုဏ္ဍိကံ ဒိသွာ စိန္တေသိ “မမ ဝိသံ မဟန္တံ, သစာဟံ ကုဇ္ဈိတွာ နာသဝါတံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ, ဧတဿ သရီရံ ဘသ္မမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိပ္ပကိရိဿတိ, အထ မေ သီလံ ခဏ္ဍံ ဘဝိဿတိ, န အနိ တံ ဩလောကေဿာမီ”တိ။ သော အက္ခီနိ နိမ္မီလေတွာ သီသံ ဘောဂန္တရေ ဌပေသိ။

အဟိတုဏ္ဍိကော ဗြာဟ္မဏော ဩသဓံ ခါဒိတွာ မန္တံ ပရိဝတ္တေတွာ ခေဠံ မဟာသတ္တဿ သရီရေ ဩပိ, ဩသဓာနုဘာဝေန မန္တာနုဘာဝေန စ ခေဠဖုဋ္ဌဖုဋ္ဌဋ္ဌာနေ ဖောဋာနံ ဥဋ္ဌာနကာလော ဝိယ ဇာတော။ အထ နံ သော နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ကမိုတွာ ဒီဃသော နိပဇ္ဇာပေတွာ အဇပဒေန ဒဏ္ဍေန ဥပ္ပီဠေန္တော ဒုဗ္ဗလံ ကတွာ သီသံ ဒဠှံ ဂဟေတွာ နိပ္ပီဠေသိ, မဟာသတ္တဿ မုခံ ဝိဝရိ။ အထဿ မုခေ ခေဠံ ဩပိတွာ ဩသဓမန္တံ ကတွာ ဒန္တေ ဘိန္ဒိ, မုခံ လောဟိတဿ ပူရိ။ မဟာသတ္တော အတ္တနော သီလဘေဒဘယေန ဧဝရူပံ ဒုက္ခံ အဓိဝါသေန္တော အက္ခီနိ ဥမ္မီလေတွာ ဩလောကနမတ္တမ္ပိ နာကာသိ။ သောပိ “နာဂရာဇာနံ ဒုဗ္ဗလံ ကရိဿာမီ”တိ နင်္ဂုဋ္ဌတော ပဋ္ဌာယဿ အဋ္ဌီနိ စုဏ္ဏယမာနော ဝိယ သကလသရီရံ မဒ္ဒိတွာ ပဋ္ဋကဝေဌနံ နာမ ဝေဌေသိ, တန္တမဇ္ဇိတံ နာမ မဇ္ဇိ, နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ

တ ဒုဿ္ပဟေထိမံ နာမ ဟေဿသိ။ မဟာသတ္တဿ္သ သကလသရီရံ လောဟိတမက္ခိတံ အဟောသိ။ သော မဟာဝေဒနံ အဓိဝာသေသိ။

အထဿ္သ ဒုဗ္ဗလဘာဝံ ဉတွာ ဝလ္လိဟိ ပေဠံ ကရိတွာ တတ္ထ နံ ပက္ခိပိတွာ ပစ္စန္တဂါမံ နေတွာ မဟာဇနမဇ္ဈေ ကီဠာပေသိ။ နီလာဒီသု ဝဏ္ဏေသု ဝဋ္ဋစတုရဿာဒီသု သဏ္ဌာနေသု အဏုံထူလာဒီသု ပမာဏေသု ယံ ယံ ဗြာဟ္မဏော ဣစ္ဆတိ, မဟာသတ္တော တံတဒေဝ ကတွာ နစ္စတိ, ဖဏသတံ ဖဏသဟဿမ္ပိ ကရောတိယေဝ။ မဟာဇနော ပသီဒိတွာ ဗဟုံ ဓနံ အဒါသိ။ ဧကဒိဝသမေဝ ကဟာပဏသဟဿဉ္စေဝ သဟဿဂ္ဃနကေ စ ပရိက္ခာရေ လဘိ။ ဗြာဟ္မဏော အာဒိတောဝ သဟဿံ လဘိတွာ ''ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ''တိ စိန္တေသိ, တံ ပန ဓနံ လဘိတွာ ''ပစ္စန္တဂါမေယေဝ တာဝ မေ ဧတ္တကံ ဓနံ လဒ္ဓံ, ရာဇရာဇမဟာမတ္တာနံ သန္တိကေ ဗဟုံ ဓနံ လဘိဿာမီ''တိ သကဋဉ္စ သုခယာနကဉ္စ ဂဟေတွာ သကဋေ ပရိက္ခာရေ ဌပေတွာ သုခယာနကေ နိသိန္နော မဟန္တေန ပရိဝါရေန မဟာသတ္တံ ဂါမနိဂမာဒီသု ကီဠာပေန္တော ''ဗာရာဏသိယံ ဥဂ္ဂသေနရညော သန္တိကေ ကီဠာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇေဿာမီ''တိ အဂမာသိ။ သော မဏ္ဍူကေ မာရေတွာ နာဂဿ ဒေတိ။ နာဂရာဇာ ''ပုနပ္ပုနံ ဧသ မံ နိဿာယ မာရေဿတီ''တိ န ခါဒတိ။ အထဿ္သ မဓုလာဇေ အဒါသိ။ မဟာသတ္တော ''သစာဟံ ဘောဇနံ ဂဏှိဿာမိ, အန္တောပေဠာယ ဧဝ မရဏံ ဘဝိဿတီ''တိ တေပိ န ခါဒတိ။ ဗြာဟ္မဏော မာသမတ္တေန ဗာရာဏသိံ ပတွာ ဒွါရဂါမေသု ကီဠာပေန္တော ဗဟုံ ဓနံ လဘိ။

ရာဇာပိ နံ ပက္កောသာပေတွာ ''အမှာကံ ကီဠာပေဟီ''တိ အာဟ။ ''သာဓု, ဒေဝ, သွေဝ ပန္နရသေ တုမှာကံ ကီဠာပေဿာမီ''တိ။ ရာဇာ ''သွေဝ နာဂရာဇာ ရာဇင်္ဂဏေ နစ္စိဿတိ, မဟာဇနော သန္နိပတိတွာ ပဿတူ''တိ ဘေရိံ စရာပေတွာ ပုနဒိဝသေ ရာဇင်္ဂဏံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဗြာဟ္မဏံ ပက္ကောသာပေသိ။ သော ရတနပေဠာယ မဟာသတ္တံ နေတွာ ဝိစိတ္တတ္ထရေ ပေဠံ ဌပေတွာ နိသီဒိ။ ရာဇာပိ ပာသာဒါ ဩရုယှ မဟာဇနပရိဝုတော ရာဇာသနေ နိသီဒိ။ ဗြာဟ္မဏော မဟာသတ္တံ နီဟရိတွာ နစ္စာပေသိ။ မဟာဇနော သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တော စေလုက္ခေပသဟဿံ ပဝတ္တေတိ။ ဗောဓိသတ္တဿ္သ ဥပရိ သတ္တရတနဝဿံ ဝဿတိ။ တဿ္သ ဂဟိတဿ္သ မာသော သမ္ပူရိ။ ဧတ္တကံ ကာလံ နိရာဟာရောဝ အဟောသိ။ သုမနာ ''အတိစိရာယတိ မေ ပိယသာမိကော, ဣဓာနိဿ္သ ဣဓ အနာဂစ္ဆန္တဿ္သ မာသော သမ္ပုဏ္ဏော, ကိံ နု ခော ကာရဏ''န္တိ ဂန္တွာ ပောက္ခရဏိံ ဩလောကေန္တီ လောဟိတဝဏ္ဏံ ဥဒကံ ဒိသွာ ''အဟိတုဏ္ဍိကေန ဂဟိတော ဘဝိဿတီ''တိ ဉတွာ နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဝမ္မိကသန္တိကံ ဂန္တွာ မဟာသတ္တဿ္သ ဂဟိတဋ္ဌာနဉ္စ ကိလမိတဋ္ဌာနဉ္စ ဒိသွာ ရောဒိတွာ ကန္ဒိတွာ ပစ္စန္တဂါမံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိတွာ တံ ပဝတ္တိံ သုတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ ရာဇင်္ဂဏေ ပရိသမဇ္ဈေ အာကာသေ ရောဒမာနာ အဋ္ဌာသိ။ မဟာသတ္တော နစ္စန္တောဝ အာကာသံ ဩလောကေတွာ တံ ဒိသွာ လဇ္ဇိတော ပေဠံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ တဿ္သ ပေဠံ ပဝိဋ္ဌကာလေ ''ကိံ နု ခော ကာရဏ''န္တိ ဣတော စိတော စ ဩလောကေန္တော တံ အာကာသေ ဌိတံ ဒိသွာ ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၂၄၀. ''ကာ နု ဝိဇ္ဇုရိဝါဘာသိ, ဩသဓီ ဝိယ တာရကာ။
ဒေဝတာ နုသိ ဂန္ဓဗ္ဗီ, န တံ မညာမိ မာနုသိ''န္တိ။

တတ္ထ **န တံ မညာမိ မာနုသိန္တိ** အဟံ တံ မာနုသီတိ န မညာမိ, တယာ ကောယ ဒေဝတာယ ဂန္ဓဗ္ဗိယာ ဝါ ဘဝိတုံ ဝဋ္ဋတီတိ ဝဒတိ။

ဣတာနိ တေသံ ဝစနပဋိဝစနကထာ ဟောန္တိ –

၂၄၁. ''နမှိ ဒေဝီ န ဂန္ဓဗ္ဗီ, န မဟာရာဇ မာနုသီ။
နာဂကညာသ္မိ ဘဒ္ဒန္တေ, အတ္ထေနမှိ ဣဓာဂတာ။

၂၄၂. ''ဝိဗ္ဘန္တစိတ္တာ ကုပိတိန္ဒြိယာသိ, နေတ္တေဟိ တေ တဝရိဂဏာ သဝန္တိ။
ကိံ တေ နဋ္ဌံ ကိံ ပန ပတ္ထယာနာ, ဣဓာဂတာ နာရိ တဒိင်္ဃ ဗြူဟိ။

၂၄၃. ‘‘ယမုဂ္ဂတေဇော ဥရဂေကတိ စာဟု၊ နာဂေကတိ နံ အာဟု ဇနာ ဇနိန္ဒ။
တမဂ္ဂဟီ ပုရိသော ဇီဝိကတ္ထော၊ တံ ဗန္ဓနာ မုဉ္စ ပတီ မမေသော။

၂၄၄. ‘‘ကထံ နွယံ ဗလဝိရိယူပပန္နော၊ ဟတ္ထတ္တမာဂစ္ဆိ ဝနိဗ္ဗကဿ။
အက္ခာဟိ မေ နာဂကညေ တမတ္ထံ၊ ကထံ ဝိဇာနေမု ဂဟီတနာဂံ။

၂၄၅. ‘‘နဂရမ္ပိ နာဂေ ဘသ္မံ ကရေယျ၊ တထာ ဟိ သော ဗလဝိရိယူပပန္နော။
ဓမ္မဉ္စ နာဂေ အပစာယမာနော၊ တသ္မာ ပရက္ကမ္မ တပေ ကရောတီ’’တိ။

တတ္ထ **အတ္ထေနမ္ဟီ** တိ အဟံ ဧကံ ကာရဏံ ပဋိစ္စ ဣဓာဂတာ။ **ကုပိတိန္ဒြိယာ** တိ ကိလန္တိန္ဒြိယာ။ **တရိဂဏာ** တိ အဿုဗိန္ဒုယဍ္ဍာ။ **ဥရဂေကတိ စာဟူ**တိ ဥရဂေတိ စာယံ မဟာဇနော ကထေသိ။ **တမဂ္ဂဟီ ပုရိသော** တိ အယံ ပုရိသော တံ နာဂရာဇာနံ ဇီဝိကတ္ထာယ အဂ္ဂဟေသိ။ **ဝနိဗ္ဗကဿာ** တိ ကပဏဿ ဝနိဗ္ဗကဿ ကထံ နု ဧသ မဟာနုဘာဝေါ သမာနော ဟတ္ထတ္တံ အာဂတောတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဓမ္မဉ္စ** တိ ပဉ္စသီလဓမ္မံ ဥပေါသထတသဓမ္မဉ္စ ဂရုံ ကရောန္တော ဝိဟ ရတိ, တသ္မာ ဣမိနာ ပုရိသေန ဂဟိတောပိ ‘‘သစာဟံ ဣမဿ ဥပရိ နာသဝါတံ ဝိဿဇ္ဇေဿာမိ, ဘသ္မမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိ ကိရိဿတိ, ဧဝံ မေ သီလံ ဘိဇ္ဇိဿတီ’’တိ သီလဘေဒဘယာ ပရက္ကမ္မ တံ ဒုက္ခံ အဓိဝါသေတ္ဝာ တပေ ကရောတိ, ဝီရိယမေဝ ကရောတီတိ အာဟ။

ရာဇာ ‘‘ကဟံ ပနေသော ဣမိနာ ဂဟိတော’’တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သာ အာစိက္ခန္တီ ကထမာဟ –

၂၄၆. ‘‘စာတုဒ္ဒသိံ ပဉ္စဒသိဉ္စ ရာဇ၊ စတုပ္ပထေ သမ္မတိ နာဂရာဇာ။
တမဂ္ဂဟီ ပုရိသော ဇီဝိကတ္ထော၊ တံ ဗန္ဓနာ မုဉ္စ ပတီ မမေသော’’တိ။

တတ္ထ **စတုပ္ပထေ** တိ စတုက္ကမဂ္ဂဿ အာသန္နဋ္ဌာနေ ဧကသ္မိံ ဝမ္မိကေ စတုရင်္ဂသမန္နာဂတံ အဓိဋ္ဌာနံ အ ဓိဋ္ဌဟိတွာ ဥပေါသထတသံ ဝသန္တော နိပဇ္ဇတီတိ အတ္ထော။ **တံ ဗန္ဓနာ** တိ တံ ဧဝံ ဓမ္မိကံ ဂုဏဝန္တံ နာဂရာဇာနံ ဧ တဿ ဓနံ ဒတွာ ပေဠဗန္ဓနာ ပမုဉ္စ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ပုနပိ တံ ယာစန္တီ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၂၄၇. ‘‘သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိ၊ အာမုတ္တမဏိကုဏ္ဍလာ။
တရိဂေဟာသယာ နာရီ၊ တာပိ တံ သရဏံ ဂတာ။

၂၄၈. ‘‘ဓမ္မေန မောစေဟိ အသာဟသေန၊ ဂါမေန နိက္ခေန ဂဝံ သတေန။
ဩဿဋ္ဌကာယော ဥရဂေ စရာတု၊ ပုညတ္ထိကော မုဉ္စတု ဗန္ဓနသ္မာ’’တိ။

တတ္ထ **သောဠသိတ္ထိသဟဿာနီ** တိ မာ တွံ ဧသ ယော တ သော တ ဒလိဒ္ဒနာဂေကတိ မညိတ္ထ။ ဧတဿ ဟိ ဧတ္တကာ သဗ္ဗာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ ဣတ္ထိယောဝ, သေသာ သမ္ပတ္တိ အပရိမာဏာတိ ဒဿေတိ။ **တရိဂေဟာသယာ** တိ ဥဒကစ္ဆဒနံ ဥဒကဂဗ္ဘံ ကတွာ တတ္ထ သယနသီလာ။ **ဩဿဋ္ဌကာယော** တိ နိဿဋ္ဌကာယော ဟုတွာ။ **စရာတူ**တိ စရတု။

အထ နံ ရာဇာ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၂၄၉. ‘‘ဓမ္မေန မောစေမိ အသာဟသေန၊ ဂါမေန နိက္ခေန ဂဝံ သတေန။
ဩဿဋ္ဌကာယော ဥရဂေ စရာတု၊ ပုညတ္ထိကော မုဉ္စတု ဗန္ဓနသ္မာ။

၂၅၀. ‘‘ဒမ္မိ နိက္ခသတံ လုဒ္ဒ၊ ထူလဉ္စ မဏိကုဏ္ဍလံ။
စတုဿဒဉ္စ ပလ္လင်္ကံ၊ ဥမာပုပ္ဖသရိန္နိဘံ။

၂၅၁. ‘‘ဒွေ စ သာဒိသိယော ဘရိယာ၊ ဥသဘဥ္စ ဂဝံ သတံ။
ဩဿဋ္ဌကာယော ဥရဂေ စရာတု၊ ပုညတ္ထိကော မုဉ္စတု ဗန္ဓနသ္မာ’’တိ။

တတ္ထ **လုဒ္ဒ** တိ ရာဇာ ဥရဂံ မောစေတုံ အဟိတုဏ္ဍိကံ အာမန္တေတွာ တဿ အာတဗ္ဗံ ဒေယျဓမ္မံ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။ ကထာ ပန ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တတ္ထာယေဝ။

အထ နံ လုဒ္ဒေါ အာဟ –

၂၅၂. ‘‘ဝိနာပိ အနာ တဝ ဝစနံ ဇနိန္ဒ၊ မုဉ္စေမု နံ ဥရဂံ ဗန္ဓနသ္မာ။
ဩဿဋ္ဌကာယော ဥရဂေ စရာတု၊ ပုညတ္ထိကော မုဉ္စတု ဗန္ဓနသ္မာ’’တိ။

တတ္ထ **တဝ ဝစန**န္တိ မဟာရာဇ, ဝိနာပိ အနေန တဝ ဝစနမေဝ အမှာကံ ဂရု။ **မုဉ္စေမု န** န္တိ မုဉ္စိဿာမိ တေန္တိ ဝဒတိ။

ဝေဇ္ဇ ပန ဝတွာ မဟာသတ္တံ ပေဋ္ဌတော နီဟရိ။ နာဂရာဇာ နိက္ခမိတွာ ပုပ္ဖန္တရံ ပဝိသိတွာ တံ အတ္တဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ မာဏဝကဝဏ္ဏေန အလင်္ကတသရီရော ဟုတွာ ပထဝိံ ဘိန္ဒန္တော ဝိယ နိက္ခန္တော အဋ္ဌာသိ။ သုမနာ အာကာသတော ဩတရိတွာ တဿ သန္တိကေ ဌိတာ။ နာဂရာဇာ အဥ္ဇလိံ ပဂ္ဂယှ ရာဇာနံ နမဿမာနော အဋ္ဌာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၂၅၃. ‘‘မုတ္တော စမ္ပေယျကော နာဂေါ၊ ရာဇာနံ ဧတဒဗ္ရဝိ။
နမော တေ ကာသိရာဇတ္ထု၊ နမော တေ ကာသိဝဍ္ဍန။
အဥ္ဇလိံ တေ ပဂ္ဂဏှာမိ၊ ပဿေယျံ မေ နိဝေသနံ။

၂၅၄. ‘‘အဒ္ဓာ ဟိ ဒုဗ္ဗိဿသမေတမာဟု၊ ယံ မာနုသော ဝိဿသေ အမာနုသမှိ။
သစေ စ မံ ယာစသိ ဧတမတ္ထံ၊ ဒက္ခေမု တေ နာဂ နိဝေသနာနီ’’တိ။

တတ္ထ **ပဿေယျံ မေ နိဝေသန** န္တိ မမ နိဝေသနံ စမ္ပေယျနာဂဘဝနံ ရမဏီယံ ပဿိတဗ္ဗယုတ္တကံ။ တံ တေ အဟံ ဒဿေတုကာမော, တံ သဗလဝါဟနော တွံ အာဂန္တွာ ပဿ, နရိန္ဒာတိ ဝဒတိ။ **ဒုဗ္ဗိဿသ** န္တိ ဒုဝိဿာသနီယံ။ **သစေ စာ**တိ သစေ မံ ယာစသိ, ပဿေယျာမ တေ နိဝေသနာနိ, အပိ စ ခေါ ပန တံ န သဒ္ဒဟာမီတိ ဝဒတိ။

အထ နံ သဒ္ဒဟာပေတုံ သပထံ ကရောန္တော မဟာသတ္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၂၅၅. ‘‘သစေပိ ဝါတော ဂိရိမာဝဟေယျ၊ စန္ဒော စ သုရိယော စ ဆမာ ပတေယျုံ။
သဗ္ဗာ စ နဇ္ဇော ပဋိသောတံ ဝဇေယျုံ၊ န တွေဝဟံ ရာဇ မုသာ ဘဏေယျံ။

၂၅၆. ‘‘နဘံ ဖလေယျ ဥဒဓီပိ သုဿေ၊ သံဝဋ္ဋယေ ဘူတဓရာ ဝသုန္ဓရာ။
သိလုစ္စယော မေရု သမူလမုပ္ပတေ၊ န တွေဝဟံ ရာဇ မုသာ ဘဏေယျ’’န္တိ။

တတ္ထ **သံဝဋ္ဋယေ ဘူတဓရာ ဝသုန္ဓရာ** တိ အယံ ဘူတဓရာတိ စ ဝသုန္ဓရာတိ စ သင်္ချံ ဂတာ မဟာပထဝီ ကိလဥ္ဇံ ဝိယ သံဝေဋ္ဋေယျ။ **သမူလမုပ္ပတေ** တိ ဧဝံ မဟာသိနေရုပဗ္ဗတော သမူလော ဥဋ္ဌာယ ပုရာဏပဏ္ဏံ ဝိယ အာကာသေ ပက္ခန္ဒေယျ။

သော မဟာသတ္တေန ဧဝံ ဝုတ္တေပိ အသဒ္ဒဟန္တော –

၂၅၇. ‘‘အဒ္ဓာ ဟိ ဒုဗ္ဗိဿသမေတမာဟု၊ ယံ မာနုသော ဝိဿသေ အမာနုသမှိ။
သစေ စ မံ ယာစသိ ဧတမတ္ထံ၊ ဒက္ခေမု တေ နာဂ နိဝေသနာနီ’’တိ။ –

ပုနပိ တမေဝ ကထံ ဝတွာ ''တွံ မယာ ကတဂုဏံ ဇာနိတုံ အရဟသိ, သဒ္ဒဟိတုံ ပန ယုတ္တာဘာဝံ တ အယုတ္တဘာဝံ တ အဟံ ဇာနိဿာမီ''တိ ပကာသေန္တော ဣတရံ ကထမာဟ –

၂၅၈. ''တုမှေဟ ခေါတ္တ ဃောရဝိသာ ဥဠာရာ၊ မဟာတေဇာ ခိပ္ပကောပီ စ ဟောထ။
မံကာရဏာ ဗန္ဓနသ္မာ ပမုတ္တော၊ အရဟသိ နော ဇာနိတုယေ ကတာနီ''တိ။

တတ္ထ **ဥဠာရာ**တိ ဥဠာရဝိသာ။ **ဇာနိတုယေ**တိ ဇာနိတုံ။

အထ နံ သဒ္ဒဟာပေတုံ ပုန သပထံ ကရောန္တော မဟာသတ္တော ကထမာဟ –

၂၅၉. ''သော ပစ္စတံ နိရယေ ဃောရရူပေ၊ မာ ကာယိကံ သာတမလတ္ထ ကိဉ္စိ။
ပေဠာယ ဗဒ္ဓော မရဏံ ဥပေတု၊ ယော တာဒိသံ ကမ္မကတံ န ဇာနေ''တိ။

တတ္ထ **ပစ္စတ** န္တိ ပစ္စတု။ **ကမ္မကတ**န္တိ ကတကမ္မံ ဧဝံ ဂုဏကာရကံ တုမှာဒိသံ ယော န ဇာနာတိ, သော ဧဝရူပေ ဟောတူတိ ဝဒတိ။

အထဿ ရာဇာ သဒ္ဒဟိတွာ ထုတိံ ကရောန္တော ကထမာဟ –

၂၆၀. ''သစ္စပ္ပဋိညာ တဝ မေသ ဟောတု၊ အက္ကောဓနော ဟောဟိ အနုပနာဟီ။
သဗ္ဗဉ္စ တေ နာဂကုလံ သုပဏ္ဏာ၊ အဂ္ဂိံဝ ဂိမှေသု ဝိဝဇ္ဇယန္တူ''တိ။

တတ္ထ **တဝ မေသ ဟောတူ**တိ တဝ သော ပဋိညာ သစ္စာ ဟောတု။ **အဂ္ဂိံဝ ဂိမှေသု ဝိဝဇ္ဇယန္တူ** တိ ယထာ မနုဿာ ဂိမှကာလေ သန္တာပံ အနိစ္ဆန္တာ ဇလမာနံ အဂ္ဂိံ ဝိဝဇ္ဇေန္တိ, ဧဝံ ဝိဝဇ္ဇေန္တု ဒူရတောဝ ပရိဟရန္တု။

မဟာသတ္တောပိ ရညော ထုတိံ ကရောန္တော ဣတရံ ကထမာဟ –

၂၆၁. ''အနုကမ္ပသီ နာဂကုလံ ဇနိန္ဒ၊ မာတာ ယထာ သုပ္ပိယံ ဧကပုတ္တံ။
အဟဉ္စ တေ နာဂကုလေန သဒ္ဓိံ၊ ကာဟာမိ ဝေယျာဝစ္စံ ဥဠာရ''န္တိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ နာဂဘဝနံ ဂန္တုကာမော သေနံ ဂမနသဇ္ဇံ ကာတုံ အာဏာပေန္တော ကထမာဟ –

၂၆၂. ''ယောဇေန္တု ဝေ ရာဇရထေ သုစိတ္တေ၊ ကမ္ဗောဇကေ အဿတရေ သုဒန္တေ။
နာဂေ စ ယောဇေန္တု သုဝဏ္ဏကပ္ပနေ၊ ဒက္ခေမု နာဂဿ နိဝေသနာနီ''တိ။

တတ္ထ **ကမ္ဗောဇကေ အဿတရေ သုဒန္တေ** တိ သုသိက္ခိတေ ကမ္ဗောဇရဋ္ဌသမ္ဘဝေ အဿတရေ ယောဇေန္တု။

ဣတရာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓကထာ –

၂၆၃. ''ဘေရီ မုဒိင်္ဂါ ပဏဝ စ သင်္ခါ၊ အဝဇ္ဇယိံသု ဥဂ္ဂသေနဿ ရညော။
ပာယာသိ ရာဇာ ဗဟု သောဘမာနော၊ ပုရက္ခတော နာရိဂဏဿ မဇ္ဈေ''တိ။

တတ္ထ **ဗဟု သောဘမာနော**တိ ဘိက္ခဝေ, ဗာရာဏသိရာဇာ သောဠသဟိ နာရီသဟဿေဟိ ပုရက္ခတော ပရိဝါရိတော တဿ နာရိဂဏဿ မဇ္ဈေ ဗာရာဏသိတော နာဂဘဝနံ ဂစ္ဆန္တော အတိဝိယ သောဘမာနော ပာယာသိ။

တဿ နဂရာ နိက္ခန္တကာလေယေဝ မဟာသတ္တော အတ္တနော အာနုဘာဝေန နာဂဘဝနံ သဗ္ဗရတနမယံ ပာကာရဉ္စ ဒွာရဋ္ဋာလကေ စ ဒိဿမာနရူပေ ကတွာ နာဂဘဝနကမီ မဂ္ဂံ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ မာပေသိ ။ ရာဇာ သပရိသော

တေန မဂ္ဂေန နာဂဘဝနံ ပဝိသိတွာ ရမဏီယံ ဘူမိဘာဂဉ္စ ပါသာဒေ စ အဒ္ဒသ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၆၄. "သုဝဏ္ဏစိတကံ ဘူမိံ, အဒ္ဒက္ခိ ကာသိဝဍ္ဎနော။
သောဝဏ္ဏမယပါသာဒေ, ဝေဠုရိယဖလကတ္ထတေ။

၂၆၅. "သ ရာဇာ ပါဝိသိ ဗျမှံ, စမ္ပေယျဿ နိဝေသနံ။
အာဒိစ္စဝဏ္ဏသန္နိဘံ, ကံသဝိဇ္ဇုပဘဿရံ။

၂၆၆. "နာနာရုက္ခေဟိ သဉ္ဆန္နံ, နာနာဂန္ဓသမီရိတံ။
သော ပါဝေက္ခိ ကာသိရာဇာ, စမ္ပေယျဿ နိဝေသနံ။

၂၆၇. "ပဝိဋ္ဌသ္မိံ ကာသိရညေ, စမ္ပေယျဿ နိဝေသနံ။
ဒိဗ္ဗာ တူရိယာ ပဝဇ္ဇိံသု, နာဂကညာ စ နစ္စိသုံ။

၂၆၈. "တံ နာဂကညာ စရိတံ ဂဏေန, အန္ဝါရုဟိ ကာသိရာဇာ ပသန္နော။
နိသီဒိ သောဝဏ္ဏမယမှိ ပီဌေ, သာပဿယေ စန္ဒနသာရလိတ္တေ"တိ။

တတ္ထ **သုဝဏ္ဏစိတက**န္တိ သုဝဏ္ဏဝါလုကာယ သန္ထတံ။ **ဗျမှ**န္တိ အလင်္ကတနာဂဘဝနံ။ **စမ္ပေယျဿာ**တိ နာဂဘဝနံ ပဝိသိတွာ စမ္ပေယျနာဂရာဇဿ နိဝေသနံ ပါဝိသိ။ **ကံသဝိဇ္ဇုပဘဿရ**န္တိ မေဃမုခေ သဉ္စရဏသုဝဏ္ဏဝိဇ္ဇု ဝိယ ဩဘာသမာနံ။ **နာနာဂန္ဓသမီရိတ**န္တိ နာနာဝိဓေဟိ ဒိဗ္ဗဂန္ဓေဟိ အနုသဉ္စရိတံ။ **စရိတံ ဂဏေနာ**တိ တံ နိဝေသနံ နာဂကညာဂဏေန စရိတံ အနုသဉ္စရိတံ။ **စန္ဒနသာရလိတ္တေ**တိ ဒိဗ္ဗသာရစန္ဒနေန အနုလိတ္တေ။

တတ္ထ နိသိန္နမတ္တဿေဝဿ နာနဂ္ဂရသံ ဒိဗ္ဗဘောဇနံ ဥပနာမေသုံ, တထာ သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ သေသရာဇပရိသာယ စ။ သော သတ္တာဟမတ္တံ သပရိသော ဒိဗ္ဗန္နပါနာဒီနိ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ဒိဗ္ဗေဟိ ကာမဂုဏေဟိ အဘိရမိတွာ သုခသယနေ နိသိန္နော မဟာသတ္တဿ ဝဏ္ဏံ ဝဏ္ဏေတွာ "နာဂရာဇ, တွံ ဧဝရူပံ သမ္ပတ္တိံ ပဟာယ မနုဿလောကေ ဝမ္မိကမတ္ထကေ နိပဇ္ဇိတွာ ကသ္မာ ဥပေါသထဝါသံ ဝသီ"တိ ပုစ္ဆိ။ သောပိဿ ကထေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၆၉. "သော တတ္ထ ဘုတွာ စ အထော ရမိတွာ, စမ္ပေယျကံ ကာသိရာဇာ အဝေါစ။
ဝိမာနသေဋ္ဌာနိ ဣမာနိ တုယှံ, အာဒိစ္စဝဏ္ဏာနိ ပဘဿရာနိ။
နေတာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ၊ ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၀. "တာ ကမ္ဗုကာယူရဓရာ သုဝတ္ထာ, ဝဋ္ဋင်္ဂုလီ တမ္ဗတလူပပန္နာ။
ပဂ္ဂယှ ပါယေန္တိ အနောမဝဏ္ဏာ, နေတာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ။
ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၁. "နဇ္ဇော စ တေမာ ပုထုလောမမစ္ဆာ, အာဋာသကုန္တာဘိရုဒါ သုတိတ္ထာ။
နေတာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ, ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၂. "ကောဉ္စာ မယူရာ ဒိဝိယာ စ ဟံသာ, ဝဂ္ဂုဿရာ ကောကိလာ သမ္ပတန္တိ။
နေတာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ, ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၃. "အမ္ဗာ စ သာလာ တိလကာ စ ဇမ္ဗုယော, ဥဒ္ဒါလကာ ပါဋလိယော စ ဖုလ္လာ။
နေတာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ, ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၄. "ဣမာ စ တေ ပေါက္ခရညော သမန္တတော, ဒိဗ္ဗာ စ ဂန္ဓာ သတတံ ပဝါယန္တိ။
နေတာဒိသံ အတ္ထိ မနုဿလောကေ, ကိံ ပတ္ထယံ နာဂ တပေါ ကရောသိ။

၂၇၅. ‘‘န ပုတ္တဟေတု န ဓနဿ ဟေတု၊ န အာယုနော စာပိ ဇနိန္ဒ ဟေတု။
မနုဿယောနိံ အဘိပတ္ထယာနော၊ တသ္မာ ပရက္ကမ္မ တပေ ကရောမိ’’တိ။

တတ္ထ **တာ**တိ သောဠသသဟဿနာဂကညာယော သန္ဓာယာဟ။ **ကမ္ဗုကာယူရဓရာ** တိ သုဝဏ္ဏာဘရဏဓရာ။ **ဝဋ္ဋင္ဂုလီ**တိ ပဝာဠင်္ကုရသဒိသဝဋ္ဋင္ဂုလီ။ **တမ္ဗတလူပပန္နာ** တိ အဘိရတ္တေဟိ ဟတ္ထပာဒတလေဟိ သမန္နာဂတာ။ **ဟယေန္တိ** တိ ဒိဗ္ဗပာနံ ဥက္ခိပိတွာ တံ ဟယေန္တိ။ **ပုထုလောမမစ္ဆာ** တိ ပုထုလပတ္တေဟိ နာနာမစ္ဆေဟိ သမန္နာဂတာ။ **အာဠာရသကုန္တာဘိရုဒာ** တိ အာဠာရသဋ္ဌာနေဟိ သကုဏေဟိ အဘိရုဒာ။ **သုတိတ္ထာ** တိ သုန္ဒရတိတ္ထာ။ **ဒိဝိယာ စ ဟံသာ**တိ ဒိဗ္ဗဟံသာ စ။ **သမ္ပတန္တိ** တိ မနုညရဝံ ရဝန္တာ ရုက္ခတော ရုက္ခံ သမ္ပတန္တိ။ **ဒိဗ္ဗာ စ ဂန္ဓာ** တိ တာသု ပောက္ခရဏီသု သတတံ ဒိဗ္ဗဂန္ဓာ ဝာယန္တိ။ **အဘိပတ္ထယာနော** တိ ပတ္ထယန္တော ဝိစရာမိ။ **တသ္မာ** တိ တေန ကာရဏေန ပရက္ကမ္မ ဝီရိယံ ပဂ္ဂဟေတွာ တပေ ကရောမိ, ဥပောသထံ ဥပဝသာမီတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ရာဇာ အာဟ –

၂၇၆. ‘‘တွံ လောဟိတက္ခော ဝိဟတန္တရံသော၊ အလင်္ကတော ကပ္ပိတကေသမဿု။
သုရောသိတော လောဟိတစန္ဒနေန၊ ဂန္ဓဗ္ဗရာဇာဝ ဒိသာ ပဘာသသိ။

၂၇၇. ‘‘ဒေဝိဒ္ဓိပတ္တောသိ မဟာနုဘာဝေါ၊ သဗ္ဗေဟိ ကာမေဟိ သမင်္ဂိဘူတော။
ပုစ္ဆာမိ တံ နာဂရာဇေတမတ္ထံ၊ သေယျော ဣတော ကေန မနုဿလောကော’’တိ။

တတ္ထ **သုရောသိတော**တိ သုဝိလိတ္တော။

အထဿ အာစိက္ခန္တော နာဂရာဇာ အာဟ –

၂၇၈. ‘‘ဇနိန္ဒ နာညတြ မနုဿလောကာ၊ သုဒ္ဓီဝ သံဝိဇ္ဇတိ သံယမော တ။
အဟဉ္စ လဒ္ဓာန မနုဿယောနိံ၊ ကာဟာမိ ဇာတိမရဏဿ အန္တ’’န္တိ။

တတ္ထ **သုဒ္ဓီ တ** တိ မဟာရာဇ, အညတြ မနုဿလောကာ အမတမဟာနိဗ္ဗာနသင်္ခာတာ သုဒ္ဓိ တ သီလသံယမော တ နတ္ထိ။ **အန္တ** န္တိ မနုဿယောနိံ လဒ္ဓာ ဇာတိမရဏဿ အန္တံ ကရိဿာမီတိ တပေ ကရောမီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ အာဟ –

၂၇၉. ‘‘အဒ္ဓာ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊ ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
နာရိယော စ ဒိသွာန တုဝဉ္စ နာဂ၊ ကာဟာမိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနီ’’တိ။

တတ္ထ **နာရိယော စာ**တိ ဣမာ တဝ နာဂကညာယော စ တုဝဉ္စ ဒိသွာ ဗဟူနိ ပုညာနိ ကရိဿာမီတိ ဝဒတိ။

အထ နံ နာဂရာဇာ အာဟ –

၂၈၀. ‘‘အဒ္ဓာ ဟဝေ သေဝိတဗ္ဗာ သပညာ၊ ဗဟုဿုတာ ယေ ဗဟုဌာနစိန္တိနော။
နာရိယော စ ဒိသွာန မမဉ္စ ရာဇ၊ ကရောဟိ ပုညာနိ အနပ္ပကာနီ’’တိ။

တတ္ထ **ကရောဟီ**တိ ကရေယျာသိ, မဟာရာဇာတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ဥဂ္ဂသေနော ဂန္တုကာမော ဟုတွာ ‘‘နာဂရာဇ, စိရံ ဝသိမှာ, ဂမိဿာမာ’’တိ အာပုစ္ဆိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော ‘‘တေန ဟိ မဟာရာဇ, ယာဝဒိစ္ဆကံ ဓနံ ဂဏှာဟီ’’တိ ဓနံ ဒဿေန္တော အာဟ –

၂၈၁. ‘‘ဣဒဉ္စ မေ ဇာတရူပံ ပဟူတံ၊ ရာသီ သုဝဏ္ဏဿ စ တာလမတ္တာ။
ဣတော ဟရိတွာန သုဝဏ္ဏဃရာနိ၊ ကရဿု ရူပိယပာကာရံ ကရောန္တု။

၂၈၂. ‘‘မုတ္တာ စ တဟသဟဿာနိ ပဥ္စ၊ ဝေဠုရိယမိဿာနိ ဣတော ဟရိတွာ။
အန္တေပုရေ ဘူမိယံ သန္ထရန္တု၊ နိက္ကဒ္ဒမာ ဟောဟိတိ နီရဇာ စ။

၂၈၃. ‘‘ဧတာဒိသံ အာဝသ ရာဇသေဋ္ဌ၊ ဝိမာနသေဋ္ဌံ ဗဟု သောဘမာနံ။
ဗာရာဏသိံ နဂရံ ဣဒ္ဓံ ဖီတံ၊ ရဇ္ဇဉ္စ ကာရေဟိ အနောမပညာ’’တိ။

တတ္ထ **ရာသီ**တိ တေသု တေသု ဌာနေသု တာလပမာဏာ ရာသိယော။ **သုဝဏ္ဏဃရာနီ**တိ သုဝဏ္ဏဂေဟာနိ။ **နိက္ကဒ္ဒမာ**တိ ဧဝံ တေ အန္တေပုရေ ဘူမိ နိက္ကဒ္ဒမာ စ နီရဇာ စ ဘဝိဿတိ။ **ဧတာဒိသ**န္တိ ဧဝရူပံ သုဝဏ္ဏမယံ ရဇတဟာကာရံ မုတ္တာဝေဠုရိယသန္ထတဘူမိဘာဂံ။ **ဖီတ**န္တိ ဖီတံ ဗာရာဏသိနဂရဉ္စ အာဝသ။ **အနောမပညာ**တိ အလာမကပညာ။

ရာဇာ တဿ ကထံ သုတွာ အဓိဝါသေသိ။ အထ မဟာသတ္တော နာဂဘဝနေ ဘေရိံ စရာပေသိ ‘‘သဗ္ဗာ ရာဇပရိသာ ယာဝဒိစ္ဆကံ ဟိရညသုဝဏ္ဏာဒိကံ ဓနံ ဂဏှန္တူ’’တိ။ ရညော စ အနေကေဟိ သကဋသတေဟိ ဓနံ ပေသေသိ။ ရာဇာ မဟန္တေန ယသေန နာဂဘဝနာ နိက္ခမိတွာ ဗာရာဏသိမေဝ ဂတော။ တတော ပဋ္ဌာယ ကိရ ဇမ္ဗုဒီပတလံ သဟိရညံ ဇာတံ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘ဧဝံ ပောရာဏကပဏ္ဍိတာ နာဂသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ ဥပောသထဝါသံ ဝသိံသူ’’တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ အဟိတုဏ္ဍိကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, သုမနာ ရာဟုလမာတာ, ဥဂ္ဂသေနော သာရိပုတ္တော, စမ္ပေယျနာဂရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

စမ္ပေယျဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

[၅၀၇] ၁၁. မဟာပလောဘနဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဗ္ရဟ္မလောကာ စဝိတွာန တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိသုဒ္ဓသံကိလေသံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ ဣဓ ပန သတ္ထာ ‘‘ဘိက္ခု မာတုကာမော နာမေသ ဝိသုဒ္ဓသတ္တေပိ သံကိလိဋ္ဌေ ကရောတီ’’တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယန္တိ **စူဠပလောဘနေ** (ဇာ. ၁.၃.၃၇ အာဒယော) ဝုတ္တနယေနေဝ အတီတဝတ္ထု ဝိတ္ထာရိတဗ္ဗံ။ တဒါ ပန မဟာသတ္တော ဗ္ရဟ္မလောကာ စဝိတွာ ကာသိရညော ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရော နာမ အဟောသိ။ ဣတ္ထီနံ ဟတ္ထေ န သဏ္ဌာတိ, ပုရိသဝေသေန နံ ထညံ ပာယေန္တိ, ဈာနာဂာရေ ဝသတိ, ဣတ္ထိယော န ပဿတိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ စတဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၂၈၄. ‘‘ဗ္ရဟ္မလောကာ စဝိတွာန၊ ဒေဝပုတ္တော မဟိဒ္ဓိကော။
ရညော ပုတ္တော ဥဒပါဒိ၊ သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသု။

၂၈၅. ‘‘ကာမာ တ ကာမသညာ တ၊ ဗ္ရဟ္မလောကေ န ဝိဇ္ဇတိ။
သွာဿု တာယေဝ သညာယ၊ ကာမေဟိ ဝိဇိဂုစ္ဆထ။

၂၈၆. ‘‘တဿ စန္တေပုရေ အာသိ၊ ဈာနာဂာရံ သုမာပိတံ။
သော တတ္ထ ပဋိသလ္လီနော၊ ဧကော ရဟသိ ဈာယထ။

၂၈၇. ‘‘သ ရာဇာ ပရိဒေဝေသိ၊ ပုတ္တသောကေန အဋ္ဋိတော။
ဧကပုတ္တော စယံ မယှံ၊ န စ ကာမာနိ ဘုဉ္ဇတီ’’တိ။

တတ္ထ **သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိသူ** တိ သဗ္ဗကာမာနံ သမိဒ္ဓိသု သမ္ပတ္တီသု ဌိတဿ ရညော ပုတ္တော ဟုတွာ ဧကော ဒေဝပုတ္တော နိဗ္ဗတ္တိ။ **သွာဿု** တိ သော ကုမာရော။ **တာယေဝာ**တိ တာယ ဗ္ရဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတာယ ဈာန သညာယ ဧဝ။ **သုမာပိတ**န္တိ ပိတရာ သုဋ္ဌု မနာပံ ကတွာ မာပိတံ။ **ရဟသိ ဈာယထာ**တိ မာတုကာမံ အပဿန္တော ဝသိ။ **ပရိဒေဝေသီ**တိ ဝိလပိ။

ပဉ္စမာ ရညော ပရိဒေဝနဂါထာ –

၂၈၈. “ကော နု ခွေတ္ထ ဥပါယော သော၊ ကော တ ဇာနာတိ ကိဉ္စနံ။
ယော မေ ပုတ္တံ ပလောဘေယျ၊ ယထာ ကာမာနိ ပတ္ထယေ”တိ။

တတ္ထ **ကော နု ခွေတ္ထ ဥပါယော** တိ ကော နု ခော ဧတ္ထ ဧတဿ ကာမာနံ ဘုဉ္ဇနဥပါယော။ “ကော နု ခော ဣဓုပါယော သော”တိပိ ပါဌော, အဋ္ဌကထာယံ ပန “ကော နု ခော ဧတံ ဥပဝသိတွာ ဥပလာပနကာရဏံ ဇာနာတီ”တိ ဝုတ္တံ။ **ကော တ ဇာနာတိ ကိဉ္စန** န္တိ ကော တ ဧတဿ ပလိဗောဓကာရဏံ ဇာနာတီတိ အတ္ထော။

တတော ပရံ ဒိယဍ္ဎဂါထာ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ –

၂၈၉. “အဟု ကုမာရီ တတ္ထေဝ၊ ဝဏ္ဏရူပသမာဟိတာ။
ကုသလာ နစ္စဂီတဿ၊ ဝါဒိတေ စ ပဒက္ခိဏာ။

၂၉၀. “သာ တတ္ထ ဥပသင်္ကမ္မ၊ ရာဇာနံ ဧတဒဗြဝိ”တိ။
တတ္ထ **အဟူ**တိ ဘိက္ခဝေ, တတ္ထေဝ အန္တေပုရေ စူဠနာဋကာနံ အန္တရေ ဧကာ တရုဏကုမာရိကာ အဟောသိ။ **ပဒက္ခိဏာ** တိ သုသိက္ခိတာ။

“အဟံ ဧတံ ပလောဘေယျံ၊ သစေ ဘတ္တာ ဘဝိဿတီ”တိ။ –

ဥပဍ္ဎဂါထာ ကုမာရိကာယ ဝုတ္တာ။

တတ္ထ **သစေ ဘတ္တာ** တိ သစေ ဧသ မယှံ ပတိ ဘဝိဿတီတိ။

၂၉၁. “တံ တထာဝါဒိနိံ ရာဇာ၊ ကုမာရိံ ဧတဒဗြဝိ။
တွညေဝ နံ ပလောဘေဟိ၊ တဝ ဘတ္တာ ဘဝိဿတီတိ။

တတ္ထ **တဝ ဘတ္တာ** တိ တဝေသ ပတိ ဘဝိဿတိ, တွညေဝ တဿ အဂ္ဂမဟေသီ ဘဝိဿသိ, ဂစ္ဆ နံ ပလောဘေဟိ, ကာမရသံ ဇာနာပေဟီတိ။

ဧဝံ ဝတွာ ရာဇာ “ဣမိဿာ ကိရ ဩကာသံ ကရောန္တူ”တိ ကုမာရဿ ဥပဋ္ဌာကာနံ ပေသေသိ။ သာ ပစ္စူသကာလေ ဝီဏံ အာဒါယ ဂန္တွာ ကုမာရဿ သယနဂဗ္ဘဿ ဗဟိ အဝိဒူရေ ဌတွာ အဂ္ဂနခေဟိ ဝီဏံ ဝါဒေန္တီ မဓုရဿရေန ဂါယိတွာ တံ ပလောဘေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၉၂. “သာ စ အန္တေပုရံ ဂန္တွာ၊ ဗဟိ ကာမုပသံဟိတံ။
ဟဒယင်္ဂမာ ပေမနီယာ၊ စိတြာ ဂါထာ အဘာသထ။

၂၉၃. “တဿာ စ ဂါယမာနာယ၊ သဒ္ဒံ သုတွာန နာရိယာ။
ကာမစ္ဆန္ဒဿ ဥပ္ပဇ္ဇိ၊ ဇနံ သော ပရိပုစ္ဆထ။

၂၉၄. “ကဿေသော သဒ္ဒော ကော ဝါ သော၊ ဘဏာတိ ဥစ္စာဝစံ ဗဟုံ။
ဟဒယင်္ဂမံ ပေမနီယံ၊ အဟော ကဏ္ဏသုခံ မမ။

၂၉၅. “ဧသာ ခော ပမဒါ ဒေဝ၊ ခိဍ္ဍာ ဧသာ အနပ္ပိကာ။
သစေ တွံ ကာမေ ဘုဉ္ဇေယျ၊ ဘိယျော ဘိယျော ဆာဒေယျု တံ။

၂၉၆. “ဣင်္ဃ အာဂစ္ဆတောရေန၊ အဝိဒူရမှိ ဂါယတု။
အဿမဿ သမီပမှိ၊ သန္တိကေ မယှ ဂါယတု။

၂၉၇. “တိရောကုဋ္ဋမှိ ကယိတွာ၊ ဈာနာဂါရမှိ ပါဝိသိ။
ဗန္ဓိ နံ အနုပုဗ္ဗေန၊ အာရညမိဝ ကုဉ္ဇရံ။

၂၉၈. “တဿ ကာမရသံ ဉတွာ၊ ဣဿာဓမ္မော အဇာယထ။
‘အဟမေဝ ကာမေ ဘုဉ္ဇေယျံ၊ မာ အညော ပုရိသော အဟု’။

၂၉၉. “တတော အသိံ ဂဟေတွာန၊ ပုရိသေ ဟန္တုံ ဥပက္ကမိ။
အဟမေဝေကော ဘုဉ္ဇိဿံ၊ မာ အညော ပုရိသော သိယာ။

၃၀၀. “တတော ဇာနပဒါ သဗ္ဗေ၊ ဝိက္ကန္ဒိံသု သမာဂတာ။
ပုတ္တော တျာယံ မဟာရာဇ၊ ဇနံ ဟေဌေတျူဒူသကံ။

၃၀၁. “တဉ္စ ရာဇာ ဝိဝါဟေသိ၊ သမှာ ရဋ္ဌာ စ ခတ္တိယော။
ယာဝတာ ဝိဇိတံ မယှံ၊ န တေ ဝတ္ထဗ္ဗ တာဝဒေ။

၃၀၂. “တတော သော ဘရိယမာဒါယ၊ သမုဒ္ဒံ ဥပသင်္ကမိ။
ပဏ္ဏသာလံ ကရိတွာန၊ ဝနမုဉ္ဆာယ ပါဝိသိ။

၃၀၃. “အထေတ္ထ ဣသိ မာဂစ္ဆိ၊ သမုဒ္ဒံ ဥပရူပရိ။
သော တဿ ဂေဟံ ပါဝေက္ခိ၊ ဘတ္တကာလေ ဥပဋ္ဌိတေ။

၃၀၄. “တဉ္စ ဘရိယာ ပလောဘေသိ၊ ပဿ ယာဝ သုဒါရုဏံ။
စုတော သော ဗြဟ္မစရိယမှာ၊ ဣဒ္ဓိယာ ပရိဟာယထ။

၃၀၅. “ရာဇပုတ္တော စ ဥဉ္ဆာတော၊ ဝနမူလဖလံ ဗဟုံ။
သာယံ ကာဇေန အာဒါယ၊ အဿမံ ဥပသင်္ကမိ။

၃၀၆. “ဣသီ စ ခတ္တိယံ ဒိသွာ၊ သမုဒ္ဒံ ဥပသင်္ကမိ။
‘ဝေဟာယသံ ဂမိဿ’န္တိ၊ သီဒတေ သော မဟဏ္ဏဝေ။

၃၀၇. “ခတ္တိယော စ ဣသိံ ဒိသွာ၊ သီဒမာနံ မဟဏ္ဏဝေ။
တဿေဝ အနုကမ္ပာယ၊ ဣမာ ဂါထာ အဘာသထ။

၃၀၈. “အဘိဇ္ဇမာနေ ဝါရိသ္မိံ၊ သယံ အာဂမ္မ ဣဒ္ဓိယာ။
မိဿီဘာဝိတ္ထိယာ ဂန္တွာ၊ သံသီဒသိ မဟဏ္ဏဝေ။

၃၀၉. “အာဝဋ္ဋနီ မဟာမာယာ၊ ဗြဟ္မစရိယဝိကောပနာ။
သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာန၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ။

၃၁၀. “အနလာ မုဒုသမ္ဘာသာ၊ ဒုပ္ပူရာ တာ နဒီသမာ။
သီဒန္တိ နံ ဝိဒိတွာန၊ အာရကာ ပရိဝဇ္ဇယေ။

၃၁၁. “ယံ ဧတာ ဥပသေဝန္တိ၊ ဆန္ဒသာ ဝါ ဓနေန ဝါ။
ဇာတဝေဒေါဝ သံ ဌာနံ၊ ခိပ္ပံ အနုဒဟန္တိ တံ။

၃၁၂. “ခတ္တိယဿ ဝစော သုတွာ၊ ဣသိဿ နိဗ္ဗိဒါ အဟု။
လဒ္ဓာ ပေါရာဏကံ မဂ္ဂံ၊ ဂစ္ဆတေ သော ဝိဟာယသံ။

၃၁၃. “ခတ္တိယော စ ဣသိံ ဒိသွာ၊ ဂစ္ဆမာနံ ဝိဟာယသံ။

သံဝေဂံ အလဘိ ဓီရော၊ ပဗ္ဗဇ္ဇံ သမရောစယိ။

၃၁၄. “တတော သော ပဗ္ဗဇိတွာန၊ ကာမရာဂံ ဝိရာဇယိ။
ကာမရာဂံ ဝိရာဇေတွာ၊ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟူ”တိ။

တတ္ထ **အန္တေပုရေ**တိ ကုမာရဿ ဝသနဋ္ဌာနံ။ **ဗဟူ**တိ ဗဟုံ နာနပ္ပကာရံ။ **ကာမုပသံဟိတ**န္တိ ကာမနိဿိတံ ဂီတံ ပဝတ္တယမာနာ။ **ကာမစ္ဆန္ဒဿ**ာတိ အဿ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရဿ ကာမစ္ဆန္ဒော ဥပ္ပဇ္ဇိ။ **ဇန**န္တိ အတ္တနော သန္တိကာဝစရံ ပရိစာရိကဇနံ။ **ဥစ္စာဝစ**န္တိ ဥဂ္ဂတဉ္စ အနုဂ္ဂတဉ္စ။ **ဘုဉ္ဇေယျာ**တိ သစေ ဘုဉ္ဇေယျာသိ။ **ဆာဒေယျု တ**န္တိ ဧတေ ကာမာ နာမ တဝ ရုစ္စေယျုံ။ သော “ပမအ”တိ ဝစနံ သုတွာ တုဏှီ အဟောသိ။ ဣတရာ ပုနဒိဝသေပိ ကယိ။ ဧဝံ ကုမာရော ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ တဿာ အာဂမနံ ရောစေန္တော ပရိစာရိကေ အာမန္တေတွာ **“ဣတ္ထာ”** တိ ကထမာဟ။

တိရောကုဋ္ဋမှိ တိ သယနဂဗ္ဘကုဋ္ဋဿ ဗဟိ။ **မာ အညော**တိ အညော ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ပုရိသော နာမ မာ သိယာ။ **ဟန္တ္ဝ ဥပက္ကမိ** တိ အန္တရဝီထိံ ပြတိရိတွာ မာရေတုံ အာရဘိ။ **ဝိကန္ဒိံသု** တိ ကုမာရေန ကတိပယေသု ပုရိသေသု ပဟတေသု ပုရိသာ ပလာယိတွာ ဂေဟာနိ ပဝိသိံသု။ သော ပုရိသေ အလဘန္တော ထောကံ ဝိဿမိ။ တသ္မိံ ခဏေ ရာဇင်္ဂဏေ သန္နိပတိတွာ ဥပက္ကောသိံသု။ **ဇနံ ဟေဌေတ္ဝာ ဒူသက** န္တိ နိရပရာဓံ ဇနံ ဟေဌေတိ, တံ ဂဏှာဟာ ပေထာတိ ဝဒိံသု။ ရာဇာ ဥပာယေန ကုမာရံ ဂဏှာပေတွာ “ဣမဿ ကိံ ကတ္တဗ္ဗ”န္တိ ပုစ္ဆိ။ “ဒေဝ, အညံ နတ္ထိ, ဣမံ ပန ကုမာရံ တာယ ကုမာရိကာယ သဒ္ဓိံ ရဋ္ဌာ ပဗ္ဗာဇေတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဝုတ္တေ တထာ အကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ **“တဉ္စ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဝိတပေသီ**တိ ပဗ္ဗာဇေသိ။ **န တေ ဝတ္ထဗ္ဗ တာဝဒေ** တိ ယတ္ထ တကံ မယှံ ဝိဇိတံ, တတ္ထကေ တယာ န ဝတ္ထဗ္ဗံ။ **ဥဇ္ဈာယာ** တိ ဖလာဖလတ္ထာယ။

တသ္မိံ ပန ဝနံ ပဝိဋ္ဌေ ဣတရာ ယံ တတ္ထ ပစိတဗ္ဗယုတ္တကံ အတ္ထိ, တံ ပစိတွာ တဿာဂမနံ ဩလောကေန္တီ ပဏ္ဏသာလဒွာရေ နိသီဒတိ။ ဧဝံ ကာလေ ဂစ္ဆန္တေ ကေဒိဝသံ အန္တရဒီပကတာသီ ကောေ ဣဒ္ဓိမန္တတာပသော အဿမပဒတော နိက္ခမိတွာ မဏိဖလကံ ဝိယ ဥဒကံ မဒ္ဒမာနော ဝ အာကာသေ ဥပ္ပတိတွာ ဘိက္ခာစာရံ ဂစ္ဆန္တော ပဏ္ဏသာလာယ ဥပရိဘာဂံ ပတွာ ဓူမံ ဒိသွာ “ဣမသ္မိံ ဌာနေ မနုဿာ ဝသန္တိ မညေ”တိ ပဏ္ဏသာလဒွာရေ ဩတရိ။ သာ တံ ဒိသွာ နိသီဒာပေတွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တာ ဟုတွာ ဣတ္ထိကုတ္တံ ဒဿေတွာ တေန သဒ္ဓိံ အနာစာရံ အစရိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ **“အထေတ္ထ”** တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဣသိ မာဂစ္ဆိ** တိ ဣသိ အာဂစ္ဆိ။ **သမုဒ္ဒံ ဥပရူပရီ**တိ သမုဒ္ဒဿ မတ္ထကမတ္ထကေန။ **ပဿ ယာဝ သုအရုဏ** န္တိ ပဿထ, ဘိက္ခဝေ, တာယ ကုမာရိကာယ ယာဝ သုအရုဏံ ကမ္မံ ကတန္တိ အတ္ထော။

သာယန္တိ သာယန္ဟသမယေ။ **ဒိသွာ**တိ တံ ဝိဇဟိတုံ အသက္ကောန္တော သကလဒိဝသံ တတ္ထေဝ ဟုတွာ သာယန္ဟသမယေ ရာဇပုတ္တံ အာဂတံ ဒိသွာ ပလာယိတုံ “ဝေဟာယသံ ဂမိဿ”န္တိ ဥပ္ပတနာကာရံ ကရောန္တော ပတိတွာ မဟဏ္ဏဝေ သီဒတိ။ **ဣသိံ ဒိသွာ**တိ အနုဗန္ဓမာနော ဂန္တွာ ပဿိတွာ။ **အနုကမ္ပာယာ** တိ သစာယံ ဘူမိယာ အာဂတော အဘဝိဿ, ပလာယိတွာ အရညံ ပဝိသေယျ, အာကာသေန အာဂတော ဘဝိဿတိ, တသ္မာ သမုဒ္ဒေ ပတိတောပိ ဥပ္ပတနာကာရမေဝ ကရောတီတိ အနုကမ္ပံ ဥပ္ပာဒေတွာ တဿေဝ အနုကမ္ပာယ အဘာသထ။ တာသံ ပန ကထာနံ အတ္ထော တိကနိပာတေ ဝုတ္တောယေဝ။ **နိဗ္ဗိဒာ အဟူ** တိ ကာမေသု နိဗ္ဗေဒော ဇာတော။ **ဟေရာဏကံ မဂ္ဂ** န္တိ ပုဗ္ဗေ အဓိဂတံ ဈာနဝိသေသံ။ **ပဗ္ဗဇိတွာန** တိ တံ ဣတ္ထိံ မနုဿာဝာသံ နေတွာ နိဝတ္တိတွာ အရညေ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ ကာမရာဂံ ဝိရာဇယိ, ဝိရာဇေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသီတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, မာတုကာမံ ပဋိစ္စ ဝိသုဒ္ဓသတ္တာပိ သံကိလိဿန္တီ”တိ ဝတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ဥက္ကဏ္ဌိတဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပတွာ။ တဒာ အနိတ္ထိဂန္ဓကုမာရော အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

မဟာပလောဘနဇာတကဝဏ္ဏနာ ဧကာဒသမာ။

[၅၀၈] ၁၂. ပဉ္စပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ

၃၁၅-၃၃၆. ပဥ္စပဏ္ဍိတဇာတကံ မဟာဥမင်္ဂေ အာဝိ ဘဝိဿတိ။

[၅၀၉] ၁၃. ဟတ္ထိပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဥ္စပဏ္ဍိတဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယသမတ္တာ။

စိရဿံ ဝတ ပဿာမာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္ထာ "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝါ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဧသုကာရီ နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ တဿ ပုရောဟိတော ဒဟရကာလတော ပဋ္ဌာယ ပိယသဟာယော။ တေ ဥဘောပိ အပုတ္တကာ အဟေသုံ။ တေ ဧကဒိဝသံ သုခသယနေ နိသိန္နာ မန္တယိံသု "အမှာကံ ဣဿရိယံ မဟန္တံ, ပုတ္တော တ ဓီတာ တ နတ္ထိ, ကိံ နု ခော ကတ္တဗ္ဗ"န္တိ။ တတော ရာဇာ ပုရောဟိတံ အာဟ – "သမ္မ, သစေ တဝ ဂေဟေ ပုတ္တော ဇာယိဿတိ, မမ ရဇ္ဇဿ သာမိကော ဘဝိဿတိ, သစေ မမ ပုတ္တော ဇာယိဿတိ, တဝ ဂေဟေ ဘောဂါနံ သာမိကော ဘဝိဿတီ"တိ။ ဧဝံ ဥဘောပိ အညမညံ သင်္ဂရိံသု။

အထေကဒိဝသံ ပုရောဟိတော ဘောဂဂါမံ ဂန္တွာ အာဂမနကာလေ ဒက္ခိဏဒွါရေန နဂရံ ပဝိသန္တော ဗဟိနဂရေ ဧကံ ဗဟုပုတ္တိကံ နာမ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိံ ပဿိ။ တဿာ သတ္တ ပုတ္တာ သဗ္ဗေဝ အရောဂါ, ဧကော ပစနဘာဇနကပလ္လံ ဂဏှာတိ, ဧကော သယနကဋသာရကံ, ဧကော ပုရတော ဂစ္ဆတိ, ဧကော ပစ္ဆတော, ဧကော အင်္ဂုလိံ ဂဏှာတိ, ဧကော အင်္ကေ နိသိန္နော, ဧကော ခန္ဓေ။ အထ နံ ပုရောဟိတော ပုစ္ဆိ "ဘဒ္ဒေ, ဣမေသံ ဒါရကာနံ ပိတာ ကုဟိ"န္တိ? "သာမိ, ဣမေသံ ပိတာ နာမ နိဗဒ္ဓော နတ္ထီ"တိ။ "ဧဝရူပေ သတ္တ ပုတ္တေ ကိန္တိ ကတွာ အလတ္ထာ"တိ? သာ အညံ ဂဟဏံ အပဿန္တီ နဂရဒွါရေ ဌိတံ နိဂြောဓရုက္ခံ ဒဿေတွာ "သာမိ ဧတသ္မိံ နိဂြောဓေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယ သန္တိကေ ပတ္ထေတွာ လဘိံ, ဧတာယ မေ ပုတ္တာ ဒိန္နာ"တိ အာဟ။ ပုရောဟိတော "ဧတေန ဟိ ဂစ္ဆ တွံ"န္တိ ရထာ ဩရုယှ နိဂြောဓမူလံ ဂန္တွာ သာခာယ ဂဟေတွာ စာလေတွာ "အမ္ဘော ဒေဝတေ, တွံ ရညော သန္တိကာ ကိံ နာမ န လဘသိ, ရာဇာ တေ အနုသံဝစ္ဆရံ သဟဿံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဗလိကမ္မံ ကရောတိ, တဿ ပုတ္တံ န ဒေသိ, ဧတာယ ဒုဂ္ဂတိတ္ထိယာ တဝ ကော ဥပကာရော ကတော, ယေနဿာ သတ္တ ပုတ္တေ အဒါသိ။ သစေ အမှာကံ ရညော ပုတ္တံ န ဒေသိ, ဣတော တံ သတ္တမေ ဒိဝသေ သမူလံ ဆိန္ဒာပေတွာ ခဏ္ဍာခဏ္ဍိကံ ကာရေဿာမီ"တိ ရုက္ခဒေဝတံ တဇ္ဇေတွာ ပက္ကာမိ။ သော ဧတေန နိယာမေနေဝ ပုနဒိဝသေပီတိ ပဋိပာဋိယာ ဆ ဒိဝသေ ကထေသိ။ ဆဋ္ဌေ ပန ဒိဝသေ သာခာယ ဂဟေတွာ "ရုက္ခဒေဝတေ အဇ္ဇေကရတ္တိမတ္တကမေဝ သေသံ, သစေ မေ ရညော ပုတ္တံ န ဒေသိ, သွေ တံ နိဋ္ဌာပေဿာမီ"တိ အာဟ။

ရုက္ခဒေဝတာ အာဝဇ္ဇေတွာ တံ ကာရဏံ တထတော ဉတွာ "အယံ ဗြာဟ္မဏော ပုတ္တံ အလဘန္တော မမ ဝိမာနံ နာသေဿတိ, ကေန နု ခော ဥပါယေန တဿ ပုတ္တံ အတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ စတုန္နံ မဟာရာဇာနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ တေ "မယံ တဿ ပုတ္တံ အတုံ န သက္ခိဿာမာ"တိ ဝဒိံသု။ အဋ္ဌဝီသတိယက္ခသေနာပတီနံ သန္တိကံ အဂမာသိ, တေပိ တထေဝ တဟံသု။ သက္ကဿ ဒေဝရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ ကထေသိ။ သောပိ "လဘိဿတိ နု ခော ရာဇာ အနုစ္ဆဝိကေ ပုတ္တေ, ဥဒါဟု နော"တိ ဥပဓာရေန္တော ပုညဝန္တေ စတ္တာရော ဒေဝပုတ္တေ ပဿိ။ တေ ကိရ ပုရိမဘဝေ ဗာရာဏသိယံ ပေသကာရာ ဟုတွာ တေန ကမ္မေန လဒ္ဓကံ ပဉ္စကောဋ္ဌာသံ ကတွာ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသေ ပရိဘုဉ္ဇိံသု. ပဉ္စမံ ဂဟေတွာ ဧကတောဝ အနံ အဒံသု။ တေ တတော စုတာ တာဝတိံသဘဝနေ နိဗ္ဗတ္တိံသု, တတော ယာမဘဝနေတိ ဧဝံ အနုလောမပဋိလောမံ ဆသု ဒေဝလောကေသု သမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တာ ဝိစရန္တိ။ တဒါ ပန နေသံ တာဝတိံသဘဝနတော စဝိတွာ ယာမဘဝနံ ဂမနတရော ဟောတိ။ သက္ကော တေသံ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပက္ကောသိတွာ "မာရိသာ, တုမှေဟိ မနုဿလောကံ ဂန္တုံ ဝဋ္ဋတိ, ဧသုကာရီရညော အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တထာ"တိ အာဟ။ တေ တဿ ဝစနံ သုတွာ "သာဓု ဒေဝ, ဂမိဿာမ, န ပနမှာကံ ရာဇကုလေနတ္ထော, ပုရောဟိတဿ ဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒဟရကာလေယေဝ ကာမေ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိဿာမာ"တိ ဝဒိံသု။ သက္ကော "သာဓူ"တိ တေသံ ပဋိညံ ဂဟေတွာ အာဂန္တွာ ရုက္ခဒေဝတာယ တမတ္ထံ အာရောစေသိ။ သာ တုဋ္ဌမာနသာ သက္ကံ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ဝိမာနမေဝ ဂတာ။

ပုရောဟိတောပိ ပုနဒိဝသေ ဗလဝပုရိသေ သန္နိပာတာပေတွာ တသိဖရသုအာဒီနိ ကဟာပေတွာ ရုက္ခမူလံ ဂန္တွာ ရုက္ခသာခာယ ဂဟေတွာ "အမ္ဘော ဒေဝတေ, အဇ္ဇ မယှံ တံ ယာစန္တဿ သတ္တမော ဒိဝသော, ဣဒါနိ တေ နိဋ္ဌာန ကာလော"တိ အာဟ။ တတော ရုက္ခဒေဝတာ မဟန္တေနာနုဘာဝေန ခန္ဓဝိဝရတော နိက္ခမိတွာ မဓုရသရေန တံ အာမန္တေတွာ 'ဗြာဟ္မဏ, တိဋ္ဌတု ဧကော ပုတ္တော, စတ္တာရော တေ ပုတ္တေ ဒဿာမီ"တိ အာဟ။ "မမ ပုတ္တေနတ္ထော နတ္ထိ, အမှာကံ ရညော ပုတ္တံ ဒေဟီ"တိ။ "တုယှံဟံယေဝ ဒေမီ"တိ။ "တေန ဟိ မမ ဒွေ, ရညော ဒွေ ဒေဟီ"တိ။ "ရညော န ဒေမိ, စတ္တာရောပိ တုယှမေဝ ဒမ္မိ, တယာ စ လဒ္ဓမတ္တာဝ ဘဝိဿန္တိ, အကရေ ပန အဋ္ဌတွာ ဒဟရကာလေယေဝ ပဗ္ဗဇိဿန္တီ"တိ။ "တွံ မေ ကေဝလံ ပုတ္တေ ဒေဟိ, အပဗ္ဗဇနကာရဏံ ပန အမှာကံ ဘာရော"တိ။ သာ တဿ ပုတ္တဝရံ ဒတွာ အတ္တနော ဘဝနံ ပာဝိသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ ဒေဝတာယ သက္ကာရော မဟာ အဟောသိ။

ဇေဋ္ဌကဒေဝပုတ္တော စဝိတွာ ပုရောဟိတဿ ဗြာဟ္မဏိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ။ တဿ နာမဂ္ဂဟဏဒိဝသေ "ဟတ္ထိပါလော"တိ နာမံ ကတွာ အပဗ္ဗဇနတ္ထာယ ဟတ္ထိဂောပကေ ပဋိစ္စာပေသုံ။ သော တေသံ သန္တိကေ ဝဍ္ဎတိ။ တဿ ပဒသာ ဂမနကာလေ ဒုတိယော စဝိတွာ အဿာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ, တဿပိ ဇာတကာလေ "အဿပါလော"တိ နာမံ ကရိံသု။ သော အဿဂောပကာနံ သန္တိကေ ဝဍ္ဎတိ။ တတိယဿ ဇာတကာလေ "ဂေါပါလော"တိ နာမံ ကရိံသု။ သော ဂေါပါလေဟိ သဒ္ဓိံ ဝဍ္ဎတိ။ စတုတ္ထဿ ဇာတကာလေ "အဇပါလော"တိ နာမံ ကရိံသု။ သော အဇပါလေဟိ သဒ္ဓိံ ဝဍ္ဎတိ။ တေ ဝုဍ္ဎိမန္ဝာယ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တာ အဟေသုံ။

အထ နေသံ ပဗ္ဗဇိတဘယေန ရညော ဝိဇိတာ ပဗ္ဗဇိတေ နီဟရိံသု။ သကလကာသိရဋ္ဌေ ဧကပဗ္ဗဇိတောပိ နာဟောသိ။ တေ ကုမာရာ အတိဖရုသာ အဟေသုံ, ယာယ ဒိသာယ ဂစ္ဆန္တိ, တာယ အာဟရိယမာနံ ပဏ္ဏာကာရံ ဝိလုမ္ပန္တိ။ ဟတ္ထိပါလဿ သောဠသဝဿကာလေ ကာယသမ္ပတ္တိံ ဒိသွာ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ "ကုမာရာ မဟလ္လကာ ဇာတာ, ဆတ္တုဿာပနသမယော, တေသံ ကိံ နု ခော ကာတဗ္ဗ"န္တိ မန္တေတွာ "ဧတေ အဘိသိတ္တကာလတော ပဋ္ဌာယ အတိဿရာ ဘဝိဿန္တိ, တတော တတော ပဗ္ဗဇိတာ အာဂမိဿန္တိ, တေ ဒိသွာ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ, ဧတေသံ ပဗ္ဗဇိတကာလေ ဇနပဒေါ ဥဗ္ဗောဠော ဘဝိဿတိ, ဝီမံသိဿာမ တာဝ နေ, ပစ္ဆာ အဘိသိဉ္စိဿာမာ"တိ စိန္တေတွာ ဥဘောပိ ဣသိဝေသံ ဂဟေတွာ ဘိက္ခံ စရန္တာ ဟတ္ထိပါလဿ ကုမာရဿ နိဝေသနဒွါရံ အဂမံသု။ ကုမာရော တေ ဒိသွာဝ တုဋ္ဌော ပသန္နော ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္ဒိတွာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၃၃၇. "စိရဿံ ဝတ ပဿာမ၊ ဗြာဟ္မဏံ ဒေဝဝဏ္ဏိနံ။
မဟာဇဋံ ခါရိဓရံ၊ ပင်္ကဒန္တံ ရဇဿိရံ။

၃၃၈. "စိရဿံ ဝတ ပဿာမ၊ ဣသိံ ဓမ္မဂုဏေ ရတံ။
ကာသာယဝတ္ထဝသနံ၊ ဝါကစီရံ ပဋိစ္ဆဒံ။

၃၃၉. "အာသနံ ဥဒကံ ပဇ္ဇံ၊ ပဋိဂဏှာတု နော ဘဝံ။
အဂ္ဃေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ၊ အဂ္ဃံ ကုရုတု နော ဘဝ"န္တိ။

တတ္ထ **ဗြာဟ္မဏ**န္တိ ဗာဟိတပါပဗြာဟ္မဏံ။ **ဒေဝဝဏ္ဏိန**န္တိ သေဋ္ဌဝဏ္ဏိနံ ဃောရတပံ ပရမတိက္ခိန္ဒြိယံ ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ ဥပဂတန္တိ အတ္ထော။ **ခါရိဓရ**န္တိ ခါရိဘာရဓရံ။ **ဣသိ**န္တိ သီလက္ခန္ဓာဒယော ပရိယေသိတွာ ဌိတံ။ **ဓမ္မဂုဏေ ရတ**န္တိ သုစရိတကောဋ္ဌာသေ အဘိရတံ။ **"အာသန"**န္တိ ဣဒံ တေသံ နိသီဒနတ္ထာယ အာသနံ ပညပေတွာ ဂန္ဓောဒကဉ္စ ပါဒဗ္ဘဉ္ဇနဉ္စ ဥပနေတွာ အာဟ။ **အဂ္ဃေ** တိ ဣမေ သဗ္ဗေပိ အာသနာဒယော အဂ္ဃေ ဘဝန္တံ ပုစ္ဆာမ။ **ကုရုတု နော**တိ ဣမေ နော အဂ္ဃေ ဘဝံ ပဋိဂ္ဂဏှာတူတိ။

ဧဝံ သော တေသု ဧကေကံ တရေနာဟ။ အထ နံ ပုရောဟိတော အာဟ – "တာတ ဟတ္ထိပါလ တွံ အမှေ 'ကေ ဣမေ'တိ မညမာနော ဧဝံ ကထေသီ"တိ။ "ဟေမဝန္တကာ ဣသယော"တိ။ "န မယံ, တာတ, ဣသယော, ဧသ ရာဇာ ဧသုကာရီ, အဟံ တေ ပိတာ ပုရောဟိတော"တိ။ "အထ ကသ္မာ ဣသိဝေသံ ဂဏှိတ္ထာ"တိ? "တဝ ဝီမံသနတ္ထာယာ"တိ။ "မမ ကိံ ဝီမံသထာ"တိ? "သစေ အမှေ ဒိသွာ န ပဗ္ဗဇိဿသိ, အထ တံ ရဇ္ဇေ အဘိသိဉ္စိတုံ အာဂတာမှာ"တိ။

‘‘တာတ န မေ ရဇ္ဇေနတ္ထော, ပဗ္ဗဇိဿာမဟန္တိ။ အထ နံ ပိတာ ‘‘တာတ ဟတ္ထိပာလ, နာယံ ကာလော ပဗ္ဗဇ္ဇာယာ’’တိ ဝတွာ ယထာဇ္ဈာသယံ အနုသာသန္တော စတုတ္ထဂါထမာဟ –

၃၆၀. ‘‘အဓိစ္စ ဝေဒေ ပရိယေသ ဝိတ္တံ၊ ပုတ္တေ ဂေဟေ တာတ ပတိဋ္ဌပေတွာ။
ဂန္ဓေ ရသေ ပစ္စနုဘုယျ သဗ္ဗံ၊ အရညံ သာဓု မုနိ သော ပသတ္ထော’’တိ။

တတ္ထ **အဓိစ္စာ** တိ သဇ္ဈာယိတွာ။ **ပုတ္တေ** တိ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ နာဋကေ တရေန ဥပဋ္ဌာပေတွာ ပုတ္တဓီတာဟိ ဝမိတွာ တေ ပုတ္တေ ဂေဟေ ပတိဋ္ဌာပေတွာတိ အတ္ထော။ **သဗ္ဗန္တိ** တေဝ စ ဂန္ဓရသေ သေသဉ္စ သဗ္ဗံ ဝတ္ထုကာမံ အနုဘဝိတွာ။ **အရညံ သာဓု မုနိ သော ပသတ္ထော** တိ ပစ္ဆာ မဟလ္လကကာလေ ပဗ္ဗဇိတဿ အရညံ သာဓု လဒ္ဓကံ ဟောတိ။ ယော ဝေရူပေ ကာလေ ပဗ္ဗဇတိ, သော မုနိ ဗုဒ္ဓါဒီဟိ အရိယေဟိ ပသတ္ထောတိ ဝဒတိ။

တတော ဟတ္ထိပါလော ဂါထမာဟ –

၃၆၁. ‘‘ဝေဒာ န သစ္စာ န စ ဝိတ္တလာဘော၊ န ပုတ္တလာဘေန ဇရံ ဝိဟန္တိ။
ဂန္ဓေ ရသေ မုစ္စနမာဟု သန္တော၊ သကမ္မုနာ ဟောတိ ဖလူပပတ္တီ’’တိ။

တတ္ထ **န သစ္စာ**တိ ယံ သဂ္ဂဉ္စ မဂ္ဂဉ္စ ဝဒန္တိ, န တံ သာဓေန္တိ, တုစ္ဆာ နိဿာရာ နိပ္ဖလာ။ **န စ ဝိတ္တလာဘော**တိ ဓနလာဘောပိ ပဉ္စသာဓာရဏတ္တာ သဗ္ဗော ဧကသဘာဝေ န ဟောတိ။ **ဇရန္တိ** တာတ, ဇရံ တ ဗျာဓိမရဏံ တ န ကောစိ ပုတ္တလာဘေန ပဋိဗာဟိတုံ သမတ္ထော နာမ အတ္ထိ။ ဒုက္ခမူလာ ဟေတေ ဥပဓယော။ **ဂန္ဓေ ရသေ** တိ ဂန္ဓေ စ ရသေ စ သေသေသု အာရမ္မဏေသု စ မုစ္စနံ မုတ္တိမေဝ ဗုဒ္ဓါဒယော ပဏ္ဍိတာ ကထေန္တိ။ **သကမ္မုနာ** တိ အတ္တနာ ကတကမ္မေနေဝ သတ္တာနံ ဖလူပပတ္တိ ဖလနိပ္ဖတ္တိ ဟောတိ။ ကမ္မဿကာ ဟိ, တာတ, သတ္တာတိ။

ကုမာရဿ ဝစနံ သုတွာ ရာဇာ ဂါထမာဟ –

၃၆၂. ‘‘အဒ္ဓါ ဟိ သစ္စံ ဝစနံ တဝေတံ၊ သကမ္မုနာ ဟောတိ ဖလူပပတ္တိ။
ဇိဏ္ဏာ စ မာတာပိတရော တဝိမေ၊ ပဿေယျုံ တံ ဝဿသတံ အရောဂ’’န္တိ။

တတ္ထ **ဝဿသတံ အရောဂ** န္တိ တေဝ ဝဿသတံ အရောဂံ တံ ပဿေယျုံ, တွံဝမ္ပိ ဝဿသတံ ဇီဝန္တော မာတာပိတရော ပေါသသ္သူတိ ဝဒတိ။

တံ သုတွာ ကုမာရော ‘‘ဒေဝ, တွံ ကိံ နာမေတံ ဝဒသီ’’တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၃၆၃. ‘‘ယဿဿ သက္ခီ မရဏေန ရာဇ၊ ဇရာယ မေတ္တီ နရဝီရသေဋ္ဌ။
ယော စာပိ ဇညာ န မရိဿံ ကဒါစိ၊ ပဿေယျုံ တံ ဝဿသတံ အရောဂံ။

၃၆၄. ‘‘ယထာပိ နာဝံ ပုရိသော ဒကမှိ၊ ဧရေတိ စေ နံ ဥပနေတိ တီရံ။
ဧဝမ္ပိ ဗျာဓိ သတတံ ဇရာ စ၊ ဥပနေတိ မစ္စံ ဝသမန္တကဿာ’’တိ။

တတ္ထ **သက္ခီ** တိ မိတ္တဓမ္မော။ **မရဏေနာ**တိ ဒတ္တော မတော မိတ္တော မတောတိ သမ္မုတိမရဏေန။ **ဇရာယာ** တိ ဟာကဋ္ဌဇရာယ တ သဒ္ဓိံ ယဿ မေတ္တီ ဘဝေယျ, ယဿေတံ မရဏဉ္စ ဇရာ စ မိတ္တဘာဝေန နာဂစ္ဆေယျာ တိ အတ္ထော။ **ဧရေတိ စေ န**န္တိ မဟာရာဇ, ယထာ နာမ ပုရိသော နဒီတိတ္ထေ ဥဒကမှိ နာဝံ ဌပေတွာ ပရတီရကာမိ ဇနံ အာရောပေတွာ သစေ အရိတ္တေန ဥပ္ပီဠေန္တော ဖိယေန ကမုန္တော စာလေတိ ဃဋ္ဋေတိ, အထ နံ ပရတီရံ နေတိ။ ဧဝံ ဗျာဓိ ဇရာ စ နိစ္စံ အန္တကဿ မစ္စုနော ဝသံ ဥပနေတိယေဝါတိ။

ဧဝံ ဣမေသံ သတ္တာနံ ဇီဝိတသင်္ခာရဿ ပရိတ္တဘာဝံ ဒဿေတွာ ‘‘မဟာရာဇ, တုမှေဟ တိဋ္ဌထ, တုမှေဟ ဟိ သဒ္ဓိံ ကထယန္တမေဝ မံ ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိ, အပ္ပမတ္တာ ဟောထာ’’တိ ဩဝဒံ ဒတွာ ရာဇာနဉ္စ ပိတရဉ္စ ဝန္ဒိတွာ အတ္တနော ပရိစာရကေ ဂဟေတွာ ဗာရာဏသိယံ ရဇ္ဇံ ပဟာယ ‘‘ပဗ္ဗဇိဿာမီ’’တိ နဂရတော နိက္ခ

မိ။ ‘‘ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမေသာ သောဘနာ ဘဝိဿတီ’’တိ ဟတ္ထိပာလကုမာရေန သဒ္ဓိံ မဟာဇနော နိက္ခမိ။ ယောဇနိကာ ပရိသာ အဟောသိ။ သော တာယ ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဂင်္ဂာယ တီရံ ပတွာ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ ဩလောကေတွာ ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ ဈာနာနိ နိဗ္ဗတ္တေတွာ စိန္တေသိ ‘‘အယံ သမာဂမော မဟာ ဘဝိဿတိ, မမ တယော ကနိဋ္ဌဘာတရော မာတာပိတရော ရာဇာ ဒေဝီတိ သဗ္ဗေ သပရိသာ ပဗ္ဗဇိဿန္တိ, ဗာရာဏသီ သုညာ ဘဝိဿတိ, ယာဝ ဧတေသံ အာဂမနာ ဣဓေဝ ဘဝိဿာမီ’’တိ။ သော တတ္ထေဝ မဟာဇနဿ ဩဝါဒံ ဒေန္တော နိသီဒိ။

ပုနဒိဝသေ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ စိန္တယိံသု ‘‘ဟတ္ထိပာလကုမာရော တာဝ ‘ရဇ္ဇံ ပဟာယ မဟာဇနံ အာဒါယ ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ ဂန္တွာ ဂင်္ဂါတီရေ နိသိန္နော, အဿပာလံ ဝီမံသိတွာ အဘိသိဉ္စိဿာမာ’’တိ။ တေ ဣသိဝေသေန ဧဝ တဿပိ ဂေဟဒွါရံ အဂမံသု။ သောပိ တေ ဒိသွာ ပသန္နမာနသော ဥပသင်္ကမိတွာ ‘‘ကိရဿံ ဝတ ပဿာမာ’’တိအာဒီနိ ဝဒန္တော တထေဝ ပဋိပဇ္ဇိ။ တေပိ တံ တထေဝ ဝတွာ အတ္တနော အာဂတကာရဏံ ကထယိံသု။ သော ‘‘မမ ဘာတိကေ ဟတ္ထိပာလကုမာရေ သန္တေ ကထံ ပဌမတရံ မယှမေဝ သေတစ္ဆတ္တံ ဟာပုဏာတီ’’တိ ပုစ္ဆိတွာ ‘‘တာတ, ဘာတာ, တေ ‘န မယှံ ရဇ္ဇေနတ္ထော, ပဗ္ဗဇိဿာမီ’တိ ဝတွာ နိက္ခန္တော’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘ကဟံ ပနေသော ဣဒါနီ’’တိ ဝတွာ ‘‘ဂင်္ဂါတီရေ နိသိန္နော’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘တာတ, မမ ဘာတရာ ဆဍ္ဍိတခေဠေန ကမ္မံ နတ္ထိ, ဗာလာ ဟိ ပရိတ္တကပညာ သတ္တာ ဧတံ ကိလေသံ ဇဟိတုံ န သက္ကောန္တိ, အဟံ ပန ဇဟိဿာမီ’’တိ ရညော စ ပိတု စ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၃၅၅. ‘‘ပင်္ကော စ ကာမာ ပလိပေါ စ ကာမာ၊ မနောဟရာ ဒုတ္တရာ မစ္စုဓေယျာ။
ဧတသ္မိံ ပင်္ကေ ပလိပေ ဗျသန္နာ၊ ဟီနတ္တရူပါ န တရန္တိ ပါရံ။

၃၅၆. ‘‘အယံ ပုရေ လုဒ္ဒမကာသိ ကမ္မံ၊ သွာယံ ဂဟီတော န ဟိ မောက္ခိတော မေ။
ဩရုန္ဓိယာ နံ ပရိရက္ခိဿာမိ၊ မာယံ ပုန လုဒ္ဒမကာသိ ကမ္မ’’န္တိ။

တတ္ထ **ပင်္ကော** တိ ယော ကောစိ ကဒ္ဒမော။ **ပလိပေါ**တိ သုခုမတလုကမိဿော သဏှကဒ္ဒမော။ တတ္ထ ကာမာ လဂ္ဂာပနဝသေန ပင်္ကော နာမ, ဩသီဒာပနဝသေန ပလိပေါ နာမာတိ ဝုတ္တာ။ **ဒုတ္တရာ** တိ ဒုရတိက္ကမာ။ **မစ္စုဓေယျာ**တိ မစ္စုနော အဓိဋ္ဌာနာ။ ဧတေသု ဟိ လဂ္ဂာ စေဝ အနုပဝိဋ္ဌာ စ သတ္တာ ဥတ္တရိတုံ အသက္ကောန္တာ ဒုက္ခက္ခန္ဓပရိယာယေ ဝုတ္တပ္ပကာရံ ဒုက္ခဉ္စေဝ မရဏဉ္စ ပာပုဏန္တိ။ တေနာဟ – **‘‘ဧတသ္မိံ ပင်္ကေ ပလိပေ ဗျသန္နာ ဟီနတ္တရူပါ န တရန္တိ ပါရ’’**န္တိ။ တတ္ထ **ဗျသန္နာ** တိ သန္နာ။ ‘‘ဝိသန္နာ’’တိပိ ပါဌော, အယမေဝတ္ထော။ **ဟီနတ္တရူပါ**တိ ဟီနစိတ္တသဘာဝါ။ **န တရန္တိ ပါရ** န္တိ နိဗ္ဗာနပါရံ ဂန္တုံ န သက္ကောန္တိ။

အယန္တိ မဟာရာဇ, အယံ မမတ္တဘာဝေ ပုဗ္ဗေ အဿကေပကေဟိ သဒ္ဓိံ ဝဓုန္တော မဟာဇနဿ ဝိလုမ္ပနဝိဟေဌနာဒိဝသေန ဗဟုံ လုဒ္ဒံ သာဟသိကကမ္မံ အကာသိ။ **သွာယံ ဂဟီတော**တိ သော အယံ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကော မယာ ဂဟိတော။ **န ဟိ မောက္ခိတော မေ** တိ သံသာရဝဋ္ဋေ သတိ န ဟိ မောက္ခော ဣတော အကုသလဖလတော မမ အတ္ထိ။ **ဩရုန္ဓိယာ နံ ပရိရက္ခိဿာမိ** တိ ဣဒါနိ နံ ကာယဝစီမနောဒွါရာနိ ပိဒဟန္တော ဩရုန္ဓိတွာ ပရိရက္ခိဿာမိ။ ကိံကာရဏာ? **မာယံ ပုန လုဒ္ဒမကာသိ ကမ္မံ** ။ အဟဉှိ ဣတော ပဋ္ဌာယ ပာပံ အကတွာ ကလျာဏမေဝ ကရိဿာမိ။

ဧဝံ အဿပာလကုမာရော ဒွီဟိ ကထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ‘‘တိဋ္ဌထ တုမှေဟ, တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တဿေဝ မံ ဇရာဓိဇရာမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တီ’’တိ ဩဝါဒံ ဒတွာ ယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ ဟတ္ထိပာလကုမာရဿေဝ သန္တိကံ ဂတော။ သော တဿ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ‘‘ဘာတိက, အယံ သမာဂမော မဟာ ဘဝိဿတိ, ဣဓေဝ တာဝ ဟောမာ’’တိ အာဟ။ ဣတရောပိ ‘‘သာဓူ’’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ ပုနဒိဝသေ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ တေနေဝုပာယေန ဂောပာလကုမာရဿ နိဝေသနံ ဂန္တွာ တေနပိ တထေဝ ပဋိနန္ဒိတွာ အတ္တနော အာဂမနကာရဏံ အာစိက္ခိံသု။ သောပိ အဿပာလကုမာရော ဝိယ ပဋိက္ခိပိတွာ ‘‘အဟံ စိရတော ပဋ္ဌာယ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဝနေ နဋ္ဌဂောဏံ ဝိယ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဥပဓာရေန္တော ဝိစရာမိ, တေန မေ နဋ္ဌဂောဏဿ ပဒံ ဝိယ ဘာတိကာနံ ဂတမဂ္ဂေါ ဒိဋ္ဌော, သွာဟံ တေနေဝ မဂ္ဂေန ဂမိဿာမီ’’တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၃၄၇. ‘‘ဂဝံ နဋ္ဌံ ပုရိသော ယထာ ဝနေ၊ အန္ဝေသတီ ရာဇ အပဿမာနော။
ဧဝံ နဋ္ဌော ဧသုကာရီ မမတ္ထော၊ သောဟံ ကထံ န ဂဝေသေယျံ ရာဇာ’’တိ။

တတ္ထ **ဧသုကာရီ**တိ ရာဇာနံ အာလပတိ။ **မမတ္ထော** တိ ဝနေ ဂေဏော ဝိယ မမ ပဗ္ဗဇ္ဇာသင်္ခာတော အတ္ထော နဋ္ဌော။ **သောဟ**န္တိ သော အဟံ အဇ္ဇ ပဗ္ဗဇိတာနံ မဂ္ဂံ ဒိသွာ ကထံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ န ဂဝေသေယျံ, မမ ဘာတိကာနံ ဂတမဂ္ဂမေဝ ဂမိဿာမိ နရိန္ဒာတိ။

အထ နံ ‘‘တာတ ဟေတ္ထိပါလ, ကောဟံ ဒ္ဝီဟံ အာဂမေဟိ, အမှေဟ သမဿာသေတွာ ပစ္ဆာ ပဗ္ဗဇိဿသီ’’တိ ဝဒိံသု။ သော ‘‘မဟာရာဇ, အဇ္ဇ ကတ္တဗ္ဗကမ္မံ ‘သွေ ကရိဿာမီ’တိ န ဝတ္တဗ္ဗံ, ကလျာဏကမ္မံ နာမ အဇ္ဇေဝ ကတ္တဗ္ဗ’’န္တိ ဝတွာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၃၄၈. ‘‘ဟိယျောတိ ဟိယျတိ ပေါသော၊ ပရေတိ ပရိဟာယတိ။
အနာဂတံ နေတမတ္ထီတိ ဉတွာ၊ ဥပ္ပန္နဆန္ဒံ ကော ပနုဒေယျ ဓီရော’’တိ။

တတ္ထ **ဟိယျော** တိ သွေဝတိ အတ္ထော။ **ပရေ**တိ ပုနဒိဝသေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ‘‘ယော မဟာရာဇ, အဇ္ဇ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ ‘သွေ’တိ, သွေ ကတ္တဗ္ဗံ ကမ္မံ ‘ပရေ’တိ ဝတွာ န ကရောတိ, သော တတော ပရိဟာယတိ, န တံ ကမ္မံ ကာတုံ သက္ကောတီ’’တိ။ ဧဝံ ဟေတ္ထိပါလော **ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တံ** (မ. နိ. ၃.၂၇၂ အာဒယော) နာမ ကထေသိ။ သွေ တယမတ္ထော ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တေန ကထေတဗ္ဗော။ **အနာဂတံ နေတမတ္ထီ** တိ ယံ အနာဂတံ, တံ ‘‘နေတံ အတ္ထီ’’တိ ဉတွာ ဥပ္ပန္နံ ကုသလစ္ဆန္ဒံ ကော ပဏ္ဍိတော ပနုဒေယျ ဟရေယျ။

ဧဝံ ဟေတ္ထိပါလကုမာရော ဒ္ဝီဟိ ကထာဟိ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ‘‘တိဋ္ဌထ တုမှေဟ, တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တမေဝ မံ ဇရာဗျာဓိမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တီ’’တိ ယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ ဒ္ဝိန္နံ ဘာတိကာနံ သန္တိကံ ဂတော။ ဟတ္ထိပါလော တဿပိ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ပုနဒိဝသေ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ တေနေဝုပာယေန အဇပါလကုမာရဿ နိဝေသနံ ဂန္တွာ တေနပိ တထေဝ ပဋိနန္ဒိတွာ အတ္တနော အာဂမနကာရဏံ အာစိက္ခိတွာ ‘‘ဆတ္တံ တေ ဥဿာပေဿာမာ’’တိ ဝဒိံသု။ ကုမာရော အာဟ – ‘‘မယှံ ဘာတိကာ ကုဟိ’’န္တိ? တေ ‘‘အမှာကံ ရဇ္ဇေနတ္ထော နတ္ထီ’’တိ သေတစ္ဆတ္တံ ပဟာယ တိယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ ဂင်္ဂါတီရေ နိသိန္နာတိ။ နာဟံ မမ ဘာတိ ကေဟိ ဆဍ္ဍိတခေဠံ သီသေနာဒာယ ဝိစရိဿာမိ, အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ။ တာတ, တွံ တာဝ ဒဟရော , အမှာကံ ဟတ္ထဘာရော, ဝယပ္ပတ္တကာလေ ပဗ္ဗဇိဿသီတိ။ အထ နေ ကုမာရော ‘‘ကိံ တုမှေဟ ကထေထ, နနု ဣမေ သတ္တာ ဒဟရကာလေပိ မဟလ္လကကာလေပိ မရန္တိယေဝ, ‘အယံ ဒဟရကာလေ မရိဿတိ, အယံ မဟလ္လကကာလေ’တိ ကဿစိ ဟတ္ထေ တ ဟဒေ တ နိမိတ္တံ နတ္ထိ, အဟံ မမ မရဏကာလံ န ဇာနာမိ, တသ္မာ ဣဒါနေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမီ’’တိ ဝတွာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၃၄၉. ‘‘ပဿာမိ ဝောဟံ ဒဟရံ ကုမာရိံ၊ မတ္တူပမံ ကေတကပုပ္ဖနေတ္တံ။
အဘုတ္တဘောဂေ ပဌမေ ဝယသ္မိံ၊ အာဒာယ မစ္စု ဝဇတေ ကုမာရိံ။

၃၅၀. ‘‘ယုဝါ သုဇာတော သုမုခော သုဒဿနော၊ သာမော ကုသုမ္ဘပရိကိဏ္ဏမဿု။
ဟိတွာန ကာမေ ပဋိကစ္စ ဂေဟံ၊ အနုဇာန မံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဒေဝ’’တိ။

တတ္ထ **ဝော**တိ နိပါတမတ္တံ, ပဿာမိစ္စေဝတိ အတ္ထော။ **မတ္တူပမ** န္တိ ဟာသဘာဝဝိလာသေဟိ မတ္တံ ဝိယ စရန္တိံ။ **ကေတကပုပ္ဖနေတ္တ** န္တိ ကေတကပုပ္ဖပတ္တံ ဝိယ ပုထုလာယတနေတ္တံ။ **အဘုတ္တဘောဂေ** တိ ဧဝံ ဥတ္တမရူပဓရံ ကုမာရိံ ပဌမဝယေ ဝတ္တမာနံ အဘုတ္တဘောဂမေဝ မာတာပိတူနံ ဥပရိ မဟန္တံ သောကံ ပာတေတွာ မစ္စု ဂဟေတွာဝ ဂစ္ဆတိ။ **သုဇာတော**တိ သုသဏ္ဌိတော။ **သုမုခော**တိ ကဉ္စနာဒာသပုဏ္ဏစန္ဒသဒိသမုခော။ **သုဒဿနော** တိ ဥတ္တမရူပဓာရိတာယ သမ္မန္နဒဿနော။ **သာမော**တိ သုဝဏ္ဏသာမော။ **ကုသုမ္ဘပရိကိဏ္ဏမဿု** တိ သန္နိသိန္နဋ္ဌေန သုခုမဋ္ဌေန စ တရုဏကုသုမ္ဘကေသရသဒိသပရိကိဏ္ဏမဿု။ ဣမိနာ ဧဝရူပောပိ ကုမာရော မစ္စုဝသံ ဂစ္ဆတိ။ တထာဝိဓမ္ပိ ဟိ သိနေရုံ ဥပ္ပာတေန္တော ဝိယ နိက္ကရုဏော မစ္စု အာဒာယ ဂစ္ဆတီတိ ဒဿေတိ။ **ဟိတွာန ကာမေ ပ**

ဋ္ဌိကစ္စ ဂေဟံ, အနုဇာန မံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ ဒေဝါတိ ဒေဝ, ပုတ္တအာရဗ္ဘနန္ဒသမ္ပိဥ္ပဟိ ဥပ္ပန္နေ တံ ဗန္ဓနံ ဒုစ္ဆေဒနီယံ ဟောတိ, တေနာဟံ ပုရေတရညေဝ ကာမေ စ ဂေဟဉ္စ ဟိတွာ ဣဒါနေဝ ပဗ္ဗဇိဿာမိ, အနုဇာန, မန္တိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ “တိဋ္ဌထ တုမှေ, တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ ကထေန္တမေဝ မံ ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တီ”တိ တေ ဥဘောပိ ဝန္ဒိတွာ ယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ ဂင်္ဂါတီရမေဝ အဂမာသိ။ ဟတ္ထိပါလော တဿပိ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ “သမာဂမော မဟာ ဘဝိဿတီ”တိ တတ္ထေဝ နိသီဒိ။ ပုနဒိဝသေ ပုရောဟိတော ပလ္လင်္ကဝရမဇ္ဈဂတော နိသီဒိတွာ စိန္တေသိ “မမ ပုတ္တာ ပဗ္ဗဇိတာ, ဣဒါနာဟံ ဧကကောဝ မနုဿခါဏု ကော ဇာတောမှိ, အဟမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ သော ဗြာဟ္မဏိယာ သဒ္ဓိံ မန္တေန္တော ဂါထမာဟ –

၃၅၁. “သာခါဟိ ရုက္ခော လဘတေ သမညံ၊ ပဟီနသာခံ ပန ခါဏုမာဟု။
ပဟီနပုတ္တဿ မမဇ္ဇ ဘောတိ၊ ဝါသေဋ္ဌိ ဘိက္ခာစရိယာယ ကာလော”တိ။

တတ္ထ **လဘတေ သမညန္တိ** ရုက္ခောတိ ဝေါဟာရံ လဘတိ။ **ဝါသေဋ္ဌီ**တိ ဗြာဟ္မဏိံ အာလပတိ။ **ဘိက္ခာစရိယာယာ**တိ မယှမ္ပိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ကာလော, ပုတ္တာနံ သန္တိကမေဝ ဂမိဿာမီတိ။

သော ဧဝံ ဝတွာ ဗြာဟ္မဏေ ပက္ကောသာပေသိ, သဋ္ဌိ ဗြာဟ္မဏသဟဿာနိ သန္နိပတိံသု။ အထ နေ အာဟ – “တုမှေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ တုမှေ ပန အာစရိယာတိ။ “အဟံ မမ ပုတ္တဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ “န တုမှာကမေဝ နိရယော ဥဏှော, မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ။ သော အသီတိကောဋိဓနံ ဗြာဟ္မဏိယာ နိယျာဒေတွာ ယောဇနိကံ ဗြာဟ္မဏပရိသံ အာဒါယ နိက္ခမိတွာ ပုတ္တာနံ သန္တိကညေဝ ဂတော။ ဟတ္ထိပါလော တာယပိ ပရိသာယ အာကာသေ ဌတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ပုနဒိဝသေ ဗြာဟ္မဏီ စိန္တေသိ “မမ စတ္တာရော ပုတ္တာ သေတစ္ဆတ္တံ ပဟာယ ‘ပဗ္ဗဇိဿာမာ’တိ ဂတာ, ဗြာဟ္မဏောပိ ပုရောဟိတဋ္ဌာနေန သဒ္ဓိံ အသီတိကောဋိဓနံ ဆဍ္ဍေတွာ ပုတ္တာနညေဝ သန္တိကံ ဂတော, အဟမေဝ ဧကာ ကိံ ကရိဿာမိ, ပုတ္တာနံ ဂတမဂ္ဂေနေဝ ဂမိဿာမီ”တိ။ သာ အတီတံ ဥဒါဟရဏံ အာဟရန္တီ ဥဒါနဂါထမာဟ –

၃၅၂. “အဃသ္မိ ကောဉ္စာဝ ယထာ ဟိမစ္စယေ၊ ကတာနိ ဇာလာနိ ပဒါလိယ ဟံသာ။
ဂစ္ဆန္တိ ပုတ္တာ စ ပတီ စ မယှံ၊ သာဟံ ကထံ နာနုဝဇေ ပဇာန”န္တိ။

တတ္ထ **အဃသ္မိ ကောဉ္စာဝ ယထာ**တိ ယထေဝ အာကာသေ ကောဉ္စသကုဏာ အသဇ္ဇမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။ **ဟိမစ္စယေ**တိ ဝဿာနစ္စယေ။ **ကတာနိ ဇာလာနိ ပဒါလိယ ဟံသာ**တိ အတီတေ ကိရ ဆန္နဝုတိသဟဿာ သုဝဏ္ဏဟံသာ ဝဿာရတ္တပဟောနကံ သာလိံ ကဉ္စနဂုဟာယံ နိက္ခိပိတွာ ဝဿဘယေန ဗဟိ အနိက္ခမိတွာ စတုမာသံ တတ္ထ ဝသန္တိ။ အထ နေသံ ဥဏ္ဏနာဘိ နာမ မက္ကဋကော ဂုဟာဒွါရေ ဇာလံ ဗန္ဓတိ။ ဟံသာ ဒွိန္နံ တရုဏဟံသာနံ ဒွိဂုဏံ ဝဋ္ဋံ ဒေန္တိ။ တေ ထာမသမ္ပန္နတာယ တံ ဇာလံ ဆိန္ဒိတွာ ပုရတော ဂစ္ဆန္တိ, သေသာ တေသံ ဂတမဂ္ဂေန ဂစ္ဆန္တိ။ သာ တမတ္ထံ ပကာသေန္တီ ဧဝမာဟ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထေဝ အာကာသေ ကောဉ္စသကုဏာ အသဇ္ဇမာနာ ဂစ္ဆန္တိ, တထာ ဟိမစ္စယေ ဝဿာနာတိက္ကမေ ဒွေ တရုဏဟံသာ ကတာနိ ဇာလာနိ ပဒါလေတွာ ဂစ္ဆန္တိ, အထ နေသံ ဂတမဂ္ဂေန ဣတရေ ဟံသာ။ ဣဒါနိ ပန မမ ပုတ္တာ တရုဏဟံသာ ဇာလံ ဝိယ ကာမဇာလံ ဆိန္ဒိတွာ ဂတာ, မယာပိ တေသံ ဂတမဂ္ဂေန ဂန္တဗ္ဗန္တိ ဣမိနာဓိပ္ပါယေန **“ဂစ္ဆန္တိ ပုတ္တာ စ ပတီ စ မယှံ, သာဟံ ကထံ နာနုဝဇေ ပဇာန”** န္တိ အာဟ။

ဣတိ သာ “ကထံ အဟံ ဧဝံ ပဇာနန္တီ န ပဗ္ဗဇိဿာမိ, ပဗ္ဗဇိဿာမိ ယေဝါ”တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ ဗြာဟ္မဏိယော ပက္ကောသာပေတွာ ဧဝမာဟ “တုမှေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ? “တုမှေ ပန အယျေ”တိ။ “အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ “မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမာ”တိ။ သာ တံ ဝိဘဝံ ဆဍ္ဍေတွာ ယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ ပုတ္တာနံ သန္တိကမေဝ ဂတာ။ ဟတ္ထိပါလော တာယပိ ပရိသာယ အာကာသေ နိသီဒိတွာ ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ ပုနဒိဝသေ ရာဇာ “ကုဟိံ ပုရောဟိတော”တိ ပုစ္ဆိ။ “ဒေဝ, ပုရောဟိတော စ ဗြာဟ္မဏီ စ သဗ္ဗံ ဓနံ ဆဍ္ဍေတွာ ဒွိယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ ပုတ္တာနံ သန္တိကံ ဂတာ”တိ။ ရာဇာ “အဿာမိကံ ဓနံ အမှာကံ ပါပုဏာတီ”တိ တဿ ဂေဟတော ဓနံ အာဟရာပေသိ။ အထဿ အဂ္ဂမဟေသီ “ရာဇာ ကိံ ကရောတီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “ပုရောဟိတဿ ဂေဟတော ဓနံ အာဟရာပေတီ”တိ

ဝုတ္တေ “ပုရောဟိတော ကုဟိ”န္တိ ဝတွာ “သပဇာပတိကော ပဗ္ဗဇ္ဇတ္ထာယ နိက္ခန္တော”တိ သုတွာ “အယံ ရာဇာ ဗြာဟ္မဏေန စ ဗြာဟ္မဏိယာ စ စတူဟိ ပုတ္တေဟိ စ ဇဟိတံ ဥက္ကာရံ မောဟေန မူဠှော အတ္တနော ဃရံ အာဟရာပေတိ, ဥပမာယ နံ ဗောဓေဿာမီ”တိ သူနတော မံသံ အာဟရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ ရာသိံ ကာရေတွာ ဥဇုမဂ္ဂံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ဇာလံ ပရိက္ခိပါပေသိ။ ဂိဇ္ဈာ ဒူရတောဝ ဒိသွာ တဿတ္ထာယ ဩတရိံသု။ တတ္ထ သပ္ပညာ ဇာလံ ပသာရိတံ ဉတွာ အတိဘာရိကာ ဟုတွာ “ဥဇုကံ ဥပ္ပတိတုံ န သက္ခိဿာမာ”တိ အတ္တနာ ခါဒိတမံသံ ဆဍ္ဍေတွာ ဝမိတွာ ဇာလံ အနလ္လီယိတွာ ဥဇုကမေဝ ဥပ္ပတိတွာ ဂမိံသု။ အန္ဓဗာလာ ပန တေဟိ ဆဍ္ဍိတံ ဝမိတံ ခါဒိတွာ ဘာရိယာ ဟုတွာ ဥဇုကံ ဥပ္ပတိတုံ အသက္ကောန္တာ အာဂန္တွာ ဇာလေ ဗဇ္ဈိံသု။ အထေကံ ဂိဇ္ဈံ အာနေတွာ ဒေဝိယာ ဒဿေယိံသု။ သာ တံ အာဒါယ ရညော သန္တိကံ ဂန္တွာ “ဧထ တာဝ, မဟာရာဇ, ရာဇင်္ဂဏေ ဧကံ ကိရိယံ ပဿိဿာမာ”တိ သီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝရိတွာ “ဣမေ ဂိဇ္ဈေ ဩလောကေဟိ မဟာရာဇာ”တိ ဝတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၃၅၃. “ဧတေ ဘုတွာ ဝမိတွာ စ, ပက္ကမန္တိ ဝိဟင်္ဂမာ။
ယေ စ ဘုတွာ န ဝမိံသု, တေ မေ ဟတ္ထတ္ထမာဂတာ။

၃၅၄. “အဝမီ ဗြာဟ္မဏော ကာမေ, သော တွံ ပစ္စာဝမိဿသိ။
ဝန္တာဒေ ပုရိသော ရာဇ, န သော ဟောတိ ပသံသိယော”တိ။

တတ္ထ **ဘုတွာ ဝမိတွာ စာ**တိ မံသံ ခါဒိတွာ ဝမိတွာ စ။ **ပစ္စာဝမိဿသီ**တိ ပဋိဘုဉ္ဇိဿသိ။ **ဝန္တာဒေ**တိ ပရဿ ဝမိတခါဒကော။ **န ပသံသိယော**တိ သော တထာရူပေါ ဗာလော ဗုဒ္ဓါဒီဟိ ပဏ္ဍိတေဟိ ပသံသိတဗ္ဗော န ဟောတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဟောသိ, တယော ဘဝါ အာဒိတ္တာ ဝိယ ဥပဋ္ဌဟိံသု။ သော “အဇ္ဇေဝ ရဇ္ဇံ ပဟာယ မမ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ ဥပ္ပန္နသံဝေဂေါ ဒေဝိယာ ထုတိံ ကရောန္တော ဂါထမာဟ –

၃၅၅. “ပင်္ကေ စ ပောသံ ပလိပေ ဗျသန္နံ, ဗလီ ယထာ ဒုဗ္ဗလမုဒ္ဓရေယျ။
ဧဝမ္ပိ မံ တွံ ဥဒတာရိ ဘောတိ, ပဉ္စာလိ ဂါထာဟိ သုဘာသိတာဟီ”တိ။

တတ္ထ **ဗျသန္န**န္တိ နိမုဂ္ဂံ, “ဝိသန္န”န္တိပိ ပါဌော။ **ဥဒ္ဓရေယျာ**တိ ကေသေသု ဝါ ဟတ္ထေသု ဝါ ဂဟေတွာ ဥက္ခိပိတွာ ထလေ ဌပေယျ။ **ဥဒတာရီ**တိ ကာမပင်္ကတော ဥတ္တာရယိ။ “ဥဒတာသီ”တိပိ ပါဌော, အယမေဝတ္ထော။ “ဥဒ္ဓရာသီ”တိပိ ပါဌော, ဥဒ္ဓရီတိ အတ္ထော။ **ပဉ္စာလီ**တိ ပဉ္စာလရာဇဓီတေ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ တင်္ခဏညေဝ ပဗ္ဗဇိတုကာမော ဟုတွာ အမစ္စေ ပက္ကောသာပေတွာ အာဟ – “တုမှေ ကိံ ကရိဿထာ”တိ တုမှေ ပန, ဒေဝါတိ? “အဟံ ဟတ္ထိပါလဿ သန္တိကေ ပဗ္ဗဇိဿာမီ”တိ။ “မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမ, ဒေဝါ”တိ။ ရာဇာ ဒွါဒသယောဇနိကေ ဗာရာဏသိနဂရေ ရဇ္ဇံ ဆဍ္ဍေတွာ “အတ္ထိကာ သေတစ္ဆတ္တံ ဥဿာပေန္တူ”တိ အမစ္စပရိဝုတော တိယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ ကုမာရဿေဝ သန္တိကံ ဂတော။ ဟတ္ထိပါလော တဿာပိ ပရိသာယ အာကာသေ နိသိန္နော ဓမ္မံ ဒေသေသိ။ သတ္ထာ ရညော ပဗ္ဗဇိတဘာဝံ ပကာသေန္တော ဂါထမာဟ –

၃၅၆. “ဣဒံ ဝတွာ မဟာရာဇာ, ဧသုကာရီ ဒိသမ္ပတိ။
ရဋ္ဌံ ဟိတွာန ပဗ္ဗဇိ, နာဂေါ ဆေတွာဝ ဗန္ဓန”န္တိ။

ပုနဒိဝသေ နဂရေ ဩဟီနဇနာ သန္နိပတိတွာ ရာဇဒွါရံ ဂန္တွာ ဒေဝိယာ အာရောစေတွာ နိဝေသနံ ပဝိသိတွာ ဒေဝိံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတာ ဂါထမာဟ။

၃၅၇. “ရာဇာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမရောစယိတ္ထ, ရဋ္ဌံ ပဟာယ နရဝီရသေဋ္ဌော။
တုဝမ္ပိ နော ဟောဟိ ယထေဝ ရာဇာ, အမှေဟိ ဂုတ္တာ အနုသာသ ရဇ္ဇ”န္တိ။

တတ္ထ **အနုသာသာ**တိ အမှေဟဟိ ဂုတ္တာ ဟုတွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဟိ။

သာ မဟာဇနဿ ကထံ သုတွာ သေသကထာ အဘာသိ –

၃၅၈. "ရာဇာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမရောစယိတ္ထ၊ ရဋ္ဌံ ပဟာယ နရဝီရသေဋ္ဌော။
အဟမ္ပိ ဧကာ စရိဿာမိ လောကေ၊ ဟိတွာန ကာမာနိ မနောရမာနိ။

၃၅၉. "ရာဇာ စ ပဗ္ဗဇ္ဇမရောစယိတ္ထ၊ ရဋ္ဌံ ပဟာယ နရဝီရသေဋ္ဌော။
အဟမ္ပိ ဧကာ စရိဿာမိ လောကေ၊ ဟိတွာန ကာမာနိ ယထောဓိကာနိ။

၃၆၀. "အစ္စေန္တိ ကာလာ တရယန္တိ ရတ္တိယော၊ ဝယောဂုဏာ အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တိ။
အဟမ္ပိ ဧကာ စရိဿာမိ လောကေ၊ ဟိတွာန ကာမာနိ မနောရမာနိ။

၃၆၁. "အစ္စေန္တိ ကာလာ တရယန္တိ ရတ္တိယော၊ ဝယောဂုဏာ အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တိ။
အဟမ္ပိ ဧကာ စရိဿာမိ လောကေ၊ ဟိတွာန ကာမာနိ ယထောဓိကာနိ။

၃၆၂. "အစ္စေန္တိ ကာလာ တရယန္တိ ရတ္တိယော၊ ဝယောဂုဏာ အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တိ။
အဟမ္ပိ ဧကာ စရိဿာမိ လောကေ၊ သီတိဘူတာ သဗ္ဗမတိစ္စ သင်္ဂ"န္တိ။

တတ္ထ **ဧကာ**တိ ပုတ္တဓီတုကိလေသသမ္ဗာဓေဟိ မုစ္စိတွာ ဣမသ္မိံ လောကေ ဧကိကာဝ စရိဿာမိ။ **ကာမာနီ**တိ ရူပါဒယော ကာမဂုဏေ။ **ယထောဓိကာနီ**တိ ယေန ယေန ဩဓိနာ ဌိတာနိ, တေန တေန ဌိတာနေဝ ဇဟိဿာမိ, န ကိဉ္စိ အာမသိဿာမီတိ အတ္ထော။ **အစ္စေန္တိ ကာလာ**တိ ပုဗ္ဗဏှာဒယော ကာလာ အတိက္ကမန္တိ။ **တရယန္တီ**တိ အတုရိတာ ဟုတွာ အာယုသင်္ခါရံ ခေပယမာနာ ခါဒယမာနာ ဂစ္ဆန္တိ။ **ဝယောဂုဏာ**တိ ပဌမဝယာဒယော တယော, မန္ဒဒသကာဒယော ဝါ ဒသ ကောဋ္ဌာသာ။ **အနုပုဗ္ဗံ ဇဟန္တီ**တိ ဥပရူပရိ ကောဋ္ဌာသံ အပ္ပတွာ တတ္ထ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈန္တိ။ **သီတိဘူတာ**တိ ဥဏှကာရကေ ဥဏှသဘာဝေ ကိလေသေ ပဟာယ သီတလာ ဟုတွာ။ **သဗ္ဗမတိစ္စ သင်္ဂ**န္တိ ရာဂသင်္ဂါဒိကံ သဗ္ဗသင်္ဂံ အတိက္ကမိတွာ ဧကာ စရိဿာမိ, ဟတ္ထိပါလကုမာရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီတိ။

ဣတိ သာ ဣမာဟိ ဂါထာဟိ မဟာဇနဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အမစ္စဘရိယာယော ပက္ကောသာပေတွာ အာဟ – "တုမှေ ကိံ ကရိဿထာ"တိ တုမှေ ပန အယျေတိ? "အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ။ "မယမ္ပိ ပဗ္ဗဇိဿာမာ"တိ။ သာ "သာဓူ"တိ ရာဇနိဝေသနေ သုဝဏ္ဏကောဋ္ဌာဂါရာဒီနိ ဝိဝရာပေတွာ "အသုကဋ္ဌာနေ စ အသုကဋ္ဌာနေ စ မဟာနိဓိ နိဒဟိတ"န္တိ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋေ လိခါပေတွာ "ဒိန္နညေဝ, အတ္ထိကာ ဟရန္တူ"တိ ဝတွာ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋံ မဟာတလေ ထမ္ဘေ ဗန္ဓာပေတွာ နဂရေ ဘေရိံ စရာပေတွာ မဟာသမ္ပတ္တိံ ဆဍ္ဍေတွာ နဂရာ နိက္ခမိ။ တသ္မိံ ခဏေ သကလနဂရံ သင်္ခုဘိ။ "ရာဇာ စ ကိရ ဒေဝီ စ ရဇ္ဇံ ပဟာယ 'ပဗ္ဗဇိဿာမာ'တိ နိက္ခမန္တိ, မယံ ဣဓ ကိံ ကရိဿာမာ"တိ တတော တတော မနုဿာ ယထာပူရိတာနေဝ ဂေဟာနိ ဆဍ္ဍေတွာ ပုတ္တေ ဟတ္ထေသု ဂဟေတွာ နိက္ခမိံသု။ သဗ္ဗာပဏာ ပသာရိတနိယာမေနေဝ ဌိတာ, နိဝတ္တိတွာ ဩလောကေန္တော နာမ နာဟောသိ။ သကလနဂရံ တုစ္ဆံ အဟောသိ, ဒေဝီပိ တိယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ တတ္ထေဝ ဂတာ။ ဟတ္ထိပါလော တဿာပိ ပရိသာယ အာကာသေ နိသိန္နော ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဒွါဒသယောဇနိကံ ပရိသံ ဂဟေတွာ ဟိမဝန္တာဘိမုခေါ ပါယာသိ။ "ဟတ္ထိပါလကုမာရော ကိရ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသိံ တုစ္ဆံ ကတွာ 'ပဗ္ဗဇိဿာမီ'တိ မဟာဇနံ အာဒါယ ဟိမဝန္တံ ဂစ္ဆတိ, ကိမင်္ဂံ ပန မယ"န္တိ သကလကာသိရဋ္ဌံ သင်္ခုဘိ။ အပရဘာဂေ ပရိသာ တိံသယောဇနိကာ အဟောသိ, သော တာယ ပရိသာယ သဒ္ဓိံ ဟိမဝန္တံ ပါဝိသိ။

သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ပဝတ္တိံ ဉတွာ "ဟတ္ထိပါလကုမာရော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော, သမာဂမော မဟာ ဘဝိဿတိ, ဝသနဋ္ဌာနံ လဒ္ဓုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ ဝိဿုကမ္မံ အာဏာပေသိ "ဂစ္ဆ, အာယာမတော ဆတ္တိံသယောဇနံ, ဝိတ္ထာရတော ပန္နရသယောဇနံ အဿမံ မာပေတွာ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ သမ္ပာဒေဟီ"တိ။ သော "သာဓူ"တိ ပဋိဿုဏိတွာ ဂင်္ဂါတီရေ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ ဝုတ္တပ္ပမာဏံ အဿမပဒံ မာပေတွာ ပဏ္ဏသာလာသု ကဋ္ဌတ္

ထရဏပဏ္ဏတ္ထရဏအာသနာဒီနိ ပညပေတွာ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ မာပေသိ။ ဧကေကိဿာ ပဏ္ဏသာလာယ ဒွာရေ ဧကေကော စင်္ကမော ရတ္တိဋ္ဌာနဒိဝါဋ္ဌာနပရိစ္ဆိန္နော ကတသုဓာပရိကမ္မော အာလမ္ဗနဖလကော, တေသု တေသု ဌာနေသု နာနာဝဏ္ဏကုသုမသဉ္ဆန္နာ ပုပ္ဖဂစ္ဆာ, ဧကေကဿ စင်္ကမဿ ကောဋိယံ ဧကေကော ဥဒက ဘရိတော ကူပေ, တဿ သန္တိကေ ဧကေကော ဖလရုက္ခော, သော ဧကောဝ သဗ္ဗဖလာနိ ဖလတိ။ ဣဒံ သဗ္ဗံ ဒေဝတာ နုဘာဝေန အဟောသိ။ ဝိဿကမ္မော အဿမပဒံ မာပေတွာ ပဏ္ဏသာလာသု ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ဌပေတွာ "ယေ ကေစိ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဣမေ ပရိက္ခာရေ ဂဏှန္တူ"တိ ဇာတိဟိင်္ဂုလကေန ဘိတ္တိယာ အက္ခရာနိ လိခိတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန ဘေရဝသဒ္ဒေ မိဂပက္ခီ ဒုဒ္ဒသိကေ အမနုဿေ စ ပဋိက္ကမာပေတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။

ဟတ္ထိပါလကုမာရော ဧကပဒိကမဂ္ဂေန သက္ကဒတ္တိယံ အဿမံ ပဝိသိတွာ အက္ခရာနိ ဒိသွာ "သက္ကေန မမ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တဘာဝေါ ဉာတော ဘဝိဿတီ"တိ ဒွာရံ ဝိဝရိတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇ လိင်္ဂံ ဂဟေတွာ နိက္ခမိတွာ စင်္ကမံ ဩတရိတွာ ကတိပယေ ဝါရေ အပရာပရံ စင်္ကမိတွာ သေသဇနကာယံ ပဗ္ဗာ ဇေတွာ အဿမပဒံ ဝိစာရေန္တော တရုဏပုတ္တာနံ ဣတ္ထီနံ မဇ္ဈဋ္ဌာနေ ပဏ္ဏသာလံ အဒာသိ။ တတော အနန္တရံ မ ဟလ္လကိတ္ထီနံ, တတော အနန္တရံ မဇ္ဈိမိတ္ထီနံ, သမန္တာ ပရိက္ခိပိတွာ ပန ပုရိသာနံ အဒာသိ ။ အထေကော ရာဇာ "ဗာရာဏသိယံ ကိရ ရာဇာ နတ္ထီ"တိ အာဂန္တွာ အလင်္ကတပဋိယတ္တံ နဂရံ ဩလောကေတွာ ရာဇနိဝေသနံ အာရု ယှ ဟ တတ္ထ တတ္ထ ရတနရာသိံ ဒိသွာ "ဧဝရူပံ နဂရံ ပဟာယ ပဗ္ဗဇိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာ နာမေသာ ဥဠာ ရာ ဘဝိဿတီ"တိ သုရာသောဏ္ဍေ မဂ္ဂံ ပုစ္ဆိတွာ ဟတ္ထိပါလဿ သန္တိကံ ဟယာသိ။ ဟတ္ထိပါလော တဿ ဝနန္တရံ အာဂတဘာဝံ ဉတွာ ပဋိမဂ္ဂံ ဂန္တွာ အာကာသေ နိသိန္နော ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ အဿမပဒံ နေတွာ တ သဗ္ဗပရိသံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ဧတေနုပါယေန အညေပိ ဆ ရာဇာနော ပဗ္ဗဇိံသု။ သတ္တ ရာဇာနော ဘောဂေ ဆဍ္ဍယိံသု, ဆတ္တိံသယောဇနိကော အဿမော နိရန္တရော ပရိပူရိ။ ယော ကာမဝိတက္ကာဒီသု အညတရံ ဝိတက္ကေတိ, မဟာပုရိသော တဿ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ ဗြဟ္မဝိဟာရဘာဝနဉ္စေဝ ကသိဏဘာဝနဉ္စ အာစိက္ခတိ။ တေ ယေဘုယျေန ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တီသု ကောဋ္ဌာသေသု ဒွေဝ ကောဋ္ဌာသာ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိံသု။ တတိယကောဋ္ဌာသံ တိဓာ ကတွာ ဧကော ကောဋ္ဌာသော ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တိ, ဧကော ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု, ဧကော ဣသီနံ ပါရိစရိယံ က တွာ မနုဿလောကေ တီသု ကုလသမ္ပတ္တီသု နိဗ္ဗတ္တိ။ ဧဝံ ဟတ္ထိပါလဿ သာသနံ အပဂတနိရယတိရစ္ဆာန ယောနိပေတ္တိဝိသယာသုရကာယံ အဟောသိ။

ဣမသ္မိံ တမ္ဗပဏ္ဏိဒီပေ ပထဝိစာလကဓမ္မဂုတ္တတ္ထေရော, ကဋကန္ဓကာရဝါသီ ဖုဿဒေဝတ္ထေရော, ဥပရိ မဏ္ဍလဝါသီ မဟာသင်္ဃရက္ခိတတ္ထေရော, မလယမဟာဒေဝတ္ထေရော, အဘယဂိရိဝါသီ မဟာဒေဝတ္ထေရော, က မန္တပဗ္ဗာရဝါသီ မဟာသိဝတ္ထေရော, ကာဠဝလ္လိမဏ္ဍပဝါသီ မဟာနာဂတ္ထေရော ကုဒ္ဒာလသမာဂမေ မူဂပက္ခသ မာဂမေ စူဠသုတသောမသမာဂမေ အယောဃရပဏ္ဍိတသမာဂမေ ဟတ္ထိပါလသမာဂမေ စ သဗ္ဗပစ္ဆာ နိက္ခန္တပုရိသာ အဟေသုံ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ –

"အဘိတ္ထရေထ ကလျာဏေ၊ ပာပါ စိတ္တံ နိဝါရယေ။
ဒန္ဓဉှိ ကရောတော ပုညံ၊ ပါပသ္မိံ ရမတေ မနော"တိ။ (ဓ. ပ. ၁၁၆)။

တသ္မာ ကလျာဏံ တုရိတတုရိတေနေဝ ကာတဗ္ဗန္တိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေ ဝ"တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – "တဒါ ဧသုကာရီ ရာဇာ သုဒ္ဓောဒနမဟာရာဇာ အဟောသိ, ဒေဝီ မဟာမာယာ, ပုရောဟိတော ကဿပေါ, ဗြာဟ္မဏီ ဘဒ္ဒကာပိလာနီ, အဇပါလော အနုရုဒ္ဓေါ, ဂေါပါလော မောဂ္ဂလ္လာနော, အဿ ပါလော သာရိပုတ္တော, သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, ဟတ္ထိပါလော ပန အဟမေဝ အဟောသိ"န္တိ။

ဟတ္ထိပါလဇာတကဝဏ္ဏနာ တေရသမာ။

[၅၁၀] ၁၄. အယောဃရဇာတကဝဏ္ဏနာ

ယမေကရတ္တိံ ပဌမ န္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မဟာဘိနိက္ခမနညေဝ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါပိ
ဟိ သော "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေဝါ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာ
ဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗ္ရဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ဗ္ရဟ္မဒတ္တဿ ရညော အဂ္ဂမဟေသီ ဂဗ္ဘံ ပဋိလ
ဘိတွာ လဒ္ဓဂဗ္ဘပရိဟာရာ ပရိဏတဂဗ္ဘာ ပစ္စူသသမနန္တရေ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿာ ပုရိမတ္တဘာဝေ ဧကာ သပ
တ္တိကာ "တဝ ဇာတံ ဇာတံ ပဇံ ခါဒိတုံ လဘိဿာမီ"တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ။ သာ ကိရ သယံ ဝဉ္ဈာ ဟုတွာ ပုတ္တမာ
တုကောဓေန တံ ပတ္ထနံ ကတွာ ယက္ခယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိ။ ဣတရာ ရညော အဂ္ဂမဟေသီ ဟုတွာ ဣမံ ပုတ္တံ ဝိဇာ
ယိ။ သာ ယက္ခိနီ တဒါ ဩကာသံ လဘိတွာ ဒေဝိယာ ပဿန္တိယာဝ ဗီဘစ္ဆရူပါ ဟုတွာ အာဂန္တွာ တံ ဒါရကံ ဂ
ဟေတွာ ပလာယိ။ ဒေဝီ "ယက္ခိနီ မေ ပုတ္တံ ဂဟေတွာ ပလာယီ"တိ မဟာသဒ္ဒေန ဝိရဝိ။ ဣတရာပိ ဒါရကံ မူလကန္ဒံ
ဝိယ မုရုံ မုရုံ ကရောန္တီ ခါဒိတွာ ဒေဝိယာ ဟတ္ထဝိကာရာဒီဟိ ဘေရဝံ ပကာသေတွာ တဇ္ဇေတွာ ပက္ကာမိ။ ရာဇာ
တံ ဝစနံ သုတွာ "ကိံ သက္ကာ ယက္ခိနိယာ ကာတု"န္တိ တုဏှီ အဟောသိ။ ပုန ဒေဝိယာ ဝိဇာယနကာလေ ဒဠှံ အာရ
က္ခမကာသိ။ ဒေဝီ ပုတ္တံ ပုန ဝိဇာယိ။ ယက္ခိနီ အာဂန္တွာ တမ္ပိ ခါဒိတွာ ဂတာ။ တတိယဝါရေ တဿာ ကုစ္ဆိယံ
မဟာသတ္တော ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိ။ ရာဇာ မဟာဇနံ သန္နိပါတေတွာ "ဒေဝိယာ ဇာတံ ဇာတံ ပဇံ ဧကာ ယက္ခိနီ ခါဒတိ ,
ကိံ နု ခော ကာတဗ္ဗ"န္တိ ပုစ္ဆိ။ အထေကော "ယက္ခာ နာမ တာလပဏ္ဏဿ ဘာယန္တိ, ဒေဝိယာ ဟတ္ထပါဒေသု
တာလပဏ္ဏံ ဗန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ အာဟ။ အထေကော "အယောဃရဿ ဘာယန္တိ, အယောဃရံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ
အာဟ။ ရာဇာ "သာဓူ"တိ အတ္တနော ဝိဇိတေ ကမ္မာရေ သန္နိပါတေတွာ "အယောဃရံ ကရောထာ"တိ အာဏာပေတွာ
အာယုတ္တကေ အဒါသိ။ အန္တောနဂရေယေဝ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ ဂေဟံ ပဋ္ဌပေသုံ, ထမ္ဘေ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗ
ဂေဟသမ္ဘာရာ အယောမယာဝ အဟေသုံ, နဝဟိ မာသေဟိ အယောမယံ မဟန္တံ စတုရဿသာလံ နိဋ္ဌာနံ အဂမာသိ။ တံ
နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတပဒီပမေဝ ဟောတိ။

ရာဇာ ဒေဝိယာ ဂဗ္ဘပရိပါကံ ဉတွာ အယောဃရံ အလင်္ကာရာပေတွာ တံ အာဒါယ အယောဃရံ ပါဝိသိ။ သာ တ
တ္ထ ဓညပုညလက္ခဏသမ္ပန္နံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, "အယောဃရကုမာရော"တွေဝဿ နာမံ ကရိံသု။ တံ ဓာတီနံ ဒတွာ
မဟန္တံ အာရက္ခံ သံဝိဒဟိတွာ ရာဇာ ဒေဝိံ အာဒါယ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ အလင်္ကတပါသာဒတလမေဝ အဘိရုဟိ။
ယက္ခိနီပိ ဥဒကဝါရံ ဂန္တွာ ဝေဿဝဏဿ ဥဒကံ ဝဟန္တီ ဇီဝိတက္ခယံ ပတ္တာ။ မဟာသတ္တော အယောဃရေယေ
ဝ ဝဍ္ဎိတွာ ဝိညုတံ ပတ္တော တတ္ထေဝ သဗ္ဗသိပ္ပါနိ ဥဂ္ဂဏှိ။ ရာဇာ "ကော မေ ပုတ္တဿ ဝယပ္ပဒေသော"တိ
အမစ္စေ ပုစ္ဆိတွာ "သောဠသဝဿော, ဒေဝ, သူရော ထာမသမ္ပန္နော ယက္ခသဟဿမ္ပိ ပဋိဗာဟိတုံ သမတ္
ထော"တိ သုတွာ "ရဇ္ဇမဿ ဒဿာမိ, သကလနဂရံ အလင်္ကရိတွာ အယောဃရတော တံ နီဟရိတွာ အာနေ
ထာ"တိ အာဟ။ အမစ္စာ "သာဓု, ဒေဝါ"တိ ဒွါဒသယောဇနိကံ ဗာရာဏသိံ အလင်္ကရိတွာ သဗ္ဗာလင်္ကာရဝိဘူသိတံ
မင်္ဂလဝါရဏံ အာဒါယ တတ္ထ ဂန္တွာ ကုမာရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ဟတ္ထိက္ခန္ဓေ နိသီဒါပေတွာ "ဒေဝ, ကုလ
သန္တကံ အလင်္ကတနဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပိတရံ ကာသိရာဇာနံ ဝန္ဒထ, အဇ္ဇေဝ သေတစ္ဆတ္တံ လဘိဿ
ထာ"တိ အာဟံသု။

မဟာသတ္တော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော အာရာမရာမဏေယျကဝနပေါက္ခရဏိဘူမိရာမဏေယျကပါသာ
ဒရာမဏေယျကာဒီနိ ဒိသွာ စိန္တေသိ "မမ ပိတာ မံ ဧတ္တကံ ကာလံ ဗန္ဓနာဂါရေ ဝသာပေသိ။ ဧဝရူပံ အလင်္ကတနဂ
ရံ ဒဋ္ဌုံ နာဒါသိ, ကော နု ခော မယှံ ဒေါသော"တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆိ။ "ဒေဝ, နတ္ထိ တုမှာကံ ဒေါသော, တုမှာကံ ပန ဒွေ
ဘာတိကေ ဧကာ ယက္ခိနီ ခါဒိ, တေန ဝေါ ပိတာ အယောဃရေ ဝသာပေသိ, အယောဃရေန ဇီဝိတံ တုမှာကံ လဒ္
ဓ"န္တိ။ သော တေသံ ဝစနံ သုတွာ စိန္တေသိ "အဟံ ဒသ မာသေ လောဟကုမ္ဘိနိရယေ ဝိယ စ ဂူထနိရယေ ဝိယ စ မာ
တုကုစ္ဆိမှိ ဝသိတွာ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တကာလတော ပဋ္ဌာယ သောဠသ ဝဿာနိ ဧတသ္မိံ ဗန္ဓနာဂါရေ ဝသိံ,
ဗဟိ ဩလောကေတုမ္ပိ န လဘိံ, ဥဿဒနိရယေ ခိတ္တော ဝိယ အဟောသိံ, ယက္ခိနိယာ ဟတ္ထတော မုတ္တောပိ ပနာ
ဟံ နေဝ အဇရော, န အမရော ဟောမိ, ကိံ မေ ရဇ္ဇေန, ရဇ္ဇေ ဌိတကာလတော ပဋ္ဌာယ ဒုန္နိက္ခမနံ ဟောတိ, အဇ္ဇေဝ မမ
ပိတရံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ အနုဇာနာပေတွာ ဟိမဝန္တံ ပဝိသိတွာ ပဗ္ဗဇိဿာမီ"တိ။ သော နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရာဇကုလံ ပဝိ
သိတွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။

ရာဇာ တဿ သရီရသောဘံ ဩလောကေတွာ ဗလဝသိနေဟေန အမစ္စေ ဩလောကေသိ။ တေ ''ကိံ ကရောမ, ဒေ
ဝါ''တိ ဝဒိံသု။ ပုတ္တံ မေ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ တီဟိ သင်္ခေဟိ အဘိသိဉ္စိတွာ ကဉ္စနမာလံ သေတစ္ဆတ္တံ ဥ
ဿာပေထာတိ။ မဟာသတ္တော ပိတရံ ဝန္ဒိတွာ ''န မယှံ ရဇ္ဇေနတ္ထော, အဟံ ပဗ္ဗဇိဿာမိ, ပဗ္ဗဇ္ဇံ မေ အနု
ဇာနာထာ''တိ အာဟ။ တာတ ရဇ္ဇံ ပဋိက္ခိပိတွာ ကိံကာရဏာ ပဗ္ဗဇိဿသီတိ။ ''ဒေဝ အဟံ မာတုကုစ္ဆိမှိ ဒသ မာ
သေ ဂူထနိရယေ ဝိယ ဝသိတွာ မာတုကုစ္ဆိတော နိက္ခန္တော ယက္ခိနိဘယေန သောဠသ ဝဿာနိ ဗန္ဓနာဂါရေ ဝသန္
တော ဗဟိ ဩလောကေတုမ္ပိ န အလဘိံ, ဥဿဒနိရယေ ခိတ္တော ဝိယ အဟောသိံ, ယက္ခိနိယာ ဟတ္ထတော မုတ္
တောမှီတိပိ အဇရော အမရော န ဟောမိ။ မစ္စု နာမေသ န သက္ကာ ကေနစိ ဇိနိတုံ, ဘဝေ ဥက္ကဏ္ဌိတောမှိ, ယာဝ
မေ ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ နာဂစ္ဆန္တိ, တာဝဒေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ဓမ္မံ စရိဿာမိ, အလံ မေ ရဇ္ဇေန, အနုဇာနာထ မံ, ဒေ
ဝါ''တိ ဝတွာ ပိတု ဓမ္မံ ဒေသေန္တော အာဟ –

၃၆၃. ''ယမေကရတ္တိံ ပဌမံ, ဂဗ္ဘေ ဝသတိ မာဏဝေါ။
အဗ္ဘုဋ္ဌိတောဝ သော ယာတိ, သ ဂစ္ဆံ န နိဝတ္တတိ။

၃၆၄. ''န ယုဇ္ဈမာနာ န ဗလေနဝဿိတာ, နရာ န ဇီရန္တိ န စာပိ မီယရေ။
သဗ္ဗံ ဟိဒံ ဇာတိဇရာယုပဒ္ဒုတံ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၆၅. ''စတုရင်္ဂိနိံ သေနံ သုဘိံသရူပံ, ဇယန္တိ ရဋ္ဌာဓိပတီ ပသယှ။
န မစ္စုနော ဇယိတုမုဿဟန္တိ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၆၆. ''ဟတ္ထီဟိ အဿေဟိ ရထေဟိ ပတ္တိဘိ, ပရိဝါရိတာ မုစ္စရေ ဧကစ္စေယျာ။
န မစ္စုနော မုစ္စိတုမုဿဟန္တိ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၆၇. ''ဟတ္ထီဟိ အဿေဟိ ရထေဟိ ပတ္တိဘိ, သူရာ ပဘဉ္ဇန္တိ ပဓံသယန္တိ။
န မစ္စုနော ဘဉ္ဇိတုမုဿဟန္တိ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၆၈. ''မတ္တာ ဂဇာ ဘိန္နဂဠာ ပဘိန္နာ, နဂရာနိ မဒ္ဒန္တိ ဇနံ ဟနန္တိ။
န မစ္စုနော မဒ္ဒိတုမုဿဟန္တိ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၆၉. ''ဣဿာသိနော ကတဟတ္ထာပိ ဝီရာ, ဒူရေပါတီ အက္ခဏဝေဓိနောပိ။
န မစ္စုနော ဝိဇ္ဈိတုမုဿဟန္တိ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၀. ''သရာနိ ခီယန္တိ သသေလကာနနာ, သဗ္ဗံ ဟိဒံ ခီယတိ ဒီဃမန္တရံ။
သဗ္ဗံ ဟိဒံ ဘဉ္ဇရေ ကာလပရိယာယံ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၁. ''သဗ္ဗေသမေဝဉှိ နရာန နာရိနံ, စလာစလံ ပါဏဘုနောဓ ဇီဝိတံ။
ပဋောဝ ဓုတ္တဿ, ဒုမောဝ ကူလဇော, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၂. ''ဒုမပ္ဖလာနေဝ ပတန္တိ မာဏဝါ, ဒဟရာ စ ဝုဒ္ဓါ စ သရီရဘေဒါ။
နာရိယော နရာ မဇ္ဈိမပေါရိသာ စ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၃. ''နာယံ ဝယော တာရကရာဇသန္နိဘော, ယဒဗ္ဘတီတံ ဂတမေဝ ဒါနိ တံ။
ဇိဏ္ဏဿ ဟီ နတ္ထိ ရတီ ကုတော သုခံ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၄. ''ယက္ခာ ပိသာစာ အထဝါပိ ပေတာ, ကုပိတာ တေ အဿသန္တိ မနုဿေ။
န မစ္စုနော အဿသိတုဿဟန္တိ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၅. ''ယက္ခေ ပိသာစေ အထဝါပိ ပေတေ, ကုပိတေပိ တေ နိဇ္ဈပနံ ကရောန္တိ။
န မစ္စုနော နိဇ္ဈပနံ ကရောန္တိ, တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၆. ‘‘အပရာဓကေ ဒူသကေ ဟေဌကေ စ၊ ရာဇာနော ဒဏ္ဍေန္တိ ဝိဒိတွာန ဒောသံ။
န မစ္စုနော ဒဏ္ဍယိတုဿဟန္တိ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၇. ‘‘အပရာဓကာ ဒူသကာ ဟေဌကာ စ၊ လဘန္တိ တေ ရာဇိနော နိဇ္ဈပေတုံ။
န မစ္စုနော နိဇ္ဈပနံ ကရောန္တိ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၈. ‘‘န ခတ္တိယောတိ န စ ဗြာဟ္မဏောတိ၊ န အဍ္ဎကာ ဗလဝါ တေဇဝါပိ။
န မစ္စုရာဇဿ အပေက္ခမတ္ထိ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၇၉. ‘‘သီဟာ စ ဗျဂ္ဃာ စ အထောပိ ဒီပိယော၊ ပသယှ ခါဒန္တိ ဝိပ္ဖန္ဒမာနံ။
န မစ္စုနော ခါဒိတုမုဿဟန္တိ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၀. ‘‘မာယာကာရာ ရင်္ဂမဇ္ဈေ ကရောန္တာ၊ မောဟေန္တိ စက္ခူနိ ဇနဿ တာဝဒေ။
န မစ္စုနော မောဟယိတုဿဟန္တိ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၁. ‘‘အာသီဝိသာ ကုပိတာ ဥဂ္ဂတေဇာ၊ ဍံသန္တိ မာရေန္တိပိ တေ မနုဿေ။
န မစ္စုနော ဍံသိတုမုဿဟန္တိ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၂. ‘‘အာသီဝိသာ ကုပိတာ ယံ ဍံသန္တိ၊ တိကိစ္ဆကာ တေသ ဝိသံ ဟနန္တိ။
န မစ္စုနော ဒဋ္ဌဝိသံ ဟနန္တိ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၃. ‘‘ဓမ္မန္တရီ ဝေတ္တရဏီ စ ဘောဇော၊ ဝိသာနိ ဟန္တွာန ဘုဇင်္ဂမာနံ။
သုယျန္တိ တေ ကာလကတာ တထေဝ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၄. ‘‘ဝိဇ္ဇာဓရာ ဃောရမဓီယမာနာ၊ အဒဿနံ ဩသဓေဟိ ဝဇန္တိ။
န မစ္စုရာဇဿ ဝဇန္တဒဿနံ၊ တံ မေ မတီ ဟောတိ စရာမိ ဓမ္မံ။

၃၈၅. ‘‘ဓမ္မော ဟဝေ ရက္ခတိ ဓမ္မစာရိံ၊ ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခမာဝဟာတိ။
ဧသာနိသံသော ဓမ္မေ သုစိဏ္ဏေ၊ န ဒုဂ္ဂတိံ ဂစ္ဆတိ ဓမ္မစာရီ။

၃၈၆. ‘‘န ဟိ ဓမ္မော အဓမ္မော စ၊ ဥဘော သမဝိပါကိနော။
အဓမ္မော နိရယံ နေတိ၊ ဓမ္မော ပါပေတိ သုဂ္ဂတိ’’န္တိ။

တတ္ထ **ယမေကရတ္တိံ** န္တိ ယေဘုယျေန သတ္တာ မာတုကုစ္ဆိမှိ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှန္တာ ရတ္တိယံယေဝ ဂဏှန္တိ, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ အယံ ပနေတ္ထ အတ္ထော – ယံ ဧကရတ္တိံ ဝါ ဒိဝါ ဝါ ပဌမမေဝ ပဋိသန္ဓိံ ဂဏှိတွာ မာတုကုစ္ဆိသင်္ခါတေ ဂဗ္ဘေ ဝသတိ။ **မာဏဝေ**တိ သတ္တော ကလလဘာဝေန ပတိဋ္ဌာတိ။ **အဗ္ဘုဋ္ဌိတောဝ သော ယာတီ**တိ သော မာဏဝေ ယထာ နာမ ဝလာဟကသင်္ခါတော အဗ္ဘော ဥဋ္ဌိတော နိဗ္ဗတ္တော တယုဝေကဟတော ပဋ္ဌိဂစ္ဆတိ, တထေဝ –

‘‘ပဌမံ ကလလံ ဟောတိ၊ ကလလာ ဟောတိ အဗ္ဗုဒံ။
အဗ္ဗုဒာ ဇာယတေ ပေသိ၊ ပေသိ နိဗ္ဗတ္တတီ ဃနော။
ဃနာ ပသာခါ ဇာယန္တိ၊ ကေသာ လောမာ နခါပိ စ။

‘‘ယဉ္စဿ ဘုဉ္ဇတီ မာတာ၊ အန္နံ ပါနဉ္စ ဘောဇနံ။
တေန သော တတ္ထ ယာပေတိ၊ မာတုကုစ္ဆိဂတော နရောတိ။ (သံ. နိ. ၁.၂၃၅)။

ဣမံ မာတုကုစ္ဆိယံ ကလလာဒိဘာဝံ, မာတုကုစ္ဆိတော စ နိက္ခန္တော မန္ဒဒသကာဒိဘာဝံ အာပဇ္ဇမာနော သတတံ သမိတံ ဂစ္ဆတိ။ **သ ဂစ္ဆံ န နိဝတ္တတီ** တိ သစာယံ ဧဝံ ဂစ္ဆန္တော ပုန အဗ္ဗုဒတော ကလလဘာဝံ, ပေသိအာဒိတော ဝါ အ

ဗျာဒိဘာဝံ, ခိဏ္ဍာဒသကတော မန္ဒဒသကဘာဝံ, ဝဏ္ဏဒသကာဒိတော တ ခိဏ္ဍာဒသကာဒိဘာဝံ ဟပုဏိတုံ န နိဝတ္တတိ။ ယထာ ပန သော ဝလာဟကော တတဝေဂေန သံစုဏ္ဏိယမာနော ''အဟံ အသုကဌာနေ နာမ ဥဋ္ဌိတော ပုန နိဝတ္တိတ္ဂာ တတ္ထေဝ ဂန္တ္ဂာ ပကတိဘာဝေန ဌဿာမီ''တိ န လဘတိ, ယံ ဒိသံ ဂတံ, တံ ဂတမေဝ, ယံ အန္တရဟိတံ, တံ အန္တရ ဟိတမေဝ ဟောတိ, တထာ သောပိ ကလလာဒိဘာဝေန ဂစ္ဆမာနော ဂစ္ဆတေဝ, တသ္မိံ တသ္မိံ ကောဋ္ဌာသေ သင်္ခါရာ ပုရိမာနံ ပုရိမာနံ ပစ္စယာ ဟုတ္ဂာ ပစ္ဆတော အနိဝတ္တိတ္ဂာ တတ္ထ တတ္ထေဝ ဘိဇ္ဇန္တိ, ဇရာကာလေ သင်္ခါရာ ''အ မ္ဟေဟိ သေ ပုဗ္ဗေ ယုတ ထာမသမ္ပန္နော ကတော, ပုန နံ နိဝတ္တိတ္ဂာ တတ္ထေဝ ကရိဿာမာ''တိ န လဘန္တိ, တ တ္ထ တတ္ထေဝ အန္တရဓာယန္တီတိ ဒဿေတိ။

န ယုဇ္ဈမာနာ တိ ဉာဘတော ဗျူဠှေဟ သင်္ဂါမေ ယုဇ္ဈန္တာ။ **န ဗလေနဝဿိတာ** တိ န ကာယဗလေန တ ယောဓဗ လေန တ ဥပဂတာ သမန္နာဂတာ။ **န ဇီရန္တိ** တိ ပုရိမ-န-ကာရံ အာဟရိတ္ဂာ ဧဝရူပာပိ နရာ န ဇီရန္တိ န စာပိ န မီယရေတိ အတ္ထော ဝေဒိတဗ္ဗော။ **သဗ္ဗံ ဟိဒ** န္တိ မဟာရာဇ, သဗ္ဗမေဝ ဣဒံ ဟာဏမဏ္ဍလံ မဟာယန္တေန ပီဠိယမာနာ ဥစ္ဆုယဋ္ဌိ ကာ ဝိယ ဇာတိယာ စ ဇရာယ စ ဥပဒ္ဒုတံ နိစ္စံ ပီဠိတံ။ **တံ မေ မတီ ဟောတီ**တိ တေန ကာရဏေန မမ ''ပဗ္ဗဇိတ္ဂာ ဓမ္မံ စရာမီ''တိ မတိ ဟောတိ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

စတုရင်္ဂိနိ န္တိ ဟတ္ထိအာဒီဟိ စတုရင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ။ **သေနံ သုဘိံသရူပ**န္တိ သုဋ္ဌု ဘိံသနကဇာတိကံ သေနံ။ **ဇယန္တိ** တိ ကအစိ ကေစ္စေ ရာဇာနော အတ္တနော သေနာယ ဇယန္တိ။ **န မစ္စုနော**တိ တေပိ ရာဇာနော မဟာသေနဿ မစ္စု နော သေနံ ဇယိတုံ န ဥဿဟန္တိ, န ဗ္ဗာဓိဇရာမရဏာနိ မဒ္ဒိတုံ သက္ကောန္တိ။ **မုစ္စရေ ကေစ္စေယ္ယာ** တိ ဧတေဟိ ဟတ္ထိအာဒီဟိ ပရိတရိတာ ကေစ္စေ ပစ္စာမိတ္တာနံ ဟတ္ထတော မုစ္စန္တိ, မစ္စုနော ပန သန္တိကာ မုစ္စိတုံ န သက္ ကောန္တိ။ **ပဘဉ္ဇန္တိ** တိ ဧတေဟိ ဟတ္ထိအာဒီဟိ ပစ္စတ္ထိကရာဇူနံ နဂရာနိ ပဘဉ္ဇန္တိ။ **ပဓံသယန္တိ** တိ မဟာဇနံ ဓံ သေန္တာ ပဓံသေန္တာ ဇီဝိတက္ခယံ ဟပေန္တိ။ **န မစ္စုနော**တိ တေပိ မရဏကာလေ ပတ္တေ မစ္စုနော ဘဉ္ဇိတုံ န သက္ ကောန္တိ။

ဘိန္နဂဋ္ဌာ ပဘိန္နာ တိ တီသု ဌာနေသု ပဘိန္နာ ဟုတ္ဂာ မဒံ ဂဠန္တာ, ပဠဂ်ရိတမဒာတိ အတ္ထော။ **န မစ္စုနော**တိ တေပိ မဟာမစ္စုံ မဒ္ဒိတုံ န သက္ကောန္တိ။ **ဣဿာသိနော** တိ ဣဿာသာ ဓနုဂ္ဂဟာ။ **ကတဟတ္ထာ** တိ သုသိက္ခိ တာ။ **ဒူရေပာတီ**တိ သရံ ဒူရေ ပာတေတုံ သမတ္ထာ။ **အက္ခဏဝေဓိနော** တိ အဝိရဒ္ဓဝေဓိနော, ဝိဇ္ဇုအာလောကေန ဝိဇ္ဈန သမတ္ထာ တ။ **သရာနီ**တိ အနောတတ္တာဒီနိ မဟာသရာနိ ခီယန္တိယေဝ။ **သသေလကာနနာ**တိ သပဗ္ဗတဝနသဏ္ဍာ မဟာပထဝီပိ ခီယတိ။ **သဗ္ဗံ ဟိဒ** န္တိ သဗ္ဗမိဒံ သင်္ခါရဂတံ ဒီဃမန္တရံ ဌတ္ဂာ ခီယတေဝ။ ကပ္ပုဋ္ဌာနဂ္ဂိ ပတ္ဂာ မဟာ သိနေရုပိ အင်္ဂိမုခေ မဓုသိတ္ထကံ ဝိယ ဝိလီယတေဝ, အဏုမတ္တောပိ သင်္ခါရော ဌာတုံ န သက္ကောတိ။ **ကာလပရိယာ ယ**န္တိ ကာလပရိယာယံ နဿနကာလတရံ ပတ္ဂာ **သဗ္ဗံ ဘဉ္ဇရေ,** သဗ္ဗံ သင်္ခါရဂတံ ဘိဇ္ဇတေဝ။ တဿ ပကာသန တ္ထံ **သတ္တသူရိယသုတ္တံ** (အ. နိ. ၇.၆၆) အာဟရိတဗ္ဗံ။

စလာစလန္တိ စဥ္စလံ သကဘာဝေန ဌာတုံ အသမတ္ထံ နာနာဘာဝဝိနာဘာဝသဘာဝမေဝ။ **ဟဏဘုနောဓ ဇီဝိတ**န္တိ ဣဓ လောကေ ဣမေသံ ဟဏဘူတာနံ ဇီဝိတံ ။ **ပဋ္ဋောဝ ဓုတ္တဿ, ဒုမောဝ ကူလဇော** တိ သုရဓုတ္တော ဟိ သုရံ ဒိသ္ဂာ တ ဝ ဥဒရေ ဗဒ္ဓံ သာဋကံ ဒတ္ဂာ ပိဝတေဝ, နဒီကူလေ ဇာတဒုမောဝ ကူလေ လုဇ္ဇမာနေ လုဇ္ဇတိ, ယထာ သေ ပဋ္ဋော စ ဒုမော စ စဉ္စလော, ဧဝံ သတ္တာနံ ဇီဝိတံ, ဒေတတိ။ **ဒုမပ္ဖလာနေဝ** တိ ယထာ ပက္ကာနိ ဖလာနိ တတာဟတာနိ ဒုမဂ္ဂတော ဘူ မိယံ ပတန္တိ, တထေဝိမေ မာဏဝ ဇရာတတာဟတာ ဇီဝိတာ ဂဠိတ္ဂာ မရဏပထဝိယံ ပတန္တိ။ **ဒဟရာ**တိ အန္တမသော ကလလဘာဝေ ဌိတာပိ။ **မဇ္ဈိမပေါရိသာ** တိ နာရီနရာနံ မဇ္ဈေ ဌိတာ ဉာဘတောဗ္ဗူဠှနကနပုံသကာ။

တာရကရာဇသန္နိဘော တိ ယထာ တာရကရာဇာ ကာဠပက္ခေ ခီဏော, ပုန ဇုဏှပက္ခေ ပူရတိ, န ဧဝံ သတ္တာနံ ဝယော။ သတ္တာနဥဟိ ယံ အတ္ထီတံ, ဂတမေဝ အနိ တံ, န တဿ ပုနာဂမနံ အတ္ထိ။ **ကုတော သုခ**န္တိ ဇရာဇိဏ္ဏာ သ္သ ကာမဂုဏေသု ရတိပိ နတ္ထိ, တေ ပဋိစ္စ ဥပ္ပဇ္ဇနကသုခံ ကုတောယေဝ။ **ယက္ခာ** တိ မဟိဒ္ဓိကာ ယက္ခာ။ **ပိသာစာ** တိ ပံသုပိသာစကာ။ **ပေတာ**တိ ပေတ္တိဝိသယိကာ။ **အဿသန္တိ** တိ အဿာသတတေန ဥပဟနန္တိ, အာဝိသန္တီတိ တ အတ္ထော။ **န မစ္စုနော**တိ မစ္စု ပန တေပိ အဿာသေန ဥပဟာနိတုံ တ အာဝိသိတုံ တ န သက္ကောန္တိ။ **နိဇ္ဈာပနံ က ရောန္တီ**တိ ဗလိကမ္မဝသေန ခမာပေန္တိ ပသာဒေန္တိ။ **အပရာဓကေ**တိ ရာဇာပရာဓကာရကေ။ **ဒူသကေ**တိ ရဇ္ဇဒူသကေ။

ဟေဌကေတိ သန္ဓိစ္ဆေဒာဒီဟိ လောကဝိဟေဌကေ။ **ရာဇာနော**တိ ရာဇာနော။ **ဝိဒိတ္ဝာန အဒေသန္တိ** အဒေသံ ဇာနိတ္ဝာ ယထာနုရူပေန ဒဏ္ဍေန ဒဏ္ဍေန္တီတိ အတ္ထော။ **န မစ္စုနော**တိ တေပိ မစ္စုံ ဒဏ္ဍယိတုံ န သက္ကောန္တိ။

နိဗ္ဗုပေတု န္တိ သက္ခိဟိ အတ္တနော နိရုပရာခောဝံ ပကာသေတွာ ပသာဒေတုံ။ **န အမုကာ ဖလတ တေဇတပီ** တိ "က္လမေ အမှာ, အယံ ကာယဖလညာဏဖလာဒီဟိ ဖလတ, အယံ တေဇတ"တိ ဧဝမ္ပိ န ပစ္စုရာဇဿ အပေက္ခံ အတ္ထိ, ကေသ္မိမ္ပိ သတ္တေ အပေက္ခံ ပေမံ သိနေဟော နတ္ထိ, သဗ္ဗမေဝ အဘိမဒ္ဒတီတိ ဒဿေတိ။ **ပသယှဟာ**တိ ဗလက္ကာရေန အဘိဘဝိတွာ။ **န မစ္စုနော**တိ တေပိ မစ္စုံ ခာဒိတုံ န သက္ကောန္တိ။ **ကရောန္တာ** တိ မာယံ ကရောန္တာ။ **မောဟေန္တီ**တိ အဘူတံ ဘူတံ ကတွာ ဒဿေန္တာ မောဟေန္တိ။ **ဥဂ္ဂတေဇာ** တိ ဥဂ္ဂတေန ဝိသတေဇေန သမန္နာဂတာ။ **တိကိစ္ဆကာ**တိ ဝိသဝေဇ္ဇာ။ **ဓမ္မန္တရီ ဝေတ္တရဏီ စ ဘောဇော** တိ ဧတေ ဧဝံနာမကာ ဝေဇ္ဇာ။ **ဃောရမဓိယမာနာ**တိ ဃောရံ နာမ ဝိဇ္ဇံ အဓိယန္တာ။ **ဩသဓေဟီ**တိ ဃောရံ တ ဂန္ဓာရိံ တ ဝိဇ္ဇံ သာဝေတွာ ဩသဓံ အာဒာယ တေဟိ ဩသဓေဟိ ပစ္စတ္ထိကာနံ အဒဿနံ ဝဇန္တိ။

ဓမ္မော တိ သုစရိတဓမ္မော။ **ရက္ခတိ** တိ ယေန ရက္ခိတော, တံ ပဋိရက္ခတိ။ **သုခန္တိ** ဆသု ကာမသဂ္ဂေသု သုခံ အာဝဟတိ။ **ဟာပေတီ**တိ ပဋိသန္ဓိဝသေန ဥပနေတိ။

ဧဝံ မဟာသတ္တော စတုဝီသတိယာ ကထာဟိ ပိတု ဓမ္မံ ဒေသေတွာ "မဟာရာဇ, တုမှာကံ ရဇ္ဇံ တုမှာကမေဝ ဟောတု, န မယှံ က္လမိနာ အတ္ထော, တုမှေဟိ ပန သဒ္ဓိံ ကထေန္တမေဝ မံ ဗျာဓိဇရာမရဏာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိ, တိဋ္ဌထ, တုမှေ"တိ ဝတွာ အယအာမံ ဆိန္ဒိတွာ မတ္တဟတ္ထီ ဝိယ ကဉ္စနပဉ္ဇရံ ဆိန္ဒိတွာ သီဟပောတကော ဝိယ ကာမေ ပဟာယ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ နိက္ခမိ။ အထဿ ပိတာ "မမပိ ရဇ္ဇေနတ္ထော နတ္ထီ"တိ ရဇ္ဇံ ပဟာယ တေန သဒ္ဓိဉ္ဇေဝ နိက္ခမိ, တသ္မိံ နိက္ခန္တေ ဒေဝီပိ အမစ္စာပိ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကာဒယောပီတိ သကလနဂရတသိနော ဂေဟာနိ ဆဍ္ဍေတွာ နိက္ခမိံသု။ သမာဂမော မဟာ အဟောသိ, ပရိသာ ဒွါဒသယောဇနိကာ ဇာတာ။ တံ အာဒာယ မဟာသတ္တော ဟိမဝန္တံ ပာဝိသိ။ သက္ကော တဿ နိက္ခန္တဘာဝံ ဉတွာ ဝိဿကမ္မံ ပေသေတွာ ဒွါဒသယောဇနာယာမံ သတ္တယောဇနဝိတ္ထာရံ အဿမပဒံ ကာရေသိ။ သဗ္ဗေ ပဗ္ဗဇိတပရိက္ခာရေ ပဋိယာဒာပေသိ။ က္လတော ပရံ မဟာသတ္တဿ ပဗ္ဗဇ္ဇာ စ ဩဝါဒအနုသာသနီ ဗြဟ္မလောကပရာယဏတာ စ ပရိသာယ အနဟာယဂမနီယတာ စ သဗ္ဗာ ဟေဋ္ဌာ ဝုတ္တနယေနေဝ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

သတ္ထာ က္လမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "ဧဝံ, ဘိက္ခဝေ, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တောယေ တ"တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – "တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ, သေသပရိသာ ဗုဒ္ဓပရိသာ, အယောဃရပဏ္ဍိတော ပန အဟမေဝ အဟောသိ"န္တိ။

အယောဃရဇာတကဝဏ္ဏနာ စုဒ္ဒသမာ။

ဇာတကုဒ္ဒာနံ –

မာတင်္ဂ စိတ္တသမ္ဘူတော, သိဝိ သိရီ စ ရောဟဏံ။
ဟံသော သတ္တိဂုမ္ဗော ဘလ္လာ, သောမနဿံ စမ္ပေယျကံ။

ပလောဘံ ပဉ္စပဏ္ဍိတံ, ဟတ္ထိပာလံ အယောဃရံ။
ဝီသတိယမှိ ဇာတကာ, စတုဒ္ဒသေဝ သင်္ဂိတာ။

ဝီသတိနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။

(စတုတ္ထော ဘာဂေါ နိဋ္ဌိတော)

။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ခုဒ္ဒကနိကာယေ

ဇာတက-အဋ္ဌကထာ

(ပဌမော ဘာဂေါ)

၁၆. တိံသနိပာတော

[၁၅၁] ၁. ကိံဆန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကိံဆန္ဒော ကိမဓိပ္ပာယောတိ ကြံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဥပေါသထကမ္မံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဧကဒိဝသဉှိ သတ္ထာ ဗဟူ ဥပါသကေ စ ဥပါသိကာယော စ ဥပေါသထိကေ ဓမ္မဿဝနတ္ထာယ အာဂန္တွာ ဓမ္မသဘာယံ နိသိန္နေ "ဥပေါသထိကာတ္ထ ဥပါသကာ"တိ ပုစ္ဆိတွာ "အာမ, ဘန္တေ"တိ ဝုတ္တေ "သာဓု ဝေါ ကတံ ဥပေါသထံ ကရောန္တေဟိ, ပေါရာဏကာ ဥပဍ္ဎုပေါသထကမ္မဿ နိဿန္ဒေန မဟန္တံ ယသံ ပဋိလဘိံသူ"တိ ဝတွာ တေဟိ ယာစိတော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တော သဒ္ဓေါ အဟောသိ အနသီလဥပေါသထကမ္မေသု အပ္ပမတ္တော။ သော သေသေပိ အမစ္စာဒယော အနာဒီသု သမာဒပေသိ။ ပုရောဟိတော ပနဿ ပရပိဋ္ဌိမံသိကော လဉ္ဇခာဒကော ကူဋဝိနိစ္ဆယိကော အဟောသိ။ ရာဇာ ဥပေါသထဒိဝသေ အမစ္စာဒယော ပက္ကောသာပေတွာ "ဥပေါသထိကာ ဟောထာ"တိ အာဟ။ ပုရောဟိတော ဥပေါသထံ န သမာဒိယိ။ အထ နံ ဒိဝါ လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ ကူဋဍ္ဍံ ကတွာ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂတံ ရာဇာ "တုမှေဟ ဥပေါသထိကာ"တိ အမစ္စေ ပုစ္ဆန္တော "တွံပိ အာစရိယ ဥပေါသထိကော"တိ ပုစ္ဆိ။ သော "အာမာ"တိ မုသာဝါဒံ ကတွာ ဟာသာဒ ဩတရိ။ အထ နံ ဧကော အမစ္စော "နနု တုမှေဟ န ဥပေါသထိကာ"တိ စောဒေသိ။ သော အာဟ – "အဟံ ဝေလာယမေဝ ဘုဉ္ဇိံ, ဂေဟံ ပန ဂန္တွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဥပေါသထံ အဓိဋ္ဌာယ သာယံ န ဘုဉ္ဇိဿာမိ, ရတ္တိံ သီလံ ရက္ခိဿာမိ, ဧဝံ မေ ဥပဍ္ဎုပေါသထကမ္မံ ဘဝိဿတီ"တိ? "သာဓု, အာစရိယာ"တိ။ သော ဂေဟံ ဂန္တွာ တထာ အကာသိ။ ပုနေကဒိဝသံ တသ္မိံ ဝိနိစ္ဆယေ နိသိန္နေ အညတရာ သီလဝတီ ဣတ္ထီ အဍ္ဍံ ကရောန္တီ ဃရံ ဂန္တုံ အလဘမာနာ "ဥပေါသထကမ္မံ နာတိက္ကမိဿာမီ"တိ ဥပကဋ္ဌေ ကာလေ မုခံ ဝိက္ခာလေတုံ အာရဘိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဗြာဟ္မဏဿ သုပက္ကာနံ အမ္ဗဖလာနံ အမ္ဗပိဏ္ဍိံ အာဟရိယိတ္ထ။ သော တဿာ ဥပေါသထိကဘာဝံ ဉတွာ "ဣမာနိ ခါဒိတွာ ဥပေါသထိကာ ဟောဟီ"တိ အဒာသိ။ သာ တထာ အကာသိ။ ဧတ္တကံ ဗြာဟ္မဏဿ ကမ္မံ။

သော အပရဘာဂေ ကာလံ ကတွာ ဟိမဝန္တပဒေသေ ကောသိကိဂင်္ဂါယ တီရေ တိယောဇနိကေ အမ္ဗဝနေ ရမဏီယေ ဘူမိဘာဂေ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တေ ကနကဝိမာနေ အလင်္ကတသိရိသယနေ သုတ္တပ္ပဗုဒ္ဓေါ ဝိယ နိဗ္ဗတ္တိ အလင်္ကတပဋိယတ္တော ဥတ္တမရူပဓရော သောဠသသဟဿဒေဝကညာပရိဝါရော။ သော ရတ္တိဉ္စေဝ တံ သိရိသမ္ပတ္တိံ အနုဘောတိ။ ဝေမာနိကပေတဘာဝေန ဟိဿ ကမ္မသရိက္ခကော ဝိပါကော အဟောသိ, တသ္မာ အရုဏေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေ အမ္ဗဝနံ ပဝိသတိ, ပဝိဋ္ဌက္ခဏေယေဝဿ ဒိဗ္ဗတ္တဘာဝေါ အန္တရဓာယတိ, အသီတိဟတ္ထတာလက္ခန္ဓပ္ပမာဏော အတ္တဘာဝေါ နိဗ္ဗတ္တတိ, သကလသရီရံ ဈာယတိ, သုပုပ္ဖိတကိံသုကော ဝိယ ဟောတိ။ ဒ္ဝီသု ဟတ္ထေသု ဧကေကာဝ အင်္ဂုလိ, တတ္ထ မဟာကုဒ္ဒာလပ္ပမာဏာ နခါ ဟောန္တိ။ တေဟိ နခေဟိ အတ္တနော ပိဋ္ဌိမံသံ ဖာလေတွာ ဥပ္ပာဋေတွာ ခါဒန္တော ဝေဒနာပ္ပတ္တော မဟာရဝံ ရဝန္တော ဒုက္ခံ အနုဘောတိ။ သူရိယေ အတ္ထင်္ဂတေ တံ သရီရံ အန္တရဓာယတိ, ဒိဗ္ဗသရီရံ နိဗ္ဗတ္တတိ, အလင်္ကတပဋိယတ္တာ ဒိဗ္ဗနာဋကိတ္ထိယော နာနာတူရိယာနိ ဂဟေတွာ ပရိဝါရေန္တိ။ သော မဟာသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝန္တော ရမဏီယေ အမ္ဗဝနေ ဒိဗ္ဗပါသာဒံ အဘိရုဟတိ။ ဣတိ သော ဥပေါသထိကာယ ဣတ္ထိယာ အမ္ဗဖလဒာနဿ နိဿန္ဒေန တိယောဇနိကံ အမ္ဗဝနံ ပဋိလဘတိ , လဉ္ဇံ ဂဟေတွာ ကူဋဍ္ဍကရဏဿ နိဿန္ဒေန ပန ပိဋ္ဌိမံသံ ဥပ္ပာဋေတွာ ခါဒတိ, ဥပဍ္ဎုပေါသထဿ နိဿန္ဒေန ရတ္တိံ သမ္ပတ္တိံ အနုဘောတိ, သောဠသသဟဿနာဋကိတ္ထီဟိ ပရိဝုတော ပရိစာရေသိ။

တသ္မိံ ကာလေ ဗာရာဏသိရာဇာ ကာမေသု ဒောသံ ဒိသွာ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ အဓောဂင်္ဂါယ ရမဏီယေ ဘူမိပဒေသေ ပဏ္ဏသာလံ ကာရေတွာ ဥဉ္ဆာစရိယာယ ယာပေန္တော ဝိဟာသိ။ အထေကဒိဝသံ တမှာ အမ္ဗဝနာ မဟာဃဋပ္ပမာဏံ အမ္ဗပက္ကံ ဂင်္ဂါယ ပတိတွာ သောတေန ဝုယှမာနံ တဿ တာပသဿ ပရိဘောဂတိတ္ထာဘိမုခံ အဂမာသိ။ သော မုခံ ဓောဝန္တော တံ မဇ္ဈေ နဒိယာ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဥဒကံ တရန္တော ဂန္တွာ အာဒာယ အဿမပဒံ အာဟရိတွာ အဂျာကာရေ ဌပေတွာ သတ္ထကေန ဖာလေတွာ ယာပနမတ္တံ ခါဒိတွာ သေသံ ကဒလိပဏ္ဏေဟိ ပဋိစ္ဆာဒေတွာ ပုနပ္ပုနံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ယာဝ ပရိက္ခယာ ခါဒိ။ တသ္မိံ ပန ခီဏေ အညံ ဖလာဖလံ ခါဒိတုံ နာသက္ခိ,

ရသတဏှာယ ဗဇ္ဇိတ္တ "တမေဝ အမ္ဗပက္ကံ ခာဒိဿာမိ"တိ နဒီတီရံ ဂန္တွာ နဒိံ ဩလောကေန္တော "အမ္ဗံ အလဘိတွာ န ဥဋ္ဌဟိဿာမိ"တိ သန္နိဋ္ဌာနံ ကတွာ နိသီဒိ။ သော တတ္ထ နိရာဟာရော ဧကမ္ပိ ဒိဝသံ, ဒွေဝပိ, တီဏိ, စတု, ပဉ္စ, ဆ ဒိဝသာနိ တတာတပေန ပရိသုဿန္တော အမ္ဗံ ဩလောကေန္တော နိသီဒိ။ အထ သတ္တမေ ဒိဝသေ နဒီဒေဝတာ အာဝဇ္ဇမာနာ တံ ကာရဏံ ဉတွာ "အယံ တာပသော တဏှာဝသိကော ဟုတွာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရော ဂင်္ဂံ ဩလောကေန္တော နိသီဒိ, ဣမဿ အမ္ဗပက္ကံ အဒတုံ န ယုတ္တံ, အလဘန္တော မရိဿတိ, ဒဿာမိ တဿာ"တိ အာဂန္တွာ ဂင်္ဂာယ ဥပရိ အာကာသေ ဌတွာ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တီ ပဌမံ ကထမာဟ –

၁. "ကိံဆန္ဒော ကိမဓိပ္ပာယော၊ ဧကော သမ္မသိ ဃမ္မနိ။
ကိံပတ္ထယာနော ကိံ သေံ၊ ကေန အတ္ထေန ဗြာဟ္မဏာ"တိ။

တတ္ထ **ဆန္ဒော** တိ အဇ္ဈာသယော။ **အဓိပ္ပာယော** တိ စိတ္တံ။ **သမ္မသိ** တိ အစ္ဆသိ။ **ဃမ္မနိ** တိ ဂိမှေဟ။ **သေန္တိ** သေန္တော။ **ဗြာဟ္မဏာ** တိ ပဗ္ဗဇိတတ္တာ တာပသံ အာလပတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဗြာဟ္မဏ, တွံ ကိံ အဓိပ္ပာယော ကိံ စိန္တေန္တော ကိံ ပတ္ထေန္တော ကိံ ဂဝေသန္တော ကေနတ္ထေန ဣမသ္မိံ ဂင်္ဂာတီရေ ဂင်္ဂံ ဩလောကေန္တော နိသိန္နောတိ။

တံ သုတွာ တာပသော နဝ ကထာ အဘာသိ –

၂. "ယထာ မဟာ တရိဓရော၊ ကုမ္ဘော သုပရိဏာဟဝါ။
တထူပမံ အမ္ဗပက္ကံ၊ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသုတ္တမံ။

၃. "တံ ဝုယှမာနံ သောတေန၊ ဒိသွာနာမလမဇ္ဈိမေ။
ပါဏီဘိ နံ ဂဟေတွာန၊ အဂျာယတနမာဟရိံ။

၄. "တတော ကဒလိပတ္တေသု၊ နိက္ခိပိတွာ သယံ အဟံ။
သတ္ထေန နံ ဝိကပ္ပေတွာ၊ ခုပ္ပိပါသံ အဟာသိ မေ။

၅. "သောဟံ အပေတဒရထော၊ ဗျန္တီဘူတော ဒုခက္ခမော။
အဿာဒံ နာဓိဂစ္ဆာမိ၊ ဖလေသွညေသု ကေသုစိ။

၆. "သောသေတွာ နူန မရဏံ၊ တံ မမံ အာဝဟိဿတိ။
အမ္ဗံ ယဿ ဖလံ သာဒု၊ မဓုရဂ္ဂံ မနောရမံ။
ယမုဒ္ဓရိံ ဝုယှမာနံ၊ ဥဒဓိသ္မာ မဟဏ္ဏဝေ။

၇. "အက္ခာတံ တေ မယာ သဗ္ဗံ၊ ယသ္မာ ဥပဝသာမဟံ။
ရမ္မံ ပတိ နိသိန္နောသ္မိ၊ ပုထုလောမာယုတာ ပုထု။

၈. "တွဉ္စ ခော မေဝ အက္ခာဟိ၊ အတ္တာနမပလာယိနိ။
ကာ ဝါ တွမသိ ကလျာဏိ၊ ကိဿ ဝါ တွံ သုမဇ္ဈိမေ။

၉. "ရုပ္ပပဋ္ဋပလိမဋ္ဌီဝ၊ ဗျဂ္ဃီဝ ဂိရိသာနုဇာ။
ယာ သန္တိ နာရိယော ဒေဝေသု၊ ဒေဝါနံ ပရိစာရိကာ။

၁၀. "ယာ စ မနုဿလောကသ္မိံ၊ ရူပေနာန္ဝာဂတိတ္ထိယော။
ရူပေန တေ သဒိသီ နတ္ထိ၊ ဒေဝေသု ဂန္ဓဗ္ဗမနုဿလောကေ။
ပုဋ္ဌာသိ မေ စာရုပုဗ္ဗင်္ဂိ၊ ဗြူဟိ နာမဉ္စ ဗန္ဓဝေ"တိ။

တတ္ထ **တရိဓရော ကုမ္ဘော** တိ ဥဒကဃဋော။ **သုပရိဏာဟဝါ**တိ သုသဏ္ဌာနော။ **ဝဏ္ဏဂန္ဓရသုတ္တမ** န္တိ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသေဟိ ဥတ္တမံ။ **ဒိသွာန**ာတိ ဒိသွာ။ **အမလမဇ္ဈိမေ** တိ နိမ္မလမဇ္ဈေ၊ ဒေဝတံ အာလပန္တော ဧဝမာဟ။ **ပါဏီဘိ**တိ ဟ

တ္ထေပဟိ။ **အဣာယတနမာဟရိ** န္တိ အတ္တနော အင်္ဂဟုတသာလံ အာဟရိ။ **ဝိကပ္ပေတွာတ** တိ ဝိစ္ဆိန္ဒိတွာ။ ‘‘ဝိကန္တေတွာ’’တိပိ ပာဌော။ ‘‘ခာဒိ’’န္တိ ပာဌသေသော။ **အဟာသိ မေ**တိ တံ ဇိဝှာဂ္ဂေ ဌပိတမတ္တမေဝ သတ္တ ရသဟရဏိသဟဿာနိ ဖရိတွာ မမ ခုဒ္ဒံ ပိပာသဉ္စ ဟရိ။ **အပေတဒရထော**တိ ဝိဂတကာယစိတ္တဒရထော ။ သုခာဘောဇနံ ဘုတ္တဿ ဝိယ ဟိ တဿ သဗ္ဗဒရထံ အပဟရိ။ **ဗျန္တီဘူတော** တိ တဿ အမ္ဗပက္ကဿ ဝိဂတန္တော ဇာတော, ပရိက္ခီဏအမ္ဗပက္ကော ဟုတွာတတိ အတ္ထော။ **ဒုခက္ခမော** တိ ဒုက္ခေန အသာတေန ကာယက္ခမေန စေဝ စိတ္တက္ခမေန စ သမန္နာဂတော။ အညေသု ပန ကဒလိပနသာဒီသု ဖလေသု ပရိတ္တကမ္ပိ အဿာဒံ နာဓိဂစ္ဆာမိ, သဗ္ဗာနိ မေ ဇိဝှာယ ဌပိတမတ္တာနိ တိတ္တကာနေဝ သမ္ပဇ္ဇန္တီတိ ဒီပေတိ။

သောသေတွာတတိ နိရာဟာရတာယ သောသေတွာ သုက္ခာပေတွာ။ **တံ မမန္တိ** တံ မမ။ **ယဿာ** တိ ယံ အဿ, အဟောသီတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယံ ဖလံ မမ သာဒု အဟောသိ, ယမဟံ ဂမ္ဘီရေ ပုထုလဥဒကက္ခန္ဓသင်္ခာတေ မဟဏ္ဏဝေ ဝုယှမာနံ တတော ဥဒဓိသ္မာ ဥဒ္ဓရိံ, တံ အမ္ဗံ မမ မရဏံ အာဝဟိဿတီတိ မညာမိ, မယှံ တံ အလဘန္တဿ ဇီဝိတံ နပ္ပဝတ္တိဿတီတိ။ **ဥပဝသာမီ**တိ ခုပ္ပိပာသာဟိ ဥပဂတော ဝသာမိ။ **ရမ္မံ ပတိ နိသိန္နောသ္မီ** တိ ရမဏီယံ နဒိံ ပတိ အဟံ နိသိန္နော။ **ပုထုလောမာယုတာ ပုထူ**တိ အယံ နဒီ ပုထုလောမေဟိ မစ္ဆေဟိ အာယုတာ ပုထု ဝိပုလာ, အပိ နာမ မေ ဣတော သောတ္ထိ ဘဝေယျာတိ အဓိပ္ပာယော။ **အပလာယိနီ**တိ အပလာယိတွာ မမ သမ္မုခေ ဌိတေတိ တံ ဒေဝတံ အာလပတိ။ ‘‘အပလာသိနီ’’တိပိ ပာဌော, ပလာသရဟိတေ အနဝဇ္ဇသရီရေတိ အတ္ထော။ **ကိဿ တ**တိ ကိဿ တ ကာရဏာ ဣဓာဂတာသီတိ ပုစ္ဆတိ။

ရူပပဋ္ဋပလိမဋ္ဌီတ တိ သုဋ္ဌု ပရိမဇ္ဇိတကဉ္စနပဋ္ဋသဒိသီ။ **ဗျဂ္ဃီတ** တိ လီလာဝိလာသေန တရုဏဗျဂ္ဃိဟေ တိကာ ဝိယ။ **ဒေဝတနန္တိ** ဆန္နံ ကာမာဝစရဒေဝတနံ။ **ယာ စ မနုဿလောကသ္မိံ** န္တိ ယာ စ မနုဿလောကေ။ **ရူပေနာန္တာဂတတိတ္ထိယော**တိ ရူပေန အန္ဝာဂတာ ဣတ္ထိယော နတ္ထီတိ အတ္တနော သမ္မာဝနာယ ဧဝမာဟ။ တဝ ရူပသဒိသာယ နာမ န ဘဝိတဗ္ဗန္တိ ဟိဿ အဓိပ္ပာယော။ **ဂန္ဓဗ္ဗမနုဿလောကေ** တိ မူလဂန္ဓာဒိနိဿိတေသု ဂန္ဓဗ္ဗေသု စ မနုဿသလောကေ စ။ **စာရုပုဗ္ဗင်္ဂီ** တိ စာရုနာ ပုဗ္ဗင်္ဂေန ဉီရုလက္ခဏေန သမန္နာဂတေ။ **နာမဉ္စ ဗန္ဓဝေ** တိ အတ္တနော နာမဉ္စ ဗန္ဓဝေ စ မယှံ အက္ခာဟီတိ ဝဒတိ။

တတော ဒေဝဓီတာ အဋ္ဌ ကထာ အဘာသိ –

၁၁. ‘‘ယံ တွံ ပတိ နိသိန္နောသိ၊ ရမ္မံ ဗြာဟ္မဏ ကောသိကိံ။
သာဟံ ဘုသာလယာဝုတ္ထာ၊ ဝရတရိဝဟောဃသာ။

၁၂. ‘‘နာနာဒုမဂဏာကိဏ္ဏာ ၊ ဗဟုကာ ဂိရိကန္ဒရာ။
မမေဝ ပမုခာ ဟောန္တိ၊ အဘိသန္ဒန္တိ ပာဝုသေ။

၁၃. ‘‘အထော ဗဟူ ဝနတောဒာ၊ နီလတရိဝဟိန္ဒရာ။
ဗဟုကာ နာဂဝိတ္တောဒာ၊ အဘိသန္ဒန္တိ တရိနာ။

၁၄. ‘‘တာ အမ္ဗဇမ္ဗုလဗုဇာ၊ နီပတာလာ စုဒုမ္ဗရာ။
ဗဟူနိ ဖလဇာတာနိ၊ အာဝဟန္တိ အဘိဏှသော။

၁၅. ‘‘ယံ ကိဉ္စိ ဥဘတော တီရေ၊ ဖလံ ပတတိ အမ္ဗုနိ။
အသံသယံ တံ သောတဿ၊ ဖလံ ဟောတိ ဝသာနုဂံ။

၁၆. ‘‘တေဒညာယ မေဓာဝိ၊ ပုထုပည သုဏောဟိ မေ။
မာ ရောစယ မဘိသင်္ဂံ၊ ပဋိသေဓ ဇနာဓိပ။

၁၇. ‘‘န တဟံ ဝဍ္ဎံ မညေ၊ ယံ တွံ ရဋ္ဌာဘိဝဍ္ဎန။
အာစေယျမာနော ရာဇိသိ၊ မရဏံ အဘိကင်္ခသိ။

၁၈. ‘‘တဿ ဇာနန္တိ ပိတရော၊ ဂန္ဓဗ္ဗာ စ သဒေဝကာ။
ယေ စာပိ ဣသယော လောကေ၊ သညတတ္တာ တပဿိနော။
အသံသယံ တေပိ ဇာနန္တိ၊ ပဋ္ဌဘူတာ ယသဿိနော’’တိ။

တတ္ထ **ကောသိကိန္တိ** ယံ တ္ဝံ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ရမ္မံ ကောသိကိံ ဂင်္ဂံ ပတိ နိသိန္နော။ **ဘုသာလယာဝုတ္ထာ** တိ ဘုသေ စက္ကဝါသာတေ အာလယော ယဿ ဝိမာနဿ, တသ္မိံ အဓိဝုတ္ထာ, ဂင်္ဂါတီရဝိမာနဝါသိနီတိ အတ္ထော။ **ဝရတရိဝဟောဃသာ**တိ ဝရတရိဝဟေန ဩဃေန သမန္နာဂတာ။ **ပမုခါ**တိ တာ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဂိရိကန္ဒရာ မံ ပမုခံ ကရောန္တိ, အဟံ တာသံ ပာမောက္ခာ ဟောမီတိ ဒဿေတိ။ **အဘိသန္ဒန္တိ** တိ သန္ဒန္တိ ပဝတ္တန္တိ, တတော တတော အာဂန္တ္ဝာ မံ ကောသိကိဂင်္ဂံ ပဝိသန္တီတိ အတ္ထော။ **ဝနတောအာ**တိ န ကေဝလံ ကန္ဒရာဝ, အထ ခော ဗဟူ ဝနတောအာ တမှာ တမှာ ဝနမှာ ဥဒကာနိပိ မံ ဗဟူနိ ပဝိသန္တိ။ **နီလတရိဝဟိန္ဓရာ** တိ မဏိဝဏ္ဏေန နီလတရိနာ ယုတ္တေ ဥဒကေ ဓန္ဓသတ္တာတေ ဝဟေ ဓာရယန္တိယော။ **နာဂဝိတ္တောအာ** တိ နာကနံ ဝိတ္တိကာရေန ဓနသတ္တာတေန တ ဥဒကေန သမန္နာဂတာ။ **တရိနာ**တိ ဝေရူပ ဟိ ဗဟူ နဒိယော မံ တရိနာဝ အဘိသန္ဒန္တိ ပူရေန္တီတိ ဒဿေတိ။

တာတိ တာ နဒိယော။ **အာဝဟန္တိ** တိ တောနိ အမ္ဗာဒီနိ အာကမုန္တိ။ သဗ္ဗာနိ ဟိ တောနိ ဥပယောဂတ္ထေ ပစ္စတ္တဝစနာနိ။ အထ တ **တာ**တိ ဥပယောဂဗဟုဝစနံ။ **အာဝဟန္တိ** တိ ဣမာနိ အမ္ဗာဒီနိ တာ နဒိယော အာဂစ္ဆန္တိ, ဥပဂစ္ဆန္တီတိ အတ္ထော, ဧဝံ ဥပဂတာနိ ပန မမ သောတံ ပဝိသန္တီတိ အဓိပ္ပာယော။ **သောတဿာ** တိ ယံ ဥဘတော တီရေ ဇာတရုက္ခေဟိ ဖလံ မမ အမ္ဗုနိ ပတတိ, သဗ္ဗံ တံ မမ သောတဿေဝ ဝသာနုဂံ ဟောတိ။ နတ္ထေတ္ထ သံသယောတိ ဧဝံ အမ္ဗပက္ကဿ နဒီသောတေန အာဂမနကာရဏံ ကထေသိ။

မေဓာဝိ ပုထုပညာတိ ဥဘယံ အာလပနမေဝ။ **မာ ရောစယာ**တိ ဧဝံ တဏှာဟာဘိသင်္ဂံ မာ ရောစယ။ **ပဋိသေဓာ**တိ ပဋိသေဓေဟိ နန္တိ ရာဇာနံ ဩဝဒတိ။ **ဝဓုဝ** န္တိ ပညာဝဓုဘာဝံ ပဏ္ဍိတဘာဝံ။ **ရဋ္ဌာဘိဝဓုနာ** တိ ရဋ္ဌဿ အဘိဝဓုန။ **အာစေယျမာနော** တိ မံသလောဟိတေဟိ အာစိယန္တော ဝဓုန္တော, တရုဏောဝ ဟုတ္ဝာတိ အတ္ထော။ **ရာဇိသီ**တိ တံ အာလပတိ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယံ တ္ဝံ နိရာဟာရတာယ သုဿမာနော တရုဏောဝ သမာနော အမ္ဗလောဘေန မရဏံ အဘိကင်္ခသိ, န ဝေ အဟံ တဝ ဣမံ ပဏ္ဍိတဘာဝံ မညာမီတိ။

တဿာ တိ ယော ပုဂ္ဂလော တဏှာဟာဝသိကော ဟောတိ, တဿ တဏှာဟာဝသိကဘာဝံ ‘‘ပိတရော’’တိ သင်္ခ္ယံ ဂတာ ဗြဟ္မာနော စ သဒ္ဓိံ ကာမာဝစရဒေဝေဟိ ဂန္ဓဗ္ဗာ စ ဝုတ္တပ္ပကာရာ ဒိဗ္ဗစက္ခုကာ ဣသယော စ အသံသယံ ဇာနန္တိ။ အနုစ္ဆရိယဉ္စေတံ, ယံ တေ ဣဒ္ဓိမန္တော ဇာနေယျုံ, ‘‘အသုကော ဟိ နာမ တဏှာဟာဝသိကော ဟောတီ’’တိ။ ပုန တေသံ ဘာသမာနာနံ ဝစနံ သုတ္ဝာ ယေပိ တေသံ ပဋ္ဌဘူတာ ယသဿိနော ပရိစာရကာ, တေပိ ဇာနန္တိ။ ဟာပကမ္မံ ကရောန္တဿ ဟိ ရဟော နာမ နတ္ထီတိ တာပသဿ သံဝေဂံ ဥပ္ပာဒေန္တီ ဧဝမာဟ။

တတော တာပသော စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၁၉. ‘‘ဧဝံ ဝိဒိတ္ဝာ ဝိဒူ သဗ္ဗဓမ္မံ၊ ဝိဒ္ဓံသနံ စဝနံ ဇီဝိတဿ။
န စီယတီ တဿ နရဿ ဟာပံ၊ သစေ န စေတေတိ ဝဓာယ တဿ။

၂၀. ‘‘ဣသိပူဂသမညာတေ၊ ဧဝံ လောကျာ ဝိဒိတာ သတိ။
အနရိယပရိသမ္ဘာသေ၊ ဟာပကမ္မံ ဇိဂီသသိ။

၂၁. ‘‘သစေ အဟံ မရိဿာမိ၊ တီရေ တေ ပုထုသုဿောဏိ။
အသံသယံ တံ အသိလောကော၊ မယိ ပေတေ အာဂမိဿတိ။

၂၂. ‘‘တသ္မာ ဟိ ဟာပကံ ကမ္မံ၊ ရက္ခဿေဝ သုမဇ္ဈိမေ။
မာ တံ သဗ္ဗော ဇနော ပစ္ဆာ၊ ပကုဋ္ဌာယိ မယိ မတေ’’တိ။

တတ္ထ **ဧဝံ ဝိဒိတွာတိ** ယထာ အဟံ သီလဋ္ဌ အနိစ္စတဋ္ဌ ဇာနာမိ, ဧဝံ ဇာနိတွာ ဌိတဿ။ **ဝိဒူတိ** ဝိဒုနော။ **သဗ္ဗဓမ္မန္တိ** သဗ္ဗံ သုစရိတဓမ္မံ။ တိဝိဓေဟိ သုစရိတံ ဣဓ သဗ္ဗဓမ္မောတိ အဓိပ္ပေတံ။ **ဝိဒ္ဓံသနန္တိ** ဘင်္ဂံ။ **စဝနန္တိ** စုတိံ။ **ဇီဝိတဿာတိ** အာယုနော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဧဝံ ဝိဒိတွာ ဌိတဿ ပဏ္ဍိတဿ သဗ္ဗံ သုစရိတဓမ္မံ ဇီဝိတဿ စ အနိစ္စတံ ဇာနန္တဿ ဧဝရူပဿ နရဿ ဟာပံ န ဓိယတိ န ဝဍ္ဎတိ။ **သစေ န စေတေတိ ဝဓာယ တဿာ** တိ တဿ သင်္ခံ ဂတဿ ပရပုဂ္ဂလဿ ဝဓာယ န စေတေတိ န ပကပ္ပေတိ, နေဝ ပရပုဂ္ဂလံ ဝဓာယ စေတေတိ, နာပိ ပရဿန္တကံ ဝိနာသေတိ, အဟဉ္စ ကဿစိ ဝဓာယ အစေတေတွာ ကေဝလံ အမ္ဗပက္ကေ အာသင်္ဂံ ကတွာ ဂင်္ဂံ ဩလောကေန္တော နိသိန္နော, တွံ မယှံ ကိံ နာမ အကုသလံ ပဿသီတိ။

ဣသိပူဂသမညာတေတိ ဣသိဂဏေန သုဋ္ဌု အညာတေ ဣသီနံ သမ္မတေ။ **ဧဝံ လောကျာ** တိ တွံ နာမ ဟာပပတာဟနေန လောကဿ ဟိတာတိ ဧဝံ ဝိဒိတာ။ **သတီတိ** သတိ သောဘနေ ဥတ္တမေတိ အာလပနမေတံ။ **အနရိယပရိသမ္ဘာသေ** တိ “တဿ ဇာနန္တိ ပိတရော”တိအာဒိကာယ အသုန္ဒရာယ ပရိဘာသာယ သမန္နာဂတေ။ **ဇိဂီသသီတိ** မယိ ဟာပေ အသံဝိဇ္ဇန္တေပိ မံ ဧဝံ ပရိဘာသန္တီ စ ပရမရဏံ အဇ္ဈုပေက္ခန္တီ စ အတ္တနော ဟာပကမ္မံ ဂဝေသသိ ဥပဟာဒေသိ။ **တီရေ တေ** တိ တဝ ဂင်္ဂါတီရေ။ **ပုထုသုဿောဏီ** တိ ပုထုလာယ သုန္ဒရာယ သောဏိယာ သမန္နာဂတေ။ **ပေတေတိ** အမ္ဗပက္ကံ အလဘိတွာ ပရလောကံ ဂတေ, မတေတိ အတ္ထော။ **ပကုဋ္ဌာယီ** တိ အက္ကောသိ ဂရဟိ နိန္ဒိ။ “ပက္ကုဝတ္ထာသီ”တိပိ ပာဌော။

တံ သုတွာ ဒေဝဓီတာ ပဉ္စ ဂါထာ အဘာသိ –

၂၃. “အညာတမေတံ အဝိသယှဟာသာဟိ၊ အတ္တာနမမ္ဗဉ္စ ဒဒာမိ တေ တံ။
ယော ဒုစ္စဇေ ကာမဂုဏေ ပဟာယ၊ သန္တိဉ္စ ဓမ္မဉ္စ အဓိဋ္ဌိတောသိ။

၂၄. “ယော ဟိတွာ ပုဗ္ဗသညောဂံ၊ ပစ္ဆာသံယောဇနေ ဌိတော။
အဓမ္မဉ္စေဝ စရတိ၊ ပာပဉ္စဿ ပဝဍ္ဎတိ။

၂၅. “ဧဟိ တံ ပာပယိဿာမိ၊ ကာမံ အပ္ပောဿုက္ကော ဘဝ။
ဥပနယာမိ သီတသ္မိံ၊ ဝိဟရာဟိ အနုဿုက္ကော။

၂၆. “တံ ပုပ္ဖရသမတ္တေဘိ၊ ဝက္ကင်္ဂေဟိ အရိန္ဒမ။
ကောဉ္စာ မယူရာ ဒိဝိယာ၊ ကောလဋ္ဌိမဓုသာဠိကာ။
ကူဇိတာ ဟံသပူဂေဟိ၊ ကောကိလေတ္ထ ပဗောဓရေ။

၂၇. “အမ္ဗေတ္ထ ဝိပ္ပသာခဂ္ဂါ၊ ပလာလခလသန္နိဘာ။
ကောသမ္ဗသလဠာ နီပါ၊ ပက္ကတာလဝိလမ္ဗိနော”တိ။

တတ္ထ **အညာတမေတန္တိ** “ဂရဟာ တေ ဘဝိဿတီတိ ဝဒန္တော အမ္ဗပက္ကတ္ထာယ ဝဒသီ”တိ ဧတံ ကာရဏံ မယာ အညာတံ။ **အဝိသယှဟာသာဟီတိ** ရာဇာနော နာမ ဒုဿဟံ သဟန္တိ, တေန နံ အာလပန္တီ ဝေမာဟ။ **အတ္တာနန္တိ** တံ အာလိင်္ဂိတွာ အမ္ဗဝနံ နယန္တီ အတ္တာနဉ္စ တေ ဒဒာမိ တဉ္စ အမ္ဗံ။ **ကာမဂုဏေတိ** ကဉ္စနမာလာသေတစ္ဆတ္တပဒုမကဏ္ဍိတေ ဝတ္ထုကာမေ။ **သန္တိဉ္စ ဓမ္မဉ္စာ** တိ ဒုဿီလျဝူပသမေန သန္တိသင်္ခါတံ သီလဉ္စေဝ သုစရိတဓမ္မဉ္စ။ **အဓိဋ္ဌိတောသီ** တိ ယော တွံ ဣမေ ဂုဏေ ဥပဂတော, ဧတေသု တ ပတိဋ္ဌိတောတိ အတ္ထော။

ပုဗ္ဗသညောဂန္တိ ပုရိမဗန္ဓနံ။ **ပစ္ဆာသံယောဇနေ** တိ ပစ္ဆိမဗန္ဓနေ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အမ္ဘော တာပသ ယော မဟန္တံ ရဇ္ဇသိရိဝိဘဝံ ပဟာယ အမ္ဗပက္ကမတ္တေ ရသတဏှာယ ဗဇ္ဈိတွာ တတာတပံ အဂဏေတွာ နဒီတီရေ သုသာနော နိသီဒတိ, သော မဟာသမုဒ္ဒံ တရိတွာ ဝေလန္တေ သံသီဒနပုဂ္ဂလသဒိသော။ ယော ပုဂ္ဂလော ရသတဏှာဝသိကော အဓမ္မဉ္စေဝ စရတိ, ရသတဏှာဝသေန ကရိယမာနံ ပာပဉ္စဿ ပဝဍ္ဎတီတိ။ ဣတိ သာ တာပသံ ဂရဟန္တီ ဝေမာဟ။

ကာမံ အပ္ပေဟာသ္သုကော ဘတ တိ ဇေါ်သေနေဝ အမ္ဗပက္ကေ နိရာလယော ဟောဟိ။ **သီတသ္မိံ** န္တိ သီတလေ အမ္ဗဝနေ။ **တန္တိ** ဇံ ဝဒမာနာဝ ဒေဝတာ တာပသံ အာလိင်္ဂိတွာတ ဥရေ နိပဇ္ဇာပေတွာတ အာကာသေ ပက္ကန္တာ တိယောဇနိကံ ဒိဗ္ဗအမ္ဗဝနံ ဒိသွာတ သကုဏသဒ္ဒဝူ သုတွာတ တာပသဿ အာစိက္ခန္တီ ''တ''န္တိ ဧဝမာဟ။ **ပုပ္ဖရသမတ္တေဘိ** တိ ပုပ္ဖရသေန မတ္တေဟိ။ **ဝက္ကင်္ဂေဟိ** တိ ဝင်္ကဂီဝေဟိ သကုဏေဟိ အဘိနာဒိတန္တိ အတ္တော။ က္လာအနိ တေ သကုဏေ အာစိက္ခန္တီ ''ကောဉ္ဇာ''တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **ဒိဝိယာ**တိ ဒိဗ္ဗာ။ **ကောလဋ္ဌိမဓုသာဋ္ဌိကာ** တိ ကောလဋ္ဌိသကုဏာ စ နာမ သုဝဏ္ဏသာဋ္ဌိကာ သကုဏာ စ။ ဧတေ ဒိဗ္ဗသကုဏာ တတ္ထ ဝသန္တီတိ ဒဿေတိ။ **ကူဇိတာ ဟံသပူဂေဟီ**တိ ဟံသဂဏေဟိ ဥပကူဇိတာ ဝိရဝသဋ္ဌိတာ။ **ကောကိလေတ္ထ ပဗောဓရေ** တိ ဧတ္ထ အမ္ဗဝနေ ကောကိလာ ဝသန္တီ ယော အတ္တာနံ ပဗောဓေန္တိ ဉာပေန္တိ။ **အမ္မေတ္ထာ** တိ အမ္ဗာ ဧတ္ထ။ **ဝိပ္ပသာခဂ္ဂ** တိ ဖလဘာရေန ဩနမိတသာခဂ္ဂါ။ **ပလာလခလသန္နိဘာ** တိ ပုပ္ဖသန္နိစယေန သာလိပလာလခလသဒိသာ။ **ပက္ကတာလဝိလမ္ဗိနော** တိ ပက္ကတာလဖလဝိလမ္ဗိနော။ ဧဝရူပာ ရုက္ခာ စ ဧတ္ထ အတ္ထီတိ အမ္ဗဝနံ ဝဏ္ဏေတိ။

ဝဏ္ဏယိတွာတ စ ပန တာပသံ တတ္ထ ဩတာရေတွာတ ''က္လာမသ္မိံ အမ္ဗဝနေ အမ္ဗာနိ ခါဒန္တော အတ္တနော တဏှံ ပူရေဟီ''တိ ဝတွာတ ပက္ကာမိ။ တာပသော အမ္ဗာနိ ခါဒိတွာတ တဏှံ ပူရေတွာတ ဝိဿမိတွာတ အမ္ဗဝနေ ဝိစရန္တော တံ ပေတံ ဒုက္ခံ အနုဘဝန္တံ ဒိသွာတ ကိဉ္စိ ဝတ္တုံ နာသက္ခိ။ သူရိယေ ပန အတ္ထင်္ဂတေ တံ နာဋ္ဌကိတ္ထိပရိတရိတံ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ အနုဘဝမာနံ ဒိသွာတ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၂၈. ''မာလီ ကိရိဋ္ဌီ ကာယူရီ၊ အင်္ဂဒီ စန္ဒနုဿဒော။
ရတ္တိံ တွံ ပရိစာရေသိ၊ ဒိဝါ ဝေဒေသိ ဝေဒနံ။

၂၉. ''သောဠသိတ္ထိသဟဿာနိ၊ ယာ တေမာ ပရိစာရိကာ။
ဇံ မဟာနုဘာဝေါသိ၊ အဗ္ဘုတော လောမဟံသနော။

၃၀. ''ကိံ ကမ္မမကရီ ပုဗ္ဗေ၊ ပာပံ အတ္တဒုခါဝဟံ။
ယံ ကရိတွာတ မနုဿေသု၊ ပိဋ္ဌိမံသာနိ ခါဒသီ''တိ။

တတ္ထ **မာလီ**တိ ဒိဗ္ဗမာလာဓရော။ **ကိရိဋ္ဌီ**တိ ဒိဗ္ဗဝေဌနဓရော။ **ကာယူရီ**တိ ဒိဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတော။ **အင်္ဂဒီ** တိ ဒိဗ္ဗင်္ဂဒသမန္နာဂတော။ **စန္ဒနုဿဒော** တိ ဒိဗ္ဗစန္ဒနဝိလိတ္တော။ **ပရိစာရေသီ**တိ က္လာန္ဒိယာနိ ဒိဗ္ဗဝိသယေသု စာရေသိ။ **ဒိဝါ**တိ ဒိဝါ ပန မဟာဒုက္ခံ အနုဘောသိ။ **ယာ တေမာ**တိ ယာ တေ က္လာမာ။ **အဗ္ဘုတော** တိ မနုဿလောကေ အဘူတပုဗ္ဗော။ **လောမဟံသနော**တိ ယေ တံ ပဿန္တိ, တေသံ လောမာနိ ဟံသန္တိ။ **ပုဗ္ဗေ** တိ ပုရိမဘဝေ။ **အတ္တဒုခါဝဟ**န္တိ အတ္တနော ဒုက္ခာဝဟံ။ **မနုဿေသူ** တိ ယံ မနုဿလောကေ ကတွာတ က္လာအနိ အတ္တနော ပိဋ္ဌိမံသာနိ ခါဒသီတိ ပုစ္ဆတိ။

ပေတော တံ သဉ္ဇာနိတွာတ ''တုမ္ဟေ မံ န သဉ္ဇာနာထ, အဟံ တုမ္ဟာကံ ပုရောဟိတော အဟောသိံ, က္လာဒံ မေ ရတ္တိံ သုခါနုဘဝနံ တုမ္ဟေ နိဿာယ ကတဿ ဥပမုပြဟေသထဿ နိဿန္ဒေန လဒ္ဓံ, ဒိဝါ ဒုက္ခာနုဘဝနံ ပန မယာ ပကတဿ ပာပဿေဝ နိဿန္ဒေန။ အဟဉ္ဟိ တုမ္ဟေဟိ ဝိနိစ္ဆယေ ဌပိတော ကူဋဋ္ဋံ ကရိတွာတ လဉ္ဇံ ဂဟေတွာတ ပရပိဋ္ဌိမံသိကော ဟုတွာတ တဿ ဒိဝါ ကတဿ ကမ္မဿ နိဿန္ဒေန က္လာဒံ ဒုက္ခံ အနုဘဝာမီ''တိ ဝတွာတ ကထာဒွယမာဟ –

၃၁. ''အဇ္ဈေနာနိ ပဋိဂ္ဂယှဟ၊ ကာမေသု ဂဓိတော အဟံ။
အစရိံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ၊ ပရေသံ အဟိတာယဟံ။

၃၂. ''ယော ပိဋ္ဌိမံသိကော ဟောတိ၊ ဇံ ဥက္ကစ္စ ခါဒတိ။
ယထာဟံ အဇ္ဇ ခါအမိ၊ ပိဋ္ဌိမံသာနိ အတ္တနော''တိ။

တတ္ထ **အဇ္ဈေနာနီ** တိ ဝေဒေ။ **ပဋိဂ္ဂယှဟာ** တိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာတ အဓီယိတွာတ။ **အစရိ**န္တိ ပဋိပဇ္ဇိံ။ **အဟိတာယဟ**န္တိ အဟိတာယ အတ္ထနာသနာယ အဟံ။ **ယော ပိဋ္ဌိမံသိကော** တိ ယော ပုဂ္ဂလော ပရေသံ ပိဋ္ဌိမံသခါဒကော ပိသုဏော ဟောတိ။ **ဥက္ကစ္စာ** တိ ဥက္ကန္တိတွာတ။

ဣဒ္ဓပ္ပစ္စယာ ပန ဝတွာ တာပသံ ပုစ္ဆိ – ''တုမှေဟ ကထံ ဣဓာဂတာ''တိ။ တာပသော သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရေန ကထေသိ။ ''ဣဒါနိ ပန, ဘန္တေ, ဣဓေဝ ဝသိဿထ, ဂမိဿထာ''တိ။ ''န ဝသိဿာမိ, အဿမပဒံယေဝ ဂမိဿာမီ''တိ။ ပေ တော ''သာဓု, ဘန္တေ, အဟံ တေ နိဗဒ္ဓံ အမ္ဗပက္ကေန ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ''တိ ဝတွာ အတ္တနော အာနုဘာဝေန အဿ သမပဒေယေဝ ဩတာရေတွာ ''အနုက္ကဏ္ဌာ ဣဓေဝ ဝသထာ''တိ ပဋိညံ ဂဟေတွာ ဂတော။ တတော ပဋ္ဌာယ နိဗဒ္ဓံ အမ္ဗပက္ကေန ဥပဋ္ဌဟိ။ တာပသော တံ ပရိဘုဉ္ဇန္တော ကသိဏပရိကမ္မံ ကတွာ ဈာနာဘိညာ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကပရာယဏော အဟောသိ။

သတ္ထာ ဥပာသကာနံ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ ကေစိ သောတာပန္နာ အဟေသုံ, ကေစိ သကဒာဂါမိနော, ကေစိ အနာဂါမိနော။ တဒါ ဒေဝဓီတာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ အဟောသိ, တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ကိံဆန္ဒဇာတကဝဏ္ဏနာ ပဌမာ။

[၅၁၂] ၂. ကုမ္ဘဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကော ပါတုရာသီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဝိသာခါယ သဟာယိကာ သုရာပီတာ ပဉ္စသတာ ဣတ္ထိယော အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာဝတ္ထိယံ ကိရ သုရာဆဏေ သင်္ဃုဋ္ဌေ တာ ပဉ္စသတာ ဣတ္ထိယော သာမိကာနံ ဆဏေ ကီဠမာနာနံ တိက္ခသုရံ ပဋိယာဒေတွာ ''ဆဏံ ကီဠိဿာမာ''တိ သဗ္ဗာပိ ဝိသာခါယ သန္တိကံ ဂန္တွာ ''သဟာယိကေ ဆဏံ ကီဠိဿာမာ''တိ ဝတွာ ''အယံ သုရာဆဏော, န အဟံ သုရံ ပိဝိဿာမီ''တိ ဝုတ္တေ – ''တုမှေဟ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဒါနံ ဒေထ, မယံ ဆဏံ ကရိဿာမာ''တိ အာဟံသု။ သာ ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ တာ ဥယျောဇေတွာ သတ္ထာရံ နိမန္တာပေတွာ မဟာဒါနံ ပဝတ္တေတွာ ဗဟုံ ဂန္ဓမာလံ အာဒါယ သာယန္ှသမယေ ဓမ္မကထံ သောတုံ တာဟိ ပရိဝုတာ ဇေတဝနံ အဂမာသိ။ တာ ပနိတ္ထိယော သုရံ ပိဝမာနာဝ တာယ သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ ဒွာရကောဋ္ဌကေ ဌတွာ သုရံ ပိဝိတွာဝ တာယ သဒ္ဓိံ သတ္ထု သန္တိကံ အဂမံသု။ ဝိသာခါ သတ္ထာရံ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဣတရာသု ဧကစ္စာ သတ္ထု သန္တိကေယေဝ နစ္စိံသု, ဧကစ္စာ ဂါယိံသု, ဧကစ္စာ ဟတ္ထကုက္ကုစ္စပါဒကုက္ကုစ္စာနိ, ဧကစ္စာ ကလဟံ အကံသု။

သတ္ထာ တာသံ သံဝေဂဇနနတ္ထာယ ဘမုကလောမတော ရံသိ ဝိဿဇ္ဇေသိ, အန္ဓကာရတိမိသာ အဟောသိ။ တာ ဘီတာ အဟေသုံ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ, တေန တာသံ သုရာ ဇီရိ။ သတ္ထာ နိသိန္နပလ္လင်္ကေ အန္တရဟိတော သိနေရုမုဒ္ဓနိ ဌတွာ ဥဏ္ဏာလောမတော ရံသိ ဝိဿဇ္ဇေသိ, စန္ဒသူရိယသဟဿုဂ္ဂမနံ ဝိယ အဟောသိ။ သတ္ထာ တတ္ထ ဌိတောဝ တာသံ သံဝေဂဇနနတ္ထာယ –

''ကော နု ဟာသော ကိမာနန္ဒော၊ နိစ္စံ ပဇ္ဇလိတေ သတိ။
အန္ဓကာရေန ဩနဒ္ဓါ၊ ပဒီပံ န ဂဝေသထာ''တိ။ (ဓ. ပ. ၁၄၆) –

ဣမံ ဂါထမာဟ။ ဂါထာပရိယောသာနေ တာ ပဉ္စသတာပိ သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိံသု။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ဂန္ဓကုဋိဆာယာယ ဗုဒ္ဓါသနေ နိသီဒိ။ အထ နံ ဝိသာခါ ဝန္ဒိတွာ, ''ဘန္တေ, ဣဒံ ဟိရောတ္တပ္ပဘေဒကံ သုရာပါနံ နာမ ကဒါ ဥပ္ပန္န''န္တိ ပုစ္ဆိ။ သော တဿာ အာစိက္ခန္တော အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ကောသိကရဋ္ဌဝါသီ သုရော နာမ ဝနစရကော ဘဏ္ဍုပရိယေသနတ္ထာယ ဟိမဝန္တံ အဂမာသိ။ တတ္ထေကော ရုက္ခော ဥဂ္ဂန္တွာ ပောရိသမတ္တေ ဌာနေ တိဓာ ဟုတွာ အဟောသိ။ တဿ တိဏ္ဏံ ကဏ္ဍာနံ အန္တရေ စာဋိပ္ပမာဏော အာဝာဋော အဟောသိ။ သော ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဥဒကေန ပူရိတော, တံ ပရိဝါရေတွာ ဟရီတကီ အာမလကီ မရိစဂစ္ဆော စ အဟောသိ , တေသံ ပက္ကာနိ ဖလာနိ ဆိဇ္ဇိတွာ တတ္ထ ပတန္တိ။ တဿာဝိဒူရေ သယံဇာတသာလိ ဇာတော, တတော သုဝကာ သာလိသီသာနိ အာဟရိတွာ တသ္မိံ ရုက္ခေ နိသီဒိတွာ ခါဒန္တိ။ တေသံ ခါဒမာနာနံ သာလီပိ တဏ္ဍုလာပိ တတ္ထ ပတန္တိ။ ဣတိ တံ ဥဒကံ သူရိယသန္တာပေန ပစ္စမာနံ ရသံ လောဟိတဝဏ္ဏံ အဟောသိ။ နိဒာဃသမယေ ပိပာသိတာ သကုဏဂဏာ အာဂန္တွာ တံ ပိဝိတွာ မတ္တာ ပရိဝတ္တိတွာ ရုက္ခမူလေ ပတိံသု, တသ္မိံ ထောကံ နိဒ္ဒါယိတွာ ဝိကူဇမာနာ ပက္ကမန္တိ။ ရုက္ခသုနခမက္ကဋာဒီသု

ပိ ဝေသေဝ နယော။ ဝနစရကော တံ ဒိသွာ “သစေ ဣဒံ ဝိသံ ဘဝေယျ, ဣမေ မရေယျုံ, ဣမေ ပန ထောကံ နိဒ္ဒာယိတွာ ယထာသုခံ ဂစ္ဆန္တိ, နယိဒံ ဝိသ”န္တိ သယံ ပိဝိတွာ မတ္တော ဟုတွာ မံသံ ခာဒိတုကာမော အဟောသိ။ တတော အဂ္ဂိံ ကတွာ ရုက္ခမူလေ ပတိတေ တိတ္တိရကုက္ကုဋာဒယော မာရေတွာ မံသံ အင်္ဂါရေ ပစိတွာ ဧကေန ဟတ္ထေန နစ္စန္တော ဧကေန မံသံ ခာဒန္တော ကောဟဒ္ဒိဝိဟံ တတ္ထေဝ အဟောသိ။

တတော ပန အဝိဒူရေ ဧကော ဝရုဏော နာမ တာပသော ဝသတိ။ ဝနစရကော အညဒါပိ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆတိ။ အထဿ ဧတဒဟောသိ – “ဣမံ ပါနံ တာပသေန သဒ္ဓိံ ပိဝိဿာမီ”တိ။ သော ဧကံ ဝေဠုနာဠိကံ ပူရေတွာ ပက္ကမံသေန သဒ္ဓိံ အာဟရိတွာ ပဏ္ဏသာလံ ဂန္တွာ, “ဘန္တေ, ဣမံ ပိဝထာ”တိ ဝတွာ ဥဘောပိ မံသံ ခာဒန္တာ ပိဝိံသု။ ဣတိ သုရေန စ ဝရုဏေန စ ဒိဋ္ဌတ္တာ တဿ ပါနဿ “သုရာ”တိ စ “ဝရုဏာ”တိ စ နာမံ ဇာတံ။ တေ ဥဘောပိ “အတ္ထေသော ဥပါယော”တိ ဝေဠုနာဠိယော ပူရေတွာ ကာဇေနာဒါယ ပစ္စန္တနဂရံ ဂန္တွာ “ပါနကာရကာ နာမ အာဂတာ”တိ ရညော အာရောစာပေသုံ။ ရာဇာ နေ ပက္ကောသာပေသိ, တေ တဿ ပါနံ ဥပနေသုံ။ ရာဇာ ဒွေဝ တယော ဝါရေ ပိဝိတွာ မဇ္ဇိ, တဿ တံ ကောဟဒ္ဒိဝိဟမတ္တမေဝ အဟောသိ။ အထ နေ “အညမ္ပိ အတ္ထီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အတ္ထိ, ဒေဝါ”တိ။ “ကုဟိ”န္တိ? “ဟိမဝန္တေ ဒေဝါ”တိ။ “တေန ဟိ အာနေထာ”တိ။ တေ ဂန္တွာ ဧကဒွေ ဝါရေ အာနေတွာ “နိဗဒ္ဓံ ဂန္တုံ န သက္ခိဿာမာ”တိ သမ္ဘာရေ သလ္လက္ခေတွာ တဿ ရုက္ခဿ တစံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗသမ္ဘာရေ ပက္ခိပိတွာ နဂရေ သုရံ ကရိံသု။ နာဂရာ သုရံ ပိဝိတွာ ပမာဒံ အာပန္နာ ဒုဂ္ဂတာ အဟေသုံ, နဂရံ သုညံ ဝိယ အဟောသိ, တေန ပါနကာရကာ တတော ပလာယိတွာ ဗာရာဏသိံ ဂန္တွာ “ပါနကာရကာ အာဂတာ”တိ ရညော အာရောစာပေသုံ။ ရာဇာ နေ ပက္ကောသာပေတွာ ပရိဗ္ဗယံ အဒါသိ။ တေ တတ္ထာပိ သုရံ အကံသု, တမ္ပိ နဂရံ တထေဝ ဝိနဿိ, တတော ပလာယိတွာ သာကေတံ, သာကေတတော သာဝတ္ထိံ အဂမံသု။

တဒါ သာဝတ္ထိယံ သဗ္ဗမိတ္တော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ သော တေသံ သင်္ဂဟံ ကတွာ “ကေန တေ အတ္ထော”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သမ္ဘာရမူလေန စေဝ သာလိပိဋ္ဌေန စ ပဉ္စဟိ စာဋိသတေဟိ စာ”တိ ဝုတ္တေ သဗ္ဗံ အဒါပေသိ။ တေ ပဉ္စသု စာဋိသတေသု သုရံ သဏ္ဌာပေတွာ မူသိကဘယေန စာဋိရက္ခဏတ္ထာယ ဧကေကာယ စာဋိယာ သန္တိကေ ဧကေကံ ဗိဠာရံ ဗန္ဓိံသု။ တေ ပစ္စိတွာ ဥတ္တရဏကာလေ စာဋိကုစ္ဆိသု ပဂ္ဃရန္တံ သုရံ ပိဝိတွာ မတ္တာ နိဒ္ဒာယိံသု။ မူသိကာ အာဂန္တွာ တေသံ ကဏ္ဏနာသိကဒါဌိကနင်္ဂုဋ္ဌေ ခာဒိတွာ အဂမံသု။ “ဗိဠာရာ သုရံ ပိဝိတွာ မတာ”တိ အာယုတ္တကပုရိသာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “ဝိသကာရကာ ဧတေ ဘဝိဿန္တီ”တိ တေသံ ဒွိန္နမ္ပိ ဇနာနံ သီသာနိ ဆိန္ဒာပေသိ။ တေ “သုရံ ဒေဝ, မဓုရံ ဒေဝါ”တိ ဝိရဝန္တာဝ မရိံသု။ ရာဇာ တေ မာရာပေတွာ “စာဋိယော ဘိန္ဒထာ”တိ အာဏာပေသိ။ ဗိဠာရာပိ သုရာယ ဇိဏ္ဏာယ ဥဋ္ဌဟိတွာ ကီဠန္တာ ဝိစရိံသု, တေ ဒိသွာ ရညော အာရောစေသုံ။ ရာဇာ “သစေ ဝိသံ အဿ, ဧတေ မရေယျုံ, မဓုရေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ, ပိဝိဿာမိ န”န္တိ နဂရံ အလင်္ကာရာပေတွာ ရာဇင်္ဂဏေ မဏ္ဍပံ ကာရာပေတွာ အလင်္ကတမဏ္ဍပေ သမုဿိတသေတစ္ဆတ္တေ ရာဇပလ္လင်္ကေ နိသီဒိတွာ အမစ္စဂဏပရိဝုတော သုရံ ပါတုံ အာရဘိ။

တဒါ သက္ကော ဒေဝရာဇာ “ကေ နု ခော မာတုပဋ္ဌာနာဒီသု အပ္ပမတ္တာ တီဏိ သုစရိတာနိ ပူရေန္တီ”တိ လောကံ ဩလောကေန္တော တံ ရာဇာနံ သုရံ ပါတုံ နိသိန္နံ ဒိသွာ “သစာယံ သုရံ ပိဝိဿတိ, သကလဇမ္ဗုဒီပော နဿိဿတိ။ ယထာ န ပိဝိဿတိ, တထာ နံ ကရိဿာမီ”တိ ဧကံ သုရာပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘံ ဟတ္ထတလေ ဌပေတွာ ဗြာဟ္မဏဝေသေနာဂန္တွာ ရညော သမ္မုခဋ္ဌာနေ အာကာသေ ဌတွာ “ဣမံ ကုမ္ဘံ ကိဏာထ, ဣမံ ကုမ္ဘံ ကိဏာထာ”တိ အာဟ။ သဗ္ဗမိတ္တရာဇာ တံ တထာ ဝဒန္တံ အာကာသေ ဌိတံ ဒိသွာ “ကုတော နု ခော ဗြာဟ္မဏော အာဂစ္ဆတီ”တိ တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော တိဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၃၃. “ကော ပါတုရာသီ တိဒိဝါ နဘမှိ, ဩဘာသယံ သံဝရိံ စန္ဒိမာဝ။
ဂတ္တေဟိ တေ ရသ္မိယော နိစ္ဆရန္တိ, သတေရတာ ဝိဇ္ဇုရိဝန္တလိက္ခေ။

၃၄. “သော ဆိန္နဝါတံ ကမသီ အဃမှိ, ဝေဟာယသံ ဂစ္ဆသိ တိဋ္ဌသီ စ။
ဣဒ္ဓီ နု တေ ဝတ္ထုကတာ သုဘာဝိတာ, အနဒ္ဓဂူနံ အပိ ဒေဝတာနံ။

၃၅. “ဝေဟာယသံ ဂမ္မမာဂမ္မ တိဋ္ဌသိ, ကုမ္ဘံ ကိဏာထာတိ ယမေတမတ္ထံ။

ကော တ တုဝံ ကိသ္သ တ တာယ ကုမ္ဘော၊ အက္ခာဟိ မေ ဗ္ရာဟ္မဏ ဧတမတ္ထ”န္တိ။

တတ္ထ **ကော ဟတုရာသီ**တိ ကုတော ဟတုဘူတောသိ, ကုတော အာဂတောသီတိ အတ္ထော။ **တိဒိတ နဘမ္ဗဟီ**တိ ကိံ တာဝတိံသဘဝနာ အာဂန္တွာ ဣဓ နဘမ္ဗဟိ အာကာသေ ဟာကဋ္ဌော ဇာတောသီတိ ပုစ္ဆတိ။ **သံဝရိန္တိ** ရတ္တိံ။ **သ တေရတာ**တိ ဧဝံနာမိကာ။ **သောတိ** သော တွံ။ **ဆိန္နတတ** န္တိ ဝလာဟကောပိ တာဝ တတေန ကမတိ, တသ္သ ပန သောပိ တတော နတ္ထိ, တေနေဝမာဟ။ **ကမသီ**တိ ပဝတ္တေသိ။ **အဃမ္ဗဟီ**တိ အပ္ပဋိဃေ အာကာသေ။ **ဝတ္တုကတာ**တိ ဝတ္တု ဝိယ ပ တိဋ္ဌာ ဝိယ ကတာ။ **အနဒ္ဓဂူနံ အပိ ဒေဝတာန** န္တိ ယာ ပဒသာ အဒ္ဓာနံ အဂမနေန အနဒ္ဓဂူနံ ဒေဝတာနံ ဣဒ္ဓိ, သာ အပိ တဝ သုဘာဝိတာတိ ပုစ္ဆတိ။ **ဝေဟာယသံ ဂမ္မာဂမ္မာ** တိ အာကာသေ ပဝတ္တံ ပဒဝီတိဟာရံ ပဋိစ္စ နိသ္သာယ။ “တိဋ္ဌ ၌သီ”တိ ဣမသ္သ “ကော တ တုဝံ”န္တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော, ဧဝံ တိဋ္ဌမာနော ကော တ တွံဝန္တိ အတ္ထော။ **ယမေတမ တ္ထ**န္တိ ယံ ဇော ဝဒသိ။ ဣမသ္သ “ကိသ္သ တ တာယ”န္တိ ဣမိနာ သမ္ဗန္ဓော, ယံ ဇော ကုမ္ဘံ ကိဏာထာတိ ဝဒသိ, ကိသ္သ တ တေ အယံ ကုမ္ဘောတိ အတ္ထော။

တတော သက္ကော “ဧေန ဟိ သုဏာဟီ”တိ ဝတွာ သုရာယ ဒောသေ ဒဿေန္တော အာဟ –

၃၆. “န သပ္ပိကုမ္ဘော နပိ တေလကုမ္ဘော၊ န ဖာဏိတသ္သ န မဓုသ္သ ကုမ္ဘော။
ကုမ္ဘသ္သ ဝဇ္ဇာနိ အနပ္ပကာနိ၊ ဒောသေ ဗဟူ ကုမ္ဘဂတေ သုဏာထ။

၃၇. “ဂဠေယျ ယံ ပိတွာ ပတေ ပပာတံ၊ သောဗ္ဘံ ဂုဟံ စန္ဒနိယောဠိဂလ္လံ။
ဗဟုမ္ပိ ဘုဉ္ဇေယျ အဘောဇနေယျံ၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၃၈. “ယံ ပိတွာ စိတ္တသ္မိံ အနေသမာနော၊ အာဟိဏ္ဍတီ ဂေါရိဝ ဘက္ခသာဒီ။
အနာထမာနော ဥပကာယတိ နစ္စတိ စ၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၃၉. “ယံ ဝေ ပိဝိတွာ အစေလောဝ နဂ္ဂေါ၊ စရေယျ ဂါမေ ဝိသိခန္တရာနိ။
သမ္မူဠ္ဟစိတ္တော အတိဝေလသာယီ၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၀. “ယံ ပိတွာ ဥဋ္ဌာယ ပဝေဓမာနော၊ သီသဉ္စ ဗာဟုဉ္စ ပစာလယန္တော။
သော နစ္စတီ ဒာရုကဋလ္လကောဝ၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၁. “ယံ ဝေ ပိဝိတွာ အဂ္ဂိဒဍ္ဍာ သယန္တိ၊ အထော သိဂါလေဟိပိ ခါဒိတာသေ။
ဗန္ဓံ ဝဓံ ဘောဂဇာနိဉ္စုပေန္တိ၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၂. “ယံ ပိတွာ ဘာသေယျ အဘာသနေယျံ၊ သဘာယမာသီနော အပေတဝတ္ထော။
သမ္မက္ခိတော ဝန္တဂတော ဗျသန္နော၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၃. “ယံ ဝေ ပိဝိတွာ ဥက္ကဋ္ဌော အာဝိလက္ခော၊ မမေဝ သဗ္ဗပထဝီတိ မညေ။
န မေ သမော စာတုရန္တောပိ ရာဇာ၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၄. “မာနာတိမာနာ ကလဟာနိ ပေသုဏီ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏိနီ နဂ္ဂယိနီ ပလာယိနီ။
စောရာန ဓုတ္တာန ဂတီ နိကေတော၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၅. “ဣဒ္ဓါနိ ဖီတာနိ ကုလာနိ အဿု၊ အနေကသာဟဿဓနာနိ လောကေ။
ဥစ္ဆိန္နဒာယဇ္ဇကတာနိမာယ၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၆. “ဓညံ ဓနံ ရဇတံ ဇာတရူပံ၊ ခေတ္တံ ဂဝံ ယတ္ထ ဝိနာသယန္တိ။
ဥစ္ဆေဒနီ ဝိတ္တဂတံ ကုလာနံ၊ တဿာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၇. “ယံ ဝေ ပိတွာ ဒိတ္တရူပေါဝ ပေါသော၊ အက္ကောသတိ မာတရံ ပိတရဉ္စ။

သသ္သုမ္ပိ ဂဏှေဟယျ အထောပိ သုဏှဟံ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၈. “ယံ ဝေ ပိတွာ ဒိတ္တရူပာဝ နာရီ၊ အက္ကောသတိ သသ္သုရံ သာမိကဉ္စ။
ဒာသမ္ပိ ဂဏှေဟ ပရိစာရိကမ္ပိ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၄၉. “ယံ ဝေ ပိဝိတွာန ဟနေယျ ပေါသော၊ ဓမ္မေ ဌိတံ သမဏံ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ။
ဂစ္ဆေ အပါယမ္ပိ တတောနိဒါနံ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၅၀. “ယံ ဝေ ပိဝိတွာ ဒုစ္စရိတံ စရန္တိ၊ ကာယေန ဝါစာယ စ စေတသာ စ။
နိရယံ ဝဇန္တိ ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၅၁. “ယံ ယာစမာနာ န လဘန္တိ ပုဗ္ဗေ၊ ဗဟုံ ဟိရညမ္ပိ ပရိစ္စဇန္တာ။
သော တံ ပိဝိတွာ အလိကံ ဘဏာတိ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၅၂. “ယံ ဝေ ပိတွာ ပေသနေ ပေသိယန္တော၊ အစ္စာယိကေ ကရဏီယမှိ ဇာတေ။
အတ္ထမ္ပိ သော နပ္ပဇာနာတိ ဝုတ္တော၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၅၃. “ဟိရီမနာပိ အဟိရီကဘာဝံ၊ ပါတုံ ကရောန္တိ မဒနာယ မတ္တာ။
ဓီရာပိ သန္တာ ဗဟုကံ ဘဏန္တိ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၅၄. “ယံ ဝေ ပိတွာ ဧကထူပါ သယန္တိ၊ အနာသကာ ထဏ္ဍိလဒုက္ခသေယျံ။
ဒုဗ္ဗဏ္ဏိယံ အာယသက္ယဉ္စုပေန္တိ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၅၅. “ယံ ဝေ ပိတွာ ပတ္တခန္ဓာ သယန္တိ၊ ဂါဝေါ ကူဋဟတာဝ န ဟိ ဝါရုဏိယာ။
ဝေဂေါ နရေန သုသဟောရိဝ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၅၆. “ယံ မနုသ္သာ ဝိဝဇ္ဇန္တိ၊ သပ္ပံ ဃောရဝိသမိဝ။
တံ လောကေ ဝိသသမာနံ၊ ကော နရော ပါတုမရဟတိ။

၅၇. “ယံ ဝေ ပိတွာ အန္ဓကဝေဏှုပုတ္တာ၊ သမုဒ္ဒတီရေ ပရိစာရယန္တာ။
ဥပက္ကမုံ မုသလေဘိ အညမညံ၊ တသ္သာ ပုဏ္ဏံ ကုမ္ဘမိမံ ကိဏာထ။

၅၈. “ယံ ဝေ ပိတွာ ပုဗ္ဗဒေဝါ ပမတ္တာ၊ တိဒိဝါ စုတာ သသ္သတိယာ သမာယာ။
တံ တာဒိသံ မဇ္ဇမိမံ နိရတ္ထကံ၊ ဇာနံ မဟာရာဇ ကထံ ပိဝေယျ။

၅၉. “နယိမသ္မိံ ကုမ္ဘသ္မိံ ဒဓိ ဝါ မဓု ဝါ၊ ဧဝံ အဘိညာယ ကိဏာဟိ ရာဇ။
ဧဝဉှိမံ ကုမ္ဘဂတာ မယာ ဝါ၊ အက္ခာတရူပံ တဝ သဗ္ဗမိတ္တာ”တိ။

တတ္ထ **ဝဇ္ဇာနီ** တိအာဒီနဝါ။ **ဂဋ္ဌေယျာ** တိ ဂစ္ဆန္တော ပဒေ ပဒေ ပရိဝတ္တေယျ။ **ယံ ပိတွာ ပတေ**တိ ယံ ပိဝိတွာ ပတေယျ။ **သောဗ္ဘ** န္တိ အာဝါဋံ။ **စန္ဒနိယောဠိဂလ္လ** န္တိ စန္ဒနိကဉ္စ ဩဠိဂလ္လဉ္စ။ **အဘောဇနေယျ** န္တိ ဘုဉ္ဇိတုံ အယုတ္တံ။ **အနေသမာနော**တိ အနိသ္သရော။ **ကေရိတ**တိ ကေဏော ဝိယ။ **ဘက္ခသာဒီ** တိ ပုရာဏကသဋ္ဌခါဒကော, ယထာ သော တတ္ထ တတ္ထ ဘက္ခသံ ပရိယေသန္တော အာဟိဏ္ဍတိ, ဧဝံ အာဟိဏ္ဍတီတိ အတ္ထော။ **အနာထမာနော**တိ နိရဝသ္သယော အနာထော ဝိယ။ **ဥပကာယတီ**တိ အညံ ကာယန္တံ ဒိသွာ ဥပဂန္တွာ ကာယတိ။ **အစေလောဝါ**တိ အစေလကော ဝိယ။ **ဝိသိခန္တရာနီ** တိ အန္တရဝီထိယော။ **အတိဝေလသာယီ**တိ အတိစိရမ္ပိ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမေယျ။ “အတိဝေလစာရီ”တိပိ ပါဌော, အတိဝေလစာရီ ဟုတွာ စရေယျာတိ အတ္ထော။

အရုကဋ္ဌလ္လကော ဝါတိ အရုမယယန္တရူပကံ ဝိယ။ **ဘောဂဇာနိဉ္စုပေန္တိ** တိ ဘောဂဇာနိဉ္စ ဥပေန္တိ, ပါဏာတိပါတာဒီနိ ကတွာ ဒဏ္ဍပိဠိတာ ဓနဇာနိဉ္စ အညဉ္စ ဝဓဗန္ဓနာဒိဒုက္ခံ ပါပုဏန္တီတိ အတ္ထော။ **ဝန္တဂတော** တိ အတ္တ

နော ဝန္တသ္မိံ ဂတော။ **ဖ္ဃသန္နော** တိ ဖ္ဃသနာပန္နော။ “ဝိသန္နော”တိပိ ပာဌော , တသ္မိံ ဝန္တေ သြသန္နောတိ အတ္ထော။ **ဥက္ကဋ္ဌော** တိ အဟံ မဟာယောဓော, ကော မယာ သဒိသော အတ္ထီတိ ဧဝံ ဥက္ကံသဂတော ဟုတွာ။ **အာဝိလက္ခောတိ** ရတ္တက္ခော။ **သဗ္ဗပထဝီ**တိ သဗ္ဗာ ပထဝီ။ “သဗ္ဗပုထုဝီ”တိပိ ပာဌော။ **စာတုရန္တော** တိ စတုသမုဒ္ဒပရိယန္တာယ ပထဝိယာ ဣဿရော။ **မာနာတိမာနာ**တိ မာနကာရိကာ။ သေသပဒေသုပိ ဧသေဝ နယော။ **ဂတီ**တိ နိဗ္ဗတ္တိ။ **နိကေတော**တိ နိဝါသော။ **တဿာ ပုဏ္ဏာ** တ္တိ ယာ ဧဝရူပာ, တဿာ ပုဏ္ဏာံ။ **ဣဒ္ဓါနိ** တိ သမိဒ္ဓါနိ။ **ဖီတာနီ**တိ ဝတ္ထာလင်္ကာရကပ္ပဘဏ္ဍေဟိ ပုပ္ဖိတာနိ။ **ဥစ္ဆိန္နအာယဇ္ဇကတာနိ** တိ ဥစ္ဆိန္နအာယာအနိ နိဒ္ဓနာနိ ကတာနိ။ **ယတ္ထ ဝိနာသယန္တီ**တိ ယံ နိဿာယ ယတ္ထ ပတိဋ္ဌိတာ, ဧဝံ ဗဟုမ္ပိ ဓနဓညာဒိသာပတေယ္ယံ နာသယန္တိ, ကပဏာ ဟောန္တိ။

ဒိတ္တရူပော တိ ဒပ္ပိတရူပော။ **ဂဏ္ဍေဟာယ္ယာ** တိ ဘရိယာသညာယ ကိလေသဝသေန ဟတ္ထေ ဂဏ္ဍေဟာယ္ယ။ **အာသမ္ပိ ဂဏ္ဍေဟာ**တိ အတ္တနော အာသမ္ပိ ကိလေသဝသေန “သာမိကော မေ”တိ ဂဏ္ဍေဟာယ္ယ။ **ပိဝိတွာနာ**တိ ပိဝိတွာ။ **ဒုစ္စရိတံ စရိတွာ**တိ ဧဝံ တီဟိ ဒွါရေဟိ ဒသဝိဓမ္ပိ အကုသလံ ကတွာ။ **ယံ ယာစမာနာ**တိ ယံ ပုရိသံ ပုဗ္ဗေ သုရံ အပိဝန္တံ ဗဟုံ ဟိရညံ ပရိစ္စဇန္တာ မုသာတဒံ ကရောဟီတိ ယာစမာနာ န လဘန္တိ။ **ပိတွာ**တိ ပိဝိတွာ ဌိတော။ **နပ္ပဇာနာတိ ဝုတ္တော**တိ “ကေနဋ္ဌေန အာဂတောသိ”တိ ဝုတ္တော သာသနဿ ဒုဂ္ဂဟိတတ္တာ တံ အတ္ထံ န ဇာနာတိ။ **ဟိရီမနာပီ**တိ ဟိရီယုတ္တစိတ္တာပိ။ **ကေထူဟာ**တိ သူကရဟောတကာ ဝိယ ဟီနဇစ္စေဟိပိ သဒ္ဓိံ ကေရာသိ ဟုတွာ။ **အနာသကာ**တိ နိရာဟာရာ။ **ထဏ္ဍိလဒုက္ခသေယ္ယာ** န္တိ ဘူမိယံ ဒုက္ခသေယ္ယံ သယန္တိ။ **အာယသက္ယ** န္တိ ဂရဟံ။

ပတ္တခန္ဓာ တိ ပတိတက္ခန္ဓာ။ **ကူဋ္ဌဟတာတ**တိ ဂီတယ ဗဒ္ဓေန ကူဋ္ဌေန ဟတာ ကတော ဝိယ, ယထာ တာ တိဏ္ဍံ အခါဒန္တိယော ဟနိယံ အပိဝန္တိယော သယန္တိ, တထာ သယန္တီတိ အတ္ထော။ **ဃောရဝိသမိတ**တိ ဃောရဝိသံ ဝိယ။ **ဝိသသမာနန္တိ** ဝိသသဒိသံ။ **အန္ဓကဝေဏ္ဍပုတ္တာ** တိ ဒသ ဘာတိကရာဇာနော။ **ဥပက္ကမု** န္တိ ပဟာရိံသု။ **ပုဗ္ဗဒေဝ**တိ အသုရာ။ **တိဒိဝ**တိ တာဝတိံသဒေဝလောကာ။ **သဿတိယာ** တိ သဿတာ, ဒီဃာယုကဘာဝေန နိစ္စသမ္မတာ ဒေဝလောကာတိ အတ္ထော။ **သမာယာ**တိ သဒ္ဓိံ အသုရမာယာဟိ။ **ဇာနန္တိ** ဧဝံ “နိရတ္ထကံ ဧတ”န္တိ ဇာနန္တော တုမှာဒိသော ပဏ္ဍိတော ပုရိသော ကထံ ပိဝေယ္ယ ။ **ကုမ္ဘဂတာ မယာ** တိ ကုမ္ဘဂတံ မယာ, အယမေဝ တ ပာဌော။ **အက္ခာတရူပ** န္တိ သဘာဝတော အက္ခာတံ။

တံ သုတွာ ရာဇာ သုရာယ အာဒီနဝံ ဥတွာ တုဋ္ဌော သက္ကဿ ထုတိံ ကရောန္တော ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၆၀. “န မေ ပိတာ တ အထတပိ မာတာ၊ တောဒိသာ ယာဒိသကော တုဝံသိ။
ဟိတာနုကမ္ပီ ပရမတ္ထကာမော၊ သောဟံ ကရိဿံ ဝစနံ တဝဇ္ဇ။

၆၁. “ဒဒာမိ တေ ကမဝရာနိ ပဉ္စ၊ အာသီသတံ သတ္တ ဂဝံသတာနိ။
အာဇညယုတ္တေ စ ရထေ ဒသ ဣမေ၊ အာစရိယော ဟောသိ မမတ္ထကာမော”တိ။

တတ္ထ **ကမဝရာနီ**တိ, ဗြာဟ္မဏ, အာစရိယဿ နာမ အာစရိယဘာဂေ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော, သံဝစ္ဆရေ သံဝစ္ဆရေ သတသဟဿုဋ္ဌာနကေ တုယှံ ပဉ္စ ကမေ ဒဒါမီတိ ဝဒတိ။ **ဒသ ဣမေ**တိ ဣမေ ဒသ ပုရတော ဌိတေ ကဉ္စနဝိစိတ္တေ ရထေ ဒဿေန္တော ဧဝမာဟ။

တံ သုတွာ သက္ကော ဒေဝတ္တဘာဝံ ဒဿေတွာ အတ္တာနံ ဇာနာပေန္တော အာကာသေ ဌတွာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၆၂. “တဝေဝ အာသီသတမတ္ထု ရာဇ၊ ကမာ စ ကတေ စ တဝေဝ ဟောန္တု။
အာဇညယုတ္တာ စ ရထာ တဝေဝ၊ သက္ကောဟမသ္မိ တိဒသာနမိန္ဒော။

၆၃. “မံသောဒနံ သပ္ပိပာယာသံ ဘုဉ္ဇ၊ ခါဒဿု စ တွံ မဓုမာသပူဝေ။
ဧဝံ တုဝံ ဓမ္မရတော ဇနိန္ဒ၊ အနိန္ဒိတော သဂ္ဂမုပေဟိ ဌာန”န္တိ။

တတ္ထ **ဇဝံ တုဝံ ဓမ္မရတောတိ** ဇဝံ တွံ နာနဂ္ဂရသဘောဇနံ ဘုဥ္ဇန္တော သုရာပါနာ ဝိရတော တီဏိ ဒုစ္စရိတာနိ ပဟာယ တိဝိဓသုစရိတဓမ္မရတော ဟုတွာ ကေနစိ အနိဘိဘဝနိယော သက္ခိသ္သာသိ ဥပေဟီတိ။

ဣတိ သက္ကော တသ္သ ဩဝါဒံ ဒတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ သောပိ သုရံ အပိဝိတွာ သုရာဘာဇနာနိ ဘိန္ဒာပေတွာ သီလံ သမာဒါယ ဒါနံ ဒတွာ သဂ္ဂပရာယဏော အဟောသိ။ ဇမ္ဗုဒီပေပိ အနုက္ကမေန သုရာပါနံ ဝေပုလ္လပ္ပတ္တံ ဇာတံ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ''တဒါ ရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, သက္ကော ပန အဟမေဝ အဟောသိ''န္တိ။

ကုမ္ဘဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒုတိယာ။

[၅၁၃] ၃. ဇယဒ္ဒိသဇာတကဝဏ္ဏနာ

စိရဿံ ဝတ မေတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ မာတုပေါသကဘိက္ခုံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု **သာမဇာတကေ** အာဝိဘဝိဿတိ (ဇာ. ၂.၂၂.၂၉၆ အာဒယော)။ တဒါ ပန သတ္ထာ ''ပေါရာဏကပဏ္ဍိတာ ကဥ္စနမာလံ သေတစ္ဆတ္တံ ပဟာယ မာတာပိတရော ပေါသေသု''န္တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ကပိလရဋ္ဌေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ပဉ္စာလော နာမ ရာဇာ အဟောသိ။ တဿ အဂ္ဂမဟေသီ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိတွာ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ တဿာ ပုရိမဘဝေ ဧကာ သပတ္တိကာ ကုဇ္ဈိတွာ ''တုယှံ ဇာတံ ဇာတံ ပဇံ ခါဒိတုံ သမတ္ထာ ဘဝိဿာမီ''တိ ပတ္ထနံ ဌပေတွာ ယက္ခိနီ အဟောသိ။ သာ တဒါ ဩကာသံ လဘိတွာ တဿာ ပဿန္တိယာဝ တံ အလ္လမံသပေသိဝဏ္ဏံ ကုမာရကံ ဂဟေတွာ မုရုမုရာယန္တီ ခါဒိတွာ ပက္ကာမိ။ ဒုတိယဝါရေပိ တထေဝ အကာသိ။ တတိယဝါရေ ပန တဿာ ပသူတိဃရံ ပဝိဋ္ဌကာလေ ဂေဟံ ပရိဝါရေတွာ ကဋ္ဌဟံ အာရက္ခံ အကံသု။ ဝိဇာတဒိဝသေ ယက္ခိနီ အာဂန္တွာ ပုန ဒါရကံ အဂ္ဂဟေသိ။ ဒေဝီ ''ယက္ခိနီ''တိ မဟာသဒ္ဒမကာသိ။ အာဝုဓဟတ္ထာ ပုရိသာ အာဂန္တွာ ဒေဝိယာ ဒိန္နသညာယ ယက္ခိနိံ အနုဗန္ဓိံသု။ သာ ခါဒိတုံ ဩကာသံ အလဘန္တီ တတော ပလာယိတွာ ဥဒကနိဒ္ဓမနံ ပါဝိသိ။ ဒါရကော မာတုသညာယ တဿာ ထနံ မုခေန ဂဏှိ။ သာ ပုတ္တသိနေဟံ ဥပ္ပာဒေတွာ တတော ပလာယိတွာ သုသာနံ ဂန္တွာ ဒါရကံ ပါသာဏလေဏေ ဌပေတွာ ပဋိဇဂ္ဂိ။ အထဿ အနုက္ကမေန ဝဍ္ဎမာနဿ မနုဿမံသံ အာဟရိတွာ အဒါသိ။ ဥဘောပိ မနုဿမံသံ ခါဒိတွာ တတ္ထ ဝသိံသု။ ဒါရကော အတ္တနော မနုဿဘာဝံ န ဇာနာတိ ''ယက္ခိနိပုတ္တောသ္မီ''တိ သညာယ။ သော အတ္တဘာဝံ ဇဟိတွာ အန္တရဓာယိတုံ န သက္ကောတိ။ အထဿ သာ အန္တရဓာနတ္ထာယ ဧကံ မူလံ အဒါသိ။ သော မူလာနုဘာဝေန အန္တရဓာယိတွာ မနုဿမံသံ ခါဒန္တော ဝိစရတိ။ ယက္ခိနီ ဝေဿဝဏဿ မဟာရာဇဿ ဝေယျာဝစ္စတ္ထာယ ဂတာ တတ္ထေဝ ကာလမကာသိ။ ဒေဝီပိ စတုတ္ထဝါရေ အညံ ပုတ္တံ ဝိဇာယိ။ သော ယက္ခိနိယာ မုတ္တတ္တာ အရောဂေါ အဟောသိ။ ပစ္စာမိတ္တံ ယက္ခိနိံ ဇိနိတွာ ဇာတတ္တာ ''ဇယဒ္ဒိသကုမာရော''တိဿ နာမံ အကံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော သဗ္ဗသိပ္ပေသု နိပ္ဖတ္တိံ ပတွာ ဆတ္တံ ဥဿာပေတွာ ရဇ္ဇမနုသာသိ။

တဒါ ဗောဓိသတ္တော တဿ အဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ, ''အလီနသတ္တုကုမာရော''တိဿ နာမံ ကရိံသု။ သော ဝယပ္ပတ္တော ဥဂ္ဂဟိတသဗ္ဗသိပ္ပော ဥပရာဇာ အဟောသိ။ သောပိ ယက္ခိနိပုတ္တော အပရဘာဂေ ပမာဒေန တံ မူလံ နာသေတွာ အန္တရဓာယိတုံ အသက္ကောန္တော ဒိဿမာနရူပေါဝ သုသာနေ မနုဿမံသံ ခါဒိ။ မနုဿာ တံ ဒိသွာ ဘီတာ အာဂန္တွာ ရညော ဥပက္ကောသိံသု ''ဒေဝ ဧကော ယက္ခော ဒိဿမာနရူပေါ သုသာနေ မနုဿမံသံ ခါဒတိ, သော အနုက္ကမေန နဂရံ ပဝိသိတွာ မနုဿေ မာရေတွာ ခါဒိဿတိ, တံ ဂဟာပေတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ။ ရာဇာ ''သာဓူ''တိ ပဋိဿုဏိတွာ ''ဂဏှထ န''န္တိ အာဏာပေသိ။ ဗလကာယော ဂန္တွာ သုသာနံ ပရိဝါရေတွာ အဋ္ဌာသိ။ ယက္ခိနိပုတ္တော နဂ္ဂေါ ဥဗ္ဗိဂ္ဂရူပေါ မရဏဘယဘီတော ဝိရဝန္တော မနုဿာနံ အန္တရံ ပက္ခန္ဒိ။ မနုဿာ ''ယက္ခော''တိ မရဏဘယဘီတာ ဒွိဓာ ဘိဇ္ဇိံသု။ သောပိ တတော ပလာယိတွာ အရညံ ပါဝိသိ, န ပုန မနုဿပထံ အာဂစ္ဆိ။ သော ဧကံ မဟာဝတ္တနိအဋဝိံ နိဿာယ မဂ္ဂပဋိပန္နေသု မနုဿေသု ဧကေကံ ဂဟေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ မာရေတွာ ခါဒန္တော ဧကသ္မိံ နိဂြောဓမူလေ ဝါသံ ကပ္ပေသိ။

အထေကော သတ္တတဟဗ္ဗာဟ္မဏော အဋ္ဌဝိဟလာနံ သဟဿံ ဒတွာ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ တံ မဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ မနုဿယက္ခော ဝိရဝန္တော ပက္ခန္ဒိ, ဘီတာ မနုဿာ ဥရေန နိပဇ္ဇိံသု။ သော ဗ္ရာဟ္မဏံ ဂဟေတွာ ပလာယန္တော ခါဏုနာ ဟဒေ ဝိဒ္ဓော အဋ္ဌဝိဟလေသု အနုဗန္ဓန္တေသု ဗ္ရာဟ္မဏံ ဆဍ္ဍေတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနရုက္ခမူလေ နိပဇ္ဇိ။ တဿ တတ္ထ နိပန္နဿ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဇယဒ္ဒိသရာဇာ မိဂဝံ အာဏာပေတွာ နဂရာ နိက္ခမိ။ တံ နဂရာ နိက္ခန္တ တမတ္တမေဝ တက္ကသိလတသီ နန္ဒော နာမ မာတုပောသကဗ္ရာဟ္မဏော စတဿော သတာရဟာကထာယော အာဒာယ အာ ဂန္တွာ ရာဇာနံ အဒ္ဒသ။ ရာဇာ “နိဝတ္တိတွာ သုဏိဿာမီ”တိ တဿ နိဝာသဂေဟံ အာပေတွာ မိဂဝံ ဂန္တွာ “ယဿ ပဿေန မိဂေ ပလာယတိ, တဿေဝ ဂီဝ”တိ အာဟ။ အထေကော ပသဒမိဂေ ဥဋ္ဌဟိတွာ ရညော အဘိမုခေါ ဂန္တွာ ပလာယိ။ အမစ္စာ ပရိဟာသံ ကရိံသု။ ရာဇာ ခဂ္ဂံ ဂဟေတွာ တံ အနုဗန္ဓိတွာ တိယောဇနမတ္တကေ ပတွာ တ ခဂ္ဂေန ပဟရိတွာ ဒွေဝ ခဏ္ဍာနိ ကရိတွာ ကာဇေနာဒာယ အာဂစ္ဆန္တော မနုဿယက္ခဿ နိပန္နဋ္ဌာနံ ပတွာ တ ဒဗ္ဗတိဏေသု နိသီဒိတွာ ထောကံ ဝိဿမိတွာ ဂန္တုံ အာရဘိ။ အထ နံ သော ဥဋ္ဌာယ “တိဋ္ဌ ကုဟိံ ဂစ္ဆသိ, ဘ က္ခောသိ မေ”တိ ဟတ္ထေ ဂဟေတွာ ပဌမံ ကထမာဟ –

၆၄. “စိရဿံ ဝတ မေ ဥဒပာဒိ အဇ္ဇ၊ ဘက္ခော မဟာ သတ္တမိဘတ္တကာလေ။
ကုတောသိ ကောတသိ တဒိင်္ဃ ဗ္ရူဟိ၊ အာစိက္ခ ဇာတိံ ဝိဒိတော ယထာသီ”တိ။

တတ္ထ **ဘက္ခော မဟာ** တိ မဟာဘက္ခော။ **သတ္တမိဘတ္တကာလေ** တိ ဟဋ္ဌိပဒတော ပဋ္ဌာယ နိရာဟာရဿ သတ္တမိယံ ဘတ္တကာလေ။ **ကုတောသီ**တိ ကုတော အာဂတောသီတိ။

ရာဇာ ယက္ခံ ဒိသွာ ဘီတော ဦရုတ္ထမ္ဘံ ပတွာ ပလာယိတုံ နာသက္ခိ, သတိံ ပန ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ ဒုတိယံ က ထမာဟ –

၆၅. “ပဉ္စာလရာဇာ မိဂဝံ ပဝိဋ္ဌော၊ ဇယဒ္ဒိသော နာမ ယဒိဿုတော တေ။
စရာမိ ကစ္ဆာနိ ဝနာနိ စာဟံ၊ ပသဒံ က္ခမံ ခါဒ မမဇ္ဇ မုဥ္စာ”တိ။

တတ္ထ **မိဂဝံ ပဝိဋ္ဌော** တိ မိဂဝဓာယ ရဋ္ဌာ နိက္ခန္တော။ **ကစ္ဆာနီ** တိ ပဗ္ဗတပဿာနိ။ **ပသဒန္တိ** ပသဒမိဂံ။

တံ သုတွာ ယက္ခော တတိယံ ကထမာဟ –

၆၆. “သေနေဝ တွံ ပဏသိ သဿမာနော၊ မမေသ ဘက္ခော ပသဒော ယံ ဝဒေသိ။
တံ ခါဒိယာန ပသဒံ ဇိဃစ္ဆံ၊ ခါဒိဿံ ပစ္ဆာ န ဝိလာပကာလော”တိ။

တတ္ထ **သေနေဝာ**တိ မမ သန္တကေနေဝ။ **ပဏသီ**တိ ဝောဟရသိ အတ္တာနံ ဝိက္ကိဏာသိ။ **သဿမာနော** တိ ဝိဟိံသယမာနော။ **တံ ခါဒိယာနာ**တိ တံ ပဌမံ ခါဒိတွာ။ **ဇိဃစ္ဆန္တိ** ဃသိတုကာမော။ **ခါဒိဿ** န္တိ တေံ ပစ္ဆာ ခါဒိဿာမိ။ **န ဝိလာပကာလော**တိ မာ ဝိလပိ။ နာယံ ဝိလာပကာလောတိ ဝဒတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ နန္ဒဗ္ရာဟ္မဏံ သရိတွာ စတုတ္ထံ ကထမာဟ –

၆၇. “န စတ္ထိ မောက္ခော မမ နိက္ကယေန၊ ဂန္တွာန ပစ္စာဂမနာယ ပဏှေ။
တံ သင်္ဂရံ ဗ္ရာဟ္မဏဿပ္ပဒါယ၊ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇိဿ”န္တိ။

တတ္ထ **န စတ္ထီ** တိ န စေ မယှံ နိက္ကယေန ဝိမောက္ခော အတ္ထိ။ **ဂန္တွာနာ** တိ ဧဝံ သန္တေ အဇ္ဇ က္ခမံ မိဂမံ သံ ခါဒိတွာ မမ နဂရံ ဂန္တွာ။ **ပဏှေဟ**တိ ပဂေယေဝ, သွေဝ ဟတရာသကာလေ ပစ္စာဂမနတ္ထာယ ပဋိညံ ဂဏှာဟီတိ အဓိပ္ပာယော။ **တံ သင်္ဂရ** န္တိ မယာ “ဓနံ တေ ဒဿာမီ”တိ ဗ္ရာဟ္မဏဿ သင်္ဂရော ကတော, တံ တဿ ဒ တွာ က္ခမံ မယာ ဝုတ္တံ သစ္စံ အနုရက္ခန္တော အဟံ ပုန အာဂမိဿာမီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ယက္ခော ပဉ္စမံ ကထမာဟ –

၆၈. ‘‘ကိံ ကမ္မဇာတံ အနုတပ္ပတေ တွံ၊ ပတ္တံ သမီပံ မရဏာဿ ရာဇ။
အာစိက္ခ မေ တံ အပိ သက္ကုဏေမု၊ အနုဇာနိတုံ အာဂမနာယ ပဏ္ဍေ့ဟ’’တိ။

တတ္ထ ကမ္မမေဝ **ကမ္မဇာတံ။ အနုတပ္ပတေ** တိ တံ အနုတပ္ပတိ။ **ပတ္တ** န္တိ ဥပဂတံ။ **အပိ သက္ကုဏေမု** တိ အပိ နာမ တံ တဝ သောကကာရဏံ သုတွာ ဟတောဝ အာဂမနာယ တံ အနုဇာနိတုံ သက္ကုဏေယျာမာတိ အတ္ထော။

ရာဇာ တံ ကာရဏံ ကထေန္တော ဆဋ္ဌံ ကထမာဟ –

၆၉. ‘‘ကတာ မယာ ဗ္ရာဟ္မဏဿ ဓနာသာ၊ တံ သင်္ဂရံ ပဋိမုက္ကံ န မုတ္တံ။
တံ သင်္ဂရံ ဗ္ရာဟ္မဏဿပ္ပဒာယ၊ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇိဿ’’န္တိ။

တတ္ထ **ပဋိမုက္ကံ န မုတ္တ** န္တိ စတဿော သတာရဟာ ကထာ သုတွာ ‘‘ဓနံ တေ ဒဿာမီ’’တိ ပဋိညာယ မယာ အတ္တနိ ပဋိမုဉ္စိတွာ ဌပိတံ, န ပန တံ မုတ္တံ ဓနဿ အဒိန္နတ္တာ။

တံ သုတွာ ယက္ခော သတ္တမံ ကထမာဟ –

၇၀. ‘‘ယာ တေ ကတာ ဗ္ရာဟ္မဏဿ ဓနာသာ၊ တံ သင်္ဂရံ ပဋိမုက္ကံ န မုတ္တံ။
တံ သင်္ဂရံ ဗ္ရာဟ္မဏဿပ္ပဒာယ၊ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနရာဝဇဿု’’တိ။

တတ္ထ **ပုနရာဝဇဿု** တိ ပုန အာဂစ္ဆဿု။

ဝတွာ ပန ဝတွာ ရာဇာနံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သော တေန ဝိဿဇ္ဇော ‘‘တွံ မာ စိန္တယိ, အဟံ ဟတောဝ အာဂမိဿာမီ’’တိ ဝတွာ မဂ္ဂနိမိတ္တာနိ သလ္လက္ခေန္တော အတ္တနော ဗလကာယံ ဥပဂန္တွာ ဗလကာယပရိဝုတော နဂရံ ပဝိသိတွာ နန္ဒဗ္ရာဟ္မဏံ ပက္ကောသာပေတွာ မဟာရဟေ အာသနေ နိသီဒါပေတွာ တာ ကထာ သုတွာ စတ္တာရိ သဟဿာနိ ဒတွာ ယာနံ အာရောပေတွာ ‘‘ဣမံ တက္ကသိလမေဝ နေထာ’’တိ မနုဿေ ဒတွာ ဗ္ရာဟ္မဏံ ဥယျောဇေတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ပဋိဂန္တုကာမော ဟုတွာ ပုတ္တံ အာမန္တေတွာ အနုသာသိ။ တမတ္ထံ ဒီပေန္တော သတ္ထာ ဒွေ ကထာ အဘာသိ –

၇၁. ‘‘မုတ္တောစ သော ပောရိသာဒဿ ဟတ္ထာ၊ ဂန္တွာ သကံ မန္ဒိရံ ကာမကာမီ။
တံ သင်္ဂရံ ဗ္ရာဟ္မဏဿပ္ပဒာယ၊ အာမန္တယီ ပုတ္တမလီနသတ္တုံ။

၇၂. ‘‘အဇ္ဇေဝ ရဇ္ဇံ အဘိသိဉ္စယဿု၊ ဓမ္မံ စရ သေသု ပရေသု စာပိ။
အဓမ္မကာရော စ တေ မာဟု ရဋ္ဌေ၊ ဂစ္ဆာမဟံ ပောရိသာဒဿ ဉတ္တေ’’တိ။

တတ္ထ **အလီနသတ္တု**န္တိ ဧဝံနာမကံ ကုမာရံ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန ‘‘အရိနသတ္တု’’န္တိ လိခိတံ။ **အဇ္ဇေဝ ရဇ္ဇ** န္တိ ပုတ္တ ရဇ္ဇံ တေ ဒမ္မိ, တွံ အဇ္ဇေဝ မုဒ္ဓနိ အဘိသေကံ အဘိသိဉ္စယဿု။ **ဉတ္တေ** တိ အဉ္ဉာသေ, သန္တိကေတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ကုမာရော ဒသမံ ကထမာဟ –

၇၃. ‘‘ကိံ ကမ္မ ကုဗ္ဗံ တဝ ဒေဝ ပာဝ၊ နာရာဓယီ တံ တဒိစ္ဆာမိ သောတုံ။
ယမဇ္ဇ ရဇ္ဇမှာ ဥဒဿယေ တုဝံ၊ ရဇ္ဇမ္ပိ နိစ္ဆေယျံ တယာ ဝိနာဟ’’န္တိ။

တတ္ထ **ကုဗ္ဗ** န္တိ ကရောန္တော။ **ယမဇ္ဇာ** တိ ယေန အနာရာဓကေမ္မေန အဇ္ဇ မံ ရဇ္ဇမှာ တွံ ဥဒဿယေ ဥဿာပေသိ ပတိဋ္ဌာပေသိ, တံ မေ အာစိက္ခ, အဟဉှိ တယာ ဝိနာ ရဇ္ဇမ္ပိ န ဣစ္ဆာမီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ ရာဇာ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၇၄. ‘‘န ကမ္ဗုနာ တ ဝစသာ ဝ တာတ၊ အပရာဓိတောဟံ တုဝိယံ သရာမိ။
သန္ဓိဥ္စ ကတ္ဝာ ပုရိသာဒကေန၊ သစ္စာနုရက္ခီ ပုနာဟံ ဂမိဿ’’န္တိ။

တတ္ထ **အပရာဓိတော**တိ အပရာဓံ ကတော။ **တုဝိယ**န္တိ တဝ သန္တကံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တာတ, အဟံ ကတော တဝ ကမ္မတော တ တဝ ဝစနတော တ ကိဉ္စိ မမ အပ္ပိယံ အပရာဓံ န သရာမီတိ။ **သန္ဓိဥ္စ ကတ္ဝာ** တိ မံ ပန မိဂဝံ ဂတံ ဧကော ယက္ခော ‘‘ခါဒိဿာမီ’’တိ ဂဏှိ။ အထာဟံ ဗြာဟ္မဏဿ ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ တဿ သက္ကာရံ ကတ္ဝာ ‘‘သွေ ဝ တဝ ဟတ္ထရာသကာလေ အာဂမိဿာမီ’’တိ တေန ပုရိသာဒကေန သန္ဓိံ သစ္စံ ကတ္ဝာ အာဂတော, တဿာ တံ သစ္စံ အနုရက္ခန္တော ပုန တတ္ထ ဂမိဿာမိ, တ္ဝံ ရဇ္ဇံ ကာရေဟီတိ ဝဒတိ။

တံ သုတ္ဝာ ကုမာရော ကထမာဟ –

၇၅. ‘‘အဟံ ဂမိဿာမိ ဣဓေဝ ဟောဟိ၊ နတ္ထိ တတော ဇီဝတော ဝိပ္ပမောက္ခော။
သစေ တုဝံ ဂစ္ဆသိယေဝ ရာဇ၊ အဟမ္ပိ ဂစ္ဆာမိ ဥဘော န ဟောမာ’’တိ။

တတ္ထ **ဣဓေဝ**တိ တ္ဝံ ဣဓေဝ ဟောဟိ။ **တတော**တိ တဿ သန္တိကာ ဇီဝန္တဿ မောက္ခော နာမ နတ္ထိ။ **ဥဘော**တိ ဧဝံ သန္တေ ဥဘောပိ န ဘဝိဿာမ။

တံ သုတ္ဝာ ရာဇာ ကထမာဟ –

၇၆. ‘‘အဒ္ဓာ ဟိ တာတ သတာနေသ ဓမ္မော၊ မရဏာ စ မေ ဒုက္ခတရံ တဒဿ။
ကမ္မာသပါဒော တံ ယဒာ ပစိတ္ဝာ၊ ပသယှ ခါဒေ ဘိဒာ ရုက္ခသူလေ’’တိ။

တဿတ္ထော – **အဒ္ဓာ** ဧကံသေန ဧသ, တာတ, **သတာနံ** ပဏ္ဍိတာနံ **ဓမ္မော** သဘာဝေ, ယုတ္တံ တ္ဝံ ဝဒသိ, အပိ စ ခေါ ပန မယှံ မရဏတောပေတံ ဒုက္ခတရံ အဿ, ယဒါ တံ သော ကမ္မာသပါဒေါ။ **ဘိဒာ ရုက္ခသူလေ**တိ တိခိဏ ရုက္ခသူလေ ဘိတ္ဝာ ပစိတ္ဝာ ပသယှ ဗလက္ကာရေန ခါဒေယျာတိ။

တံ သုတ္ဝာ ကုမာရော ကထမာဟ –

၇၇. ‘‘ပါဏေန တေ ပါဏမဟံ နိမိဿံ၊ မာ တ္ဝံ အဂ ပေါရိသာဒဿ ဉတ္တေ။
ဧဝဉ္စ တေ ပါဏမဟံ နိမိဿံ၊ တသ္မာ မတံ ဇီဝိတဿ ဝဏ္ဏေမီ’’တိ။

တတ္ထ **နိမိဿ**န္တိ အဟံ ဣဓေဝ တဝ ပါဏေန မမ ပါဏံ ပရိဝတ္တေဿံ။ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ ဧဝံ ပါဏံ တဝ ပါဏေနာဟံ နိမိဿံ, တသ္မာ တဝ ဇီဝိတဿတ္ထာယ မမ မရဏံ ဝဏ္ဏေမိ မရဏမေဝ ဝရေမိ, ဣစ္ဆာမီတိ အတ္ထော။

တံ သုတ္ဝာ ရာဇာ ပုတ္တဿ ဗလံ ဇာနန္တော ‘‘သာဓု တာတ, ဂစ္ဆာဟီ’’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ သော မာတာပိတရော ဝန္ဒိတ္ဝာ နဂရမှာ နိက္ခမိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဥပမုကထမာဟ –

၇၈. ‘‘တတော ဟဝေ ဓိတိမာ ရာဇပုတ္တော, ဝန္ဒိတ္ဝာ မာတု စ ပိတု စ ပါဒေ’’တိ။

တတ္ထ **ပါဒေ**တိ ပါဒေ ဝန္ဒိတ္ဝာ နိက္ခန္တောတိ အတ္ထော။

အထဿ မာတာပိတရောပိ ဘဂိနီပိ ဘရိယာပိ အမစ္စပရိဇနေဟိ သဒ္ဓိံယေဝ နိက္ခမိံသု။ သော နဂရာ နိက္ခမိတ္ဝာ ပိတရံ မဂ္ဂံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ သုဋ္ဌု ဝဝတ္ထပေတ္ဝာ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတ္ဝာ သေသာနံ ဩဝါဒံ ဒတ္ဝာ အစ္ဆမ္ဘိတော ကေသရသီဟော ဝိယ မဂ္ဂံ အာရုယှ ယက္ခာဝတသံ ပါယာသိ။ တံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ မာတာ သကဘာဝေန သဏ္ဌာတုံ အသက္ကောန္တီ ပထဝိယံ ပတိ။ ပိတာ ဗာဟာ ပဂ္ဂယှ မဟန္တေန သဒ္ဒေန ကန္ဒိ။ တမ္ပိ အတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ –

“ဒုခိနိဿ မာတာ နိပတာ ပထဗျာ, ပိတာဿ ပဂ္ဂယှ ဘုဇာနိ ကန္ဒတီ”တိ။ –

ဥပမုကထံ ဝတွာ တဿ ပိတရာ ပယုတ္တံ အာသီသတဒံ အဘိတာဒနတဒံ မာတရာ ဘဂိနီဘရိယာဟိ စ ကတံ သစ္စကိရိယံ ပကာသေန္တော အပရာပိ စတဿော ကထာ အဘာသိ –

၇၉. “တံ ဂစ္ဆန္တံ တာဝ ပိတာ ဝိဒိတွာ၊ ပရမ္မုခော ဝန္ဒတိ ပဉ္စလီကော။
သောမော စ ရာဇာ ဝရုဏော စ ရာဇာ၊ ပဇာပတီ စန္ဒိမာ သူရိယော စ။
ဧတေဟိ ဂုတ္တော ပုရိသာဒကမ္ဟာ၊ အနုညာတော သောတ္ထိ ပစ္စေဟိ တာတ။

၈၀. “ယံ ဒဏ္ဍကိရညော ဂတဿ မာတာ၊ ရာမဿကာသိ သောတ္ထာနံ သုဂုတ္တာ။
တံ တေ အဟံ သောတ္ထာနံ ကရောမိ၊ ဧတေန သစ္စေန သရန္တု ဒေဝါ။
အနုညာတော သောတ္ထိ ပစ္စေဟိ ပုတ္တ။

၈၁. “အာဝီ ရဟော တပိ မနောပဒေါသံ၊ နာဟံ သရေ ဇာတု မလီနသတ္တေ။
ဧတေန သစ္စေန သရန္တု ဒေဝါ၊ အနုညာတော သောတ္ထိ ပစ္စေဟိ ဘာတိက။

၈၂. “ယသ္မာ စ မေ အနဓိမနောသိ သာမိ၊ န စာပိ မေ မနသာ အပ္ပိယောသိ။
ဧတေန သစ္စေန သရန္တု ဒေဝါ၊ အနုညာတော သောတ္ထိ ပစ္စေဟိ သာမီ”တိ။

တတ္ထ **ပရမ္မုခေါ** တိ အယံ မေ ပုတ္တော ပရမ္မုခေါ မာတာပိတရော ဝန္ဒိတွာ ဂစ္ဆတိ, ဣတိ တေံ ပရမ္မုခံ ဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ ဝိဒိတွာ။ **ပဉ္စလီကော** တိ တသ္မိံ ကာလေ သိရသိ အဉ္ဇလိံ ဌပေတွာ ဝန္ဒတိ ဒေဝတာ နမဿတိ။ **ပုရိသာဒကမ္ဟာ**တိ ပုရိသာဒဿ သန္တိကာ တေန အနုညာတော သောတ္ထိနာ ပစ္စေဟိ။

ရာမဿကာသီ တိ ရာမဿ အကာသိ။ ကော ကိရ ဗာရာဏသိတသီ ရာမော နာမ မာတုပေါသကော မာတာပိတရော ပဋိဇဂ္ဂန္တော တေဟာရတ္တာယ ဂတော ဒဏ္ဍကိရညော ဝိဇိတေ ကုမ္ဘဝတီနဂရံ ဂန္တွာ နဝဝိဓေန ဝဿေန သကလရဋ္ဌေ ဝိနာသိယမာနေ မာတာပိတူနံ ဂုဏံ သရိ။ အထ နံ မာတုပဋ္ဌာနကမ္မဿ ဖလေန ဒေဝတာ သောတ္ထိနာ အာနယိတွာ မာတု အဒံသု။ တံ ကာရဏံ သုတဝသေနာဟရိတွာ ဧဝမာဟ။ **သောတ္ထာန** န္တိ သောတ္ထိဘာဝံ။ တံ ပန ကိဉ္စာပိ ဒေဝတာ ကရိံသု, မာတုပဋ္ဌာနံ နိဿာယ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ ပန မာတာ အကာသီတိ ဝုတ္တံ။ **တံ တေ အဟ**န္တိ အဟမ္ပိ တေ တမေဝ သောတ္ထာနံ ကရောမိ, မံ နိဿာယ တထေဝ တဝ သောတ္ထိဘာဝေ ဟောတူတိ အတ္ထော။ အထ တ **က ရောမီ**တိ ဣစ္ဆာမိ။ **ဧတေန သစ္စေနာ** တိ သစေ ဒေဝတာဟိ တဿ သောတ္ထိနာ အာနီတဘာဝေ သစ္စော, ဧတေန သစ္စေန မမပိ ပုတ္တံ သရန္တု ဒေဝတ , ရာမံ ဝိယ တမ္ပိ အာဟရိတွာ မမ ဒဿန္တူတိ အတ္ထော။ **အနုညာတော**တိ ပေါရိသာဒေန “ဂစ္ဆာ”တိ အနုညာတော ဒေဝတာနံ အာနုဘာဝေန သောတ္ထိ ပဋိအာဂစ္ဆ ပုတ္တာတိ ဝဒတိ။

ဇာတု မလီနသတ္တေ တိ ဇာတု ဧကံသေန အလီနသတ္တေ မမ ဘာတိကေ အဟံ သမ္မုခါ တ ပရမ္မုခါ တ မနောပဒေါသံ န သရာမိ, န မယာ တမှိ မနောပဒေါသော ကတပုဗ္ဗောတိ ဝေမဿ ကနိဋ္ဌာ သစ္စမကာသိ။ **ယသ္မာ စ မေ အနဓိမနောသိ , သာမီ**တိ မမ, သာမိ အလီနသတ္တ ယသ္မာ တွံ အနဓိမနောသိ, မံ အတိဘဝိတွာ အတိက္ကမိတွာ အညံ မနေန န ပတ္ထေသိ။ **န စာပိ မေ မနသာ အပ္ပိယောသီ** တိ မယှမ္ပိ စ မနသာ တွံ အပ္ပိယော န ဟောသိ, အညမညံ ပိယ သံဝါသာဝ မယန္တိ ဝေမဿ အဂ္ဂမဟေသီ သစ္စမကာသိ။

ကုမာရောပိ ပိတရာ အက္ခာတနယေန ရက္ခာတသမဂ္ဂံ ပဋိပဇ္ဇိ။ ယက္ခောပိ “ခတ္တိယာ နာမ ဗဟုမာယာ ဟောန္တိ, ကော ဇာနာတိ, ကိံ ဘဝိဿတီ”တိ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ရညော အာဂမနံ ဩလောကေန္တော နိသီဒိ။ သော ကုမာရံ အာဂစ္ဆန္တံ ဒိသွာ “ပိတရံ နိဝတ္တေတွာ ပုတ္တော အာဂတော ဘဝိဿတိ, နတ္ထိ မေ ဘယ”န္တိ ဩတရိတွာ တဿ ပိဋ္ဌိံ ဒဿေန္တော နိသီဒိ။ သော အာဂန္တွာ တဿ ပုရတော အဋ္ဌာသိ။ အထ ယက္ခော ကထမာဟ –

၈၃. “ဗ္ရဟာ ဥဇူ စာရုမုခေါ ကုတောသိ၊ န မံ ပဇာနာသိ ဝနေ ဝသန္တံ။
လုဒ္ဒံ မံ ဉတွာ ‘ပုရိသာဒကော’သိ၊ ကော သောတ္ထိမာဇာနမိဓာဝဇေယျာ”တိ။

တတ္ထ **ကော သောတ္တိမာဇာနမိဓာဝဓေယျာ** တိ ကုမာရ ကော နာမ ပုရိသော အတ္တနော သောတ္ထိဘာဝံ ဇာနန္တော ကုစ္ဆိတော ကုဏာဂေ္ဂ ထာဝိယ, တ္ဝံ အဇာနန္တော အာဂတော မညေတိ။

တံ သုတ္ဝာ ကုမာရော ကထမာဟ –

၈၄. ‘‘ဇာနာမိ လုဒ္ဒ ပုရိသာဒကော တ္ဝံ၊ န တံ န ဇာနာမိ ဝနေ ဝသန္တံ။
အဟဉ္စ ပုတ္တောသ္မိ ဇယဒ္ဒိသဿ၊ မမဇ္ဇ ခါဒ ပိတုနော ပမောက္ခာ’’တိ။

တတ္ထ **ပမောက္ခာ** တိ ပမောက္ခဟေတု အဟံ ပိတု ဇီဝိတံ ဒတ္ဝာ ကုဏာဂတော, တသ္မာ တံ မုဉ္စ, မံ ခါဒာဟီတိ အတ္ထော။

တတော ယက္ခော ကထမာဟ –

၈၅. ‘‘ဇာနာမိ ပုတ္တောတိ ဇယဒ္ဒိသဿ၊ တထာ ဟိ တေ မုခဝဏ္ဏော ဥဘိန္နံ။
သုဒုက္ကရညေဝ ကတံ တဝေဒံ၊ ယော မတ္တုမိစ္ဆေ ပိတုနော ပမောက္ခာ’’တိ။

တတ္ထ **တထာ ဟိ တေ**တိ တာဒိသော တေ တုမှာကံ။ ဥဘိန္နမ္ပိ သဒိသောဝ မုခဝဏ္ဏော ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ကတံ တဝေဒ**န္တိ ကုဒံ တဝ ကမ္မံ သုဒုက္ကရံ။

တတော ကုမာရော ကထမာဟ –

၈၆. ‘‘န ဒုက္ကရံ ကိဉ္စိ မဟေတ္ထ မညေ၊ ယော မတ္တုမိစ္ဆေ ပိတုနော ပမောက္ခာ။
မာတု စ ဟေတု ပရလောက ဂန္တ္ဝာ၊ သုခေန သဂ္ဂေန စ သမ္ပယုတ္တော’’တိ။

တတ္ထ **ကိဉ္စိ မဟေတ္ထ မညေ** တိ ကိဉ္စိ အဟံ ဧတ္ထ န မညာမိ။ ကုဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယက္ခ ယော ပုဂ္ဂလော ပိတု ဝာ ပမောက္ခတ္ထာယ မာတု ဝာ ဟေတု ပရလောကံ ဂန္တ္ဝာ သုခေန သဂ္ဂေ နိဗ္ဗတ္တနကသုခေန သမ္ပယုတ္တော ဘဝိတုံ **မတ္တုမိစ္ဆေ** မရိတုံ ကုစ္ဆတိ, တသ္မာ အဟံ ဧတ္ထ မာတာပိတူနံ အတ္ထာယ ဇီဝိတပရိစ္စာဂေ ကိဉ္စိ ဒုက္ကရံ န မညာမီတိ။

တံ သုတ္ဝာ ယက္ခော ‘‘ကုမာရ, မရဏဿ အဘာယာနကသတ္တော နာမ နတ္ထိ, တ္ဝံ ကသ္မာ န ဘာယသီ’’တိ ပုစ္ဆိ။ သော တဿ ကထေန္တော ဒ္ဝေ ကထာ အဘာသိ –

၈၇. ‘‘အဟဉ္စ ခော အတ္တနော ပာပကိရိယံ၊ အာဝိ ရဟော ဝာပိ သရေ န ဇာတု။
သင်္ခါတဇာတီမရဏောဟမသ္မိ၊ ယထေဝ မေ ကုဓ တထာ ပရတ္ထ။

၈၈. ‘‘ခါဒဇ္ဇ မံ အဒ္ဓိ မဟာနုဘာဝ၊ ကရဿု ကိစ္စာနိ ကုမံ သရီရံ။
ရုက္ခဿ ဝာ တေ ပပတာမိ အဂ္ဂါ၊ ဆာဒယမာနော မယ္ဟံ တ္ဝမဒေသိ မံသ’’န္တိ။

တတ္ထ **သရေ န ဇာတူ**တိ ဧကံသေနေဝ န သရာမိ။ **သင်္ခါတဇာတီမရဏောဟမသ္မိ** တိ အဟံ ဉာဏေန သုပရိစ္ဆိန္နဇာတိမရဏော, ဇာတသတ္တော အမရဏဓမ္မော နာမ နတ္ထီတိ ဇာနာမိ။ **ယထေဝ မေ ကုဓာ**တိ ယထေဝ မမ ကုဓ , တထာ ပရလောကေ, ယထာ စ ပရလောကေ, တထာ ကုဓာပိ မရဏတော မုတ္တိ နာမ နတ္ထီတိ ကုဒမ္ပိ မမ ဉာဏေန သုပရိစ္ဆိန္နံ။ **ကရဿု ကိစ္စာနီ** တိ ကုမိနာ သရီရေန ကတ္တဗ္ဗကိစ္စာနိ ကရ, ကုမံ တေ မယာ နိဿဋ္ဌံ သရီရံ။ **ဆာဒယမာနော မယ္ဟံ တ္ဝမဒေသိ မံသ**န္တိ မယိ ရုက္ခဂ္ဂာ ပတိတ္ဝာ မတေ မမ သရီရတော တ္ဝံ ဆာဒယမာနော ရောစယမာနော ယံ ယံ ကုစ္ဆသိ, တံ တံ မံသံ အဒေသိ, ခါဒေယျာသီတိ အတ္ထော။

ယက္ခော တဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ ဘီတော ဟုတ္ဝာ ‘‘န သက္ကာ ကုမဿ မံသံ ခါဒိတုံ, ဥပာယေန နံ ပလာပေဿာမီ’’တိ စိန္တေတ္ဝာ ကုမံ ကထမာဟ –

၈၉. “ဣဒ္ဓ တေ ရုစ္စတိ ရာဇပုတ္တ၊ စဇေသိ ဟဏံ ပိတုနော ပမောက္ခာ။
တသ္မာ ဟိ သော တွံ တရမာနရူပေါ၊ သမ္ပဇ္ဇ ကဋ္ဌာနိ ဇလေဟိ အဂ္ဂိ”န္တိ။

တတ္ထ **ဇလေဟီ**တိ အရညံ ပဝိသိတွာ သာရဒါရူနိ အာဟရိတွာ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ နိဒ္ဓူမေ အင်္ဂါရေ ကရ, တတ္ထ တေ မံသံ ပစိတွာ ခါဒိဿာမီတိ ဒီပေတိ။

သော တထာ ကတွာ တဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ တံ ကာရဏံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၉၀. “တတော ဟဝေ ဓိတိမာ ရာဇပုတ္တော၊ ဒါရုံ သမာဟရိတွာ မဟန္တမဂ္ဂိံ။
သန္တီပယိတွာ ပဋိဝေဒယိတ္ထ၊ အာဒီပိတော ဒါနိ မဟာယမဂ္ဂီ”တိ။

ယက္ခော အဂ္ဂိံ ကတွာ အာဂတံ ကုမာရံ ဩလောကေတွာ “အယံ ပုရိသသီဟော, မရဏာပိဿ ဘယံ နတ္ထိ, မယာ ဧတ္တကံ ကာလံ ဧဝံ နိဗ္ဘယော နာမ န ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော”တိ လောမဟံသဇာတော ကုမာရံ ပုနပ္ပုနံ ဩလောကေန္တော နိသီဒိ။ ကုမာရော တဿ ကိရိယံ ဒိသွာ ကထမာဟ –

၉၁. “ခါဒဇ္ဇ မံ ဒါနိ ပသယှကာရိ၊ ကိံ မံ မုဟုံ ပေက္ခသိ ဟဋ္ဌလောမော။
တထာ တထာ တုယှမဟံ ကရောမိ၊ ယထာ ယထာ မံ ဆာဒယမာနော အဒေသီ”တိ။

တတ္ထ **မုဟုန္တိ** ပုနပ္ပုနံ။ **တထာ တထာ တုယှမဟန္တိ** အဟံ တုယှံ တထာ တထာ ဝစနံ ကရောမိ, ဣဒါနိ ကိံ ကရိဿာမိ, ယထာ ယထာ မံ ဆာဒယမာနော ရောစယမာနော အဒေသိ ခါဒိဿသိ, တသ္မာ ခါဒဇ္ဇ မန္တိ။

အထဿ ဝစနံ သုတွာ ယက္ခော ကထမာဟ –

၉၂. “ကော တာဒိသံ အရဟတိ ခါဒိတာယေ၊ ဓမ္မေ ဌိတံ သစ္စဝါဒိံ ဝဒညုံ။
မုဒ္ဓာပိ တဿ ဝိဖလေယျ သတ္တဓာ၊ ယော တာဒိသံ သစ္စဝါဒိံ အဒေယျာ”တိ။

တံ သုတွာ ကုမာရော “သစေ မံ န ခါဒိတုကာမောသိ, အထ ကသ္မာ ဒါရူနိ ဘဉ္ဇာပေတွာ အဂ္ဂိံ ကာရေသီ”တိ ဝတွာ “ပလာယိဿတိ နု ခေါ, နောတိ တဝ ပရိဂ္ဂဏှနတ္ထာယာ”တိ ဝုတ္တေ “တွံ ဣဒါနိ မံ ကထံ ပရိဂ္ဂဏှိဿသိ, ယောဟံ တိရစ္ဆာနယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တော သက္ကဿ ဒေဝရညော အတ္တာနံ ပရိဂ္ဂဏှိတုံ နာဒါသိ”န္တိ ဝတွာ အာဟ –

၉၃. “ဣဒဉှိ သော ဗြာဟ္မဏံ မညမာနော၊ သသော အဝါသေသိ သကေ သရီရေ။
တေနေဝ သော စန္ဒိမာ ဒေဝပုတ္တော၊ သသတ္ထုတော ကာမဒုဟဇ္ဇ ယက္ခာ”တိ။

တဿတ္ထော – ဣဒဉှိ သော သသပဏ္ဍိတော “ဗြာဟ္မဏော ဧသော”တိ ဗြာဟ္မဏံ မညမာနော “အဇ္ဇ ဣမံ သရီရံ ခါဒိတွာ ဣဓေဝ ဝသာ”တိ ဧဝံ သကေ သရီရေ အတ္တနော သရီရံ အတုံ အဝါသေသိ, ဝသာပေသီတိ အတ္ထော။ သရီရဉ္စဿ ဘက္ခတ္ထာယ အဒါသိ။ သက္ကော ပဗ္ဗတရသံ ပီဠေတွာ အာဒါယ စန္ဒမဏ္ဍလေ သသလက္ခဏံ အကာသိ။ တတော ပဋ္ဌာယ တေနေဝ သသလက္ခဏေန သော စန္ဒိမာ ဒေဝပုတ္တော “သသီ သသီ”တိ ဧဝံ သသတ္ထုတော လောကဿ ကာမဒုဟော ပေမဝဍ္ဎနော အဇ္ဇ ယက္ခ ဝိရောစတိ။ ကပ္ပဋ္ဌိယဉှေတံ ပါဋိဟာရိယန္တိ။

တံ သုတွာ ယက္ခော ကုမာရံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကထမာဟ –

၉၄. “စန္ဒော ယထာ ရာဟုမုခါ ပမုတ္တော၊ ဝိရောစတေ ပန္နရသေဝ ဘာဏုမာ။
ဧဝံ တုဝံ ပေါရိသာဒါ ပမုတ္တော၊ ဝိရောစ ကပိလေ မဟာနုဘာဝ။
အာမောဒယံ ပိတရံ မာတရဉ္စ၊ သဗ္ဗော စ တေ နန္ဒတု ဉာတိပက္ခော”တိ။

တတ္ထ **ဘာဏုမာ**တိ သူရိယော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ ပန္နရသေ ရာဟုမုခာ မုတ္တော စန္ဒော တ ဘာဏုမာ တ ဝိရောစတိ, ဧဝံ တွံပိ မမ သန္တိကာ မုတ္တော ကပိလရဋ္ဌေ ဝိရောစ မဟာနုဘာတတိ။ **နန္ဒတူ** တိ တုဿတု။

ဂစ္ဆ မဟာဝီရာတိ မဟာသတ္တံ ဥယျောဇေသိ။ သောပိ တံ နိဗ္ဗိသေဝနံ ကတွာ ပဉ္စ သီလာနိ ဒတွာ “ယက္ခော နု ခေါ ဧသ, နော”တိ ပရိဂ္ဂဏှန္တော “ယက္ခာနံ အက္ခီနိ ရတ္တာနိ ဟောန္တိ အနိမိသာနိ စ, ဆာယာ န ပညာယတိ, အစ္ဆမ္ဘိတာ ဟောန္တိ။ နာယံ ယက္ခော, မနုဿော ဧသော။ မယှံ ပိတု ကိရ တယော ဘာတရော ယက္ခိနိယာ ဂဟိတာ။ တေသု ဧတာယ ဒွေ ခါဒိတာ ဘဝိဿန္တိ, ဧကော ပုတ္တသိနေဟေန ပဋိဇဂ္ဂိတော ဘဝိဿတိ, ဣမိနာ တေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ဣမံ နေတွာ မယှံ ပိတု အာစိက္ခိတွာ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာပေဿာမီ”တိ စိန္တေတွာ “ဧဟိ အမ္ဘော, န တွံ ယက္ခော, ပိတု မေ ဇေဋ္ဌဘာတိကောသိ, ဧဟိ မယာ သဒ္ဓိံ ဂန္တွာ ကုလသန္တကေ ရဇ္ဇေ ဆတ္တံ ဥဿာပေဟီ”တိ ဝတွာ ဣတရေန “နာဟံ မနုဿော”တိ ဝုတ္တေ “န တွံ မယှံ သဒ္ဒဟာသိ, အတ္ထိ ပန သော, ယဿ သဒ္ဒဟာသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “အတ္ထိ အသုကဋ္ဌာနေ ဒိဗ္ဗစက္ခုကတာပသော”တိ ဝုတ္တေ တံ အာဒါယ တတ္ထ အဂမာသိ။ တာပသော တေ ဒိသွာဝ “ကိံ ကရောန္တာ ပိတာပုတ္တာ အရညေ စရထာ”တိ ဝတွာ တေသံ ဉာတိဘာဝံ ကထေသိ ။ ဟေရိသာဒေါ တဿ သဒ္ဒဟိတွာ “တာတ, တွံ ဂစ္ဆ, အဟံ ဧကသ္မိံယေဝ အတ္တဘာဝေ ဒွိဓာ ဇာတော, န မေ ရဇ္ဇေနတ္ထော, ပဗ္ဗဇိဿာမဟ”န္တိ တာပသဿ သန္တိကေ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိ။ အထ နံ ကုမာရော ဝန္ဒိတွာ နဂရံ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ –

၉၅. “တတော ဟဝေ ဓိတိမာ ရာဇပုတ္တော၊ ကတဉ္ဇလီ ပရိယာယ ဟေရိသာဒံ။
အနုညာတော သောတ္ထိ သုခီ အရောဂေါ၊ ပစ္စာဂမာ ကပိလမလီနသတ္တာ”တိ။ –

ကထံ ဝတွာ တဿ နဂရံ ဂတဿ နေဂမာဒီဟိ ကတကိရိယံ ဒဿေန္တော ဩသာနကထမာဟ –

၉၆. “တံ နေဂမာ ဇာနပဒါ စ သဗ္ဗေ၊ ဟတ္ထာရောဟာ ရထိကာ ပတ္တိကာ စ။
နမဿမာနာ ပဉ္ဇလိကာ ဥပာဂမုံ၊ နမတ္ထု တေ ဒုက္ကရကာရကောသီ”တိ။

ရာဇာ “ကုမာရော ကိရ အာဂတော”တိ သုတွာ ပစ္စုဂ္ဂမနံ အကာသိ။ ကုမာရော မဟာဇနပရိဝါရော ဂန္တွာ ရာဇာနံ ဝန္ဒိ။ အထ နံ သော ပုစ္ဆိ – “တာတ, ကထံ တာဒိသာ ဟေရိသာဒါ မုတ္တောသီ”တိ။ “တာတ, နာယံ ယက္ခော, တုမှာကံ ဇေဋ္ဌဘာတိကော, ဧသ မယှံ ပေတ္တေယျော”တိ သဗ္ဗံ ပဝတ္တိံ အာရောစေတွာ “တုမှေဟိ မမ ပေတ္တေယျံ ဒဋ္ဌုံ ဝဋ္ဋတီ”တိ အာဟ။ ရာဇာ တင်္ခဏညေဝ ဘေရိံ စရာပေတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန တာပသာနံ သန္တိကံ အဂမာသိ။ မဟာတာပသော တဿ ယက္ခိနိယာ အာနေတွာ အခါဒိတွာ ပေါသိတကာရဏဉ္စ ယက္ခဘာဝကာရဏဉ္စ တေသံ ဉာတိဘာဝဉ္စ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရတော ကထေသိ။ ရာဇာ “ဧဟိ, ဘာတိက, ရဇ္ဇံ ကာရေဟီ”တိ အာဟ။ “အလံ မဟာရာဇာ”တိ။ “တေန ဟိ ဧထ ဥယျာနေ ဝသိဿထ, အဟံ ဝေါ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ ဥပဋ္ဌဟိဿာမီ”တိ? “န အာဂစ္ဆာမိ မဟာရာဇာ”တိ။ ရာဇာ တေသံ အဿမပဒတော အဝိဒူရေ ဧကံ ပဗ္ဗတန္တရံ ဗန္ဓိတွာ မဟန္တံ တဋာကံ ကာရေတွာ ကေဒါရေ သမ္ပာဒေတွာ မဟာကုလသဟဿံ အာနေတွာ မဟာဂါမံ နိဝေသေတွာ တာပသာနံ ဘိက္ခာစာရံ ပဋ္ဌပေသိ။ သော ဂါမော စူဠကမ္မာသဒမ္မနိဂမော နာမ ဇာတော။ သုတသောမမဟာသတ္တေန ဟေရိသာဒဿ ဒမိတပဒေသော ပန မဟာကမ္မာသဒမ္မနိဂမောတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။

သတ္ထာ ဣဒံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ သစ္စာနိ ပကာသေတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ, သစ္စပရိယောသာနေ မာတုပေါသကတ္ထေရော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌဟိ။ တဒါ မာတာပိတရော မဟာရာဇကုလာနိ အဟေသုံ, တာပသော သာရိပုတ္တော, ဟေရိသာဒေါ အင်္ဂုလိမာလော, ကနိဋ္ဌာ ဥပ္ပလဝဏ္ဏာ, အဂ္ဂမဟေသီ ရာဟုလမာတာ, အလီနသတ္တုကုမာရော ပန အဟမေဝ အဟောသိန္တိ။

ဇယဒ္ဒိသဇာတကဝဏ္ဏနာ တတိယာ။

[၅၁၄] ၄. ဆဒ္ဒန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကိံ နု သောစသီတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ဧကံ ဒဟရဘိက္ခုနိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ သာ ကိရ သာဝတ္ထိယံ ကုလဓီတာ ဃရာဝါသေ အာဒီနဝံ ဒိသွာ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဧကဒိဝသံ ဘိက္ခုနီဟိ သဒ္ဓိံ ဓမ္မသဝနာယ ဂန္တွာ

တ အလင်္ကတမမ္ပသနေ နိသီဒိတ္ဝာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ ဒသဗလဿ အပရိမာဏပုညပဘာဝတဘိနိဗ္ဗတ္တံ ဥတ္တမ ရူပသမ္ပတ္တိယုတ္တံ အတ္တဘာဝံ ဩလောကေတွာ “ပရိစိဏ္ဏပုဗ္ဗာ နု ခေါ မေ ဘဝသ္မိံ ဝိစရန္တိယာ ဧဝရူပဿ မဟာပုရိ သဿ ဟာဒပရိစာရိကာ”တိ စိန္တေသိ။ အထဿာ တင်္ခဏညေဝ ဇာတိဿရဉာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇိ – “ဆဒ္ဒန္တဝာရဏကာ လေ အဟံ ဧဝရူပဿ မဟာပုရိသဿ ဟာဒပရိစာရိကာ ဘူတပုဗ္ဗာ”တိ။ အထဿာ သရန္တိယာ မဟန္တံ ပီတိပါမောဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သာ ပီတိဝေဂေန မဟာဟသိတံ ဟသိတွာ ပုန စိန္တေသိ – “ဟာဒပရိစာရိကာ နာမ သာမိကာနံ ဟိတဇ္ဈာသယာ အပ္ပကာ, အဟိတဇ္ဈာသယာဝ ဗဟုတရာ, ဟိတဇ္ဈာသယာ နု ခေါ အဟံ ဧဝရူပဿ မဟာပုရိသဿ အဟောသိံ, အဟိတ ဇ္ဈာသယာ”တိ။ သာ အနုဿရမာနာ “အဟံ အပ္ပမတ္တကံ ဒေါသံ ဟဒယေ ဌပေတွာ ဝီသရတနသတိကံ ဆဒ္ဒန္တမဟာဂ ဇိန္ဒံ သောနုတ္တရံ နာမ နေသာဒံ ပေသေတွာ ဝိသပီတသလ္လေန ဝိဇ္ဈာပေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေသိ”န္တိ အဒ္ဒ ဒသ။ အထဿာ သောကော ဥဒပါဒိ, ဟဒယံ ဉဏှံ အဟောသိ, သောကံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တီ အဿသိတွ တ ပဿသိတွာ မဟာသဒ္ဒေန ပရောဒိ။ တံ ဒိသွာ သတ္ထာ သိတံ ပါတု ကရိတွာ “ကော နု ခေါ, ဘန္တေ, ဟေတု, ကော ပစ္စယော သိတဿ ပါတုကမ္မာယာ”တိ ဘိက္ခုသင်္ဃေန ပုဋ္ဌော “ဘိက္ခဝေ, အယံ ဒဟရဘိက္ခုနီ ပုဗ္ဗေ မယိ ကတံ အပရာဓံ သရိတွာ ရောဒတီ”တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဟိမဝန္တပဒေသေ ဆဒ္ဒန္တဒဟံ ဥပနိဿာယ အဋ္ဌသဟဿာ ဟတ္ထိနာဂါ ဝသိံသု ဣဒ္ဓိမန္တာ ဝေ ဟာသင်္ဂမာ။ တေသံ ဇေဋ္ဌကဝါရဏော ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိဇာလဿ ပုတ္တော ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, သော သဗ္ဗသေတော အဟောသိ ရတ္တမုခပါဒော။ သော အပရဘာဂေ ဝုဒ္ဓိပ္ပတ္တော အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထုဗ္ဗေဓော အဟောသိ ဝီသရတနသတာယာမော။ အဋ္ဌပဏ္ဏာသဟတ္ထာယ ရဇတဒါမသဒိသာယ သောဏ္ဍာယ သမန္နာဂတော။ ဒန္တာ ပနဿ ပရိက္ခေပတော ပန္နရသ ဟတ္ထာ အဟေသုံ ဒီဃတော တိံသဟတ္ထာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသီဟိ သမန္နာဂတာ။ သော အဋ္ဌန္နံ နာဂသဟဿာနံ ဇေဋ္ဌ ကော အဟောသိ, ပဉ္စသတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ပူဇေသိ။ တဿ ဒွေ အဂ္ဂမဟေသိယော အဟေသုံ – စူဠသုဘဒ္ဒါ, မဟာသု ဘဒ္ဒါ စာတိ။ နာဂရာဇာ အဋ္ဌနာဂသဟဿပရိဝါရော ကဉ္စနဂုဟာယံ ဝသတိ။ သော ပန ဆဒ္ဒန္တဒဟော အာယာမ တော စ ဝိတ္ထာရတော စ ပဏ္ဏာသယောဇနော ဟောတိ။ တဿ မဇ္ဈေ ဒွါဒသယောဇနပ္ပမာဏေ ဌာနေ သေဝါလော ဝာ ပဏကံ ဝာ နတ္ထိ, မဏိက္ခန္ဓဝဏ္ဏဥဒကမေဝ သန္တိဋ္ဌတိ, တဒနန္တရံ ယောဇနဝိတ္ထတံ သုဒ္ဓံ ကလ္လဟာရဝနံ, တံ ဥဒ ကံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတံ, တဒနန္တရံ ယောဇနဝိတ္ထတမေဝ သုဒ္ဓံ နီလုပ္ပလဝနံ တံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတံ, တတော ယောဇန ယောဇနဝိတ္ထတာနေဝ ရတ္တုပ္ပလသေတုပ္ပလရတ္တပဒုမသေတပဒုမကုမုဒဝနာနိ ပုရိမံ ပုရိမံ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတာနိ။ ဣမေသံ ပန သတ္တန္နံ ဝနာနံ အနန္တရံ သဗ္ဗေသမ္ပိ တေသံ ကလ္လဟာရာဒိဝနာနံ ဝသေန ဩမိဿကဝနံ ယောဇနဝိတ္ထတမေဝ တာနိ ပရိက္ခိပိတွာ ဌိတံ။ တဒနန္တရံ နာဂါနံ ကဋိပ္ပမာဏေ ဥဒကေ ယောဇနဝိတ္ထတမေဝ ရတ္တသာလိဝနံ, တဒနန္တရံ ဥဒကပရိယန္တေ ယောဇနဝိတ္ထတမေဝ နီလပီတလောဟိတဩဒါတသုရဘိသုခုမကုသုမသမာကိဏ္ဏံ ခုဒ္ဒ ကဂစ္ဆဝနံ, ဣတိ ဣမာနိ ဒသ ဝနာနိ ယောဇနဝိတ္ထတာနေဝ။ တတော ခုဒ္ဒကရာဇမာသမဟာရာဇမာသမုဂ္ဂဝနံ, တဒနန္ တရံ တိပုသလာဗုကုမ္ဘဏ္ဍဝလ္လိဝနာနိ, တတော ပူဂရုက္ခပ္ပမာဏံ ဥစ္ဆုဝနံ, တတော ဟတ္ထိဒန္တပ္ပမာဏ ဖလံ ကဒလိဝနံ , တတော သာလဝနံ, တဒနန္တရံ စာဋိပ္ပမာဏဖလံ ပနသဝနံ, တတော မဓုရဖလံ စိဉ္စဝနံ, တတော အမ္ဗဝ နံ, တတော ကပိဋ္ဌဝနံ, တတော ဩမိဿကော မဟာဝနသဏ္ဍော, တတော ဝေဠုဝနံ, အယမဿ တသ္မိံ ကာလေ သမ္ပတ္တိ။ သံယုတ္တဋ္ဌကထာယံ ပန ဣဒါနိ ပဝတ္တမာနသမ္ပတ္တိယေဝ ကထိတာ။

ဝေဠုဝနံ ပန ပရိက္ခိပိတွာ သတ္တ ပဗ္ဗတာ ဌိတာ။ တေသံ ဗာဟိရန္တတော ပဋ္ဌာယ ပဌမော စူဠကာဠပဗ္ဗတော နာမ, ဒုတိယော မဟာကာဠပဗ္ဗတော နာမ, တတော ဥဒကပဗ္ဗတော နာမ, တတော စန္ဒိမပဿပဗ္ဗတော နာမ, တတော သူရိယပဿပဗ္ဗတော နာမ, တတော မဏိပဿပဗ္ဗတော နာမ, သတ္တမော သုဝဏ္ဏပဿပဗ္ဗတော နာမ။ သော ဥဗ္ဗေ ဓတော သတ္တယောဇနိကော ဆဒ္ဒန္တဒဟံ ပရိက္ခိပိတွာ ပတ္တဿ မုခဝဋ္ဋိ ဝိယ ဌိတော။ တဿ အဗ္ဘန္တရိမံ ပဿ သံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ, တတော နိက္ခန္တေန ဩဘာသေန ဆဒ္ဒန္တဒဟော သမုဂ္ဂတဗာလသူရိယော ဝိယ ဟောတိ။ ဗာဟိရပ ဗ္ဗတေသု ပန ဧကော ဥဗ္ဗေဓတော ဆယောဇနိကော, ဧကော ပဉ္စ, ဧကော စတ္တာရိ, ဧကော တီဏိ, ဧကော ဒွေ, ဧကော ယောဇနိကော, ဧဝံ သတ္တပဗ္ဗတပရိက္ခိတ္တဿ ပန တဿ ဒဟဿ ပုဗ္ဗုတ္တရကဏ္ဏေ ဥဒကဝါတပ္ပဟရဏော ကာသေ မဟာနိဂြောဓရုက္ခော အတ္ထိ။ တဿ ခန္ဓော ပရိက္ခေပတော ပဉ္စယောဇနိကော, ဥဗ္ဗေဓတော သတ္တယောဇနိ ကော, စတူသု ဒိသာသု စတဿော သာခါ ဆယောဇနိကာ, ဥဒ္ဓံ ဥဂ္ဂတသာခါပိ ဆယောဇနိကာဝ, ဣတိ သော မူလတော ပဋ္ဌာယ ဥဗ္ဗေဓေန တေရသယောဇနိကော, သာခါနံ ဩရိမန္တတော ယာဝ ပါရိမန္တာ ဒွါဒသယောဇနိကော, အဋ္ဌဟိ ပါရောဟသဟဿေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော မုဏ္ဍမဏိပဗ္ဗတော ဝိယ ဝိလာသမာနော တိဋ္ဌတိ။ ဆဒ္ဒန္တဒဟဿ ပန ပစ္ဆိမ

ဒိသာဘာဂေ သုဝဏ္ဏပဿပဗ္ဗတေ ဒွါဒသယောဇနိကာ ကဉ္စနဂုဟာ တိဋ္ဌတိ။ ဆဒ္ဒန္တော နာမ နာဂရာဇာ ဝဿာရတ္တေ ဟေမန္တေ အဋ္ဌသဟဿနာဂပရိဝုတော ကဉ္စနဂုဟာယံ ဝသတိ။ ဂိမှကာလေ ဥဒကဝါတံ သမ္ပဋိစ္ဆမာနော မဟာနိဂြောဓမူလေ ဟရောဟန္တရေ တိဋ္ဌတိ။

အထဿ ဧကဒိဝသံ ''မဟာသာလဝနံ ပုပ္ဖိတ''န္တိ တရုဏနာဂါ အာဂန္တွာ အာရောစယိံသု။ သော သပရိဝါရော ''သာလကီဠံ ကီဠိဿာမီ''တိ သာလဝနံ ဂန္တွာ ဧကံ သုပုပ္ဖိတံ သာလရုက္ခံ ကုမ္ဘေန ပဟရိ။ တဒါ စူဠသုဘဒ္ဒါ ပဋိဝါတပဿေ ဌိတာ, တဿာ သရီရေ သုက္ခဒဏ္ဍကမိဿကာနိ ပုရာဏပဏ္ဏာနိ စေဝ တမ္ဗကိပိလ္လိကာနိ စ ပတိံသု။ မဟာသုဘဒ္ဒါ အဓောဝါတပဿေ ဌိတာ, တဿာ သရီရေ ပုပ္ဖရေဏုကိဉ္ဇက္ခပတ္တာနိ ပတိံသု။ စူဠသုဘဒ္ဒါ ''အယံ နာဂရာဇာ အတ္တနော ပိယဘရိယာယ ဥပရိ ပုပ္ဖရေဏုကိဉ္ဇက္ခပတ္တာနိ ဟာတေသိ, မမ သရီရေ သုက္ခဒဏ္ဍကမိဿာနိ ပုရာဏပဏ္ဏာနိ စေဝ တမ္ဗကိပိလ္လိကာနိ စ ဟာတေသိ, ဟောတု, ဇာနိဿာမီ''တိ မဟာသတ္တေ ဝေရံ ဗန္ဓိ။

အပရမ္ပိ ဒိဝသံ နာဂရာဇာ သပရိဝါရော နှာယနတ္ထာယ ဆဒ္ဒန္တဒဟံ ဩတရိ။ အထ ဒွေ တရုဏနာဂါ သောဏ္ဍာဟိ ဥသိရကလာပေ ဂဟေတွာ ကေလာသကူဋံ မဇ္ဇန္တာ ဝိယ နှာပေသုံ။ တသ္မိံ နှာတွာ ဥတ္တိဏ္ဏေ ဒွေ ကရေဏုယော နှာပေသုံ။ တာပိ ဥတ္တရိတွာ မဟာသတ္တဿ သန္တိကေ အဋ္ဌံသု။ တတော အဋ္ဌသဟဿနာဂါ သရံ ဩတရိတွာ ဥဒကကီဠံ ကီဠိတွာ သရတော နာနာပုပ္ဖာနိ အာဟရိတွာ ရဇတထူပံ အလင်္ကရောန္တာ ဝိယ မဟာသတ္တံ အလင်္ကရိတွာ ပစ္ဆာ ဒွေ ကရေဏုယော အလင်္ကရိံသု။ အထေကော ဟတ္ထီ သရေ ဝိစရန္တော သတ္တုဿဒံ နာမ မဟာပဒုမံ လဘိတွာ အာဟရိတွာ မဟာသတ္တဿ အဒာသိ။ သော တံ သောဏ္ဍာယ ဂဟေတွာ ရေဏုံ ကုမ္ဘေ ဩကိရိတွာ ဇေဋ္ဌကာယ မဟာသုဘဒ္ဒာယ အဒာသိ။ တံ ဒိသွာ ဣတရာ ''ဣဒမ္ပိ သတ္တုဿဒံ မဟာပဒုမံ အတ္တနော ပိယဘရိယာယ ဧဝ အဒာသိ, န မယှ''န္တိ ပုနပိ တသ္မိံ ဝေရံ ဗန္ဓိ။

အထေကဒိဝသံ ဗောဓိသတ္တေ မဓုရဖလာနိ စေဝ ဘိသမုဠာလာနိ စ ပေါက္ခရမဓုနာ ယောဇေတွာ ပဉ္စသတေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဘောဇေန္တေ စူဠသုဘဒ္ဒါ အတ္တနာ လဒ္ဓဖလာဖလံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာနံ ဒတွာ ''ဘန္တေ, ဣတော စဝိတွာ မဒ္ဒရာဇကုလေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ သုဘဒ္ဒါ နာမ ရာဇကညာ ဟုတွာ ဝယပ္ပတ္တာ ဗာရာဏသိရညော အဂ္ဂမဟေသိဘာဝံ ပတွာ တဿ ပိယာ မနာပာ တံ အတ္တနော ရုစိံ ကာရေတုံ သမတ္ထာ ဟုတွာ တဿ အာစိက္ခိတွာ ဧကံ လုဒ္ဒကံ ပေသေတွာ ဣမံ ဟတ္ထိံ ဝိသပီတေန သလ္လေန ဝိဇ္ဈာပေတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ဟာပေတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိ ဝိဿဇ္ဇေန္တေ ယမကဒန္တေ အာဟရာပေတုံ သမတ္ထာ ဟောမီ''တိ ပတ္ထနံ ဌပေသိ။ သာ တတော ပဋ္ဌာယ ဂောစရံ အဂ္ဂဟေတွာ သုဿိတွာ နစိရဿေဝ ကာလံ ကတွာ မဒ္ဒရဋ္ဌေ ရာဇအဂ္ဂမဟေသိယာ ကုစ္ဆိမှိ နိဗ္ဗတ္တိ, သုဘဒ္ဒါတိဿာ နာမံ ကရိံသု။ အထ နံ ဝယပ္ပတ္တံ ဗာရာဏသိရညော အဒံသု။ သာ တဿ ပိယာ အဟောသိ မနာပာ, သောဠသန္နံ ဣတ္ထိသဟဿာနံ ဇေဋ္ဌိကာ ဟုတွာ ဇာတိဿရညာဏဉ္စ ပဋိလဘိ။ သာ စိန္တေသိ – ''သမိဒ္ဓာ မေ ပတ္ထနာ, ဣဒါနိ တဿ နာဂဿ ယမကဒန္တေ အာဟရာပေဿာမီ''တိ။ တတော သရီရံ တေလေန မက္ခေတွာ ကိလိဋ္ဌဝတ္ထံ နိဝာသေတွာ ဂိလာနာကာရံ ဒဿေတွာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ မဉ္စကေ နိပဇ္ဇိ။ ရာဇာ ''ကုဟိံ သုဘဒ္ဒါ''တိ ဝတွာ ''ဂိလာနာ''တိ သုတွာ သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ မဉ္စကေ နိသီဒိတွာ တဿာ ပိဋ္ဌိံ ပရိမဇ္ဇန္တော ပဌမံ ဂါထမာဟ –

၉၇. ''ကိံ နု သောစသိနုစ္စင်္ဂိ၊ ပဏ္ဍူသိ ဝရဝဏ္ဏိနိ။
မိလာယသိ ဝိသာလက္ခိ၊ မာလာဝ ပရိမဒ္ဒိတာ''တိ။

တတ္ထ **အနုစ္စင်္ဂီ** တိ ကဉ္စနသန္နိဘသရီရေ။ **မာလာဝ ပရိမဒ္ဒိတာ** တိ ဟတ္ထေဟိ ပရိမဒ္ဒိတာ ပဒုမမာလာ ဝိယ။

တံ သုတွာ သာ ဣတရံ ဂါထမာဟ –

၉၈. ''ဒေါဟဠော မေ မဟာရာဇ၊ သုပိနန္တေနုပဇ္ဈဂါ။
န သော သုလဘရူပေဝ၊ ယာဒိသော မမ ဒေါဟဠော''တိ။

တတ္ထ **န သော**တိ ယာဒိသော မမ **သုပိနန္တေနုပဇ္ဈဂါ** သုပိနေ ပဿန္တိယာ မယာ ဒိဋ္ဌော ဒေါဟဠော, သော သုလဘရူပေ ဝိယ န ဟောတိ, ဒုလ္လဘော သော, မယှံ ပန တံ အလဘန္တိယာ ဇီဝိတံ နတ္ထီတိ အဝစ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ကထမာဟ –

၉၉. ''ယေ ကေစိ မာနုသာ ကာမာ၊ ဣဓ လောကမှိ နန္ဒနေ။
သဗ္ဗေ တေ ပစုရာ မယှံ၊ အဟံ တေ ဒမ္မိ အောဟဋ္ဌ''န္တိ။

တတ္ထ **ပစုရာ**တိ ဗဟူ သုလဘာ။

တံ သုတွာ ဒေဝီ, ''မဟာရာဇ, ဒုလ္လဘော မမ အောဟဋ္ဌော, န တံ ဣဒါနိ ကထေမိ, ယာဝတ္တကာ ပန တေ ဝိဇိတေ လုဒ္ဒာ, တေ သဗ္ဗေ သန္နိပါတေထ , တေသံ မဇ္ဈေ ကထေဿာမီ''တိ ဒီပေန္တီ အနန္တရံ ကထမာဟ –

၁၀၀.''လုဒ္ဒာ ဒေဝ သမာယန္တု၊ ယေ ကေစိ ဝိဇိတေ တဝ။
ဧတေသံ အဟမက္ခိဿံ၊ ယာဒိသော မမ အောဟဠော''တိ။

ရာဇာ ''သာဓူ''တိ သိရိဂဗ္ဘာ နိက္ခမိတွာ ''ယာဝတိကာ တိယောဇနသတိကေ ကာသိကရဋ္ဌေ လုဒ္ဒာ, တေသံ သန္နိပါတတ္ထာယ ဘေရိံ စရာပေထာ''တိ အမစ္စေ အာဏာပေသိ။ တေ တထာ အကံသု။ နစိရဿေဝ ကာသိရဋ္ဌဝါသိနော လုဒ္ဒာ ယထာဗလံ ပဏ္ဏာကာရံ ဂဟေတွာ အာဂန္တွာ အာဂတဘာဝံ ရညော အာရောစာပေသုံ ။ တေ သဗ္ဗေပိ သဋ္ဌိသဟဿမတ္တာ အဟေသုံ။ ရာဇာ တေသံ အာဂတဘာဝံ ဉတွာ ဝါတပါနေ ဌိတော ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ တေသံ အာဂတဘာဝံ ဒေဝိယာ ကထေန္တော အာဟ –

၁၀၁.''ဣမေ တေ လုဒ္ဒကာ ဒေဝိ၊ ကတဟတ္ထာ ဝိသာရဒါ။
ဝနညူ စ မိဂညူ စ၊ မမတ္ထေ စတ္တဇီဝိတာ''တိ။

တတ္ထ **ဣမေ** တေတိ ယေ တွံ သန္နိပါတာပေသိ, ဣမေ တေ။ ကတဟတ္ထာတိ ဝိဇ္ဈနဆေဒနေသု ကတဟတ္ထာ ကုသလာ သုသိက္ခိတာ။ ဝိသာရဒါတိ နိဗ္ဘယာ။ ဝနညူ စ မိဂညူ စာတိ ဝနာနိ စ မိဂေ စ ဇာနန္တိ။ မမတ္ထေတိ သဗ္ဗေပိ စေတေ မမတ္ထေ စတ္တဇီဝိတာ, ယမဟံ ဣစ္ဆာမိ, တံ ကရောန္တီတိ။

တံ သုတွာ ဒေဝီ တေ အာမန္တေတွာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၁၀၂.''လုဒ္ဒပုတ္တာ နိသာမေထ၊ ယာဝန္တေတ္ထ သမာဂတာ။
ဆဗ္ဗိသာဏံ ဂဇံ သေတံ၊ အဒ္ဒသံ သုပိနေ အဟံ။
တဿ ဒန္တေဟိ မေ အတ္ထော၊ အလာဘေ နတ္ထိ ဇီဝိတ''န္တိ။

တတ္ထ နိသာမေထာတိ သုဏာထ။ ဆဗ္ဗိသာဏန္တိ ဆဗ္ဗဏ္ဏဝိသာဏံ။

တံ သုတွာ လုဒ္ဒပုတ္တာ အာဟံသု –

၁၀၃.''န နော ပိတူနံ န ပိတာမဟာနံ၊ ဒိဋ္ဌော သုတော ကုဉ္ဇရော ဆဗ္ဗိသာဏော။
ယမဒ္ဒသာ သုပိနေ ရာဇပုတ္တီ၊ အက္ခာဟိ နော ယာဒိသော ဟတ္ထိနာဂေ''တိ။

တတ္ထ ပိတူနန္တိ ကရဏတ္ထေ သာမိဝစနံ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ဒေဝိ နေဝ အမှာကံ ပိတူဟိ, န ပိတာမဟေဟိ ဧဝရူပေ ကုဉ္ဇရော ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော, ပဂေဝ အမှေဟိ, တသ္မာ အတ္တနာ ဒိဋ္ဌလက္ခဏဝသေန အက္ခာဟိ နော, ယာဒိသော တယာ ဒိဋ္ဌော ဟတ္ထိနာဂေတိ။

အနန္တရဂါထာပိ တေဟေဝ ဝုတ္တာ –

၁၀၄.''ဒိသာ စတဿော ဝိဒိသာ စတဿော၊ ဥဒ္ဓံ အဓော ဒသ ဒိသာ ဣမာယော။
ကတမံ ဒိသံ တိဋ္ဌတိ နာဂရာဇာ၊ ယမဒ္ဒသာ သုပိနေ ဆဗ္ဗိသာဏ''န္တိ။

တတ္ထ ဒိသာတိ ဒိသာသု။ ကတမန္တိ တောသု ဒိသာသု ကတမာယ ဒိသာယာတိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ သုဘဒ္ဒာ သဗ္ဗေ လုဒ္ဒေ ဩလောကေတွာ တေသံ အန္တရေ ပတ္ထဋမုခံ ဘတ္တပုဋ္ဌသဒိသဇင်္ဃံ
မဟာဇာဏုကံ မဟာဖာသုကံ ဗဟလမဿုတမ္ဗအက္ခိကံ နိဗ္ဗိဒ္ဓပိင်္ဂလံ ဒုဿဏ္ဌာနံ ဗီဘစ္ဆံ သဗ္ဗေသံ မတ္ထကမတ္
ထကေန ပညာယမာနံ မဟာသတ္တဿ ပုဗ္ဗဝေရိံ သောနုတ္တရံ နာမ နေသာဒံ ဒိသွာ “ဧသ မမ ဝစနံ ကာတုံ သက္ခိဿ
တီ”တိ ရာဇာနံ အနုဇာနာပေတွာ တံ အာဒါယ သတ္တဘူမိကပါသာဒဿ ဥပရိမတလံ အာရုယှ ဥတ္တရသီဟပဉ္ဇရံ ဝိဝ
ရိတွာ ဥတ္တရဟိမဝန္တာဘိမုခံ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ စတဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၁၀၅. “ဣတော ဥဇုံ ဥတ္တရိယံ ဒိသာယံ၊ အတိက္ကမ္မ သော သတ္တ ဂိရီ ဗြဟန္တေ။
သုဝဏ္ဏပဿော နာမ ဂိရီ ဥဠာရော၊ သုပုပ္ဖိတော ကိမ္ပုရိသာနုစိဏ္ဏော။

၁၀၆. “အာရုယှ သေလံ ဘဝနံ ကိန္နရာနံ၊ ဩလောကယ ပဗ္ဗတပါဒမူလံ။
အထ ဒက္ခသိ မေဃသမာနဝဏ္ဏံ၊ နိဂြောဓရာဇံ အဋ္ဌသဟဿပါဒံ။

၁၀၇. “တတ္ထစ္ဆတိ ကုဉ္ဇရော ဆဗ္ဗိသာဏော၊ သဗ္ဗသေတော ဒုပ္ပသဟော ပရေဘိ။
ရက္ခန္တိ နံ အဋ္ဌသဟဿနာဂါ၊ ဤသာဒန္တာ ဝါတဇဝပ္ပဟာရိနော။

၁၀၈. “တိဋ္ဌန္တိ တေ တုမူလံ ပဿသန္တာ၊ ကုပ္ပန္တိ ဝါတဿပိ ဧရိတဿ။
မနုဿဘူတံ ပန တတ္ထ ဒိသွာ၊ ဘသ္မံ ကရေယျုံ နာဿ ရဇောပိ တဿာ”တိ။

တတ္ထ **ဣတော**တိ ဣမမှာ ဌာနာ။ **ဥတ္တရိယ**န္တိ ဥတ္တရာယ။ **ဥဠာရော**တိ မဟာ ဣတရေဟိ ဆဟိ ပဗ္ဗတေ
ဟိ ဥစ္စတရော။ **ဩလောကယာ**တိ အာလောကေယျာသိ။ **တတ္ထစ္ဆတီ**တိ တသ္မိံ နိဂြောဓမူလေ ဂိမှာသမယေ ဥဒ
ကဝါတံ သမ္ပဋိစ္ဆန္တော တိဋ္ဌတိ။ **ဒုပ္ပသဟော**တိ အညေ တံ ဥပဂန္တွာ ပသယှကာရံ ကာတုံ သမတ္ထာ နာမ နတ္
ထီတိ ဒုပ္ပသဟော ပရေဘိ။ **ဤသာဒန္တာ**တိ ရထီသာယ သမာနဒန္တာ။ **ဝါတဇဝပ္ပဟာရိနော**တိ ဝါတဇဝေန ဂန္တွာ ပ
စ္စာမိတ္တေ ပဟရဏသီလာ ဧဝရူပါ အဋ္ဌသဟဿနာဂါ နာဂရာဇာနံ ရက္ခန္တိ။ **တုမူလ**န္တိ ဘိံသနကံ မဟာသဒ္ဒါနုဗ
န္ဓံ အဿာသံ မုဉ္စန္တာ တိဋ္ဌန္တိ။ **ဧရိတဿ**ာတိ ဝါတပဟရိတဿ ယံ သဒ္ဒါနုဗန္ဓံ ဧရိတံ စလနံ ကမ္ပနံ, တဿ
ပိ ကုပ္ပန္တိ, ဧဝံဖရုသာ တေ နာဂါ။ **နာဿာ**တိ တဿ နာသဝါတေန ဝိဒ္ဓံသေတွာ ဘသ္မံ ကတဿ တဿ ရဇော
ပိ န ဘဝေယျာတိ။

တံ သုတွာ သောနုတ္တရော မရဏဘယဘီတော အာဟ –

၁၀၉. “ဗဟူ ဟိမေ ရာဇကုလမှိ သန္တိ၊ ပိဠန္ဓနာ ဇာတရူပဿ ဒေဝိ။
မုတ္တာ မဏီ ဝေဠုရိယာမယာ စ၊ ကိံ ကာဟသိ ဒန္တပိဠန္ဓနေန။
မာရေတုကာမာ ကုဉ္ဇရံ ဆဗ္ဗိသာဏံ၊ ဥဒါဟု ဃာတေဿသိ လုဒ္ဒပုတ္တေ”တိ။

တတ္ထ **ပိဠန္ဓနာ**တိ အာဘရဏာနိ။ **ဝေဠုရိယာမယာ**တိ ဝေဠုရိယမယာနိ။ **ဃာတေဿသီ**တိ ဥဒါဟု ပိဠန္ဓနာပဒေ
သေန လုဒ္ဒပုတ္တေ ဃာတာပေတုကာမာသီတိ ပုစ္ဆတိ။

တတော ဒေဝီ ဂါထမာဟ –

၁၁၀. “သာ ဣဿိတာ ဒုက္ခိတာ စသ္မိ လုဒ္ဒ၊ ဥဒ္ဓဉ္စ သုဿာမိ အနုဿရန္တီ။
ကရောဟိ မေ လုဒ္ဒက ဧတမတ္ထံ၊ ဒဿာမိ တေ ဂါမဝရာနိ ပဉ္စ”တိ။

တတ္ထ **သာ**တိ သာ အဟံ။ **အနုဿရန္တီ**တိ တေန တရုဏေန ပုရေ မယိ ကတံ ဝေရံ အနုဿရမာနာ။ **ဒဿာမိ
တေ**တိ ဧတသ္မိံ တေ အတ္ထေ နိပ္ဖာဒိတေ သံဝစ္ဆရေ သတသဟဿုဋ္ဌာနကေ ပဉ္စ ဂါမဝရေ ဒဿာမီတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ ''သမ္မ လုဒ္ဒပုတ္တ အဟံ 'တံ ဆဒ္ဒန္တဟတ္ထိံ မာရာပေတွာ ယမကဒန္တေ အာဟရာပေတုံ သမတ္ထာ ဟောမီ'တိ ပုဗ္ဗေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ အန္နံ ဒတွာ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိံ, မယာ သုပိနန္တေန ဒိဋ္ဌံ နာမ နတ္ထိ, သာ ပန မယာ ပတ္ထိတပတ္ထနာ သမိဇ္ဈိဿတိ, တွံ ဂစ္ဆန္တော မာ ဘာယီ''တိ တံ သမဿာသေတွာ ပေသေသိ။ သော ''သာဓု, အယျေ''တိ တဿာ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ''တေန ဟိ မေ ပါကဋံ ကတွာ တဿ ဝသနဋ္ဌာနံ ကထေဟီ''တိ ပုစ္ဆန္တော ဣမံ ဂါထမာဟ –

၁၁၁. ''ကတ္ထစ္ဆတီ ကတ္ထ မုပေတိ ဌာနံ, ဝီထျဿ ကာ နှာနဂတဿ ဟောတိ။
ကထဉှိ သော နှာယတိ နာဂရာဇာ, ကထံ ဝိဇာနေမု ဂတိံ ဂဇဿာ''တိ။

တတ္ထ **ကတ္ထစ္ဆတီ**တိ ကတ္ထ ဝသတိ။ **ကတ္ထ မုပေတီ**တိ ကတ္ထ ဥပေတိ, ကတ္ထ တိဋ္ဌတီတိ အတ္ထော။ **ဝီထျဿ ကာ**တိ တဿ နှာနဂတဿ ကာ ဝီထိ ဟောတိ, ကတရမဂ္ဂေန သော ဂစ္ဆတိ။ **ကထံ ဝိဇာနေမု ဂတိ**န္တိ တယာ အကထိတေ မယံ ကထံ တဿ နာဂရာဇဿ ဂတိံ ဝိဇာနိဿာမ, တသ္မာ ကထေဟိ နောတိ အတ္ထော။

တတော သာ ဇာတိဿရဉာဏေန ပစ္စက္ခတော ဒိဋ္ဌဋ္ဌာနံ တဿ အာစိက္ခန္တီ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၁၂. ''ဣတေဝ သာ ပေါက္ခရဏီ အဒူရေ, ရမ္မာ သုတိတ္ထာ စ မဟောဒိကာ စ။
သမ္ပုပ္ဖိတာ ဘမရဂဏာနုစိဏ္ဏာ, ဧတ္ထ ဟိ သော နှာယတိ နာဂရာဇာ။

၁၁၃. ''သီသံ နဟာတုပ္ပလမာလဘာရီ, သဗ္ဗသေတော ပုဏ္ဍရီကတ္တစင်္ဂီ။
အာမောဒမာနော ဂစ္ဆတိ သန္နိကေတံ, ပုရက္ခတွာ မဟေသိံ သဗ္ဗဘဒ္ဒ''န္တိ။

တတ္ထ **ဣတေဝ**တိ ဣတော တဿ ဝသနဋ္ဌာနေယေဝ။ **ပေါက္ခရဏီ**တိ ဆဒ္ဒန္တဒဟံ သန္ဓာယာဟ။ **သမ္ပုပ္ဖိတာ**တိ ဒုဝိဓေဟိ ကုမုဒေဟိ တိဝိဓေဟိ ဥပ္ပလေဟိ ပဉ္စဝဏ္ဏေဟိ စ ပဒုမေဟိ သမန္တတော ပုပ္ဖိတာ။ **ဧတ္ထ ဟိ သော**တိ သော နာဂရာဇာ ဧတ္ထ ဆဒ္ဒန္တဒဟေ နှာယတိ။ **ဥပ္ပလမာလဘာရီ**တိ ဥပ္ပလာဒီနံ ဇလဇထလဇာနံ ပုပ္ဖာနံ မာလံ ဓာရေန္တော။ **ပုဏ္ဍရီကတ္တစင်္ဂီ**တိ ပုဏ္ဍရီကသဒိသတစေန ဩဒာတေန အင်္ဂေန သမန္နာဂတော။ **အာမောဒမာနော**တိ အာမောဒိတပမောဒိတော။ **သန္နိကေတ**န္တိ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ။ **ပုရက္ခတွာ**တိ သဗ္ဗဘဒ္ဒံ နာမ မဟေသိံ ပုရတော ကတွာ အဋ္ဌဟိ နာဂသဟဿေဟိ ပရိဝုတော အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ ဂစ္ဆတီတိ။

တံ သုတွာ သောနုတ္တရော ''သာဓု အယျေ, အဟံ တံ ဝါရဏံ မာရေတွာ တဿ ဒန္တေ အာဟရိဿာမီ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။ အထဿ သာ တုဋ္ဌာ သဟဿံ ဒတွာ ''ဂေဟံ တာဝ ဂစ္ဆ, ဣတော သတ္တာဟစ္စယေန တတ္ထ ဂမိဿသီ''တိ တံ ဥယျောဇေတွာ ကမ္မာရေ ပက္ကောသာပေတွာ ''တာတာ အမှာကံ ဝါသိဖရသု-ကုဒ္ဒါလ-နိခါဒန-မုဋ္ဌိကဝေဠုဂုမ္ဗစ္ဆေဒန-သတ္ထ-တိဏလာယန-အသိလောဟဒဏ္ဍကကစဆာဏက- အယသိင်္ဃာဋကေဟိ အတ္ထော, သဗ္ဗံ သီဃံ ကတွာ အာဟရထာ''တိ အာဏာပေတွာ စမ္မကာရေ ပက္ကောသာပေတွာ ''တာတာ အမှာကံ ကုမ္ဘဘာရဂါဟိကံ စမ္မဘတ္တံ ကာတုံ ဝဋ္ဋတိ, စမ္မယောတ္တဝရတ္တဟတ္ထိပါဒဥပါဟနစမ္မဆတ္တေဟိပိ နော အတ္ထော, သဗ္ဗံ သီဃံ ကတွာ အာဟရထာ''တိ အာဏာပေသိ။ တေ ဥဘောပိ သဗ္ဗာနိ တာနိ သီဃံ ကတွာ အာဟရိတွာ အဒံသု။ သာ တဿ ပါထေယျံ သံဝိဒဟိတွာ အရဏိသဟိတံ အာဒိံ ကတွာ သဗ္ဗံ ဥပကရဏဉ္စ ဗဒ္ဓသတ္တုမာဒိံ ကတွာ ပါထေယျဉ္စ စမ္မဘတ္တာယံ ပက္ခိပိ, တံ သဗ္ဗမ္ပိ ကုမ္ဘဘာရမတ္တံ အဟောသိ။

သောနုတ္တရောပိ အတ္တနော ပရိဝစ္ဆံ ကတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒေဝိံ ဝန္ဒိတွာ အဋ္ဌာသိ။ အထ နံ သာ ''နိဋ္ဌိတံ တေ သမ္မ သဗ္ဗူပကရဏံ, ဣမံ တာဝ ပသိဗ္ဗကံ ဂဏှာ''တိ အာဟ။ သော ပန မဟာထာမော ပဉ္စန္နံ ဟတ္ထီနံ ဗလံ ဓာရေတိ, တသ္မာ တမ္ပိ ကုမ္ဘပသိဗ္ဗကံ ဝိယ ဥက္ခိပိတွာ ဥပကစ္ဆန္တရေ ဌပေတွာ ရိတ္တဟတ္ထော ဝိယ အဋ္ဌာသိ။ သုဘဒ္ဒါ လုဒ္ဒဿ ပုတ္တဒာရာနံ ပရိဗ္ဗယံ ဒတွာ ရညော အာစိက္ခိတွာ သောနုတ္တရံ ဥယျောဇေသိ။ သောပိ ရာဇာနဉ္စ ဒေဝိဉ္စ ဝန္ဒိတွာ ရာဇနိဝေသနာ ဩတရိတွာ ရထေ ဌတွာ မဟန္တေန ပရိဝါရေန နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဂါမနိဂမဇနပဒပရမ္ပရာယ ပစ္စန္တံ ပတွာ ဇာနပဒေ နိဝတ္တေတွာ ပစ္စန္တဝါသီဟိ သဒ္ဓိံ အရညံ ပဝိသိတွာ မနုဿပထံ အတိက္ကမ္မ ပစ္စန္တဝါသိနောပိ နိဝတ္တေတွာ ဧကကောဝ ဂစ္ဆန္တော တိံသယောဇနံ ပတွာ ပဌမံ ဒဗ္ဗဂဟနံ ကာသ

ဂဟာနံ တိဏဂဟာနံ တုလသိဂဟာနံ သရဂဟာနံ တိရိဝစ္ဆဂဟာနန္တိ ဆ ဂဟာနာနိ, ကဏ္ဍကဝေဠုဂုမ္ဗဂဟာနာနိ ဝေတ္တဂဟာနံ သြမိဿကဂဟာနံ နဠဂဟာနံ သရဂဟာနသဒိသံ ဥရဂေနပိ ဒုပ္ပဝိဝိဇ္ဈံ ဃနဝနဂဟာနံ ရုက္ခဂဟာနံ ဝေဠုဂဟာနံ အပရမ္ပိ ဝေဠုဂုမ္ဗဂဟာနံ ကလလဂဟာနံ ဥဒကဂဟာနံ ပဗ္ဗတဂဟာနန္တိ အဋ္ဌာရသ ဂဟာနာနိ ပဋိပာဋိယာ ပတ္တော ဒဗ္ဗဂဟာနာဒီနိ အသိတေန လာယိတ္တော တုလသိဂဟာနာဒီနိ ဝေဠုဂုမ္ဗစ္ဆေဒနသတ္တေန ဆိန္ဒိတ္တော ရုက္ခေ ဖရသုနာ ကောဋ္ဋေတ္တော အတိမဟန္တေ ရုက္ခေ နိခာဒနေန ဝိဇ္ဈိတ္တော မဂ္ဂံ ကရောန္တော ဝေဠုဝနေ နိဿေဏိံ ကတ္တော ဝေဠုဂုမ္ဗံ အာရုယှ ဝေဠုံ ဆိန္ဒိတ္တော အပရဿ ဝေဠုဂုမ္ဗဿ ဥပရိ ပာတေတ္တော ဝေဠုဂုမ္ဗမတ္ထကေန ဂန္တွာ ကလလဂဟာနေ သုက္ခရုက္ခပဒရံ အတ္ထရိတ္တော တေန ဂန္တွာ အပရံ အတ္ထရိတ္တော ဣတရံ ဥက္ခိပိတ္တော ပုန ပုရတော အတ္ထရန္တော တံ အတိက္ကမိတ္တော ဥဒကဂဟာနေ ဒောဏိံ ကတ္တော တာယ ဥဒကဂဟာနံ တရိတ္တော ပဗ္ဗတဟာဒေ ဌတ္တော အယသိင်္ဃာဋကံ ယောတ္တေန ဗန္ဓိတ္တော ဥဒ္ဓံ ခိပိတ္တော ပဗ္ဗတေ လဂ္ဂာပေတ္တော ယောတ္တေနာရုယှ ဝဇိရဂ္ဂေန လောဟဒဏ္ဍေန ပဗ္ဗတံ ဝိဇ္ဈိတ္တော ခာဏုကံ ကောဋ္ဋေတ္တော တတ္ထ ဌတ္တော သိင်္ဃာဋကံ အာကမိတ္တော ပုန ဥပရိ လဂ္ဂာပေတ္တော တတ္ထ ဌိတော စမ္မယောတ္တံ သြလမ္ဗေတ္တော တံ အာဒာယ သြတရိတ္တော ဟေဋ္ဌိမခါဏုကေ ဗန္ဓိတ္တော ဝါမဟတ္ထေန ယောတ္တံ ဂဟေတ္တော ဒက္ခိဏဟတ္ထေန မုဂ္ဂရံ အာဒာယ ယောတ္တံ ပဟာရိတ္တော ခါဏုကံ နီဟရိတ္တော ပုန အဘိရုဟတိ။ ဧတေနုပာယေန ပဗ္ဗတမတ္ထကံ အဘိရုယှ ပရတော သြတရန္တော ပုရိမနယေနေဝ ပဌမံ ပဗ္ဗတမတ္ထကေ ခါဏုကံ ကောဋ္ဋေတ္တော စမ္မပသိဗ္ဗကေ ယောတ္တံ ဗန္ဓိတ္တော ခါဏုကေ ဝေဌေတ္တော သယံ အန္တောပသိဗ္ဗကေ နိသီဒိတ္တော မက္ကဋကာနံ မက္ကဋဿ သုတ္တဝိဿဇ္ဇနာကာရေန ယောတ္တံ ဝိနိဝေဌေန္တော သြတရတိ။ စမ္မဆတ္တေန ဝါတံ ဂဟာပေတ္တော သကုဏော ဝိယ သြတရတီတိပိ ဝဒန္တိယေဝ။

ဧဝံ တဿ သုဘဒ္ဒဿ ဝစနံ အာဒာယ နဂရာ နိက္ခမိတ္တော သတ္တရသ ဂဟာနာနိ အတိက္ကမိတ္တော ပဗ္ဗတဂဟာနံ ပတ္တော တတ္ထာပိ ဆ ပဗ္ဗတေ အတိက္ကမိတ္တော သုဝဏ္ဏပဿပဗ္ဗတမတ္ထကံ အာရုဠှဘာဝံ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၁၄. ''တတ္ထေဝ သော ဥဂ္ဂပေတ္တော တကံဂ္ဂံ၊ အာဒာယ တူဏိဉ္စ ဓနုဉ္စ လုဒ္ဒေါ။
ဝိတုရိယတိ သတ္တ ဂိရီ ဗြဟန္တေ၊ သုဝဏ္ဏပဿံ နာမ ဂိရိံ ဥဠာရံ။

၁၁၅. ''အာရုယှ သေလံ ဘဝနံ ကိန္နရာနံ၊ သြလောကယီ ပဗ္ဗတပာဒမူလံ။
တတ္ထဒ္ဒသာ မေဃသမာနဝဏ္ဏံ၊ နိဂြောဓရာဇံ အဋ္ဌသဟဿပါဒံ။

၁၁၆. ''တတ္ထဒ္ဒသာ ကုဉ္ဇရံ ဆဗ္ဗိသာဏံ၊ သဗ္ဗသေတံ ဒုပ္ပသဟံ ပရေဘိ။
ရက္ခန္တိ နံ အဋ္ဌသဟဿနာဂါ၊ ဤသာဒန္တာ ဝါတဇဝပ္ပဟာရိနော။

၁၁၇. ''တတ္ထဒ္ဒသာ ပောက္ခရဏိံ အဒူရေ၊ ရမ္မံ သုတိတ္ထဉ္စ မဟောဒိကဉ္စ။
သမ္ပုပ္ဖိတံ ဘမရဂဏာနုစိဏ္ဏံ၊ ယတ္ထ ဟိ သော နှာယတိ နာဂရာဇာ။

၁၁၈. ''ဒိသွာန နာဂဿ ဂတိံ ဌိတိဉ္စ၊ ဝီထိဿယာ နှာနဂတဿ ဟောတိ။
သြပါတမာဂစ္ဆိ အနရိယရူပေါ၊ ပယောဇိတော စိတ္တဝသာနုကာယာ''တိ။

တတ္ထ **သော**တိ, ဘိက္ခဝေ, သော လုဒ္ဒေါ တတ္ထေဝ သတ္တဘူမိကဟာသာဒတလေ ဌိတာယ တဿာ သုဘဒ္ဒာယ ဝစနံ ဥဂ္ဂပေတ္တော သရတူဏိဉ္စ မဟာဓနုဉ္စ အာဒာယ ပဗ္ဗတဂဟာနံ ပတ္တော ''ကတရော နု ခော သုဝဏ္ဏပဿပဗ္ဗတော နာမာ''တိ သတ္တ မဟာပဗ္ဗတေ ဝိတုရိယတိ, တသ္မိံ ကာလေ တုလေတိ တီရေတိ။ သော ဧဝံ တီရေန္တော သုဝဏ္ဏပဿံ နာမ ဂိရိံ ဥဠာရံ ဒိသွာ ''အယံ သော ဘဝိဿတီ''တိ စိန္တေသိ။ **သြလောကယီ**တိ တံ ကိန္နရာနံ ဘဝနဘူတံ ပဗ္ဗတံ အာရုယှ သုဘဒ္ဒာယ ဒိန္နသညာဝသေန ဟေဋ္ဌာ သြလောကေသိ။ **တတ္ထာ** တိ တသ္မိံ ပဗ္ဗတပာဒမူလေ အဝိဒူရေယေဝ တံ နိဂြောဓံ အဒ္ဒသ။

တတ္ထာ တိ တသ္မိံ နိဂြောဓရုက္ခမူလေ ဌိတံ။ **တတ္ထာ** တိ တတ္ထေဝ အန္တောပဗ္ဗတေ တဿ နိဂြောဓဿာဝိဒူရေ ယတ္ထ သော နှာယတိ, တံ ပောက္ခရဏိံ အဒ္ဒသ။ **ဒိသွာနာ**တိ သုဝဏ္ဏပဿပဗ္ဗတာ သြရုယှ ဟတ္ထီနံ ဂတကာလေ ဟတ္ထိပာဒဥပာဟနံ အာရုယှ တဿ နာဂရညော ဂတဋ္ဌာနံ နိဗဒ္ဓဝသနဋ္ဌာနံ ဥပဓာရေန္တော ''ဣမိနာ မ

ဂေဟေန ဂစ္ဆတိ, ဣမေ နှာယတိ, နှာတွာ ဥတ္တိဏ္ဏော, ဣမေ တိဋ္ဌတီ''တိ သဗ္ဗံ ဒိသွာ အဟိရိကဘာဝေန အနရိယ ရူပေ တာယ စိတ္တဝသာနုကာယ ပယောဇိတော, တသ္မာ ဩဟတံ အာဂစ္ဆိ ပဋိပဇ္ဇိ, အာတဋ္ဋံ ခဏီတိ အတ္ထော။

တတ္ရာယံ အနုပုဗ္ဗိကထာ – ''သော ကိရ မဟာသတ္တဿ ဝသနောကာသံ သတ္တမာသာဓိကေဟိ သတ္တဟိ သံဝစ္ဆ ရေဟိ သတ္တဟိ စ ဒိဝသေဟိ ပတွာ ဝုတ္တနယေနေဝ တဿ ဝသနောကာသံ သလ္လက္ခေတွာ ''ဣမေ အာတဋ္ဋံ ခဏိတွာ တတ္ထိ ဌိတော တရဏာဓိပတိ ဝိသပီတေန သလ္လေန ဝိဇ္ဈိတွာ ဇီဝိတက္ခယံ ပါပေဿာမီ''တိ ဝဝတ္ထပေတွာ အရညံ ပဝိသိတွာ ထမ္ဘာဒီနံ အတ္ထာယ ရုက္ခေ ဆိန္ဒိတွာ ဒဗ္ဗသမ္ဘာရေ သဇ္ဇေတွာ ဟတ္ထိသု နှာနတ္ထာယ ဂ တေသု တဿ ဝသနောကာသေ မဟာကုဒ္ဒာလေန စတုရဿံ အာတဋ္ဋံ ခဏိတွာ ဥဒ္ဓတပံသုံ ဗီဇံ ဝပန္တော ဝိယ ဥဒ ကေန ဝိကိရိတွာ ဥဒုက္ခလပာသာဏာနံ ဥပရိ ထမ္ဘေ ပတိဋ္ဌပေတွာ တုလာ စ ကာဏေ စ ဒတွာ ပဒရာနိ အတ္ထရိတွာ ကဏ္ဏပ္ပမာဏံ ဆိဒ္ဒံ ကတွာ ဥပရိ ပံသုဉ္စ ကစဝရဉ္စ ပက္ခိပိတွာ ဧကေန ပဿေန အတ္တနော ပဝိသနဋ္ဌာနံ ကတွာ ဇေ နိဋ္ဌိတေ အာတဋ္ဋေ ပစ္စူသကာလေယေဝ ပတိသီသကံ ပဋိမုဉ္စိတွာ ကာသာယာနိ ပရိဒဟိတွာ သဒ္ဓိံ ဝိသပီတေန သ လ္လေန ဓနုံ အာဒာယ အာတဋ္ဋံ ဩတရိတွာ အဋ္ဌာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၁၉. ''ခဏိတွာန ကာသုံ ဖလကေဟိ ဆာဒယိ၊ အတ္တာနမောဓာယ ဓနုဉ္စ လုဒ္ဒော။
ပဿာဂတံ ပုထုသလ္လေန နာဂံ၊ သမပ္ပယီ ဒုက္ကဋကမ္မကာရီ။

၁၂၀. ''ဝိဒ္ဓော စ နာဂေ ကောဉ္စမနာဒိ ဃောရံ၊ သဗ္ဗေ စ နာဂ နိန္နဒုံ ဃောရရူပံ။
တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ ရဏံ ကရောန္တာ၊ ဓာဝိံသု တေ အဋ္ဌ ဒိသာ သမန္တတော။

၁၂၁. ''ဝဓိဿမေတန္တိ ပရာမသန္တော၊ ကာသာဝမဒ္ဒက္ခိ ဓဇံ ဣသီနံ။
ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌဿုဒပါဒိ သညာ၊ အရဟဒ္ဓဇော သဗ္ဘိ အဝဇ္ဈရူပေါ''တိ။

တတ္ထ **ဩဏယာ**တိ ဩဒဟိတွာ ပဝေသေတွာ။ **ပဿာဂတ** န္တိ အတ္တနော အာတဋ္ဋဿ ပဿံ အာဂတံ။ သော ကိရ ဒုတိယဒိဝသေ အာဂန္တွာ နှာတွာ ဥတ္တိဏ္ဏော တသ္မိံ မဟာဝိသာလမာလကေ နာမ ပဒေသေ အဋ္ဌာသိ။ အထ ဿ သရီရတော ဥဒကံ နာဘိပဒေသေန ဩဂလိတွာ တေန ဆိဒ္ဒေန လုဒ္ဒဿ သရီရေ ပတိ။ တာယ သညာယ သော မဟာသတ္တဿ အာဂန္တွာ ဌိတဘာဝံ ဉတွာ တံ ပဿာဂတံ ပုထုနာ သလ္လေန သမပ္ပယိ ဝိဇ္ဈိ။ **ဒုက္ကဋကမ္မကာ ရီ**တိ တဿ မဟာသတ္တဿ ကာယိကစေတသိကဿ ဒုက္ခဿ ဥပ္ပါဒနေန ဒုက္ကဋဿ ကမ္မဿ ကာရ ကော။

ကောဉ္စမနာဒီ တိ ကောဉ္စနာဒံ အကရိ။ တဿ ကိရ တံ သလ္လံ နာဘိယံ ပဝိသိတွာ ပိဟကာဒီနိ သဉ္စုဏ္ဏေတွာ အန္တာနိ ဆိန္ဒိတွာ ပိဋ္ဌိဘာဂံ ဖရသုနာ ပဒါလေန္တံ ဝိယ ဥဂ္ဂန္တွာ အာကာသေ ပက္ခန္ဒိ။ ဘိန္နရဇတကုမ္ဘတော ရ ဇနံ ဝိယ ပဟာရမုခေန လောဟိတံ ပဂ္ဃရိ, ဗလဝဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော ဝေဒနံ အဓိဝါသေတုံ အသက္ကောန္တော ဝေဒနာ ပ္ပတ္တော သကလပဗ္ဗတံ ဧကနိန္နာဒံ ကရောန္တော တိက္ခတ္တုံ မဟန္တံ ကောဉ္စနာဒံ နဒိ။ **သဗ္ဗေ စာ** တိ တေပိ သဗ္ဗေ အဋ္ဌသဟဿနာဂါ တံ သဒ္ဒံ သုတွာ မရဏဘယတဇ္ဇိတာ ဃောရရူပံ နိန္နဒုံ အနုရဝံ ကရိံသု။ **ရဏံ ကရောန္တာ** တိ တေန သဒ္ဒေန ဂန္တွာ ဆဒ္ဒန္တဝရဏံ ဝေဒနာပ္ပတ္တံ ဒိသွာ ''ပစ္စာမိတ္တံ ဂဏှိဿာမာ''တိ တိဏဉ္စ ကဋ္ဌဉ္စ စုဏ္ဏဝိစုဏ္ဏံ ကရောန္တာ သမန္တာ ဓာဝိံသု။

ဝဓိဿမေတ န္တိ ''ဘိက္ခဝေ, သော ဆဒ္ဒန္တဝရဏော ဒိသာ ပက္ကန္တေသု နာဂေသု သုဘဒ္ဒာယ ကရေဏုယာ ပဿေ ဌတွာ သန္ဓာရေတွာ သမဿာသယမာနာယ ဝေဒနံ အဓိဝါသေတွာ ကဏ္ဏဿ အာဂတဋ္ဌာနံ သလ္လက္ ခေန္တော 'သစေ ဣဒံ ပုရတ္ထိမဒိသာဒီဟိ အာဂတံ အဘဝိဿ, ကုမ္ဘာဒီဟိ ပဝိသိတွာ ပစ္ဆိမကာယာဒီဟိ နိက္ခမိဿ, ဣဒံ ပန နာဘိယာ ပဝိသိတွာ အာကာသံ ပက္ခန္ဒိ, တသ္မာ ပထဝိယံ ဌိတေန ဝိဿဋ္ဌံ ဘဝိဿတီ'တိ ဥပဓာရေတွာ ဌိ တဋ္ဌာနံ ဥပပရိက္ခိတုကာမော ''ကော ဇာနာတိ, ကိံ ဘဝိဿတိ, သုဘဒ္ဒံ အပနေတုံ ဝဋ္ဋတီ''တိ စိန္တေတွာ ''ဘဒ္ဒေ, အဋ္ဌသဟဿနာဂါ မမ ပစ္စာမိတ္တံ ပရိယေသန္တာ ဒိသာ ပက္ခန္ဒာ, တွံ ဣမေ ကိံ ကရောသီ''တိ ဝတွာ, ''ဒေဝ, အဟံ တုမှေ ပဟ သန္ဓာရေတွာ သမဿာသေန္တီ ဌိတာ, ခမထ မေ''တိ တိက္ခတ္တုံ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ စတူသု ဌာနေသု ဝန္ဒိ တွာ တာယ အာကာသံ ပက္ခန္ဒာယ နာဂရာဇာ ဘူမိံ ပါဒနခေန ပဟရိ, ပဒရံ ဥပ္ပတိတွာ ဂတံ။ သော ဆိဒ္ဒေန ဩလော

ကေန္တော သောနုတ္တရံ ဒိသွတ "ဝမိဿာမိ န"န္တိ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတွတ ရဇတအာမဝဏ္ဏသောဏ္ဍံ ပဝေသေတွတ ပ ရာမသန္တော ဗုဒ္ဓာနံ ကူသီနံ ဖဓံ ကာသာဝံ အဒ္ဒက္ခိ။ လုဒ္ဒော ကာသာဝံ မဟာသတ္တဿ ဟတ္ထေ ဌပေသိ။ သော တံ ဥက္ခိပိတွတ ပုရတော ဌပေသိ။ အထဿ တေန တထာရူပေနပိ ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌဿ "အရဟဒ္ဓဇော နာမ သဗ္ဗိ ပဏ္ဍိ တေဟိ အဝဇ္ဈရူပေဟ, အညဒတ္ထု သက္ကာတဗ္ဗော ဂရုကာတဗ္ဗောယေတ"တိ အယံ သညာ ဥဒပာဒိ။

သော တေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၁၂၂. "အနိက္ကသာဝေ ကာသာဝံ၊ ယော ဝတ္ထံ ပရိဒဟိဿတိ။
အပေတော ဒမသစ္စေန၊ န သော ကာသာဝမရဟတိ။

၁၂၃. "ယော စ ဝန္တကသာဝဿ၊ သီလေသု သုသမာဟိတော။
ဥပေတော ဒမသစ္စေန၊ သ ဝေ ကာသာဝမရဟတီ"တိ။

တဿတ္ထော – သမ္မ လုဒ္ဒပုတ္တ ယော ပုရိသော ရာဂါဒီဟိ ကသာဝေဟိ အနိက္ကသာဝေ ကူနိဒ္ဒိယဒမေန စေဝ ဝစီသစ္စေန စ အပေတော အနုပဂတော တေဟိ ဂုဏေဟိ ကသာဝရသပီတံ ကာသာဝဝတ္ထံ ပရိဒဟတိ, သော တံ ကာ သာဝံ နာရဟတိ, နာနုစ္ဆဝိကော သော တဿ ဝတ္ထဿ။ ယော ပန တေသံ ကသာတနံ ဝန္တတ္တာ ဝန္တကသာဝေ အဿ သီလေသု သုသမာဟိတော သုပတိဋ္ဌိတော ပရိပုဏ္ဏသီလာစာရော, သော တံ ကာသာဝံ အရဟတိ နာမာတိ။

ဇဝံ ဝတွတ မဟာသတ္တော တသ္မိံ စိတ္တံ နိဗ္ဗာပေတွတ "သမ္မ ကိမတ္ထံ တွံ မံ ဝိဇ္ဈသိ, ကိံ အတ္တနော အတ္ ထာယ, ဥဒါဟု အညေန ပယောဇိတောသိ"တိ ပုစ္ဆိ။ တမတ္ထံ အာဝီကရောန္တော သတ္တာ အာဟ –

၁၂၄. "သမပ္ပိတော ပုထုသလ္လေန နာဂေ၊ အဒုဋ္ဌစိတ္တော လုဒ္ဒကမဇ္ဈဘာသိ။
ကိမတ္ထယံ ကိဿ တ သမ္မ ဟေတု၊ မမံ ဝဓီ ကဿ တယံ ပယောဂေ"တိ။

တတ္ထ **ကိမတ္ထယ** န္တိ အာယတိံ ကိံ ပတ္ထေန္တော။ **ကိဿ တ** တိ ကိဿ ဟေတု ကေန ကာရဏေန, ကိံ နာမ တဝ မယာ သဒ္ဓိံ ဝေရန္တိ အဓိပ္ပာယော။ **ကဿ တ** တိ ကဿ တ အညဿ အယံ ပယောဂေ, ကေန ပယောဇိတော မံ အဝဓီတိ အတ္ထော။

အထဿ အာစိက္ခန္တော လုဒ္ဒော ကထမာဟ –

၁၂၅. "ကာသိဿ ရညော မဟေသီ ဘဒန္တေ၊ သာ ပူဇိတာ ရာဇကုလေ သုဘဒ္ဒါ။
တံ အဒ္ဒသာ သာ စ မမံ အသံသိ၊ ဒန္တေဟိ အတ္ထောတိ စ မံ အဝေစာ"တိ။

တတ္ထ **ပူဇိတာ**တိ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ ဌပေတွတ ပူဇိတာ။ **အဒ္ဒသာ** တိ သာ ကိရ တံ သုပိနန္တေ အဒ္ဒသ။ **အသံ သီ**တိ သာ စ မမ သက္ကာရံ ကာရေတွတ "ဟိမဝန္တပဒေသေ ဧဝရူပေ နာမ နာဂေ အသုကသ္မိံ နာမ ဌာနေ ဝသတီ"တိ မမံ အာစိက္ခိ။ **ဒန္တေဟီ** တိ တဿ နာဂဿ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိသမုဇ္ဇလာ ဒန္တာ, တေဟိ မမ အတ္ထော, ပိဠန္ဓနံ ကာ ရေတုကာမာမ္ဟိ, တေ မေ အာဟရာတိ မံ အဝေစာတိ။

တံ သုတွတ "ကူဒံ စူဠသုဘဒ္ဒာယ ကမ္မ"န္တိ ဥတွတ မဟာသတ္တော ဝေဒနံ အဓိဝာသေတွတ "တဿာ မမ ဒန္ တေဟိ အတ္ထော နတ္ထိ, မံ မာရေတုကာမတာယ ပန ပဟိဏီ"တိ ဒီပေန္တော ကထာဒွယမာဟ –

၁၂၆. "ဗဟူ ဟိမေ ဒန္တယုဂ ဥဠာရာ၊ ယေ မေ ပိတူနဉ္စ ပိတာမဟာနံ။
ဇာနာတိ သာ ကောဓနာ ရာဇပုတ္တီ၊ ဝဓတ္ထိကာ ဝေရမကာသိ ဗာလာ။

၁၂၇. "ဥဋ္ဌေဟိ တွံ လုဒ္ဒ ခရံ ဂဟေတွတ၊ ဒန္တေ ကူမေ ဆိန္ဒ ပုရာ မရာမိ။
ဝဇ္ဇာသိ တံ ကောဓနံ ရာဇပုတ္တိံ၊ နာဂေ ဟတော ဟန္ဒ ကူမဿ ဒန္တာ"တိ။

တတ္ထ **ဣမေ**တိ တဿ ကိရ ပိတု ပိတာမဟာနံ ဒန္တာ မာ ဝိနဿန္တူတိ ဂုဟာယံ သန္နိစိတာ, တေ သန္ဓာယ ဧဝမာဟ။ **ဇာနာတီ**တိ ဗဟူနံ တရုဏာနံ ဣဓ သန္နိစိတေ ဒန္တေ ဇာနာတိ။ **ဝဓတ္ထိကာ** တိ ကေဝလံ ပန သာ မံ မာရေတုကာမာ အပ္ပမတ္တကံ အေသံ ဟဒယေ ဌပေတွာ အတ္တနော ဝေရံ အကာသိ, ဧဝရူပေန ဖရုသကမ္မေန မတ္ထကံ ပါပေသိ။ **ခရန္** တိ ကကစံ။ **ပုရာ မရာမီ**တိ ယာဝ န မရာမိ။ **ဝဇ္ဇေသီ** တိ ဝဒေယျာသိ။ **ဟန္ဒ ဣမဿ ဒန္တာ** တိ ဟတော သော မယာ နာဂေ, မနောရထော တေ မတ္ထကပ္ပတ္တော, ဂဏှ, ဣမေ တဿ ဒန္တာတိ။

သော တဿ ဝစနံ သုတွာ နိသီဒနဋ္ဌာနာ ဝုဋ္ဌာယ ကကစံ အာဒာယ “ဒန္တေ ဆိန္ဒိဿာမီ”တိ တဿ သန္တိကံ ဥပဂတော။ သော ပန ဥဗ္ဗေဓတော အဋ္ဌာသီတိဟတ္ထော ရဇတပဗ္ဗတော ဝိယ ဌိတော, တေနဿ သော ဒန္တဋ္ဌာနံ န ပါပုဏိ။ အထ မဟာသတ္တော ကာယံ ဥပနာမေန္တော ဟေဋ္ဌာသီသကော နိပဇ္ဇိ။ တဒါ နေသာဒေါ မဟာသတ္တဿ ရဇတဒါမသဒိသံ သောဏ္ဍံ မဒ္ဒန္တော အဘိရုဟိတွာ ကေလာသကူဋေ ဝိယ ကုမ္ဘေ ဌတွာ မုခကောဋိမံသံ ဇဏ္ဏုကေန ပဟရိတွာ အန္တော ပက္ခိပိတွာ ကုမ္ဘတော ဩရုယှ ကကစံ အန္တောမုခေ ပဝေသေသိ, ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ဒဠှံ အပရာပရံ ကဍ္ဎိ။ မဟာသတ္တဿ ဗလဝဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိ, မုခံ လောဟိတေန ပူရိ။ နေသာဒေါ ဣတော စိတော စ သဉ္စာရေန္တော ကကစေန ဆိန္ဒိတုံ နာသက္ခိ။ အထ နံ မဟာသတ္တော မုခတော လောဟိတံ ဆဍ္ဍေတွာ ဝေဒနံ အဓိဝာသေတွာ “ကိံ သမ္မ ဆိန္ဒိတုံ န သက္ကောသီ”တိ ပုစ္ဆိ။ “အာမ, သာမီ”တိ။ မဟာသတ္တော သတိံ ပစ္စုပဋ္ဌပေတွာ “တေန ဟိ သမ္မ မမ သောဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတွာ ကကစကောဋိံ ဂဏှာပေဟိ, မမ သယံ သောဏ္ဍံ ဥက္ခိပိတုံ ဗလံ နတ္ထီ”တိ အာဟ။ နေသာဒေါ တထာ အကာသိ။

မဟာသတ္တော သောဏ္ဍာယ ကကစံ ဂဟေတွာ အပရာပရံ စာရေသိ, ဒန္တာ ကဠီရာ ဝိယ ဆိဇ္ဇိံသု။ အထ နံ တေ အာဟရာပေတွာ ဂဏှိတွာ “သမ္မ လုဒ္ဒပုတ္တ အဟံ ဣမေ ဒန္တေ တုယှံ ဒဒမာနော နေဝ ‘မယှံ အပ္ပိယာ’တိ ဒမ္မိ, န သက္ကတ္တမာရတ္တဗ္ရဟ္မတ္တာနိ ပတ္ထေန္တော, ဣမေဟိ ပန မေ ဒန္တေဟိ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေန သဗ္ဗညုတညာဏဒန္တာဝ ပိယတရာ, သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပဋိဝေဓာယ မေ ဣဒံ ပုညံ ပစ္စယော ဟောတူ”တိ ဒန္တေ ဒတွာ “သမ္မ ဣဒံ ဌာနံ ကိတ္တကေန ကာလေန အာဂတောသီ”တိ ပုစ္ဆိတွာ “သတ္တမာသသတ္တဒိဝသာဓိကေဟိ သတ္တဟိ သံဝစ္ဆရေဟီ”တိ ဝုတ္တေ – “ဂစ္ဆ ဣမေသံ ဒန္တာနံ အာနုဘာဝေန သတ္တဒိဝသဗ္ဘန္တရေယေဝ ဗာရာဏသိံ ပါပုဏိဿသီ”တိ ဝတွာ တဿ ပရိတ္တံ ကတွာ တံ ဥယျောဇေသိ ။ ဥယျောဇေတွာ စ ပန အနာဂတေသုယေဝ တေသု နာဂေသု သုဘဒ္ဒာယ စ အနာဂတာယ ကာလမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၂၈. “ဥဋ္ဌာယ သော လုဒ္ဒော ခရံ ဂဟေတွာ၊ ဆေတွာန ဒန္တာနိ ဂဇုတ္တမဿ။
ဝဂ္ဂူ သုဘေ အပ္ပဋိမေ ပထဗျာ၊ အာဒါယ ပက္ကာမိ တတော ဟိ ခိပ္ပ”န္တိ။

တတ္ထ **ဝဂ္ဂူ** တိ ဝိလာသဝန္တေ။ **သုဘေ**တိ သုန္ဒရေ။ **အပ္ပဋိမေ**တိ ဣမိဿံ ပထဝိယံ အညေဟိ ဒန္တေဟိ အသဒိသေတိ။

တသ္မိံ ပက္ကန္တေ တေ နာဂါ ပစ္စာမိတ္တံ အဒိသွာ အာဂမိံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၂၉. “ဘယဋ္ဋိတာ နာဂဝဓေန အဋ္ဋာ၊ ယေ တေ နာဂါ အဋ္ဌ ဒိသာ ဝိဓာဝုံ။
အဒိသွာန ပေါသံ ဂဇပစ္စမိတ္တံ၊ ပစ္စာဂမုံ ယေန သော နာဂရာဇာ”တိ။

တတ္ထ **ဘယဋ္ဋိတာ** တိ မရဏဘယေန ဥပဒ္ဒုတာ။ **အဋ္ဋာ** တိ ဒုက္ခိတာ။ **ဂဇပစ္စမိတ္တ**န္တိ ဂဇဿ ပစ္စာမိတ္တံ။ **ယေန သော**တိ ယတ္ထ ဝိသာလမာလကေ သော နာဂရာဇာ ကာလံ ကတွာ ကေလာသပဗ္ဗတော ဝိယ ပတိတော, တံ ဌာနံ ပစ္စာဂမုန္တိ အတ္ထော။

တေဟိ ပန သဒ္ဓိံ မဟာသုဘဒ္ဒာပိ အာဂတာ။ တေ သဗ္ဗေပိ အဋ္ဌသဟဿနာဂါ တတ္ထ ရောဒိတွာ ကန္ဒိတွာ မဟာသတ္တဿ ကုလုပကာနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ သန္တိကံ ဂန္တွာ, “ဘန္တေ, တုမှာကံ ပစ္စယဒါယကော ဝိသပီတေန သလ္လေန ဝိဒ္ဓော ကာလကတော, သီဝထိကဒဿနမဿ အာဂစ္ဆထာ”တိ ဝဒိံသု။ ပဉ္စသတာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါပိ အာကာသေနာဂန္တွာ ဝိသာလမာလကေ ဩတရိံသု။ တသ္မိံ ခဏေ ဒွေ တရုဏနာဂါ နာဂရညော သရီရံ ဒန္တေဟိ ဥက္ခိပိတွာ

ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ ဝန္ဒာပေတွာ စိတကံ အာရောပေတွာ ဈာပယိံသု။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓာ သဗ္ဗရတ္တိံ အာဠာဟနေ ဓမ္မသဇ္ဈာယမကံသု။ အဋ္ဌသပဟဿနာဂါ အာဠာဟနံ နိဗ္ဗာပေတွာ ဝန္ဒိတွာ နှာတွာ မဟာသုဘဒ္ဒံ ပုရတော ကတွာ အတ္တနော ဝသနဋ္ဌာနံ အဂမံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၃၀.''တေ တတ္ထ ကန္ဒိတွာ ရောဒိတွာန နာဂါ၊ သီသေ သကေ ပံသုကံ ဩကိရိတွာ။
အဂမံသု တေ သဗ္ဗေ သကံ နိကေတံ၊ ပုရက္ခတွာ မဟေသိံ သဗ္ဗဘဒ္ဒ''န္တိ။

တတ္ထ **ပံသုက**န္တိ အာဠာဟနပံသုကံ။

သောနုတ္တရောပိ အပ္ပတ္တေယေဝ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒန္တေ အာဒာယ ဗာရာဏသိံ သမ္ပာပုဏိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၃၁.''အာဒာယ ဒန္တာနိ ဂဇုတ္တမဿ၊ ဝဂ္ဂူ သုဘေ အပ္ပဋိမေ ပထဗျာ။
သုဝဏ္ဏရာဇီဟိ သမန္တမောဒရေ၊ သော လုဒ္ဒကော ကာသိပုရံ ဥပာဂမိ။
ဥပနေသိ သော ရာဇကညာယ ဒန္တေ၊ နာဂေ ဟတော ဟန္ဒ ဣမဿ ဒန္တာ''တိ။

တတ္ထ **သုဝဏ္ဏရာဇီဟီ**တိ သုဝဏ္ဏရာဇိရံသီဟိ။ **သမန္တမောဒရေ** တိ သမန္တတော ဩဘာသန္တေ သကလဝနသဏ္ဍံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏံ ဝိယ ကရောန္တေ။ **ဥပနေသီ**တိ အဟံ ဆဒ္ဒန္တရညော ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိဝိဿဇ္ဇနေ ယမကဒန္တေ အာဒာယ အာဂစ္ဆာမိ, နဂရံ အလင်္ကာရာပေထာတိ ဒေဝိယာ သာသနံ ပေသေတွာ တာယ ရညော အာရောစာပေတွာ ဒေဝနဂရံ ဝိယ နဂရေ အလင်္ကာရာပိတေ သောနုတ္တရောပိ နဂရံ ပဝိသိတွာ ပာသာဒံ အာရုဟိတွာ ဒန္တေ ဥပနေသိ, ဥပနေတွာ စ ပန, ''အယျေ, ယဿ ကိရ တုမှေ ဟ အပ္ပမတ္တကံ ဒောသံ ဟဒယေ ကရိတ္ထ, သော နာဂေ မယာ ဟတော မတော, 'မတဘာဝံ မေ အာရောစေယျာသီ'တိ အာဟ, တဿ မတဘာဝံ တုမှေ ဇာနာထ, ဂဏှထ, ဣမေ တဿ ဒန္တာ''တိ ဒန္တေ အဒါသိ။

သာ မဟာသတ္တဿ ဆဗ္ဗဏ္ဏရံသိဝိစိတ္တဒန္တေ မဏိတာလဝဏ္ဋေန ဂဟေတွာ ဦရူသု ဌပေတွာ ပုရိမဘဝေ အတ္တနော ပိယသာမိကဿ ဒန္တေ ဩလောကေန္တီ ''ဧဝရူပံ သောဘဂ္ဂပ္ပတ္တံ တရဏံ ဝိသပီတေန သလ္လေန ဇီဝိတက္ခယံ ပာပေတွာ ဣမေ ဒန္တေ ဆိန္ဒိတွာ သောနုတ္တရော အာဂတော''တိ မဟာသတ္တံ အနုဿရန္တီ သောကံ ဥပ္ပာဒေတွာ အဓိဝါသေတုံ နာသက္ခိ။ အထဿာ တတ္ထေဝ ဟဒယံ ဖလိ, တံ ဒိဝသမေဝ ကာလမကာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၃၂.''ဒိသွာန ဒန္တာနိ ဂဇုတ္တမဿ၊ ဘတ္တုပ္ပိယဿ ပုရိမာယ ဇာတိယာ။
တတ္ထေဝ တဿာ ဟဒယံ အဖာလိ၊ တေနေဝ သာ ကာလမကာသိ ဗာလာ''တိ။

၁၃၃.''သမ္ဗောဓိပတ္တော သ မဟာနုဘာဝေါ၊ သိတံ အကာသီ ပရိသာယ မဇ္ဈေ။
ပုစ္ဆိံသု ဘိက္ခူ သုဝိမုတ္တစိတ္တာ၊ နာကာရဏေ ပါတုကရောန္တိ ဗုဒ္ဓါ။

၁၃၄.''ယမဒ္ဒသာထ ဒဟရိံ ကုမာရိံ၊ ကာသာယဝတ္ထံ အနဂါရိယံ စရန္တိံ။
သာ ခေါ တဒါ ရာဇကညာ အဟောသိ၊ အဟံ တဒါ နာဂရာဇာ အဟောသိံ။

၁၃၅.''အာဒာယ ဒန္တာနိ ဂဇုတ္တမဿ၊ ဝဂ္ဂူ သုဘေ အပ္ပဋိမေ ပထဗျာ။
ယော လုဒ္ဒကော ကာသိပုရံ ဥပာဂမိ၊ သော ခေါ တဒါ ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ။

၁၃၆.''အနာဝသူရံ စိရရတ္တသံသိတံ၊ ဥစ္စာဝစံ စရိတမိဒံ ပုရာဏံ။
ဝီတဒ္ဒရော ဝီတသောကော ဝိသလ္လော၊ သယံ အဘိညာယ အဘာသိ ဗုဒ္ဓေါ။

၁၃၇.''အဟံ တေ တေန ကာလေန၊ အဟောသိံ တတ္ထ ဘိက္ခဝေါ။
နာဂရာဇာ တဒါ ဟောမိ၊ ဧဝံ ဓာရေထ ဇာတက''န္တိ။ –

ကြမာ ကထာ ဒသဗလဿ ဂုဏော ဝဏ္ဏေန္တေဟိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကတ္ထေရေဟိ ဌပိတာ။

တတ္ထ **သိတံ အကာသီ**တိ သော သမ္ဗောဓိပ္ပတ္တော သတ္ထာ မဟာနုဘာဝေ အလင်္ကတဓမ္မသဘာယံ အလင်္ကတဓမ္မာသနေ ပရိသမဇ္ဈေ နိသိန္နော ကေဒိဝသံ သိတံ အကာသိ။ **နာကာရဏေ**တိ ''ဘန္တေ, ဗုဒ္ဓါ နာမ အကာရဏေ သိတံ န ကရောန္တိ, တုမှေဟိ စ သိတံ ကတံ, ကေန နု ခေါ ကာရဏေန သိတံ ကတ''န္တိ မဟာခီဏာသဝ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိံသု။ **ယမဒ္ဒသာထာ** တိ ဧဝံ ပုဋ္ဌော, အာဝုသော, သတ္ထာ အတ္တနော သိတကာရဏံ အာစိက္ခန္တော ကေ ဒဟရဘိက္ခူနံ ဒဿေတ္ဝာ ဧဝမာဟ – ''ဘိက္ခဝေ, ယံ ကေ ဒဟရံ ယောဗ္ဗနပ္ပတ္တံ ကုမာရိံ ကာသာယဝတ္ထံ အနကရိယံ ဥပေတံ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ကြမသ္မိံ သာသနေ စရန္တိံ အဒ္ဒသာထ ပဿထ, သာ တဒါ 'ဝိသပီတေန သလ္လေန နာဂရာဇံ ဝိဇ္ဈိတ္ဝာ ဝဓေဟီ'''တိ သောနုတ္တရဿ ပေသေတာ ရာဇကညာ အဟောသိ။ တေန ဂန္တွာ ဇီဝိတက္ခယံ ဟပိတော အဟံ တဒါ သော နာဂရာဇာ အဟောသိန္တိ အတ္ထော။ **ဒေဝဒတ္တော** တိ, ဘိက္ခဝေ, ကြအနိ ဒေဝဒတ္တော တဒါ သော လုဒ္ဒကော အဟောသိ။

အနာဝသူရန္တိ န အဝသူရံ, အနတ္ထင်္ဂတသူရိယန္တိ အတ္ထော။ **စိရရတ္တသံသိတ** န္တိ ကြတော စိရရတ္တေ အနေကဝဿကောဋိမတ္တကေ သံသိတံ သံသရိတံ အနုစိဏ္ဏံ။ ကြဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – အာဝုသော, ကြတော အနေကဝဿကောဋိမတ္တကေ သံသရိတမ္ပိ ပုဗ္ဗဏှေဟ ကတံ တံ ဒိဝသမေဝ သာယန္ဟေ သရန္တော ဝိယ အတ္တနော စရိတဝသေန ဥစ္စတ္တာ တာယ ရာဇဓီတာယ စ သောနုတ္တရဿ စ စရိတဝသေန နီစတ္တာ ဥစ္စာနီစံ စရိတံ ကြဒံ ပုရာဏံ ရာကဒီနံ ဒရာနံ ဝိဂတတာယ ဝီတဒ္ဒရော, ဉာတိဓနသောကာဒီနံ အဘာဝေန ဝီတသောကော, ရာဂသလ္လာဒီနံ ဝိဂတတ္တာ ဝိသလ္လော အတ္တနာဝ ဇာနိတ္ဝာ ဗုဒ္ဓေါ အဘာသီတိ။ **အဟံ တေ**တိ တ္တေ **တေ**တိ နိပာတမတ္တံ, ဘိက္ခဝေ, အဟံ တေန ကာလေန တတ္ထ ဆဒ္ဒန္တဒဟေ အဟောသိန္တိ အတ္ထော။ **နာဂရာဇာ**တိ ဟောန္တော စ ပန န အညော ကောစိ တဒါ ဟောမိ, အထ ခေါ နာဂရာဇာ ဟောမီတိ အတ္ထော။ **ဧဝံ ဓာရေထာ**တိ တုမှေ ဟ တံ ဇာတကံ ဧဝံ ဓာရေထ ဥဂ္ဂဏှာထ ပရိယာပုဏာထာတိ။

ကြမဥ္စ ပန ဓမ္မဒေသနံ သုတ္ဝာ ဗဟူ သောတာပန္နာဒယော အဟေသုံ။ သာ ပန ဘိက္ခုနီ ပစ္ဆာ ဝိပဿိတ္ဝာ အရဟတ္တံ ပတ္တာတိ။

ဆဒ္ဒန္တဇာတကဝဏ္ဏနာ စတုတ္ထာ။

[၅၁၅] ၅. သမ္ဘဝဇာတကဝဏ္ဏနာ

ရဇ္ဇဉ္စ ပဋိပန္နာသ္မာ တိ ကြဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ပညာပာရမိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ပစ္စုပ္ပန္နဝတ္ထု **မဟာဥမင်္ဂဇာတကေ** (ဇာ. ၂.၂၂.၅၉၀ အာဒယော) အာဝိ ဘဝိဿတိ။

အတီတေ ပန ကုရုရဋ္ဌေ ကြန္ဒပတ္ထနဂရေ ဓနဉ္စယကောရဗျော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ တဿ သုစိရတော နာမ ဗြာဟ္မဏော ပုရောဟိတော အတ္ထဓမ္မာနုသာသကော အဟောသိ။ ရာဇာ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကရောန္တော ဓမ္မေန ရဇ္ဇမနုသာသိ။ သော ကေဒိဝသံ ဓမ္မယာဂံ နာမ ပဉှံ အဘိသင်္ခရိတ္ဝာ သုစိရတံ နာမ ဗြာဟ္မဏံ ပုရောဟိတံ အာသနေ နိသီဒာပေတ္ဝာ သက္ကာရံ ကတ္ဝာ ပဉှံ ပုစ္ဆန္တော စတဿော ဂါထာယော အဘာသိ –

၁၃၈. ''ရဇ္ဇဉ္စ ပဋိပန္နာသ္မ၊ အာဓိပစ္စံ သုစီရတ။
မဟတ္တံ ပတ္တုမိစ္ဆာမိ၊ ဝိဇေတုံ ပထဝိံ ကြမံ။

၁၃၉. ''ဓမ္မေန နော အဓမ္မေန၊ အဓမ္မော မေ န ရုစ္စတိ။
ကိစ္စောဝ ဓမ္မော စရိတော၊ ရညော ဟောတိ သုစီရတ။

၁၄၀. ''ကြဓ စေဝါနိန္ဒိတာ ယေန၊ ပေစ္စ ယေန အနိန္ဒိတာ။
ယသံ ဒေဝမနုဿေသု၊ ယေန ပပ္ပောမု ဗြာဟ္မဏ။

၁၄၁. ''ယောဟံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ ကတ္တုမိစ္ဆာမိ ဗြာဟ္မဏ။

တံ တ္ဝံ အတ္ထဥ္စ ဓမ္မဥ္စ၊ ဗြာဟ္မဏကၡာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။

တတ္ထ **ရဇ္ဇ** န္တိ အာစရိယ, မယံ ဣမသ္မိံ သတ္တယောဇနိကေ ကုရုရဋ္ဌေ ဣန္ဒပတ္တနဂရေ ရဇ္ဇဥ္စ, တိယောဇနသတိကေ ကုရုရဋ္ဌေ ဣဿရဘာဝသင်္ခာတံ အာဓိပစ္စဥ္စ။ **ပဋိပန္နာသ္မာ** တိ အဓိဂတာ ဘဝတမ။ **မဟတ္တ** န္တိ ဣဒါနိ မဟန္တ ဘာဝံ။ **ပတ္တုမိစ္ဆာမိ ဝိဇေတု** န္တိ ဣမံ ပထဝိံ ဓမ္မေန အဘိဘဝိတုံ အဇ္ဈောတ္ထရိတုံ ဣစ္ဆာမိ။ **ကိစ္စေဝတ** တိ အဝသေသဇနေဟိ ရညော စရိတော ဓမ္မော ကိစ္စော ကရဏီယတရော။ ရာဇာနုဝတ္တကော ဟိ လောကော, သော တသ္မိံ ဓမ္မိကေ သဗ္ဗောပိ ဓမ္မိကော ဟောတိ။ တသ္မာ သော ဓမ္မော နာမ ရညောဝ ကိစ္စောတိ။

ဣဓ စေဝ နိန္ဒိတာ တိ ယေန မယံ ဣဓလောကေ ပရလောကေ စ အနိန္ဒိတာ။ **ယေန ပပ္ပောမု** တိ ယေန မယံ နိရယာဒီသု အနိဗ္ဗတ္တိတ္ဝာ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ ယသံ ဣဿရိယံ သောဘဂ္ဂံ ဟပုဏေယ္ယာမ, တံ နော ကာရဏံ က ထေဟီတိ ။ **ယောဟန္တိ**, ဗြာဟ္မဏ, ယော အဟံ ဖလဝိပါကသင်္ခာတံ အတ္ထဥ္စ တဿ အတ္ထဿ ဟေတုဘူတံ ဓ မ္မဥ္စ ကတ္တုံ သမာဒါယ ဝတ္တိတုံ ဥပ္ပာဒေတုဥ္စ ဣစ္ဆာမိ။ **တံ တ္ဝဝ** န္တိ တဿ မယ္ဟံ တ္ဝံ သုခေနေဝ နိဗ္ဗာနကမိ မဂ္ဂံ အာရုယ္ဟ အပဋိသန္ဓိကဘာဝံ ပတ္တေဿဿ တံ အတ္ထဥ္စ ဓမ္မဥ္စ ပုစ္ဆိတော အက္ခာဟိ, ဟာကင် ကတ္ဝာ က ထေဟီတိ ဗြာဟ္မဏံ ဓမ္မယာဂပဥ္ဟံ ပုစ္ဆိ။

အယံ ပန ပဥ္ဟော ဂမ္ဘီရော ဗုဒ္ဓဝိသယော, သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓမေဝ တံ ပုစ္ဆိတုံ ယုတ္တံ, တသ္မိံ အသတိ သဗ္ဗညုတညာဏပ ရိယေသကံ ဗောဓိသတ္တန္တိ။ သုစိရတော ပန အတ္တနော အဗောဓိသတ္တတာယ ပဥ္ဟံ ကထေတုံ နာသက္ခိ, အသက္ကောန္တော စ ပဏ္ဍိတမာနံ အကတ္ဝာ အတ္တနော အသမတ္ထဘာဝံ ကထေန္တော ကထမာဟ –

၁၄၂. “နာညတ္ရ ဝိဓုရာ ရာဇ၊ တေဒက္ခာတုမရဟတိ။
ယံ တ္ဝံ အတ္ထဥ္စ ဓမ္မဥ္စ၊ ကတ္တုမိစ္ဆသိ ခတ္တိယာ”တိ။

တဿတ္ထော – အဝိသယော သေ, မဟာရာဇ, ပဥ္ဟော မာဒိသာနံ။ အဟဥ္ဟိ နေဝဿ အာဒိံ, န ပရိယောသာနံ ပ ဿာမိ, အန္ဓကာရံ ပဝိဋ္ဌော ဝိယ ဟောမိ။ ဗာရာဏသိရညော ပန ပုရောဟိတော ဝိဓုရော နာမ ဗြာဟ္မဏော အတ္ထိ, သော တေ အာစိက္ခေယ္ယ, တံ ဌပေတွာ ယံ တ္ဝံ အတ္ထဥ္စ ဓမ္မဥ္စ ကတ္တုမိစ္ဆသိ, တေ အက္ခာတုံ န အညော အရ ဟတီတိ။

ရာဇာ တဿ ဝစနံ သုတ္ဝာ “တေန ဟိ, ဗြာဟ္မဏ, ခိပ္ပံ တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာဟီ”တိ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတ္ဝာ တံ ပေသေတုကာမော ဟုတ္ဝာ ကထမာဟ –

၁၄၃. “ဧဟိ ခော ပဟိတော ဂစ္ဆ၊ ဝိဓုရဿ ဥပန္တိကံ။
နိက္ခဥ္စိမံ သုဝဏ္ဏဿ၊ ဟရံ ဂစ္ဆ သုဝီရတ။
အဘိဟာရံ ဣမံ ဒဇ္ဇာ၊ အတ္ထဓမ္မာနုသိဋ္ဌိယာ”တိ။

တတ္ထ **ဥပန္တိက** န္တိ သန္တိကံ။ **နိက္ခ** န္တိ ပဉ္စသုဝဏ္ဏော ဧကော နိက္ခော။ အယံ ပန ရတ္တသုဝဏ္ဏဿ နိက္ခ သဟဿံ ဒတ္ဝာ ဧဝမာဟ။ **ဣမံ ဒဇ္ဇာ** တိ တေန ဣမသ္မိံ ဓမ္မယာဂပဥ္ဟေ ကထိတေ တဿ အတ္ထဓမ္မာနုသိဋ္ဌိယာ အဘိဟာရပူဇံ ကရောန္တော ဣမံ နိက္ခသဟဿံ ဒဒေယ္ယာသီတိ။

ဧဝဥ္စ ပန ဝတ္ဝာ ပဥ္ဟဝိဿဇ္ဇနဿ လိခနတ္ထာယ သတသဟဿဂ္ဃနကံ သုဝဏ္ဏပဋ္ဋဥ္စ ဂမနတ္ထာယ ယာနံ, ပရိဝါရတ္ထာယ ဗလကာယံ, တဥ္စ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတ္ဝာ တင်္ခဏညေဝ ဥယ္ယောဇေသိ။ သော ပန ဣန္ဒပတ္တနဂ ရာ နိက္ခမိတ္ဝာ ဥဇုကမေဝ ဗာရာဏသိံ အဂန္တွာ ယတ္ထ ယတ္ထ ပဏ္ဍိတာ ဝသန္တိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ဌာနာနိ ဥပသင် ကမိတ္ဝာ သကလဇမ္ဗုဒီပေ ပဥ္ဟဿ ဝိဿဇ္ဇေတာရံ အလဘိတ္ဝာ အနုပုဗ္ဗေန ဗာရာဏသိံ ပတ္ဝာ ဧကသ္မိံ ဌာနေ နိ ဝာသံ ဂဟေတ္ဝာ ကတိပယေဟိ ဇနေဟိ သဒ္ဓိံ ပါတရာသဘုဥ္ဇနဝေလာယ ဝိဓုရဿ နိဝေသနံ ဂန္တ္ဝာ အာဂတဘာဝံ အာရောစာပေတ္ဝာ တေန ပက္ကောသာပိတော တံ သကေ ဃရေ ဘုဥ္ဇမာနံ အဒ္ဒသ။ တမတ္ထံ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ သတ္တမံ ကထမာဟ –

၁၄၄. ''သုတမိပ္ပာက ဘာရဒွာဇာဓော၊ ဝိဓုရဿ ဥပန္တိကံ။
တမဒ္ဒသ မဟာဗ္ရဟ္မာ၊ အသမာနံ သကေ ဃရေ''တိ။

တတ္ထ **သုတမိပ္ပာက** တိ သော ဘာရဒွာဇဂေကေတ္တော သုစိရတော အမိပ္ပာက, ဂတောတိ အတ္ထော။ **မဟာဗ္ရဟ္မာ**တိ မဟာဗ္ရာဟ္မဏော။ **အသမာန**န္တိ ဘုဥ္ဇမာနံ။

သော ပန တဿ ဗာလသဟာယကော ကောစရိယကုလေ ဥဂ္ဂဟိတသိပ္ပော, တသ္မာ တေန သဒ္ဓိံ ဧကတော ဘုဥ္ဇိတုံ ဘတ္တကိစ္စပရိယောသာနေ သုခနိသိန္နော ''သမ္မ ကိမတ္ထံ အာဂတောသီ''တိ ပုဋ္ဌော အာဂမနကာရဏံ အာစိက္ခန္တော အဋ္ဌမံ ကထမာဟ –

၁၄၅. ''ရညောဟံ ပဟိတော ဒူတော၊ ကောရဗျဿ ယသဿိနော။
'အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆေသိ'၊ ဣစ္စဗ္ရဝိ ယုဓိဋ္ဌိလော။
တံ တွံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ ဝိဓုရက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော''တိ။

တတ္ထ **ရညောဟ**န္တိ အဟံ ရညော ကောရဗျဿ ယသဿိနော ဒူတော။ **ပဟိတော**တိ တေန ပေသိတော ဣဓာဂမိံ။ **ပုစ္ဆေသီ** တိ သော ယုဓိဋ္ဌိလဂေကေတ္တော ဓနဥ္စယရာဇာ မံ ဓမ္မယာဂပဉှံ နာမ ပုစ္ဆိ, အဟံ ကထေတုံ အသက္ကောန္တော ''တွံ သက္ခိဿသီ''တိ ဥတ္တရ တဿ အာရောစေသိံ, သော စ ပဏ္ဏာကာရံ ဒတွာ ပဉှာပုစ္ဆနတ္ထာယ မံ တဝ သန္တိကံ ပေသေန္တော ''ဝိဓုရဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဣမဿ ပဉှဿ အတ္ထဉ္စ ဟဋ္ဌိဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆေယျာသီ''တိ အဗ္ရဝိ။ ''တံ တွံ ဣဒာနိ မယာ ပုစ္ဆိတော အက္ခာဟီ''တိ။

တအ ပန သော ဗ္ရာဟ္မဏော ''မဟာဇနဿ စိတ္တံ ဂဏှိဿာမီ''တိ ဂင်္ဂံ ပိဒဟန္တော ဝိယ ဝိနိစ္ဆယံ ဝိစာရေတိ။ တဿ ပဉှာဝိဿဇ္ဇနေ ဩကာသော နတ္ထိ။ သော တမတ္ထံ အာစိက္ခန္တော နဝမံ ကထမာဟ –

၁၄၆. ''ဂင်္ဂံ မေ ပိဒဟိဿန္တိ၊ န တံ သက္ကောမိ ဗ္ရာဟ္မဏ။
အပိဓေတုံ မဟာသိန္ဓုံ၊ တံ ကထံ သော ဘဝိဿတိ။
န တေ သက္ကောမိ အက္ခာတုံ၊ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆိတော''တိ။

တဿတ္ထော – ဗ္ရာဟ္မဏ, မယှံ ''မဟာဇနဿ နာနာစိတ္တဂတိသင်္ခါတံ ဂင်္ဂံ ပိဒဟိဿ''န္တိ ဗ္ဗာဟ ရော ဥပ္ပန္နော, တမဟံ မဟာသိန္ဓုံ အပိဓေတုံ န သက္ကောမိ, တသ္မာ ကထံ သော ဩကာသော ဘဝိဿတိ, ယသ္မာ တေ အဟံ ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေယျံ။ ဣတိ စိတ္တေကဂ္ဂတဥ္စေဝ ဩကာသဉ္စ အလဘန္တော န တေ သက္ကောမိ အက္ခာတုံ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆိတောတိ။

ဝေဥ္စ ပန ဝတွာ ''ပုတ္တော မေ ပဏ္ဍိတော မယာ ဉာဏဝန္တတရော, သော တေ ဗျာကရိဿတိ, တဿ သန္တိကံ ဂစ္ဆာဟီ''တိ ဝတွာ ဒသမံ ကထမာဟ –

၁၄၇. ''ဘဒ္ရကာရော စ မေ ပုတ္တော၊ ဩရသော မမ အတြဇော။
တံ တွံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ ဂန္တွာ ပုစ္ဆဿု ဗ္ရာဟ္မဏာ''တိ။

တတ္ထ **ဩရသော**တိ ဥရေ သံဝဍ္ဎော။ **အတြဇော** တိ အတ္တနာ ဇာတောတိ။

တံ သုတွာ သုစိရတော ဝိဓုရဿ ဃရာ နိက္ခမိတွာ ဘဒ္ရကာရဿ ဘုတ္တပာတရာသဿ အတ္တနော ပရိသမဇ္ဈေ နိသိန္နကာလေ နိဝေသနံ အဂမာသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဧကာဒသမံ ကထမာဟ –

၁၄၈. ''သုတမိပ္ပာက ဘာရဒွာဇာဓော၊ ဘဒ္ရကာရဿုပန္တိကံ။
တမဒ္ဒသ မဟာဗ္ရဟ္မာ၊ နိသိန္နံ သမှိ ဝေသ္မနီ''တိ။

တတ္ထ **ဝေသ္မနီ** တိ ဃရေ။

သော တတ္ထ ဂန္တွာ ဘဒ္ဒကာရမာဏဝေန ကတာသနာဘိဟာရသက္ကာရော နိသီဒိတွာ အာဂမနကာရဏံ ပုဋ္ဌော ဒုတိယံ ဂါထမာဟ –

၁၄၉. ''ရညောဟံ ပဟိတော ဒူတော၊ ကောရဗျဿ ယသဿိနော။
'အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆေသိ'၊ ဣစ္စဗ္ရဝိ ယုဓိဋ္ဌိလော။
တံ တွံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ ဘဒ္ဒကာရ ပဗြူဟိ မေ''တိ။

အထ နံ ဘဒ္ဒကာရော, ''တာတ, အဟံ ဣမေသု ဒိဝသေသု ပရဒါရိကကမ္မေ အဘိနိဝိဋ္ဌော, စိတ္တံ မေ ဗျာကုလံ, တေန တ္ယာဟံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ န သက္ခိဿာမိ, မယှံ ပန ကနိဋ္ဌော သဉ္စယကုမာရော နာမ မယာ အတိဝိယ ဉာဏဝန္တတရော, တံ ပုစ္ဆ, သော တေ ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေဿတီ''တိ တဿ သန္တိကံ ပေသေန္တော ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၅၀. ''မံသကာဇံ အဝဟာယ၊ ဂောဓံ အနုပတာမဟံ။
န တေ သက္ကောမိ အက္ခာတုံ၊ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆိတော။

၁၅၁. ''သဉ္စယော နာမ မေ ဘာတာ၊ ကနိဋ္ဌော မေ သုစီရတ။
တံ တွံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ ဂန္တွာ ပုစ္ဆဿု ဗြာဟ္မဏာ''တိ။

တတ္ထ **မံသကာဇ**န္တိ ယထာ နာမ ပုရိသော ထူလမိဂမံသံ ကာဇေနာဒါယ ဂစ္ဆန္တော အန္တရာမဂ္ဂေ ဂောဓံ ဟောတကံ ဒိသွာ မံသကာဇံ ဆဍ္ဍေတွာ တံ အနုဗန္ဓေယျ, ဧဝမေဝ အတ္တနော ဃရေ ဝသဝတ္တိနိံ ဘရိယံ ဆဍ္ဍေတွာ ပရဿ ရက္ခိတဂေါပိတံ ဣတ္ထိံ အနုဗန္ဓန္တော ဟောမီတိ ဒီပေန္တော ဧဝမာဟာတိ။

သော တသ္မိံ ခဏေ သဉ္စယဿ နိဝေသနံ ဂန္တွာ တေန ကတသက္ကာရော အာဂမနကာရဏံ ပုဋ္ဌော အာစိက္ခိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၅၂. ''သွတိဓိပ္ပာက ဘာရဒွာဇဿ၊ သဉ္စယဿ ဥပန္တိကံ။
တမဒ္ဒသ မဟာဗြဟ္မာ၊ နိသိန္နံ သမှိ ဝေသ္မနိ။

၁၅၃. ''ရညောဟံ ပဟိတော ဒူတော၊ ကောရဗျဿ ယသဿိနော။
'အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆေသိ'၊ ဣစ္စဗ္ရဝိ ယုဓိဋ္ဌိလော။
တံ တွံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သဉ္စယက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော''တိ။

သဉ္စယကုမာရော ပန တဒါ ပရဒါရကမ္မေ ဝသေတိ။ အထဿ သော ''အဟံ, တာတ, ပရဒါရံ သေဝါမိ, သေဝန္တော စ ပန ဂင်္ဂံ ဩတရိတွာ ပရတီရံ ဂစ္ဆာမိ, တံ မံ သာယဉ္စ ပါတော စ နဒိံ တရန္တံ မစ္စု ဂိလတိ နာမ, တေန စိတ္တံ မေ ဗျာကုလံ, န တ္ယာဟံ အာစိက္ခိတုံ သက္ခိဿာမိ, ကနိဋ္ဌော ပန မေ သမ္ဘဝကုမာရော နာမ အတ္ထိ ဇာတိယာ သတ္တဝဿိကော, မယာ သတဂုဏေန သဟဿဂုဏေန သတသဟဿဂုဏေနာဓိကဉာဏတရော, သော တေ အာစိက္ခိဿတိ, ဂစ္ဆ တံ ပုစ္ဆာဟီ''တိ အာဟ။ ဣမမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၅၄. ''သဒါ မံ ဂိလတေ မစ္စု၊ သာယံ ပါတော သုစီရတ။
န တေ သက္ကောမိ အက္ခာတုံ၊ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆိတော။

၁၅၅. ''သမ္ဘဝေါ နာမ မေ ဘာတာ၊ ကနိဋ္ဌော မေ သုစီရတ။
တံ တွံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ ဂန္တွာ ပုစ္ဆဿု ဗြာဟ္မဏာ''တိ။

တံ သုတွာ သုစိရတော ''အယံ ပဉှော ဣမသ္မိံ လောကေ အဗ္ဘုတော ဘဝိဿတိ, ဣမံ ပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ မညေ''တိ စိန္တေတွာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၅၆. ‘‘အဗ္ဘုတော ဝတ ဘော ဓမ္မော၊ နာယံ အသ္မာက ရုစ္စတိ။
တယော ဇနာ ပိတာပုတ္တာ၊ တေ သု ပညာယ နော ဝိဒူ။

၁၅၇. ‘‘န တံ သက္ကောထ အက္ခာတုံ၊ အတ္ထံ ဓမ္မူပသံဟိတံ။
ကထံ နု ဒဟရော ဇညာ၊ အတ္ထံ ဓမ္မူပသံဟိတံ’’တိ။

တတ္ထ **နာယန္တိ** အယံ ပဥှာဓမ္မော အဗ္ဘုတော, ဣမံ ကထေတုံ သမတ္ထေန နာမ န ဘဝိတဗ္ဗံ, တသ္မာ ယံ တွံ ‘‘ကုမာရော ကထေဿတီ’’တိ ဝဒတိ, နာယံ အသ္မာကံ ရုစ္စတိ။ **တေ သူ**တိ ဧတ္ထ **သု**-ကာရော နိပါတမတ္တံ။ **ပိတာ**တိ ဝိဓုရော ပဏ္ဍိတော, ပုတ္တာ ဘဒ္ရကာရော သဉ္စယော စာတိ တေပိ တယော ပိတာပုတ္တာ ပညာယ ဣမံ ဓမ္မံ နော ဝိဒူ, န ဝိဇာနန္တိ, အညော ကော ဇာနိဿတီတိ အတ္ထော။ **န တန္တိ** တုမှေဟ တယော ဇနာ ပုစ္ဆိတာ ဓေံ အက္ခာတုံ န သက္ကောထ, ဒဟရော သတ္တဝဿိကော ကုမာရော ပုစ္ဆိတော ကထံ နု ဇညာ, ကေန ကာရဏေန ဇာနိတုံ သက္ခိဿတီတိ အတ္ထော။

တံ သုတွာ သဉ္စယကုမာရော, ‘‘တာတ, သမ္ဘဝကုမာရံ ‘ဒဟရော’တိ မာ ဥညာသိ, သစေပိ ပဥှာဝိဿဇ္ဇနေနာ တ္ထိကော, ဂစ္ဆ နံ ပုစ္ဆာ’’တိ အတ္ထဒီပနာဟိ ဥပမာဟိ ကုမာရဿ ဝဏ္ဏံ ပကာသေန္တော ဒွါဒသ ဂါထာ အဘာသိ –

၁၅၈. ‘‘မာ နံ ဒဟရောတိ ဥညာသိ၊ အပုစ္ဆိတွာန သမ္ဘဝံ။
ပုစ္ဆိတွာ သမ္ဘဝံ ဇညာ၊ အတ္ထံ ဓမ္မူပသံဟိတံ ဗြာဟ္မဏ။

၁၅၉. ‘‘ယထာပိ စန္ဒော ဝိမလော၊ ဂစ္ဆံ အာကာသဓာတုယာ။
သဗ္ဗေ တာရာဂဏေ လောကေ၊ အာဘာယ အတိရောစတိ။

၁၆၀. ‘‘ဧဝမ္ပိ ဒဟရူပေတော၊ ပညာယောဂေန သမ္ဘဝော။
မာ နံ ဒဟရောတိ ဥညာသိ၊ အပုစ္ဆိတွာန သမ္ဘဝံ။
ပုစ္ဆိတွာ သမ္ဘဝံ ဇညာ၊ အတ္ထံ ဓမ္မူပသံဟိတံ ဗြာဟ္မဏ။

၁၆၁. ‘‘ယထာပိ ရမ္မကော မာသော၊ ဂိမှာနံ ဟောတိ ဗြာဟ္မဏ။
အတေဝညေဟိ မာသေဟိ၊ ဒုမပုပ္ဖေဟိ သောဘတိ။

၁၆၂. ‘‘ဧဝမ္ပိ ဒဟရူပေတော၊ ပညာယောဂေန သမ္ဘဝော။
မာ နံ ဒဟရောတိ ဥညာသိ၊ အပုစ္ဆိတွာန သမ္ဘဝံ။
ပုစ္ဆိတွာ သမ္ဘဝံ ဇညာ၊ အတ္ထံ ဓမ္မူပသံဟိတံ ဗြာဟ္မဏ။

၁၆၃. ‘‘ယထာပိ ဟိမဝါ ဗြဟ္မေ၊ ပဗ္ဗတော ဂန္ဓမာဒနော။
နာနာရုက္ခေဟိ သဉ္ဆန္နော၊ မဟာဘူတဂဏာလယော။
ဩသဓေဟိ စ ဒိဗ္ဗေဟိ၊ ဒိသာ ဘာတိ ပဝာတိ စ။

၁၆၄. ‘‘ဧဝမ္ပိ ဒဟရူပေတော၊ ပညာယောဂေန သမ္ဘဝော။
မာ နံ ဒဟရောတိ ဥညာသိ၊ အပုစ္ဆိတွာန သမ္ဘဝံ။
ပုစ္ဆိတွာ သမ္ဘဝံ ဇညာ၊ အတ္ထံ ဓမ္မူပသံဟိတံ ဗြာဟ္မဏ။

၁၆၅. ‘‘ယထာပိ ပါဝကော ဗြဟ္မေ၊ အစ္စိမာလီ ယသဿိမာ။
ဇလမာနော ဝနေ ဂစ္ဆေ၊ အနလော ကဏှဝတ္တနီ။

၁၆၆. ‘‘ဃတာသနော ဓူမကေတု၊ ဥတ္တမာဟေဝနန္ဒဟော။
နိသီထေ ပဗ္ဗတဂ္ဂသ္မိံ၊ ပဟူတေဓော ဝိရောစတိ။

၁၆၇. ''ဧဝမ္ပိ ဒဟရူပေတော၊ ပညာယောဂေန သမ္ဘတော။
မာ နံ ဒဟရောတိ ဥညာသိ၊ အပုစ္ဆိတ္ဝာတန သမ္ဘဝံ။
ပုစ္ဆိတ္ဝာ သမ္ဘဝံ ဇညာ၊ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ဗြာဟ္မဏာ။

၁၆၈. ''ဇဝေန ဘဒ္ဒံ ဇာနန္တိ၊ ဗလိဗဒ္ဒဉ္စ တဟိယေ။
ဒောဟေန ဓေနုံ ဇာနန္တိ၊ ဘာသမာနဉ္စ ပဏ္ဍိတံ။

၁၆၉. ''ဧဝမ္ပိ ဒဟရူပေတော၊ ပညာယောဂေန သမ္ဘတော။
မာ နံ ဒဟရောတိ ဥညာသိ၊ အပုစ္ဆိတ္ဝာတန သမ္ဘဝံ။
ပုစ္ဆိတ္ဝာ သမ္ဘဝံ ဇညာ၊ အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ဗြာဟ္မဏာ''တိ။

တတ္ထ **ဇညာ**တိ ဇာနိဿသိ။ **စန္ဒော** တိ ပုဏ္ဏစန္ဒော။ **ဝိမလော**တိ အဗ္ဘာဒိမလဝိရဟိတော။ **ဧဝမ္ပိ ဒဟရူပေတော**တိ ဧဝံ သမ္ဘဝကုမာရော ဒဟရဘာဝေန ဥပေတောပိ ပညာယောဂေန သကလဇမ္ဗုဒီပတလေ အဝသေသေ ပဏ္ဍိတေ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဝိရောစတိ။ **ရမ္မကော** တိ စိတ္တမာသော။ **အတေဝညေဟီ**တိ အတိဝိယ အညေဟိ ကောဒသဟိ မာသေဟိ။ **ဧဝန္တိ** ဧဝံ သမ္ဘတောပိ ပညာယောဂေန သောဘတိ။ **ဟိမဝတ**တိ ဟိမဟာတသမယေ ဟိမယုတ္တောတိ ဟိမဝတ, ဂိမ္ဟကာလေ ဟိမံ ဝမတီတိ ဟိမဝတ။ သမ္ပတ္တံ ဇနံ ဂန္ဓေန မဒယတီတိ **ဂန္ဓမာဒနော။ မဟာဘူတဂဏာလယော**တိ ဒေဝဂဏာနံ နိဝာသော။ **ဒိသာ ဘာတီ**တိ သဗ္ဗဒိသာ ဧကောဘာသာ ဝိယ ကရောတိ။ **ပတာတီ**တိ ဂန္ဓေန သဗ္ဗဒိသာ တယတိ။ **ဧဝန္တိ** ဧဝံ သမ္ဘတောပိ ပညာယောဂေန သဗ္ဗဒိသာ ဘာတိ စေဝ ပတာတိ စ။

ယသဿိမာ တိ တေဇသမ္ပတ္တိယာ ယသဿိမာ။ **အစ္စိမာလီ** တိ အစ္စီဟိ ယုတ္တော။ **ဇလမာနော ဝနေ ဂစ္ဆေ** တိ ဂစ္ဆသင်္ခာတေ မဟာဝနေ ဇလန္တော စရတိ။ **အနလော**တိ အတိတ္တော။ ဂတမဂ္ဂဿ ကဏှာဘာဝေန **ကဏှဝတ္တနီ**။ ယညေ အာဟုတိံဝသေန အာဟုတံ ဃတံ အသ္နာတီတိ **ဃတာသနော**။ ဓူမော ကေတုကိစ္စံ အဿ သာဓေတီတိ **ဓူမကေတု**။ **ဥတ္တမာဟေဝနန္ဒဟော**တိ အဟေဝနံ ဝုစ္စတိ ဝနသဏ္ဍော, ဥတ္တမံ ဝနသဏ္ဍံ ဒဟတီတိ အတ္ထော။ **နိသီထေ**တိ ရတ္တိဘာဂေ။ **ပဗ္ဗတဂ္ဂသ္မိံ** န္တိ ပဗ္ဗတသိခရေ။ **ပဟူတေဓော**တိ ပဟူတက္ခန္ဓနော။ **ဝိရောစတီ**တိ သဗ္ဗဒိသာသု ဩဘာသတိ။ **ဧဝန္တိ** ဧဝံ မမ ကနိဋ္ဌော သမ္ဘဝကုမာရော ဒဟရောပိ ပညာယောဂေန ဝိရောစတိ။ **ဘဒ္ဒ** န္တိ ဘဒ္ဒံ အဿာဇာနီယံ ဇဝသမ္ပတ္တိယာ ဇာနန္တိ, န သရီရေန။ **တဟိယေ**တိ ဝဟိတဗ္ဗဘာရေ သတိ ဘာရဝဟတာယ ''အယံ ဥတ္တမော''တိ ဗလိဗဒ္ဒံ ဇာနန္တိ။ **ဒောဟေနာ**တိ ဒောဟသမ္ပတ္တိယာ ဓေနုံ ''သုခီရာ''တိ ဇာနန္တိ။ **ဘာသမာန**န္တိ ဧတ္ထ ''နာဘာသမာနံ ဇာနန္တိ, မိဿံ ဗာလေဟိ ပဏ္ဍိတ''န္တိ သုတ္တံ (သံ. နိ. ၂.၂၄၁) အာဟရိတဗ္ဗံ။

သုစိရတော ဧဝံ တဿိ သမ္ဘဝံ ဝဏ္ဏေန္တော ''ပဥှံ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ဇာနိဿာမီ''တိ ''ကဟံ ပန တေ ကုမာရ ကနိဋ္ဌော''တိ ပုစ္ဆိ။ အထဿ သော သီဟပဉ္စရံ ဝိဝရိတ္ဝာ ဟတ္ထံ ပသာရေတွာ ''ယော ဧသ ဟာသာဒဒ္ဓတရေ အန္တရဝီထိယာ ကုမာရကေဟိ သဒ္ဓိံ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကီဠတိ, အယံ မမ ကနိဋ္ဌော, ဥပသင်္ကမိတ္ဝာ တံ ပုစ္ဆ, ဗုဒ္ဓလီဠာယ တေ ပဥှံ ကထေဿတီ''တိ အာဟ။ သုစိရတော တဿ ဝစနံ သုတွာ ပာသာဒာ ဩရုယှ ကုမာရဿ သန္တိကံ အဂမာသိ။ ကာယ ဝေလာယာတိ? ကုမာရဿ နိဝတ္ထသာဋကံ မောစေတွာ ခန္ဓေ ခိပိတ္ဝာ ဥဘောဟိ ဟတ္ထေဟိ ပံသုံ ဂဟေတ္ဝာ ဌိတဝေလာယ။ တမတ္ထံ အာဝိကရောန္တော သတ္ထာ ကထမာဟ –

၁၇၀. ''သ္ဝတဓိပ္ပာက ဘာရဒ္ဒတဇော၊ သမ္ဘဝဿ ဥပန္တိကံ။
တမဒ္ဒသ မဟာဗ္ရဟ္မာ၊ ကီဠမာနံ ဗဟိပုရေ''တိ။

တတ္ထ **ဗဟိပုရေ**တိ ဗဟိနိဝေသနေ။

မဟာသတ္တောပိ ဗြာဟ္မဏံ အာဂန္တွာ ပုရတော ဌိတံ ဒိသ္ဝာ ''တာတ, ကေနတ္ထေနာဂတောသီ''တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ, ''တာတ, ကုမာရ အဟံ ဇမ္ဗုဒီပတလေ အာဟိဏ္ဍန္တော မယာ ပုစ္ဆိတံ ပဥှံ ကထေတုံ သမတ္ထံ အလဘိတ္ဝာ တဝ သန္တိကံ အာဂတောမှီ''တိ ဝုတ္တေ ''သကလဇမ္ဗုဒီပေ ကိရ အဝိနိစ္ဆိတော ပဉ္ဟော မမ သန္တိကံ အာဂတော, အဟံ ဉာဏေန မဟလ္လကော''တိ ဟိရောတ္တပ္ပံ ပဋိလဘိတ္ဝာ ဟတ္ထဂတံ ပံသုံ ဆဍ္ဍေတ္ဝာ ခန္ဓတော သာဋကံ အာ

အယ နိတသေတ္တ “ပုစ္ဆ, ဗြာဟ္မဏ, ဗုဒ္ဓလိင္ဂာယ တေ ကထေဿာမိ”တိ သဗ္ဗညုပတာရဏံ ပတာရေသိ။ တတော ဗြာဟ္မဏော –

၁၇၁. “ရညောဟံ ပဟိတော ဒူတော၊ ကောရဗျဿ ယသဿိနော။
‘အတ္ထံ ဓမ္မဉ္စ ပုစ္ဆေသိ’၊ ဣစ္စဗ္ရဝိ ယုဓိဋ္ဌိလော။
တံ တွံ အတ္ထဉ္စ ဓမ္မဉ္စ၊ သမ္ဘဝက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော”တိ။ –

ကထာယ ပဉှံ ပုစ္ဆိ။

တဿ အတ္ထော သမ္ဘဝပဏ္ဍိတဿ ဂဂနမဇ္ဈေ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ပာကဋော အဟောသိ။

အထ နံ “တေန ဟိ သုဏောဟီ”တိ ဝတွာ ဓမ္မယာဂပဉှံ ဝိဿဇ္ဇေန္တော ကထမာဟ –

၁၇၂. “တဂ္ဃ တေ အဟမက္ခိဿံ၊ ယထာပိ ကုသလော တထာ။
ရာဇာ စ ခော တံ ဇာနာတိ၊ ယဒိ ကာဟတိ ဝါ န ဝါ”တိ။

တဿ အန္တရဝီထိယံ ဌတွာ မဓုရဿရေန ဓမ္မံ ဒေသေန္တဿ သဒ္ဒော ဒွါဒသယောဇနိကံ သကလဗာရာဏသိနဂရံ အဝတ္ထရိ။ အထ ရာဇာ စ ဥပရာဇာဒယော စ သဗ္ဗေ သန္နိပတိံသု။ မဟာသတ္တော မဟာဇနဿ မဇ္ဈေ ဓမ္မဒေသနံ ပဋ္ဌပေသိ။

တတ္ထ **တဂ္ဃ** တိ ဧကံသဝစနံ။ **ယထာပိ ကုသလော**တိ ယထာ အတိကုသလော သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓေါ အာစိက္ခတိ, တထာ တေ ဧကံသေနေဝ အဟမက္ခိဿန္တိ အတ္ထော။ **ရာဇာ စ ခော တ**န္တိ အဟံ တံ ပဉှံ ယထာ တုမှာကံ ရာဇာ ဇာနိတုံ သက္ကောတိ, တထာ ကထေဿာမိ။ တတော ဥတ္တရိ ရာဇာ ဧဝ တံ ဇာနာတိ, ယဒိ ကရိဿတိ ဝါ န ဝါ ကရိဿတိ, ကရောန္တဿ ဝါ အကရောန္တဿ ဝါ တဿေဝေတံ ဘဝိဿတိ, မယှံ ပန အဒေါသော နတ္ထီတိ ဒီပေတိ။

ဧဝံ ဣမာယ ကထာယ ပဉှကထနံ ပဋိဇာနိတွာ ဣဒါနိ ဓမ္မယာဂပဉှံ ကထေန္တော အာဟ –

၁၇၃. “အဇ္ဇ သုဝေတိ သံသေယျ၊ ရညာ ပုဋ္ဌော သုစီရတ။
မာ ကတွာ အဝသီ ရာဇာ၊ အတ္ထေ ဇာတေ ယုဓိဋ္ဌိလော။

၁၇၄. “အဇ္ဈတ္တညေဝ သံသေယျ၊ ရညာ ပုဋ္ဌော သုစီရတ။
ကုမ္မဂ္ဂံ န နိဝေသေယျ၊ ယထာ မူဠှော အစေတသော။

၁၇၅. “အတ္တာနံ နာတိဝတ္တေယျ၊ အဓမ္မံ န သမာစရေ။
အတိတ္ထေ နပ္ပတာရေယျ၊ အနတ္ထေ န ယုတော သိယာ။

၁၇၆. “ယော စ ဧတာနိ ဌာနာနိ၊ ကတ္တုံ ဇာနာတိ ခတ္တိယော။
သဒါ သော ဝဍ္ဎတေ ရာဇာ၊ သုက္ကပက္ခေဝ စန္ဒိမာ။

၁၇၇. “ဉာတီနဉ္စ ပိယော ဟောတိ၊ မိတ္တေသု စ ဝိရောစတိ။
ကာယဿ ဘေဒါ သပ္ပညော၊ သဂ္ဂံ သော ဥပပဇ္ဇတီ”တိ။

တတ္ထ **သံသေယျာ** တိ ကထေယျ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တာတ, သုစိရတ သစေ တုမှာကံ ရညာ “အဇ္ဇ အာနံ ဒေမ, သီလံ ရက္ခာမ, ဥပေါသထကမ္မံ ကရောမာ”တိ ကောစိ ပုဋ္ဌော, “မဟာရာဇ, အဇ္ဇ တာဝ ဟာဏံ ဟနာမ, ကာမေ ပရိဘုဉ္ဇာမ, သုရံ ပိဝာမ, ကုသလံ ပန ကရိဿာမ သုဝေ”တိ ရညော ကထေယျ, တဿ အတိမဟန္တဿပိ အမစ္စဿ ဝစနံ ကတွာ တုမှာကံ ရာဇာ ယုဓိဋ္ဌိလကေတ္တော တထာရူပေ အတ္ထေ ဇာတေ တံ ဒိဝသံ ပမာဒေန ဝီတိနာမေ

န္တော မာ အ၀သိ, တသ္မာ ၀စနံ အကတွာ ဥပ္ပန္နံ ကုသလစိတ္တံ အပရိဟာပေတွာ ကုသလပဋိသံယုတ္တံ ကမ္မံ က ရောတုယေ၀, က္လာဒမသ္မာ ကထေယျာသီတိ။ ဧ၀ံ မဟာသတ္တော ဣမာယ ကထာယ –

“အဇ္ဇေ၀ ကိစ္စမာတပ္ပံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ”တိ။ (မ. နိ. ၃.၂၇၂) –

ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ္တန္တေ၀,

“အပ္ပမာဒော အမတပဒံ၊ ပမာဒော မစ္စုနော ပဒ”န္တိ။ (ဓ. ပ. ၂၁) –

အပ္ပမာဒေတဒ္ဓ ကထေသိ။

အဓ္ဓုတ္တညေတ တိ , တာတ, သုစိရတ သမ္မာ၀ပဏ္ဏိတော တယာ ဓမ္မယာဂပဥ္ဟော ပုစ္ဆိတော ကိံ ကထေသီတိ ရညာ ပုဋ္ဌော သမာနော တုမှာကံ ရညော အဓ္ဓုတ္တညေ၀ သံသေယျ, နိယကဓ္ဓုတ္တသင်္ခာတံ ခန္ဓပဉ္စကံ ဟုတွာ အဘာ၀တော အနိစ္စန္တိ ကထေယျာသိ။ တ္တော၀တာ မဟာသတ္တော –

“သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာတိ၊ ယဒာ ပညာယ ပဿတိ”။ (ဓ. ပ. ၂၇၇) –

“အနိစ္စာ ၀တ သင်္ခါရာ၊ ဥပ္ပာဒ၀ယဓမ္မိနော”တိ။ (ဒီ. နိ. ၂.၂၂၁) –

ဧ၀ံ ၀ိဘာ၀ိတံ အနိစ္စတံ ကထေသီတိ။

ကုမ္မဂ္ဂံ န္တိ, ဗ္ရာဟ္မဏ, ယထာ မူဠ္ဌော အစေတနော အန္ဓဗာလပုထုဇ္ဇနော ဒ္ဒတသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိဂတသင်္ခာတံ ကုမ္မဂ္ဂံ သေ၀တိ, ဧ၀ံ တ၀ ရာဇာ တံ ကုမ္မဂ္ဂံ န သေ၀ေယျ, နိယျာနိကံ ဒသကုသလကမ္မပထမဂ္ဂမေ၀ သေ၀တု, ဧ၀မဿ ၀ဒေယျာသီတိ။

အတ္တာန န္တိ ကာမံ သုဂတိယံ ဌိတံ အတ္တဘာ၀ံ နာတိ၀တ္တေယျ, ယေန ကမ္မေန တိဿော ကုသလသမ္ပတ္တိယော သဗ္ဗကာမသဂ္ဂေ အတိက္ကမိတွာ အပာယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ, တံ ကမ္မံ န ကရေယျာတိ အတ္ထော။ **အဓမ္မ**န္တိ တိ၀ိဓဒုစ္စရိတသင်္ခာတံ အဓမ္မံ န သမာစရေယျ။ **အတိတ္ထေ** တိ ဒ္ဒတသဋ္ဌိဒိဋ္ဌိသင်္ခာတေ အတိတ္ထေ နပ္ပတာရေယျ န ဩတာရေယျ။ “န တာရေယျာ”တိပိ ပာဌော, အတ္တနော ဒိဋ္ဌာနုဂတိမာပဇ္ဇန္တံ ဇနံ န ဩတာရေယျ။ **အနတ္ထေ** တိ အကာရဏေ။ **န ယုတော**တိ ယုတ္တပယုတ္တော န သိယာ။ ဗြာဟ္မဏ, ယဒိ တေ ရာဇာ ဓမ္မယာဂပဥ္ဟော ၀တ္တိတုကာမော, “ဣမသ္မိံ ဩတဒေ ၀တ္တတူ”တိ တဿ ကထေယျာသီတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။

သအာတိ သတတံ။ ဣဒံ ၀ုတ္တံ ဟောတိ – “ယော ခတ္တိယော တောနိ ကာရဏာနိ ကာတုံ ဇာနာတိ, သော ရာဇာ သု က္ကပက္ခေ စန္ဒော ၀ိယ သအာ ၀ဓုတိ”တိ ။ **၀ိရောစတိ**တိ မိတ္တာမစ္စာနံ မဇ္ဈေ အတ္တနော သီလာစာရညာဏာဒီဟိ ဂု ဏေဟိ သောဘတိ ၀ိရောစတီတိ။

ဧ၀ံ မဟာသတ္တော ဂဂနတလေ စန္ဒံ ဥဋ္ဌာပေန္တော ၀ိယ ဗုဒ္ဓလီဠ္ဌာယ ဗ္ရာဟ္မဏဿ ပဥ္ဟံ ကထေသိ။ မဟာဇ နော နဒန္တော သေလေန္တော အပ္ဖောဋ္ဌေန္တော သာဓုကာရသဟဿာနိ အဒာသိ, စေလုက္ခေပေ စ အင်္ဂုလိဖောဋ္ဌေ စ ပ၀တ္တေသိ, ဟတ္ထပိဠ္ဌန္ဓနာဒီနိ ခိပိ။ ဧ၀ံ ခိတ္တဓနံ ကောဋိမတ္တံ အဟောသိ။ ရာဇာပိဿ တုဋ္ဌော မဟန္တံ ယသံ အ ဒာသိ။ သုစိရတောပိ နိက္ခသဟဿေန ပူဇံ ကတွာ သု၀ဏ္ဏပဋ္ဋေ ဇာတိဟိင်္ဂုလကေန ပဥ္ဟဝိဿဇ္ဇနံ လိခိတွာ က္လန္ဒ ပတ္တနဂရံ ဂန္တွာ ရညော ဓမ္မယာဂပဥ္ဟံ ကထေသိ။ ရာဇာ တသ္မိံ ဓမ္မေ ၀တ္တိတွာ သဂ္ဂပုရံ ပူရေသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ “န, ဘိက္ခဝေ, က္လာအနေ၀, ပုဗ္ဗေပိ တထာဂတော မဟာပညောယေ၀”တိ ၀ တွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဓနဥ္စယရာဇာ အာနန္ဒော အဟောသိ, သုစိရတော အနုရုဒ္ဓေါ, ၀ိဓုရော ကဿ ပော, ဘဒ္ဒကာရော မောဂ္ဂလ္လာနော, သဉ္စယမာဏဝေ သာရိပုတ္တော, သမ္ဘာ၀ပဏ္ဏိတော ပန အဟမေ၀ အဟော သိ”န္တိ။

ဗာရာဏဿံ အဟူ ရာဇာ တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဝေဠုဝနေ ဝိဟရန္တော ဒေဝဒတ္တဿ သိလာပဝိဇ္ဈနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တေန ဟိ ဓနုဂ္ဂဟေ ပယောဇေတွာ အပရဘာဂေ သိလာယ ပဝိဒ္ဓာယ ဘိက္ခူဟိ ဒေဝဒတ္တဿ အဝဏ္ဏေ ကထိတေ သတ္ထာ "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော မယှံ သိလံ ပဝိဇ္ဈိယေဝါ"တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ကာသိကဂါမကေ ဧကော ကဿကဗြာဟ္မဏော ခေတ္တံ ကသိတွာ ဂေဏေ ဝိဿဇ္ဇေတွာ ကုဒ္ဒာလကမ္မံ ကာတုံ အာရဘိ။ ဂေဏာ ဧကသ္မိံ ဂစ္ဆေ ပဏ္ဏာနိ ခါဒန္တာ အနုက္ကမေန အဋဝိံ ပဝိသိတွာ ပလာယိံသု။ သော ဝေလံ သလ္လက္ခေတွာ ကုဒ္ဒာလံ ဌပေတွာ ဂေဏေ ဩလောကေန္တော အဒိသွာ အောမနဿပ္ပတ္တော တေ ပရိယေသန္တော အန္တောအဋဝိံ ပဝိသိတွာ အာဟိဏ္ဍန္တော ဟိမဝန္တံ ပါဝိသိ။ သော တတ္ထ ဒိသာမူဠှော ဟုတွာ သတ္တာဟံ နိရာဟာရော ဝိစရန္တော ဧကံ တိန္ဒုကရုက္ခံ ဒိသွာ အဘိရုယှ ဖလာနိ ခါဒန္တော တိန္ဒုကရုက္ခတော ပရိဂဠိတွာ သဋ္ဌိဟတ္ထေ နရကပပါတေ ပတိ။ တတ္ထဿ ဒသ ဒိဝသာ ဝီတိဝတ္တာ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ကပိယောနိယံ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဖလာဖလာနိ ခါဒန္တော တံ ပုရိသံ ဒိသွာ သိလာယ ယောဂ္ဂံ ကတွာ တံ ပုရိသံ ဥဒ္ဓရိတွာ သိလာယ မတ္ထကေ နိသီဒါပေတွာ ဝေမာဟ – "ဘော ဗြာဟ္မဏ, အဟံ ကိလမာမိ, မုဟုတ္တံ နိဒ္ဒါယိဿာမိ, မံ ရက္ခာဟီ"တိ။ သော တဿ နိဒ္ဒါယန္တဿ သိလာယ မတ္ထကံ ပဒါလေသိ။ မဟာသတ္တော တဿ တံ ကမ္မံ ဉတွာ ဥပ္ပတိတွာ သာခာယ နိသီဒိတွာ "ဘော ပုရိသ, တွံ ဘူမိယာ ဂစ္ဆ, အဟံ သာခဂ္ဂေန တုယှံ မဂ္ဂံ အာစိက္ခန္တော ဂမိဿာမီ"တိ တံ ပုရိသံ အရညတော နီဟရိတွာ မဂ္ဂေ ဌပေတွာ ပဗ္ဗတပါဒမေဝ ပါဝိသိ။ သော ပုရိသော မဟာသတ္တေ အပရဇ္ဈိတွာ ကုဋ္ဌီ ဟုတွာ ဒိဋ္ဌဓမ္မေယေဝ မနုဿပေတော အဟောသိ။

သော သတ္တ ဝဿာနိ ဒုက္ခပ္ပတ္တော ဝိစရန္တော ဗာရာဏသိယံ မိဂါဇိနံ နာမ ဥယျာနံ ပဝိသိတွာ ပာကာရန္တရေ ကဒလိပဏ္ဏံ အတ္ထရိတွာ ဝေဒနာပ္ပတ္တော နိပဇ္ဇိ။ တဒါ ဗာရာဏသိရာဇာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ တတ္ထ ဝိစရန္တော တံ ဒိသွာ "ကောသိ တွံ, ကိံ ဝါ ကတွာ ဣမံ ဒုက္ခံ ပတ္တော"တိ ပုစ္ဆိ။ သောပိဿ သဗ္ဗံ ဝိတ္ထာရတော အာစိက္ခိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၁၇၈. "ဗာရာဏဿံ အဟူ ရာဇာ၊ ကာသီနံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎနော။
မိတ္တာမစ္စပရိဗ္ဗူဠှော၊ အဂမာသိ မိဂါဇိနံ။

၁၇၉. "တတ္ထ ဗြာဟ္မဏမဒ္ဒက္ခိ၊ သေတံ စိတ္တံ ကိလာသိနံ။
ဝိဒ္ဓဿံ ကောဝိဠာရံဝ၊ ကိသံ ဓမနိသန္ထတံ။

၁၈၀. "ပရမကာရုညတံ ပတ္တံ၊ ဒိသွာ ကိစ္ဆဂတံ နရံ။
အဝစ ဗျမှိတော ရာဇာ၊ ယက္ခာနံ ကတမော နုသိ။

၁၈၁. "ဟတ္ထပါဒါ စ တေ သေတာ၊ တတော သေတတရံ သိရော။
ဂတ္တံ ကမ္မာသဝဏ္ဏံ တေ၊ ကိလာသဗဟုလော စသိ။

၁၈၂. "ဝဋ္ဋနာဝဠိသင်္ကာသာ၊ ပိဋ္ဌိ တေ နိန္နတုန္နတာ။
ကာဠပဗ္ဗာဝ တေ အင်္ဂါ၊ နာညံ ပဿာမိ ဒေဒိသံ။

၁၈၃. "ဥဂ္ဃဋ္ဋပါဒော တသိတော၊ ကိသော ဓမနိသန္ထတော။
ဆာတော အာတတ္တရူပေါသိ၊ ကုတောသိ ကတ္ထ ဂစ္ဆသိ။

၁၈၄. "ဒုဒ္ဒသီ အပ္ပကာရောသိ၊ ဒုဗ္ဗဏ္ဏော ဘီမဒဿနော။
ဇနေတ္တိ ယာပိ တေ မာတာ၊ န တံ ဣစ္ဆေယျ ပဿိတုံ။

၁၈၅. ‘‘ကိံ ကမ္မမကရံ ပုဗ္ဗေ၊ ကံ အဝဇ္ဈံ အဃာတယိံ။
ကိဗ္ဗိသံ ယံ ကရိတွာန၊ ဣဒံ ဒုက္ခံ ဥပါဂမိ’’တိ။

တတ္ထ **ဗာရာဏသျ**န္တိ ဗာရာဏသိယံ။ **မိတ္တာမစ္စပရိဗျူဠှော**တိ မိတ္တေဟိ စ ဒဠှဘတ္တီဟိ အမစ္စေဟိ စ ပရိဝုတော။ **မိဂါဇိန**န္တိ ဧဝံနာမကံ ဥယျာနံ။ **သေတ**န္တိ သေတကုဋ္ဌေန သေတံ ကဗရကုဋ္ဌေန ဝိစိတ္တံ ပရိဘိန္နေန ကဏ္ဍူယနကိလာသကုဋ္ဌေန ကိလာသိနံ ဝေဒနာပ္ပတ္တံ ကဒလိပဏ္ဏေ နိပန္နံ အဒ္ဒသ။ **ဝိဒ္ဓသ္တံ ကောဝိဠာရံဝါ**တိ ဝဏမုခေဟိ ပဂ္ဃရန္တေန မံသေန ဝိဒ္ဓသ္တံ ပုပ္ဖိတကောဝိဠာရသဒိသံ။ **ကိသ**န္တိ ဧကစ္စေသု ပဒေသေသု အဋ္ဌိစမ္မမတ္တသရီရံ သိရာဇာလသန္ထတံ။ **ဗျမှိတော**တိ ဘီတော ဝိမှယမာပန္နော ဝါ။ **ယက္ခာန**န္တိ ယက္ခာနံ အန္တရေ တွံ ကတရယက္ခော နာမာသိ။ **ဝဋ္ဋနာဝဠိသင်္ကာသာ**တိ ပိဋ္ဌိကဏ္ဍကဋ္ဌာနေ အာဝုနိတွာ ဌပိတာဝဋ္ဋနာဝဠိသဒိသာ။ **အင်္ဂါ**တိ ကာဠပဗ္ဗဝလ္လိသဒိသာနိ တေ အင်္ဂါနိ။ **နာည**န္တိ အညံ ပုရိသံ ဧဒိသံ န ပဿာမိ။ **ဥဂ္ဃဋ္ဋပါဒော**တိ ရဇောကိဏ္ဏပါဒော။ **အာတတ္တရူပော**တိ သုက္ခသရီရော။ **ဒုဒ္ဒသီ**တိ ဒုက္ခေန ပဿိတဗ္ဗော။ **အပ္ပကာရောသီ**တိ သရီရပ္ပကာရရဟိတောသိ, ဒုဿဏ္ဌာနောသီတိ အတ္ထော။ **ကိံ ကမ္မမကရ**န္တိ ဣတော ပုဗ္ဗေ ကိံ ကမ္မံ အကရံ, အကာသီတိ အတ္ထော။ **ကိဗ္ဗိသ**န္တိ ဒါရုဏကမ္မံ။

တတော ပရံ ဗြာဟ္မဏော အာဟ –

၁၈၆. ‘‘တဂ္ဃ တေ အဟမက္ခိဿံ၊ ယထာပိ ကုသလော တထာ။
သစ္စဝါဒိဉှိ လောကသ္မိံ, ပသံသန္တီဓ ပဏ္ဍိတာ။

၁၈၇. ‘‘ဧကော စရံ ဂောဂဝေသော၊ မူဠှော အစ္စသရိံ ဝနေ။
အရညေ ဣရိဏေ ဝိဝနေ၊ နာနာကုဉ္ဇရသေဝိတေ။

၁၈၈. ‘‘ဝါဠမိဂါနုစရိတေ၊ ဝိပ္ပနဋ္ဌောသ္မိ ကာနနေ။
အစရိံ တတ္ထ သတ္တာဟံ၊ ခုပ္ပိပါသသမပ္ပိတော။

၁၈၉. ‘‘တတ္ထ တိန္ဒုကမဒ္ဒက္ခိံ၊ ဝိသမဋ္ဌံ ဗုဘုက္ခိတော။
ပပါတမဘိလမ္ဗန္တံ၊ သမ္ပန္နဖလဓာရိနံ။

၁၉၀. ‘‘ဝါတဿိတာနိ ဘက္ခေသိံ၊ တာနိ ရုစ္စိံသု မေ ဘုသံ။
အတိတ္တော ရုက္ခမာရူဟိံ၊ တတ္ထ ဟေဿာမိ အာသိတော။

၁၉၁. ‘‘ဧကံ မေ ဘက္ခိတံ အာသိ၊ ဒုတိယံ အဘိပတ္ထိတံ။
တတော သာ ဘဉ္ဇထ သာခါ၊ ဆိန္နာ ဖရသုနာ ဝိယ။

၁၉၂. ‘‘သောဟံ သဟာဝ သာခါဟိ၊ ဥဒ္ဓံပါဒော အဝံသိရော။
အပ္ပတိဋ္ဌေ အနာလမ္ဗေ၊ ဂိရိဒုဂ္ဂသ္မိံ ပါပတံ။

၁၉၃. ‘‘ယသ္မာ စ ဝါရိ ဂမ္ဘီရံ၊ တသ္မာ န သမပဇ္ဇိသံ။
တတ္ထ သေသိံ နိရာနန္ဒော၊ အနူနာ ဒသ ရတ္တိယော။

၁၉၄. ‘‘အထေတ္ထ ကပိ မာဂဉ္ဆိ၊ ဂေါနင်္ဂုလော ဒရီစရော။
သာခါဟိ သာခံ ဝိစရန္တော၊ ခါဒမာနော ဒုမပ္ဖလံ။

၁၉၅. ‘‘သော မံ ဒိသွာ ကိသံ ပဏ္ဍုံ၊ ကာရုညမကရံ မယိ။
အမ္ဘော ကော နာမ သော ဧတ္ထ၊ ဧဝံ ဒုက္ခေန အဋ္ဋိတော။

၁၉၆. ‘‘မနုဿော အမနုဿော ဝါ၊ အတ္တာနံ မေ ပဝေဒယ။
တဿဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ၊ ဣဒံ ဝစနမဗြဝိံ။

၁၉၇. “မနုဿောဟံ ဗျသမ္ပတ္တော၊ သာ မေ နတ္ထိ ဣတော ဂတိ။
တံ တေ ဝဒါမိ ဘဒ္ဒံ တေ၊ တွဉ္စ မေ သရဏံ ဘဝ။

၁၉၈. “ဂရုံ သိလံ ဂဟေတွာန၊ ဝိစရီ ပဗ္ဗတေ ကပိ။
သိလာယ ယောဂ္ဂံ ကတွာန၊ နိသဘော ဧတဒဗြုဝိ။

၁၉၉. “ဧဟိ မေ ပိဋ္ဌိမာရုယှ၊ ဂီဝံ ဂဏှာဟိ ဗာဟုဘိ။
အဟံ တံ ဥဒ္ဓရိဿာမိ၊ ဂိရိဒုဂ္ဂတ ဝေဂသာ။

၂၀၀. “တဿ တံ ဝစနံ သုတွာ၊ ဝါနရိန္ဒဿ သိရီမတော။
ပိဋ္ဌိမာရုယှ ဓီရဿ၊ ဂီဝံ ဗာဟာဟိ အဂ္ဂဟိံ။

၂၀၁. “သော မံ တတော သမုဋ္ဌာသိ၊ တေဇဿီ ဗလဝါ ကပိ။
ဝိဟညမာနော ကိစ္ဆေန၊ ဂိရိဒုဂ္ဂတ ဝေဂသာ။

၂၀၂. “ဥဒ္ဓရိတွာန မံ သန္တော၊ နိသဘော ဧတဒဗြုဝိ။
ဣင်္ဃ မံ သမ္မ ရက္ခဿု၊ ပသုပိဿံ မုဟုတ္တကံ။

၂၀၃. “သီဟာ ဗျဂ္ဃာ စ ဒီပီ စ၊ အစ္ဆကောကတရစ္ဆယော။
တေ မံ ပမတ္တံ ဟိံသေယျုံ၊ တေ တွံ ဒိသွာ နိဝါရယ။

၂၀၄. “ဧဝံ မေ ပရိတ္တာတူန၊ ပသုပီ သော မုဟုတ္တကံ။
တဒါဟံ ပါပိကံ ဒိဋ္ဌိံ၊ ပဋိလစ္ဆိံ အယောနိသော။

၂၀၅. “ဘက္ခော အယံ မနုဿာနံ၊ ယထာ စညေ ဝနေ မိဂါ။
ယံ နူနိမံ ဝဓိတွာန၊ ဆာတော ခါဒေယျ ဝါနရံ။

၂၀၆. “အသိတော စ ဂမိဿာမိ၊ မံသမာဒါယ သမ္ဗလံ။
ကန္တာရံ နိတ္ထရိဿာမိ၊ ပါထေယျံ မေ ဘဝိဿတိ။

၂၀၇. “တတော သိလံ ဂဟေတွာန၊ မတ္ထကံ သန္နိတာဠယိံ။
မမ ဂတ္တကိလန္တဿ၊ ပဟာရော ဒုဗ္ဗလော အဟု။

၂၀၈. “သော စ ဝေဂေနုဒပ္ပတ္တော၊ ကပိ ရုဟိရမက္ခိတော။
အဿုပုဏ္ဏေဟိ နေတ္တေဟိ၊ ရောဒန္တော မံ ဥဒိက္ခတိ။

၂၀၉. “မာယျော မံ ကရိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ တွဉ္စ နာမေဒိသံ ကရိ။
တွဉ္စ ခေါ နာမ ဒီဃာဝု၊ အညေ ဝါရေတုမရဟသိ။

၂၁၀. “အဟော ဝတ ရေ ပုရိသ၊ တာဝဒုက္ကရကာရက။
ဧဒိသာ ဝိသမာ ဒုဂ္ဂါ၊ ပပါတာ ဥဒ္ဓတော မယာ။

၂၁၁. “အာနီတော ပရလောကာဝ၊ ဒုဗ္ဘေယျံ မံ အမညထ။
တံ တေန ပါပကမ္မေန၊ ပါပံ ပါပေန စိန္တိတံ။

၂၁၂. “မာ ဟေဝ တွံ အဓမ္မဋ္ဌ၊ ဝေဒနံ ကဋုကံ ဖုသိ။
မာ ဟေဝ ပါပကမ္မံ တံ၊ ဖလံ ဝေဠုံဝ တံ ဝဓိ။

၂၁၃. “တယိ မေ နတ္ထိ ဝိဿာသော၊ ပါပဓမ္မ အသညတ။

ဖေဟိ မေ ပိဋ္ဌိတော ဂစ္ဆ၊ ဒိသ္မာနော၀ သန္တိကေ။

၂၁၄. ''မုတ္တောသိ ဟတ္ထာ တဋ္ဌာနံ၊ ပတ္တောသိ မာနုသိံ ပဒံ။
သေ မဂ္ဂေ အဓမ္မဋ္ဌ၊ တေန ဂစ္ဆ ယထာသုခံ။

၂၁၅. ''ဣဒံ ၀တ္တတ ဂိရိစရော၊ ရဟဒေ ပက္ခလ္လ မတ္တကံ။
အသ္မျုနိ သမ္ပမဇ္ဇိတ္တာ၊ တတော ပဗ္ဗတမာရုဟိံ။

၂၁၆. ''သောဟံ တေနာဘိသတ္တော္သိ၊ ပရိဋ္ဌာဟေန အဋ္ဋိတော။
ဥယ္ယဟမာနေန ဂတ္တေန၊ တရိ ဟတုံ ဥပာဂမိံ။

၂၁၇. ''အဂ္ဂိနာ ၀ိယ သန္တတ္တော၊ ရဟဒေ ရုဟိရမက္ခိတော။
ပုဗ္ဗလောဟိတသက္ကသော၊ သဗ္ဗော မေ သမပဇ္ဇထ။

၂၁၈. ''ယာ၀န္တော ဥဒဗိန္ဒုနိ၊ ကာယသ္မိံ နိပတိံသု မေ။
တာ၀န္တော ဂဏ္ဍ ဇာယေထ၊ အဒ္ဓဗေလုဝသာဒိသာ။

၂၁၉. ''ပဘိန္နာ ပဂ္ဃရိံသု မေ၊ ကုဏပဟ ပုဗ္ဗလောဟိတာ။
ယေန ယေနေ၀ ဂစ္ဆာမိ၊ ကမေသု နိဂမေသု စ။

၂၂၀. ''ဒဏ္ဍဟတ္ထာ နိ၀ါရေန္တိ၊ ဣတ္ထိယော ပုရိသာ စ မံ။
ဩက္ကိတာ ပူတိဂန္ဓေန၊ မာသ္သု ဩရေန အာဂမာ။

၂၂၁. ''ဧတာဒိသံ ဣဒံ ဒုက္ခံ၊ သတ္တ ၀ဿာနိ အနိ မေ။
အနုဘောမိ သကံ ကမ္မံ၊ ပုဗ္ဗေ ဒုက္ကဋမတ္တနော။

၂၂၂. ''တံ ဝေ ၀ဒာမိ ဘဒ္ဒန္တေ၊ ယာ၀န္တေတ္ထ သမာဂတာ။
မာသ္သု မိတ္တာန ဒုဗ္ဘိတ္ထော၊ မိတ္တဒုဗ္ဘော ဟိ ပါပကော။

၂၂၃. ''ကုဋ္ဌီ ကိလာသီ ဘ၀တိ၊ ယော မိတ္တာနိမ ဒုဗ္ဘတိ။
ကာယဿ ဘေဒာ မိတ္တဒ္ဒု၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတီ''တိ။

တတ္ထ **ကုသလော**တိ ယထာ ဆေကော ကုသလော ကထေတိ, တထာ တေ ကထေဿာမိ။ **ကောဂဝေသော**တိ နဋ္ဌေ ဂေကေဏေ ဂဝေသန္တော။ **အစ္စသရိ** န္တိ မနုဿပထံ အတိက္ကမိတ္ထာ ဟိမ၀န္တံ ဟဝိသိံ။ **အရညေ**တိ အရာဇကေ သုညေ။ **ဣရီဏေ**တိ သုက္ခကန္တာရေ။ **ဝိ၀နေ**တိ ဝိဝိတ္တေ။ **ဝိပ္ပနဋ္ဌော** တိ မဂ္ဂမူဠှော။ **ဗုဘုက္ခိတော** တိ သဉ္ဇာတဗုဘုက္ခော ဆာတဇ္ဈတ္တော။ **ပပတမဘိလမ္ဗန္တ** န္တိ ပပတာဘိမုခံ ဩလမ္ဗန္တံ။ **သမ္ပန္နဖလဓာရိန** န္တိ မဓုရဖလဓာရိနံ။ **တတဿိတာနိ** တိ ပဌမံ တာ၀ တတပတိတာနိ ခါဒိံ။ **တတ္ထ ဟေဿာမိ** တိ တသ္မိံ ရုက္ခေ သုဟိတော ဘဝိဿာမိ တိ အာရုဠှောမှိ။ **တတော သာ ဘဉ္ဇထ သာခါ** တိ တဿ အဘိပတ္ထိတဿ အတ္တာယ ဟတ္ထေ ပသာရိတေ သာ မယာ အဘိရူဠှာ သာခါ ဖရသုနာ ဆိန္နာ ဝိယ အဘဉ္ဇထ။ **အနာလမ္ဗေ** တိ အာလမ္ဗိတဗ္ဗဋ္ဌာနရဟိတေ။ **ဂိရိဒုဂ္ဂ သ္မိ**န္တိ ဂိရိဝိသမေ။ **သေသိ**န္တိ သယိတောမှိ။

ကပိ မာဂန္တွာ တိ ကပိ အာဂန္တွာ။ **ကေနဋ္ဌုလော** တိ ဂုန္နံ နင္ဂုဋ္ဌသဒိသနင်္ဂုဋ္ဌော။ ''ကေနင်္ဂုဋ္ဌော''တိပိ ဟဋ္ဌော။ ''ကေနင်္ဂုလီ''တိပိ ပဌန္တိ။ **အကရံ မယီ**တိ အကရာ မယိ။ **အမ္ဘော** တိ, မဟာရာဇ, သော ကပိရာဇာ တသ္မိံ နရကပပဟ တေ မမ ဥဒကဟောထနသဒ္ဒံ သုတွာ မံ ''အမ္ဘော''တိ အာလပိတွာ ''ကော နာမေသော''တိ ပုစ္ဆိ။ **ဗျဿမ္ပတ္တော** တိ ဗျသနံ ပတ္တော, ပပတဿ ၀သံ ပတ္တောတိ တ အတ္ထော။ **ဘဒ္ဒံ တေ** တိ တဿာ တုမှေဟ ၀ဒာမိ – ''ဘဒ္ဒံ တုမှာကံ ဟောတူ''တိ။ **ဂရုံ သိလ**န္တိ, မဟာရာဇ, သော ကပိရာဇာ မယာ ဧ၀ံ ၀ုတ္တေ ''မာ ဘာယီ''တိ မံ အဿာသေ

တ္တတ ပဍ္မံ တာဝ ဂရုံ သိလံ ဂဟေတ္တတ ယောဂ္ဂံ ကရောန္တော ပဗ္ဗတေ ဝိစရိ ။ **နိသဘော**တိ ပုရိသနိသဘော ဥတ္တမတ နရိန္ဒော ပဗ္ဗတပဟာတေ ဌတ္တတ မံ ဧတဒဗ္ရဝီတိ။

ဗာဟုဘီတိ ဒ္ဓီဟိ ဗာဟာဟိ မမ ဂီဝံ သုဂ္ဂဟိတံ ဂဏှ္ဟ။ **ဝေဂသာ**တိ ဝေဂေန။ **သိရီမတော**တိ ပုညဝန္တဿ။ **အဂ္ဂဟိန္တိ** သဋ္ဌိဟတ္ထံ နရကပဟာတံ တတဝေဂေန ဩတရိတ္တတ ဥဒကပိဋ္ဌေ ဌိတဿ အဟံ ဝေဂေန ပိဋ္ဌိမဘိရုဟိတ္တတ ဥဘောဟိ ဗာဟာဟိ ဂီဝံ အဂ္ဂဟေသိံ။ **ဝိဟညမာနော**တိ ကိလမန္တော။ **ကိစ္ဆေနာ** တိ ဒုက္ခေန။ **သန္တော** တိ ပဏ္ဍိတော, အထ တ ပရိသန္တော ကိလန္တော။ **ရက္ခဿု** တိ အဟံ တံ ဥဒ္ဓရန္တော ကိလန္တော မုဟုတ္တံ ဝိဿမန္တော ပသုပိဿံ, တသ္မာ မံ ရက္ခာဟိ။ **ယထာ စညေ ဝနေ မိက**တိ သီဟာဒီဟိ အညေပိ ယေ ဣမသ္မိံ ဝနေ တဋ္ဌမိကာ။ ဟဋ္ဌိယံ ပန “အစ္ဆကောကတရစ္ဆယော”တိ လိခန္တိ။ **ပရိတ္တာတူနာ** တိ, မဟာရာဇ, ဧဝံ သော ကပိရာဇာ မံ အတ္တနော ပရိတ္တာဏံ ကတ္တတ မုဟုတ္တံ ပသုပိ။ **အယောနိသော**တိ အယောနိသောမနသိကာရေန။ **ဘက္ခော** တိ ခာဒိတဗ္ဗယုတ္တကော။ **အသိတော** ခာတော သုဟိတော။ **သမ္ဗလ** န္တိ ဟထေယျံ။ **မတ္ထကံ သန္နိတာဋ္ဌယိ** န္တိ တဿ တနရိန္ဒဿ မတ္ထကံ ပဟရိံ။ “သန္နိတာဋ္ဌယ”န္တိပိ ဟဍ္ဍော။ **ဒုဗ္ဗလော အဟု** တိ န ဗလတ အာသိ, ယထာဓိပ္ပာယံ န အဂမာသီတိ။

ဝေဂေနာတိ မယာ ပဟဋ္ဌပဟာသာဏဝေဂေန။ **ဥဒပ္ပတ္တော** တိ ဥဋ္ဌိတော။ **မာယျော** တိ ဧတေန မိတ္တဒုဗ္ဘိပုရိသေန သိလာယ ပဝိဒ္ဓာယ မဟာစမ္မံ ဆိန္ဒိတ္တတ ဩလမ္ဗိ, ရုဟိရံ ပဃ္ဃရိ။ မဟာသတ္တော ဝေဒနာပ္ပတ္တော စိန္တေသိ – “ဣမသ္မိံ ဌာနေ အညော နတ္ထိ, ဣဒံ ဘယံ ဣမံ ပုရိသံ နိဿာယ ဥပ္ပန္န”န္တိ။ သော မရဏဘယဘီတော ဩလမ္ဗန္တံ စမ္မဗန္ဓံ ဟတ္ထေန ဂဟေတ္တတ ဥပ္ပတိတ္တတ သာခံ အဘိရုယှ္ဟ တေန ဟပပုရိသေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော **“မာယျောမ”**န္တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **မာယျော မံ ကရိ ဘဒ္ဒန္တေ** တိ မာ အကရိ အယျော မံ ဘဒ္ဒန္တေတိ တံ နိတရေတိ။ **တ္တ္ဝဥ္စ ခေါ နာမာ**တိ တ္တဝံ နာမ ဧဝံ မယာ ပဟာတာ ဥဒ္ဓဋ္ဌော ဒေိသံ ဖရုသကမ္မံ မယိ ကရိ, အဟော တေ အယုတ္တံ ကတန္တိ။ **အဟော ဝတာ**တိ တံ ဂရဟန္တော ဧဝမာဟ။ **တာဝဒုက္ကရကာရကာ** တိ မယိ အပရဇ္ဈနေန အတိဒုက္ကရကမ္မကာရက။ **ပရလောကာတ**တိ ပရလောကတော ဝိယ အာနီတော။ **ဒုဗ္ဘေယျ** န္တိ ဒုဗ္ဘိတဗ္ဗံ ဝဓိတဗ္ဗံ။ **ဝေဒနံ ကဋ္ဌုကန္တိ** ဧဝံ သန္တေပိ တ္တဝံ အမ္မေဋ္ဌ ယာဒိသံ ဝေဒနံ အဟံ ဖုသာမိ, ဧဒိသံ ဝေဒနံ ကဋ္ဌုကံ မာ ဖုသိ, တံ ဟပကမ္မံ ဖလံ ဝေဠုံ့ဝ တံ မာ ဝဓိ။ ဣတိ မံ, မဟာရာဇ, သော ပိယပုတ္တကံ ဝိယ အနုကမ္ပိ။

အထ နံ အဟံ ဧတဒဝေစံ – “အယျ, မယာ ကတံ ဒေါသံ ဟဒယေ မာ ကရိ, မာ မံ အသပ္ပုရိသံ ဝေရူပေ အရညေ နာသယ, အဟံ ဒိသာမူဋ္ဌော ဟာ မဂ္ဂံ န ဇာနာမိ, အတ္တနာ ကတံ ကမ္မံ မာ နာသေထ, ဇီဝိတအနံ မေ ဒေထ, အရညာ နီဟရိတ္တတ မနုဿပထေ ဌပေထာ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ သော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော **“တယိ မေ နတ္ထိ ဝိဿာသော”** တိ အာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တယီ**တိ ဣတော ပဋ္ဌာယ မယှ္ဟံ တယိ ဝိဿာသော နတ္ထိ။ **ဧဟီ**တိ, ဘော ပုရိသ, အဟံ တယာ သဒ္ဓိံ မဂ္ဂေန န ဂမိဿာမိ, တ္တဝံ ပန ဧဟိ မမ ပိဋ္ဌိတော အဝိဒူရေ ဒိဿမာနသရီရောဝ ဂစ္ဆ, အဟံ ရုက္ခဂ္ဂေဟေဝ ဂမိဿာမီတိ။ **မုတ္တောသိ** တိ အထ သော မံ, မဟာရာဇ, အရညာ နီဟရိတ္တတ, ဘော ပုရိသ, တဋ္ဌမိကနံ ဟတ္ထာ မုတ္တောသိ။ **ပတ္တောသိ မာနုသိံ ပဒ** န္တိ မနုဿူပစာရံ ပတ္တော အာဂတောသိ, ဧသ တေ မဂ္ဂေ, ဧတေန ဂစ္ဆာတိ အာဟ။

ဂိရိစရောတိ ဂိရိစာရီ တနရော။ **ပက္ခလ္လာ** တိ ခေါဝိတ္တတ။ **တေနာဘိသတ္တောသ္မိ** တိ သော အဟံ, မဟာရာဇ , တေန တနရေန အဘိသတ္တော, ဟပကမ္မေ ပရိဏတေ တေနာဘိသတ္တောသ္မိတိ မညမာနော ဧဝမာဟ။ **အဋ္ဌိတော** တိ ဥပဒ္ဒုတော။ **ဥပာဂမိ**န္တိ ဧကံ ရဟာဒံ ဥပဂတောသ္မိ။ **သမပဇ္ဇထာ** တိ ဇာတော, ဝေရူပေ ဟုတ္တတ ဥပဋ္ဌာသိ။ **ယာဝန္တ္တော**တိ ယတ္တကာနိ။ **ဂဏှ္ဍာ ဇာယေထာ** တိ ဂဏှ္ဍာ ဇာယိံသု။ သော ကိရ ပိဟာသံ သန္ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော ဥဒကဥ္စလိံ ဥက္ခိပိတ္တတ ထောကံ ပိဝိတ္တတ သေသံ သရီရေ သိဉ္စိ။ အထဿ တာဝဒေဝ ဥဒကဗိန္ဒုဂဏနာယ အမုဗေလုဝပက္ကပမာဏာ ဂဏှ္ဍာ ဥဋ္ဌဟိံသု, တသ္မာ ဧဝမာဟ။ **ပဘိန္နာ** တိ တေ ဂဏှ္ဍာ တံ ဒိဝသမေဝ ဘိန္ဒိတ္တတ ကုဏဟာ ပူတိဂန္ဓိကာ ဟုတ္တတ ပုဗ္ဗလောဟိတာနိ ပဃ္ဃရိံသု။ **ယေန ယေနာ**တိ ယေန ယေန မဂ္ဂေန။ **ဩက္ကိတာ** တိ ပူတိဂန္ဓေန ဩကိဏ္ဏာ ပရိက္ခိတ္တာ ပရိတရိတာ။ **မာဿု ဩရေန အာဂမာ** တိ ဒုဋ္ဌသတ္တ ဩရေန မာဿု အာဂမာ, အမ္ဟာကံ သန္တိကံ မာ အာဂမီတိ ဧဝံ ဝဒန္တာ မံ နိတရေန္တီတိ အတ္ထော။ **သတ္တ ဝဿာနိ အနိ မေ** တိ, မဟာရာဇ, တတော ပဋ္ဌာယ ဣဒာနိ သတ္တ ဝဿာနိ မမ တ္တေကံ ကာလံ သကံ ကမ္မံ အနုဘောမိ။

ဣတိ သော အတ္တနော မိတ္တဒုဗ္ဘိကမ္မံ ဝိတ္ထာရေတွာ, ‘‘မဟာရာဇ, မသောဝ ဣဓလောကေယေဝ ဝေရူပံ ကမ္မံ န ကေန စိ ကတ္တဗ္ဗ’’န္တိ ဝတွာ **‘‘တံ တေ’’**တိအာဒိမာဟ။ တတ္ထ **တ**န္တိ တသ္မာ။ ယသ္မာ ဝေရူပံ ကမ္မံ ဧဝံ ဒုက္ခဝိပာကံ, တသ္မာတိ အတ္ထော။

၂၂၉. ‘‘ကုဋ္ဌီ ကိလာသီ ဘဝတိ၊ ယော မိတ္တာနိဓ ဒုဗ္ဘတိ။
ကာယဿ ဘေဒါ မိတ္တဒ္ဒု၊ နိရယံ သောပပဇ္ဇတီ’’တိ။ –

အယံ အဘိသမ္ဗုဒ္ဓဂါထာ။ ဘိက္ခဝေ, ယော ဣဓ လောကေ မိတ္တာနိ ဒုဗ္ဘတိ ဟိံသတိ, သော ဝေရူပော ဟောတီတိ အတ္ထော။

တဿပိ ပုရိသဿ ရညော သဒ္ဓိံ ကထေန္တဿေဝ ပထဝီ ဝိဝရံ အဒါသိ။ တင္ခဏညေဝ စဝိတွာ အဝီစိမ္ဟိ နိဗ္ဗတ္တော။ ရာဇာ တသ္မိံ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌေ ဥယျာနာ နိက္ခမိတွာ နဂရံ ပဝိဋ္ဌော။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒာနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော မယှံ သိလံ ပဋိဝိဇ္ဈိ ယေဝါ’’တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ မိတ္တဒုဗ္ဘိ ပုရိသော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, ကပိရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

မဟာကပိဇာတကဝဏ္ဏနာ ဆဋ္ဌာ။

[၅၁၇] ၇. ဒကရက္ခသဇာတကဝဏ္ဏနာ

၂၃၀-၂၃၇. **သစေ တေ ဝုယှမာနာန**န္တိ ဒကရက္ခသဇာတကံ။ တံ သဗ္ဗံ မဟာဥမင်္ဂဇာတကေ အာဝိ ဘဝိဿတီတိ။

ဒကရက္ခသဇာတကဝဏ္ဏနာ သတ္တမာ။

[၅၁၈] ၈. ပဏ္ဍရနာဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ

ဝိကိဏ္ဏဝါစန္တိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မုသာဝါဒံ ကတွာ ဒေဝဒတ္တဿ ပထဝိပ္ပဝေသနံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ တဒါ ဟိ သတ္ထာ ဘိက္ခူဟိ တသ္မိံ အဝဏ္ဏေ ကထိတေ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော မုသာဝါဒံ ကတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌောယေဝါ’’တိ ဝတွာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တေ ရဇ္ဇံ ကာရေန္တေ ပဉ္စသတတာဏိဇာ နာဝာယ သမုဒ္ဒံ ပက္ခန္ဒိတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ အတီရဒဿနိယာ နာဝာယ သမုဒ္ဒပိဋ္ဌေ ဘိန္နာယ ဌပေတွာ ဧကံ အဝသေသာ မစ္ဆကစ္ဆပဘက္ခာ အဟေသုံ, ဧကော ပန ဝါတဝေဂေန ကရမ္ပိယပဋ္ဋနံ နာမ ပာပုဏိ။ သော သမုဒ္ဒတော ဥတ္တရိတွာ နဂ္ဂဘောဂေ တသ္မိံ ပဋ္ဋနေယေဝ ဘိက္ခာယ စရိ။ တမေနံ မနုဿာ ‘‘အယံ သမဏော အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော’’တိ သမ္ဘာဝေတွာ သက္ကာရံ ကရိံသု။ သော ‘‘လဒ္ဓော မေ ဇီဝိကူပာယော’’တိ တေသု နိဝါသနပါရုပနံ ဒေန္တေသုပိ န ဣစ္ဆိ။ တေ ‘‘နတ္ထိ ဣတော ဥတ္တရိ အပ္ပိစ္ဆော သမဏော’’တိ ဘိယျော ဘိယျော ပသီဒိတွာ တဿ အဿမပဒံ ကတွာ တတ္ထ နံ နိဝါသာပေသုံ။ သော ‘‘ကရမ္ပိယအစေလော’’တိ ပညာယိ။ တဿ တတ္ထ ဝသန္တဿ မဟာလာဘသက္ကာရော ဥဒပါဒိ။

ဧကော နာဂရာဇာပိဿ သုပဏ္ဏရာဇာ စ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆန္တိ။ တေသု နာဂရာဇာ နာမေန ပဏ္ဍရော နာမ။ အထေကဒိဝသံ သုပဏ္ဏရာဇာ တဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသိန္နော ဧဝမာဟ – ‘‘ဘန္တေ, အမှာကံ ဉာတကာ နာဂေ ဂဏှန္တာ ဗဟူ ဝိနဿန္တိ, ဧတေသံ နာဂါနံ ဂဟဏနိယာမံ မယံ န ဇာနာမ, ဂုယှကာရဏံ ကိရ တေသံ အတ္ထိ, သက္ကုဏေယျာထ နု ခော တုမှေ ဧတေ ပိယာယမာနာ ဝိယ တံ ကာရဏံ ပုစ္ဆိတု’’န္တိ။ သော ‘‘သာဓူ’’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ သုပဏ္ဏရာဇေ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကန္တေ နာဂရာဇဿ အာဂတကာလေ ဝန္ဒိတွာ နိသိန္နံ နာဂရာဇာနံ ပုစ္ဆိ – ‘‘နာဂရာဇ, သုပဏ္ဏာ ကိရ တုမှေ ဂဏှန္တာ ဗဟူ ဝိနဿန္တိ, တုမှေ ဂဏှန္တာ ကထံ ဂဏှိတုံ န သက္ကောန္တီ’’တိ။ ဘန္တေ, ဣဒံ အမှာကံ ဂုယှံ ရဟဿံ, မယာ ဣမံ ကထေန္တေန ဉာတိသင်္ဃဿ မရဏံ

အာဟဋ္ဌံ ဟောတီတိ။ ကိံ ပန တွံ, အာဝုသော, "အယံ အညသ္သ ကထေသ္သတီ"တိ ဧဝံသညီ ဟောသိ, နာဟံ အညသ္သ ကထေသ္သာမိ, အတ္တနာ ပန ဇာနိတုကာမတာယ ပုစ္ဆာမိ, တွံ မယှံ သဒ္ဒဟိတွာ နိဗ္ဘယော ဟုတွာ ကထေဟီတိ။ နာဂရာဇာ "န ကထေသ္သာမိ, ဘန္တေ"တိ ဝန္ဒိတွာ ပက္ကာမိ။ ပုနဒိဝသေပိ ပုစ္ဆိ, တထာပိသ္သ န ကထေသိ။

အထ နံ တတိယဒိဝသေ အာဂန္တွာ နိသိန္နံ, "နာဂရာဇ, အဇ္ဇ တတိယော ဒိဝသော, မမ ပုစ္ဆန္တသ္သ ကိမတ္ထံ န ကထေသီ"တိ အာဟ။ "တုမှေဟ အညသ္သ အာစိက္ခိသ္သထာ"တိ ဘယေန, ဘန္တေတိ။ ကသ္သစိ န ကထေသ္သာမိ, နိဗ္ဘယော ကထေဟီတိ။ "တေန ဟိ, ဘန္တေ, အညသ္သ မာ ကထယိတ္ထာ"တိ ပဋိညံ ဂဟေတွာ, "ဘန္တေ, မယံ မဟန္တေ မဟန္တေ ပါသာဏေ ဂိလိတွာ ဘာရိယာ ဟုတွာ နိပဇ္ဇိတွာ သုပဏ္ဏာနံ အာဂမနကာလေ မုခံ နိဗ္ဗာဟေတွာ ဒန္တေ ဝိဝရိတွာ သုပဏ္ဏေ ဍံသိတုံ အစ္ဆာမ, တေ အာဂန္တွာ အမှာကံ သီသံ ဂဏှန္တိ, တေသံ အမှေဟ ဂရုဘာရေ ဟုတွာ နိပန္နေ ဥဒ္ဓရိတုံ တယမန္တာနညေဝ ဥဒကံ ဩတ္ထရတိ။ တေ သီဒန္တာ အန္တောဥဒကေယေဝ မရန္တိ, ဣမိနာ ကာရဏေန ဗဟူ သုပဏ္ဏာ ဝိနသ္သန္တိ, တေသံ အမှေဟ ဂဏှန္တာနံ ကိံ သီသေန ဂဟိတေန, ဗာလာ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ အမှေဟ ဟေဋ္ဌာသီသကေ ကတွာ ဂဟိတံ ဂေါစရံ မုခေန ဆဍ္ဍာပေတွာ လဟုကေ ကတွာ ဂန္တုံ သက္ကောန္တီ"တိ သော အတ္တနော ရဟသ္သကာရဏံ တသ္သ ဒုသ္သီလသ္သ ကထေသိ။

အထ တသ္မိံ ပက္ကန္တေ သုပဏ္ဏရာဇာ အာဂန္တွာ ကရမ္ဗိယအစေလံ ဝန္ဒိတွာ "ကိံ, ဘန္တေ, ပုစ္ဆိတံ တေ နာဂရာဇသ္သ ဂုယှကာရဏ"န္တိ အာဟ။ သော "အာမာဝုသော"တိ ဝတွာ သဗ္ဗံ တေန ကထိတနိယာမေနေဝ ကထေသိ။ တံ သုတွာ သုပဏ္ဏော "နာဂရာဇေန အယုတ္တံ ကတံ, ဉာတီနံ နာမ နသ္သနနိယာမော ပရသ္သ န ကထေတဗ္ဗော, ဟောတု, အဇ္ဇေဝ မယာ သုပဏ္ဏဝါတံ ကတွာ ပဌမံ တေမေဝ ဂဟေတုံ ဝဋ္ဋတီ"တိ သုပဏ္ဏဝါတံ ကတွာ ပဏ္ဍရနာဂရာဇာနံ နင်္ဂုဋ္ဌေ ဂဟေတွာ ဟေဋ္ဌာသီသံ ကတွာ ဂဟိတဂေါစရံ ဆဍ္ဍာပေတွာ ဥပ္ပတိတွာ အာကာသံ ပက္ခန္ဒိ။ ပဏ္ဍရော အာကာသေ ဟေဋ္ဌာသီသကံ ဩလမ္ဗန္တော "မယာဝ မမ ဒုက္ခံ အာဘတ"န္တိ ပရိဒေဝန္တော အာဟ –

၂၅၈. "ဝိကိဏ္ဏဝါစံ အနိဂုယှမန္တံ၊ အသညတံ အပရိစက္ခိတာရံ။
ဘယံ တမနွေဝတိ သယံ အဗောဓိံ၊ နာဂံ ယထာ ပဏ္ဍရကံ သုပဏ္ဏော။

၂၅၉. "ယော ဂုယှမန္တံ ပရိရက္ခဏေယျံ၊ မောဟာ နရော သံသတိ ဟာသမာနော။
တံ ဘိန္နမန္တံ ဘယမနွေဝတိ ခိပ္ပံ၊ နာဂံ ယထာ ပဏ္ဍရကံ သုပဏ္ဏော။

၂၆၀. "နာနုမိတ္တော ဂရုံ အတ္ထံ၊ ဂုယှံ ဝေဒိတုမရဟတိ။
သုမိတ္တော စ အသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သမ္ဗုဒ္ဓံ ဝါ အနတ္ထဝါ။

၂၆၁. "ဝိသ္သာသမာပဇ္ဇိမဟံ အစေလံ၊ သမဏော အယံ သမ္မတော ဘာဝိတတ္တော။
တသ္သာဟမက္ခိံ ဝိဝရိံ ဂုယှမတ္ထံ၊ အတီတမတ္ထော ကပဏံ ရုဒါမိ။

၂၆၂. "တသ္သာဟံ ပရမံ ဗြဟ္မေ ဂုယှံ၊ ဝါစံ ဟိမံ နာသက္ခိံ သံယမေတုံ။
တပ္ပက္ခတော ဟိ ဘယမာဂတံ မမံ၊ အတီတမတ္ထော ကပဏံ ရုဒါမိ။

၂၆၃. "ယော ဝေ နရော သုဟဒံ မညမာနော၊ ဂုယှမတ္ထံ သံသတိ ဒုက္ကုလီနေ။
ဒေါသာ ဘယာ အထဝါ ရာဂရတ္တော၊ ပလ္လတ္ထိတော ဗာလော အသံသယံ သော။

၂၆၄. "တိရောက္ခဝါစော အသတံ ပဝိဋ္ဌော၊ ယော သင်္ဂတီသု မုဒီရေတိ ဝါကျံ။
အာသီဝိသော ဒုမ္မုခေါတ္ယာဟု တံ နရံ၊ အာရာ အာရာ သံယမေ တာဒိသမှာ။

၂၆၅. "အန္နံ ပါနံ ကာသိကစန္ဒနဉ္စ၊ မနာပိတ္ထိယော မာလမုစ္ဆာဒနဉ္စ။
ဩဟာယ ဂစ္ဆာမသေ သဗ္ဗကာမေ၊ သုပဏ္ဏ ပါဏူပဂတာဝ တ္ယမှာ"တိ။

တတ္ထ **ဝိကိဏ္ဏဝါစ**န္တိ ပတ္ထဋဝစနံ။ **အနိဂုယှမန္တ**န္တိ အပ္ပဋိစ္ဆန္နမန္တံ။ **အသညတ**န္တိ ကာယဒွါရာဒီနိ ရက္ခိတုံ အသက္ကောန္တံ။ **အပရိစက္ခိတာရ**န္တိ "အယံ မယာ ကထိတမန္တံ ရက္ခိတုံ သက္ခိသ္သတိ, န သက္ခိသ္သ

သတိ''တိ ပုဂ္ဂလံ ဩလောကေတုံ ဥပပရိက္ခိတုံ အသက္ကောန္တံ။ **ဘယံ တမန္ဝေတီ**တိ တံ ဣမေဟိ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတံ အဗောဓံ ဒုပ္ပညံ ပုဂ္ဂလံ သယံကတမေဝ ဘယံ အန္ဝေတိ, ယထာ မံ ပဏ္ဍရကနာဂံ သုပဏ္ဏော အန္ဝါဂတ တောတိ။ **သံသတိ ဟာသမာနော**တိ ရက္ခိတုံ အသမတ္ထဿ ဟာပပုရိသဿ ဟာသမာနော ကထေတိ။ **နာနုမိတ္တော**တိ အနုဝတ္တနမတ္တေန ယော မိတ္တော, န ဟဒယေန, သော ဂုယှံ အတ္ထံ ဇာနိတုံ နာရဟတီတိ ပရိဒေဝတိ။ **အသမ္ဗုဒ္ဓ**န္တိ အသမ္ဗုဒ္ဓန္တော အဇာနန္တော, အပ္ပညောတိ အတ္ထော။ **သမ္ဗုဒ္ဓ**န္တိ သမ္ဗုဒ္ဓန္တော ဇာနန္တော, သပ္ပညောတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ''ယောပိ သုဟဒယော မိတ္တော တ အမိတ္တော တ အပ္ပညော သပ္ပညောပိ တ ယော အနတ္ထတ အနတ္ထစရော, သောပိ ဂုယှံ ဝေဒိတုံ နာရဟတေ''တိ။

သမဏော အယန္တိ အယံ သမဏောတိ စ လောကသမ္မတောတိ စ ဘာဝိတတ္တောတိ စ မညမာနော အဟံ ဧတဿ ဝိဿာသမာပဇ္ဇိံ။ **အက္ခိ**န္တိ ကထေသိံ။ **အတီတမတ္ထော** တိ အတီတတ္ထော, အတိက္ကန္တတ္ထော ဟုတွာ ဣဒါနိ ကပဏံ ရုဒာမီတိ ပရိဒေဝတိ။ **တဿာ** တိ တဿ အစေလကဿ။ **ဗ္ရဟ္မေ** တိ သုပဏ္ဏံ အာလပတိ။ **သံယမေတု**န္တိ ဣမံ ဂုယှဟတစံ ရဟဿကာရဏံ ရက္ခိတုံ နာသက္ခိံ။ **တပ္ပက္ခတော ဟိ** တိ ဣဒါနိ ဣဒံ ဘယံ မမ တဿ အစေလကဿ ပက္ခတော ကောဋ္ဌာသတော သန္တိကာ အာဂတံ, ဣတိ အတီတတ္ထော ကပဏံ ရုဒာမီတိ။ **သုဟဒ**န္တိ ''သုဟဒော မမ အယ''န္တိ မညမာနော။ **ဒုက္ကုလီနေ** တိ အကုလဇေ နီစေ။ **ဒောသာ**တိ ဧတေဟိ ဒောသာဒီဟိ ကာရဏေဟိ ယော ဝေရူပံ ဂုယှံ သံသတိ, သော ဗာလော အသံသယံ **ပလ္လတ္ထိတော** ပရိဝတ္တေတွာ ဟပိတော, ဟတောယေဝ နာမာတိ အတ္ထော။

တိရောက္ခတစော တိ အတ္တနော ယံ တစံ ကထေတုကာမော, တဿာ တိရောက္ခကတတ္တာ ပဋိစ္ဆန္နတစော။ **အသတံ ပဝိဋ္ဌော**တိ အသပ္ပုရိသာနံ အန္တရံ ပဝိဋ္ဌော အသပ္ပုရိသေသု ပရိယာပန္နော။ **သင်္ဂတီသု မုဒီရေတီ** တိ ယော ဧဝရူပေ ပရေသံ ရဟဿံ သုတွာတ ပရိသမဇ္ဈေသု ''အသုကေန အသုကံ နာမ ကတံ တ ဝုတ္တံ တ''တိ တဂ္ဂံ ဥဒီရေတိ, တံ နရံ ''အာသီဝိသော ဒုမ္မုခော ပူတိမုခော''တိ အာဟု, တာဒိသမ္ပဟာ ပုရိသာ **အာရာ အာရာ သံယမေ,** ဒူရတော ဒူရတောဝ ဝိရမေယျ, ပရိဝဇ္ဇေယျ နန္တိ အတ္ထော။ **မာလမုစ္ဆာဒနဉ္စာ** တိ မာလဉ္စ ဒိဗ္ဗံ စတုဇ္ဇာတိယဂန္ဓဉ္စ ဥစ္ဆာဒနဉ္စ။ **ဩဟာယာ**တိ ဧတေ ဒိဗ္ဗအန္နာဒယော သဗ္ဗကာမေ အဇ္ဇ မယံ ဩဟာယ ဆဍ္ဍေတွာတ ဂမိဿာမ။ **သုပဏ္ဏ, ဟဏူပဂတာဝ တွမ္ဗဟာ**တိ, ဘော သုပဏ္ဏ, ဟဏေဟိ ဥပဂတာဝ တေ အမ္ဗဟာ, သရဏံ နော ဟောဟီတိ။

ဧဝံ ပဏ္ဍရကော အာကာသေ ဟေဋ္ဌာသီသကော ဩလမ္ဗန္တော အဋ္ဌဟိ ကထာဟိ ပရိဒေဝိ။ သုပဏ္ဏော တဿ ပရိဒေဝနသဒ္ဒံ သုတွာတ, ''နာဂရာဇ အတ္တနော ရဟဿံ အစေလကဿ ကထေတွာတ ဣဒါနိ ကိမတ္ထံ ပရိဒေဝသီ''တိ တံ ဂရဟိတွာတ ကထမာဟ –

၂၆၆. ''ကော နီဓ တိဏ္ဏံ ဂရဟံ ဥပေတိ၊ အသ္မိံဓ လောကေ ပာဏဘူ နာဂရာဇ။
သမဏော သုပဏ္ဏော အထတ တွဝမေဝ၊ ကိံကာရဏာ ပဏ္ဍရကဂ္ဂဟီတော''တိ။

တတ္ထ **ကော နီဓာ**တိ ဣဓ အမ္ဟေသု တီသု ဇနေသု ကော နု။ **အသ္မိံဓာ** တိ ဧတ္ထ **ဣဓာ**တိ နိပါတမတ္တံ, အသ္မိံ လောကေတိ အတ္ထော။ **ပာဏဘူ**တိ ပာဏဘူတော။ **အထတ တွဝမေဝ**တိ ဥဒါဟု တွံယေဝ။ တတ္ထ သမဏံ တာဝ မာ ဂရဟ, သော ဟိ ဥပာယေန တံ ရဟဿံ ပုစ္ဆိ။ သုပဏ္ဏမ္ပိ မာ ဂရဟ, အဟဉ္ဟိ တဝ ပစ္စတ္ထိကောဝ။ **ပဏ္ဍရကဂ္ဂဟီတော**တိ, သမ္မ ပဏ္ဍရက, ''အဟံ ကိံကာရဏာ သုပဏ္ဏေန ဂဟိတော''တိ စိန္တေတွာတ စ ပန အတ္တာနမေဝ ဂရဟ, တယာ ဟိ ရဟဿံ ကထေန္တေန အတ္တနာဝ အတ္တနော အနတ္ထော ကတောတိ အယမေတ္ထ အဓိပ္ပာယော။

တံ သုတွာတ ပဏ္ဍရကော ဣတရံ ကထမာဟ –

၂၆၇. ''သမဏောတိ မေ သမ္မတတ္တော အဟောသိ၊ ပိယော စ မေ မနသာ ဘာဝိတတ္တော။
တဿာဟမက္ခိံ ဝိဝရိံ ဂုယှမတ္ထံ၊ အတီတမတ္ထော ကပဏံ ရုဒာမီ''တိ။

တတ္ထ **သမ္မတတ္တော** တိ သော သမဏော မယှံ ''သပ္ပုရိသော အယ''န္တိ သမ္မတဘာဝေ အဟောသိ။ **ဘာဝိတတ္တော**တိ သမ္ဘာဝိတဘာဝေ စ မေ အဟောသီတိ။

တတော သုပဏ္ဏော စတသ္သော ကထာ အဘာသိ –

၂၆၈. ‘‘န စတ္ထိ သတ္တော အမရော ပထဗ္ယာ၊ ပညာဝိဓာ နတ္ထိ န နိန္ဒိတဗ္ဗာ။
သစ္စေန ဓမ္မေန ဓိတိယာ ဒမေန, အလဗ္ဘမဗ္ယာဟရတီ နရော ဣဓ။

၂၆၉. ‘‘မာတာ ပိတာ ပရမာ ဗန္ဓုတနံ၊ နာဿ္သ တတိယော အနုကမ္ပကတ္ထိ။
တေသမ္ပိ ဂုယှ်ံ ပရမံ န သံသေ၊ မန္တဿ္သ ဘေဒံ ပရိသင်္ကမာနော။

၂၇၀. ‘‘မာတာ ပိတာ ဘဂိနီ ဘာတရော စ၊ သဟာယာ တ ယဿ္သ ဟောန္တိ သပက္ခာ။
တေသမ္ပိ ဂုယှ်ံ ပရမံ န သံသေ၊ မန္တဿ္သ ဘေဒံ ပရိသင်္ကမာနော။

၂၇၁. ‘‘ဘရိယာ စေ ပုရိသံ ဝဇ္ဇာ၊ ကောမာရီ ပိယဘာဏိနီ။
ပုတ္တရူပယသူပေတာ၊ ဉာတိသင်္ဃပုရက္ခတာ။
တဿ္သာပိ ဂုယှ်ံ ပရမံ န သံသေ၊ မန္တဿ္သ ဘေဒံ ပရိသင်္ကမာနော’’တိ။

တတ္ထ **အမရော**တိ အမရဏသဘာဝေ သတ္တော နာမ နတ္ထိ။ **ပညာဝိဓာ နတ္ထီ** တိ **န**-ကာရော ပဒသန္ဓိကရော, ပညာဝိဓာ အတ္ထီတိ အတ္ထော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – နာဂရာဇ , လောကေ အမရောပိ နတ္ထိ, ပညာဝိဓာပိ အတ္ထိ, သာ အညေသံ ပညာကောဋ္ဌာသသင်္ခာတာ ပညာဝိဓာ အတ္တနော ဇီဝိတဟေတု န နိန္ဒိတဗ္ဗာတိ။ အထ တ **ပညာဝိဓာ**တိ ပညာသ ဒိသာ န နိန္ဒိတဗ္ဗာ နာမ အညာ ဓမ္မဇာတိ နတ္ထိ, တံ ကသ္မာ နိန္ဒသီတိ။ ယေသံ ပန ‘‘ပညာဝိဓာနမ္ပိ န နိန္ဒိတဗ္ဗ’’န္တိပိ ပာဌော, တေသံ ဥဇုကမေဝ။ **သစ္စေနာ** တိအာဒီသု ဝစီသစ္စေန စ သုစရိတဓမ္မေန စ ပညာသင်္ခာတာယ ဓိတိယာ စ ဣန္ဒြိယ ဒမေန စ **အလဗ္ဘံ** ဒုလ္လဘံ အဋ္ဌသမာပတ္တိမဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနသင်္ခာတမ္ပိ ဝိသေသံ **အဗ္ယာဟရတိ** အာဝဟတိ တံ နိပ္ ဖာဒေတိ နရော ဣဓ, တသ္မာ နာရဟာသိ အစေလံ နိန္ဒိတုံ, အတ္တာနမေဝ ဂရဟ။ အစေလေန ဟိ အတ္တနော ပညဝန္တတာ ယ ဥပာယကုသလတာယ စ ဝဋ္ဋေတ္တတ တ္ဝံ ရဟဿ္သံ ဂုယှ်ံ မန္တံ ပုစ္ဆိတောတိ အတ္ထော။

ပရမာတိ ဧတေ ဥဘော ဗန္ဓုတနံ ဥတ္တမဗန္ဓုတ နာမ။ **နာဿ္သ တတိယော** တိ အဿ္သ ပုဂ္ဂလဿ္သ မာတာပိတူဟိ အ ညော တတိယော သတ္တော အနုကမ္ပကော နာမ နတ္ထိ, မန္တဿ္သ ဘေဒံ ပရိသင်္ကမာနော ပဏ္ဍိတော တေသံ မာတာပိ တူနမ္ပိ ပရမံ ဂုယှ်ံ န သံသေယျ, တ္ဝံ ပန မာတာပိတူနမ္ပိ အကထေတဗ္ဗံ အစေလကဿ္သ ကထေသီတိ အတ္ထော။ **သဟာယာ တ**တိ သုဟဒယမိတ္တာ တ။ **သပက္ခာ** တိ ပေတ္တေယျမာတုလပိတုစ္ဆာဒယော သမာနပက္ခာ ဉာတယော။ **တေသမ္ပိ** တိ ဧတေသမ္ပိ ဉာတိမိတ္တာနံ န ကထေယျ, တ္ဝံ ပန အစေလကဿ္သ ကထေသိ, အတ္တနောဝ ကုဇ္ဈဿ္သူတိ ဒီပေတိ။ **ဘရိယာ စေ**တိ ကောမာရီ ပိယဘာဏိနီ ပုတ္တေဟိ စ ရူပေန စ ယသေန စ ဥပေတာ ဧဝရူပာ ဘရိယာပိ စေ ‘‘အာစိ က္ခာဟိ မေ တဝ ဂုယှ်ဟ’’န္တိ ဝဒေယျ, တဿ္သာပိ န သံသေယျ။

တတော ပရာ –

၂၇၂. ‘‘န ဂုယှ်မတ္ထံ ဝိဝရေယျ၊ ရက္ခေယျ နံ ယထာ နိဓိံ။
န ဟိ ပာတုကတော သာဓု၊ ဂုယှ်ော အတ္ထော ပဇာနတာ။

၂၇၃. ‘‘ထိယာ ဂုယှ်ံ န သံသေယျ၊ အမိတ္တဿ္သ စ ပဏ္ဍိတော။
ယော စာမိသေန သံဟီရော၊ ဟဒယတ္ထေနော စ ယော နရော။

၂၇၄. ‘‘ဂုယှ်မတ္ထံ အသမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သမ္ဗောဓယတိ ယော နရော။
မန္တဘေဒဘယာ တဿ္သ၊ ဒာသဘူတော တိတိက္ခတိ။

၂၇၅. ‘‘ယာဝန္တော ပုရိသဿ္သတ္ထံ၊ ဂုယှ်ံ ဇာနန္တိ မန္တိနံ။
တာဝန္တော တဿ္သ ဥဗ္ဗေဂါ၊ တသ္မာ ဂုယှ်ံ န ဝိဿ္သဇေ။

၂၇၆. ‘‘ဝိဝိစ္စ ဘာသေယျ ဒိဝါ ရဟဿ္သံ၊ ရတ္တိံ ဂိရံ နာတိဝေလံ ပမုဉ္စေ။

ဥပဿုတိကာ ဟိ သုဏန္တိ မန္တံ၊ တသ္မာ မန္တော ခိပ္ပမုပေတိ ဘေဒ”န္တိ။ –

ပဥ္စ ကထာ ဥမင်္ဂဇာတကေ ပဥ္စပဏ္ဍိတပဥှေဟ အာဝိ ဘဝိဿန္တိ။

တတော ပရာသု –

၂၇၇. ‘‘ယထာပိ အဿ နဂရံ မဟန္တံ၊ အဒွါရကံ အာယသံ ဘဒ္ဒသာလံ။
သမန္တခါတာပရိခာဥပေတံ ၊ ဧဝမ္ပိ မေ တေ ဣဓ ဂုယှမန္တာ။

၂၇၈. ‘‘ယေ ဂုယှမန္တာ အဝိကိဏ္ဏဝါစာ၊ ဒဠှာ သဒတ္ထေသု နရာ ဒုဇိဝှ။
အာရာ အမိတ္တာ ဗျဝဇန္တိ တေဟိ၊ အာသီဝိသာ ဝါ ရိဝ သတ္တုသင်္ဃာ’’တိ။ –

ဒွိဝီသု ကထာသု **ဘဒ္ဒသာလ** န္တိ အာပဏာဒီဟိ သာလာဟိ သမ္ပန္နံ။ **သမန္တခါတာပရိခာဥပေတ** န္တိ သမန္တခါတာဟိ တီဟိ ပရိခာဟိ ဥပဂတံ။ **ဧဝမ္ပိ မေ** တိ ဧဝမ္ပိ မယှံ တေ ပုရိသာ ခါယန္တိ။ ကတရေ? ယေ ဣဓ ဂုယှမန္တာ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာ အဒွါရကဿ အယောမယနဂရဿ မနုဿာနံ ဥပဘောဂပရိဘောဂေ အန္တောဝ ဟောတိ, န အဗ္ဘန္တရိမာ ဗဟိ နိက္ခမန္တိ, န ဗာဟိရာ အန္တော ပဝိသန္တိ, အပရာပရံ သဉ္စာရော ဆိဇ္ဇတိ, ဂုယှမန္တာ ပုရိသာ ဧဝရူပာ ဟောန္တိ, အတ္တနော ဂုယှံ အတ္တနော အန္တောယေဝ ဇီရာပေန္တိ, န အညဿ ကထေန္တီတိ။ **ဒဠှာ သဒတ္ထေသူ**တိ အတ္တနော အတ္ထေသု ထိရာ။ **ဒုဇိဝှာ**တိ ပဏ္ဍိတရာဇနာဂံ အာလပတိ။ **ဗျဝဇန္တိ** တိ ပဋိက္ကမန္တိ။ **အာသီဝိသာ ဝါ ရိဝ သတ္တုသင်္ဃာ**တိ ဧတ္ထ **ဝါ**တိ နိပါတမတ္တံ, အာသီဝိသာ သတ္တုသင်္ဃာ ရိဝါတိ အတ္ထော။ ယထာ အာသီဝိသတော သတ္တုသင်္ဃာ ဇီဝိတုကာမာ မနုဿာ အာရာ ပဋိက္ကမန္တိ, ဧဝံ တေဟိ ဂုယှမန္တေဟိ နရေဟိ အာရာ အမိတ္တာ ပဋိက္ကမန္တိ, ဥပဂန္တုံ ဩကာသံ န လဘန္တီတိ ဝုတ္တံ ဟောတိ။

ဧဝံ သုပဏ္ဏေန ဓမ္မေ ကထိတေ ပဏ္ဍိတရကော အာဟ –

၂၇၉. ‘‘ဟိတွာ ဃရံ ပဗ္ဗဇိတော အစေလော၊ နဂ္ဂေါ မုဏ္ဍော စရတိ ဃာသဟေတု။
တမှိ နု ခေါ ဝိဝရံ ဂုယှမတ္ထံ၊ အတ္ထာ စ ဓမ္မာ စ အပဂ္ဂတာမှာ။

၂၈၀. ‘‘ကထံကရော ဟောတိ သုပဏ္ဏရာဇ၊ ကိံသီလော ကေန ဝတေန ဝတ္တံ။
သမဏော စရံ ဟိတွာ မမာယိတာနိ၊ ကထံကရော သဂ္ဂမုပေတိ ဌာန’’န္တိ။

တတ္ထ **ဃာသဟေတူ**တိ နိဿိရိကော ကုစ္ဆိပူရဏတ္ထာယ ခါဒနီယဘောဇနီယေ ပရိယေသန္တော စရတိ။ **အပဂ္ဂတာမှာ**တိ အပဂတာ ပရိဟီနာမှာ။ **ကထံကရော**တိ ဣဒံ နာဂရာဇာ တဿ နဂ္ဂဿ သမဏဘာဝံ ဥတ္တ သမဏပဋိပတ္တိံ ပုစ္ဆန္တော အာဟ။ တတ္ထ **ကိံသီလော**တိ ကတရေန အာစာရေန သမန္နာဂတော။ **ကေန ဝတေနာ**တိ ကတရေန ဝတသမာဒါနေန ဝတ္တန္တော။ **သမဏော စရ**န္တိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စရန္တော တဏှာမမာယိတာနိ ဟိတွာ ကထံ သမိတ ပါပသမဏော နာမ ဟောတိ။ **သဂ္ဂ** န္တိ ကထံ ကရောန္တော စ သုဋ္ဌု အဂ္ဂံ ဒေဝနဂရံ သော သမဏော ဥပေတီတိ။

သုပဏ္ဏော အာဟ –

၂၈၁. ‘‘ဟိရိယာ တိတိက္ခာယ ဒမေနုပေတော၊ အက္ကောဓနော ပေသုဏိယံ ပဟာယ။
သမဏော စရံ ဟိတွာ မမာယိတာနိ၊ ဧဝံကရော သဂ္ဂမုပေတိ ဌာန’’န္တိ။

တတ္ထ **ဟိရိယာ**တိ, သမ္မ နာဂရာဇ, အဇ္ဈတ္တဗဟိဒ္ဓသမုဋ္ဌာနေဟိ ဟိရောတ္တပ္ပေဟိ တိတိက္ခာသင်္ခာတာယ အဓိဝါသနခန္တိယာ ဣန္ဒြိယဒမေန စ ဥပေတော အကုဇ္ဈနသီလော ပိသုဏဝါစံ ပဟာယ တဏှာမမာယိတာနိ စ ဟိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ စရန္တော သမဏော နာမ ဟောတိ, ဧဝံကရောယေဝ စ ဧတာနိ ဟိရီအာဒီနိ ကုသလာနိ ကရောန္တော သဂ္ဂမုပေတိ ဌာနန္တိ။

ဣဒံ သုပဏ္ဏရာဇဿ ဓမ္မကထံ သုတွာ ပဏ္ဍရကော ဇီဝိတံ ယာစန္တော ကထမာဟ –

၂၈၂. ‘‘မာတာဝ ပုတ္တံ တရုဏံ တနုဇ္ဇံ၊ သမ္ဖုဿတာ သဗ္ဗဂတ္တံ ဖရေတိ။
ဧဝမ္ပိ မေ တ္ဝံ ဟတုရုဟု ဒိဇိန္ဒ၊ မာတာဝ ပုတ္တံ အနုကမ္ပမာနော’’တိ။

တဿတ္ထော – ယထာ မာတာ **တနုဇံ** အတ္တနော သရီရဇာတံ တရုဏံ ပုတ္တံ သမ္ဖုဿတံ ဒိသွာ တံ ဥရေ နိပဇ္ဇာပေတွာ ထဉ္ဇံ ပာယေန္တီ ပုတ္တသမ္ဖဿေန သဗ္ဗံ အတ္တနော ဂတ္တံ ဖရေတိ, နပိ မာတာ ပုတ္တတော ဘာယတိ နပိ ပုတ္တော မာတိတော, ဧဝမ္ပိ မေ တ္ဝံ **ဟတုရုဟု** ဟတုဘူတော **ဒိဇိန္ဒ** ဒိဇရာဇ, တသ္မာ မာတာဝ ပုတ္တံ မုဒုကေန ဟဒယေန အနုကမ္ပမာနော မံ ပဿ, ဇီဝိတံ မေ ဒေဟီတိ။

အထဿ သုပဏ္ဏော ဇီဝိတံ ဒေန္တော ဣတရံ ဂါထမာဟ –

၂၈၃. ‘‘ဟန္ဒဇ္ဇ တ္ဝံ မုစ္စ ဝဓာ ဒုဇိဝ္ဟ၊ တယော ဟိ ပုတ္တာ န ဟိ အညော အတ္ထိ။
အန္တေဝါသီ ဒိန္နကော အတ္ရဇော စ၊ ရဇ္ဇဿု ပုတ္တညတရော မေ အဟောသိ’’တိ။

တတ္ထ **မုစ္စ** တိ မုစ္စ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **ဒုဇိဝ္ဟာ**တိ တံ အာလပတိ။ **အညော**တိ အညော စတုတ္ထော ပုတ္တော နာမ နတ္ထိ။ **အန္တေဝါသီ** တိ သိပ္ပံ ဝါ ဥဂ္ဂဏှာမာနော ပဉ္စဟံ ဝါ သုဏန္တော သန္တိကေ နိဝုတ္ထော။ **ဒိန္နကော** တိ ‘‘အယံ တေ ပုတ္တော ဟောတူ’’တိ ပရေဟိ ဒိန္နော။ **ရဇ္ဇဿု** တိ အဘိရမဿု။ **အညတရော**တိ တီသု ပုတ္တေသု အညတရော အန္တေဝါသီ ပုတ္တော မေ တ္ဝံ ဇာတောတိ ဒီပေတိ။

ဧဝဉ္စ ပန ဝတွာ အာကာသာ ဩတရိတွာ တံ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာပေသိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၂၈၄. ‘‘ဣစ္စေဝ ဝါကျံ ဝိသဇ္ဇီ သုပဏ္ဏော၊ ဘူမျံ ပတိဋ္ဌာယ ဒိဇော ဒုဇိဝ္ဟံ။
မုတ္တဇ္ဇ တ္ဝံ သဗ္ဗဘယာတိဝတ္တော၊ ထလူဒကေ ဟောဟိ မယာဘိဂုတ္တော။

၂၈၅. ‘‘အာတင်္ကိနံ ယထာ ကုသလော ဘိသက္ကော၊ ပိပါသိတာနံ ရဟဒေါဝ သီတော။
ဝေသ္မံ ယထာ ဟိမသီတဋ္ဋိတာနံ၊ ဧဝမ္ပိ တေ သရဏမဟံ ဘဝါမိ’’တိ။

တတ္ထ **ဣစ္စေဝ ဝါကျံ** န္တိ ဣတိ ဧဝံ ဝစနံ ဝတွာ တံ နာဂရာဇံ ဝိဿဇ္ဇိ။ **ဘူမျံ** န္တိ သော သယမ္ပိ ဘူမိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဒိဇော တံ ဒုဇိဝ္ဟံ သမဿာသေန္တော မုတ္တော အဇ္ဇ တ္ဝံ ဣတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗဘယာနိ အတိဝတ္တော ထလေ စ ဥဒကေ စ မယာ အဘိဂုတ္တော ရက္ခိတော ဟောဟီတိ အာဟ။ **အာတင်္ကိန** န္တိ ဂိလာနာနံ။ **ဧဝမ္ပိ တေ** တိ ဧဝံ အဟံ တဝ သရဏံ ဘဝါမိ။

ဂစ္ဆ တ္ဝန္တိ ဥယျောဇေသိ။ သော နာဂရာဇာ နာဂဘဝနံ ပာဝိသိ။ ဣတရောပိ သုပဏ္ဏဘဝနံ ဂန္တွာ ‘‘မယာ ပဏ္ဍရကနာဂေ သပထံ ကတွာ သဒ္ဒဟာပေတွာ ဝိဿဇ္ဇိတော, ကီဒိသံ နု ခော မယိ တဿ ဟဒယံ, ဝီမံသိဿာမိ န’’န္တိ နာဂဘဝနံ ဂန္တွာ သုပဏ္ဏဝါတံ အကာသိ။ တံ ဒိသွာ နာဂေ ‘‘သုပဏ္ဏရာဇာ မံ ဂဟေတုံ အာဂတော ဘဝိဿတီ’’တိ မညမာနော ဗျာမသဟဿမတ္တံ အတ္တဘာဝံ မာပေတွာ ပာသာဏေ စ တလုကဉ္စ ဂိလိတွာ ဘာရိယော ဟုတွာ နင်္ဂုဋ္ဌံ ဟေဋ္ဌာကတွာ ဘောဂမတ္တကေ ဖဏံ ဓာရယမာနော နိပဇ္ဇိတွာ သုပဏ္ဏရာဇာနံ ဍံသိတုကာမော ဝိယ အဟောသိ။ တံ ဒိသွာ သုပဏ္ဏော ဣတရံ ဂါထမာဟ –

၂၈၆. ‘‘သန္ဓိံ ကတွာ အမိတ္တေန၊ အဏ္ဍဇေန ဇလာဗုဇ။
ဝိဝရိယ ဒါဌံ သေသိ၊ ကုတော တံ ဘယမာဂတ’’န္တိ။

တံ သုတွာ နာဂရာဇာ တိဿော ဂါထာ အဘာသိ –

၂၈၇. ‘‘သင်္ကေထေဝ အမိတ္တသ္မိံ၊ မိတ္တသ္မိမ္ပိ န ဝိဿသေ။
အဘယာ ဘယမုပ္ပန္နံ၊ အပိ မူလာနိ ကန္တတိ။

၂၈၈. “ကထံ နု ဝိသ္သသေ တျမှိ, ယေနာသိ ကလဟော ကတော။
နိစ္စယတ္တေန ဌာတဗ္ဗံ, သော ဒိသဗ္ဘိ န ရဇ္ဇတိ။

၂၈၉. “ဝိသ္သာသယေ န စ တံ ဝိသ္သယေယျ, အသင်္ကိတော သင်္ကိတော စ ဘဝေယျ။
တထာ တထာ ဝိညူ ပရက္ကမေယျ, ယထာ ယထာ ဘာဝံ ပရော န ဇညာ”တိ။

တတ္ထ **အဘယာ**တိ အဘယဋ္ဌာနဘူတာ မိတ္တမှာ ဘယံ ဥပ္ပန္နံ ဇီဝိတသင်္ခါတာနိ မူလာနေဝ ကန္တတိ။ **တျမှီ**တိ တသ္မိံ။ **ယေနာသီ**တိ ယေန သဒ္ဓိံ ကလဟော ကတော အဟောသိ။ **နိစ္စယတ္တေနာ**တိ နိစ္စပဋိယတ္တေန။ **သော ဒိသဗ္ဘိ န ရဇ္ဇတီ**တိ ယော နိစ္စယတ္တေန အဘိတိဋ္ဌတိ, သော အတ္တနော သတ္တူဟိ သဒ္ဓိံ ဝိသ္သာသဝသေန န ရဇ္ဇတိ, တတော တေသံ ယထာကာမကရဏီယော န ဟောတီတိ အတ္ထော။ **ဝိသ္သာသယေ**တိ ပရံ အတ္တနိ ဝိသ္သာသယေ, တံ ပန သယံ န ဝိသ္သသေယျ။ ပရေန အသင်္ကိတော အတ္တနာ စ သော သင်္ကိတော ဘဝေယျ။ **ဘာဝံ ပရော**တိ ယထာ ယထာ ပဏ္ဍိတော ပရက္ကမတိ, တထာ တထာ တသ္သ ပရော ဘာဝံ န ဇာနာတိ, တသ္မာ ပဏ္ဍိတေန ဝီရိယံ ကာတဗ္ဗမေဝါတိ ဒီပေတိ။

ဣတိ တေ အညမညံ သလ္လပိတွာ သမဂ္ဂါ သမ္မောဒမာနာ ဥဘောပိ အစေလကသ္သ အသ္သမံ အဂမိံသု။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အာဟ –

၂၉၀. “တေ ဒေဝဝဏ္ဏာ သုခုမာလရူပါ, ဥဘော သမာ သုဇယာ ပုညခန္ဓာ။
ဥပါဂမုံ ကရမ္ပိယံ အစေလံ, မိသ္သီဘူတာ အသ္သဝါဟာဝ နာဂါ”တိ။

တတ္ထ **သမာ**တိ သမာနရူပါ သဒိသသဏ္ဌာနာ ဟုတွာ။ **သုဇယာ**တိ သုဝယာ ပရိသုဒ္ဓါ, အယမေဝ ဝါ ပါဌော။ **ပုညခန္ဓာ**တိ ကတကုသလတာယ ပုညက္ခန္ဓာ ဝိယ။ **မိသ္သီဘူတာ**တိ ဟတ္ထေန ဟတ္ထံ ဂဟေတွာ ကာယမိသ္သီဘာဝံ ဥပဂတာ။ **အသ္သဝါဟာဝ နာဂါ**တိ ဓုရေ ယုတ္တကာ ရထဝါဟာ ဒွေ အသ္သာ ဝိယ ပုရိသနာဂါ တသ္သ အသ္သမံ အဂမိံသု။

ဂန္တွာ စ ပန သုပဏ္ဏရာဇာ စိန္တေသိ – “အယံ နာဂရာဇာ အစေလကသ္သ ဇီဝိတံ န ဒသ္သတိ, ဧတံ ဒုသ္သီလံ န ဝန္ဒိသ္သာမီ”တိ။ သော ဗဟိ ဌတွာ နာဂရာဇာနမေဝ တသ္သ သန္တိကံ ပေသေသိ။ တံ သန္ဓာယ သတ္ထာ ဣတရံ ဂါထမာဟ။

၂၉၁. “တတော ဟဝေ ပဏ္ဍရကော အစေလံ, သယမေဝုပါဂမ္မ ဣဒံ အဝေါစ။
မုတ္တဇ္ဇဟံ သဗ္ဗဘယာတိဝတ္တော, န ဟိ နူန တုယှံ မနသော ပိယမှာ”တိ။

တတ္ထ **ပိယမှာ**တိ ဒုသ္သီလနဂ္ဂဘောဂ္ဂမုသာဝါဒိ နူန မယံ တဝ မနသော န ပိယာ အဟုမှာတိ ပရိဘာသိ။

တတော အစေလော ဣတရံ ဂါထမာဟ –

၂၉၂. “ပိယော ဟိ မေ အာသိ သုပဏ္ဏရာဇာ, အသံသယံ ပဏ္ဍရကေန သစ္စံ။
သော ရာဂရတ္တောဝ အကာသိမေတံ, ပါပကမ္မံ သမ္ပဇာနော န မောဟာ”တိ။

တတ္ထ **ပဏ္ဍရကေနာ**တိ တယာ ပဏ္ဍရကေန သော မမ ပိယတရော အဟောသိ, သစ္စမေတံ။ **သော**တိ သော အဟံ တသ္မိံ သုပဏ္ဏေ ရာဂေန ရတ္တော ဟုတွာ ဧတံ ပါပကမ္မံ ဇာနန္တောဝ အကာသိံ, န မောဟေန အဇာနန္တောတိ။

တံ သုတွာ နာဂရာဇာ ဒွေ ဂါထာ အဘာသိ –

၂၉၃. “န မေ ပိယံ အပ္ပိယံ ဝါပိ ဟောတိ, သမ္ပသ္သတော လောကမိမံ ပရဉ္စ။
သုသညတာနဉ္ဟိ ဝိယဉ္ဇနေန, အသညတော လောကမိမံ စရာသိ။

၂၉၄. ‘‘အရိယာဝကာသောသိ အနရိယောတသိ၊ အသညတော သညတသန္နိကာသော။
ကဏှာဘိဇာတိကောသိ အနရိယရူပေါ၊ ဟပံ ဗဟုံ ဒုစ္စရိတံ အစာရီ’’တိ။

တတ္ထ **န မေ**တိ အမ္ဘော ဒုဿီလနဂ္ဂမုသာတဒိ ပဗ္ဗဇိတဿ ဟိ ဣမဋ္ဌ ပရဋ္ဌ လောကံ သမ္ပဿတော ပိ ယံ တ မေ အပ္ပိယံ တပိ မေတိ န ဟောတိ, တ္ဝံ ပန **သုသညတာနံ** သီလဝန္တာနံ ဗုဒ္ဓနေန ပဗ္ဗဇိတလိင်္ဂေန အသည တော ဟုတ္ဝာ ဣမံ လောကံ ဝဥ္စေန္တော စရသိ။ **အရိယာဝကာသောသီ**တိ အရိယပဋိရူပကောသိ ။ **အသညတော**တိ ကာယာဒီဟိ အသညတောသိ။ **ကဏှာဘိဇာတိကော**တိ ကာဠကသဘာဝတော။ **အနရိယရူပေါ**တိ အဟိရိကသဘာဝတော။ **အစာရီ**တိ အကာသိ။

ဣတိ တံ ဂရဟိတ္ဝာ ဣဒါနိ အဘိသပန္တော ဣမံ ကထမာဟ –

၂၉၅. ‘‘အဒုဋ္ဌဿ တုဝံ ဒုဗ္ဘိ၊ ဒုဗ္ဘီ စ ပိသုဏော စသိ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ မုဒ္ဓါ တေ ဖလတု သတ္တဓာ’’တိ။

တဿတ္တော – အမ္ဘော ဒုဗ္ဘိ တ္ဝံ အဒုဋ္ဌဿ မိတ္တဿ ဒုဗ္ဘီ စာသိ, ပိသုဏော စာသိ, ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန မုဒ္ဓါ တေ သတ္တဓာ ဖလတူတိ။

ဣတိ နာဂရာဇဿ သပန္တဿေဝ အစေလကဿ သီသံ သတ္တဓာ ဖလိ။ နိသိန္နဋ္ဌာနေယေဝဿ ဘူမိ ဝိဝရံ အ အာသိ။ သော ပထဝိံ ပဝိသိတ္ဝာ အဝီစိမ္ဟိ နိဗ္ဗတ္တိ, နာဂရာဇသုပဏ္ဏရာဇာနောပိ အတ္တနော ဘဝနမေဝ အဂမိံသု။ သတ္ထာ တဿ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌဘာဝံ ပကာသေန္တော ဩသာနကထမာဟ –

၂၉၆. ‘‘တသ္မာ ဟိ မိတ္တာနံ န ဒုဗ္ဘိတဗ္ဗံ၊ မိတ္တဒုဗ္ဘာ ဟပိယော နတ္ထိ အညော။
အာသိတ္တသတ္တော နိဟတော ပထဗျာ၊ ဣန္ဒဿ ဝါက္ယေန ဟိ သံဝရော ဟတော’’တိ။

တတ္ထ **တသ္မာ** တိ ယသ္မာ မိတ္တဒုဗ္ဘိကမ္မဿ ဖရုသော ဝိပါကော, တသ္မာ။ **အာသိတ္တသတ္တော** တိ အာသိတ္တဝိသေန သတ္တော။ **ဣန္ဒဿာ** တိ နာဂိန္ဒဿ တဏှေန။ **သံဝရော**တိ ‘‘အဟံ သံဝရေ ဌိတောသ္မိ’’တိ ပဋိညာယ ဇဝံ ပညာတော အာဇီဝကော ဟတောတိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတ္ဝာ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ ဒေဝဒတ္တော မုသာတဒံ ကတ္ဝာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌောယေဝာ’’တိ ဝတ္ဝာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ – ‘‘တဒါ အစေလကော ဒေဝဒတ္တော အဟောသိ, နာဂရာဇာ သာရိပုတ္တော, သုပဏ္ဏရာဇာ ပန အဟမေဝ အဟောသိ’’န္တိ။

ပဏ္ဍရနာဂရာဇဇာတကဝဏ္ဏနာ အဋ္ဌမာ။

[၅၁၉] ၉. သမ္ဗုလာဇာတကဝဏ္ဏနာ

ကာ ဝေဓမာနာတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော မလ္လိကံ ဒေဝိံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ဝတ္ထု **ကုမ္မာသပိဏ္ဍိဇာတကေ** (ဇာ. ၁.၇.၁၄၂ အာဒယော) ဝိတ္ထာရိတမေဝ။ သာ ပန တထာဂတဿ တိဏ္ဏံ ကုမ္မာသပိဏ္ဍိကာနံ အနာနု ဘာဝေန တံ ဒိဝသညေဝ ရညော အဂ္ဂမဟေသိဘာဝံ ပတ္ဝာ ပုဗ္ဗဏ္ဍာယိတာဒီဟိ ပဉ္စဟိ ကလျာဏဓမ္မေဟိ သမန္နာဂ တာ ဉာဏသမ္ပန္နာ ဗုဒ္ဓုပဋ္ဌာယိကာ ပတိဒေဝတာ အဟောသိ။ တဿာ ပတိဒေဝတာဘာဝတေ သကလနဂရေ ပာကဋော အဟောသိ။ အထေကဒိဝသံ ဓမ္မသဘာယံ ကထံ သမုဋ္ဌာပေသုံ – ‘‘အာဝုသော, မလ္လိကာ ဒေဝီ ကိရ ဝတ္တသမ္ပန္နာ ဉာဏ သမ္ပန္နာ ပတိဒေဝတာ’’တိ။ သတ္ထာ အာဂန္တွာ ‘‘ကာယ နုတ္ထ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ ကထာယ သန္နိသိန္နာ’’တိ ပုစ္ဆိတ္ဝာ ‘‘ဣမာယ နာမာ’’တိ ဝုတ္တေ ‘‘န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပေသာ ဝတ္တသမ္ပန္နာ ပတိဒေဝတာယေဝာ’’တိ ဝတ္ဝာ အတီတံ အာဟရိ။

အတီတေ ဗာရာဏသိယံ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ရညော သောတ္ထိသေနော နာမ ပုတ္တော အဟောသိ။ တံ ရာဇာ ဝယပ္ပတ္တံ ဥပရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌပေသိ, သမ္ဗုလာ နာမဿ အဂ္ဂမဟေသီ အဟောသိ ဥတ္တမရူပဓရာ သရီရပ္ပဘာသမ္ပန္နာ, နိတ

တေ ဇလမာနာ ဒီပသိခါ ဝိယ ခါယတိ။ အပရဘာဂေ သောတ္ထိသေနသ္သ သရီရေ ကုဋ္ဌံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဝေဇ္ဇာ တိကိစ္ဆိတုံ နာသက္ခိံသု။ သော ဘိဇ္ဇမာနေ ကုဋ္ဌေ ပဋိကူလော ဟုတွာ ဝိပ္ပဋိသာရံ ပတွာ ''ကော မေ ရဇ္ဇေန အတ္ထော, အရညေ အနာထမရဏံ မရိဿာမီ''တိ ရညော အာရောစာပေတွာ ဣတ္ထာဂာရံ ဆဍ္ဍေတွာ နိက္ခမိ။ သမ္ဗုလာ ဗဟူဟိ ဥပာယေဟိ နိဝတ္တိယမာနာပိ အနိဝတ္တိတွာ ''အဟံ တံ သာမိကံ အရညေ ပဋိဇဂ္ဂိဿာမီ''တိ ဝတွာ သဒ္ဓိံယေဝ နိက္ခမိ။ သော အရညံ ပဝိသိတွာ သုလဘမူလဖလာဖလေ ဆာယူဒကသမ္ပန္နေ ပဒေသေ ပဏ္ဏသာလံ ကတွာ တသ္မိံ ကပ္ပေသိ။ ရာဇဓီတာ တံ ပဋိဇဂ္ဂိ။ ကထံ? သာ ဟိ ပာတောဝ ဝုဋ္ဌာယ အဿမပဒံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ပာနီယပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတွာ ဒန္တကဋ္ဌံ မုခဓောဝနဉ္စ ဥပနာမေတွာ မုခေ ဓောတေ နာနာဩသဓာနိ ပိသိတွာ တဿ ဝဏေ မက္ခေတွာ မဓုရမဓုရာနိ ဖလာဖလာနိ ခါဒာပေတွာ မုခံ ဝိက္ခာလေတွာ ဟတ္ထေသု ဓောတေသု ''အပ္ပမတ္တော ဟောဟိ ဒေဝါ''တိ ဝတွာ ဝန္ဒိတွာ ပစ္ဆိခဏိတ္တိအင်္ကုသကေ အာဒါယ ဖလာဖလတ္ထာယ အရညံ ပဝိသိတွာ ဖလာဖလာနိ အာဟရိတွာ ဧကမန္တေ ဌပေတွာ ဃဋေနေ ဥဒကံ အာဟရိတွာ နာနာစုဏ္ဏေဟိ စ မတ္တိကာဟိ စ သောတ္ထိသေနံ နှာပေတွာ ပုန မဓုရဖလာဖလာနိ ဥပနာမေတိ။ ပရိဘောဂကာလေ တသိတဟာနီယံ ဥပနေတွာ သယံ ဖလာဖလာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ ပဒရသန္ထရံ သံဝိဒဟိတွာ တသ္မိံ တတ္ထ နိပန္နေ တဿ ဟတ္ထေ ဓောဝိတွာ သီသပရိကမ္မပိဋ္ဌိပရိကမ္မပါဒပရိကမ္မာနိ ကတွာ သယနပဿံ ဥပဂန္တွာ နိပဇ္ဇတိ။ ဧဝံ သာ သာမိကံ ပဋိဇဂ္ဂိ။

သာ ဧကဒိဝသံ အရညေ ဖလာဖလံ အာဟရန္တီ ဧကံ ဂိရိကန္ဒရံ ဒိသွာ သီသတော ပစ္ဆိံ ဩတာရေတွာ ကန္ဒရတီရေ ဌပေတွာ ''နှာယိဿာမီ''တိ ဩတရိတွာ ဟလိဒ္ဒာယ သရီရံ ဥဗ္ဗဋ္ဋေတွာ နှာတွာ သုဓောတသရီရာ ဥတ္တရိတွာ တကစီရံ နိဝါသေတွာ ကန္ဒရတီရေ အဋ္ဌာသိ။ အထဿာ သရီရပ္ပဘာယ ဝနံ ဧကောဘာသံ အဟောသိ။ တသ္မိံ ခဏေ ဧကော ဒါနဝရက္ခသော ဂေါစရတ္ထာယ စရန္တော တံ ဒိသွာ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ ကထာဒွယံ အာဟ –

၂၉၇. ''ကာ ဝေဓမာနာ ဂိရိကန္ဒရာယံ၊ ဧကာ တုဝံ တိဋ္ဌသိ သံဟိတူရု။
ပုဋ္ဌာသိ မေ ပာဏိပမေယ္ယမဇ္ဈေ၊ အက္ခာဟိ မေ နာမဉ္စ ဗန္ဓဝေ စ။

၂၉၈. ''ဩဘာသယံ ဝနံ ရမ္မံ၊ သီဟဗျဂ္ဃနိသေဝိတံ။
ကာ ဝါ တွံ ဝါသိ ကလျာဏိ၊ ကဿ ဝါ တွံ သုမဇ္ဈိမေ။
အဘိဝါဒေမိ တံ ဘဒ္ဒေ၊ ဒါနဝါဟံ နမတ္ထု တေ''တိ။

တတ္ထ **ကာ ဝေဓမာနာ**တိ နှာနမတ္တတာယ သီတဘာဝေန ကမ္ပမာနာ။ **သံဟိတူရူ**တိ သမ္ပိဏ္ဍိတူရု ဥတ္တမဦရုလက္ခဏာ။ **ပာဏိပမေယ္ယမဇ္ဈေ** တိ ဟတ္ထေန မိနိတဗ္ဗမဇ္ဈေ။ **ကာ ဝါ တွံ ဝါ**သိ ကာ နာမ တွံ ဘဝသိ။ **အဘိဝါဒေမိ**တိ ဝန္ဒာမိ။ **ဒါနဝါဟ**န္တိ အဟံ ဧကော ဒါနဝေါ, အယံ နမက္ကာရော တဝ အတ္ထု, အဉ္ဇလိံ တေ ပဂ္ဂဏှာမီတိ အာဝစ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၂၉၉. ''ယော ပုတ္တော ကာသိရာဇဿ၊ သောတ္ထိသေနောတိ တံ ဝိဒူ။
တဿာဟံ သမ္ဗုလာ ဘရိယာ၊ ဧဝံ ဇာနာဟိ ဒါနဝ။
အဘိဝါဒေမိ တံ ဘန္တေ၊ သမ္ဗုလာဟံ နမတ္ထု တေ။

၃၀၀. ''ဝေဒေဟပုတ္တော ဘဒ္ဒန္တေ၊ ဝနေ ဝသတိ အာတုရော။
တမဟံ ရောဂသမ္မတ္တံ၊ ဧကာ ဧကံ ဥပဋ္ဌဟံ။

၃၀၁. ''အဟဉ္စ ဝနမုဉ္ဆာယ၊ မဓုမံသံ မိဂါဝိလံ။
ယဒာဟရာမိ တံ ဘက္ခော၊ တဿ နူနဇ္ဇ နာဓတီ''တိ။

တတ္ထ **ဝေဒေဟပုတ္တော** တိ ဝေဒေဟရာဇဓီတာယ ပုတ္တော။ **ရောဂသမ္မတ္တ** န္တိ ရောဂပီဠိတံ။ **ဥပဋ္ဌဟ** န္တိ ဥပဋ္ဌဟာမိ ပဋိဇဂ္ဂါမိ။ ''ဥပဋ္ဌိတာ''တိပိ ပါဌော။ **ဝနမုဉ္ဆာယာ** တိ ဝနံ ဥဉ္ဆေတွာ ဥဉ္ဆာစရိယံ စရိတွာ။ **မဓုမံသ**န္တိ နိမ္မက္ခိကံ မဓုဉ္စ မိဂါဝိလမံသဉ္စ သီဟဗျဂ္ဃမိဂေဟိ ခါဒိတမံသတော အတိရိတ္တကောဋ္ဌာသံ။ **တံ ဘက္ခော** တိ ယံ

အဟံ အာဟရာမိ, တံ ဘက္ခော° သော မမ သာမိကော။ **တဿ နူနဇ္ဇာ** တိ တဿ မဟေ အဇ္ဇ အာဟာရံ အလဘမာန ဿ သရီရံ အာတပေ ပက္ခိတ္တပဒုမံ ဝိယ **နာဓတိ** ဥပတပ္ပတိ မိလာယတိ။

တတော ပရံ အနဝဿ စ တဿာ စ ဝစနပဋိဝစနကထာယော ဟောန္တိ –

၃၀၂. ''ကိံ ဝနေ ရာဇပုတ္တေန, အာတုရေန ကရိဿသိ။
သမ္မုလေ ပရိစိဏ္ဏေန, အဟံ ဘတ္တာ ဘတမိ တေ။

၃၀၃. ''သောကဋ္ဋာယ ဒုရတ္တာယ, ကိံ ရူပံ ဝိဇ္ဇတေ မမ။
အညံ ပရိယေသ ဘဒ္ဒန္တေ, အဘိရူပတရံ မယာ။

၃၀၄. ''ဖေဟိမံ ဂိရိမာရုယှဟ, ဘရိယာ မေ စတုဿတာ။
တာသံ တွံ ပဝရာ ဟောဟိ, သဗ္ဗကာမသမိဒ္ဓိနီ။

၃၀၅. ''နူန တာရကဝဏ္ဏာဘေ, ယံ ကိဉ္စိ မနသိစ္ဆသိ။
သဗ္ဗံ တံ ပစုရံ မယှံ, ရမဿုဝဇ္ဇ မယာ သဟ။

၃၀၆. ''နော စေ တုဝံ မဟေသေယျံ, သမ္မုလေ ကာရယိဿသိ။
အလံ တွံ ဟာတရာသာယ, ပဏ္ဏေဟ ဘက္ခာ ဘဝိဿသိ။

၃၀၇. ''တဉ္စ သတ္တဇဋ္ဌော လုဒ္ဒော, ကဋ္ဌာရော ပုရိသာဒကော။
ဝနေ နာထံ အပဿန္တီ, သမ္မုလံ အဂ္ဂဟိ ဘုဇေ။

၃၀၈. ''အဓိပန္နာ ပိသာစေန, လုဒ္ဒေနာမိသစက္ခုနာ။
သာ စ သတ္တုဝသံ ပတ္တာ, ပတိမေဝတနုသောစတိ။

၃၀၉. ''န မေ ဣဒံ တထာ ဒုက္ခံ, ယံ မံ ခာဒေယျ ရက္ခသော။
ယဉ္စ မေ အယျပုတ္တဿ, မနော ဟေဿတိ အညထာ။

၃၁၀. ''န သန္တိ ဒေဝါ ပဝသန္တိ နူန, န ဟိ နူန သန္တိ ဣဓ လောကပာလာ။
သဟသာ ကရောန္တာနမသညတာနံ, န ဟိ နူန သန္တိ ပဋိသေဓိတာရော''တိ။

တတ္ထ **ပရိစိဏ္ဏေနာ** တိ တေန အာတုရေန ပရိစိဏ္ဏေန ကိံ ကရိဿသိ။ **သောကဋ္ဋာယာ** တိ သောကာတုရာယ။ ''သောကဋ္ဋာယာ''တိပိ ပါဌော, သောကေ ဌိတာယာတိ အတ္ထော။ **ဒုရတ္တာယာ** တိ ဒုဂ္ဂတကပဏဘာဝပ္ပတ္တာယ အတ္တ ဘာဝတယ။ **ဖေဟိမန္တိ** မာ တွံ ဒုရတ္တာမှီတိ စိန္တယိ, ဧတံ မမ ဂိရိမှဟိ ဒိဗ္ဗဝိမာနံ, ဖေဟိ ဣမံ ဂိရိံ အာရုဟ။ **စတုဿ တာ**တိ တဿိံ မေ ဝိမာနေ အပရာပိ စတုဿတာ ဘရိယာယော အတ္ထိ။ **သဗ္ဗံ တ** န္တိ ယံ ကိဉ္စိ ဥပဘောဂပရိဘောဂဝ တ္ထာဘရဏာဒိကံ ဣစ္ဆသိ, သဗ္ဗံ တံ နူန မယှံ ပစုရံ ဗဟုံ သုလဘံ, တသ္မာ မာ ကပဏာမှီတိ စိန္တယိ, ဖေဟိ မယာ သဟ ရမဿူတိ ဝဒတိ။

မဟေသေယျ န္တိ, ''ဘဒ္ဒေ, သမ္မုလေ နော စေ မေ တွံ မဟေသိဘာဝံ ကာရေဿသိ, ပရိယတ္တာ တွံ မမ ဟ တရာသာယ, တေန တံ ဗလက္ကာရေန ဝိမာနံ နေဿာမိ, တတ္ထ မံ အသင်္ဂဏှန္တီ မမ သော° ဟတော° ဘက္ခာ ဘဝိ ဿသိ''တိ ဧဝံ ဝတွာ သော သတ္တုဟိ ဇဋ္ဌာဟိ သမန္နာဂတော လုဒ္ဒကော အရုဏော နိက္ခန္တဒန္တော တံ တဿိံ ဝနေ ကိဉ္စိ အတ္တနော နာထံ အပဿန္တိံ သမ္မုလံ ဘုဇေ အဂ္ဂဟေသိ။ **အဓိပန္နာ** တိ အဇ္ဈောတ္ထဋ္ဌာ။ **အာမိသစက္ခုနာ**တိ ကိ လေသလောလေန။ **ပတိမေဝတ**ိ အတ္တနော အစိန္တေတွာ ပတိမေဝ အနုသောစတိ။ **မနော ဟေဿတီ** တိ မံ စိရာယန္တိံ ဝိဒိတွာ အညထာ စိတ္တံ ဘဝိဿတိ။ **န သန္တိ ဒေဝါ** တိ ဣဒံ သာ အနဝေန ဘုဇေ ဂဟိတာ ဒေဝတုဇ္ဈာပနံ ကရောန္တီ အာဟ။ **လောကပာလာ**တိ ဓေရူပာနံ သီလဝန္တီနံ ပတိဒေဝတာနံ ပာလကာ လောကပာလာ နူန ဣဓ လောကေ န သန္တီတိ ပရိဒေဝတိ။

အထသ္သာ သီလတေဇေန သက္ကသ္သ ဘဝနံ ကမ္ပိ, ပဏ္ဍုကမ္ဗလသိလာသနံ ဥဏှာကာရံ ဒဿေသိ။ သက္ကော အာဝဇ္ဇေန္တော တံ ကာရဏံ ဉတွာ ဝဇိရံ အာဒာယ ဝေဂေန ဂန္တွာ အနဝသ္သ မတ္ထကေ ဌတွာ ဣတရံ ကထမာဟ –

၃၁၁.''ဣတ္ထိနမေသာ ပဝရာ ယသသ္သိနီ၊ သန္တာ သမာ အဂ္ဂိရိဝုဂ္ဂတေဇာ။
တဥ္စေ တုဝံ ရက္ခသာဒေသိ ကညံ၊ မုဒ္ဓာ စ တေ ဟိ သတ္တဓာ တေ ဖလေယ္ယ။
မာ တွံ ဒဟီ မုဉ္စ ပတိဗ္ဗတာယာ''တိ။

တတ္ထ **သန္တာ**တိ ဥပသန္တာ, အထ တ ပဏ္ဍိတာ ဉာဏသမ္ပန္နာ။ **သမာ**တိ ကာယဝိသမာဒိဝိရဟိတာ။ **အဒေသီ**တိ ခါဒသိ။ **ဖလေယ္ယာ** တိ ဣမိနာ မေ ဣန္ဒဝဇိရေန ပဟရိတွာ မုဒ္ဓာ ဘိန္ဒေထ။ **မာ တွံ ဒဟီ**တိ တွံ ဣမံ ပတိဗ္ဗတံ မာ တာပေယ္ယာသီတိ။

တံ သုတွာ အနတေ သမ္ဗုလံ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ သက္ကော ''ပုနပိ ဧသ ဧဝရူပံ ကရေယ္ယာ''တိ စိန္တေတွာ အနဝံ ဒေဝသင္ခလိကာယ ဗန္ဓိတွာ ပုန အနာဂမနာယ တတိယေ ပဗ္ဗတန္တရေ ဝိဿဇ္ဇေသိ, ရာဇဓီတရံ အပ္ပမာဒေန ဩဝဒိတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ရာဇဓီတာပိ အတ္တင္ဂတေ သူရိယေ စန္ဒာလောကေန အဿမံ ဟာပုဏိ။ တမတ္ထံ ပကာသေန္တော သတ္ထာ အဋ္ဌ ကထာ အဘာသိ –

၃၁၂.''သာ စ အဿမမာဂစ္ဆိ၊ ပမုတ္တာ ပုရိသာဒကာ။
နီဠံ ပဠိနံ သကုဏီဝ၊ ဂတသိင်္ဂံဝ အာလယံ။

၃၁၃.''သာ တတ္ထ ပရိဒေဝေသိ၊ ရာဇပုတ္တီ ယသသ္သိနီ။
သမ္မုလာ ဥတုမတ္တက္ခာ၊ ဝနေ နာထံ အပဿန္တီ။

၃၁၄.''သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ ဝန္ဒေ၊ သမ္ပန္နစရဏေ ဣသေ။
ရာဇပုတ္တံ အပဿန္တီ၊ တုမှံမှိ သရဏံ ဂတာ။

၃၁၅.''ဝန္ဒေ သီဟေ စ ဗျဂ္ဃေ စ၊ ယေ စ အညေ ဝနေ မိဂါ။
ရာဇပုတ္တံ အပဿန္တီ၊ တုမှံမှိ သရဏံ ဂတာ။

၃၁၆.''တိဏာ လတာနိ ဩသဓျော၊ ပဗ္ဗတာနိ ဝနာနိ စ။
ရာဇပုတ္တံ အပဿန္တီ၊ တုမှံမှိ သရဏံ ဂတာ။

၃၁၇.''ဝန္ဒေ ဣန္ဒီဝရီသာမံ၊ ရတ္တိံ နက္ခတ္တမာလိနိံ။
ရာဇပုတ္တံ အပဿန္တီ၊ တုမှံမှိ သရဏံ ဂတာ။

၃၁၈.''ဝန္ဒေ ဘာဂီရထိံ ဂင်္ဂံ၊ သဝန္တီနံ ပဋိဂ္ဂဟံ။
ရာဇပုတ္တံ အပဿန္တီ၊ တုမှံမှိ သရဏံ ဂတာ။

၃၁၉.''ဝန္ဒေ အဟံ ပဗ္ဗတရာဇသေဋ္ဌံ၊ ဟိမဝန္တံ သိလုစ္စယံ။
ရာဇပုတ္တံ အပဿန္တီ၊ တုမှံမှိ သရဏံ ဂတာ''တိ။

တတ္ထ **နီဠံ ပဠိနံ သကုဏီ**ဝါတိ ယထာ သကုဏိကာ မုခတုဏ္ဍကေန ကေစရံ ဂဟေတွာ ကေနစိ ဥပဒ္ဒဝေန သကုဏပောတကာနံ ပဠိနတ္တာ ပဋိနံ သကုဏိနီဠံ အာဂစ္ဆေယ္ယ, ယထာ တ **ဂတသိင်္ဂံ** နိက္ခန္တဝစ္ဆကံ **အာလယံ** သုညံ ဝစ္ဆကသာလံ ဝစ္ဆဂိဒ္ဓိနီ ဓေနု အာဂစ္ဆေယ္ယ, ဧဝံ သုညံ အဿမံ အာဂစ္ဆီတိ အတ္ထော။ တအာ ဟိ သောတ္ထိသေနော သမ္မုလာယ စိရမာနာယ ''ဣတ္ထိယော နာမ လောလာ, ပစ္စာမိတ္တမ္ပိ မေ ဂဟေတွာ အာဂစ္ဆေယ္ယာ''တိ ပရိသင်္ကန္တော ပဏ္ဏသာလတော နိက္ခမိတွာ ဂစ္ဆန္တံ ပဝိသိတွာ နိသီဒိ။ တေနေတံ ဝုတ္တံ။ **ဥတုမတ္တက္ခာ** တိ

သောကဝေဂသဉ္ဇာတေန ဥဏှေန ဥတုနာ မန္ဒလောစနာ။ **အပဿန္တီ** တိ တဿိံ ဝနေ နာထံ အတ္တနော ပတိံ အပဿန္တီ ဣတော စိတော စ သန္ဓာဝမာနာ ပရိဒေဝေသိ။

တတ္ထ **သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ** တိ သမိတပါပဗာဟိတပါပေ သမဏေ ဗြာဟ္မဏေ။ **သမ္ပန္နစရဏေ** တိ သဟ သီလေန အဋ္ဌန္နံ သမာပတ္တီနံ ဝသေန စ သမ္ပန္နစရဏေ ကုလေ ဝန္ဒေတိ ဧဝံ ဝတွာ ရာဇပုတ္တံ အပဿန္တီ တုမှာကံ သရဏံ ဂတာ အမှီတိ။ သစေ မေ သာမိကဿ နိသိန္နဋ္ဌာနံ ဇာနာထ, အာစိက္ခထာတိ ပရိဒေဝေသီတိ အတ္ထော။ သေသကထာသုပိ ဧသေဝ နယော။ **တိဏာ လတာနိ ဩသဓျော**တိ အန္တောဖေဂ္ဂုဗဟိသာရတိဏာနိ စ လတာနိ စ အန္တောသာရဩသဓိယော စ။ ဣမံ ကထံ တိဏာဒီသု နိဗ္ဗတ္တဒေဝတာ သန္ဓာယာဟ။ **ဣန္ဒီဝရီသာမ** န္တိ ဣန္ဒီဝရီပုပ္ဖသမာနဝဏ္ဏံ။ **နက္ခတ္တမာလိနိ** န္တိ နက္ခတ္တပဋိဟဋ္ဌိသမန္နာဂတံ။ **တုမှံမှီ**တိ ရတ္တိံ သန္ဓာယ တမှိ အမှီတိ အာဟ။ **ဘာဂီရထီ ဂင်္ဂ** န္တိ ဧဝံပရိယာယနာမိကံ ဂင်္ဂံ။ **သဝန္တီန** န္တိ အညာသံ ဗဟူနံ နဒီနံ ပဋိဂ္ဂါဟိကံ။ ဂင်္ဂါယ နိဗ္ဗတ္တဒေဝတံ သန္ဓာယေဝမာဟ။ ဟိမဝန္တေပိ ဧသေဝ နယော။

တံ ဧဝံ ပရိဒေဝမာနံ ဒိသွာ သောတ္ထိသေနော စိန္တေသိ – "အယံ အတိဝိယ ပရိဒေဝတိ, န ခော ပနဿာ ဘာဝံ ဇာနာမိ, သစေ မယိ သိနေဟေန ဧဝံ ကရောတိ , ဟဒယမ္ပိဿာ ဖလေယျ, ပရိဂ္ဂဏှိဿာမိ တာဝ န"န္တိ ဂန္တွာ ပဏ္ဏသာလဒွါရေ နိသီဒိ။ သာပိ ပရိဒေဝမာနာဝ ပဏ္ဏသာလဒွါရံ ဂန္တွာ တဿ ပါဒေ ဝန္ဒိတွာ "ကုဟိံ ဂတောသိ, ဒေဝ"တိ အာဟ။ အထ နံ သော, "ဘဒ္ဒေ , တွံ အညေသု ဒိဝသေသု န ဣမာယ ဝေလာယ အာဂစ္ဆသိ, အဇ္ဇ အတိသာယံ အာဂတာသီ"တိ ပုစ္ဆန္တော ကထမာဟ –

၃၂၀. "အတိသာယံ ဝတာဂစ္ဆိ, ရာဇပုတ္တိ ယသဿိနိ။
ကေန နုဇ္ဇ သမာဂစ္ဆိ, ကော တေ ပိယတရော မယာ"တိ။

အထ နံ သာ "အဟံ, အယျပုတ္တ, ဖလာဖလာနိ အာဒာယ အာဂစ္ဆန္တီ ဧကံ အနုဝံ ပဿိံ, သော မယိ ပဋိဗဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ မံ ဟတ္ထေ ဂဏှိတွာ 'သစေ မမ ဝစနံ န ကရောသိ, ခါဒိဿာမိ တ'န္တိ အာဟ, အဟံ တာယ ဝေလာယ တညေဝ အနုသောစန္တီ ဧဝံ ပရိဒေဝိ"န္တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၃၂၁. "ဣဒံ ခေါဟံ တဒါဝေစံ, ဂဟိတာ တေန သတ္တုနာ။
န မေ ဣဒံ တထာ ဒုက္ခံ, ယံ မံ ခါဒေယျ ရက္ခသော။
ယဉ္စ မေ အယျပုတ္တဿ, မနော ဟေဿတိ အညထာ"တိ။

အထဿ သေသမ္ပိ ပဝတ္တိံ အာရောစေန္တီ "တေန ပနာဟံ, ဒေဝ, အနုဝေန ဂဟိတာ အတ္တာနံ ဝိဿဇ္ဇာပေတုံ အသက္ကောန္တီ ဒေဝတုဇ္ဈာပနကမ္မံ အကာသိံ, အထ သက္ကော ဝဇိရဟတ္ထော အာဂန္တွာ အာကာသေ ဌိတော အနုဝံ သန္တဇ္ဇေတွာ မံ ဝိဿဇ္ဇာပေတွာ တံ ဒေဝသင်္ခလိကာယ ဗန္ဓိတွာ တတိယေ ပဗ္ဗတန္တရေ ခိပိတွာ ပက္ကာမိ, ဧဝါဟံ သက္ကံ နိဿာယ ဇီဝိတံ လဘိ"န္တိ အာဟ။ တံ သုတွာ သောတ္ထိသေနော, "ဘဒ္ဒေ, ဟောတု, မာတုကမဿု အန္တရေ သစ္စံ နာမ ဒုလ္လဘံ, ဟိမဝန္တေ ဟိ ဗဟူ ဝနစရကတာပသဝိဇ္ဇာဓရာဒယော သန္တိ, ကော တုယှံ သဒ္ဒဟိဿတီ"တိ ဝတွာ ကထမာဟ –

၃၂၂. "စောရီနံ ဗဟုဗုဒ္ဓီနံ, ယာသု သစ္စံ သုဒုလ္လဘံ။
ထီနံ ဘာဝေါ ဒုရာဇာနော, မစ္ဆဿေဝေါဒကေ ဂတ"န္တိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတွာ, "အယျပုတ္တ, အဟံ တံ အသဒ္ဒဟန္တံ မမ သစ္စဗလေနေဝ တိကိစ္ဆိဿာမီ"တိ ဥဒကဿ ကလသံ ပူရေတွာ သစ္စကိရိယံ ကတွာ တဿ သီသေ ဥဒကံ အာသိဉ္စန္တီ ကထမာဟ –

၃၂၃. "တထာ မံ သစ္စံ ပါလေတု, ပါလယိဿတိ စေ မမံ။
ယထာဟံ နာဘိဇာနာမိ, အညံ ပိယတရံ တယာ။
ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန, ဗျာဓိ တေ ဝူပသမ္မတူ"တိ။

တတ္ထ တထာ-သဒ္ဒော ‘‘စေ မမ’’န္တိ ဣမိနာ သဒ္ဓိံ ယောဇေတဗ္ဗော။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယထာဟံ ဝဒါမိ, တထာ စေ မမ ဝစနံ သစ္စံ, အထ မံ ဣဒါနိပိ ဟလေတု, အာယတိမ္ပိ ဟလေဿတိ, ဣဒါနိ မေ ဝစနံ သုဏာထ ‘‘ယထာဟံ နာဘိဇာနာမီ’’တိ။ ဟေတ္ထကေသု ပန ‘‘တထာ မံ သစ္စံ ဟလေတီ’’တိ လိခိတံ, တံ အဋ္ဌကထာယံ နတ္ထိ။

ဇဝံ တာယ သစ္စကိရိယံ ကတ္ွာ ဥဒကေ အာသိတ္တမတ္တေယေဝ သောတ္ထိသေနဿ ကုဋ္ဌံ အမ္ဗိလေန ဓောတံ ဝိယ တမ္ဗမလံ တာဝဒေဝ အပဂစ္ဆိ။ တေ ကတိပာဟံ တတ္ထ ဝသိတ္ွာ အရညာ နိက္ခမ္မ ဗာရာဏသိံ ပတ္ွာ ဥယျာနံ ပဝိသိံသု။ ရာဇာ တေသံ အာဂတဘာဝံ ဉတ္ွာ ဥယျာနံ ဂန္တွာ တတ္ထေဝ သောတ္ထိသေနဿ ဆတ္တံ ဥဿာပေတ္ွာ သမ္ဗုလံ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေ အဘိသိဉ္စာပေတ္ွာ နဂရံ ပဝေသေတ္ွာ သယံ ဣသိပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတ္ွာ ဥယျာနေ တသံ ကပ္ပေသိ, ရာဇနိဝေသနေယေဝ စ နိဗဒ္ဓံ ဘုဉ္ဇိ။ သောတ္ထိသေနောပိ သမ္ဗုလာယ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာန မတ္တမေဝ အဒါသိ, န ပုနဿာ ကောစိ သက္ကာရော အဟောသိ, အတ္တိဘာဝမ္ပိဿာ န အညာသိ, အညာဟေဝ ဣတ္ထီဟိ သဒ္ဓိံ အဘိရမိ။ သမ္ဗုလာ သပတ္တိအေဿဝသေန ကိသာ အဟောသိ ဥပဏ္ဍုပဏ္ဍုကဇာတာ ဓမနိသန္ထတဂတ္တာ။ သာ ဧကဒိဝသံ သောကဝိနောဒနတ္ထံ ဘုဉ္ဇိတုံ အာဂတဿ သဿုရတာပသဿ သန္တိကံ ဂန္တွာ တံ ကတဘတ္တကိစ္စံ ဝန္ဒိတ္ွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ သော တံ မိလာတိန္ဒြိယံ ဒိသွာ ကထမာဟ –

၃၂၄. ‘‘ယေ ကုဉ္ဇရာ သတ္တသတာ ဥဠာရာ၊ ရက္ခန္တိ ရတ္တိန္ဒိဝမုယျုတာဝုဓာ။
ဓနုဂ္ဂဟာနဉ္စ သတာနိ သောဠသ၊ ကထံဝိဓေ ပဿသိ ဘဒ္ဒေ သတ္တဝေ’’တိ။

တဿတ္ထော – ဘဒ္ဒေ, သမ္ဗုလေ ယေ အမ္ဟာကံ သတ္တသတာ ကုဉ္ဇရာ, တေသညေဝ ခန္ဓဂတာနံ ယောဓာနံ ဝသေန ဥယျုတ္တာဝုဓာ, အပရာနိ စ သောဠသဓနုဂ္ဂဟသတာနိ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဗာရာဏသိံ ရက္ခန္တိ။ ဇဝံ သုရက္ခိတေ နဂရေ ကထံဝိဓေ တ္ဝံ သတ္တဝေ ပဿသိ။ ဘဒ္ဒေ, ယဿာ တဝ သာသင်္ကာ သပ္ပဋိဘယာ အရညာ အာဂတကာလေပိ ပဘာသမ္ပန္နံ သရီရံ, ဣဒါနိ ပန မိလာတာ ပဏ္ဍုပလာသဝဏ္ဏာ အတိဝိယ ကိလန္တိန္ဒြိယာသိ, ကဿ နာမ တ္ဝံ ဘာယသီ’’တိ ပုစ္ဆိ။

သာ တဿ ဝစနံ သုတ္ွာ ‘‘ပုတ္တော တေ, ဒေဝ, မယိ န ပုရိမသဒိသော’’တိ ဝတ္ွာ ပဉ္စ ကထာ အဘာသိ –

၃၂၅. ‘‘အလင်္ကတာယော ပဒုမုတ္တရတ္တစာ၊ ဝိရာဂိတာ ပဿတိ ဟံသဂဂ္ဂရာ။
တာသံ သုဏိတ္ွာ မိတဂီတဝါဒိတံ၊ န အာနိ မေ တာတ တထာ ယထာ ပုရေ။

၃၂၆. ‘‘သုဝဏ္ဏသံကစ္စဓရာ သုဝိဂ္ဂဟာ၊ အလင်္ကတာ မာနုသိယစ္ဆရူပမာ။
သေနောပိယာ တာတ အနိန္ဒိတင်္ဂိယော၊ ခတ္တိယကညာ ပဋိလောဘယန္တိ နံ။

၃၂၇. ‘‘သစေ အဟံ တာတ တထာ ယထာ ပုရေ၊ ပတိံ တမုဉ္ဆာယ ပုနာ ဝနေ ဘရေ။
သမ္မာနယေ မံ န စ မံ ဝိမာနယေ၊ ဣတောပိ မေ တာတ တတော ဝရံ သိယာ။

၃၂၈. ‘‘ယမန္နပာနေ ဝိပုလသ္မိ ဩဟိတေ၊ နာရီ ဝိမဋ္ဌာဘရဏာ အလင်္ကတာ။
သဗ္ဗင်္ဂုပေတာ ပတိနော စ အပ္ပိယာ၊ အဗဇ္ဈ တဿာ မရဏံ တတော ဝရံ။

၃၂၉. ‘‘အပိ စေ ဒလိဒ္ဒါ ကပဏာ အနာဠှိယာ၊ ကဋာဒုတီယာ ပတိနော စ သာ ပိယာ။
သဗ္ဗင်္ဂုပေတာယပိ အပ္ပိယာယ၊ အယမေဝ သေယျော ကပဏာပိ ယာ ပိယာ’’တိ။

တတ္ထ **ပဒုမုတ္တရတ္တစာ** တိ ပဒုမဂဗ္ဘသဒိသဥတ္တရတ္တစာ။ သဗ္ဗာသံ သရီရတော သုဝဏ္ဏပဘာ နိစ္ဆရန္တီတိ ဒီပေတိ။ **ဝိရာဂိတာ**တိ ဝိလဂ္ဂသရီရာ, တနုမဇ္ဈာတိ အတ္ထော။ **ဟံသဂဂ္ဂရာ** တိ ဝေရူပာ ဟံသာ ဝိယ မဓုရဿရာ နာရိယော ပဿတိ။ **တာသန္တိ** သော တဝ ပုတ္တော တာသံ နာရီနံ မိတဂီတဝါဒိတာဒီနိ သုဏိတ္ွာ ဣဒါနိ မေ, တာတ, ယထာ ပုရေ, တထာ န ပဝတ္တတီတိ ဝဒတိ။ **သုဝဏ္ဏသံကစ္စဓရာ** တိ သုဝဏ္ဏမယသံကစ္စာလင်္ကာရဓရာ။ **အလင်္ကတာ** တိ နာနာလင်္ကာရပဋိမဏ္ဍိတာ။ **မာနုသိယစ္ဆရူပမာ** တိ မာနုသိယော အစ္ဆရူပမာ။ **သေနောပိယာ**တိ သောတ္ထိသေနဿ ပိယာ။ **ပဋိလောဘယန္တိ န** န္တိ နံ တဝ ပုတ္တံ ပဋိလောဘယန္တိ။

သစေ အဟန္တိ, တာတ, ယထာ ပုရေ သစေ အဟံ ပုနပိ တံ ပတိံ တထေဝ ကုဋ္ဌရောဂေန ဝနံ ပဝိဋ္ဌံ ဥဋ္ဌာယ တသ္မိံ ဝနေ ဘရေယျံ, ပုနပိ မံ သော သမ္မာနေယျ န ဝိမာနေယျ, တတော မေ ဣတောပိ ဗာရာဏသိရဇ္ဇတော တံ အရညမေဝ ဝရံ သိယာ သပတ္တိဒေါသေန သုသ္သတ္တိယာတိ ဒီပေတိ။ **ယမန္နှဟနေ** တိ ယံ အန္နပဟနေ။ **သြဟိတေ**တိ ဌပိတေ ပဋိယတ္တေ။ ဣမိနာ ဗဟုန္နပဟနယရံ ဒသ္သေတိ။ အယံ ကိရဿာ အဓိပ္ပာယော – ယာ နာရီ ဝိပုလန္နပဟနေ ဃရေ ဧကိကာဝ အသပတ္တိ သမာနာ ဝိမဋ္ဌာဘရဏာ နာနာလင်္ကာရေဟိ အလင်္ကတာ သဗ္ဗေဟိ ဂုဏင်္ဂေဟိ ဥပေတာ ပတိနော စ အပ္ပိယာ ဟောတိ, အဗဇ္ဈ ဂိတယ ဝလ္လိယာ တ ရဇ္ဇုယာ တ ဗန္ဓိတ္ဝာ တဿာ တတော ဃရာတသတော မရဏမေဝ ဝရတရန္တိ။ **အနာဋ္ဌဟိယာ**တိ အနာဋ္ဌဟာ။ **ကဋ္ဌာဒုတီယာ**တိ နိပဇ္ဇနကဋ္ဌသာရကဒုတိယာ။ **သေယျော** တိ ကပဏာပိ သမာနာ ယာ ပတိနော ပိယာ, အယမေဝ ဥတ္တမာတိ။

ဧဝံ တာယ အတ္တနော ပရိသုဒ္ဓနကာရဏေ တာပသဿ ကထိတေ တာပသော ရာဇာနံ ပက္ကောသာပေတွာ "တာတ, သောတ္ထိသေန တယိ ကုဋ္ဌရောကာဘိဘူတေ အရညံ ပဝိသန္တေ တယာ သဒ္ဓိံ ပဝိသိတွာ တံ ဥပဋ္ဌဟန္တီ အတ္တနော သစ္စဗလေန တဝ ရောဂံ ဝူပသမေတွာ ယာ တေ ရဇ္ဇေ ပတိဋ္ဌာနကာရဏမကာသိ, တဿာ နာမ တွံ နေဝ ဌိတဋ္ဌာနံ, န နိသိန္နဋ္ဌာနံ ဇာနာသိ, အယုတ္တံ တေ ကတံ, မိတ္တဒုဗ္ဘိကမ္မံ နာမေတံ ဟာပက"န္တိ ဝတွာ ပုတ္တံ သြဝဒန္တော ကထမာဟ –

၃၃၀. "သုဒုလ္လဘိတ္ထိ ပုရိသဿ ယာ ဟိတာ၊ ဘတ္တိတ္ထိယာ ဒုလ္လဘော ယော ဟိတော စ။
ဟိတာ စ တေ သီလဝတီ စ ဘရိယာ၊ ဇနိန္ဒ ဓမ္မံ စရ သမ္ဗုလာယာ"တိ။

တဿတ္တော – တာတ, ယာ ပုရိသဿ ဟိတာ မုဒုစိတ္တာ အနုကမ္ပိကာ ဣတ္ထီ, ယော စ ဘတ္တာ ဣတ္ထိယာ ဟိတော ကတဂုဏံ ဇာနာတိ, ဥဘောပေတေ သုဒုလ္လဘာ။ အယဉ္စ သမ္ဗုလာ တုယှံ ဟိတာ စေဝ သီလသမ္ပန္နာ စ, တသ္မာ ဧတိဿာ ဓမ္မံ စရ, ကတဂုဏံ ဇာနိတွာ မုဒုစိတ္တော ဟောဟိ, စိတ္တမဿာ ပရိတောသေဟီတိ။

ဧဝံ သော ပုတ္တဿ သြဝဒံ ဒတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။ ရာဇာ ပိတရိ ဂတေ သမ္ဗုလံ ပက္ကောသာပေတွာ, "ဘဒ္ဒေ, တ္တေကံ ကာလံ မယာ ကတံ ဒေါသံ ခမ, ဣတော ပဋ္ဌာယ သဗ္ဗိဿရိယံ တုယှမေဝ ဒမ္မီ"တိ ဝတွာ သြသာနကထမာဟ –

၃၃၁. "သစေ တုဝံ ဝိပုလေ လဒ္ဓဘောဂေ၊ ဣဿာဝတိဏ္ဏာ မရဏံ ဥပေသိ။
အဟဉ္စ တေ ဘဒ္ဒေ ဣမာ ရာဇကညာ၊ သဗ္ဗေ တေ ဝစနကရာ ဘဝါမာ"တိ။

တဿတ္တော – ဘဒ္ဒေ, သမ္ဗုလေ သစေ တွံ ရတနရာသိမှိ ဌပေတွာ အဘိသိတ္တာ အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနေဝသေန ဝိပုလေ ဘောဂေ လဘိတွာပိ ဣဿာယ သြတိဏ္ဏာ မရဏံ ဥပေသိ, အဟဉ္စ ဣမာ စ ရာဇကညာ သဗ္ဗေ တဝ ဝစနကရာ ဘဝါမ, တွံ ယထာဓိပ္ပာယံ ဣမံ ရဇ္ဇံ ဝိစာရေဟီတိ သဗ္ဗိဿရိယံ တဿာ အဒါသိ။

တတော ပဋ္ဌာယ ဥဘော သမဂ္ဂဝါသံ ဝသန္တာ အနာဒီနိ ပုညာနိ ကရိတွာ ယထာကမ္မံ ဂမိံသု။ တာပသော ဈာနာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသိ။

သတ္ထာ ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ "န, ဘိက္ခဝေ, ဣဒါနေဝ, ပုဗ္ဗေပိ မလ္လိကာ ပတိဒေဝတာယေဝါ"တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ "တဒါ သမ္ဗုလာ မလ္လိကာ အဟောသိ, သောတ္ထိသေနော ကောသလရာဇာ, ပိတာ တာပသော ပန အဟမေဝ အဟောသိ"န္တိ။

သမ္ဗုလာဇာတကဝဏ္ဏနာ နဝမာ။

[၅၂၀] ၁၀. ဂန္ဓတိန္ဒုကဇာတကဝဏ္ဏနာ

အပ္ပမာဒေါတိ ဣဒံ သတ္ထာ ဇေတဝနေ ဝိဟရန္တော ရာဇောဝါဒံ အာရဗ္ဘ ကထေသိ။ ရာဇောဝါဒော ဟေဋ္ဌာ ဝိတ္ထာရိတောဝ။ အတီတေ ပန ကပိလရဋ္ဌေ ဥတ္တရပဉ္စာလနဂရေ ပဉ္စာလော နာမ ရာဇာ အဂတိဂမနေ ဌိတော အဓမ္မေန ပမတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေသိ။ အထဿ အမစ္စာဒယော သဗ္ဗေပိ အဓမ္မိကာဝ ဇာတာ။ ဗလိပီဠိတာ ရဋ္ဌဝါသိနော ပုတ္တဒါ

ရေ အာအယ အရညေ မိက ဝိယ စရိံသု, ကမဋ္ဌာနေ ကမော နာမ နာဟောသိ။ မနုဿာ ရာဇပုရိသာနံ ဘယေန ဒိဝါ ဂေဟေ ဝသိတုံ အသက္ကောန္တာ ဂေဟာနိ ကဏ္ဋကသာခာဟိ ပရိက္ခိပိတွာ ဂေဟေ ရတ္တိံ ဝသိတွာ အရုဏေ ဥဂ္ဂစ္ဆန္တေယေဝ အရညံ ပဝိသန္တိ။ ဒိဝါ ရာဇပုရိသာ ဝိလုမ္ပန္တိ, ရတ္တိံ စောရာ။ တဒါ ဗောဓိသတ္တော ဗဟိနဂရေ ဂန္ဓတိန္ဒုကရုက္ခေ ဒေဝတာ ဟုတွာ နိဗ္ဗတ္တိ, အနုသံဝစ္ဆရံ ရညော သန္တိကာ သဟဿဂ္ဃနကံ ဗလိကမ္မံ လဘတိ။ သော စိန္တေသိ – ‘‘အယံ ရာဇာ ပမတ္တော ရဇ္ဇံ ကာရေတိ, သကလရဋ္ဌံ ဝိနဿတိ, ဌပေတွာ မံ အညော ရာဇာနံ ပတိရူပေ နိဝေသေတုံ သမတ္ထော နာမ နတ္ထိ, ဥပကာရကော စာပိ မေ အနုသံဝစ္ဆရံ သဟဿဂ္ဃနကဗလိနာ ပူဇေတိ, ဩဝဒိဿာမိ န’’န္တိ။

သော ရတ္တိဘာဂေ ရညော သိရိဂဗ္ဘံ ပဝိသိတွာ ဥဿီသကပဿေ ဌတွာ ဩဘာသံ ဝိဿဇ္ဇေတွာ အာကာသေ အဋ္ဌာသိ။ ရာဇာ တံ ဗာလသူရိယံ ဝိယ ဇလမာနံ ဒိသွာ ‘‘ကောသိ တွံ, ကေန ဝါ ကာရဏေန ဣဓာဂတောသီ’’တိ ပုစ္ဆိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ, ‘‘မဟာရာဇ, အဟံ ဂန္ဓတိန္ဒုကဒေဝတာ, ‘တုယှံ ဩဝါဒံ ဒဿာမီ’တိ အာဂတောမှီ’’တိ အာဟ။ ‘‘ကိံ နာမ ဩဝါဒံ ဒဿသီ’’တိ ဇေ ဝုတ္တေ မဟာသတ္တော, ‘‘မဟာရာဇ, တွံ ပမတ္တော ဟုတွာ ရဇ္ဇံ ကာရေသိ, တေန တေ သကလရဋ္ဌံ ဟတဝိလုတ္တံ ဝိယ ဝိနဋ္ဌံ, ရာဇာနော နာမ ပမာဒေန ရဇ္ဇံ ကာရေန္တာ သကလရဋ္ဌဿ သာမိနော န ဟောန္တိ, ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဝိနာသံ ပတွာ သမ္ပရာယေ ပုန မဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ တေသု စ ပမာဒံ အာပန္နေသု အန္တောဇနာ ဗဟိဇနာပိဿ ပမတ္တာဝ ဟောန္တိ, တသ္မာ ရညာ အတိရေကေန အပ္ပမတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗ’’န္တိ ဝတွာ ဓမ္မဒေသနံ ပဋ္ဌပေန္တော ဣမာ ကောဒသ ကထာ အာဟ –

၃၃၂. ‘‘အပ္ပမာဒေါ အမတပဒံ၊ ပမာဒေါ မစ္စုနော ပဒံ။
အပ္ပမတ္တာ န မီယန္တိ၊ ယေ ပမတ္တာ ယထာ မတာ။

၃၃၃. ‘‘မဒါ ပမာဒေါ ဇာယေထ၊ ပမာဒါ ဇာယတေ ခယော။
ခယာ ပဒေါသာ ဇာယန္တိ၊ မာ မဒေါ ဘရတူသဘ။

၃၃၄. ‘‘ဗဟူ ဟိ ခတ္တိယာ ဇီနာ၊ အတ္ထံ ရဋ္ဌံ ပမာဒိနော။
အထောပိ ကာမိနော ကာမာ၊ အနဂါရာ အဂါရိနော။

၃၃၅. ‘‘ခတ္တိယဿ ပမတ္တဿ၊ ရဋ္ဌသ္မိံ ရဋ္ဌဝဍ္ဎန။
သဗ္ဗေ ဘောဂါ ဝိနဿန္တိ၊ ရညော တံ ဝုစ္စတေ အဃံ။

၃၃၆. ‘‘နေသ ဓမ္မော မဟာရာဇ၊ အတိဝေလံ ပမဇ္ဇသိ။
ဣဒ္ဓံ ဖီတံ ဇနပဒံ၊ စောရာ ဝိဒ္ဓံသယန္တိ နံ။

၃၃၇. ‘‘န တေ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ၊ န ဟိရညံ န ဓာနိယံ။
ရဋ္ဌေ ဝိလုပ္ပမာနမှိ၊ သဗ္ဗဘောဂေဟိ ဇီယသိ။

၃၃၈. ‘‘သဗ္ဗဘောဂါ ပရိဇိဏ္ဏံ၊ ရာဇာနံ ဝါပိ ခတ္တိယံ။
ဉာတိမိတ္တာ သုဟဇ္ဇာ စ၊ န တံ မညန္တိ မာနိယံ။

၃၃၉. ‘‘ဟတ္ထာရောဟာ အနီကဋ္ဌာ၊ ရထိကာ ပတ္တိကာရကာ။
တမေဝမုပဇီဝန္တာ၊ န တံ မညန္တိ မာနိယံ။

၃၄၀. ‘‘အသံဝိဟိတကမ္မန္တံ၊ ဗာလံ ဒုမ္မန္တိမန္တိနံ။
သိရီ ဇဟတိ ဒုမ္မေဓံ၊ ဇိဏ္ဏံဝ ဥရဂေါ တစံ။

၃၄၁. ‘‘သုသံဝိဟိတကမ္မန္တံ၊ ကာလုဋ္ဌာယိံ အတန္ဒိတံ။
သဗ္ဗေ ဘောဂါဘိဝဍ္ဎန္တိ၊ ဂါဝေါ သဥသဘာမိဝ။

၃၄၂. “ဥပဿုတိ မဟာရာဇ, ရဋ္ဌေ ဇနပဒေ စရ။
တတ္ထ ဒိသွာ စ သုတွာ စ, တတော တံ ပဋိပဇ္ဇသီ”တိ။

တတ္ထ **အပ္ပမာဒေါ**တိ သတိယာ အဝိပ္ပဝါသော။ **အမတပဒ**န္တိ အမတဿ နိဗ္ဗာနဿ ပဒံ အဓိဂမကာရဏံ။ **မစ္စုနော ပဒ**န္တိ မရဏဿ ကာရဏံ။ ပမတ္တော ဟိ ဝိပဿနံ အဝဍ္ဎေတွာ အပ္ပဋိသန္ဓိကဘာဝံ ပတ္တုံ အသက္ကောန္တော ပုနပ္ပုနံ သံသာရေ ဇာယတိ စေဝ မီယတိ စ, တသ္မာ ပမာဒေါ မစ္စုနော ပဒံ နာမ ။ **န မီယန္တီ**တိ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အပ္ပဋိသန္ဓိကဘာဝံ ပတ္တာ ပုန သံသာရေ အနိဗ္ဗတ္တတ္တာ န မီယန္တိ နာမ။ **ယေ ပမတ္တာ**တိ, မဟာရာဇ, ယေ ပုဂ္ဂလာ ပမတ္တာ, တေ ယထာ မတာ, တထေဝ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ကသ္မာ? အကိစ္စသာဓနတာယ။ မတဿာပိ ဟိ “အဟံ ဒါနံ ဒဿာမိ, သီလံ ရက္ခိဿာမိ, ဥပေါသထကမ္မံ ကရိဿာမိ, ကလျာဏကမ္မံ ပူရေဿာမီ”တိ အာဘောဂေါ ဝါ ပတ္ထနာ ဝါ ပရိယုဋ္ဌာနံ ဝါ နတ္ထိ အပဂတဝိညာဏတ္တာ, ပမတ္တဿာပိ အပ္ပမာဒါဘာဝါတိ တသ္မာ ဥဘောပေတေ ဧကသဒိသာဝ။

မဒါတိ, မဟာရာဇ, အာရောဂျယောဗ္ဗနဇီဝိတမဒသင်္ခာတာ တိဝိဓာ မဒါ ပမာဒေါ နာမ ဇာယတိ။ သော မဒပ္ပတ္တော ပမာဒါပန္နော ပါဏာတိပါတာဒီနိ ပါပကမ္မာနိ ကရောတိ။ အထ နံ ရာဇာနော ဆိန္ဒာပေန္တိ ဝါ ဟနာပေန္တိ ဝါ, သဗ္ဗံ ဝါ ဓနမဿ ဟရန္တိ, ဧဝမဿ ပမာဒါ ဉာတိဓနဇီဝိတက္ခယော ဇာယတိ။ ပုန သော ဓနက္ခယံ ဝါ ယသက္ခယံ ဝါ ပတ္တော ဇီဝိတုံ အသက္ကောန္တော ဇီဝိတဝုတ္တတ္ထာယ ကာယဒုစ္စရိတာဒီနိ ကရောတိ, ဣစ္စဿ ခယာ ပဒေါသာ ဇာယန္တိ, တေန တံ ဝဒါမိ **မာ မဒေါ ဘရတူသဘာ**တိ, ရဋ္ဌဘာရကဇေဋ္ဌက ဘရတူသဘ မာ ပမာဒမာပဇ္ဇီတိ အတ္ထော။ **အတ္ထံ ရဋ္ဌ**န္တိ ဇနပဒဝါသီနံ ဝုဍ္ဎိဉ္စေဝ သကလရဋ္ဌဉ္စ ဗဟူ ပမာဒိနော ဇီနာ။ တေသံ အာဝိဘာဝတ္ထာယ ခန္တိဝါဒိဇာတက-မာတင်္ဂဇာတက-ဘရုဇာတက-သရဘင်္ဂဇာတက-စေတိယဇာတကာနိ ကထေတဗ္ဗာနိ။ **ကမိနော**တိ ကမဘောဇကာပိ တေ ကမာပိ ဗဟူ ပမာဒဒေါသေန ဇီနာ ပရိဟီနာ ဝိနဋ္ဌာ။ **အနကာရာ အကာရိနော**တိ ပဗ္ဗဇိတာပိ ပဗ္ဗဇိတပဋိပတ္တိတော, ဂိဟီပိ ဃရာဝါသတော စေဝ ဓနဓညာဒီဟိ စ ဗဟူ ဇီနာ ပရိဟီနာတိ ဝဒတိ။ **တံ ဝုစ္စတေ အဃ**န္တိ, မဟာရာဇ, ယသဘောဂပရိဟာနိ နာမေတံ ရညော ဒုက္ခံ ဝုစ္စတိ။ ဘောဂါဘာဝေန ဟိ နိဒ္ဓနဿ ယသော ဟာယတိ, ဟီနယသော မဟန္တံ ကာယိကစေတသိကဒုက္ခံ ပါပုဏာတိ။

နေသ ဓမ္မောတိ, မဟာရာဇ, ဧသ ပေါရာဏကရာဇူနံ ဓမ္မော န ဟောတိ။ **ဣဒ္ဓံ ဖီတ**န္တိ အန္နပါနာဒီနံ သမိဒ္ဓံ ဟိ ရဇတသုဝဏ္ဏာဒီနာ ဖီတံ ပုပ္ဖိတံ။ **န တေ ပုတ္တာ**တိ, မဟာရာဇ, ပဝေဏိပါလကာ တေ ပုတ္တာ န ဘဝိဿန္တိ။ ရဋ္ဌဝါသိနော ဟိ “အဓမ္မိကရညော ဧသ ပုတ္တော, ကိံ အမှာကံ ဝုဍ္ဎိံ ကရိဿတိ, နာဿ ဆတ္တံ ဒဿာမာ”တိ ဆတ္တံ န ဒေန္တိ။ ဧဝမေတေသံ ပဝေဏိပါလကာ ပုတ္တာ န ဟောန္တိ နာမ။ **ပရိဇိဏ္ဏ**န္တိ ပရိဟီနံ။ **ရာဇာနံ တပီ**တိ သစေပိ သော ရာဇာ ဟောတိ, အထ နံ ရာဇာနံ သမာနမ္ပိ။ **မာနိယ**န္တိ “အယံ ရာဇာ”တိ ဂရုစိတ္တေန သမ္မာနေတဗ္ဗံ ကတွာ န မညန္တိ။ **ဥပဇီဝန္တာ**တိ ဥပနိဿာယ ဇီဝန္တာပိ ဧတေ တွေကာ ဇနာ ဂရုစိတ္တေန မညိတဗ္ဗံ န မညန္တိ။ ကိံကာရဏာ? အဓမ္မိကဘာဝေန။

သိရီတိ ယသဝိဘဝေါ။ **တစ**န္တိ ယထာ ဥရဂေါ ဇိဏ္ဏတစံ ဇိဂုစ္ဆန္တော ဇဟတိ, န ပုန ဩလောကေတိ, ဧဝံ တာဒိသံ ရာဇာနံ သိရီ ဇဟတိ။ **သုသံဝိဟိတကမ္မန္တ**န္တိ ကာယဒွါရာဒီဟိ ပါပကမ္မံ အကရောန္တံ။ **အဘိဝမုန္တိ**တိ အဘိမုခံ ဂစ္ဆန္တာ ဝမုန္တိ။ **သဥသဘာမိတ**တိ သဥသဘာ ဣဝ။ အပ္ပမတ္တဿ ဟိ သဥသဘာဇေဋ္ဌကော ဂေါဂဏော ဝိယ ဘောဂါ ဝမုန္တိ။ **ဥပဿုတိ**န္တိ ဇနပဒစာရိတ္တသဝနာယ စာရိကံ အတ္တနော သကလရဋ္ဌေ စ ဇနပဒေ စ စရ။ **တတ္ထာ**တိ တသ္မိံ ရဋ္ဌေ စရန္တော ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ဒိသွာ သောတဗ္ဗံ သုတွာ အတ္တနော ဂုဏာဂုဏံ ပစ္စက္ခံ ကတွာ တတော အတ္တနော ဟိတပဋိပတ္တိံ ပဋိပဇ္ဇိဿသီတိ။

ဣတိ မဟာသတ္တော ဧကာဒသဟိ ဂါထာဟိ ရာဇာနံ ဩဝဒိတွာ “ဂစ္ဆ ပပဉ္စံ အကတွာ ပရိဂ္ဂဏှ ရဋ္ဌံ, မာ နာသယီ”တိ ဝတွာ သကဋ္ဌာနမေဝ ဂတော။ ရာဇာပိ တဿ ဝစနံ သုတွာ သံဝေဂပ္ပတ္တော ပုနဒိဝသေ ရဇ္ဇံ အမစ္စေ ပဋိစ္ဆာပေတွာ ပုရောဟိတေန သဒ္ဓိံ ကာလဿေဝ ပါစီနဒွါရေန နဂရာ နိက္ခမိတွာ ယောဇနမတ္တံ ဂတော။ တတ္ထေကော ဂါမဝါသီ မဟလ္လကော အဋ္ဋဝိတော ကဏ္ဋကသာခံ အာဟရိတွာ ဂေဟဒွါရံ ပရိက္ခိပိတွာ ပိဒဟိတွာ ပုတ္တဒါရံ အာဒါယ အရညံ ပဝိသိတွာ သာယံ ရာဇပုရိသေသု ပက္ကန္တေသု အတ္တနော ဃရံ အာဂစ္ဆန္တော ဂေဟဒွါရေ ပါဒေ ကဏ္ဋကေန ဝိဒ္ဓေါ ဥက္ကုဋိကံ နိသီဒိတွာ ကဏ္ဋကံ နီဟရန္တော –

၃၄၃. “ဧဝံ ဝေဒေတု ပဉ္စာလော၊ သင္ဂာမေ သရမပ္ပိတော။
ယထာဟမဇ္ဇ ဝေဒေမိ၊ ကဏ္ဍကေန သမပ္ပိတော”တိ။ –

ဣမာယ ကထာယ ရာဇာနံ အက္ကောသိ။ တံ ပနဿ အက္ကောသနံ ဗောဓိသတ္တာနုဘာဝေန အဟောသိ။ ဗောဓိသတ္တေန အဓိဂ္ဂဟိတောဝ သော အက္ကောသီတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။ တသ္မိံ ပန သမယေ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ အညာတကဝေသေန တဿ သန္တိကေဝ အဋ္ဌံသု။ အထဿ ဝစနံ သုတွာ ပုရောဟိတော ဣတရံ ကထမာဟ –

၃၄၄. “ဇိဏ္ဏော ဒုဗ္ဗလစက္ခူသိ၊ န ရူပံ သာဓု ပဿသိ။
ကိံ တတ္ထ ဗြဟ္မဒတ္တဿ၊ ယံ တံ မဂ္ဂေယျ ကဏ္ဍကော”တိ။

တတ္ထ **မဂ္ဂေယျာ** တိ ဝိဇ္ဈေယျ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – ယဒိ တွံ အတ္တနော အဗျတ္တတာယ ကဏ္ဍကေန ဝိဒ္ဓော, ကော တတ္ထ ရညော ဒေါသော။ ယေန ရာဇာနံ အက္ကောသိ, ကိံ တေ ရညာ ကဏ္ဍကော ဩလောကေတွာတဝ အာစိက္ခိတဗ္ဗောတိ။

တံ သုတွာ မဟလ္လကော တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၃၄၅. “ဗဟွေတ္ထ ဗြဟ္မဒတ္တဿ၊ သောဟံ မဂ္ဂသ္မိ ဗြာဟ္မဏ။
အရက္ခိတာ ဇာနပဒါ၊ အဓမ္မဗလိနာ ဟတာ။

၃၄၆. “ရတ္တိဉ္ဟိ စောရာ ခာဒန္တိ၊ ဒိဝါ ခာဒန္တိ တုဏ္ဍိယာ။
ရဋ္ဌသ္မိံ ကူဋရာဇဿ၊ ဗဟု အဓမ္မိကော ဇနော။

၃၄၇. “ဧတာဒိသေ ဘယေ ဇာတေ၊ ဘယဋ္ဋာ တာတ မာဏဝါ။
နိလ္လေနကာနိ ကုဗ္ဗန္တိ၊ ဝနေ အာဟတွ ကဏ္ဍက”န္တိ။

တတ္ထ **ဗဟွေတ္ထာ** တိ, ဗြာဟ္မဏ, သောဟံ သကဏ္ဍကေ မဂ္ဂေ ပတိတော သန္ဒိသိန္နော, ဗဟု တတ္ထ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ဒေါသော, တွံ ဧတ္တကံ ကာလံ ရညော ဒေါသေန မမ သကဏ္ဍကေ မဂ္ဂေ ဝိစရဏဘာဝံ န ဇာနာသိ။ တဿ ဟိ အရက္ခိတာ ဇာနပဒါ။ပေ.။ ကဏ္ဍကန္တိ။ တတ္ထ **ခာဒန္တိ** တိ ဝိလုမ္ပန္တိ။ **တုဏ္ဍိယာ** တိ ဝဓဗန္ဓာဒီဟိ ပီဠေတွာ အဓမ္မေန ဗလိသာဓကာ။ **ကူဋရာဇဿာ** တိ ဟာပရညော။ **အဓမ္မိကော** တိ ပဋိစ္ဆန္နကမ္မန္တော။ **တာတာ**တိ ပုရောဟိတံ အာလပတိ။ **မာဏဝါ**တိ မနုဿာ။ **နိလ္လေနကာနိ** တိ နိလီယနဋ္ဌာနာနိ။ **ဝနေ အာဟတွ ကဏ္ဍက** န္တိ ကဏ္ဍကံ အာဟရိတွာ ဒွါရာနိ ပိဒဟိတွာ ဃရံ ဆဒ္ဒေတွာ ပုတ္တဒါရံ အာဒါယ ဝနံ ပဝိသိတွာ တသ္မိံ ဝနေ အတ္တနော နိလီယနဋ္ဌာနာနိ ကရောန္တိ။ အထ တ ဝနေ ယော ကဏ္ဍကော, တံ အာဟရိတွာ ဃရာနိ ပရိက္ခိပန္တိ။ ဣတိ ရညော ဒေါသေနေဝမှိ ကဏ္ဍကေန ဝိဒ္ဓော, မာ ဧဝရူပဿ ရညော ဥပတ္ထမ္ဘော ဟောဟီတိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ ပုရောဟိတံ အာမန္တေတွာ, “အာစရိယ, မဟလ္လကော ယုတ္တံ ဘဏတိ, အမှာကမေဝ ဒေါသော, ဧဟိ နိဝတ္တာမ, ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေဿာမာ”တိ အာဟ။ ဗောဓိသတ္တော ပုရောဟိတဿ သရီရေ အဓိမုစ္စိတွာ ပုရတော ဂန္တွာ “ပရိဂ္ဂဏှိဿာမ တာဝ, မဟာရာဇာ”တိ အာဟ။ တေ တမှာ ကမာ အညံ ကမံ ဂစ္ဆန္တာ အန္တရာမဂ္ဂေ ဧကိဿာ မဟလ္လိကာယ သဒ္ဒံ အဿောသုံ။ သာ ကိရေကာ ဒလိဒ္ဒိတ္ထီ ဒွေဝ ဓီတရော ဝယပ္ပတ္တာ ရက္ခမာနာ တာသံ အရညံ ဂန္တုံ န ဒေတိ။ သယံ အရညတော အာရူနိ စေဝ သာကဥ္စ အာဟရိတွာ ဓီတရော ပဋိဇဂ္ဂတိ။ သာ တံ ဒိဝသံ ဧကံ ဂုမ္ဗံ အာရုယှ သာကံ ဂဏှန္တီ ပဝဋ္ဋမာနာ ဘူမိယံ ပတိတွာ ရာဇာနံ မရဏေန အက္ကောသန္တီ ကထမာဟ –

၃၄၈. “ကဒါဿု နာမယံ ရာဇာ၊ ဗြဟ္မဒတ္တော မရိဿတိ။
ယဿ ရဋ္ဌမှိ ဇီယန္တိ၊ အပ္ပတိကာ ကုမာရိကာ”တိ။

တတ္ထ **အပ္ပတိကာ**တိ အသ္သာမိကာ။ သစေ ဟိ တာသံ သာမိကာ အဿု, မံ ပေသေယျုံ။ ဟပရညော ပန ရဇ္ဇေ အဟံ ဒုက္ခံ အနုဘောမိ, ကအာ နု ခော သေ မရိဿတီတိ။

ဧဝံ ဗောဓိသတ္တာနုဘာဝေနေဝ သာ အကြောသိ။ အထ နံ ပုရောဟိတော ပဋိသေဓေန္တော ကထမာဟ –

၃၄၉. “ဒုဗ္ဘာသိတဉ္ဟိ တေ ဇမ္မိ၊ အနတ္ထပဒကောဝိဒေ။
ကုဟိံ ရာဇာ ကုမာရီနံ၊ ဘတ္တာရံ ပရိယေသတီ”တိ။

တံ သုတွာ မဟလ္လိကာ ဒွေဝ ကထာ အဘာသိ –

၃၅၀. “န မေ ဒုဗ္ဘာသိတံ ဗြဟ္မေ၊ ကောဝိဒတ္ထပဒာ အဟံ။
အရက္ခိတာ ဇာနပဒာ၊ အဓမ္မဗလိနာ ဟတာ။

၃၅၁. “ရတ္တိဉ္ဟိ စောရာ ခာဒန္တိ၊ ဒိဝါ ခာဒန္တိ တုဏ္ဍိယာ။
ရဋ္ဌသ္မိံ ကူဋရာဇဿ၊ ဗဟု အဓမ္မိကော ဇနော။
ဒုဇ္ဇီဝေ ဒုဗ္ဘရေ အဒရေ၊ ကုတော ဘတ္တာ ကုမာရိယော”တိ။

တတ္ထ **ကောဝိဒတ္ထပဒာ** တိ အဟံ အတ္ထပဒေ ကာရဏပဒေ ကောဝိဒာ ဆေကာ, မာ တွံ ဧတံ ဟပရာဇာနံ ပသံသိ။ **ဒုဇ္ဇီဝေ** တိ ဒုဇ္ဇီဝေ ရဋ္ဌေ ဒုဗ္ဘရေ အဒရေ ဇာတေ မနုဿေသု ဘီတတသိတေသု အရညော ဝသန္တေသု **ကုတော ဘတ္တာ ကုမာရိယော,** ကုတော ကုမာရိယော ဘတ္တာရံ လဘိဿန္တီတိ အတ္ထော။

တေ တဿာ ဝစနံ သုတွာ “ယုတ္တံ သာ ကထေတီ”တိ တတော ပရံ ဂစ္ဆန္တာ ကေဿ ကဿကဿ သဒ္ဒံ အဿောသုံ။ တဿ ကိရ ကသန္တဿ သာလိယော နာမ ဗလိဗဒ္ဒော ဖာလေန ပဟဋော သယိ။ သော ရာဇာနံ အက္ကောသန္တော ကထမာဟ –

၃၅၂. “ဧဝံ သယတု ပဉ္စာလော၊ သင်္ဂါမေ သတ္တိယာ ဟတော။
ယထာယံ ကပဏော သေတိ၊ ဟတော ဖာလေန သာလိယော”တိ။

တတ္ထ **ယထာ**တိ ယထာ အယံ ဝေဒနာပ္ပတ္တော သာလိယဗလိဗဒ္ဒော သေတိ, ဧဝံ သယတူတိ အတ္ထော။

အထ နံ ပုရောဟိတော ပဋိသေဓေန္တော ကထမာဟ –

၃၅၃. “အဓမ္မေန တုဝံ ဇမ္မ၊ ဗြဟ္မဒတ္တဿ ကုဇ္ဈသိ။
ယော တွံ သပသိ ရာဇာနံ၊ အပရဇ္ဈိတွာန အတ္တနော”တိ။

တတ္ထ **အဓမ္မေနာ** တိ အကာရဏေန အသဘာဝေန။

တံ သုတွာ သော တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၃၅၄. “ဓမ္မေန ဗြဟ္မဒတ္တဿ၊ အဟံ ကုဇ္ဈာမိ ဗြာဟ္မဏ။
အရက္ခိတာ ဇာနပဒာ အဓမ္မဗလိနာ ဟတာ။

၃၅၅. “ရတ္တိဉ္ဟိ စောရာ ခာဒန္တိ၊ ဒိဝါ ခာဒန္တိ တုဏ္ဍိယာ။
ရဋ္ဌသ္မိံ ကူဋရာဇဿ၊ ဗဟု အဓမ္မိကော ဇနော။

၃၅၆. “သာ နူန ပုန ရေ ပက္ကာ၊ ဝိကာလေ ဘတ္တမာဟရိ။
ဘတ္တဟာရိံ အပေက္ခန္တော၊ ဟတော ဖာလေန သာလိယော”တိ။

တတ္ထ **ဓမ္မေနာ** တိ ကာရဏေနေဝ, အကာရဏေန အက္ကောသတီတိ သညံ မာ ကရိ။ **သာ နူန ပုန ရေ ပက္ကာ, ဝိကာလေ ဘတ္တမာဟာရီ**တိ, ဗ္ရာဟ္မဏ, သာ ဘတ္တဟာရိကာ ဣတ္ထီ ဟတောဝ မမ ဘတ္တံ ပစိတွာ အာဟရန္တီ အဓမ္မဗလိသာခကေဟိ ဗ္ရဟ္မဒတ္တဿ အသေဟိ ပလိဗုဒ္ဓါ ဘဝိဿတိ, တေ ပရိဝိသိတွာ ပုန မယှံ ဘတ္တံ ပက္ကံ ဘဝိဿတိ, တေန ကာရဏေန ဝိကာလေ ဘတ္တံ အာဟရိ, "အဇ္ဇ ဝိကာလေ ဘတ္တံ အာဟရီ"တိ စိန္တေတွာ ဆာတဇ္ဈတ္တော အဟံ တံ ဘတ္တဟာရိံ ဩလောကေန္တော ကေဏံ အဋ္ဌာနေ ပတောဒေန ဝိဇ္ဈိံ, တေနေသ ဟဒံ ဥက္ခိပိတွာ ဖာလံ ပဟရန္တော ဟတော ဖာလေန သာလိယော။ တသ္မာ "ဧသ မယာ ဟတော"တိ သညံ မာ ကရိ, ဟပရဉ္ဇောယေဝ ဟတော နာမေသ, မာ တဿ ဝဏ္ဏံ ဘဏီတိ။

တေ ပုရတော ဂန္တွာ ကေသိမ္ဗိ ကမေ ဝသိံသု။ ပုနဒိဝသေ ဟတောဝ ကော ကူဋ္ဌဓေနု ကေဒေဟကံ ဟဒေန ပဟရိတွာ သဒ္ဓိံ ခီရေန ပဝဋ္ဋေသိ။ သော ဗ္ရဟ္မဒတ္တံ အက္ကောသန္တော ကထမာဟ –

၃၅၇. "ဧဝံ ဟညတု ပဉ္စာလော၊ သင်္ဂါမေ အသိနာ ဟတော။
ယထာဟမဇ္ဇ ပဟတော၊ ခီရဉ္စ မေ ပဝဋ္ဋိတ"န္တိ။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော ပဋိသေဓေန္တော ကထမာဟ –

၃၅၈. "ယံ ပသု ခီရံ ဆဍ္ဍေတိ၊ ပသုပါလံ ဝိဟိံသတိ။
ကိံ တတ္ထ ဗ္ရဟ္မဒတ္တဿ၊ ယံ နော ဂရဟတေ ဘဝ"န္တိ။

ဗ္ရာဟ္မဏေန ကထာယ ဝုတ္တာယ ပုန သော တိဿော ကထာ အဘာသိ –

၃၅၉. "ကရယှော ဗ္ရဟ္မေ ပဉ္စာလော၊ ဗ္ရဟ္မဒတ္တဿ ရာဇိနော။
အရက္ခိတာ ဇာနပဒါ၊ အဓမ္မဗလိနာ ဟတာ။

၃၆၀. "ရတ္တိဉ္ဟိ စောရာ ခါဒန္တိ၊ ဒိတ ခါဒန္တိ တုဏ္ဍိယာ။
ရဋ္ဌသ္မိံ ကူဋ္ဌရာဇဿ၊ ဗဟု အဓမ္မိကော ဇနော။

၃၆၁. "စဏ္ဍာ အဋ္ဌနကာ ကဝိ၊ ယံ ပုရေ န ဒုဟာမသေ။
တံ အနိ အဇ္ဇ ဒေဟာမ၊ ခီရကာမေဟုပဒ္ဒုတာ"တိ။

တတ္ထ **စဏ္ဍာ** တိ ဖရုသာ။ **အဋ္ဌနကာ**တိ ပလာယနသီလာ။ **ခီရကာမေဟီ**တိ အဓမ္မိကရဉ္ဇော ပုရိသေဟိ ဗဟုံ ခီရံ အာဟရာပေန္တေဟိ ဥပဒ္ဒုတာ ဒုဟာမ။ သစေ ဟိ သော ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေယျ, န နော ဝေရူပံ ဘယံ အာဂစ္ဆေယျာတိ။

တေ "သော ယုတ္တံ ကထေတီ"တိ တမှာ ကမာ နိက္ခမ္မ မဟာမဂ္ဂံ အာရုယှ နဂရာဘိမုခါ ဂမိံသု။ ကေသိမ္ဗိ ကမေ ဗလိသာဓကာ အသိကောသတ္ထာယ ဧကံ တရုဏံ ကဗရဝစ္ဆကံ မာရေတွာ စမ္မံ ဂဏှိံသု။ ဝစ္ဆကမာတာ ဓေနု ပုတ္တသောကေန တိဏံ န ခါဒတိ ပါနီယံ န ပိဝတိ, ပရိဒေဝမာနာ အာဟိဏ္ဍတိ။ တံ ဒိသွာ ကမဒါရကာ ရာဇာနံ အက္ကောသန္တာ ကထမာဟံသု –

၃၆၂. "ဧဝံ ကန္ဒတု ပဉ္စာလော၊ ဝိပုတ္တော ဝိပ္ပသုက္ခတု။
ယထာယံ ကပဏာ ကဝိ၊ ဝိပုတ္တာ ပရိဓာဝတီ"တိ။

တတ္ထ **ပရိဓာဝတီ**တိ ပရိဒေဝမာနာ ဓာဝတိ။

တတော ပုရောဟိတော ဣတရံ ကထမာဟ –

၃၆၃. "ယံ ပသု ပသုပါလဿ၊ သမ္ဘမေယျ ရဝေယျ တ။

ကောနိဓ အပရာဓတ္ထိ၊ ဗ္ရဟ္မဒတ္တဿ ရာဇိနော”တိ။

တတ္ထ **သမ္မာမေယျ ရဝေယျ တ** တိ ဘမေယျ တ ဝိရဝေယျ တ။ ဣဒံ ဝုတ္တံ ဟောတိ – တာတာ, ပသု နာမ ပသုပာလဿ ရက္ခန္တဿေဝ ဓာဝတိပိ ဝိရဝတိပိ, တိဏမ္ပိ န ခါဒတိ ပာနီယမ္ပိ န ပိဝတိ, ဣဓ ရညော ကော နု အပရာဓောတိ။

တတော ကမအရကာ ဒွေဝ ကထာ အဘာသိံသု –

၃၆၄. “အပရာဓော မဟာဗ္ရဟ္မေ၊ ဗ္ရဟ္မဒတ္တဿ ရာဇိနော။
အရက္ခိတာ ဇာနပဒါ၊ အဓမ္မဗလိနာ ဟတာ။

၃၆၅. “ရတ္တိဉ္ဟိ စောရာ ခါဒန္တိ၊ ဒိဝါ ခါဒန္တိ တုဏ္ဍိယာ။
ရဋ္ဌသ္မိံ ကူဋရာဇဿ၊ ဗဟု အဓမ္မိကော ဇနော။
ကထံ နော အသိကောသတ္ထာ၊ ခီရပါ ဟညတေ ပဇာ”တိ။

တတ္ထ **မဟာဗ္ရဟ္မေ** တိ မဟာဗ္ရာဟ္မဏ။ **ရာဇိနော**တိ ရညော။ **ကထံ နော**တိ ကထံ နု ကေန နာမ ကာရဏေန။ **ခီရပါ ဟညတေ ပဇာ**တိ ပါပရာဇဿ သေဝကေဟိ ခီရပကော ဝစ္ဆကော ဟညတိ, ဣဒါနိ သာ ဓေနု ပုတ္တသောကေန ပရိဒေဝတိ, သောပိ ရာဇာ အယံ ဓေနု ဝိယ ပရိဒေဝတူတိ ရာဇာနံ အက္ကောသိံသုယေဝ။

တေ “သာဓု တေ ကာရဏံ ဝဒထာ”တိ ဝတွာ ပက္ကမိံသု။ အထန္တရာမဂ္ဂေ ဧကိဿာ သုက္ခပောက္ခရဏိယာ ကာကာ တုဏ္ဍေဟိ ဝိဇ္ဈိတွာ မဏ္ဍူကေ ခါဒန္တိ။ ဗောဓိသတ္တော တေသု တံ ဌာနံ သမ္ပတ္တေသု အတ္တနော အာနုဘာဝေန မဏ္ဍူကေန –

၃၆၆. “ဇံ ခဇ္ဇတု ပဉ္စာလော၊ ဟတော ယုဒ္ဓေ သပုတ္တကော။
ယထာဟမဇ္ဇ ခဇ္ဇာမိ၊ ကာမိကေဟိ အရညဇော”တိ။ –

ရာဇာနံ အက္ကောသာပေသိ။

တတ္ထ **ကာမိကေဟီ**တိ ကာမတသီဟိ။

တံ သုတွာ ပုရောဟိတော မဏ္ဍူကေန သဒ္ဓိံ သလ္လပန္တော ကထမာဟ –

၃၆၇. “န သဗ္ဗဘူတေသု ဝိဓေန္တိ ရက္ခံ၊ ရာဇာနော မဏ္ဍူက မနုဿလောကေ။
နေတ္တာဝတာ ရာဇာ အဓမ္မစာရီ၊ ယံ တာဒိသံ ဇီဝမဒေယျု ဓင်္ကာ”တိ။

တတ္ထ **ဇီဝန္တိ** ဇီဝန္တံ။ **အဒေယျု** န္တိ ခါဒေယျုံ။ **ဓင်္ကာ** တိ ကာကာ။ တွေ့ာဝတာ ရာဇာ အဓမ္မိကော နာမ န ဟောတိ, ကိံ သက္ကာ အရညံ ပဝိသိတွာ ရညာ တံ ရက္ခန္တေန စရိတုန္တိ။

တံ သုတွာ မဏ္ဍူကော ဒွေဝ ကထာ အဘာသိ –

၃၆၈. “အဓမ္မရူပော ဝတ ဗ္ရဟ္မစာရီ၊ အနုပ္ပိယံ ဘာသသိ ခတ္တိယဿ။
ဝိလုပ္ပမာနာယ ပုထုပ္ပဇာယ၊ ပူဇေသိ ရာဇံ ပရမပ္ပမာဒံ။

၃၆၉. “သစေ ဣဒံ ဗ္ရဟ္မေ သုရဇ္ဇကံ သိယာ၊ ဖီတံ ရဋ္ဌံ မုဒိတံ ဝိပ္ပသန္နံ။
ဘုတွာ ဗလိံ အဂ္ဂပိဏ္ဍဉ္စ ကာကာ၊ န မာဒိသံ ဇီဝမဒေယျု ဓင်္ကာ”တိ။

တတ္ထ **ဗ္ရဟ္မစာရီ** တိ ပုရောဟိတံ ဂရဟန္တော အာဟ။ **ခတ္တိယဿာ** တိ ဧဝရူပဿ ပာပရညော။ **ဝိလုပ္ပမာနာယာ**တိ ဝိလုမ္ပမာနာယ, အယမေဝ ဝါ ပာဌော။ **ပုထုပ္ပဇာယာ** တိ ဝိပုလာယ ပဇာယ ဝိနာသိယမာနာယ။ **ပူဇေသီ**တိ ပသံသိ။

သုရဇ္ဇက န္တိ ဆန္ဒာဒိဝသေန အဂန္တွာ ဒသ ရာဇဓမ္မေ အကောပေန္တေန အပ္ပမတ္တေန ရညာ ရက္ခိယမာနံ သစေ ဣဒံ သုရဇ္ဇကံ ဘဝေယျ။ **ဖီတ**န္တိ ဒေဝေသု သမ္မာဓာရံ အနုပ္ပဝေစ္ဆန္တေသု သမ္ပန္နသဿံ။ **န မာဒိသ**န္တိ ဧဝံ သန္တေ မာဒိသံ ဇီဝမာနညေဝ ကာကာ န ခါဒေယျုံ။

ဧဝံ ဆသုပိ ဌာနေသု အက္ကောသနံ ဗောဓိသတ္တဿေဝ အာနုဘာဝေန အဟောသိ။

တံ သုတွာ ရာဇာ စ ပုရောဟိတော စ “အရညတသိံ တိရစ္ဆာနဂတံ မဏ္ဍူကံ ဥပဟာယ သဗ္ဗေ အမှေယေဝ အက္ကောသန္တီ”တိ ဝတွာ တတော နဂရံ ဂန္တွာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတွာ မဟာသတ္တဿောဝါဒေ ဌိတာ ဒါနာဒီနိ ပုညာနိ ကရိံသု။

သတ္ထာ ကောသလရညော ဣမံ ဓမ္မဒေသနံ အာဟရိတွာ, “မဟာရာဇ, ရညာ နာမ အဂတိဂမနံ ပဟာယ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတဗ္ဗ”န္တိ ဝတွာ ဇာတကံ သမောဓာနေသိ “တဒါ ဂန္ဓတိန္ဒုကဒေဝတာ အဟမေဝ အဟောသိ”န္တိ။

ဂန္ဓတိန္ဒုကဇာတကဝဏ္ဏနာ ဒသမာ။

ဇာတကုဒ္ဒါနံ

ကိံဆန္ဒ ကုမ္ဘ ဇယဒ္ဒိသ ဆဒ္ဒန္တ၊ အထ ပဏ္ဍိတသမ္ဘဝ သိရကပိ။
ဒကရက္ခသ ပဏ္ဍရနာဂဝရော၊ အထ သမ္ဗုလ တိန္ဒုကဒေဝသုတောတိ။

တိံသနိပါတဝဏ္ဏနာ နိဋ္ဌိတာ။